5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 33. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 548. IAŞI Mercuri 1 Octombre 1908

Indrumări nouă

Şeful nostru, d. Take Ionescu, la marele banchet dat la Bucureşti, a zis, fără a preciza ce anume, că el are chemarea ca în numele *noului* său partid conservator-democrat să aducă *ceva nou* în viaţa noastră politică.

O schimbare de regim politic în înţelesul lărgirii dreptului cetăţenesc de exercitat, n'ar fi acel *ceva nou* atît de aşteptat. Cercul vieţii politice se lărgeşte pe fiecare an, de şi cadrul în care acest cerc se lăţeşte, poartă în el pecetea condemnării sale.

Cadrul vieţii noastre politice poartă unele anomalii vădite, care trebuesc revizuite şi îndreptate.

De cît în acest cadru politic al vieţii obşteşti trebueşte ca statul să cîrnească societatea pe alte căi de ocupaţii şi de îndeletniciri practice şi mai producătoare de venit, de cît calea budgetară.

Statul nostru, în evoluţia lui politică de organizare, a pompat toate elementele bune disponibile din comerţ şi din industrie, aşa că azi ne găsim la pragul saturaţiei prin umplerea acestui cadru şi cum societatea noastră a eşit slăbită din această pompare, ea prin mijloacele ei proprii cu greu îşi va croi altă directivă fără o intervenire statornică şi persistentă din partea statului.

Elementele de slujbaşi, acei 120,000 de funcţionari ai statului, judeţelor şi comunelor cu greu vor produce braţe pentru micul comerţ şi mica industrie. Cătînd tot să zboare în sus, ei nu se vor întoarce înapoi, lipsindu-le îndemnul moral de a vedea în aceste îndeletniciri un ideal al vieţii.

Cu totul de altfel stă cu elementele rurale. Pentru ţărănimea noastră, care are unica ocupaţie agricultura, meseriile şi comerţul prezintă un vădit pas de progres, şi ei văd prin ei însăşi că toţi acei din săteni cari practică aceste îndeletniciri stau şi mai bine, şi sunt mai înstăriţi.

Din pătura rurală trebuesc dar scoase noi braţe pentru industrie şi comerţ, ţărănimea trebue îndrumată pe o *nouă* cale.

Dînsa însă este pironită în starea actuală de 2 împrejurări: una *de lege* şi alta *de fapt*:

Cea *de lege* este că oprit fiind de a-şi înstăina pămîntul ce i s'a dat de stat, el e ţinut într'o permanentă sărăcie, căci e legat de pămîntul său secătuit şi micşurat, aşa că nu se poate mişca.

Cea *de fapt* este că marea proprietate fiind mai mult *arendată*, proprietatea a lipsit de la datoria sa de a fi o *funcţiune socială*, cu chemarea înaltă şi largă de a face educaţia industrială a săteanului prin exemplul viu.

Intre aceste două căi, tot ce e mai bun, mai harnic, mai econom la ţară nu poate sbura, şi deci şi selecţiunea braţelor spre mica industrie şi micul comerţ n'are cum să se facă. Cînd în locul celor 40,000 de proprietari mijlocii vom avea 100,000 cel puţin, cari vor ţinea echilibrul între baza piramidei sociale, ce e prea largă—peste un milion de proprierari rurali—şi între vîrful acestei piramide, ce e prea îngustă—abia 2000 de mari proprietari—vom avea şi o emancipare de braţe agricole, ce pirotesc azi în sclăvia legală a lipsei de pămînt, pentru a-şi lua sborul în comerţ şi industrie, cum şi o proprietate mijlocie numeroasă, unde nu va fi niciunul din răul ce stăpîneşte azi marea proprietate—d p. *absenteismul*—şi unde se va putea experimenta în larg toată industria agricolă.

După cum un stat care ar avea pletoră de slujbaşi într'o direcţie, ar periclita echilibrul stărilor, asemenea şi o societate care numără un milion de plugari şi numai 50 de mii de meseriaşi, dă dovadă de o rupere de echilibru.

Cu unele îndreptări în cadrul vieţii politice a dreptului cetăţenesc, cu sporirea elementelor bune în mişcarea economică, cu dezrobirea economică a zeci de mii de braţe rurale lipite de brazda îngustă de pămînt, se va stîrni în ţară o nouă roire de elemente romîneşti spre meserii şi micul comerţ, căci după cum prin elementele bune şi sănătoase rurale sunt chemate a se primeni clasele diriguitoare, aşa tot prin elementele rurale se vor roi braţe la comerţ şi industrii.

Iată ce va fi acel *ceva nou* de care a vorbit şeful partidului conservator-democrat şi pe care ţara îl aşteaptă.

* * *

In Orientul Europei

In peninsula balcanică lucrurile par a se linişti; de şi situaţia de acolo nu pare a fi pe roze şi a se limpezi cît de puţin.

In adevăr, toate mişcările cari s'au precipitat atît de vertiginos în ultimile zile, de şi nu au luat încă o turnură războinică, de şi se spéră că nu vor provoca conflicte sîngeroase între popoare; totuşi nu au avut încă pînă acum—ceea ce de altfel se explică—un rezultat pozitiv într'un fel sau altul.

Nici Bulgaria încă nu poate spune că acţiunea ei este consacrată şi recunoscută de către imperiul otoman; nici anexarea Cretei de către Grecia nu este un fapt definitiv împlinit; nici independenţa Albaniei nu a luat o formă concretă; nici pretenţiunile Serbiei sau ale Austro-Ungariei asupra Bosniei şi Herţegovinei n'au încă un început de valorificare.

Forma pacifică sub care se desfăşoară gravele evenimente din peninsula balcanică, este netăgăduit binefăcătoare, dar nu e de natură a grăbi soluţiunea marilor probleme naţionale ce se agită, ceea ce de sigur este în parte deprimant pentru mersul normal şi progresiv al statelor respective.

Ca şi sabia lui Damocles, rezolvirea conflictelor internaţionale iscate în Balcani stă deasupra capetelor celor 8 popoare care iau parte activă la marile evenimente; plus că nici statele neinteresate direct nu pot rămînea indiferente cu totul.

Aşa e situaţiunea orientului European, şi încordate cum e, departe încă de rezolvirea ei, ea determină neliniştea şi distragerea statelor de la alte preocupări importante.

In asemenea împrejurări o intervenţie dreaptă şi eficace a puterilor europene este necesară; şi avem convingerea, că mai curînd sau mai tărziu tot o asemenea intervenţie va pacifica lumea balcanică, redînd orientului liniştea atît de necesară progresului său şi progresului uman în general. **H.**

Situaţiunea celor două partide

E vorba de partidul liberal şi de partidul conservator, care deşi în ce priveşte ideile, numărul şi puterea se deosebesc foarte mult, totuşi au—în aceste momente—un punct de contact.

In partidul liberal—partidul de la putere—este o anarhie spăimîntătoare. Şcoli şi curente, care de care mai adverse şi mai deşănţate. De la curentul conservativ, învechit şi reacţionar al d-lui Sturdza, pînă la curentul poporanist, cu aluri socialiste, al d-lui Stere.

Liberalul, deşi membru al unui partid, are totuşi desăvîrşita latidudine de a crede ce vrea, de a acţiona cum îi place, fără a fi tras la răspundere, fără a i se reproşa măcar, că prin acest mod de a fi, dăunează prestigiul şi armonia partidului.

Fruntaşii partidului, lîngă grupul celor nemulţum ţi, se ceartă pentru ideile ce profesează; şi de aici lupte intestine, intrigi de culise şi toată gama urîtelor sentimente omeneşti.

Nici o forţă atractivă, nici un ideal comun; totul împinge la dezagregare, la marea „desfacere totală", care cu siguranţă că nu va întîrzia.

Şi aici nu poate fi vorba de temperamente numai; nu. Temperamentele deosebite se calmează, atunci cînd este legătura ideologica sau sufletească, care se cimenteze oamenii. Cauza dezagregării lente a partidului liberal este mai profundă, mai gravă.

Acei, cari formează astăzi partidul liberal au provenienţe deosebite. *Intre ei sunt foşti conservatori, foşti liberali din şcoala lui Ion Brătianu, foşti socialişti etc... Fie-care grup de foşti, îşi are mentalitatea sa, sufletul său, idealul său. Şi ori cît s'ar încerca să se armonizeze acest tot atît de variu şi de complex, este imposibil.*

Aceiaşi este şi situaţiunea grupării conservatoare.

Compusă din elemente atît de diverse cum sunt: Junimiştii, reacţionari, sceptici şi impasibili; cantacuziniştii, cari trăesc cu mintea în ideile veacului al 17-lea, şi cari nu vor să recunoască sfinte de cît privilegiile clasei lor; Filipescanii, cu alură democratică, în fond, însă demagogi ca şi şeful lor; plus dizidenţa personală a generalului Manu, care nu se poate împăca cu spiritul nici unula din aceste grupări, gruparea conservatoare se prezintă ca un tot inert, a cărei inerţie provine tocmai din faptul diversităţii elementelor ce o compun.

Ajunse în halul acesta, partidele de cari e vorba nu pot folosi ţării cu nimic. Şi constatarea aceasta este cu atît mai tristă, cu cît unul din ele—partidul liberal—este acela care are marea răspundere a conducerii ţării.

In interesul statului şi al neamului, partidul liberal ca şi cel conservator trebue să încerce o radicală primenire. D. Sturdza ca şi d. Carp au această datorie. Să încerce. Idem

CATE-VA NOTE

Cunoscutul şi popularul Cc. Naiman, disperat că o întreagă viaţă a brodat în politică fără a repurta succese uimitoare, s'a decis a înfiinţa o fabrică de broderie.

Cc. Naiman speră, că de astă dată va brodi-o mai bine, şi că va conduce politica nouei broderii cu mai multe şanse de reuşită, de cît broderia politică, care a dat faliment.

Succes cc. Naimane.

*

In întrunirea de Vineri seara, pe care a ţinut-o clubul liberal din Capitală, d. Sturdza s-a rădicat—nu ştiu pentru a cîtea oară—în contra avocaţilor. D. Stoicescu s'ar fi simţit direct atins de această apostrofă a premierului—dar a tăcut.

Şi bine a făcut: *errare humanum est.*

*

Vox populi, vox dei zice *Epoca.* Iată o îndrăzneală nepermisă. Schimbi litera iniţialei şi te împăunezi cu maximele născocite de alţii.

Maestre Caragiali, tu tatăl faimosului *Box populi* etc.... de ce nu tragi la răspundere—de acolo de unde eşti—gazeta plagiatoare?

A, ştiu! Găseşti că Rică Venturiano e într'o companie demnă de el.

Ai dreptate.

Chestiuni politice

De la Ţar la Rege

Ţarul Bulgariei, Ferdinand I, în proclamaţia cetită la Tărnova declară că principatul Bulgariei datoreşte recunoştinţă *persoanei* Măriei sale Impăratului tuturor Ruşilor, Alexandru al II, Ţarul eliberator, şi Măriei sale Carol I Regele României.

Formula aceasta politică ascunde şi ceva fineţă diplomatică şi mentalitate medievală politică.

Fineţa diplomatică e că principatul Bulgariei se desleagă de ori ce recunoştinţă către poporul Rus şi poporul Român, şi că deci legătura de recunoştinţă e rezervată capului Statului Romîn, atîta cît este El Carol I; iar mîne cînd fi-va alt cap încoronat pe tronul Regatului României, principatul vecin nu e ţinut să mai înregistreze tributul politic de recunoştinţă.

Am zis că e fineţă diplomatică, căci în dosul acestei formule curtenitoare Regelui nostru, poporul Bulgar cu Ţarul Său îşi păstrează toată libertatea de acţiune la cea dintăiu atingere de interese, Bulgarii fiind nărăviţi a îndrăzni, ca şi cum proverbul vechiu ar fi bulgăresc: *acdaces fortuna juvat.*

Dar formula Ţarului Ferdinand tradează şi o mentalitate medievală. Se ştie că mai de mult Statele erau proprietatea Regilor, şi că ei dădeau de zestre şi luau de zestre pe lîngă coronă şi Provincii. Se putea atunci concepe ideia că toată acţiunea politică şi de arme e personală a Capului Statului, şi că deci nu se datoreşte nimic naţiunei.

E tot aşa cazul în raportul de arme dintre România şi Bulgaria? De sigur că nu. Marele căpitan *a condus* la vitejie armatele sale, dar cîmpiile Plevnei au fost înroşite cu sînge dorobăţesc. De ai noştri şi în faţa redanurilor înşălătoare ale Griviţei nici planul greşit al statului major, nici vigilenţa Domnului n'au căştigat lupta, ci voinicia dorobanţilor noştri, cari n'au dat îndărăt.

Inţelegem şiretenia formulei. Curtenia Ţarului Bulgariei tradează gîndul ascuns; între poporul şi Ţarul Bulgar şi între poporul Romîn e un antagonism de interese; unii altora îşi stau de-a curmezişul. Ţarul n'a zis'o, dar se înţelege.

Şi deci...!

* * *

OAMENI ŞI LUCRURI

LUNTRAŞII

16 Septembrie.

In faţa fiecăruia din ei, fie că te transportă flegmatic de pe „molo" la hotel, fie că, radios şi insinuant, te ademeneşte să iei loc în barca lui săltăreaţă,—îţi vine pe buze întrebarea:

De unde o fi? Pe ce ţărmuri s'a născut oare? De ce s'a statornicit pe ţărmurile mării acesteia şi nu pe a alteia? Unde-i este locuinţa, unde-i este leagănul şi unde va fi mormîntul veşnic călătorului luntraş?

Căci el e parcă tot acelaş, ori unde-l întîlneşti. Graiul lui seamănă puţin cu al ori cui; el cunoaşte limbile mai tuturor ţărilor şi popoarelor şi ştie să dee fiecăruia salutul amical în limba ţării lui; el a rătăcit, de mic copil, pe apele călătoare ale tuturor zonelor şi dacă astăzi îl vezi aci, mîni, peste un an ori peste z e c e îl poţi găsi aiurea, pe alte maluri tot aşa de nesigure, salutîndu-te cu aceeaşi cordială prietenie, poftindu-te cu aceiaşi insinuantă melodie ca să iei loc şi să te plimbi în barca lui.

Cu toate aceste nu cunosc oameni mai serioşi ca barcagiii. In privirea lor vezi resfrîngîndu-se par'că toată seriozitatea şi îngrijorarea legată de o viaţă nomadă, pururi departe de uscat, şi în acelaşi timp de întreaga răspundere a unei meserii legate de primejdii, pururi atîrnînd de capriciul celui mai straniu element,—Marea.

Iat'o: e liniştită şi lucie ca oglinda cea mai scînteietoare. Şi cu toate aceste el, barcagiul, ne-a primit odinioară cu o sceptică şi întristătoare clătinare a capului: nu ne vrea!

Cu pînza strînsă pe tremurătorul catarg, s'a retras, tăcut şi singuratic, în adăpostul micului golf şi s'a întins pe scîndura tare.

Nu de odihnă-i arde lui, nici de vise moleşitoare—o nu! El a auzit din vreme vocile rătăcitoare ale vîntului şi de mult a înţeles din graiul mării că s'apropie furtuna.

Va fi „bora" aducătoare de ploi, va fi „zirocco" turburător de valuri,—el o ştie din vreme şi se foloseşte de momentul prielnic spre a se retrage şi milioane de ai dărui sărăciei lui, el n'o să te expună primejdiei şi n'o să te plimbe pe mare acum.

El nu e un inconştient, nici un aventurier; el nu s'a născut şi n'a trăit în zadar o viaţă întreagă purtat pe talazuri. Ci cunoaşte clipă cu clipă viaţa mării şi-i presimte gusturile, furtunile, neliniştea şi primejdiile.

Cu siguranţă matematică el prevesteşte ceasul izbucnirii şi nu se avîntură, căci nimeni nu s'ar încumeta să se încaiere cu Marea. Apoi el o iubeşte, căci trăeşte cu ea şi prin ea, lui îi e dragă şi pe dînsa o alintă cu privirea iubitoare şi nu el o să-i creeze renumele de rea şi amăgitoare. Ci răbdător, luntraşul aşteaptă marea să se domolească să-i tréca ceasul rău.

Pe urmă, cu aceiaşi siguranţă şi uşurinţă, o să înalţe catargul, o să întindă pînza şi va purta din nou în larg, perechile zgomotoase, idilele fericite, îngînînd melodia unei romanţe cu acordurile moi şi legănate... ca undele mării.

Rodion

ELOGIUL VIRTUŢEI

Ce e virtutea. Cine e virtuos. Unde se găseşte. Premiul virtuţii. Virtutea femeii. Virtutea bărbatului. Concluzie.

Mai eri, vorbeam aci de frumoasa Lison, aventurieră care probabil a ajutat mult acelui nenorocit, care a încercat un şantaj asupra patriei sale. Azi, vine rîndul, tot în această rubrică, unei chestii ce formează un curios contrast cu cea de eri. E vorba de... contrarul răului, de bine, de virtute.

E natural de alt-fel ca în virtutea legei contrastului, titlul de mai sus să-mi fi fost suggerat, de care ce pe deoparte, nevoia ce simţim noi ceştia cari ne credem virtuoşi de a ne apăra... meseria, ne îndeamnă a o pune în faţa răului,—pe de altă parte, e o apologie a binelui, ce trebue să urmeze unei glorificări a viţiului.

Virtutea nu se găseşte pe trotuarele bulevardelor marilor oraşe, nici la portalurile de fier ale marilor clădiri. Academia franceză, care are obiceiul de a decerni premiul... virtuţii, pare că o caută mai ales prin burgadele obscure, unde automobilul nu şi-a arătat farurile de lumină.

Ce e oare această virtute, de care mulţimea pare a fugi, pe care noi o reclamăm... la alţii, de care ne amintim de cîte ori e vorba de viţiu, şi căreia în general i preferăm plăcerea sau interesele imediate, sub multele lor forme atrăgătoare?

Un răspuns direct, precis, ar fi greu. Prea depinde virtutea de loc şi obiceiuri, pentru a-i da un sens universal.

Proba acestei afirmări, o găsim în felul diferit în care apreciem virtutea bărbătească de cea femenină.

La femei, numim virtute, tot ce întîlnim în drumul nostru spre ea. Brevetul virtuţii i se acordă cu uşurinţă, cînd păstrează bărbatului comorile-i de dragoste.

Fie ea geloasă, vanitoasă, încăpăţînată, duşmănoasă, cînte ea din pian, maltratînd pe Schuman, martirizînd pe Beethowen, să scrie versuri, să picteza, cu o neglijare vădită a gramaticei sau a culorilor, femeia e virtuoasă întru cît nu are amant. Aşa dar virtutea ei depinde de ceea ce există.

Virtutea bărbatului, iată ceva mai rar de combinat în ziua de azi. Pe vremuri pare-se se abuza de astă vorbă, azi e cam... demonetizată.

Inchipuiţi-vă într'un salon, o societate aleasă, discutînd ultimele evenimente politice.

D. X e eroul zilei.

— A! e un om virtuos, ar zice cine-va.

Neaparat, întreaga asistenţă, va isbucni în rîs, soţia politicianului a cărui „virtute" formează tema discuţiei ar fi... umilită, chiar pe obrajii palizi ai ficei „virtuosului" s'ar ivi două floricele rose!..

O persoană de „bon ton" nici n'ar pune în discuţie chestia virtuţei... bărbăteşti într'un salon.

X e un om cinstit, ar fi mai bine-venit şi n'ar jena pe nimeni. Iată elogiul virtuţei bărbăteşti.

Iată diferenţa între virtutea celor două sexe, iată de ce era greu de precizat valoarea cuvîntului.

Pentru femeie, noi ceştia cari am făcut legi, am creat şi cuvinte, şi ele datoare sunt să se comporte ast-fel în cît să corespundă tălmăcirei ce noi dăm acestor cuvinte, dacă vor să-şi treacă viaţa în linişte, dacă tind să-şi joace rolul în conştiinţă.

Pentru noi iarăşi, liberi suntem ca în decursul vremilor să schimbăm însemnă, tatea vorbelor, după starea de dispositie-sau momentul de aptitudine în care ne găsim.

Cine ne controlează? Noi înşine!

Aşa că nu va fi de mirare, ca particula de virtuos, consacrată altă dată ca un titlu de merit marilor oameni, să ajungă azi ridicolă şi mîne, cine ştie, ce semnificaţie i se mai dă.

Iar noi, continuăm a trăi în linişte între aceşti doi poli, viţiul şi virtutea, a căror curente în întîlnire produc morala, sau conştiinţa colectivă a popoarelor.

Cumpărați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea 17 Octombrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32, O jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8 Una optime lei 4.

Sub astă formă, ea stă foarte bine. E plasată în bibliotecele instituțiilor superioare, de unde isolarea sa, descurajează ori ce curiositate. Venerată, ea e întrebuințată cîte-odată în discursuri armonioase, și societatea își continuă calea sa misterioasă, printr'o minune de echilibru.

MIȘCARE INTELECTUALA

Chestii școlare

I.

„Limbele străine"

De ce absolvenții școalelor noastre secundere (licee, școli comerciale, secundare, etc.), fac așa de puține progrese la învățămîntul *limbelor străine* și nu sunt în stare (vorbesc de *majoritatea* lor, făcînd abstracție de unele *lăudabile excepții*) să ție o conversație sau corespondența în limbele, ce învață? Iată o chestie capitală pentru bunul mersul școalelor, care se pune aproape în toate zilele și la care nu s'a reăpuns—pare mi-se—încă în mod suficient. Congresul profesorilor ai limbelor străine, care se va întruni peste cîte-va la *Craiova*, se va ocupa, cred, și despre această chestie capitală.

Prin acest articol, îmi propun să discut puțin în public, problema în chestiune, dînd sprijinul unei practice îndelungate (am predat în timp de 25 de ani limbile străine) respunsului meu în această chestiune.

Prima, cea mai mare de sigur, este *metoda greșită* cu care s'au predat la noi pînă acuma limbele străine, *franceză*, *germană*, *italiană* și *engleză* (aceasta în timpul din urmă). *Vechea metodă* cu care se predau limbele străine, părăsită în *parte* acuma, prin alcătuirea manualelor didactice noue, se baza pe *gramatica* limbei și *teme* alăturate, fără nici un rost și fără nici o altă metodă, precum și pe *traduceri* din limba *străină*. *Regulele gramaticale* și *analisa* răpeau cea mai mai mare parte din orele (de altmintrelea atît de insuficiente: 3 ore pe săptămînă în cursul inferior și 2 ore în cursul superior *rațional* ar fi *vice-versa*), consacrate în programe pentru studiul limbelor străine. *Conversațiilor* și *compositiilor* în limbele străine nu se dădeau *nici o importanță* și elevii, chiar cei mai eminenți, învățau numai o sumedenie de *regule gramaticale* cu un *regiment de excepții* și formele gramaticale și traducerea unor bucăți alese din scriitori împuși prin program, și atîta tot! Cu o ast-fel de metodă, nici o mirare că n'am putut ajunge la un rezultat mai bun! Nu s'a dat seama lucrului următor, cum că *gramatica* nu e *scopul*, ci *mijlocul*, prin care trebue să ajungem la *adevăratul scop*: a învăța, adeca a *vorbi* și a *scrie* o limbă străină, ca și limba maternă.

In întrebuințerea metodei, care trebue să predomineasca la învațarea unei *limbi străine*, ar fi trebuit să ne călăuzim din observațiile, ce putem face urmărind cu atențiune desvoltarea limbei la copilașii noștri, cari începînd cu simple sunete, pe care le reproduc prin simpla imitație, ajung pe urmă, cu timp a rosti cuvinte și propositiuni întregi, fără să aibă nici o idee despre rostul fie-cărui cuvînt în gramatica limbei materne. Cu alte cuvinte, să învățăm mai *întîiu limba*, prin imitație, conversație multă și multe exerciții orale—și *gramatica*—dacă e nevoe, să-i învățăm și aceasta, *limba străine* nu ne va face în urmă, nici o greutate. Iată *metoda nouă* (Berlitz), după care să învăț astă-zi în apus și în America limbele moderne. Am avut prilejul și curiositatea să asist *la Paris* la mai multe din aceste școli—unde oameni în vrîstă ba chiar oameni *bătrîni* străini în 3—4 sau 6 luni a vorbi perfect franțuzește sau alte limbi străine. *O reformă* deci în acest sens a metodei și a programului referitor la predarea limbelor străine se impune și nu trebue de fel întărziată aceasta reformă. Statul nostru a făcut și face mari sacrificii pentru instrucțiunea publică. Nu e mare lucru a lua inițiativa de a trimete după rînd pe actuali profesori de limbi străine la *Berlin*, *Paris Londra și Roma* ca să se inițieze cu noua metodă, chiar în capitalile statelor străine, în timp de 4—6 luni. Incă un sacrificiu să impune: In fie-care școală, în care se predau limbele străine statul pe lîngă *profesorul titular* trebue să mai adauge cîte un *pedagog străin* pentru fie-care limbă străină—care se converseze macar cîte o *oră* pe zi cu elevii fie-cărei clase în limba străină.

Numai ast-fel vor putea absolvenții școalelor noastre secundare se învețe în perfecțiune limbele moderne, *franceza*, *germana*, *italiana și engleză*.

Intr'un alt articol voi vorbi despre manualele în limbele străine.

Prof. Dr. N. G. Dossios.

Litere-Ştiinţe-Arte

Ințelegem ca noi simplii ziariști să mai greșim uneori, în graba condeiului, scriind *sesiune inzista*, fapt pe care d. A. D. Xenopol l-a remarcat cu multă dreptate într'un număr anterior al *Opiniei*; dar ca să găsim sub pana unui profesor universitar ca d. dr. I. Simionescu, și în revista altui profesor universitar d. I. Găvănescul, o greșală de acelaș fel, lucrul e de mirat, într'adevăr.

Iată ce citim în revista d-lui Găvănescul, „Cultura Romînă" la pag. 260:

„In ce constă importanța educativă a științelor naturale? Nu vom inzista asupra acestei chestiuni."

Ne mirăm cum d. dr. Simionescu nu știe că francezul *insister*, scris cu *s* între o consoană și o vocală nu se poate citi z, ceea ce face în limba franceză numai cînd *s* este între două vocale, bunoară: *illusion*.

Trebue deci scris: insistă și nu inzistă. Chiar și în științele naturale tot așa trebuie scris.

*

Cu ocazia unei recente aniversări a fostului scriitor popular Paul de Kock, un colaborator al revistei „Annales" povestește următoarea anecdotă. Papa Piu IX primind în audiență pe un publicist francez îi ceru, la un moment dat, noutăți asupra «celui mai popular scriitor al Franței".

Publicistul remase cam nedumerit și întrebă cu sfială:

— Despre cine vrea s'audă Ilustrisimul? despre Lamartine?

— Nu; altul.

— Victor Hugo?

— O, nu, despre Paul de Kock..."

Publicistul a rămas foarte perplex.

*

A apărut și s'a pus în vînzare n-rul 14 al revistei *Pagini Libere*, care se tipărește la Galați, cu următorul interesant sumar: B. Nemțeanu: Amiază'n port. — Leon Feraru: Valsugana din Trentini. — Ion Corbu: Mozaic.—A. Spiru-Bacău.—Guvernatorul.—C. Săteanu: Mihai Codreanu.—Redacția: Note și Informațiuni.

Numărul se vinde cu 10 bani în toată țara. Abonamentul anual: 7 lei.

Redacția: str. Petru Rareș 20. Administrația: str. Portului 169.

*

A apărut No. 361—362 din *„Biblioteca pentru toți"* coprinzînd **Din istoria Romîniei** datorit d-lui *Dimitrie Onciu*, profesor de istorie la Facultatea din București și Director al Arhivelor Statului.

Lucrarea de față a eminentului savant, are o însemnătate foarte mare întru cît d-nul profesor Onciu, pe lîngă un foarte concis studiu asupra întregei istorii a romînilor din cei dintăi timpi, descrie foarte pe larg istoria romînilor din timpul eteriei dela 1821, apoi istoria lui Cuza Vodă, cum și un lung studiu a celor patruzeci de ani de domnie a iubitului nostru suveran Carol I și care e foarte puțin cunoscută de noua generație, socotită fiind Domnia Regelui Carol I din punct de vedere politic și mai ales cari au fost persoanele cari l'au secondat pe Regele Carol I în toate actele mari.

Volumul acesta nu poate fi decît binevenit.

Sub Domnia Regelui Carol I România a trecut prin cele mai mari schimbări pe care le poate avea un popor abia înjghebat, și lucrarea de față merită a nu lipsi din casa ori-cărui bun romîn, care își iubește patria și care dorește a-și cunoaște trecutul țărei sale.

Se găsește de vînzare la librăria Leon Alcalay cum și la toate librăriile din țară. Prețul 60 bani.

Informaţii

◐ **Sinuciderea tînărului Velciu.** — Eri după amiază se răspîndise svonul în localitate, că un fiu al d-lui Al. Velciu, s'a sinucis la moșia sa Hiliță, din județul Vaslui.

Știrea nu s'a putut confirma de cît aseară, cînd d. Velciu a primit o telegramă, prin care i se aducea la cunoștință trista veste a sinuciderei fiului său Ionel.

Acesta a fost găsit de niște țarani, împușcat, într'o pădure din apropiere.

Tînărul Ionel Velciu, era în etate de 20 de ani, și acum cît-va timp s'a dus la moșia părintelui său, din județul Vaslui.

Probabil că el și-a pus în gînd înainte de plecare de a se sinuceide, căci se zice că cu o zi înainte, ar fi fost văzut cumpărînd un revolver.

Joia trecută, în ziua de 25 Septembrie Ionel Velciu a dispărut de la moșie și toate cercetările administratorului moșiei de a'l afla, au rămas zădarnice.

Eri abia, după-cum am spus mai sus, Ionel Velciu a fost găsit mort, împușcat în pădurea din apropiere. Se crede că el și-a curmat firul vieței chiar din ziua dispariției de la moșie.

Cauzele care l'au determinat la disperatul act pe tînărul Ionel Velciu, se zice că ar fi o boală de care suferea de mai mult timp.

Cadavrul nefericitului tînăr a fost transportat la moșie.

◒ I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei și Sucevei a sosit eri în București, venind de la Karlsbad.

◑ D. I. Dodon, revizor școlar cl. II s'a reîntors aseară din inspecțiile ce le-a făcut școalele rurale din județ.

● Alaltăeri s'a făcut în satul Borșa punerea bazelor a unei bănci populare.

Cu această ocazie învățătorul respectiv a organizat o mică serbare, la care a luat parte și d. N. Ionescu, revizor școlar.

● Au fost numiți: d. Octav Livezeanu, învățător la școala din Focurile-Fîntînele; d. S. Ciocan învățător la școala din cotuna Zmău; d. I. Scăișteanu învățător la Tomești și Hriste Pantelemonescu la școala din cotuna Goruni.

◔ Mîine se vor începe conferințele la cercurile culturale din județul nostru.

◔ Aseară trupa de operetă a d-lui Grigoriu a dat pentru a doua oară frumoasa operetă „Farmecul unui vals" (Valtzertraum).

Și de data aceasta artiștii au avut un succes colosal. In special d-nii Leonard, Carusy și Maximilian și d-na Apăteanu, d-ra Florica Florescu și d-na Leonard.

Lume foarte multă. Nu se mai găseau bilete.

In astă-seară trupa va da pentru a doua oară *„Ea și Ea"*.

Se prevede și în astă-seară o sală arhiplină.

● După cum ni se comunică din Capitală, la depozitul central de medicamente al direcției sanitare, s'au găsit cereri pentru achitarea medicamentelor necesare bolnavilor din comunele rurale, din Martie, și care nici pînă acum n'au fost rezolvate.

Intre aceste se află și cererea d-lui L. Ferderber, farmacist din Podul-Iloaia, care nici pînă acum, cu toate desele cereri ce le-a făcut direcțiunei generale a serviciului sanitar, n'a fost achitat pentru medicamentele furnizate spitalului din Podul-Iloaia și pentru ordonanțele gratuite din Martie încoace, —cu toate că pînă la venirea d-lui dr. Sion la serviciul sanitar, plata o primea regulat în fiecare lună.

E interesant acum de știut, cum d. dr. Sion a cheltuit pentru acest depozit cei 700,000 lei?

● Nici pînă în prezent nu s'a numit încă un sub-revizor școlar, în locul d-lui I. Dodon, care a fost numit revizor școlar cl. II.

Se zice că se pun multe stăruinți pentru numirea în acest post, a d-lui Dim. Rota, învățător din comuna Ciurea.

● Celebra **„Societé des instruments anciens"** din Paris, de sub președinția ilustrului compozitor **Saint Saëns** va da un singur mare concert Luni 27 Octombrie a. c. în sala Teatrului Național din Iași.

Această ilustră asociație se compune din următorii artiști renumiți: *Henri* și *Marcel Casadesus* amîndoi foști premianți I ai Conservatorului din Paris și soliști ai Concertelor Colomme, vestitul violonist *Malkine* și *Maurice Devilliers*.

Concertele se vor da cu concursul cunoscutei virtuoze pe *harpa-luth* d-ra *Hélène Zielinska* și a renumitei cîntărețe pariziene *Marie Buisson*.

Instrumentele anume ce trebuesc la aceste concerte sunt aduse de artiști și fac parte din celebra colecție a societății.

Succesul artiștilor ie enorm, iar anul trecut la București au făcut săli pline și au fost primiți cu entuziasm.

Locațiunea ie deschisă la agenția *Carmen Sylva* (Iliescu, Grosu et Comp.)

● După toate probabilitățile noul local al antrepozitelor, construit lîngă gară va fi inaugurat la earnă.

Antrepozitele vor funcționa, probil de la 1 Aprilie viitor.

Se zice că peste cîte-va zile, se vor face experiențe din turnul nouei clădiri, de telegrafie fără fir cu Galații și mai apoi cu Capitala.

Noul local va fi pus în legătură, prin fire telefonice, cu toate orașele din Moldova și cu Capitala.

Se afirmă că d. Emil Costinescu, ministru de finanțe va veni în curînd la Iași spre a vizita noua clădire a antrepozitelor.

✱ Eri și astă-zi comisiunea de anchetă, însărcinată de d. general A. Tătărescu, a continuat cu cercetările în afacerea lipsurilor de la manutanța garnizoanei Roman.

S'a luat cîte un interogator d-lor maior Moscu și Ciocazan, precum și d-lui locotenent Rozescu.

E probabil că aceștia vor fi dați în judecata consiliului de resboiu al corpului IV de armată, proces care se va judeca în Octombrie.

◑ Citim următoarele în numărul de Sîmbătă al ziarului „Tribuna" de la Arad:

Pe azi după amiazi la orele 3 jum. a fost chemat la poliție redactorul nostru responsabil Constantin Savu. I s'a pus în în vedere un nou proces, pentru articolul „Cine-s oamenii lui Kossuth" apărut în „Tribuna" de la 27 Mai.

D. Savu n'a numit pe autor ci a declarat că va purta singur responsabilitatea.

Dr. Nikes, comisarul care l'a ascultat, i-a luat d-lui Savu naționalul și i-a pus în vedere că are să stea la dispoziția poliției și după aceea a judelui de instrucție din Oradea Mare.

● Aflăm cu plăcere că d. Vasile Andriescu, profesor la liceul din P. Neamtz s'a logodit cu d-ra Vilara, profesoară.

Felicitări.

● D. colonel I. Tarnowschy, noul comandant al regimentului 31 Calafat a părăsit astăzi orașul nostru, pentru a se prezenta la noul seu corp pe ziua de mîne 1 Octombrie.

◐ Membrii consiliului comunal se vor întruni astăzi la orele 4 și jumătate, în ședință extra ordinară, sub prezidența d-lui N. Gane, primarul orașului.

● D. G. Borcea, a fost numit suplinitor la catedra de germană și contabilitate, de la școala elementară comercială în locul domnului R. Tuffli, plecat în concediu.

● Relevasem acum cîtva timp faptul că administratorii de plasă din județul nostru nu primiseră salariile nici pe luna precedentă.

Abia acum vre-o săptămînă ei au primit salariile pe luna August, așa că, cu siguranță pe luna Septembrie, vor primi abia la sfîrșitul lui Octombrie!

◑ La sfîrșitul fiecărei luni, comisiunile însărcinate de I. P. S. S. Mitropolitul Parthenie, pentru a examina pe preoții chemați a sluji la Mitropolie și la bisericile Talpalari și Bărboi, vor înainta Inaltului Prelat rapoarte asupra aptitudinei acelor preoți.

● Poliția noastră de siguranță a prins și arestat eri în localitate pe un oare care Vasile Bihol, care a dezertat dintr'o închisoare din Galiția.

Acesta împreună cu un altul fuseseră condemnați la 10 ani închisoare pentru crimă și furt și acum cîteva zile au reușit să evadeze din închisoare.

Bihol a venit în Romînia și s'a refugiat în Iași, iar tovarășul lui a luat drumul spre America.

◒ Direcțiunea învățămîntului primar a pus din nou în vedere revizoratului școlar ca orice cerere din partea corpului didactic primar să se facă numai prin revizoratele respective.

● Mîine dimineață se va deschide seziunea de toamnă a Sf-tului Sinod.

● Ziarul „America", care apare la Cleveland (Ohio), anunță că există până în prezent în Statele-Unite 42 societăți romînești, fondate în ultimii ani, de către emigranții din Transilvania, al căror număr s'a înmulțit considerabil.

DIVERSE

— Suntem rugați să anunțăm publicului că deținuții din penitenciarul central execută împletituri de scaune și alte lucrări, cu prețuri moderate.

— Jandarmii rurali au arestat pe Vasile Iorgu, care vagabonda prin județul nostru, fără a avea actele în regulă.

— In astă seară va avea loc la Circul Sidoli o a doua reprezentație de renumitul și neîntrecutul atlet romîn Stănilă Constantin Panduru, cu concursul d-nei Ruxanda Panduru, atletă romînă.

Reprezentația din astăseară promite a fi și mai interesantă ca cea de dăunăzi, și multă lume și-a dat întîlnire pentru astăseară la Circul Sidoli.

— Aflăm cu plăcere că doamna Constance Constantius a dat naștere unui drăgălaș băețel, care a primit numele Calistrat.

Să le trăiască!

Chestiunea Farmaciei

II

S'ar crede poate, Domnule Director general că această tendință e logică și dreaptă, că ea e cerută de însăși cerințele profesiunei sale, că cheltuelile de înălțare și de conducere sunt atît de mari în cît e imposibil ca farmacistul odată devenit proprietar să se poată restabili materialicește în decursul vieței sale de magistru, dar aceasta e imposibil de admis și dovada o putem ușor găsi în excelenta stare materială ce aproape fie care farmacist proprietar și a asigurat prin intermediul profesiunei sale, de a căria beneficii se vor putea bucura desigur și moștenitorii sei fără ca ei să întrevadă în mod atît de imperios și necesitatea dreptului de moștenire a farmaciei.

Odată însă, ce acest drept a fost moștenit el devine prin arendarea lui și pentru moștenitori o sursă nouă și sigură de speculațiune; iar suma de arendare întocmai ca și garanția ei se ridică în mod crescînd, după fie care expirare de termin contractat, în dauna însăși a concurenților profesioniști nevoiți prin felul în care sau cultivat a-și putea profesa în acest chip specialitatea în dauna nobilei profesiuni ce ei o practică și o represintă, cît și mai cu samă în dauna populațiunei ce trebue prin necesitate să facă apel la ajutorul farmaciei pentru ameliorarea și vindecarea celor suferinzi.

Puși la adapostul regulamentului, farmacistul proprietar tronează și desfide; pe ori care altul dintre muritorii intelectuali sau profesioniști ar caută să-i se equivaleze în o garantare similară, grandioasă și desăvîrșită a existenței sale, cît și a urmașilor sei socotindu-se din acest punct de vedere ca pe individul cel mai protejat de soartă și nesocotind pe toți acei dintre profesioniști ce nu pot avea posibilitatea de a calca pe urmele lui.

Iată, Domnule Director general, de ce farmacia romînească de și datează cu mult, mai înainte de Unirea Principatelor romîne, n'a ajuns încă să se poată bucura de o mai mare popularitate; făcînd ca produsul ei —medicamentul—să se menție încă, ca un articol de lux nu de absolută necesitate, menit să fie cunoscut și apreciat mai mult de cei cu dare de mînă, pe cînd muritorul sarac neavînd cu ce să și 'l însușească, se perde cu zile, dacă nu are norocul să între în căutarea imediată și gratuită a vre unui serviciu spitalicesc din localitatea sa.

Dar, cum timpurile de astă-zi nu mai pot conrespunde vremurilor din trecut fie care muritor reclamînd de o potrivă, drepturi egale la viață, socotesc, nimerit Domnule Director general că și farmacistul tînăr și romîn ca un produs desăvîrșit al școalei sale actuale ar trebui să aibă dreptul ca ori și care alt profesionist, fiind pus în posibilitatea de și profesa specialitatea după ce, a satisfăcut mai întăi oare care condițiuni anume specificate de un nou regulament, și aceasta încă, cu atît mai mult cu cît serviciul sănătății publice și-ar atinge, cred, prin acest procedeu o parte din țelul dorit prin popularizarea și eftinătatea medicamentului, ce dă dreptul și individului mai scăpătat la căutarea maladiei sale.

Menținerea actuală a numărului restrîns de farmacii de una la 4—5000 de locuitori, lipsa totală a acestor inexorabile auxeliare medice în orășele mai mici, cît și a unei taxe exorbitante pe mulți din principii medicamentoși de primă necesitate, nu fac de cît să zădărnicească știința medică prin imposibilitatea inaplicărei ei, nesocotindu-se adevărata menire a profesiunei farmaciei și favorizînd într'un mod cu totul nedrept pe profesioniștii proprietari de a-și crea averi personale în detrimentul științei însăși a menirei ei, cît și a *binelui public*, chestiune pe care ar trebui să o urmărească *în primul loc* ori-ce articol de lege sau de regulament.

Dreptul de arendare însă a farmaciei de către moștenitori, constitue în deosebi, poate cea mai mare lacună a regulamentărei sanitare, referitoare la farmacii, prin aceia că suma anuală de arendare se poate socoti ca o *adevarată fraudă*, săvîrșită prin nevoe de arendaș în dauna lui însuși, cît și a populațiunei suferinde de oare-ce arendașul ca adevăratul conducător al intereselor farmaciei, garantînd în primul loc moștenitorilor proprietății, exacitatea plății arenzii prin o sumă determinată și proporțională cu aceia a sumei de arendat—sumă constituită ca garanție—arendașul zic, se vede nevoit să *lucreze* ast-fel ca să poată aduce fără nici o schimbare determin achitarea sumei de arendat; în această categorie a felului de moștenire se găsesc astă-zi, Domnule Director general, persoane din a II-a generațiune și din al III-lea și al IV-lea grad de înrudire, care n'au absolut nici o legătură cu profesiunea în sine *dar care trăesc pe spinarea ei*, speculînd fără nici un scrupul și fără nici un control proprietatea moștenită a dreptului de concesiune, remasă pe urma farmacistului decedat.

Va urma). **Constant'n Păun.**

Licențiat în Farmacie Iași.

Ultime informaţii

Faţă de evenimentele ce se desfăşoară în Serbia, ca şi în celelalte ţări din Balcani, un foarte mare număr de muncitori de prin judeţul nostru şi de prin diferite judeţe din Moldova, au părăsit lucrul şi au luat drumul spre patria lor.

Acelaş lucru ni'l semnalează şi corespondentul nostru din Capitală, care ne telefonează că zeci de sîrbi de prin judeţele Munteniei au luat drumul spre Serbia.

O ultimă relaţie oficială sosită asupra mersului holerei la Petersburg, anunţă că în ultimele 24 ore, au fost în acel oraş 72 cazuri, urmate de 38 decese.

Numărul total al bolnavilor la Petersburg e de 1215.

Suntem rugaţi a întreaba: de cînd datează obiceiul ca vinul din pivniţa epitropiei Sf. Spridon, să fie transportat acasă la D-nii epitropi?

Alaltă-eri noaptea chiar, d. Patraşcanu, intendentul casei, a transportat de la spital, acasă la un d. epitrop, un vas mare cu vin.

E bine de ştiut!

Cu toate noile licitaţii ce s'au mai ţinut în ultimul timp pentru arendarea crîşmelor din judeţul nostru, conform cu legea monopolului crîşmelor,—totuşi cea mai mare parte din crîşme au rămas nearendate.

Cauza e că preţurile fixate sunt prea mari, aşa că alungă concurenţii.

D. general Tătărăscu, comandantul corpului IV de armată, care e dus de cîteva zile la Roman pantru inspecţia tirului artileriei, se va reîntoarce astă-zi în localitate.

Soldaţii din companiile 9—12 a regimentului 13 Ştefan cel Mare, care fac parte din contigentul 1906 şi 1907 şi se găsesc în gardă pe frontiere, vor fi schimbaţi cu începere de astăzi, trimiţîndu-se înlocuitorii din companiile aflătoare în Iaşi.

Aceasta în vederea de a fi eliberaţi, cei din contigentul 1906 sau trecuţi în concediu de o lună ceilalţi.

Astă-zi dimineaţă s'a întrunit la universitate consiliul profesoral al facultăţei de litere spre a proceda la alegerea comisiunei examinatoare a candidaţilor la bursele statului vacante pe lîngă acea facultate.

Din Huşi.—D. Dimitriu, maistru de gimnastică la gimnasiul «Anastasie Panu» a cerut transferarea sa la liceul din Ploeşti.

D. At. Popovici, maistru de muzică vocală, fiind mutat, după cerere, la gimnasiul din Roman, a fost numit în locul său d. Dim. P. Rădulescu.

Membrii alianţei franceze din localitate se vor întruni în curînd, spre a reîncepe obişnuitele ei şedinţe.

Aflăm cu plăcere căsătoria d-rei Elena Gr. Vasiliu cu d. M. Diaconu, învăţător la Maşna.

Un mare număr de cetăţeni din Tataraşi au cerut primăriei, în cîteva rînduri, să le paveze trei mici stradele, ce nu au o lungime mai mare de 650 metri, şi care sunt destul de frequentate căci ele leagă strada Spital Paşcanu, cu strada Eternitatea şi cu Bulevardul Brătianu.

Acum cetăţenii au cerut să li se facă macar trotuare, căci mai ales în timp de ploaie, circulaţia devine imposibilă.

Nici această cerere nu le-a fost însă luată în samă şi cetăţenii din Tataraşi sunt foarte agitaţi din cauza acestei nepăsări a administraţiei comunale.

Eliberarea contingentului 1906.—Astăzi soldaţii contingentului 1906, după cum am anunţat, au fost eliberaţi şi trimişi la vatră.

Soldaţilor contigentului 1907 li s'au acordat de asemeni, cu începere de mîni 1 Octombrie, cîte o lună de zile de concediu, după care e vorba ca ei să fie eliberaţi, de oare-se au împlinit termenul de doi ani de serviciu militar, cerut de noua lege.

Cu aceestă ocazie, d. maior Hengherliu, locţiitor de comandant de regiment, a ţinut soldaţilor ce trec în congediu cît şi celor ce au fost eliberaţi pe ziua de astă-zi, o frumoasă şi înălţătoare cuvîntare.

D-sa le-a amintit de îndatoririle ostăşeşti ce au avut a îndeplini în timpul serviciului, cît şi ceea ce au de făcut de aci înainte, precum: de a respunde la ori-ce chemare sub drapel, cu dragoste şi credinţă. A nu uita, ca să se prezinte după cîteva zile, la depozit spre a-şi lua libretele de eliberare. Apoi a nu neglija să se prezinte comandanţilor de companii teritoriale din localitatea din care fac parte, de asemenia le-a pus în vedere a avea grija de visa libretelor în cursul lunei Februarie viitor.

D. Hengherliu a mulţumit soldaţilor sei care au dat dovadă de purtare bună şi şi-au împlinit cu sfinţenie datoriile militare.

D-nii Bonciu şi Cociorvă, care au fost numiţi comisari, în locurile vacante vor depune mîine legiuitul jurămînt.

Tot mîine vor apărea şi numirile a cîtor-va sub-comisari şi ofiţeri de poliţie.

D. Tomiţă autorul crimei din Podul Iloaia, care făcuse cerere de eliberare provisorie, cerere care i-a fost respinsă, a cerut acum la Camera de punere sub acuzare eliberarea pe cauţiune.

Astăzi la orele 1 d. a. a avut loc înmormîntarea regretatului fost director al şcoalei primare „Carol I" din Toma Cosma, Gheorghe Praja.

Cortegiul a plecat de la locuinţa defunctului din strada Toma Cozma spre biserica cu acelaş nume unde a avut loc şi prohodul.

Pe lîngă rude, numeroşi prieteni, şi o foarte mare parte de institutori, formau cortegiul.

Cortegiul a mai fost alcătuit din numeroase personalităţi ale Iaşului, foşti pe vremuri elevi ai defunctului.

De asemeni elevii şcoalei primare de băeţi „Carol I" întovărăşiţi de domnii Lascar Matasaru, directorul şcoalei şi Andreescu şi d. şi d-na Zaharia, directorul şi institutorii au urmat cortegiul în frunte cu steagul şcoalei.

După săvîrşirea prohodului de către preoţii: Ştiubei, Alexandrescu, Ionescu şi Vîrlănescu, dl. Lascar Matasariu directorul şcolei primare „Carol I", a ţinut o duioasă cuvîntare, aducînd prinos de laude veneratului defunct, care cu o sîrguinţă şi pricepere rară a slujit de luminător al minţii lor numeroase odrasle azi toţi oameni de seamă—timp de peste 40 de ani.

Cortegiul a urmat stradele „Păcurari Lăpuşneanu, Golia, Trg.-Cucului, şi Eternitatea.

Inmurmîntarea are loc astăzi la orele 3 p. m.

Fie-i ţărna uşoară.

Cetăţenii din Costanţa au trimes un protest la ministerul de interne, plîngîndu-se de vexaţiunile ce sufereau din partea administraţiei din localitate. Din ordinul satrapului Vîrnav, se zice în acel protest, poliţia şi administraţia comunală trecută proceda la dărîmarea caselor cetăţenilor cari erau rău priviţi de prefectul Vîrnav.

Inspectorul general d. I. T. Ghica, cercetînd în persoană această plîngere, a adresat un raport d-lui Emil Costinescu, prin care găseşte juste plîngerile constanţenilor, în urma cărui raport d. ministru de interne a ordonat să înceteze ori ce evacuare şi dărămare de case în Constanţa.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Evenimentele din Balcani

Sofia.—Oraşul a fost splendid decorat cu mii şi mii de drapele, covoare şi ghirlande. La intrarea parcului principelui Boris, lîngă podul vulturilor, se găseşte un arc de triumf, reprezentînd poarta vechei fortăreţe din Sofia. Pe o parte a arcului de triumf se citeşte inscripţia: „Inainte ţarul nostru, poporul este cu tine". In mijlocul arcului de triumf se vede o mare coroană regală aurită; mai sunt 4 pajure relevînd datele cele mai de samă ale istoriei Bulgarilor: 1870 creiarea independenţei religioase, 1878 răsboiul rusoturc, 1885 uninuea celor două bulgarii şi 1908 independenţa, iar în dosul arcului de triumf se vede podul vulturilor şi la intrarea sa nişte mari coloane, în vîrful cărora se găsesc vulturi ţinînd în ghiarele lor ghirlande făcute cu foi de stejar şi flori. Pe tot parcursul cortegiului au fost înşirate trupele. Cortegiul era deschis de societăţile sportive şi corporaţiile cu drapelele lor, în două străzi laterale erau adunaţi elevii gimnasiului şi ai clasei a IV-a primară, însoţiţi de profesori şi de institutori. Studenţii erau adunaţi pe scările Sobraniei, iar veteranii împrejurul monumentului ţarului liberator.

Regele a sosit eri la 4 după amiazi nu prin gară, ci a descins din tren la cîţi-va k. m. înainte de oraş şi a venit pe şoseaua Ţarigradsko, trecînd pe dinaintea căzărmei de cavalerie de lîngă parcul Boris. Aci a fost primit de către generali şi comandanţii de brigăzi şi de regimente. Regele intră calare în Capitală, o baterie de cîmp şi una de munţi au tras 31 focuri de tun. Primarul oraşului Sofia a prezentat Suveranului pînea şi sarea tradiţională, urîndu-i bună venire. Apoi M-me Karaveloff, soţia fostului prim-ministru a oferit Regelui în numele femeilor din Capitală un superb buchet de flori. Cortegiul a mers apoi spre catedrală, unde Regele a fost primit de către I. P. S. S. Mitropolitul din Sofia, însoţit de cler. Un serviciu religios a fost celebrat apoi.

De la catedrală Suveranul s'a înapoiat la palat, după ce toate trupele au defilat pe piaţa Alexandru.

*

Sofia.—Aseară pe la 9 ofiţerii s'au dus în curtea palatului ca să aclame pe Suveran. Apoi au mers la cercul militar, unde s'a servit o gustzre. S'a făcut o splendidă retragere cu torţe.

*

Saraigevo.—Stirile constată că anexarea a produs în general în districtele din provincie o impresie şi mai favorabilă de cît în Capitală.

Populaţia rurală sîrbească este, în contra aşteptărilor, foarte nemulţămită de anexare şi municipalitatea din Tusla a exprimat Imparatului viile sale mulţumiri.

E i după amiazi, la plecarea oaspeţilor din Constantinopol, s'a făcut o manifestaţie comună serbilor, muntenegrènilor şi turcilor; în faţa cîtor-va misiuni diplomatice s'a strigat „jos Austria"!

*

Belgrad.— La Scupcină, ministrul de resboi a supus un proect de lege privitor la un credit de 16 milioane lei, spre a complecta armamentul armatei. Acest proect a fost trimes comisiunei finanţelor. Preşedintele Camerei, d. Iovanovici propune să se trimeată Scupcinei muntenegrene, care reîntră astă-zi în sesiune, salutări frăţeşti. Această propunere a fost adoptată cu unanimitate şi aplause.

Preşedintele Iovanovici constată că în şedinţa secretă de eri Skupcina a arătat un admirabil spirit de umanitate. In această şedinţă guvernul a expus situaţia politică şi măsurile luate. Apoi Camera a votat în mod unanim hotărîrea următoare: «Dureros mişcată de marea nedreptate făcută Serbiei şi poporului sîrb, prin violarea actului internaţional de la Berlin, fără ca să fie întrebat poporul cel mai interesat, tocmai din partea monarchiei, care trebuia să fie păzitoarea cea mai credincioasă a acestui tratat, Camera serbească adînc convinsă de pericolul mare pentru independenţa ţărei, dar energic hotărîtă să facă totul ce ar fi necesar spre a asigura interesele Serbiei şi a compatrioţilor sei».

*

După explicaţiile guvernului despre măsurile luate şi cele de luat, Skupcina votează, în mod unanim, o ordine de zi de încredere pentru guvernul regal, aşteptînd de la el acţiunea cea mai hotărîtă pentru apărarea intereselor sîrbeşti ameninţate.

*

Paris. — Legaţiunea Serbiei desminte în mod formal ştirile pesimiste răspîndite de ziare despre o pretinsă situaţie gravă la Belgrad. Serbia are încredere în drepturile sale şi-şi remite cauza în mîinile marilor puteri.

*

Buda-Pesta.—Impăratul Franţ Iosef a primit azi o deputaţie croată din Bosnia. Capul deputaţiei, dr. Mandici, vice-primar din Serajevo, a rostit o alocuţiune de omagiu, mulţumind Impăratului pentru anexarea şi pentru constituţia acordată.

Suveranul a mulţumit pentru cele exprimate, asigurînd poporul din Bosnia că are totatîta solicitudine pentru cele 2 provincii, ca şi pentru cele 2 părţi ale monarhiei.

*

Caneea.—Agenţia Reuter află că Camera Cretană a votat alipirea Cretei regatului Greciei. Deputaţii mahomedani erau absenţi.

*

Atena.—Cretanii din Atena şi Pireu s'au adunat eri într'o manifestaţie şi au acceptat hotărîrea următoare:

„Se exprimă cea mai vie recunoştinţă a poporului cretan, către marile puteri, rugîndu-le să admită fapta îndeplinită".

*

Constantinopol. — După cele ce spun ziarele, Rusia, Anglia şi Italia, au primit în mod oficial ideia unei conferenţe internaţionale spre revizuirea tratatului de Berlin.

*

Londra.—Un ziar anunţă că flota engleză din Oceanul Atlantic, care se găseşte acum la Gibraltar, şi care ar fi trebuit să înceapă exerciţiile de artilerie, a primit ordinul ca să amîne aceste exerciţii şi să se aprovizioneze pentru patru luni, spre a face o călătorie spre vest.

*

Londra. — In Camera Comunelor, ministrul lord Asquith vorbind despre afacerile din Balcani, a spus: „Sir Grey a constatat ca şi mine şi în mod public că Anglia nu poate în interesul valorei tratatelor, să recunoască modificarea făcută tratatului de la Berlin de către Austria, fără prealabilul consimţimînt al celorlalte puteri semnatare. Părerea noastră este că recentele evenimente din Orient fac indispensabilă deliberarea puterilor spre a ajunge la un acord convenabil intereselor Turciei şi a altor state.

Avem speranţa că soluţia acestor chestii va fi găsită şi vom întrebuinţa toată influenţa noastră şi sperăm de asemeni că cei care se simt păgubiţi, avînd încredere, vor găsi o soluţie convenabilă.

*

Bucureşti.— Ambasadorul Turciei la Berlin a declarat că cedarea lui Novi-Bazar nu e o satisfacţie pentru Turcia.

Posibilitatea isbucnirei unui resboiu, nu ie înlăturată, până cînd Turcia nu va primi o deplină satisfacţie.

Un nou comunicat asupra sănătăţei Suveranului

Bucureşti.— „Monitorul Oficial" de astăzi publică următorul nou comunicat asupra stărei sănătăţei M. S. Regelui:

„De la publicarea ultimului auletin şi pînă astăzi, s'a îmbunătăţit în mod simţitor starea sănătăţei M. S. Regelui. Cătaruricé stomachale s'au micşurat gradat. Ele au dispărut, în cel mai scurt timp, cu totul.

M. Sava mai suferit, în acest scurt interval, de o nevralgie intercostală care a dispărut şi ea la moment.

Nutriţiunea é cît se poate de satisfăcătoare. Starea forţelor e foarte mulţămitoare.

Se poate afirma cu certitudine că M. S. a redobîndit forţele din trecut, în cîte va săptămîni.

Pentra moment este nevoe, bine înţăles, de multă cruţare.

(ss) dr. prof. **Noorden**
dr. **Theodory**

D. Tache Ionescu la Constanţa

Bucureşti.—D. Tache Ionescu şeful partidului conservator-democrat, se va duce Duminică la Constanţa şi va lua parte la marea întrunire ce va avea loc acolo.

Asupra demisiei d-lui dr. Sion

Bucureşti.—După cum am telegrafiat eri d. dr. Sion, sub-directorul serviciului sanitar şi-a înaintat demisia.

Se zice că d. Emil Costinescu ministru ad-interim la interne, nu vrea să se pronunţe ci aşteaptă reîntoarcerea d-lui Ionel Brătianu.

Mişcarea diplomatică

Bucureşti. — Mişcarea în corpul diplomatic, care urma să se facă pe ziua de mîine, s'a amînat pentru mai tîrziu, de oare-ce e o dificultate, anume că nu se ştie încă dacă la Sofia, trebue să se numească un ministru plenopetinţiar, căci aceasta ar însemua să recunoaştem independenţa Bulgariei.

Mişcarea în magistratură

Bucureşti.— Se dă ca sigură următoarea mişcare în magistratură:

D. Budişteanu, actual preşedinte al Curţei de Apel, secţia III-a, va fi numit membru la Inalta Curte de Casaţie în locul d-lui Donici; d-nul Oscar Niculescu, consilier la Curtea de Apel, va fi numit preşedinte al Curţei de Apel secţia a III-a; d-nul Zamfirescu, procuror pe lîngă Curtea de Apel, va fi numit consilier în locul d-lui O. Niculescu.

In locul d-lui Zamfirescu, sau al d-lui Hamangiu de la Curtea de Apel din Iaşi, care va fi destituit, va fi numit d. Sărăţeanu.

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAŢIE

In ziua de 20 Octombrie a. c. oara 11 a. m., se va ţine în Camera acestei Primării, în conformitate cu art. 72-83 din legea comptabilităţei publice, licitaţie prin oferte închise pentru darea în întreprindere a furniturei de 250,000 litruri petrol necesar Comunei, pentru iluminatul public pe timp de un an, cu începere de la data semnărei contractului.

Garanţia provizorie 1500 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Condiţiunile de licitaţie şi caetul de sarcini, se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 20603
29 Septembrie 1908

Ocaziune Rară

Un pian şi o pianină în perfectă stare din renumitele fabrice *Bösendorfer şi Ig. Pleyel et Comp.* vinde firma *Zeltzer et Smilovici din str. Veche 20* **cu preţuri convenabile.**

AVIS

Un salon mare, *o odae de dormit, o odae mai mică, un antret şi o bucătărie cu instalaţie de electricitate* este de dat chiar de acum sau de la Sf. Dumitru, cu luna sau cu anul mobilate sau nemobilate.—A se adresa **Căpit. Gh. Constandachi, Str. Bărboi 8.**

LEI 2.60 KILO
Unt proaspăt

Se găseşte de vînzare la renumitul magazin de Coloniale şi Papeterie

Leon Kleiner—Iaşi

— Str. Anastasie Panu 38 —

TEATRU CIRC SIDOLI

Mercuri 1 şi joi 2 Octombre 1908

Ultimele 2 reprezentaţii

date de celebrul transformist

IASSY

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Important pentru podgoreni și agricultori

TEASCURI sistematice „*Hercules*“ și **ZDROBITORI**
cu și fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI

universale perfecționate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 și 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum și **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii și *Reservorii* pentru mașini

Pentru sezonul de iarnă

Renumitele sobe belgiane „**GODIN**“.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum și toate greutățile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de mașini agricole și articole tecnice. Toate cu prețuriile cele mai avantajoase numai la

Frații GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAȘI

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun și aprobat de toate autoritățile medicale. Calmează repede durerile și oprește secrețiunea, *scurtează durata boalei și preîntimpină complicațiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile și drogueriile din țară. Prețul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III și IV-a
Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administrației ziarului, strada Ștefan cel Mare No. 38

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori
— Casa de încredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

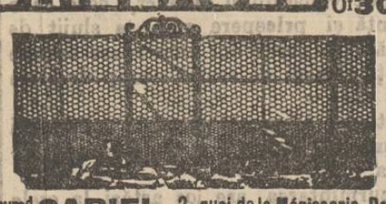

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f.**

PONDOIR
DÉPOSE
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuință, bucătărie, pivniță, situate în orașul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.
A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iași.

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă

G. BELDIMAN
AVOCAT
al soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania“
18 strada Luterană 18
BUCUREȘTI
se însărcinează cu procese și ori cealtă formalități la Inalta Curte de Casație.

---

10 lei ZILNIC

și chiar și mai mult se cîștigă ușor. *Sariți* pentru detalii Agenții de publicitate „Presa“ București, *pentru S. B.* No. 8.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. și 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Pătu No. 10 bis —
Primește consultații dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primește consultație de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEȘ
AVOCAT
— Strada Cruci 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. și 4—6 p. m.

Doctor SUZANA VECHSLER
Boli de femei.—Faceri.
Consult. 2—4 p. m. **Anastasie Panu 45**

„ANCORA“
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieței și rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și *Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței.*

Direcțiunea pentru Romînia **București**
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Cumpărați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

Cei care au întîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea
la 17 Octombrie 1908

LEI 100.000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîștigurile sunt mai numeroase și mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute doua-zeci și două Mii de Lei

Grăbiță-vă a cumpara din puținile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumătate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 132

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	loz întreg	32—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează servicin cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iași.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalație cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iași.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 549. IAȘI Joi 2 Octombre 1908

Modificarea legei meseriilor

Dacă în mijlocul Evenimentelor ce se petrec peste Dunărea, fie în Serbia ca și în Bulgaria, Romînia *ca stat independent și cuminte*, rămîne în espectativă, politica externă, fiind aceiași ca și pînă acuma, cînd adică, alții se pot întinde și rîdica după placul lor, noi rămînem mulțumiți cu starea în care ne găsim și în așteptarea altor evenimente, *cînd cei mici vor deveni mai mari și nici o piedică nu se va opune la a ne alipi și pe noi, la ei, ca și pe alte mici petici de pămînt.* In așteptarea acestor evenimente, noi avem tot timpul a ne ocupa de reorganizarea noastră internă, deci avem vreme și e timpul să ne ocupăm și de legea Meseriilor.

Meseriașii, sunt o clasă socială de mare însemnătate, pentru că ei formează muncitorimea orașelor; buna lor stare materială nu ne poate lasa reci, pentru că sărăcia unei clase din populația orașelor lovește în echilibrul financiar al țării întregi.

Meseriașii de la 1902 în coace, trăesc sub regimul legei actuale asupra meseriilor, care i-a organizat în corporații, cu scopul, fără îndoială, a le îmbunătăți situația lor morală și materială, care ajunsese intolerabilă sub regimul libertății în exercitarea meseriilor, după regimul dinaintea lui 1902.

Legea de la 1902 însă, n'a dat roadele așteptate, cei 6 ani trecuți au dovedit cu prisos aceasta. Și n'a dat roade, pentru că pe de o parte legea nu e suficientă a satisface toate nevoile acestei clase, iar pe de altă parte, conducerea corporațiilor a lasat foarte mult de dorit, fie dependent sau independent de voia lor.

Fără îndoială o reformă a legei se impune, dar principalul este a se ști care să fie dispozițiile nouei legiuiri pentru a se satisface nevoile și cerințele meseriașilor.

Legea actuală cuprinde în esență cîteva principii care caută a fi menținute și anume:

1) Meseriile să nu se poată exercita de cît de naționali și indigeni și numai de acei ce dovedesc cunoașterea technică a meseriilor.

2) Tribunalele, numite comisiuni de arbitri, au însărcinarea a judeca diferendele dintre meseriași cuprinzînd și raporturile dintre patroni, lucrători și ucenici.

3) Casele de ajutor, pentru cazuri de boale, moarte și lipsă de lucru.

Toate celelalte dispozițiuni a le legei actuale trebuesc desființate și înlocuite prin o nouă organizare mai conformă nevoilor și stărei sufletești în care se află meseriașii.

N'avem pretenția a fi găsit pe deplin leacul, dar credem că o îmbunătățire reală s'ar aduce, dacă noua lege ar cuprinde următoarele dispozițiuni:

Ca organe administrative, meseriașii să aibă cîte o corporație în fiecare oraș reședință de județ, cuprinzînd pe toți meseriașii acelui județ.

Țara fiind împărțită tot în zece circumscripții, ca și Camerile de Comerciu, corporația județului de reședință a circumscripției; să fie centrală, urmînd acelaș regim ca și Camerile de Comerciu. Președintele corporației centrale, va fi Președintele circumscripției; el avînd sarcina a crea casa de ajutor a circ. întregi, împreună cu budgetele și încasarea tuturor veniturilor din întreaga circumscripție. Cotisațiile să se încaseze prin percepțiile statului și varsate lunar la adm. financiară a județului de reședință.

Budgetele, atît acele de cheltueli ordinare și extra-ordinare, cît și ale casei de ajutor, votate în adunare generală a tuturor comitetelor corporațiilor adunate la secția centrală, se vor aproba de Minister, numai ast-fel putînd fi lucrătoare.

Cotizațiile să fie așezate prin taxe fixe lunare, prevăzute prin lege, atît pentru lucrători, cît și pentru patroni. Taxele lucrătorilor să nu fie mai mari de 75 bani, iar a patronilor de 1 leu 50 bani lunar.

Toate fabricele și ori-ce atelier să fie supuse legei meseriilor, cu excepțiune pentru fabricele mari, avînd de la 50 lucrători în sus și o forță motrice de 50 cai putere a cărora patroni pe lîngă cotizația lunară de 1 leu 50 bani, să plătească în folosul casei de ajutor, 1 la sută din veniturile lor nette, constatate la întocmirea bilanțului de finea anului.

Lucrătorii din fabrici fiind considerați ca meseriași se vor supune aceloraș îndatoriri și drepturi ca și toți ceilalți meseriași.

Patronii, care vor avea venit de ori-ce natură, de la 100 lei lunar în sus, să nu aibă dreptul la concursul casei de ajutor.

Funcționarii statului, judecătoriilor și comunelor, ca și acei ai școlilor și ori-căror instituțiuni, care funcționează ca meseriași, să fie supuși legei meseriilor.

Numai societățile constituite conf. legei comerciale și numai romînii particulari să poată exercita, exploata sau întreprinde o meserie în asociație sau angajînd meseriași de specialitate.

Modificarea legei de încurajarea industriilor naționale în sensul a se acorda ajutoare, protecțiune, scutiri de vamă și imposite și capitalurilor dela 5000 lei în sus sau întrebuințarea de la 5 lucrători în sus.

Crearea de sindicate dintre meseriași și industriași, care se exercite pe lîngă ingineri și arhitecți profesia de întreprinzători de construcțiuni și ori-ce lucrări publice sau private.

Cu alte cuvinte noua legiuire să acorde largă protecțiune meseriașilor apărîndu-i de ori-ce concurență, îmbunătățind starea lor morală și materială.

G. D. Șerban.

Mazilirea lui dr. Sion

Persoana d-lui dr. Sion nu merită atenția locului acestuia. Cel pe care natura l'a făcut să fie un soiu de Scavin **fără** ski, **își poartă singur ponosul firei sale.**

Ceia ce ne interesază aici e procedura anarhică, de care a dat dovadă că s'a folosit dr. Sion. Slab pregătit pentru înalta demnitate la care l'a chemat partidul și în special șeful său, d-sa a crezut că în serviciul său trebuia să se poarte ca la ziar, criticînd, injurînd și polemizînd cu toți. Nu s'a mai văzut pînăacum slujbaș administrativ polemizînd supt iscălitura lui proprie cu mai marii săi în chestiuni de resortul administrativ.

Patima politică de partid a dus'o și acolo unde locul îi impunea o atitudine demnă, respectuoasă și cu simțul datoriei.

Cocoțat mai sus de cît îl arătau meritele, d-sa și-a înstrăinat nu numai simpatiile ori-cărui om de bine, dar l'a făcut imposibil la o mare parte din partizanii săi

Ziarele *Viitorul* **și** *Secolul* **în litere groase scriau că nu vor mai avea plăcerea să publice la gazetă numele acestui domn, iar** *Voința Națională* **singurul ziar de scandal, a fost silit să-i mute proza de la pagina I, la pagina II-a, apoi la a III-a pentru a i-o scoate cu totul.**

Azi dr. Sion e în demisie, care sigur că va fi primită, pentru-că interesele sanitare ale țării și demnitatea corpului nostru medical nu mai pot îngădui supt nici un motiv prezența unui *Scavin Sion* **în capul sănătății publice.**

Iar votul universal

Secolul *numește reforma electorală a votului universal „o chestiune de principiu". Desigur; d.cît cea ce interesează mai mult, este faptul, dacă această chestiune nu trebue să rămîie încă un timp oarecare, tot o chestiune de principiu.* Secolul *susține că nu; și în sprijinul susținerii sale invoacă* bunul simț și prevederea politică *a populațiunei rurale, care s'a dovedit în diferite rînduri.*

Fie-ne permis a atrage atențiunea ziarului liberal asupra profundei erori ce o face, aprecîind astfel mentalitatea politică a clasei țărănești. Această clasă a fost și este încă aproape indiferentă față de mersul treburilor publice; și atunci, cînd a avut cuvîntul și datoria de a se pronunța în chestiunile cari o interesa, ea n'a avut energia de a-și afirma individualitatea și de a-și apăra interesele. Și în alte rînduri, cînd poate chiar în interesul ei ar fi fost să aibă o atitudine pacifică, țărănimea s'a afirmat în așa mod și prin asemenea procedee, încît a constituit pentru întreaga țară o mare primejdie.

Noi nu vrem să rescolim un trecut întunecat și de tristă amintire, și nici nu vrem să pară, că vedem în clasa rurală un element primejdios. Dinpotrivă, păstrăm țărănimei cea mai afectuoasă solicitudine; dar dacă am amintit de aceste fapte, e pentru a arăta cît de lipsit de temeiu este modul de a vedea al Secolului.

Și cînd e vorba de a aprecia mentalitatea politică a țărănimei, cînd e vorba de a se introduce o reformă electorală atît de importantă ca votul universal, atunci firește ne întrebăm: ce fapte justifică necesitatea unei asemenea reforme?

Nici unul. Mai ales cînd știm, că o reformă de ori-ce natură, și chiar mai puțină importanță nu se acordă, *ci se* dobîndește; *și dobîndirea unei reforme presupune necesitatea ei și conștiența clasei ce o cere.*

Cînd a constatat Secolul, *că țărănimea romînă se agită pentru reforma votului universal, și după ce fapte? Crede oare gazeta liberală, că intrunirile* provocate *și* ținute *de unii generoși în unele localități, denotă că țărănimea romînească pricepe necesitatea și folosul acestei reforme?*

Iată dece, înainte de a se pronunța în chestiunea votului universal, Secolul *ar face bine să mai observe faptele concrete, și nu să se conducă de demagogia cîtorva gălagioși, cari vor să-și facă nume și reclamă.*

Tr.

CATE-VA NOTE

Rezultatul alegerilor de la Constanța are o însemnătate, deosebită—aproape simbolică.

El ne dovedește că nu numai partidul conservator-democrat e constant în principiile și în politica sa—dar că aceiași *constanță* se remarcă și în încrederea pe care o inspiră țărei întregi.

*

Violența scrie:

„Din cînd în cînd *Adevărul*, organul anarhistului sindicalist Racowsky ne aduce învinuirea că confundăm socialismul cu anarhizmul"..

In realitate ceea ce fac liberalii e alta: ei confundă socialismul cu liberalismul și practică anarhizmul.

Chestii Școlare

Valoarea educativă a șt. naturale

In Cultura Romînă d. Ioan Simionescu, publică prima sa conferință asupra rolului educativ al științelor naturale în școlile secundare.

După istoricul ce face studiului științelor naturale în programul școlilor secundare și arată că a fost ultimul obiect cari și-a făcut apariția în programe și a avut nenorocul de a fi predate de oameni nepregătiți, lucru de altfel destul de cunoscut, d-sa va rîdica și constata că singurul obiect care e chemat a înrîuri asupra sufletului copiilor e științele naturei.

Negreșit că natura e izvorul tuturor ideilor noastre, din natură omul a scos cele dintăi lămuriri de reflexie și înainte de a se cunoaște omul pe sine—*gnothi seavton=nosce te ipsum*, omul a studiat natura și de acolo a cules cultul zeilor, leagănul relgiilor și primele cunoștințe reale și postive de legile ce cărmuesc natura, chiar cu metoda inversă.

Filosofia naturei trebue să fie scopul învățăturei acestui obiect; de cît ce departe e de mintea elevilor de a prinde aceste adevăruri generale, căci departe ca obiectele studiilor naturii să vorbéscă minții și imaginației, ele încarcă memoria cu un hămol de nume și fapte, greu de reținut.

In dosu metodei riguros științifice, ce e bună pentru cei ce cultivă știința și o fabrică în Universități, elevul secundar scapă parea educativă, și știe că la științe în totalitatea lor și cartea dă multe de învățat, și profesorul explică multe amănunte și metoda e riguros științifică, așa că deabia de-abia elevul prinde faptele și uită nexul lor cauzal.

Cosmografia, care e chemată a deschide minții noi orizonturi, cultivînd imaginația, devine un obiect plicticos și rece și de un amar de ani de cînd se învață prin școli ea n'a putut croi noi drumuri în gîndirea despre lume și univers.

Și e știut că numai cosmografia va forma piedestalul noului concept religios despre lume.

Chimia devine pentru elev dedalul de formule și termeni greoi, iar nu stăpînirea asupra naturii prin secretul legilor ce o guvernează.

Iar cînd venim la științele naturale, tocmai cele mai chemate de a scoate prin inducțiune idei nouă despre lume și organismele vii, ea toropește pe elev prin plusul de tehnicism.

Un exemplu. In noul volum al d-lui Th. A. Bădăreu, profesor din Galați. *Zoologia* pentru clasa VII-a de liceu, se dă la urmă un vocabular de toți termenii tehnici ce trebue să învețe elevii la un singur obiect într'o singură clasă.

Ei bine, din aproape 3.000 de termeni tehnici, abia 300 sînt comuni romînești, restul de 2700 sînt termeni de memorizat.

Adunați toate obiectele de studii la toate clasele și veți vedea ce abuz de terminologie tehnică se face în cursul de liceu. Băeții își fac capul călindar, și în această istovitoare muncă de a memoriza, se uită scopul principal al întregului învățămînt: *educația intelectuală.*

In tendința de a se da totul la fiecare obiect în cursul de liceu s'a uitat un lucru elementar că mintea elevilor nu e vas de împlut, ci sobă de încălzit.

Liceele noastre și-au pierdut caracterul de școli ce dau cultură generală și în lipsă de criteriu de alegere s'au dat pe sama culturii generale prea multe cunoștinți de specializări.

O cernere din nou a programelor în partea lor materială e de dorit.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

SERENADE

17 Septembrie.

O singură dată i-am văzut—aseară—luînd parte la serbări și veselie. Erau mai numeroși barcagiii ca ori cînd, pentru că toată lumea ar fi vrut să fie pe mare în acea splendidă seară venețiană.

Parcul scînteia de lumină și răsuna de armonii; dar nicăiri nu era mai frumos de cît pe mare. Insăși frumusețele pămîntești, cînd le privești de departe se idealizează și capătă străluciri noui, necunoscute.

Urcați în bacă ne departarăm de la țărm în mișcările ritmice ale luntrei, împodobită cu steguleț și lumini. Se părea că lopețile în bătaia valurilor urmau un ritmu anume, pe care, de departe, îl măsura și-l chema muzica trupei de cîntăreți ce concertau în mijlocul apei.

Toată „trupa" ocupa o bacă de mărime mijlocie. Acolo era și personalul și repertoriul trupei,—una din acele trupe vagabonde care abundă pe coastele Italiei și Croației,—iar împrejuru-i zeci de bărci iluminate se îngrămădeau s'asculte cîntecele nomazilor muzicanți ce puneau în glasurile și în gesturile lor tot sufletul lor și toată... sărăcia lor.

De departe, din parc, venia rumoarea mulțimei mari și a orchestrei puternice care acompania dansul: aci era frumusețea exotică a unei serate venețiane, plină de farmecul dureros al izolării, în mijlocul apei plină de armonia pe care o împrumutau vocilor—mișcările line a undelor. Cîntecul găsi aci un ecou lung, infinit; alături de cîntăreții de meserie cîntau și oaspeții, cîntau și barcagii, tresărind de un elan comun și spontaneu și împărtășind cu toții vraja unei feerii stranii a căreia strălucire o măria ecoul lung—tremurător pe valuri.

Iar senzația plăcerei mărită încă de alba strălucire a lunei pe apa clară, atingea forme nescunoscute, semăna aproape cu durerea:

Volupté qui souvent fait mal, étant trop forte...

Apoi ne desfăcurăm cu încetul de mulțime și plecarăm în largul mării. O liniște binefăcătoare lua, cu încetul, locul zgomotoasei feerii de cîntece și aplauze, căci barca plutia cu acea liniște care pătrunde în suflete, cu acea evlavie ce izvorăște din imensele întinderi și nemăsuratele adîncimi deasupra cărora te miști fără să te 'ntrebi ce e dedesubt, ce e în profunzimi, ci numai cu sentimentul unui frumos fără nume, unui delicia ce nu are hotar și care te confundă biruindu-ți gîndul, ștergîndu-ți tristețele, îndemnîndu-te la uitare și la iubire.

Cîte fericite idile trăiesc în asemenea momente încîntătoare fie în bărcile plutitoare, fie dealungul țărmurilor înflorite ale mării, în umbra boschetelor parfumate! Cîte suspine și vaiete vor fi răsunînd aiurea, pe țărmurile depărtate ale aceleiași mări,—bună și cruntă, prietenoasă și nemiloasă în același timp!

La toate aceste cine se mai gîndia în superba noapte cu serenade? Noi plutiam departe, departe sub zîmbetul cerului senin, ca și cum n'am aparținea pămîntului.

... la paix était si profonde
Sur les flots, en nous, dans le ciel.

Rodion

Depopularea Franței

Strigătul de alarmă. — Cîte-va date statistice.—Nașteri, decese.—Cauzele excedentului deceselor. — Consecințele.

Ziarul oficial, publică de curînd raportul asupra mișcărei populației în Franța, în cursul anului 1907. Strigătul de alarmă, dat de oficiosul francez, a avut răsunet până la noi, de oare-ce viața noastră literară e strîns legată de acea a acestul popor, viața și manifestările noastre în general, nu sînt în mare parte de cît numai reflexul manifestărilor poporului francez. E neaparat deci, că ori-ce fenomene, mai ales dintre acele menite a produce distrugerea unui stat ca acel al Franței, să aibă deosebită importanță pentru noi, și nu e de mirare că un mare interes s'a vădit cu această ocazie, pentru starea lucrurilor de acolo.

In coloanele ziarului nostru s'a mai publicat o serie de date asupra mersului nenorocit al mișcărei populației în Franța, dar datele precise, statistice, ne căzînd de cît acum în stăpînirea noastră, ne pun în măsură de a arăta cum stă balanța nașterilor și a deceselor în diferitele părți ale republicei, așa că cititorii, vor avea sub privire tabloul exact al mersului populației.

*

Din statisticele presentate de ziarul oficial francez, reiesă că în cursul anului 1907, balanța nașterilor și a deceselor se soldează prin un excedent de 19920 decese.

Acest excedent de decese e datorit unei diminuări a numărului de nașteri, (32878 mai puține ca în 1906) și creșterei numărului deceselor, care în 1907 e superior cu 13693 celui din 1906 și cu 10025 de unități celui din 1905.

In anul 1907, s'au născut în Franța 773969 suflete, cari trăiau în momentul declarației și 36760 morți-născuți în total 810.729. Proporția calculată în raport cu cifra populațiunii ne-ar da 207 la 10 mii locuitori, ceea ce e mult inferior numărului de 215 la 10,000 din anul 1906 și așa mai departe merge tot scăzînd.

Din tabela expusă de jurnalul oficial francez, se poate constata că departamentele în care populația are nașteri mai multe sau mai puține, sînt aceleași, numai că numărul nașterilor descrește.

Numărul deceselor în 1907 a fost de 793,889; acest număr întrece cu 13,693 pe acela din 1906.

Excedentul deceselor asupra nașterilor se manifectă mai ales în valea Garonei, valea Ronului, Burgundia și Normandia, cu alte cuvinte în regiunile cele mai bogate.

E deci lesne a deduce, cauza excedentului de decese sau mai bine zis a lipsei de nașteri. Matroanele Normande sau Burgunde, a căror viață e de multă vreme dată pe un dolce far-niente, nu mai vor să înlocuiască belșugul vieței zilnice, prin durerile materne și grija de apoi a educației copiilor. Că aceste dispoziții ale lor, produc un mare rău patriei și că prin lipsa lor de... contribuție, determină ruina unuia din cele mai nobile popoare, asta n'a ajuns încă la înțelegerea lor.

Jules Jacob, într'un studiu economic arată că slăbirea desvoltării comerțului francez, e datorită mai ales necreșterii populației franceze, așa că actuala situație demografică a Franței, amenință industria și comerțul francez.

Pentru a ne da seamă de descreșterea populației, e destul să menționăm că în 1901—1905 creșterea populației la 10000 mii locuitori era în mediu de 18; în 1906 s'a coborît la 7, iar în 1907, a ajuns la 5 pentru 10.000 locuitori.

In raport cu toate celelalte națiuni, situația demografică a Franței e inferioară, așa că cu drept cuvînt s'ar putea spune că două lucruri cresc în fie-care an în Franța: impositele și decesele.

In resumat, singurile puncte ale teri-

Cumpărați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea 17 Octombrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32, - O jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8 Una optime lei 4.

torului în care nașterea e mai mare de cît mortalitatea sunt regiunile de nord, Bretania, frontierele de la Est, Limousin și Corsica.

Așa că, departamentele în care nașterile sînt mai numeroase ca decesele, sunt acele locuite de popoarele de rasă celtică, flamandă și basică.

In fie-care an, departamentele Garonei și a Ronului, înregistrează mai multe decese ca nașteri și accentuază astfel mișcarea lor de depopulare.

Sînt unele departamente, în care dacă mișcarea populației continuă după normele actuale, până în 50 de ani, nu vor mai avea locuitori autochtoni.

Se pare deci, că secolul actual, vede pe cei din urmă Provençali și Gasconi.

Sărbările „Vetrei luminoase"

In vederea că un public numeros din țară și din străinătate se va afla acum Sîmbătă în București, pentru a lua parte la solemnitatea punerei pietrei fundamentale și la serbările din Parcul Carol I, Domnul Pompiliu Eliad, Directorul General al Teatrelor, a acordat o reprezentațiune de gală la Teatrul Național pentru Sîmbătă 4 Octombrie în folosul clădirilor ce sunt a se construi pentru Colonia „Vatra luminoasă Regina Elisaveta".

Reprezentația se va da sub înaltul patronagiu al M. S. Reginei.

De asemenea, în aceiași seară, va avea loc un concert extraordinar la „Carpați", (Bulevardul Academiei) dat de către orchestra d-lui Sifferi și cu concursul tenorului Dondini, de asemenea vor cînta cu vioara și 2 orbi de la „Vatra luminoasă",—cum și o reprezentație de Cinematograf la Teatrul Bulevard, tot în folosul Coloniei „Vatra luminoasă".

Programe detailate vor fi afișate la timp.

M. S. Regina va veni din Sinaia cu un tren special, Duminecă 5 Octombrie orele 10 a. m., la gara de Nord însoțită de A. S. R. Principesa Maria cu Auguștii Copii, A. S. Principesa de Wied (născută Schönburg-Waldenburg), cum și de numeroase doamne străine aflate în vizită la Majestatea Sa. Va fi întimpinată la gară de delegații tuturor secțiunilor regionale, cari vor urma în trăsuri cortegiul regal pînă la locul solemnității.

La orele 3 jum., cînd M. S. Regina și Familia regală vor veni în Parcul Expoziției, toate societățile regionale în corpore vor face garda de onoare la intrarea în parc și îndată ce Suverana va lua loc în Pavilionul regal, societățile regionale vor fi prezintate M. S. Reginei, prin defilarea înaintea Sa.

Majestatea Sa va asculta apoi concertul instrumental dat de orchestra orbilor „Vetrei luminoase" și va vizita apoi atelierele fundațiunii. In cursul acestei săptemîni, toate atelierele „Vetrei luminoase" in număr de 12, sunt transferate în Pavilionul regal și în pavilionul Industriei și orbii vor lucra acolo în cele două zile de 5 și 6 Octombrie, în tot timpul serbărilor, Duminică de la 4 la 7 p. m. și seara de la 8 la 10, Luni dimineață și după amează pînă la 7

Direcțiunea Tramvaiului noua luat măsuri ca tramvaiurile să meargă pînă la poarta Expoziției și să circule pînă la ora 1 noaptea în zilele de Duminică și Luni.

Direcțiunea „Vetrei luminoase a luat înțelegere cu mai multe hoteluri din Capitală pentru a hotărî prețuri convenabile tuturor acelor ce vor veni din provincie cu ocaziunea serbărilor.

Litere-Științe-Arte

Documentul Răzenilor din 1484 și organizarea armatei moldovene din secolul al XV-a, memoriu cetit la academie de Ion Bogdan, profesor. Pe baza unui document refăcut prin ipoteză de autor, se dă un studiu asupra armatei moldovenești din secol XV-a unde în 80 de pagini se lămuresc arătările unui document din 2 rînduri: Ștefan Vodă întărește la 4 inși (Malușca, Neicea, Cozma Razan și Drăguș) un loc în pustiu pe Vișonovat lîngă Bâcu să-și facă sat, pentru că au slujit domniei, *„ei să fie strajă împotriva Tatarilor, fiind din ceata boerului nostru Gangur"*.

Documentul adus a fost mai mult un prilej spre a-și arăta erudiția autorul, dînd pildă de foarte multă suficiență, împărțind cu dărnicia-i cunoscută brevete de incapacitate la toți, începînd de la Hajdeu, a cărui memorie o necinstește, făcîndu-l plastograf. Cărdășia autorului cu cumnatul său N. Iorga e la fie-care pas arătată, acești 2 autori asumîndu-și lor toată știința, toată erudiția, fără ca prin aceasta să poată dovedi și deplinul bun simț, care le lipsește.

*

A apărut de supt tipar un frumos volum: *Documente slavo-romîne* din arhiva Gorjului de Alex. Stefulescu.

In acest volum se aduce peste 200 documente inedite, toate cu referința la Tg.-Jiului din care 178 sunt slavonești, cu începere de la 1406 pînă la 1665.

Activitatea istoriografă a d-lui Stefulescu merge sporind cu această nouă publicație.

*

La St. Petersburg se va înființa în cursul anului un muzeu „Tolstoi" în care vor fi colecționate nu numai numeroase edițiuni ale operei lui, dar și criticile, caricaturile, autografele, în sfîrșit tot ce se referă la figura și activitatea ilustrului scriitor și filosof.

*

„Jeunes filles" se intitulează un nou roman al scriitorului francez Victor Margueritte. E a doua lucrare pe care o dă la lumină, de cînd s'a despărțit de fratele său Paul cu care o colaborat un mare număr de ani.

*

Compozitorul francez Charpentier nu mai dăduse la lumină de vr'o opt ani de zile într'o nouă compoziție muzicală. Acum însă se anunță că excelentul autor al „Louisei" a terminat două opere noui: „Orphens" și „Une vie de poète". Deasemenea se zice că are în lucru alte două lucrări din care una va fi o continuare la „Louise" și a doua va trata un subiect din Bohemia. Sunt două drame lirice.

*

După deciziunea congresului de tuberculoză din Washington, viitorul congres pentru studiarea și combaterea tuberculozei va avea loc în 1911 la Roma.

*

Pe una din scenele vieneze se va monta zilele aceste noua piesă a d-lui Marco Brociner, originar din Iași. Piesa se intitulează „Sub perdea". Unul din roluri va fi jucat, zice „Die Zeit" de d-șoara Lotti Brociner, fiica autorului.

Informații

● **D-nii membrii ai comitetului executiv al partidului conservator-democrat, sunt convocați pentru astă-zi la orele 5 p. m. în saloanele clubului, din piața Unirea.**

● *Confratele nostru „La Roumanie" scrie următoarele asupra raportului comisiunei de anchetă în chestia magistraturei:*

„Se asigură că ministrul de justiție e cu totul nedecis în ce privește publicarea raportului în afacerea magistraturei de la Iași.

Junimiștii fac toate sforțările și întrebuințează toate mijloacele, pentru a împiedeca publicarea acestui document.

Ceia-ce e adevărat, e că acest raport, care trebuia, după cum se spune, să fie publicat în Monitorul Oficial Joia sau Vinerea trecută, n'a fost publicat nici pînă astă-zi.

● Partidul conservator-democrat din Alexandria organizează o mare întrunire publică. pentru Duminecă 5 Octombrie a. c.

D. Const. Dissescu, senator de Teleorman, va lua parte la această întrunire.

◑ Azi dimineață a sosit în localitate Contele de San Esteban de Canongo, ataşat la ambasada spaniolă din Paris și ginerile defunctului principe D. Sturza, împreună cu D-na.

◑ D-na și d. Vespasian Pella au sosit azi dimineață în localitate.

◑ D. conductor cl. I Vasile Niculescu, din serviciul central de poduri și șosele, a fost trecut în serviciul technic al județului Iași.

D. G. Cassian a fost înaintat picher cl. I la acelaș serviciu, iar d. I. Ursescu șef cantonier, a fost înaintat picher cl. II.

● **Scandalul de la primăria Roman.**—Am vorbit acum cîte-va zile despre scandalul și certele din consiliul comunal de Roman.

După cum am spus, chestia alimentărei cu apă a orașului Roman a fost nimicită, prin faptul că consiliul comunal a revenit asupra unui vot anterior și a scăzut anuitatea de 40,000 lei votată pentru comuna Iași, la 30,000 lei, ceea ce a prvvocat o mare ceartă în ședința de Sîmbătă a consiliului.

Iată cîte-va amănunte asupra acestui fapt:

In ședința consiliului comunal de Sîmbătă, d. consilier Decker a criticat cu asprime starea detestabilă în care a fost adusă comuna, acuzînd în plină ședință pe d. primar Alecu Morțun, că d-sa a împedecat mereu ori ce muncă a consiliului comunal.

Se naște o sfadă violentă în care se încrucișau cuvintele grele pe care și le aruncau consilierii reciproc.

Părintele Mărza, luînd cuvîntul declară că nu să poate solidariza cu destrabalarea administrației d-lui Alecu Morțun și nu poate lua răspunderea consecințelor dezastroase pe care le are pentru averea comunei această administrație.

D. consilier Apostol fiind de aceeași părere, face cauză comună cu d. Decker și cu părintele Mîrza, retregîndu-se din consiliu.

Domnii consilieri A. Deker, preutul Mîrza și N. Apostol s'au înaintat demisia motivată d-lui ministru de interne eri.

Motivele demisiunei sunt: indolența și destrabalarea administrației d-lui Alecu Morțun; răzvotul în chestia apei—mai cu samă acest răzvot—reaua manipulare și dezechilibrarea bugetului în curs prin cheltueli nechibzuite și lipsa de activitate în sporirea veniturilor comunale; încarcarea bugetului viitor cu o sumă enormă care trebuia să se cheltuească din bugetul curent; lipsa de control și tolerarea gravelor abuzuri ce se fac la uzina electrică și lipsa de aptitudine a primarului care este neapt pentru a conduce administrația comunală.

Scandalul se se petrece la primărie amenință averea comunei Roman cu o adevărată ruină.

◒ **Cultura cînepei.** — Arătam într'un număr trecut că cultura plantelor textile a dat îndărăpt. Numai inul a dat îndărăpt cu 2500 Ha, care toate au trecut la finațele artificiale, ce au fost în spor cu 33000 Ha.

Observînd însă pe ce fel de proprietăți s'a făcut această cultură reiesă că tot proprietatea mare a putut face un derivator de cultură de in și cînepă, pe cînd proprietatea mică a intrat cu prea puțin în această cultură.

Iată cîteva cifre.

Inul a fost cultivat 23 la sută pe proprietatea mică și 77 la sută pe proprietatea mare.

Cînepa ne prezintă și mai mare disproporție; 97 la sută pe proprietatea mare și 3 la sută pe proprietatea mică, ceia ce arată că țărănimea noastră de fapt nici nu cultivă cînepa.

Iată o indicație. Proprietatea mare e chemată a cultiva în mod imperios atîta cînepă cîtă trebue consumației interne și chiar pentru export, numai trebue să vină legea care s'o incurajeze prin premii.

Cînd din 4905 Ha pe cît s'a cultivat cînepa, cei un milion de plugari cultivă 147 Ha, numai însamă că de fapt nu cultivă cînepa, ori datele statisticei generale sunt eronate, ori nu se semnalează faptul că în ogoarele de popușoi țaranii pun foarte multe haldane de cînepă, care scapă a fi înregisrrate de statisticianii agricoli. Noi credem că așa este.

● Consiliul comunal s'a întrunit eri după amiază la orele 5, sub presidența d-lui P. Fîntînaru, prim ajutor de primar.

Consiliul a votat recunoașterea de proprietari bezmănari a mai multor persoane, a votat scutiri de taxe, precum și alte chestiuni de mică importanță.

● Cu începere de astăzi cursurile la școalele primare din localitate se vor ținea de la 9—12 a. m. și de la 2—p. m.

● In cursul lunei aceștia se va ținea un nou concurs pentru candidații la locurile de ajutori de învățători, care au căzut la concursul ținut în cursul lunei Iunie.

◔ Din sorginte sigură aflăm că ministerul comerțului și al industriei a alcătuit deja proectul de lege relativ la concesionarea stațiunilor balneare ale statului la societăți private, proiect care va fi prezentat corpurilor legiuitoare.

După cum am mai spus și altădată, acest proect de lege a fost întocmit în vederea de a procura afaceri rentabile unora din corifeii liberali.

◔ Astăzi s'a început rechiziționarea și clasarea animalelor, din dispărțirea I.

La 11 Octombrie se va începe rechiziționarea în dispărțirea a II.

● Aflăm din sursă sigură că pe ziua de 28 Noembrie a. c., nu vor fi avansați la gradul de căpitan, de cît 6 locotenenți, din artilerie, cu toate că sunt vacante 14 locuri.

La gradul de locotenent nu va fi avansat nici un sublocotenent pînă la primavară.

Intre cei care vor fi avansați la gradul de căpitan e și d. locotenent Sturza, comandantul pompierilor din localitate.

◔ Luni seara consiliul permanent al ministerului de instrucțiune a avut de judecat un proces foarte însemnat, prin natura chestiunei asupra căreia trebue să se pronunțe.

Iată cîteva amănunte.

D. N. Em. Theohari, profesor la liceul din Pitești, este chemat înaintea consiliului pentru un articol semnat și publicat de d-sa într'un ziar politic, articol pe care autoritatea superioară l'a găsit jignitor pentru d. Haret.

E pentru prima oară cînd un profesor secundar este dat judecății pentru un articol de ziar și faptul e cu atît mai surprinzător, că articolul d-lui Teohari e pur și simplu spiritual și întru nimica agresiv.

D. Teohari s'a apărat singur, timp de aproape o oră iar consiliul, în urma unei lungi deliberări, s'a pronunțat pentru achitare.

Hotărîrea consiliului este demnă din toate punctele de vedere. Mai întâiu s'a adus un serviciu corpului profesoral, serios amenințat în libertatea lui, și al doilea, s'a adus un serviciu însuși d-lui ministru Haret, care a fost împedecat să săvîrșească o nouă faptă rea, ale căreia urmări ar fi fost incalculabile pentru membrii învățămîntului.

In timpul dezbaterilor, amicul nostru d. profesor universitar Rădulescu-Motru, care asista pe dl. Teohari, a avut un foarte nostim apropos.

D-sa a spus că dacă ar avea la îndămînă dosarul politic al d-lui inspector Sihleanu, care a susținut acuzarea, i-ar fi foarte ușor să dovedească consiliului că nu acuzatul de azi e cel mai mare vinovat.

Chestiunea, încă odată, e dintre cele mai însemnate fiindcă stă în legătură cu libertatea cuvîntului și a presei.

In unul din numerile viitoare vom reveni mai pe larg asupra ei.

● Iată o parte din interesantul program—compus numai din noutăți senzaționale—al seratei cinematografice Pathé Freres, care are loc Vineri 3 Octombrie a. c., în sala Teatrului Circ Sidoli: Pielea asinului, feerie.—Mă duc la mătușica, comedie pariziană.—Corso tragic la Bois-de-Boulogne, marea drmă sensațională.—Ce cum-se-cade jandarm, scene humoristice.—Secretul judecătorului de Instrucție sau Tată și fiu.—Prin munții Alpi, scene și peizaje după natură.—Cel mai puternic tenor de operete, schițe pariziane, și alte scene și sujete comice absolut noue, nevăzute încă în orașul nostru. Singurul oraș New-Yorkul se dă pentru a doua oară și aceasta după îndemnul mai multor vizitatori.

Atragem atenția cetitorilor, că seratele au loc de 4 ori pe săptămînă și anume: Vineri, Sîmbătă și Duminica—în această din urmă zi matineu la 3 ore.

● Aflăm cu plăcere că alaltăeri a avut loc logodna distinsei domnișoare Desirée Tufli, cu d. Georges Kasacovici, directorul prefecturei de Brăila.

Felicitările noastre.

● Aflăm cu plăcere căsătoria d-șoarei Elena D. Sava institutoare cu d. M. D. Vasiliu, institutor în Tg. Ștefănești.

Felicitările noastre.

DIVERSE

— Pentru reprezentațiile cinematografului „Pathé Freres", care distrează în chip atît de minunat și instructiv publicul eșan, adunat Vineria, Sîmbăta și Duminica seara în sala Circului Sidoli, a fost angajată muzica regimentului 13 Stefan cel Mare să cînte.

Această muzică are o orchestră specială care cîntă sub conducerea d-nului Gheorghe Vasiliu.

— Din cauza săpăturilor făcute pentru canalizare în strada Păcurari, tramvaiul nu mai circulă în acea stradă decît pînă în dreptul stradei Manolescu.

De asemeni în strada de Sus merge numai până 'n colțul stradei Unirea cu transbordare în piața Unirei pentru liniile Socola și Gară.

— Astăzi a fost chemat la comisia dispărțirea I-a, de către d. comisar Stroian, lipovanul Macaroff, de la fabrica de olării de lut de lîngă tîrgușorul Păcurari.

Numitul oprise lucrurile și leafa femeei Carolina Judartzka care fusese angajată la el la muncă și o alungă împreună cu 2 copilași, pe ulițele tîrgului nostru.

El a fost silit a se purta mai omenește.

— De cîte-va zile a sosit în orașul nostru, venind din Florența, doamna ducesă Nathalia de Mignono, cu fiicele sale d-rele ducese Margueritte și Hortense de Mignono. Ducesa a descins la sora sa, d-na Hortense Drosso—și va rămîne în orașul nostru o lună de zile.

Chestiunea Farmaciei

III

In favoarea acestui procedeu poate fără seamăn în analele felului de a înțelege proprietatea, mai rămîne de adăugat încă și numărul restrîns de farmacii care, nu se pot spori de multe ori nici chiar în orașele unde s'a constatat în mod oficial un spor de populaițiune din cauza influenței ce diferiți farmaciști proprietari sau moștenitori o exercită, atunci cînd se hotărește numărul și locul farmaciilor destinate a fi scoase la concurs; ast-fel că sănatatea celor 5000 sau chiar mai mult de locuitori dintr'un oraș oare-care rămîne de drept o proprietate a farmacistului proprietar sau a moștenitorilor sei constituind o cauză de speculațiune.

Lucru ce desigur n'ar exista nici într'un caz prin sporirea numărului farmaciilor și micșorarea taxe imedicamentelor.

Dreptul de profesionist cîștigîndu-se în mod individual nu se poate și nu ar trebui transmis prin moștenire cum se poate face cu ori ce alt bun material; și în contra acestei dureroase nedreptăți se ridică și protestează astă-zi tinerimea farmaciștilor romîni din întreaga țară.

Contra acestor plausibile nedreptăți regulamentare, Domnule Director general, îmi permit a vă notifica și insista și eu de oare ce ele pun în absolută imposibilitate pe profesionistul tînăr să-și profeseze specialitatea și să se afirme în lumea socială ca cunoscător în specialitatea sa; fiind încă trebuitor a cunoaște Domnule Director general că menținerea la sfîrșit a acestei stări de lucruri nu poate fi de cît dăunătoare tuturor și din toate punctele de vedere.

Continuîndu-se mai departe acest fel de procedeu, în practicarea profesiunei farmaceutice în țară la noi —contrar obiceiului țerilor din Apusul Europei—se face imposibilă și derizorie presența unei ramure universitere în specialitatea farmaciei ce dă pe fie care an un număr restrîns de profesioniști studioși cari, nu dobîndesc la terminarea școalei ce a urmat de cît o dureroasă și continuă decepțiune.

Titlul de farmacist fiind absolut impropriu și incompatibil ori cărei altefunciuni oficiale sau particulare.

Domniile voastre, Domnule Director general, desființînd la spitale posturile de farmacist intendent după centralizarea fondurilor sanitare ați închis farmacistului tînăr ultima cale ce i-ar putea salva situațiunea, contribuind ast-fel la mărirea proletariatului intelectual și a desorientărei complecte a tinerilor profesioniști.

Cred însă, Domnule Director general, că tot Domniile voastre care aveți de normă în conducerea intereselor sănătății publice sentimentul dreptății și al echității va trebui să vă revie meritul de deosebită onoare și recunoștință prin integrarea în drepturi a tinerilor profesioniști—din numărul cărora fac parte și eu în scopul de a-și putea exercita liberi profesiunea!

Și, dacă Domnule Director general, prin transformarea în realitate a acestei drepte cereri veți dobîndi de nepartizani gruparea restrînsă a farmaciștilor împroprietăriți; veți avea însă de partea Domniilor Voastre satisfacțiunea morală de a fi venit cu ceva în ajutorul numeroasei armate a suferinzilor săraci, și mulțumirea sufletească personală de a fi ridicat la un nivel satisfăcător și de opotrivă egal profesiunea farmaciei representată desigur și prin numărul tinerilor farmaciști romîni care așteaptă și contează mult pe inițiativa înțeleaptă, dreaptă, și hotărîtă a Domniilor Voastre.

Călăuzit din partemi de această îmbucurătoare speranță îmi permit a vă înainta respectuos presentul meu memoriu, referitor la această chestiune.

Constant n Păun.

Licențiat în Farmacie Iași.

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAȚIE

In ziua de 18 Octombrie a. c. oara 11 a. m., se va ține în Camera acestei Primării, în conformitate cu dispozițiunile art. 72—83 din legea comptabilității publice, licitație prin oferte închise pentru darea în întreprindere a îngrădirei aleelor Ghika-Vodă cu stîlpi de stejar și sîrmă galvanizată cu ghimpi.

Garanția provizorie 250 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Devizul se poate vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ al Comunei.

No. 20610

29 Septembrie 1908

Ocaziune Rară

Un pian și o pianină în perfectă stare din renumitele fabrice *Bözendorfer și Ig. Pleyel et Comp.* vinde firma *Zeltzer et Smilovici din str. Veche 20* **cu prețuri convenabile.**

Ultime informaţii

◔ **HOLERA.** *Iată după „Bessarabskaia Jijni", numărul cazurilor de holeră din Rusia, de la 26—28 Septembrie :*

Petersburg : *la 26 Septembrie 99 cazuri noi, din care 44 mortale, iar la 28 Septembrie 72 cazuri cu 37 decese.*

Ecaterinoslaw : *28 Septembrie : 51 cazuri noi cu 24 decese* ; Kiew : *74 cazuri, din care 4 noi, cu 1 deces.*

La Odessa numărul cazurilor s'a împuţinat cu totul.

● *Se vorbeşte că după întoarcerea d-lui Ionel Brătianu din congediu, o mişcare prefectorală se va face,— mişcare care va cuprinde şi Moldova.*

● Astă-zi s'a făcut o minuţioasă percheziţie la locuinţa citor-va sergenţi şi sergenţi majori din regimentul 13 Ştefan cel Mare, la care se presupunea a se afla obiecte din cele găsite lipsă la magazia acelui regiment.

● Eri la orele 4 d. a. s'a întrunit la Universitate comisiunea disciplinară a Invăţătorilor şi Institutorilor din circumscripţia Iaşi, care a judecat pe Invăţătorul Eugene Galinescu de la şcoala rurală din cotuna Căueşti comuna Roşcani din judeţul nostru.

Numitul învăţător a fost învinuit de neglijenţă şi neregularităţi în serviciu.

El a fost condemnat la excluderea din Invăţămînt pe timp de doi ani.

✱ Din Botoşani ni se scrie că eri s'a judecat înaintea tribunalului de acolo contestaţia făcută de epitropia Sofian în contra casei şcoalelor pentru taxa de 10 la sută ce aceasta din urmă pretinde din venitul instituţiei evaluat la 185.000 lei anual.

Din partea epitropiei au pledat d-nii avocaţi Ramiro Savinescu şi S. Rosental, care au susţinut că pe nedrept casa şcoalelor pretinde această taxă, întru cît instituţia Sofian fiind recunoscută ca persoană morală, îşi are statutele şi administraţia ei aparte, prin care dă anume destinaţie fondurilor sale şi ca atare nici nu funcţionează prin rolurile fiscului.

Casa şcoalelor a fost reprezentată prin d. Teodoru avocatul ministerului cultelor.

Tribunalul a admis contestaţia făcută de epitropie, ordonînd administraţiei financiare restituirea taxei.

◑ Numirile în poliţia locală n'au apărut nici astă-zi

Poliţia ieşană, cu drept cuvînt s'ar putea mîndri cu halul în care se găseşte de mai bine de 4 luni, fără comisari, fără sub-comisari şi fără ofiţeri de sergenţi.

Nu, zeu, e frumos !

● Pentru studiul gradaţiunei lefurilor personalului medical din ţară, direcţiunea generală a serviciului sanitar a invitat pe d-nii medici să comunice îndată posturile ocupate în trecut, cu titlul definitiv, cu arătarea timpului servit în fie-care din funcţiunile avute.

● Vineri fiind aniversarea naşterei A. S. R. Principelui Carol, un Te-Deum se va oficia la Mitropolie.

In acea zi A. S. Regală împlineşte vrîsta de 15 ani.

● Examenul pentru administratorii de plasă s'a amînat pentru o dată care nu s'a fixat încă.

● Pentru luna Octombrie va fi de serviciu la parchetul tribunalului, d. procuror Gh. Livaditi.

● Pentru luna Octombrie au fost însărcinaţi pentru a examina pe cei ce urmează a fi internaţi în ospiciul de la Socola, d-nii d-ri Grigoriu şi Imervohl.

● In ziua de 5 Octombrie a. c., la orele 9 dim., se va începe în localul prefecturei de judeţ, examenul pentru obţinerea dreptului de notari.

Comisiunea examinatoare se compune din d-nii: C. Moţet, directorul prefecturei şi M. Ghinea Ionescu, prim-procuror.

◔ Astă-zi s'au început în Capitală examenele de capacitate pentru limba latină, desen şi geografie.

◔ Parchetul de Vaslui a dat autorizarea pentru înmormîntarea tînărului Ionel A. Velciu, care s'a sinucis acum cîte-va zile în pădurea Heliţa, din judeţul Vaslui.

◒ Ministerul instrucţiunei publice a aprobat primirea în calitate de solvente în şcoala normală de învăţătoare din localitate, a următoarelor eleve :

Popescu Artemisa, Bibiri Elena, Popescu A. Aglaia, Aramă Maria, Popescu Gr. Aneta, Mrejeriu A. Maria.

◑ Ministerul de justiţie a făcut cunoscut, printr'o circulară, preşedintelui tribunalului ca magistraţii stagiari care urmează să se prezinte la concurs, să aştepte întăi adresa prin care vor fi chemaţi şi în care li se va arăta şi data.

◒ Suntem rugaţi a atrage atenţiunea direcţiunei tramvaiului, asupra necurăţeniei şi murdăriilor care domnesc în vagoanele tramvaiului.

◔ Ministerul de instrucţie anunţă prin o circulară că acordă suma de 750 lei, autorului celei mai bune cărţi didactice de curs primar.

Toate cărţile didactice aprobate de minister de la 1903 încoace se vor supune unei noi cercetări spre a se vedea de întrunesc condiţiunile şi materialul cerut de programele analitice.

● Din T.-Frumos primim veşnic plîngeri contra preotului Ion Voicu, parohul bis. Sf. Neculai, ale cărui purtări lasă mult de dorit.

Intr'un număr anterior am arătat că numitul preot a fost dat judecăţei de un parochian al seu Gh. Atanasiu pentru injurii.

Cu toate acestea numitul preot nu se mai lasă de scandaluri ; aşa, nu mai departe de cît în ziua de 21 Sep. a. c , a fost din nou dat judecăţei de meseriaşul Anton Polac pentru injurii şi calomnii, proces care se va judeca la ocolul Trg.-Frumos în ziua de 7 Octombrie.

In afară de aceasta, preotul Voicu vinde unt-de-lemnul şi tămăia din biserică, iar cimitirul bisericei a ajuns a fi profanat fără nicio o ruşine ; numitul preot îşi paşte vitele în cimitir şi toţi copacii precum şi toate monumentele sunt distruse.

Cetăţenii au protestat de mai multe ori contra acestui fapt, dar nu li s'au luat în samă plîngerea.

Aducem cazul la cunoştinţa I. P. S. S. Mitropolitului asupra acestui preot, care nesocoteşte circulările Inaltului Prelat relativ la purtările preoţilor în societate şi faţă de poporănii săi.

Acest preot compromite tagma din care face parte, de oarece în sarcina lui sunt încă multe fapte grăve.

Ţinem să mai arătăm că acest preot, care în 1904, cu ocazia unor reparaţii de la biserică, a arestat în biserică, o zi întreagă pe maistrul Ionescu, pentru că acesta n'a vrut să'i dea un bacşiş, acelaş fapt l'a săvîrşit şi anul acesta cu pietrarul I. Leonischi, de la care a cerut un bacşiş de 10 lei.

◑ Aflăm cu părere de rău că principesa Moruzzi, fondatoarea spitalului de copii „Caritatea" se află grav bolnavă.

● In „Monitorul Oficial" No. 146 din 28 Septembrie a. c., a apărut actele de constituire ate *Societăţei cooperative romîne „Nicolina"*.

◒ In ziua de 15 Octombrie a. c. se va ţinea la prefectura de judeţ licitaţie publică pentru vînzarea spre exploatare a următoarelor păduri ale Statului : Suharău afect. I şi Adîncata Mitoc, diviziile A şi B din judeţul Dorohoi şi Feredeni, din judeţul Botoşani.

● Din Cernăuţi ni se scrie că, Sîmbătă seara, a încetat din viaţă patriotul romîn baronul Victor Emanuel Stîrcea ; repauzatul se bucura de o mare autoritate printre romînii bucovineni.

Baronul Victor Stîrcea a isprăvit studiile sale universitare la Viena, a servit armata austriacă şi apoi retrăgîndu-se cu gradul de colonel, a reprezentat Bucovina în Reichsratul austriac, ca deputat. Repauzatul are proprietăţi în România,—Vălenii, în judeţul Roman, etc.

Defunctul se înrudea cu familiile Stîrcea, Hurmuzachi şi Popovici.

◒ Astăzi de la oarele 1—5 p. m. elevii şcoalei normale «Vasile Lupu» au făcut o escursie la *cerdacul lui Ferentzi* şi la mănăstirea Galata.

Cu acest prilej s'a decalcat frumoasa inscripţie de pe *crucea* pusă de Mihail Racoviţă Vodă în amintirea luptei avute cu *catanele* lui *Frentzi* căpitanul pe supt Hlincea.

Această cruce e unica în felul ei în Moldova, pe cînd în Muntenia pe drumul străvechiu ce duce de la Cămpu-lung la Făgăraş sînt nenumarate *cruci* vechi cu inscripţii, în amintirea a felurite întîmplări politice.

Tot cu acest prilej elevii au văzut temeliile vechei mănăstiri Galata, zidită în vale, de Petru Schiopul şi care s'a surpat către 1580, în urma prăbuşirei dealului.

Asemenea escursiuni prezintă tot interesul cultural şi naţional pentru elevii noştri, Iaşii fiind oraşul prin escelenţă, care cuprinde în sine foarte multe urme ale trecutului.

● D. inginer architect Stefan Radu, directorul serviciului sanitar al zonei a VI-a a plecat astăzi spre Vaslui spre a inspecta lucrările executate la spitalul din Răducăneni.

◒ Din Tg.-Frumos ni se scrie că aseară între orele 9 şi 10 nişte făcători de rele au spart uşa bisericei s-fta Paraschiva din localitate şi introducîndu-se înăuntru au rupt lăcăţile de la cutiile care erau puse în faţa icoanelor, unde nu au găsit nimic. Apoi ducîndu-se în altar au început a răscoli prin lăzi.

E de relevat că în acest punct nu e nici un sergent de stradă cu toate că e centrul tîrguşorului.

◔ D. inspector administrativ I. Ghyka, care a sosit în localitate, a plecat azi dimineaţă împreună cu d. prefect G. Kernbach, în inspecţie în judeţ.

● Excelentul transformator, *Jassy*, înainte de a părăsi oraşul nostru a hotărît să mai dea două representaţii în sala Circului Sidoli : astă-seară Mercuri şi mîine Joui.

In ambele seri, *Jassy* va lucra după un program nou.

Foarte multă lume şi-a reţinut bilete pentru ambele reprezentaţii.

◒ **Din Huşi.**—*Politice.* Toţi deputaţii de Fălciu, adică d-nii C. Leonida, N. Cişman, Dobrea Dobreanu, Ir. Ghiorghiu şi Alex. Răşcanu, au plecat de eri la Bucureşti, spre a supune primului ministru situaţia politică de la Fălciu, în urma izolării în care se află prefectul dr. N. Lupu şi a necesităţii de a se face alegeri judeţene.

Deputaţii vor expune şi d-lui Emil Costinescu, ministru *ad interim* la interne situaţia mijlocind pentru o satisfacţie.

In unele cercuri politice se crede că de astă dată deputaţii de Fălciu vor avea succes, de oare ce faţă cu vacanţa ce se va deschide cu demisionarea d-rului Sion, se prea poate ca atît dr. I. Cantacuzino cît şi I. Brăteanu să găsească d-lui dr. N. Lupu o plasare mai bună şi să liniştească judeţul Fălciu de pacostea Lupistă.

Şcolare. — In locul d-lui revizor şcolar *Luncanu*, a fost numit dl. *Petrăchel Stoica* institutor din Galaţi, şi fost revizor şcolar după vremuri. Dl. Luncanu a fost permutat la Slatina. Liberalii din Fălciu nu găsesc între institutorii din loc pe nimene capabil pentru revizorat.

Să le fie de bine !

● **Din Kişinău.**—Se spune că P. S. S. Wladimir, episcopul Kişinăului şi al Hotinului, va fi numit în altă eparhie şi că în locul său va fi numit P. S. S. Serafim, episcopul Orlovului.

— De o bucată de vreme se constată în satele romîneşti din împrejurimele Kişinăului, dese furturi de vite.

Aşa, în satul Mileşti, alaltă-eri noaptea s'au furat un mare număr de vite de la locuitorii Lefter. Miţă şi Vasile Vicol.

— In satul Cîrpăneşti s'a înfiinţat un oficiu telegrafo-poştal.

● Aflăm cu părere de rău că d. căpitan Drăgulănescu, din regimentul 13 Stefan cel Mare se află bolnav greu.

Urăm distinsului militar deplină şi desăvîrşită însănătoşire.

○● Aseară trupa de operete a d-lui C. Grigoriu a dat pentru a doua oară „El şi Ea". Şi de data aceasta succesul a fost mare. Artiştii au fost la înălţimea lor.

In astă-seară Mercuri, trupa va da pentru prima-oară „1001 de nopţi", care la Bucureşti s'a dat de zeci de ori.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Evenimentele din Balcani

Viena.—Ziarul „Fremdenblatt" comentînd convorbirea ce ambasadorul Austro-Ungariei, contele de Khenvenhueller, ar fi avut'o cu un redactor al ziarului „Le Siècle", căruia i-ar fi spus că într'o eventuală conferenţă s'ar putea oferi Porţei, în afară de evacuarea Sadjacului, încă alte compensaţii, precum : modificarea capitulaţiunilor, suprimarea oficiilor poştale străine etc., — zice că află din loc competinte că guvervul nu s'a ocupat de aceste chestii şi nici se gîndeşte să ridice asemenea propuneri.

*

Constantinopol.—Ziarele turceşti relevă marea încredere şi atitudinea simpatică ce toate puterile au pentru Turcia. „Yeni Gazeta" în special, face aluzie, făcînd aceste constatări, la atitudinea Germaniei.

„Suramult", organul comitetului tînăr turc, zice ca Turcia nu va putea nici odată să permită deschiderea Dardanelelor pentru că flota rusă ar forma un canstant pericol pentru naţionalitatea otomană.

*

Constantinopol.— Boicotarea descărcărei vaselor Lloydului austriac a început în părte la Constantinopol, Salonic şi în alte localităţ .

D. Gryparis, ministrul Greciei, a declarat eri marelui vizir că Grecia nu aprobă mişcarea Cretanilor.

*

Cetinge.—Skupcina a votat în unanimitate încrederea sa în guvern, lăsîndu-i deplina libertate de acţiune pentru apararea onoarei Muntenegrului şi intereselor cauzei sîrbeşti.

Insărcinatul de afaceri al Sérbiei, d. Iovanovici a sosit aci.

*

Belgrad.— Un credit extraordinar de 16 milioane dinari a fost cerut de ministrul de rezboiu şi va fi destinat la complectarea echipamentului armatei, la aprovizionări, la cumpararea de puşti şi la cumpararea a 50 milioane cartuşe pentru puşti.

*

Belgrad. — Ziarul „Samuprava" publică discursul rostit de d. Paşici în conferenţa tuturor deputaţilor ce a avut loc la 9 Octombrie.

D. Paşici a declarat că în grava situaţie, în care Serbia a fost svîrlită prin violarea brutală a tratatului de la Berlin şi mai ales prin anexarea Bosniei, partidul seu consideră ca cea dintîiu datorie să sprijine guvernul, înlăturînd certurile din partid.

*

Belgrad.— Rezerviştii chemaţi la manevre au fost concediaţi şi înlocuiţi prin noi rezerviştii, convocaţi sub drapel la 6 Octombrie.

Ministrul de externe al Serbiei, d. Milavonovici va pleca la sfîrşitul săptămînei viitoare la Roma, de unde îşi va continua călătoria la Londra, via Paris.

*

Bucureşti.—Agenţia bulgară comunică următoarele:

„Anumiţi corespondenţi de ziare au telegrafiat în străinătate că Bulgaria pregăteşte un ultimatum către Turcia, ameninţînd că în cazul cînd în timp de 3 zile nu s'ar recunoaşte independenţa ei, rămîne ar fi declarat. Această ştire este lipsită de ori-ce temei. Bulgaria nu doreşte rămîne şi a fost totdeauna în contra unui rămîne cu Turcia. Din potrivă, lumea e convinsă aci că un acord cu Turcia este cu putinţă şi că este impus de interesele reciproce ale ambelor state.

Chemarea sub drapel a 3 noi clase de rezerviştii este datorită faptului concedierei rezerviştilor chemaţi pînă aci sub arme. Nici-un soldat n'a fost trimes spre frontieră.

*

Paris. — Agenţia Havas, află din Londra, că d. Isvolschy a avut azi după amiază o nouă întrevedere cu Syr Grey, ministrul de externe englez. Formulele tinzînd la satisfacerea Austro-Ungariei, Bulgariei, Greciei şi Muntenegrului, cu garanţii pentru Turcia, sunt găsite. Este imposibil să se revină asupra faptelor îndeplinite ; nu se poate de cît să se regularizeze în mod onorabil situaţiile.

Novi-Bazarul restituit Turciei pare o compensare suficientă pentru anexarea Bosniei şi Herzegovinei. Bulgaria ar da cu ajutorul puterilor o compensare financiară Turciei. Puterile garante ale Cretei ar cerceta cererile Cretanilor. Muntenegrul ar primi o satisfacţie pe Adriatica. Turcia ar primi garanţii şi ajutor financiar. S'ar căuta un mijloc de a resplăti Serbia cu condiţia însă ca să rămîe liniştită.

Cercurile diplomatice sunt reu impresionate de ştirile primite cu privire la situaţia şi starea spiritelor în Balcani.

*

Belgrad.—Scupcina în şedinţa de după amiază a hotărît în unanimitate să se afişeze în toate comunele ţărei, discursul rostit eri de preşedintele adunărei Iovanovici precum şi hotărîrile luate eri. Apoi sesiunea extraordinară a fost închisă.

*

Sofia. — «Vecerna Post» spune că preşedintele consiliului d. Malinow ar fi declarat că guvernul bulgar a primit de la mai multe puteri, pe cale neoficială, asigurarea că Bulgaria va fi recunoscută de regat de puteri, afară de Anglia şi Turcia.

Astăzi s'a publicat ukazul care amînă alegerile suplimentare pentru Sobrănie pînă în Noembrie, din cauza convocărei rezerviştilor pentru exerciţii militare.

*

Bucureşti.— Din Sofia se comunică că după ştirile primite în cercurile militare competinte, alaltăeri noaptea la Filipopole, depozitul de muniţiuni a fost atacat de mai mulţi indivizi, care au fost respinşi şi în parte arestaţi.

Ei, declară a fi mahomedani din Bulgaria.

*

Bucureşti.—O telegramă sosită în acest moment din Constantinopol, anunţă că azi dimineaţă a isbucnit acolo, din nou, un mare incendiu.

Alte detalii lipsesc.

*

Bucureşti.—Ambasadorul Austro-Ungariei la Constantinopol a declarat în mod categoric că Austro-Ungaria refuză să ia parte la o conferenţă în care s'ar discuta chestia anexărei Bosniei şi Herzogovinei.

Sinucidere

Giurgiu. — Azi dimineaţă, Anton Zissu, secretarul serviciului sanitar al judeţului Vlaşca, şi-a pus capăt firului vieţei, trăgîndu-şi un glonte de revolver în inimă.

Cauzele nu se cunosc.

Comisiunea de convenţia cu Austro-Ungaria

Bucureşti.—Comisiunea pentru încheirea convenţiei comerciale cu Austro-Ungaria, a fost primită astă-zi în audienţă de d. Emil Costinescu, ministru de finanţe.

Mîine comisiunea va fi primită de d. Dim. Sturdza prim-ministru, iar peste cîte-va zile va pleca la Viena.

ADUC la cunoştinţa comercianţilor de băuturi spirtoase, că le pot procura rachiu de perje (ţuică) de ori-ce tărie, de la 40—75 grade, rachiu de tescovină, de drojdii şi de vin (cogniac), provenite din fabrica mea situată în comuna Costuleni jud. Iaşi.

A se adresa în Iaşi, stradela Albă No. la *Maiorul Radu Dimitrescu.*

Inginer B. Diamant & Co

BIUROU TECHNIC, IAŞI

Instalaţiuni de CANAL şi APĂ.
Instalaţiuni ELECTRICE de tot felul.
Furnizat şi instalat în Iaşi de la 1906—1908 379 cai electrice.
Instalaţiuni de mori automatice, silosuri, turbine.
Maşini de aburi Patent Schmidt.
Cazane de tot felul.
Instalaţiuni de brutării mecanice.
Instalaţiuni de tîmplării mecanice.
Instalaţiuni de fabrici de spirt, de zahăr, de tot felul.
Motoare de Benzina „Benz" de Gaz sarac, Diesel.
Maşini de tot felul, Pompe.
Furnituri de articole technice.
Cumpărături şi vînzări de maşini şi transmisiuni întrebuinţate.
Desfacere de lămpi electrice cu preţul original
Prima-vara viitoare vom deschide în Str. Uzinei, un atelier mecanic, pentru ori-ce fel de reparaturi.
Rugăm pe domnii agricultori a se anunţa din timp.
Impregnare de curele de transmisiuni, după un sistem propriu ; garantăm o durată dublă. Preparat „Perfect" pentru înlocuirea calofoniumului şi Riemenwachs, care ard cureaua şi ajută la producerea scînteilor electrice a curelelor, din care cauză se nasc accidente.
Preparat „Fix" prin care se va putea scoate piatra depusă în cazane, în cel mai scurt timp şi cu cea mai mare uşurinţă după sistemul Krupp.
Pentru împregnarea curelelor şi producerea preparatelor „Perfect" şi „Fix" vom aranja un laborator.

Prima boiangerie şi curăţătorie chimică
pentru haine Bărbăteşti, Dame şi Militari
LA PARIZIANU
STRADA VECHE 45
(vis-à-vis de Biserica Sft. Sava)
se execută orice lucrări atingătoare de această branşă, prompt, conştiincios şi mai eftin ca ori-unde.
Se preschimbă gulere de cafifea la Paltoane si Pardesiuri
Inştiinţat prin o cartă poştală mă prezint la domiciliu.
— Primesc comenzi din toată ţara —

HIRSCH-IASI
— Cassa de incredere —
IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI
CEL MAI MARE DEPOZIT
al renumitelor
LAMPI
PENTRU ELECTRICITATE
cu preţurile originale ale fabricilor
tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.
MARE ASORTIMENT DE
COVOARE
cu metru şi cu bucata
MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.
BEŢE pentru perdele de **BRONZ** groase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).
Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mai bune şi frumoase şi nu este absolut nevoie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.
PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI
de ultimele noutăţi

Păziţi-Vă a spala cu Clor ! !
Clorul Vă distruge lengiurile ! !
Singura instituţie care pe baza unui preparat chimic—invenţiune cu totul nouă—spală rufele fără CLOR dîndu-le o albeaţă incomparabilă—e noul stabiliment de :
SPĂLĂTORIE CHIMICĂ ŞI BOIANGERIE
„MODERNA"
Iaşi, Str. Lăpuşneanu 24 (lîngă Noak
Se spală chimic şi se vopseşte mai bine ca ori unde orice Haină de Dame, Domni, Copii, Toalete de Bal cele mai scumpe, Uniforme militare, etc.
Serviciu prompt. — Preţuri modeste.

Cabinetul de Chirurgie dentara
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA
se va muta de la 26 Octombrie c. tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25,** d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice *„Hercules“* şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI

universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă

Renumitele sobe belgiane **„GODIN“**.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţuriile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administraţiei ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, scurtează durata boalei şi preîntimpină complicaţiuni. Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi botangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Spălătorie şi botangerie chimică cea mai modernă

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

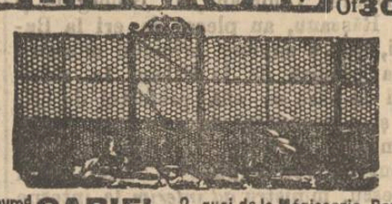

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

PONDOIR DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.
A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă

G. BELDIMAN
AVOCAT
al soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania“
18 strada Luterană 18
BUCUREŞTI
se însărcinează cu procese şi ori cealtă formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

---

10 lei ZILNIC

şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor. *Săriţi* pentru detaili Agenţii de publicitate „Presa“ Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Crucei 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

SE CAUTA ELEVI LA TIPOGRAFIA H. GOLDNER.

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri
din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au intîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea
la 17 Octombrie 1908

LEI 100.000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumătate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 132

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	loz întreg	32—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu celmaĭ Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 550. IAȘI Vineri 3 Octombre 1908

Programul activității noastre

Seceta acestui an, pe lîngă simțitoarele perderi ce produse țării, ne servește și o bună lecțiune în ce privește organizarea muncei naționale pentru viitor.

Ne-am deprins a fi țară agricolă și a nu acorda toată atenția către toate izvoarele de bogăție ale țării.

Pămîntul, cu larga și gratuita lui fertilitate, precum și brațele muncitorilor rurali, au fost singurele izvoare către care, încă din timpuri îndepărtate, s-au îndreptat activitatea și atenția păturilor conducătoare a le țării romînești. Abia, acum cîți-va ani a început o slabă licărire de lumină, avînd de obiect industriile, fie proprii sau ca derivate a le producțiunii agricole, sau ale producțiunei solului.

Pagubele provenite de cei cîți-va ani secetoși, produsese o revoluție în spirite, creînd era economiilor, duse pînă la extrem, care mai apoi dăduse o îndrumare oarecare către alte soiuri de producțiuni, dintre care unele, cum spre pildă acea a petroleului, a dat o însemnată rețetă de venituri, deschizind o mare arteră de bogăție.

Cum însă, trebuințele unei țări și nevoile unui popor, nu se pot satisface numai prin mijloace restrînse, ori mărginite, ele avînd nevoie de existența izvoarelor numeroase și însemnate, al cărora curs și funcționare să nu poată fi nici suspendate, nici întrerupte de un capriciu, fie el chiar al naturei, ne cum al omului, pentru că în atare caz, progres și dezvoltare nu pot exista și nu pot revarsa razele lor bine făcătoare, asupra întregului organism social.

Dacă e adevărat că chiria, face experiența cărăușului, atunci este un adevăr că secetele, capriciile naturei și starea noastră economică, trebuie să producă experiența poporului romîn și a claselor conducătoare romînești.

Or, această experiență s'a făcut simțită, prin gravele evenimente din primăvara anului 1907 și prin gravele consecințe din primavara anului secetos 1906.

Lipsa ploilor la timp a compromis sămănăturile, fînețele, adică a redus bogăția țării.

Reducerea bogăției, în partea producțiunei, a dat drept rezultat micșurarea exportului, care la rîndul său a creat apariția agiului variind între 1 și 1.80%, ceea ce însamnă îngreuerea transacțiilor comerciale, favorizînd ruina săteanului, alăturea de acea a proprietarului și de acea a orășanului.

Dar, nu e de ajuns a constata un rău, a te pune pe oftat din cauza consecințelor lui, implorînd grația naturei în așteptarea anului viitor, care să fie mai bun, fără însă să avem garanție că nu va fi mai rău, mai ruinător, ca anul sau ca anii răi, care au trecut.

Importantul este, ca constatînd reul să găsim și leacul care să-l vindece, să-l extermine pentru a nu mai reveni, dacă nu pentru totdeauna, dar cel puțin nu tot cu aceiași intensitate, găsindu-ne în aceiași nepregătire.

Răul e mare, excesiv de mare, căci economicește stăm mai rău de cît politicește, cu toate că nici starea noastră politică nu ne o invidează, spre pildă Bulgarii, și la boale grele, trebuesc remedii eroice și chiar excesiv de costisitoare.

Dar nevoile vieței unei națiuni, nu se pot calcula sau îngrădi în gardurile sau șanțurile milioanelor, ori sutelor de milioane, ci în măsurile bune, ori-care ar fi costul lor.

Dacă s'au găsit milioane cu sutele pentru construirea fortificațiilor, menite a apăra mai mult interesele triplei alianțe, de cît integritatea teritorului nostru contra năvălirei dușmanului, cu toate că ne-prieteni s-ar fi adăpostit și în dosul acelor fortificații, apoi, nu se pot găsi milioane și chiar cu sutele, pentru a alunga dușmanul cel mai aprig și mai barbar »sărăcia" nevoia unui popor întreg?

Ingrășămintele, irigațiunile, furagele artificiale resistente secetelor, pătulele de rezervă sub forma lor modernă, și ori-ce lucrări mari, ori cît ar fi ele de costisitoare, trebuesc făcute pentru a asigura vegetația bună și abundentă.

Industria creată și crescută peste tot locul unde produce solul, suprimarea dobînzilor convenționale, pentru a împinge capitalul la muncă. Incurajarea muncei fie în mare, fie în mic. Crearea de industrii în centrele cu populație rurală mai deasă, pentru a deprinde pe sătean cu practica unui meșteșug, care să prepare materia primă necesară industriei, cultura albinelor, legumelor, materiilor textile, asociațiunile sătești pentru vinderea produselor lor cu prețurile reale, încurajarea efectivă a muncitorilor de la orașe, pare a fi programul unei activități viitoare, ca resultat al experienței făcute, prin știutele răscoale și din studiarea situației noastre economice

Capriciile naturei trebuesc combătute în relele lor consecințe, prin capul, banul și brațele omului harnic și econom.

Neactivitatea săteanului din timpul iernei, trebue înlocuită prin o producătoare activitate în cîmpul industriilor. Ceea ce va naște pentru industrii obligațiunea a întrebuința pe sătean ca lucrător și nu în fabrică, ci la casa lui.

Dacă omul cu capul, banul și brațul său, a putut pune stavilă tălazurilor mărilor, apoi, omul cu capul, banul, și brațul său nu va putea pune stavilă, secetei, ruinei și lenevirei? Să ne călăuzim de experiență îmbrățișînd munca.

G. D. Șerban.

Calomniile „Epocei"

„Epoca" și-a reluat obișnuita-i indeletnicire, pe care părea că o părăsise de un timp. Servindu-se de un obscur pamflet din T. Severin—fiind că direct nu a cutezat—încearcă să arunce asupra personalității fruntașului nostru Al. A. Bădăreu, calomnia și veninul—produse speciale ale patronului ei politic.

In acest scop, „Epoca" articulează faptul, că fruntașul nostru a cumpărat de la arendașul L. Costiner cu 35,000 lei o creanță ipotecară a acestuia, în valoare de un milion, asupra a două moșii ale lui C. G. Vernescu; și că această cumpărătură cu un preț atît de vie s'a făcut numai după ce fruntașul nostru ar fi promis arendașului în chestiune naturalizarea.

Trecutul și activitatea „Epocei" și a patronului ei ar fi un serios motiv de a nu răspunde acestei calomnii. Totuși, din considerațiune pentru opinia publică, căreia vrem să-i dovedim încă odată, cum își pricepe „Epoca" menirea ei în presa romînească, vom spune:

Acea creanță ipotecară se află și astăzi în posesiunea arendașului L. Costiner; iar întru cît privește naturalizarea acestuia, apoi putem adăuga, că ea s'a efectuat sub trecutul guvern liberal, președinte al Camerei, în acea ședință, fiind d. V. G. Morțun, actualul ministru al lucrărilor publice.

De asemenea mai putem adăuga că d. V. G. Morțun nu este străin de culisele acestei naturalizări, și dacă va fi nevoe, vom arăta care a fost rolul său.

Faptul acesta, perfect adevărat și care se poate de altfel controla, califică cum se cuvine purtarea „Epocei". Căci dacă arendașul L. Costiner a fost naturalizat în anul 1902, sub trecutul regim liberal, ce interes mai avea să dobîndească promisiunea fruntașului nostru?

Dar „Epoca" așa înțălege să-și facă datoria, și nu noi o vom putea-o împiedeca de a continua cu asemenea opere de calomnii la adresa adversarilor politici ai d-lui N. Filipescu.

G.

Căzăcismul de la Instrucție

In fine ministerul Instrucțiunii s'a complectat cadrele. De unde n'avea decît 10—45 inspectori și revisori scolari, cu începutul anului actual școlar, numărul acestora s'a rîdicat la 85—90. Și sunt de toată mîna: revizori de clasa II, revizori de clasa I, inspectori scolari mai mici și mai mari. De altfel guvernul actual are mania inspectoratelor. Fie care ministru vrea să aibă inspectorii lui, și nu unul, doi, ci cît mai mulți.

Se pare că convingerea ce s'a făcut guvernul e că suntem o țară în care nimeni nu ne facem datoria. Iar ca să fim puși pe cale a ne o face, ni s'a dat o armată de inspectori. Dar, dacă nici acestia nu-și fac datoria, pentru că și ei sunt romîni?!

Și efectele acestei organizări încep a se simți în sensul că se tinde a se ajunge cu școalele la aceiași disciplină ca în armată. Astăzi Ministerul se mărginește a spune că o cerere nevenită pe cale ierarchică, adecă trecută pe la revizorul de clasa II, cel de clasa I și inspector, nu va fi luată în samă. Mîne ne așteptăm să pedepsească pe cei care-și permit să se adresze direct lui și nu pe cale ierarchică, cum se face în armată.

Din cauza acestui funcționarism, care trebue să-și găsească de lucru pentru a-și motiva necesitatea, vedem că circulările se succed una după alta. Eram deprinși cu actualul ministru, amic al circulărilor, dar acum plouă cu ele.

Circulară ca să se facă răsaduri în lădițe, circulări explicative ale altor circulări, iată o activitate nedăgăduită, dar al cărei folos poate fi tăgăduit. Și e curios că noi avem pretenția de a fi introdus în învățămîntul nostru metoadele și sistemele cele mai noui.

Dar pe cînd alte țări se leapădă sau cel puțin mai moderează sistemul de reglementarea minuțioasă în învățămînt, lăsînd organelor chemate a-l îndruma spre bine o mai mare latitudine, noi tocmai tindem a-l introduce.

Primarul din Lyon, vorbind vara trecută la distribuire de premii, zicea: „Fiți lăudați, Domnilor, că ați știut să vă liberoți de jugul programelor. Programele, dar cu aceasta se lucrează în acest moment pentru a distruge admirabilul nostru învățămînt secundar. Instrument de persecuțiune contra profesorilor, ele sunt pentru instrucțiunea însăși o cauză de monotonie și uneori de moarte. Domnia-voastră judecați pe profesori după resultatele ce obțin și nu după mai multa sau puțina lor devoțiune la un ritual oficial".

La noi din contra, din reglementare în reglementare, o să ajungem a omorî orice inițiativă.

Noi stăm acum în epoca [illegible] cu acea din Franța, cînd un ministru de Instrucțiune, Fourton, se lăuda în parlament că el poate spune în ori-ce timp ce anume face profesorul, ce studiu se predă și despre ce se vorbește în toată țara.

De atunci au trecut decenii. Franța a părăsit sistemul, iar noi îl introducem.

Și dacă așa e, n'avem dreptate să spunem că în școalele noastre se introduce căzăcismul?

Vir.

Chestiuni politice

Un pas greșit

Zilele trecute consiliul permanent al instrucțiunei a judecat pe d. Teohari, profesor din Pitești pentru că într'un articol de ziar ar fi atins autoritatea școlară.

Era primul proces de acest fel care s'a produs până acum în corpul didactic.

Consiliul permanent a achitat pe profesorul tradus în judecată, cu toată acuzarea pătimașă a inspectorului școlar Sihleanu.

Chemarea în judecată a d-lui Teohari tradează tactica d-lui Haret. D-sa e ministrul, care ca profesor a rîdicat diapazonul criticei, a răspîndit veninul în polemice, și a alimentat tot felul de greve.

Folosindu-se de înalta sa situație politică, ca de 3 ori ministru, d-sa și-a grupat în juru-i tot ce s'a putut găsi mai combativ, mai răutăcios, mai răzbunător, incurajînd și numind în situații înalte oameni, care prin milă au fost ținuți în învățămînt.

Cînd în jurul ministrului s'au grupat toți cei nechemați, sau cei mai combativi și fără scrupule, care alta poate fi atmosfera morală ce se poate desprinde din această tact că, de cît că prin lingușire și patimă politică poți parveni, iar prin teroare poți înăduși pe adversari.

Și de la ministerul de instrucție amîndouă aceste căi s'au întrebuințat. Nesfîrșitele procese, ce zilnic se judecă de comisiile de judecată n'au chemarea de a curăți atmosfera școlară, nici a îndruma școala și corpul didactic pe căi mai bune, ci acela de a lovi, fără cruțare, în adversari.

Cangrena morală ce stăpînește azi învățămîntul și-ar fi atins culmea, dacă s'ar fi lovit și în dreptul cetățenesc al profesorului de a-și da avizul său, părerea sa asupra chestiilor școlare și a persoanelor zilei.

De fapt însuși ministrul e silit a cere avizul profesorilor în materii școlare. Acest consult ce autoritatea școlară îl crede să-l ia de la membrii corpului didactic, arată în sine temeiul că în chestii de învățămînt cuvîntul profesorilor e necesar.

Tot asemenea și în materii de organizare prin legi și regulamente.

Mai mult încă, întru cît administrația școlară centrală o fac *profesorii în activitate*, numiți prin partide politice, e vădit lucru că în felul de întocmire al învățămîntului, profesorii își au rostul lor politic.

Ei bine, ast-fel stînd lucrurile, procesul și condamnarea d-lui Teohari ar fi atins cele mai reale și legale drepturi ale corpului didactic și ar fi arătat că sistema de terorizare ar fi ajuns culmea.

Spre cinstea însă a corpului didactic, cu toată acuzarea falșului inspector școlar Sihleanu, profesorul Teohari a fost achitat.

Precum ca să se știe.

CATE-VA NOTE

Un falș medic, în realitate inginer prin titlurile sale, a fost dat judecății și condemnat pentru practicarea ilicită a medicinei.

Cazul ar fi rămas de sigur necunoscut și nepedepsit, dacă spre nenorocirea lui falsul medic n'ar fi practicat o terapie deosebită.

Modul de tratare pe care acesta îl aplica tuturor boalelor consta în aplicarea apei: apă internă, apă externă.

S'o fi nimerit vr'un pacient care avea apa în oroare, și de revolta acestuia, a profitat parchetul.

*

Se știe că Serbia se încearcă a se opune anexărei Bosniei și Herzegovinei la Austria. In acțiunea sa de protestare, micul regat contează pe răscoala populației din cele două provincii.

Pentru a ajunge la acest scop, și pentru a provoca o cît mai mare încurcătură, în acea regiune, se zice că guvernul sîrb ar fi intrat în tratative cu Nicu Filipescu, care a promis să le anexeze *Făurării*.

OAMENI ȘI LUCRURI

BABEL

19 Septembrie.

Una din caracteristicele vieței în marile stațiuni balneare internaționale este varietatea limbilor, amestecul graiurilor în lumea multiformă a vizitatorilor.

In mod sumar se pare că Abbazia, se caracterizează prin două epoci, una aparținînd austriacilor: cealaltă ungurilor, după predominarea unuia sau altuia din cele două elemente, istoricește unite, dar sufletește mai despărțite poate ca toate celelalte popoare europene.

Adevărul e că superba localitate e un loc de întîlnire a tuturor națiunilor europene, cu excepțiune doară a englezilor, cari au început a frequenta Egipetul și a Francejilor cari posedă Riviera și Nizza, pentru cari Abbazia devine o primejdioasă rivală mulțumită frumuseților de cari e înzestrată.

Varietatea cea mare a limbilor vorbite are farmecul ei, dar și neajunsurile ei iremediabile. Grupuri-grupuri se adună laolaltă, fie în parc, fie pe alee, fie pe vapoare, fie la masă. Ba hotelurile însuși se specifică după graiuri și găsești pe alocuri escluziv unguri, aiurea austriaci, în altă parte ruși.

Aci psihologia individuală are un rol important, căci,—fără a fi chiar un aprig șovinist—fiecare vizitator urmează unei discrete și instinctive chemări de a se alătura cu preferință de compatrioții săi, de care-l apropie și mentalitatea și simpatia dar mai cu seamă graiul, ușurința de a se înțelege cu ei.

Până și recenta adunare medicală congresul, thalassotherapiei—a prezentat același fenomen.

Reprezentanții sau delegații diferitelor țări, deși cu toții oameni culți cu înalte titluri universitare, se înțelegeau anevoie între dînșii și o mare parte din lucrările științifice rămaseră zădărnicite.

Ruși și olandezi, poloni și italiani, bulgari și germani, danezi și francezi, romîni și suedeji, cum oare aveau să se înțeleagă lesne? De aceleași obstacole s'au lovit și relațiunile sociale.

Intr'o seară ne adunasem vr'o zece la număr, în jurul unei mese, la Quarnero. Erau reprezentate la masă cel puțin 7-8 limbi și nu era nici una comună tuturor, afară de puțina latină, care ne era cunoscută întru cîtva tuturora și pe care italienii o mînuiau mai bine în timp ce latinii ceialalți și ar fi putut aplica dictonul cunoscut: „J'ai perdu mon latin".

In schimb ce emoțiuni pentru noi, de cîte ori auzim pe cineva vorbind limba romînească!...

De-aceea nu e de mirat că vizitatorii se grupează după țări și limbi. Iar dimineața cînd numeroasele ziare sosesc în cocheta „sală de lectură" a parcului, poți vedea pe fiecare cerînd ori așteptînd cu nerăbdare gazeta limbii sale pentru a urmări cu pasiune noutățile ce-l privesc înaintea evenimentelor universale. Iar, mai tîrziu, la masă ori la cafenea, grupuri-grupuri comentează cele aflate din țeară fiecare în limba respectivă. Iar de graiul fiecăruia se leagă și o anumită mentalitate, o anumită mîndrie națională.

Aseară, la masă, un tînăr jurist—polonez și-a permis o glumă malițioasă asupra... trenurilor maghiare.

Cît ai clipi din ochi porni o drastică amenințare din partea unei cetățene din țeara d-lui Andrassy, la adresa polonezului, care nu știuse că va fi înțeles și că-i se va arunca mănușa și încă o mănușă... ce poartă un număr de damă...

Și iată așa se petrec lucrurile de cîte ori într'o localitate se încrucișează atîtea graiuri, atîtea sentimente, atîtea caractere.

Frumusețea locului nu poate șterge toate deosebirile.

Rodion

Condamnarea sărutării

Demonstrația prieteniei în Europa.—Sarutul primejdios.—Popoarele civilizate și cele barbare.—Arabii și alte popoare mai sălbatice.

In nenumarate rînduri, s'au ridicat higieniștii în contra demonstrațiilor prieteniei la popoarele europene.

Pare că, felul în care popoarele mai civilizate își manifestă prietenia de la individ la individ, ar putea servi ca cea mai eficace armă a dușmăniei. Sărutul, acel semn al supremei afecțiuni—nu vorbim de sărutul lui Iuda — pare a fi o sursă de neajunsuri higienice pentru acei cari îl practică și mai ales pentru acei... contra cărora se practică. Acest gest subtil, atît de cîntat de poeții tuturor vremurilor, acest „point rose", cum 'i zice Rostand, care se pune pe litera i, a verbului iubire, e de o virulență—zic higieniștii—care egalează pe acea a mediilor de cultură..., cît despre celelalte forme de manifestare a politeții sau a prieteniei lipsită de afecțiunea arzătoare sau pătimașă, la noi, popoarele civilizate, nu sînt mai prejos de sărutare, din punctul de vedere al transmiterii maladiilor.

Așa, strîngerea de mînă, ar putea fi considerată ca un simplu schimb de microbi, iar scoaterea pălăriei devine teroarea generațiilor actuale vlăguite, al căror păr face din vreme loc... strălucirii capitale, dacă chelia poate fi considerată ca o... strălucită dovadă de slăbire mentală. Din punctul de vedere estetic, persoanele mai vrîstnice, la care noțiunea și trebuința de frumos, persistă cu vigoarea unei exigențe inalterabile, ar avea multe de zis în contra obiceiului de a saluta prin... arătarea cheliei.

Avînd în vedere neajunsurile la care dau loc aceste manifestări ale popoarelor civilizate și fiind siguri pe de altă parte că nimic în lume nu ar determina pe un „modern" să schimbe gesturile moștenite de la moși-strămoși, nu vedem un mijloc mai eficace pentru propagarea tendinței de distrugere a acestor obiceiuri de cît, punînd în fața contimporanilor o sumă de feluri de a manifesta la diferite popoare, a căror civilizație, ce e drept, n'a ajuns încă pînă acolo, ca cele mai necesare acte din viață, cele mai frequente manifestări zilnice, să cate a pricinui neajunsuri, ca prefață a unui început de distrugere totală.

*

Dacă am trece în revistă, diferitele popoare al căror nume nici n'a ajuns pînă la cunoștința noastră mai apropiată, am constata obiceiuri, cari deși bizare, pentru noi cestia cu gustul și gesturile rafinate, au totuși meritul de a fi mai puțin primejdioase și mai ales au darul de a nu transforma simțimintele cele mai înalte, ca afecțiunea, tandrețea, în mijloace de distrugere a celor cari ni sînt dragi.

Spre a începe cu Arabii, cari ni sînt mai—cunoscuți—ca nume— vom găsi la ei un salut, care consistă în ducerea mînei la frunte, apoi la inimă, urmat de un gest melodramatic, foarte puțin elegant, iar ca semn de afecțiune întîlnim sărutul pe umăr, care la rîndu-i, devine cam ridicol, cînd cei doi eroi ai gestului diferă mult prin proporția corpului.

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea 17 Octombrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și pănă acum.

Un Loz întreg Lei 32, 0 jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8 Una optime lei 4.

Acești fii ai Islamului, fac parte însă din numărul popoarelor mai civilizate. De ne coborîm pe scara civilizației, găsim pe Dakuși, care au obiceiul de a întinde brațul, așa că coatele celor doi amorezi se ating pentru o clipă, cea ce ne face să conchidem că cei ce iubesc în țara asta, trebue să... simtă cotul.

Ambuela, popor african, despre care ne vorbește Darwin, au obiceiul de a se mîngîia pe piept.

„Pentru a-mi dovedi prietenia, zice „Darwin, bătrînul Fuegian, îmi trase trei „lovituri pe burtă, după care mă mîngîie „pe piept, simțindu-se foarte fericit, cînd „la rîndu-mi, am repetat lucrul".

Mai sînt popoare, a căror manifestare e mai puțin comodă, dar nu atît de antihigienică.

Așa, Stanley, ne arată în memoriile călătoriilor sale, că un număr de populații din centrul Africei, au obiceiul de a-și oferi cîte-va picături de sînge, ca semn de dragoste și de veșnică legătură.

Dacă progresele științei va pătrunde într'o zi pînă la ei, vor putea perfecționa metoda cu ajutorul unei seringi, prin care vor face un schimb de sînge mai profund și mai durabil.

Și multe popoare mai sînt, la cari ori ce mijloc de manifestare a prieteniei și a iubirei, nu simte nevoia lipirii buzelor persoanelor respective sau strîngerea de mînă, cari numai în folosul sănătății generale nu pot fi.

Litere-Științe-Arte

Un non gen de „chansons" apare acum în viața artistică a Parisului. E vorba de acele „chansons-mimées" care au început de cît-va vreme a fi mult gustate în capitala lumei.

Autorul își cîntă cîntecul, după obicei, în timp ce un mim, face mimica respectivă.

Primele cîntece, au fost scrise și cîntate în același timp de „poetul" Ioseph Leroux, puse în muzică de compositorul Vasseur. Mimica a fost făcută de maestrul mim Fatma și o elevă a sa.

De după cortină, autorul sau cîntărețul, își cîntă piesa, iar în scenă, se face mimica.

Și toate aceste unde credeți că au fost inaugurate? Tot la pădurea Buloniei, în acel minunat cadru de verdeață ce se numește „livedea catelană" care e un teatru al naturei.

Se pare că acest teatru al naturei, e menit să aducă, în afară de evoluția naturală a teatrului, și noui foloase de natură artistică, servind de „treteau" spiritelor născocitoare, cari pînă azi se vedeau îngrădite între zidurile înguste ale unei săli de teatru, în timp ce azi, li se servește natura întreagă.

Și de azi, vom avea un nou gen, acel al cîntecelor-mimate" care vor forma o etapă triumfătoare a unirei poesiei cu pantomima.

Un „pierrot" va deveni ceva mai obicinuit, mai familiar, și ne va transmite partea sufletească a composiției, pe cînd autorul sau cîntărețul ne va servi numai forma.

*

De sub tipar va apare zilele acestea, ediția II-a din interesantul studiu social: *„Cauzele Criminalității"* datorit distinsului magistrat de Putna d. C. S. Ballan. D. Ballan (de Lanbac) e colaborator alături cu d. Radu Rosetti și alți scriitori de valoare la noua revistă care a apărut la 1 Octombrie în capitală sub titlul de *„Revista Romînă.*

*

In arhivele universitare din Christiania s'a găsit acum o veche petițiune — din Noembrie 1857—a lui Henrik Ibsen, care cerea colegiului universitar să-i încredințeze postul de conferențiar pentru literatura nordică. Ibsen era încă student. După un scurt timp el și-a retras cererea, ca să nu lovească în interesele unui amic al său—candidat pentru aceeași demnitate.

*

Germanii au găsit de lucru și ursilor albi. La Stellingen, lîngă Hamburg se dresează actualmente 4 ursi polari destinați a fi înhămați la săniile cu care căpitanul Amundsen va întreprinde călătoria la polul nord.

Se crede că acești ursi vor face servicii mult mai bune de cît cîinii eschimoșilor întrebuințați de obiceiu în asemenea excursiuni. Un urs ar trage cît 15 cîini.

*

Din Paris se anunță un nou gen de operetă. E vorba de „le bon roi Dagobert" operetă... fără muzică.

La Théâtre Français, unde se joacă acum, „bunul rege" are mare succes.

*

La 8 Octombrie st. n. s'au împlinit 25 de ani de cînd frații Albert și Gaston Tissandier au făcut prima ascensiune cu un balon dirijabil. Inaintea lor mai făcuseră încercări Dupuy de Lôme în 1872 și Giffar în 1852.

*

In cel mai nou al său foileton asupra Germaniei, Jules Huret de la „Figaro" se ocupă de școala de dans a renumitei dansatoare Isidore Duncan. Se pare că aceasta întrupează, după părerea lui Huret tot ce este mai înalt și mai fin ca artă. Isidore Duncan e actualmente în America, în turneu. Se zice că are intenția de a-și muta școala la Paris.

*

Ultimul număr din „La Revue" publică un număr de scrisori de Nietzsche, de prin anii 1888—1899, adică din periodul care a precedat primele izbucniri ale nebuniei.

Tot acum a apărut și lucrarea postumă a lui Nietzsche *Ecce home.* In toate aceste scrisori inedite, marele filosof apare, pe rînd, mișcător, frumos, absurd, sublim și preste tot puțin nebun.

In „Ecce homo" continuă a maltrata cultura germană, arătînd-o grozav de inferioară celei franceze. Vorbind de excepții, laudă pe Heine și scrie că „se va spune cîndva cînd Heine și cu mine am fost singurii reprezentanți străluciți ai adevăratului spirit german superio".

Cartea ca și scrisorile în chestiune sunt scrise în același stil briliant al nenorocitului maestru.

*

● Celebra **„Societé des instruments anciens" din Paris**, de sub presidența ilustrului compozitor **Saint Saëns** va da un singur mare concert Luni 27 Octombrie a. c. în sala Teatrului Național din Iași.

Această ilustră asociație se compune din următorii artiști renumiți: *Henri* și *Marcel Casadesus* amîndoi foști premianți I ai Conservatorului din Paris și soliști ai Concertelor Colomme, vestitul violonist *Malkine* și *Maurice Devilliers.*

Concertele se vor da cu concursul cunoscutei virtuoze pe *harpa-luth* d-ra *Hélène Zielinska* și a renumitei cîntărețe pariziene *Marie Buisson.*

Instrumentele anume ce trebuesc la aceste concerte sunt aduse de artiști și fac parte din celebra colecție a societății.

Succesul artiștilor ie enorm, iar anul trecut la București au făcut săli pline și au fost primiți cu entuziasm.

Locațiunea ie deschisă la agenția *Carmen Sylva* (Iliescu, Grosu et Comp.)

Informații

○ *D. Nicu Filipescu a sosit eri dimineață cu trenul la Vaslui, iar de acolo s'a dus la moșia d-lui P. P. Carp de la Țibănești, spre a avea o consfătuire cu șeful.*

● După toate probabilitățile lucrările pentru constuirea noului local al farmaciei spitalului Sf. Spiridon, vor fi terminate în cursul lunei viitoare.

◑ D. I. Ghika, inspector administrativ, care se află de 3 zile în localitate, a inspectat eri pe administratorii plășilor din jud. nostru.

Nu prea s'a bucurat d. Ghica de această inspecție, căci toți administratorii aproape, au ținut să'i releveze greutatea ce au întîmpinat și întîmpină în aplicarea noui legi de reorganizare comunală și mai ales a aceiei a monopolului crișmelor.

● Ca o dovadă de halul de neglijență de la direcția serviciului sanitar,—relevat de către însăși membrii consiliului superior sanitar, — vom releva faptul că suma unui compt de medicamente furnizate în luna Aprilie, a fost verificată la 17 Maiu a. c., și s'a mandatat, după multă stăruință și insistență, abia în ziua de 28 Septembrie a. c.

Cazul e al d-lui farmacist L. Ferderber din Podul-Iloaia.

Nu mai e nevoie, credem, de nici un comentariu!

◑ D. locot. I. Vlăduțu, capel-maistrul muzicei regimentului 13 Ștefan cel Mare se va reîntoarce la sfîrșitul lunei în localitate.

D-sa se află acum la Paris, unde 'și perfecționează studiile muzicale.

◑ Iată ce scrie ziarul „Petersburgskia Viedomosti", despre permutarea din Kișinău a Mitropolitului Vlademir la Norasercase (Don):

„Pe episcopul Vlademir, pe care credincioșii din Basarabia au cerut în 1897 să îl ridice la rangul de mitropolit, dînd eparhiei drepturile vechi, „îl învinue că a pus în toate bisericele moldovenești slujba moldovenească; a pus pe cheltuiala sa învățarea limbei moldovenești în seminar, că a scos în limba moldovenească revista duhovnicească „Luminătorul", că a tipărit viețile sfinților moldovenește, că a început să tipărească cărțile bisericești în limba moldovenească că la vrîrsta sa înaintată a învățat limba poporului, a cărui călăuzire sufletească i s'a dat; că a introdus predici în limba moldovenească și mai cu seamă pentru că nu face politică și, mulțumită activității sale, bisericile au începat să se umple de popor, care până atunci nu venea, neștiind limba rusească.

„Urmașul arhiepiscopului Vladimir, firește, îi va nimici lucrarea lui, ca să facă din Basarabia o Gruzie (episcopie în Canzazia), unde din pricina prigonirei limbei poporului s'au întîmplat multe ciocniri chiar sîngeroase, omorîre de episcope, protopopi, rectori de seminare, și înnalți demnitari episcopali".

◑ In astă seară Joi trupa de operete a d-lui C. Grigoriu, va da pentru a doua oară frumoasa operetă „Regele Vânătorilor".

In curînd "Lumpatius vagabondus", localizare de d. P. Gusti.

● Comisiunea delegaților romîni, pentru încheierea convenției cu Austro-Ungaria, compusă din d-nii: Em. Porumbaru, G. G. Assan, Dinu Brătianu, Burghele și Morandini, va pleca în astă-seară la Viena.

Negociațiunile vor începe la 6 Octombrie.

◑ **Din Botoșani.**—Eri s'a deschis în localitate sesiunea curții cu jurați din jud. nostru, sub presedența d-lui Zăhărescu consilierul Curții de Apel din Iași. Procesul ce urma să se judece era pentru delictul de presă în potriva d-lui Negruți, dirigintele oficiului postal din Burdujeni, de către inculpații I. Aberbach, M. Șarf, Șoil Marcu, S. Segall, S. Abromovici, H. Bleichman, D. Calman, Ușer Segall și Z. Baras. Procedura nefiind complectă, procesul a fost amînat pentru sesiunea viitoare.

Tot pentru această seziune au mai fost adăugate și următoarele procese: Gh. Mărguleț, D. Vlădeanu și Ioan a Lăzăroaiei pentru atentat la pudoare, la 7 Octombrie c. și Alexandru Alexievici pentru dare de foc.

— *Edilice.* — Consiliul comunal din orașul nostru a votat în ultima sa ședință contractarea unui împrumut de 600,000 lei cu care să facă față executării principalelor lucrări de edilitate ca: pavarea a 2 km. 500 m, din Calea Națională cu piatră cubică, construirea halelor de carne și pește, local pentru pompierie etc.

Bened.

● **Din Kișinău.**—In Kișinău va apare în curînd un ziar „Bessarabskoe Seleskoe Hozinstvo", care are să scrie de gospodărie, vite, vie, grădină și altele.

In acest ziar se vor scrie articole și în limba moldovenească.

— Pudul de grîu se vinde la Odessa cu 1 rublă 25 capeici; orzul 82 capeici, popușoiul 90 capeici.

Diferența dintre prețul de la Odessa și cel din Kișinău e de 8 până la 10 capeice.

— La 12 Octombrie se va face sfințirea nouei biserici construite la Kișinău.

Sfințirea o va face Prea Sfințitul episcop Nicodem. La solemnitate va asista și dl. Harusin guvernatorul Basarabiei.

● **Militare.**—Am spus că din arma artileriei, nu vor fi avansați la gradul de căpitan, pe ziua de 28 Noembrie a. c., de cît 6 locotenți, cu toate că sunt vacante vre-o 14 locuri.

Iată numele locotenenților de artilerie, care vor fi avansați căpitani:

D-nii: Slăniceanu Ștefan, din regimentul 10 artilerie; Pavelescu D. Sturdza, comandantul pompierilor din Iași; Divari Gherase din regim. 1 cetate; Antoniu Simion din gendarmi rurali Buzeu; Marțian Dumitru comandantul pompierilor din Bacău și Tănăsescu Constantin, din regimentul 2 cetate.

La gradul de locotenent nu va fi avansat nici un sub-locotenent din artilerie, cu toate că sunt locuri vacante, dar n'a fost discutați de comitetul inspectorilor generali ai armatei.

— Pe ziua de 15 Octombrie a. c., brigada a 7-a de Artilerie va fi mutată la Roman.

— D. căpitan Chiriițescu, fost comandant al companiei de pompieri din Iași, s'a prezentat eri la regimentul 12 artilerie din Bacău, unde a fost mutat încă de la 1 Iulie a. c.

— D. general A. Tătărescu, comandantul corpului 4 de armată, va inspecta peste cîte-va zile, trupele din garnizoana locală.

— Cazurile de febră-tifoidă, cari erau numeroase în garnizoana locală s'au împuținat mult.

● Pentru a ușura operațiunile de comptabilitate, d. general Al. Averescu, ministru de răsboiu, în urma propunerei comitetului consultativ al intendenței, a decis modificarea regulamentului pentru plata soldelor.

Cu începere de la 1 Aprilie viitor toți ofițerii, sub-ofițerii și soldații aflători sub drapel, vor primi soldele lunar.

Ofițerii vor fi plătiți la 20 a fie-cărei luni iar sub-ofițerii și soldații la sfîrșitul fie-cărei luni.

Decretul de modificarea acestui regulament a fost semnat de M. S. Regele.

● Iată o parte din interesantul program—compus numai din noutăți senzaționale—al seratei cinematografice Pathé Freres, care are loc Vineri 3 Octombrie a. c., în sala Teatrului Circ Sidoli: Pielea asinului, feerie.—Mă duc la mătușica, comedie pariziană.—Corso tragic la Bois-de-Boulogne, marea drmă sensațională.—Ce cum-se-cade jandarm, scene humoristice.—Secretul judecătorului de Instrucție sau Tată și fiu.—Prin munții Alpi, scene și peizaje după natură.—Cel mai puternic tenor de operete, schițe pariziane, și alte scene și sujete comice absolut noue, nevăzute încă în orașul nostru. Singurul oraș New-Yorkul se dă pentru a doua oară și aceasta după îndemnul mai multor vizitatori.

Atragem atenția cetitorilor, că seratele au loc de 4 ori pe săptămînă și anume: Vineri, Sămbătă și Duminica—în această din urmă zi matineu la 3 ore.

◑ Pe ziua de eri s'au făcut următoarele numiri la primărie:

D. Vasile Marcu, copist la serviciul technic al comunei, a fost avansat conducător clasa II-a, în locul vacant.

D. I. Ghica, a fost numit copist în locul d-lui V. Marcu.

● Un mare număr de cetățeni din Tătaraș au cerut Primăriei în cîteva rînduri și cea mai din urmă 30 Iulie a. c. să le pavoze trei mici stradele, Pompieri, Sadoveanu și str. Misai ce nu au o lungime mai mare de 650 metri și care sunt destul de frequentate căci ele leagă str. spital Rașcanu cu strada Eternitate și Bulevardul Brătianu.

Acum cetățenii au cerut să li se facă macar trotuare căci mai ales în timp de ploaie circulația devine imposibilă.

Nici această cerere nu le-a fost însă luată în samă de și prestații le cer regulat și cetățenii din acele străzi sunt foarte agitați din causa acestei nepăsări a administrației comunale.

Tot o dată ei mai arată că casa din strada Sadoveanu No. 9 amenință cu căderea, căreia spre sprijini s-a făcut un tirnaț cu pari despre stradă, care impedică trecerea căruțelor și ei cer dărămarea și somarea acelor chiriași ca să deșarte casa spre a nu se prăbuși peste ei.

● In astă seară Joui va avea loc la Circul Sidoli a doua și ultima reprezentanție a neîntrecutului transformator *Iassy.*

Cei care nu l'au văzut încă pe Iassy, singurul transformator romîn, au prilejul să'l vadă pentru ultima oară deseară.

Iassy ar merita mai multă atenție din partea ieșenilor, căci pe lîngă că artistul e fiu al Iașului, dar întrece prin minunatul joc de scenă și prin iuțeala transformațiilor, pe toți artiștii de acest gen ce s'au perindat pe la noi.

De seară program nou.

DIVERSE

— Consiliul general al județului Iași a donat suma de 300 lei societății pentru ajutorarea incendiaților și inundaților, iar comuna Fîntînele, din județul nostru, suma de 20 lei.

Următorilor locuitori din județul nostru li s'au acordat ajutoare din suma trimeasă de comitetul pentru ajutorarea incendiaților și inundaților:

Costache I. a Savei din Coarnele-Caprei 80 lei, Sevastița N. Butnariu, din aceiași comună 60 lei, Elena Ardari din Iași 100 lei, C. Ciobanu din Stînca-Sculeni 50 lei, V. Pavel Constantinescu din Erbiceni 50 lei, Gh. Teodorescu din Mogoșești 80 lei, Gh. I. Macovei din Fîntînele 100 lei, Th. G. Garabet din Tg. Frumos 200 lei, I. Brodniciu Tg.-Frumos 80 lei, Gh. și Maria Ionescu Tg.-Frumos 200 lei, Constanța și Natalia Iurașcu Tg. Frumos 100 lei, Ștefan Latif din Iași 80 lei, Iițic Lozneanu Tg. Frumos 40 lei și Dim. Agapi Perieanu din Sculeni 60 lei.

— Locuitorul Anton Bărlădeanu, pe cînd venea eri spre oraș cu carul încarcat de la cîmp, din nebăgare de samă a căzut sub car, fracturîndu-și un picior.

Nenorocitul locuitor a fost transportat la spitalul sf. Spiridon și internat în secția d-lui dr. Bottez.

Femeia și iubirea în Japonia

Iubirea e o rușine.—Femeea e ființă necurată.—Valoarea familiei.—Cele 13 porunci pentru f mee.—Luna de miere.—Mijlocitorii, căsătoriilor. — Fericirea sclăviei

Unul dintre cele mai complicate și mai grele terenuri de cercetare în Japonia, această țară a contrasturilor e studierea vieței femeilor. In studiul comparativ publicat de scriitorul japonez Tamura, în urma călătoriei lui prin America, vedem că femeea japoneză trăește în stare de sclăvie desăvîrșită. Iată ce scrie el despre viața acestor femei:

In Japonia, nimeni nu se 'nsoară din dragoste. Bărbatul care se abate de la regula asta, e socotit ca un om imoral și de rînd. Insăși părinții lui roșesc cînd se gîndesc la o ast-fel de căsătorie a băiatului lor, de oare ce iubirea față de o femee e considerată ca cea mai degradatoare patimă a omului, a cărui viață sufletească o întunecă, o murdărește. Japonezii nu înțeleg dulceața iubirei casnice. In căsătoria lor nu există dragoste. Ei văd în căsătorie numai o formalitate, de altmintrelea importantă, dar lipsită cu totul de ori-ce sfințenie. Pe ce se întemeiază însă căsătoria la Japonezi? Pentru a putea răspunde la această întrebare, trebue știut mai întâiu că în viața japonezului joacă un rol hotărîtor ideea de rasă.

Viața unui om are mai puțină însemnătate ca ideea de rasă. Viața unui om are mai puțină importanță ca viața familiei. In timpul regimului feudal, cea mai cumplită pedeapsă era disprețul unei familii întregi, care a existat poate sute și mii de ani. Japonezul caută să-și păstreze sîngele curat, neamestecat. La ei nu e cu putință amestecuri și încrucișări. Inainte de încheierea unei căsătorii, e cercetat cu deamănuntul arborele genealogic al miresei. Femeea trebue să sporească familia și de aceea trebue să fie dintr'un neam de care să nu se rușineze bărbatul. De aci urmează că femeea e considerată ca singura propagatoare a familiei bărbatului și acest fapt îl fixează și situația ei în viață.

Cele trei-sprezece porunci, pe cari fie-care mumă trebuie să le spună fetei în ziua căsătoriei sunt:

1. Odată ce ești măritată, nu mai ești fata mea. Trebuie să asculți de socrii tăi, cum ai ascultat mai înainte de părinți.

2. Bărbatul îți va fi singurul stăpîn. Fii devotată lui și iubește-l. Ascultarea de bărbat e cea mai de căpetenie virtute a femeei.

3. Fii respectoasă față de familia bărbatului.

4 Nu fii geloasă, căci cu gelozia nu cîștigi iubirea bărbatului.

5. Fii răbdătoare și supusă. Cînd vrei să contrazici pe bărbatul tău, fă-o cînd el e cu desăvîrșire liniștit.

6. Nu te îngriji de nimeni să nu minți.

7. Scoală-te de dimineață și culcă-te tîrziu. Bea vin puțin și înainte de vîrsta de cinci zeci de ani să nu te duci în societate.

8. Nu primi nici odată felicitări.

9. Fii cruțătoare și ține rînduiala în casă.

10. Nu umbla cu femei publice.

11. Nu purta nici odată haine deschise.

12. Nu te lăuda nici odată cu averea ta ori cu a bărbatului tău și să nu vorbești nici odată despre asta față de muma ori de sora barbatului tău.

13. Nu-ți maltrata servitorii și servitoarele.

Intre aceste trei spre-zece porunci cea mai înseamnată parte e cea care impune ascultarea. Intreaga viață familiară e bazată pe aceste două virtuți: umilirea și supunerea. Femeea înghenunchiază cînd vorbește cu bărbatul ei. Ei n'are dreptul să se plîngă. Nu trebue să vadă ce face bărbatul.

(Va urma).

TEATRUL CIRC SIDOLI

Vineri 3 Octombrie a. c.

PROGRAM NOU

TEATRUL CINEMATOGRAFIC

— — **Pathe Freres—Paris** — —

Sub conducerea technică a domnului

A. C. BOTTEZ

Peste cîte-va zile:

Teatrofonul Pathé-Frères

Cinematograful vorbitor

Cea mai grandioasă invenție a epocei noastre

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

se va muta de la 26 Octombrie c. tot în **str. Lăpușneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Ultime informaţii

● *La Petersburg au fost pe ziua de eri 51 cazuri noui de holeră şi 27 decese.*

Totalul bolnavilor la Petersburg e acum de 1024.

● Ni se comunică din Capitală că în cercurile liberale bine informate se afirmă că printre scaunele din Parlament ce vor fi declarate vacante la deschiderea Corpurilor Legiuitoare, va fi şi acela a d-lui Romanescu, deputat de Dolj, care a fost numit cu decret Regal efor la spitalul Madona Dudu.

● **Invăţămîntul obligator** în Basarabia va începe anul viitor. Direcţia generală a şcolilor lucrează la alcătuirea unui plan pentru complectarea reţelei de şcoli primare în Basarabia. Pe inspectorii învăţămîntului i-au convocat în Chişinău, unde au ţinut o consfătuire cu directorul şcolilor. S'a discutat asupra proiectului ministerial pentru învăţămîntul obligatoriu; s'au introdus şi cîte-va modificări. Curînd va avea loc o consfătuire a inspectorilor şcoalelor cu reprezentanţi zemstovorilor şi oraşelor.

Proiectul ministerului prevede pentru fie-care 50 de copii în vîrstă de 7 la 15 ani să fie cîte o şcoală.

● Ministerul de justiţie a cerut tribunalului secţia II-a un tablou, în care să se arate, numele, profesiunea şi onorariul ce au primit persoanele care au funcţionat, în cursul ultimilor trei ani judiciari, în calitate de depozitari însărcinaţi cu sequestre judiciare, precum şi de conservatorii şi garanţii de bunuri urmărite.

● Duminică la 5 Octombrie ora 10 dimineaţa va avea loc în aula Universităţii ceremonia deschiderei cursurilor anului şcolar 1908—1909. După serviciul devin, dl. Ilie Bărbulescu, profesor la facultatea de Litere va vorbi despre „Unilateralitatea noastră şcolară faţă de nevoile ţărei".

✱ Eri urma să înceapă concursul pentru ocuparea unei burse din nou înfiinţată pentru studiarea în străinătate a filologiei romanice, pe timp de 4 ani, din care unul la Berlin, 2 la Paris, şi unul în Italia.

Candidat e d. profesor Costică Bottez.

Comisiunea examinatoare se compune din d-nii profesori universitari. A Philipide, A. Naum şi C. Mîndrescu.

Concursul a fost amînat pentru o altă zi.

Bursa e de 400 lei lunar şi 1000 lei drumul.

● P. S. S. **Archimandritul Nicodem Munteanu, fost archimandrit de scaun la Iaşi, a fost numit director al seminarului din Galaţi, de curînd înfiinţat.**

● **Astăzi au sosit în localitate d-nii Gr. Cerchez, directorul general al poştelor, Kiru şi Rîmniceanu, însărcinaţi cu vizitarea monumentelor istorice.**

După prînz d. Cerchez a inspectat oficiile poştale locale.

● **La 12 Octombrie a. c. se va ţinea la compania jandarmilor rurali din localitate, licitaţie pentru vînzarea mai multor registre şi dosare din anii 1894—1804.**

● **Examenul de docenţă al domnilor Aurel Zeuleanu şi Eugeniu Melik—a fost fixat a se ţinea în ziua de 10 Octombrie.**

● **D. Gh. Pascu, licenţiat în litere a fost numit ajutor de bibliotecar la Universitatea noastră.**

◒ **Consiliul facultăţei de litere şi filofie convocat pentru azi la orele 5, va hotărî zilele în care urmează a se ţinea concursul pentru bursele vacante la acea facultate şi a alege comisiunea de concurs.**

● **Un îndrăzneţ furt s'a săvîrşit astănoapte la biserica sf. Pantelemon, din strada Libirint.**

Nişte hoţi, au comis întâi o spargere la un butnar din apropiere, de la care au furat toate instrumentele.

Hoţii, servindu-se de instrumentele furate de la butnar, au spart apoi zidul de la biserica sf. Pantelemon şi introducîndu-se înăuntru au furat mai multe lucruri.

Poliţia face cercetări pentru a afla pe îndrăzneţii hoţi.

● Tribunalul secţia II, după cererea creditorului d. Albert Ghica, a declarat astă-zi în stare de faliment societatea în lichidare anonimă de „Conserve alimentare", de la Abatorul din Iaşi.

S-a dispus aplicarea sigiliilor pe întreaga avere a societăţei falite, fixîndu-se provizor epoca încetărei plăţilor la 22 Februarie 1908 şi stabilindu-se termenul de 17 Octombrie a. c. în care creditorii să prezinte, la secretariatul sindicatului, declaraţiunele de creanţele lor.

Din partea d-lui Albert Ghica a pledat d. Lascar Antoniu, iar societatea falită a fost reprezentată prin d. X. Eraclide.

Societatea de conserve a fost creată cu capital belgian şi cu acţiuni.

◒ **D. Const. Chiriţescu a fost numit învăţător al şcoalei rurale din Hadîmbu, în locul d-rei Eugenia Tacu, ce trece la şcoala din Dorobanţu, lîngă,—Iaşi din nou înfiinţată.**

● Pe ziua de eri 1 Octombrie s'a format pe lîngă oficiul telegrafo-poştal din Iaşi, o casă de ajutor şi de pensiuni.

Director a fost numit d. G. Radu fost inspector al poştei.

◒ **Universitare.**—Inscrierile studenţilor regulaţi la facultatea de litere şi filosofie se vor face până în ziua de 15 Octombrie începînd de astăzi.

Petiţiunile de înscriere trebuesc lăsate la cancelaria facultăţei de litere şi filosofie.

— D. profesor Grigore Demetrescu a anunţat începerea examinelor pentru studenţii din anul I, pe ziua de 6 Octombrie.

— D. George Tabacovici va examina pe studenţii sei de la 5 la 10 Octombrie între orele 8—12 şi 2—6 p. m.

— D. A. D. Xenopol, decanul facultăţei de litere şi filosofie va examina candidaţii la examenele cursului său de istorie, în ziua de 5 Octombrie,—Singura zi liberă ce are înainte de a pleca în congediu.

— D. profesor Petrovici va examina pe studenţii sei după 10 Octombrie.

— Tot după 10 Octombrie va ţinea examenele şi d. profesor Theohari Antonescu.

— Profesorii facultăţei juridice se vor strînge azi la 5 d. a. în consiliu pentru a-şi fixa zilele de examinare a candidaţilor la examene parţiale şi cele de licenţe.

— La concursul pentru cele trei burse pentru străinatate acordate de academia Romînă licenţianţilor, precum ştim s'au inscris: la Matematici d. profesor Setlacec, la ştiinţi fisico-chimice V. Butescu, iar la cele naturale d. I. A. Scriban.

Primul candidat s'a retras. Al doilea a fost respins la teze, iar d. Scriban singur a obţinut bursa pentru complectarea studiilor de zoologie.

Comisiunea ultimului candidat se compunea din d-nii P. Bujor şi Borcea.

— D. profesor I. Th. Burada— a fixat zilele de 4 şi 5 Octombrie pentru examinarea primelor serii de candidaţi la examene.

— D. decan al facultăţii juridice M. B. Cantacuzin va examina pe d-nii studenţi din anul I, Sîmbătă 11 şi Luni 13 Octombrie d.; anul al II-lea Mercuri 15, Vineri 17 şi Sămbătă 18 Octombrie, iar pe cei din anul al III-lea la 22 Octombrie.

— D. Iulian Teodorescu, înştiinţează pe studenţii sei, că de nu se vor prezenta în ziua şi ora în care sînt chemaţi la examene, sub nici un cuvînt nu li se va admite o altă dată spre examinare.

◒ **Judiciare.**—Camera de punere sub acuzare a respins cererea de eliberare pe cauţiune a lui D. Tomiţa.

Mîine camera de punere sub acuzare va judeca opoziţia făcută de procurorul de Fălciu contra ordonanţei de neurmărire a judecătorului de instrucţie privitoare la Isac Gottlieb, în vrîstă de 58 ani, care a atentat la pudoarea fetei Marghioala Radu, în vrîstă de 15 ani.

● **Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii noştri sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop**; ei să o trimită prin mandat poştal administraţiei ziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Evenimentele din Balcani

Colonia.—„Gazeta de Colonia" află din Sofia, că ministrul german la Sofia a comunicat guvernului bulgar, că chestia recunoaşterei neatîrnărei Bulgariei poate fi discutată, atîta vreme cît Bulgaria va declara că nu este gata de a'şi îndeplini obligaţiile faţă de Turcia şi de a restitui calea ferată orientală, care a fost ilegal confiscată, sau a plăti suma de 1,500,000 lei ca despăgubire societăţei de exploatare a acestei luni.

*

Sofia.— Reprezentanţii diplomatici ai Germaniei şi Austriei-Ungariei au făcut eri demersuri noi pe lîngă guvernul bulgar cu privire la chestia căilor ferate orientale, dînd a înţălege că chestia recunoaşterei regatului bulgar nu poate fi luată în consideraţie înainte de a se aranja chestia acestei căi ferate în mod satisfăcător pentru toţi interesaţii.

Consiliul de miniştri a deliberat eri şi azi asupra acestei chestiuni.

Cercurile oficiale asigură că guvernul este dispus a îndeplini reclamaţiile societăţei, dar o soluţie e grea, de care ce învoirea Porţei este greu de obţinut acum.

*

Berlin. — Agenţia Wolf comunică că d. Bülow a primit pe ambasadorul Turciei, Japoniei şi Angliei şi a conferit cu dînşii asupra politicei actuale.

Se asigură că d. Bülow va avea întrevederi şi cu ceilalţi diplomaţi.

*

Paris.—Agenţia Havas află din Londra că se aşteaptă programul propus de Iswolski, în care nu figurează chestia Dardanelelor.

*

Belgrad.—Aseară au avut loc manifestaţii în faţa palatului regal şi a legaţiei engleze. Asistau deputaţi, profesori universitari şi alte persoane.

Cortegiul a trecut pe străzile principale şi s'a strigat „Trăiască Regele", „trăiască prinţul moştenitor", „trăiască Bosnia", „Jos Austria".

*

Constantinopol.—Ambasada austriacă a făcut în numele guvernului său, demersuri pe lîngă marele vizir în chestia boicotărei vapoarelor Loydului.

Marele vizir a promis să dea ordine necesare ministrului de interne şi poliţiei din Constantinopol.

*

Paris.—Agenţia Havas află din Smirna că 6 crucişătoare engleze au sosit pe coasta Anatoliei în faţa insulei Rhodos.

Belgrad.—Ministrul de externe al Serbiei va merge la Berlin, Londra, Paris şi Roma, pentru a trata în privinţa afacerilor din Orient.

*

Cetinge.—Eri au avut loc mari manifestaţiuni în faţa legaţiei Serbiei, pentru solidaritatea sîrbească.

In toată ţara continuă a se ţinea meetinguri de protestare, cerînd guvernului acţiune energică şi imediată salvare a intereselor Muntenegrului şi naţiunei Sîrbeşti.

*

Constantinopol.—„Schurainat" organul comitetului june turc, declară că vechiul regim ar fi slăbit armata.

Prin urmare Turcia nu poate răspunde prin arme la provocările Austriei şi Bulgariei, însă trebuie să facă apel la conferenţa europeană.

*

Constantinopol. — Ştirea că ambasadorii din Constantinopol ar fi avut eri o întrunire este neexactă.

*

Bucureşti.--Din Buda-Pesta vine o ştire de senzaţie, dar care este considerată ca o ştire fantezistă.

Se zice că acolo ar fi venit ştirea din Belgrad cum că Regele Petru, faţă de actualele evenimente, ar fi fugit astă-noapte.

*

Bucureşti.—Inaintarea d-lui Mişu, agentul nostru diplomatic la Sofia, este un fapt îndeplinit.

D-sa va fi numit ministru al ţarei la Viena.

La Sofia va fi numit probabil d. Duiliu Zamfirescu.

Ştirea cum că M. S. Regele ar fi felicitat pe prinţul Ferdinand al Bulgariei, este inexactă. Ea a provenit din faptul că d. Mişu se prezentase la palatul din Sofia pentru a'şi lua scrisorile de retragere.

*

Bucureşti.— Din Constantinopol vine ştirea că Turcia ar avea de gînd să puie următoarele condiţiuni.

Ea nu va protesta contra anexărei Bosniei şi Herţegovinei dar nu va lasa că chestia să fie discutată în conferinţă; acelaş lucru îl va face şi cu Rumelia.

Nu va putea admite dispoziţia în privinţa Dardanelelor.

Mişcarea în Magistratura

Bucureşti.—Pe ziua de astă-zi s'a făcut o mare mişcare în magistratură:

D. N. Săunescu, actual judecător de instrucţie la Gorj, a fost înaintat preşedinte al tribunalului, în locul d-lui M. Ciulei, demisionat; d. Al. Tejanu, judecător de şedinţă la tribunalul Muscel a fost numit judecător de instrucţie la Gorj, d. Const. Romano, procuror pe lîngă tribunalul Muscel, a fost numit judecător de şedinţă la acelaş tribunal; d. Eugen Mărculescu, actual supleant la tribunalul Ialomiţa, a fost numit procuror la trib. Muscel, d. D. Diaconescu, actualul procuror la trib. Argeş a fost numit judecător la ocolul Muscel.

D. I. Vasilescu, substitut la trib. Argeş a fost numit procuror la acelaş tribunal d. Const. Antoniade, judecător la ocolul IV Bucureşti, a fost numit judecător de instrucţie la trib. Ilfov în locul d-lui D. Megulescu demisionat, d. Const. Roseiti supleant la trib. Vlaşca, a fost numit judecător la ocolulul IV Bucureşti, d. Eugen Ghenescu, portărel la trib. Dolj, a fost numit supleant la trib. Muscel, d. Ion Adam, actual stagiar la ocolul Calaraşi, a fost numit supleant la trib. Ialomiţa, d. Virgiliu Papadat a fost numit substitut la Argeş, d. St. Buicliu substitut la Tulcea a fost numit supleant la trib. Tecuciu, d. Toma Popescu, a fost numit substitut la Tulcea, d. Em. Lupu, actual portărel la trib. Ilfov, a fost numit supleant la trib. Vlaşca, d. N. Georgescu, judecător la ocolul Codăeşti, judeţul Vaslui, a fost transferat la ocolul Negreşti, în locul d-lui M. Stiubei, care trece la Codăeşti; d. Mihail Drăgiescu, judecător la Paşcani a fost transferat în judeţul Prahova; dl. Ionac, licenţiat în drept din Iaşi, a fost numit magistrat stagiar la Paşcani; d. Balan, judecător la ocolul Sascut, a fost transferat la ocolul Fîntîna-Mare, din judeţul Suceava, în locul d-lui Pericle Demara, care nu s'a prezentat la post.

Mişcarea în poliţia Ieşană

Bucureşti.—Au fost numiţi în poliţia din Iaşi d-nii:

N. Bonciu, licenţiat în drept, comisar cl. I, în locul vacant; I. Cocioarvă comisar cl. II, în locul vacant.

Al. Neculau a fost numit sub-comisar cl. III; d. Dolojan sub-comisar cl. II, şi d. Focşa sub-comisar cl. III.

Mişcarea în poliţia de Dorohoiu

Bucureşti.—In poliţia din Dorohoiu s'au făcut următoarele numiri:

Dl. M. Romanescu a fost numit sub-comisar clasa III-a, în locul d-lui C. Dinu, d. Dimitrie Axinte a fost numit sub-comisar clasa III-a, în locul bomoului Gheorghe Botez.

E. Herovanu
AVOCAT
Strada Tăutu 1 Iaşi
Cons.: 8—11 dim., 6—9 sara.

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAŢIE

In ziua de 30 Octombrie a. c. oara 11 a. m., se va ţine în Camera acestei Primării, licitaţie publică orală cu respectarea dispoziţiunilor art. 72-83 din legea comptabilităţei publice pentru vinderea a 31 parcele situate în Mahalaua Frumoasa, între vechiul şanţ al oraşului şi soşeaua Comunală Socola-Ciurea. Suprafeţele parcelelor variază între 530 pînă la 1970 m. p.

Garanţia provizorie pentru fie-care parcelă 70 lei.

Condiţiunile de licitaţie şi planul de parcelare se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 20626
29 Septembrie 1908

Anunciu

Atragem atenţia D-lor Podgoreni, că la ferma MANTA ROŞIE din Iaşi, (Galata) s'a înfiinţat **Pepenerii de viţe americane, holtuite şi selecţionate** de felurite soiuri. Haltoirea este făcută pe viţe din **Algeria**. Rog pe domnii amatori a vizita şi se vor convinge la faţa locului.

Preţurile reduse. De asemenea *facem avantage, în ce priveşte plata. Se vinde şi cu hurta.* A se adresa la d. **Garabet Manea, Str. Carol.**

ANUNCIU

Se aduce la cunoştinţa Onor. Public că am adus o maşină specială cu motor de benzină pentru tăiat şi despicat lemne la stabilimente şi particulari, şi mă angajez a o pune la dispoziţia Onor. public cu preţuri foarte convenabile.

Doritorii a se adresa prin o carte poştală în Str. Toma Cozma No. 9.

Cu stimă, **A. Tomescu**

Pentru sezonul actual
PALARII
Ultimele noutăţi şi modele *„chic parisien"*, au sosit la
SALONUL DE MODE
„HÉLÈNE"
Iaşi, Str. Lăpuşneanu 30

NB. Se execută ori-ce comenzi, garnisări şi modernizări în condiţiuni avantajoase.

AVIS

Un salon mare, *o odae de dormit, o odae mai mică, un antret* şi *o bucătărie cu instalaţie de electricitate* este de dat chiar de acum sau de la Sf. Dumitru, cu luna sau cu anul mobilate sau nemobilate.—A se adresa **Căpit. Gh. Constandachi, Str. Bărboi 8.**

LEI 2.60 KILO
Unt proaspăt
Se găseşte de vînzare la renumitul magazin de Coloniale şi Papeterie
Leon Kleiner—Iaşi
— Str. Anastasie Panu 38 —

O frumoasă amintire
puteţi avea
fotografiindu-vă numai la
Fotografia Artistică WEISS
IAŞI—PIAŢA UNIREI
5 LEI, 12 FOTOGRAFII MIGNION

Dr. H. IVAINER
MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris
pentru boale de copii, s'a stabilit în Iaşi. **Str. Primăriei No. 30**

Ceĭ maĭ buni Pomĭ Roditorĭ
Salcimĭ pentru păduri,
Salcimĭ şi Tufe de Ornament
din cele maĭ alese varietăţĭ
Furnizează în admirabile condiţiuni
Pepinierele
Principeluĭ B. Ştirbey
— Buftea —
Cataloage ilustrate cu preţurĭ, conţinînd:
Instrucţiunĭ de plantare şi de îngrijirea pomilor, se trimit gratis şi franco, de către:
Direcţiunea Pepinierelor din Buftea
şi de
Biroul de Vînzare al Prod. Ştirbey
Telefon 11/8. Bucureşti, Victoriei 121

Reclama e sufletul comerţului

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice *„Hercules“* şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI

universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă

Renumitele sobe belgiane **„GODIN“**.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţuriile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.
De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi bolangerie chimică cea mai modernă.

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lncruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate caşi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Spălătorie şi bolangerie chimică cea mai modernă.

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: Of50c.
Raymond GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc
Envoi franco de l'Album sur demande

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.
A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă

G. BELDIMAN
AVOCAT
al soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania“
18 strada Luterană 18
BUCUREŞTI
se însărcinează cu procese şi ori cealtă formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

10 lei ZILNIC
şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor. *Sărîţi* pentru detaili Agenţii de publicitate „Presa“ Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Pîun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Veideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Cruci 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

SE CAUTA ELEVI LA TIPOGRAFIA H. GOLDNER.

„ANCORA“
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri
din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
„Loteria Regatului Romîn“
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
Cei care au întîrziat
Să nu piardă ocaziunea acum la:
Clasa V-a a Loteriei
Tragerea
la 17 Octombrie 1908
LEI 100.000
Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a
Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpara din puţinile
Lozuri Norocoase
ce au mai rămas libere la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumătate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 132

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	loz întreg	32—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal
Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios
PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 551 IAȘI Sîmbătă 4 Octombre 1908

Un cuib de sălbateci

Iată ce mi-a povestit o tînără femee—al cărei nume îl trec sub tăcere și se va înțălege lesne de ce, —care a venit să-și vadă soțul, bolnav în ospiciul de la Socola:

—„...Ceea ce am văzut, și ceea ce am suferit în cele cîteva minute de întrevedere, e neînchipuit. Și nu vorbesc de durerea pe care o simt de a-l ști în starea aceasta de rătăcire, nici de emoția ce am avut-o cînd m'a recunoscut și m'a îmbrățișat, plîngînd ca un copil. Dar de starea aceea de complectă abjecțiune care m'a izbit la primul moment, de ochii aceia plini de suferință, de sufletul acela chinuit de groază, care m'au făcut să mă cutremur de o milă și de o durere nespusă. Acum șirul vorbelor sale e mai legat. Vechile obsesii vin tot mai rar. Dar în timp ce lumina cugetării recucereşte încetul cu încetul ființa aceasta răvășită, viața pare a se scurge în aceiași măsură din trupul său vlăguit. Și am înțăles că teama lui nu e himerică, m'am încredințat că toată deperițiunea aceea nu se datorește boalei, căci trupul său poartă urmele sălbătăciei celor cari-l au sub pază, —urme groaznice de vînătăi și de plăgi însîngerate...“

In alte rînduri am mai auzit că în casele noastre de sănătate, se întrebuințează bătaia, și în genere e cunoscută lipsa de omenie cu care paznicii ospiciilor de nebuni tratează pe nenorociții bolnavi. Nici odată însă, lucrurile aceste nu m'au atins și nu m'au revoltat așa, cum m'a atins și m'a revoltat povestirea nenorocitei femei de care vorbesc.

Cum apărem mereu aceiași, în toate manifestările vieții noastre sociale!

Cu jertfe mari, care au făcut largi spărturi budgetare, am rîdicat—într'un decor ales—palatele acele, menite să adune suferinzi de pretutindeni. Nimic nu lipsește arhitecturii lor: nici gustul nici confortul; și străinul care trece în fața vechei mănăstiri de la Socola, nu ezită să spue, că asemenea instituții, care mărturisesc starea de civilizație a țării, nu se văd nici aiurea la fie care pas.

Și ne-am oprit aici. Ani de zile, palatele acestea au stat pustii, în bataia vîntului și a ploilor. Și cînd, în sfîrșit, le-a venit timpul să-și împlinească funcțiunea pentru care au fost create le-am împlut cu toți nenorociții pe cari i-am putut aduna, lăsînd îngrijirea acestora, dacă nu la voia soartei, cel puțin sub regimul vechiului sistem din alte vremuri, care nu cerea nici de cum aparența aceasta strălucită.

Eu nu învinuesc administrația de lucrurile aceste. Înțăleg foarte bine că s'a făcut ceva, și că e un mare progres ca cel puțin nebunii să locuiască într'un palat somptuos, cînd mii de oameni cuminți se odihnesc în bordee dărăpănate. De altfel partea delicată nu e de cît budgetul care, firește, n'ar putea suporta sarcina cîtorva posturi nouă de medici.

Nu învinuesc de asemenea, nici pe d. dr. Brăescu. Il știu singur în fruntea acestui institut, pentru care lucrează cu o gelozie care face inutilă ori ce colaborare străină. Și-l mai știu așa de absorbit la exigențele profesiunei sale în afară, încît nu îndrăznesc să-i arăt răspunderea ce o poartă pentru starea aceasta de lucruri.

Și nici la adresa parchetului n'am nici un cuvînt de imputare, căci știu că atribuția sa legală e de a popula balamucul, iar nu de a-l supraveghia.

Si totuși lucrurile acestè revoltăcum revoltă, în genere, toate nedreptățile, toate neomeniile, toate sălbă, tăciile. Fecare-și spune că nenorociții aceia, pe cari nimeni nu-i ascultă, cărora nimeni nu le dă crezămînt, pe cari toți îi uită, au dreptul la milă și cruțare,—la tot ce le poate readuce lumina minții, sau cel puțin la tot ce le poate face viața mai puțin tristă.

Unii merg mai departe și-și spun: „Sunt eu oare sigur că nu voi ajunge nici odată în rîndul acestor obijduiți?“

Dar dacă nimeni nu rîdică glasul, și dacă protestarea nu vine de nicăeri, nu e cuvînt ca starea aceasta, care ofenseazâ nu numai simțul de omenie, dar și pe acel de demnitate omenească, să dăinuiască mereu.

Puțină ordine la balamuc n'ar contrasta în chip banal cu dezordinea din lumea celor cuminți!

Dar cred să nu mă opresc aici.

E. Herovanu

DEMASCAREA INFAMIEI

Epoca **s'a grăbit să înregistreze și să comenteze infamia pusă într'o gazetă minusculă din Turnul-Severin, prin care se acuza fruntașul nostru d. Alex. A. Bădăreu, în afacerea unor creanțe ale d-lui Costinăr.**

Infamia dată la iveală în gazeta junimistă din Severin se vede cît de colo că a fost urzită și plămădită tot la centru, în oficina „Epocei“, dar temîndu-se de enormitatea neadevărului s'a dat ordin să se strecoare într'un ziar din provincie, ca așa „Epoca“ să fie motivată să înregistreze știrea și să ceară lămuriri și răspuns.

Veninul ce a știut să împrăștie în juru-i Nicu Filipescu l'a făcut de astă dată să turbe. Văzînd că toate campaniile infame duse contra d-lui A. Bădăreu nu numai că n'au știrbit cu ceva raza fruntașului nostru, ci l'au înălțat încă în ochii partidului, d. Nicu Filipescu a crezut că mai poate continua cu sistema acuzărilor precise, pentru a face dovadă că ceia ce se înaintează e precis și sigur.

D-sa știe loviturile date alor săi pe această cale. Știe, de pildă, cum d. Gh. Gr. Cantacuzino pentru 200 mii lei a făgăduit împămîntenirea lui Fischer, și fără această denunțare precisă s'ar fi continuat campania infamă pe tema împămîntenirilor interesate.

Mai știe d-sa denunțarea precisă cu exproprierea sentimentală a d-lui Marghiloman, care a costat pe comuna București 250000 lei, și cu aceasta s'a tăiat craca asanatorilor moralei publice.

A crezut d. Filipescu că denunțînd și d-lui precis va nemeri-o bine. Dar a scrîntit'o. Toate cele debitate sunt calomnioase invenții, care nu rezistă un minut la analiza reală a lucrurilor.

Continuați a calomnia; calomnia se întoarce contra voastră.

Calomnia reeditată

Crima fără seamăn, pe care d. Cuza a îndrăznit s'o comită calomniind magistratura, și care—grație legilor noastre—nu este imposibil să rămînă fără sancțiune,—se repetă; de astă dată cu toată amploarea unor stranii teorii, pe cît de ridicole pe atît de absurde.

In numărul ultim al „Neamului Romînesc“, d. Cuza—care, în fața comisiunii de anchetă, n'a avut curajul să susțină până la capăt afirmațiunile sale calomnioase—le reconstituĕ, clasificîndu-le, teoretizîndu-le.

Iată o îndrăzneală, care nu se poate explica de cît cu mijloacele patologiei. Si afirmi, și să susții cea ce a afirmat și susținut d. Cuza; să îndrăznești a te înfățișa comisiunii de anchetă, fără a fi în stare să dovedești ceva; iar mai pe urmă, după ce calomnia s'a constatat oficial și neîndoios, să te răpezi din nou cu furia omului dezrădăjduit de propria lui neputință, cu pretențiunea de a ridica acele afirmațiuni calomnioase la nivelul unor teorii—ori-cît de caraghioase ar fi ele—este desigur o dovadă netăgăduită de un profund dezechilibru organic și sufletesc.

Ne aducem aminte de zelul, pe care l-a pus nu de mult d. Haret, de a feri învățămîntul de un element—pe care d-sa l-a crezut primejdios, fiind-că publicase o broșură cu oare-cari teorii cam excentrice de alt-fel inofensive. O comisiune medicală a fost imediat instituită spre a-și da avizul asupra sănătății acelui membru al corpului didactic. D. Haret însă greșise; și greșeala putea fi înlăturată, dacă nu punea prea mare zel.

De astă-dată însă, cazul este mult mai grav, și mai evident. Și totuși d. Haret nici gîndește să fie cît de puțin zelos. Avem convingerea, că o comisiune medicală ar putea să ne dea multe deslușiri, asupra cauzelor ce au contribuit la această campanie feroce și absurdă a d-lui Cuza.

Cînd se va convinge și d Haret de aceasta?

H.

CATE-VA NOTE

Se zice, că d. dr. I. Cantacuzino, directorul general al consiliului sanitar superior, nu se va întoarce în țară, de cît după ce va fi mazilit subalternul său imediat, d-rul Sion. Nici holera, care amenință atît de primejdios sănătatea publică, nu l-a determinat pe d. dr. Cantacuzino de a renunța la această hotărîre.

Se vede că activitatea d-lui dr. Sion, ca subdirector al serviciului sanitar, este o epidemie mai grozavă, de cît holera. Și cînd te gîndești, că am suportat aproape doi ani această teribilă epidemie!

Chestii economice

Date industriale

Ca să se vadă în o icoană vie starea și mișcarea meseriilor și industriei mici din orașul Iași, credem util a da mai jos cîteva date asupra categoriilor de meseriași cum și asupra numărului de meseriași după ultimele date ale Camerii de Comerț din Iași.

In Iași toate categoriile de meseriași sînt grupate în 4 corporații.

1). Corporația *Progresul* cuprinde 19 meserii (tipografi, litografi, cartonagii, legători de cărți, lumânărari, soponari, poleitori, perieri, olari, bărbieri, coafori, brutari, etc. etc.). In această corporație avem 108 maeștri români și 197 maeștri străini; 330 lucrători romîni și 394 lucrători străini. Deci 58% străini, 42% români.

Din această corporație: bărbierii și tipografii, sînt romanisate.

2). Corporația *constructorilor* cuprinde 20 meserii (dulgheri, rotari, strugari, ciopliori, sculptori, turnători, etc. etc.). In această corporație avem 94 maeștri romîni și 440 străini; 255 lucrători romîni, 789 lucrători străini. Deci 20% români și 80% străini.

3). Corporația *metalurgică* cuprinde 14 meserii (tinichigii, mecanici, instalatori, giuvaergii, argintari, etc. etc.). In această corporație avem maeștri 118 români și 243 străini; lucrători 218 romîni și 168 străini; Deci 45% români și 55% străini.

4). Corporația *Confecțiilor* cuprinde 23 meserii (croitori, plăpumari, ceprezari, blănari, cojocari, cusătorese, modiste, floriste, pălărieri etc.). In această corporație avem maeștri 114 romîni și 1011 străini; lucrători 298 romîni și 1712 străini. Deci 13% români și 87% străini.

Totalul meseriașilor după religiune și neam ar fi acesta: maeștrii și lucrători români (creștini) 23%, maeștri și lucrători străini (evrei) 77%.

Din aceste date se vede că echilibrul e rupt, și că sînt meserii în care români nu sînt de loc.

Iată cîteva:

Floriste, brodiste, pălărieri, umbrelari, boiangii, țesetori, tapițeri, curelari, pierieri, parchetari, cartonagiști, strugari, lemnari, decoratori, ceramiști, cuferari, geamgii, mozaiști, giuvaergii, lampiști.

Deci 20 de meserii în Iași nu sînt practicate de români. Și doar secția de flori e de peste 20 de ani la școala profesională sf. Sava și n'a eșit nici o floristă în piață, ca dovadă că numai școala nu creiază meseriași, cînd nu concură și alți factori.

Mai pomenim de pildă că în ramura *croitoriei* avem 1461 străini și abia numai 56 romîni; *cusătoresele* 164 străine și numai 3 romîni; *cizmari* 274 români 744 străini.

Cum fiecare meserie reprezintă alte împrejurări, ar trebui fiecare studiată în situația ei, felul de stăruință în viața pentru a ști ce să se facă.

O notă bună: în curînd se va înființa o școală de croitorie bărbătească și deja s'au înscris peste 30 de copii, chiar cu clase de liceu spre a urma cursurile acestei școale, și a da în piață elemente românești în lupta vieții.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

DESPARȚIRI

21 Septembrie

Fiece zi aduce vizitatori noi în localitate; dar mai mulți decît cei ce sosesc sunt acei care pleacă.

Convoiuri de trăsuri, oameni și bagaje se îndreaptă dimineața și seara înspre vapor, ori înspre tren pentru a lua drumul casei, ori pentru a-și urma călătoria în Italia, mult atrăgătoare a minților romantice.

Și cu cît unii pleacă, cei puțini care rămîn se simt mai stingheri, mai cu seamă de apropierea toamnei. Căci și aici va sosi. deși foarte tîrzie și foarte blîndă, toamna ploioasă, o toamnă care se anunță prin puținele foi îngălbenite, prin serile senine dar răcoroase, prin șoapta vînturilor pe mare.

Cunoști dinainte, la masa comună, locul destinat a rămînea a doua zi neocupat.

De-obicei zărești acolo un mănunchiu de flori, un buchet de trandafiri ce pare a fi răsărit în acel colț al mesei. Buchetul e adus și așezat cu o delicată discrețiune de unul din conmeseni, în genere de acel care a nutrit simpatii mai vii pentru d-na sau d-ra căreia îi aparține locul.

E interesant de urmărit cum se nasc și cum se întrețin acele efemere, dar sincere simpatii, născute în localitățile exotice din simple întîlniri, din inocente convorbiri.

Locatarii unui hotel, ai unui sanatoriu sau ai unui „pension“ se văd întâiu cu indiferență se privesc cu neîncredere se măsoară ca străinii pe care numai întîmplarea i-a apropiat și care ca mîine se vor despărți mergînd care 'neotr'o.

Și cu toate aceste treptat-treptat, se leagă prietenii tot mai strînse, iar momentul despărțirii între acei cari până mai eri abia se cunoșteau—aduce totdeauna cu sine adevărate întristări. Căci fiecare și-a făcut amici; a căpătat simpatii, s'au obișnuit unii cu alții atît de mult încît par a-i lega te miri ce vechi și trainice relațiuni. Fără a mai vorbi de simpatiile la baza cărora stau sentimente de altă natură

Aci, unde natura e încîntătoare, unde poezia surîde ca o aureolă în jurul tuturor; unde domnește lipsa de griji și preocupări; unde marea îngînă o eternă melodie și munții resfrîng cu duioșie nostalgice ecouri, aci nimic nu e mai ușor de cît să se nască în suflete raze de idilice dorinți și flirtul—în mare parte nevinovat—pîndește pe toate cărările.

Ce așteaptă aleele înflorite? Ce vrea parfumul îmbătător al castanilor și al brazilor? Ce poveți dau balcoanele discrete ce atîrnă de-asupra mării ca niște bosch te tăinuitoare, de șoapte sfioase?

Nu-i nimic de mirat dară, dacă uneori, despărțirile sunt nu numai duioase, dar și sentimentale și dacă din abundența de trandafiri ce-și plouă petalele pe fețele albe ale meselor picură uneori și încete ecouri de plîns și dacă uneori vre una din tinerile ce pleacă iea cu sine și inema tînărului ce rămîne și care a adus tot regretul în roza ce i-a dăruit la despărțire:

J'ai dans cette fleur mis mon coeur aimant
J'ai mis mes désirs, mes soupirs, mes fièvres...

Vinovată e numai frumusețea naturii și chemarea sirenelor din apele mării.

Rodion

Carieră veselă

Dansul trădătorilor și spionii. Ce e spionul modern? Locul lor de preferință. Felul de operație. Riscurile spionilor.

Acum cînd dansul trădătorilor se complectează în fie-care zi prin noi elemente, e natural ca să aruncăm, cu indiscreția caracteristică celor de meseria noastră, o privire asupra tainelor ce înconjoară aceste vieți bizare, cari sunt viețile spionilor, a acelor funcționari, puși în serviciul unei cauze „poate“ înalte, dar servind cauza prin mijloacele cele mai josnice. E vorba de spioni.

După relatările ce-mi cad sub priviri, constat cu surprindere că acea ființă abjectă, care își vinde sufletul și corpul într'un mod meschin, pentru mici sume de bani, nu e atît de lipsită de interes, ba chiar, după oare cari reflexii ești gata să o găsești demnă de toată atenția.

In primul rînd, zice-se, acești domni ar fi de o veselie fără seamăn, niște „bon-vivanți“ în adevăratul înțeles al cuvîntului.

Spionul modern, nu e un conspirator misterios ca unul dintre personagiile „fiicei Angot“ ci e un „monsieur“ elegant, care frequentează balurile, vizitează teatrele, se ocupă cu diletantismul în artă, e chiar protector al literaturii și în afară de aceasta, mai are și darul de a fi totdeauna fericit, ca unul ce cîștigă existența cu multă ușurință.

De obicei, spionul e representant al unei case de comerț; prin ajutorul acestui fel de activitate, el trece cu ușurință frontierele, face cîte o raită prin regiunile fortificate și, se pare că în ajunul unor neînțelegeri între două state, acești domni își cam iuțesc pașii, preumblările lor devin mai dese, mai indiscrete, la serviciul lor personal, se „atașează“ o legiune de femei și—pedeoparte scrisorile de comandă, facturile, pașapoartele comerciale, pe de altă parte compania acestor „fenomene« lirice, toate acestea contribue la facilitatea desfășurării marei probleme a luptei pentru trai.

Se pare că reședința lor de preferință ar fi Bruxela.

In capitala liberei Belgii, unde luxul e mai strălucitor, unde viața e mai eftină, unde nulitatea se ascunde mai bine sub haina albastră a biletelor de bancă, acolo sălășluesc acești apostoli ai josniciei suflețești și ai nemerniciei.

Aci, zice-se, făuresc planurile lor de... luptă, aici mai ales găsesc potrivetele „companii“ de femei, pe care le atașează la serviciul în campanie.

O țară schimbă fortificațiile, în secret, pentru a induce în eroare viligența vecinilor.

Domnii spioni se instalează. Parte din ei devin furnisori sau cel puțin, intră în afaceri cu adevărații furnisori, parte din damele de companie, încep a-și purta fardul prin împrejurimile locului famat, iubirea lor o pun în serviciul fortificațiilor pasagere și din cînd în cînd, pentru ca... reduta să cadă, trebue ca mitraliile inamice să o bombardeze în însăși incinta razei focurilor.

Frumoasele doamne, pornesc apoi spre domiciliul lor burghez, ducînd cu ele conștiința sufletului lor vîndut și acea a pierderii unui suflet de multe ori neprihănit.

Mai se zice că această „nobilă familie“, nu se dă îndărăt nici în fața crimei.

Așa, zice Chamas, fost multă vreme redactor militar și bun cunoscător al chestiilor spionagiului, într'o zi, el fu nevoit să intervie cu mîna armată, pentru a salva viața unui păstor, care era să cadă victima curiozității sale, urmărind o frumoasă doamnă în drumul ei spre o regiune... întărită.

Iată felul de viață pe care îl duc acești factori scîrboși ai civilizației, și viața aceasta a lor e veselă, fiind-că nu-și dau seama de riscurile ce comportă.

Pare că, ast-fel de spioni, prinși asupra faptului, sunt aspru, foarte aspru tratați, dar se mai pare iar, că felul acesta le prieește, de oare-ce numărul lor se îngroașe pe zi ce merge și marile centre, mai ales capitala Belgiei, gem de marele număr al acestor fericiți, pentru care viața e o adevărată „ombra che fugge“, vorba lui Macbeth.

Pentru moment noi n'am ajuns cu civilizația până acolo, în cît din sinul națiunii să iasă, cum ar zice Caragiale: „spionii noștri“.

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea 17 Octombrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32, O jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8 Una optime lei 4.

Litere-Științe-Arte

Tolstoi pare a fi fost în vremuri și el un „om-sburător". Asta ne-o spune Aylmer Maude, într'o lucrare a sa, consacrată vieței marelui apostol de la Iasnaia-Poliana.

Pe cînd era mic, contele Tolstoi era convins că, dacă își strînge genunchii, încovoind spinarea, cu asta se poate înălța spre văzduh. Intr'o zi se hotărî să facă experiența aceasta și în timp ce părinții sei se aflau la masă, el se urcă pe un balcon și se precipită în vid. A căzut! Se înțălege, și din această căzătură a păstrat multă vreme un deranjament cerebral.

Acest balcon, a jucat de alt-fel un rol important în viața lui Tolstoi. Puțin timp în urma acestui accident, Tolstoi se amoreză de o tînără fată care i preferă un alt băiat. Intr'o zi, întîlnind fata pe același balcon, viitorul apostol o aruncă jos la pămînt și fata rămase șchioapă toată viața.

De atunci a început evoluția lui spre sentimentalism.

*

Horticultorii din Tokio (Japonia) au făcut de curînd o senzațională descoperire, datorită ingeniozității felului lor de a cultiva florile.

E vorba de obținerea unui trandafir, cu tonurile schimbătoare. La umbră, culoarea trandafirului e albă, la lumină, ea devine roșie. Transportînd floarea într'o cameră mai puțin luminată, roșeața scade, petalele trec la culoarea roză-pală și în fine devine iar albă ca ceara. Expusă la razele soarelui, aceiași roză, repede transformată, dă impresia unei garofe.

Roza magică, roza din feerie, aceasta e noua floare, cultivată în grădinile vechilor legende japoneze.

*

Sir Francis Darwin, președintele „British Association", a pus pentru prima oară chestiunea dacă plantele au ochi.

Profesorul de botanică Wogers, de la universitatea din Cambridge, a dat un răspuns afirmativ.

In urma unor lungi și minuțioase studii, Wagers a ajuns la concluzia că foile de la oare-cari plante, presintă niște protuberanțe, cari în realitate nu's de cît lentile optice, asemănătoare organelor vizuale a unor mare număr de insecte. Aceste protuberanțe concentrează lumina, și prin intermediul lor s'au putut obține clișee fotografice foarte precise, din care Wagers a presintat cîte-va la o asociație științifică din Dublin.

Așa numai se poate explica sensibilitatea și impresionabilitatea unor anumite plante în contact cu lumina.

Profesorul Wagers, a ajuns la concluzia formală că oare-care plante „văd" lucrurile înconjorătoare și că organele lor visuale sunt de o rară perfecțiune.

*

Marea operă vieneză a revăzut zilele acestea unul din formidabilele succese obicinuite în acest mare templu al artei. S'a cîntat «Aschenbrödel», lucrare postumă a lui Iohann Strauss. Subiectul e vechea și populara legendă cunoscută sub acest nume dar modernizată. Aschenbrödel e o fată de magazin; mama ei vitregă o boingiță. Prima parte a lucrării e o inedită de Strauss, a doua e o complectare cu motive straussiane. Baletul a fost montat cu o strălucire demnă de marea operă vieneză. Succesul a fost brillant.

*

Opera lui Haeckel „Lupta în jurul ideei evoluționiste" pusă în vînzare într'o traducere rusă, a fost confiscată de autoritățile polițienești din St. Petersburg.

*

Un ziarist berlinez a interviewat pe Signor Campanini șeful orchestrei de la Manhattan-Oper și Covent-Garden din New-York. Intre altele maestrul a afirmat că apropiata stagiune a operei newyorkeze va fi foarte interesantă și va produce un adevarat războiu muzical. Concurența între Manhattan și Metropolitan-Oper va ajunge la cuțite, iar publicul va profita. „In ultimul timp—zice Campanini—gustul muzical al Americanilor s'a dezvoltat foarte mult. Americanul nu vrea numai să audă pe cel mai mari cîntăreți ci vrea să-i și guste. Urmarea va fi că toți cîntăreții mai celebri ai lumei se vor strînge în America; iar cînd tot publicul american va ști să guste arta, atunci dolarul va juca un rol încă și mai mic decît astăzi.

Newyorkul este Europa în miniatură. Acolo are căutare și muzica italiană și cea germană și cea franceză,—fiecare are amatori destui."

Informații

● Ne-am ocupat acum cîte-va zile despre fraudele comise cu pădurile statului din județul Neamț, în care, după cum am arătat, e implicat și un membru al actualului guvern.

Iată ce scrie confratele nostru „Acțiunea", în numărul seu de astă-zi în această chestie:

Ziarele oficioase au publicat știrea că s'a terminat ancheta marilor jafuri descoperite de ministerul domeniilor la pădurile Statului din județul Neamțu.

Știrea este departe de adevăr, și chiar interesată.

Adevărul este că ancheta nu numai că nu a luat sfîrșit, dar a făcut descoperiri senzationale.

S'a stabilit că Statul a fost fraudat chiar de unul din actualii miniștri cu sute de mii de lei. Este vorba de d. Emil Costinescu care prin omul său de paie, anume Preotu, *a jefuit pădurea Statului* Cotul Vînătorului *din jud. Neamțu, fără să plătească o centimă Statului.*

Ni se asigură că șeful ocolului Pipirig-Neamțu, Ghimicescu va fi depus zilele acestea.

D. Anton Carp, ministrul domeniilor, care a rezistat pînă acum tutulor tentațiunilor și presiunilor interesate făcute pe lîngă d-sa de d. Gh. Panu samsarul primilor antreprenori abusivi descoperiți, Carol Nacht și Juster, — s'a decis acum să facă pace cu ei, în urma intervențiunilor iubitului său nepot d. Victor Antonescu deputat.

Statul pentru paguba de peste 400,000 lei, s'a mulțumit cu ridicula sumă de 30 mii lei. De sigur că nepotul d-lui Anton Carp și Comp. au luat mai mult.

De notat. Transacția s'a făcut pe sub mînă, fără aprobarea consiliului de miniștri.

Vom reveni.

◒ A. S. R. Principele Carol și-a sărbătorit astăzi aniversarea nașterei.

A. S. Regală împlinește astăzi vrîsta de 15 ani.

● Consiliul de reformă de pe lîngă corpul IV de armată se va întruni zilele acestea, avînd a se ocupa cu cazul unui ofițer.

◔ In ziua de 25 Octombrie a. c. se va ținea în camera colegiului medical de la spitalul Sf. Spiridon, concursul pentru ocuparea definitivă a postului de medic primar al biroului primirei bolnavilor.

● Suntem rugați a atrage atențiunea d-lui Gr. Bîrsan directorul Liceului Național, asupra faptului că prea multă libertate dă d-sa elevilor acelui liceu, încuviințîndu-le să circule toată noaptea prin oraș și prin diferite localuri publice.

Este o anumită dispoziție a ministrului cultelor care prevede că elevii nu mai au ce căuta mai tîrziu de ora 9 seara, în oraș.

● Pensiile civile și militare pe luna curentă se vor plăti de administrația financiară, de la 18 Octombrie a. c.

◔ Cei doi noui comisari, precum și noii sub comisari numiți pe ziua de eri, au depus astăzi legiuitul jurămînt, în fața prefectului de poliție.

◔ Aseară trupa de operetă a d-lui Grigoriu a dat pentru a doua-oară „Regele Vînătorilor".

D. Maximilian și de astă-dată a avut un mare succes.

In astă-seară se va juca „Voevodul Țiganilor", cu d-na Micioara în rolul Safei.

In curînd „Lumpațius Vagabondus".

◔ Pe ziua de 1 Noembrie a. c. se va face o nouă mișcare în corpul didactic primar din județul nostru.

● La 14 Octombrie a. c., serbătoarea Cuvioasei Paraschiva,—va avea loc obișnuitul pelerinaj la moașteie Sf-tei Paraschiva care se află depuse în catedrala mitropolitană.

Sf-tele moaște nu vor mai fi duse la biserica Trei-Erarhi, din cauza lucrărilor ce se execută în ograda monumentalei bisericei, ci pelerinajul va avea loc în ograda Mitropoliei.

Tot în acea zi se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Sf-ta Paraschiva (Mitoc).

◒ **Din Basarabia.** — 23 soldați din Chișinău, cari au luat parte la *războiul ruso-japonez*, au primit în timpul războiului distincțiunea militară: crucea sf. Gheorghe pentru isprăvi și au primit acuma și pensie viageră.

— *A murit N. M. Goreainov*, vicepreședintele tribunalului din Chișinău; dînsul era muscal din Gubernia Tula, jud. Efremov, din satul Novoselki, unde și-a dat și obștescul sfîrșit la vrîsta de 58 de ani.

După terminarea facultății de drept, el a fost ajutor de procuror apoi în Luțc, în 1896, a fost trecut în Chișinău, unde a și trăit pînă la moarte. El era cunoscut ca foarte cinstit și ca un mare legist.

— O comisie specială s'a întrunit pentru a discuta asupra măsurilor, ce ar trebui luate pentru îmbunătățirea transportului fructelor și grînelor pe Prut și organizarea magaziilor de grîne de alungul Prutului.

S'a primit în această comisie știrea că remorcarea vaselor în susul Prutului de la Leova pînă la Nemțeni, cu animale, este permis.

● La examenul de judecători, s'au înscris pînă la 27 Septembrie 178 candidați, din care 125 sunt magistrați: 93 judecători rurali cu titlu provizor, 3 supleanți, 4 substituți, 10 portărei șefi, 5 portărei și 8 magistrați stagiari. Mai sunt 47 avocați și 6 noui licențiați în drept.

Pentru examenul de magistrați stagiari s'au înscris 229; din aceștia 171 ocupă deja funcțiunea de magistrat stagiar, 9 cu titlu provizor, 1 jude supleant și 3 portărei. Mai sunt 11 avocați și 43 licențiați în drept.

Candidații pentru judecători au fost repartizați de comisiune în trei serii.

Prima serie va da proba scrisă în ziua de 7 Octombrie.

Zilele de examen pentru ceilalți candidați se vor fixa ulterior.

● M. S. Regele a acordat dispensa de rudenie d-lui Wilhelm Kupfer și d-rei Ana Ulrich, veri primari, pentru a se putea căsători.

◑ In ziua de 2 Noembrie a. c. se vor face alegeri comunale în mai multe comune rurale din județul nostru.

Următorii d-ni consilieri județeni au fost delegați să prezideze biurourile:

D-nii I. Dumbravă la Gropnița, I. Covăsneanu la Dumești, Dim Bosinceanu la Lungani, I. N. Motăș la Holboca, Iorgu Ciolan la Buznea, Ion Minghel la Scobinți, lt. col. C. Neculau la Cepleniță, Vasile N. Matei la Golăești.

La Șipote biroul va fi prezidat de d. judecător C. Motăș.

● D. prefect al județului și membrii consiliului județean au fost invitați să ia parte Duminică la solemnitatea deschiderei cursurilor universitare.

● Consiliul general al județului nostru va fi convocat la 15 Octombrie în seziune ordinară.

◑ Membrii corporației confecțiunilor au fost convocați în adunare generală pentru poimîne Duminică 5 Octombrie, în localul corporației din strada Sfînt. Teodor.

● D. Radu Demetrescu, artist al Teatrului Național din Craiova, fratele poetului Traian Demetrescu, a fost angajat la Teatrul Național din localitate.

● Celebra **„Societé des instruments anciens" din Paris**, de sub președinția ilustrului compozitor **Saint Saëns** va da un singur mare concert Luni 27 Octombrie a. c. în sala Teatrului Național din Iași.

Această ilustră asociație se compune din următorii artiști renumiți: *Henri* și *Marcel Casadesus* amîndoi foști premianți I ai Conservatorului din Paris și soliști ai Concertelor Colomme, vestitul violonist *Malkine* și *Maurice Devilliers*.

Concertele se vor da cu concursul cunoscutei virtuoze pe *harpa-luth* d-ra *Hélène Zielinska* și a renumitei cîntărețe pariziene *Marie Buisson*.

Instrumentele anume ce trebuesc la aceste concerte sunt aduse de artiști și fac parte din celebra colecție a societății.

Succesul artiștilor ie enorm, iar anul trecut la București au făcut săli pline și au fost primiți cu entuziasm.

Locațiunea ie deschisă la agenția *Carmen Sylva* (Iliescu, Grosu et Comp.)

◔ **Regulamentul Facultății de litere din Iași.**—Simțindu-se nevoia, atît la Iași, cît și la București de a se modifica regulamentul facultății de litere, o comisiune mixtă a pregătit un proect, care a fost aprobat în totul de facultatea din București, dar a fost modificat în puncte esențiale de cea de Iași.

Numindu-se o nouă comisiune, facultatea din București a consimțit numai a reduce numărul felului de licențe în litere, ce se pot trece la facultate, și anume de la 13 cîte se prevedeau în regulamentul lucrat de comisie, la 7, precum propunea facultatea de Iași.

In multe alte puncte însă neputîndu-se stabili o înțelegere rămase ca fiecare facultate să'și facă, regulamentul ei conform cu autonomia de care ele se bucură.

Ambele regulamente ale facultăților de Iași și București fură cercetate de consiliul permanent și aprobate.

Rămăsese numai ca ministrul să obțină decretul regal pentru promulgarea acestor 2 regulamente.

D. ministru al instrucției, îngrijindu-se însă numai de facultatea din București a promulgat numai regulamentul acestia rămînînd nepromulgat pînă acum regulamentul facultății din Iași.

Cursurile încep și facultatea noastră va fi nevoită a urma tot după vechiul regulament, cu toate că el nu este îndestulător pentru nevoile instrucției.

Am dori să știm pentru ce această deosebire de îngrijire, cînd e vorba de 2 universități din aceeași țară?

● In cursul lunei Octombrie au fost chemați să slujească conform ordinului I. P. S. S. Mitropolitului Parthenie, următorii preoți:

La Mitropolie: Romulus Țuchel, Econ. V. Bălănescu, protosinghel Iosif Dimitriu Petru Nițescu, G. Găucă, V. Patron, St. Alexandrescu, Nec. Agape, C. Grigoriu, toți din localitate, și: Sachel Anton Popescu din Bucium, Gh. Popovici din Romanești, Ale5. Patrașcu din Birnova, C. Dimitriu din Cîrjoaia.

La biserica Talpalari: C. Siminiceanu, I. Ursachi, Andrei Moisiu, I. Arhip, I. Popovici, D. Arbore, Gh. Gaspar Gh. Grozea, I. Romanescu, V. Buțureanu, V. Vasiliu, D. Apostiu, I. Diaconescu, Gh. Cernescu toți din jud. Botoșani.

La biserica Bărboiu: N. Sandovici. D. Grigorescu, I. Gheorghiu, Grigore Baz, I. Ștefănescu. H. Vasiliu, I. Teodor, V. Enachi, I. Lefter, C. I. Filipeanu, Gh. Măzăreanu, Al. Siriteanu, V. Măcărescu și C. Bălănescu,—toți din județul Dorohoiu.

● Iată o parte din interesantul program—compus numai din noutăți senzaționale—al seratei cinematografice Pathé Freres, care are loc astă-zi Vineri 3 Octombrie a. c., în sala Teatrului Circ Sidoli: Pielea asinului, feerie.—Mă duc la mătușica, comedie pariziană.—Corso tragic la Bois-de-Boulogne, marea drmă sensațională.—Ce cum-se-cade jandarm, scene humoristice.—Secretul judecătorului de Instrucție sau Tată și fiu.—Prin munții Alpi, scene și peizaje după natură.—Cel mai puternic tenor de operete, schițe pariziane, și alte scene și sujete comice absolut noue, nevăzute încă în orașul nostru. Singurul oraș New-Yorkul se dă pentru a doua oară și aceasta după îndemnul mai multor vizitatori.

Atragem atenția cetitorilor, că seratele au loc de 4 ori pe săptămînă și anume: Vineri, Sîmbătă și Duminica—în această din urmă zi matineu la 3 ore.

● „Tribuna" aduce știrea, că în urma intervențiunei deputat. Suciu le-a succes Romînilor din comunele Chereluș, Șicula, Sintea și Gurba să cumpere la licitațiunea ținută în 9 Octombrie, domeniul contesei văd. Sigrai, care se află în hotarul comunei românești Chereluș. Această moșie va fi parcelată. Dureros este numai că acest succes economic al Romînilor a trebuit să fie răscumparat cu sîngele și viața unui țăran romîn. „Telepeșii" din hotarul Cherelușului veneau foarte supărați dela licitația domeniului Șigrai. Romînii veneau voioși. Unul, sărmanul, a cutezat să strige pe lîngă „telepeși": „să trăiască dr. Suciu!" Efectul a fost înspăimîntător. Coloniștii au luat pe sărmanul Romîn la goană și ajungîndu-l l'au răsturnat cu trăsura cu tot în șanț. Cînd bietul Romîn căuta să iasă de sub trăsură, un Ungur înhățînd o leucă îi aplică o lovitură în cap atît de tare încît îl trînti la pămînt mort. Dar fiarăle nu se mulțumiră cu atîta, ci scoaseră cuțitele și împunseră pe Romîn în grumazi, ca nu cumva să învie. Procurorul și judele, scrie „Tribuna" au lăsat pe acești ucigași criminali pe picior liber. Vezi Doamne că „s'au apărat!"

◒ D. Petru Rășcanu a fost însărcinat cu lucrările de punere în armonie a regulamentelor facultății de litere și filosofie dela universitățile noastre.

◒ Din nou a fost amînat examenul de docență, al d-lui Vasile Bușilă, de astă dată pentru ziua de 7 Octombrie, ora 10 dimineață.

DIVERSE

— O nenorocire s'a întîmplat aseară în strada Cuza-Vodă No. 102 la brutăria lui Marcu Naftule.

Lucrătorul Matei Petrov răsturnînd o lampă aprinsă, care era pe o masă, și-a aprins hainele de pe el, cauzîndu-și arsuri grave pe corp.

— Un început de incendiu s'a declarat aseară în strada Lăpușneanu la frizerul Isăcescu.

— Eri la orele 4 p. m., a avut loc la cimitirul sf. Vasile, înmormîntarea decedatei d-re Tasia Dobrea.

— Eliberîndu-se sergentul Dim. Olănescu, din compania I, detașat al regimentului 13 Ștefan cel Mare, pentru cursurile școalei de la Arsenal, din Capitală, în locul seu a fost trimis la acele cursuri soldatul Iosif Streit, tot din compania I.

Femeia și iubirea în Japonia

Iubirea e o rușine.—Femeea e ființă necurată.—Valoarea familiei.—Cele 13 porunci pentru f mee.—Luna de miere.—Mijlocitorii, căsătoriilor. — Fericirea sclăviei

Iată ce zice Tamura despre luna de miere la Japonezi:

In Japonia e necunoscută această lună fericită. Intîile luni ale căsătoriei sunt foarte grele pentru tînăra japoneză. Dimineața ea trebue să se scoale cea dintîiu, iar seara ea se culcă cea din urmă. Dînsa trebue să viziteze familia bărbatului ca s'o cunoască. La început femeile vorbesc foarte puțin cu bărbații și la întrebările acastora n'au voie să răspundă de cît cu da_ori nu. In ziua a cincea a căsătoriei, femeea trebuie să lucreze ceva pentru soacră-sa. Peste o săptămînă se reîntoarce în casa părintească unde stă 4—5 zile. In restimpul acesta bărbatul o vizitează odată și cu prilejul acesta împarte daruri la toți membrii familiei. Vizita asta a bărbatului în casa soției e socotită ca un eveniment solemn. Se întîmplă une-ori că femeea nu vrea să se mai întoarcă la bărbat. Cazurile sunt foarte rari.

Ce mult mai grea de cît povara bărbatului e pentru femee povara soacrei. Aceasta tratează pe noră-sa ca pe un copil neisprăvit o învață o mulțime de lucruri despre chipul cum să se poarte la masă, cum să salute, etc. Pe lîngă asta o face să lucreze necontenit. Tînăra femee e ocupată toată ziua, Ea gătește spală rufele bărbatului și îngrijește, de nevoile familiei. Vai de ea dacă se pune împotrivă cu soacră-sa. Unul dintre cele mai de căpetenie motive de divorț în Japonia e neascultarea de soacră.

Rolul cel mai de frunte în căsătoriile japonese îl joacă mijlocitorul. Acesta nu numai că găsește perechile potrivite spre a se lua în căsătorie, dar tot el conduce tratativele asupra averei însurățeilor asupra zestrei. El stabilește zestrea miresei și darurile mirelui.

Mijlocitorul prezintă pe candidatul la însurătoare în casa fetei. Musafirii sunt conduși de o servitoare în odaia cea mare de primire și așteaptă acolo pe părintele familiei. Pînă să vină ăsta, servitoarea aduce ceai, țigări și dulcețuri.

In urmă vine stăpînul casei Dacă pețiiorul îi place în casa tatălui familiei, mai cere o ceașcă de ceai. Asta înseamnă că, acum servitoarea e înlocuită cu fata despre care e vorba. Fata servește candidatului de însurătoare a doua ceașcă de ceai și de obicei acesta e singurul moment în care bărbatul are voie să-și vadă viitoarea, soție, înainte de căsătorie.

Tatăl și mijlocitorul se silesc să continue conversația dar nu izbutesc. Tînărul privește necontenit la fată, aceasta roșește grozav și întinde musafirului înclinîndu-se adînc, ceașca cu ceai.

Toată scena asta ține vre-o trei minunte, în care timp tinerii nu schimbă nici o vorbă. Candidatul spune simplu „da" sau „nu" și afacerea e regulată. In multe cazuri mireasa nu e văzută și căsătoria se încheie numai prin mijlocitor. Atunci tinerii se văd pentru întîiaș dată abia în ziua cununiei. Dacă mirelui nu-i place mireasa, cu atît mai rău pentru aceasta. Ea n'are voie nici să se plîngă, nici să se supere. Trupul ei, sufletul, voința, gîndurile ei, toate acestea nu sunt ale ei; ele aparțin bărbatului, nu există de cît pentru el.

Cu toate acestea, Tamura afirma că femeea japoneză nu e mai nenorocită ca celelalte femei din lume. Și are dreptate. Fericirea e la urma urmei o chestie de mediu. Și în decursul veacurilor, japoneza s'a obișnuit cu mediul în care trăește ca și europeana cu mediul în care se află ea.

TEATRUL CIRC SIDOLI

Vineri 3 Octombrie a. c.

PROGRAM NOU

TEATRUL CINEMATOGRAFIC

— — **Pathe Freres—Paris** — —

Sub conducerea technică a domnului

A. C. BOTTEZ

Peste cîte-va zile:

Teatrofonul Pathé-Frères

Cinematograful vorbitor

Cea mai grandioasă invenție a epocei noastre

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

se va muta de la 26 Octombrie c. tot în str. Lăpușneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Ultime informaţii

● *Raportul comisiunei de anchetă în afacerea magistraturei de la Iaşi, n'a fost încă publicat şi probabil că nici nu va fi dat la lumină aşa de curînd.*

După cît ştim, hotărîrea ce se va lua în chestia magistraturei ieşene nu va fi luată de ministrul de justiţie, ci ea va fi o hotărîre a guvernului.

D. Toma Stelian înainte de a'şi spune cuvîntul, va supune raportul comisiunei de anchetă înaintea consiliului de miniştri, care'l va studia şi în urmă se va decide.

◒ „Viitorul" recunoaşte că s'a respuns cu mare succes, la cea mai proaspătă infamie pe care ziarele carpiste au născocit-o pe seama domnului Bădăreu. Ziarul liberal, intr'un acces de patriotism deplasat, susţine, însă, că dacă se duce campanie în contsa d-lui Bădăreu, aceasta se face pe motivul că fruntaşul nostru este prietin al elementului semit şi că, în calitatea sa de avocat, apără procese evreeşti înaintea justiţiei.

S'a dovedit în nenumărate rînduri, că sub masca de antisemitism, liberalii au votat cel mai mare număr din indigenatele evreilor: că în 1870 sub motivul că ar respunde tratatului de la Berlin, guvernul lui Ion Brătianu a votat naturalizările celor mai bogaţi evrei din ţară şi că mai tîrziu, în 1904, tot sub un guvern liberal, un sindicat în fruntea căruia se afla ministrul de astăzi V. G. Morţun, trecea indigenatele cu duiumul. In ce priveşte faptul că d. Badareu ar pleda la tribunal pentru evrei, afirmarea dovedeşte, în primul rînd, mentalitatea pur cuzistă a ziarului liberal. Dar afirmăm că o statistică eventuală ar arăta că d. Badareu, din fie-care sută de procese ce-a pledat, măcar 90 nu erau evreeşti.

Poate afirma *Viitorul* acelaşi lucru din partea actualului ministru al justiţiei?

● *Dintr'o sorginte sigură aflăm că în locul d-lui dr. Sion, sub-directorul serviciului sanitar superior, va fi numit d. dr. N. Lupu, actual prefect de Fălciu.*

La Iaşi, medic primar al oraşului, în locul d-lui dr. C. Buicliu, se zice că va fi numit d. dr. Gutzu.

◒ Cetăţenii Iaşilor mulţumesc din suflet primăriei, care a ascultat de tînguirea bieţilor copaci înşiraţi pe stradele Iaşilor şi a ordonat d-lui grădinar să-i sape la rădăcină şi să-i apere de petrele scoase din pavaje, care-i rinea la trunchi.

Ne pare însă rău pentru d. grădinar că a trebuit să fie deşteptat de către ordinul autorităţei pentru a-şi face datoria.

Adaugam însă în tînguirea făcută din partea copacilor, că mulţi, din ei sînt juliţi la coajă şi că descojirea îi ameninţă cu moarte, dacă nu se va lua măsura de a fi apăraţi printr'un strat de lut, întins peste rană şi rugam tot pe d. primar să înveţe pe grădinar a îngriji şi în această privire pe bieţii dătători de umbră.

Unul din cei doui nuci de la casele foaste Prăjescu din strada Carol, care alcătuesc una din podoabele acelei străzi, are o gaură mare în trunchi, în locul de unde s-a tăiat o cracă, şi prin acea gaură se introduce apa în inima copacului şi ameninţă copacul cu putrezirea.

Nu ar fi mare treabă să se astupe cu lut şi această gaură.

Pentru ce nu am îngriji de frumoasa podoabă, pe care administraţiile comunale din urmă au găsit de cuviinţă s'o întindă asupra străzilor Iaşilor?

◑ **Edilitate.**—D. Leppadatu, fost consilier al Curţei de Apel şi unul din oamenii cei mai de seamă ai Iaşilor, ar face bine să jertfească, pentru înfrumuseţarea stradei Păcurari, colţul acela urît al caselor foaste Placa, care înaintează în trotuar mai mult de doi metri şi împedicînd circulaţia, pare a constitui o adevărată caricatură pe desemnul frumos al străzei.

Credem că d-sa ar putea să cedeze Primăriei, fără nici o despăgubire cei cîţi-va metri din locul său, şi cu aceasta şi-ar dobîndi recunoştinţa tuturor cetăţenilor, care ca şi d-sa voiesc înfrumuseţarea oraşului nostru.

◔ Testamentul defunctului principe D. M. Sturdza se va deschide la 15 Octombrie la tribunalul Iaşi, s. III.

◑ Apelul a minima al procurorului în falimentul Iosef Leff se va judeca la 11 Octombrie la secţia II-a a Curţei.

● Parohul Bisericii „Cuvioasa Paraschiva" din Tg.-Frumos preot N. Dăringă înfiinţînd la acea biserică o bibliotecă parohială roagă pe toţi autorii şi editorii de cărţi să bine-voiască a contribui la înavuţirea ei trimiţînd ori-ce fel de cărţi ar avea şi în special cărţi cu conţinut religios-moral economic şi istorico-naţional.

● Ministerul instrucţiunei publice a decis să institue în sala şcoalei profesionale de fete din Capitală, o expoziţie permanentă de lucrările executate în toate şcoalele profesionale din ţară.

Vor fi expuse toate lucrările manuale de broderie, de lengerie sau de confecţiuni şi publicul va putea alege modelul pentru a face apoi comanda.

◔ Eroul de la Făurei şi-a pus în gînd să se ocupe de chestia politicei externe!

In adevăr iată ce scrie „Secolul" în numărul său de astă-zi relativ la vizita d-lui N. Filipescu de la Ţibăneşti.

„D. N. Filipescu a fost ieri la Ţibăneşti unde a conferit cu d. P. P. Carp asupra situaţiei politice generale interne şi externe.

Amicii d lui Filipescu pretind că rezultatul conferinţei ar fi că d. P. P. Carp ar fi dispus să dea o nouă orientaţie politicei externe a partidului conservator".

◑ D. Gr. Buicliu a convenit să-şi retragă demisia, cu condiţiunea ca administraţia comunală să facă o declaraţie înscris, că nu are nici un amestec la comitetul teatral!

Nici nu se poate o mai mare nerozie, cînd ştiut este că pe lîngă că administraţia comunală pune la dispoziţia societăţei dramatice, în mod gratuit, sala Teatrului, mai sub-venţionează teatrul cu 20.000 lei anual.

✱ Cei un spre-zece liberali demisionari se vor întruni mîne seară acasă la d. Iorgu Şendrea, pentru a discuta asupra atitudinei ce trebue s'o urmeze ei în politică.

Numărul acestora se va spori încă cu 6 membri, demisionaţi de curînd din clubul liberal.

● Din Capitală ni se comunică că d-nii Em. M. Porumbaru, G. B. Assan Dinu Brătianu, Burghelea, Morandini şi Furtună, inspector veterinar, membrii comisiunei romîne pentru negocierea convenţiei comerciale cu Austro-Ungaria au plecat după amiazi la Viena.

Luni după amiazi comisiunile romînă şi austro-ungară se vor întrun) la ministerul de externe (Ballplatzi spre a începe negocierile.

Participarea d-lui inspector veterinar Furtună la aceste negocieri însemnează că se va discuta şi chestiunea exportului nostru de vite, ceea ce nu este o indicaţie că Austro-Ungaria nu se pune pe un teren pur negativ.

◒ **Judiclare.**—Isac Tanentzapp, inculpat pentru excrocherie a făcut apel la camera de punere sub acuzare contra ordonanţei d-lui judecător de instrucţie de Neamtz prin care i s'a respins cererea de a fi eliberat provizor din arest.

— A fost înaintat parchetului Anton Niţă Adam, autorul mai multe furturi comise în jud. Iaşi.

— Alaltă eri medicul legist al parchetului a făcut autopsia cadavrului femeei Balaşa Garabet, care a încetat subit din viaţă.

S'a constatat că moartea numitei femei provenise din cauza unui avort.

Astăzi tribunalul secţia II-a urma să judece pe complicii factorului poştal Costăchescu, care a fugit la America.

Procesul însă s'a amînat.

● Ne-am ocupat dăunăzi despre vizita d-lui inspector administrativ I. Ghica, care după cum am spus a inspectat pe administratorii de plasă din judeţul nostru.

D. inspector Ghica -a chestionat mult asupra noilor legi puse în aplicare.

Administratorii, în special cei vechi, au arătat că se pricep la aplicarea noilor legi, dar au relevat d-lui Ghica că lipsesc mijloacele necesare pentru punerea lor în aplicare.

● Comitetul teatral a angajat pe d-na Aristiţa Romanescu pentru o serie de 10 reprezentaţii.

D-na Romanescu va primi retribuţia de 150 lei de reprezentaţie.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Evenimentele din Balcani

Londra. — Ziarul „Morning Post", declară că anexarea Bosniei şi Herzegovinei nu e alt de cît o simplă proclamare. E lucru bine cunoscut de 30 ani că trupele austriace cînd au intrat pentru prima oară în aceste provincii, guvernul dela Viena n'avea de gînd să le retragă vre-odată.

Acest ziar prevede că în cazul cînd Serbia şi Muntenegrul ar ataca Austro-Ungaria, e probabil că aceste 2 state ar pierde neatîrnarea lor.

*

Constantinopol.—După „Yeni Gazeta" ambasadorul Angliei de aci a conferit cu marele vizir:

Ziarele turceşti se silesc a nu atinge chestiile exterioare. „Yeni Gazeta" vorbind despre pornirile privitoare la conferenţa despre compensaţiile financiare de acordat Turciei şi despre pretinsa schimbare de părere a lui Sir Grey, ziarul spune că o înţălegere între puteri nu poate să existe de cît cu credinţa că toate dispoziţiile tratatului de la Berlin să fie strict observate.

Ziarul dezminte că ministrul de externe al Angliei ar fi schimbat părerile sale după o convorbire cu ministrul de externe rus Iswolski, dar ca să ajungă la o înţălegere probabil că s'ar fi făcut concesiuni mutuale. „Yeni Gazeta" adaogă că svonul de o înţălegere între Anglia şi Austro-Ungaria este o născocire din izvor austriac. Limbagiul miniştrilor englezi Asquith şi Sir Grey nu poate fi de cît o invitaţie către Austro-Ungaria să se conformeze dreptului şi tratatelor. O manifestaţie anglofilă a avut loc la Rodosto.

Ziarele turceşti spun că divizia navală a Angliei a sosit în apele turceşti şi că se îndreaptă către Creta.

*

Constantinopol. — Ziarul „Times" află că guvernul rusesc nu doreşte ca revizuirea înţălegerilor privitoare la Dardanele să facă parte din programul conferenţei proectată.

Această revezuire nu poate fi executată de cît cu învoiala şi consimţimîntul Turciei. Ziarul adaugă că se prevede cum că Anglia va căuta să uşureze aceste negociaţiuni.

*

Triest.—Mişcarea pentru boicotajul mărfurilor şi vaselor austriace mai continuă în întregul orient; direcţiunea Lloydului austriac a dat ordin vapoarelor sale, care se găsesc în apele turceşti, să'şi urmeze drumul şi să reexpedieze mărfurile îmbarcate la Triest.

*

Paris. — Se aşteaptă pentru astăseară sosirea comunicărei oficiale din Londra, privitoare la conferenţa internaţională.

Punctele următoare ar fi fost primite de Franţa, Anglia şi Rusia:

1) Recunoaşterea independenţei Bulgariei; stabilirea obligaţiilor financiare pentru Bulgaria, faţă de imperiul otoman, şi poate şi regularea chestiei căiei ferate ocupate;

2) Constatarea anexărei Bosniei şi Herzegovina de către Austria;

3) Redarea Sandjacului de la Novi Bazar imperiului otoman;

4) Recunoaşterea anexărei Cretei regatul Greciei şi stabilirea obligaţiilor financiare ale Greciei către Turcia;

5) Compensaţiile pentru Serbia şi Muntenegru;

6) Este de dorit ca o înţălegere să se facă asupra revizuirei regulamentelor pentru Dunărea, dînd statelor limitrofe drepturi mai considerabile;

7) Capitulaţiile şi birourile poştale sunt obiectul unei declaraţii speciale spunînd că noua Constituţie turcească prevede reorganizarea justiţiei într'un senz, conform principiilor aplicate în celelalte state din Europa.

Puterile sunt gata să studieze împreună cu guvernul otoman o reformă a capitulaţiilor şi s'ar studia de asemeni 'putinţa de desfiinţarea birourilor poştale străine din Turcia.

Atitudinea României

Bucureşti.—Ziarele străine publică ştirea că guvernul nostru a trimes scrisori reprezentanţilor ţarei în străinătate, prin care le face cunoscut ca starea sănătăţei M. S. Regelui este satisfăcătoare, că consiliul de miniştri lucrează cu Suveranul, că ştirea dată de unele ziare cum că între România şi Austro-Ungaria s'ar fi încheiat o convenţie militară este absolut falşă.

Guvernul României socoteşte în ceia ce priveşte evenimentele din Balcani, ea crede de cuviinţă că hotărîrea trebuie să o ia marile puteri; România nu va tulbura nici odată linişteа.

*

Bucureşti.—Din Londra vine ştirea că Anglia are de gînd să ceară în conferenţă, ca Serbia să ia o parte din Bosnia.

Se zice că din această cauză, Austro-Ungaria nu va lua parte la conferenţă.

*

Bucureşti.--Ultimile ştiri sosite spun că în Bosnia situaţia s'a agravat cu totul. Revoluţia a isbucnit în mai multe părţi.

Linia ferată ce duce spre graniţă, precum şi ori-ce comunicaţie cu graniţa a fost întreruptă.

Sanatatea M. S. Regelui

Bucureşti. — Ziarul „Neue Freie Presse" publică un interview cu d. prof. dr. Noorden, în chestia sănătăţei M. S. Regelui.

D. prof. dr. Noorden a declarat că încă din rîndul trecut Suveranul l'a rugat să vie să-l viziteze înainte de iarnă.

Profesorul Noorden a declarat că starea sănătăţii M. S. Regelui este foarte satisfăcătoare şi d-sa a rămas foarte mulţumit de progresul care l'a făcut Suveranul în ultimul timp.

Dacă starea M, S. Regelui n'ar fi fost bună, după cum unele ziare au publicat, atunci nu s'ar fi publicat comunîcatul oficial

Consiliu de miniştri

Bucureşti. — Eri după amiazi a avut loc la ministerul de interne un consiliu de miniştri, prezidat de d. Dim. Sturdza.

S'a expediat o telegramă ministrului nostru de la Berlin, d. Beldiman, ca să trateze cu baronul d'Aehrenthal în chestia evenimentelor din Balcani.

Intrunire liberală

Bucureşti.— Aseară cetăţenii liberali din culoarea de negru s'au întrunit în localul clubului.

Dl. Vintilă Brătianu a arătat modul seu de a vedea în chestia reorganizărei politice a capitalei.

S'a întocmit un registru de acei ce şi au luat angajamental de a face propagandă.

In Dobrogea

Bucureşti.—Mai mulţi fruntaşi politici din toate partidele au luat iniţiativa de a face demersuri pe lîngă guvern, spre a trimete armată în Dobrogea, ca să facă acolo exerciţii de fortificaţii.

Accident de automobil

Bucureşti. — Un grav accident de automobil s'a întîmplat eri la orele 5 p. m. pe strada Isvor.

Automobilul d-lui Grigoţă Cantacuzino a dat peste copilul C. Mironescu, de 8 ani, rănindu-l mortal.

Un caz suspect la Galatz

Bucureşti.—Un caz suspect a fost constatat eri la Galatz.

O femee a prezentat simptome de holeră şi în scurt timp a murit.

Cazul a fost comunicat telegrafic direcţiunei generale a serviciului sanitar, de către d. dr. Stănescu, medicul primar al oraşului.

D-nii dr. Sion, sub-directorul serviciului sanitar şi dr. Slătinescu inspector sanitar au plecat la Galatz. Astă-zi. s'a făcut autopsia cadavrului. Rezultatul nu se cunoaşte.

Mazilirea satrapului Vîrnav

Bucureşti.—Satrapul de la Constanţa dl. Sc Vîrnav a fost pus în concediu din oficiu pe timp de o lună de zile.

Aceasta până la reîntoarcerea d-lui Ionel Brătianu, cînd înlocuirea d-lui Vîrnav va fi un fapt îndeplinit.

Un conflict serios între China şi Japonia

Seul (Coreea).—Agenţia Reuter află din Seul, că o luptă s'a dat între trupele chineze şi japoneze la Kantoo, în Coreea de nord.

Un conflict serios este de temut între China şi Japonia.

După ştirile primite pînă acum Chinezii au deschis focul cei dintîi, bombardînd staţiunea poliţiei, ocupată de Japonézi. Lupta ar fi durat mai multe ore. Numărul morţilor şi al răniţilor este necunoscut.

Ministrul de externe japonez, a făcut imediat o protestare energică la Peking. In caz cînd China nu ar da imediat satisfacţie, trupele japoneze vor trece graniţa Chineză.

Scandalul din dietă

Prag.—La dieta de aci obstrucţiunea a continuat şi astă-zi şi s'a produs un mare scandal. Mai mulţi deputaţi s'au injurat în mod violent, apoi s'au îmbrîncit, unii au avut hainele rupte alţii s'au ales cu sgîrieturi pe faţă. Mai mulţi deputaţi Cehi au fost murdăriţi cu calimări pline de cerneală, asrîrlite de către germani.

In urma acestui scandal şedinţa a fost suspendată, dar liniştea nu se mai restabileşte.

Tren deraiat

New-York.—Trenul accelarat care venea aseară spre New-York şi în care se afla d. Taft, candidatul la preşedenţie a deraiat

D. Taft a scapat neatins. E a doua oară de cînd trenul d-lui Taft deraiază şi cînd d-sa scapă fără nici o leziune.

Sunt mai mulţi răniţi.

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAŢIE

In ziua de 31 Octombrie a. c. oara 11 a. m., se va ţine în Camera acestei Primării, licitaţie publică orală cu respectarea dispoziţiunilor art. 72-83 din legea comptabilităţei publice pentru vînzarea unui loc în suprafaţa de 229.87 m. p. situat în Str. Păcurari colţ cu Str. Cazarmilor. Licitaţia va începe de la suma de 345 lei.

Garanţia provizorie 35 lei.

Condiţiunile de licitaţie şi planul locului se pot vedea în fie-carezi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 20631

29 Septembrie 1908

Onoratele Doamne şi D-şoare, care au de făcut cumpărături, sunt rugate a nu trece cu vederea şi cunoscutul magazin:

„LA VULTUR"

Strada Stefan cel Mare, 21—Iaşi

Asortat cu toate noutăţile pentru sezonul acesta.

Majoritatea frumoaselor mărfuri sunt expuse vederei şi toate se vînd cu preţurile ştiute, foarte moderate.

FRATII GHENCIU

SECŢIA CARBUNI

BRAILA—23 Str. Danubiului 23

DEPOSITUL No. 6 BRAILA-Docuri

Cărbuni-Cardiff

ANTRACITA ENGLEZA SUPERIOARA

CARBUNI speciali de FERERIE

Cocs de Uzină de gaz pentru sobe şi forje

Cocs de fonderie veritabil englezesc

Briguette englezeşti speciale pentru sobe de porţelan şi pentru bucătărie

GREUTATE GARANTATA

Expediţiuni de vagoane complecte la toate staţiunile C. F. R.

NOU! NOU!

Sticlele „Isometrop"

Cea mai clară vedere, experimentată cu razele *Roentgen*. Premiată de toate academiile oculistice.

Asigură **conservarea ochiului**, evită fluorescenţa şi *măreşte vederea*

Se incadrează în ori ce formă de ochelari; montările cele mai noui şi mai sistematice.

Singurul depozit la

Magazinul de optică **W. FISCHER**

IAŞI, Strada Lăpuşneanu 30

Mare depozit de Binocle "Flamarion"

ADUC la cunoştinţa comercianţilor de băuturi spirtoase, că le pot procura rachiu de perje (ţuică) de ori-ce tărie, de la 40—75 grade, rachiu de tescovină, de drojdii şi de vin (cogniac), provenite din fabrica mea situată în comuna Costuleni jud. Iaşi.

A se adresa în Iaşi, stradela Albă No. la *Maiorul Radu Dimitrescu.*

Păziţi-Vă a spala cu Clor!!

Clorul Vă distruge lengiurile!!

Singura instituţie care pe baza unui preparat chimic—invenţiune cu totul nouă—spală rufele fără CLOR dîndu-le o albeaţă incomparabilă—e noul stabiliment de:

SPĂLĂTORIE CHIMICĂ ŞI BOIANGERIE

„MODERNA"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 24 (lîngă Noak

Se spală chimic şi se vopseşte mai bine ca ori unde orice Haină de Dame, Domni, Copii, Toalete de Bal cele mai scumpe, Uniforme militare, etc.

Serviciu prompt. — Preţuri modeste.

ADVOCATUL

EM. SOCOR

S'a mutat în Str. Armeană No. 3

Ocaziune Rară

Un pian şi o pianină în perfectă stare din renumitele fabrice *Bözendorfer şi Ig. Pleyel et Comp.* vinde firma *Zeltzer et Smilovici din str. Veche 20* **cu preţuri convenabile.**

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice *„Hercules“* şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI
universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă
Renumitele sobe belgiane **„GODIN“**.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţuriile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni. Doza: 4—5 ori pe zi cte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

FONDOIR pérosa
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL,
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.
A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă

G. BELDIMAN
AVOCAT
al soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania“
18 strada Luterană 18
BUCUREŞTI
se însărcinează cu procese şi ori cealtă formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

---

10 lei ZILNIC

şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor. *Săriţi* pentru detaili Agenţii de publicitate „Presa“ Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Cruci 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

SE CAUTA ELEVI LA TIPOGRAFIA H. GOLDNER.

„ANCORA“
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Directiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au întîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea
la 17 Octombrie 1908

LEI 100.000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumătate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 132

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4 —lei	1/4	Un sfert	8 —lei
1/2	Una jumătate	16 —lei	1/1	loz întreg	32 —lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 552. IAŞI Duminecă 5 Octombre 1908

Un nou organ economic

Noul minister al Industriei şi al comerţului e chemat a indeplini o nouă funcţiune socială, cu mare spor pentru viitor în privirea vieţii economice a ţării.

Departe de a fi un singur organ politic chemat de a satisface cerinţele de partid în satisfacere a mai mulţi ministeriabili, noul minister al Industriei şi Comerţului are înalta chemare nu numai de a crea noui debuşeuri, de a spori averea şi circulaţia ei în ţară, dar de a drena curentul public spre meserii şi comerţ, iar nu numai spre funcţionarism.

Inainte de a fiinţa acest nou organ politic, funcţiunile lui erau alipite la alte ministere.

In cea mai mare parte funcţiunea sa o îndeplinea ministerul de domenii, iar în ceea ce priveşte promovarea prin şcoală spre meserii şi comerţ o făcea ministerul de instrucţie.

Dar atît pentru domenii, cît şi pentru instrucţie, funcţiunile noului organ erau nişte sarcini fără un scop unitar.

Aşa de pildă pentru domenii nu era în primă preocupare organizarea meseriilor şi comerţului, cît sporirea veniturilor din domeniile statului şi ogoirea chestiei agrare prin dare de pămînt.

Aşa de puţin l'a interesat promovarea spre meserii şi comerţ prin şcoală, că întreg învăţămîntul profesional şi comercial de băeţi şi fete a fost lasat pe sama ministerului de instrucţie, care n'a organizat cel mai bine acest soiu de învăţămînt.

Şi după temperamentul unor miniştri, acest învăţămînt cînd a fost dat ministerului domeniilor, cînd a fost reluat de cel de instrucţie.

Deci nici un plan unitar, nici o continuitate. Oameni nechemaţi la învăţămîntul profesional trebuiau să socotească preţul boilor şi al cailor, să calculeze venitul moşiilor pe hectare, şi să-şi piardă vremea cu afaceri de gospodărie rurală, ceea ce nu era de resortul lor.

Iar cei de la domenii, absorbiţi de alte chestii n'aveau nici timpul nici pregătirea pentru chestiile comerciale şi industriale.

In nedumerirea scopului şi în dibuiala mijloacelor s'au încărcat alte organe cu atribuţiuni economice de comerţ şi industrie.

Aşa de pildă, asistăm de 10 ani şi mai bine, la scoaterea învăţătorilor şi institutorilor din şcoale şi l'a întrebuinţarea lor în scopuri extraşcolare...

S'a căutat ca prin ministerul de instrucţie să nu se promoveze cultura la sate, ci să se sporească viaţa gospodărească a învăţătorului şi prin el a satului.

S'au pus la dispoziţie fonduri pentru înjghebarea unei gospodării model şi s'a hirosit multă muncă, mult capital într'o lucrare, la care nu erau chemaţi nimene.

Azi, cu crearea noului organ, al ministerului de industrie şi comerţ, întreaga mişcare profesională şi culturală trebue concentrată aici, ca să se păstreze un caracter unitar.

Una din înaltele preocupări ale noului organ politic e de a spori şi a păstra echilibrul ca toate profesiunile şi comerţul în genere *să fie romînizate*, utilizînd pentru părţile unde elementul românesc e în minoritate plusul de elemente disponibile din centrele prea dese; sau făcînd ca statul să intervină mai eficace acolo unde societatea ea prin sine însăşi e mai puţin rezistentă.

Varietatea procedeurilor, varietatea mijloacelor, proporţionalizarealor faţă cu varietatea mediului sunt atîtea şi atîtea chestiuni, cari cer un singur concept, o singură direcţie, un singur organ.

Diferenţiarea organelor de stat e un semn vădit de progres, şi îndată ce un nou organ s'a creat, pentru a îndeplini o nouă funcţiune socială şi politică, trebue să se concentreze în juru-i toate crîmpeile de mijloace luate întămplător de alte organe nediferenţiate.

De pildă: diriguirea şcolilor de comerţ, să se ia din mîna unui profesor de latină şi să se dea unui profesionist pregătit anume, care va şti să îmbine mai bine planul unei viitoare organizări în ministerul de comerţ.

Tot aşa diriguirea unei şcoale elementare de butnărie şi de croitorie, să se ia din mîna unui profesor de aritmetică şi să se dea pe sama noului organ, care pentru a funcţiona normal îşi va recruta elementele cele mai potrivit preparate.

Pentru români nu par suficiente singurile debuşeuri: *pămîntul* şi *slujbele*; a venit vremea să cucerim şi meseriile şi comerţul.

Avizarea la mijloacele cele mai practice pentru ajungerea la acest scop, iată înalta chemare şi economică şi naţională a noului organ politic pus în slujba naţiunei.

A-l lăsa să fiinţeze anemiat, cu împrăştiarea mijloacelor la alte organe ce au altă destinaţie, e a-l condemna de la început la inacţiune.

Iar partidul conservator-democrat înscriindu-şi în programul său o nouă îndrumare economică spre comerţ şi meserii, ca noi izvoare de bogăţie naţională, va căuta să dea noului organ politic social toată atenţia cuvenită, pentru a-şi îndeplini înalta lui chemare spre binele celor mulţi şi nevoieşi, dat fiind-că numai pămîntul nu satisface toate nevoile, iar la slujbe nu mai pot răzbate decît cei aleşi, iar... pentru cei chemaţi, noul organ politic al ministerului de comerţ şi industrie e singura pârghie de sănătoasă înălţare.

Gh. Ghibănescu

CONTRA-EFECT

Cînd guvernul a intreprins „marea operă" a reformelor, a urmărit desigur între altele şi ieftinirea pămîntului. Căci se ştie, că primul lucru de care se plîngea ţărănimea revoltată, era tocmai scumpetea pămîntului. In ultimul timp preţul fălcii de pămînt se urcase la 60 lei, ceea ce desigur contribuea a face din săteanul agricultor robul pămîntului, pe care-l cultiva, fără să poată realiza un cîştig cît de mic.

Cînd guvernul a făcut legea tocmelilor agricole şi a atribuit comisiunilor regionale dreptul de a fixa preţul pămînturilor, a cautat de a da putinţa unei juste evoluări, luînd proprietarului sau arendaşului posibilitatea de a impune, ca mai puternic, săteanului condiţiunile de preţuri asupra pămîntului arendat.

Dar ce se întîmplă? Preţurile fixate de comisiunea regională sunt adesea, foarte adesea, cu mult superioare preţurilor anterior stabilite prin libera contractare dintre proprietar sau arendaş şi dintre sătean. Aşa în judeţul Suceava falcea arabilă este evaluată de comisiunea agricolă respectivă la 90 lei; în judeţul Roman la peste 90 lei şi cam tot aşa în mai toate judeţele, cari au pămînt arabil bun.

Cari sunt normele după cari comisiunile regionale au făcut aceste evaluări? In afară de acele specifice diverselor localităţi, este negreşit faptul, că însăşi arendaşul plăteşte cu acest preţ pămîntul moşiei arendate. Şi de sigur, că nu se putea impune arendaşului, care plăteşte 80—85 lei falcea, să arendeze sătenilor cu un preţ mai mic.

Şi astfel starea de lucruri, anterioară lui 1907, care a fost atît de mult şi de rău criticată, ca fiind anarhică şi de natură a reduce pe ţăran la sapă de lemn, este acum confirmată şi consacrată tocmai prin acele legi, cari aveau menirea de a o aboli.

Aceasta este realitatea concretă şi netăgăduită a faptelor. Guvernul liberal, care s'a lăudat atît de mult cu bine-făcătoarea-i operă de reforme, a avut naivitatea să creadă, că prin dispoziţiuni legale, se poate desfiinţa o stare de lucruri, care este rezultatul unei întregi evoluţiuni; şi ca atare o stare de lucruri necesară, socialminte vorbind.

Acest simplu fapt, care ar părea că este de o importanţă minimă, arată cît de puţin s'a făcut prin nămolul legilor liberale, in senzul unei soluţiuni a chestiunii agrare.

Ar fi bine deci, ca presa liberală să fie mai modestă, cînd vorbeşte de opera guvernului liberal; iar guvernul să avizeze la măsuri mai eficace, dacă în adevăr nu doreşte ca, chestiunea ţărănească să ia din nou o formă acută, gravă, primejdioasă. Em.

Administraţia liberală

Nu se va putea susţine că administraţiile liberale de tot felul, centrale şi exterioare, mari şi mici din toată ţara, au fost stînjenite în îndeplinirea atribuţiunilor, de opoziţie. Şi nu doar că n'ar fi nimic de zis sau n'a fost nimic de criticat până acum.

Sunt însă o sumă de împrejurări, stări de fapt, pe cari lumea le cunoaşte şi cărora se datoreşte tăcerea opoziţiei. Aceasta însă nu însamnă că ea aprobă tot ce au făptuit şi fac liberalii.

Aşa în oraşul nostru nu se poate zice că administraţia comunală, judeţeană ori cea a Epitropiei sft. Spiridon sunt fără pohană.

Şi cînd ne gîndim numai cîte pedici n'au căutat ei să pună administraţiei comunale conservatoare. Tot ce se putea născoci ca invective erau întrebuinţate de adversari.

Cuvinte denaturate, frase trunchiate erau aruncate în sarcina conservatorilor. Cinstea lor, de la mic la mare: un moft, o legendă. Pentru liberali nu era nume care să fie respectat, nu era cinste care să nu fie bănuită.

Şi au venit dînşii ca să îndrepte acea ne mai pomenit de rea stare a lucrurilor. Şi cum au îndreptat'o?

Trăsurile primăriei nu poartă numai pe cei ce au drept.

Dacă e vorba de mici procese de exproprieri se angajază avocaţi speciali, ca să li se plătească mii de lei, atunci cînd este un serviciu contencios de încredere a autorităţii comunale.

Şi dacă pentru procese mici, simple de tot cum sunt cele de exproprieri, Primăria a plătit sume bune, a angajat avocaţi în afară de serviciul său contencios, ce trebue să ne închipuim noi, cînd printr'o întîmplare oare care Administraţia noastră comunală, ar fi chemată într'un proces de o importanţă deosebită, atît ca chestie de drept cît şi ca valoare a litigiului?

Dar ce e mai mult? In chestiunea aducerii apei, s'au făcut atîtea modificări şi transformări în cît lumea începe a se îndoi despre cele ce vor să vie. Administraţia conservatoare adusese la cunoştinţa publică atît felul de aducţiune a apei cît şi costul ei, precum şi canalizarea oraşului. Ea prevăzuse a se face aproape 70 kilometri de canalizare.

Administraţia liberală se zice că le-a redus la 16 kilometri. Conservatorii introduceau sistemul „totul la canal", liberalii l-au părăsit.

De altfel este evident că precum apa contribue la însănătoşarea unui oraş, tot asemenea şi canalul are o influenţă covîrşitoare în această ordine de lucruri. Şi sunt foarte mulţi proprietari cari se îngrijesc de chestia canalurilor.

De aceia n'ar fi rău dacă administraţia comunală ar face cunoscute publicului modificările aduse atît în ce priveşte apa cît şi relativ la canaluri.

Dar scumpetea cărnei, a pînei şi altor articole necesare din care se făcea un cal de bătae contra conservatorilor, e în starea mai bună ca atunci? Vom mai reveni. *Vir.*

CATE-VA NOTE

Dintr'un articol din subsolul *Violenţei*: „După cum în celelalte instituţii, *nu legile sau regulamentele bune* sunt care dau rezultatele dorite, ci buna pricepere şi devotamentul personalului însărcinat cu aplicarea lui, tot aşa în învăţămînt..." etc.

N'o fi din partea autorului acestor rînduri o discretă alusie la marea operă de reformă a guvernului liberal?

*

Acum cînd congresul puterilor va avea să se pronunţe asupra evenimentelor din Balcani, atribuind fiecăruia din statele peninsulei, drepturi şi compensaţiuni, d. Filipescu e cuprins de friguri.

D-sa se gîndeşte cum a putut scăpa chilipirul unei asemenea conflagraţii, fără să capete nici o compensaţiune!

*

Chestia compensaţiilor este la ordinea zilei. *Conservatorul*, oficiosul carpist, ocupîndu-se de situaţiunea ce are statul romîn faţă de întorsătura lucrurilor în Balcani, propune Regelui un guvern de coaliţie.

Carpiştii, obosiţi de atîta opoziţie, şi ahtiaţi de puţintică guvernare, s-ar mulţumi cu puterea împărţită şi celorlalte partide. Pretenţiunea la compenzaţie pentru îndelungata opoziţie suferită este foarte modestă.

Se pare totuşi, că nici modestia aceasta nu le va ajuta îndestul. Aşa e soarta cu unii, crudă, nemiloasă.

*

Teatrale. — S'a publicat repertorul stagiunei de iarnă la Teatru. Multe piese originale, prelucrări şi traduceri. Directorul de scenă, d. Haralamb Lecca, literatul d. Lecca, a avut grija de a înştiinţa onoratul p. t. public, că repertorul nu va cuprinde numai aceste piese, ci şi altele *„care s'ar mai prezenta în cursul stagiunei"*.

De ce adică *s'ar mai prezenta*! Ori a vrut să zică literatul domn Haralamb Leca, *„care se vor mai prezenta în cursul stagiunei"*.

In templul curat şi senin al Artei teatrale cată ca limba să fie cît se poate de curată.

Deci *s'ar mai prezenta*, ori *se vor mai prezenta*, d-le Leca, sau popularul *s'or mai prezenta*.

OAMENI ŞI LUCRURI

In inema pădurii

23 Septembrie

Din mijlocul orăşelului o tablă de fier invită prin însemnarea: „zece minute drum până la aleea Carol". O luarăm încet pe îngusta cărare curată şi prunduită, până cînd o plăcută răcoare şi o aromă ademenitoare ne arată că suntem în apropiere de pădure.

Aleea aceasta păstrează—prin numele ei—amintirea vizitelor, istorice pentru această localitate, cu care a onorat-o regele Carol şi toţi locuitorii Abbaziei cunosc figura senină şi înţeleaptă a Suveranului care venea, ca un simplu muritor, doritor de odihnă, să petreacă aci în afară de orice etichetă de Curte şi să admire frumuseţile naturii, departe de preocupări.

Cu mult interes se urmăriau în aceste din urmă zile pe aici ştirile privitoare la boala Regelui Carol, Suveranul cel mai popular şi tot odată cel mai darnic pentru Abbazia.

Aleea e lungă şi pe cărarea aşternută cu prundiş subţire poţi urca la mari înălţimi. Pădurea de-abia începe şi ea te cheamă tot mai sus, tot mai departe în tăcerile ei pline de farmec şi mister. O nouă inscripţie: „15 minute până la stînca Elisabethei".

Şi cu o subită înfiripare străbăturăm cărarea, până la stînca istorică, stînca sălbatecă, rămasă aci prin cine ştie ce întîmplare a firii, stînca sfinţită de cînd s'a odihnit pe muchea ei, Marea visătoare venită aci, prietena pădurei şi a cîntecului—Carmen-Sylva.

Va fi fost, ca şi acum, pădurea acésta nemărginit de vastă plină de un mister vrăjit, străbătută numai de cîntec de păseri, de susur de frunze, de murmur de izvoare.

Şi de pe stînca rustică, îmbrăcată de ederă şi muşchi, adumbrită de o coroană de stejar, — a privit în depărtări peste întinderea liniştitoare a mării, consolindu-se uneori, de mari amărăciuni, concepînd în imaginaţia Ei bogată vre'un poem adînc şi larg ca şi apa ce se întinde colo, de par'că ar scălda poalele pădurii.

Cine ştie! Cu mii de ani în urmă marea îşi avea stăpînirea şi pe aceste înălţimi.

Dar astăzi ea e cercuită; o legată prin ziduri uriaşe şi de pe ţărm o sfidează clădirile, vilele, bogăţiile înălţate pentru a oglindi strălucirea lor şi vanitatea omenească.

Dar pădurea e soră cu marea. Fiecare are altă viaţă, alt farmec, alte frumuseţi, alte mistere; fie care dă sufletului omenesc alte daruri şi-l linişteşte într'alt feliu,—dar amîndouă sunt strofe ale aceluiaşi poem etern,—Natura.

...Amurgul s'a lăsat repede şi ne-a prins în inima pădurii, întîrziaţi sub stăpînirea nespusei vrăji.

Dar din sinul mării scînteietoare s'a înălţat luna înălbind văzduhul şi revărsînd fâşii de raze printre reţelele de ramuri.

Copacii freamătă mai lung în lumina lunei de par'că ea le-ar fi trezit o tainică nastalgie a undelor. E un cor de suspine? E un imn de iubire? E o povaţă de înţelepciune a codrului bătrîn? Sunt de toate în uşoara înfiorare ce ne inspiră căderea repede a amurgului şi noi coborîm repede cărarea, străbatem aleea regală cătînd cu ochii lacomi dîra de lumină pe care ne-o trimite globul scînteietor al lunei. **Rodion**

Iubirea în literatură

Cei vechi şi cei noui.—De la Ovidiu la Anet.—Iubirea în secolul al 18-lea. Sfaturi practice.—

Au fost pe lumea asta oameni destul de îndrăzneţi ca să scrie cărţi întregi asupra iubirei. Aşa de pildă Platon, Ovid, Stendhal, Michelet, Schopenhauer. Aceştia n'au epuisat însă subiectul şi nici n'au scrutat toată adîncimea acestui sentiment. După dînşii, n'a spus încă nimeni ceva nou. Cine e destul de fericit, îşi trăieşte iubirea şi se mulţumeşte cu atîta. Cîte unul mai spune din cînd în cînd ceva în poezii, pe care sau le lasă uitate pe file îngălbenite în colţul vreunui sertar, sau le serveşte publicului cetitor. Dar o carte întreagă, o carte cu capitole şi paragrafe aşezate în ordine nu s'a mai scris de mult.

„Iubirea nu e în litera cărţii" scrie Celal ed-din. Stendhal şi Schopenhauer au fost cei din urmă cari au meritat atenţia şi încrederea cetitorilor. Unul optimist, celalalt pesimist, dar ambii neînsuraţi. Poate că trebue să fii însurat ca să poţi face filosofia iubirei. Francezii secolului al optsprezecelea au făcut'o şi aşa. Ei au cunoscut numai „l'amour-goût" al lui Stendhal, nu şi marea pasiune «esprit et sentiment» şi în tot cazul nici iubirea „suflet şi sentiment" de care moare Werther al lui Goethe. Madame d'Epinay rămîne fără îndoială icoana cea mai fermecătoare a vieţei uşoare şi în memoriile sale se oglindeşte întreg secolul al 18-lea. Inşişi Francezii nu caută acum numai fericirea în iubire. Şi ei au devenit moralişti ca toţi ceilalţi. Alexandre Dumas împreună iubirea cu datoriile sociale. Bourget se pierde în analize pedante ale sufletului. Singurul artist care nu înceta să o cînte, Maupassant, vedea în fond numai tristeţă în jocul vecinic capricios al acestui divin sentiment. Pentru el, iubirea e un instinct care torturează şi martirizează pe om, un sentiment care schimbă o idilă drăgălaşă într'o tragedie înfiorătoare şi cînd e destul de puternic şi de adînc, e „fort comme la Mort."

*

De curînd au apărut la Paris două cărţi, una a lui Claude Anet „Notes sur l'amour" şi alta lui Maurice Magre „La Conquête des femmes" cari, după cum arată şi titlurile, vorbesc despre iubire. Autorii aceştia însă nu se ridică la înălţimile celor dinaintea lor.

Nici măcar la înălţimea lui Stendhal, care nu era un idealist entusiast şi a cărui bogăţie de gîndire e întunecată de mulţimea detaliilor şi a anecdotelor. El totuşi avea mult sentiment şi ştia să-l analizeze. Anet îşi aranjază însă observaţiile foarte sistematic, iar Magre, cu toate că e poet şi a scris versuri şi drame, nu se coboară mai mult decît celalalt în adîncul sufletului omenesc. Unul vede în iubire numai cucerirea femeei, iar celalalt aventuri, în care fiecare eroină îşi are signalementul ei propriu psichofisic.

*

Magre dă operei sale subtitlul de: „sfaturi pentru un tînăr." El se gîndeşte numai la vrăsta în care iubirea nu durează mai mult decît cîte-va luni. Cum cucereşti o femee în cel mai scurt timp posibil şi cum scapi de ea în urmă? Desigur, femeile lui Magre sunt de acelea care spun bărbatului că se duc să-şi vadă o prietenă şi-şi petrec vremea într'o «garçonnieră». Femeile acestea nu e nevoie să fie nici măcar frumoase. Magre scrie un capitol întreg despre urîte în special. El ne arată că e mai greu să cucereşti o femee urîtă decît una frumoasă, pentru că cea urîtă trebuind să aştepte mai multă vreme curtea unui bărbat, a avut timp să se gîndească mai mult la virtute şi deci e mai virtuoasă. Pe cînd femeile frumoase cred că e fatal să cadă şi de aceia nu se împotrivesc nici odată sau se împotrives prea puţin.

Anet are o formă tot atît de uşoară şi de elegantă caşi filosofia lui. El dă şi percepte don-juanilor tineri. Pune în

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea 17 Octombrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32, - O jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8 Una optime lei 4.

practică ideile lui Stendhal.

Sunt bărbați, spune el—născuți pentru a fi părinți de familie. Insă grija de a-și crea o existență îi face să se dea îndărăt de la o căsătorie prea timpurie. Pe urmă, cînd au existența asigurată, cad în mrejele primei „coquine" pe care o întîlnesc în calea lor. Stendhal dă un singur sfat amorezaților: acela de a fugi cît timp pasiunea nu e încă atot puternică.

Anet însă, dă o mulțime de sfaturi care de care mai practice pentru a evita o astfel de nenorocire: „Caută de-ți convinge iubita că iubirea ei e stinsă! Iea seama, căci de multe ori, o ruptură poate deștepta iubirea chiar acolo unde părea imposibilă," etc.

Litere-Științe-Arte

Școala în pădure.—In Germania cîștigă teren o mișcare de mare importanță pedagogică. E vorba de școala în pădure. Nu se face numai, din timp în timp, cîte o preumblare, ci e un întreg sistem bazat pe instrucțiunea la aer curat, în sînul naturei. Copii pleacă dimineața în pădure și rămîn pînă la 6 seara. Masa o ieau tot acolo, Cursurile, cam de felul acelora care se predau în școalele primare, durează cel mult trei sferturi de oră.

Rezultatele obținute pînă acum sunt din cele mai favorabile. Din 120 copii primiți la școala fondată în Charlottenburg în 1904, 20% din tuberculoși fură vindecați în 3 luni, iar 40% din anemici aproape restabiliți, într'un timp foarte scurt.

In 1906 s'a înființat școala din Mulhouse, iar a treia se va deschide în curînd la Lausanne.

*

In cursul stagiunii actuale, d. Teodorini, directorul conservatorului anunță o serie de 4 concerte filarmonice la Teatrul Național. De asemenea mai anunță cîteva concerte de muzică de cameră, precum și intenția de a aranja la fie-care două luni, cîte-o producție a elevilor conservatorului, pentru a-i pune mai des în contact cu publicul.

*

La Petersburg s'a înființăt de curînd un institut psichoneurologic. Acum e vorba să se creeze o nouă secțiune, consacrată psichopedagogiei, știință care studiază sufletul copilului. Scopul acestei instituții e de a studia omul ca obiect de educație, începînd din ziua nașterei chiar, pentru a putea proceda la educația lui, sub direcția specialiștilor. Institutul își primește clienții, în fașă, cu pensiune complectă.

*

In pădurea St.-Cloud, pavilionul numit Breteuil, se află etalonul metrului, care se credea depus la arhivele naționale ale Franței.

Cu ocazia congresului ținut la ministerul afacerilor streine. I. Foerster, profesor la universitatea din Berlin, conduse o escursiune pînă la acel pavilion pentru a vedea etalonul.

Pavilionul Breteuil, ultima rămășiță a castelului St.-Cloud, servește de deposit acestui etalon—reproducție în platină a celui depus la arhivele naționale.

Acest etalon, care represintă cu aproximație de o sutime de mii din milimetri, metrul matematic, a fost acceptat ca prototip de conferința internațională din 1891. El valorează 18,000 lei și e în păstrarea Biroului de măsuri.

*

Familia Bonaparte, care fusese atît de numeroasă, pare a fi pe punctul de a se stinge, perzîndu-și ultimele ramificații, cel puțin în ce privește ramificațiile sale din Franța.

In adevăr ramura mai mare, pornită de la Lucian, nu mai e representată de cît prin prințul Roland Bonaparte, care e văduv, și n'are de cît o fiică, care la rîndu-i se mărită după prințul George al Greciei.

Cît despre ramura mai mică, pornită de la Jerôme Bonaparte, ultimul frate al lui Napoleon, nu mai rămîn de cît principii Victor și Ludovic Napoleon, cari nu sunt însurați.

E curios de constatat că în un singur secol au dispărut ultimele rămășiți ale familiei marelui împărat.

*

La ce vrîstă începe să decline inteligența. Tinerii cred că vrîsta aceasta vine destul de repede și descopăr cu ușurință cîte ceva senil în acea moderațiune în care adulții văd rezultatul experienței. Profesorul Osler crede că inteligența începe să decline de la 40 de ani înainte.

Profesorul Dorland susține părerea contrară, dovedind că cea mai mare parte a scriitorilor și a artiștilor au produs capo-d'operele lor într'o vrîsta înaintată: Galileu era de 60 de ani cînd a făcut cele mai mari descoperiri; la aceiași vrîstă, Tintoreto picta *Paradisul*, Titian *Venera* și *Adonis*, *Verdi* compunea *Otello* și *Falstaff*, Goethe termina a doua parte a lui *Faust*, *Etica* lui Confucius, *Parsifal* al lui Wagner, *Don Quiote* al lui Cervantes și cele mai bune drame ale lui Ibsen, sunt opere de sexagenari. Intre cinci-zeci și șase-zeci ani Cezar își scria *comentariile*, Kepler inventa *tabla de logaritmi* etc. Cît despre capodoperile produse între 40 și 50 de ani, ele sunt așa de numeroase încît Dorland renunță a le mai cita.

Informații

◐ Intrebăm pe direcția generală a serviciului sanitar dacă are cunoștință că spitalele rurale, din reședința plășilor, nu posed nici unul grajdurile, necesare pentru caii și trăsura medicului, care e obligat să le aibă pentru inspecțiile din comune.

In afară de aceasta, cele mai multe din aceste spitale au fost așa construite, că au ușile și ferestrele atît de mici, de pare-că ar fi la cel din urmă bordeiu!

● D. I. Gavrilescu, inspector al birourilor poștale ambulante a sosit eri în localitate.

D-sa va inspecta poșta rurală ambulantă din județul nostru.

● P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, vicarul Mitropoliei, a fost azi iarăși la Cilibiu, unde a oficiat un parastas pentru defunctul principe Dimitrie Sturdza.

● Angrosiștii de postăvării se vor întruni din nou mîine după amiază, în vederea înființărei unei societăți.

● Din Botoșani ni se scrie că acolo legea repausului duminical nu se respectă.

Aceasta, bine înțeles, cu bine-voitorul concurs al poliției!

● Poimîne se va începe la prefectura de județ examenul candidaților pentru posturile de notari în comunele rurale.

● Consiliul tehnic superior a aprobat alimentarea cu apă a tîrgurilor Ștefănești și Burdujeni din județul Botoșani.

● Mîine dimineață la orele 10, va avea loc în Aula Universității, solemnitatea deschiderei cursurilor universitare.

După sfințirea apei, d. profesor Ilie Bărbulescu va tinea cuvîntarea de deschidere. D-sa va vorbi despre „Unilateralitatea activității noastre școlare, față de nevoile țărei".

● D. Alexandru A. Bădăreu, a plecat aseară cu acceleratul de 9 și 5 în Capitală.

● După cum am anunțat alaltăeri d. Cerchez, directorul general al poștelor a fost în localitate.

D-sa a inspectat oficiul central al poștei, precum și celelalte ofiicii-sucursale.

D. Cerchez n'a rămas de loc mulțumit de noul local în care s'a instalat oficiul central al poștei și telegrafului.

● D. Ministru al domeniilor a delegat pe d-nii C. Mantu, inspector zootehnie, să meargă în Dobrogea spre a cumpăra vite pentru veteranii din Dobrogea, cari n'au fost înzestrați pînă acum, punîndu-le la dispoziție în acest scop suma de 30.000 lei.

Delegații ministerului vor trebui să observe a nu înzestra de cît pe acei veterani cari sunt stabiliți prin comunele dobrogene și cari au cultivat pămîntul, avînd îngrijire pentru hrana vitelor.

D-nii Mantu și Filip vor pleca zilele acestea.

● I. P. S. S. Mitropolitul Parthenie Clineeni el Moldovei și Sucevei, care a sosit în Capitală venind de la Karlsbad, nu se va reîntoarce în localitate de cît după închiderea seziunei a Sfîntului Sinod.

◑ In ziua de 30 Octombrie a. c. se va ținea la primărie licitația pentru vinderea a 31 parcele, situate la Frumoasa, proprietatea comunei.

◑ Comisiunea de anchetă în afacerea lipsurilor de la regimentul 13 Ștefan cel Mare a făcut eri cîteva noi percheziții pentru a descoperi haine și cisme din cele ce lipsesc la acel regiment.

◒ Aseară, cu mult succes, trupa de operete a d-lui C. Grigoriu a cîntat frumoasa operetă „Voevodul Țiganilor".

In astă-seară pentru a doua oară frumoasa operetă noutate „1001 de nopți", iar mîine seară „Farmecul unui vals".

● La examenul pentru administratorii de plăși au fost admiși următorii candidați din Iași:

Bedreag V., Bottez Panaite, Carpus G. Ion, Deoghenide Romulus, Lăzărescu Eduard, Manciu G. Const. și Nedelschi I. Petru.

● D. Anton P. Iacobescu, învățător de la Slobozia Voinești, a fost transferat la Bărbulești, jud. Dîmbovitza.

● D-ra dr. E. Monariu, actual medic al circ. Gherăești, se transferă în aceiași calitate la circ. Porcești, în locul d-lui dr. Ion Popescu, neprezentat la post.

D. dr. Orest Rhein, actual medic al circ. Gilort, din județul Gorj, la circ. Gherăești, în locul d-șoarei dr. E. Monariu, transferată.

◒ **Din Basarabia.**—Alaltăeri s'a deschis la Kișinău a 40-a sesiune a zemstvoului din județul Kișinău, sub prezedența d-lui Leonard.

— Zilele acestea se va organiza un mare banchet în onoarea d-lui A. N. Charusiu, guvernatorul Basarabiei, care a fost permutat la Petersburg.

— In ziua de 28 Septembrie a. c. s'a deschis în pavilionul casei noblimei din Kișinău, a VII-a expoziție de păsări de gospodărie rurală, aranjată de secțiunea locală a societății ruse de avicultură.

— La Odessa poltlia a descoperit o mare fabrică unde se falșificau medicamentele.

Medicamentele erau falșificate cu cărămidă pisată, cridă, oleuri și boiele.

Falșificatorii au fost arestați.

● Eri noii comisari, d-nii M. Bonciu și I. Cocioarvă au depus legiuitul jurămînt în fața prefectului poliției.

Cel dintîi a fost repartizat la dispărțirea a II-a, iar d. Cocioarvă la dispărțirea a V-a.

Printre vechii sub-comisari domnește o vie îndignare din cauză că locul de comisar cl. I a fost încredințat d-lui Bonciu abia numit, în loc să fie încredințat unuia din ei, ca mai vechi și mai priceput.

Pe de altă parte, ei mai sunt îndignați, prin faptul că în cele cîte-va posturi vacante de sub-comisari au fost numite persoane, cari nu inspiră nici macar garanția, că vor putea dresa un proces-verbal!

◒ Am publicat eri numele preoților care vor fi chemați a sluji la Mitropolie sau la bisericele Talpalari și Bărboiu, în cursul lunei Octombrie.

Iată acum numele preuților care vor sluji în cursul lunei Noembrie:

La Mitropolie: Econ. N. Popovici, Sachel H. Hanganu, preot Gh. Gheorghiu, Econ. Const. Oana, N. Patrașcu, Dimitrie Misirliu, Ioan Mănjescu, Mihail Manole, Sachel Anton Corbu, Const. Popovici, Mihail Vulpe, D. Stăcescu, Alex. Sofiou, Mihail Bombea și P. Ignat, din județul Iași.

La biserica Talpalari: C. Romanescu, C. Robu, I. Gheorghiu, Emanoil Dragan, D. Dragan, M. Călugăreanu, C. Anghelescu, D. Regleanu, Toma Săvescu, Econ. C. Bușilă, D. Chițoveanu, V. Gaspar, I. Antoneanu, Gh. Vasiliu și D. Grigoraș din județul Botoșani.

La biserica Bărboiu: Gh. Cărăușu, I. Măcărescu, N. Teodosiu, N. Tomaziu, H. Tataru, D. Bottez, C. Urzică, D. Brănzei, Anton Dubău, Alex. Dimitriu, C. Răileanu, Mih. Gherasim, D. Gherasim, V. Rugescu și D. Ștefănescu, din județul Dorohoiu.

◒ Dl. dr. A. Steuerman s'a reîntors astăzi din străinătate și și-a reluat ocupațiunile.

◒ D-ra Olimpia Popescu, învățătoare la Sculeni, a fost transferată la Șipote; d-ra Ana Casian de la Uricani a fost transferată la Sculeni; d-na Maria Popescu învățătoare la Probotești, jud. Dorohoiu, a fost transferată la Galata Iași.

● După cum am anunțat, în comuna Mogoșești, s'a înființat o societate cooperativă pentru băuturi spirtoase, cu numele de „Viitorul".

S'au înscris 27 membri, care au subscris capitalul de 4500 lei, din care s'a vărsat 2135 lei.

Consiliul de administrație se compune din 7 membri și anume: Gh. Tărăboi, M. Popa, I. Negru, Leonida Arghir, Vasile Ion Popa, C. Sandu și C. N. Anton.

● Un nenorocit accident s'a întîmplat eri în apropriere de satul Petroșița.

Caii de la trăsura, în care se aflau d. dr. A. Grossi, însărcinat cu combaterea epidemiilor de la Copleniția și Bădeni și agentul sanitar V. Uglea, au luat vînt și trăsura răsturnîndu-se într'un șanț, agentul sanitar Uglea s'a ales cu un picior fracturat, iar d. dr. Grossi numai cu spaima.

Agentul sanitar Uglea a fost transportat la Hîrlău și internat în spitalul de acolo.

● Direcțiunea Fundațiunii „Vatra luminoasă Regina Elisabeta", roagă pe toți domnii membri ai societății regionale „Vatra luminoasă No. 1", cum și pe toți membrii celorlalte secțiuni regionale din țară ca să considere prezentul aviz ca invitațiune de a participa la solemnitatea punerei pietrei fundamentale, Duminică orele 10 jum. a. m. în strada Mărțișa, între vii, No. 20 (prin Bulevardul Pake). Invitațiuni speciale s'au trimis numai persoanelor cari nu fac parte din societățile regionale și cari reprezintă autoritățile publice superioare.

In tot timpul serbărilor de Duminică și Luni, d-nii membri ai regionalelor sunt rugați să poarte medaliile incontinuu la butonieră.

Cu ocaziunea sărbărilor, revista „Vatra luminoasă" va apare în număr festival.

● Iată o parte din interesantul program—compus numai din noutăți senzaționale—al seratei cinematografice Pathé Freres, care are loc astă-zi Sîmbătă 4 Octomb. a. c., în sala Teatrului Circ Sidoli: Pielea asinului, feerie.—Mă duc la mătușica, comedie pariziană.—Corso tragic la Bois-de-Boulogne, marea drmă sensațională.—Ce cum-se-cade jandarm, scene humoristice.—Secretul judecătorului de Instrucție sau Tată și fiu.—Prin munții Alpi, scene și peizaje după natură.—Cel mai puternic tenor de operă, schițe pariziane, și alte scene și sujete comice absolut noue, nevăzute încă în orașul nostru.

Mîine Duminecă două reprezentații: La 3 ore ziua Matineu cu prețuri reduse și seara la 9 reprezentație cu prețuri obișnuite.

In tot timpul spectacolilor va cînta Muzica Regim. 13 Stefan cel Mare, care a obținut cea mai înaltă distincție la București.

◒ **Universitare.**—D. profesor Gregore Demetrescu va examina cu începere de la 13 Octombre, pe candidații la al II-lea examen de drept roman.

— Mîne, precum am spus, va avea loc solemnitatea deschiderei cursurilor universitare la orele 2 jum. d. a.

— D. profesor Tabacovici va examina mîne pe d-nii studenți: Antonescu D., Grecea I. C., Schor Heinrich, M. Teodorescu și Unter Emil de la orele 8 dimineața—iar dela 2—6 d. a. pe d-nii Cuțic D., Fătul A. A., Mogildea A. M. și Rotemberg.

— Astă-zi s'au prezentat la examenul de drept roman, următorii studenți:

La orele 8 dimineața d-nii Constantin Baltă, Constantin Bucicov, Constantin Drăgescu, Lionel A. Hinna, Bastache C. N., Oghină Grigore, Paruș P. Gheorghe, și Eugeniu Porfiriu.

Iar pentru mîne Duminică sînt chemați, la examen d-nii: Petru Pavlov, Palade N. C., Benedict Ticamis, Teodorescu C., Stoinescu Victor, Stroici Gr., Spiru și Rezmeriță D. V.

Iar la examenul de drept penal și procedură penală și criminală s'au prezintat azi dimineață d-nii: Stefan Culiano, A. D. Alexandri, Economu N., Ialomițeanu Justin; iar după amiază d-nii Bottez, Gutzu I. D., Lupu G. C., Stamate C., Vasiliu Gr. Gr. și Wiegler C.

Examenele aceste vor continua Marți cu a doua serie de studenți.

◑ Ministerul instrucției vestește rectoratul universității, că conform avizului consiliului ieșan al facultății de științi și art. 57 din Regulamentul pentru numirea docenților, agregaților și profesorilor universitari, a numit pe d. Stefan I. Popescu, profesor suplinitor la catedra de Geografie, înființată la acea facultate prin budgetul exercițiului curent.

● Alaltă-eri și eri un mare număr de lucrători bulgari din județele Botoșani și Suceava au luat drumul spre Giurgiu, spre a se reîntoarce în țara lor.

DIVERSE

— Societatea de bine-facere „Moldova" din Iași, organizează un bal în sala Teatrului Regal (Pastia) pe ziua de 1 Noembrie 1908, pentru mărirea fondului de ajutor al Societății.

De aseminea se ocupă și cu formarea programului pentru jubileul de 10 ani, la care vor lua parte delegați din toate societățile romîne și cîte un delegat al ziarelor din Iași atît la serbare cît și la banchet.

— Eri pe la orele 4 și jumătate o nenorocire s'a întîmplat în strada Apeduc No. 10, la pietrarul Șmil Meer.

Un copil al acestuia jucîndu-se la o fereastră de la etajul al II-lea, a căzut jos, cauzîndu-și grave leziuni.

— Poliția de siguranță a reușit să descopere pe autorii spargerii bisericei Sf. Pantelimon din str. Labirint.

Ei sunt trei băeți ai dascalului de la acea biserică.

EDGAR POE

MOARTEA ROȘIE

Ingrozitoarea epidemie bîntuia de mult prin partea locului. Nici odată flagel nu se înfățișase atît de ucigător. Sînge era începutul, și sînge era sfîrșitul:—coloarea și spaima sîngelui. Intîi se manifestau niște dureri cu junghiuri și de odată amețeli, apoi hemoragii puternice prin toți porii, și acesta era începutul sfîrșitului. Petele roșii, ca de pojar, de pe tot corpul și mai cu seamă, de pe chipul nefericitei victime, erau bariera care despărțea pe bolnav cu desăvîrșire de ajutorul semenilor săi. Primul acces, durata bolii și sfîrșitul ei erau lucru de jumătate de ceas.

Numai principele Prospero nu se lăsa învins, el era fericit, fără teamă și înțelept. Cînd populația domeniului său fu redusă la jumătate, își alese, dintre cavalerii și damele curții sale un cerc intim, alcătuit din o mie de tovarăși veseli și încrezători și, cu aceștia, se retrase în partea cea mai izolată a unuia dintre castelele sale fortificate. Acesta era o clădire încăpătoare și măreață, o creațiune cu totul în gustul excentric, dar admirabil, al principelui. Totul era împrejmuit de un zid puternic și înalt, care era prevăzut cu porți de fier. După ce curtenii se instalară în castel, aduseră cuptoare și ciocane grele și oțeliră zăvoarele porților. Erau hotărîți să previe ori ce eventualitate, pentru ca desnădejdia să nu poată pătrunde de afară, dar nici nepriceperea să nu poată străbate din castel, din colo de ziduri. Castelul era prevăzut cu îndestulătoare mijloace de trai.

Cu ast-fel de măsuri de prevedere, curtenii se puteau împotrivi molimei, iar restul lumii n'avea de cît să se îngrijească pe sine. Ori-cum, ar fi fost o nerozie să te lași cuprins de gînduri triste. De alt-fel, principele îngrijise de tot ce putea alcătui plăcerea și desfătarea Cu chipul acesta nu se putea duce lipsă de nimic. Erau scamatori, improvizatori, balerini, muzicanți, femei frumoase și vin. Toate acestea și siguranța împotriva epidemiei se găseau înlăuntrul castelului: afară era moartea roșie.

Către sfîrșitul lunei a cincea sau a șesa de la această întemnițare, pe cînd molima viscolea pe afară mai straşnic ca tot-deauna, principele Prospero organiză un bal mascat, pentru cei o mie de prieteni ai săi, cu o montare din cele mai neobicinuite.

Mascherada oferea o priveliște minunată. Dar mai întîi trebue să vorbesc despre încăperile în cari avu loc serbarea,

Șeapte erau de toate, un șir splendid de saloane, cu adevărat regate! In cele mai multe palate, o ast-fel de mulțime de camere s'ar fi putut cuprinde cu privirea dintr'odată, pentru că aripele de uși s'ar fi putut îndepărta pînă aproape de laturile pereților; abia ar mai fi rămas o neînsemnată neregularitate care să lovească privirea în clipa cînd le-ar îmbrățișa pe toate, în lung. Aci, însă era cu totul alt-fel; cum, de altminteri, te puteai aștepta, dacă te gîndeai la pasiunea principelui pentru tot ce-i bizar. Incăperile erau dispuse cu atîta neregularitate, că dintr'o singură aruncătură de ochi, puteai să examinezi numai una din ele.

La fie-care două-zeci sau trei zeci de coți, apărea cîte-o curbare bine pronunțată, și de fie-care curbare era legat un alt efect. La dreapta și la stînga, în mijlocul fie-cărui părete, erau zidite ferești gotice, înguste și lungi, cari corespundeau cu un coridor închis, ce se întindea dealungul încăperilor. Sticla ferestrelor era de diferite culori, și armoniza, cu nuanțele decorative ale camerei la care era adaptată.

Salonul de la extremitatea dinspre răsărit, de pildă, era ținut în albastru; corăspunzător, acestuia, erau și geamurile de un albastru scînteetor. A doua cameră avea pereții îmbrăcați cu purpuriu și era mobilată cu aceiași nuanță, tot ast-fel era și culoarea ferestrelor. Odaia a treia era ținută cu desăvîrșire în verde; ferestrele păstrau același ton. Salonul al patrulea mobilat cu portocaliu. avea lumina tot portocalie. A cincea încăpere era albă și a șeasa violetă. Salonul al șeaptelea era tapetat cu catifea neagră, care acoperea întreg tavanul și îmbrăcînd pereții, se revărsa în falduri grele pe covor, care era de aceeași materie și de aceeași culoare. (Va urma).

Teatru-Circ-Sidoli

Sîmbătă 4 Octombrie a. c.

PROGRAM NOU

TEATRUL CINEMATOGRAFIC

— — **Pathe Freres—Paris** — —

Peste cîte-va zile:

Teatrofonul Pathé-Frères

Cinematograful vorbitor

Cea mai grandioasă invenție a epocei noastre

Raportul comisiunei de anchetă
în chestia magistraturei de la Iaşi

In *Monitorul Oficial* de azi, a apărut în întregime *Raportul comisiunéi de anchetă în chestia magistraturii* de la Iaşi. Intreaga opinie publică aştepta cu mare nerăbdare publicarea acelui raport, întru cât din zăbava ce se făcuse în publicarea lui, se bănuia caun conflict de apreciere s'a fost iscat între ministrul de resort şi raportul magistraţilor însărcinaţi cu ancheta.

Ziarul *Viitorul*, s'a grăbit să publice rezultatul anchetei, prin care consiliul de miniştri a autorisat pe ministrul de justiţie să aplice pedeapsa avertismentului tuturor membrilor Curtii de Apel prin primul ei preşedinte; procurorului general dl. Leonescu, procurorului de secţie dl. Stoenescu şi procurorului dl. Hamangiu.

Aflăm că aceste adrese prin care se comunică hotărîrea consiliului de miniştri au şi sosit la Curtea din Iaşi, şi deci suntem în faţa unui fapt implinit.

Cu părere de rău constatăm absoluta deosebire de vederi intre raportul comisiunei de anchetă şi hotărîrile d-lui Ministru.

In raportul de anchetă înalţii magistraţi opinează *ca să se trimeată o simplă circulară cătră primul preşedinte* al Curţii prin care să se atragă atenţiunea Curţii asupra *indulgenţii exagerate în pronunţarea pedepselor coreciionale.*

Ministrul a crezut că o simplă circulară nu e de ajuns şi ca să se acopere faţă de înalţii magistraţi, a supus cazul consiliului de miniştri, care a ales calea *avertismentului.*

Ministrul dar d. Toma Stelian s'a aratat aspru de tot cătră magistraţii ieşeni, şi a tratat cu aceiaşi măsură pe bătrînii magistraţi calomniaţi ca şi pe d. Hamangiu calomniatorul. Aici e al doilea desacord între raport şi părerile d-lui Ministru, şi aici e partea mai gingaşă a chestiei.

Unui magistrat ca d. C. Hamangiu, despre care înalţii magistraţi n-au cuvinte de a-l înfiera prin raportul lor, vine d. Ministru şi-i aplică pedeapsa ca şi calomniaţilor, iar permutarea care s'a dat în plus, departe de a fi o pedeapsă, poate să fie un prilej de noi desordine ce acest magistrat va aduce magistraturii de Galaţi, căci nu se înfierează nicăirea atitudinea necuviincioasă avută la Iaşi.

Zăbava dar pusă în desnodămîntul acestei gingage afaceri a magistraturei de la Iaşi, a dovedit că dl. ministru de justiţie n'a avut o cumpănă dreaptă şi cu drept cuvînt opinia publică din Iaşi ca şi din întreaga ţară, a rămas indignată. Iar în mediul în care trăieşte această magistratură Ieşană, şi despre care *raportul de anchetă zice atât de multe şi aşa de bine*, pedepsele aplicate de dl. Ministru ar fi un nou prilej de agitare şi rescolire de resentimente.

Iată textul concluziilor raportului de anchetă, aşa cum ni s'a telefonat că s'a publicat în *Monitorul Oficial* de astă-zi:

Constatările comisiunei de anchetă

Venind la faţa locului, am constatat o enormă disproporţie ce exista între ceia ce s'a zis asupra afacerii şi între ceia ce am găsit în realitate.

Am simţit o uşurare sufletească, cînd examinînd lucrurile, am văzut la ce se reduc acuzaţiile asupra magistraturei ieşene, fapte care formase capetele de acuzare publicate în *Neamul Românesc* şi care înfăţişau magistratura în culorile cele mai negre, resculînd indignarea contra ei.

S'au constatat umflături şi exagerări, care nu pot da loc la un examen serios şi documentat. Simţim deci o nespusă satisfacţie aducîndu-vă la cunoştinţă că *n'am întâlnit în Curtea de Apel din Iaşi, precum şi la tribunalele din Moldova de sus, un singur caz de magistrat, care să-şi plece urechea la glasul corupţiei. D. A. C. Cuza însuşi a recunoscut aceasta înaintea noastră.* D-sa a crezutînsă că dovedeşte acuzaţiile d-sale prevenindu-ne de fapte vagi şi de ceia ce se vorbeşte de unii şi de alţii în ascuns, *fără totuşi a preciza nimic în această privinţă*, afirmînd influenţa oamenilor cu vază din localitate şi hatîrul,

Dosarele totuşi, examinate de aproape au dat desminţire şi asupra acestui punct, ast-fel că tot zgomotul ce s'a făcut se poate atribui *cu drept cuvînt, dorinţei d-lui A. C. Cuza de a-şi face o platformă politică în Iaşi, exploatînd chestia antisemită*, o bubă de care sufere multă lume de aci şi care găseşte mare favoare în tinerimea universitară.

Comisiunea şi magistratura ieşană

Magistratura din Iaşi în special, cea din Moldova de sus în genere, nu este prin urmare, o repetăm, aşa jos cum o prezintă d. Cuza. Ea îşi face datoria şi justiţiabilii pot să aibă deplină încredere întrînsa.

Un lucru putem zice că lasă de dorit în modul cum ea expediază unele afaceri, adică indulgenţa exagerată ce arată în pronunţarea pedepselor coreciionale.

S-a născut şi credinţa, exploatată de d. Cuza, că ea protejează pe evrei, pe cîtă vreme acei evrei sunt mai numeroşi ca deliquenţi, profită mai mult de acea indulgenţă.

Credem că lucrul s'ar putea îndrepta printr'o simplă circulară, trimeasă de ministerul de justiţie, în care să se atragă atenţiunea Curţei asupra acestui punct.

D. Hamangiu spirit de indisciplină

Cu mâhnire am constatat însă că în parchetul Curţei din Iaşi nu domneşte spiritul de disciplină şi de moderaţie, atît de drag celor de meseria noastră. D. Hamangiu, procuror de secţie, caută să turbure armonia să facă vrajbă acolo unde n'ar trebui să domnească de cît buna înţălegere. D-sa e cuprins, după cum ne-au aratat colegii săi din curte şi din parchet de o dorinţă—aceia de a se pune în evidenţă şi de a atrage atenţiunea prin reclamă, de a parveni în fine. In acest scop a ales falimentele ca un mijloc cu care caută să se recomande.

Pentru d-sa nu există bancrută simplă; toate falimentele sunt pentru d sa frauduloase şi pentru a le baga în această calificare, a cerut, cum am spus, chiar de la venirea d-sale la Iaşi, să fie delegat de procurorul general cu supraveghiarea specială a falimentelor. I s'a dat această sarcină, însă cît-va timp după aceia s'a retras, văzîndu-se uzul ce făcea cu dînsa. D. Hamangiu, după afirmarea chiar a şefului său ierarhic, sub pretext de severitate, a adus o adevărată ironie asupra magistraţilor inferiori, impunîndu-le vederile sale, avertizîndu-i fără mod plauzibil, interzicîndu-le chiar, să se pronunţe în şedinţă ad-hoc. *D. procuror general după un timp oare-care, în urma plîngerilor ce a primit, i-a retras delegaţiunea. D-sa a nemulţămit de multe ori pe d. procuror general, în cît de multe ori acesta s'a gîndit să vă raportese despre aceste fapte.*

D. Hamangiu lipsit de bună-cuviinţă

Colegii săi din Curte şi din parchet ne-au afirmat că d. Hamangiu nu observă regulele de bună-cuviinţă ce se practică între magistraţi. Suparat pe colegul său din parchet d. Stoenescu, pentru că nu-i apără totdeauna apelurile ce face, căci spune acesta, de multe ori acăste apeluri nu se pot susţinea, d. Hamangiu are faţă de dînsul o purtare necuviincioasă, cu toate că'l este inferior ca vrîstă şi ca vechime. Consilierilor de Curte le critică hotărîrile dacă ele sunt contrare părerilor d-sale, Acuma în urmă, în August trecut, suparat pe Camera de punere sub acuzare pentru că i-a respins o opoziţie contra ordonanţei judecătorului de instrucţie în materie de faliment, opoziţie ce o făcuse, suspendîndu-şi, după cum am aratat, concediul pentru o zi, a venit să o facă, cu toate că d. Stoenescu loc-ţiitor de procuror general înapoiase dosarul.

D-sa pierduse ori-ce măsură comună, divulgîndu-l amicului d-sale d. A. C. Cuza şi cîte-va cazuri judiciare pe care acesta le dă în „Neamul Romînesc", formînd cu ele cele 4 puncte de acuzare în contra magistraturei locale.

Insinuaţiile d-lui Hamangiu

Mai mult de cît atît; în 2 rapoarte primite de ministerul de justiţie, d-sa face insinuări de rea credinţă contra colegului său d. Stoenescu crezînd că va reuşi să vă inducă în eroare şi să vă facă să luaţi măsuri în contra lui.

Relaţiile d-lui Hamangiu cu d. Cuza

Aceste fapte, care ne-au fost afirmate de întreaga curte, că purtarea d-lui Hamangiu şi relaţiile sale cu d. Cuza sunt de o gravitate extremă. Ele dovedesc că acest magistrat e cu totul strain la datoriile sale.

Situaţia d-lui Hamangiu

De aceea credem că transferarea d-lui Hamangiu de la parchetul Curţei de Apel din Iaşi,—unde s'a făcut imposibil, la o altă curte, afară de cea din Bucureşti, unde d-sa doreşte să ajungă şi unde dacă ar ajunge ar fi îndrept să considere că a obţinut un premiu de încurajare.

Lucrul acesta se impune şi e necesar pe lîngă celelalte considerente, pentru cuvîntul că relaţiile dintre d-sa şi d. A. C. Cuza rupîndu-se, agitaţia în contra magistratnrei ar înceta cu multă înlesnire.

E. Herovanu
AVOCAT
Strada Tăutu 1 Iaşi
Cons.: 8—11 dim., 6—9 sara.

Ultime informaţii

● *„Epoca", după o ieşire calomnioasă în contra fruntaşului nostru Al. A. Badărău, a încetat campania, care de altfel n'a ţinut de cît un moment. Cauza? Este în primul rînd sfruntatul neadevăr, ce articulase pe seama fruntaşului nostru, şi răspunsul categoric şi limpede ce i s'a dat. Opinia publică este acum încă odată luminată, asupra modului cum înţălege gazeta d-lui Filipescu să lupte cu adversarii politici ai acestuia.*

Calomnia, iată principala armă de luptă a Epocei. *Ca şi acum, în dese rînduri s'a dovedit aceasta; şi cînd ne gîndim, că pamfletul aceasta făcuse şi face atîta gălăgie pe tema urîtelor obiceiuri ale presei romîneşti!*

Avertismentele ce au fost date tuturor magistraţilor curţei de apel din Iaşi, se explică prin faptul că partidul liberal a găsit prilejul să realizeze o lovitură pe care o urmăreşte de mult: desfacerea inamovibilităţei magistraturei.

Ministrul Justiţiei va profita de acest prilej şi, în primele zile ale sesiunei parlamentare viitoare, va veni cu un proect prin care va suspenda inamovibilitatea magistraturei.

● In urma unor noui măsuri s'a dispus că la şcolile normale de învăţători să concentreze toţi elevii de clasa a 4-a, la 2 şcoli normale: „Vasile Lupu" din Iaşi şi „Principele Ferdinand" din Bîrlad.

Celelalte şcoli normale vor funcţiona fără clasa a 4-a.

● Dl. C. Meissner, profesor de pedagogie la şcoala normală „Vasile Lupu" a obţinut un concediu pentru un an de zile.

Suplinitor la catedra de Pedagogie a a fost numit d. I. Mitru. In acest răstimp dl. Meissner va întocmi o „crestomatie pedagogică", atît de necesară învăţămîntului pedagogic, de oarece elevii normalişti abia au de cetit un text didactic şi articulele ce se scriu prin revistele speciale dacă le citesc, iar bucăţi alese din marii pedagogi nu au.

Prin noua lucrare a d-lui C. Meissner, atît de cunoscut în lumea pedagogică, se va umplea o lacună mare în învăţămîntul nostru pedagogic.

● D. C. Hamangiu, care a fost transferat la Galaţi, n'a mai luat parte la şedinţa de astă-seară a secţiei a 2 Curţei.

● *D. prim pres'dent al Curţei de Apel a convocat astă-zi pe toţi consilierii şi li-a comunicat avertismentul ministrului justiţiei.*

S'a hotărît să se aştepte apariţia în Monitor *a raportului şi apoi să se vadă ce vor face consilierii.*

● Din Huşi.—Administratorul Plasei Rosieşti din judeţul Fălciu, un tip de Hunhuz, fost comisar archivar, prin poliţia capitalei, a bătut până la sînge şi arestat pe locuitorul fruntaş din satul Vutcani, N. Popa tatul învăţătorului din Vutcani, pentru motivul că nu a voit să dea casa să se instaleze în ea infirmeria în care să se trateze bolnavii de febră tifoidă.

Acest act barbar al administratorului a indignat pe toată populaţia vutcăneană, căci Popa este un fruntaş, fost primar, şi alături de satul vutcani este spitalul judeţian Mălăeşti unde se puteau duce bolnavii spre a fi trataţi.

Locuitorul a reclamat Procurorului, pentru acest abuz de putere şi act barbar al d-lui administrator care se pretinde a fi om cult.

Acest domn administrator a mai bătut în un mod criminal—la vînă—pe locuitorii Th. St. Saurtu din Rosieşti, Ioan N. Bostan din Vutcani şi pe Coman Panaite din Idrici.

Acest procedeu poate se practica în poliţia capitalei şi faţă de pungaşii capitalei; nu la locuitorii din judeţul Fălciu şi pentru fapte închipuite.

—Duminică 28 Septembre a. c. s'a sfinţit de cătră Episcopul de Huşi Conon Aramescu Donici, biserica cu hramul sf. Neculai din satul Albeşti judeţul Fălciu. Biserica a fost construită prin ofrande şi cotisaţii de locuitori. Cel care a contribuit mai mult e locuitorul N. Dobria, căcăruia îi aducem laudele noastre. Cu această ocasie Preasfinţitul pentru munca depusă de Preotul *Al. Leftar*, parohul acelei Biserici, şi pentru calităţile lui i-a oferit rangul de Stavrofor.

Timpul a fost frumos, lume multă şi voioasă, un singur incident provocat de administratorul de plasă din Roşieşti a tulburat liniştea sufletească a locuitorilor, căci fără nici un rost, nefiind nici timpul nici locul şi nici momentul, d-sa în o alocaţie ce a ţinut-o în ograda bisericei s'a ridicat contra avocaţilor—blamându-i, şi sfătuind pe locuitori să nu se mai adreseze lor, ci să se ducă cu mînele subsioară la judecată că vor căpata dreptate. Aceasta ca o alusie răutăcioasă la prietenul nostru politic, care prestează serviciile sale mai mult graţie locuitorilor şi să interesază de mersul lucrurilor sub guvernaria liberală-anarchistă din Fălciu.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Evenimentele din Balcani

Constantinopol.—Agitaţiunea şi boicotarea ce se face împotriva mărfurilor şi vaselor austriace continuă mereu aci şi în provincie în urma instrucţiunilor porţei şi a Comitetului format în acest scop. Descărcarea mărfurilor este oprită actualmente oproape în toate porturile europene şi asiatice turceşti. Lucrătorii şi hamalii turci refuză să descarce mărfurile de pe vapoarele Companiei Lloyd. Mulţi lucrători declară că ar lucra bucuros, dar că li se interzice să lucreze pentru austriaci. Negustorii turci care sufăr mari pagube protestează la autorităţi.

*

Canea.—Comisiunea puterei executive a telegrafiat regelui Greciei, comunicîndu-i votul camerei cu privire la independenţa insulei şi la anexarea ei de Grecia, în scopul de a forma cu dînsa un stat constituţional indivizibil şi învitînd regele a ocupa insula.

*

Londra.—Agenţia Reuter află din Beyruth cu data de 15 Octombrie că populaţia a oprit doua vase austriace să între în port, spre a debarca.

*

Londra.—Agenţia Reuter află din Constantinopol următoarele:

Poarta în nota sa circulară către puteri atrage atenţia lor asupra svonurilor de activitate militară a Bulgariei.

Poarta arată din nou că este animată de intenţii pacifice, dar declară că dacă Bulgaria persistă în atitudinea prezentă, Turcia va fi obligată să ia măsuri de precauţie, declarînd responsabilitatea în caz de conflict.

*

Belgrad.—In afară de ministrul de externe, d. Milovanovici o deputaţiune a sub-şefilor de partide se vor duce la reşedinţele marilor puteri semnatare ale tratatului de Berlin, spre a lucra în interesul poporului sîrb.

D. Milovanovici ve pleca mîine la Berlin spre a întîlni pe d. Iswolski.

*

Constantinopol.—Cercurile Porţei asigură că ambasadorul Franţei d. Constans, ar fi comunicat Porţei că toate puterile fac demersuri energice la Sofia, în urma recentei circulări a Porţei.

In străzile Stambulului reacţionar s'au lipit afişe învitînd pe toţi credincioşii să asculte cu stricteţă de Coran, caci Turcii au devenit slabi pentru că violează st.-ta lege.

*

Belgrad.—Scupcina a adoptat creditul de 16 milioane, ce i se ceruse.

*

Constantinopol. — „Yeni Gazeta" organul marelui vizir zice că Turcia trebuie să fixeze ea însăşi programul Conferenţei care va avea să tranşeze numai chestiile bosniace şi bulgare.

„Shurainmet", organul comitetului tînăr turc e de aceiaşi părere şi adaogă că Turcia n'ar participa la Conferenţă în caz contrar, căci un program mai lărgit ar insemna împărţirea Turciei.

Pentru anexarea Bosniei, Austro-Ungaria trebuie să renunţe la drepturi poştale şi la cîteva capitulaţiuni, luînd asupra-şi o parte din datoria de stat a Turciei pentru Bosnia.

Dislocări de trupe

Bucureşti.—Pe ziua de 26 Octombrie se vor face următoarele dislocări de trupe:

Regimentul „Matei Basarab" No. 35 la Cerna-Vodă; un batalion se va duce la Ostrov; regim. 1 Roşiori la T.-Severin; regim. 5 roşiori la Tecuci; regim. 2 roşiori lu Bucureşti; reg. 13 artilerie la Constanţa; devizionul de artilerie călăreaţă la Galaţi; batalionul 1 pioneri la Craiova; bat. 3 pioneri la Galaţi; bat. de pontonieri la Nămăloasa; 2 companii din reg. Mircea No. 32 de la Ostrov la Ploeşti; bat. 4 pioneri la Focşani.

Imprumutul Bulgariei

Bucureşti, — Din Sofia vine ştirea că guvernul bulgar şi-a propus să facă un împrumut de 120 milioane lei.

Se zice că împrumutul ar fi oferit de „Deutsche Bank" din Berlin.

Doui reprezentanţi ai acestei bănci vor veni zilele acestea la Sofia spre a trata cu ministrul de finanţe bulgar.

Intrunire liberală

Bucureşti. — Aseară la clubul liberal s'au întrunit cetăţenii din culoarea de roş.

S'a discutat propunerea d-lui Vintilă Brătianu în ceia-ce priveşte reorganizarea politică a Capitalei.

Alegerea de la barou

Bucureşti. — Pentru cele două locuri vacante de membri ai baroului de avocaţi s'au fixat candidaturile d-lor Gr. Urlăţeanu şi Horia Rosetti.

In chestia comunicatului

Bucureşti.—In cercurile magistraţilor a produs o vie indignare faptul că pe nedrept s'a dat avertismentul Curţei de Apel din Iaşi, procurorului general şi procurorului de Curte Stoenescu de la Iaşi cu toate că comisiunea de anchetă în concluziile ei din raportul înaintat ministrului de justiţie nu găseşte nici o vinovaţie acestora, relevînd că singurul vinovat e d. procuror Hamangiu care în raport e descris ca un măr al descordiei, şi care n'a primit de cît pedeapsa transferărei.

Ciocnire de trenuri

Petersburg.—In staţia Pomerania, un tren de persoane venind din Moscova a făcut coliziune cu un tren de marfă din cauza acarului care a trimis ambele trenuri pe aceiaşi linie. Sunt 7 grav răniţi şi 1 mort.

ANUŢA LEHRER
A. NATHANSOHN
logodiţi
In locul ori cărei alte inştiinţări.

Prima boiangerie şi curăţătorie chimică
pentru haine Bărbăteşti, Dame şi Militari
LA PARIZIANU
STRADA VECHE 45
(vis-à-vis de Biserica Sft. Sava)
se execută orice lucrări atingătoare de această branşă, prompt, conştiincios şi mai eftin ca ori-unde.
Se preschimbă gulere de cafifea la Paltoane si Pardesiuri
Inştiinţat prin o cartă poştală mă prezint la domiciliu.
— Primesc comenzi din toată ţara —

Inginer B. Diamant & Co.
BIUROU TECHNIC, IAŞI
Instalaţiuni de CANAL şi APĂ.
Instalaţiuni ELECTRICE de tot felul.
Furnizat şi instalat în Iaşi de la 1906—1908 379 cai electrice.
Instalaţiuni de mori automatice, silosuri, turbine.
Maşini de aburi Patent Schmidt.
Cazane de tot felul.
Instalaţiuni de brutării mecanice.
Instalaţiuni de tâmplării mecanice.
Instalaţiuni de fabrici de spirt, de zahăr, de tot felul.
Motoare de Benzina „Benz" de Gaz sarac, Diesel.
Maşini de tot felul, Pompe.
Furnituri de articole technice.
Cumpărături şi vînzări de maşini şi transmisiuni întrebuinţate.
Desfacere de lămpi electrice cu preţul original.
Prima-vara viitoare vom deschide în Str. Uzinei, un atelier mecanic, pentru ori-ce fel de reparaturi.
Rugăm pe domnii agricultori a se anunţa din timp.
Impregnare de curele de transmisiuni, după un sistem propriu; garantăm o durată dublă. Preparat „Perfect" pentru înlocuirea calofoniumului şi Riemenwachs, care ard cureaua şi ajută la producerea scânteilor electrice a curelelor, din care cauză se nasc accidente.
Preparat „Fix" prin care se va putea scoate piatra depusă în cazane, în cel mai scurt timp şi cu cea mai mare uşurinţă după sistemul Krupp.
Pentru împregnarea curelelor şi producerea preparatelor „Perfect" şi „Fix" vom aranja un laborator.

De închiriet de la Sf.-tul Dumitru o locuinţă bună, situată în **strada Sf. Sava No. 18,** compusă din **6 camere**, o bucătărie, odaie de baie, antret, virandă, magasie şi toate atenansele necesare unei bune locuinţe.
A se adresa la d. *P. Ianculescu*, la adresa de mai sus.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
S'a mutat în Str. Armeană No. 3

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice *„Hercules“* şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI
universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă
Renumitele sobe belgiane **„GODIN“**.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor.—Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţurile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

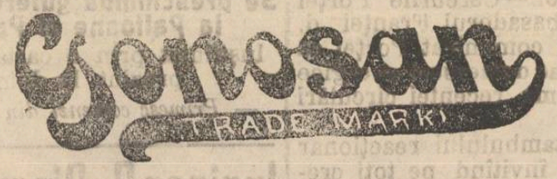

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntimpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.
De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

„VICTORIA“
SOCIETATE ANONIMA DE
Asigurari generale şi Reasigurări
IN BUCUREŞTI
Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000
Iatăia emisiune lei 1.000.000
Primul vărsămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII
ACCIDENTE
CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*
TRANSPORT
Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—
Strada Ştefan cel Mare No. 33

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

FONDOIR DÉVOSÉ
Prix..... 6f50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
en FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.
A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă

G. BELDIMAN
AVOCAT
al soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania“
18 strada Luterană 18
BUCUREŞTI
se însărcinează cu procese şi ori cealtă formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

Mai multe sute doamne bogate (noui cereri) doresc căsătorie imediată.
Reflectanţi serioşi (chiar şi fără avere) să se adreseze lui **L. Schlesing r, Berlin IP.** (Cea mai mare şi de seamă agenţie matrimonială internaţională) nu anonimă.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Pătun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Cruci 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

SE CAUTA ELEVI LA TIPOGRAFIA H. GOLDNER.

„ANCORA“
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
„Loteria Regatului Romîn“
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
Cei care au intîrziat
Să nu piardă ocaziunea acum la:
Clasa V-a a Loteriei
Tragerea
la 17 Octombrie 1908
LEI 100.000
Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a
Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile
Lozuri Norocoase
ce au mai rămas libere la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumătate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 132

Prăţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	loz intreg	32—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal
Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios
PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 38.

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul V.—No. 553. IAŞI. Marţi 7 Octombre 1908

Ucazul d-lui Ministru de Justiţie

Avertismentul dat Curţei de Apel din localitate de către d. Ministru al Justiţiei—*cu aprobarea guvernului*—constitue un monstruos abuz de putere, faţă de legea de organizare judecătorească şi o flagrantă călcare a Constituţiei ţării.

In adevăr d Toma Stelian, supunînd Consiliului de miniştri raportul comisiunei de anchetă cu privire la denunţările *neîntemeiate* aduse magistraturei ieşane, în special, şi angajînd *guvernul întreg*—prin aprobarea dată faimoasei d-sale adrese, trimeasă Curţei de Apel de aci, —a lovit în modul cel mai dureros în cele mai sfinte prerogative ale puterei judiciare, subordonînd-o în totul puterei executive.

Ştiam pînă acum că, după Constituţia ţărei, cele trei puteri Constituţionale sunt absolut independente una de alta, că fiecare din ele îşi exercită în mod suveran atribuţiunile ce le sunt conferite prin legi şi că nici una din ele nu-şi poate aroga dreptul de a împieta asupra rolului ce fiecare în parte au, de a contribui la bunul mers al tuturor instituţiunilor Statului.

De data asta însă, Conducătorul departamentului de justiţie vine şi răstoarnă în mod brutal cel mai elementar principiu constituţional, privitor la separaţiunea şi independenţa puterilor în stat, şi proclamă de pe înălţimea departamentului seu, amestecul ne permis şi periculos al puterei executive în modul de distribuire a justiţiei.

Căci, ce înseamnă alt-ceva *recomandaţia*, ca să nu zicem ordinul, ce d. Toma Stelian îndrăzneşte să dee acestei superioare instanţe judecătoreşti, asupra felului cum *trebue să se conducă pe viitor în rezolvarea judecăţilor ei*—de cît punerea puterei judecătoreşti sub controlul nepermis al puterei executive şi forţarea magistraturei de a căuta de azi înainte în *ordinele* ministrului—şi nu în *propria-i conştiinţă*, regulatorul judecăţilor ei?

In potriva unui asemenea procedeu, atît de ilegal şi de anarhic, avem datoria să ne rîdicăm cu toată energia, căci el poate fi transformat în sistem, şi ceea ce a făcut azi Ministrul de justiţie, cu consimţimîntul guvernului său, o poate face mîne ori ce alt reprezentant al puterei executive, fie el ori cît de mic şi autoritatea justiţiei ameninţată astfel, ar fi redusă cu desăvîrşire.

După atîţia ani de viaţă şi experienţă constituţională ni se pare în adevăr extraordinar cum un ministru al Ţării—*jurist* ca d. Toma Stelian, desmormîntează şi aplică cele mai vechi teorii, repudiate pînă şi de statele cu regim Constituţional mai tînăr şi mai puţin liberal ca al nostru, teorii, după cari puterea judiciară era considerată ca o ramură a puterei executive, sau ca făcînd parte integrantă dintr'însa.

Dar nu numai din punct de vedere constituţional actul d-lui Toma Stelian apare straniu şi i se poate cu drept cuvînt aplica termenul d-sale de *inexplicabil*, ci şi faţă de legea de organizare judecătorească în potriva căreia săvîrşeşte un mare abuz de putere.

In adevăr nu aceasta era soluţia la care trebuia să se oprească d-sa, dacă a ţinut cu orice preţ să tragă concluziuni nefavorabile din raportul Comisiunei de anchetă.

D. Ministru de justiţie, e presupus cel puţin, că trebuia să ştie că, atunci cînd are a face cu judecători ai unei Curţi apelative — inamovibili, — nu d-sa—ci Suprema Curte de Casaţie este chemată să rezolve chestiunile cari sunt de natură a atinge prestigiul magistraturei şi a o face să se îndepărteze de la îndeplinirea nobilei ei misiuni.

Dar d. T. Stelian a nesocotit această lege de organizare a justiţiei şi şi-a însuşit ast-fel nişte atribuţiuni scoase din sufletul său pătimaş, iar nici de cum din vreuna din legile ţărei.

De sigur calea aleasă de D-sa a fost cea mai comodă pentru satisfacerea urîciosului seu politicianism; dar să se ştie că sub pretextul de a servi justiţia,—i-a dat o crudă lovitură—tocmai D-sa, care era cel mai indicat s'o ocrotească împotriva calomniatorilor ei—şi această lovitură, care a sguduit-o aşa de puternic, nu va fi nici **uitată** nici **iertată**.

Vespasian Pella.

Revista numărului nostru de mîne va fi scrisă de d. Lăscăr Antoniu.

Cultivarea ştiinţelor sociale

Comitetul executiv al partidului conservator-democrat din Iaşi, întrunit în timpul din urmă în mai multe şedinţe, a discutat una din cele mai vitale chestiuni: starea economică şi socială a poporului şi în special a ţăranului romîn.

Cu această ocazie s'a putut constata cît de utilă ar fi pentru noi înfiinţarea unei societăţi de ştiinţe sociale, aşa cum sunt în alte ţări, avînd de scop studiarea omului ca fiinţă socială şi indicarea mijloacelor de îmbunătăţire a traiului lui, pentru a-l face mai conştient, mai liber.

Ţara noastră are nevoie de multe îndreptări, pentru a fi la înălţimea Statelor cu adevărată politică economică. Ştiinţele sociale sunt singurile în măsură să ne arăte, care din multele reforme şi schimbări ce se cer pe fie-care zi, sunt folositoare, şi care sunt utopice şi primejdioase.

Suntem datori dar, să le cultivăm, să ne pătrundem de ele, mai ales acuma cînd ne trebuesc oameni pregătiţi mai mult pentru reforme economice, de cît politice.

Pînă astă-zi diriguitorii noştri, s'au dedat exclusiv politicei de partid, lăsînd pe planul al doilea politica economică a ţărei. A sosit însă vremea ca partidele să se diferenţieze nu numai pe programe politice, ci, mai mult pe programe economice.

Pentru această nouă şi sănătoasă îndrumare, trebue ca fie-care să contribue la programul economic al partidului, în măsura studiilor ştiinţelor sociale, pe care le posedă.

Nimic nu poate să ne înspire mai multă încredere în viitorul intelectual şi în înălţarea neamului nostru, de cît faptul, că de de şi studiul ştiinţelor nu datează la noi de cît de decenii, totuşi avem în toate domeniile de cunoştinţe sociale Romîni cari au cultivat această ştiinţă şi au contribuit pînă acuma cu ceva la progresul general.

In momentul de faţă însă se simte mai mult nevoia ca acei care pot îmbogăţi patrimoniul nostru cu studii de acelea, cari sunt temeliile solide ale ştiinţei, să se decidă s'o facă, dar cu mai mult interes pentru evoluţia economică a ţărei.

L. A.

Falşurile D-lui Stelian

Ziarul Viitorul, a publicat în numărul de Duminică 5 Oct. un fel de comunicat cu privire la rezultatul anchetei de la Iaşi.

Acest „comunicat" a fost dictat de d-l Toma Stelian, ministrul de justiţie, d-lui Elef. Antonescu, prim-procuror al Trib. de Ilfov şi dus de acest magistrat din ordinul Ministrului, la redacţia sus zisului ziar, spre a fi publicat.

Subtitlurile acestui „comunicat" — un avertiment Curţei de Iaşi—Admonestarea procurorului General Leonescu, un blam procurorului Stoinescu — **arată sufletul de politician pătimaş al Ministrului de Justiţie, iar conţinutul lui —pune pe d-l Stelian în cea mai urîtă poziţiune de** *falsificator* **al textului raportului comisiunei de anchetă. In adevăr ministrul de justiţie spune în articolul său din „Viitorul", că raportul anchetei ar fi stabilit că,** *„Curtea* **făcea ADESEA act de o TOLERANŢA exagerată şi cîte odată neexplicabilă în aplicarea sancţiunilor penale".**

Ori, urmărind rînd cu rînd raportul în chestiune nu găsim nicăirea cuvintele de „TOLERENŢA" şi „ADESEA" cu care se exprimă în mod atît de categoric Marele Sfetnic al Dreptăţei!

Cuvîntul „INDULGENŢA", care înseamnă, *uşurinţă în a ierta greşelele altuia,* **d. Stelian 'L FALŞIFICĂ în „TOLERANŢA", care înseamnă** *ne-voinţă* **sau** *ne-putinţă* **de a împedica aceia ce nu-i permis.—Şi cel mai grav, d. Stelian adaugă şi cuvîntul „ADESEA" ca să deie şi mai multă tărie cuvîntului** *toleranţă* **inventat de d-sa.**

Dar pe lîngă falşul comis, d. T. Stelian insinuiază atît în adresa către Curte cît şi în aceia către d. procuror Stoenescu cînd vorbeşte de indulgenţa de care beneficiază deliquenţii, *ori-care ar fi persoanele* **trimese în judecată sau ale** *apărătorilor lor*, **de oare-ce din potrivă raportul comisiunei spune categoric că „prin nimic nu se dovedeşte că Curtea, procedînd ast-fel ea ar fi ascultat de** *„considerăţiuni extrinsece"*. **Şi mai departe, raportul adaugă în mod şi mai precis, „că acele faimoase capete de acuzare publicate în neamul Romînesc şi cari înfăţişau magistratura unei părţi a ţărei în culori aşa de negre şi răsculau indignarea în contra ei, s'a constatat că erau** *umfidturi şi denaturări* **ce** *nu puteau* **să reziste la un** *examen serios.*

Raportul termină declarînd ca n'a găsit nici la Curtea de Iaşi nici la Trib. din Moldova de sus *un singur caz* **de magistraţi cari să-şi fi plecat urechea la glasul conrupţiunei,—***„pe influenţa oamenilor cu vază din localitate, pe hatîr* **în fine Dosarele examinate de noi de aproape i-au dat desmintire — d-lui Cuza—şi asupra acestui punct".**

Chestii Şcolare

Ploae de licenţe

Acum 10 ani facultatea de litere dădea o singură licenţă, cu care se recrutau profesorii secundari şi chiar universitari.

Mai apoi s'au cerut 2 licenţe, astăzi 4, mîne se cer 13 licenţe numai pentru facultatea de litere.

Ce se urmăreşte prin aceasta?

Diferenţiarea licenţelor presupune specializarea dusă la extrem, specializare care are în vedere pregătirea pentru ştiinţă, nu pentru catedră.

Noua îndrumare, ce profesorii Universitari cată s'o dea învăţămîntului superior arată că a trecut vremea cursurilor memorizate şi furate din cutare sau cutare autor. Fiecare catedră universitară ţine ca prin seminariul alăturat lîngă ea să producă ştiinţa şi să deprindă pe student nu numai cu primirea ştiinţei de-a gata şi de-a dreptul, ci cu făurirea ei.

Spiritul de cercetare şi de proprie observare ce-l desvoltă lucrările din seminariu va merge progresînd spre deplina noastră înalţare ştiinţifică.

De cît dacă în domeniul ştiinţelor propriu zise, acest scop se poate atige imediat prin cabinetele şi laboratoriile complect dotate, nu tot astfel stă şi în cîmpul culturii literare.

A se cere din partea profesorului de istoria veche ca să se dea o licenţă numai în istoria orientului, ori în istoria Greciei, ori în istoria medievală, e a se trece marginele posibilului după ţara noastră. Tot materialul cultural de specializare ne lipseşte nouă din ţară şi se găseşte împrăştiat în marile biblioteci şi muzee străine. A cere studentului să facă lucrări originale la noi în ţară de Egiptologie, cînd nimic nu ai la tine în ţară, însamnă a-l îndemna să-şi însuşiască de-a gata cultura altora, fără a fi pus pe cale ca el singur să producă ceva de la el.

Şi aşa mai în toate ramurile literaturei. Să iei licenţa în latină, fără să ai în ţara ta arhive vechi, texte latine în original spre confruntare şi lectură de manuscripte; toate aceste ar însemna a se bate apa în piuă.

Mediul nostru din ţară nu e propriu unei adînci specializări în domeniul culturii literare, căci la ce e bun să creezi specialist elinist fără rost la noi şi fără pic de puterinţă de aplicare a acestei munci de specializare.

Iată de ce ploaea de licenţe, cu care cei chemaţi vreau să dăruească Universităţile noastre şi în special facultăţile de lirere, ne pun pe grijă că nu se cîntăresc puterile ţării noastre nici puterile noastre, mai ales cînd avem 2 universităţi neegal dotate tocmai supt raportul culturii umanitare.

La Londra lumea pedagogilor discută utilitatea sau inutilitatea diplomelor academice; la noi se crează pletora de diplome universitare pentru a face savanţi în toate disciplinile minţii.

* * *

CATE-VA NOTE

Rezumat al „concluziilor" domnului Stelian.

Prea onoratei Curţi: domnii Cuza şi Hamangiu şi-au retras acuzările lor. D. Cuza a zis—deşiţie antisemit: „nu ştiu, n'am văzut. Am zis că se spune, dar eu, personal, n-am zis nimic. D. Hamangiu, la rîndul seu, ie un intrigant, un reclamagiu, cu dor nestrămutat de a parveni. D. procuror Stoienescu a respuns cu succes la încriminările ce-i se aduceau. D. procuror-general avea, la început, încredere în d. Hamangiu şi văzînd cum operează i-a retras acea încredere.

Concluzii: dau avertisment întregei Curţi; blamez pe d. Stoienescu, blamez pe d. Leonescu, iar pe d. Hamangiu, care prea s-a compromis la Iaşi, îl transfer la Galaţi, de unde, dacă nu se va purta bine, îl voi retrimete la Iaşi.

*

Noua tualetă a zeiţei Themis: legată la ochi cu o cravată secesion a ministrului Stelian.

*

Reflecţia unui judecător, după ce a citit „conclusiile":

— Cînd acuzatul va fi jîdan, trebue să-i dai maximul pedepsei; cînd un jîdan se va judeca cu un romîn, să căştige romînul. Dar cînd se vor judeca doi jîdani?

*

Adjective steliniste: exagerat şi inexplicabil: întreaga Curte de la Iaşi. Neexagerat şi explicabil: Stelian, Cuza şi Hamangiu.

OAMENI ŞI LUCRURI

Pe firul amintirii

Ca bine ar fi dacă am avea obiceiul sau putinţa de a păstra în totdeauna colecţiile vechi ale ziarelor la care, fiecare din noi, şi-a început activitatea publicistică, în care şi-a manifestat fiecare primele încercări ale sale, şi-a simţit vibrînd primele acorduri ale gîndirii ori ale simţirii.

Unde-va, într'un colţ ascuns al locuinţei, în cel mai modest ungher, ziarele acelea ar sta mereu, s'ar aduna unele peste altele ca nişte penaţi ai casei şi ne-ar sta pururea înainte ca nişte preţioase amintiri pe de-oparte, şi pe de altă parte ca o mărturie a dezvoltării noastre, ca o oglindire fidelă a mentalităţii noastre în diferite epoce ca o măsură a evoluţiunii intelectuale pe care, treptat, am îndeplinit-o.

Ar fi, pe lîngă toate aceste, un minunat şi statornic izvor de meditări şi filosofie, căci acele foi îngălbenite, întocmai ca vechile calendare, ne-ar număra pe răbojul vremei, pasul anilor trecuţi, anilor trăiţi, anilor stinşi ce nu vor mai veni,—fără a mai aminti că sunt anii cei mai plini de credinţă şi de elan, de vigoare şi entuziasm, de lupte şi de visări.

Şi cu cît s'ar aduna şi cu cît s'ar investi acele colecţii în preajma noastră, cu atît ne-am convinge—recetindu-le—să în lume toate se făptuesc şi se petrec în formă de cerc; că rînd pe rînd toate au fost şi vin iar; că cu cît se depărtează oamenii şi lucrurile—pornind în direcţiuni opuse, cu atît mai repede se întîlnesc din nou pe un punct al cercului, ca să-şi reamintească de unde au plecat.

Noi însă n'avem în genere acest bun obiceiu de a strînge şi păstra aseminea vechi tipărituri şi aceasta îi lipseşte pe mulţi dintre noi de puternice senzaţii.

Iată, bună oară, că numai în chip foarte vag, îmi pot reaminti numele şi forma unora din ziarele de acum numai 14—15 ani. Despre ce scriam? Cum scriam? Cine erau ceialalţi toţi cu care împărtăşeam credinţile, avînturile, idealurile? Acum, cînd mă gîndesc la ei, aşi vrea mult să-i revăd pe toţi şi aceasta mi-a suggerat-o faptul că unul din ei se află astăzi în fruntea ziarului pentru care scriu rîndurile de faţă. Vedeţi: filosofia cercului, imaginea punctelor depărtate ce se întîlnesc...

Amicul Vespasian Pella era, pe acea vreme, în cercurile intelectuale ieşane printre cei mai harnici şi avea totdeauna cîte o gazetă—a sa proprie ori a altora —pentru care ne îmboldia şi ne punea la încercare temperamentele de publicişti ambiţiunile de diletanţi.

El a fost printre cei dintăi ai generaţiei noastre care a iubit ziarul şi i-a cunoscut şi puterea şi vicisitudinile şi greutăţile şi amărăciunile şi plăcerile Şi dacă în momentul cînd scriu rîndurile aceste am vr'o părere de rău, e că nu am la îndămînă colecţiile vechilor „noastre" ziare unde debutarăm în anii curului superior de liceu şi în primii ani de universitate.

Redion

Thalassotherapia

Datele unui congres.—Filosofia mării.—Om şi apă.—Reînviere din morţi.—Experienţe suggestive.—Aiurea şi la noi.—

Timp de trei zile întregi—fără a mai socoti solemnitatea de Duminică seara cînd elita locală a salutat congresul într'o entuziastă serată la „Adria-Club"—Abbazia a fost în plină serbătoare. Drapelele tuturor naţiunilor europene au fîlfîit pe faţada măreţului hotel „Stephanie" şi tricolorul romînesc a ocupat şi el un loc de frunte.

Ce este un congres al thalassotherapiei? Pentru aceasta e destul a defini cuvîntul de thalassotherapie, lecuirea bolilor prin apă de mare. Cuvîntul n'a fost încă generalmente acceptat, dar pe zi ce trece el capătă cetăţenie în vocubalarul medical şi după cum arată savantul Ernest von Leyden în articolul său recent din „Neue Freie Presse", thalassotherapia merită să preocupe — aşa cum preocupă de pe acum—luarea aminte a medicilor, căci e menită să ocupe un loc extrem de important în domeniul therapiei generale viitoare.

Cele patru congrese de pînă acum au adus rezultatele unor însemnate cercetări şi în momentul de faţă aproape nu este capitol de patologie unde, între alte tratamente, să nu figureze şi acest mare şi impunător factor therapeutic: Marea, fie că e vorba de băi propriu zise, fie că se vorbeşte de şederea pe malul mării, de inspiraţia aerului de mare, ori numai de călătorii pe mare.

Este de ajuns să amintim că au intrat în domeniul thalassotherapiei capitole medicale de primă importanţă ca: anemia şi chloroza, astma, gutta, scrofuloza, neurastenia, diversele afecţiuni femeeşti, obezitatea, iar acum mai recent tuberculoza şi nefrita, odinioară considerate ca absolut incompatibile cu climatul marin şi deci cu thalassotharepia.

*

Interesant de relevat în primul rînd în studiul acestui măreţ factor therapeutic e că prezintă în acelaşi timp o legătură medicală propriu zisă şi una biologică filosofică cu vieţuitorii pămîntului în general, cu omul în special. Se ştie ce zgomot au provocat în ultimul deceniu publicaţiile lui Quinton, medicul francez care a dat cel întăiu impuls unei serii de cercetări în diferite direcţiuni, între cari şi injecţiunile cu apa de mare privită cu un serum fiziologic menit a înlocui sîngele animal. Apa de mare a fost oarecum identificată cu mediul nostru organic. După teoria respectivă, omul vieţuitor este o colonie de celule organice, un fel de aquarium sarat în care respiră, lucrează şi reacţionează toate forţele constitutive ale individului. Avem în corpul nostru o Mare în... mic, corespunzînd cantitativ, cu a treia parte din greutatea noastră.

Iar sîngele, acel miraculos liquid, care întreţine viaţa organizmului este, în esenţă, frate cu uriaşul, infinitul liquid ce constitue mările, oceanele de la un pol la celalalt. Celebra experienţă a d-rului Quinton care a înlocuit sîngele unui cîne — anemiat pînă la ultima clipă de agonie—prin injecţiuni de apă de mare, urmate de o imediată „reînviere" a animalului, fără să treacă un moment un fior de emoţiune în lumea gînditorilor şi a biologiştilor, făcu pe toţi să mediteze ori să speculeze asupra însă-şi originei omului, asupra începuturilor noastre de vieţuitori în mijlocul apei, unde—se ştie—a răsărit prima celulă animală, forma primitivă a tot ce este vieţuitor pe pămînt căci întreg pămîntul ca şi întreg regimul animal, sunt dăruite universului de către

Cumparaţi Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea 17 Octombrie 1908

de la Noua şi Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAŞI (Piaţa Unirei)

Dacă voiţi să fiţi CONŞTIINCIOS servit la toate clasele şi să primiţi plata cîştigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat şi până acum.

Un Loz întreg Lei 32, O jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8 Una optime lei 4.

apele mărilor eterne într'un foarte îndepărtat trecut...

Doctorul Quinton n'a rămas izolat în cercetările sale. Combătut de unii, s'au găsit însă savanţi cari să-l complecteze şi să-l susţină. Acum 2—3 ani la Institutul de Medicină din Paris savantul Dastre a reluat experienţele şi le-a comentat prin prizma unei înalte filosofii pe care, din lipsă de material la îndămînă, o rezum aci în mod incomplect.

In cazul citat de Quinton sarea a fost numai un prilej de a se vedea cîtă grijă poartă Natura pentru a asigura fixitatea tuturor elementelor constitutive şi esenţiale ale sîngelui şi a condiţiunilor sale fizice. In liquidul acesta hrănitor totul este constant, în calitate şi în cantitate, la animale ca şi la om. Natura, atît de schimbăcioasă în alte privinţi, devine aci un model de statornicie. Suntem în faţa unei legi de mare importanţă şi însemnătatea ei apare dacă luăm noţiunea de sînge în înţelesul cel mai larg, definindu-l ca un element menit să asigure invariabilitatea vieţei elementare. La toate vertebratele procentul sării în lichidul sanguin este acelaşi, suferind foarte mici schimbări dacă trecem de la mamifere, la reptile şi la peşti,—schimbări neînsemnate faţă de diversitatea uimitoare a formelor specifice şi a schimbărilor în mediul cosmic.

Fiinţele vii variază adecă înfinit mai mult prin morfologia de cît prin fiziologia lor.

*

Dar spaţiul e prea măsurat pentru a ne îngădui să intrăm în detaliii şi speculaţiuni. Ne grăbim dar a menţiona că experienţele d-rului Quinton în ce priveşte înlocuirea sîngelui prin apă de mare au fost reluate în ţară la noi de d. dr. Eracli Sterian, dar au dat rezultate negative, ceea ce se explică—cităm din unul din referatele d-rului Sterian la congres—prin diferenţa între apa Mărei Negre şi acea de Ocean. Apa celei dintâiu, în stare naturală, nu posedă aceeaşi concentraţiune moleculară ca acea de care s'a servit Quinton, luată din Oceanul Atlantic, la Arcachon.

Diferenţa aceasta e foarte remarcabilă şi vom vedea îndată ce urmări comportă.

As.

Bolnavii de la Socola

— O SCRISOARE —

D. doctor Brăescu binevoeşte a da lămuriri cu privire la cele ce aratam într'un articol de acum două zile, vorbind de nenorociţii pacienţi ai institutului de la Socola.

Lămuririle aceste sunt preţioase.

D. Brăescu m'a înţeles; d-sa a înţeles, mai cu samă, cu ce spirit am vorbit în chestiunea aceasta; şi nu sunt de cît prea mulţumit a-l vedea alături de mine.

E H.

Stimate D-le Herovanu,

Am citit articolul dv. din „Opinia" de ieri relativ la modul cum sunt trataţi şi consideraţi alienaţii în general şi vă declar că sunt de acord cu dv; adăogînd chiar că sunt printre cei dintâi în ţară, dacă nu cel întâi, care am scris şi lucrat în această direcţie.

Mă deosebesc însă fundamental de dv. cînd spuneţi că la ospiciul Socola se bat bolnavii şi cînd afirmaţi că îngrijirea lor este lasată dacă nu la voia soartei cel puţin sub regimul vechiului sistem din alte vremuri.

Nu, d-le Herovanu, nu se bat bolnavii la ospiciul Socola; bataia şi camaşa de forţă sunt cu desăvîrşire abolite. Şi dacă se întîmplă cîte un caz rar, izolat, cînd un înfirmier a lovit un bolnav, el a fost imediat concediat şi dat judecăţei, cum dovedesc adresele noastre No. 1126 din 11 Septembrie 1906 şi No. 102 din Ianuaz 1908 prin care cerem parchetului Iaşi ca să dee în judecată şi să fie pedepsiţi doi infirmieri cari lovise doi bolnavi.

Se poate ca să se găsească cîte un bolnav cu vînătăi pe corp dar ele provin din cauză agitărei bolnavului care uneori se urcă pe ferestre, alte ori să vîră sub paturi sau cad jos, sau în fine se lovesc ei însuşi şi-şi produc vînătăi. In specie cazul pe care-l vizaţi dv. îl puteţi vedea ori cînd şi vă veţi convinge că n'are nici o vînătaie.

In ce priveşte îngrijirea bolnavilor din ospiciul Socola ea este departe de a fi lăsată la voia soartei, şi mai departe încă de a se face după vechiul sistem din alte vremuri—cum afirmaţi dv.

Ospiciul Socola—afară de mici tracasării administrative—este organizat după sistemul celor mai mari şi moderne azile de alienaţi din Europa.

El este organizat după modelul azilelor de alienaţi Gartloch, Woodilie, Morningside şi Glascov din Scoţia, Benstead, Claybury şi Harton din Londra, Altscherbitz, Hertzberge şi Fulhlgrten din Germania, Maison blanche din Paris, Mons şi Tournai din Belgia etc. etc., azile de unde am cules datele necesare pentru organizarea ospiciului Socola.

Bolnavii din ospiciul Socela sunt consideraţi şi trataţi, de mine şi de personalul medical de sub direcţia mea ca rude şi prieteni şi li se dau îngrijirile cele mai umane şi părinteşti.

Ospiciul Socola stă la dispoziţia d-tră ca să vă convingeţi cînd vroiţi.

Iar dacă în spiritul dv. ar rămîne o urmă de dubiu, eu vă propun ca să însărcinăm doi specialişti unul din ţară şi altul din străinătate—pe contul meu—care să-şi dee părerea asupra modului cum e organizat ospiciul Socola şi cum sunt trataţi bolnavii.

Şi fac această propunere pentru că-mi iau întreaga respundere a conducerei ospiciului, şi pentru că nu vroesc ca să se lovească în o instituţie, fără nici un temeiu sau numai pentru că un spirit cult şi ponderat ca a d-lui Herovanu s'a înduioşat de lacrimele rudei unui pacient din Socola.

Acestea vroiam să răspund articolului dv. de eri şi vă rog ca pe de oparte să dispuneţi ca aceastǎ scrisoare să fie publicată în „Opinia", iar pe de altă parte să primiţi expresia sentimentelor mele de stimă şi consideraţie ce vă păstrez.

4 Octombre 1908

Dr. V. Brăescu
Medic Primar şi Director al ospiciului de alienaţi Socola

Iaşii industriali

Dăm mai jos datele ce privesc mişcarea meseriile din Iaşi, după ultima statistică întocmită de Camera de Meserii circumscripţia Iaşi.

Cum toate meseriile sunt împărţite în 4 mari corporaţii *metalurgică, constructori, Confecţii* şi *Progresul*, cuprinzînd 27 de specii, dăm loc pentru astăzi la meseriile din corporaţia metalugică, care cuprinde 14 specialităţi, cu următoarele date:

1) *Tinichigii*, maiştri romîni 15, străini 67, lucrători romîni 14, străini 42, adică romîni 29, străini 109; total 138, sau 21 la sută romîni.

2) *Mecanici*, maiştri romîni 39, străini 30; lucrători romîni 35, străini 17; adică 74 romîni, străini 47; total 121, sau 61 la sută romîni.

3) *Instalatori*, maiştri romîni 2, străini 5; lucrători romîni 3, străini 1; adică romîni 5, străini 6; total 11, sau 45 la sută romîni.

4) *Giuvaergii*, maiştri romîni—, străini 7; lucrători romîni—, străini 9; adică romîni—, străini 16; total 16, sau nici un romîn.

5) *Argintari*, maiştri romîni 2, străini 6; lucrători romîni 2, străini 3, adică romîni 4, străini 9; total 13, sau 30 la sută romîni.

5) *Lampişti*, maiştri romîni—, străini 2; lucrători romîni— străini 1, adică romîni—, străini 3; total 3, sau nici un romîn.

7) *Turnători*, maiştri romîni 3, străini 2; lucrători romîni 1, străini—, adică romîni 4, străini 2; total 6, sau 67 la sută romîni.

8) *Căldărari*, maiştri romîni 1, străini 4; lucrători romîni 1, străini 1, adică romîni 2, străini 5; total 7, sau 28 la sută romîni.

9) *Alamari*, maiştri romîni 1, străini 8; lucrători romîni—, străini 1, adică romîni 1, străini 9; total 10, sau 10 la sută romîni.

10) *Armurieri*, maiştri romîni 4, străini 3; lucrători romîni 2, străini 2, adică romîni 6, străini 5; total 11, sau 55 la sută romîni.

11) *Ferari*, maiştri romîni 36, străini 59; lucrători romîni 80, străini 41. adică romîni 116, străini 100; total 216, sau 53 la sută romîni.

12) *Lăcătuşi*, maiştri romîni 10, străini 17; lucrători romîni 57, străini 38; adică romîni 67, străini 55; total 122, sau 55 la sută romîni.

13) *Caretaşi*, maiştri romîni 3, străini 8; lucrători romîni 21, străini 7, adică romîni 24, străini 15; total 39 sau 61 la sută romîni.

14) *Ceasornicari*, maiştri romîni 2, străini 25; lucrători romîni 2, străini 5, adică romîni 4, străini 30; total 34, sau 11 la sută romîni.

Total maiştri romîni 118, străini 243; lucrători romîni 218, străini 168, adică romîni 336, străini 411; total 747, sau 44 la sută romîni.

CRONICA MUZICALA

Opereta

Dintre toate genurile de artă care aparţin de o potrivă şi muzicei şi dramei, acel care pare mai accesibil şi mai gustat de ori ce public, e fără îndoială *opereta*. Pe cînd *opera*, cere oare care educaţie muzicală, şi se adresează în acelaşi timp şi sufletului şi minţei, lucrînd asupra celor ce o gustă, cu prea multă intensitate, *feeria* nu satisface de cît gusturile simple şi nu produce de cît emoţii reduse şi slabe, iar *vodevilul* nu mai are căutare nicăeri. Opereta e dar singura, care distrează şi care mulţumeşte, — atît pe cei exigenţi cît şi pe cei cu sufletele uşoare. De aici succesul său pretutindeni.

Nu vreau să spun cu aceasta, că succesul trupei d-lui Grigoriu se datoreşte numai acestor împrejurări prielnice. Fără îndoială că valoarea elementelor ce o compun e decizivă în această privinţă,—şi publicul din Iaşi—care dacă are multă indulgenţă, ştie însă uneori să fie de o severitate crudă—a recunoscut-o în chip destul de elocvent.

Am vorbit în treacăt de succesele înregistrate pînă acum, şi am relevat cu aceste prilejuri marile calităţi ale unora dintre artiştii trupei.

O figură asupra căreia se cuvine să insistăm mai mult, e însă d-na *Micioara* ale cărei merite nu pot să nu fie subliniate, pentru că arareori aceiaşi persoană întruneşte la olaltă calităţi care, obicinuit, nu se găsesc de cît risipite la unul şi la altul.

D-ra *Micioara* se bucură de o voce, a cărei amploare nu e mai prejos nici de claritatea ei, nici de timbrul său plăcut şi armonios. In *Văduvioara veselă*, şi în *Voevodul Ţiganilor*, ea a pus în evidenţă toate aceste calităţi, cu o măestrie şi cu o simplicitate, care au fermecat auditoriul. Evident, că toate aceste calităţi au trebuit să fie puse în valoare de o şcoală bună şi serioasă, de studii lungi în ţară şi în străinătate, şi pe cît ni se afirmă, lucrul e astfel. Dar nu e mai puţin adevarat, că în artă, succesul se datoreşte în primul rînd temperamentului artistic, —adică acelui fond sufletesc pe care d-ra Micioara îl risipeşte cu o dărnicie admirabilă, — şi că temperamentului acesta, care reeşă şi din jocul său de scenă plin de graţie şi dezinvoltură, d-ra Micioara, datoreşte cucerirea publicului ieşan.

Şi această artistă nu e decît la începutul carierei sale. Ce-i rezervă viitorul e lesne de înţăles.

Faust.

Litere-Ştiinţe-Arte

Parisul literar e cu totul preocupat de noutăţile teatrale ale diferitelor scene. Se ştie ce rol însemnat joacă în viaţa marei metropole „premierele" şi cît de mult preocupă ele atenţiunea şi curiozitatea publică.

Primele trei piese cari au infruntat de curînd focul rampei au fost „Israel" mult aşteptata piesă a lui Henry Bernstein, „L'émigré" prelucrarea lui Paul Bourget în colaborare cu artistul Guitry şi „Parmi les pierres" de Sudermann.

Bernstein pare a-şi fi atins apogeul şi a fi lunecat pe povîrniş. Subiectul nouei piese, „Israel" l'am amintit nu de mult în mod incomplect. Tînărul „prinţ" Thibault de Croncy e conducătorul unei violente organizaţiuni antisemito-clericale şi între alte scopuri şi mijloace urmăreşte şi pe acela de a izgoni din „clubul elitei" pe milionarul evreu Justin Gutlieb, un anticlerical. Il însultă într'o zi aşa feliu că un duel e inevitabil, De Croncy are intenţia şi siguranţa de a ucide pe Gutlieb şi nu-şi ascunde de loc planul acţiunii. Dar mama lui De Courcy intervine şi stărue pe lîngă fiul său să renunţe la duel. Ne izbutind ea recurge la mijlocul eroic: mărturiseşte fiului său că a fost cînd-va amanta lui Gutlieb şi că el însuşi, clericalul reacţionar de Croncy nobilul, e flul natural al acestei legături. De Croucy e disperat; vrea să se sinucidă şi cu multă greutate îl reţină duhovnicul seu, îndemnîndu-l să între în viaţa monahală. Mai tîrziu, însă de Croncy revine şi îşi curmă viaţa prin otrăvire.

Acţiune cam forţată, precum se crede, e lipsită de acea forţă de imaginaţie cu care ne obişnuise Bernstein în ale sale admirabile drame sociale. In schimb—a vînat actualitatea.

Piesa lui Bourget, „l'Emigré", n'a avut de cît un succes de politeţă. dată fiind faima romancierului Bourget. Insuşi „Figaro" laudă piesa cu mare rezervă.

Drama lui Sudermann pare a fi găsit admiratori în lumea atît de dificilă a Parisului. E un nou merit al lui Antoine de a fi aclimatizat încă odată o piesă exotică şi numai datorită îndrăznelei şi îndemănării directorului „Odeonului", Sudermann a putut serbători un sueces pe o scenă franceză.

*

Una din cele două fiice ale lui Emile Zola, d-ra Denise Zola, s'a măritat la 14 Octombrie cu tînărul scriitor Maurice Leblond.

Se ştie că marele romancier a avut din o legătură legitimă două fete, din care Denise e cea mai în vrîstă. Amîndouă au fost adoptate de d-na Zola, după moartea barbatului său.

La căsătorie au asistat numeroase personalităţi marcante din lumea politică şi literară.

*

Imparatul Wilhelm al Germaniei este autorul unei invenţiuni tecnice care va putea fi aplicată cu succes şi în domeniul fabricaţiunii de automobile.

Invenţia încă nu e brevetată.

*

Cum se scrie istoria—se poate vedea şi din următorul fapt relatat de un ziar german.

De curînd s'a găsit o versiune inedită asupra întrevederei împărătesei Charlota a Mexicului cu Napoleon al III-lea, din August 1866. Impărăteasa cerea lui Napoleon să lase trupele franceze în Mexic şi imparatul refuza.

După o discuţie de două ore se auzi o voce ascuţită răcnind într'un acces de farie turbată: „Cum am putut uita că în vinele mele curge sînge de al Burbonilor. Nu trebuia să mă înjosesc până într'atîta încît să stau de vorbă cu d-ta". Şi căzu leşinată.

A doua zi jurnalele oficiale anunţară, după formula obicinuită: „Intrevederea a fost din cele mai cordiale şi a durat două ore".

*

A apărut şi s'a pus în vînzare No. 15 al revistei «Pagini Libere, care se tipăreşte la Galaţi, cu următorul interesant sumar:

B. Nemţeanu, Elegii Romane, A. Spiru Bacău, O polemică Maiorescu, Enric Furtună, Voinicul. Ion Corbu, Poeme, Vasile Conta, Ce-i iubirea. Pagini Libere, Recenzii. Vasile Crîngu, Mozaic, Dr. V. Lates, Cuceririle Psichiatriei. Redacţia, Note şi Informaţiuni.

Informaţii

Cine a eliberat pe Guttman?

Din raportul comisiunei de anchetă rezultă fundamentala eroare ce înalţii magistraţi ai anchetei comit, atribuind Curţei indulgenţa inexplicabilă în acordarea liberărei lui Guttman, cînd se ştie că nu Curtea, *ci camera de punere sub acuzare, fără nici un control, e aceia care se pronunţă ca instanţă apelativă asupra eliberărilor deţinuţilor deliquenţi. Şi fiind-că d. ministru Stelian insinuiază că Curtea —adică Cumera de punere sub acuzare— în indulgenta ei procedare ar fi ţinut samă de anumite imprejurări legate de persoanele deliquenţilor sau ale apărătorilor lor, ţinem să arătăm cine sunt magistraţii Curţei, care coustituiau camera de punere sub acuzare, în timpul eliberării lui Guttman şi au pronunţat deci eliberarea lui;*

D. *T. Crivăţ*: la 19 Februarie 1882 subst. la trib. Neamţ; 23 Martie 1882 supl. trib. Botoşani; 19 Iuuie 1885 proc. trib. Suceava; apoi Vaslui şi Botoşani; 31 Dec., 1886 jude instr. trib. Botoşani, apoi Suceava; 9 Febr. 1890 preş. trib. Iaşi; *31 Martie 1899* consilier Curtea de Apel din Iaşi, *(ministru al justiţiei fiind G. D. Palade).*

D. *A. Suciu*; 16 Mai 1876 supl. trib. Vlaşca; 18 Oct. 1876 jud. instr. trib. Neamţ. apoi Iaşi pînă la 10 Martie 1879; 2 Apr. 1880 preş. trib. Iaşi; 27 Iulie 1881 prefect jud. Neamţ, apoi Olt pînă la 1 Iulie 1883 (sub liberali); 12 Dec. 1883 supl. Curtea de Apel Focşani, apoi Iaşi pînă la 1 Sept. 1890; 31 Oct. 1895 avocat al Statului cl. I laşi pînă la 1 Mai 1899 (sub liberali); 5 Oct. 1902 proc. general Curtea Iaşi; 30 Dec .1902 cons, aceiaşi Curte *(ministru al justiţici fiind Eug. Stătescu).*

D. *Em. Cernătescu*: 15 Dec. 1879 snbst. trib. Bacău; 31 Mai 1880 supl. trib. Tutova; 21 Iunie 1883 jud. acelaş trib.; 9 Mai 1885 jud. instr. trib. Vaslui; 11 Nov. 1885 jud. trib. Botoşani pînă la 18 Ian. 1886; 8 Oct. 1886 revizor şcolar în judeţele Dorohoi şi Botoşani; 25 Iunie 1888 jud. instr. trib. Neamţ; 1 Sept, 1890 preş. trib. Fălciu, apoi Iaşi s. III; 5 Dec. 1901 cons. Curtea de Apel din Iaşi *(ministru al justiţiei fiind d. C. I. Stoicescu).*

Nu mai vorbim de avocatul lui Guttman, care l'a aparat înaintea justiţiei şi care se ştie că e d. At. At. Gheorghiu

● Cu începere de astă-zi d. Vespasian Pella a luat direcţiunea şi conducerea ziarului nostru, conform delegaţiunei dată de comitetul executiv al partidului conservator democrat local.

● Cazurile de holeră s'au împuţinat cu totul în Rusia.

După ştirile oficiale pe ziua de eri la Petersburg au fost 49 cazuri noi de holeră, din cari 21 mortale.

După cum se vede flagelul a început să descrească, căci de unde mai înainte cazurile se numărau cu miile, acum sunt numai 49.

◑ De la 1 Aprilie viitor comandanţii companiilor de jandarmi rurali vor fi toţi căpitani.

Actualii locotenenţi, comandanţi de companii de jandarmi, vor fi avansaţi la gradul de căpitan.

◒ Numirea unui medic primar al oraşului, în locul d-lui dr. C. Buicliu, care a fost scos la pensie din oficiu, nu se va face de cît pe ziua de 15 Octombrie.

Pînă la acea dată d. dr. Buicliu continuă să funcţioneze.

◒ D. maior P. Minovici, ajutor de intondant al corpului IV de armată va pleca Joui în inspecţie la Bărlad.

◒ D. dr. V. Roşculeţ, medicul primar al judeţului care a fost cîte-va zile în Capitală, în interes de serviciu, s'a reîntors azi dimineaţă în localitate.

◔ D. general A. Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată, va pleca Vineri seara la Bucureşti, pentru a lua parte la şedinţa comitetului inspectorilor generali ai armatei ce se ţine Sămbătă la ministerul de răsboiu.

◒ Un reprezentant al cassei bisericilor va veni la sfîrşitul lunei aceştia în localitate, spre a vizita lucrările ce se fac la biserica Trei-Erarhi, pentru construirea salei gotice.

● După cum am anunţat, trei călugări din M-rea Neamtz au hotărît să se ducă şi să se stabilească în regiunea românească „Assa-Canada" (America), unde după cum se ştie există şi o biserică românească.

Aceşti trei călugări vor pleca în America la sfîrşitul lunei aceştia.

Actualul superior al capelei româneşti din Canada, P. C. S. Archimandritul Evghenie Ungureanu, se va reîntoarce în ţară, în primile zile ale lunei Noembrie.

◔ Aseară s'a reîntors în localitate d. Nicolae Teodorescu directorul regiei monopolurilor statului din Iaşi, venind din macedonia, unde a făcut parte din comisiunea pentru transportarea tutunurilor noastre acolo.

◐ Aflăm cu plăcere că eri a avut loc logodna domnului Gh. Zavalide, profesor de muzică cu d-ra Valerie Popp.

Felicitări.

◔ Brigadirul silvic Stănescu de la pădurea Bîrzeşti, a epitropiei Sft. Spiridon, a fost îndepărtat din serviciu, din cauza unor delapidări.

In locul lui, a fost numit dl. Ioan Poftescu.

● După cum s'a anunţat, acum cîteva zile, consiliul de reformă de pe lîngă corpul 4 de armată a reformat pe d. colonel Cristodulo, comandantul regim. 12 Cantemir.

Cauza pentru care numitul colonel a fost adus înaintea consiliului de reformă, e că a împrumutat sume de bani de la inferiori.

● Vineri 10 Octombrie se va începe la facultatea de medicină, concursul pentru catedra de anatomie descriptivă, vacantă la acea facultate.

Candidaţi sunt d-nii: dr. I. Tănăsescu şi Reiner din Bucureşti.

Comisiunea examinatoare se compune, din partea facultăţei din d-nii profesori dr. Souly, C. Bottez şi Juvara, iar din partea ministerului d-nii prof. I. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, şi D. Voinov, profesor de botanică.

Preşedinte al comisiunei va fi d. dr. Cantacuzino.

In primile zile comisiunea va cerceta lucrările candidaţilor şi proba orală se va începe probabil în ziua de 5 Octombrie a. c.

◔ D. Mareş, şeful biurourilor de mişcare a sosit eri dimineaţă în localitate în inspecţiune.

✱ **CARITATE.**—Se cere un sfat şi un ajutor.

O femee tînără, soţia unui funcţionar atins de o boală teribilă—rămasă ast-fel fără nici un sprijin, şi ameninţată sau de mizerie sau de viţiu. Şi o perspectivă şi alta o îngrozesc. Vrea să-şi cîştige existenţa în chip cinstit,—dar educaţia ce i s'a dat n'a iniţiat-o în nimic lucrativ. Pe cît îi este cu putinţă oferă dorul său de muncă, un suflet bun şi multă bună voinţă. E mult,—cînd la aceste lucruri se adaoge vigoarea vîrstei. Ea aşteaptă o ocupaţie în sînul unei familii. Pînă atunci, oamenii de bine, cari cred de datorialor să-i vie într'ajutor, s'o facă. Vor avea mîngîierea de a fi înlesnit mîntuirea unui suflet.

O listă e deschisă la redacţia acestui ziar.

E. H.

S'a subscris:

1. D-na şi Dl. E. Herovanu 20 lei
2. D-na Aglaea T. Tăutu 20 lei
3. Dl. V. P. 5 lei
4. Dl. I. L. 5 lei

Ultime informaţii

● **In jurul anchetei.** — *D. N. Leonescu, procuror general pe lîngă Curtea de Apel din Iaşi, şi-a înaintat telegrafic demisiunea din această delegaţie.*

Colectiviştii locali revendică succesiunea pentru d. Suciu, consilier de Curte. Ar fi fenomenal ca d. Suciu sau un alt consilier să primească delegaţia, întru cît toţi au primit avertismente.

D. N. Leonescu îşi va relua locul de consilier de Curte.

— D. Ciru Oeconomu, procuror general la înalta Curte de Casaţie, şi-a exprimat indignarea contra infamiei ministrului Stelian, care a făcut politică josnică, cînd a tras concluziile ştiute.

— D. M. B. Cantacuzin, fost consilier de la Curtea de Iaşi, presidentul clubului carpist din Iaşi, a fost întrebat ce ar fi făcut dacă avertismentul l'ar fi găsit încă magistrat?

In nici un caz, a respuns d. Cantacuzin, **n'aşi fi înghiţit lovitura, ci mi-aşi fi trimis imediat demisia motivată.**

Aşa vorbeşte presidentul. Cum scriu leşinaţii de la „Evenimentul", ie, ca de obiceiu, în flagrantă contra-zicere cu gîndul şefului.

— De oarece Curtea de Apel este actualminte descomplectată prin absenţa primului president, care se află în Bucureşti la concursul stagiarilor şi prin absenţa a patru consilieri, cari prezidează curţile cu juri, Curtea se va întruni, în secţiuni unite, Mercuri, 8 Octombrie, spre a asculta citirea adresei ce-a fost trimisă primului president al Curţei.

Consilierii Curţei de Apel din Galaţi s'au întrunit ieri în consfătuire şi au hotărît să comunice ministrului de justiţie că nu acceptă ca D. Hamangiu să facă parte, ca procuror, din parchetul curţei.

— Eri, Duminecă, a sosit decretul prin care d. Dimitrie Istrati se transferă din Galaţi procuror de Curte la Iaşi.

D. Dimitrie Istrati a fost prim-procuror la Iaşi în anii 1900—1903, cînd a fost transferat la Mehedinţi. La 31 Ianuarie 1904 fu numit procuror de Curte la Galaţi.

D. Hamangiu a cerut un congediu pe timp de 10 zile. Sîmbătă şi-a luat rămas bun de la funcţionarii parchetului şi de la aprozi.

● Sîmbătă seara s'au întrunit acasa la d. G. Şendrea, liberalii demisionaţi din club. Au luat cuvîntul d-nii: Gh. Şendre, N. Nicolaide, C. N. Paraschivescu, Handoca şi Elefterie Ropală.

D. C. N. Paraschivescu a arătat că d. Greceanu a propus demisionaţilor ca să vie cu toţii la carpişti şi că vor fi primiţi în mod solemn: partidul va da un mare banchet cu acel prilej.

D. Neculaide s'a opus la aceasta iar în ce priveşte banchetul a arătat că, în aceste vremuri de holeră, nu ie bine ca oamenii să-şi încarce stomacul.

S'a hotărît: temporizarea.

● In raportul Inalţilor magistraţi figurează învinuirea că Curtea a fost indulgentă cu numitul Guttmann, care după ce-a fost eliberat pe cauţiune de zece mii lei, a dispărut.

Inalţii magistraţi au fost rău informaţi: Guttman n'a dispărut. El domiciliază în Tg. Neamţ şi ieri a fost în Iaşi.

● După rapoartele sosite la serviciul sanitar al judeţului, epidemia de scarlatină e în descreştere în judeţul nostru.

● Din Bucovina ni se scrie că în oraşul Rădăuţi bîntuie cu furie epidemia de scarlatină printre copii. Şcoalele au fost închise.

Au fost 24 cazuri din care 7 mortale.

● Astăzi la orele 2 p. m. s'a început la prefectura de judeţ examenul pentru candidaţii la posturile de notari.

Sunt înscrişi 12 candidaţi; comisiunea examinatoare se compune din: directorul prefecturei de judeţ şi d. M. Ghinea Ionescu, prim-procuror.

● Liga culturală, secţia Bacău, a votat următoarea *Moţiune*:

In faţa gravelor evenimente ce se desfăşoară lîngă hotarele ţărei noastre şi spre a nu fi surprinşi nepregătiţi de problemele ce se vor pune în soluţiunile ce li se vor da într'o viitoare conferinţă internaţională în ce ne priveşte pe noi Romînii, cetăţeni bacăoani întrunindu-se astăzi 5 Octombrie 1908, în sala Ateneului, declară că se solidarizează cu fraţii lor de pretutindeni spre a lupta pe toate căile şi cu toate forţele lor pentru redeşteptarea unei puternice conştiinţi naţionale, care să servească de sprijin reprezentanţilor ţărei în apărarea energică a drepturilor cîştigate şi 'n revandicarea demnă de complicaţiuni legitime şi conforme aspiraţiunilor neamului romînesc.

● De astă-zi au început cursurile seminarului pedagogic universitar.

Asistenţii acestui seminar sant invitaţi de direcţia seminarului să frecventeze cursurile şcolei de aplicaţie de pe lîngă acel seminar, asistînd la lecţiunile model ţinute de profesorii instituţiunii.

● D-nii I. Kalinderu, preşedintele societăţei monumentelor istorice, P. Gărboviceanu, administratorul casei bisericilor, Ghica-Budeşti, architect şi Lepadattu, secretar, au plecat în Bucovina pentru a vizita mai multe mănăstiri şi biserici româneşti din această provincie.

● In curînd va avea loc o mare mişcare printre funcţionarii gărei locale.

D. Iordănescu actual şef al gărei va fi avansat.

● Astă-noapte s'a întîmplat o nenorocire în comuna Ozoi—în următoarele împrejurări.

Pe cînd se întorceau acasă trei băetani, din sat,—ce veneau din Iaşi,—suiţi deasupra unui poloboc cu vin dintr'un car,—luîndu-se la hîrjoană, unul din ei, anume Ioan Chiriac căzu sub roatele carului şi fu tăiat în două de roate.

Autorităţile au fost vestite de această întîmplare.

◔ In astă-seara trupa de operete a d-lui Grigoriu va da la teatrul Naţional frumoasa operetă în 4 acte „Vieaţa Parisiană."

● **Ştiri militare.**—Alaltă eri s'a terminat examenele la şcoala superioară de resboiu din capitală.

Promovarea şi absolvirea a fost date pe grade şi vechime, iar nici de cum după clasificaţie.

— Cu începere de la 1 Noembrie a. c., se înfiinţează anul al III-lea la şcóla superioară de resboiu, an care se numeşte complimentar şi care se va compune din absolvenţii din anul acesta.

— Locotenentul Minculescu Ştefan din infanterie, absolvent al şcoalei superióre de resboiu şi locotenentul Ruginski din artilerie au reuşit la examenul de stagiu pentru străinătate.

— In cavalerie pe ziua de 38 Noembrie vor fi avansaţi 8 locot. la gradul de căpitan.

— Se dă ca sigură numirea d-lui colonel Pretorian Eracle, din cavalerie, ca comandant al pieţei Bucureşti.

● **Deschiderea cursurilor universitare.** Eri la orele 2 jumătate, după cum am anunţat, a avut loc in aula Universităţei, solemnitatea deschiderei cursurilor universitare.

Aula era arhiplină. Reprezentanţii autorităţilor, invitaţi profesori şi directori de licee şi gimnazii ocupau locurile din aulă, iar în amfiteatru studenţi şi studente.

După ce fu oficiată sfiinţirea apei, dl. rector Georges Bogdan, ţine o mică cuvîntare.

Prin ea d-sa arată în scurt mersul universităţei în cursul anului şcolar trecut şi urează pentru viitor spor şi dragoste de muncă studenţilor.

După aceea d. profesor de slavistică, de pe lîngă facultatea de litere, Ilie Bărbulescu, rosteşte o frumoasă cuvîntare vorbind despre „Unilateralitatea activităţei noastre şcolare, faţă de nevoile ţărei".

● **Judiciare.**—La camera de punere sub acuzare ce vor cerceta astăzi cererile de eliberare făcute de domnii Botez, silvicultor şi Tanenzapf, antreprenor de păduri, implicaţi în fraudele silvice de la Piatra Neamtz.

Va cerceta de asemenea opoziţia ce-a făcut-o neguţitorul falit Semmer.

Simbătă s'a cercetat şi primit opoziţia procurorului de Fălciu în contra infirmărei mandatului lui Gotlieb, invinuit de atentat la pudoare.

— Administraţia comunală a intentat acţiune societăţei electrice din Iaşi. Afacerea a fost repartizată la secţia II-a a tribunalului şi termenul urmează să se fixeze.

Reclamaţia cuprinde 5 puncte: 1) că societatea n'a canalizat toate stradele şi cere ca să le canalizeze şi să plătească comunei, pentru timpul cît n'a făcut canalizările cîte cinci mii lei daune anual, socotit de la 1902; 2) societatea să instaleze lămpi electrice în toate stradele prevăzute în contract şi să plătească zece mii lei daune comunei pentru refuzul de a face asemenea instalaţii în stradele: Şcoala de Arte, prelungirea stradei Albe strada Primăriei şi altele; 3) reclamă contra felului cum se face distribuirea curentului electric şi cere 1000 lei daune pe zi de întîrzierea remediărei; 3) în contra spiritului contractului societatea a făcut reduceri asupra preţurilor fixate prin contract, aşa a făcut mari reduceri bereriei Zimbru, fabricai Rechlea şi fabricei Ortoni-Wachel; 5) cere condemnarea societăţei către comună la suma de 162.693 lei, fiindcă, prin modul cum au fost aşezate bobinele, a încărcat comuna la socoteli.

● Celebra **„Societé des instruments anciens" din Paris**, de sub preşidenţia ilustrului compozitor **Saint Saëns** va da un singur mare concert Luni 27 Octombrie a. c. în sala Teatrului Naţional din Iaşi.

Această ilustră asociaţie se compune din următorii artişti renumiţi: *Henri* şi *Marcel Casadesus* amîndoi foşti premianţi I ai Conservatorului din Paris şi solişti ai Concertelor Colomme, vestitul violonist *Malkine* şi *Maurice Devilliers*.

Concertele se vor da cu concursul cunoscutei virtuoze pe *harpa-luth* d-ra *Hélène Zielinska* şi a renumitei cîntăreţe pariziene *Marie Buisson*.

Instrumentele anume ce trebuesc la aceste concerte sunt aduse de artişti şi fac parte din celebra colecţie a societăţei.

Succesul artiştilor ie enorm, iar anul trecut la Bucureşti au făcut săli pline şi au fost primiţi cu entuziasm.

Locaţiunea ie deschisă la agenţia *Carmen Sylva* (Iliescu, Grosu et Comp.)

● *De cîtva timp firul telefonic special Iaşi-Bucureşti, a ajuns iarăşi o adevărată batjocură.*

Nu e zi lasată de la Dumnezeu pentru ca telefonistele de la Galaţi să nu sechestreze firul ore întregi şi nu vor să-l puie şi la dispoziţie pentru convorbirile din Iaşi, de cît după capriciu. In fiecare zi amploiantele de la Iuşi sunt nevoite, după ce sună Galaţul cîte-o oră, să-l avizeze prin telegraf, pentru ca apoi telefonistele Galaţului să respundă că nu vor să dea Bucureştiul.

Oare cei dia fruntea poştelor şi telegrafuiui au perdut orice bun simţ, de nu iau nici-o măsură?

● ***Suntem informaţi că ziarul „La Roumanie" în numărul său de astăzi va publica un important articol în chestia magistraturei de la Iaşi.***

Autorul acelui articol este unul din cei mai mari fruntaşi politici ai ţărei.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Evenimentele din Balcani

Paris.—„Agenţia Havas" află din Constantinopole că cercurile turceşti continuă să declare că ordinul de mobilizare pentru corpul de armată din Anatolia nici nu a fost dat, dar măsurile au fost luate pentru transportul trupelor la caz de nevoie, fiindcă ştirile din Sofia nu sunt îndeajuns satisfăcătoare, miniştrii bulgari refuzînd cu încăpăţinare să dea Porţei o compensaţie.

*

Paris.—Ambasadorul Turciei la Paris a declarat la mai mulţi reporteri, că guvernul otoman era într'adevăr hotărît zilele trecute să ia toate măsurile potrivite situaţiunei; proectul de mobilizare era gata şi căile ferate aveau ordinile respective, dar că aceste măsuri au fost părăsite, poarta primind Sîmbătă seara asigurarea guvernului bulgar. Ambasadorul a adăugat că în 48 de ore situaţiunea se va schimba în favoarea păcei.

*

Berlin. — Ambasada turcească de aci a rugat să se publice de către „Agenţia Wolf" că ştirile respîndite despre o pretinsă mobilizare a armatei otomane din Europa şi din Asia mică sunt absolut fără temei. Poarta n'a dat nici un ordin în privinţa mobilizărei în Imperiu.

*

Bélgrad, — Astă seară, mai multe mii de persoane, dar în cea mai mare parte tineri, au parcurs străzile, ridicînd sau spărgînd firmele prăvăliilor austriace şi ungăre strigînd „jos Austro-Ungaria". Jandarmii au încercat, dar în zadar, să pună sfîrşit acestui scandal. manifestanţii se adunuu din nou în străzile laterale.

*

Berlin.—Ziarul „Norddeutsche Algemeine Zeitung" în revista sa săptămînală spune că la Londra şi la Paris s'au făcut Joia trecută representanţilor puterilor comunicări speciale care vor servi de bază la schimbările de vederi în privinţa programului conferenţei, care va fi convocată pentru regularea chestiunilor orientale; prin urmare ştirile din Paris şi Londra privitoare la hotărîrile dintre Franţa, Anglia şi Rusia nu pot fi considerate ca programul acestei conferenţe; adevăratul program al conferenţei nu va putea fi stabilit de cît în urma convorbirilor viitoare între puterile semnatare ale tratatului de la Berlin; în ce priveşte pregătirile militare ale Bulgariei, manifestaţiunile în contra Austro-Ungariei, fraternizarea dintre Serbia şi Muntenegru ziarul berlinez face un apel la toate naţiunile balcanice să nu să lase tărîte la fapte îndrăzneţe şi nechibzuite.

*

Bucureşti.—Din Constantinopol se comunică că ştirile despre mobilizarea generală din Turcia sunt absolut false; de asemenea şi ştirile despre mobilizarea parţială sunt inexactă fiind-că nu se confirmă în mod oficial.

După cercurile militare, ar fi fost hotărît şi ordonat mobilizarea tuturor celor 11 diviziuni de nizami adică infanteria de linie şi de asemenea cavaleria şi artileria din cele trei corpuri de armată din Constantinopole, Adrianopole şi Salonic şi cîte-va diviziuni de rediţi din Europa, alte două diviziuni de redifi din Asia mică adică împreună 14 diviziuni.

Cercurile militare turceşti declară că această mobilizare a fost ordonată. Numai în scopul de a face exerciţii militare. In urma unei întrebări diplomatice, Poarta a contestat că s'a făcut vre-o mobilizare în imperiul otoman, cel puţin pînă acum nici o depeşă consulară nu pomeneşte despre această măsură.

Accidentul d-lui dr. Theodory

Bucureşti.—Din Sinaia vine ştirea că d. general dr. Theodory, medicul M. S. Regelui a fost victima unui accident.

Eri pe la orele 6 pe cînd se urca cu ascensorul de la Castelul Peleş, ascensornl pe care-l manevra singur d-sa, şi-a prins piciorul între ascensor şi părete şi a stat în această poziţie timp de jumătate oră cînd a fost găsit de un servitor.

Vestea aceasta, s'a comunicat telegrafic M. S. Reginei, care se afla în Capitală la serbările Vetrei Luminoase. M. S. Regina a plecat imediat la Sinaia împreună cu d-ra Theodory, fiica d-lui doctor.

Se asigură că d. dr. Theodory nu s'a ales de cît cu o uşoară fractură a piciorului.

Aseară d. profesor dr. Thoma Ionescu a plecat la Sinaia, fiind chemat telegrafic.

Intrunire

Bucureşti.—Marţi seara la clubul conservator-democrat din Capitală, va avea loc o întrunire, unde d. Take Ionescu şeful partidului va face importante comunicări asupra orientărei noastre în politica internă şi externă.

Măsuri contra presei

Constantinopole.—Poarta a luat măsuri energice în contra presei. Un redactor al ziarului umoristic turco-francez „Kaleni" a fost arestat din cauza unui articol foarte ostil împaratului Germaniei; ziarul a fost confiscat şi dat judecăţii. Din cauza acestor măsuri represive ziariştii sunt foarte excitaţi şi pregătesc greva. Consiliul de miniştri care trebuia să se ţină eri n'a avut loc.

D. Isvolski

Paris. — D. Isvolski, ministrul de externe al Rusiei a conferit azi după amiază cu ambasadorul german Radolin în privinţa chestiunei căei ferate orientale şi despre conferenţa internaţională.

Greva studenţilor ruşi

Petersburg. — Consiliul universităţii a hotărît să adreseze un apel studenţilor, invitîndu-i să reia studiile lor în linişte.

Consiliul adaugă că va căuta să facă imposibile ori ce violenţe.

E de temut că nu se va putea realiza nici odată autonomia universitară.

Călătoria Suveranilor Spaniei

Paris.—Suveranii Spaniei au plecat la amiază spre Madrid după ce au avut cu preşedintele Fallières un schimb de visite.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
S'a mutat în Str. Armeană No. 3

De inchiriat

de la Sfîntul Dumitru o locuinţă situată în Str. Păcurari No. 53 compusă din 5 camere, o bucătărie, două antrete camară, pivniţă, ogradă mare şi grădină condiţiuni avantagioase.

A se adresa la D-l Kindler straga sft. Sava.

HIRSCH-IASI
— Cassa de incredere —
IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI
CEL MAI MARE DEPOZIT
al renumitelor
LAMPI
PENTRU ELECTRICITATE
cu preţurile originale ale fabricilor
tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.
MARE ASORTIMENT DE
COVOARE
cu metru şi cu bucata
MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.
BEŢE pentru perdele de **BRONZ** groase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).
Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mai bune şi frumoase şi nu este absolut nevoie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.
PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI
de ultimele noutăţi

De închiriet de la Sf.-tul Dumitru o locuinţă bună, situată în **strada Sf. Sava No. 18,** compusă din **6 camere,** o bucătărie, odaie de aie, antret, virandă, magasie şi toate atenansele necesare unei bune locuinţe.
A se adresa la d. *P. Ionculescu*, la adresa de mai sus.

FRATII GHENCIU
SECŢIA CARBUNI
BRAILA—23 Str. Danubiului 23
DEPOSITUL No. 6 BRAILA-Docuri
Cărbuni-Cardiff
ANTRACITA ENGLEZA SUPERIOARA
CARBUNI speciali de FERERIE
Cocs de Uzină de gaz pentru sobe şi forje
Cocs de fonderie veritabil englezesc
Briguette englezeşti speciale pentru sobe de porţelan şi pentru bucătărie
GREUTATE GARANTATA
Expediţiuni de vagoane complecte la toate staţiunile C. F. R.

ADUC la cunoştinţa comeri cianţilor de băuturspirtoase, că le pot procura rachiu de perje (ţuică) de ori-ce tărie, de la 40—75 grade, rachiu de tescovină, de drojdii şi de vin (cogniac), provenite din fabrica mea situată în comuna Costuleni jud. Iaşi.
A se adresa în Iaşi, stradela Albă No. la *Maiorul Radu Dimitrescu.*

Pentru sezonul actual
PALARII
Ultimele noutăţi şi modele *„chic parisien"*, au sosit la
SALONUL DE MODE
„HÉLÈNE"
Iaşi, Str. Lăpuşneanu 30
NB. Se execută ori-ce comenzi, garnisări şi modernizări în condiţiuni avantajoase.

ANUNCIU
Se aduce la cunoştinţa Onor. Public că am adus o maşină specială cu motor de benzină pentru tăiat şi despicat lemne la stabilimente şi particulari, şi mă angajez a o pune la dispoziţia Onor. public cu preţuri foarte convenabile.
Doritorii a se adresa prin o carte poştală în Str. Toma Cozma No. 9.
Cu stimă, A. Tomescu

Dr. H. IVAINER
MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris
pentru boale de copii, s'a stabilit în Iaşi. **Str. Primăriei No. 30**

FRAŢII POLLINGHER—Iaşi
Au sosit toate Noutăţile de SEZON:
Mătăsuri, Lenajuri şi Velours
Ultimele creaţiuni din Paris şi Londra
Mare ASORTIMENT de STOFE DE ROCHII
Composées, Rayé, Ottoman, şi Chevron-Diagonal.
Postav amazon în toate culorile moderne.
LINGERIE:
Mare specialitate in trusouri de la cele mai modeste pînă la cele mai elegante. Mare asortiment de bluse matineuri şi jupoane.
Rayoane Speciale
bine asortate cu Stofe de Mobile, Covoare, Perdele şi Linoleum. Mare asortiment de incălţăminte superioare şi solide.
Taffetas veritabilă C. I. Bonnet & Co. Lyon „Garanti a l'usage"
a se observa bine marca ţesută pe lisieră
Preţurile cele mai modeste. Echantilioane se trimit gratis şi franco

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice *„Hercules“* şi **ZDROBITORI**

cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI

universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*

Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă

Renumitele sobe belgiane **„GODIN“**.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor.—Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţurile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

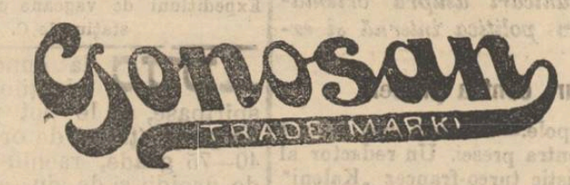

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntimpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lncruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: Of50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.

A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă

G. BELDIMAN
AVOCAT

al soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania“
18 strada Luterană 18
BUCUREŞTI

se însărcinează cu procese şi ori cealtă formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

Mai multe sute doamne bogate (noui cereri) doresc **căsătorie** imediată.

Reflectanţi serioşi (chiar şi fără avere) să se adreseze lui **L. Schlesinger, Berlin 18.** (Cea mai mare şi de seamă agenţie matrimonială internaţională) nu anonimă.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Cruci 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

SE CAUTA ELEVI LA TIPOGRAFIA H. GOLDNER.

„ANCORA“
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au întîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea
la 17 Octombrie 1908

LEI 100.000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumătate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 132

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	loz întreg	32—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 554. IAŞI. Mercuri 8 Octombre 1908

MINISTRUL INCONSEQUENT

Cu tot respingătorul sentiment ce ne inspiră actualul ministru al justiţiei, împrejurările ne silesc de a ne ocupa de activitatea sa în conducerea şi administrarea justiţiei.

Lăsînd la o parte numirile, în adevăr politice şi scandaloase, pe care le-a făcut la departamentul său, voi căuta să arăt numai modul cum s'a încercat să umilească magistratura în tot timpul, de cînd, din nenorocire, acest îngust şi sectar politician, se află in minister.

Voi demonstra cu fapte, cum d. Toma Stelian, are o atitudine mai mult de cît şovăelnică atuncea cînd demnitatea magistraturei vine în atingere cu interesele partidului liberal, şi cum nu ezită de a blama în mod public magistratura, cînd din acest fapt poate găsi prilejul să realizeze acte politice pe care de multă vreme le urmăreşte.

Ne aducem aminte de cazul arestărilor ilegale de la Teleorman, săvîrşite acum un an cînd un prefect abuziv şi ignorant al legilor, neţinînd în seamă hotărîrile justiţiei şi înfrîngînd ordinile parchetului, a deţinut arestate în penitenciar, fără mandate judecătoreşti cum cere legea, pe o mulţime de persoane puse în libertate de justiţie şi scoase de sub urmărire penală.

Procurorul tribunalului de Teleorman prin adresă oficială a comunicat ministrului de justiţie următoarele: *In penitenciarul local există indivizi care dă şi lăsoţi liberi prin ordonanţe de neurmărire cu toate aceste ei se găsesc încă şi azi deţinuţi tot din ordinul d-lui Prefect*".

D. Toma Stelian care se pretinde a fi animat de cele mai bune sentimente pentru prestigiul justiţiei, în loc de a da în judecată pe prefectul Iarca pentru abuz de putere şi arestare ilegală, sacrifică pe magistratul care şi-a făcut datoria.

In legătură cu faptul de mai sus, ne reamintim iarăşi şi de cazul procurorului general de la Curtea de Apel din Bucureşti, care s'a făcut nedemn de postul înalt ce'l ocupă, ca unul care şi-a perdut prestigiul, punîndu-se la ordinele prefectului de Teleorman, căruia i-a tolerat arestările ilegale şi a raportat fals în contra magistratului care şi făcuse datoria, magistrat sacrificat de ministru pentru a consfinţi şi mai mult abuzurile prefectului satrap.

Aceste fapte au fost în urmă denunţate şi precizate nu de un maniac oare care ci de un înalt reprezentunt al justiţiei, de primul preşedinte al Curţei de Apel din Capitala ţărei, într'o şedinţă solemnă.

Iată şi textul celor spuse în această privinţă de d. Scărlat Popescu în discursul său de deschidere de la 1 Septembre 1907: „*Doi magistraţi de carieră cu vechime de peste 12 ani, cari g'au făcut datoria au fost sacrificaţi pentru că aceşti magistraţi au îndrăznit să-şi păstreze libertatea de acţiune, n'au voit să'şi plece capul şi să se pună la ordinele administraţiei, ba încă au avut curajul să constate arestările şi ilegalităţile săvîrşite de prefect, iar acest funcţionar abuziv, care a nesocotit şi legi şi justiţie, punînd voinţa sa mai pre sus de toate, stă neclintit la locul seu*, **pe cînd de mult trebuia înaintat instanţelor represive.** *Iar procurorul general i-a abandonat şi a îmbrăţişat cauza prefectului.* **Procurorul general s'a pus cu totul la ordinele şi la dispoziţia administraţiunei**".

Ministrul de justiţie s'a găsit dar în faţa unei denunţări formale, de săvîrşirea unui delict şi de muşamalizarea acestui delict de către şeful parchetului general din Bucureşti, denunţare care nu era formulată prin „Neamul Romînesc" şi sprijinită pe afirmaţiuni vagi după procedarea unui om ca A. C. Cuza, ci făcută de către un Prim Preşedinte de Curte şi precizată în public, in şedinţă solemnă.

Ce măsuri de constatare credeţi că a luat atuncea Ministrul de Justiţie, dl. Stelian? A delegat pe cineva să ancheteze, atît pe prefectul delictuos cît şi pe procurorul general, învinuit de colegul şi superiorul seu de Curte că *şi-a înjosit înalta funcţie ce i-a fost încredinţată, făcîndu-se instrumentul dorit în mîna unui prefect politician*? A publicat cel puţin rapoartele alcătuite în această afacere de însuşi magistratul invinuît de înjosirea funcţiunei sale? A dat la lumină procesele verbale dresate de Procurorul tribunalului Teleorman, cu privire la constatările făcute în stabilirea delictului de abuz de putere comis de prefectul Iarca? A dat în judecată corecţională pe abuzivul prefect şi credeţi că a trimes înaintea Casaţiei pe magistratul inamovibil vestejit de Primul Preşedinte al Curţei de Apel din Bucureşti *de o fi avut o conduită nedemnă de înalta sa funcţie de procuror general*?

Sau, dacă a găsit că domnul Scărlat Popescu a pronunţat un neadevăr grav, scuzînd pe nedrept pe aceşti douăi înalţi funcţionari, a fost cel puţin acesta trimes în judecata disciplinară a Curţei de Casaţie?

Din dilema aceasta, care se impunea cu forţa logicei celei mai elementare, un ministru de justiţie animat *în toate cazurile* de spiritul de dreptate, nu putea eşi.

D. Toma Stelian, după cît ştim, n'a dat nici o lămurire opiniei publice, alarmată atuncea ca şi în afacerea magistraturei ieşene, ci a trecut repede asupra acestui caz, mulţumindu-se cu sacrificarea îndrăzneţului procurer de Teleorman *care a constatat delictul prefectului*; cu menţinerea domnului Gr. Stefănescu în delicata funcţie de procuror general şi cu violenţa ziarelor oficioase ale guvernului liberal în contra Primului Preşediute al Curţei de Apel din Bucureşti care-şi permisese să formuleze acuzaţiunile de mai sus.

Iată care a fost procedarea d-lui Ministru al Justiţiei; ea se rezumă în următoarele: *a lăsat ca să se erijeze în principiu de guvernămînt samavolnicia cea mai îngrozitoare în administraţie şi anarhia cea mai periculoasă şi mai degrădătoare în justiţie, în magistratură.*

* * *

Să trecem la cazul de la Iaşi. Acum cîte-va săptămîni, meschinăria unui om bolnav a mers până acolo că *în dorinţa de a-şi face o platformă politică*, a ponegrit prin „Neamul Romînesc" magistratura din întreaga Moldovă, şi în special, acea din Iaşi.

Ziarele oficioase ale guvernului nu numai că au avut o atitudine tolerantă, care se apropie de complicitate, cu denunţătorul A. C. Cuza, dar ceia ce-i mai grav este că chiar ele au început a ataca pe magistraţi, anticipînd asupra resultatului anchetei, pe care ministrul de justiţie urma ca să o rînduiască, cîte-va zile mai tîrziu.

Această atitudine nu-şi poate avea altă explicaţie de cît că, guvernul liberal spera ca să poată profita de această împrejurare pentru a găsi prilejul să realizeze ceia ce de mult urmăreşte: suspendarea inamovibilităţei magistraturei.

Ancheta s'a făcut cu verificarea amănunţită a tuturora acuzaţiunilor formulate de denunţători şi raportul a fost publicat în „Monitorul Oficial".

Acest raport cît şi concluziile comisiunei de anchetă sunt cu desăvîrşire favorabile magistraturei ieşene. Comisiunea de anchetă conchide textual: **magistratura îşi face datoria şi justiţiabilii pot să aibă deplină încredere într'insa**".

Nu a găsit nici pe procurorul general din Iaşi, nici pe procurorul de curte d. Stoenescu, nici pe consilierii Curţei de apel, că în o împrejurare oare care ar fi avut o conduită „*nedemnă de înalta lor funcţie*", după cum în citatele împrejurări, Primul Preşedinte al Curţei de apel din Bucureşti s'a exprimat în şedinţa solemnă de la 1 Sept. 1907, la adresa procurorului general din capitala ţărei.

Comisiunea de anchetă, în cercetările făcute, nu a găsit nici un magistrat în Iaşi, sau chiar în întreaga Moldovă, care să se fi pus vre-o dată la ordinele, la dispoziţia cuiva, după cum d. Scarlat Popescu, primul preşedinte al Curţei din Bucureşti a precizat în public că procurorul general al acelei Curţi „*s'a pus cu totul la ordinele şi la dispoziţia administraţiunei*".

Comisiunea de anchetă examinînd toate dosarele privitoare la acuzaţiunile formulate de denunţători şi luînd chiar informaţiuni particulare, nu a găsit un singur caz, în care să se fi cocoloşit vre-un fapt delictuos, după cum primul preşedinte Scarlat Popescu a învinuit nu numai pe procurorul general al Curţei din Bucureşti, dar chiar şi pe ministrul de justiţie, d. Toma Stelian, care sesizat în mod formal cu raportul procurorului Pandelescu despre delictul săvîrşit de prefectul Iarca, nu numai că *ministrul în complicitate cu procurorul seu general a muşamalizat acest delict, dar a mers cu laşitatea de a sacrifica chiar pe magistratul care a îndrăznit să-şi păstreze libertatea de acţiuni.*

Şi faptele fiind astfel după cum am spus, nu reiesă oare în mod luminos spiritul politicianului de care a fost animat acest ministru, cînd, prin avertismentul ce i-l aplică d-lui Stoenescu, îl invită ca pe viitor să stăruiască ca *legile penale să se aplice cu multă severitate*, **ori care ar fi deliquenţii!**

Cum se impacă oare această recomandaţie, făcută magistratului din Iaşi, cu faptul de acum un an, cînd procurorul Pandelescu de la Teleorman, *stăruind ca legile penale să se aplice ori cărui deliquent, chiar şi prefectului*, pentru această îndrăzneală acelaş ministru nu numai că nu-l încurajează la aceasta, dar chiar îl sacrifică!

Inconsequenţa aceasta a ministrului denotă că nu spiritul de dreptate l'a făcut să rînduiască ancheta, că iarăşi nu spiritul de dreptate şi prestigiul magistraturei l'a făcut să dea faimoasele sale sancţiuni în chestiamagistraturei ieşene.

D-lui Toma Stelian i-a trebuit să găsească numai de cît vinovaţi în magistratura din Iaşi şi, pentru a ajunge la acest resultat, i-a trebuit ca să insinueze lucruri care nu corespund cu raportul.

Exemplele aceste concrete, precise şi cunoscute acum de toată lumea, exemple triste şi dureroase în realitatea lor, ne demonstrează în mod luminos atitudinea şovăelnică, atitudinea inică, pe care o are ministrulijustiţiei, cînd prestigiul magistraturei vine în atingere cu interesele partidului liberal. Iar atitudinea acestui ministru în chestia magistraturei din Iaşi, ne arată pe omul care nu ezită chiar de a înscena în dorinţa de a găsi magistraţi vinovaţi, spre a putea astfel realiza un act politic, ori cît de odios ar fi, în folosul partidului din care face parte.

Iată pentru ce afirm că modul în care d. Toma Stelian, ministrul cel mai cinic şi mai scrupulos din cîţi am avut, a rezolvit afacerea magistraturei locale, nu a surprins pe nimeni şi cu atît mai puţin cred că n'a putut să atingă prestigiul magistraţilor ieşeni. **Lascar Antoniu**

Din curiozităţile raportului Comisiunei de anchetă

Pretenţiunea de stil a Comisiunei sau cel puţin redactărei raportului a dat pretext ca politicianismul ministrului de justiţie să se etaleze în toată urîciunea lui.

Astfel comisiunea de Anchetă vorbind de eliberarea pe cauţiune a lui Gutman, zice că aceasta constitue o *indulgenţă inexplicabilă*, şia atras asupra Curţei desaprobarea tutulor oamenilor cari se interesează de sanatatea publică.

Mai întăi e inexplicabil că Onorata Comisiune nu ştie încă că instrucţiunea nu o are Curtea—ci Camera de punere sub acuzare.

Epitetul de *indulgenţă* aplicat la o eliberare ce înţăles poate să aibă? După comisiune, ar fi o judecată *severă*, cînd s'ar respinge eliberarea, o judecată *indulgentă* cînd s'ar *admite*, —*iar dreaptă nici odată.*

Dacă este indulgenţă în ce priveşte liberarea vina este a legiuitorului liberal din 1902, care a admis dreptul la libertatea provizorie, chiar în materie de crime şi chiar fără cauţiune.

In orice caz de ce *indulgenţa inexplicabilă* cînd legea autoriză pe Camera de Acuzare să elibereze şi cînd Camera a impus evreului (Gutman) arendaş o cauţiune de 10,000 lei pe cînd vătavului romîn, 300 lei, cînd minimum cauţiunei e de 200 lei.

Pretextele d-lui Stelian

D. Stelian, vrea să-şi ascundă uriciunea măsurilor sale de politician prin care înjoseşte magistratura, punîndu-se la adăpostul comisiunei de anchetă.

In adresa Curţei, D-sa declară că-şi face penibila datorie de a urma avizul comisiunei.

In adevăr, comisiunea vorbeşte de o **circulară** *de adresat Curţei de Iaşi, pentru a îndrepta* indulgenţa.

Chiar din termenul nepropriu întrebuinţat de comisiune: **circulară** *către o singură instanţă, Comisiunea nu s'a prea gândit cînd a dat acest aviz. In ori-ce caz comisiunea nu avea nici o răspundere pentru avizul care'l dădea.*

Ministrul era dator să examineze legea de organizare judecătorească şi să vadă dacă are cădere de a lua ast-fel de măsuri.

Recunoaştem că d. Stelian n'a căştigat nici un proces, nici pe baza legei de organizare, nici pe baza Constituţiei, şi deci nu e de mirare ca pînă la ajungerea sa la Minister să nu cunoască aceste legi neproducătoare de onorarii.

Ca Ministru, dacă ar fi avut puţină conştiinţă de misiunea sa, ar fi trebuit să cunoască legile, cari tocmai prin garanţiile pe cari legiuitorul le-a dat magistraturei, o face să capete tot prestigiul în exerciţiul distribuirei justiţiei şi să aibă toata autoritatea în faţa justiţiabililor.

Comisiunea de anchetă, ori cît de înaltă ar fi, n'are căderea să calce nici Constituţia, nici legea de organizare.

Prin urmare, dacă ar fi avut complici în comisiunea de anchetă, încă d. Stelian nu e scuzabil, pentru că fără cădere a dat ordin justiţiei cum trebue să judece.

OAMENI ŞI LUCRURI

PLECAND...

25 Septembrie

Ce păcat că drumul către vapor—duce aci tot pe frumoasele cărări ale parcului! Cînd treci pentru cea din urmă oară în mijlocul atîtor perechi voiase, înaintea atîtor feţe senine, atîtor priviri entuziaste—ale celor ce rămîn aci—ai par'că senzaţia că lumea te măsoară cu oarecare îndoioşare, cu oarecare milă şi simţi dintr'o dată, întreaga părere de rău că părăseşti, atîta frumuseţe, retrăeşti întreaga emoţiune a puţinilor zile petrecute.

Căci totul e încă frumos şi în fire rîde încă totul în acest colţ norocos. Culoarea predominatoare e cea albă: sunt albe şi feţele şi rochiile femeilor; sunt albe toate razele pe care şi soarele şi luna le resfrîng rînd pe rînd în elementele naturei; sunt albe cărările de prund şi albi sunt mai cu seamă trandafirii cari împodobesc, cu mile, Abbazia şi împrejurimile toate. Iar dacă pe ici colo cîte o frunză a început a îngălbeni, simbolizînd apropierea unei toamne uşoare, grădinile în întregimea lor sunt verzi,—verzi ca şi undele mării, verzi şi tinere, de par'că le-ar fi încununînd cu surîsul soarele primăverei. Sunt verzi încă palmierii, copacii voinici şi mîndri, cari dau adevărata frumuseţe, cari dau nota exotică acestui loc bine cuvîntat,—palmierii cari tronează pretutindeni, drepţi şi înalţi înfăşuraţi în mantia lor păroasă ce învăluie trunchiul mlădios, fără ramuri, dar purtînd o falnică şi largă cunună de frunze tari. Nimic nu e mai încîntător şi mai generos la înfăţişare ca palmierul şi nimic nu tronează cu atîta demnitate peste ţărina roditoare—a ţărilor calde.

Dar acum nu mai e timp de contemplat; ci e momentul plecării. Colo în apropiere vaporul e gata; el aşteptă cu nerăbdare şi se clatin pe valuri;—cu o ultimă privire îndărăt ne luăm locurile şi ne prigătim de drum. O ultimă privire cunoscuţilor, încă un zimbet de recunoştinţă mării celei de a pururi liniştite, pururea calde şi mai cu seamă soarelui blînd şi dulce care învăluie într'un paşnic imn de bunătate şi pe cei ce vin şi pe acei care se duc cu sufletul nostalgic.

Da, tu eşti izvorul sacru a tot şi a toate, soare dătător de viaţă, născător de lumină, făuritor de putere şi de speranţă pentru sufletele obosite; tu eşti misterul —care ai revarsat, întreagă, această armonie între elementele naturii şi numai mulţumită ţie găsim în zile de răceală şi de urît, acele fermecătoare colţuri unde putem regăsi şi odihna şi vlaga şi bunătatea. Pe tine te slăvim în tot şi în toate căci din tine se revarsă tot ce ne mîngăie şi ne place. Tu dai strălucire cerului, tinereţe pămîntului, scînteiere valurilor. Spre tine se îndreaptă ecoul veseliei ce răsună din lunca şi din apă, cîntecul de mulţumire a celor ce se scaldă ori admiră aci frumuseţile toate şi cîte puţin din firea ta eternă ducem cu noi în clipa cînd plecăm în lăcaşurile noastre, în ţările reci, cu zăpada timpurie, cu toamne ursuze, cu erne lungi. E o simţire care încîntă şi exaltă, simţirea de a avea şi de a purta cu tine o rază de soare, căci în această singură rază e toată armonia lumei, toată lumina, toată sănătatea, toată speranţa şi toată visarea, toată dragostea de pe pămînt:

O Soleil, je t'implore! O père, ecoute moi!
Fais couler à longs flots ta clarté dans mon âme
Afin que je sois fort, lumineux comme toi,
Et pur comme ta flamme. **Rodion**

Intre ştiinţă şi poezie

Apele mărilor—„Neagra" şi „Adriatica".—Optimism şi pesimism.—Tuberculoza.—Spitale plutitoare.—Intre cer şi apă.—Filosofia mării.—Salutul poetului.—

Asupra diferenţei de compoziţiune şi de efect între apa Mării Negre şi apa oceanului—respectiv a mărilor ce derivă din el a insistat în chip ştiinţific foarte interesant colegul nostru dr. Sterian şi în ce priveşte experienţele în tratarea *tuberculozei*. D-sa a prevenit pe acei ce vor fi dispuşi a relua încercările că trebue să se aştepte la rezultaţe diferite — poate chiar negative—pantru cuvîntul că singură Marea Neagră posedă în doze foarte mici *iodura de sodiu*, care e însă foarte abundentă în alte mări şi care e incompatibilă cu un tratament fericit al tuberculozei. Am regretat foarte mult lipsa de la congres a d-lui dr. Sadoveanu care era indicat a aduce contribuţiuni noi şi importante pe acest teren, judecînd după observaţiile pe care le-a publicat în „Spitalul" prin Octombrie 1906, relativ tot la tratarea tuberculozei cu injecţiuni de apă de mare.

Nu e oare acesta într'adevăr capitolul cel mai de seamă din programul unui congres de thalassotherapie? Dar s'a putut observa în acelaş timp că nicăiri adunarea savantă n'a apărut mai timidă, mai prudentă, decît cînd fu atinsă chestiunea tuberculozei şi lucru e firesc. Omenirea suferindă e dezamăgită de atîtea... „succese" şi încerări; atîtea congrese au lansat serum-uri miraculoase dovedite apoi fără valoare, încît numai cu cea mai mare precauţiune se cuvine a se trezi nuoi speranţe ori a se face nuoi făgăduinţi. Fără a mai vorbi că ori ori-ce tratament nou aduce după sine dezastre... financiare, căci în nenumarate întreprinderi şi preparate—fie că e vorba de injecţiuni cu atoxyl, fie că e vorba de sanatorii—sunt angajate atîtea milioane şi ele se luptă adeseori întîrziind, sau sdruncinînd încercări cari ar da poate indicaţiuni ori rezultate mai sigure.

*

Intre numeroasele noutăţi medicale lansate în sinul congresului este ideea «sanatoriilor plutitoare» susţinute de d-rul Hans von Leyden—un nepot al savantului Ernst von Leyden —, d-rul Diem şi alţii. In Germania, se zice, sunt de pe acum asigurate mari capitaluri şi chiar binevoitorul sprijin al Imparatului pentru creare de asemenea sanatorii. Incercările făcute cu colonii şcolare—legiuni de elevi debili, limfatici, anemici purtaţi în vacanţe în lungi călătorii pe mare — au dat urmări excelente şi e vorba acum de crearea unor adevarate sanatorii permanente pentru bolnavi nervoşi în primul rînd, pentru convalescenţi etc. Ideea e ingenioasă şi probabil de mare viitor. In esenţă ea se reazămă pe principiul unei izolări complecte a pacientului care ar fi lipsit de ori-ce contact cu pămîntul, lipsit forţamente de tot ce poate provoca oboseala şi plictiseala, amărăciunea şi preocuparea, fără a mai vorbi de avantagiul enorm de a respira aerul cel mai curat posibil. E ştiinţificeşte dovedit că praful care cuprinde nenumărate miasme, care conţine în miniatură toate necurăţenia fizică a atmosferei pămînteşti, într'un cuvînt toată viaţa oraşelor... pulverisată—provoacă sau întreţine cele mai multe boli.

Pe mare însă toate aceste dispar—mult mai mult de cît în cele mai înalte regiuni muntoase—şi numai acolo—în timpul unui ideal dolce far niente—poate cineva respira un aer în adevăr pur şi poate adeveri ceea ce afirmă Plato că Marea «curăţă toate relele pămînteşti» şi e bună —după Plinius— în contra tuturor afecţiunilor. De altfeliu tot de aceeaşi părere erau vechii maeştri ai therapeuticei ca Hipocrate, Asclepiade şi toţi primii apostoli ai thelassotherapiei.

*

Suntem oare în faţa unui nou panaceu universal? Veni-va oare rîndul Mării a toate tămăduitoare, mai presus de munţi mai presus de therapeutica tradiţională a... reţetei? Lucrul nu e încă sigur şi în însăşi afirmările entuziaste ale partizanilor thalassotherapiei ca şi în analizele apelor, în încercările diverselor efecte terapeutice contrazicerile abundă. Marea rămîne de ocamdată un agent medical

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa V a Regatului Romîn

Cu tragerea 17 Octombrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și pănă acum.

Un Loz întreg Lei 32, - O jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei.8 Una optime lei 4.

limitat, o formă a curei de apă, o ramură a hydrotherapiei, fie că viitorul va stabili necesitatea absolută a șederei la mare, fie că se va realiza părerea d-rului Sterian că tratamentul cu apa de mare—în anumite afecțiuni —va fi mai eficace departe de țărmul mării. Am constatat cu plăcere, cu ocazia congresului că confratele nostru d-rul Endreich, spiritualul director al băilor de hydrotherapie din Capitală e prevăzut cu toată cantitatea de... sare necesară pentru a satisface exigențele partizanilor apei de mare întrebuințată în măsură mare și contra tuturor relelor organice sau nervoase. Cetitorii noștri pot fi dară liniștiți, chiar dacă Constanța n'a fost în deajuns reprezentată în sinul celui de al patrulea congres al thalassotherapiei, o adevarată apoteoză a mării în general și a mării Adriatice în deosebi.

*

Dacă din punctul de vedere strict științific elogiul Mării ca agent therapeutic nu e încă pe deplin bazat și se face uneori prea de tot sub influența banchetelor înviorătoare și a discursurilor entuziaste întreținute de valuri de... șampanie, nu e mai puțin adevarat că din punctul de vedere psihologic Marea e un factor cu influențe decisive.

Poeții, mai presus decît doctorii, au salutat-o din toate timpurile ca pe divina mîntuitoare a suferințelor, ca pe dătătoarea de liniște, de mulțumire, de uitare și de avînturi;

Thalatta, Thalatta,
Sei mir gegrüsst, du ewiges Meer!

zice Heine începînd ciclul său de poeme în slava Mării și ecoul salutării răsună în milioane de suflete doritoare de repaos și de plăceri ultra-pămîntești.

Cum însă realizează modernii, oamenii practici, profesioniștii așa zisele spitale pe mare?

Pentru aceasta e nevoe ca medicul să devină neaparat mai puțin om de știință, decît... poet, precum vom vedea în încheierea micului nostru studiu. **As.**

Inconștiență sau nebunie

Confratele la Roumanie **publică, sub titlul de mai sus, un important articol în chestia magistraturei din Iași. Articolul este datorit unui ilustru fruntaș al vieței noastre politice.**

Ministrul de justiție, d. Stelian, ține să se manifesteze. A făcut acum una din acele acțiuni răle, care n'au nici o scuză și care imprimă o pată guvernelor care se fac vinovate de ele.

Ministrul justiției, însărcinat de cinstea și de prestigiul celei mai înalte și celei mai importante instituțiuni ale statului; a mînjit această instituție ca un pamfletar ordinar. Gelos de laudele d-lui Haret, care, prin raportul său din anul trecut, voia să atragă ura asupra armatei romîne, acum d. Stelian se căznește pentru a dovedi opiniunei publice că justiția noastră este o farsă, că magistrații noștri sunt indivizi fără cinste și că această tristă stare de lucruri este fără de leac.

*

Un foarte ordinar fabricant de desordine, care și-a ales lașul ca centru de operație, acuză într'o gazetă de scandal, magistratura din Iași și pe aceia din Nordul Moldovei că este *vîndută* jidanilor și în sprijinul acuzărilor sale citează patru cazuri.

Indignată de aceste acuzări, Curtea din Iași cere ministrului să facă anchetă și acesta însărcinează cu aceasta pe primul president și pe procurorul general de la Casație. Inaintea comisiei de anchetă denunțătorul își retrage acuzarea de venalitate și pretinde că Curtea din Iași s'a făcut vinovată de hatîr, în profitul jidanilor, adăugînd alte patru cazuri la cele deja vizate.

Comisiunea de anchetă examinează în detaliu, unul cîte unul, toate cazurile denunțate, și nu găsește nici o vină, nici Curței, nici parchetului din Iași. Această constatare de perfectă nevinovație a magistraturei, comisia o stabilește în mod detailat și printr'o analiză din cele mai minuțioase a faptelor incriminate.

Comisiunea de anchetă constată în acelaș timp că denunțările, în anumite cazuri chiar materialmente false —„mincinoase" zice raportul—au fost opera unuia din procurori, d. Hamangiu, care le-ar fi comunicat denunțătorului, pamfletarului, care a stropit cu noroi Curtea din care făcea parte acelaș d. Hamangiu.

O singură greșală comisia o găsește Curței. Ea constată că e prea indulgentă în aplicarea condicei penale; dar declară în mai multe rînduri că aceasta indulgență este generală, că e aceiași în toate cazurile și pentru toți acuzații fără osebire și că nu se datorește nici unei influențe din afară, nici unei alte considerațiuni de cît conștiința magistraților.

Să cităm, fiindcă e foarte important:

„Această indulgență, care denotă o stare sufletească, nu se referă numai, precum crede d. Cuza, la faptele comise de jidani, dar la toți".

Și mai departe:

„Dată fiind regula adoptată, noi nu putem zice că se fac deferenți nici că se ascultă de alte considerări".

Inaintea acestor constatări ale Comisiei de anchetă ce trebuia și ce putea să facă ministrul justiției?

Să distingă mai întăi pe magistrații amovibili de cei inamovibili. Asupra celor dintăi puterea ministrului este fără de margine. Cum uzază el de această putere?

Erau doi procurori amovibili: Unul pe care comisiunea l'a găsit vinovat de intrigi, de spionaj, de delațiuni către pamfletari și de acuzări false, și celalalt căruia comisia îi recunoaște că s'a aparat bine. „Aceste obiecțiuni, zice ancheta, ni s'au părut atît de justificate, ele se potrivesc așa de exact cu tot ce ne-au zis consilierii Curței, că n'am mai împins mai departe cercetările în această privință. Rămîne deci stabilit, că d. Hamangiu, în scopul de a compromite pe colegul său din parchet, a adus contra acestuia acuzări nejustificate".

Ei bine, ministrul justiției lovește pe acești doi procurori, magistrați amovibili amîndoi de o pedeapsă egală, dînd la amîndoi un sever avertisment.

Avertismentul pentru d. Hamangiu, e foarte firesc, e chiar o pedeapsă ridiculă și blîndă pentru greșelele sale, fiindcă permutarea din Iași la Galați, adică tot mai aproape de București, nu poate să constitue o pedeapsă.

Dar celalt procuror pentru ce a blamat? Ministrul de justiție zise: pentru-că Curtea de Apel, în judecățile sale, arată o indulgență exagerată în aplicarea pedepselor.

Raționamentul e extraordinar. Persoanele ne sunt indiferente. Ceia ce însă nu ne este indiferent, e prestigiul magistraturei.

Ministrul, care are datoria de a curăți magistratura de procurorul denunțător—și falș denunțător,—ar fi trebuit să o facă; și dacă contrar cu comisiunea de anchetă, avea convingerea că celalt procuror era tot atît de vinovat,—vinovat de indulgență explicabilă sau nu,—era de datoria sa de a'l alunga din magistratură ca pe un spion.

Să vestejească însă în Monitorul Oficial pe reprezentanții legii într'un așa mod și să'i lese în templul justiției în gradul și atribuțiile lor, iată o concepție de adevărat anarchist, iată opera unui inconștient sau a unui nebun.

Ministrul de justiție administrează de asemeni o săpunală procurorului general, magistrat inamovibil delegat să îndeplinească această funcțiune, și aceasta pentru că „parchetul e cel dintăi responsabil pentru indulgența constatată în aplicarea legilor penale".

Dacă ministrul era convins că procurorul general nu răspundea misiunei sale, legea îi dădea dreptul să'i retragă delegația de la parchet și de a o da unui alt consilier de la Curte.

Era în dreptul său și era de datoria sa. D. Stelian a preferat să bîrfească pe procurorul general și să'l lase la locul său. Se naște, cu drept cuvînt, întrebarea, dacă acest ministru nu e de competința medicilor alienești.

Dar nu e numai aceasta, mai e ceva foarte grav, pentru-că a pus în serviciul pamfletarilor atribuțiile sale.

Se cunoaște punctul capital al acuzărilor aduse contra magistraturei din Iași. Se spunea că ea favorizează pe jidani, fie din cauză de venalitate, fie din cauza influențelor exercitate de acuzați sau de apărătorii lor.

Această acuzație de parțialitate în favoarea jidanilor, de anumită tratare pentru anumită categorie de avocați, comisiunea de anchetă o aruncă fără nici un echivoc. Comisiunea constatată cu insistență și de mai multe ori, că justiția din Iași și din nordul Moldovei este „demnă de plină încredere a justițiabililor", că ea este „egală pentru toți", că ea nu se conduce după nici-o considerație extrinsecă, că ea nu face nici-o diferență între diferiții deliquenți.

Ei bine, ce face d. Stelian?

Suparat, furios, pentru-că între denunțătorul Cuza și magistratura țărei, magistratura triumfase, d. Stelian se pune de partea pamfletarului, și prin trei adrese pe care le trimete, primului președinte al Curței de Apel (vom reveni pe larg asupra acestei adrese), procurorului general și procurorului de secție Stoenescu, pentru a le atrage atenția că ar fi de dorit ca să se exercite o mai mare severitate în materie penală, d. Stelian întrebuințează un limbaj care te-ar face să crezi că neseveritatea de pînă acum n'ar fi fost generală, dar că ea ar fi atîrnat de persoana acuzatului și de acea a apărătorilor săi.

Ne este indiferent că apărătorii, în cazurile special examinate de comisie, să fi fost deputați liberali din Iași; căci pentru noi chestiunea prestigiului și autorității noastre n'are nimic de comun cu meschinăriile de felul acestora.

In adresa către primul president al Curței de Apel ministrul zice într'adevăr:

«Să bine voiască a pune mai multă severitate în judecarea infracțiunilor penale *ori care ar fi persoanele trimese înnaintea Curței*".

In adresa către procurorul general: „Atrag atențiunea dv. de a întrebuința drepturile și puterile dv. pentru ca legile penale să fie aplicate cu rigoare și *în mod legal pentru toți*".

In adresa către procurorul de secție: „Cu modul acesta al dv. legitimați aceste grave bănueli, care ating prestigiul magistraturei ca și cum *indulgența de care beneficiază delicvenții ar fi datorită unor anumite împrejurări datorite persoanelor prevenite sau apărătorilor lor.*

Reaua credință și ignominia procedeului sunt evidente.

Pamfletarul susținuse că magistratura din Iași este parțială în favoarea unor anumiți împricinați sau apărători. Comisia de anchetă declară că această acuzare este nedreaptă, că nici odată nici o considerație din afară n'a călăuzit curtea și că dacă ea are oare care tendință către indulgență, această tendință este generală pentru toată lumea și în toate cazurile.

Iar ministrul nu numai că recomandă severitate, dar insistă că acea severitate să fie aceiași ori care ar fi acuzații, ori care ar fi apărătorii.

*

Magistratura avea pînă eri un singur calomniator, d. Cuza.

Acum ea are doi: pe d. Cuza și pe ministrul de justiție.

Acesta din urmă adaogă complicitatea cu d. Cuza prin acelaș punct că, în adresa sa către procurorul Stoenescu, declară că bănuiele grave ale d-lui Cuza sunt *legitime*.

Nu s'a mai văzut încă pînă acum pe *Père Duchêne**) ministru al justiției.

Și ca să nu se zică că magistratura batjocorită, este magistratura d-lui Bădăreu,—cum spunea *Viitorul* acum cîte-va zile: din cei 13 consilieri ai Curței de Apel din Iași, nu sunt de cît trei, care au fost numiți de ministrul de justiție,—cabinetul Cantacuzino.

Aceasta este exact, că magistratura țărei, așa cum a fost formată din tot organismul statului nostru, d-lui Stelian la un loc cu d. Cuza, i-a plăcut să-o batjocurească și să-o umilească!

Și să mai întreabă încă pentru ce nu se dă acestei țări considerațiunea ce vroim să i se acorde!

*) Le Père Duchêne se numea ziarul politic redijat de Ebert în timpul revoluției; cinismul limbajului și exagerarea doctrinelor caracterizau acel ziar, care a contribuit foarte mult la dezlănțuirea teroarei.

Litere-Științe-Arte

Budapesta urmărește acum aureola de centru științific și e gata a face sacrificii în acest scop.

Un foarte important congres medical internațional va avea loc în Budapesta în intervalul de 29 August 4 Septembrie 1909 stil nou, sub patronagiul Imparatului Frantz Ioseph.

Programul discuțiunilor și referatelor e foarte vast și cuprinde toate ramurile medicinei și chirurgiei, mai mult ca ori-ce alt congres anterior.

In biroul congresului figurează profesorul romîn d. Toma Ionescu, decanul facultății de medicină din București.

Intre referenți figurează pînă acum din țeara noastră d. dr. G. Bogdan cu un subiect de medicină legală și d. dr. Drăgulescu din Capitală.

In legătură cu acest congres înregistrăm și știrea că ministrul de interne al Ungariei oferă un premiu de una mie coroane celei mai bune lucrări despre "etiologia trachomei". E un subiect care ar putea tenta și pe unii din medicii noștri, dat fiind numărul extrem de mare al cazurilor de trachomă (conjunctivită granuloasă) ce există în țeară la noi, cu deosebire în armată.

Lucrările trebue prezentate pînă la 31 Decembrie 1908.

*

Se anunță demisia lui Jules Claretie din demnitatea de administrator al Comediei Franceze. Se pare că demisia e tot în legătură cu piesa d-lor Mirbeau și Nathanson „Le Tryl" pe care trebuia s'o pună în repetiții acum, conform cu decizia tribunalului. Apoi Claretie a mai suferit un afront în ce privește piesa d-lui Jules Bois, „La Furie"; comitetul ne aprobînd cheltuelile de 60,000 lei angajate pentru această piesă.

Dacă demisia îi va fi primită, Claretie va intra ca redactor teatral la „Figaro".

*

Pierre Loti a terminat un nou volum: „Le voyage en Egypte". Cartea e așteptată cu multă curiozitate nu numai în Franța, dar și în... Anglia. Englejii au o senzație neplăcută de cîte ori numele de Egipet se rostește de către cineva, mai cu seamă de către un francez.

*

Adevăratul eveniment literar al Parisului îl formează noul roman al marelui scriitor Anatole France: „L' île des Pingouins", apărută în cursul acestei săptămîni la Calmann-Lèvy în Paris. Fecundul romancier atacă și în acest nou volum mari probleme sociale cum face în toate romanele sale din ultimul deceniu mai cu seamă. Vom reproduce unul din cele mai elocvente pasagii ale romanului.

*

Consiliul muncipal al Parisului a denumit „strada Henri Heine" strada unde e situată ultima locuință a marelui poet.

STRUNA ZILEI

METATEZA

«D-l Hamangiu din dorința de a parveni și de a'și face mereu reclamă»...
Raportul anchetei

Cu-așa titluri și renume
Cum să mai trăești pe lume!
Eu, în locul lui să fiu,
Ași semna... Reclamhangiu.

Informații

● **Infamia lui Stelian.** — *Inregistrăm cu mare satisfacție faptul că în Iași toate partidele politice, prin ziarele lor, desaprobă infamia ministrului justiției.*

Oficiosul Liberalul *publică, în fruntea numărului său de astăzi, un comunicat a cărui importanță nu va scapa nimănui.*

Liberalul *spune că avem* profesori calomniatori *nu* magistrați venali.

Liberalul *desaprobă tacit hotărîrea lui Stelian, întru cît numește cele descoperite de anchetă* mici neajunsuri.

*

Ziarul carpist a fost nevoit să schimbe nota și să publice un articol violent la adresa lui Stelian.

*

Ziarul oficios francez confirmă știrea noastră de Sîmbătă că Stelian urmărește suspendarea inamovibilității magistraturei.

Independența **declară fără jenă că „spiritele moderate" cer asemenea suspendare.**

Opinia publică este deci pe deplin edificată: ceea ce urmărește guvernul este să-și facă o magistratură colectivistă.

● Ministerul de comerț a întocmit statutele privitoare la înființarea tovărășiilor sau băncilor de meseriași, despre cari ne am ocupat într'un număr precedent. Se va prezenta o lege Parlamentului, prin care se vor acorda băncilor de mescriași avantagii similare celor acordate băncilor populare.

Ministerul va căuta să limiteze acțiunea băncilor de meseriași ast-fel ca ele să nu cauzeze neajunsuri comercianților.

● Cercetările în afacerea lipsurilor de la regimentul 13 Ștefan cel Mare, vor fi pe deplin terminate zilele acestea.

S'au mai făcut cîte-va percheziții pe la persoane bănuite, dar nu s'au putut găsi efecte din cele cari lipsesc.

● Din Capitală ni se comunică, că d. Spiridon Stătescu, fost consilier la Curtea de Apel din București, s'a înscris în partidul conservator-democrat.

● In urma fuziunei celor trei partide romînești din Bucovina într'un singur partid național romîn, sub șefia d-lui dr. Iancu cavaler de Flondor,—s'a înființat în Cernăuți un ziar cotidian, *Romînul*, în locul celor trei ziare săptămînale ce au apărut pînă acum.

Fuziunea celor trei partide romănești și alianța partidului național romîn cu partidul social-creștin al d-lui dr. Lueger. au produs un mare entuziasm între romînii din Bucovina.

◐ Ministrul lucrărilor publice a numit o comisiune care să se ocupe cu îmbunătățirile și modificările ce sunt de adus legei drumurilor.

Această comisiune se compune din d-nii Al. Crăsnaru, membru în consiliul superior administrativ; I. C. Atanasiu, prefect de Tulcea; Gr. Vasiliu, prefect de Tutova; C. Dimitriu, prefect de Dîmbovița; E. Zaharia, prefect de Neamț; inginer șef cl. II St. Cristodulo, șeful serviciului de poduri și șosele din județul Mehedinți; ingineri ordinari cl. I, N. Bruneanu șeful serviciului de poduri și șosele din județul Dîmbovița; G. I. Niculescu, șeful serviciului de poduri și șosele din județul Buzeu.

Comisiunea se va întruni la ministerul lucrărilor publice, Joi 9 curent, sub președinția d-lui ministru Morțun spre a-și începe lucrările.

● Ministerul de rezboi a admis întrarea în școala de fii de militari a încă cîte 25 de elevi de fie ce clasă. Astfel că vor fi aproape cîte o sută în fiece clas.

De oarece însă localul școalei e neîncăpător, un ofițer de stat major a fost eri în localitate în acest scop.

Astă-zi d. colonel Lupan directorul școalei militare va pleca la București în vederea propunerei ca să se închirieze și casele de vis-a-vis de acea școală—casele Cimara—pentru a servi de local pentru clase.

● De două zile suntem în iarnă. Eri și astă-zi după știrile oficiale, a nins în întreaga Moldovă.

De asemeni a nins și în unele părți din Muntenia.

● Examenul candidaților pentru posturile de notari, care a început eri la prefectura de județ, va dura trei zile.

Astă-zi candidații au început proba orală.

Rezultatul se va cunoaște Vineri.

● Se zice că pe ziua de 1 Noembrie a. c. se va face o mișcare printre conducătorii mănăstirelor din Moldova.

◐ La începutul lunei viitoare se va face recepția lucrărilor făcute la spitalul Precista mare din Roman, pendinte de Epitropia Sf. Spiridon.

● Membri consiliului de higienă au fost convocați în ședință ordinară pentru ziua de 15 a. c.

● Pe ziua de 15 Octombrie a. c. se va face o rotație între sub-comisarii din localitate.

● In ziua de 27 Octombrie, a doua zi de Sf. Dumitru, se va oficia la biserica Sf. Spiridon un parastas pentru defuncții donatori ai Cassei Dimitrie și Ecaterina Suceveanu.

● S'a anunțat că Asociația industriașilor de petrol a hotărît să nu ia parte la Expoziția internațională din Bruxelles, care va avea loc în 1910, pentru motivul că în acelaș an se va organiza o expoziție de petrol la Lemberg cu prilejul congresului internațional de petrol ce va avea loc acolo.

Societatea „Vega" a hotărît însă ca să participe la Expoziția din Bruxelles. Deciziunea aceasta se explică prin aceea că Vega a reușit să obție uleiuri grase de o calitate remarcabilă și vrea să le facă cunoscute streinătății.

Participarea societății Vega, va avea probabil de urmare și participarea altor întreprinderi de petrol.

◑ După ultimile telegrame sosite la direcțiunea serviciului sanitar, la Odessa de cîteva zile nu s'a mai constatat nici un caz de holeră.

De asemeni se spune că flagelul a încetat și la Moscova.

DIVERSE

— Duminică 12 Octombrie se va celebra la Deleni (Fălciu) căsătoria civilă și religioasă a tinerei și gingașei d-șoare Bădros cu d. Balan, învățător.

Felicitările noastre.

— Un început de incendiu s'a declarat aseară la brutăria lui Nută Forșt, din strada de Sus.

Focul a fost stins de locatari.

— In ziua de 3 Noembrie va avea loc în sala Circului Sidoli o reprezentație cinematografică urmată de un bal organizate de societatea „Sf-ta Cruce" în beneficiul seu.

— D-na Lupu directoara școalei primare de fete din Podul Iloaie a obținut un congediu de o lună de zile.

Domnișoara Elena Tomovici o va suplini.

— D. locotenent Emil Ghenovici din regimentul 7 roșiori a obținut un congediu de 30 zile, pentru străinătate.

— In Tulcea a apărut un nou ziar: „Ecoul Tulcei", ce va apare septămînal. In primul său număr își face profesia de credințe: susține administrația noului prefect Ionică Atanasiu.

Ca notă nouă: abonații „Ecoului Tulcei" nu vor plăti abonamentul de cât la sfîrșitul anului, cînd d. Ionică Atanasiu nu va mai fi prefect.

Urăm confratelui nostru viață lungă.

Ultime informaţii

● **Blamarea Magistraturei.** — *In cercuri judiciare se afirmă că nici unul din consilierii Curţei nu va primi delegaţia de procuror general, întru cît legea specială nu prevede obligativitatea consilierului de a primi delegaţia.*

— *Ministrul Stelian s'a dat însu-şi de gol în ce priveşte blamul nedrept şi extrem de violent ce l'a adresat procurorului Stoienescu.*

In adevăr, în raportul către M. S. Regele pentru transferarea numitului Hamangiu, ministrul afirmă că acel Hamangiu n'a putut dovedi **nici una** *din acuzările ce le-a adus colegului seu Stoenescu.*

Nici ancheta n'a putut stabili nimic contra acestui magistrat şi totuşi, din motive absolut meschine, d. Stoenescu a fost vehement blamat de ministru.

— Ziarele au anunţat că Hamangiu şi-a găsit un fervent stăruitor în celebrul fost băcan Eugeniu Carada, directorul Băncei Naţionale.

Afirmăm că acest Carada, împreună cu Vintilă Brătianu, au fost nu de mult în Iaşi şi au culeş informaţiuni asupra consilierilor curţei noastre de la un funcţionar superior al Băncei Naţionale locale

Funcţionarul n'a bine-voit să dee referinţe bune asupra înalţilor magistraţi.

— **Stelian păşuia Curtea de Iaşi de la afacerea fostului president M. Ciulei. Roşul Stelian voia, cu ori ce preţ, ca să se pronunţe destituirea şi Curtea a pronunţat, precum se ştie, suspendarea pe timp de şase luni.**

De atunci, ministrul a zis de multe ori primului-president al Curţei noastre :

M-aţi judecat pe mine nu pe Ciulei.

◐ D Anton Carp, ministrul domeniilor, însoţit de un funcţionar superior al acelui minister, a sosit ieri în gara Paşcani, de unde, în automobil, a plecat la Graşi împreună cu primarul Iaşului, cu ajutorul de primar, d. X. Eraclide şi cu d. Tancred Constantinescu, directorul serviciului tecnic pentru lucrările de apă.

Se ştie că la Graşi există o herghelie, cu construcţiuni speciale—şi că administraţia comunală, din motive igienice, se opune la instalarea herghelieei, întru cît se află în proximitatea Timişeştilor, de unde se va aduce apă pentru Iaşi.

Nu se ştie ce va hotărî ministrul domeniilor, întru cît doctorul Babeş pretinde că n'ar fi nici un pericol.

Ministrul a vizitat şi mănăstirile.

● Directorii şcoalelor secundare din localitate se vor întruni zilele acestea pentru a se consfătui asupra programului sărbărilor ce se vor organiza pentru ziua de 24 Ianuarie viitor.

Se ştie, că după o dispoziţie a ministerului cultelor, ziua de 24 Ianuarie cînd se împlinesc 50 de ani de la marele act al Unirei principatelor, va fi sărbătorită cu o deosebită solemnitate şi se vor organiza asemenea sărbări.

◑ In ziua de 2 Noembrie a. c., se va face alegerea noilor consilii comunale în comunele : Lungani, Dumeşti, Şipote, Holboca, Gropniţa, Scobinţi, Buznea, Golăeşti şi Ceplinita, din jud. nostru,

● Astă-zi dimineaţă la orele 10 a avut loc în amfiteatrul facultăţei de drept colloquiul d-lui Vasile Buşilă. Comisiunea se compunea din d-nii M. B. Cantacuzino, preşedinte şi St. G. Longinescu, V. Dimitriu şi Ioan Peretz, membri.

Rezultatul se va da la 14 Octombrie cînd vor avea loc şi probele orală şi practică, în interval de 24 ore una de alta.

● D. I. Minea inspector al băncilor populare şi cooperativelor săteşti, a inspectat mai multe bănci populare din judeţul nostru şi din judeţul Fălciu.

● Nici pînă astăzi 7 Oct. n'au fost achitate salariile profesorilor de la şcoala Normală «Vasile Lupu". D. Spiridon Popescu se primblă şi o lume întrengă sufere.

● „Repertorul" **teatrului.** —Stagiunea teatrului naţional din Iaşi se va deschide în curînd. D. Lecca—cu specialitatea sa invincibilă de a nu putea fi director de teatru de cît în Iaşi—a întocmit repertorul.

E un auto-repertor. Precum teatrul naţional din Iaşi ie al d-lui Lecca şi repertorul ie al lui. Tot gunoiul pe care l'a acumulat d. Lecca, toate exoticele „traduceri" sunt „operele" d-lui Lecca. D-sa urmăreşte prin această pluralitate de traduceri un scop foarte nobil ; să încaseze tot fondul de tantieme, adică 2000 lei.

Dar dacă d. Lecca nu poate fi director de cît la Iaşi, nici traduceri nu poate să facă de cît pentru Iaşi.

La Bucureşti a făcut cunoscuta gafă cu „traducerea" sa, care a fost retradusă în romîneşte, iar în Iaşi ale sale curioase, foarte curioase, Romeo şi Julietta, au fost prilej de mare haz pentru un critic al «Vieţei Romîneşti».

Dar d. Lecca traduce. De ce traduce ? De ce ie director de scenă ?

D. Lecca a răspuns dăunăzi la aceste două foarte delicate semne de întrebări : „fiind-că îşi face cheful".

Traducetorul se amuză, ce, altă data, regii. Petrece.

Şi nu va obosi de cît în ziua în care teatrul din Iaşi va avea stăpîn.

Actualminte ie mai mare micul Buicliu. Şi nu s'a gîndit încă nimeni să-i pună sechestru judiciar care să'l conducă.

Din Vaslui. Era de *prosperitate personală* pentru jud Vaslui, pe care a intronat'o aci, Prefectul Ed. Ghika, este pe cale de-a apune odată cu acesta.

Ieri membrii clubului liberal din localitate, convocaţi în adunare generală şi cu o mare majoritate, au procedat la alegerea noului comitet executiv. Cu toate sforţările făcute de Prefect, care era faţă, cu ai săi, pentru amînarea şedinţei, căutînd să evite lovitura, au fost lăsaţi la oparte în compunerea comitetului.

Un blam semnificativ s'a dat astfel şefului Administraţiunei locale, care cînd este vorba de binele judeţului îl identifică cu al său propriu.

Este timpul ca d. Brătianu să scape bietul Vaslui de această pacoste.

◑ **Judiciare.**—Camera de punere sub acuzare a respins astă-zi atît opoziţia silvicultorului Const. Botez, cît şi pe acea a lui Isac Tanenzapf, implicaţi în chestia fraudelor silvice din jud, Neamţ.

— Afacerea Alexiades-Macri, despre care s'a vorbit la timp, a fost repartizată la secţia I-a a Curţei.

— La secţia a II-a a Curţei se va judeca mîne apelul direcţiei tramvaiului şi acel al d-nei Lelia Panuş în contra sentinţei tribunalului s. II, care a condemnat pe direcţie la 25,000 lei daune, pentru accidentul mortal al soţului d-nei Panuş, cu prilejul deraierei tramvaiului în 1905.

◐ ● Trupa de operete a domnului C. Grigoriu va da în astăseară Marţi 7 Octombrie, pentru a treia oară, frumoasa operetă 1001 de nopţi.

● Celebra **„Societé des instruments anciens" din Paris,** de sub preşidenţia ilustrului compozitor **Saint Saëns** va da un singur mare concert Luni 27 Octombrie a. c. în sala Teatrului Naţional din Iaşi.

Această ilustră asociaţie se compune din următorii artişti renumiţi : *Henri* şi *Marcel Casadesus* amîndoi foşti premianţi I ai Conservatorului din Paris şi solişti ai Concertelor Colomme, vestitul violonist *Malkine* şi *Maurice Devilliers.*

Concertele se vor da cu concursul cunoscutei virtuoze pe *harpa-luth* d-ra *Hélène Zielinska* şi a renumitei cîntăreţe pariziene *Marie Buisson.*

Instrumentele anume ce trebuesc la aceste concerte sunt aduse de artişti şi fac parte din celebra colecţie a societăţei.

Succesul artiştilor ie enorm, iar anul trecut la Bucureşti au făcut săli pline şi au fost primiţi cu entuziasm.

Locaţiunea ie deschisă la agenţia *Carmen Sylva* (Iliescu, Grosu et Comp.)

✱ **CARITATE.**—Se cere un sfat şi un ajutor.

O femee tînără, soţia unui funcţionar atins de o boală teribilă—rămasă ast-fel fără nici un sprijin, şi ameninţată sau de mizerie sau de viţiu. Şi o perspectivă şi alta o îngrozesc. Vrea să-şi cîştige existenţa în chip cinstit,—dar educaţia ce i s'a dat n'a iniţiat-o în nimic lucrativ. Pe cît îi este cu putinţă oferă dorul său de muncă, un suflet bun şi multă bună voinţă. E mult,—cînd la aceste lucruri se adaoge vigoarea vîrstei. Ea aşteaptă o ocupaţie în sînul unei familii. Pînă atunci, oamenii de bine, cari cred de datorialor să-i vie într'ajutor, s'o facă. Vor avea mîngîierea de a fi înlesnit mîntuirea unui suflet.

O listă e deschisă la redacţia acestui ziar. **E. H.**

S'a subscris :

1. D-na şi Dl. E. Herovanu	20 lei
2. D-na Aglaea T. Tăutu	20 lei
3. Dl. V. P.	5 lei
4. Dl. I. L.	5 lei

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAŢIE

In ziua de 13 Octombrie c. oară 2 a. m. se va ţine în camera acestei primării în conformitate cu art. 72, 83 din legea Comptabilităţei publice, licitaţie prin oferte închise pentru vinderea maşinei de aburi cu accesorile ei şi diname din casa maşinelor de la Teatrul Naţional :

Garanţia provizorie 700 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Condiţiunile în care se vinde această maşină se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serv. Administrativ.

No. 20950
4 Octombrie 1908

ULTIMA ORA

— *Serviciul telegrafic special al „Opiniei"* —

Evenimentele din Balcani

Viena.—Se comunică că ambasadorul francez la Constantinopol a declarat Sîmbătă marelui vizir că mişcările trupelor turceşti ar putea fi interpretate de Bulgari ca un act de ostilitate şi să le dea pretext să treacă graniţa.

*

Trieste.—Ştirile sosite la direcţiunea companiei de navigaţie Lloyd din Constantinopol şi Smirna spun că mişcarea de boicatagiu a mărfurilor austriace scade.

Mărfurile se descarcă acuma, de şi cu oare-care greutate.

*

Sofia.—Eri au sosit aci Fejk şi Fechty Bey membrii comitetului central turc tînăr, spre a discuta chestiile pendinte cu un comitet compus din membrii tuturor partidelor politice, sub preşedenţia d-lui Naciovici, în vederea unui acord turco-bulgar.

Cercurile competinte de aci primesc cu simpatie aceste încercări. Se speră că se va ajunge la un rezultat favorabil care să permită un acord pacific turco-bulgar.

*

Sarajevo.—Un mare meeting al partidului sîrb autonom a avut loc aci eri.

Din acest partid face parte majoritatea populaţiei agricole. S'a hotărît să se trimeată e deputaţie Imparatului, ca să exprime mulţumiri pentru anexare şi a'i aduce omagii.

*

Cetinge — D. Miolostis, preşedintele consiliului de stat a plecat la Petersburg în misiune extra-ordinară.

*

Belgrad.—Cu ocazia manifestărilor de eri, s'au făcut 40 arestări. O severă anchetă a fost deschisă, majoritatea ziarelor condamnă acţiunea mărfurilor austriace şi ungare.

*

Constantinopol.—Ştirile alarmante cu privire la mişcările de trupe între Constantinopol şi Adrianopol sunt inexacte. Iată la ce se reduc : trei batalioane de tiraliori din corpul 3 armata au fost transferate la Constantinopol, ca măsură de pază contra reacţionarilor. In schimb două batalioane din regimentul 9, cari au fost transferate aci în timpul turburărilor armeneşti pleacă la Adrianopol.

Belgrad.—Ataşatul militar german a fost insultat ca pretins spion austriac, de un grup de trecători şi în fine arestat de un jandarm, deşi se legitimase. Numai în urma intervenţiunei altor trecători jandarmul l'a lăsat în libertate.

Ministrul preşedinte s'a dus la Ministrul Germaniei, făcîndu-i scuze în numele guvernului pentru afrontul făcut ataşatului militar prin procedarea jandarmului.

*

Bucureşti.— O telegramă din Londra anunţă că Sîmbătă către seară muntenegrenii din Tiva au trecut graniţa şi au năvălit la Gascopoli.

O ciocnire între trupele austriace şi muntenegreni a avut loc ; au fost 4 morţi, din rîndurile muntenegrenilor. Au fost mulţi răniţi.

*

Bucureşti.—Din Belgrad vine ştirea că poliţia a primit ordin ca să tragă în mulţime în cazul când demonstraţiile s'ar mai repeta.

*

Raportul transferărei d-lui Hamangiu

Bucureşti. — Monitorul Oficial de astă-zi publică raportul ministrului de justiţie către M. S. Regele, prin care cere permutarea d-lui C. Hamangiu.

Iată acel raport ;

Sire,

D. C. Hamangiu, procuror pe lîngă Curtea de Apel din Iaşi, printr'un denunţ şi printr'un memoriu, adresate ministrului de justiţie, a formulat grave acuzări contra colegului seu d. Stoenescu, procuror pe lîngă aceiaşi Curte. Pentru cercetările acelor acuzaţiuni, am însărcinat pe d. prim preşedinte al Inaltei Curţi de Casaţie şi pe d. procuror general de pe lîngă acea Curte.

Din raport se constată :

a) **Că toate acuzaţiunile** aduse de d. Hamangiu **nu erau întemeiate** şi că într'una şi mai gravă, a fost silit să declare că s'a înşelat.

b) Că a aruncat bănuială asupra Camerei de punere sub acuzare, fiindcă i-a respins opoziţia în afacerea Left şi îşi face reclamă prin presă că este singurul magistrat din Iaşi conştient de datoriile sale, — a dat denaturînd adevărul, notiţele publicate în „Neamul Romînesc".

c) Că prin pornirile spre intrigă şi tendinţa d-sale de a căuta să atragă atenţia în orice chip şi prin orice mijloc, făcîndu-şi reclamă spre a parveni, prin nesinceritatea ce arată în toate ocaziile şi prin purtarea necuviincioasă ce are cu toţi magistraţii inferiori şi superiori, — d. Hamangiu şi-a făcut o situaţie imposibilă în Curtea de Apel din Iaşi.

Aceste constatări dovedesc Sire, că d. C. Hamangiu a nesocotit cele mai elementare îndatoriri de magistrat şi a lipsit de buna cuviinţă necesară în raporturile reciproce şi ierarhice cu ceilalţi magistraţi.

Am socotit, Sire, că aceste constatări făcute de cei mai înalţi magistraţi şi publicitatea lor constituesc pentru acuma o îndestulă pedeapsă ce a bine meritat d. procuror Hamangiu ;

Fiind-că însă prin purtarea sa şi-a făcut, după cum a constatat comisiunea de anchetă, o situaţie imposibilă în sinul Curţei de Apel din Iaşi, de aceia în interesul bunei rînduieli şi a încrederei reciproce ce trebue să domnească între membrii unui corp judecătoresc şi în speranţa că d. C. Hamangiu se va amenda pe viitor, respectuos supun semnăturei M. Voastre alăturatul decret de transferarea d-lui C. Hamangiu în aceiaşi calitate pe lîngă Curtea de Apel din Galatz.

Sunt cel mai supus serv al M. V. etc..

O deziluzie a d-lui Filipescu

Bucureşti.—Ecoul de la Făurei a încercat astă-zi o mare deziluzie.

In vederea campaniei electorale şi pentru a pătrunde printre meseriaşi d. Nicu Filipescu tratase cu d. Take Georgescu, ca acesta să scoată un ziar şi să facă propagandă pentru junimişti.

D. Filipescu s'a încredinţat însă că d. Take Georgescu e înscris în partidul liberal şi astă-zi a retras suma ce o pusese la dispoziţia acestuia pentru scoaterea ziarului şi pentru propagandă.

Ce e cu suspendarea inamovibilităţei

Bucureşti.—Aluzia pe care «L'Independance Roumaine» şi alte ziare oficioase o fac asupra suspendărei inamovibilităţei, este socotită în cercurile magasistraţilor din capitală ca un fel de ameninţare ridicată pentru a intimida pe magistraţi, spre a nu porni o mişcare în potriva ministrului de justiţie.

Accidentul d-lui dr. Teodory

— *Noui amănunte* —

Bucureşti.—După ştirile sosite de la Sinaia, starea d-lui dr. Teodory, medicul M. S. Regelui, este în afară de orice pericol.

Iată cîteva noi amănunte asupra accidentului :

D. general dr. Teodory a vizitat Duminică dimineaţă pe M. S. Regele şi Suveranul l'a învitat la dejun, aşa că la oara 12 d. dr. Teodory trebuia să se reîntoarcă.

La ora arătată medicul M. S. Regelui se urcă în ascensor. Acest ascenzor e prevăzut cu două butoane electrice. Apăsînd pe primul buton, ascenzorul se opreşte la primul etaj, şi apăsînd pe al doilea ascenzorul se opreşte la al doilea etaj. Printr'o greşită apasare de buton, ascenzorul se urcă la etajul al II-lea, în loc de etajul I. D. dr. Teodory apasă pe al doilea buton şi în acest interval îşi prinse piciorul între ascenzor şi părete. A stat în această poziţie timp de vre-o 20 minunte, scoţînd ţipete. Un servitor a alergat şi i-a dat ajutor,

D. dr. Teodory a fost transportat, după dorinţa Suveranului, în camera regală şi aşezat pe patul regal, unde i s'au dat primile ajutoare. A doua zi d. dr. Teodory a fost transportat în camera sa.

M. S. Regina care a fost la Sinaia cu un tren special stă la patul bolnavului.

Turburările din Bohemia

Praga.—Eri înaintea prînzului au avut loc ciocniri între socialişti, naţionalişti şi studenţi germani. Poliţia a fost silită să intervină în faţa operei şi în dreptul mai multor edificii germane.

Manifestaţiile s'au reînoit după amiază. Poliţia a trebuit să scoată săbiile şi să ceară ajutorul armatei.

Numeroase geamuri au fost sparte.

La ora 10 seara liniştea a fost restabilită. S'au operat 76 arestări.

*

Praga.—Eri au avut loc tulburări şi în alte oraşe din Bohemia.

La Gablouz au avut loc mai multe ciocniri între socialişti şi germani naţionalişti ; la Teplitz de asemenea ; au fost 6 răniţi. La Karlsbad mulţimea s'a adunat cu ostilitate în faţa caselor naţionale ceh. Jandarmeria a fost sporită spre a se putea menţinea liniştea.

Inginer B. Diamant & Co.

BIUROU TECHNIC, IAŞI

Instalaţiuni de CANAL şi APĂ.
Instalaţiuni ELECTRICE de tot felul.
Furnizat şi instalat în Iaşi de la 1906—1908 379 cai electrice.
Instalaţiuni de mori automatice, silosuri, turbine.
Maşini de aburi Patent Schmidt.
Cazane de tot felul.
Instalaţiuni de brutării mecanice.
Instalaţiuni de tămplării mecanice.
Instalaţiuni de fabrici de spirt, de zahăr, de tot felul.
Motoare de Benzina „Benz" de Gaz sarac, Diesel.
Maşini de tot felul, Pompe.
Furnituri de articole technice.
Cumpărături şi vînzări de maşini şi transmisiuni întrebuinţate.
Desfacere de lămpi electrice cu preţul original
Prima-vara viitoare vom deschide în Str. Uzinei, un atelier mecanic, pentru ori-ce fel de reparaturi.
Rugăm pe domnii agricultori a se anunţa din timp.
Impregnare de curele de transmisiuni, după un sistem propriu ; garantăm o durată dublă. Preparat „Perfect" pentru înlocuirea calofoniumului şi Riemenwachs, care ard cureaua şi ajută la producerea scînteilor electrice a curelelor, din care cauză se nasc accidente.
Preparat „Fix" prin care se va putea scoate piatra depusă în cazane, în cel mai scurt timp şi cu cea mai mare uşurinţă după sistemul Krupp.
Pentru împregnarea curelelor şi producerea preparatelor „Perfect" şi „Fix" vom aranja un laborator.

Onoratele Doamne şi D-şoare, care au de făcut cumpărături, sunt rugate a nu trece cu vederea şi cunoscutul magazin :

„LA VULTUR"

Strada Stefan cel Mare, 21—Iaşi

Asortat cu toate noutăţile pentru sezonul acesta.

Majoritatea frumoaselor mărfuri sunt expuse vederei şi toate se vînd cu preţurile ştiute, foarte moderate.

Păziţi-Vă a spala cu Clor ! !
Clorul Vă distruge lengiurile ! !

Singura instituţie care pe baza unui preparat chimic—invenţiune cu totul nouă—spală rufele fără CLOR dîndu-le o albeaţă incomparabilă—e noul stabiliment de :

SPĂLĂTORIE CHIMICĂ ŞI BOIANGERIE

„MODERNA"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 24 (lîngă Noak

Se spală chimic şi se vopseşte mai bine ca ori unde orice Haină de Dame, Domni, Copii, Toalete de Bal cele mai scumpe, Uniforme militare, etc.

Serviciu prompt. — Preţuri modeste.

O frumoasă amintire

puteţi avea
fotografiindu-vă numai la

Fotografia Artistică WEISS

IAŞI—PIAŢA UNIREI

5 LEI, 12 FOTOGRAFII MIGNION

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

se va muta de la 26 Octombrie c. tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Anunciu

Atragem atenţia D-lor Podgoreni, că la ferma MANTA ROŞIE din Iaşi, (Galata) s'a înfiinţat **Pepenerii de viţe americane, holtuite si selecţionate** de felurite soiuri. Haltoirea este făcută pe viţe din **Algeria.** Rog pe domnii amatori a vizita şi se vor convinge la faţa locului.

Preţurile reduse. De asemenea *facem avantage, în ce priveşte plata. Se vinde şi cu hurta.* A se adresa la d. **Garabet Manea, Str. Carol.**

Prima boiangerie şi curăţătorie chimică
pentru haine Bărbăteşti, Dame şi Militari

LA PARIZIANU

STRADA VECHE 45

(vis-à-vis de Biserica Sft. Sava)

se execută orice lucrări atingătoare de această branşă, prompt, conştiincios şi mai eftin ca ori-unde.

Se preschimbă gulere de cafifea la Palfoane si Pardesiuri

Inştiinţat prin o cartă poştală mă prezint la domiciliu.

— *Primesc comenzi din toată ţara* —

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice *„Hercules“* şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI
universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă
Renumitele sobe belgiane **„GODIN“**.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune
DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţuriile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntimpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.
De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

MARTIN BUCHOLTZER
105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi bolangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

PONDOIR DÉPOSE
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL,
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.
A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă

G. BELDIMAN
AVOCAT
al soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania“
18 strada Luterană 18
BUCUREŞTI
se însărcinează cu procese şi ori cealtă formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

Mai multe sute doamne bogate (noui cereri) doresc **căsătorie** imediată.
Reflectanţi serioşi (chiar şi fără avere) să se adreseze lui **L. Schlesinger, Berlin 18.** (Cea mai mare şi de seamă agenţie matrimonială internaţională) nu anonimă.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Crucei 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

SE CAUTA ELEVI LA TIPOGRAFIA H. GOLDNER.

„ANCORA“
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi *Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.*
Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
„Loteria Regatului Romîn“
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
Cei care au intîrziat
Să nu piardă ocaziunea acum la:
Clasa V-a a Loteriei
Tragerea
la 17 Octombrie 1908
LEI 100.000
Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a
Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile
Lozuri Norocoase
ce au mai rămas libere la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumătate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 132

Prăţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	loz întreg	32—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal
Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştincios
PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 30. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 555 IAŞI. Joi 9 Octombre 1908

BIBLIOTECA CENTRALĂ ROMÂNĂ

INDULGENŢA

Aruncînd, în plină şedinţă a casaţiei franceze, ultrajul şi revolta sa, Real del Sarto a făcut un act de o mare, de o nesocotită îndrăzneală. Şi totuşi îndrăzneala aceasta nu e nimic pe lîngă cea care a inspirat «avertismentele» d-lui Stelian. Căci pe cînd gestul tînărului anti-dreifusard, spontan, naiv şi sincer, nu e lipsit de oare care nobleţă, actul ministrului romîn nu ascunde alta de cît patima şi josnicia.

Ce impută d. Stelian magistraţilor Curţei din Iaşi? Indulgenţa. Ce le cere? Imparţialitatea. Şi în ce chip reclamă amendarea lor? Discreditîndu-i.

Şi nu poate fi vorba de o greşală de procedeu. Ceea ce a făcut ministrul justiţiei, — e lucru chibzuit şi voit; mai mult: *voit cu toate urmarile sale.* Dovadă,—pe deoparte faptul că între avertisment şi raportul comisiunei de anchetă firul de legătură logică e rupt, şi pe de alta acela că pentru a da loviturei sale tăria unei autorităţi necontestate, ministrul a luat în prealabil avizul consiliului întreg.

Dar nu vreau să îmbrăţişez chestiunea aceasta în toată complexitatea ei. *Opinia*, prin pana amicului meu d. Vespasian Pella, a relevat la timp caracterul anarchic pe care-l înfăţişează amestecul acesta intempestiv al puterei executive în atribuţiile celei judecătoreşti; iar alt prieten, d. Lascar Antoniu, în acelaş loc a dovedit spiritul de nedreptate şi de inconsecvenţă, pe care ministrul dreptăţei îl acuză în actele sale de membru al guvernului. Şi înţeleg că discuţia e numai deschisă, şi că multe lucruri drepte şi adevărate se vor mai spune încă în jurul acestei afaceri nenorocite, care agită toate spiritele. De aceea mă opresc numai în marginea ei, asupra unui punct care în momentul acesta mă preocupă cu deosebire.

De ce, şi cu ce drept, ministrul justiţiei, impută indulgenţa curţei din Iaşi?

Raportul nu constată *o stare* de lucruri. In tot cuprinsul său nu e citat de cît un singur caz concret, cu privire la care face apreciarea aceasta; —şi încă pe nedrept şi acolo, căci în afacerea Gutman numai indulgentă nu se poate zice că a fost camera de punere sub acuzare cînd a acordat eliberarea contravenientului pe o cauţiune de 10000 lei, în momentul cînd instrucţia era terminată şi prevenţia devenise inutilă.

Avertismentul trece dar peste concluziile raportului, pentru a se inspira din sursele „Neamului Romînesc" şi numai în formă citează pasagiile ştiute, ca să poată îmbraca o aparenţă de justificare.

Dar indulgenţă de ar fi! Care e temeiul imputărei? E în drept ministrul să se coboare în examenul actelor judecătoreşti, să scruteze conştiinţa celor cari fac aplicarea legei? E cu putinţă, *ori cui*, să discearnă în judecata semenului său, dacă hotărîrea acestuia izvorăşte dintr'o pornire binevoitoare sau nu?

Acolo unde începe dreptul de apreciare, încetează putinţa ori cărui control. Căci apreciarea nu însamnă nici indulgenţă nici asprime, ea e priceperea lucrului după mintea şi după sufletul celui care-l cercetează, ea nu e numai chibzuinţă dar e şi impresie.

De aceea în zădar ar căuta cineva în foile unui dosar, principalele elemente care au determinat pronunţarea unei anumite pedepse, — elementele aceste nu le va găsi nicăeri, pentru că ele n'au existat de cît în chipul cum toate împrejurările, cari înconjurau faptul în cauză, au atins mintea şi sufletul judecătorilor.

Concepţia veche, care făcea din aplicarea legei penale o operaţie rece, abstractă, o simplă tarifare după norme fixe, şi-a trăit veacul. Misiunea judecătorului de azi e de a privi viaţa în faţă, de a judeca faptele omeneşti în mod individual, cîntărind în deosebi la fiecare, gradul lor de imoralitate sau caracterul lor antisocial.

Dar cum va să facă judecătorul asemenea lucru, cînd n'are libertatea gîndirei, şi respectul conştiinţei sale? Cumpoate el da viaţă textelor moarte din pravili, cînd ştie că apreciarea sa, omenească, supusă deci greşelei, e supraveghiată şi uneori mărginită şi înfierată?

Aiurea, justiţia a mers pînă acolo, în cît s'a rîdicat de-asupra legii, ori de cîte ori a înţăles că aplicarea acesteia poate da loc la hotărîri nedrepte. Cine a îndrăznit să învinuiască însă de „indulgenţă neexplicabilă" pe fostul preşedinte de la Château-Thierry—*le bon juge*—pentru că trecînd peste litera şi chiar spiritul codului a legitimat furtul în sînul unei societăţi care lasă pe membrii săi să moară de foame? Magnaud e astăzi membru al parlamentului francez, şi de sigur aduce şi în opera legislativă acelaşi spirit larg şi iubitor de oameni, de care s'a călăuzit şi în împărţirea dreptăţei. Ce ar fi fost dacă omul acesta drept şi cu sufletul larg ar fi avut de ministru pe d. Stelian?

E. Herovanu

Din psihologia comisiunei de anchetă

Comisiunea de anchetă n'a făcut numai greşeli de **stil**—*ci şi de* **logică**, *generalizînd acolo unde nu se încăpea generalizare, de oare-ce constată un singur caz.*

Ast-fel din eliberarea pe cauţiune, făcută de camera de punere sub acuzare, şi calificată prin raport de: judecată indulgentă *a eşit către finele raportului, că,* Curtea, *iar nu* Camera *este indulgentă cu expediarea unor afaceri.*

Voind să facă psihologie, comisiunea a făcut grave şi cu totul eronate greşeli de fapt.

Comisiunea voind să explice cu bună voinţă phsihologia acuzatorului, face următorul raţionament: D. Cuza a bănuit pe Curte că e jidovită, pentru că cei mai mulţi din deliquenţii Curţei sunt evrei, şi deci evreii în majoritate profită de indulgenţa Curţei.

Era mult mai conştiincios pentru comisiune, de cît să facă phsihologie a priori, *şi apoi afirmări de fapt, cari dau loc la bănueli atît de grave, să ceară tabloul deliquenţilor de la Curtea de Apel de aici, şi într'însul ar fi găsit că numărul deliquenţilor evrei, nu este de cît de* 10 la sută—iar 75 la sută *sunt* ţărani, *muncitori de pămînt.*

Intre raport şi adrese

Ziarele luînd după Monitorul Oficial ne-au dat textul complect al raportului de anchetă şi adresele ministrului de justiţie către Curtea de apel.

In raport magistraţii constată 1) că n'au întîlnit un singur caz în care magistraţii să-şi fi plecat urechea la glasul corupţiunei; 2) că dosarele au dat desminţire întreagă d-lui Cuza în ceia ce priveşte influenţa oamenilor cu vază şi deci hatîrului; 3) că d. Cuza doreşte a-şi face o platformă politică în Iaşi din chestia antisemitismului; 4) Justiţia din Iaşi nu e căzută aşa de jos, ei îşi face datoria şi justiţiabilii pot să aibă deplină încredere într'insa. 5) că d. Hamangiu e cuprins de dorinţa de a parveni făcînd sgomot în juru-i; era necuviincios cu superiorii, brutal cu inferiorii; 6) pentru îndreptarea acestora consilierii opinează să se mute pe d. Hamangiu la altă curte afară de Bucureşti şi să se dea o circulară Curţei prin care să i se atragă atenţia asupra indulgenţii.

Atita.

Ce scrie ministrul în adrese. D-sa se dă de partea invinuitorilor cu vădită voinţă, cu vădită intenţie. Pentru d. Stelian, om influent, avocat care a uzat şi va uza de trecerea sa personală, şi care deci a pastrat în el ca ministru mai mult natura avocatului om de partid, şi care deci a avut prilejul să încaseze şi defecţiuni şi nesuccese; pentru acest domn Stelian din toată ancheta urmată rezultă:

1) Că curtea nu pune multă severitate în judecarea infracţiunilor penale, şi că deci acest sistem e vătămător ordinei sociale şi prestigiului magistraturei, căci nu trebue să se ţină samă de persoanele ce vin înaintea sa... aspru şi înţepat.

2) că Procurorul general a lăsat să dăinuiască o stare anarhică de lucruri fără a referi la timp ministerului; n'a controlat pe subalterni pentru a evita mandatul acuzărilor reciproce dintre magistraţi şi că deci cere să fie deopotrivă de riguros pentru toţi.

3) că procurorul Stoenescu contribue la indulgenţa exagerată şi neexplicabilă prin concluziile ce pune înaintea Curţii, nu susţine apelurile, pune concluzii indulgente, contribue la nepedepsirea culpabililor; deci lipseşte de la datoria sa şi legitimează bănuelile grave ce ating magistratura; iar că indulgenţa de care s'a făcut vinovat se datoreşte unor anumite împrejurări legate de persoanele deliquenţilor sau ale apărătorilor. El invită deci să fie mai sever ori cari ar fi deliquenţii şi apărătorii lor.

Foarte categoric, foarte drastic. Ministrul acuză întocmai ca d-l Cuza şi Hamangiu în ceia ce magistraţii nu constata. Magistraţii zic că curtea nu şi-a plecat urechea la glasul corupţiunii, ministrul însă crede că persoana deliquenţilor şi a apărătorilor influenţează Curtea.

Anarhia dar e sus!

4) Că pentru d. Hamangiu, după cele constatate de anchetă, e de ajunsă pedeapsă şi că în speranţa că ele îi vor servi pentru a se amenda în viitor; deci îl permută.

Guvernul liberal, şi d. Toma Stelian, în special a fost nedrept cu Curtea de apel din Iaşi, nedrept la extrem cu parchetul, indulgent, părtinitor chiar, cu d. Hamangiu.

De ce oare? de ce anarhia să fie lozinca unui ministru, unui guvern chiar?

Lucrurile vor desvălui taina momentului.

* * *

A se vedea la ultima oară interesantul discurs rostit de şeful partidului conservator democrat, d. Take Ionescu la întrunirea ce a avut loc aseară la clubul din Capitală.

CATE-VA NOTE

Din Raport şi din concluzii: cîteva vorbe explicate.

„Magistratura n'a căzut aşa de jos: puteţi avea cea mai perfectă încredere în modul cum dînsa ştie distribui dreptate".

„D. A. C. Cuza, de şi fervent antisemit, se teme... Se teme de el însu-şi: din gură a zis că magistratura ie venală. Dar n'a scris'o şi pe hîrtie, fiind-că se teme de el însuşi adică de calomnie".

„Să nu vă lăsaţi intimidaţi de prezenţa unor anumiţi avocaţi. Aceasta ar însemna că sunteţi aşa de ignoranţi, că n'aţi luat încă cunoştinţă de moartea lui Eugeniu Stătescu".

„Cu cea mai mare părere de rău, d-le prim-prezident vă comunic cele de mai sus. Dar, între noi fie vorba, aşi dori ca toată viaţa să-mi pară atît de rău".

„Din circulară—avertisment, adică din cal-măgar".

*

Intr'o librărie.

— Să-mi daţi cel mai perfect Cod al manierelor elegante.

— Vă recomand Codul Hamangiu.

*

Se miară toată lumea de faptul că, pe cînd Raportul arată pe procurorul Stoienescu în lumină simpatică—concluziile la care ajunge ministrul inegresc pe acel magistrat. Minunea aceasta are pereche într'o anecdotă. Ci-că o femee se căznea reu să contribue la înmulţirea populaţiei. Dar de cum începea să nădăjduiască, biata femee dădea naştere unui copil mort. Pînă în cele din urmă recurse la rodnicie prin procuraţie: luă plodul unei alte femei şi zise că ie al ei.

Cînd veni femeea la preut să se spovedească, acesta o întrebă:

— Cum se poate minunea aceasta: cînd erai grea n'ai născut şi cînd erai cu pîntecele ca bărbaţii — ai născut?

Aşa şi cu bietul procuror Stoienescu: Hamangiu a calomniat şi el—Stoienescu—a păţit ruşinea.

OAMENI ŞI LUCRURI

VENEŢIA

27 Septembrie

Se părea că tabloul grandios ne pregăteşte sufletele, privirile pentru intrarea în marea feerie care se cheamă Veneţia. Tabloul era un drum pe mare întreprins pe o seară senină, cu lună plină, una din acele seri cari te cutremură pînă în adînc, care te face să dai uitării tot ce poate semăna cu un gînd omenesc, pentru a te confunda în lumea reveriei. Sub vraja albă a lunei valurile tresaltă; ele *o* simt în toată fiinţa lor şi în legănarea ritmică a vaporului ai vremea şi trebuinţa să urmăreşti întreaga epopee pe care valurile i-o cîntă lunei, ca într'un extaz infinit. Care să fie oare legătura sufletească între valurile mării şi poezia lunei? Cu ce forţă supremă se atrag şi se iubesc de par'că şi-ar întregi fiinţa printr'o mistică apropiere? Această întrebare te preocupă fără voie cînd, visător şi pătruns de frumuseţea momentului priveşti de pe bord cum se desfăşură luminos poema dragostei între lună şi val.

... Dar îndată ce am părăsit vaporul în zorii zilei după ce am contemplat răsăritul soarelui—cel mai miraculos răsărit de soare ce se poate vedea, aparţinem cu toată simţirea feeriei ce se desfăşoară treptat—treptat înaintea privirilor uimite: Veneţia.

Gondola aşteaptă; ea este cea dintăiu strofă în armoniosul cîntec care însamnă existenţa şi înţelesul; acestui oraş care nu seamănă cu nici un altul şi care-şi seamănă atît de bine sie însuşi,—Veneţia. Sunt cam mulţi ani de cînd am văzut-o întăia dată. Era în anii de romantism şi tinereţe, cînd vii să admiri acest punct ciudat şi admirabil al lumei, oraşul care a hrănit, în cursul vremei, atîtea imaginaţii, care a inspirat atîtea fantazii, oraşul poeziei prin excelenţă, oraşul cîntecului şi al artei oraşul care evocă prin numele său armonios cea mai superioară noţiune a frumuseţei plastice şi a culorilor—Veneţia.

Şi acum o revăd. Nimic nu e schimbat nici nu e nimic ştirbit din negrăitele-i frumuseţi şi nicăiri nu regăseşti mai deplin ecoul unor trecute ceasuri de senină mulţumire, ecoul vremei în care sufletul aparţinea numai emoţiunilor estetice, preocupărilor de frumuseţe şi visărilor senine, pururi gata să pornească în căutarea irealizabilului şi nevăzutului, ca în Veneţia.

Ce face oare farmecul nespus al acestui oraş? Negreşit, abundenţa de lucrări artistice, operile plastice, rămăşiţile glorioase ale unui trecut de mărire fără pereche în istorie, unite cu situaţia unică a oraşului ridicat pe atîtea insule, izolat în mijlocul mării, oraş tăcut unde zgomotul de cai şi de automobile e înlocuit prin infinitul cult al muzicei, al cîntecului. Negreşit,—dar mai presus de toate aceste sunt elemente ce nu le poţi defini, nici descrie, absolut din domeniul poeziei şi cari dau Veneţiei acel aer tainic, straniu şi fascinator şi care fac pînă şi din urîţenia lui elemente de supremă, frumuseţe, din ruinile lui—amintiri scumpe şi atrăgătoare,—din neajunsurile lui,—virtuţi care-i se iartă şi-i se plătesc, iar toate la olaltă alcătuesc acel imn universal pe care toată lumea, toţi amanţii frumosului, îl întonă vechei Regine a Adriaticei,—Veneţia.

De-aceea poezia învăluie totul aci; mii şi mii de străini se întîlnesc pentru a-i aduce omagiul şi negrele gondole cari poartă pe canaluri imaginea de doliu pentru trecutul măreţ al cetăţii, poartă şi eterna apoteoză albă pe care cele mai frumoase femei de astăzi o aduc suveranei de odinioară a mărilor.

Rodion

Sanatorii plutitoare

Definiţia lor.—Cum s'ar realiza.—Tablou paradiziac.—Entuziasm ştiinţifico-industrial.— Ştiinţă vagă.—Elogiul Mării.

Nu încape îndoială că concepţiunea, cu totul nouă, despre spitalele sau sanatoriile plutitoare realizează punctul de contact între poezie şi ştiinţă.

Iată, bună oară, cum zugrăveşte un erudit medic german viitorul vapor-sanatoriu, vorbind unui ziarist

„Da, veţi călători pe un vapor-sanatoriu; nu un vapor în sensul obişnuit; va fi un azil plutitor pentru căutarea şi îndreptarea călătorilor obosiţi, un vis înfăptuit al omului modern şi cult.

Un asemenea adăpost de călătorie şi căutare va avea o lungime de 107 metri şi u lăţime de 14.6 metri; va sta pe suprafaţa apei cu putere şi înlesnire, avînd conştiinţa şi mîndria siguranţei şi a perfecţiunii tecnice.

La dreptul vorbind nici n'o să călătorească; o să facă numai plimbări pe mare căutînd numai frumuseţe, lumină, aer şi căldură blîndă; o să se îndrepte pururea către soare, o să-i urmeze numai lui, fără nici un alt plan de cât să mulţumească plăcerea şi dorinţa călătorilor.

Va fi repaosul în mişcare, mişcarea în repaos, un ideal cultural neîndeplinit până acum. De oarece vom întrebuinţa puţini cărbuni, locurile nu vor fi scumpe pentru cabine.

O cură pe vapor nu va fi mai scumpă de cît pe uscat. Şi în ce regiuni ideale ale mărilor se vor mişca vapoarele acele! Pacientul va sta într'o cabină încîntătoare şi încăpătoare, întins pe un pat minunat construit, avînd cabina răcorită în cele mai călduroase zile de aerul proaspăt al împrejurimii ori artificial care-i va îndulci somnul, de iarnă n'are a se teme: acelaşi ventilator poate umplea cabina cu un aier călduţ.

Dar în ori ce caz, va primi direct în jurul patului aierul proaspăt şi îmbalsămat al mării.

Iar odată trezit din somnul binefăcător îl aşteaptă o baie delicioasă, una din prea numeroasele combinaţiuni de baie, —apă, aburi, gaze electricitate, bae de plimbări şi de soare.

Apetitul nu poate întîrzia. Pacientul capătă mîncare destulă şi aleasă, iar după aceea,—sus pe bordul vaporului! Acolo e liber să stea şi să vizeze,—să viseze lung şi dulce şi mult fără să-l supere cineva.

Iar după ce s'a săturat de visări îl aşteaptă o frumoasă surpriză: o baie de mare pe... vapor. N'aveţi teamă! Bolnavul n'are nevoie să sară în apă; marea e adîncă şi delfinii stau la pîndă. Dar baia de mare în adîncime de 1.50 metri în lungime de 12 metri, în lărgime de 6 metri se găseşte chiar pe vaporul nostru,—şi aceasta e ultima cucerire a genialei tecnice engleze în materie de construcţiuni de vapoare.

Apa de mare e introdusă şi vărsată, caldă ori rece, iar în acest mare bazin se pot scălda şi juca toţi călătorii pe rînd,—căci toţi cată să fie voioşi ca nişte copii naivi şi fără de grijă.

Iar seara în saloanele splendid iluminate ale vaporului aceeaşi lume se va prinde la joc pe parchetul luciu; se va dansa şi cînta; bărbaţii vor flirta, femeile vor cocheta, domnişoarele vor simţi trezindu-se instinctul de traiu şi veselie, iar lumea „serioasă" va petrece în săli de lectură, în săli de fumat, ori la joc de şah.

Pentru copii vor fi aranjate săli cu aparate de fotografii în aşteptare ca aerul ozonat să le înteţească poftа de mâncare....

Apoi va fi teatru, concert şi alte distracţii—iar după toate va veni somnul tihnit şi reparator, iar vremea va trece nesimţită, tămăduitoare...

...Şi ce este mai esenţial,—n'avem un plan de voiaj. Pornim în largul mării cînd credem de cuviinţă, cînd adecă există siguranţa unui timp liniştit, controlînd ştirile sosite prin aparatele Marconi, avînd cel puţin 24 oare de linişte garantate. Iar înainte de a se simţi efectul vre unei tulburări a vremei ne retragem în adăposturi ori în porturi sigure — pentru ca apoi, odată marea împacată, să pornim din nou în căutarea liniştei şi a atmosferei ideale pe care n'o are pămîntul."

*

Tabloul e frumos. Asemenea vapoare sunt astăzi pe cale de construcţie în marile arsenale engleze şi primele „între-

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa V a Regatului Romîn

Cu tragerea 17 Octombrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32, O jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8 Una optime lei 4.

prinderi" se vor face pe marea Adriatică. Care anume bolnavi vor profita însă de acest tratament? Ce anume boli îi vor tămăduite? Se pare că de-o camdată e vorba numai de afecțiunile nervoase și de convalescențe. In ce privește pe nervoși lucrul e cel mai sigur. In potriva iritațiilor... pămîntești, marea pare în adevăr un remediu excelent. Și cred nemerit a încheia nu cu citațiuni medicale, ci cu un pasagiu dintr'un articol scris de un spiritual poet și ziarist, Raoul Auernheimer, asupra eficacității călătoriilor pe mare...

„Se zice că englezul, cînd a devenit nervos, își ia un bilet pentru Kapstadt și îndărăt. El se urcă pe vapor și cînd, după opt săptămîni de călătorie se întoarce în Anglia pîrlit de soare, legănat de valuri, nervozitatea i-a dispărut, mîna nu-i tremură la lucru, sufletul îi e sănătos. Mijlocul e radical și practic cum e tot ce întreprinde englezul fie în folosul său, fie în... paguba altora.

Dar nu e nevoie să călătorim înspre fundul Africei. Drumul pe mare e mai lesnicios decît pe uscat. Toate coastele se aseamănă dacă ne depărtăm puțin de dînsele și totdeauna Marea este factorul tămăduitor. In acest uriaș basin în care se scaldă continentele cum se scaldă copii într'o cadă, ssapi neaparat de toate micile mizerii ale vieței. Marea le spală cum ar spala praful. Minunat izolator,— e valul mării; el se insinuează între tine și necazul tău și după cum coasta se depărtează, tot așa se depărtează surizînd și disparînd cu încetul într'o zare albastră, toate grijile, — iar tu rămîi zimbitor pe bord. Leacul englez e prielnic mai ales cînd nu e în joc vr'o disperare mare cînd e vorba nu de vr'o durere adîncă, ci de acele multe și mărunte dezgusturi ale vieței de toate zilele. Ai vr'un neajuns profesional, vr'o ceartă în familie, pagube în afaceri sau deziluzii în iubire, — pornește pe mare! Ai fost trecut cu vederea, n'ai fost decorat ori ai fost păcălit, — pornește pe mare! Nevasta îți caută pricină; cel mai bun prieten al tău se însoară, birul 'ți s'a urcat, — pornește pe mare! Slujbașii, tăi te supără, nu te împaci cu șefii tăi ai pierdut un proces și mai ai cheltueli de plătit, — pornește pe mare! Ți-a fugit terenul de subt picioare, ți-a căzut vr'un plan, ai pierdut o speranță, te-a amăgit un «rendezvous», — amicul meu, pornește pe mare. Două degete lățime pe hartă sunt prea de ajuns."

Aceasta—cred—e cea mai sigură parte a thalassotherapiei și contraziceri nu se încap. **As.**

De la frați

Unirea romînilor bucovineni.—Un act de mare însemnătate s'a petrecut zilele trecute pe pămîntul Bucovinei. După frămîntări istovitoare și certe nenorocite, cari păreau că nu mai iau sfîrșit, Romînii bucovineni și-au întins mîna frățește și s'au împăcat chemînd în fruntea noului partid național pe vrednicul și nobilul fruntaș bucovinean dr. Iancu cav. de *Flondor*, mare proprietar în Storojineț.

Acest act însemnat în viața fraților noștri din Bucovina s'a săvîrșit în ziua de 11 Octombrie st. n., cînd reprezentanții celor două partite românești din trecut: partidul democrat și partidul național, însoțiți de reprezentanții societăților academice romînești din Bucovina s'au prezentat în castelul d-lui dr. Flondor din Storojineți, rugîndu-l prin graiul deputatului Aurel *Onciul*, să-și părăsească singurătatea, în care s'a retras scîrbit de luptele fratricide din ultimii ani, să uite împreună cu ei trecutul nenorocit și să se pună în fruntea noului partid.

„In vreme de grea cumpănă—a zis d. Onciul—noi solii tuturor vîrstelor, tuturor păturilor și tuturor năzuințelor romînești din țară venim la tine, ca să te rugăm dintr'o gură ca să părăsești singurătatea-ți de pînă acuma și să reîntri iarăși în războiul politic. Știm, că războiul acesta la timpul său ți-a făcut mult amar, dară soarta îți dă satisfacția cea mai splendidă, pentru că azi întregul neam romînesc te chiamă să i te pui în frunte ca să-l mîntuești. In ferma nădejde, că vei urma chemării acesteia, noi, cari pînă eri ne sfășiam între olaltă, ne-am dat frățește mîna și am uitat toate. Uită-le și tu și în dragostea-ți nemărginită pentru neamul tău calcă-ți pe inima și întărește legătura noastră, care numai tu poți să o faci trainică. Din inimă curată și sinceră întregul nostru popor te roagă: fii căpitanul nostru și ne du la izbîndă. Dumnezeu să-ți ajute!"

Adînc emoționat d-l dr. Iancu Flodor a răspuns că primește conducerea, după ce-și va fi regulat mai întâiu unele afaceri de natură particulară Scena aceasta a fost atît de emoționantă, încît în ochii tuturor celor prezenți s'au ivit lacrimi de bucurie văzînd, că după zile lungi de restriște, revine iarăși în mijlocul lor căpitanul de odinioară, vrednicul fruntaș romîn dr. Iancu Flondor.

Pe astăzi a fost convocată la Cernăuți o mare adunare națională cu următoarea ordine de zi: 1). Dare de seamă asupra împăcării, 2). Statul organic și 3) Alegerea prezidentului și a fruntașilor. Convocatorul este semnat de vre-o 400 de fruntași români bucovineni.

OPINIA în provincie

(De la corespondenții noștri)

DIN VASLUI. — *Politice.*—Prefectul de Vaslui de Eduard Ghika gelos de succesul repurtat de D. A. Sturza la clubul central din București, a căutat să convoace clubul liberal din Vaslui și să ceară excluderea tuturor liberalilor dizidenți, cari nu erau la curent cu cotizațiile. Invitațiile erau iscălite de d. Neron Lupașcu. Dizidenții simțind ce li se pregătia au parat lovitura. S'au pus la curent cu plata cotizațiilor, și au venit în mare număr la întrunire.

Președintele văzînd pe cei prezenți a bănuit că nu e lucru curat la mijloc, și neștiind că toți dizidenții s'au pus la curent cu plata cotizațiilor, a pus chestia că nu pot lua parte la vot de cît cei ce sunt cu plata cotizațiilor la zi. Atunci d. Panaite Eremiade arată chitanțele de plată că toți sunt la zi, și clubul a ales cu mare majoritate de voturi pe d. Eremeiade de președinte.

La despoerea rezultatului o vie discuție se începe între d. Eduard Ghica și d. Panaite Eremiade; s'au schimbat vorbe grele și noul președinte a avut prezența să spună că aici în club d. Ghica e numai membru al partidului, iar un prefect, cum și d-sa e președinte iar nu și primar.

Cor cu prefectul au făcut d-nii *Călinescu* și *Sasu* deputat. Clubul sezisat a dat un nou vot prin care exclude din club și din partidul liberal din Vaslui pe d-nii *Eduard Ghica, prefect*, pe d. *Sasu, deputat* și pe d. *Călinescu* fost candidat la Senat, iar în locul lor au ales ca membru în comitetul executiv pe d. maior *Văleanu*, fost senator și actual inspector agricol al jud. Iași cum și pe frații Ciohodariu, alegătorii la Col. I de Senat.

Vasluiul vine după Vlașca. Scandalul în sinul partidului liberal ia proporții mari, și ceia ce eri a fost la Vlașca cu *I. T. Ghica* azi a fost la Vaslui cu *Eduard Ghica*, pentru ca mîne să se întindă la Huși cu dr. N. Lupu și aiurea.

Partidul liberal se prăbușește și zilele lui de putere sunt numărate.

*

DIN HUȘI.—*Politice.*—Prefectul de Fălciu dr. N. Lupu caută cu toate chipurile să-și recapete situația sa de doctor primar pe care a pierdut'o de cînd cu numirea sa de prefect.

După legea de organizare medicală, dr. Lupu fiind revocat din funcția sa de medic primar, telegrafic, pe ziua de 11 Martie 1907, n'a căutat să-și reguleze situația în curs de 15 zile, de și era prefect, așa că a rămas șters din cadrele medicilor primari.

Astăzi voește să revină, mai ales că situația sa politică la Fălciu e de tot precară, în urma rupturii cu toți deputații și senatorii, iar față cu vîntul care bate în partidul liberal contra socialiștilor, față cu lupta crîncenă ce se dă între vechile cadre și tinerimea generoasă, dr. Lupu ca om practic ce este caută să se plaseze în cadrele medicilor. S'a svonit că d. I. Cantacuzino ar voi să-l aducă ca subdirector al serviciului sanitar, dar situația creată de dr. Sion și amînarea rezolvirii conflictului face să nu dăm crezămînt acestei știri.

In lipsă de ceva mai bun, dr. N. Lupu se va mulțumi cu postul ce i se oferă de medic primar al județului Ilfov.

Va avea fericitul prilej ca județul Fălciu să scape de un prefect ca dr. N. Lupu și el să scape de un județ, care nu l'a putut înțelege, după vorba lui Hristos: nimene nu e prooroc în satul lui, deși putut'a să iasă ceva bun din Nazaretul-Arsură!

Dr. N. Lupu medic primar la Ilfov și fost prefect de Fălciu; iată titluri de pus pe noua carte de vizită.

Litere-Științe-Arte

„Biblioteca romînească".—In editura librăriei Socec, a început să apară „Biblioteca romînească" al cărei rost după cum ne-o spune primul cuvînt, tipărit în fruntea No. 1 e să satisfacă „pe lîngă trebuința culturală propriu zisă și alte trebuințe, cari mai mult sau mai puțin se sub ordonează aceleași trebuințe".

Din această bibliotecă pusă sub direcțiunea d-lui Mihail Dragomirescu, profesor universitar, directorul cunoscutei reviste „Convorbiri critice" au apărut cinci numere.

Ca ori ce întreprindere culturală romînească, a cărei datorie e în primul rînd să aibă în vedere trecutul neamului nostru, Biblioteca românească nu putea începe mai bine de cît publicînd schițele din război ale d-lui Em. Gârleanu.

D. Gărleanu, ne dă sub titlul 1877 un șir de povestiri din vremea războiului.

Și nu e vorba aci de Curcanul voinic, care zdrobește cu patul puștei hîrcele cîtor-va zeci de turci, nici de un pumn de românași, cari pun pe fugă un întreg regiment turcesc. D. Gărleanu procedează cu o artă rară. Eroii d-sale nu sunt nici romîni, nici turci, nici ruși: sunt oameni. Scrise cu o duioșie neatectată, într'o limbă curată, aceste schițe desvelesc o față nouă a talentului d-lui Gîrleanu și împodobesc literatura noastră cu încă un volum de valoare.

1877, pe lîngă schițele d-lui Gîrleanu, cuprinde și un amănunțit studiu critic de d. Mihail Dragomirescu.

Sub îngrijirea critică a d-lui Dragomirescu au mai apărut în această bine-venită bibliotecă: Poeziile Văcăreștilor, cu un studiu asupra poeților Văcărești de Al. Odobescu; Morărița lui Alarcon, traducere de N. I. Basilescu; Facerea lumei, de Dragoslav, și Poezii, datorite penei unui delicat poet d. Corneliu Moldoveanu.

*

Se anunță apariția unui volum de studii literare datorite d-lui Paul Flat, directorul publicațiunii „Revue bleue" sub titlul: „Nos femmes de lettres". Va cuprinde studii asupra scriitoarelor cu faimă ca: d-na de Noailles, Lucie Delarne-Mardrus, Gérard d'Houville Marcelle Tinayre, Reneé Vivien și altele.

*

In editura excelentei colecțiuni „Biblioteca pentru toți" a apărut o carte interesantă și originală în același timp: „Buna cuviință" sau „Cum trebui să se poarte omul în toate ocaziile vieței" un frumos volum de peste 300 pagini, prețul 90 bani.

*

A apărut No. 349 din „Biblioteca pentru toți", care-și duce cu exactitate înainte editura-i îngrijită și spornică. Acest număr cuprinde două nuvele de un gen nou poate: „Prăvălia Morții" care formează titlul broșurii și „Paznicul Cimitirului".

Extrase amîndouă, din lumea macabră, de către finul observator și analist I. M. Palmarini, un tînăr nuvelist a cărui reputațiune crește și se confirmă în bogata lume literară a Italiei, istorioarele din broșura de față deșteaptă un viu interes la citire. Sunt în ele scene bine date, care captivează printr'un ușor colorit realist, străbătut de un sentiment profund care înfășoară realitatea tristă cu o caldă și mîngîioasă atmosferă poetică.

*

A apărut No. 7 pe Octombrie, din „Indrumarea" sub direcțiunea d-lor Sebastian Moruzi și dr. P. Zosin cu următorul cuprins:

Artur Gorovei, „In ajunul răscoalelor"; Vasile Jurist, „1907 (Sonet); dr. A. Urbeanu, Evoluția chestiei Soei în Europa și în Romînia; Octav Doljan, „Minciuna și Mincinoșii: reflexiuni de diagnostică socială"; Vasile Jurist „Un glas (poezie)"; Sebastian Moruzi, „Pro Dobrogia"; C. Teodorescu, „Acelaș drum (poezie după Rameau); Th. D. Speranția, „Nivelul cultural în artă: Caragiale; dr. P. Zosin, „Din cînd în cînd: poezii de Mihai Codreanu"; Emil Nicolau, Politica actuală și colegiul unic; dr. P. Zosin, „Evenimentele balcanice: Regimul constituțional în Turcia, Independența și regalitatea Bulgariei, Anexarea Cretei la Grecia, Anexarea Bosniei și Herzegovinei la Austria, Conflictul sîrboaustriac, Atitudinea Romîniei"; Recenzent, „Revista revistelor romîne: Luceafărul (o scrisoare a d-lui prof. dr. I. Urban Iarnik), Cultura Romînă (Atitudinea ei față de „Indrumarea").

*

In ultimul congres de linguistică, un francez a declarat că nimene nu poate învăța o limbă străină, dacă nu în detrimentul limbei sale și a conchis că studiul limbelor trebue lăsat acelora care se dedică comerțului și n'au nevoe să aibă un stil frumos. In aceste observații e o mare parte de adevăr —zice Daily Graphic—și cazul scriitorilor ca Gibbon și Carlyle dau dreptate acestui congresist. Stilul lui Carlyle devenise cam impur din cauza prea profundei cunoștințe ce acesta avea de limba germană; tot asemenea și al istoricului Gibbon care cunoștea perfect franceza. Dar dacă cităm pe Voltaire, Chataubriand, Lamartine, cari știau perfect englezește, precum și pe Goethe, care era un excelent cunoscător al limbei franceze, vedem că cine-va poate foarte bine să cunoască și alte limbi de cît cea proprie și totuși să-și păstreze un stil frumos.

Informații

● **D-nii membri ai partidului conservator-democrat sunt convocați în adunare generală pentru Duminică 12 Octombrie, orele 4 p. m., în saloanele clubului din Piața Unirei.**

● *Pe cînd carpiștii locali nu au îndestule cuvinte, spre a condamna purtarea incorectă și abuzivă a d-lui T. Stelian în chestiunea magistraturei,* Conservatorul, *organul oficios al partidului Carp, printr'o meschină interpretare a lucrurilor, ridică grave acuzațiuni magistraturii, dînd deplină credințare celor spuse de d. Cuza; cu toate că raportul comisiunei de anchetă nu îndreptățește această atitudine.*

Pentru a-și justifica atitudinea, Conservatorul **falșifică** *unele expresii din raportul comisiunii. Ași, după oficiosul d-lui Carp, comisiunea ar fi spus în raportul său:* „e ceva putred la Iași", *și că* „magistratura nu trebue să fie căzută atît de jos, cum pretinde d. Cuza".

Or, în tot raportul comisiunii, nu există *aceste expresii. Ele sunt simple născociri ale* Conservatorului. *Cine a cetit raportul, știe că, comisiunea spune: „magistratura n'a căzut atît de jos cum pretinde d. Cuza". Iar în ce privește putrezimea, comisiunea n'a constatat nimic, și n'a spus nimic, căci nu s'a ocupat de situațiunea partidului carpist.*

E un fals, care tradează spiritul de care e animat partidul conservator și solicitudinea ce o are pentru ceia mai înaltă instituțiune a țării.

Să se știe.

◑ *D-nii Eduard Ghica prefect de Vaslui, Sasu deputat și Călinescu fost candidat la Senat au fost excluși din clubul și partidul liberal din jud. Vaslui.*

In locul domniilor s'au ales d-nii maior Văleanu și frații Ciohodariu.

Președintele clubului a fost ales d. Pan. Eremiade, primar.

● In ziua de 16 Octombrie a. c. A. S. R. Principesa Maria, își va sărbători a 33-a aniversare de la nașterea ei.

In acea zi se va oficia un Te-Deum la Mitropolie.

● Consiliul comunal va fi convocat zilele acestea, avîndu-se a discuta mai multe chestiuni.

● Cea mai mare parte din perceptorii comunelor rurale raportează că încasările dărilor de la țarani se fac cu mare greutate.

In cea mai mare parte țaranii refuză să plătească dările.

● O neînțălegere s'a ivit între medicul primar și cel secondar de la spitalul Precista Mare din Roman.

D. Pennescu epitrop al casei Sf. Spiridon, va pleca la Roman spre a face o anchetă.

◒ D. Al. Zavloschi, **învățător la Bîrnova-Bucium, a fost transferat pe ziua d. 15 Octombrie a. c. la Comarna-Poeni.**

◑ O telegramă sosită din Kișinău anunță că d. Jacunin, guvernatorul Samarei, a fost numit guvernator al Basarabiei, în locul d-lui Haruziu, numit director al departamentului internelor din Petersburg.

◑ D. I. Tașcă, **împiegat la administrația financiară din Botoșani, a fost transferat la Iași.**

● Alaltă-eri noapte niște hoți au încercat să prade biserica sf. Vasile de la Galata.

Hoții au spart un păvete al bisericei și s'au introdus în sfîntul locaș, răscolind prin lăzi, fără însă a fura ceva.

Se fac cercetări pentru aflarea hoților.

◒ **Din Basarabia.**—In seziunea actuală a semstvoului județului Kișinău s'a votat, între altele, înființarea spitalului cu 16 paturi la Goncești, în valoare de 25000 ruble precum și mai multe îmbunătățiri la celelalte spitale.

— Alaltă-eri a încetat subit din viață la Kișinău d. Dim. Cuznetzow, șeful cancelariei moșiilor mănăstirești.

— La Bender s'a înființat o bancă de credit mutual a agrarienilor județului Bender, sub președinția d-nului C. A. Mimi.

—Recolta fînului în întreaga Basarabie a fost anul aceasta foarte proastă. Din această cauză mulți proprietari au început să'și vîndă vitele pe prețuri mici.

— După o statistică ce s'a întocmit, anul acesta au fost în Elveția 2458 studenți și studente ruși, în Franța 2740 și în Germania 4496.

◐ D. R. Voinescu, inspectorul general al polițiilor din țară, cu ocazia inspectărei poliției din localitate a dispus ca agenții poliției de siguranță să urmeze școala de antropometrie.

In acest scop cîți-va agenți de la siguranță vor fi trimiși la prima-vară la București spre a urma cursurile antropometriei de la siguranța din capitală.

◒ Marți, după cum am anunțat, va avea loc la Mitropolie obicinuitul pelerinaj la moaștele sf-tei Paraschiva.

In ajunul acelei zile se va oficia un serviciu divin la Mitropolie de către I. P. S. S. Mitropolitul, după care sf-tele moaște vor fi duse în Mitropolia veche, unde va sta până a doua zi, cînd vor fi așezate în ograda Mitropoliei.

◔ Membri camerei de meserii au fost convocați pentru astăzi la orele 2 și jum. p. m., în ședință ordinară.

Se vor lua în discuție următoarele:

Raportul corporației „Progresul" relativ la recomandarea d-lui Gh. Budac ca secretar al acestei corporații, referatul d-lui secretar-inspector asupra reclamației mai maltor brodiști, că se găsesc în oraș persoane care exercită meseria de broderie, fiind contravenienți la legea meseriilor; raportul corporației „Progresul" prin care reclamă că medicul de corporație nu'și ține angajamentul, demisia d-lui A. Faniak din demnitatea de președinte al corporației „Progresul" raportul corporației „Progresul prin care înaintează demisia d-lui St. Constantiniu de membru al acelei corporații; petiția d-lui Carol Donat prin care cere a i se încredința din nou demnitatea de vicepreședinte al corporației „Confecțiilor", raportul corporației „Confecțiilor" relativ la cercetările făcute cu privire la acuzările aduse domnului medic al acelei corporații etc.

● Aflăm cu plăcere că d. Constantin Jornescu, licențiat în drept, s'a înscris în baroul local, depunînd astăzi legiuitul jurămînt.

● D-na Pulcheria Groholschi, directoarea școalei primare de fete din Tîrg.-Ocna, și d-na Lucreția Boncea, institutoare din Tîrg.-Neamtz, au fost mutate, după cerere, una în locul alteia.

● Din comuna Roșcani vine vestea că băcanul Ioan Cuturianu, din acea comună, și-a curmat firul vieței, strangulîndu-se.

Pe urma lui s'a găsit o scrisoare, din care reiese că el s'a sinucis din cauza unor datorii bănești.

● Următorii veterani din județul nostru au cerut ministerului domeniilor să fie împroprietăriți în Dobrogea:

Ion Arhip, Lupu Balocanu, Teodor Petrea, Ion Plugaru, Costache Ambrosie, Dum. Brumă, Ion Iluță, Dum. Ivazici și Iancu Salnaski.

● Ministerul de interne cere prefecturei de județ ca pe viitor factorii postali rurali să fie scoși din rîndul persoanelor chemate a face pe vătăjei sau straje în comunele rurale.

✱ **CARITATE.**—Se cere un sfat și un ajutor.

O femee tînără, soția unui funcționar atins de o boală teribilă—rămasă ast-fel fără nici un sprijin, și amenințată sau de mizerie sau de vițiu. Și o perspectivă și alta o îngrozesc. Vrea să-și cîștige existența în chip cinstit,—dar educația ce i s'a dat n'a inițiat-o în nimic lucrativ. Pe cît îi este cu putință oferă dorul său de muncă, un suflet bun și multă bună voință. E mult,—cînd la aceste lucruri se adaoge vigoarea vîrstei. Ea așteaptă o ocupație în sînul unei familii. Pînă atunci, oamenii de bine, cari cred de datorialor să-i vie într'ajutor, s'o facă. Vor avea mîngîierea de a fi înlesnit mîntuirea unui suflet.

O listă e deschisă la redacția acestui ziar. **E. H.**

S'a subscris:

1. D-na și Dl. E. Herovanu	20 lei
2. D-na Aglaea T. Tăutu	20 lei
3. Dl. V. P.	5 lei
4. Dl. I. L.	5 lei
5. Dl. Lascar Antoniu	10 lei
6. Dl. B.	5 lei
7. Wachtel	10 lei

DIVERSE

— A fost înaintat parchetului țiganul Gh. Ioaniță cu 5 copii ai săi, prinși din Basarabia cu cai de furat.

— Copilul Vasile Apostol a fost dat judecății, pentru că a pus pietre pe linia ferată Iași—Vaslui și a stricat mai multe izolatoare de la firele telefonice.

— Se știe că acum cîteva zile băietanul St. Morărașu, a dat brînci unui alt băietan Iordache Ștefan dintr'un cotigar, în care mergeau impreună spre Ungheni și acesta din urmă căzînd sub roatelele cotiugarului a fost strivit, iar după 2 ore a murit.

Băietanul Morărașu a fost arestat azi.

— D. Alexandru Darie din strada Țicău de Sus a reclamat că Ghiță Dimitriu, stricînd ușa locuinței sale, a intrat înăuntru și-a furat suma de 20 lei dintr'un saltar, i-a siluit apoi nevasta.

— A fost arestat Vasile I. Crudu, care a spart ușa locuinței lui N. Pușcariu din Ungheni, furîndu-i mai multe capre și maltratîndu-i un copil.

Ultime informaţii

● *D. Stelian a avut îndrăzneala să declare ieri unui magistrat inamovibil din Iaşi, că n'a avut „intenţia" să «blameze» magistratura din Iaşi, ci că s'a ţinut «strict» de raport.*

Indrăzneala caracterisează infamia ministrului justiţiei.

● *La primăvara se va înfiinţa un nou tren expres Iaşi Bucureşti şi viceversa, care va parcurge distanţa în 9 ore.*

Dintr'o direcţiune şi din alta noul tren va pleca la orele 10 seara şi va ajunge la orele 7 dimineaţa.

Trenul nu se va opri decît în patru staţiuni mart.

● *La iarnă vom avea alegere parţială la Iaşi: scaunul de deputat al domnului G. Panu, unul din aleşii colegiului II de Iaşi, va fi declarat vacant.*

Directorul Săptămînei, *a fost numit, prin decret regal, cenzor al Băncei Naţionale şi numirea astfel făcută nu este compatibilă cu mandatul de d putat.*

Liberalii regretă acèastă vacanţă, care va invedera încă odată situaţia lor desperată din Iaşi.

◒ Cu vie bucurie împărtăşim ştirea că starea sănătăţei M. S. Regelui este foarte bună.

Ultimul regim prescris—apă de Vichy şi ouă crude—a priit foarte bine Augustului Suveran, care, la sfîrşitul lunei, îşi va stabili reşedinţa în Bucureşti.

● *D. Stelian n'are de cît adversari printre liberalii d.n Iaşi. Linia sa de conduită, în chestia magistraturei, este viu combătută, în primul rînd de d. Stere, şeful partidului liberal în localitate.*

Un fruntaş liberal, funcţionar superior, spunea zilele trecute unui alt liberal:

— M'am convins de cărdăşia Cuz.-Stelian.

Comunicatul din Liberalul, *despre care am vorbit ieri, a fost scris de d. C. Stere.*

● Starea doctorului Teodory, medicul M. S. Regelui, inspiră cele mai serioase îngrijiri.

D. profesor doctor Thoma Ionescu a constatat cangrena.

Sunt puţine speranţe că generalul dr. va scăpa cu viaţă. Profesorul Ionescu ezită să procedeze la amputarea piciorului.

◑ *După cum am anunţat, d. procuror general s'a demis din delegaţia aceasta. După cum ni se scrie din Bucureşti, demiterea este motivată de faptul, că avertismentul pe care ministrul l'a dat înaltului magistrat, acesta o consideră* **ca ilegală**, *întru cît legea specială opreşte pe ministru să aplice magistraţilor inamovibili orice fel de pedepse.*

D. procuror general, în petiţia sa de demitere, **respinge avertismentul** *ce i-a dat ministrul, căci acesta trebuia să-l dee în judecata disciplinară a înaltei Curţi.*

● **Magistraţii Curţei de Apel s'au întrunit astă-zi în consfătuire.**

Nu se va lua nici o hotărîre întru cît lipsesc domnii consilieri Savel Zaharescu, C. Grigoriu şi Porfiriu, cari presidează Curţile cu juri.

● Ni se comunică din Roman, că la primăria de acolo se petrec lucruri foarte serioase, care pun în o tristă lumină întreaga politică liberală din localitate.

D. Alecu Morţun, primarul oraşului, se găseşte în plină discordie cu consiliul comunal. Ori de cîte-ori este nevoe de a se lua avizul consiliului, ori trebuie să intervie ameninţări, ori distribuiri de favoruri ca să se poată lucra.

Demisia celor trei consilieri comunali cari n'au mai putut rabda starea deplorabilă da la Primărie, a provocat noi încurcături şi noi greutăţi chiar pentru rezolvarea afacerilor curente.

Mai este şi o animozitate acută între d. Primar şi d. ajutor de primar Gh. Gavrilescu, care este hărţuit mereu de cel dintîiu, împedecîndu-l să'şi exercite autoritatea chiar în serviciile şi afacerile comunei, pentru care are delegaţie.

Aşa, mai zilele trecute faţă cu scandalul ce era cu lumina electrică, d. Gavrilescu face un avertisment conducătorului uzinei electrice, la care acesta răspunde foarte impertinent.

D. Gavrilescu aduce la cunoştinţa primarului acest caz, care în loc să ia măsuri, severe aşa cum cerea interesele oraşului, înterzice d-lui ajutor de primar a se mai amesteca la la uzina electrică unde d. primar are un om de casă, care este condamnat.

◑ **Duminica viitoare se vor întruni institutorii secţiunii I-a pentru a proceda la deschiderea conferinţelor lunare ale corpului didactic primar.**

● **Aseară cu acceleratul de 9 şi 5 d. colonel Cernătescu, fostul comandant al reg. 13 Ştefan cel mare, a părăsit definitiv împreună cu familia oraşul nostru, ducîndu-se la Giurgiu, noul seu post.**

● Prima probă de lucrări practice a d-lui candidat la docenţă în drept roman Buşilă, va avea loc la 14 Octombrie.

In ziua de 10 Octombrie va avea loc colloquiul pentru docenţa d-lor Aurel Zeuleanu şi Eugen Melik.

● D. locotenent Bottez din intendenţă a fost permutat la Şipote.

● Ministerul de interne primind reclamaţiuni de la Ofiţerii topografi însărcinaţi cu măsurătoarea şi hotărnicia islazurilor comunale, cum că autorităţile comunale nu le dau tot sprijinul necesar, a trimes prefecturei o circulară prin care cere să pună în vedere autorităţilor comunale ca să dea la timp concursul lor, Ofiţerilor cu atît mai mult cu cît autorităţile sunt înştiinţate de ofiţeri cu cîte-va zile mai înainte.

● Ministerul de interne comunică prefecturei judeţului că în urma intervenţiei ce a făcut, ministerul lucrărilor publice a convenit a se acorda permisiuni de călătorie pe C. F. R. administratorilor de plăşi, valabile numai în cuprinsul judeţului ce administrează în legătură şi cu Bucureşti, pe preţ de 200 lei anual clasa II-a.

● Camera de punere sub acuzare a respins astă-zi opoziţia neguţitorului falit Albert Sommer aflat deţinut.

● Vineri 10 Octombrie, „Lumpaţius Vagabondus", ultima reprezentaţie a trupei de operetă de supt conducerea d-lui C. Grigoriu.

● **Universitare.**—D. profesor Philipide va ţinea examenele în ziua de 15 Octombrie orele 10 dimineaţă.

— La facultatea de ştiinţi se vor ţinea examenele în următoarele zile:

d. Constantin Climescu la 16 Octombrie orele 9 dimineaţa teza şi 2 d. a. oralul. D. Dragomir Hurmuzescu la 10 Octombrie ora 9 a. m., Ioan Stravolca la 10 Octombrie ora 3 d. a., Dimitrie Pompei eri 7 Octombrie, Aurel Mănescu, 15 Octombrie; d. Vasile Buţureanu a ţinut examenele eri, iar d. profesor Al. Popovici va ţinea examenele de Botanică la 14 Octombrie—lucrările scrise de la 8—11 ore, şi cele practice de la 2—6, iar la 15 Octombrie va examina oral.

— Bursierii facultăţei de ştiinţe anul II vor trece examenele de fisiologie în zilele de 13, 14 şi 15 c.

— Eri la orele 3 d. a. studenţii Hudescu Ilie, Alex. Balaban, I. Popovici, C. Tiron, Buţureanu V., Ifrim C., Teodorescu I. şi Rădulescu M. au trecut tezele la latină la d. profesor Gheorghiu Xenofon.

— Astă seară vor trece examenele de drept constituţional d-nii V. Brăescu, Wilke Fr, W., Voinescu Al., Pavlov P., Osloban N., Ţintă N., Ţaicu D., Teianu B., Tăutu G. Tironovici, iar mîne: d-nii Soroceanu C., Stănciulescu I., Simionescu C., Setlacec I., Pompilian M. G., Panu Al., Rişcanu G., Ştiubey C. D., Săvescu M., State G. N.

— Azi la 3 d. a. d-nii Chilom P, Ştefănescu M. şi Ştefănescu C. vor trece examenele de economia politică, iar pe cele de internaţional, la orele 8 sara d-nii Chilom P., Constantinescu, Finicky, Freud A., Goilav M., Gheorghiu Gh. Gidei P., Gedroceanu şi Georgescu M.

— Examenul Roman I la d. profesor Gregore Demetrescu a avut loc aseară şi au fost examinaţi din seria I: Istrati I., Ionescu Eug., Leon Al. şi Ssarlat. Manisali I., Mitru I. C. preut, Oslobanu N, Păun Al. şi Pompilian.

● **Celebra „Societè des instruments anciens" din Paris**, de sub preşidenţia ilustrului compozitor **Saint Saëns** va da un singur mare concert Luni 27 Octombrie a. c. în sala Teatrului Naţional din Iaşi.

Această ilustră asociaţie se compune din următorii artişti renumiţi: *Henri* şi *Marcel Casadesus* amîndoi foşti premianţi I ai Conservatorului din Paris şi solişti ai Concertelor Colomme, vestitul violonist *Malkine* şi *Maurice Devilliers.*

Concertele se vor da cu concursul cunoscutei virtuoze pe *harpa-luth* d-ra *Hélène Zielinska* şi a renumitei cîntăreţe pariziene *Marie Buisson.*

Instrumentele anume ce trebuesc la aceste concerte sunt aduse de artişti şi fac parte din celebra colecţie a societăţei.

Succesul artiştilor ie enorm, iar anul trecut la Bucureşti au făcut săli pline şi au fost primiţi cu entuziasm.

Locaţiunea ie deschisă la agenţia *Carmen Sylva* (Iliescu, Grosu et Comp.)

Anunciu

Atragem atenţia D-lor Podgoreni, că la ferma MANTA ROŞIE din Iaşi, (Galata) s'a înfiinţat **Pepenerii de viţe americane, hoituite si selecţionate** de felurite soiuri. Haltoirea este făcută pe viţe din **Algeria**. Rog pe domnii amatori a vizita şi se vor convinge la faţa locului.

Preţurile reduse. De asemenea *facem avantage, în ce priveşte plata. Se vinde şi cu hurta.* A se adresa la d. **Garabet Manea, Str. Carol.**

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Discursul de ieri al d-lui TAKE IONESCU

Bucureşti, 8 Octombrie.

La intrunirea de aseară de la clubul conservator-democrat, d. Take Ionescu a ţinut un foarte important discurs, pe care'l dăm în rezumat, aşa cum ni s'a telefonat:

Nu ne-am mai întrunit, — a spus d. Take Ionescu—de la victoria electorală de la Craiova. Acuma ne întrunim pentru că suntem la începutul campaniei electorale. In timpul verei nu ne-am întrunit pentru că subiectul unei lupte politice nu constă într'o mişcare necontenită, dar fără rost; ci am lăsat pe alţii să se mişte ca morile de vînt. Ei s'au dedat la o propagandă de la om la om. Noi ne-am adresat la întreaga naţiune, am pus urechea la pulsul naţiunei şi nu ne-am preocupat de indivizi, căci dacă unul pleacă vin alţii în loc. Acum ne mişcăm, dar nu ne ocupăm de chestiuni politice, pentru că e la ordinea zilei o chestie mare. S'a redeschis din nou marea chestie orientală. După toate probabilităţile criza aceasta se va termina pe cale paşnică şi după ea vom reîncepe luptele politice de la partid la partid, dar în mod civilizat. Insă din această zguduire trebue să rămînă un învăţămînt pentru toţi, acuma, ca pe viitor prima noastră preocupare să fie întărirea armatei.

Ca ministru de finanţe am sporit cu zece milioane bugdetul ministerului de răsboi şi în expunerea de motive a budgetului, am scris că cea mai folositoare introducere, e acea făcută pentru armată.

Eu sper că vom ieşi cu bine şi din această criză de acum; după aceea în urmă, prima grijă să fie întărirea forţei noastre militare.

Trebue să facem sacrificii morale şi materiale. Cele materiale le poate face orice partid, dar cele morale sunt mai grele de făcut. Trebue să voeşti a nu trage nici un fel de profit din chestiile militare sau din nemulţumirile militare, şi vă mărturisesc că, dacă noi nu ne-am amestecat în conflictul militar de înainte de vacanţă, nu pentru că am urmărit vre-o combinaţie, dar pentru că avem convingerea, că după o revoluţie ţărănească, nu trebue să mai vină una militară.

In această privinţă d-nii de la guvern au dat pildă că nu pot să-şi stăpînească patimele şi s'au lasat să fie stăpîniţi de ele.

Bulgarii dau mare importanţă armatei şi au înţeles că trebue să amîne orice altă preocupare spre a întări armata. Nouă nu trebue să ne pară rău de ceea ce fac Bulgarii, căci nu înţelegem să fim tari prin slăbiciunea altora, ci să fim tari prin tăria noastră (lungi aplauze).

Şi nu din invidie poate ieşi tăria noastră. Un vecin cu care trebue să trăim bine, să nu ne tulbure cînd sporeşte, căci Bulgaria devenind independentă, nu cîştigă nici un teritoriu nou. Ea a cîştigat Rumelia altă dată, şi cum am simpatizat cu ea, de ce să nu fraternizăm cu Bulgaria şi astăzi cînd e independentă? Dar trebue să se ştie că noi nu putem să concepem Romînia fără drepturi la Marea Neagră. (Aplauze).

Preocuparea noastră trebue să fie ca nu cumva Bulgarii să aspire la Dobrogea, căci dacă ar voi să o ia, n'ar reuşi, căci ar fi luptă pînă la moarte. (Aplauze lungi).

Noi n'avem nimic cu independenţa Bulgariei, dar să se ştie că fără Dobrogea nu vroim să trăim, cu toate că fruntaria între noi şi Bulgaria nu a fost fixată din punct de vedere strategic. Dar dacă nu ne preocupă independenţa Bulgariei, să vorbim de chestia orientală, pentru că înnaintea congresului European, are să vină chestia Dunărei, care ne preocupă foarte în de aproape.

Aceasta nu se putea revizui fără voia şi consimţimîntul nostru. Şi de chestia Dunărei sunt legate alte mari chestiuni care ne privesc.

Tratatul de la Berlin a stabilit că toate fortificaţiile de pe malul Dunărei să fie rase. Hotărîrea aceasta nu s'a adus la îndeplinire, şi aş vrea să ştiu cine ar putea impune Bulgariei independente să dărîme fortificaţiile, cînd ea nu le-a dărîmat atunci cînd nu era independentă.

La congresul european va trebui să se hotărească de data aceasta într'un fel cu fortificaţiile de pe malul drept al Dunărei. Dacă acele fortificaţii nu vor fi rase, trebue să ni se dea şi nouă voe să fortificăm malul stîng al Dunărei (aplauze prelungite).

La congres s'a anunţat că se va discuta asupra modificării comisiunei europene de la malurile Dunărei. Acea comisiune are dreptul de supraveghere asupra Dunărei, de la gurele ei şi pînă la Brăila. Or, în acea comisiune nu sunt representate de cît marile puteri şi noi care avem stăpînirea Dunărei. Alte state nu pot fi reprezentate în acea comisiune, pentru că marile puteri sunt astăzi aceleaş care au fost la 1878.

Mai este apoi chestiunea navigaţiei pe Dunărea şi numai statele riverane au dreptul să facă poliţia pe fluviu. O schimbare a regulelor ar fi fără rost.

Ar fi poate de discutat modul cum s'au regulat lucrurile la Porţile de Fer, căci se ştie că noi n'am dat asentimentul nostru la felul cum s'au pus acolo taxele.

Datoria guvernului nostru este să spună ce credinţă are în aceste chestii. Intre agitaţia febrilă a unor state vecine şi între absoluta desinteresare, mai este loc pentru statele care cunosc importanţa drepturilor ce le au şi să le susţină cu energie.

A venit ceasul ca guvernul să spună părerea lui asupra modului de revizuire a tratatului de la Berlin.

Să spună ce crede şi ce voeşte, pentru ca ţara să-i cunoască părerile şi să le discute.

De cît să vedem în mai multe oraşe întruniri publice, unde vorbesc oameni fără respundere politică, mai bine guvernul ar vorbi de pe acuma. S'ar putea forma o conştiinţă naţională.

Nu trebue să pătrundă în conştiinţa naţiunei credinţa, că ţara ar fi putut să fie mai folosită de împrejurările actuale, de cît a fost şi că n'a ştiut să se folosească de acele împrejurări.

*

Care este consideraţia pe care ne-o dăm noi, cînd alaltă-eri am văzut pe un ministru de justiţie căutînd o frază, un rînd în fine, în raportul anchetei magistraturei de la Iaşi, ca să terfelească magistratura?

D. Tomă Stelian a admonestat pe doui procurori. Eu mă mir că nu i-a dat afară pe amîndoi, cînd îi socotea vinovaţi!

Ministrul a căutat să găsească o frază spre a terfeli toată Curtea de apel din Iaşi. Această procedare este o operă de pamfletar, care a fost pus să conducă o instituţie pentru a o mînji şi a o învenina. Iar dacă ne întrebăm pentru ce a făcut aceasta, explicaţia o găsim în „L'Independance Roumaine", care insinuează că ar fi vorba de suspendarea inamovibilităţei.

Aceasta însă nu se mai poate face Ar fi ridicol să avem o poliţie inamovibilă şi o magistratură amovibilă.

De ce procedează ministrul de justiţie astfel? Se spune că procedează astfel ca să lovească în Bădăreu! Dar Bădăreu a numit din cei 13 consilieri ai Curţei de Apel, numai trei!

*

In cele din urmă d. Take Ionescu trece la chestia viitoarelor alegeri din Capitală şi îndeamnă pe numeroşii auditori ca să lupte din toate puterile la aceste alegeri.

Discursul d-nului Take Ionescu, a fost urmat de un lung şir de aplause iar numeroasa asistenţă a făcut mari ovaţiuni şefului.

Evenimentele din Balcani

Sofia.—Se asigură că guvernul bulgar care chiar de curînd nu a voit a recunoaşte dreptul de proprietate al Turciei pe liniile din Rumelia de răsărit, este gata să negocieze în acelaş timp şi despre răscumpararea dreptului de proprietate sau cu societatea de cale ferată, sau cu guvernul din Constantinopol. Guvernul va cere consimţimîntul Porţei în această privinţă şi speră că îl va primi.

Guvernul a primit felicitări din partea Muntenegrului cu ocazia proclamărei regatului.

*

Berlin.—Dieta prusiană a fost deschisă. Discursul tronului a fost cetit de Imparatul Wilhelm conţinînd cu privire la Balcani, frasa următoare: „De curînd s'au produs evenimente în orientul apropiat, reclamînd atenţia Europei, deşi suntem mai puţin interesaţi de cît celelalte puteri, aceste fapte trebuesc totuşi să fie luate în serioasă consideraţie. Germania, în fidelă solidaritate cu aliaţii sei, se va face partaşa apăsărei juste şi pacifice a dificultăţilor actuale.

*

Constantinopol. — Ministrul de externe răspunzînd unei întrebări privitoare la şedinţa consiliului de miniştri, ţinută eri seara, a declarat că consiliul a deliberat asupra programului conferinţei, dar că nu a luat nici o decizie definitivă. Un proect de răspuns al Porţei se află în redactare şi azi va fi sfîrşit probabil.

Ministrul a declarat că deja de 2 zile aude despre negocieri directe cu Bulgaria şi despre sosirea d-lui Dimitrov, dar nu posedă nimic oficial. Increderea Porţei în parc pare a continua. Poarta fiind avizată, ca şi celelalte puteri, a făcut demersuri la Sofia şi a primit asigurari. De asemeni comisariatul turc la Sofia şi comitetul junilor turci au primit asigurări în această privinţă.

Poarta declară că măsurile militare de până acum nu sunt anormale. Reînoirea artileriei şi complectarea depozitelor de muniţiuni sunt decise deja de cîţi-va ani.

Intrunire patriotică

Bucureşti.—Aseară a avut loc aci o întrunire patriotică, la care au luat cuvîntul d-nii: Take Policrat, M. Valerian, Cihoschi, Davidescu şi alţii.

S'a ales un comitet de acţiune care să organizeze un mare meeting în Capitală împreună cu studenţii, cu tendinţa de a protesta în contra prieteniei cu Austria.

Dezastrul tifonului

Amoy.— După ştirile din urmă, din cauza tifonului care a bîntuit la Chargiu, în ziua de 17 Octombrie, au pierit 2,700 oameni şi 3,600 de edificii au fost distruse.

NOU! NOU!

Sticlele „Isometrop"

Cea mai clară vedere, experimentată cu razele *Roentgen.* Premiată de toate academiile oculistice.

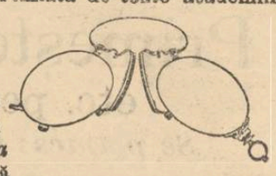

Asigură **conservarea ochiului**, evită fluorescenţa şi *măreşte vederea*

Se incadrează în ori ce formă de ochelari; montările cele mai noui şi mai sistematice.

Singurul depozit la

Magazinul de optică **W. FISCHER**

IAŞI, Strada Lăpuşneanu 30

Mare depozit de Binocle "Flamarion"

HIRSCH-IASI

— Cassa de incredere —

IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI

CEL MAI MARE DEPOZIT

al renumitelor

LAMPI

PENTRU ELECTRICITATE

cu preţurile originale ale fabricilor

tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.

MARE ASORTIMENT DE

COVOARE

cu metru şi cu bucata

MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.

BEŢE pentru perdele de **BRONZ** groase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).

Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mabune şi frumoase şi nu este absolut nei voie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.

PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI

de ultimele noutăţi

Pentru sezonul actual

PALARII

Ultimele noutăţi şi modele *„chic parisien"*, au sosit la

SALONUL DE MODE

„HÉLÈNE"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 30

NB. Se execută ori-ce comenzi, garnisări şi modernizări în condiţiuni avantajoase.

ANUNCIU

Se aduce la cunoştinţa Onor. Public că am adus o maşină specială cu motor de benzină pentru tăiat şi despicat lemne la stabilimente şi particulari, şi mă angajez a o pune la dispoziţia Onor. public cu preţuri foarte convenabile.

Doritorii a se adresa prin o carte poştală în Str. Toma Cozma No. 9.

Cu stimă, **A. Tomescu**

ADUC la cunoştinţa comeri cianţilor de băuturspirtoase, că le pot procura rachiu de perje (ţuică) de ori-ce tărie, de la 40—75 grade, rachiu de tescovină, de drojdii şi de vin (cogniac), provenite din fabrica mea situată în comuna Costuleni jud. Iaşi.

A se adresa în Iaşi, stradela Albă No. la *Maiorul Radu Dimitrescu.*

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice *„Hercules“* şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI
universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă
Renumitele sobe belgiane **„GODIN“**.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune
DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţuriile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntimpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.
De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

MARTIN BUCHOLTZER
105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi bolangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Spălătorie şi bolangerie chimică cea mai modernă

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR DÉPOSE
Prix..... 6f50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
EN FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL,
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.
A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă

G. BELDIMAN
AVOCAT
al soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania“
18 strada Luterană 18
BUCUREŞTI
se însărcinează cu procese şi ori cealtă formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

Mai multe sute doamne bogate (noui cereri) doresc **căsătorie** imediată.
Reflectanţi serioşi (chiar şi fără avere) să se adreseze lui **L. Schlesinger, Berlin 18.** (Cea mai mare şi de seamă agenţie matrimonială internaţională) nu anonimă.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Pdun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovidéniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Crucei 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

SE CAUTA ELEVI LA TIPOGRAFIA H. GOLDNER.

„ANCORA“
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
„Loteria Regatului Romîn“
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
Cei care au întîrziat
Să nu piardă ocaziunea acum la:
Clasa V-a a Loteriei
Tragerea
la 17 Octombrie 1908
LEI 100.000
Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a
Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile
Lozuri Norocoase
ce au mai rămas libere la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumătate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 132

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	loz întreg	32—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal
Se garantează serviciu celmai Prompt şi conştincios
PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H Goldner, Strada Primăriei No. 17. Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 38.

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul V.—No. 556. IAŞI. Vineri 10 Octombre 1908

CUVÂNT

MOTTO

„La început iera cuvîntul şi cuvîntul iera D-zeu şi D-zeu iera cuvîntul".

Şeful nostru a vorbit aseară. Cu seninătatea sufletească şi limpezimea de vederi, cari caracterizează pe barbatul de stat desăvîrşit, dînsul şi-a spus cuvîntul asupra tuturor chestiunilor la ordinea zilei. Cu nemărginita-i dragoste de ţară şi de neam, dînsul a rostit vorbe neperitoare prin cuprinsul lor adînc de cuminte şi vibrînd de cel mai cald, patriotism.

Constatînd sguduirea produsă prin redeschiderea *chestiunei orientale*, din modul de a-şi afirma voinţa şi progresul, al micilor state balcanice, trage învăţămîntul: *că pentru viitor prima noastră preocupare cată să fie întărirea armatei.* Şi aceasta mai vîrtos sub raportul moral, neîntinînd-o adică în luptele noastre politice, ori cît de cuminţi şi de civilizate tindem a le preface. Ie un mare adevăr pentru care politicianii învechiţi în zile rele n'au nici pietatea şi nici respectul cuvenit. Armata ie a naţiunei întregi, a întregului neam, către iea se aţintesc privirile noastre în ceasurile de îngrijire, ca şi in cele de durere şi ca şi în clipele de dor şi aspiraţiuni înalte. Puterea armatei şi respectul iei, iată gîndul şi cuvîntul şefului.

Dacă frămîntările micilor state balcanice n'au alt scop, de cît desăvîrşirea îndrumării lor în noile lor condiţiuni de a fi, dînsele însă trebuie să-şi abată gîndul de la orice impietare în patrimoniile vecine, căci s'ar strica armonia şi echilibrul, cari sunt indispensabile desvoltării, progresului şi siguranţei lor de *state mici.*

Nici *să aspire careva la* **Dobrogea,** *bunăoară, căci* **„fără Dobrogea nu voim să trăim,** *neputînd concepe o Romînie fără drepturi la Marea Neagră"* şi acei cari ar cugeta numai să ne-o ia **să ştie:** *„că vom lupta pe viaţă şi pe moarte".*

«Atunci şi acel corb sarman iar aquilă s'ar face
«Şi-ori ce Romîn ar fi Roman mare-n război
şi-n pace».

In deajuns ne-au impus marile puteri voinţa şi *supraveghérea lor asupra Dunărei.* De se va desbate în vre-un congres această chestiune, Romînia va trebui să-şi spună cuvîntul său. *Va trebui să voiască şi să ştie ce vrea.* Bulgarii deşi sub suzeranitatea Turciei, pînă mai ieri, şi-au menţinut fortificaţiile lor pe malul drept al Dunărei, cu toate că congresul din Berlin decisese *raderea lor.* Dacă acea deciziune se va menţine, şi *dacă se va şi executa,* n'avem a ne plînge; dacă din contra se va trece asupra-i cu buretele, *„să fim şi noi liberi a fortifica malul stîng al Dunării".* Cel puţin atît.

Cuvîntul şefului ie sinteza dorinţelor şi aspiraţiunilor noastre, ale tuturora. Dar dacă iel şi-a spus cuvîntul în aceste chestiuni vitale pentru Statul Romîn; să-şi facă datoria şi guvernul, căci ie şi *„locul şi timpul să cunoaştem importanţa drepturilor ce avem şi să ni le susţinem cu energia şi voinţa necesară".* Guvernul ie dator să-şi spue părerea lui asupra modului revizuirei tratatului de la Berlin, să spuie adecă tot ce crede şi voieşte *„căci politica ţărei trebuie să fie aprobată cu* **tot sufletul** *de întreaga naţiune".* Iată cuvîntul cuminte şi cinstit, şi de şef şi de om de stat, dar mai presus de toate **cuvînt de mare Romîn!**

Şi inima marelui Romîn, sîngerează, dureros, cînd se gîndeşte la pacatele şi patimile micilor politiciani, cari în faţa marilor probleme, născute din adînci frămîntări, de popoare şi de neamuri, nesocotesc că prestigiul nostru naţional, ne impune a ne respecta întâi pe noi înşine, pentru a putea cere şi străinătăţii să ne respecte. Aşa după doliul răscoalelor, învinuirea armatei de excese, şi de către cine? De către un ministru chiar. Adică tocmai de unul din acei cari aveau datoria să o apere, şi care acuzînd'o nesocoteşte un principiu netăgăduit de viaţă, că fie-care esces produce un contra—esces, adesea necesar restabilirei echilibrului, contra esces mai nici odată voit —dar mai totdeauna inevitabil. Şi abea începuse a se uita pagina ruşinoasă a răscoalelor, că pe urma unui agitator smintit, sau cel puţin nesocotit şi sub ocrotirea unor partizani de-ai guvernului, se începe opera scandaloasă şi desgustătoare a defaimărei calomnioase a magistraturei.

Şi cum? Cu toate că o anchetă, făcută de cei mai înalţi şi virtuoşi magistraţi, ai ţărei, statornicia, fie nebunia, fie reaua credinţă, şi în toate cazurile profundul neadevăr al spuselor smintitului, un alt ministru spre a putea desăvîrşi lucrarea politică şi de politician, dă satisfacţiune nebunilor, jignind pe toţi oamenii cinstiţi. Dar opriţi-vă d-lor politiciani. Nu veţi suspenda inamovibilitatea, şi nici veţi reuşi a face din magistratură armă politică şi de partid. De veţi cuteza a o proiecta, să ştiţi, *„că dacă astăzi o faceţi voi, mîne vom face o noi, poimîne alţii, şi vom ajunge la situaţiunea ridiculă, de a avea o poliţie inamovibilă şi o magistratură amovibilă"! Voi aţi voit'o.*

Aşa a vorbit şeful aseară, cu seninătatea sufletească şi limpezimea de vederi, cari caracterizează pe acest barbat de stat desăvîrşit şi mai ales pe acest bun şi mare Romîn.

Ost.

— Ce a constatat ancheta —
— Ce a inventat d. Stelian —

Am arătat deosebirea fundamentală ce există între constatările comisiunei de anchetă—şi interpretările false pe cari d. Stelian le-a dat raportului în chestiune, prin 'adresele trimese Curţei şi Parchetului general.

Pentru ca cetitorii noştri să vadă pînă unde a mers Ministrul Justiţiei cu insinuările sale, vom pune faţă în faţă părţi din textul raportului de anchetă cu părţi din adresele d-lui Stelian către Inalţii magistraţi locali. Cu modul acesta lumea nepărtinitoare va judeca cu toată severitatea meritată, actul de rea credinţă şi meschin politicianism, de care s'a făcut culpabil Sfetnicul Dreptăţei.

Raportul anchetei

Curtea procedînd ast-fel (liberînd pe Gutman) prin nimic nu se dovedeşte, că ar fi *ascultat de considerafiuni extrinsece.*

*

N'am întâlnit în Curtea de Apel din Iaşi *un singur caz* de magistraţi, care să-şi fi plecat urechea la glasul *corupţiunei.*

D. A. C. Cuza însuşi a recunoscut aceasta dinaintea noastră. D-sa a crezut că dovedeşte acuzaţiunile pe şoapte vagi, pe *influenţa oamenilor cu vază, pe hatîr.*

Dosarele examinate de aproape, i-au dat desminţire şi asupra acestui punct.

*

E adevărat că Evreii fiind mai numeroşi profită... de lipsa de asprime a magistraţilor. *Dar fiind dată regula* adoptată nu putem zice că se fac deosebiri, nici că se ascultă de considerafiuni

Magistratura din Iaşi îşi face datoria şi justiţiabilii pot să aibă încredere într'nsa.

Adresele d-lui Stelian

Imi îndeplinesc D-le Prim Preşedinte, penibila datorie de a atrage atenţia serioasă a Onor. Curţi asupra acestei indulgenţe exagerate, une-ori inexplicabilă.... şi pe viitor să pună mai mare severitate în judecarea infracţiunilor penale ori-cari ar fi persoanele trimese în judecata sa.

*

Vă atrag atenţia d-le Procuror General,... ca legile penale, să fie aplicate cu *rigoare* de o potrivă pentru toţi.

*

...Că acea indulgenţă de care beneficiază delicuenţii, se datoreşte *unor anumite* imprejurări, legate de *persoanele deliquenţilor* sau ale apărătorilor lor.

...Să stăruiţi ca legile penale să se aplice cu severitate, ori-cari ar fi *deliquenţii* şi apărătorii lor.

Prin urmare, Comisiunea spune categoric că, Curtea judecă în penal după regula adoptată (indulgenţa) în mod egal şi nepărtinitor, faţă de toţi delicvenţii, şi fără nici o consideraţie extrinsecă, sau mai bine zis de „influenţa oamenilor cu vază— **iar d. Toma Stelian, ministrul** dreptăţei—**spune că pe „viitor" Curtea să fie severă în judecarea infracţiunilor** ori care ar fi persoanele deliquente, sau apărătorii lor.

Nu mai vorbim de „comunicatul" din Viitorul, **dictat de însuşi d. Stelian şi prin care, cu un cinism revoltător, Ministrul afirmă că Raportul** stabileşte **că, Curtea făcea** adesea **acte de** toleranţă exagerată.

Cînd Ministrul justiţiei ajunge pînă acolo—să afirme ca fapte exacte **—tocmai cele desminţite în mod** categoric, **de către membrii comisiunei,—atunci ne putem convinge de ce intenţii meschine a fost călăuzit cînd a numit Comisiunea de anchetă—şi pînă unde ar fi mers cu patima sa politică detestabilă dacă Comisiunea de anchetă ar fi omis să dee desminţiri atît de** clare **cu privire la infamele învinuiri aduse Magistraturei locale.**

Deschiderea noului an scolar Universitar

Unilateralitatea activităţei noastre scolare faţă de nevoile ţărei

In ziua de 5 Octombrie a. c. au avut loc sfinţirea apei şi serbarea deschiderei noului an şcolar, al Universităţii noastre. Obicinuit, la aceste serbări, asistă prea puţin public, din cauza credem noi, că ele nu presintă un interes cu caracter mai de actualitate şi mai apropiat de realitatea nevoilor noastre Economico sociale. Discursurile rostite la aceste solemne ocasiuni, mărginindu-se numai la chestiuni ce interesează şcoala şi studenţii Universităţii.

Anul acesta însă, atras de subiectul discursului anunţat *Unilateralitatea activităţii noastre şcolare faţă de nevoile ţărei,* subiect, care ne arată că şcoala superioară, Universitatea, începe a înţelege alt fel rostul şi menirea sa, am luat încă de la 9 oare dimineaţa drumul spre Universitate, cu hotărîrea a asista la serbarea deschiderei noului an, pentru a auzi poveţele ce se vor da de pe tribuna templului nostru de cultură superioară şi naţională.

După sfinţirea apei şi după discursul introductiv al d-lui Rector al Universităţei dr. G. Bogdan, se urcă la tribună d-l Profesor dr. Ilie Bărbulescu, delegatul Universităţii a ţinea cuvîntarea începutului de an şcolar. D-sa a început cuvîntarea, prin a ne spune, că şcoala naţională pînă astăzi a urmat în activitatea sa, a servi ţara numai în două direcţiuni Economice. a) Agricultura şi b) Comerciu, meserii şi industrie, neglijînd a se ocupa şi de alte chestiuni cu mult mai importante ca parte Economică şi anume: cunoaşterea nevoilor reale ale ţării şi cunoaşterea tendinţilor şi a stării vecinilor celor mai apropiaţi de noi.

Recunoaştem dreptatea, marea dreptate ce o are d-nul profesor Bărbulescu, cînd spune că şcoala trebuie să se ocupe cu răspîndirea cunoştinţelor reale ale nevoilor ţărei şi ale vecinilor, pentru interesele aspiraţiilor neamului şi siguranţa existenţei statului romîn; dar nu recunoaştem că şcoalele noastre naţionale au contribuit cu ceva, în afară de cultura generală, la progresul agriculturei, comerciului, industriilor şi meseriilor.

Din contra, şcoala noastră naţională în frunte cu Universitatea, a dat drept rezultat al activităţei sale, starea de lucruri actuală, cînd comerciul industria, meseriile, agricultura şi toate ramurile de muncă şi producţiune se află în mînile străinilor, dintre care unii n'au nici o cultură, dar absolut nici o cultură, iar alţii au capatat cultura de la şcoalele străine, din Austria şi Germania.

Şcoala noastră naţională a produs mult în direcţia ştiinţifică, a ştiinţilor clasice şi în direcţia funcţiunilor publice; bună parte din pensionari fiind fructele şcoalei noastre naţionale. Nimenea nu va tăgădui cred, că bugetarii actuali mai tineri sau mai bătrîni sunt fructele acestei şcoli, care a făcut ceva mai mult, a creat în sinul societăţii romîne, mai întâi curentul ruşinei de muncă iar acuma, şi asupra acestui punct de acord cu d-l Bărbulescu, a creat curentul anarhiei de astăzi.

Am ţinut să pun în evidenţă acest fapt pentru a nu se răspîndi credinţa greşită că şcoala ar fi contribuit întru cît-va la desvoltarea comerciului, industriilor, meseriilor şi plugăriei la romîni, dovadă că romînii lipsesc de la aceste ocupaţiuni, ele fiind ocupate, susţinute şi exercitate de străini.

In partea a doua însă dl. Bărbulescu a fost mai mult decît bun, a fost sublim. A biciuit cu energie curentele bolnăvicioase ce prind radăcini în mintea şi inima tineretului, curente care califică spre ruşinea ţărei întregi pe conducătorii neamului românesc de pungaşi, exploatori ai terenului, oameni lipsiţi de ori ce sentiment mai înalt şi mai nobil, oameni care se servesc de armată, de biserică şi de toate instituţiile ţărei, pentru a se îmbogăţi şi a exploata pe muncitori şi în special pe ţarani.

După cum marele Eminescu prin una din satirele sale a biciuit progenitura de origină Romană; tot astfel dl. Bărbulescu a biciuit cu energie pe escentricii, misticii şi nemulţumiţii, care ne putînd parveni, propagă anarhia, inoculînd în minţile tinere ideia că ţara Românească se alcătueşte din o oligarhie, compusă din hoţi şi explotatori pe de o parte, iar pe de altă parte din iloţii explotaţi de cei dintâi.

Cuvintele d-lui profesor Bărbulescu cădeau ca plumbul topit pentru a pedepsi acest soiu de vinovaţi şi a fost la înălţimea misiunei sale de profesor Universitar spunînd cu atîta cruzime, crudul adevăr.

Noi credem, că cuvintele d-lui profesor Bărbulescu, vor creia o Eră nouă, Eră sănătoasă care va populariza Universitatea noastră, făcînd-o iubită de toţi Românii. Rolul unei Universităţi fiind tocmai acela a răspîndi cultura cea sănătoasă şi lumina cea adevarată, în sufletele tinere, ear macar odată dacă nu de mai multe ori pe an, profesorii să ne cheme pe toţi cetăţenii, să auzim din gura dascalilor, din focarul de lumină, sfaturi, poveţe şi îndrumări sănătoase, naţionale, producătoare de bogăţie şi de buni cetăţeni.

Urmînd această cale, Universitatea nu va fi numai a studenţilor ci a ţărei, departe însă de Universitate ideile anrhice, bolnăvicioase şi interesele de partid.

Am plecat de la Universitate la sfîrşitul serbării, mulţumit de cele ce am auzit de la tribuna acestor mari instituţii de cultură şi lumină, cu hotărîrea a participa la toate serbările Universitare, pe cît timp ele vor fi aşa de instructive şi folositoare ca acea din acest an.

G. D. Şerban.

D-nii membri ai partidului conservator-democrat sunt convocaţi în adunare generală pentru Duminică 12 Octombrie, orele 4 p. m., în saloanele clubului din Piaţa Unirei.

Un juvaer de Stil

Citim în raportul comisiunei de anchetă:

„Magistratura din Iaşi în special, şi din Moldova de sus, în genere, nu e prin urmare, repetăm, *căzută aşa de jos, cum pretinde dl. Cuza".*

—Dacă comisiunea ar fi vrut să exprime un blam—cum are aerul—prin nenorocita formulă ce întrebuinţează, atunci nu mai are înţeles fraza imediat următoare: „Ea îşi facedatoria, şi justiabilii pot să aibă deplină încredere într'nsa".

Cînd ne gîndim însă că d. Ferichide a fost pe punctul a se bate în duel cu d. Iorga pentru apărarea culturei limbei franceze în ţara noastră, atunci totul se explică.

In juvaerul de stil de mai sus, este pur şi simplu un galicism, *care în limba franceză e departe de a avea înţelesul său, din limba noastră.*

In limba de predilecţie a Onoratei Comisiuni, gîndirea ar fi fost formulată astfel: «La magistrature n'est pas tombée aussi bas que le **pretend** Mr. Cuza».

Nenorocirea a fost că d. Ministru de justiţie a pus pe comisiune la tortura de a o formula în romîneşte şi atunci a eşit gafa *de mai sus.*

Sensul frazei e agravat prin aceia că în Romîneşte, cuvîntul «pretinde», *fiind equivalent cu termenul* «susţine», *şi-a perdut nuanţa pe care o are în franţuzeşte* „que le pretend".

Relaţiile noastre economice cu Austro-Ungaria

Analizînd tablele statistice de import şi export între Romînia şi Austro-Ungaria, conclusia obiectivă şi străină de orice idee preconcepută, va fi aceia că ţara noastră este o adevărată şi umilă tributară a puternicei împărăţii vecine.

Prietenia politică dintre aceste două ţări, slăvită şi exagerată în anumite imprejurări face impresia cunoscutei prietenii dintre lupul şi mielul din fabulă; mielul din fabulă e de prisos să-o spunem cine îl reprezintă.

Se pare că vecinii noştri sunt nişte vajnici adoratori ai Bibliei: rolul drept credinciosului fiindu-ne impus nouă. Dă mereu, dă totul—şi cămaşa de pe tine, fără a nădăjdui să capeţi de cît... fericirea veşnică în ceruri.

Şi dacă în sufletele noastre admirăm frumoasele precepte ale Bibliei pornite din cel mai superb idealism, în nici o imprejurare, ca popor vorbind, nu le putem pune în practică de cît cu riscul de a atîrna de bună-voe, pe umerii noştri jugul tiraniei economice mai vătămător şi cu consecinţe mai desastoase de cît cea mai împilătoare sclăvie politică.

Viitorul istoric al economiei naţionale din timpurile noastre va trebui să recurgă la mii de artificii de stil pentru a explica—era să spunem a scuza—acéstă surprinzătoare prietenie politică, clădită pe un antagonism de interese economice, profund şi iremediabil conciliante.

O rece şi obiectivă expunere a cîtorva cifre, vor forma cea mai energică protestare ce s'ar putea aduce, acestor neînţelese raporturi economice dintre biata noastră ţară şi lacoma, nedreapta şi spre nenorocul nostru, marea noastră vecină.

*

In anul 1906, statistica ne dă pentru comerţul exterior cu Austro-Ungaria următoarele cifre:

	tone	lei
Export	326.183	31.878.215
Import	239.834	119.387.580

adică o balanţă comercială în sumă de *87.509.364 lei, cea mai defavorabilă* din cîte am înregistrat în relaţiile noastre economice cu această ţară.

Şi să se noteze că această alarmantă situaţie se agravează prin faptul că pe cînd noi plătim tona de mărfuri austriace *în mijlociu cu 500 lei* primim pentru tona de produse romîneşti *mai puţin de 98 lei.*

Această continuă subjugare economică, pe care începem a o simţi la 1876, creşte la 1886 după ce s'a încheiat atunci o nouă convenţie, sporeşte la 1893 cu ocazia încheerei ultimei convenţii comerciale cu Austro-Ungaria, pentru a-şi ajunge apogeul în 1906, cînd înregistrările statistice ne desvăluie un desastru în relaţiile comerciale cu Austria şi în defavoarea noastră.

In adevăr, din întregul nostru comerciu exterior, 32 jum. la sută, din totalitatea mărfurilor importate ne sunt furnizate de Austria, pe cînd noi în schimb nu răspundem din întregul nostru export de cît abia cu 73—74 la sută cerinţelor Austro-Ungare.

Vorbim aici numai din punct de vedere al cantităţii, căci din punct de vedere al valorii stăm şi mai rău; pe cînd comerciul Austriei cu Romînia a progresat de la 1903 până la 1906 de la 25.64 la sută la 28.31 la sută, comerciul Romîniei cu Austra a scăzut de la 10.08 la sută la 6.49 la sută din valoarea totală a produselor exportate.

Grîul, secara, porumbul, orzul porcii, oile şi berbecii, lîna şi blănurile se exportau în Austria în anul 1883 pentru o valoare în sumă de aproape *60 milioane.*

In anul 1906, vecinii noştri n'au primit produsele de mai sus de cît pentru o valoare in sumă de 9.337.000.

De la 1893, data încheerei ultimei convenţii comerciale, am importat de la vecinii noştri, mărfuri pentru o valoare de 1.298.896.327 şi în schimb nu ni s'a permis a exporta produse romîneşti de cît pentru o valoare de 647.076.571 lei adică am plătit în acest interval burei noastre vecine în aur sunător enorma sumă de 651.819.756 lei, ceea ce ar reveni în mijlociu, un tribut în sumă rotundă de 68 jumătate milioane de lei anual.

*

Comisiunea instituită spre a începe tratativele încheerei unei noi convenţiuni comerciale cu Austro-Ungaria, se va putea servi, măcar de astă dată de evidenţa luminoasă a cifrelor, pentru a ajunge la o mai echitabilă verificare de compturi

Cumparaţi Bilete pentru Loteria 4 Clasa V a Regatului Romîn

Cu tragerea 17 Octombrie 1908

de la Noua şi Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAŞI (Piaţa Unirei)

Dacă voiţi să fiţi CONŞTIINCIOS servit la toate clasele şi să primiţi plata cîştigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat şi până acum.

Un Loz întreg Lei 32,- O jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8 Una optime lei 4.

cu puternica noastră rivală?

Iată o întrebare la care nu s'ar putea respunde favorabil.

Şi este o cauză şi încă una bine cuvîntată care poate îndreptăţi afirmarea de mai sus.

Comisiunea numită de guvern va fi condusă oare în tratativele ce vor avea loc, numai de nevoele reale şi de aspiraţiile economice ale ţărei?

Evident că nu. Reprezentanta lor are şi o latură politică. Aici începe nenorocirea.

Căci discuţia fi-va oare de la egal la egal, de la stat cu nevoi speciale la stat cu nevoi contrare şi deci la tratative de compensaţie reală? Cine poate crede acest lucru?

Să admitem pentru moment că numita comisiune, tare pe dreptatea noastră, va pune piciorul în prag, şi nu va da îndărăt chiar cu riscul de a se întoarce cum a plecat.

La o presiune diplomatică mai simţitoare pe ce s'ar putea baza guvernul, pentru a înfrunta supărarea puternicei noastre vecine? Pe conştiinţa clară a situaţiei din partea cetăţenilor şi deci avînd în dosul unei atitudini hotărîte ţara reală, gata a-l seconda în toate împrejurările ce ar surveni? Cine ar putea afirma acest lucru?

Serbia, mica şi îndrăsneaţa ţărişoară de peste Dunăre, nu s'a dat înapoi chiar înaintea perspectivei unui răsboi vamal cu marea monarhie vecină. De ce? Ţara întreagă era în picioare şi ea a impus guvernului atitudinea ştiută. Ţara sătulă de apucăturile hrăpareţe ale Austriei, ţara dornică de a scutura jugul robiei economise, impusă prin cunoscutele manevre ale diplomaţiei austriacă.

Să admitem ipotesa contrară. Comisiunea conform instrucţiunilor primite, va face pretenţii îndreptăţite, dar nu va putea obţine satisfacerea lor sau va reuşi să obţie compensaţiuni—doar suntem în epoca compensaţiilor — care în practică se vor reduce la nimic sau la aproape nimic. Ca rezultat final, convenţia se va încheia şi Austria, la adăpostul ei, va continua a ne impune tirania sa economică.

Vom auzi poate ici, colea cîte o protestare şi lucrurile îşi vor continua mersul normal, vorba vine.

Iubitorii de statistici vor constata şi în viitor aceiaşi balanţă nefavorabilă nouă, vor protesta prin coloanele vreunei reviste sau ziar şi ecoul protestărilor lor platonice se va izbi de zidul de fer al convenţiei care ne leagă.

Cîtă vreme la încheerea convenţiilor nu va putea lua parte *ţara reală conştientă de nevoile şi aspiraţiile ei economice* starea de lucruri de acum, va dura cu consecinţi mai agravante sau în cel mai fericit caz cu o îmbunătăţire aproape imperceptibilă.

Să fim drepţi. Poate un guvern, oricare ar fi el, să-şi ea răspunderea unei acţiuni hotărîte în această materie?

In starea de azi a lucrurilor şi în modul cum îşi înţeleg la noi rolul, producătorii avuţiei naţionale, în tot cazul ar fi greu.

Aici stă toată chestiunea. E. B.

MIŞCARE INTELECTUALA

Chestii şcolare

II.

Manualele didactice pentru învaţarea limbelor străine

E un lucru netăgăduit, cum că literatura noastră scolastică a făcut în ultimii 10 ani, mari progrese, şi deşi nu sunt partizan a nici unui fel de *monopol* şi cu atît mai puţin a monopolului în literatura didactică, totuşi trebue să recunosc ca manualele didactice în genere, dar mai deosebit acele pentru predarea limbelor străine s'au perfecţionat mult după reglementarea şi aprobarea lor prin Ministerul Instrucţiunei publice. Dar totuşi n'au ajuns încă la idealul, la care asemenea compendii trebue să ajungă.

Primul pas însă —cel mai greu— s'a făcut în spre emanciparea din rutina vechea şi cu zi ce trece vom merge şi mai departe. *Gramatica* a făcut deja multe şi însemnate concesiuni conversaţiei şi exerciţiilor orale şi în scris şi nu se mai predă ca odinioară în mod *mecanic*, ci în combinaţie şi în serviciul conversaţiei şi exerciţiilor orale, iar regulele gramaticale se scot în mod accidental după citirea textelor în limbele străine. Aceasta este oare cum un mare pas înainte, dar rămîne încă mult de făcut în manualele noastre didactice pentru limbele străine. Unificarea metodei lipseşte încă, ceea ce aduce multe încurcături pentru începătorii. Aşa bună oară ca să dau un exemplu, un-i autori ai manualelor didactice aprobate pentru predarea limbei germane au admis în compendiile lor (şi bine au făcut) *trei* declinări în l. germană (slaba, tare şi mixtă) iar alţii menţin, împărţirea veche de *cinci* declinări, ceea ce îngreuiază învăţarea declinărilor în l. germană şi încurcă pe elevi. Incă o altă observaţie am de făcut asupra manualelor didactice aprobate pentru limba germană şi această observaţie se referă la manualele pentru cursul superior (cl. VI—VII—VIII).

Aceste manuale după cum sunt alcătuite nu 's de cît adunături de bucăţi de citire. (choix de lectures) aproape fără alta indicaţie şi nici un ajutor din partea autorilor spre îndrumarea elevilor din cursul superior. In aceste manuale ar trebui să se ştie mai mult seamă de corespondenţa în genere şi în deosebi de *corespondenţa comercială*. De asemenea stilul limbei germane şi sintaxa ar fi trebuit să fie mai mult relevate.

De asemenea composiţii libere şi proprii din partea elevilor, indicate numai pe scurt în manual, ar fi trebuit se formeze conţinutul manualelor din cursul superior versiunele iar din limba maternă în ceea străină nu trebue de tot părăsite într'un manual de cursul supertor. De sigur că aceste lipsuri se vor îndrepta în viitor în cele nouă ediţiuni. Dar nu trebue trecut cu vedere lucrul următor, adică, ori cît de bine să fie manualele didactice pentru limbelele străine şi ori cîtă bună-voinţă va arata faţa cu elevii sei un profesor de limbi străine în cursul superior, elevii nu vor putea progresa, dacă se vor bizui numai pe manualul lor didactic, ci trebue să lucreze şi singuri *citind* mult şi scriind numai puţin ajutîndu-se de un bun dicţionar. Numai procedînd ast-fel şi ajutaţi de un bun manual didactic şi de un profesor cu *pronunţare bună* vor putea învinge toate dificultăţile ce se prezintă la învăţarea unei limbi străine.

Intr'un alt articol voi vorbi despre foloasele atît din punct de vedere material cît şi din punct de vedere intelectual, pe care le dau limbele străine acelora cari le învăţă cu temeinicie.

Prof. Dr. N. G. Dossios.

Litere-Ştiinţe-Arte

Greşeli de tipar.—Nu există în literatura romînă un autor mai nenorocit de cum este cel mai strălucit reprezentat al ei, — Mihail Eminescu. Marele scriitor nu are parte de editori, nu are parte de prieteni. Mulţi, foarte mulţi profită — moralminte şi materialmente — de pe urma operei lui; puţini însă au făcut cuvenitul sacrificiu de timp şi bună-voinţă, pentru a tipări versurile şi proza maestrului în mod absolut corect, evitînd acele greşeli de zaţ, cari defigurează o operă literară şi mai cu seamă o operă literară clasică, de feliul celei a lui Eminescu.

O coincidenţă încă e că odată cu înmulţirea bibliotecelor populare, odată cu comercializarea tot mai mare a produselor literare,—de care, vai! profită toţi afară de autor — negligenţa de tipar e tot mai vădită.

Cu drept cuvînt „Convorbirile critice" se alarmează de marele erori de tipar strecurate în volumul de „proză literară", apărut în noua „Bibliotecă" a librăriei Minerva. Sunt erori fatale cari defigurează unele bucăţi ale maestrului şi pe cari d. I. Scurtu, exploatatorul postum al lui Eminescu, le-a lăsat să treacă după... alte ediţii anterioare.

Nu mai puţin ne-a izbit în modul cel mai întristător posibil, cetirea „poeziilor" lui Eminescu în editura populară a librăriei Alcalay. Sunt unele bucăţi cari au ajuns de nerecunoscut. Cu prima pagină începînd, şi terminînd cu cea din urmă, greşelile abundă şi fac imposibilă cetirea.

O ligă... literară în contra unor asemenea excese ar fi timp să se întemeieze.

Preferăm să nu se tipărească iefteu, să nu se tipărească de loc, de cît aşa de barbar.

*

Cu începerea noului semestru Sorbonna pariziană va putea elibera studenţilor străini o nouă diplomă, care se crează acum: „Le diplôme d'études universitaires". Vor căpăta noua diplomă acei cari vor urma timp de doi ani neîntrerupt trei specialităţi la universitatea de Paris.

*

Le Matin anunţă că profesorul Lannelongue a comunicat Academiei de Ştiinţi din Paris descoperirea unui nou serum contra tuberculozei. Preparatul ar fi dat rezultate bune în anumite cazuri. Iar!...

*

Memoriile celebrei dansatoare Loïe Fuller au apărut la Paris sub titlul: Quinze ans de ma vie". Cartea cuprinde amănunte foarte picante din cariera strălucită a dansatoarei. Vom spicui cite-va din ele într'un număr apropiat al ziarului.

*

Executorul testamentar al decedatului Sarasate face cunoscut că primul. „Stradivarius"—din 1724—a fost dăruit Conservatorului din Paris. Al doilea Stradivarius—din 1713—Conservatoriului din Madrid. Ambele preţioase instrumente vor fi păstrate, ca şi vioara lui Paganini, pentru generaţiile viitoare. Cînd vor fi dispărut din univers toate instrumentele „Stradivarius", aceste două vioare ale lui Sarasate vor servi ca model şi ca amintire. Un amator oferise 80,000 de franci pentru una din aceste viori.

La teatrul Antoine din Paris s'a jucat o piesă de Lucien Nepoty cu titlul: „L'oreille fendue". Se ştie că se dă acest nume oricărui militar trecut la pensie din oficiu pentru limita de vrîstă. In această lucrare dramatică se zugrăveşte starea tristă a bătrînilor militari, cărora modesta pensiune nu le permite a-şi susţinea rangul, nivelul de traiu etc. In realitate lucrarea e o satirizare a vechiului tip militar, care nu însamnă nimic în afară de militărie şi odată eşit din viaţa militară.

*

In capitala Norvegiei vor apare în cursul ernei numeroase opere literare. O nouă comedie modernă de Bjoernson, cu titlu încă necunoscut. O povestire de Knut Hamsun „Rosa"; o complectă biografie a lui Jones Lie scrisă de Erich Lie şi altele.

*

Membrii comitetului de administraţie pentru înfiinţarea unui Teatru Naţional şi comitetul autorilor, invitaţi de Burfaneddine bey, s'au reunit în salonul teatrului „Petits Champs", din Constantinopol, sub preşidenţia Excelenţelor Lor Ekrem-bey, ministrul instrucţiei publice şi Hamdi-bey, directorul muzeului imperial.

Deciziunea comitetului a fost favorabilă creărei unui teatru naţional în Constantinopol în care artiştii să fie angajaţi conform unui regulament identic cu acela în vigoare actualmente la comedia franceză. Artiştii vor fi împărţiţi în 2 categorii: societarii şi gagiştii. Arif-bey de la muzeul imperial acceptînd funcţiunea de secretar al comitetului e însărcinat să redijeze procesul-verbal şi darea de seamă a acestei şedinţe.

Informaţii

● După cum am anunţat, consiliul general al judeţului nostru va fi convocat, în seziune ordinară, pe ziua de 15 Octombrie a. c.

Consiliul se va ocupa cu întocmirea noilor bugete pe 1909—1910; proectele de budgete vor trebui să fie terminate până la 1 Decembrie a. c.

◑ „Gazeta Transilvaniei" anunţă că eri s'a pertractat înaintea Curţei cu juraţi din Temişoara, procesul ziarului „Drapelul" din Lugoj, pentru reproducerea în extras a scrisoarei lui Björnson, apărută în revista franceză „Couriere Européen" sub titlul «Opresiunea maghiară».

Acuzatul Nicolae Jugănaru a fost condamnat la 3 luni închisoare de stat şi 400 cor. amendă.

● **De la Arhiva.**—Societatea ştiinţifică şi literară „Arhiva" şi-a reluat activitatea.

Asară a avut loc prima şedinţă a societăţei.

Societatea iea act cu părere de rău de demisia d-lui A. D. Xenopol şi alege pe d. Th. T. Burada ca preşedinte.

D. Ghibănescu propune a se înfiinţa o secţiune arheologică a societăţii şi a aduna diferite inscripţii în copie sau originale etc.

Se citeşte articolul: Straturile de argilă în care se sapă tunelul de la Bereşti de dr. T. Nicolau.

D. Romulus Sevastos citeşte descrierea pitorească a poziţiilor Dobrovăţ—Codăeşti.

Tot d. R. Sevastos semnalează ridicarea bruscă a presiunei atmosferice cu prilejul ultimului cutremur de pămînt care a avut loc la 24 spre 25 Sept. şi se întreabă dacă nu cumva există o raţiune între aceste două fenomene.

◑ Au mai fost admise ca bursiere în clasa III-a a şcoalei normale de fete din localitate, următoarele trei eleve: Teodor Gh. Clemansa, Negureanu A. Adela şi Dobrescu I. Elena.

● Iată după „Bessarabski Jijni" situaţia holerei în Rusia pe ziua de alată eri:

Petersburg: 35 cazuri noi; cu 18 decese; Arhangelosk: 8 cazuri noi cu 3 decese; Ecaterinoslav 14 cazuri noi; Kiew 11 cazuri noi cu 6 decese; Odessa 2 cazuri; Tiflis: 12 cazuri.

● **Şedinţa Camerei de meserii.**—Eri a avut loc şedinţa Camerei de meserii sub preşedenţia d-lui G. D. Şerban, avînd a discuta mai multe chestiuni de ordin general, privitor la organizaţiile meseriaşilor, între care s'a respins dimisia d-lui Alexandru Funiac ce şi-o dăduse din demnitatea de preşedinte al corporaţiei „Progresul" şi s'a permis meseriaşilor de confecţii de a lucra în atelierile lor, broderii, ca fiind accesorii necesare lucrului cel pun în comerţ, întrebuinţînd însă, meseriaşi cu brevete şi carnete conform legei meseriilor.

Venind în discuţie cererea mai multor meseriaşi croitori de a li se permite a face contracte cu elevii numai pe 6 luni sau pe 1 an şi nu pe 3—4 ani după cum prevede legea, şi de a li se acorda dispensa de vrîstă ucenicilor pentru această meserie, adecă să se primească elevi mai mici de 12 ani, d. G. D. Şerban a pus această chestie în discuţie, privind lucrurile şi ca chestie socială şi ca interesînd clasa meseriaşilor în general, în urma căreia, Camera a respins cererea meseriaşilor croitori.

D. G. Neculau aducînd în discuţie modificarea legei meseriilor se dă citire unui raport ce s'a trimis ministrului respectiv în care cuprindea felul cum trebuia modificată legea meseriilor, hotărîndu-se în acelaşi timp a se mai face o şedinţă specială a camerei de meserii în acest scop cînd vor fi invitaţi, preşedinţii de corporaţii şi comisarii guvernului.

S'a mai hotărît să se reînceapă şedinţele cu comitetele tuturor corporaţiunilor.

Şedinţa s'a ridicat la ora 6.

● **Clericale.**—De la 1 Octombrie şi pînă astă-zi, au mai slujit, conform ordinului I. P. S. S. Mitropolitului Partenie, la Mitropolie, bis. Talpalari şi bis. Bărboiu, următorii preoţi:

La Mitropolie: Pr. Ţuchel, V. Bălănescu, Iosif Dimitriu, Petru Niţescu, C. Găucă şi V. Patron, din localitate.

La bis. Talpalari: C. Siminiceanu, I. Ursachi, Andrei Moisiu, I. Arhip, I. Popovici şi D. Arbore din judeţul Botoşani.

La bis. Bărboiu: N. Sandovici, D. Grigorescu, I. Ghiorghiu, Grig. Baz, I. Ştefănescu şi I. Soponariu din judeţul Dorohoiu.

— Se zice că pe ziua de 1 Noembrie a. c. se va face o mişcare în personalul administrativ al mănăstirilor din Moldova.

◐ D. dr. I. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, va sosi mîine dimineaţă in localitate.

◒ Adjunctul cl. II Costinescu Ioan, de la intendenţa corpului IV de armată, a fost trecut în corpul guarzilor de artilerie cl. I., însumîndu-se la regimentul 12 artilerie.

◒ **Din Burdujeni.** — Alaltă-eri principele şi principesa de Wied, nepoţii Suveranului, au trecut cu expresul de Berlin pe aci, mergînd la Berlin.

La Bacău principii au avut o întrevedere cu principele Heinrich von Schönburg Haldemburg.

— Copilul săteanului Gh. Burlacu din satul Burdujeni, a fost muşcat de un cîne turbat.

El a fost trimes institutului antirabic din Iaşi.

— Eri au sosit în gară 25 soldaţi grăniceri sub conducerea d-lui Locot Stoenescu.

Astă-seară trebuie să mai sosească 35 soldaţi grăniceri, de la toate companiile de grăniceri cîte şease soldaţi.

Se crede că au venit pentru descoperirea vestitului bandit local Ion Golonca, care de un timp a băgat spaima în locuitorii d'aci şi de prin împrejurimi.

DIVERSE

— A fost arestat şi depus la penitenciar individul Petru Bunduc, de loc din comuna Bosia, care are la activul său mai multe condemnaţiuni.

— La baia lui Leizer Camenter, din strada sf. Pantelemon No. 42 a fost găsit mort Neculai Acadică, fost tregher.

Cadavrul a fost transportat la morga spitalului sf. Spiridon.

— Un început de incendiu s'a declarat aseară la crăsma lui Fastlich, din strada Golia No. 73.

Focul a fost localizat de vecini.

EDGAR POE

MOARTEA ROŞIE

II

Numai aci nu armoniza coloarea decoraţiunilor cu aceea a geamurilor. Sticla acestora era de un roşu. ca de pojar—o coloare plină şi par' că scăldată în sînge. In nici una din cele şeapte încăperi, cu toată supra abondenţa de podoabe de aur, cari stăteau împrăştiate pretutindeni sau cari atîrnau de tavan, nu se zărea nică-eri vre-o lampă sau un candelabru. O lumină, care să pornească de la o lampă sau de la o lumănare nu se afla pe toată lungimea celor şeapte odăi. Dar în coridorul care se întindea dealungul saloanelor, în dreptul fie-cărei ferești, se afla cîte un tripied massiv, de asupra cărora stăteau fixate steguleţe, de lumină ce-şi resfrîngea văpaia prin geamurile colorate şi învăleau încăperile într'o lumină puternică. In chipul acesta se obţineau o mulţime de efecte de o fantesie uimitoare.

Dar în salonul dinspre apus, sau în camera neagră. Inima aceasta lua un caracter aşa de lugubru, şi feţele celora cari intrau în salonul negru căpătau o expresie aşa de îngrozitoare, prin reflexele vii de lumină ce străbăteau din coridor, că numai puţini din oaspeţii castelului aveau îndrăzneala de a atinge măcar pragul fantasticei odăi.

Tot în acest salon, lîngă păretele dinspre apus, stătea un ornic colosal din lemn de abanos. Pendulul îşi executa mişcările lui, veşnic aceleaşi la dreapta şi la stînga, producînd un huet înfundat, plin şi monoton, şi cînd indicatorul de secunde îşi isprăvea calea circulară de pe cadranul numerotat şi cînd mecanismul ceasornicului izbucnea, pentru ca să anunţe orele, se smulgea din plămii de metal un sunet rotund, limpede, adînc şi extrem muzical. Sunetul acesta, însă avea, în acelaşi timp un colorit aşa de bizar şi era de o solemnitate aşa de impunătoare că la fie-care oră, muzicanţii orchestrei erau siliţi să facă o pauză, pentru a putea asculta sunetul ceasornicului. Părechile dansatoare se simţeau nevoite de a se opri din vîrtejul în care pluteau şi rămîneau ca împietrite în pozele graţioase, surprinse de acordurile pendulei, toată societatea veselă era cuprinsă de o scurtă neliniște, şi atîta vreme cît resunau loviturile ceasornicului, păleau şi chipurile celor mai desfrînaţi iar bătrînii şi membrii mai potoliţi ai societăţei ca într'o uitare de sine sau ca şi cînd ar cădea pe gînduri, îşi duceau mîna la frunte. Indată însă ce sunetele conteneau, adunarea isbucnea din nou în rîs. Muzicanţii se priveau unii pe alţii şi zîmbeau par' că, din propria lor prostie şi slăbiciune. In şoaptă, se încredinţau reciproc, că la ceasul următor cînd vor răsuna iarăşi loviturile ornicului nu se vor lăsa cuprinşi de o ast-fel de enervare. De cît, după scurgerea a 60 de minute, cari înseamna trei mii şease sute de secunde ale vremii fugare, cînd mecanismul ceasornicului îşi reluă bătăile. se manifesta din nou neliniştea de odinioară, aceiaşi îngîndurare ca mai înainte.

Cu toate, acestea, însă serbarea era pe cît de admirabilă, pe atît de veselă. Principele avea gusturi cu totul personale. Avea un simţ fin pentru colori şi-i plăceau contrastele de efect. In planuri era îndrăzneţ şi plin de viaţă, şi hotărîrile lui clocoteau de o patimă necomună. Unii l'ar fi putut ţine de nebun. Intimii lui ştiau că nu era, ar fi trebuit, totuşi, să-l vezi şi să-l asculţi, ca să te convingi de sănătatea minţii lui.

Cu prilejul sărbării, decorarea celor şeapte saloane s'a făcut sub îngrijirea principelui. Gustul lui a hotărît în ce costume se apară diferiţii mascaţi. Fără îndoială, aveau o înfăţişare destul de grotescă.

Era un amestec de colorii vii, de scînteeri uimitoare, mult fantasc şi multă picanterie, prin contrastrele aspre,—în sfîrşit, era mult din ceea ce s'a văzut în „Ernani". Chipuri arabescane, cu structuri corporale din cele mai curioase înfăţişări ca izvorîte din fantasia unui bolnav de friguri şi întrupate de nebunie. Erau multe lucruri frumoase, bizare unice, şi nu puţine aveau efecte de groază şi nu puţine erau chiar răspingătoare. Prin cele şeapte saloane fremăta o babilonie de vise curioase. Şi eroii visurilor, mascaţii, se mişcau în lumina colorată a saloanelor, într'un chip aşa de fantastic, în cît sunetele puternice ale orchestrei păreau ecoul pasurilor lor.

(Va urma).

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

se va muta de la 26 Octombrie c. tot în str. Lăpuşneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Iaşii industriali

Continuăm a publica ultimile date statistice asupra mişcărei meseriaşilor din Iaşi.

În corporaţia a doua, a *Constructorilor* găsim 20 de meserii, a căror număr de meseriaşi e acesta :

1) *Dulgheri* maiştri romîni 30, străini 27 ; lucrători romîni 88, străini 71, adică romîni 88, străini 98 ; total 216, sau 54 la sută romîni (creştini) şi 146 la sută străini (evrei).

2) *Rotari*, maiştri romîni 19, străini 26 ; lucrători romîni 18, străini 24, adică romîni 37, străini 50 ; total 87. adică 41 la sută romîni, 59 la sută straini (evrei).

3) *Strugari în lemnuri*, maiştri romîni —, străini 21, lucrători romîni—, străini 20, total 41, adică toţi numai străini.

4) *Cioplitori în peatră*, maiştri romîni 2, străini 12 ; lucrători romîni 3, străin, 9, adică romîni 5, străini 21; total 26, sau 19 la sută romîni, 81 la sută străini.

5) *Sculptori în marmoră*, maiştri romîni 1, străini 4 ; lucrători romîni 2i străini— ; adică *3* romîni, străini 4 ; total 7, sau 41 la sută romîni, 58 la sută străini.

6) *Turnători în ghips*, maiştri romîni 1, străini 1 ; lucrători romîni—, străini —; adică romîni 1, străini 1 ; total 2, sau 50 la sută romîni, 50 la sută străini.

7) *Decoratori*, maiştri romîni—, străini 2 ; lucrători romîni—, străini 1 ; adică romîni—, străini 2 ; total 3, sau nici un romîn.

5) *Cearamişti*, maiştri romîni—, străini 1 ; lucrători romîni 1, străini—, adică romîni 1, străini 1 ; total 2, sau 50 la sută romîni, 5 la sută străini.

9) *Tîmplari* maiştri romîni 26, străini 142; lucrători romîni 60, străini 265, adică romîni 86, străini 407; total 493, sau 17 la sută romîni, 83 la sută străini.

10) *Zidari*, maiştri romîni 9, străini 86 ; lucrători romîni 67, străini 255, adică romîni 76, străini 341 ; total 417, sau 18 la sută romîni, 82 la sută străini.

11) *Parchetari*, maiştri romîni—, străini1 ; lucrători romîni—, străini—, adică romîni—. străini 1 ; total 1.

12) *Văpsitori zugravi*, maiştri romîni 3, străini 56 ; lucrători romîni 12, străini 53 ; adică romîni 15, străini 109 ; total 124, sau 11 la sută romîni, 88 la sută străini.

13) *Sculptori în lemn*, maiştri romîni 1, străini 22, lucrători romîni—, străini 23, adică romîni 1, străini 45 ; total 46, sau 2 la sută romîni, 90 la sută străini.

14) *Cuferari*, maiştri romîni—, străini 6 ; lucrători romîni—, străini 7, dică romîni—, străini 13; total 13, sau nici un romîn.

15) *Dogari*, maiştri romîni 2, străini 25 ; lucrători romîni 4, străini 32, adică romîni 6, străini 57, total 63, sau 9 la sută romîni, 91 la sută străini.

16) *Geamgii*, maiştri romîni—, străini 7 ; lucrători romîni—, străini 28, adică romîni—, străini 35, total 35, sau nici un romîn.

17) *Mozaişti*, maiştri romîni—, străini 1 ; lucrători romîni—, străini 1, adică romîni—, străini 2 ; total 2, sau nici un romîn.

18) *Ornamentişti* — — — — — —
19) *Stucatori* — — — — — — —
20) *Tapetari* — — — — — — —

Totalizînd cifrele la aceasta a doua corporaţie, vedem că din 20 de meserii se practică în Iaşi 17 meserii, iar pentru *ornamentaţi*, *tapetari stucatori* n'avem nici unul.

La cele 17 meserii avem un total de 1578 persoane, din care maeştri 94 romîni, 440 străini ; lusrători 255 romîni, 789 străini, total 349 romîni şi 1229 străini, sau 22 la sută romîni (creştini) şi 78 la sută străini (evrei).

Din cele 17 meserii practicate în această grupă 7 meserii nu sunt de loc practicate de romîni şi anume : strugari, cioplitori, decoratori, ceramişti, parchetari, cuferari, geamgii şi mozaişti.

Ultime informaţii

O intimpinare semnată de primul prezident, de prezidentul şi de toţi consilierii Curţei—cei trei consilieri absenţi consimţind telegrafic—a fost remisă astazi ministrului justiţiei.

In mod exact nu se poate cunoaşte, fireşte, conţinutul întimpinărei. Se crede numai că ea este redactată în termeni energici dar demni ; că magistraţii resping avertismentele, ca fiind contra legei, dat fiind că legea de organizare judecătorească nu permite nimănui *de a scruta şi controla conştiinţa magistratului, precum nici de a-i indica modul de apreciere.*

Curtea ar fi hotărît : consideră ca ilegale avertismentele şi în consecinţă, nu ia act de ele.

Se crede că în întîmpinare se exprimă deziderătul ca ea să se publice în Monitor.

◑ O telegramă din Lemberg anunţă, că de Duminică ninge în toată Galiţia de răsărit. Trenurile locale sunt întrerupte, Pe liniile principale trenurile sosesc cu mari întîrzieri din cauza viscolelor.

La Lemberg un automobil s'a înămolit în zăpadă.

● **In cercurile liberale se afirmă astăzi, că d. Stelian s'ar fi convins din actele ce-i au fost presintate de un deputat, că raportul anchetei ar cuprinde inexactităţi, mai ales în ceia-ce priveşte cazul Guttman No. 1, de oare-ce din actele prezentate ministrului se constată că, contrar afirmărilor anchetei, Gutman n'a dispărut.**

Aceleaşi cercuri asigurau că d. ministru Stelian ar fi pe punctul să revie asupra nechibzuinţilor sale, mai ales că d. Ferechide dă toată vina asupra d-lui Ciru Oeconomu şi spune că d-sa numai a subscris raportul, căci se afla bolnav în pat cu 39 gr. caldură.

● *Acei cari au stăruit ca procurorul Hamangiu să nu fie destituit, au predat ministrului demisia d-lui Hamangiu, care urmează a fi primită, după ce lucrurile se va mai potoli. Atunci d. procuror Istrati va fi readus la Galaţi, iar la Iaşi va fi numit d. G. Săndulescu, actual prefect de poliţie.*

● *D. procuror general N. Leonescu a fost invitat telegrafic de ministrul justiţiei să vie la Bucureşti. D. Leonescu a plecat ieri scara şi a declarat colegilor sei că, ori ce motive ar da ministrul, nu-şi va retrage demisiunea din delegaţie, nici nu va înceta să rèspingă avertismentul ca ilegal.*

◑ Mîine, după cum am anunţat' se va începe concursul pentru catedra de anatomie descriptivă, vacantă la facultatea de medicină din localitate.

● După cum am anunţat, pe ziua de 15 Octombrie a. c., brigada a 7-a de artilerie, va fi mutată la Roman.

● Membrii societăţei ştiinţifico-literară „Archiva" au ţinut aseară şedinţă.

S'a luat cunoştinţă despre demisia d-lui A. D. Xenopol, din direcţia „Archivei" şi a fost ales în loc domnul Theodor Burada.

S'au dat cetire apoi la două lucrări : una a d-nului profesor T. Neculau, un studiu asupra terenului de la tunelul de la Bereşti, şi a doua „impresii de călătorie" de d. Sevastos.

In cele din urmă s'a decis înfiinţarea unei secţiuni archeologice, care însă nu va avea legături cu „Archiva".

◒ Ministerul cultelor şi instrucţiunei a comunicat direcţiunei generale a serviciului sanitar că a dat un ordin circular directorilor şi diriginţilor de şcoli primare ca să nu mai înscrie în şcoală pe băeţi dacă nu se vor prezenta cu certificatele de vaccin. Ministerul spune că a primit răspunsuri în urma ordinului dat, că agenţii sanitari ai comunelor şi judeţelor nu eliberează biletele de vaccin

Ministerul a cerut direcţiunei sanitare ca să dea ordin agenţilor sanitari să libereze asemenea certificate.

◒ In locul d-lui locotenent Bottez din administraţie, permutat după cum am spus la Şipote, a fost adus la Iaşi d. locotenent Leon Popovici.

● D. dr. Pîrvulescu dela spitalul militar local a fost permutat pe ziua de 16 Octombrie la spitalul militar din Craiova.

De asemenea a mai fost mutat d. căpitan farmacist Cerne de la Iaşi la farmacia spitalului militar din capitală.

● Vineri 17 c., orele 8 seara va fi convocată Camera de Meserii în şedinţă extraordinară, pentru a discuta modificările ce trebuesc aduse legei meseriilor.

La această şedinţă vor fi învitaţi toţi preşedinţii corporaţiilor cît şi comisarii guvernului.

● **Universitare.**—Astăzi dimineaţă, d. profesor Gregore Demetrescu a examinat la dreptul roman I pe următorii studenţi: I. Setlacec, D. C. Stiubei, C. Simionescu, M. Săvescu, I. Stănciulescu, State G. N. Tironovici I. N. şi Tăutu I. C.

Iar mîne va examina pe d-nii : D. Ţaicu, N. Tintă, Al. Voinescu, Wilke Fr. W., Rîşcanu G. G. Soroceanu, C. Teianu, Barbu, Manoliu D., V. Brăescu şi Tiber Tomescu.

— La examenul de economie politică au fost repartizaţi pe mîne Vineri ora 7 jum. sara d-nii Mucenic G. Metaxa, G. Finiki şi Lascar W.

— Examenele de drept constituţional se vor ţinea numai Duminică Luni şi Marţi adică de la 12—15—Octombrie.

— Se aduce la cunoştinţa studenţilor universitari care mai au de trecut rămăşiţi din două blocuri, că sînt obligaţi a plăti taxa integrală.

— Cu începere dela I Noembrie se va redeschide cantina Universitară.

Inscrierile studenţilor ce doresc a lua masa la cantină se fac pînă la 27 Octombrie la secretariatul rectoratului.

— D. profesor Tabacovici a admis la examenul III de drept civil de mîne, 8—11 dimineaţă pe d-nii: Alistar Gr., N. Racovitza, E. Metaxa şi Gr. Socor, iar la cel de la 2—6 d. a. pe d-nii I. Balaban, A. Pădure, Eugen Iacobescu

Sîmbătă vor trece examenul d-nii M. Constantinescu, M. Stefănescu, I. Finiki, Gh. Palade, M. Georgian, E. Mucenic, I. Mărculescu, C. Marino şi Duminică d-nii Anastasiu, A. C. Goilov, M. Pădure şi A. Freud.

● D-na Angela Grigoriu, învăţătoare la Comarna—Poeni, a fost transferată la şcoala din Vlădiceni-Bucium.

◑ Trupa de operete a domnului C. Grigoriu va da în astăseară frumoasa operetă „Liliacul".

Mîine seară ultima reprezentaţie cu „Lumpaţius Vagabondus".

● Membrii consiliului comunal au fost convocaţi in şedinţă extraordinară pentru poimîne Sîmbătă la orele 4 p. m.

● Celebra **„Societè des instruments anciens" din Paris**, de sub preşidenţia ilustrului compozitor **Saint Saëns** va da un singur mare concert Luni 27 Octombrie a. c. în sala Teatrului Naţional din Iaşi.

Această ilustră asociaţie se compune din următorii artişti renumiţi : *Hénri* şi *Marcel Casadesus* amîndoi foşti premianţi I ai Conservatorului din Paris şi solişti ai Concertelor Colomme, vestitul violonist *Malkine* şi *Maurice Devilliers*.

Concertele se vor da cu concursul cunoscutei virtuoze pe *harpa-luth* d-ra *Hélène Zielinska* şi a renumitei cîntăreţe pariziene *Marie Buisson*.

Instrumentele anume ce trebuesc la aceste concerte sunt aduse de artişti şi fac parte din celebra colecţie a societăţei.

Succesul artiştilor ie enorm, iar anul trecut la Bucureşti au făcut săli pline şi au fost primiţi cu entuziasm.

Locaţiunea ie deschisă la agenţia *Carmen Sylva* (Iliescu, Grosu et Comp.)

● **CARITATE.**—Din nenumăratele suferinţe de care ne izbim la fie-care pas, una a făcut obiectul unui apel, pe care *Opinia* l'a publicat cîte-va zile de a rîndul. Din cetitorii ziarului, unii au răspuns primind oferta de servicii, alţii dînd obolul lor caritabil.

Li se mulţumeşte călduros tuturor, chiar acelora cari fără a fi făcut nimic au avut o clipă de compătimire sau de înduioşare.

S'a subscris :

1.	D-na şi Dl. E. Herovanu	20 lei
2.	D-na Aglaea T. Tăutu	20 lei
3.	Dl. V. P.	5 lei
4.	Dl. I. L.	5 lei
5.	Dl. Lascar Antoniu	10 lei
6.	Dl. B.	5 lei
7.	Dl. M. Wachtel	10 lei
8.	Dl. A. G.	10 lei
9.	D. Michel Weinstein	2 lei
	D. Peisich Swartz	1 „
	D. I. Kaufmann	1 „
	D. Mihel Herşcovici	1 „
	D. Strul Leizerovici	1 „
	D. I. Atanasiu	—50

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 9 Octombrie.

Apararea Dobrogei

Bucureşti. — D. general Al. Averescu, ministru de războiu, se va duce în curînd la Galatz, unde va sta două zile şi unde va avea o consfătuire cu comitetul consultativ al marinei.

Chestiunile ce se vor discuta vor fi : reorganizarea marinei noastre, rezolvarea definitivă a programului pentru apararea pe apă.

Prima grijă va fi de a se bloca coasta Mărei Negre.

Intârzierea unui export

Bucureşti.—O telegramă din Buda Pesta anunţă că Monitorul Oficial Austriac publică decizia prin care se interzice exportul transitului materialului de răsboiu, în ceia-ce priveşte Serbia şi Muntenegrul.

Hotărîrea aceasta a fost luată de consiliul de miniştri în înţălegere cu guvernul unguresc.

Atentat contra poetului Oct. Goga

Bucureşti.—Din Sibiu vine ştirea că un atentat s'a comis Duminecă noaptea asupra poetului Octavian Goga,

Poetul Goga a luat parte Duminecă la o întrunire populară din satul Rişinari, două ore depărtare de la Sibiu.

Pe la orele 2 noaptea toţi cei cari luaseră parte la întrunire, între care şi autorităţile s'au retras.

Poetul Goga a pornit cu trăsura spre Sibiu şi cînd ajunse în pădurea din apropiere, s'au descărcat mai multe focuri de puşcă asupra lui. Un glonte a trecut pe deasupra capului seu fără însă de a'l atinge.

Poetul Goga a reclamat cazul poliţiei din Sibiu.

Evenimentele din Balcani

Constantinopol.—Ziarele greceşti continuă să se plîngă de ilegalităţile săvîrşite de Turci în paguba Grecilor cu prilejul alegerilor. Nemulţumirea Grecilor să întinde.

Poarta a cerut rechemarea imediată a Mitropolitului grec din Preveza, care îndîrjeşte pe Greci contra mahomedanilor.

*

Londra.—Agenţia Reuter află că agenţia bulgară de la Londra n'a primit nici o ştire despre pretinsa ciocnire, între trupele turceşti şi cele bulgăreşti.

Insărcinatul de afaceri al Bulgariei a declarat că guvernul său e hotărît să păstreze o atitudine liniştită spre a menţinea pacea.

Acest diplomat bulgar a mai declarat că n'a primit din Sofia nici o ştire despre negocierile directe anunţate, între Bulgaria şi Poarta, adăogînd că dacă aceste ştiri sunt adevărate, poporul bulgar va urma cu credinţă politica guvernului.

*

Buda-Pesta.—Agenţia telegrafică ungară anunţă că ministrul Austro-Ungariei la Cetinge a primit ordinul să exprime principelui Nicolae şi guvernului munte negran regretele cele mai vii ale guvernului de la Viena pentru incidentul întîmplat generalului Vukotici în urma unei erori foarte regretabilă.

*

Bucureşti.—Ambasadorul englez din Constantinopol a declarat marelui vizir că un raport direct între Bulgaria şi Poartă nu poate fi admis.

De asemeni se comunică din Constantinopol că cu toate declaraţiile de pacificare ale Bulgariei, totuşi sunt indicii că Bulgarii fac pregătiri de resboiu.

Situaţia în Persia

Teheran.—Colonia persană din Baku a adresat reprezentanţilor turc, englez, rus şi german din Teheran, o telegramă cerînd restabilirea imediată a vechei Constituţii desfiinţată de Şah, ameninţînd în caz contrariu că se va face revoluţie, dacă alegerile nu se vor face în Persia după legea veche.

Alergări cu aeroplane

Paris.—Comitetul societăţei aeroclub francez a hotărît să organizeze pentru toamna anului viitor 1909 o alergare cu aeroplane.

Premiul întăi va fi de 10,000 lei. Alergarea se va face în regiunea de Sez din Champagne sau din Beauce în apropiere de Capitală.

Cutremure

Berlin,—Trei puternice sguduituri de pămînt au fost simţite la 3 după amiazi la Brambach.

Dieta

Schverni.—Seziunea dietei a fost închisă printr'un mesagiu al marelui Duce, exprimînd părerea sa de rău că noblimea a făcut imposibilă reforma cerută de constituţie.

Anunciu

Atragem atenţia D-lor Podgoreni, că la ferma MANTA ROŞIE din Iaşi, (Galata) s'a înfiinţat **Pepenerii de viţe americane, hoituite şi selecţionate** de felurite soiuri. Haltoirea este făcută pe viţe din **Algeria**. Rog pe domnii amatori a vizita şi se vor convinge la faţa locului.

Preţurile reduse. De asemenea *facem avantage, în ce priveşte plata. Se vinde şi cu hurta.* A se adresa la d. **Garabet Manea, Str. Carol.**

Ocaziune rară

Un pian şi o pianină în perfectă stare din renumitele fabrice *Bözendorfer şi Ig. Pleyel et Comp.* vinde firma *Zeltzer et Smilovici din str. Veche 20* **cu preţuri convenabile.**

CONST. JORNESCU
AVOCAT
— Strada Carp No. 5 —

LEI 2.60 KILO
Unt proaspăt
Se găseşte de vînzare la renumitul magazin de Coloniale şi Papeterie
Leon Kleiner—Iaşi
— Str. Anastasie Panu 38 —

O frumoasă amintire
puteţi avea
fotografiindu-vă numai la
Fotografia Artistică WEISS
IAŞI—PIAŢA UNIREI
5 LEI, 12 FOTOGRAFII MIGNION

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Onoratele Doamne şi D-şoare, care au de făcut cumpărături, sunt rugate a nu trece cu vederea şi cunoscutul magazin :
„LA VULTUR"
Strada Stefan cel Mare, 21—Iaşi
Asortat cu toate noutăţile pentru sezonul acesta.
Majoritatea frumoaselor mărfuri sunt expuse vederei şi toate se vînd cu preţurile ştiute, foarte moderate.

Păziţi-Vă a spala cu Clor ! !
Clorul Vă distruge lengiurile ! !
Singura instituţie care pe baza unui preparat chimic—invenţiune cu totul nouă—spală rufele fără CLOR dîndu-le o albeaţă incomparabilă—e noul stabiliment de :
SPĂLĂTORIE CHIMICĂ ŞI BOIANGERIE
„MODERNA"
Iaşi, Str. Lăpuşneanu 24 (lîngă Noak
Se spală chimic şi se vopseşte mai bine ca ori unde orice Haină de Dame, Domni, Copii, Toalete de Bal cele mai scumpe, Uniforme militare, etc.
Serviciu prompt. — Preţuri modeste.

Pentru sezonul actual
PALARII
Ultimele noutăţi şi modele *„chic parisien"*, au sosit la
SALONUL DE MODE
„HÉLÈNE"
Iaşi, Str. Lăpuşneanu 30
NB. Se execută ori-ce comenzi, garnisări şi modernizări în condiţiuni avantajoase.

Prima boiangerie şi curăţătorie chimică
pentru haine Bărbăteşti, Dame şi Militari
LA PARIZIANU
STRADA VECHE 45
(vis-à-vis de Biserica Sfi. Sava)
se execută orice lucrări atingătoare de această branşă, prompt, conştiincios şi mai eftin ca ori-unde.
Se preschimbă gulere de cafifea la Paltoane si Pardesiuri
Inştiinţat prin o cartă poştală mă prezint la domiciliu.
— Primesc comenzi din toată ţara —

Dr. H. IVAINER
MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris pentru boale de copii, s'a stabilit în Iaşi. **Str. Primăriei No. 30**

Ceĭ maĭ buni Pomĭ Roditorĭ
Salcîmĭ pentru păduri, Salcîmĭ şi Tufe de Ornament
din cele maĭ alese varietăţĭ
Furnizează în admirabile condiţiunĭ
Pepinierele
Principeluĭ B. Ştirbey
— Buftea —
Cataloage ilustrate cu preţurĭ, conţinînd :
Instrucţiunĭ de plantare şi de îngrijirea pomilor, se trimit gratis şi franco, de către :
Direcţiunea Pepinierelor din Buftea
şi de
Biroul de Vînzare al Prod. Ştirbey
Telefon 11/8. Bucureşti, Victoriei 121

Reclama e sufletul comerţului

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice *„Hercules“* şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI
universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă
Renumitele sobe belgiane **„GODIN“**.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit şi Carbune
DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţuriile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

Solomon Wachtel
Cel mai vechiu Magasin de Ferărie
— STRADA DE SUS 138 —

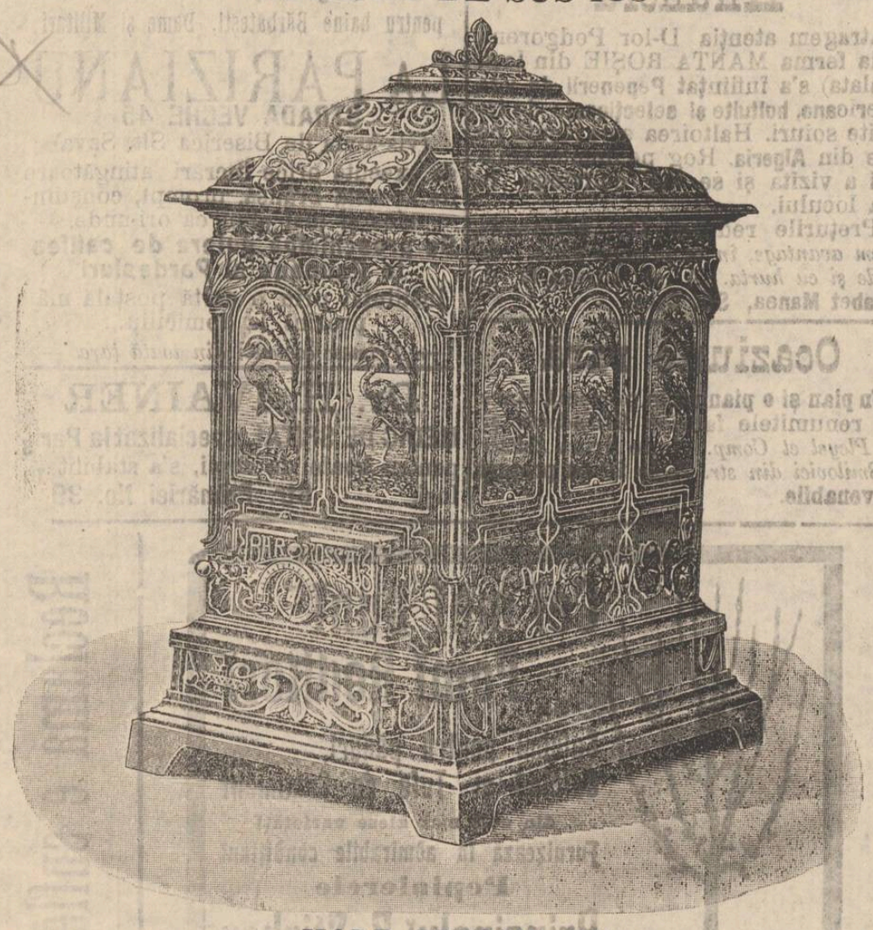

MARE DEPOSIT DE
Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă
100 vagoane depositate.
Aprovizionat cu SOBE GODIN
Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.
Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri*.
Efectuez şi pentru Provincie.

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR DÉPOSÉ
Prix..... 6f.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL,
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

DE VÊNZARE
Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.
A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă

G. BELDIMAN
AVOCAT
al soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania“
18 strada Luterană 18
BUCUREŞTI
se însărcinează cu procese şi ori cealtă formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

Mai multe sute doamne bogate
(noui cereri) doresc **căsătorie** imediată.
Reflectanţi serioşi (chiar şi fără avere) să se adreseze lui **L. Schlesinger, Berlin 18.** (Cea mai mare şi de seamă agenţie matrimonială internaţională) nu anonimă.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovidèniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Crucei 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

SE CAUTA ELEVI LA TIPOGRAFIA H. GOLDNER.

„ANCORA“
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500
Societatea „ANKER“ încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
„Loteria Regatului Romîn“
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
Cei care au întîrziat
Să nu piardă ocaziunea acum la:
Clasa V-a a Loteriei
Tragerea
la 17 Octombrie 1908
LEI 100.000
Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a
Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile
Lozuri Norocoase
ce au mai rămas libere la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumătate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 132

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	loz întreg	32—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal
Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştîncios
PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.— Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 557. IAŞI. Sîmbătă 11 Octombre 1908

Concluziuni ciudate şi greşite

Acei ce au citit *în întregime* raportul comisiunei cu privire la denunţările calomnioase aduse împotriva Curţei de Apel din Iaşi, rămîn uimiţi de concluziunele *ciudate şi greşite* pe cari înalţii Magistraţi le trag din ancheta lor.

Comisiunea de anchetă, chiar de la începutul raportului ei, arată şi enumeră cazurile ce a avut de cercetat şi cari au format însuşi obiectul anchetei. Analizează rînd pe rînd fiecare caz atît din punctul de vedere al faptului şi împrejurărilor în care el s'a săvîrşit, cît şi din punctul de vedere al calificării lui penale.

Şi, pretutindeni, comisiunea constată, o complectă lipsă de dovezi în precizarea sau documentarea denunţărilor aduse, şi o exagerare pasionată şi pătimaşă a faptelor denunţate. Şi ce e mai important, în afară de cazul Rappaport—atentat la pudoare—unde s'a stabilit de ambele instanţe lipsa desăvîrşită a elementului constitutiv al delictului, — **violenţa**—comisiunea arată că nici unul din celelalte cazuri n'au fost încă judecate de către Curte, procesele fiind încă pendinte.

Ar urma de aci—că înalţii Magistraţi, să fi conchis, că nu se poate nici bănui nici acuza o instanţă judecătorească, mai cu seamă Curtea de Apel, cît timp deciziunile ei în afacerile denunţate n'au fost încă pronunţate!

Dar membrii Comisiunei — ca şi cum ar fi voit, cu tot înadinsul, să găsească — vorba romînului, nod în papură—în sarcina Curţei de Apel, învinueşte această superioară instanţă judecătorească de prea multă indulgenţă în judecăţile ei penale, indulgenţă pe care am văzut, că d. Ministru de justiţie o califică de *toleranţă exagerată şi inexplicabilă*, — de şi Comisiunea *explică* această indulgenţă ca fiind datorită unei regule adoptate, faţă de toţi delicvenţii şi fără nici o altă consideraţie de cît aceea —credem noi—pornită dintr'un sentiment de bunătate, de milă şi equitate!

In adevăr, primul caz, cercetat de comisiune, a fost acel al bancherului Leff, pe care raportul de anchetă îl explică în cele mai amănunţite detalii.

Acest bancher este dat în judecată, pentru bancrută simplă, şi condamnat de Tribunalul Iaşi la o amendă de 1500 lei. In contra acestei condamnări atît falitul cît şi parchetul au făcut apel, iar ambele apeluri sunt pendinte înaintea Curţei.

De unde dar scoate Comisiunea indulgenţă din partea Curţei în această afacere, cînd ea n'a fost definitiv rezolvată?

In tot cazul ar fi putut învinovăţi de indulgenţă Tribunalul de Iaşi, pentru că a pedepsit pe falit numai cu 1500 lei amendă—dar tot comisiunea spune că Trib. a luat în considerare că falitul suferise o detenţiune preventivă de 8 luni şi jumătate, pentru un delict pe care legea dă dreptul judecătorilor să-l pedepsească pînă la cea mai mică amendă.

Oare condamnarea la amendă nu este cîte-odată în deajuns de represivă şi trebue de văzut numai în închisoare singura pedeapsă necesară?

In ce priveşte cazul Guttman, comisiunea face o extraordinară greşeală de fapt şi drept, cînd atribue Curţei indulgenţa pentru eliberarea lui Guttman de către Camera de punere sub acuzare. Prin legea de procedură şi instrucţiune criminală, Camera de punere sub acuzare este o instanţă instructivă, cu totul independentă de Curte, şi deci nesupusă controlului ei. Deci *Camera*, şi nu Curtea trebuia învinuită de indulgenţă, pentru faptul că a eliberat pe Guttman pentru o *contravenţie sanitară*,—pedepsită după lege cu o simplă amendă poliţienească şi aceasta, pentru o cauţiune de 10,000 lei—dacă *indulgenţă* se poate numi aceasta, mai ales cînd legea libertăţei individuale îngădue libertatea, chiar în materie de crimă şi pe cauţiune morală, iar pentru fapte nepedepsite cu închisoare, nu e admisă arestarea preventivă.

Cît priveşte judecarea lui Guttman, procesul e pendinte înaintea Trib. de Botoşani. Şi tot ast-fel şi acel al Protoereului Stamate, acuzat de delictul de mituire, afaceri cari n'au fost încă rezolvate nici de către primele instanţe.

Mai rămîne dar, cazurile Guttman No. II, o altă contravenţie sanitară, care a fost clasată, cu drept cuvînt, după cum spune însăşi comisiunea de anchetă, de oare-ce cu nimic nu se constată intenţiune în nesocotirea legei sanitare—şi Rapaport No. II, o simplă ceartă între numitul arendaş şi femeia unui pîndar, pentru stricarea unei clăi de fîn şi căreia de asemeni spune comisiunea, i s'a dat o exagerare nemeritată.

La acestea se reduc toate cazurile, pentru cari, nişte inconştienţi calomniatori — ce însăşi comisiunea de anchetă nu se opreşte a-i demasca— au făcut atîta zgomot, şi au dat prilej Ministrului de justiţie să lovească pe nedrept 15 Inalţi judecători prin faimoasele sale adrese, pentru vina ce au că distribuesc cu independenţa unor conştiinţe oneste, o justiţie imparţială; pentru că nu lovesc în „libertatea omului, de cît atunci cînd socot indispensabil a o face"; pentru că în îndeplinirea nobilei lor misiuni „combină legea naturală cu legea scrisă, concileazâ dreptul cu mila şi compensează rigoarea cu equitatea"; pentru că înlăturînd „rigorile inutile şi tradiţiile învechite,— umanitarizează legea"; — pentru că sunt în judecăţile lor „oameni iar nu automaţi"!

Vespasian Pella

Scuzele d-lui Stelian

Dl. Leonescu şi-a dat demisia din delegaţia de procuror general al Curţei de Apel.

Acesta este faptul adevărat.

Şi demisia d-sale a fost motivată, declarînd că nu primeşte ca magistrat inamovibil să fie blamat de Ministrul de justiţie.

Dar d. Leonescu şi-a retras demisiunea—şi faptul acesta este tot aşa de adevărat ca şi cel dintâi.

Motivul e că d. Stelian şi-a cerut scuze Procurorului general pentru modul brutal cu care a interpretat raportul comisiunei de anchetă.

Cititorii găsesc în pagina III-a preţioasele detalii asupra celor petrecute între Ministru şi d. Leonescu la Bucureşti cu privire la retragerea acestei demisiuni.

Ceia ce voim însă să constatăm e faptul că ministrul de justiţie, începe să bată în retragere —şi dacă faţă de procurorul general face *mea culpa*—**şi 'l roagă să-şi retragă dimisia, nu suntem departe de ziua cînd ziarele oficioase liberale o să ne vestească şi de scuzele ce dl. Stelian a trebuit sa adreseze Curţei de Apel.**

Să avem răbdare!

ADMINISTRAŢIE LIBERALA

Vorbim despre celebra administraţie a Epitropiei Sfi. Spiridon, unde se fac şi se desfac lucrurile după bunul plac.

Sub pretexte diferite se desfiinţează unele secţii de bolnavi, se reînfiinţează sau se înfiinţează altele noui, nu după vre-un criteriu, după vre-o consultare a colegiului de doctori de la acea instituţiune, ci după bunul plac al celor ce administrează.

Ş'au zis aceştia: Sf. Spiridon are nevoe de economii. De unde se pot face ele decît de la bolnavi? Nu se puteau atinge remuneraţiile Epitropilor, ci ele trebuiau sporite; nu se puteau face oare-care reduceri în administraţie, la personal, ori material, era aci un fel de nolli me tangere, *şi dacă totuşi trebuiau făcute economii, cine altul era chemat a le suferi decît tot nenorociţii, cari au nevoe de ajutorul Sfîntului?*

Astfel s'au suprimat medicamentele gratuite. S'a zis că se făcea un abuz cu acordarea lor. Se poate, însă pe lîngă cîţiva, puţini la număr în ori-ce caz, cari făceau mici abuzuri poate, era o mare mulţime de suferinzi cari găsiau o alinare.

S'au suprimat clinici, tot sub plauzibilele motive de economie, de şi lumea ştie că aceasta era numai aparenţă. Clinicele s'au reînfiinţat, dar în schimb s'au dat afară pacienţii.

Şi nu numai atît, dar astăzi stau închise mai multe clinici din spitalele Sf. Spiridon, pe motive de economie. Şi stau închise de mai multe luni, fără să se ştie pînă cînd va dura această stare de lucruri.

Dar la urma urmei pentru ce se fac atîtea economii? Se zice că Epitropia Sf. Spiridon găseşte că are absolută nevoe de unul sau mai multe automobile. Apoi se ştie că tot ea a găsit absolută nevoe a trimite misiuni prin alte ţări, iar primul epitrop a trebuit tot din absoluta nevoe să viziteze spitalele streine spre a se convinge de modul lor de funcţionare, ce aparate noui trebuesc introduse pentru vindecarea sigură a bolnavilor, ce mădicamente noui sunt astăzi în uz în acele spitale.

Prin urmare economiile se impuneau!

De sigur, dacă diferiţii donatori ar trăi şi ar vedea progresele nemăsurate, ce a realizat pînă astăzi zisa epitropie, ar rămînea înmărmuriţi de modul cum li se respectă voinţa. Dar fiind că cei mai mulţi şi mai mari dintre aceştia odihnesc de mult întru Domnul, de ce adică li s'ar mai ţine în samă dispositiunile cele din urmă, ce ei au luat?

Vir.

CATE-VA NOTE

Intre avocaţi se discuta „eroarea grosieră" cuprinsă în Raportul de anchetă, care confundă Camera de punere sub acuzare cu Curtea.

— Nu că face din Cameră Curte— ci face curte lui Stelian—explică un avocat.

*

D. N. Iorga publică delicioase „consideraţiuni" asupra Raportului. Aceste consideraţiuni constată că d. Oeconomu ie prim-procuror la Casaţie, care, la rîndul ei, este „prima Curte de dreptate" şi că d. Cuza ar avea o situaţie politică solidă în Iaşi.

*

Cînd spui că cunoşti pe d. Iorga. Se pare că în judeţul Dolj n'ai voe să spui că cunoşti pe d. Iorga. Jandarmii, spune „Neamul", adună pe ţărani şi îi întreabă: „cunoaşteţi pe Iorga?" La respunsul afirmativ al ţăranilor, „jandarmii pun pe ţărani să se scuipe în gură şi să-şi tragă palme".

Inchiziţie romînă.

D-nii membri ai partidului conservator-democrat sunt convocaţi în adunare generală pentru Duminică 12 Octombrie, orele 4 p. m., în saloanele clubului din Piaţa Unirei.

Lipsa de logică şi contraziceri

Este uimitoare lipsa de logica şi contrazicere flagrantă a ziarelor liberale din Bucureşti—cînd vorbesc de marele discurs pronunţat de şeful partidului nostru asupra importantelor chestiuni politice de la ordinea zilei.

Ast-fel Secolul, *găseşte că d. Take Ionescu, în discursul său nu dă nici o directivă serioasă, şi nu luminează şi zugrăveşte în mod sincer situaţia, iar mai jos, ziarul liberal adaugă că declaraţiile d-lui Take Ionescu în privinţa politicei noastre naţionale nu sunt de cît o parafrazare* ceva mai desvoltată *a declaraţiilor d-lui Dim. Sturdza de la clubul liberal.*

Viitorul, *alt ziar liberal, constată cu plăcere că şeful partidului conservator-democrat are aceleaşi vederi ca şi dl. Dimitrie Sturdza, în politica externă, faţă de evenimentele ce se desfăşură, ceea ce nu împedică pe* Independenţa Romînă, *ca să le califice de cabotinaj politic, calificare care dacă se aruncă şefului nostru, se răsfrînge direct şi asupra şefului partidului liberal.*

Dar supărarea, sau mai bine zis enervarea ziarelor liberale, faţă de cuvîntul atît de patriotic al d-lui Take Ionescu, se datoreşte răsunetului puternic ce l'a avut în întreaga ţară, în aceste grele şi neliniştitoare momente, cînd conducătorii partidului naţional liberal, n'au alt-ceva mai bun de făcut de cît să se ocupe cu chestiuni de bucătărie electorală şi excluderi de membri din club, pentru neplata de cotizaţii.

OAMENI ŞI LUCRURI

CANAL GRANDE

29 Septembrie

De la Goethe pînă la Théophile Gauthier, de la Richard Wagner pînă la Eminescu—fără a mai vorbi de cîntăreţii Italiei—toţi poeţii mari au ţinut să admire şi să celebreze în nemuritoare versuri farmecul exotic şi cu totul original al unui oraş, care a ştiut să unească puterea lumească—trecătoare—cu cea artistică,—mai durabilă de cît ori-ce altă mărire pămîntească. Cuvîntul de pămîntesc nu se poate întrebuinţa, cînd e vorba de Veneţia, a cărei strălucire e pe apă, e în miile, în nenumăratele culori şi jocuri de lumini ale Adriaticei, în imaginele pitoreşti pe care le zugrăveşte acest genial artist ce nu cunoaşte bătrîneţe şi moarte: „Canal Grande".

Oraşul falnic al dogilor de odinioară oferă ochilor deliciile fără pereche ale unor amintiri străvechi, ale unor construcţiuni formidabile şi delicate în acelaş timp. La tot pasul şi cu deosebire în centrul istoric al pieţei San-Marco te întîmpină lucruri de o unică frumuseţe, tablouri vii întîmplătoare ce par aranjate de mîni de maestri, clădiri vechi de mai multe secole, pe cari vremea cu intemperiile ei le face tot mai frumoase, cu cît pare a le surpa şi a le ruina; chipuri şi tipuri de femei veneţiene ce par desprinse din operele lui Tiţian, Veronese sau Tintoretto,—în sfîrşit o varietate de impresiuni care te fac să adori oraşul nu numai ca o religiune a trecutului, dar şi ca o frumuseţe originală a prezentului, şi a viitorului nu numai ca pe o moartă glorioasă, ci ca o manifestare trainică de viaţă şi mişcare.

Fala e stinsă. Nici Byron, nici Platon, nici Lahor, nici Eminescu, nici atîţea alţi poeţi mari n'au mai regăsit-o şi ne-au spus-o în versuri duioase, deplîngînd mărirea dusă de veci. Dar trăeşte încă în sufletul acestui oraş o forţă neînţeleasă, o vrajă mai presus de ori-se bogăţie şi ele au cristalizat de-apururi măreţia Veneţiei, asigurîndu-i peste veacuri puterea cea mai nemuritoare: frumuseţea.

E singurul cuvînt care i se potriveşte şi singurul care rezumă tot ce vezi aci în jurul tău. Iar după ce ţi-ai săturat senzaţiile de perfecţiune elastică admirînd toată ziua producţiunile geniului artistic, nu-ţi rămîne de cît să-ţi umpli sufletul de extaz petrecînd o seară pe Canale Grande, la un spectacol de concert pe apă, sub ploaia de raze a lunei pline.

Cîntăreţii cu orchestra lor sunt în barca cea mare, feerie luminată, iar publicul iea loc în gondolele negre, ce alunecă lin, respectuos, pe apa cea licăritoare aşezîndu-se în rînd de-a largul apei.

Cine n-a văzut, reflectîndu-se cu apa clară, silueta dreaptă, făcută par'că numai din mişcări plastice, a gondolierului veneţian pe Canal Grande, nu cunoaşte farmecul sombru şi sobru al Veneţiei.

Acolo, în tăcerea religioasă a apei, se desfăşură în tot timpul serei spectacolul; acolo s'aud vocile sentimentale ale cîntăreţilor şi în ele răsună nu numai romanţele sau bucăţile de operă, modernă ci întreg trecutul de melodii al glorioasei cetăţi.

Iar „Canal Grande" nu mai este azilul palatelor şi umbrelor de marmoră, ci redevine punctul fermecător al Veneţiei de altă dată, plină de mărire şi de putere, locul de întîlnire a inimelor simţitoare de retragere a perechilor ce se iubesc şi vin să simtă fiorul sublim al tinereţei şi al uitării în fuga oarelor senine.

Pe Canal Grande a primit Richard Wagner inspiraţiile nemuritoare ascultînd melodia apei din balconul palatului Vendramini şi tot aci duşmanul Wagnerizmului, genialul nebun Friedrech Nichzsche —după cum aflăm din postuma „Ecce homo" şi-a simţit sufletul beat de plăcere, plin de emoţiune şi inspiraţii. Iar toate minunile aceste le-a făcut şi multe va face încă gondolierul romanticei Veneţii şi tovarăşul său etern amantul mandolinei şi al serenadei,—„Ganal Grande".

Rodion

Poveste fără sfârşit...

Un roman al lui Anatole France.—Insula Pinguinilor.— Subiectul unei opere. Pasagii din romanul lui France. Pinguini sau Americani?

Zilele aceste a apărut la Paris, un nou roman al lui Anatole France, al cărui titlu anunţat de multă vreme, „Insula Pinguinilor", a stîrnit numeroase supoziţii şi mult sgomot în jurul seu.

In fond, noua operă a romancierului francez, se ocupă de populaţia pinguină, transformată în „oameni" graţie botezului şi de modul în care aceşti pinguini au reuşit să traverseze în mod victorios, epoca turbure a evului mediu.

Intr'un cuvînt Anatola France se ocupă de transformările prin cari au trecut aceştia până au ajuns în starea de superioritate actuală.

In editura librăriei Calman Levy ,e anunţată această primoare care stîrneşte interesul tuturor iubitorilor de litere şi mai ales al admiratorilor marelui romancier.

Fazele prin care au trecut pinguinii, foarte interesante de alt-fel, sunt acelea pe care le-a traversat ori-ce popor.

La început, vînători, pescari, păstori, agricultori, industriali, etc. au parvenit într'o vreme relativ scurtă la perfecta stare de civilizaţie, au cunoscut viţiile şi conrupţia „timpurilor viitoare" din care „gustăm" şi noi.

Ajuns la apogeu, poporul pinguin, se îndepărtă de la viaţa intelectuală, de artă şi chiar de suferinţele omenirei, pentru a se ocupa în special cu cultul „viţelului de aur".

Scopul vieţei, unicul ideal la care tinde de azi înainte acest popor, e bogăţia.

Toată înţelepciunea, toată fineţea, suprema năzuinţă e aurul. Bogăţia concretizează înţelepciunea. E epoca trusturilor.

...Şi iată care va fi desigur un eveniment literar al zilei de mîni şi care pare a cuprinde aluziuni transparente la locuitorii „Lumei Nuoi" ale căror moravuri ni se pare că seamănă mult cu ale... Pinguinilor lui France.

*

„...Casele nu mai erau destul de înalte se construiau din ce în ce mai înalte, şi se construiau de 30 şi 40 de etage, în care se suprapuneau, biurouri, magasine, comptoare de bancă, sediul societăţilor; şi se săpa solul tot mai adînc, în el tot mai multe pimniţi şi tuneluri.

*

„Cinci-spre-zece milioane de oameni lucrau în gigantul oraş, la lumina farurilor, care aruncau văpaia lor luminoasă atît ziua cît şi noaptea.

Nici o lumină a cerului, nu străbătea printre fumul usinelor, care înconjurau oraşul; dar se zărea cîte odată discul roş al unui soare fără de raze, alunecînd pe un firmament negru, brăzdat de poduri de fer, de unde cădea o ploae perpetuă de seu şi de pucioasă.

Era cel mai industrial dintre toate oraşele lumei şi cel mai bogat.

Organizaţia sa părea perfectă. Nu mai rămăsese nimic din vechile forme aristocratice sau democratice ale societăţilor, totul era subordonat interesului trusturilor.

S'a format în acest mediu, tipul pe care antropologiştii îl numesc „miliardar". Aceştia erau oameni energici şi delicaţi, capabili de o mare putere de combinaţie mentală şi cari furnisau o lungă muncă de birou, dar a căror sensibilitate suferea turburări ereditare cari se înmulţeau cu vrîsta.

Ca toţi adevăraţii aristocraţi, ca patricienii vechei Rome republicane, ca lorzii marilor oraşe, aceşti oameni puternici afectau o mare severitate de moravuri. S'au văzut atunci asceţii bogăţiei: în adunările trusturilor apăreau feţele regide, obrazii traşi, ochii înfundaţi, frunţile brăzdate de încreţituri. Corpul mai sec, culoarea mai galbenă, buzele mai aride, privirea mai înflăcarată de cît a vechilor călugări spanioli, miliardarii se aruncau cu o ardoare nemai pomenită în austerităţile băncei şi a industriei. Cea mai mare parte, refuzîndu-şi ori-ce plăcere, ori-ce bucurie, ori ce odihnă, îşi consumau mizerabila viaţă într'o cameră fără aer şi fără lumină, mobilată numai cu aparate electrice mîncînd numai ouă şi lapte şi dormind pe nişte scînduri uscate şi pietroase.

Fără altă ocupaţie, de cît acea de a apăsa cu degetul un buton de nikel, aceşti mistici strîngeau bogăţii, ale căror

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa V a Regatului Romîn

Cu tragerea 17 Octombrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32. - O jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8 Una optime lei 4.

folosse nu le vedeau și cîștigau darul de a putea înfrîna dorinți, ce nu simțeau nici odată...

Efectele nenorocite

ale

Monopolului cărților didactice oficiale

Interesant este un caz foarte hazliu întîmplat unui străin (francez) cu drăcia de *abecedarul oficial monopolizat de minister*.

Un domn X, francez după cum spusei, venit de curînd în țara noastră, în dorința ca copilul său să învețe mai curînd și mai sistematic limba romînă, cumpără *un abecedar românesc oficial* de la librărie, și-l dă copilului să învețe a citi cuvintele scrise ca *normale*, lîngă care sunt desemnate obiectele ce reprezintă *chipurile* (fig.) acelor cuvinte—copilul, obișnuit cu abecedarul francez de P. *Régimbeau*, vede că și abecedarul românesc tot așa are alcătuit sistemul, ca lîngă obiectul desemnat, să fie scris și cuvîntul respectiv imaginei ce reprezintă obiectul.

Așa bună oară în abecedarul franțuzesc prima lecție fiind despre sunetele *u* și *i*, ca cuvînt normal e dat cuvîntul: *„puits“*. O fîntînă se vede desemnată, bine înțeles foarte bine, lîngă cuvîntul normal *puits*. Tot așa la lecția a 2-a se vede desemnată o *sabie*, lîngă care e scris cuvîntul: *„épée“*—urmînd ca elevul să învețe despre é—ș. a. m. d...

Copilul obișnuit cum zisei cu abecedarul franțuzesc, avînd un bun spirit de observație și fiind foarte inteligent, începe a studia abecedarul românesc și vede, că primul obiect desemnat în acest abecedar este un ou—iar alăturea, vede scris cuvîntul *ou*. El care știa cum se pronunță sunetele românești, îndată citi: *„ou“* — și foarte bucuros era micuțul, că știa cum se chiamă în românește *„oul“*.

Al 2-lea obiect desemnat în abecedarul românesc oficial este: o *cămașă*, care în romînește zice abecedarul oficial se chiamă: *„ie“* fie și *ie* !.. (un fel de cămașă scurtă).

Al 3-lea cuvînt normal este: *„ac“*, lîngă care se vede desemnat un *ac* și un *degetar*—bine !

Al 4-lea cuvînt normal este: *„om“*, lîngă care este desemnată o *pălărie* ! !. (adică pălăria reprezintă chipul *omului* !..)

Al 5-lea cuvînt normal este: *„nuc“*, iar obiectul desemnat, care să reprezinte chipul nucului, ce credeți că este ?...— *o frunză* !

Al 6-lea cuvînt normal este: *„vie“*, dar chipul viei prin ce credeți că e reprezentat ?... mă prind, că nu ghiciți !... prin... o *oală* ! sau poate o fi *cană* !

Al 8-lea cuvînt normal este: *„Cal“*, iar chipul calului e reprezentat prin un *biciu* !

Al 14-lea cuvînt normal este: *„fîn“*, reprezentat prin o *coasă* ! (sadea).

Al 15-lea cuvînt normal este: *„deal“*, reprezentat prin *4 copaci* !

Al 20-lea cuvînt normal este: *„st·jar“*, reprezentat prin o *frunză* și *două ghinde* (poate).

Al 22-lea cuvînt normal este: *„horă“* reprezentat prin un *ou* încrestat !!

Al 24-lea cuvînt normal este *„Regele“* reprezentat prin un *chipiu* de ofițer !!...

Mă opresc aici !

Să vedeți, ce a pățit bietul copil de care vorbisem ! El luase abecedarul la 28 August. După sistemul ce-l credea el rațional și în abecedarul romînesc, ca cuvintele să fie reprezentate prin chipurile obiectelor ce ele reprezintă, adică lîngă fie-care obiect desemnat, să se găsească și cuvîntul scris, el bietul băiat învățase, ce credeți, vă rog ?...

Invățase următoarele năsdrăvănii:

Cămașa se chiamă pe romînește *ie* (pagina 9)

Pălăria se chiamă pe romînește *om* (pg. 11).

Frunză se chiamă pe romînește *nuc* (pg. 12).

Cana se chiamă pe romînește *vie* (pagina 13).

Biciul se chiamă pe romînește *Cal* (pagina 15).

Coasa se chiamă pe romînește *fîn* pagina 21).

Copacii se chiamă pe romînește *deal* pg. 22)

Frunză cu ramurea se chiamă pe romînește *st·jar* (pg. 27.

Oul încrestat se chiamă pe romînește *horă* (pg. 29).

Chipiul se chiamă pe romînește *Regele* (pg. 31).

ș. a. m. d...

Aceasta nu este poveste, ferească D-zeu ! Este fapt perfect adevărat petrecut chiar în orașul nostru intelectual. Cine nu crede, să dea 75 bani pe un abecedar oficial (căci s'a scumpit numai cu 25 | 50 adică cu 50 la mie, știți, ca la monopol !)

Și astfel se va convinge *de visum* despre minunea cum a evaluat știința pedagogiei noastre oficiale, și cum s'a introdus în mod obligator și metodul cuvintelor normale, și abecedarul mic, adevărat instrument de tortură morală și pentru dascăli și pentru elevi.

Pățania străinului n'ar fi o indicație serioasă, că abecedarul nostru nu ar fi bun și aplicabil, în școale, pentru *romîni*. Căci de bună seamă, chiar dacă s'ar jura autorii să-l credem noi pe cuvînt, tot am să tălmăcim noi romînii cuvintele așa cum ni le indică și doresc autorii abecedarului.

Totuși invenția aceasta americană, cu o jumătate pagină de jucării, acest abecedar care are aerul de a întrupa în el expresia celei mai perfecte lucrări unice și monopol în țara romînească, are atîtea păcate, în *formă* și *fond*, în cît merită o cercetare serioasă pe toate fețele pentru ca să se știe odată că efectele monopolului cărților didactice au ajuns o nenorocire și pentru *copii* și pentru *dascăli* și pentru *punga părinților*.

(Va urma) **Hug.**

Litere-Științe-Arte

Discursul Reginei.—Un ziar german din Capitală publică în numărul de eri întreaga cuvîntare a M. S. Reginei, rostită cu ocazia punerei pietrei fundamentale a nouei clădiri destinată să adăpostească „Vatra Luminoasă“. Cuvîntarea ocupă spațiul unui foileton, avem dară înaintea noastră o bucată cuprinzătoare, o mică lucrare literară, unul din acele mărgăritare de stil și de gîndire cari ne întîmpină atît de adese ori în activitatea Reginei poete.

Ceea ce merită însă o deosebită luare aminte e faptul că nu mai e vorba de lucrări de cabinet, de cîte va pagini scrise ori dictate pentru a lua loc apoi în coloanele unei reviste ori a unui ziar. Ci Regina s'a incumetat să vină în mijlocul publicului și să-și rostească discursul, dovedind încă odată o rară energie și putere de inițiativă, alături de o superioară forță de cugetare.

Asemenea epizode în viața Suveranelor sunt rare. Dacă nu ne înșelăm, în momentul de față, sunt absolut unice în istoria Curților domnitoare. Viața, activitatea și gîndirea lor rămîn manifestări necunoscute, izolate, fără ecou în rîndurile mulțimelor. Dacă Suveranul silit de împrejurările „profesiunei“, vine în atingere cu anumiți reprezentanți ai poporului „său“ Suverana, în genere apare ca un decor sacru al unor anumite solemnități, rostind anumite rare cuvinte dinainte chibzuite prin protocol.

De-aceea impresionează cu drept cuvînt și apare înnălțător exemplul pe care de atîta vreme îl dă Carmen Sylva, scriind și rostind ce-i dictează cugetul de om, iar nu de Suverană, venind ori cînd crede de cuviință, în mijlocul mulțimei pentru a semăna mărgăritare de sublime frumuseți.

Cu cît vor trece anii, cu atît vor părea mai înălțătoare *aceste* momente unice în cartea domniilor, din viața și activitatea Carmen Sylvei.

*

A apărut de sub presă: „Educația sexelor“ de dr. Eracli Sterian. E o lucrare științifică scrisă în stil popular cuprinzînd un mare număr de povețe și instrucțiuni de o extremă importanță. Prețul 1.50 fr.

*

Se anunță apariția primului număr al revistei d-lui Rădulescu-Motru: „Noua Revistă Romînă“, în ziua de 12 Octombrie. Primul articol va fi scris de d. A. D. Xenopol, ilustrul istoric: «Situația politică în Balcani».

*

La Louvre se va deschide în curînd o nouă sală în care vor fi depuse mai multe colecțiuni de ceramice antice

Aceste colecțiuni sunt formate din ultimele tesaure descoperite la Susa de d. de Morgan și sunt în număr de trei sute, până la patru sute, compuse din vase și cupe.

Aceste opere de ceramică, sunt cele mai vechi ce există până azi; ele datează de mai bine de cîteva mii de ani și sunt de o mare frumusețe.

Unele din ele, cele mai mici, au fost găsite intacte. Cea mai mare parte au fost reconstruite din sfărămăturile găsite.

Ele prezintă cel mai mare interes, pentru istoria artei.

Se credea, bunioară, că desemnul geometric ar fi fost desemnul primitiv; acum studiul ornamentelor din ceramica găsite la Susa, dovedește din contră că desemnele lor geometrice sunt rezultatul unei evoluțiuni artistice. Obiectele găsite de d. de Morgan, au trecut de la figuri, la figuri stilizate și de la acestea la ornamente geometrice.

*

Cîte va ziare din China au declarat războiu ziarismului european spunînd că ziarele din Europa sunt pline de neadevăruri, de articole goale și fără interes.

In fruntea acestei campanii prea puțin prietenească din partea confraților noștri din China se află ziarul „Sin-Chen-Pao“. Ziarul francez „la Dêpeche“ spune că „Sin-Chen-Pao“ scrie următoarele: „Voi ști să atac abuzurile presei europene pe care o găsesc ridicolă. Cîte minciuni, cît sgomot de flaut și de tobă! Mereu negrul luat pentru alb ! Ce puține detalii în chestii foarte importante și ce avalanșă de cunoștință pentru fleacuri.

Dacă și-ar da cine-va osteneala să citească articolele ziarelor europene s'ar convinge ușor că din 10 articole 9 nu sunt altceva de cît reeditarea unor lucruri spuse și paraspuse, doar cîte-va mici detalii constituie noutatea lor“.

Informații

◔ *Epidemia de febră-tifoidă continuă să bîntuie populația noastră.*

După cît știm, la o școală din localitate, sunt bolnavi mai mulți elevi.

Ce face serviciul sanitar al orașului ?

● In ziua de 16 și 17 Octombrie consistoriul metropoliei se va întruni și va judeca mai multe procese clericale.

● Angrosiștii de postavuri se vor întruni din nou poimîne Duminică, în localul societății funcționarilor comerciali, în vederea înființărei unei societății.

● Eri s'a închis seziunea de toamnă a curței cu juri din Roman.

Curtea a fost prezidată de d. C. Grigoriu, consilier al Curței de Apel din Iași.

● O nouă mișcare în corpul didactic primar din județul nostru, se va face pe ziua de 1 Noembrie a. c.

● Mișcarea în personalul c. f. r., circumscripția Iași, se va face pe ziua de 1 Noembrie a. c. st. nou.

✱ La 15 Octombrie a. c. se va începe examenul plutonierilor aspiranți la gradul de ofițeri în rezervă.

● In cursul lunei viitoare revizoratul școlar al județului va întocmi tabloul de institutorii și învățătorii cari urmează a fi scoși la pensie din oficiu pe ziua de 1 Aprilie viitor.

Aceștia vor fi examinați în cursul lunei Ianuarie de comisiunea ce se va numi de către ministerul cultelor.

● Dl. general Al. Tătărăscu, comandantul corpului IV de armată, va plea în astă-seară la București, pentru a lua parte la ședința comitetului inspectorilor generali ai armatei, care se va ținea mîine la ministerul de răsboiu.

In această ședință se vor discuta avansările ce urmează a se face pe ziua de 28 Noembrie în armată.

● Dl. Vlăduți, șeful muzicei Reg. 13 Ștefan cel Mare s'a reîntors eri din străinătate, unde a fost trimis de ministerul de răsboiu spre a studia modul de organizare și funcționare a muzicilor și orchestrelor militare de peste fruntarii.

Dl. Vlăduți, valorosul capel-maistru a reluat conducerea orchestrei Reg. 13, care va cînta—dirijată de d-sa—la seratele cinematografice Pathé Freris din sala Sidoli.

● I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei și Sucevei și P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, vicarul Mitropoliei, s'au reîntors eri în localitate.

I. P. S. S. Mitropolitul s'a reîntors acum cîte-va zile din Karlsbad, unde a urmat o cură timp de aproape o lună de zile, de unde a venit în Capitală, iar de acolo a fost la moșia sa din Dobrogea.

Marți I. P. S. S. va oficia serviciul divin la Mitropolie, cu ocazia serbătoarei Sf.-tei Paraschiva, iar în seara acelei zile va pleca în capitală, pentru a lua parte la ședințele Sf-tului Sinod.

● Examenul pentru obținerea dreptului de notar, ce s'a ținut la prefectura de județ, a luat sfîrșit.

Rezultatul examenului se va cunoaște mâine.

● Consiliul de higienă al orașului se va întruni în ședință ordinară în ziua de 15 Octombrie a. c.

● La ministerul comerțului și industriei se lucrează actualminte la întocmirea proectului pentru reorganizarea acelui minister.

Actualele servicii de mine, industrie și comerț vor fi transformate în direcții, mărite și prevăzute cu un personal suficient.

Se va crea apoi o direcție a muncei, care va avea să se ocupe cu controlul aplicărei legilor și regulamentelor, privitoare la meseriași și la lucrătorii din fabrici și ateliere.

Se crede că, cu prilejul reorganizărei acestui minister, se vor detașa registrele pentru mărcile fabricilor de la tribunalul de comerț pentru a le trece la secțiunea brevetelor de invențiune.

● In astă-seară va avea loc la Teatrul Național ultima reprezentație a trupei de operete a d-lui C. Grigoriu.

Se va juca „Lumpațius Vagabondus“, operetă în 4 acte, tradusă și adaptată pentru scena romînească de d. P. Gusty.

◐ **După cum s'a anunțat al treilea congres al absolvenților școlilor de agricultură se va ține la București în zilele de 12, 13 și 14 Oct. 1908.**

După congres membrii vor face o excursiune la una din fermele reputate din țară.

Congresul va cuprinde 5 secțiuni, și anume: economia națională, învățămîntul agricol, cultura agricolă, economia vitelor, horticultura și viticultura.

◑ **Următorii candidați din Iași, prezentați la examenele de administratori de plăși, au reusit la proba orală:**

Dioghenide Romulus, Golăescu, A. Candid, Lăzărescu Ed., Manciu G. C., Nedelschi I. P.

● **D. I. Zane inspector al Creditelor Agricole, a sosit eri în localitate.**

● **Aseară a sosit în localitate d. dr. I. Cantacuzino directorul general al serviciului sanitar, pentru a prezida comisiunea examinatoare a candidaților la catedra de anatomie descriptivă, vacantă la facultatea de medicină.**

◑ **Au fost admiși ca elevi solvenți supranumerari la școala fiilor de militari din localitate, pe ziua de 10 Octombrie următorii:**

Clasa 5-a: Hangiopol Oscar, Firculescu C., Budacu P., Ștefănescu G. I., Teodorescu M. Arthur, Bușilă Gh., Codreanu N., Vasiliu H. Gh., Ioan N. D-tru, Popovici C. Mircea, Cosma Gh. Christescu Al. Jean C. Victor, Bărbulescu St., Verner I. Neculai, Pilat Vintilă, Gianolu Dumitru.

Clasa 6-a: Orezeanu I., Gr., Eliad D. C., Subțirelu C., Ilie N. Ionică, Vlădescu I. Ilie, Munteanu I. C.

Clasa 7-a: Manoilescu M., Popescu G. Gh., Germăneanu D. Dinu, Cosăcescu V. I., Sulescu Victor.

● **Conform dispozițiunilor legei de reorganizarea serviciului sanitar de la 1 Aprilie viitor posturile de medici primari de județe vor fi desființate.**

Actualii medici primari ai județelor fi numiți inspectori sanitari ce vor funcționa la fie-care județ.

● **Pe ziua de alaltă eri s-a făcut următoarele schimbări între subcomisarii din Iași.**

D. subcomisar Winograschi, secretar al comisiei dispărțirea I, e trecut subcomisar de secție la disp. a II-a.

D. Petru Costinescu e mutat de la dispărțirea I-a la a IV-a în locul d-lui Nebunelly, care trece la comisia disp. I.

D. Țibichi trece de la I-a la a V în locul subcomisarului Dimitriu, care vine la comisia disp. I, ca secretar.

● **După cum am anunțat, ministrul instrucțiunei publice a luat decisia de a înființa în Capitală o expoziție a școalelor profesionale de fete din întreaga țară.**

După toate probabilitățile acea expoziție se va deschide de serbătorile Crăciunului.

◑ **La Tg. Frumos se va înființa o infirmerie, cu paturi de izolare pentru boalele molipsitoare.**

Această infirmerie va fi înzestrată cu totul necesar și cu o etuvă de desinfectare.

◓ **In zilele de 7, 8 și 9 Octombrie s'a ținut la facultatea de medicină examenul de al III-lea doctorat.**

Dintre candidații prasentați, au reușit: Weisman I., Radu, Popovici, Mareș Gh., Mironescu, Iancu N., Oțoi, Adler, Maxim și Ghețcu.

DIVERSE

— La 20 Noembrie se va ținea în localul Primăriei licitație publică pentru darea în întreprindere a clădirei unui local de școală primară pentru școala mixtă din Păcurari „Constantin Tincu“ Valoarea lurărilor e de 116,439 lei.

EDGAR POE

MOARTEA ROȘIE

III

Intre acestea, la intervale, răsbăteau din salonul tapisat cu catifea neagră sunetele pline ale ceasornicului de abanos, Pentru un moment să făcea tăcere, totul amuțea, și numai loviturile pendulei se auzeau. Dansatorii se opreau din joc, ca împietriți. Dar sunetele ceasornicului se stingeau—durau numai o clipă —și cum se stingeau, răsuna în urma lor un rîs ușor și pe jumătate înfrînat. Apoi, muzica începea din nou, visurile prindeau iarăși viață și se mișcau într'un vîrtej, mai pestriț ca ori-cînd, învăluite în luminile celorlalte ce străluceau după ferestre. De-acum, însă nici un mascat nu mai îndrăznea să pătrundă în odaia situată în partea cea mai apuseană a castelului, căci noaptea înaintase cu mult. Prin ferestrele însîngerate pătrundea o lumină mai sinistră, și posomoreala întunecatelor draperii se accentua și mai puternic. Cine ar fi cutezat să calce covorul negru la ora asta, ar fi simțit tictacurile înfundate ale ceasornicului de abanos mai solemne, par'că și mai pronunțate.

In celelalte odăi era o îmbulzeală strașnică și în ele bătea pulsul înfrigurat al vieții. Intr'o veselie sgomotoasă, serbarea continuă, pînă cînd ceasornicul vesti miezul nopții, și acuma ca la fie-care sfîrșit de oră; o amuțire bruscă a orchestrei, valsatorii înțepeniră locului, și pretutindeni se făcu o liniște stranie, de la cea dintîi lovitură a pendulei. De astă dată, însă erau două spre-zece lovituri cari se desprinseră din salonul negru. Poate că și aceasta influență pe oaspeții meditativi, cari în intervalul celor 12 sunete, căpătară o înfățișare și mai serioasă. Și fără îndoială, că așa se explică și faptul că înainte de a se stinge cu totul sunetul celei de pe urmă lovituri, mai multe persoane, remarcară în mulțime o aparițiune mascată, pe care pînă atunci nu o observase nimeni. Cînd vestea sosirei curiosului musafir, se răspîndi, în șoaptă, prin tot castelul, se produse în întreaga societate exclamărei înăbușite de mirare și de nemulțumire—cari isbucniră la sfîrșit într'un strigăt de groază, de teroare. Ori cine își poate închipui că nu era o aparițiune obicinuită aceea, care s'a putut ast-fel distinge într'o societate așa de fantastică, cum am descris'o eu. Pentru noaptea serbării era îngăduită o libertate aproape absolută întru alegerea costumelor.

Dar aparițiunea misterioasă întrecea toate margenile închipuirii. Ea întrecuse chiar prescripțiunile liberale ale principelui. Sufletul acelor copii ai lumei cari trec prin viață fără ca să aibă sub picioare o temelie puternică,—chiar și acele suflete au coarde pe cari nu le poți atinge fără emoțiune. Chiar pentru cei mai îndrăciți, pentru acei cari consideră viața și moartea ca niște simple jocuri, sunt lucruri, cu cari nu e de glumit. Toată societatea era pătrunsă de convingerea, că în costumul și în atitudinea necunoscutului nu era de găsit nici spirit nici vre-un simț pentru frumos.

Statura lui era înaltă și subțire și din creștet pînă la tălpi, străinul era învăluit în lințolii mortuare. Masca sub care se ascundea fața era o imitație perfectă a unui chip de cadavru; și ar fi fost foarte greu, ori cît de minuțioasă ar fi fost luare aminte, să recunoști artificiul. Ori-cum și deși castelanii nu se puteau împăca, straniul tovarăș ar fi suportabil. Dar el dusese extravaganța așa de departe, în cît își adaptase tipul „morții roșii“. Veștmintele lui erau stropite cu sînge,—fruntea lui largă, întocmai ca și întreaga față îi erau așa de pistruite cu pete roșii, că te prindea o groază.

(Va urma).

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAȚIE

In ziua de 12 Noembrie a. c. oara 11 a. m., se va ține în Camera acestei Primării conform art. 70—83 din legea Comptabilității publice, licitație prin oferte închise, pentru acordarea dreptului de a așaza și exploata trei chioșcuri, pentru vînzări de ziare pe străzile orașului.

Garanție 600 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Condițiunile de licitație, caetul de sarcini și planurile după care vor trebui să fie construite chioșcurile, se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 21306

9 Octombrie 1908

Ultime informaţii

● In afară de punctele anunţate ieri, întimpinarea Curţei de Apel din Iaşi mai cuprinde şi următoarele două :

1) Curtea protestează contra invinuirei de indulgenţă şi insistă asupra cazului Gutmann No. 1, care a fost eliberat pe cauţiunea cea mai mare şi care, contrar afirmărilor comisiei de anchetă n'a dispărut din oraş ;

2) Curtea respinge acuzarea de indulgenţă şi declară că, şi pe viitor, nu va permite să-i se scruteze conştiinţa.

*

D. Scarlat Ferekide, primul president al Curţei de Casaţie, a declarat consilierilor acelei Curţi că va protesta înaintea ministrului justiţiei contra interpretărilor false pe care ministrul le-a dat celor cuprinse în Raport

D. Stelian şi-a făcut singur aşternut de spini.

● **Umilirea lui Stelian.**—Oficioasa *Independenţa* publică următoarele :

Este inexact că d. Leonescu, procuror general pe lîngă Curtea de Apel din Iaşi, *şi-ar fi dat demisia.*

D. Leonescu a fost primit astăzi dimineaţă în audienţă de d. Toma Stelian şi, *în urma acestei întrevederi* **s'a decis ca d. Leonescu să rămîie la postul seu.**

Constatăm cu plăcere această hotărîre a d-lui Leonescu, care este în adevăr, *unul din reprezentanţii* **cei mai autorizaţi** ai magistraturei noastre, în care se află de 18 ani.

Perfidia acestui comunicat al d-lui Stelian şi totala lui umilire, pun în plină lumină toată infama acţiune a actualului ministru al justiţiei.

Zice nota oficială că este inexact că procurorul general s'ar fi demis din delegaţie, dar că **s'a decis** *ca să rămîie la postul seu.*

Dacă n'ar fi, însă, adevărat, că d. Leonescu s'a demis din delegaţie de unde ar fi ieşit „decisiunea" că a rămas la postul seu?

Adevărul este că d. procuror general s'a demis prin petiţie motivată : a respins avertismentul ca ilegal şi, fiindcă ministrul, de şi l-a avertisat nu i-a retras şi delegaţia—sau nu-i a retras-o fiindcă a procedat ilegal, domnul Leonescu s'a demis singur.

Procurorul general n'a fost primit «în audienţă» de ministru, ci a fost invitat să vie. Afirmăm că ministrul a făcut scuze plate d-lui Leonescu, şi că i-a declarat că a procedat cum a făcut, fiind luat de curent.

Dar nota din Independenţa *invederează şi complecta umilire a ministrului, cînd zice : „constatăm cu plăcere această hotărîre a domnului Leonescu, care este* în adevăr, *unul din reprezentanţii* **cei mai autorizaţi** *ai magistraturei».*

Aceluiaşi foarte autorizat membru al magistraturei, acelaşi ministru i-a dat, numai cu 5 zile în urmă, cunoscutul avertisment

O mai plată umilinţă a unei canalii politice—nu s'a mai văzut.

● **Privitor la situaţia politică din Vaslui, ni se comunică încă : d. Spiru Haret a fost ales president de onoare al partidului liberal din Vaslui.**

Deputatul Sassu, care a fost exclus din comitetul executiv, a declarat, într'un interview cu ziarul „Adevărul", că cele petrecute la Vaslui ar fi opera a „trei familii". Adevărul este, că toată lumea este indignată şi că excluderea s'a făcut cu consimţimîntul tuturor.

● D. procuror general Leonescu s'a reîntors astăzi din Capitală şi şi-a reluat activitatea.

◔ La reîntoarcerea de pe frontieră, a batalionului 3, din regimentul 13 Ştefan cel Mare, e vorba ca acel batalion să fie detaşat şi trimis la Bucureşti, spre a mări garnizoana de acolo.

Vor pleca deci d-nii maior Liciu ca comandant, cu căpitanii Ghidionescu, Dubert şi Anibal Arabu.

◒ **Aflăm că d. dr. C. Buicliu, medicul primar al oraşului, pe care d. dr. Sion voia să'l scoată la pensie din oficiu pe ziua de 1 Octombrie, a fost lasat până la 1 Aprilie spre a'şi putea îndeplini anii de pensie.**

◒ Celebrul Hamangiu abia numit la Galaţi, s'a şi împrietinit cu reporterii de acolo şi de aceea corespondenţele din Galaţi înregistrează modul „călduros" cu care celebrul a fost primit de Curtea de acolo.

D. Hamangiu a indus în eroare pe noii sei prietini. Cînd a venit la Galaţi, procurorul general, d. Alexiu, s'a dus la primul-president al Curţei, d. Panait Ionescu, şi l'a anunţat că d. Hamangiu s'a presintat la postul seu.

D. Hamangiu fu întrodus şi acolo, în faţa consilierilor secţiei I, primul president i ţinu următoarea călduroasă cuvîntare :

— Fiind-că sunteţi numit cu decret regal, Curtea ie nevoită să vă primească. Dar ea constată cu părere de reu că purtarea ce a-ţi avut-o la Iaşi a fost înfierată şi de comisie şi de anchetă.

Foarte încurcat d. Hamangiu a promis că va face totul ca purtarea sa, la Curtea de Galaţi, să fie ireproşabilă.

După aceea d. Hamangiu merse la secţia a II de care ţine şi acolo presidentul Tanoviceanu 'i ţinu întocmai acelaşi călduros discurs.

◘● **După relaţiile primite la direcţiunea serviciului sanitar holera descreşte din ce în ce în Rusia.**

In Basarabia nu mai există nici un caz.

Totuşi măsurile de pază la graniţa Prutului vor continua până cînd epidemia va fi stinsă cu totul în imperiul vecin.

● **Sanitare.**—Iată starea epidemiilor din judeţul nostru, pe ziua de 10 Octombrie : Bucium 1 cas febră-tifoidă, Copou 4 tusă-convulsivă, Uricani 1 febră-tifoidă, Corneşti 2 scarlatină, Podul-Iloaia 1 febră-tifoidă, Trg.-Frumos 1 febră-tifoidă, 2 scarlatină, Buznea 3 febră-tifoidă, Băiceni 7 morbili, Cotnari 2 febră-tifoidă, Cepleniţa 1 febră-tifoidă, 15 scarlatină şi 2 desinterie, Scobinţi 6 febră-tifoidă, 6 scarlatină, Fântînele 13 scarlatină. Toţi bolnavii sunt izolaţi în infirmerie.

E de observat că grupul de epidemii se găseşte în partea de nord-vest a judeţului, adică la marginea judeţului Botoşani şi în împrejurimile Iaşului.

D. dr. V. Roşculetz, medicul primar al judeţului s'a reîntors aseară din inspecţia ce a făcut'o la comunele Cepleniţa, Bădeni şi Scobinţi.

◔ **Universitare.**—La universitate a sosit numirea d-lui I. Petrovici ca docent în specialitatea Psihologiei şi logicei pe lîngă facultatea de litere şi filosofie.

— Consiliul profesoral al facultăţei de litere şi filosofie este convocat pentru mîne la orele 3 d. a. pentru a fixa zilele ţinerei examenelor de licenţe şi a concursului de burse, de la acea facultate.

— De oare-ce d-nii profesori P. Missir şi D. Alexandrescu se află în capitală, examenul de docenţă al d-lor Aurel Zeuleanu şi Melik ce trebuia să aibă loc astă-zi a fost aminat din nou.

— D. profesor G. Tabacovici a început azi examenele.

— Asociaţia pentru respîndirea ştiinţelor în România a trimis rectoratului universităţii 70 volume cu darea de seamă a lucrărilor societăţei şi a expoziţiei, — pentru a fi distribuite profesorilor.

— Cursurile de Mineralogie, la d. profesor V. Buţureenu, nu vor începe de cît la 1 Noembrie, de oare ce până la acea dată nu vor fi isprăvite reparaţiile laboratorului.

— La 16 Octombrie, orele 1 p. m. vor începe lucrările practice de laborator de Botanică, la d. profesor A. Popovici.

— D. profesor I. Petrovici va ţinea examenele de Psihologie în ziua de 18 Octombrie şi la 13 logica orele,—3 p. m.

— Astă-zi au trecut examenul de drept roman II la d. profesor I. Th. Burada d-nii: Monariu P. G., Bogdan D., Grecea I. C., Schor Henric, M. Teodorescu, Ullea Ioan, iar examenul de drept comercial d-nii : Al. I. A. Badareu, D. D. Constantinescu, Constantinescu G. D., Chirica D., Chilom I. P., Freud Alex., D. Georgescu, şi Pădure G. V.

— In ziua de 13 Octombrie orele 8 dimineaţa vor trece examenul la d. prof. Tabacovici d-nii : D. Cuţic, A. Fătu, A. Mogîldea, Rottemberg, G. Vasiliu, Stănescu Raicu, iar la 2 d. a. d-nii D. Antonescu, I. C. Grecea, Al. Schor, M. Teodorescu şi Emil Unter.

Vor trece de asemeni rămăşiţa din anul III d-nii Andreescu Al. A. şi G. V. Bottez-Gordon.

▬ Serata de astăzi Vineri a teatrului Cinematografic Pathé Frères din sala Sidoli cuprinde mai ales un mare număr de scene comice, gen foarte mult gustat de vizitatorii numeroşi ai reprezentaţiilor cinematografice. Un băiat cum se cade, nu te 'nflacara domnule, Gaston a mîncat usturoiu, etc. sunt scene şi comedii pariziane care vor stîrni rîsul tuturor.

Programul de astă seară Vineri se mai distinge printr'un sujet foarte reuşit : Cînele şi hoţul — o înscenare admirabilă care ne arată nemărginita fidelitate a inteligentelor patrupede. Vederi în plin aer, feerii etc., complectează bogatul şi interesantul program.

In tot timpul seratei va cânta orchestra Reg. 13 Stefan cel Mare sub conducerea merituosului său capel-maistru d. Vlăduţi reîntors eri din străinatate.

● Celebra **„Societé des instruments anciens" din Paris**, de sub preşidenţia ilustrului compozitor **Saint Saëns** va da un singur mare concert Luni 27 Octombrie a. c. în sala Teatrului Naţional din Iaşi.

Această ilustră asociaţie se compune din următorii artişti renumiţi : *Henri* şi *Marcel Casadesus* amîndoi foşti premianţi I ai Conservatorului din Paris şi solişti ai Concertelor Colomme, vestitul violonist *Malkine* şi *Maurice Devilliers.*

Concertele se vor da cu concursul cunoscutei virtuoze pe *harpa-luth* d-ra *Hélène Zielinska* şi a renumitei cîntăreţe pariziene *Marie Buisson.*

Instrumentele anume ce trebuesc la aceste concerte sunt aduse de artişti şi fac parte din celebra colecţie a societăţei.

Succesul artiştilor ie enorm, iar anul trecut la Bucureşti au făcut săli pline şi au fost primiţi cu entuziasm.

Locaţiunea ie deschisă la agenţia *Carmen Sylva* (Iliescu, Grosu et Comp.)

● **CARITATE.**—Din nenumăratele suferinţe de care ne izbim la fie-care pas, una a făcut obiectul unui apel, pe care *Opinia* l'a publicat cîte-va zile de a rîndul. Din cetitorii ziarului, unii au răspuns primind oferta de servicii, alţii dînd obolul lor caritabil.

Li se mulţumeşte călduros tuturor, chiar acelora cari fără a fi făcut nimic au avut o clipă de compătimire sau de înduioşare.

S'a subscris :

1. D-na şi Dl. E. Herovanu	20 lei
2. D-na Aglaea T. Tăutu	20 lei
3. Dl. V. P.	5 lei
4. Dl. I. L.	5 lei
5. Dl. Lascar Antoniu	10 lei
6. Dl. B.	5 lei
7. Dl. M. Wachtel	10 lei
8. Dl. A. G.	10 lei
9. D. Michel Weinstein	2 lei
D. Peisich Swartz	1 „
D. I. Kaufmann	1 „
D. Mihel Herşcovici	1 „
D. Strul Leizerovici	1 „
D. Iacob Artinian	1 „
D. I. Atanasiu	—50
D. Manole Jelescu	—50
D. Alex. Bordeianu	—50
D. C. Favilovici	—50
D. Meier Kanner	—50
D. Avram Coniver	—50

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 10 Octombrie.

D. P. P. Carp şi suprimarea inamovibilităţei

Bucureşti. — D. P. P. Carp a declarat aseară unor fruntaşi junimişti, că dacă guvernul va îndrăzni să suspende inamovibilitatea magistraturei, d-sa va protesta cu cea mai mare energie.

D. P. P. Carp a convocat pentru astă seară comitetul executiv al partidului, pentru a se consfătui asupra chestiunilor de la ordinea zilei.

Demisia d-lui P. Eilad

Bucureşti.—Se afirmă cu siguranţă că d. Pompiliu Eliad îşi va da demisia din demnitatea de director general al Theatrelor, chiar zilele acestea.

Această demisie, se zice, că e în legătură cu faptul că i s'a comunicat d-lui Eliad că scaunul său de deputat va fi declarat vacant, întru cît e directorul general al Teatrelor.

D-sa a declarat că renunţă la această demnitate, pentru a'şi pastra scaunul de deputat.

Intrunire

Bucureşti.—La clubul liberal va avea loc astă-zi o întrunire a liberalilor din culoarea de negru şi de roşu, în vederea alegerilor parţiale.

Evenimentele din Balcani

Viena.—Ziarul „Fremdenblatt", vorbind de conflictul turco-bulgar, speră că se va găsi o soluţie pacinică pentru aplanarea lui, adăugînd apoi :

„Austro-Ungaria nu vrea de cît ca o Bulgarie tare şi o Turcie tare să se întîlnească pe tărîmul de încredere leală şi de desvoltare independentă una lîngă alta, spre a capata tot mai mult numele de cogaranţi ai păcei în Balcani şi ai observărei statului-quo efectiv, care s'a format în ultimii zece ani. Cu ceva bună-voinţă este cu neputinţă să nu cază la înţalegere. S'a putut observa cu ocazia discuţiilor delegaţiilor, cum din discursurile rostite de membri tuturor partidelor, se vede că Austro-Ungaria nu ameninţă nici un stat şi nu are nici o grijă cu privire la vre-o concurenţă a influenţei ei în Balcani. Noi nu ameninţăm, continuă oficiosul vienez, pentru-că ne simţim tari ; nu suntem nelinişiţi, pentru-că voim binele poporelor balcanice, care în politica noastră orientală se bizue pe o reciprocitate între folosul nostru şi al lor. Amiciţia noastră pentru Turcia, nu este numai un sentiment ad-hoc, eşit subit la iveală, nu este lovitura combinată a jucătorului de şah. Dorim sincer întărirea Turciei pentru-că forţa ei consolidează propria noastră poziţiune şi pentru-că două ancore asigură mai bine de cît una singură stabilitatea ce o dorim. Din acest punct de vedere poate numai egoista noastră politică orientală, dar acest egoism dă Turciei una din garanţiile cele mai sgure pentru siguranţa ei în viitor.

*

Viena.—Ordonanţa semnalată, privitoare la interzicerea exportului şi transitului materialului de războiu destinat pentru Serbia şi Muntenegru, trebueşte explicată prin dorinţa Austro-Ungariei de a impiedeca întru cît îi stă în putinţă, conflicte în Balcani, dovedind astfel din nou intenţiile ei pacifice. Avînd deci în vedere condiţiile actuale din Serbia şi Muntenegru, guvernul austriac, de acord cu ministrul de externe şi cu guvernul ungar, a hotărît să interzică, pînă la un nou ordin, exportul şi transitul materialului de războiu cu destinaţie pentru aceste 2 ţări.

Buda-Pesta.—Delegaţiunea ungară a adoptat budgetul războiului.

Cu această ocazie, generalul Hoffman, şef de secţie la ministerul războiului, respunzînd unei întrebări dacă e exactă ştirea ziarelor, după care baronul de Aehrenthal ar fi declarat eri la clubul partidului independenţei că situaţia ne fiind încă complect limpezită ar trebui să se întărească graniţa către Serbia şi că nu ar fi poate o precauţie de prisos a se înlocui regimentele cu mulţi soldaţi sîrbi prin regimentele ungureşti, — generalul Hoffman a zis : „Declar în numele guvernului că o atare declaraţie nu s'a făcut. Am convingerea că fiecare soldat este pe deplin inspirat de sentimentul de datorie. Nu am nici o bănuială faţă de trupe, pentru că nici nu este motiv a avea o aşa bănuială.

Cît priveşte deci chestiunea dacă trupele de la graniţă au fost întărite, generalul Hoffman a zis că ministrul războiului s'a întreţinut cu cele două guverne pentru a se asigura în caz de trebuinţă sporirei trupelor de la graniţă, conform cu legile respective. Pînă acum aceasta n'a fost necesar şi deci trupele de la graniţă n'au fost sporite.

*

Buda-Pesta,—La comisiunea pentru afacerile străine a delegaţiei austriace, baronul d'Aehrenthal, ministrul de externe, invitat a da lămuriri asupra situaţiei politice, a declarat : „Două negocieri importante pentru noi se tratează actualminte, urmîndu-se de noi punctul de privire observat până acum.

Suntem în negocieri cu Turcia în chestia Bosniei şi a evacuărei Sandyacului Novi bazar. Aceste negocieri continuă.

Cît priveşte chestia unei conferenţe a puterilor n'avem în principiu nimic de zis, dacă programul ei va fi dinainte precis fixat şi va corespunde şi părerei noastre. Tratativele în această privinţă între puteri se află in faza primă, iar ele fiind absolut intime sunt ţinute la oare-care rezervă cu privire la dînsele.

In ceia-ce priveşte boicotarea mărfurilor austriace în Turcia, reprezentaţiunile energice ale ambasadorului nostru la Constantinopol au avut succes. Mişcarea s'a patolit şi sper că va înceta în curînd cu totul".

*

Cetinge.—Restabilindu-se liniştea la Antivari, garda militară postată în faţa consulatului Austro-Ungar a fost retrasă.

*

Bucureşti.—Relaţiile dintre Turcia şi Bulgaria au fost rupte, şi aceasta din cauză că tratăriile între aceste două ţări, pe cale diplomatică, n'au reuşit.

La Constantinopol s'au ţinut două şedinţe a delegaţilor guvernului bulgar şi marele vizir.

Delegaţia bulgariei au propus :

1) Recunoaşterea independenţei Bulgariei ; 2) Chestiunea liniei ferate orientale să fie rezolvată direct între guvernul bulgar şi compania, 3) In comisiunea care să trateze această chestie să facă parte doui reprezentanţi ai guvernului turc.

Marele vizir a declarat că vrea să recunoască independenţa Bulgariei, cu condiţia însă că Rumelia să rămînă o provincie autonomă, urmînd ca ea să plătească un tribut anual Turciei.

Delegaţii bulgari au declarat că nu primesc aceste condiţiuni.

In a doua şedinţă, marele vizir a declarat că recunoaşte independenţa Bulgariei împreună cu Rumelia,—Bulgaria însă să plătească datoriile Rumeliei şi restanţele de datorii ale Bulgariei.

Delegaţii Bulgariei au refuzat şi de astădată condiţiunile.

In cele din urmă marele vizir, după ce a luat avizul guvernului, a făcut acordul de recunoşterea Bulgariei, ca Bulgaria să plătească datoriile Rumeliei şi ca Bulgaria să tranşeze chestia liniei ferate, cu 2 delegaţi turci. Aceste condiţiuni păreau a fi primite de delegaţii bulgari.

*

Bucureşti. Ştirile de mai sus au fost primite în Capitală azi dimineaţă.

Azi la orele 12 însă, o telegramă din Sofia anunţă că consiliul de miniştri s'a ocupat toată noaptea cu cercetarea raportului delegaţ lor bulgari trimeşi la Constantinopol.

Ca rezultat al acestui consiliu de miniştri, guvernul bulgar declară că respinge condiţiunile acordate de Poartă şi recheamă pe delegaţii săi trimeşi la Constantinopol.

Tratativele cu Poarta sunt rupte. Probabil că chiar astăzi se va da ordin de mobilizarea armatei bulgare.

Căsătorie princiară

Berlin.—Azi după amiază a avut loc la castelul regal căsătoria civilă a principelui August Wilhelm cu principesa Alexandra Victoria de Holştein, în prezenţa familiei imperiale şi ducale.

Benedicţiunea religioasă s'a dat apoi la capela castelului.

◓ D. dr. I. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, care se află în localitate, va pleca la Vaslui în inspecţie şi spre a vedea cum funcţionează serviciul sanitar după noua organizare.

Noul ministru al Marinei

Paris.—La consiliul de miniştri ţinut la Eliseu, preşedintele Fallières a semnat numirea d-lui Picard ca ministru al marinei.

Noul ministru a asistat apoi la consiliul de miniştri ce s'a ţinut şi s'a ocupat cu chestiile la ordinea zilei în parlament.

Accident de automobil

Berlin.—Azi dimineaţă, pe cînd Imparatul Wilhelm se preumbla cu automobilul împreună cu prinţul moştenitor, a calcat pe o femee pe care a rînit'o de moarte.

Teatru-Circ-Sidoli

Vineri 10 Octombrie a. c.

PROGRAM NOU

TEATRUL CINEMATOGRAFIC

— — Pathe Freres—Paris — —

Peste cîte-va zile :

◘ Teatrofonul Pathé-Frères ◘

Cinematograful vorbitor

Cea mai grandioasă invenţie a epocei noastre

Inştiinţare

Recipisa No. 1581 din 10 Ianuarie 1902, pe suma de 5,000 lei, în efecte şi recipisa No. 1678 din 23 Ianuarie 1902, pe suma de 17,000 lei efecte ; ambele eliberate de Epitropia Casei Spitalelor şi Ospiciilor Sf. Spiridon, constatătoare de depunerea garanţiei arenzei moşiei Puţureni, pe numele nostru ; fiind pierdute, se publică aceasta spre ştiinţa generală, că sunt nule în mîinele cui s'ar afla.

G. Prilogeanu şi C. Ananiescu

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice *„Hercules“* şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI
universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă
Renumitele sobe belgiane „**GODIN**“.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţuriile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.
De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR DÉPOSE
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: Of50c.
Raymond GARIEL,
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.
A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă

G. BELDIMAN
AVOCAT
al soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania“
18 strada Luterană 18
BUCUREŞTI
se însărcinează cu procese şi ori cealtă formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

Mai multe sute doamne bogate
(noui cereri) doresc căsătorie imediată.
Reflectanţi serioşi (chiar şi fără avere) să se adreseze lui L. Schlesinger, Berlin 18. (Cea mai mare şi de seamă agenţie matrimonială internaţională) nu anonimă.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Golia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— *Str. Căpitan Păun No. 10 bis* —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— *Strada Vovideniei No. 1* —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Cruci 41* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— *Str. Bărboi No. 19* —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

SE CAUTA ELEVI LA TIPOGRAFIA H. GOLDNER.

„ANCORA“
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
„Loteria Regatului Romîn“
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
Cei care au întîrziat
Să nu piardă ocaziunea acum la:
Clasa V-a a Loteriei
Tragerea
la 17 Octombrie 1908
LEI 100.000
Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a
Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile
Lozuri Norocoase
ce au mai rămas libere la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumătate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 132

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	loz întreg	32—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal
Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios
PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 558. IAȘI Duminecă 12 Octombre 1908

Duhul răzvrătirei

Cele făptuite de d. Toma Stelian în magistratura de la Iași, tradează în mod desăvîrșit, duhul de care continuă a fi stăpîniți fruntașii liberali și cu ei și partidul liberal.

Partid de agitare în opoziție, continuă a fi partid de dezordine la putere. Sentimentul răspunderii e așa de slab însădit în sufletul partidului liberal, că e dispus a da foc morii numai să facă să ardă un șoricuț, un adversar.

Partid plămădit din turbulenți, crescut și dezvoltat prin măsuri de anarhie, și-a ogoit în juru-i toate elementele anarhice și continuă de a face și la guvern operă de anarhie.

Din credul politic al lărgirii vieții politice față cu regimul actual, din credul economic al întinderii micii proprietăți, din credul financiar al sporirei avuției țării, liberalii continuă de a-și face platforme electorale, nu educînd lumea spre maturitatea exercițiului de vot, ci asmuțindu-o spre dezordine.

Deprinși nu de-a'și explica fenomenele sociale și politice, ci de a le critica, ei continuă de a agita masele silind evenimentele.

Liberalii nu instruesc masele, nu le prepară spre o nouă viață, căci în atingerea lor cu ele se poartă mai tiranic și mai arbitrar de cît cei bătrîni.

Intinderea vieții politice ei n'o fac prin cultul alegătorului actual, prin acapararea inimei, prin înalțarea valorii civice; nu, ci îl terorizază, îl nesocotesc, îl apasă, ca mîine cînd vor veni miile să procedeze ca și astăzi asupra sutelor.

Impulsiv prin temperament, statul întreg, cu tot al lui aparat administrativ, e o uneltă în mînă de politician.

In tendința de acaparare, ei utilizează totul pentru a parveni, și deci n'au însădit în sufletul lor respectul de stat și de organele lui.

Pe t lpa țării, care încă nu e întrată în stat de cît în foarte mică măsură, o agită ca pe o uneltă de menținere politică. Nu atîta adînca convingere de rolul ei îi mînă, cît tactica de politiciani. Ca dovadă de aceasta e că prin legi au făcut totul de a stăvili dezvoltarea politică a sătenilor, ca formă însă continuă a-i agita.

In 1907 i-a agitat așa, că s'a aprins țara pentru a veni apoi să-i potolească cu tunul.

Armata nu o socotesc ca un așezămînt chemat de a reprezenta cele mai înalte sentimente de stat și neam.

Nu se sfiesc de a o tîrî în vălmășagul luptelor și pronunciamentele și actele de indisciplină sunt ocrotite și încurajate.

Iar dacă ar fi fost ca armata să fie aparată în demnitatea ei prin liberali, ar fi căzut destul de jos, căci cum să aibă respect de armată cei ce zic că puștele au fost ciomege și dreptatea militară se împarte după neam, după om, nu după cum cere ca să fie în sine.

Biserica a fost tîrîtă în cele mai odioase fapte, cari au zguduit credința.

Unealtă a fost și e te pentru ei, nu pîrghie de înalțare morală. Pot fi ele iconostasele cît de mari, versetele din biblie cît de mult citate, religiositatea nu se găsește nici la farisei nici la cărturari.

Școala romînească a fost pîngărită prin acte veninoase, de cel mai josnic spirit de politicianism, înfierată de justiția țării; iar corpul didactic a fost socotit ca unealtă de ademenit prin îmbuibări, de terorizat prin pedepse.

Ast-fel fiind duhul ce stăpînește cenaclul celor ce sunt din întîmplare sfetnicii Măriei Sale, cum se putea să nu se atingă de magistratura, justiția țării, *ca, regnorum fundamentum.*

Pe pîri nedovedite, pe acuzațiuni infamante, 3 slujbași ai țării: 2 profesori și un magistrat, joacă tristul rol de a acuza întreaga magistratură, că e *venală, hatîrgie, indulgentă în chip neexplicabil.* In loc ca, tu ministru să vii și, conștient de rolul tău, ca organ de stat să vii și să iai apararea organelor de stat și după ce ți s'a afirmat de cei însărcinați cu ancheta că toate pîrile sunt neîntemeiate, să vii și contribui la pedepsirea calomniatorilor, pentru a se deprinde lumea cu respectul autorității și mai ales a justiției țării, tu ministru responsabil către țară și neam, vii și trecînd peste această înaltă răspundere, te dai de partea acuzatorilor și acuzi cu vîrf și cu îndesat magistratura intreagă, pentru lucruri cari nu le-a făcut, pentru procese pe care nu le-a judecat, pentru atitudini pe care nu le-a avut.

Duhul răzvrătirei stăpânește încă partidul liberal. Nu s'a copt încă pentru înalta sa chemare de a fi diriguitor de țară, de neam, și nici greutatea vremilor prin care trecem, nici pățaniile de mai an, nici răspunderea situației nu-i deșteaptă la adevăratul lor rol.

Peste Dunăre mai-mai să bubue tunul și ei se sfădesc de la cotizații, excomunică membri, își discută întâetățile.

Netăgăduit marile interese ale neamului nu pot fi lăsate pe mâna liberalilor, căci în starea lor sufletească vor lăsa să sufere interesele neamului, cum au suferit și la 1878, cînd pentru interese politice interne au lăsat să li se treacă prin mână, interese mai mari externe.

Prea angajați în politica Austriacă, șeful actual al partidului liberal datorește personal el și partidul său, prea mult politicei de duplicitate a Austriei, pentru a fi sigur neamul că-și are interesele sale mari încredințate în vrednice mâni.

Oameni cari în forul conștiinței lor n'au de cît cultul propriei lor persoane; oameni cari pentru dorul de a parveni pun în cumpănă însăși temeliile statului, ca să tragă folos pentru ei, oameni cari nesocotesc cele mai de samă așezăminte ale țării: biserică, armată, școală, justiție etc.; partid liberal cari transformă în uneltă de luptă electorală, achizițiile neamului, un asemenea partid nu e capabil să satisfacă marile aspirațiuni ale neamului.

Și deci măsura anarhică a ministrului de justiție de a lovi în demnitatea magistraturii, pentru piri nedovedite și pentru rancune personale, nu o credem izvorîtă numai din o mentalitate profesionistă a ministrului-avocat, ci din duhul general de răzvrătire a partidului liberal, urzit din anarhie, plămădit cu răzmeriță, maturit cu nesocotirea temeliilor țării.

Măsura anarhică a d-lui Stelian e numai o verigă din lanțul întreg de atitudine anarhică a duhului ce stăpânește întreg partidul liberal.

Gh. Ghibănescu

Duplicitate liberală

E nostimă atitudinea, pe care o ia astăzi partidul liberal local, în urma întorsăturii pe care au luat-o împrejurările în viața politică a Iașilor.

Nu e mult, de cînd liberalii ieșeni foarte veseli de bombele aruncate de d. Cuza, așteptau cu o vădită mulțumire ca lucrurile să se întoarcă împotriva... tachizmului. Astazi însă, grație măsurilor arbitrare ale ministrului Stelian—și numirii d-lui G. Panu într'o funcțiune incompatibilă cu mandatul de deputat, liberalii ieșeni sunt extrem de îngrijorați de avîntul, pe care l'au dat înainte calomniatorului naționalist. Față cu inevitabila alegere de la col. Il de Cameră, liberalii—și în special d. Stere, care va avea să conducă pentru prima oară lupta ca șef al liberalilor ieșeni —tremură de consecințele propriilor lor fapte.

D. Stere, care a priceput gafa comisă la alegerile generale, cînd a dat concursul său naționalistului Iorga, se teme acum de încurcătura în care se va găsi la viitoarea alegerea parțială.

Și aceasta nu este ceva întîmplător. Partidul liberal, oportunist în tot deauna, mereu a căutat să exploateze patimile altora, doar-doar va realiza profite electorale. De astă dată însă tactica aceasta se arată amenințătoare, și partidul local nu știe la ce expediente să mai recurgă pentru a-și salva situația. Căci și d. Stere și clubul liberal ieșan își dau seamă cît de funestă ar fi pentru moralitatea politică a Iașilor turburarea electorală cè ar putea produce anarhica grupare șovină în fruntea căreia stă d. Cuza.

Și primejdia pare cu atît mai mare șefului liberalilor locali, cu cît partidul conservator-democrat sè prezintă sigur pe situațiunea sa, cu fruntea senină, fără a preconiza compromisuri.

Situațiunea dificilă în care se găsește d. Stere și partidul său este bine venită. Va fi desigur o bună lecțiune pentru viitor și le va indica, că o politică înaltă, necesită arme cinstite și o luptă fățișă. Să se înmormînteze odată obiceiul luptelor de culise și a intrigelor ascunse.

Idem.

Chestia Dunărei

Una din cele mai importante chestiuni, pe care evenimentele din Balcani, au adus-o la ordinea zilei, pentru noi Romînii, și care preocupă în mod serios pe toți fruntașii țărei, este chestiunea Dunărei.

Suntem în ajunul convocărei unui mare Congres European, care va avea de scop să rezolve pe cale pacînică toate problemele isvorite din gravele evenimente din Balcani—și între aceste probleme, chestia Dunărei **presintă un interes vital pentru țara noastră.**

De aceia șeful partidului nostru în remarcabilul său discurs, rostit la întrunirea de Marți, și-a spus cuvîntul seu luminat asupra acestei chestiuni primordiale.

Dar și liberalii nu s'au lasat mai jos—și aprobînd în totul modul de a vedea al partidului nostru, asupra acestei mari chestiuni naționale — au contestat șefului nostru dreptul parteniității asupra soluțiunei ce a dat, ca aparținînd d-lui Dimitrie Sturdza.

Acum vin și junimiștii să 'și spună cuvîntul lor asupra acestei chestiuni și, dupa cum aflăm dl. Carp ar fi declarat că partidul său se angajează să apere cu toată energiea drepturile țărei noastre în chestia Dunărei.

Si cînd ne gîndim că nu sunt mai mult de cît trei zile, de cînd presa liberală și junimistă în cor, contesta ori ce importanță politică discursului șefului nostru și 'l califica drept cabonitaj politic.

OMUL ROȘU

„Omul roșu ie însemnat de Dumnezeu". Și d. Stelian ie roșu: ie rău la suflet, răsbunător și laș.

Ingrozit de procedarea sa în chestia magistraturei, ministrul justiției a făcut mea culpa: a declarat unui deputat guvernamental din Iași că va reveni asupra nesăbuitei sale fapte; a chemat la București pe procurorul general și, după scuzele plate ce i-a făcut, acest magistrat a revenit asupra demisiei. Atît este de adevărată această patentă umilire a omului roșu, că ea a fost afirmată oficial într'un ziar, care, în totala lui lipsă de rușine, ia călduros apărarea d-nului Stelian.

Afirmarea aceasta a apărut ieri, iar astă-zi, omul roșu publică în același ziar o notă ast-fel concepută:

Știrea *Dimineței*, după care d-nul Leonescu, procuror general de Iași, și-ar fi dat demisia și n'ar fi retras-o de cît după însistențele ministrului este de domeniul fanteziei.

Vrea să zică: nici n'a demisionat d. Leonescu, nici n'au fost insistenți ca să rămîie.

Atunci de ce *Independența*, în numărul de ieri, spunea că „s'a decis" ca d. Leonescu să rămîie, de ce astă-zi un alt ziar liberal, *Secolul*, scrie: „d. Leonescu și-a retras demisia din delegația de procuror-general?"

Explicația ie lesne: ieri trebuia să se dee satisfacție procurorului general și s'a publicat adevărul. Astă-zi, însă, fiind-că prosurorul-general a convenit să rămîie și fiind-că nota de ieri a ziarului francez invedera umilirea ministrului — astă-zi se revine cu neruşinarea, cu îndrăzneala și ca reutatea caracteristice omului însemnat de D-zeu. Firește, purtarea aceasta a ministrului justiției este spre folosul magistraturei ieșene: căci ca un ministru să se joace astfel cu comunicate perfide dovedește, nu că magistratura nu este „căzută așa de jos precum pretinde d. Cuza" —dar că Stelian ie căzut mai jos de cît chiar Cuza.

CATE-VA NOTE

D. Ferechide afirmă că raportul l'a scris d. Economu; d. Economu pretinde că el nu l'a scris pe d'a întregul; iar d. Iorga, care vede lumea pe dos, afirmă că raportul este opera d-lui Bădăreu.

Așa că paternitatea raportului a ajuns că acea din anedocta: „al cui tată ești tu, băiate?" Si băiatul respunse: „nu mai știe mama al cui tată sunt, de unde să știu eu?"

*

Sărmana țară.

— Nu-mi pot explica, spunea un liberal, gafa lui Stelian cu săpuneala ce a tras-o Curței de Iași.

— Cauza o explică ereditatea, explică un altul: tatăl lui Stelian avea fabrică de sopon la Craiova.

*

Intre oncoane se vorbea despre cazul cu magistratura.

— Eu cred, spunea una, o divorțată, că acuzarea indulgenței exagerate nu este fără temei: eu, spre pildă, eram grăbită să divorțez și judecata mi-a impus anul de încercare.

OAMENI ȘI LUCRURI

Povestea unui franc

Am păstrat impresiunea aventurilor prin care a trecut, nu de mult, un franc, un simplu franc de argint și vreau s'o scriu aci.

Urmînd să plec peste hotare am schimbat, firește, banii toți în monede străine, lăsînd numai o mică sumă de bani romănești necesari pînă la frontieră, pe care am trecut-o avînd într'un fund al pungei un singur „leu nou". Odată hotarul țării trecut, valoarea lui devenia tot mai nulă. Nici hamalii nu vroiau să mai știe de el; nici timbre, nici bere,—nimic nu mai oferia nimeni în schimbul lui. Și atunci l'am așezat într'un colțișor ca să-l dau uitării, să nu mă mai încurc de el.

Se nemeria însă, colo departe, că uneori scoțînd monede de argint ori de nikel, francul romănesc se amesteca printre ele. Și atunci negustorii ori simplii comisionari—proletari îl alegeau, cum ar alege cunoscătorul, neghina din grîu și privindu-l cu nedumerire, cu neîncredere sau cu ironie mi-l dădeau îndărăpt cu un gest de dispreț. Ca și cum ar fi zis:

— Ce caută acest „intrus" la noi?

De la o vreme grija mea era, de cîte ori scoteam monede, ca nu cumva să amestec din greșală francul meu romînesc, cu care aș putea avea aerul de a mistifica pe cineva în chip intenționat.

Și astfeliu a stat zi după zi, săptămînă după săptămînă, păzit cu frică, de prisos și compromițător, rușinat ca un lucru netrebuincios și care produce numai încurcături.

Pînă cînd, într'o zi, părăsind meleagurile depărtate am venit îndărăt și am ajuns la hotar din nou.

De astă dată îi veni și francului meu romînesc rîndul la viață și la căutare. S'ar fi zis că din unul se făcuse mulți, așa de mult se distingea printre monedele străine devenite acum de prisos și menite a merge în taraba zarafului pentru a fi preschimbate. In schimb francul cel stingher era radios; el mulțumi primele trebuinți ale drumului peste frontieră și el deschise primele cărări călătorului. Cu ce mulțumire și recunoștință îl văzură acum hamalii! Cu ce duioșie era privit și dorit! Acum vedeam și întrînsul forța cea mare, tăria supremă a banului; simțeam că francul acela mic e un atom din massa cea mare, că în el singur vibrează puterea și autoritatea bănetului întreg. După atîtea săptămîni de dispreț și slăbiciune, francul își arată acum vaza și farmecul; se cunoștea că se află în țeara proprie, că reîntrase în patria lui unde toți îl cunosc, unde toți se tem de el și-i se închină, unde e — la rîndul său—suveran, precum aiurea tronau alți franci cu alte efigii, cu alte simboluri, frați vitregi de ai lui și care nu vroiau să-l recunoască și să-l respecte.

Rodion

INDRUMĂRI NOUĂ

IN EDUCAȚIA DIN ȘCOALA PRIMARA

Școalele de Corecții

Un curent de îndreptare a educației tinerelor generațiuni, spre formarea de adevărate caractere, trebue să preocupe mai serios societatea și statul și la noi.

In congresul internațional pedagogic din Londra, ținut în luna trecută, state civilizate, apusene prin reprezentanții lor autorizați, s'au plîns de slabele efecte ale educațiunei din școli.

Ce să zicem de noi, cînd ne lipsesc o sumă de institute speciale, care vin în ajutorul școalei primare, prin pregătirea ce se dă bună oară în *școalele Froebeliene, școalele de corecții* (îndreptare) și altele.

Dar putem compara noi familia noastră cu ceo din apus? Putem compara pregătirea educativă din familie a elevilor noștri, cu acea din Germania, Anglia Franța, Elveția?

In împrejurările în care se desfășoară viața familiară în cea mai mare parte la noi, școala primară trebuie să țină seamă cu multă atenție, de respunderea ce-și ia ca funcțiune de stat, cînd adună 100-200 elevi într'un mediu comun de educație.

Să-și dea samă, că sunt elevi, cari fie că au crescut rău într'un mediu rău, fie că au moștenit apucături rele, venind în contact aceste elemente în școală, cu ceilalți elevi, întocmai ca un microb de boale infecțioase fizice, atacă moralul temperamentelor predispuse la rău pe acei elevi fără voință și care lesne se lasă influențați la deprinderi rele.

E deajuns într'o școală, chiar două, trei elemente de acestea distrugătoare, ca disciplina și desordinea să se producă cu pericolul cel mare a răului contact, de care vor suferi și victimile ce vor cădea fatal în mai de aproape contact cu acești microbi morali, și școala în genere prin împedecarea mersului ei normal.

Invățămîntul fiind obligator în școala primară, statul are respunderea, cînd școala primară se consideră ca o funcțiune de stat prin faptul că *educațiunea în sine este și o afacere de stat.*

Este natural, ca societatea organizată, *statul,* să se intereseze de această funcțiune de stat, atunci cînd el o decretéză *obligatorie* și să garanteze evitarea răului contact a majorității elevilor cu elementele rele, periculoase chiar societății.

Nu văd în legea obligativității nici putința de a elimina elementele rele, periculoase bunei educații, nici mijlocul de a fixa, a îndruma acele elemente în anumite școli de îndreptare (corecții), atît pentru binele general al societății, cît și cel individual, al indivizilor atinși de desordine morală.

Trebuie dar chibzuit în materie de educație și de gîndit și la forma ce se va da și individului, nu numai pentru viața lui individuală, ci și pentru viața colectivă a totului din care face parte individul—și de gîndit și la interesul general al societății, care interes este periclitat prin neluarea de măsuri de izolare din *școala comună de educație* a acelor elemente rele amestecate cu cele bune.

Bine înțeles, lămuresc, că nu e vorba aci de elevii cu educație neîngrijită numai din familie, vorbesc de acei elevi cu deprinderi absolut rele, cari sufăr de dezordine morală de așa natură, cînd școala primară nu e chenmată și nu poate a-i îndrepta pe aceștia prin organizația ei.

Pentru asemenea categorie de elevi este nevoie absolută de *școalele de îndreptare* (corecții) care să garanteze pe viitor, că educația din școala primară nu mai poate fi primejduită și stînjenită în mersul ei normal, prin contactul cu elementele asupra cărora ea nu poate influența.—Aceste elemente rele vor fi influențate de bine facerile educațiunei și instrucțiunei sub un *regim special în școalele de corecții.*

Școala primară are de ajuns de luptat cu elemente refractare civilizației, are de ajuns de luptat pentru evaluarea normală a bunei educații a familiei, are de ajuns de luptat cu nenumărate greutăți ce i se pun în cale în desfășurarea vieței noastre sociale și în fasonarea copiilor în majoritate atît de greu de îndrumat, spre a deveni oameni în adevărată concepție:—*ființe sociale.*

Părerea mea este, că statul trebuie să intervie cu orice sacrificii și să înființeze școli de îndreptare în cel mai scurt timp.

Eu văd, poate cu mai mult pesimism, că elementele pe care trebuie să ne îngrijim a le strînge în școlile de corecții de diferite categorii sunt destul de nu-

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa V a Regatului Romîn

Cu tragerea 17 Octombrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32, O jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8 Una optime lei 4.

merease. Și nu înțeleg, de ce dacă se pune atîta interes pentru izolări a indivizilor atinși de boli fizice, periculoase societăței, nu s'ar îngriji societatea și de izolarea indivizilor atinși de mici copii de dezordine morale.—Oare boalele morale nu sunt și ele primejdioase societăței?

De bună seamă, că prin eliminarea elementelor periculoase din școli și izolarea lor în anumite școli de îndreptare, bine organizate, se va reduce mult numărul elevilor rău educați prin școli, iar educația în școala primară va lua o altă față, căci atunci se va putea începe a se face temeinic.

Dacă *școalele froeheliene ajutate și de alte institute* ar putea culege de pe drumuri rătăciții ce astăzi își fac viața în preajma hăznălelor și crășmelor, unde ei își pregătesc educația ce cată a o aduce în școală, dacă *familia* ar începe a se îngriji mai mult de buna pregătire și de înrădăcinarea în sufletele micilor copii a bunelor virtuți, dacă și *baza școalei primare* ar fi așezată pe temelii mai solide, de sigur, că nu am mai putea să ne plîngem de slabele roade ale educației de astăzi.

Mînă în mînă aceste institute de educație trebuie să lucreze cu familia, ținînd la *educația ideală*, fără care nu vom putea progresa temeinic, ori cît lux de forme vom îngrămădi.

Zădarnic localuri mari, zădarnic lux exterior, cînd microbii morali rod la rădăcina educației de bază (familia), cînd microbii rod la tulpina și la roadele ce ne muncim a da din cauza neizolărei răului la timp și la locul cuvenit.

Iată o chestiune de activitate școlară și extrașcolară, care ar trebui să ocupe serios pe educatorii neamului romînesc atît în interesul bunului mers al scoalei, cît și al societăței în genere.

Victor Munteanu

„OPINIA" la Vaslui

(De la corespondenții noștri)

Ca urmare la cele publicate deja relativ la politica liberală din Vaslui înserăm următoarele amănunte:

Duminică 5 Octombrie a. c., membrii partidului fiind convocați de dl. Neron Lupașcu care era președintele Clubului, în urma invitației exprese ce li s'au făcut de mai mulți membri în acea zi întrunindu-se mai mult de jumătate din numărul celor ce compun partidul, adunarea a proclamat ca președinte a întrunirei pe dl. Panaite V. Irimiade Primarul orașului.

Scopul întrunirei fiind alegerea comitetului executiv din localitate, d-nii Ed. Ghica prefectul județului, Sassu deputat și Călinescu fostul candidat ghinionist din alegerile trecute au fost în unanimitate excluși din comitet, alegînduse noul comitet compus din 15 persoane, aclamîndu-se ca președinte de onoare al partidului din localitate pe domnul Spiru C. Haret.

Din cele petrecute se vede că acești d ni excluși din comitet prin purtarea d-lor au meritat această hotărîre din partea Vasluenilor căci de cînd au ajuns la situația de pretinși conducători ai județului, au căutat prin toate mijloacele se distrugă armonia ce domnea în partid punînd mai pre sus satisfacerea intereselor d-lor personale.

In special pentru dl. Ghica lecția a fost cu atît mai bine meritată cu cît d-sa prin actele de conducere a intereselor județului l'a angajat în multe sarcini după stăruințele d-sale interesate de a i se aproba lucrări de peste *jumătate milion* în regie și de care gurele rele spun multe.

In ce privește iutervievul publicat în ziarul „Adevărul" din 10 Octombrie a.c. cum că numai trei familii au protestat, cele comunicate de d. Sassu, sunt pure invențiuni ale d-sale dictate de situația precară în care se găsește, căci hotărîrea luată a fost decisiunea a peste 40 membri din 45 cîți se aflau prezenți, și declarația d-sale despre cele 3 familii bine cunoscute și apreciate în localitate este cu atît mai fără temeiu cu cît motivele invocate sunt departe de adevăr, și situația lor nu poate fi atinsă întru nimic de insinuațiunile d-sale malițioase.

Decisiunea luată a fost dictată de indignarea generală în frunte cu însuși Primarul orașului contra acestor d-ni și orice sforțare pe viitor din partea-le va fi cu mult mai zadarnică căci vor fi nevoiți a suporta consecințele purtărei lor.

E timpul credem ca dl. Brătianu să scape acest oropsit județ din mîna acelor care de ani de zile l'au adus în situația actuală. Coresp.

Litere-Științe-Arte

Copil fenomen.—Un băețel de zece ani, Wiliam Sidis, a pus în mirare lumea intelectuală din Boston, trecînd cu mare succes examenul de admitere în „Massachusetts Institute of Terhnology" școala cea mai mare de acest gen, ce o are Statele Unite, și unde vrîsta mijlocie spre a fi admis de 21 ani pînă acum.

Tatăl micuțului genial elev, e doctorul Boris Sidis — rus de origină, un om foarte învățat. De asemeni mama elevului e o doctoreasă din cele mai reputate din Boston.

Micul Wiliam știa să scrie și citească la vrîsta de 2 ani. La 4 ani el vorbea perfect 4 limbi. Iar acum la 10 ani desleagă cele mai grele probleme de geometrie.

Ce va fi oare la 21 de ani?

*

„Noua Revistă Romînă" de la 12 Octombrie are următorul sumar:

Noutăți: Reapariția Noii Reviste Romîne; Militare; Educația estetică; Politica externă; Puterea sufletească; Originea creștinismului; Bibliotecile populare; Bibliografii.

Politică: A. D. Xenopol: „Situația în peninsula balcanică"; O broșură asupra politicei romîne.

Științe sociale: C. Rădulescu-Motru. „Tirania Politicei.

Artă: Al. Tzigara-Samurcaș. „Din Arta țăranului nostru, cu 8 ilustrații".

Teatru: Eugen Porn. „Ultimul vlăstar", 25 bani exemplarul.

*

Boala din ultimul timp a împiedecat pe Victorian Sardou, ilustrul academician francez să termîne o dramă istorică care a început-o de mai mult timp și care va fi în genul lui „Affaire de poisons".

Noua dramă va avea 5 acte și 8 tablouri și va pune în scenă una din cele mai atrăgutoare și mai enigmatice figuri femeești ale Revoluțiunei. Vom vedea defilînd în această piesă un mare număr dintre acei cari au deslănțuit furia revoluționară, au împins-o la toate excesele și cari au isprăvit prin a cădea victime propriilor infamii.

Cum Sardou nu e încă pe deplin însănătoșit și-a luat ca colaborator pe d. Moreau.

*

Lew Tolstoi.—Marele scriitor adresează prin mijlocirea presei europene mulțumiri publice tuturor acelor—cunoscuți și necunoscuți—cari i-au exprimat felicitări cu ocazia jubileului de 80 de ani.

Mulțumește universităților, municipalităților, școlilor, administrațiilor, organizațiilor, cluburilor, ziarelor, mulțumește apoi acelor cari l'au felicitat din închisori, tinerilor și copiilor, cum și unui număr restrîns de preoți cari au avut curagiul să-i aducă urări. Bătrînul scriitor se arată atins mai cu seamă de felicitările venite din rîndurile țăranilor și lucrătorilor.

*

Noua piesă a lui Maeterlink „Pasărea Albastră" a fost jucată la Moscova. Autorul a renunțat de a asista la această premieră senzațională de frica... holerei. Interesant de amintit e că scriitorul n'a vroit să încredințeze piesa nici unui alt teatru din Europa, afară de cel din Moscova, cunoscut prin atențiunea și arta extraordinară cu care montează spectacole alese. Cu toate aceste succesul acestei „fabule dramatice" n'a fost desăvîrșit și criticii sunt împărțiți în părerile lor. Publicul deasemenea e divizat în două tabere.

*

La 27 Octombrie stil nou se va deschide la Paris congresul umanității sub președinția baronului Thomas de Saint-Georges d'Armstroug care va rosti discursul de deschidere.

Programul acestui congres atinge subiecte de tot felul. Se va vorbi de: unirea muncei și a capitalului, precum și de mișcarea pacifistă universală (două chestiuni,—o soluție se așteaptă cam de mult); de femeea musulmană; de rolul instrucției și de criza în educație. Se va discuta de asemenea legea Roussel și responsabilitatea doicelor. Se vor citi de asemea și cîte-va lucrări asupra „iubirei de umanitate" asupra „iubirei universale" asupra „bunătății" etc.

Iașii industriali

Urmăm a da lista meseriașilor din orașul Iași și anume corporația *Progresul*. Supt acest nume s'au grupat 19 meserii, cari n'au între ele nici un raport altul, de cît că dau valoare materiei prime, ce intră în fabricatele lor, reprezentînd cele mai alese meserii, și mai curate.

Iată proporția:

1) *Tipografi*, maeștri 8 romîni, 8 străini; lucrători 37 romîni, 7 străini, adică 45 romîni, 15 străini (evrei); sau 75 la sută străini.
2) *Litografi*, romîni 2, străini 1.
3) *Cartonagiști*, străini 13.
4) *Legători de cărți*, romîni 5, străini 20.
5) *Lumînărari*, 12 romîni, 3 străini.
6) *Seponari*, 3 romîni, 11 străini.
7) *Perieri*, 21 străini.
8) *Poleitori*, 2 romîni și 7 străini.
9) *Olari*, 15 romîni și 2 străini.
10) *Bărbieri*, maiștri 61 romîni, 24 străini; lucrători 102 romîni, 16 străini, adică 163 romîni și 40 străini, sau 80 la sută romîni și 20 la sută străini.
11) *Coafori*, romîni 3, străini 1.
12) *Pitari*, maeștri 10 romîni, 67 străini, lucrători 113 romîni, 231 străini, adică 123 romîni, 298 străini, sau 29 la sută romîni și 71 la sută străini.
13) *Franzelari*, 16 romîni, 30 străini.
14) *Simigii*, 19 romîni, 76 străini.
15) *Covrigari*, 3 romîni, 4 străini.
16) *Pavagii*, 9 romîni, 6 străini.
17) *Cofetari*, 10 romîni, 40 străini.
18) *Parfumeri*, 1 străin.
19) *Gravori*, 1 romîn, 3 străin.

Totalul meseriașilor din aceasta a treia corporație „*Progresul*". 438 romîni și 591 străini; adică 42 la sută romîni și 58 la sută străini.

Din aceste 19 meserii elementul creștin și romîn în special precumpănește în 3, tipografi, bărbieri și coafori și vedem cari ar putea fi meseriile unde s'ar lupta cu succes. Lupta se dă la fabricațiunea pînei (covrigari, simigii, franzelari și pitari), de și fabricația de lux e acaparată de vechi firme destul de cunoscute în Iași.

Informații

D-nii membri ai partidului conservator-democrat sunt convocați în adunare generală pentru Duminică 12 Octombrie, orele 4 p. m., în saloanele clubului din Piața Unirei.

● *Aflăm că A. S. R. Principele Ferdinand, va fi, în primele zile ale lunei Noembric, oaspetele orașului nostru.*

A. S. R gală va inspecta regimentul 7 roșiori din localitate, iar apoi va lua parte la o mare vînătoare ce se va organiza la Poeni.

● D. Alex. A. Bădăreu, care a fost eri în localitate, a plecat aseară în Capitală, iar mîine dimineață cu trenul de 8 și 30 se va reîntoarce în Iași.

● Marți fiind sărbătoarea Sf-tei cuvioase Paraschiva, școalele din localitate nu vor ținea cursuri.

Autoritățile de asemenea vor fi închise.

● Următorii elevi bacalaureați din localitate, care au urmat școala de ofițeri în rezervă din Capitală, au fost declarați reușiți ofițeri în rezervă: Balif S., bat. 4 vînători, Ionescu V. reg. 13 Ștefan cel Mare, Bighiu Eugen din acelaș regiment, Palade D. și Slavnicu G. din bat. 4 vînători, Filipide V., Luca V. și Petrov M. din bat. 4 vînători, Ionescu C., Rișcanu Alex. „i Hinna G. C. din regimentul 7 roșiori.

Aceștia au fost avansați pe ziua de 11 Octombrie.

● D. Dim. Moțoc, fost ajutor contat bil la prefectura de județ, a fost numi copist la Banca Națională din Capitală.

● Epitropia Sf. Spiridon a orînduit o anchetă la spitalul Precista Mare din Roman, în chestia conflictului ivit între d. dr. Țurcanovici, medicul primar al spitalului și d. dr. I. Popescu, medic secondar.

◑ D-na Natalia Popovici, învățătoare la școala din Cristești, județul Vaslui, a fost transferată la Cepleniță.

◑ Astă noapte doi spărgători au pătruns în localul Băncei Populare din comuna Borcea din Tecuci, de unde au furat o casetă englezească în care se afla suma de 10.200 lei.

● D. maior P. Minovici, ajutor de intendant al corpului 4 de armată, va pleca Luni în inspecție la Bîrlad.

● Direcțiunea generală a serviciului sanitar a trimis medicilor veterinari din întreaga țară o circulară, prin care le pune în vedere să interzică revizorilor de vite ca să mai facă vaccinațiuni în contra brîncei pe viitor.

Aceștia pot săvîrși greșeli mari de diagnoză, vaccinațiunile vor fi făcute numai de medicii veterinari.

● D. lt. colonel dr. Palauzu a fost numit medic ajutor al corpului IV de armată, în locul d-lui lt. col. dr. Thiron, scos la pensie.

D. lt. col. dr. Palauzu s'a prezentat eri la postul seu.

● Se aduce la cunoștința acționarilor societăței cooperative „Nicolina" din Iași, că comitetul de Ad-ție sub rezerva aprobărei adunărei generale, a prelungit termenul de plată a acțiunilor subscrise până la 1 Noembrie a. c.

● Direcțiunea generală a serviciului sanitar a trimes serviciului sanitar al județului nostru 10 pulverizatoare sistem „Vermorel".

◔ Am anunțat acum cîte-va zile că d. Anton Carp, ministrul domeniilor, a fost la Grași, ca să se convingă asupra necesității instalărei hergheliei la Grași. Ministrul era însoțit de d-nii N. Gane, primar, și Eraclide, ajutor de primar, și, după cum am zis la vreme, ministrul n'a luat nici o decisie.

Dar *Voința Națională*, în măsură de a ști, a afirmat că herghelia se va instala la Grași. Astă-zi ziarul liberal publică o scrisoare.—Apel a primarului Gane, prin care arată pericolul ce-ar decurge pentru apa de la Timișești, dacă herghelia se va instala la Grași.

● La 25 Sept. n. liceul cel dintăiu din Kișinău (Basarabia) și-a serbat, cu mare pompă jubileul de 75 de ani de existență. Ceea ce ne interesează mai mult în istoria acestui liceu e că chiar din primul an în liceu se învăța și limba moldovenească. Cîțiva ani învățarea limbei moldovene a fost obligătoare, apoi a devenit facultativă și elevii erau liberi să învețe limba moldovenească sau cea germană. Cum majoritatea elevilor erau Moldoveni,—ei preferau să învețe limba maternă și nu cea germană. Motivul pentru care s'a introdus în liceu învățarea limbii moldovene era că liceul avea menirea să dea Basarabiei oameni ce vor ocupa funcțiuni publice și deci în calitatea aceasta ei trebuiau să cunoască limba Moldovenilor. Pe timpul războiului din 1877—78 s'a suprimat în liceu învățarea —și facultativă—a limbii moldovene.

Serata de astăzi Sămbătă a teatrului Cinematografic Pathé Frères din sala Sidoli cuprinde mai ales un mare număr de scene comice, gen foarte mult gustat de vizitatorii numeroși ai reprezentațiilor cinematografice. Un băiat cum se cade, nu te 'nflacara domnule, Gaston a mîncat usturoiu, etc. sunt scene și comedii pariziane care vor stîrni rîsul tuturor.

Programul de astă seară Sămbătă se mai distinge printr'un sujet foarte reușit: Cînele și hoțul — o înscenare admirabilă care ne arată nemărginita fidelitate a inteligentelor patrupede. Vederi în plin aer, feerii etc., complectează bogatul și interesantul program.

Mîne Duminică are loc matineu la 3 ore ziua și la 9 seara reprezentație obișnuită.

In tot timpul reprezentațiilor va cînta orchestra Reg. 13 Stefan cel Mare sub conducerea merituosului său capel-maistru d. Vlăduți, decurînd reîntors din străinatate.

◒ Mîne sară Duminică 12 Oct. va avea loc în Huși logodna gentilei și drăguței d-re Aneta Brighiu, fiica d-nului Andrei Brighiu pensionar, cu tînărul domn Mih. Gh. Botez.

Felicitările noastre.

◓ Mîne Duminică 12 Oct. are loc căsătoria religoasă a d-rei Bădros din Deleni (Fălciu) cu d. Balan învățător.

Nuni sunt d-na Aglae Corbu, proprietara Mălăeștilor și d. dr. Teodor, medicul spitalului Mălăești.

◒ Următorii studenți au trecut în sesiunea Octombrie examenul anului al II-lea a facultăței de medicină:

Bazgan Gr., Răut E., Teodorescu, Vasiliu-Bărlad, Diacu, Puiu C., Nubert Gr., Caranda I., Berbeciu, Tincu M. Zega A., Ioan E., Mihailescu A., Ispir E., Nițescu V., Pelivan E., Schiopu M., Russ F., Limmer A., Chiru I., Pilat Gh., Dumitrașcu, Costiniu.

◔ D. dr. I. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar va inspecta mîine serviciul sanitar din localitate.

◔ Un batalion din regimentul 10 Putna a plecat eri, sub comanda d-lui maior V. Brezeanu, în județul Fălciu pentru a face pază la Prut.

◒ **Din Huși.** — Deputații de Fălciu au luat hotărîre că în loc să se ducă în corpore la București spre a expune situația șubredă creată de prefectul Lupu să se ducă individual și să arăte d-lui Brăteanu imposibilitatea de a mai rămînea dl. dr. N. Lupu ca prefect. Se crede că se va aduce de prefect un străin. La aceasta ține și dr. Lupu spre a bate în pumni deputaților dușmani șie.

EDGAR POE

MOARTEA ROȘIE

IV

Cînd ochii principelui Prospero deteră de această aparițiune mai mult de cît fantastică,—ce pentru a fi mai bine în rolul ei, pășea în sus și în jos, printre rîndurile dansatorilor, într'un umblet încet și solemn —principele se cutremură de groază și de desgust.

— Cine e cutezătorul se adresă către curtenii cari făcuseră cerc în jurul lui, „care îndrăznește să se arăte în fața noastră în felul acesta care batjocorește pe Dumnezeu? Puneți mîna pe dînsul și smulgeți-i masca, pentru ca să aflăm, cine va atîrna, mîni în zorii zilei, de acoperișul castelului!".

Principele Prospero se găsea în camera dinspre răsărit sau în salonul albastru, cînd pronunță aceste cuvinte. Ele răsunară puternic și limpede prin toate cele șeapte încăperi, căci principele era un om îndrăzneț și voinic, și muzica încetase la un semn făcut de dînsul.

Se găsea, deci, în salonul albastru, înconjurat de un grup de curteni palizi. Cînd începu să vorbească, sgomotul unei mișcări neprevăzute se deprinse din sînul grupului, mișcare ce se îndrepta spre straniul mascat care, la rîndul său, se afla acum în apropierea cercului. Necunoscutul se îndrepta cu pași măsurați și prevăzători direct spre cel care vorbea. Cutezanța nebunescă a streinului umpluse toată societatea de o groază pe cît de curioasă pe atît de enigmatică, așa că nu se găsea nimeni care să fi avut curajul să întindă mîna spre dînsul, pentru a-l opri. Neîmpiedicat, mascatul se apropia pînă la o mică depărtare de principe. In vreme ce numeroasa adunare, ca sub puterea unui impuls, se retrăsese din mijlocul salonului, pînă la perete, streinul își continuă preumblarea, cu aceiași pași măsurați și solemni, cari îl distinsese de la început, prin diferitele încăperi. Din salonul albastru trecu prin cel purpuriu; apoi prin cel verde; din cel verde intră în acel portocaliu; de aci trecu prin salonul alb, intră apoi chiar și în cel violet, fără ca o încercare hotărîtă să se fi făcut pentru a-l opri. Acum, însă sosise momentul cînd principele Prospero, indignat peste măsură de propria-i lașitate și furios din cale afară, se avîntă ca un fulger prin cele șease încăperi.

Nimeni nu-l urmă: așa îngroziți erau cu toții. Cu pumnalul în mînă, într'un gest care precede lovitura, principele ajunsese pe streinul care-l atrăgea, la cîți-va pași, cînd acesta se opri la extremitatea salonului negru. De odată, necunoscutul făcu drumul întors, se apropia de principe, oprindu-se în fața lui. Se auzi un strigăt pătrunzător—pumnalul, ca un fulger, se zări căzînd pe covorul negru, și în clipa următoare principele Prospero căzu mort la pămînt.

Acum oaspeții se desmeticiră și în furia desperării se nepustiră în salonul negru. Dar cînd voiră să pună mîna pe necunoscut, a cărui statură înaltă se sprijinise tocmai de umbra ceasornicului de abanos, scoaseră un strigăt de groază, căci veștmintele mortuare și masca de cadavru, pe cari le apucaseră cu atîta putere—erau deșarte.

Acum se recunoscu prezența „morții roșii". Ca un făcător de rele se strecurase în noapte. Oaspeții cădeau unul cîte unul, pe dușamelele saloanelor pătate cu sînge. Cu toții mureau, sbătîndu-se în ghiarele desnădejdei, cum de cădeau la pămînt. Și cînd expiră și sufletul celui din urmă castelan, se opri mecanizmul ceasornicului. Flăcările de pe tripede se stinseră, și odată cu moartea roșie, se încuibă în castel întunericul și pustiul.

Ion Corbu.

Mulțumire

Tuturor cari m'au mîngăiat cu prilejul dureros al morței soțului meu și cari au luat parte la înmormîntarea regretatului, exprim, pe această cale, viile mele mulțumiri.

Mulțumesc, în special, d-lor profesori Sinigaglia și Fabio, pentru discursurile ce-au rostit, cît și onor. Societăți italiane pentru coroana ce-a bine-voit a depune pe sicriul regretatului.

Theresa Blasig

Teatru-Circ-Sidoli

Sămbătă 11 Octombrie a. c.

PROGRAM ALES

TEATRUL CINEMATOGRAFIC

— — **Pathe Freres—Paris** — —

Mîine Duminecă 12 Octombrie **Matineu la 3 ore ziua** cu prețuri redusă și seara la 9 ore reprezentație cu prețuri obișnuite.

Ultime informaţii

● **D. Hamangiu dat judecăţei.**—D. avocat Osvald Teodoreanu a acţionat în judecata tribunalului pe d. procuror Hamangiu, pentru calomnie, constatînd dintr'o denunţare scrisă neadevărată, făcută d-lui ministru de justiţie.

Iată cererea de darea în judecată a d-lui Hamangiu, pe care d. Teodoreanu a înmînat'o astă-zi primului preşedinte al tribunalului :

D-le Prim Preşedinte,

Subsemnatul Osvald A. Theodoreanu, avocat, domiciliat în Iaşi strada Zlataust No. 17, în puterea art. 178 pr. penală, chem în judecată pe d. Const. Hamangiu domiciliat în Iaşi str. 40 de Sfinţi No..... pentru faptele de calomnie prev. şi ped. de art. 294 c. pen., şi următorul consistînd din o denunţare scrisă neadevărată făcută d-lui Ministru de Justiţie prin care-mi atribue faptul de a-mi exercita profitabil profesiunea mea de avocat prin conruperea magistraţilor, precizînd un anumit fapt, cazul Leff, pertractat dinaintea Camerei de acuzare în Iulie a. c., şi mă acuză anume că am mituit pe un coleg al seu din parchetul general din Iaşi, lucru care dacă ar fi adevărat m'ar expune la ura şi dispreţul tuturor concetăţenilor mei şi în deosebi a colegilor mei, a ocaţii, care ar putea crede, dată fiind situaţiunea şi rangul social la care a fost rîdicat acuzatorul, că sunt capabil prin asemenea mijloace infame, să le fac o concurenţă neiertată din toate punctele de vedere.

Pentru aceste şi alte motive ce-mi rezerv dreptul a propune şi desvolta ulterior, cer chemarea în judecată corecţională a sus numitului domn pentru faptul de calomnie, constituindu-mă parte civilă cu o sumă ce voi fixa ulterior, potrivit dreptului ce-mi acordă legea şi-mi aleg domiciliul în Iaşi, strada Zlataust No. 17.

Alătur un exemplar din „Monitorul Oficial" No.... din Octombrie a. c. şi va rog să bine voiţi a dispune odată cu citaţiunea părţilor şi aducerea de la Ministerul de Justiţie, a scrisorii încriminate, devenită publică, prin faptul deferirii ei comisiunei de anquetă judiciară instituită de d. Ministru al dreptăţii, întru justificarea faptelor denunţate.

Bine voiţi vă rog Domnule Prim Preşedinte a primi etc etc.

◒ Asupra retragerei d-lui C. Olănescu din partidul carpist, iată amănuntele pe care le dă «*Secolul*» :

D. C. Olănescu, unul din fruntaşii partidului conservator, a plecat ieri în străinătate cu hotărîrea de a nu mai reveni în Capitală până la primăvară.

Om modest cum este, d-sa a plecat aproape fără de veste, aşa că afară de cercul intim al familiei sale, nimeni n'a ştiut dacă este şi vr'un motiv politic la mijloc care l'a determinat să plece tocmai la începutul sezonului politic şi pentru un timp mai îndelungat.

Abia acum au transpirat în public cîteva indicii care arată că d-sa a plecat fiindcă nu mai vrea să ia parte la luptele politice ale conservatorilor. D-sa este adînc mîhnit de cele ce se petrec în culisele acestui partid, de lipsa desăvîrşită de orientare în acţiunea partidului conservator şi *de intrigile care nu încetează nici un moment între cantacuzinişti şi junimişti.*

Toate aceste l'au hotărît să plece din ţară pentru cît-va timp spre a nu-şi amărî sufletul.

Ziarul liberal adăogă apoi :

Şi dacă retragerea d-lui C. Olănescu se va produce în condiţiuni demonstrative, este aproape sigur, că şi alţii vor face la fel.

◒ Astă-zi la orele 4 d. a. consiliul de disciplină a învăţătorilor şi institutorilor din Iaşi va judeca procesul d-rei învăţătoare Henrietta Cernescu, dela şcoala rurală din Vereşti, judeţul Botoşani, acuzată de abateri dela regulamentul şcolar.

◑ Membrii consiliului comunal se întrunesc Luni la orele 4 şi jum., p. m., în şedinţă extra-ordinară, sub preşedenţia d-lui primar N. Gane.

Se vor discuta mai multe chestiuni la ordinea zilei.

● Eri I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei a hirotonisit diacon pe tînărul Const. Bobulescu pentru biserica Buna-Vestire din localitate.

◐ Alaltă-eri I. P S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei şi-a serbătorit a 62-a aniversare a naşterei sale.

◔ Ministrul de răsboiu a dispus să se ţie a treia licitaţie la corpul IV de armată pentru aprovizionarea cu făină necesară.

● Comisiunea pentru examinarea lucrărilor candidaţilor la catedra de anatomie descriptivă, vacantă la facultatea de medicină din localitate, s'a întrunit astă-zi după amiazi la Universitate, sub preşedenţia d-lui dr. I. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, pentru a delega raportul asupra lucrărilor.

● Mîine Duminică orele 10 dim. va fi judecat, de către comisiunea disciplinară a Învăţătorilor şi Institutorilor, Invăţătorul Dimitrie Ionescu de la şcoala din Ciorteşti-Vaslui.

● Privitor la afacerea Gutmann No. 1, se afirmă că întîmpinarea magistraţilor ar conţine şi următorul pasaj : „noi T. Crivăţ, Em. Cernătescu şi C. Buzdugan, foşti membri ai Camerei de punere sub acuzare, desminţim că am regreta că am pus în libertate provizorie, pe cauţiune de 10.000 lei, pe Gutmann".

Se ştie că în Raport se afirmă că *Curtea* regretă că l'a pus în libertate pe Gutmann.

● La Vaslui se va efectua mîine alegerea de decan al baroului de acolo. Candidaţi sunt d-nii : Pavel Gorgos şi Călinescu.

Alegerea primului este asigurată, aşa că va fi la a treia desiluzie.

● **Universitare.**—In ziua de 25 Noembrie se va ţinea la Universitate concursul pentru catedra de limba şi literatura latină, vacantă la facultatea de litere din Iaşi.

— Conform unei noi dispoziţii a d-lui rector al universităţei, prof. dr. George Bogdan va primi la cancelaria rectoratului numai Lunea, Mercurea şi Vinerea de la orele 10—11 jum.

— Cancelaria secretariatului rectoratului universităţii va fi deschisă de la orele 10—12 a. m.

— Mîne Duminică sunt chemaţi la orele 9 dimineaţă a trece examene la dreptul comercial : Al. Albinetz, Cheorghescu I. G. Gheorghiu M. şi Gheorghia Pintilie, Mogîldea A.

Iar la examenul de economia politică d-nii A. Badareu, Solomon, Goilav, N. Socor şi Freud, Luni 8—12 dimineaţă.

— Luni 13 Octombrie vor trece examenul de drept roman la d. profesor Gregore Demetrescu d-nii Bottez, căpitan Chiriţă, Aurel Cotta, Cuţic D., Fetu At., Guţă I. D., Mogîldea, Moscu P., Vasiliu Grigore.

La Economie Politică Mercuri 15 ora 3 jum. d-nii Metaxa Gh., Scarlat Nichifor, Pompilian, Ghiorghiu, Culiano, Vasiliu Gr., D. Palade, Marculescu, Constantinescu A. M., A. Anastasiu şi Petru Gîdei.

La comercial sînt chemaţi pentru 14 Octombrie d-nii : Eugen Iacobescu, Alistar, Antoniu A. D., D. Ionescu, Metaxa şi Alfons Stamatopol.

● Următoarea mişcare s'a mai făcut în corpul didactic primar :

D-na Natalia Mitescu, institutoare la şcoala No. 8 de fete din Iaşi, a fost detaşată la şcoala No. 2 de băeţi din Vaslui.

D-na Tereza Savin, institutoare la şcoala No. 2 de băeţi din Vaslui, a fost detaşată la şcoala No. 8 de fete din Iaşi.

D ra Emilia Cazaban, învăţătoare în Erbiceni (Iaşi), a fost detaşată la şcoala de fete No. 8 din Iaşi, la catedra d-nei Tereza Savin aflată în concediu.

D. N. G. Neştianu, învăţător în Ciorteşti-Pribeşti, a fost mutat în Codăeşti (Iaşi).

● Celebra **„Societé des instruments anciens" din Paris**, de sub preşedenţia ilustrului compozitor **Saint Saëns** va da un singur mare concert Luni 27 Octombrie a. c. în sala Teatrului Naţional din Iaşi.

Această ilustră asociaţie se compune din următorii artişti renumiţi : *Henri* şi *Marcel Casadesus* amîndoi foşti premianţi I ai Conservatorului din Paris şi soliştii ai Concertelor Colomme, vestitul violonist *Malkine* şi *Maurice Devilliers.*

Concertele se vor da cu concursul cunoscutei virtuoze pe *harpa-luth* d-ra *Hélène Zielinska* şi a renumitei cîntăreţe pariziene *Marie Buisson.*

Instrumentele anume ce trebuesc la aceste concerte sunt aduse de artişti şi fac parte din celebra colecţie a societăţei.

Succesul artiştilor ie enorm, iar anul trecut la Bucureşti au făcut săli pline şi au fost primiţi cu entuziasm.

Locaţiunea ie deschisă la agenţia *Carmen Sylva* (Iliescu, Grosu et Comp.)

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 11 Octombrie.

Importantă mişcare în armată

Bucureşti. — Consiliul inspectorilor generali ai armatei a hotărît astăzi o importanţă mişcare în armată.

Se zice că d. general Averescu ar fi propus ca A. S. R. Principele Ferdinand să fie inspector general al armatei, pentru a îngriji de bunul mers al armatei.

In acest caz, se zice că se va face următoarea mişcare :

D. general Wartiade va fi numit comandant al corpului II de armată; d. general Coandă comandant al corpului III ; d. general Toma Constantinescu inspector al artileriei; d. general Culcer comandant al diviziei a IV-a.

Procesul unei incendiare

Bucureşti.—La Curtea cu juri de Ilfov a început astăzi judecarea procesului în care d-na Olănescu este invinuită pentru că ar fi dat foc caselor din str. sf. Constantin.

După propunerea avocaţilor acuzatei, Curtea, juraţii, partea civilă şi acuzata s'au transportat la imobilul incendiat, în constatare.

Numirea d-lui Mişu

Bucureşii.—Astăzi a apărut decretul pentru numirea d-lui N. Mişu ca ministru al ţărei la Viena.

Perceptor abuziv

Bucureşti.—Locuitorii din comuna Purcăreni au reclamat contra perceptorului, care 'i constrînge să plătească dările, pe un an întreg, spunînd că ţara are nevoe pentru bani pentru războiu.

Aşa eri, la primărie sosise un mandat de 25 lei al unei femei şi perceptorul a oprit 16 lei, iar cînd femeea a obiectat, perceptorul a spus că ţara are nevoie de bani pentru răsboiu.

S'a orînduit o anchetă.

Alegere de Decan

Bucureşti.—D. Valerian Ursianu, profesor de Drept internaţional, a fost ales decan al facultăţei de drept de aci.

D. Hamangiu incorigibil

Bucureşti.—Cu toate promisiunile făcute de d. procuror Hamangiu înaintea Curţei de Apel de Galaţi, la prezentarea sa, d-sa e tot incorigibil.

Aşa, se comunică din Galaţi că d. Hamangiu, imediat ce a eşit de la Curte, a chemat pe toţi corespondenţii de ziare rugîndu-i să telegrafieze ziarelor că Curtea de Apel i-a făcut o călduroasă primire.

Reclamă, reclamă şi iarăşi reclamă : iată visul d-lui Hamangiu.

Intrunire

Bucureşti.—Mîine seară va avea loc în localul clubului conservator-democrat din Tg.-Jiu, o întrunire a membrilor acelui club.

Va lua cuvîntul d. Toma Cămărăşescu, care a şi plecat la Tg.-Jiu.

D. P. P. Carp şi inamovibilitatea

Bucureşti.—D. P. P. Carp, aflîndu-se într'un cerc de prieteni, care'i vorbeau de planul liberalilor de a suspenda inamovibilitatea magistraturei, a declarat că aceasta ar însemna o curată nelegiuire.

„Epoca" apărută azi are un articol în care spune că trebuie să se ia toate măsurile pentru a asigura inamovibilitatea.

D. Stelian o scaldă mereu

Bucureşti.—„Adevărul" află că ministrul justiţiei ar fi declarat : „N'am dat avertismentele magistraţilor din Iaşi din proprie iniţiativă : m'a silit la aceasta consiliul de miniştri şi în special d. Sturza. (Dar pe primul procuror l'a trimis la „Viitorul" din proprie iniţiativă ! N. R.)

Accidentul unui vas

Triest —Vîntul Bora a făcut ca vasul „Erzherzoe Frantz Ferdinand", în urma ruperei a două lanţuri de la ancoră, să devieze şi l'a aruncat spre Isola.

S'au trimes ajutoare din Pola şi Triest. Căpitanul portului Isola anunţă că vasul n'ar fi suferit nici o stricăciune.

Incendiu

Bruxelles. — Către miezul nopţei un incendiu a isbucnit în podul poştei centrale. Firile telegrafice ale serviciului internaţional s'au topit.

La orele 1 şi jum. incendiul a fost localizat.

Evenimentele din Balcani

Viena. — „Corespondenz Burreau" este autorizat a declara că este cu totul nefondată ştirea dată de către ziarul „Standard" din sursa berlineză, anume că Arhiducele Francisc Ferdinand ar fi declarat în conversaţii private că atitudinea Germaniei faţă de anexarea Bosniei şi Herzegovinei, va arăta adevărata valoare a alianţei, că Austro-Ungaria va putea vedea din aceasta, dacă alianţa cu Germania corespunde cu adevăratele ei interese sau dacă alianţa nu ar fi partaşă a continuărei alianţei în caz cînd Austro-Ungaria ar fi sprijinită lealmente de Germania.

*

Viena.—Correspondenz Burreau află din Budapesta următoarele :

„Ştirile din Constantinopol privitoare la negocierele austro-turce nu erau d favorabile zilele acestea.

După informaţiunile recente, oare-cari dificultăţi ar fi luat naştere din partea Turciei. Austro-Ungaria va ţinea ferm şi în viitor la buna idee a unei înţălegeri cu Turcia şi a aştepta rezultatul final de oare-ce un acord între Austro-Ungaria şi Turcia ar putea nu numai să influenţe în mod favorabil negocierele paralele turco-bulgare, dar şi pentru că un atare acord ar fi propriu să favorizeze în mod esenţial ideea conferenţei la care toate puterile aderă în principiu.

*

Paris.—Corespondentul special al ziarului „Le Journal" află din Sofia că băncile străine la cari s'a adresat guvernul bulgar pentru un împrumut, ar fi răspuns că sunt toate gata pentru a intra în negocieri cu guvernul, îndată ce puterile semnatare ale tratatului de Berlin vor fi recunoscut independenţa Bulgariei.

*

Colonia.—O telegramă din Berlin spune că „Gazeta de Colonia", discutînd atitudinea Franţei, Angliei şi Austriei faţă cu criza orientală, zice că la Berlin se crede că chestia despre conferenţă nu răspunde unei trebuinţi practice.

Telegrama se asociază la declaraţia de eri a lui Syr Grey că Anglia are încredere că Turcia va fi îndemnizată.

*

Constantinopol.—Unele ziare spun că Poarta ar fi refuzat înţălegeri directe cu Austria şi Bulgaria şi stăruie pentru conferenţă !

Ziarul „Tanin", informat din surză competintă, vorbind despre programul conferenţei, zice că trebuie să discute chestia bulgară şi bosniacă. Restituirea Sandjacului ar fi acceptabilă. Avantajele ce s'ar acorda Serbiei şi Muntenegrului trebuie să nu fie în paguba Turciei, ceia-ce ambele guverne afirmă.

Austro-Ungaria protestează în contra aspiraţiilor Serbiei asupra Sandjacului.

Participarea statelor riverane în comisiunea dunăreană, ar fi de drept natural iar chestia Cretei ar trebui urgent regulată de puterile protectoare.

*

Belgrad.— In urma protestărei reprezentantului Austro-ungariei contra excesele asupra negustorilor Austro-ungari, guvernul sîrb a răspuns că toţi comersanţii care au suferit pagube vor fi dispăgubiţi.

Corespondent perfect cu scriere frumoasă cunoscînd bine limbele romînă şi germană se caută la
CASSA BOURNE & Co. — Jassy.

G. BELDIMAN
AVOCAT
al soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania"
18 strada Luterană 18
BUCUREŞTI
se însărcinează cu procese şi ori cealtă formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

ANUNCIU

Se aduce la cunoştinţa Onor. Public că am adus o maşină specială cu motor de benzină pentru tăiat şi despicat lemne la stabilimente şi particulari, şi mă angajez a o pune la dispoziţia Onor. public cu preţuri foarte convenabile.

Doritorii a se adresa prin o carte poştală în Str. Toma Cozma No. 9.

Cu stimă, **A. Tomescu**

Pentru sezonul actual
PALARII
Ultimele noutăţi şi modele *„chic parisien"*, au sosit la
SALONUL DE MODE
„HÉLÈNE"
Iaşi, Str. Lăpuşneanu 30
NB. Se execută ori-ce comenzi, garnisări şi modernizări în condiţiuni avantajoase.

HIRSCH-IASI
— Cassa de incredere —
IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI
CEL MAI MARE DEPOZIT
al renumitelor
LAMPI
PENTRU ELECTRICITATE
cu preţurile originale ale fabricilor
tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.
MARE ASORTIMENT DE
COVOARE
cu metru şi cu bucata
MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.
BEŢE pentru perdele de **BRONZ** groase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).
Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mabune şi frumoase şi nu este absolut nei voie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.
PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI
de ultimele noutăţi

Inginer B. Diamant & Co.
BIUROU TECHNIC, IAŞI
Instalaţiuni de CANAL şi APĂ.
Instalaţiuni ELECTRICE de tot felul.
Furnizat şi instalat în Iaşi de la 1906—1908 379 cai electrice.
Instalaţiuni de mori automatice, silosuri, turbine.
Maşini de abuzi Patent Schmidt.
Cazane de tot felul.
Instalaţiuni de brutării mecanice.
Instalaţiuni de tămplării mecanice.
Instalaţiuni de fabrici de spirt, de zahăr, de tot felul.
Motoare de Benzina „Benz" de Gaz sarac, Diesel.
Maşini de tot felul, Pompe.
Furnituri de articole technice.
Cumpărături şi vînzări de maşini şi transmisiuni întrebuinţate.
Desfacere de lămpi electrice cu preţul original
Prima-vara viitoare vom deschide în Str. Uzinei, un atelier mecanic, pentru ori-ce fel de reparaturi.
Rugăm pe domnii agricultori a se anunţa din timp.
Impregnare de curele de transmisiuni, după un sistem propriu; garantăm o durată dublă. Preparat „Perfect" pentru înlocuirea calofoniumului şi Riemenwachs, care ard cureaua şi ajută la producerea scînteilor electrice a curelelor, din care cauză se nasc accidente.
Preparat „Fix" prin care se va putea scoate piatra depusă în cazane, în cel mai scurt timp şi cu cea mai mare uşurinţă după sistemul Krupp.
Pentru împregnarea curelelor şi producerea preparatelor „Perfect" şi „Fix" vom aranja un laborator.

Onoratele Doamne şi D-şoare, care au de făcut cumpărături, sunt rugate a nu trece cu vederea şi cunoscutul magazin :
„LA VULTUR"
Strada Stefan cel Mare, 21—Iaşi
Asortat cu toate noutăţile pentru sezonul acesta.
Majoritatea frumoaselor mărfuri sunt expuse vederei şi toate se vînd cu preţurile ştiute, foarte moderate.

O frumoasă amintire
puteţi a vea
fotografiindu-vă numai la
Fotografia Artistică WEISS
IAŞI—PIAŢA UNIREI
5 LEI, 12 FOTOGRAFII MIGNION

CONST. JORNESCU
AVOCAT
— Strada Carp No. 5 —

FRAŢII POLLINGHER—Iaşi
Au sosit toate Noutăţile de SEZON :
Mătăsuri, Lenajuri şi Velours
Ultimele creaţiuni din Paris şi Londra
Mare ASORTIMENT de STOFE DE ROCHII
Composées, Rayé, Ottoman, şi Chevron-Diagonal.
Postav amazon în toate culorile moderne.
LINGERIE :
Mare specialitate in trusouri de la cele mai modeste pînă la cele mai elegante. Mare asortiment de bluse matineuri şi jupoane.
Rayoane Speciale
bine asortate cu Stofe de Mobile, Covoare, Perdele şi Linoleum. Mare asortiment de incălţăminte superioare şi solide.
Taffetas veritabilă C. I. Bonnet & Co. Lyon „Garanti a l'usage"
a se observa bine marca ţesută pe lisieră
Preţurile cele mai modeste. Echantilioane se trimit gratis şi franco

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale şi Reasigurări

IN BUCUREŞTI

Direcţ'unea generală : Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000

Intăia emisiune lei '.000.000

Primul vărsămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII

ACCIDENTE

CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—

Strada Ştefan cel Mare No. 33

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

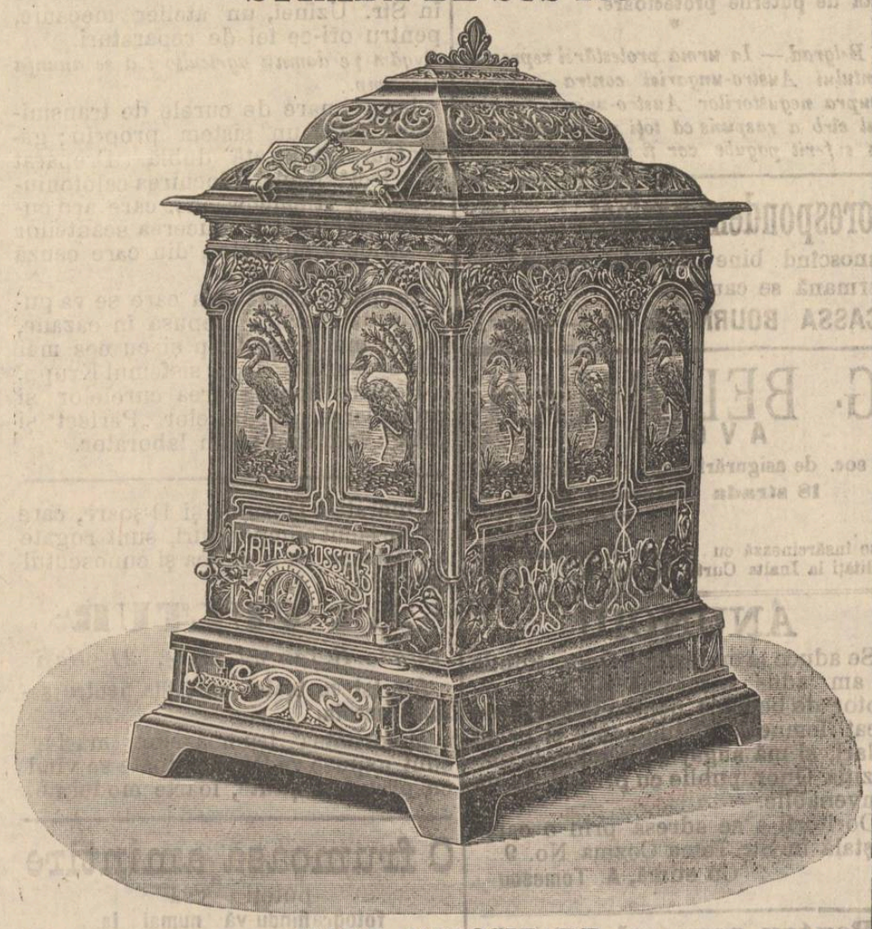

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

Gonosan

TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza : 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4 ; cu 30 capsule lei 2.75.

GRILLAGES 1 m de haut. LE METRE 0f30c.

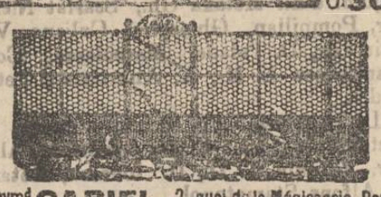

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f.**

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6f.50

R. GARIEL

2^et, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

EN FONTE INOXYDABLE

Prix 0f50c.

Raymond GARIEL,

2^et, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.

A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

10 lei ZILNIC

şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor *Sarlţi* pentru detaili Agenţii de publicitate „Presa" Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

ADVOCATUL

EM. SOCOR

Str. Armeană No. 3

Mai multe sute doamne bogate (noui cereri) doresc **căsătorie** imediată.

Reflectanţi serioşi (chiar şi fără avere) să se adreseze lui **L. Schlesinger, Berlin 18.** (Cea mai mare şi de seamă agenţie matrimonială internaţională) nu anonimă.

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu

AVOCAT

— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —

Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovidăniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Crucei 41 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

SE CAUTA ELEVI LA TIPOGRAFIA H. GOLDNER.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat *şi* participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi :

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au intîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la :

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea

la 17 Octombrie 1908

LEI 100.000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumătate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 132

Prăţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	loz întreg	32—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştîncios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi .—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 559. IAȘI Marți 14 Octombre 1908

Discursul D-lui Al. A. Bădăreu

La întrunirea de ieri a membrilor clubului nostru, dl. Al. Bădăreu, conducătorul partidului conservator democrat din localitate, a rostit un important discurs cu privire la evenimentele politice de la ordinea zilei și în special în chestia magistraturei, atît de grav lovită în prestigiul ei de către d. ministru al justiției.

In numărul de Mercuri al «Opiniei» vom publica in extenso, remarcabila cuvîntare a distinsului nostru fruntaș, prin care a nimicit toate calomniile odioase aduse indirect în potriva sa și direct împotriva magistraturei Ieșene, și care constitue în acelaș timp și un important punct de program politic, destinat a garanta în mod desăvîrșit inamovibilitatea magistraturei.

Vom expune însă, în numărul de azi în trăsături generale, parțile esențiale ale acestei cuvîntări, fiind-că ar fi aproape imposibil a rezuma în marginile unui articol de ziar, un discurs de valoarea celui, pronunțat de Prețedintele clubului nostru.

D. Bădăreu, și-a început discursul său, atingînd în treacăt chestiunea politicei, ce noi Romînii trebue să urmărim în afară, față de gravele evenimente ce se petrec în Balcani și cari prin importanța lor, pot să pună la un moment dat în discuțiunea marilor puteri, probleme politice de un interes capital pentru statul nostru. Și de aceia, d-sa s'a referit la declarațiunile pline de înțelepciune și cald patriotism ale șefului nostru d. Take Ionescu, făcute în întrunirea din capitală, și pe care trebue să le împărtășească nu numai membrii acestui partid, ci toți bunii Romîni, cari gîndesc la viitorul neamului nostru.

Venind la chestia magistraturei, dl. Bădăreu, a scos in relief caracterul irascibil și pătimaș al ministrului de justiție, care din motive de ordin politic,—și chiar personal—a lovit în mod atît de dureros, și nedrept, magistratura locală.

D-sa, a demonstrat printr'o puternică documentare de fapte și date, enorma greșală, pe care comisiunea de anchetă a făcut'o atribuind Curței de Apel din Iași, *indulgență exagerată* în rezolvarea proceselor ei penale, și *insinuarea mizerabilă* a ministrului de justiție, cînd consideră această indulgență ca fiind datorită, nu naturei proceselor ci persoanei delicuenților sau apărătorilor lor.

Curtea de Iași, *nu este indulgentă*, a afirmat și dovedit dl. Bădăreu; din potrivă, ea este *prea severă* în sacțiunea ce dă judecăților ei penale, și în acest scop, D-sa, a prezentat listele scoase după registrele de deciziuni penale ale ambelor secțiuni ale Curței, pe ultimii 2 ani—1906 și 1907 și din cari se poate vedea că, din *cincisprezecimii optsute și ceva de hotărîri penale* pronunțate de Curte în acest interval de timp, *numai șase sute trei zeci și șase sunt achitătoare*, iar restul de peste 5000, condamnatoare.

Din aceste 5000, *două treimi prevăd pedeapsa inchisorei, iar o treime, pedeapsa amendei.* Și examinînd numărul inculpaților pe categorii de delicte, se constată că majoritatea delicuenților cari vin în apel din cele 9 județe ale Curței, sunt pentru loviri cu incapacitate de lucru, ceia ce înseamnă, că, Curtea de Iași a pedepsit *adesea cu inchisoare*, pe indivizii, pentru cari cea mai ușoară amendă ar fi fost suficientă. Și dovada, că însuși Ministrul de justiție a înțeles necesitatea indulcirei rigorei legei penale și mai cu seamă a aplicărei ei de către unele instanțe, în această materie de delicte, e, că a rîdicat Curților de Apel competința de a judeca—ca a doua instanță, aceste delicte, și prin legea nouă a judecătoriilor de ocoale, nu numai că le-a dat în judecata lor, dar chiar a admis stingerea acțiunei publice prin împăcarea părților, ceia ce înainte era numai pentru lovirile simple.

Cît pentru afirmarea că, așa zisa indulgență a Curței, profită evreilor, ca unii ce sunt mai numeroși printre delicuenții ce vin înaintea acestei instanțe, este absurd a se mai susține, de oare ce cu cifre scoase tot de pe dosarele și registrele Curței, D. Bădăreu, dovedește că din aproape șase mii delicuenți, aproape 600 sunt evrei, adică nici 10%—față de Romîni,—iar delictele lor sunt totdeauna pedepsibile, fiind în majoritate dați judecății pentru contravențiuni.

Dar, ministrul de justiție—vechiu discipol al def. Eug. Stătescu,—spune dl. Bădăreu, a căutat să lovească în d-sa, prin orînduirea anchetei și nedreapta admonestare dată Curței de Apel.

Lucrul acesta, s'a dedus de altfel din ziarul liberal *Viitorul*, care în modul cum cerea numirea comisiunei de anchetă, trada intențiunile pătimașe ale d-lui Stelian, pentru a lovi într'un adversar politic — cît și mai cu seamă din chipul necorect cum atît ministrul cît și presa liberală în genere, a interpretat conclusiunele raportului comisiunei de anchetă.

I s'a atribuit,—spune dl. A. Badareu, de presa adversară, în cap cu Ministrul Stelian, că ar exercita o influență politică asupra instanțelor judecătorești, mai cu seamă pentru servirea intereselor profesionale.

Or, nici din numirile făcute în magistratura locală, nici din procesele ce d-sa a pledat înaintea Curței, de cînd a încetat a mai fi ministru al justiției și pînă în present, nu se poate deduce că ar fi urmărit scopuri. fie în vederea avocăturei viitoare, fie în vederea satisfacerei unor interese de ordin politic sau de partid.

Și dl. Bădăreu, dovedește cu statele de presență ale magistraților Trib. de Iași și Curței de Apel, din 1904, cum a găsit cumpus Tribunalul și Curtea la venirea D-sale în capul departamentului justiției, și schimbările ce a făcut la aceste instanțe judecătorești, și anume una singură, la Trib. fiind vorba de un magistrat, care prin conduita sa politică atingea prestigiul magistraturei, iar la Curtea de Apel nu are numiți din 13 judecători de cît trei, și aceștiea magistrați de carieră.

Cît despre procesele în care Dl. Bădăreu a pledat de la 1906, data retragerei din minister și pînă azi, registrele de decisiuni civile și comercile ale ambelor secțiuni ale Curței, arată că din **724** de hotărîri pronunțate de la Sept. 1906 până la Oct. 1908, D-sa a pledat în **17** procese; iar din 5000 de procese penale în vr'o 8, cu alte cuvinte abea **3** la mie!

Și dl. Bădăreu demonstrează, cu cifre exacte, confirmate de dosarele și registrele instanțelor judecătorești, că cu cît situația d-sale politică creștea, cu atît i-se diminua numărul proceselor.

Așa, pînă a nu fi Primar al Iașului prin *Voința Naținală*, un fruntaș liberal local, 'l acuza că a monopolizat toate procesele țăranilor;—mai pe urmă, după ce a fost primar, a devenit avocat al evreilor, scăzîndu-i se bine înțeles numărul proceselor, iar azi după ce a fost și Ministru, procesele d-sale în Iași abea se ridică la coificientul de mai sus.

Partidului liberal, îi trebuia o platformă de luptă politică electorală în localitate—căci de astă-vară circulau vești neliniștitoare la adresa sănătății d-lui Panu, și ne făceau a întrevedea posibilitatea unei alegeri parțiale, ceia ce acum a devenit fapt îndeplinit prin numirea sa, ca censor la B.-Națională, și guvernul liberal, în complicitate cu tovărășia Iorga-Cuza, a născocit această penibilă afacere, care pentru cinstea țărei și demnitatea magistraturei, s'a dovedit că e o monstruoasă înscenare politică.

Dar, s'a mai dovedit ceva: *spiritul* anarhic de care este dominat acest partid, în opera sa de guvernare a țărei.

Rînd pe rînd,—spune dl. Bădăreu, guvernul liberal a lovit în toate instituțiunile țărei, pentru organizarea cărora Statul nostru a făcut și face imense sacrificii; armata a fost înjosită prin nesocotitul raport cu anexe, al d-lui Spiru Haret; școala și biserica, n'au fost mai puțin sguduite de acest Ministru cu porniri revoluționare; proprietatea de asemeni, prin nesăbuitele reforme agrare ale Ministrului Brătianu; comerțul prin legile vexatorii ale d-lui Costinescu—și acum magistratura, justiția, prin actele calomnioase ale d-lui Stelian.

In fața acestei stări de lucruri, partidul conservator-democrat trebue să se pregătească—de luptă, tare prin propria sa forță și prin devotamentul ce poartă șefului său.

Și fiind-că, în ce privește justiția, ziarele liberale,—ca o cerință a *moderaților liberali*,—și-au exprimat părerea unei suspendări și deci răpiri a inamovibilității magistraturei, prima grijă a partidului conservator democrat să fie ca la cea dintăi revizuire a constituției, să **asigure inamovibilitatea magistraturei prin constituție.**

Iar, pentru ca acte anarhice, cu caracter atît de periculos, ca celé săptuite, de dl. Stelian, să nu se mai săvîrșească, **să lărgim competința contenciosului Administrativ pentru ca să poată anula și declara fără nici un efect, toate pedepsele ilegale, și nedrepte date de Miniștri împotriva magistraților!**

Vespasian Pella

La clubul nostru din Iași a vorbit ieri d. Al. A. Badareu, șeful nostru local, în chestia magistraturei.

A fost un mare discurs cu fapte extrem de interesante și cu date statistice, cari, punînd lucrurile in reala lor lumină, au arătat superficialitatea cu care a lucrat comisia de anchetă și toată infamia ministrului de justiție.

OPINIA va publica în numărul viitor, în întregul seu, importantul discurs.

„Campanie perdută"

„Takiștii au perdut campania întreprinsă în chestia magistraturei din Iași". Așa scriu, în frățească solidaritate, toate ziarele colectiviste. Aceasta înseamnă că atît cuprinsul raportului, cît și avertismentele ministrului erau absolut fondate, că, pe cînd ziarele takiste susțineau că magistratura a fost pe nedrept blamată, magistratura — cu musca pe căciulă — a înghițit raportul, a înghițit avertismentele și a fost recunoscătoare, că a scăpat cu atît.

Că noi am perdut campania — o dovedesc ziarele prietene d-lui Stelian prin desmințirea ce-au dat-o faptele la două informațiuni ale noastre: la faptul demiterei procurorului general și la acel al primirei „călduroase" pe care Curtea de Galați a făcut-o celebrului Hamangiu.

Că d. procuror general s'a demis din delegație, este, însă, pertinamente adevărat. Demiterea sa se află înregistrată și dacă a revenit „dintr'un sentiment de delicateță", precum afirmă Secolul, *aceasta nu ne poate privi, precum nu ne-ar fi putut privi nici dacă n-ar fi fost delicat cu ministrul seu.*

In cè privește pe d. Hamangiu—noi am aratat cum a fost primit de Curte și cum aceasta l'a primit numai fiind că n'a putut lua poziție contra unui decret regal.

Dar de ce-am perdut campania? Fiind-că ministrul, atît personal, cît și prin nota publicată în Independența, *a făcut scuze plate procurorului general? Firește, lucrurile au fost aranjate avocățește: ce-a spus ministrul magistratului din Iași, s'a petrecut între patru ochi, iar notița lăudăroasă din gazetă, poate fi opera „unui reporter".*

D. Stelian poate pleda pe această temă, fiind-că a reușit să nu revie asupra insultei ce-a făcut-o magistratului, în coloanele ziarului oficial.

Dar faptul că d. Leonescu a demisionat—și asupra acestui lucru au convenit și ziarele colectiviste—și revenirea ce a coincidat cu notele laudăroase ale gazetelor colectiviste, dovedesc că d. Leonescu a fost convins, iar nu că noi am fi pierdut vre-o campanie.

CATE-VA NOTE

In această săptămînă a patimelor gramaticale, cari s'au coborît pe pămînt din templul judecății supreme, de la Casație, d. Iorga, ca să fie la modă, a inventat un substantiv—adjectiv—nu știm ce ie—pentru îmbogățirea limbei. Acestui cuvînt nou i-a dat numele de *ebraisant*. Prima impresie este că cuvîntul ar fi adjectiv masculin: ebraisant, ebraisantă. O mai aproape cercetare a frazei în care este cuprins cuvîntul, arată că ie substantiv.

Dar de ce ebraisant și nu jidanisant?

*

Amîndoi foștii șefi ai foastelor grupări extreme din Romînia, s'au plasat definitiv: d. Gh. Panu, fostul șef radical și d. I. Nădejde, fostul șef socialist, își primesc salariile de la Banca Națională.

Dulci pedepse pentru păcatele tinereței.

*

Scrie *Neamul*: „cu prilejul unui furt la casa Pațac, s'a dovedit că aceasta își procură porcii prin jidanul Katz".

Morala? Voim porcarii noștri.

*

Un auto-afiș.

D. Lecca, simpaticul director al teatrului nostru, a ținut ieri o conferință în profitul creărei unei „reviste teatrale" în tîrgul Iașului.

Titlul conferinței: Noi, Romînii, iar avant-titlul: „conferință ținută de d. Lecca, cunoscutul autor dramatic și distinsul director al teatrului".

Mai mult ața de cît fața.

OAMENI ȘI LUCRURI

LIDO

Ași lipsi de la o datorie de conștiință, dacă părăsind—nu pot zice încheind—seria impresiilor de călătorie, n'ași închina cîteva rînduri insulei cu numele fermecător de *Lido*. E un titlu de poem în însuși acest nume și un poem de încîntătoare frumuseți este Lido în adevăr. Aci nu găsești, ca în Veneția, infinitele jocuri de culori și tablourile pitorești făcute din strălucirea mozaicurilor și din armonioasele melodii, unele reflectîndu-și umbrele, altele—eșourile pe tăcutele canaluri; aci—cu un secol în urmă—Goethe a găsit o insulă pustie între lagune, pe cînd despre Veneția zicea că nu îndrăznește să-i cînte frumusețile. Cu toate aceste Lido e grădina Veneției de astăzi și aci găsești ceea ce nu-ți arată cetatea: flori și pajiști, cai și colibe de pescari; aici găsești în fine marea executînd muzica ei eternă în ritmul fluxului și refluxului. Marea vine asupra insulei, umezește pînă departe nisipul curat și moale al plajei și se retrage apoi în leagănul ei pașnic,—infinitul....

In Veneția își satură iubitorul de artă —visul său de a admira tablouri moarte și tablouri vii; în Lido însă visătorul vine săși sature sufletul de privirea unuia și același tablou,—eternul tablou de ritmică vibrare a unui singur capod-operă a naturii: Marea.

Suntem aci în cea din urmă zi a lunei Septembrie—stil vechiu—și băile sunt în toiul lor. Amicul meu, doctorul Cesare Bidoli, directorul băilor, ne arată în amănunțimi miraculoasele progrese ale instalațiunii balneare și uriașele hoteluri —printre cele mai mari în Europa—clădite de curînd cu un lux și un confort fără pereche.

Dar nu splendidele hoteluri fac interesul stațiunii, ci mai curînd acele mici „capanne"—cabine mișcătoare închiriate cu ziua, cu jumătatea de zi și în care stă omul de face în același timp băi de aer, de nisip, de mare și de soare.

Viața tuturor e între apă și nisip. Ieșit din valuri, pacientul se învălue în nisipul cald și alb și fin, de stă ceasuri întregi în bataia unui zefir dulce, privind jocul apei, ascultînd orchestra de pe terasă, ori o simplă mandolină, care vine să-i cînte în schimbul unei lire.

Priveliștea e superbă și o admirăm cu nesaț pe o zi senină, ca de Mai; lăsăm să treacă oarele sfîrșitului de Septembrie —ajunul zilei de plecare—privind cît putem mai bine suprafața clară a Adriaticei topindu-și departe, departe azurul albastru al undei cu acel al orizontului. Și în acest timp marea e plină de perechi vesele; plaja e ocupată de mulțime, muzicile răsună și uralele fac ecou,—ai crede că e vr'o serbare populară, iar costumele albe te fac să crezi că te afli la un bal, sub cerul liber: un carnaval.

Altă dată—spune legenda—dogii Venației serbătoreau în Lido căsătoria lor cu marea, aruncînd inelul de aur în valuri. Aci veneau totdeauna blondele fiice al Veneției—surori cu acele ce trăesc încă pe pînzele lui Tizian—să respire aerul libertății, al unei libertăți ce nu puteau gusta în despotica Veneție, „Serenissima Republica" a Dogilor.

Astăzi Veneția își trimite întreaga marmoră a palatelor sale la Lido sub forma acelor trupuri albe ale femeilor venețiane, cari vin aci să-și reflecte în valuri mîndra lor strălucire.

O, desigur: la Lido puteți găsi toată marmora albă pe care n'a înnegrit-o vremea în palatul dogilor și în templul lui San-Marco și în Giudecca și în Murano și pe Canal Grande.

La Lido înțelegi mai bine ca ori unde că frumusețea Veneției n'a perit încă și că ea este de-apururea cetatea Marmorei vii.

Radion

Memoriile unei dansatoare

„Quinze ans de ma vie".—Prefața lui Anatole France.—Inventatoare fără de voie.—Dansul serpentin. — Loie Fuller în București.

Celebra dansatoare Loie Fuller și-a scris de curînd memoriile pe care le-a publicat sub titlul: „Quinze ans de ma vie".

Inventatoarea dansului serpentin își povestește, în pagini de o simplicitate plină de gingășie viața ei plină de aventuri.

Ea rămîne credincioasă firei sale americană unind naivitatea sglobie a tinereței cu seriozitatea specifică a rasei. Cu toate că pune mare preț pe „descoperirea" ei, totuși vorbește de dînsa cu destulă modestie, admiră pe Alexadre Dumas, Rodin și Sarah Bernhardt și se simte nespus de fericită în societatea lor, unde însă nu discută despre artă și literatură.

Ea e Loie Fuller, inventatoarea dansurilor luminoase, și ceilalți, artiști celebri, fiecare în arta lui.

O deosebire de rang nu încape aici, e vorba numai de o distanță pe care conștiința ei o măsoară cu destulă modestie. Naivitatea americană a povestirilor contrastează cu stilul elegant al teatrului francez, prelucrat de prințul Bojidov Karagheorghevici.

Prefața cărții e scrisă de Anatole France care recomandă astfel pe celebra dansatoare.

„Avui onoarea să-i fiu prezintat la un dejun în Boulogne. O americană cu trăsături fine, cu ochii albaștri ca apa în care se oglindește cerul senin, liniștită, zîmbitoare, delicată O ascultam vorbind.

Nici un gest, nici o mișcare nu-i vine într'ajutor, numai expresia ochilor săi vii îi luminează fața inteligentă.

Ea posedă un instinct admirabil. Am auzit'o vorbind despre astronomie, chimie, fiziologie etc. cu mult discernămînt. E o natură admirabilă, o adevărată artistă".

*

Intîmplarea și norocul au jucat un mare rol în viața Loiei Fuller. Dansurile ei luminoase, gloria ei, sunt datorite unei întîmplări.

In anul 1890 Loie Fuller se afla cu o trupă de actori la Londra. Un impresar american, o angajă a joace la NewYork într'o piesă nouă, „Doctorul Quak", în care se hipnotiza o văduvă tînără.

Pentru ca scena hipnotizării să aibă mai mult efect, trebuia să fie jucată cu acompaniament de orchestră și cu schimbări de lumină.

Cea mai mare greutate o prezintă alegerea costumului. Loie Fuller își aduse aminte de o rochie de matasă albă pe care o primise de la doui tineri ofițeri din armata anglo-indiană.

Piesa se jucă mai întăi într'un orășel de provincie. Cînd Loie Fuller apăru în scena hipnotizării cu rochia ei albă și cu mînecele largi întinse în lături, o voce din public exclamă:

„Un fluture!". Ea începu apoi să se învîrtescă în loc și rochia îi flutura în valuri armonioase. Un spectator strigă: „O orchideee!" Publicul aplaudă și scena fu bisată fără ca autorul piesei să-și fi putut da seamă de cauza neașteptată a succesului.

La New-York unde artista pleacă după puțin timp, îi vine în minte ca să studieze singură scena atît de mult aplaudată.

Cumpărați Bilete pentru Loteria 4 Clasa V a Regatului Romîn

Cu tragerea 17 Octombrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32, 0 jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8 Una optime lei 4.

Intr'o zi, pe cînd își repeta rolul în fața oglinzei, în care se reflectau razele strălucitoare ale soarelui; ea observă efectele luminei asupra mișcărilor, în timp ce liniile corpului se desemnau cu reflexe aurii prin haina subțire de mătasă.

„A fost un moment de adîncă emoție pentru mine" scrie Loie Fuller. Fără să-mi dau seama simțiam că sunt în fața unei descoperiri, a unei mari descoperiri care-mi va deschide drumuri noui.

Ușor—într'o liniște aproape religioasă începui să mișc haina ușoară de mătasă și simții o lume întreagă de vibrați pe care nu o cunoșteam mai 'nainte.

Pricepui că am inventat un dans nou. Cum de nu-mi venise aceasta în minte, până acum?

După un timp de studii, înlocuind razele soarelui prin lumina electrică și jocurile de culori, descoperi dansul serpentin.

*

In lupta ei de mai tîrziu, în anii de pribegie—soarta tuturor artiștilor cu adevărată chemare—Parisul rămase centrul activității sale.

Aici se întorcea Loie Fuller ori de cîte ori o copleșiau greutățile vieței sau mulțimea succeselor.

Aici cunoscu ea pe Alexandre Dumas Rodin, Camille Flammarion, Sarah Bernhardt. A sta la masa Sarhei Bernhardt era cel mai mare triumf al ei și nu cunoscu durere mai mare de cît atunci cînd marea artistă îi refuză concursul într'o scenă în care nu putea întrebuința efectele de lumină.

Necazul Loiei Fuller e că n'a dansat de cît foarte rar în fața capetelor încoronate.

Cu ocazia unui turueu prin țara noastră s'a oprit în București, unde deși a fost primită destul de bine a avut aceiași neșansă ca pretutindeni de a nu dansa în fața suveranilor.

Efectele nenorocite
ale
Monopolului cărților didactice oficiale

II.

Mai înainte de a intra în discuția specială a analizărei relelor efecte ale monopolului cărților didactice de cursul primar (abecedarul și cărțile de citire) să vedem mai întâi, care au fost cauzele ce au determinat pe Minister, să decreteze monopolul?

Iată cum sună deciziunea dată la 21 Mai 1901 cu No. 27110:

— „Având în vedere, că autorii schimbă prea des edițiunile *abecedarelor și cărților de lectură.*

Avînd în vedere, că prin trecerea de la o școală la alta, elevii sunt nevoiți mai totdeauna a'și procura alte cărți.

Avînd în vedere, prețul prea mare al acestor două cărți indispensabile pentru elevii de curs primar,....

decidem:

„— Cu începere de la 1 Septembrie 1902, nu se va mai permite introducerea în școalele primare publice de cît a unui singur *abecedar* și a unei singure *cărți de lectură* pentru clasele primare.

Cu alcătuirea acestui *abecedar* și a acestei *cărți de lectură*, ministerul va însărcina comisiuni, cari le vor lucra după un plan anumit făcut în vederea programelor în ființă. Manuscrisele aprobate vor rămînea proprietatea ministerului, care va avea dreptul a le imprima și a le vinde atît timp cît va socoti și în modul cum va crede de cuviință".

Abecedarele și cărțile de citire care au obținut pînă azi aprobarea ministerului, vor putea fi întrebuințate în școli pînă la 30 Iunie 1902"—(adică 1 un an!)

Să vedem acum, ce s'a întîmplat de la această deciziune din 24 Maiu 1901.

Autorii de abecedare și cei de cărți de citire, cu toate că aveau lucrările lor aprobate de minister prin cercetări ale comisiunilor speciale, față cu deciziunea luată de onor. Minister au căutat să'și reguleze situațiunea lor cu editorii.—Parte aveau cărțile tipărite pe propria lor cheltuială,—aveau închiși bani cu tiparul.

Dar cum poți lupta cu deciziunile ministeriale?—Judecata!—chestie gingașă! să te judeci tu dascal cu ministerul?

S'au supus toți autorii voinței ministerului și au așteptat să vadă rezultatele de fapt a noii orientări în literatura didactică indicată de minister.

Nu discutăm modalitatea concursului ținut în 1902, nu suspectăm lucrările comisiunei și apreciarea dată asupra lucrărilor prezentate, chestie de fapt este că deciziunea ministerului *s'a calcat în întregime de atunci, încoace, prin monopolisarea acestor cărți de către minister.*

S'a calcat, și iată pentru ce:

1) Edițiunile s'au schimbat tot atît de des ca și înainte de monopol.

2) Prețul prea mare al acestor cărți indispensabile, cum zice deciziunea, în loc să se micșoreze, s'a mărit nu mai mult, de cît de 2 (două) ori. Aceasta o știe țara întreagă. Inainte de 1902, erau abecedare care se vindeau 35 și 40 bani, astăzi, sub monopol se vinde 75 bani. Cărțile de citire de cl. IV-a se vindeau cu 1.20, 1.60 lei—astăzi costă 2.70 lei, *ediția oficială.*

3) Al treilea motiv al monopolizărei, cu trecerea elevilor de la școală la școală nici nu trebuie discutat, căci se anulează de la sine, prin punctul (1) și faptul că aceste cazuri sunt rare.

Este însă o altă chestiune, pe care deciziunea Ministerială din 1901 nu o spune, dar cată a se înțelege — Este chestiunea neîncrederei ce Ministerul avea atunci în lucrările comisiunilor anterioare, și șoptelor celor interesați din anturaj, că s'au strecurat cărți slabe, și că școala ar suferi în acele manuale prelungindu-le aprobarea. — Era interesul ca anumiți favoriți, care s'au bucurat de lungimea vieței guvernelor liberale, să se bucure de folosele materiale, fără concurență. Și s'au bucurat într'adevăr, căci de la 1902, până astăzi, așa s'au învârtit lucrurile, așa s'au sucit în cît unii și aceiași au fost și *comisiune de examinare a lucrărilor prezentate la concurs și autori — și revisori și funcționari la minister etc. Acest fapt este știut și dovedit.* Acum să vedem ce marfă oficială ni s'a dat în schimbul manualelor puse la index în 1902.

a). *Abecedarul*—Abecedarul oficial iată cum respectă condițiunile expresse publicate într'o altă deciziune: (Vezi buletinul oficial 1902 pg. 2633).

d). *„Ilustrațiunile vor fi alese cu chibzuință ca să arăte ființe și lucruri în acțiune. Intre cuvînt și figură va fi o concordanță perfectă de înțeles, astfel că elevul să găsească din figură cuvîntul cu sunetul predat."*

Să vedem cum respectă abecedarul oficial din 1908 această strictă condițiune elementară de didactică și metodică specială:

— Abecedarul oficial învață pe elevi că din *figura pălăriei* să găsească cuvîntul *om* (pag. 11) *Din figura oalei* să găsească elevul cuvîntul *vie* (pag. 13),—din figura *unei frunze* să găsească elevul cuvîntul *nuc* (pg. 12), din *figura bicivlui* să găsească elevul cuvîntul *cal* (pg. 15); din *coasă* să găsească *fîn*, din *copaci—deal*—din *chipiu—regele*!!... etc.

Aceasta se chiama respectare oficială a deciziunilor ministeriale oficiale?!

Apoi de unde s'a luat moda, și în care țară din lume s'a mai pomenit, să se impue membrilor corpului didactic *metoade oficiale?* Ințeleg programe analitice!

Ințeleg, ori-ce dispozițiuni de administrare interioară—*dar metode?*

Cum? Pentru ce se impune metodul cuvintelor normale obligator? Pentru ce se atacă, prin abecedarul oficial, libertatea în alegerea metoadelor de predare de către fie-care învățător, după cum a practicat, format și și-a perfecționat metodul pe baza pregătirei din școalele normale și experienței îndelungată?

De ce se introduce inovația, ca metoda în predare să fie legată de soarta unei singure cărți oficiale a doi partizani ai cuvintelor normale, transfugi dela *școala metodei scriptologe?*

Atîta mai rămăsese ca libertate de acțiune, de judecată, institutorilor, — *„metodul"*. — Monopolul cărților didactice a adus și *monopolul metodului.* Lucru trist și regretabil, căci înainte de a intra în analiza abecedarului, înainte de a dovedi, că această carte oficială departe de a fi bună, e plină de păcate și de greșeli, afirm că prin impunerea ei obligatoare aduce *marele păcat: de a preface pe dascăli în niște automoți*—cărora le mai lipsește numai și un *sufleur oficial* pentru ca să-și piardă întreaga libertate de cugetare, de interes și chibzuință în alegerea și perfecționarea metodului de predare prin propria—experiență.

(Va urma). **Hug.**

Litere-Științe-Arte

Revista teatrală.—Anotimpul rece al toamnei aduce... călduri. Spiritele publiciștilor întreprinzători se înfiripă; activitatea devine febrilă; fie ce zi aduce nuoi surprinderi, nuoi produse intelectuale. Suntem obișnuiți cu acest fenomen și așteptăm totdeauna cam pe vremea aceasta ivirea noutăților literare.

Cu toate aceste, nu puțin ne-a surprins un afipt original, care anunța eri două noutăți dintr'o dată. O conferință — ce-i dreptul, *nu* inedită — a d-lui H. G. Lecca și apariția unei „reviste teatrale", care se va tipări „din venitul acestei conferințe".

Publicul iașan a fost pus ast-fel într'o adevărată dilemă.

Asistînd la conferință, manifesta în același timp gustul său pentru... teatru, dragostea pentru arta dramatică, interesul său pentru scenă în general și pentru scena d-lui Lecca în special. Găsim că nu e lipsită de originalitate această mică „înscenare" și așteptăm cu nerăbdare să apreciem rezultatul conferinței în modul cum se va prezenta „revista teatrală". Nu ne îndoim că va apărea în format mare, pe hîrtie, de lux, cu ilustrații numeroase, cu text bogat, cu sumare variate, cu anunciuri numeroase pe copertă și avînd în *toate* numerele portretul și biografia d-lui H. G. Lecca, autorul conferinței, părintele material al revistei.

Dar dacă înțelegem toate aceste, nu ne prea dumerim de un lucru: despre ce anume se va scrie în numeroasa „revistă teatrală".

*

Marea Operă din Paris și-a complectat repertoriul cu strălucita operă a lui Richard Wagner „Crepusculul zeilor" (Goetterdaemmerung). Vom-Dyck marele artist care a creat rolul lui Siegfried a făcut a doua zi după premieră critica muzicală în „Matin". Aceasta nu e singura întîmplare curioasă în legătură cu strălucita premieră. De oarece reprezentația a durat de la 6 oare pînă tîrziu după miezul nopții, s'a aranjat la oarele 9 un restaurant în bufetul teatrului și numerosul auditoriu a fost ospătat și nu s'a sătuat numai cu... armonii.

*

Publicistul rus N. A. Moroson, care a stat mult timp în închisori pentru publicațiuni revoluționare a vizitat la 11 Octombre pe Lew Tolstoi în... Iasnaia-Poliana și afirmă că bătrînul scriitor e în deplină sănătate. După ce însă șade locului mai mult timp se plînge de dureri de picioare. Mersul însă îi este normal și sigur. Spiritul îi este foarte viciu.

*

Marea firmă pariziană „Paquin" a expus în două mari saloane toaletele comandate de marea princesă a Germaniei Cecilia, cea mai tînără noră a Imparatului Wilhelm și a cării căsătorie cu al patrulea fiu al Imparatului s'a celebrat zilele acestea în Capitala Germaniei. Toaletele—afirmă corespondentul unui mare ziar german—fac admirația distinsei clientele a ilustrei firme pariziane și sunt în același timp o excelentă reclamă pentru „arta" toaletelor femenine în care tot Parisul dă tonul în Europa.

Informații

● *D. Take Ionescu, șeful partidului conservator-democrat, a împlinit astă-zi 50 ani. Născut la 13 Octombrie 1858, a întrat în politică la vrîsta de 23 ani și zece ani mai tîrziu a întrat în minister.*

A spune cu această ocaziune ce operă culturală și politică a îndeplinit Take Ionescu în decursul celor 27 ani de politică —din care interval jumătate a fost ministru la diferite departamente—ar fi a reface întreaga activitate politico-socială a țării romînești. „Discursurile parlamentare" ale d-lui Take Ionescu, dintre cari numai o parte au apărut în volum, reflectează manifestările acestui uriaș al gîndirii romînești, care a știut să imprime pecetea marei sale personalități celor mai însemnate opere de reformă și de legislație de cînd sub președinția de consiliu a lui Lascar Catargiu a întrat pentru prima oară ca ministru al cultelor, pînă la ultimul guvern conservator, în care a ocupat cu strălucire departamentul finanțelor.

Astă zi șeful partidului conservator-democrat, primul orator al țării, bucur nduse în țară și peste hotare de cea mai întinsă popularitate, ocupă fără contestare un loc de onoare în galeria oamenilor fruntași, cărora le incumbă a conduce țeara în momente grele și asupra lui sunt ațintite privirile generațiilor de azi în căutarea omului care să știe face față împrejurărilor. El a crescut odată cu marele curent al timpului și în el se oglindesc din ce în ce mai mult năzuințele celor călăuziți de un ideal politic și îmboldiți de exemplul omului superior prin talent și prin muncă neobosită pentru binele țării.

De aceea ziua de astă-zi. prețioasă aniversare pentru toți cei de-o credință politică cu Take Ionescu, este în același timp o zi însemnată pentru țeara întreagă.

Ne facem cu cea mai vie plăcere ecoul întregei opinii publice a țării, exprimînd prin „Opinia" urări de viață lungă șefului partidului conservator-democrat, d. Take Ionescu, care îndeplinind jumătatea de veac, n'a încetat a fi omul entuziasmului și al tinereței.

◑ **O infamie desmințită.**— *Actualitatea* ziarul d-lui Marghiloman de la T.-Severin, a reeditat infamia pe care a publicat-o la adresa d-lui Bădăreu, dar de data asta sub altă formă.

Răspunzându-i-se că nici un Costiner n'a fost împământenit sub ultimul guvern conservator și că toți Cositnerii au fost încetățeniți sub liberali,—și din potrivă sub conservatori unul din Costineri a căzut la împămîntenire în Cameră—*Actualitatea* susține că d. Vernescu ar fi avînd creanța de 35.000 de lei în mâinile unui oare-care Strul Costiner și că acesta ar fi acel evreu care a dat-o d-lui A. Bădăreu în schimbul promisiunei de împămîntenire.

Drept ori ce răspuns la această nouă mișelie, dăm loc mai jos scrisoarei pe care d. C. G Vernescu a adresat'o directorului ziarului *Conservatorul*, ziarul acesta grăbindu-se și el a republica infamiile *Actualității*:

Domnule Director,

In numărul din 8 Octombrie curent al onorabilului ziar ce dirijați citesc o informațiune după Actualitatea *din Severin, din care rezultă că d. Alexandru Bădăreu stăpînește astăzi în mod absolut moșiile mele Glogova și Baia de Aramă din județul Mehedinți și aceasta pe baza unei creanțe cumpărate pe prețul de 35,000 lei.*

Este cred destul să vă spun că moșiile Glogova și Baia de Aramă au împreună o întindere de circa 30,000 pogoane, ca să vă convingeți că informațiunea de mai sus este o glumă de un gust cel puțin îndoios.

Adaug că nu am avut nici odată un creditor cu numele deȘtrul Costiner și nici nu știu că ar exista vreun Costiner cu numele deȘtrul.

Primiți, domnule director, cu mulțumirile mele anticipate, asigurarea deosebitei mele stime și considerațiuni.

9 Octombrie, 1908 **C. G. Vernescu**

Credem că oamenii cinstiți și corecți se vor mulțumi cu această clară și puternică desmințire ce reesă din scrisoarea d-lui Vernescu.

● **Calomniatorul Hamangiu.** — După cum am anunțat d. avocat Osv. A. Teodoreanu a acționat în judecata tribunalului pe d. C. Hamangiu pentru calomnie.

D. avocat Teodoreanu a trimes astăzi ministrului de justiție, următoarea cerere, prin care cere să se trimeată tribunalului scrisoare defaimătoare și calomnioasă a d-lui Hamangiu:

D-le Ministru,

Potrivit art. 491 proced. penală, am onoarea a vă încunoștiința că în puterea art. 178 pr. penală, prin petiția mea înregistrată la No.—, am cerut d-lui prim președinte al trib. Iași să cheme dinaintea sa pe d. Const. Hamangiu, fost procuror la Curtea de apel din Iași, invitîndu-l pentru delictul de calomnie, prevăzută și pedepsită de art. 294 și urm. cod. penal, constituindu-mă parte civilă.

Faptul calomnios de care s'a făcut vinovat numitul d-n, în afară de funcțiile și atribuțiile sale de magistrat, consistă în o denunțare scrisă ce v'a făcut dvs., prin care invinuește pe colegul său d. T. Stoenescu, că s'a lasat a fi conrupt de către subsemnatul în chestia privitoare pe falitul I. Leff, al cărui avocat am fost și sunt.

Or, această denunțare scrisă, devenită publică și menită a deveni publică datorită manoperelor autorului ei,—prin faptul deferirei ei comisiunei de anchetă ce ați instituit întru cercetarea invinuirilor ce s'au adus magistraturei ieșene și mai mult încă, fiind citată în unele părți prin raportul acelei comisiuni, apărut în Monitorul Oficial No. 151 din 4 Oct. c., conține la adresa mea alegațiunea gravă că aș fi capabil să întrebuințez mijloace de corupție a magistraților pentru a'mi exercita profesiunea mea de avocat, alegațiune care, dacă ar fi adevărată, m'ar putea expune la urmărirea publică pentru delictul prevăzut și pedepsit de art. 146 c. p. și în toate cazurile la ura și disprețul concetățenilor mei și cu deosebire a colegilor mei avocați.

Bine caracterizat și stabilit delictul sus numitului d-n din faptele și împrejurările sus citate, pe lîngă încunoștiințarea că l'am chemat în judecată, care s'ar părea abrogată prin art. 29 din constituție, îmi permit a vă ruga d-le ministru: 1) a dispune pe deoparte suspendarea numitului d-n din funcțiunile sale, întru cît, calitatea sa oficială poate constitui o greutate în cumpăna justiției, de care aceasta nu e ținută și nici nu trebuie să țină socoteală; și 2) a ordona de altă parte să se trimeată d-lui prim-președinte trib. jud. Iași, scrisoarea desfăimătoare spre a mă pune în pozițiunea de a renunța atît la mărturia dv. personală cît și a d-lor membri ai comisiunei de anchetă, căci neposedînd originalul scrisorei incriminate, am fost nevoi: întru a stabili existența, cuprinsul și pe autorul ei, să recurg la mărturisirele domniilor voastre.

Acțiunea mea a fost repartizată spre judecare la secția . . . trib. Iași și termen de judecată s'a sorocit pentru ziua de . . .

Alătur copie legalizată de pe petiția mea introdusă în instanță.

Bine-voiți, vă rog, d-le ministru, a primi expresiunea sentimentelor mele de distinsă considerație.

Osv. A. Teodoreanu.

◒ Următorilor soldați ce au fost condemnați de consiliul corpului 4 de armată, li se retrage dreptul de a purta medalia jubilară „Carol I":

Soldatul Rotaru D. Vasile, din reg. 7 călărași, 2 ani închisoare pentru abuz de încredere.

Soldatul Zupca Dumitru, din reg. 7 Rahova No. 25, 5 ani închisoare și 6 ani interdicțiune pentru furt, rănire cu voință și ofensa superiorului.

Soldatul Bugan Dumitru, din reg. Cantemir No. 12, 4 luni închisoare pentru furt.

Soldatul Anton Costache, din reg. Cantemir No. 12, 15 zile închisoare pentru furt.

Soldatul Istrate Gheorghe din reg. 7 Rahova No. 25, un an închisoare pentru furt.

Soldatul Biru Neculai, din reg. 7 Rahova No. 25, o lună închisoare pentru furt.

Soldatul A Petrei Gheorghe, din reg. 7 Rahova No. 25, 3 luni închisoare pentru furt.

◑ Simbătă la orele 4 d. a. consiliul de disciplină al învățătorilor și institutorilor a judecat procesul învățătoarei Henrietta Cernescu, de la școala din Verești, județul Botoșani, acuzată de abateri grave de la regulament și a condamnat-o cu suspendarea din învățămînt pe timp de 2 luni.

● Eri Duminică la orele 10 dim. consiliul de disciplină a învățătorilor circumscripția III Iași, s'a întrunit pentru judecarea învățătorului Dim. Ionescu, de la școala rurală din comuna Cristești jud. Vaslui.

Comisiunea, avînd însă nevoie de un supliment de anchetă, a delegat pe d. inspector școlar Dim. Sakelarescu, să se prezinte în acea comună spre a culege informațiuni cerute.

Tot eri, comisiunea s-a pronunțat și în procesul învățătoarei Elena Munteanu din comuna Beidaud—Tulcea, și învățătorului Gh. Gustav.

D-ra Elena Munteanu a fost pedepsită cu transferarea la altă școală iar Gheorghe Gustav cu suspendarea pe un an din învățămînt.

◐ D. N. Ionescu, revizor școlar, a inspectat alaltă-eri cîte-va școli primare din localitate.

◒ **Clericale.**—Astă-zi la orele 4 p. m moașteie sf-tei Paraschiva, vor fi scoase din Mitropolie și cu solemnitatea obișnuită vor fi duse în Mitropolia veche, unde vor rămînea toată noaptea și unde va avea loc pelerinajul, până mîine dimineață, cînd moașteie vor fi așezate în curtea Mitropoliei.

— I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei și Sucevei, va pleca mîine seară în Capitală, spre a lua parte la ședințele sf-tului Sinod.

● Ministerul instrucțiunei publice a autorizat pe următoarele persoane să predea cursuri în școalele particulare:

D-ra Eliza Rotărescu, institutoare la școala soc. „Steaua" din Iași; d-ra Marie Tannenţapf, pentru limba română la școalele israelite din Iași; d. St. Brecker pentru limba ebraică la școala israelită din Tg. Frumos.

◒ D-ra Maria Băncilă a fost numită învățătoare suplinitoare la școala din comuna Cotnari, iar d. M. Constantinescu la școala din cotuna Păun, comuna Bucium.

◒ După toate probabilitățile instalarea birourilor vamale în noul local al antrepozitelor, se va face la sfîrșitul lunei aceștia.

Actualminte se lucrează la instalarea luminei electrice în noul local.

◒ Eri la orele 10 urma să aibă loc examenul de docență în specialitatea dreptului public, a d-lui profesor Aurel Zeuleanu.

Lipsind d. Missir însă, docența s'a amînat.

De asemeni a fost amînat examenul de docență al d-lui Eugen Melik—candidat în specialitatea dreptului public și privat.

● La examenul de notari ce s'a ținut la prefectura de județ, după cum am anunțat s'au prezentat 12 candidați. Dintre aceștia 3 au căzut, iar 9 au reușit și anume:

Ion Gherasim 7.50, Gh. Gh. Moreanu 7, Răducan Ionescu 6.50, Aristotel Ionescu 6.50, Ion Vasiliu 8.50, Neculai Negrescu 6, Ion Cadelcu 6, Ion I. Mircea 6 și Ioan Vivoschi 6.

◒ Serviciul foncier și al proprietății, de pe lîngă ministerul de domenii a cerut prefecturei de județ să 'i comunice adresele d-lor M. Balș, C. P. Balș, Paul Balș, I. Balș și a d-nelor Ecaterina Balș și Marie Godine, moștenitorii defunctei Ruxanda Balș Pașcanu.

● *Mîine fiind sărbătoarea Sf-tei Paraschiva și atelierele tipografiei noastre fiind închise, viitorul număr al ziarului nostru, nu va apărea de cît Mercuri la orele obicinuite.*

Avertismentele d-lui Stelian

— Procesul verbal al Curţei de Apel —

PROCES-VERBAL

Curtea de Apel din Iaşi,—Secţiuni Unite. Astăzi 8 Octombrie 1908.

No. 6561.

Curtea, convocată de d. prim-president pentru a lua cunoştinţă de adresa d-lui ministru al justiţiei No. 22,441 din 3 Octombrie a. c.

Văzînd că prin acea adresă se atrage serioasa atenţie a Curţei de Apel din Iaşi asupra indulgenţei exagerate şi une-ori inexplicabile pe care ar arăta-o în aplicarea legilor penale şi este invitată să pună mai multă severitate în judecarea infracţiunilor penale, ori-care ar fi persoanele trimise în judecata ei,

Considerăm ca magistraţii de orice grad, sunt depozitari ai suveranităţei naţionale, că în pronunţarea judecăţei lor şi în aplicarea pedepselor, ei nu pot avea altă călăuză de cît spiritul de dreptate şi conştiinţa lor;

Considerînd, că fără această suveranitate, neinfluenţată şi netimorată, judecătorii nu ar putea să 'şi îndeplinească înalta misiune pe care o au în Stat,

Considerînd că dacă Curtea ar fi putut rămînea indiferentă faţă de clevetirile din afară, ea nu poate, fără nescădere de prestigiu vătămătoare în prima linie ordinei sociale, să rămîe o păsătoare la bănuelile de parţialitate ce reiesă din adresa d-lui ministru al justiţiei, caci d-sa ne recomandă mai multă severitate în judecarea infracţiunilor penale, ori-care ar fi persoanele trimise în judecată, ca şi cum Curtea ar fi făcut vre-o dată deosebire de persoane, lucru ce altmintrilea, nici nu este prevăzut în raportul comisiei de anchetă, *care, din contra,* **constată că Curtea îşi face datoria şi justiţiabilii pot avea deplină încredere într'însa.** (*Această de pe urmă frază este supliniată în textul original*).

Că dacă, în afacerea Guttman, **singurul** *caz concret accentuat* camera de punere sub acuzare a pus în libertate pe prevenit pe cauţiune de 10,000 lei, aceasta s'a făcut pentru că dînsul suferise deja închisoare preventivă; că instrucţia era deja terminată; că faptul săvîrşit de dînsul era de natură a nu putea atrage de cît închisoare corecţională.

Că, prin urmare, nu poate fi vorba de indulgenţă neexplicabilă în cazul de faţă atunci cînd, chiar în materie de crimă este admisă eliberarea pe cauţiune de legea specială.

Iar subsemnaţii: Teodor Crivăţ, Em. Cernătescu şi Anton Suciu, care am admis eliberarea pe cauţiune, *declarăm că nici adată n'am regretat* **şi nici regretăm decizia ce am dat'o. (Se ştie că în raportul comisiei de anchetă se scrie că Curtea regretă că l'a eliberat pe Guttman).**

Faţă cu toate acestea, Curtea constată că şi-a indeplinit totdeauna datoria în limitele legilor şi în deplina se conştiinţă, *fără a ţinea vre-o dată seamă de ori-ce consideraţiuni extrinseci, fie în vederea persoanelor, fie în vederea curentelor ce s'au încercat a se face,* ne avînd alt ideal şi netinzînd la alt ţel de cît paza şi stricta aplicare a legilor, pentru a garanta ordinea socială şi a menţine prestigiul magistraturei.

Insărcinează pe d. prim-prezident a comunica d-lui ministru al justiţiei, că va continua a'şi îndeplini datoria şi de acuum înainte, ca şi până în prezent, cu aceiaşi imparţialitate şi că, în aplicarea pedepselor şi proporţionalizarea lor, va ţinea samă numai de împrejurările faptelor şi de conştiinţa sa.

(ss) I. Th. Burada, D. G. Sofian, Al. G. Hinna, T. Crivăţ, Em. Cernătescu, A. Suciu, D. Grigorovici, C. N. Buzdugan, G. Sturdza, C. Grigoriu, S. Zăhărescu şi D. Porfiriu.

Ultime informaţii

● *In aceeaşi pagină a numărului nostru de astă-zi publicăm, în întregul seu, procesul-verbal al Curţei de Apel din Iaşi.*

Ziarele liberale, în numerile lor de Sîmbătă, au publicat, «pasagii» din acel proces-verbal şi, falşificînd adevărul, au afirmat că curtea „a promis" ministrului, că, pe viitor, „va fi mai atentă în aplicarea legei penale".

Procesul-verbal invederează noul falş al ziarelor colectiviste.

◑ *Acum cinci zile d. M. B. Cantacuzino, presidentul clubului carpist local, a trimis* Epocei *un articol în chestia magistraturei din Iaşi.*

Articolul n'a fost publicat.

● Actualimente avem în Iaşi nici mai mult nici mai puţin de 91 cazuri de febră tifoidă, spune raportul oficial.

Numărul cazurilor însă trece de 120, iar de scarlatină avem 40 de cazuri.

Asta la „Voinţa Naţională" înseamnă că starea sanitară a Iaşilor „s'a îmbunătăţit"!

● Ministerul de interne a cerut prefecturei de judeţ să-i trimeată un tablou de toate societăţile de binefacere şi de cultură, care funcţionează şi în judeţul nostru.

◔ D. C. B. Pennescu, epitrop al cassei Sf-lui Spiridon, a fost alaltă-eri la Roman, unde a anchetat asupra conflictului ivit între d. dr. Ţurcanovici, medicul primar al spitalului „Precista Mare" şi d. dr. I. Popescu medic secondar al spitalului.

● Mîine se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericii Mitoc, filiala bisericei Banu.

● Membrii consiliului comunal se vor întruni astă-zi la orele 4 p. m., in şedinţă extra-ordinară, sub preşidenţia d-lui N. Gane, primarul oraşului.

Se va discuta, între altele propunerea inginerului şef al comunei, de a se face un rond la intre tăierea străzilor Sărărie şi de Sus.

● Confratele nostru „La Roumanie" din Capitală îşi va sărbători mîine 10 ani de existenţă.

Urăm excelentului nostru confrate viaţă lungă, încă întru răspîndirea ideilor partidului conservator democrat.

◔ **Consiliul Judeţian.**—Consiliul general al judeţului a fost convocat în seziune ordinară pentru ziua de 15 Octombrie a. c.

Iată programul lucrărilor de care consiliul urmează a se ocupa în această seziune:

Constituirea biuroului. Alegerea membrilor în comisiunea de statistică Jud. Alegerea membrilor în consiliu de recrutarea armatei contigentului anului 1910. Alegerea unui membru în comisiunea de rechiziţii militare. Alegerea a doi membri în comisiunea pentru înstrăinarea bunurilor statului şi răscumpărarea embaticurilor. Alegerea membrilor în consiliu de higienă. Alegerea membrilor şi supleanţilor care au a lua parte în comisiunile comunale de modificarea recensămîntului. Chibzuirea şi votarea bugetelor judeţului pe 1909 din 1910 (comisiune). Cercetarea compturilor judeţului pe 1907 din 1908 (comisiune). Fixarea taxei pentru paza de zi şi noapte în comunele rurale conf. art. 137 din legea comunală. Fixarea preţurilor zilelor de prestaţie la drumurile vecinale şi comunale în campania anului 1909 şi fixarea epocelor şi cantităţilor de lucru la drumuri în vederea legei drumurilor. Aprobarea creditelor deschisă de Delegaţiunea judeţană precum şi a acelui în sumă de 2500 lei aprobat de Minister cu ordinul No. . . . pentru stingerea procesului ce a fost intentat de d. locot. Eug. Asachi judeţului. Modificarea bugetelor judeţului pe a. c. 1908 din 1909. Deschidere de credite suplimentare şi extra-ordinare ce ar mai fi necesare asupra bugetelor pe a. c. 1908 din 1909. Aprobarea gestiunei financiare a şcoalei inferioare de meserii a judeţului pe cele trei luni din urmă din anul financiar 1907—1908.

Oficia d-lui ministru de interne prin care cere de a se menţine bursele acordate elevelor ce sunt în „Căminul moaşelor rurale" cum şi de a se acorda noi burse pentru acele ce se vor înscrie în toamna anului şcolar; petiţia d-lui Petru St. Ionescu, fost primar al comunei Hermenziu, prin care cere de a i se acorda un ajutor de 100 lei, pentru întreţinerea familiei sale.

Oficiile d-lor miniştri de interne şi industrie prin cari cer de a i se prevedea un număr de 2 burse pentru 2 eleve care să urmeze cursurile şcoalei şi atelierului de sericicultură din Bucureştri; oficia d-lui ministru al cultelor, prin care cere de a se înscrie în budgetul judeţului o bursă în suma de 300 lei pentru un elev din judeţ care să urmeze cursurile şcoalei de croitorie înfiinţată în Iaşi; exprimarea de avize asupra alipirilor, deslipirilor, modificărilor şi schimbărilor de reşedinţă a comunelor rurale din judeţ; expunerea situaţiei judeţului; exprimarea de dorinţi din partea judeţului; alte chestiuni ce se vor ivi în cursul seziunei ordinare.

● Ni se comunică încă un fapt, care aduce, — ce e dreptul — multă onoare d-lui Gr. Bârsan, directorul Liceului Naţional.

Elevul G. Z. din clasa VII m., lipsit cu totul de mijloace, cu toată silinţa şi buna purtare de care a dat dovadă, n'a fost scutit de taxă de directorul liceului, care n'a neglijat să'şi scutească de taxă pe fiul său. Elevul sus citat era ameninţat cu excluderea pentru neplata taxei. Colegii săi, îndignaţi de acest fapt, au colectat Sîmbătă suma de 30 lei, pentru a putea să'i plătească taxa şi numai aşa bietul elev a putut scapa pe eliminare.

◔ D. Alex. A. Bădăreu a plecat aseară cu acceleratul de 9 şi 5 în Capitală.

D-sa se va reîntoarce Vineri în localitate.

● D. dr. I. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, a plecat eri dimineaţă la Vaslui, spre a inspecta serviciul sanitar din acel oraş.

D-sa se va reîntoarce în localitate la 25 Octombrie a. c.

● Nu de mult s'a descoperit un nou strat foarte important de sare, sub matca Slănicului, la Gura-Slănicului, în punctul unde noul drum de la Trg.-Ocna la Slănic străbate rîul.

Săpîndu-se un puţ pentru aşezarea stîlpilor podului care va trece peste rîu, lucrătorii au dat la o adîncime mică, sub un strat de argilă de grosime redusă, de un strat de sare analog cu acela care se exploatează acuma la Slănic.

Direcţiunea salinelor, îndată ce a fost înştiinţată de această descoperire, care are însemnătate şi din punct de vedere geologic, a dat ordin să se distrugă sarea extrasă în timpul lucrărilor şi a trimis la faţa locului un supraveghetor.

● **Incendiul din strada Cucu.**—Azi dimineaţă la orele 4 şi jumătate un incendiu a izbucnit în str. Cucu No. 49, la brutăria lui N. Foreş.

Cum dimineaţă sufla un vînt puternic flacările s'au întins cu mare iuţeală şi cu toate ajutoarele date de lucrătorii brutăriei, clădirea a fost cuprinsă în scurt timp de flacări.

De la brutărie focul s'a întins mai departe cuprinzînd şi casele cu No. 3 din strada Sf. Pantelemon ce vin în dosul brutăriei.

O mare panică s'a produs la faţa locului, căci cea mai mare parte din locatari dormeau încă.

S'a dat de ştire pompierilor, însă pînă să sosească ei, flacările se întindeau mereu.

Au sosit imediat la faţa locului d-nii: P. Argintoianu, comisarul disp. III-a, V. Dan comandantul corpului de sergenţi, I. Ştiubei, comisarul disp. IV-a şi agenţii poliţiei.

De la casele No. 3 din strada Pantelemon, care era aproape distrusă, flacăriła s'au propagat la casele cu No. 1, iar pe de altă parte focul s'a întins la casele No. 51 din str. Cucu şi mai apoi la No. 53.

Vecinii înspăimîntaţi de proporţia ce o lua incendiul au început să'şi scoată lucrurile de prin case şi toate ajutoarele ce le dau, păreau zădarnice.

Au sosit şi pompierii, care au început să lucreze pentru localizare; flacările însă în scurt timp s'au întins şi asupra caselor cu No. 35 din strada Cucu, în timp ce celelalte case cuprinse de flacări erau aproape complect distruse.

Abia pe la orele 8 şi jumătate pompierii au reuşit să localizeze în parte focul şi să împiedice propagarea flacărilor.

Localizarea deplină s'a făcut abia către amiază.

D. Procuror Livaditi care a sosit la faţa locului a făcut primile cercetări.

S'a constatat că focul a luat naştere de la brutăria lui Iţic Goldemberg. Casele No. 53 şi 55 din strada Cucu erau proprietatea d-lui M. Grumăzescu, direstorul liceului din Pomîrla şi erau locuite de mai mulţi chiriaşi. Ele erau asigurate la „Naţionala". De asemeni şi casele din strada Sf. Pantelemon, care au fost distruse, erau asigurate.

Pagubele cauzate de incendiu sunt destul de mari.

Din ordinul d-lui procuror Livaditi s'au făcut cîteva arestări. Se crede că focul ar fi fost pus.

◔ Aflăm cu plăcere că starea sănătăţei d-lui C. B. Penel, artist societar al Teatrului Naţional, care se află în sanatoriul din Bucureşti, s'a îmbunătăţit mult.

Dorim fruntaşului scenei noastre o cît de grabnică şi deplină însănătoşare.

● D. căpitan Arabu Anibal, din regimentul 13 Stefan cel Mare, a fost numit şef a biroului de recrutare şi mobilizare al regimentului.

● Elevul Ghica Constantin, din cl. V-a a şcoalei fiilor de militari din localitate, a fost şters din controalele a cestei şcoli.

◔ D. profesor doctor A. Ernest Djuvara a fost numit raportor la concursul ce se ţine în Iaşi pentru catedra de Anatomie descriptivă.

◒ S'a făcut propunere administraţiei comunale ca să organizeze o expoziţie internaţională în Iaşi.

Primarul a convocat la o consfătuire pe şefii instituţiunelor locale, pe fruntaşii comerţului şi idustriei, ca să se pronunţe asupra propunerei.

◒ Din Burdujeni ni se comunică că eri a trecut prin acea localitate delegaţii comisiunei Dunărei, compusă din d-nii Nebil Surjac Bey şi Ali Ian Bey, delegaţii Turciei, Hamilton E. Browne, delegatul Angliei şi W. F. B. Wervers, delegatul Olandei.

Comisiunea a luat drumul spre Galatz.

◔ Duminică s'au întrunit comisiunile pentru conferinţile didactice lunare din Iaşi, la şcolile destinate şi anume: Secţia I, sub presidenţia d-lui Lascar Matisaru, directorul şcoalei Carol I, s'a întrunit la şcoala de fete din Păcurari.

Secţia II-a sub presidenţia d-lui Ioan Petrescu, la şcoala primară Mihail Kogălniceanu.

Secţia III-a la şcoala Adamachi, sub presidenţia d-lui Dafinescu.

Şi secţia IV-a la şcoala primară Vasile Conta, sub presidenţia d-lui N. Arbore.

S'a procedat la distribuirea subiectelor pentru cele trei feluri de conferinţe şi anume: Probe practice, probe intime şi probe publice.

Duminica viitoare va avea loc prima conferinţă la şcoala Mihail Kogălniceanu şi va vorbi d. institutor Cezar Tăzlăuanu despre „Un cuvînt normal cu A".

● **Judiciare.**—Procesul în calomnie pe care d. avocat Osw. Teodoreanu l'a intentat procurorului Hamangiu a fost repartizat la secţia II-a a tribunalului cu termen la 22 Octombrie.

— Importantul proces pe care administraţia comunei Iaşi l'a intentat uzinei electrice locale se va judeca la 11 Decembrie la secţia II a Curţei.

— Administraţia comunală a intervenit în falimentul fabricei de conserve din Iaşi şi a cerut reziliarea contractului ce-l are cu dînsa şi să fie pusă în posesia fabricei, potrivit contractului.

— Camera de punere sub acuzare va cerceta mîine cererea de punere în libertate pe cauţiune, făcută de deţinutul neguţitor Sommer.

● Comisiunea examinatoare a lucrărilor candidaţilor la catedra de anatomie descriptivă s'au întrunit alaltă-eri după amiazi, la Universitate sub preşedenţia d-lui dr. I. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar.

Comisiunea a ales ca raportor pe d. prof. dr. Juvara.

Ea se va întruni din nou în ziua de 25 Octombrie, cînd se va începe concursul.

Telegrame

Bucureşti, 13 Octombrie.

Zvon tendenţios

Bucureşti.—In cercurile liberale se afirmă că d. Dim. Sturza a fi primit o telegramă din Viena, din partea d-lui Ionel Brătianu, prin care ministrul de interne îşi exprimă părerea ca delegaţii romîni pentru încheierea convenţiei comerciale cu Austro-Ungaria, să părăsească Viena imediat.

Acest zvon a fost scos de brătienişti pentru a zădărnici politica externă a d-lui Dim. Sturdza.

Numire de comisiune

Bucureşti.—Ministerul industriei şi al comerţului a numit o comisiune care să se ocupe cu chestiile de export.

Comisiunnea se compune din d-nii: dr. Creangă, secretarul general al ministerului, Maximilian Popovici, Gr. Vulturescu şi Virgil Soroceanu.

In chestia fraudelor de la direcţia închisorilor

Bucureşti.—D. Dobrovici, directorul general al închisorilor a înaintat azi dimineaţa raportul său d-lui Ionel Brătianu, ministru de externe, asupra fraudelor de la direcţia închisorilor.

Se zice că aceste fraude sunt foarte mari.

Instrucţia în această afacere, de asemeni a fost terminată.

Ştiri false

Petersburg. — Agenţia telegrafică din Petersburg declară falşă ştirea respîndită în străinătate cu privire la un pretins conflict sau duel între girantul ministerului afacerilor străine d. Sarikow şi principele Furstenberg consilier al ambasadei Austro-Ungară.

Ciuma bubonică

Lisabona.—Epidemia de ciumă bubonică creşte în insula Terciera din Azorele portugheze.

Media deceselor este de 7 pe zi.

Evenimentele din Balcani

Constantinopol.—Marchizul Pallavicini ambasadorul Austro-Ungariei a făcut eri demersuri pe lîngă Poartă din cauză boicotărei mărfurilor austriace la Valona.

Poarta a făgăduit a face tot ce va fi necesar spre a împiedeca boicotarea.

*

Constantinopol. — „Jeni Gazeta" publică un interview avut cu d-nul Novacovici care a negat a fi venit aci, în misiune oficială, spunînd că socoteşte, date fiind evenimentele actuale, că este bine ca barbaţii politici ai ambelor state direct interesate de acele evenimente să se întrunească spre a conferi. Intru cît priveşte compensaţiile teritoriale, ar fi lucru deplasat de a se vorbi acum de el.

Legaţiunea sîrbă declară că este falşă aserţiunea după care d. Novacovici ar avea de remis Sultanului o scrisoare autografă a regelui Petru. D. Novacovici stă aci 10 zile din cauză că serbările bairamului îl silesc să întrerupă conferenţele.

*

Colonia.—O telegramă din Berlin publicată de „Gazeta de Colonia" zice că convorbirile ce le-a avut d. Iswloski cu principele de Bulov şi cu ministrul von Schoen confirmă dorinţa ambelor state de a linişti lumea şi de a împiedeca complicaţiuni mai grave, favorizînd un acord al puterilor.

Tonul amical al acestor convorbiri a corespuns cu legăturile tradiţionale de prietenie între Petersburg şi Berlin.

*

Belgrad.—Prinţul moştenitor Gheorghe, însoţit de o misiune specială, a plecat azi dimineaţă la Viena, iar de acolo se va duce la Petersburg.

ADUC la cunoştinţa comercianţilor de băuturi spirtoase, că le pot procura rachiu de perje (ţuică) de ori-ce tărie, de la 40—75 grade, rachiu de tescovină, de drojdii şi de vin (cogniac), provenite din fabrica mea situată în comuna Costuleni jud. Iaşi.

A se adresa în Iaşi, stradela Albă No. la *Maiorul Radu Dimitrescu.*

Păziţi-Vă a spala cu Clor!!
Clorul Vă distruge lengiurile!!

Singura instituţie care pe baza unui preparat chimic—invenţiune cu totul nouă—spală rufele fără CLOR dîndu-le o albeaţă incomparabilă—e noul stabiliment de:

SPĂLĂTORIE CHIMICĂ ŞI BOIANGERIE

„MODERNA"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 24 (lîngă Noak

Se spală chimic şi se vopseşte mai bine ca ori unde orice Haină de Dame, Domni, Copii, Toalete de Bal cele mai scumpe, Uniforme militare, etc.

Serviciu prompt. — Preţuri modeste.

NOU! NOU!

Sticlele „Isometrop"

Cea mai clară vedere, experimentată cu razele *Roentgen.* Premiată de toate academiile oculistice.

Asigură **conservarea ochiului,** evită fluorescenţa şi *măreşte vederea*

Se incadrează

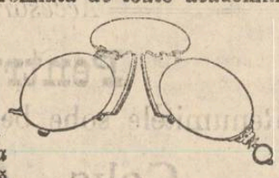

în ori ce formă de ochelari; montările cele mai noui şi mai sistematice.

Singurul depozit la
Magazinul de optică **W. FISCHER**
IAŞI, Strada Lăpuşneanu 30

Mare depozit de Binocle "Flamarion"

Corespondent perfect cu scriere frumoasă cunoscînd bine limbele romînă şi germană se caută la

CASSA BOURNE & Co. — Jassy.

Cabinetul de Chirurgie dentara
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA
se va muta de la 26 Octombrie c. tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25,** d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang

Dr. H. IVAINER
MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris pentru boale de copii, s'a stabilit în Iaşi. **Str. Primăriei No. 30**

Prima Boiangerie şi Curăţătorie Chimică
pentru haine Bărbăteşti, Dame şi Militari
LA PARIZIANU
STRADA VECHE 45
(vis-à-vis de Biserica Sfi. Sava)
se execută orice lucrări atingătoare de această branşă, prompt, conştiincios şi mai eftin ca ori-unde.
Se preschimbă gulere de catifea la Paltoane si Pardesiuri
Inştiinţat prin o cartă poştală mă prezint la domiciliu.
— Primesc comenzi din toată ţara —

Prima Fabrică de Argintarii
SUSSMANN & GRANET.—Iaşi
Repară ori-ce, obiecte de argint şi argintate.
Preţuri foarte moderate.
Pentru informaţiuni a se adresa d-lui B. Sussman, Str. Ştefan cel Mare No. 36.

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie și boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a fiecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice *„Hercules“* şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI

universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb ‖ **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente Accesorii* şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă

Renumitele sobe belgiane **„GODIN“**.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor.—Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţurile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

Gonosan
MARKE

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntimpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

GRILLAGES 1m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

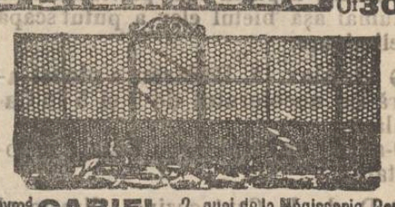

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. **5f.**

FONDOIR DÉPOSE
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL,
2ter Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.

A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

---

10 lei ZILNIC

şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor *Sărţi* pentru detaili Agenţii de publicitate „Presa“ Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
Str. Armeană No. 3

Mai multe sute doamne bogate (noui cereri) doresc **căsătorie** imediată.

Reflectanţi serioşi (chiar şi fără avere) să se adreseze lui **L. Schlesinger, Berlin 18.** (Cea mai mare şi de seamă agenţie matrimonială internaţională) nu anonimă.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Cruci 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

SE CAUTA ELEVI LA TIPOGRAFIA H. GOLDNER.

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi *Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.*

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au întîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea
la 17 Octombrie 1908

LEI 100.000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumătate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 132

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	loz intreg	32—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

» » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 560. IAŞI Joi 16 Octombre 1908

IN CHESTIA MAGISTRATUREI

— Discurs rostit de D. A. A. BADAREU —

Domnii mei,

De la ultima noastră întîlnire s'au petrecut în politica noastră internă şi cea externă, fapte de o deosebită importanţă, unele chiar de o mare gravitate, fapte faţă cu care partidul nostru nu poate rămânea impasibil.

Dacă am fi un simplu partid istoric am face începutul activităţei politice pentru anul acesta, cu întroducerea devenită şi ea clasică la celelalte partide istorice. V'aşi presenta un extract de pe chitanţierul cotizaţiilor şi v-aşi ruga pe cei ce sunteţi în curent cu plata să votaţi excluderea din club a acelor cari au remas în întârziere.

Cunoaşteţi că pe această chestie s'au dat deja cîte-va lupte în sînul partidului liberal, la clubul din Bucureşti şi o luptă şi mai omerică la clubul din Vaslui.

La liberali formele aceste de luptă sunt naturale. Partizanul se întreabă continu ce-i dă partidul; iar direcţia partidului cere socoteală partizanilor cît au restituit partidului, din ceia ce au primit prin partid, de la vii şi de la morţi, cum zice zicătoarea.

In partidele în care legătura între partizani este numai externă şi bazată pe interese, e foarte legitimă precăderea care se dă socotelilor.

Nu zic că n'o fi practic acest sistem, dar daturile şi luaturile ne jucînd nici un rol în partidul nostru şi relaţiile dintre noi fiind cimentate prin legătură sufletească, prin comunitate de sentimente şi de idei, prin admiraţiune extra-ordinară pentru d. Take Ionescu, şi prin devotamentul fără rezervă către şeful nostru, înţelegeţi pentru ce nu începem campania noastră cu socotelile clubului.

Aceasta însă nu vă împiedică să vă amintiţi că suntem în luna Sf. Dimitrie, şi că deşi clubul nostru are onoarea de a număra între membrii săi pe proprietarul casei în care ne aflăm mai ales ca partid conservator, avem datoria de a respecta prerogativele pe care legea le acordă proprietarilor şi deci vă rog să nu uitaţi de chiria Sfîntului Dimitrie.

Politica externă

In ce priveşte politica externă, orientarea pentru atitudinea noastră, a fost expusă atît de magistral, de însuşi şeful nostru, în întrunirea de la clubul din Bucureşti. E momentul ca conştiinţa naţională să se manifeste cu tărie şi cu deplină încredere că voinţa ţărei va fi sprijinită cu energie în interesele cele mari ale neamului, de autoritatea şi influenţa Majestăţei Sale, care pentru fericirea noastră se află acum deplin restabilit preocupat în fie care moment de mărirea Romîniei.

Chestia magistraturei

In politica internă faptul grav, care a atras deja preocuparea noastră şi care cere o atitudine energică din partea noastră, este înjosirea autorităţei judecătoreşti de către chiar ministrul Justiţiei, obligat de lege să facă dincontra totul nu numai pentru a apăra această autoritate ci şi pentru a o spori.

Cunoaşteţi faptele. Prin trei adrese publicate în „Monitorul Oficial„ Domnul Stelian ministrul de Justiţie, a înjosit Curtea de Apel din Iaşi.

Obiectul acestor adresele fost calificat prin comunicatul oficios din „Viitorul" de: *avertisement Curţei de Iaşi*; *admonestaţie Procurorului General, blam Procurorului Stoenescu.*

Dar chiar dacă n'ar fi fost caracterizate aceste adrese în felul de mai sus de presa oficioasă, cunoaşterea conţinutului lor e de natură să ne întristeze şi să ne facă să ne dăm seama că ne aflăm în faţa unor acte foarte grave.

Blamul procurorului Stoenescu este nedrept; admonestarea procurorului general este şi nedreaptă şi nelegală; dar blamarea Curţei întregi, în termenii nesocotiţi în care a fost făcută, pe lîngă că-i nedreaptă şi nelegală şi ridică prestigiul uneia din cele mai înalte instanţe de fond, până a face dintrînsa un organ primejdios, în loc de organ social folositor; ea constitue un act de atentat din partea puterei executive contra suveranităţei puterei judecătoreşti şi deci o primejdioasă violare a Constituţiei. Ministrul după legea organică judecătorească, este în ce priveşte magistraţii inamovibili numai un organ de control. El nu poate aplica acestora nici o pedeapsă, ori cît de mică ar fi ea, de cît în caz de refuz de a ţine şedinţa sau de a delibera şi pronunţa hotărîrile în termenul legal.

Motivul acestei loviri este—lucru curios—chiar ridicarea justiţiei provocînd îndreptarea răului, făcînd operă de purificare prin lovirea magistraţilor, care nu corespund misiunei ce li s'a încredinţat.

Dacă acest motiv ar fi real apoi cine ar trebui purificat mai întâi, ar fi actualul guvern, ce ar trebui purificat prin alungarea Ministrului de Justiţie Stelian care a dovedit o aşa enormă lipsă de simţ, întrebuinţînd mijloace de acelea care înjosesc justiţia în loc s'o rîdice.

Dacă cercetăm însă pretextele pe care le dă ministrul de justiţie în actele sale, de care am vorbit mai sus, vedem că motivul real este terorizarea magistraturei, care nu-şi îndoaie grumazul în faţa puterei guvernului liberal şi lovirea în partidul politic al căruia succese a vîrît în groază pe liberali ca guvern şi mai ales ca partid.

Domnul Stelian în a căruia caracter este cunoscut că predomină resentimentul şi ranchiuna, căci noi de la Iaşi cunoştem cazuri cînd d. Stelian refuza săptămîni, luni şi chiar ani—după importanţa procesului—să salute pe magistraţii care îndrăzuise să respingă concluziunile sale.

Un aşa caracter nu poate ierta Iaşului că i-au preferit în opoziţie pe Gh. Cristofor; iar la guvern, fiind ministru de justiţie, abea i-a acordat 3 voturi peste majoritatea trebuitoare.

Domnul Stelian îşi închipue că numai anarhismul naţionalist al domnilor Cuza şi Iorga poate să reducă puterea partidului nostru din Iaşi,—putere pe care d. Stelian a simţit-o dat fiind orgoliul său de om ajuns,—de atîtea ori şi atît de dureros. D. Cuza mai abil atacase magistratura Iaşană pe tema venalităţei şi a jidovismului, fără a uita, bine înţeles, tachismul şi mai ales bădărănismul, descriind pe falitul Leff ca pe un vechiu tachist.

Toată lumea ceruse o anchetă, care să cerceteze faptele de care erau învinuiţi magistraţii din Iaşi. D. Stelian nu dăduse nici o atenţie învinuirelor nici cînd au fost formulate unele dintr'insele de către procurorul Hamangiu, nici cînd au fost exploatate de agitatorul Cuza. D-sa a plecat într'un lung concediu cu scrisorile lui Hamangiu în buzunar şi nu s'a grăbit să între în ţară nici cînd scandalul a devenit public prin „Neamul Romînesc".

D-sa ştia că învinuirele nu puteau să fie adevărate. A premeditat însă să tragă un profit politic din acest scandal.

A doua zi după sosirea sa în ţară „Viitorul" ne-a dat prin revista sa din 11 Septembrie intitulată „Ancheta ministerului de Justiţie" sentimentele d-lui Stelian.

După ce reproduce convorbirea pe care d. Stelian ar fi avut-o cu delegatul Curţei de Iaşi, d. Prim Prezident Burada, şi respunsul pe care ministrul l'a dat delegatului Curţei, formulează precum urmează sentimentele d-lui Stelian în privinţa acestei anchete:

„Cel puţin acum să se lese la o parte „de catră oamenii bine intenţionaţi (fă„cînd probabil aluzie la tovarăşii cartelaţi) „tot ce ar putea complica în mod zădar„nic mersul anchetei, şi să întârzie pu„nerea în evidenţă a răului celui mai „grav, de care poate să sufere magistra„tura din Iaşi şi în genere cea din Mol„dova.

„Răul acesta nu este altul de cît înte„resul foarte explicabil—vedeţi că nu „lipseşte nici cuvîntul explicabil—ce-l „are d. Bădăreu, de a face să se acredi„teze versiunea că e stăpîn pe magistra„tura din Moldova şi că aceasta face tot „ce-i dictează el".

Legenda cunoaşte pe Bădăreu ca avocat de procese corecţionale şi vedeţi dar, cum era natural, ori care ar fi fost rezultatul anchetei, ca Curtea de Iaşi să fie blamată pentru felul cum judecă procesele corecţionale şi să fie insultată prin invinuirea că ţine socoteală de persoana delicvenţilor şi de apărătorii lor.

Cu alte cuvinte Curtea este autorul material al înjosirei justiţiei; iar eu, autorul intelectual.

Dacă s'ar fi ştiut la Ministerul de justiţie că de cînd am eşit din Minister, am pledat aproape în tot atîtea procese civile şi comerciale, cît corecţionale, de sigur că Curtea ar fi fost blamată şi pentru felul cum judecă afacerile civile şi comerciale.

Să ne mai mirăm că n'a servit la nimica constatarea comisiunei de anchetă că: *Curtea de Iaşi în deciziile sale nu este influenţată de cause exterioare; că cercetarea dosarelor desminte învinuiri de hatîr pe influenţe locale; că Curtea-şi face datoria şi că justiţiabilii pot să aibă deplină încredere întrînsa!*

Calomniile d-lui Stelian,

Domnul Stelian neţinînd socoteală de această constatare m'a calomniat cu ştiinţă pe mine direct, pe Curte prin reflexie.

Eu sunt deprins cu calomniile şi tare pe conştiinţa mea, am crezut tot-deauna că pot să întrebuinţez timpul meu mai folositor şi să nu mă las paralizat de calomniile sistematice şi deci zilnice. Trebue să constataţi însă cu această ocazie împreună cu mine, că calomniatorii constituesc o primejdie socială. Aceşti răi făcători aduc prejudiţii nu numai individualităţii calomniatului prin tulburarea pe care o produce mai totdeauna în sufletul celor atacaţi—cu rare excepţii—dar reduce utilitatea socială a omului calomniat şi prin reflecţie poate compromite instituţiile cele mai mari şi mai utile, cum e cazul magistraturei de la Iaşi.

Dacă v'aţi lua după adresele d-lui Stelian şi după comentariile pe care ziarele cartelului le fac acestor adrese, a-ţi crede că, de cînd am eşit din Minister sunt nedezlipit de uşile Curţei de Iaşi şi de braţul magistraţilor cînd vin la şedinţă sau cînd părăsesc Curtea. Şi totuşi, Dumnevoastră vă plângeţi şi cu dreptate, că de cînd am eşit din minister sunt un musafir şi încă un musafir foarte rar pentru Iaşi. Colecţia ziarelor de toate nuanţele este de faţă pentru a dovedi că'n mijlociu nu sunt în Iaşi mai mult de şase zile pe lună. Deciziile Curţei stabilesc—trebue să o constat cu durere şi cu părere de rău—că în doi ani şi jumătate de cînd am părăsit ministerul am pledat numai *două-zeci şi cinci* de afaceri civile, comerciale, corecţionale la ambele secţiuni a Curţei dintr'un total de 724 deciziuni civile, deciziuni comerciale şi de 6500 deciziuni corecţionale. Nu mai vorbess de rezultatul acestor decizii ca să n'am aerul că mă plîng.

De la 1 Septembrie 1902 pînă la 15 Dec. 1904 adică pînă în ajunul intrărei mele în minister, prin urmare într'o epocă de timp de o întindere egală, am pledat la cele 2 secţiuni într'un număr de 230 afaceri In perioada de la 1891 pînă la 1897, adică pe cînd eram membru în gruparea radicală şi cînd deci, nu se putea vorbi de influenţa mea, am pledat în mijlociu şi pe ficcare an, un număr de procese de şase ori mai mare. Succesul meu ca avocat a mers în raport invers cu însămnătatea mea politică şi a stat în raport direct numai cu cantitatea de muncă pe care clienţii au ştiut că o pot da avocaturei.

La tribunalele din circumscripţia Curţei de Iaşi pledoariile mele sunt tot atît de rari. La tribunalele Roman, Vaslui, Fălciu, n'am pledat nici odată. La cele lalte toate la un loc m'am presentat în 10 afaceri.

In ce priveşte Curtea de Iaşi faptul de mai sus petrecut cu mine s'a repetat continuu cel puţin de la inamovibilitate încoace cu toţi avocaţii. Clienţii au părăsit pe advocaţii oameni politici pentru advocaţii care rămîn străini cu totul de politică, sau fiind numai figuranţi în politică îşi închină toată activitatea lor studiului profesional.

In urma inamovibilităţei advocaţi cu nume ca defuncţii Gh. Mărzescu, Vasile Gheorghian s'au văzut părăsiţi de clientela care s'a adresat la profesionişti ca defunctul Bejan, ca d. Nicoleanu, Pandele Zamfirescu, V. Dimitriu, D. Alexandrescu, Nicolaide, Cristofor şi mai apoi M. Cantacuzino, P. Sion, E. Herovanu, O. Teodoreanu, etc.

Un avocat ca d. V. Seuli nu şi-a putut menţine clientela de cît graţie imprejurărei că găsea mijlocul să fie în opoziţie chiar cînd partidul seu era la guvern şi pentru că apărea extrem de rar la şedinţele Parlamentului.

Clienţii îşi dădeau aşa de bine seama că numai munca advocatului nepreocupat de lucruri străine de profesiune putea să le aducă succese, încît şi pe advocaţii foşti magistraţi în Curte îi tratau la fel ca pe advocaţii politici. Cu alte cuvinte clienţii contau tot aşa de puţin pe influenţa de prietenie cu magistraţii ca şi pe influenţa politică. Foştii consilieri Gh. Dimache, Alexandru Teodoreanu, Gh. Roiu şi def. M. Suţa n'au putut să aibă în advocătură de cît atîta succes cît le-a permis deprinderea lor cu munca şi puterea lor de muncă.

Chiar dl. Toma Stelian adunase din avocatură peste jumătate milion, pe cînd nu era nici macar membru în comitetul executiv al clubului liberal din localitate.

S'ar putea zice că ceia ce susţin eu, dacă este adevarat pentru advocaţii oameni politici, nu mai este adevarat pentru advocaţii foşti miniştri de Justiţie.

Din nenorocire din Iaşi n'au eşit de cît doi miniştri de Justiţie. Dacă aşi afirma că dl. Grecianu a pledat de la eşirea din minister mai puţine procese de cît înainte de a intra în minister, mi s'ar obiecta poate că faptul nu e concludent, termenii proporţiei fiind prea mici. Cu afacerile mele însă nu se mai poate face o ast-fel de obiecţiune, căci scăderea este sensibilă chiar pentru un observator miop; iar pentru mine dureroasă.

Pe ce se bazează însă această credinţă în influenţa advocatului fost ministru asupra magistraţilor? De sigur pe sentimentul recunoştinţei din partea celor numiţi sau înaintaţi de fostul ministru.

Dar în chestia recunoştinţei magistraţilor, numiţi de mine la Curtea de Iaşi n'a avut dl. ministru Stelian exemplu despre puterea sentimentului de recunoştinţă cu cazul procurorului Hamangiu, şi dacă n'au toţi magistraţii sentimentul conştienţei, aşa de desvoltat ca dl. Hamangiu, ca să controleze pe magistraţi şi să-i ajute să nu cumva să greşească în procesele în care apare fostul lor ministru; au măcar ca o conştiinţă mijlocie ca să reziste la explozia sentimentului de recunoştinţă cînd apare acel fost ministru!!

Dar în definitiv găsiţi d-voastră că societatea noastră în genere pătimeşte de boala recunoştinţei? Eu cred că ingratitudinea creşte mult mai uşor pe solul nostru social.

Ţara aceasta a cunoscut în adevăr miniştri despre care clienţii credeau că au influenţă asupra magistraţilor. Puterea atribuită acelor miniştri se baza mai mult pe sentimentul teroarei de cît pe acel al recunoştinţei.

Era vorba de miniştri care ţinuse de repetate ori şi în delung timp portofoliul justiţiei; de miniştri care-şi recrutase magistraţii din tovarăşii de luptă cei mai încercaţi. Tovărăşia reală de luptă, poate lăsa urme în unele temperamente de sectari în primii ani de magistratură, căci pentru ziua de azi eu recunosc că nu mai avem magistraţi care în sala de deliberare să-şi mai aducă aminte de sentimentele lor politice.

Numirile în magistratură

Eu pe lîngă că am fost un ministru de scurtă durată, am procedat cu numirile de la Iaşi cu toată grija ca să nu atrag bănuelile şi să reduc din prestigiul magistraturei din capitala Moldovei, adică a regiunei la a căreia înalţare am închinat în special activitatea mea.

Recapitularea faptelor este suficientă ca să răstoarne bîrfelele că m'aşi fi preocupat în numirile ce le-am făcut, de avocătura mea viitoare.

Am propus trecerea la Inalta Curte de Casaţie a d-lui Prim Preşedinte Burada; am stăruit mult de d-sa ca să primească această înaintare; se găsise mijlocul ca d. Burada să fie transferat şi cu catedra sa.

După cîteva săptămîni de refecţiune, d. Burada mi-a declarat că faţă cu greutăţile sale de familie, găseşte că neînsemnatul spor de salar ce îi aducea înaintarea, nu acoperea sporul de cheltueli a vieţei de Bucureşti.

Prim Preşedinţia Curţei o oferisem, după cum se cuvenea, Presidentului I. Vrînceanu, care din nenorocire pentru magistratură, a murit subit în ajunul numirilor de la Inalta Curte.

Cine a cunoscut pe Vrînceanu îşi dă uşor seama că prin caracterul lui nu putea fi vorba să se bazeze vre-un calcul, căci de la rigiditatea unor ast-fel de oameni, numai servicii prin justiţie nu putea-i aştepta, chiar dacă ai fost destul de ticălos să te gîndeşti la dinsele.

In numirile făcute la Inalta Curte, n'am luat de cît pe un singur consilier de la Curtea de Iaşi şi pe acela după merit şi după vrchime, pe Eugen Donici, a căruia moarte prematură a fost viu regretată de unanimitatea Inaltei Curţi, atît de mult se distinsese şi acolo prin cunoştinţele sale şi prin caracterul seu.

De sigur că dacă aşi fi umblat după numiri din nou în vederea avocaturei mele, aşi fi putut impune în numirile de la Inalta Curte pe mai mulţi consilieri din Curtea de Iaşi.

In mişcarea provocată prin moartea lui Vrînceanu, am înaintat Prezident de secţie, pe d. Sofian, magistrat de carieră, cu cea mai mare vechime din Curte, iar consilier în locul seu, am numit pe d. C. Grigoriu, iarăşi magistrat de carieră şi pe care'l găsisem în Curte ca procuror de secţie, după ce la Tribunal trecuse prin toate gradele inclusiv Preşedinţia.

Cînd s'au făcut locuri vacante, fie prin transferarea la Bucureşti a d-lui consilier Vidraşcu, fie prin retragerea d-lui consilier Volenti, am numit persoane străine de localitate ca d-nii Roman şi Mladoveanu—acest din urmă fost procuror general la Curtea de Craiova, sub guvernul liberal şi pe cari nu i-am cunoscut personal de cît în ajunul *numirei.*

In definitiv, astăzi între cei 12 consilieri cari judecă în Curtea de Iaşi, numai trei au fost numiţi de mine, şi anume d-nii Grigoriu şi Zăhărescu, magistraţi de carieră, şi d. D. Grigorovici, fost magistrat, dar numit pe baza stagiului de avocat, Până la vrîsta la care a intrat în Curte, toată lumea a putut constata caracterul lui Grigorovici, care şi în administraţie la comuna Iaşi, a fost mai mult judecător de cît om politic şi ar fi fost o copilărie din partea mea să cred—dacă aşi fi umblat după aceasta—că va deveni om politic tocmai cînd 'l voiu fi numit judecător.

Dacă aşi fi dorit prieteni politici în Curte şi dacă n'aşi fi căutat să rîdic ori ce pretext de bănuială asupra Curţei n'aş fi refuzat rugămintea d-nului Titus Istrati de a fi numit consilier în Curtea de Iaşi şi aş fi ţinut socoteală de dorinţa amicului D. Alexandrescu, jurisconsult eminent, a căruia renume a trecut de mult hotarele ţărei şi care în interesul studiilor sale voia să schimbe avocătura pe demnitatea de consilier în Curtea oraşului unde îşi are şi catedra universitară.

La tribunalul de Iaşi cînd a rămas vacant locul de prim president prin înaintarea la Curtea din Galatz a d-lui D. Buzdugan, am numit pe d. Savel Zăhărescu, unul din cei mai vechi prezidenţi din circumscripţia Iaşi, înaintea căruia însă, cu toată lunga-i preşidenţie de la tribunalul Fălciu, n'avusem ocazia să pledez nici odată.

Cînd am înaintat pe d. Zăhărescu la Curte am oferit prim prezidenţia tribunalului Iaşi, presidentului tribunalului Suceava, persoană cu totul străină de Iaşi şi pe care credeam că trebuie să-l înaintez pe baza statelor sale de serviciu şi a informaţiunilor ce existau la minister. Cînd d-l Bărsescu a refuzat, am deschis din nou anuarul, şi m'am adresat d-lui Urlăţeanu, persoană iarăşi cu totul străină de Iaşi, pe care l'am văzut întâia dată cu ocazia numirei.

Am păstrat pe toţi magistraţii tribunalului pe cari i-am găsit la intrarea mea în minister. Cînd dl. judecător de şedinţă C. Crupenschi, pentru interese de familie şi-a dat dimisia nu i-am primit-o de cît după ce şi-a repetat-o de mai multe ori şi după ce am făcut fără succes, o caldă insistenţă personală pe lîngă d-sa.

Am transferat în adevăr pe un singur judecător de şedinţă la o judecătorie tot din localitate, dar nu în vederea avocăturei mele viitoare, caci ştiam că am să-l regăsesc în tribunal şi chiar înaintat, dar pentru că din sectarism politic, vorbea despre mine, ministrul său de justiţie, dacă nu chiar în şedinţă, cel puţin în camera de consiliu, şi deci tot în exerciţiul funcţiunei, aşa cum mai tîrziu a scris la „Liberalul".

Iată cît de puţin avocat am fost ca ministru de justiţie în numirile pe cari le-am făcut în Tribunalul şi Curtea de Iaşi.

Să presupunem că cu toate faptele contrarii ar fi adevărat şi despre mine ceia ce a fost adevărat despre unii miniştri liberali, că avocatul, fost ministru de justiţie, este un element primejdios pentru prestigiul magistraturei, care la acest rău un om de guvern răspunde printr'un rău şi mai mare, lovind magistratura şi înjosînd-o?

Dacă inamovibilitatea singură nu-i un leac s'o complecteze; suprimînd

isvorul răului, pe avocatul fost ministru.

In 1899 s'a propus din inițiativă parlamentară un proect de lege prin care se interzicea avocatului fost ministru de justiție să pledeze pentru un timp limitat. Liberalii de atunci încoace sunt pentru a doua oară la putere, de ce n'au făcuto lege în acest senz? Probabil pentru că dînșii socot primejdioși numai pe avocații conservatori foști miniștri de justiție, nu și pe avocații liberali.

S'au dacă voesc să evite o lege care ar pune în străinătate într'o față tristă moravurile noastre, fiind că suntem în epoca acordurilor patriotice n'ar merita oare și puterea judecătorească un acord între partide în senzul ca miniștrii de justiție să nu mai poată pleda? Și dacă-i vorba să facem parte bănuelilor de ce interdicția de a pleda să nu se întindă la toți avocații foști miniștri, de oare-ce, de fapt, numirea inamovibililor se face prin consiliul de miniștri?

Reprezentații partidelor ar hotărî atuncea, dacă societatea noastră are destui privilegiați de avere cari cunosc magistratura și chestiile juridice pentru a-i face miniștri sau dacă democrația noastră nu vrea să facă din ministerul de justiție un apanagiu al plutocrației să-și vîre mințile în cap și să nu surpe magistratura calomniind-o prin calomniarea avocaților.

Avocații și evreii

Pentru a complecta înjosirea magistraturei din Moldova în genere și a celei din Iași în special trebuia la advocătură adaus jidovismul lui Bădăreu.

Ați văzut că cu chestiunea jidovismului, după ce adversarii mei au fost înfundați totdeauna. de cîte ori s'au referit în calomniarea mea la vre-un fapt precis, epuizînd împămîntenirile făcute sub guvernul conservator, au început a uza de anacronism. Au precizat acum în urmă cifra de bani pe baza căreia Leon Costiner a fost împămîntenit de mine pe cînd dînsul împămîntenit de liberali, era deja membru al clubului liberal din Botoșani la venirea mea la ministerul de justiție.

Dar și jidovismul advocăturei mele este o legendă falșă ca toate celelalte.

In epoca cea mai intensă din advocătura mea, în epoca de la 1891—1898 am avut 2% clienți evrei, 85% țărani, iar restul romîni tîrgoveți. Așa de general era impresia că eu sunt advocat de țărani, *advocat poporanist*, cum s'ar zice astă-zi, în cît primarul de pe atunci Nicu Ganea mă descria într'un articol semnat de d-sa în „Voința Națională" ca pe un avocat, care a înțesat toate barierile orașului cu samsari pentru a-i aduce pe toți țăranii, cari intrau în orașe pentru procese.

Inainte de devastările antisemite de la 16 Mai 1899, nimănui nu i-ar fi trecut prin minte să mă trateze de advocat jidovit. Insă după ce primarul Bădăreu a eșit, din sentimentul datoriei, cu acea ocazie, în stradă și a făcut tot ce a putut, pentru ca, cu concursul puterei armate să împiedice sălbătăciile rușinoase, am devenit mai întîi primar jidovit și apoi advocat jidovit, grație campaniei antisemiților. Și era foarte natural ca această campanie, după cum mi-a atras ura suggerată a unora, să-mi atragă simpaita altora și pe baza credinței în experiența mea de advocat să ti sporit procentul clienților mei evrei.

Dar care advocat important din această țară n'a pledat pentru evrei? D. Stelian ne-ar putea afirma că în milionul său de onorarii, banii evrești nu sunt majoritatea? Cunoscută fiind lumea noastră de afaceri nu e natural ca evreii ca și străinii de toate naționalitățile să joace un rol mare în toate afacerile cari vin înaintea instanțelor judecătorești?

De ce nu s'ar face un acord patriotic și asupra acestui punct ca avocații oameni politici sau macar avocații foști miniștri, să nu pledeze pentru străini și să nu figureze în consiliile societăților constituite cu capital străin?

Dar iarăși s'ar pune chestia dacă statul nostru democrat poate lăsa treburile publice numai plutocrației născute sau parvenite. In acest caz partidele noastre ar trebui, după exemplele partidelor socialiste din unele țări să-și întreție pe avocații lor oameni politici.

Un avocat om politic nu poate pleda contra adversarilor politici influenți din delicatețele de sentiment, ca să nu se zică că duce la bară animozitățile politice; nu poate pleda contra prietenilor politici; nu poate primi onorariu de la prietini politici; trebue să pledeze gratis pentru cei cu mijloace puține, din rațiuni electorale și dacă le va fi înterzis să pledeze pentru străini, vor trebui să primească alimente de la partid.

Car ce avocat de valoare își va mai pune talentul, experiența și munca sa în serviciul public în aceste condițiuni?

Treburile publice se pot trece de concursul avocaților? In lumea civilizată nimeni n'o crede. La noi o crede d. Sturdza, dar n'o practică.

Dacă e adevărat că d. Sturdza va lăsa toate hărtiuțile sale Academiei, se va cunoaște din scrisoarea unuia din cei mai străluciți avocați, cari au ilustrat baroul țării noastre, care a fost motivul aversiunei perseverente pe care d. Sturdza o are contra avocaților.

Știm că mai ales în democrație, avocații nu-s iubiți, democrațiile au mari calități, dar n'ar fi omenesc să n'aibă și cusururi. Printre aceste cusururi este invidia născută, nu atîta din instinctul egalității, cît din groaza opresiunei parveniților.

Democrația noastră trebue să se silească să fie dreaptă cu avocații și să-și deie samă că și în avocătură reușește *omul*, nu titlul, nici întîmplarea de a fi căzut peste această profesiune. N'au ajuns avocați mari, de cît acei cari au avut cultură, talent, temperament combativ și putere de muncă. In care profesiune sau întreprindere n'ai reuși cu aceste calități?

Nu vorbesc pro domo. Din convingere afirm, că într'o țară saracă de oameni, ca a noastră, treburile țării ar suferi, dacă avocații ar fi alungați din viață publică.

Odată stabilită legenda că avocatul Curței de Iași Bădăreu este jidovit, trebuia să vie și învinuirea că Curtea e jidovită, că majoritatea delicvenților, cari apar înaintea acestei Curți sunt evrei, de unde, formula cu mănuși: *Evreii profită de indulgența* Curței; iar formula brutală: *Curtea este de o indulgență exagerată, une-ori chiar inexplicabilă în vederea acestor delicvenți evrei.*

A venit și această învinuire.

Ca învinuire este o calomnie. D. Ministru Stelian comite o calomnie, cînd afirmă, în adresele sale, că bănuelile d-lui Cuza au fost legitimate de indulgența exagerată a Curței, d-nii Cuza și Hamangiu n'o bănuise de cît de indulgență față de evrei.

O eroare a comisiunei de anchetă

Este regretabilă însă, eroarea grosieră de fapt, făcută de comisiune, care afirmă că delicvenții evrei formează majoritatea delicvenților Curței. Comisiunea a procedat a priori în această afirmațiune din dorința de a face psihologia calomniatorului Cuza, crezînd că mulțimea delicvenților evrei și indulgența Curței au provocat bănueli în sipritul d-lui Cuza.

D. Cuza nu putea să se înșele, dînsul știa că cele 9 județe din circumscripția Curței de Iași, au o populație rurală de 1,204,413, pe cînd toate comunele urbane din aceste județe n'au împreună de cît o populație de 248,840. Un cunoscător al teoriei populației, nu putea să creadă că dintr'o populație ca cea de sus, în care populația evreiască e mai puțin de 200,000, adică mai puțin 14%, putea să deie majoritatea delicvenților.

Comisiunea de anchetă, venită tocmai de la București, putea să ignoreze natura populațiunei din circumscripția Curței de Iași; dar atunci ar fi trebuit să deschidă, dacă nu dosarele, măcar statisticile și atunci ar fi găsit ceia ce am găsit eu controlînd statisticile cu deciziunile Curței.

In epoca de bănuială, adică de la eșirea mea din minister pînă astă-zi, delicvenții Curței de Apel din Iași au fost în anul 1906, 3,595 din cari 3,191 romîni și 404 evrei, iar în 1907, 2,244 delicvenți, din cari 1,965 romîni și 279 evrei sau în total pe 2 ani 5,156 romîni și 683 evrei, adică delicvenți evrei abia au trecut peste 9%, iar nu majoritatea, cum afirmă comisiunea.

Cine știe, dacă s'ar fi cunoscut această proporție a delicvenților evrei, dacă s'ar fi mai afirmat că Curtea de Iași este de o indulgență și încă exagerată, ba chiar neexplicabilă!

Eroarea comisiunei este în adevăr și exagerată și inexplicabilă.

Ce este cu indulgența Curței?

Din numărul total de 5,839 delicvenți, Curtea a condamnat 2,498 din cari 107 evrei la închisoare 2,705 din care 494 evrei la amendă, iar restul de 636, din care 82 evrei achitați, adecă 12% achitați, 42% condamnați la închisoare, 46% condamnați la amendă.

Cum vedem condamnările la amendă predomină. Aceasta nu e însă o dovadă că Curtea de Iași e indulgentă și încă de o indulgență exagerată.

Domnului Stelian nu i iera ertat să vorbească cu atîta ușurință despre indulgența exagerată a Curței din Iași. Din raportul pe care D-sa l-a primit de la șeful statisticei ministerului de justiție a putut constata (vezi statistica judiciară din Romînia pe anul 1899. Imprimieria statului 1907) că toate infracțiunile grave sunt în scădere; iar infracțiunile ușoare, în foarte mare creștere; că pe cînd numărul datilor în judecată s'a întreit, numărul condemnaților la amendă s'a încincit, ridicîndu-se de la 25476 (1875—1879) la 121,261 (1895—1899) cu tendința de a crește și mai mult, dacă considerăm numai anul 1899, în care numărul condemnaților la amendă se rîdică la 136,164 față de 169635, numărul total al condemnaților, adică dîndu-ne 80.30/100 din numărul lor (54/100 pentru perioada 1875-1879; 78.2/00 pentru perioada 1885-1889).

Curtea de Iași este reprezentată în ce privește condemnațiile la amendă cu 46/100; iar coeficientul condemnaților la închisoare este pentru această Curte de 42/00 pe cînd coeficentul general pentru toată țara, pentru condamnările la închisoare este mai puțin de 20/00.

Din aceiași statistică a putut vedea la pagina 13 că delictul cel mai freqvent în Moldova este delictul de lovire reprezentat în Moldova prin coeficientul 98.2¹/000. Fără nici o trudă aruncîndu-și numai ochii pe tabloul grafic întins pe peretele din sala ministerului de justiție și în care delictul predominator pentru fie-care județ este reprezentat printr'o imagină specială ar fi văzut că în toate județele din circomscripția Curței de Iași cu excepția Bacăului predomină: *bătăile.*

O altă serie de delicte cărora Curtea de Iași ca și celelalte Curți le aplică amenda, fie din cauza stărei noastre sociale, fie pe baza dispozițiilor legei însăși este compusă din abuzurile de putere, distrugerile și strămutare de hotar, delictele silvice și contravențiunile prevăzute de legile speciale.

Aceste fiind faptele se poate învinui Curtea de Iași de indulgență? Și în tot cazul se poate vorbi de indulgență în vederea delicvenților și a apărătorilor lor, cînd peste 80/00 din acești delicvenți sunt țarani muncitori și dintr'inșii 60/00 se prezintă fără apărători.

Dar indulgența este caracteristica judecăților din mai toate statele civilizate. In unele țări ca Franța legiuitorul însuși a dat judecătorului puterea colosală, ca după suverana sa apreciare, să suspende aplicarea pedepsei numai la amendă dar chiar și la închisoare, rămînînd să ție în socoteală această pedeapsă numai dacă același delicvent într'o perioadă de timp determinată a păcătuit din nou. (Legea Bérenger).

In privința criteriului pedepsei criminaliștii au formulat mai multe teorii pe care le putem clasa în următoarele două formule: vina absolută, vina relativă a individului.

In sistemul vinei absolute se ține socoteală numai de fapta în sine și de prejudițiul pe care această faptă l'a adus fie societății, fie particularului victimă.

In sistemul vinei relative se ține socoteală delicventului tara strămoșească, educația, mediul social în care a trăit, greutățile luptei pentru existență etc.

S'au găsit penaliști bizari, cari susțin că trebuie ținută în seamă tara strămoșească, nu pentru a ușura pe delicvent ci pentru a-l îngreuia. Domnul Cuza susține că evreii trebuesc pedepsiți mult mai aspru de cît creștinii, pentru-că ei trebue să plătească pacatele strămoșești, pacatele rasei!

Deși evrei sunt departe de nevinovăția miielului, totuși judecată criminologilor a la Cuza se apropie mult de judecata lupului din fabulă. Totuși această judecată a găsit'o întemeiată jurisconsultul Stelian.

Dar în definitiv cel mai puțin calificat pentru a imputa Curței indulgența pentru-că aplică amenda la delictele de loviri era d. Stelian, care prin legea judecătoriilor de pace a declarat că aceste delicte, chiar cu circumstanța agravantă: încapacitatea de lucru; și cu circumstanța și mai agravantă: lovirea părinților, nu mai sunt delicte de interes social, ci mai mult de interes privat pentru care a și dat drept părților să stingă acțiunea prin o simplă declarațiune de împăcare.

Dar poate că Curtea s'a aratat indulgentă cu unele delicte speciale evreilor din Moldova cum ar fi bancrutele?

Inaintea Curței de Iași au apărut în epoca de care m'am ocupat, 40 de inculpați pentru bancrută simplă sau frauduloasă, cari au fost toți condemnați cei mai mulți la amendă. Unii la închisoare. Am pledat în două din aceste.

Condemnarea la amendă pentru bancrută simplă a fost totdeauna așa de generală, la instanțele noastre judecătorești din întreaga țară, în cît legiuitorul nostru comercial, la un moment dat, a rîdicat instanțelor judecătorești dreptul de a acorda circumstanțe atenuante în materie de bancrută simplă, cum a făcut'o acum în urmă pentru contravențiunile la legea contra trusturilor.

Legiuitorul comercial ținînd probabil socoteal, de toate împrejurările în care se face comerțul în țara noastră, unde în unele specialități comercianții sunt mai mult comisionari, a revenit lăsînd și pe bancrutori sub dreptul comun al circumstanțelor atenuante.

Eată o cale civilisată, calea legislativă, pentru a asigura severitatea contra unor delicte speciale!

Politicianismul d-lui Stelian

D. Stelian a preferit calea terorizărei magistraturei din Moldova în special, înjosind'o prin adresele sale și a magistraturei țărei în genere, făcînd'o să întrevadă posibilitatea suspendărei inamovibilității.

Cazul cu procurorul general Leonescu, este o dovadă—dacă ar mai trebui dovezi—de cît politicianism este în măsurile d-lui Stelian.

D. Leonescu a fost blamat prin faimoasa adresă, cînd se credea că face parte din magistratura mea. Cînd însă, la întrevederea ce a avut'o cu ministrul la București, d. Leonescu i-a făcut știut că d sa a fost numit procuror general sub guvernul liberal, din acel moment d. Leonescu a încetat de a mai fi magistrat blamabil, și a devenit, cum ne spune comunicatul din „l'Indépendance roumaine", uuul din cei mai autorizați magistrați care onorează Curtea de Iași deja *de mai bine de 18 ani.*

Atitudinea conservatorilor-democrați

Pentru ce noi conservatorii democrați trebue să apărăm magistratura contra ori-cărei lovituri nedrepte?

Pentru că noi e natural să ne dăm socoteală mai mult de cît celelalte partide, de rolul social al magistraturei

Ea este arbitrul în diferendele sociale. In mîinele ei stă averea și onoarea cetățenilor. Și cînd acest arbitru nu va mai avea autoritate și prestigiu, trebue să ne întoarcem la dreptul pumnului, la anarhie.

Magistratul, prin posițiunea lui, prin cultura, prin mentalitatea pe care i-o dă cultura juridică și aplicarea legilor, este un element social, eminaminte conservator.

Eu, spre mirarea adversarilor și chiar a unora din prietinii mei, am arătat în Senat simpatie principiului fundamental din legea d-lui Stelian asupra judecătorielor.

Prefer ca cel mai important funcționar în cercul respectiv să fie judecătorul ear nu învățătorul. Situațiunea relativă de funcționar privilegiat și deprinderea cu principiile din legile sociale actuale, fac că revoluția și anarhia vor găsi în genere un adversar în judecătorul de pace.

Inamovibilitatea ne este scumpă, pentru că este o cucerire a partidului conservator, contra partidului liberal care mai ales în perioada de la 1880—1888 făcuse totul pentru ca magistratura să fie o dependență a puterei executive.

Ne-a fost ușor să prevedem, că liberalii vor căuta să profite de ori ce pretext pentru a distruge inamovibilitatea și a subjuga magistratura.

Liberalii noștri au fost totdeauna elemente revoluționare și deci dușmanii tuturor instituțiunelor cari stăteau în calea revoluției.

Au respectat numai Banca Națională și Creditele. Au atacat dinastia la 1870; Au suprimat viața constituțională, paralizînd la 1876 partidul conservator, prin punerea sub judecată a tuturor fruntașilor, au suprimat regimul parlamentar introninînd prin violențe și corupțiune sistemul unanimităților, au atacat armata prin pronunciamentul ofițerilor de cavalerie, au atacat Biserica prin alungarea brutală a Mitropolitului primat, au atacat proprietatea.

Dacă anarhismul liberal era primejdios cînd era un anarhism de opoziție, cu cît mai primejdios este, cînd liberalii comit acte de anarhism fiind la guvern; cum sunt: atacul d-lui Haret contra armatei atacul d-lui I. Brăteanu contra proprietății, atacul d-lui Stelian contra magistraturei etc.

Presa noastră, începînd cu „Opinia" și-a făcut datoria pe deplin deșteptînd opinia publică asupra tendinței atacurilor date contra magistraturei.

Este o crimă calomniarea magistraților Curților, corpul cel mai de elită din toate punctele de vedere din starea noastră socială.

Este dureros să constatăm că unii conservatori s'au făcut coadă de topor la liberali, pentru distrugerea celei mai folositoare din instituțiile unui stat civilizat.

Din lungul lor concubinaj, unii conservatori și-au modelat temperamentul după acel al liberalilor.

Nu mai vorbesc de cei de la „Epoca".

Nu pot să nu regret însă, o altă schimbare.

La 1887 Ministrul Stătescu transferase de la trib. Iași la trib. Fălciu pe un magistrat, pentru felul cum judecase într'un proces. Judecătorul transferat și-a prezentat dimisia. Redevenit simplu cetățian fostul judecător, printr'o scriere publică eată cu ce cuvinte înălțătoare a aparat magistratura și demnitatea lui personală.

„Astăzi însă, după informațiile pozitive „ce le am, aflu că d-voastră provocînd „transferarea mea ați înțăles a arunca „asupra mea un blam, pentru judecata „la care am luat parte. Mă simt deci o„bligat d-le Ministru, pentru respectul „demnității oficiului ce l'am ocupat și a „demnității mele personale, a nu con„firma prin tăcerea mea bănuiala ce a-ți „avut intențiunea de a urzi în contra mea, „cum că aș fi sfruntat respectul cuvenit „legilor și Suveranului țărei.

„Sunt dator a vă spune prin publici„tate că a-ți făcut o faptă rea, cînd a-ți „contestat unei autorități judecătorești, su„verana apreciere a faptelor, ce au fost „supuse judecății sale și cînd a-ți bănuit „buna ei credință.

„Ați mai comis o faptă rea, d-le Mi„nistru, atuncea cînd a-ți dat o interpre„tare ofensătoare pentru persoana M. S. „Regelui, unei hotărîri întemeiată pe ne„suficiența dovezilor. Interpretînd în a„cest mod hotărîrea Tribunalului de Iași, „la care am participat, n'ați răsplătit cel „puțin cu iubire de adevăr, încrederea „cu care vă onorează Suveranul țărei.

De atunci fostul magistrat a ajuns șef de grupare conservatoare. Gazeta grupului de sub șefia sa, a devenit o unelță atacurilor contra magistraturei.

Ce pacat că politicianismul face așa victime.

Noi trebue să mergem înainte. In opoziție să organisăm o resistență energică contra revoluționarismului liberalilor, să-i facem neputincioși în atacul lor contra instituțielor noastre fundamentale; să-i împedecăm de a abuza de situațiunea lor de guvernanți.

Ear cînd vom fi la guvern va trebui să realisăm, în ce privește magistratura, cel puțin următoarele puncte din program:

La prima modificare de constituție, să înscriem inamovibilitatea între dispozițiele constituționale;

Să lărgim competența Contenciosului administrativ în sensul ca Inalta Curte să poată anula pedepsele aplicate fără competență contra funcționarilor inamovibili.

Informații

● D. Emil Costinescu a adresat următoarea circulară prefecților de județ și poliție din țară:

„Sînt informat că meseriașii de încălțăminte au început să se agite pe motiv că cu ocazia convenției cu Austro-Ungaria s'ar favoriza încălțămintea din această țară la import.

Nici vorbă nu poate să fie ca guvernul să facă nici cea mai mică concesie Austro-Ungariei, nici asupra cizmăriei, nici asupra croitoriei, nici asupra dogăriei, nici asupra pielăriei și tăbăcăriei.

Intr'un cuvînt nu va admite nici o reducere de taxe asupra tuturor meseriilor și industriilor.

Faceți să se știe acest lucru în localitate".

Em. Costinescu
Ministru, de interne ad-interim

● S'a anunțat că d. Ministru al justiției pregătește un proect de lege pentru crearea secției a IV-a pe lîngă Curtea de Apel din București. Relativ la modul de constituire a acelei secțiuni, „Revista Judiciară" anunță că se va lua cîte un consilier de la secțiile celor trei Curți de apel din Galați, Iași și Craiova. Fînd șase secțiuni, se vor lua șase consilieri, dintre cari cel mai vechiu va fi președintele, iar ceilalți cinci vor fi membri nouei secțiuni a Curței de Apel din București.

Cu modul acesta se vor evita noui cheltueli, cum și o mișcare în magistratura inamovibilă.

● La Vaslui a avut loc eri alegerea unui decan al baroului avocaților de acolo.

După cum am prevăzut, alegerea s'a făcut în persoana d-nului P. Gorgos, în contra d-lui Călinescu, care a dovedit pentru a treia oară cît este de antipatic.

● Funcționarii sf-tului Spiridon au pus eri bazele unei case de economii și ajutor.

Cu redactarea statutelor au fost însărcinați d-nii Gr. Pascu, D. Petrovanu, P. Ghițescu, N. Friciu și A. Bottez.

◒ Intre epitropia sf. Spiridon și comuna Galatz a intervenit o transacție pentru stingerea unui vechiu proces relativ la locul pe care se află clădit vechiul spital al Spiridoniei și la un alt loc cumparat de d-na Holban.

Pentru stingerea procesului comuna Galatz a plătit epitropiei 10,000 lei.

● D. procuror de Curte Istrati studiază de eri dosarul afacerei Loff.

După cum se știe afacerea aceasta va fi judecată în ziua de 11 Noembrie de secția II-a a Curței.

◒ Alaltă-eri a fost depus la tribunalul Roman testamentul baronului Victor Starcea, decedat acum cîtva timp în Bucovina. Moșia Vălenii, din județul Roman, proprietatea defunctului, a fost testată fiului defunctului d. I. Starcea.

● Sîmbătă se va face la administrația financiară plata pensiilor civile și militare pe luna Octombrie a. c.

● D-ra Maria Ghiulea a fost numită învățătoare la cotuna Mînjești, comuna Mogoșești.

● D. Isidor Budu a fost numit inginer chimist la serviciul lucrărilor noi, de la primăria Capitalei.

● Aflăm cu plăcere că d-na Ecaterina Manolescu, soția d-lui locot. Manolescu, de la pompieri, a dat naștere unei copilițe, căreia i s'a dat numele de Lucia.

Să le trăiască!

● Alaltă-eri I. P. S. S. Mitropolitul Partenie a hirotonisit diacon pe tînărul Const. Munteanu, iar eri l'a hirotonisit preot.

● D. St. Mazere și-a trecut alaltăeri, cu succes, teza de doctor în medicină.

DIVERSE

— Un scandal, care a degenerat în bataie, s'a petrecut eri la crîșma lui M. Morgoșanu, din șoseaua Trei Calici.

Locuitorul Costachi Sava, luîndu-se la ceartă cu femeia Catinca Sava, la un moment dat a lovit'o în cap cu o măsură de greutate, rănind'o grav.

Nenorocita a fost transportată la spitalul sf. Spiridon.

Ultime informaţii

● *Ori cît de energic ar fi, în cuprinsul seu, procesul-verbal pe care Curtea de Apel din Iaşi l'a subscris, spre răspuns la avertismentul ministrului—acel proces verbal nu reprezintă, de fapt, de cît credinţele majorităţei Curţei. Căci în afară de procesul verbal ce-a fost remis ministrului, s'a supus Curţei şi un alt proiect de proces verbal, mult mai energic încă de cît acel pe care l'am publicat.*

Acel proiect de proces verbal prevedea: respingerea avertismentului ca fiind făcut contra legei; constată concluziile falşe pe care ministrul le-a tras din raportul comisiei de ancheta; *prevedea, în consecinţa,* înapoirea adresei şi neînregistrarea ei *şi continea şi o polemică foarte vie cu comisia de anchetă.*

Cei doi înalţi magistraţi—se spunea în acea polemică—în ziua terminărei anchetei, au convocat pe toţi magistraţii Curţei, şi-au luat rămas bun de la toţi în mod extrem de afabil şi au zis: „ne pare foarte bine că tot ce s'a zis contra Dv., sunt pure infamii".

Cum se potriveşte acel solemn rămas bun, cu aceste aluzii din raport?

Majoritatea Curţei a fost pentru un respuns mai puţin violent şi toţi au subscris acel respuns, de care ce Curtea s'a condus după legea de organizare judecătorească, după care părerile osebite nu se consemnează, ci se pronunţă cu unanimitate.

Pentru obiceiurile noastre este, însă, foarte interesant să adăugim, că cei patru magistraţi, cari au opinat pentru răspunsul mai violent, sunt, după categoria numirei lor doi numiţi sub guverne liberale; unul sub guvern junimist *şi al patrulea sub conservatori, dar* nu sub ministeriatul d-lui Badareu.

● *Cristache Suliotti, excelentul nostru prieten, şeful partidului conservator-democrat din Brăila, a fost răpus ieriseara de o crudă boală.*

Fost senator, fost primar de Brăila, Suliotti era o figură foarte populară, stimat şi iubit de toţi concetăţenii sei, de toţi cari au avut plăcerea să-l cunoască. Fost magistrat, Suliotti a scris mult pentru literatura judiciară.

Ultima dorinţă a regretatului a fost să-i se facă o înmormîntare simplă şi corpul seu să fie dus la cimitir pe un car ţărănesc.

Inmormîntarea, la care va asista şi d. Take Ionescu, va avea loc mîine joi.

Indureraţi de cruda voinţă a soartei—trimitem familiei expresiunea sincerei noastre păreri de reu.

● **Testamentul Principelui D. Sturdza.**—*Astă-zi în Camera de Consiliu a tribunalului Iaşi s. III-, s'a deschis testamentul defunctului principe D. Sturdza.*

Testamentul e datat din 9 Noembrie 1901 din Dieppe. Prin el defunctul dispune ast-fel de averea sa:

1) Cotitatea disponibilă o lasă fiului seu Mihai;

2) Partea de moştenire a principelui Mihai va cuprinde moşiile Flămânzi, Păuşeşti şi Cilibiu şi imobilele din Iaşi;

3) Părţile principelui Grigore şi a principesei Maria, vor cuprinde moşiile din Basarabia;

4) Exclude expres din testament averea imobiliară,—afară de cea din Basarabia — şi cea mobiliară aflată în străinătate.

● Liberalii demisionaţi din clubul local, s'au întrunit Luni seara acasă la d. G. Şendre.

D. N. Neculaide a confirmat ştirea „Opiniei", că s'a pus insistenţi pe lîngă d-sa, ca să primească să candideze, ca guvernamental, la alegerea parţială de la colegiul II deputaţi de Iaşi. D. Neculaide a declinat propunerea.

S'a luat hotărîrea ca demisionaţii să înceapă o acţiune energică în contra „gaştei" de la clubul liberal şi ca acea acţiune să se accentueze în special, cu prilejul alegerei parţiale. Demisionaţii asigură că porniirea lor va avea mare succes.

D. căpitan N. Botez a aderat la acţiune.

✱ Delicata căsnicie d'între junimiştii şi greceniştii din localitate a ajuns la... buduoare separate: junimiştii nu mai voesc, în ruptul capului, ca redacţia „Evenimentului" să fie la un loc cu clubul.

De aceea s'a hotărît separaţia şi clubul se va muta, probabil în casele foaste Muller din str. Carol.

● Din cauză că în ultimul timp cazurile de febră-tifoidă s'au înmulţit în oraş, medicii spitalului Sf. Spiridon au cerut epitropiei să redeschidă din clinicele care se află în reparaţie.

De la 1 Noembrie va fi redeschisă clinica d-lui dr. Negel.

◔ Casele din pasagiul Karagheorghevici din Bucureşti, proprietatea Creditului Urban din Iaşi, au fost vîndute societăţei de asigurare „Victoria".

● D. Anton Patraşcanu, intendentul Spiridoniei, a acţionat în judecată, pentru calomnie prin presă, ziarele „Dreptatea noastră" şi „Evenimentul".

● Am spus că ministerul de rezboiu a decis ca batalionul 3 din regimentul 13 Ştefan cel Mare să fie detaşat în capitală de oare ce cazarma eşană nu e încăpătoare.

Acum s'a hotărît ca să se găsească un local care să fie închiriat în Iaşi, pentru a servi de cazarmă acestui batalion.

● D. C. Mille, directorul *Adevărului*, se află în localitate.

◒ Rugăm pe d. prefect de Vaslui să ne respundă cînd se va efectua alegerea consiliului comunei rurale Coseşti?

◒ D. C. B. Pennescu, epitrop al casei sf. Spiridon, a inspectat eri spitalul central.

◒ Astă-zi s'au început în judeţ, operaţiunile de întocmirea listei contingentului 1910.

După noua lege de organizare a armatei, se vor înscrie în listele de recrutare tinerii născuţi în anii 1888, 89 şi 90. Cei din anii 1888 şi 1889 vor face exerciţii pregătitoare, iar cei din 1890 vor fi incorporaţi sub drapel.

◒ A. S. R. Principesa Maria îşi va serba mîine a 33-a aniversare a naşterei Sale.

◔ Numirile în cele două posturi vacante de administratori de plasă în judeţul nostru, se vor face pe ziua de 1 Noembrie a. c.

◔ D. locot. Stoianovici, eroul dramei de acum două săptămîni de la la Bacău, se află pe deplin restabilit.

El va fi dat judecăţei consiliului de rĕsboiu al corpului IV de armată şi apoi în consiliul de reformă.

◔ **Un concurs scandalos.**—Se ştie că la Iaşi urmează să se ţie consursul pentru ocuparea catedrei de anatomie descriptivă. Concursul va începe peste 12 zile, cînd d. dr. Juvara îşi va depune raportul asupra lucrărilor celor doui candidaţi.

Prologul acestui concurs este un scandal, la fel cu acel petrecut cu ocazia concursului de patologie internă, care s'a ţinut acum în urmă tot în Iaşi.

Facultatea de medicină din Iaşi a numit ca delegaţi ai sei la concursul de care ne ocupăm, pe d-nii profesori: d-ri Juvara, Sculy şi Bottez; iar din partea ministerului au fost numiţi d-nii d-ri I. Cantacuzino şi Voinov. In ajun de a se aduna comisia, d. dr. Cantacuzino se prezentă decanului şi 'l întrebă:

— N'aţi primit nici-o telegramă de la minister?

La răspunsul negativ al decanului, directorul general al serviciului sanitar replică:

— Atunci o veţi primi mîine.

Şi în adevăr, a doua zi, decanul primi o telegramă ca din partea ministerului, semnată Ionescu, în care se spunea că comisiunea facultăţei n'a fost legal constituită.

Decanul convocă imediat consiliul profesoral, care redactă o telegramă energică către ministru, protestînd contra afirmărei că comisia facultăţei n'ar fi legală şi mai ales contra faptului că un Ionescu oarecare îşi permite să se amestece în treburile facultăţei.

Acea telegramă a produs senzaţie la minister, de unde s'a răspuns imediat printr'o telegramă semnată de secretarul general că resunoaşte comisia ca legal constituită.

Ce a fost la mijloc nu e greu de ghicit: d. dr. Cantacuzino, care doreşte ca să reuşească favoritul său candidatul d-r Reinner, după ce a reuşit să se numească pe d-sa şi pe prietenul său Voinov în comisie, dar ne prea avînd încredere în cei trei profesori de la Iaşi, ar fi voit ca să combine o altă comisie şi a recurs la rusnosul truc de a face să se schimbe comisiunea din ordinul telegrafic al unui oare-care Ionescu.

◒ In totul s'a încercat a se repeta, scandalul de astă-primavară, cînd d. Haret, spre a face să reuşească la concurs pe medicul băilor soacrei sale, a înlocuit telegrafic pe d. dr. Puşcariu cu d. dr. Babeş, — de şi amîndoi aceşti profesori ocupă catedre similare.

◒ Eri seara a plecat din Vaslui o deputaţie a partidului liberal, care se va prezinta ministrului de interne şi va cere înlăturarra prefectului Eduard Ghica.

In fruntea deputaţiei, ca o invederare a anarhiei colectiviste din Vaslui, se află însuşi primarul, d. Eremiade. Din deputăţie mai fac parte d-nii: Buşilă, Ornescu, Tiron, Cihodariu şi Ciocan.

● Azi au început examenele de sublocotenenţi în rezervă.

Ele se ţin la comandamentul corpului IV de armată.

Sînt şapte candidaţi.

◔ Examenele de doctorat în drept se vor ţinea la 15 Noembrie de către d-nii I. Th. Burada şi Peretz.

◔ Consiliul profesoral al facultăţei de litere şi filosofie, în şedinţa de Duminică a declarat vacante la acea facultate 2 burse una de filologie clasică şi una de filosofie.

Inscrierile candidaţilor se fac de azi încă 7 zile.

● D. Const. Stoian a fost numit preparator la laboratorul de bacteriologie de pe lîngă facultatea de medicină.

◒ Mîne seară Joui va avea loc la circul Sidoli o reprezentaţie extraordinară dată de cinematograful Pathé-Frères — secţia Iaşi, de sub direcţia eminentului maistru electrician d. A. Bottez. Programul reprezentaţiei de mîine seară conţine bucăţi din cele mai alese şi mai variate.

Reprezentaţia se dă în scop de binefacere şi foarte multă lume şi-a plasat deja bilete.

◔ **Judiciare.**—Se ştie că în procesul cu Casa şcoalelor pentru revocarea şi anularea testamentului lui An. Başotă, relativ la liceul din Pomîrla, Curtea de Apel din Iaşi, s. II, a admis acţiunea intentată Casei.

In contra decisiei a făcut recurs Casa şcoalelor. Recursul a fost repartizat la secţia I, cu termen la 3 Decembre.

— Aceeaşi secţie va judeca la 11 Noembrie recursul în importantul proces pentru anularea testamentului Sofian din Botoşani.

— Alaltăieri trebuia să depuie jurămînt more judaico, d. M. Schnürer, unul din fruntaşii comunităţei israelite din Iaşi. Rabinul Taubes, numit expert, nu s'a presintat. El a fost condemnat la trei sute lei amendă.

● D. doctor Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, a regulat succesiunea postului de medic primar al oraşului Iaşi, care va deveni vacant pe ziua de 1 Aprilie. D. dr. Slătineanu, actual inspector sanitar, va fi numit în acel post şi va fi numit şi suplinitor al catedrei de higienă de la facultatea de medicină, suplinită actualminte de d. dr. A. Lambrior.

Bine înţeles, dacă la epoca fatală, d. dr. Cantacuzino, va mai putea face numiri.

● *Ministerul public din Dorohoi a deschis acţiune contra arendaşului, Froim Fischer, pentru contravenire la legea trustului.*

◔ Consiliul general al judeţului nostru şi-a deschis astă-zi după amiazi seziunea ordinară.

La şedinţă a luat parte şi d. prefect Gh. Kernbach.

● Spre a veni în ajutorul proprietarilor de cai, „Societatea pentru protecţiunea animalelor" a găsit nimerit să aducă un mare transport de păturí durabile pentru acoperit caii în timpul ernei, pe care le oferă absolut cu preţul fabricei.

Birjarii pot obţinea plata în rate lunare adresîndu-se biuroului societăţei, 22, Pasagiul Romîn, Bucureşti, în orice zi.

Se ştie că prefectura poliţiei capitalei a dat încă din Noembre anul trecut ordonanţa No 187 prin care obligă pe conducătorii de ori-ce fel de vehicule să acopere caii cînd staţionează.

◑ *Un cazan cu păcură a explodat astă-zi la orele 3 p. m. la fabrica de bere „Zimbru" din Păcurari.*

Lucrătoral bucovinean Andrei Frendofliff a fost omorît, iar 2 alţi lucrători şi anume Andrei Olaniuc e foarte grav rănit şi Petru Rusna mai uşor.

Iată cum s'a întîmplat nenorocirea: Un butoiu, care se afla lîngă rezervor, conţinea la vrană puţină păcură. Din nebăgare samă păcura de la vrană s'a aprins şi pe nesimţite, focul s'a propagat în interiorul vasului, care făcu explozie.

In apropiere se aflau cei trei lucrători. Explozia a fost atît de puternică în cît capul de la butoiu a pătruns în capul lucrătorului Andrei Frendofliff, lăsîndu-l mort pe loc.

Un al doilea lucrător, Andrei Olaniuc, care se afla lîngă Frendofliff a fost lovit de doagele butoiului şi rănit grav la piept şi la piciorul drept; al treilea lucrător Petru Rusna a fost lovit la mâna stîngă.

Cadavrul lui Frendofliff a fost transportat la morga spitalului Sf. Spiridon, iar ceilalţi doui răniţi au fost internaţi în spital.

Căsătorie. Un domn diplomat universitar Ştiinţe, şi Drept, fost prof. secund., actual advocat, publicist, putînd necesar schimba localitatea, doreşte căsătorie d-ră, d-nă, gospodară, caracter şi studii solide şi serioase, sau profesoară învăţămînt profesional, menajer, secund., doritoare eventual a înfiinţa şi conduce şcoala de menaj şi industrie de casă naţională, intenţionînd respîndirea cunoştinţelor profesional-menajere în popor.

Modeste cerinţe dotale.

Propunerilor conforme şi serioase respund; celorlalte şi anonime refuz.

„Anyi adv.". *Caracal.*

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 15 Octombrie.

Tratative între Carpişti şi d. general Manu

Bucureşti.—Intre Carpişti şi d. general Manu se urmează cu tratativele, pentru a ajunge la o înţălegere cu fostul ministru de răsboiu ca să primească candidatura la colegiul II-lea de Ilfov.

Se zice că d. general Manu ar primi propunerea ca să candideze, fără însă de a recunoaşte şefia d-lui P. P. Carp.

Debandada liberalilor din Vaslui

Bucureşti.—O delegaţie a liberalilor din Vaslui a sosit eri în Capitală pentru a expune situaţia şi debandada în care se găsesc liberalii vasluieni.

Pe de altă parte a sosit în Capitală şi d. Eduard Ghica, prefectul judeţului Vaslui.

Se zice că d. Ionel Brătianu, nemulţumit cu totul de prefectul judeţului Vaslui, i-ar fi spus acestuia:

— Se vede că mie nu mi-e dat să am un prefect Ghica.

Ministrul de interne a făcut aluzie la prefectul Ghica de Vlaşca.

Pentru complectarea marinei

Bucureşti.—La ministrul de resboi, se studiază chestia complectărei marinei noastre.

In acest scop ar mai fi nevoie de 4 contra torpiloare, 4 torpiloare şi 3 submarine.

Pentru acestea ar fi nevoie de 40 milioane, care s'ar plăti în rate.

Pentru despăgubiri

Bucureşti.—Se afirmă că guvernul ar avea de gînd să mai acorde încă 15 milioane pentru despăgubirile devastaţilor.

Ar fi în total deci 30 milioane pentru despăgubiri.

D. Stoicescu în audienţă

Bucureşti.—Fostul ministru de domenii, d. Stoicescu, a fost primit eri în audienţă de către M. S. Regele şi reţinut de Suveran la dejun.

Evenimentele din Balcani

Paris.—Ziarul „LeTemps" regretă că negociaţiunile privitoare la chestia orientală s'au făcut cam un fel de duel. Un exemplu din cele din urmă este convorbirea acordată de ministrul de externe rus Iswolski unui redactor al ziarului rus „Novoje Wremya". D. Iswolsky vorbeşte după punctul de vedere rusesc, poate că el consideră că are dreptul să judece în mod sever politica austro-ungară, dar trebue să ştie că asemenea declaraţiuni nu vor putea să uşureze cabinetului vienez primirea programului conferenţei.

Să nu creadă d. Iswolski că conferenţa va cîştiga ceva dacă va fi prezentată sub pavilionul rusesc. Această afacere care era aşa de simplă în ziua de 4 curent a încercat de atunci grave complicaţiuni.

*

Constantinopol. — Datoria publică turcească a remis Porţei un memoriu discutînd pretenţiile datoriei publice asupra tribunalului bulgar şi a dăjdiei pentru Rumelia de est.

Aceste pretenţiuni ar fi motivate de tratatul de la Berlin din 1881.

Marele vizir a comunicat eri mai multor diplomaţi că răspunsul Porţei în privinţa progrmului conferenţei este gata şi va fi trimes în curînd puterilor.

*

Belgrad.—Voivodul Wuţcovici a fost primit în mod foarte entuziast de populaţia din Sandjakul Novin Bazar, mai cu samă la Kragnjevatz, unde ovaţiunile au fost din cele mai calde; manifestanţiii au deshamat caii trăsurei lui Wutcovici şi au tras'o pînă la Otel, unde generalul munte negrean a înoptat.

*

Belgrad.—Azi după amiază Regele Petru a primit pe ministrul austro-ungar Forgaci.

*

Sofia.—Mîine după amiazi Suveranul Bulgariei va deschide în mod solemn seziunea ordinară a Săbraniei printr'un discurs al tronului.

Zilele trecute consiliul de miniştri a discutat îndelung asupra chestiei compensaţiilor. Rezultatul acestor deliberări este ţinut secret şi va fi supus în curînd Sobraniei.

Cercurile oficiale asigură că guvernul să arată acum dispus să facă concesii în ceia-ce priveşte chestia compesaţiilor, dar e temere ca aceasta hotărîre va întimpina oare care rezistenţă din partea majorităţei şi va zdruncina prin urmare situaţia cabinetului.

*

Constantinopol.— După informaţiunile diplomatice, pare că negociaţiunile turco-bulgare au luat o mai bună înfăţişare.

*

Colonia.—O telegramă din Berlin, publicată de „Gazeta de Colonia" spune că dificultăţile nu există în situaţia actuală, se bazează pe antagonismul dintre Austria şi Rusia, în ceia-ce priveşte programul conferenţei, dar se speră că convirbirile în curs între cabinetele din Viena şi Petersburg vor izbuti la un rezultat favorabil. In ori-ce caz Germania nu se va despărţi de Austro-Ungaria in privinţa acestor chestiuni.

*

Buda-Pesta.—Delegaţia austriacă a început discuţia budgetului pentru externe.

Aproape toţi oratorii aprobă anexarea Bosniei, care este absolut necesară şi această măsură n'a păgubit nici o putere. Mulţi felicită pe cancelarul d'Aehrenthal, pentru că a inaugurat o politică mai activă şi mai fermă.

Deputatul Contele de Latour este convins că urmînd o politică a Europei va aprecia cu simpatie politica tradiţională a Monarhiei.

Gustercic, slovac, declară că popoarele balcanice ar trebui să ştie că nici-o altă putere de cît Austria, nu a ajutat mai mult libera desvoltare a popoarelor slave din Balcani.

Klofac, blamează anexarea şi reclamă pentru sîrbi mai mult respect faţă de sentimentele lor naţionale şi mai multă consideraţie pentru cabinetul din Belgrad.

*

Cancelarul d'Aehrenthal spune că Austro-Ungaria n'are nimic în principiu în contra ideiei conferenţei. Guvernul imperiului este hotărît să meargă la conferenţă spre a distruge tensiunea existentă. Punctul exclus din programul conferenţei totuşi nu se poate admite ca fapta îndeplinită să fie discutată, dar n'ar fi nici o obiecţiune din partea Austro-Ungariei, dacă conferenţa ar lua act de această faptă, cu prilejul revezuirei tratatului de la Berlin şi să fie abrogat articolul privitor la Bosnia şi la Sandjak. Dar în ceia ce priveşte cuvîntul de ordine despre compensaţii, ministrul declraă că nu poate fi nici o discuţie, fiind-că monarhia n'a mărit nici de cum posesiunile sale. Din contra Turcia ar trebui să dea compensaţii Austro-Ungariei, fiind-că s'a dat în mod spontaneu Sandjakul de la Novi-Bazar, dînd ast-fel Porţei o probă de intenţiile cele mai paşnice şi amicale ale Austro-Ungarici. Nu poate fi vorba nici de compensaţii teritoriale ale vre-unei alt stat balcanic. Sperăm că intenţiile noastre vor fi apreciate la Constantinopol şi că Poarta va ajuta străduinţele noastre spre a ajunge la o înţelegere amicală înainte de deschiderea conferenţei.

Inundaţiile

Maniła.— Ultima inundaţie şi cele două cicloane au produs mari pagube în provinciile unde se cultivă tutunul.

Cinci sute de oameni ar fi perit.

Intrunire

Bucureşti.— In ziua de 2 Noembrie va avea loc, o mare întrunire în localul clubului conservator democrat din Constanţa, la care va lua parte şi d. Take Ionescu, şeful partidului.

Pentru sezonul actual

PALARII

Ultimele noutăţi şi modele *„chic parisien"*, au sosit la

SALONUL DE MODE

„HÉLÈNE"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 30

NB. Se execută ori-ce comenzi, garnisări şi modernizări în condiţiuni avantajoase.

Furnituri complecte de Croitorie, Articole pentru lucru de Mînă şi Noutăţile pentru Sezonul acesta, cele mai alese ca: Guleraşe, Rijuleţe, Pieptenaşe garnite, Gentiţe de mînă, şi Eşarfe de Teatru, toate pline de frumuseţe, Cumpăraţi numai

„LA VULTUR"

Strada Ştefan cel Mare, 21—Iaşi

care vinde absolut toate cu preţurile cele mai modeste.

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

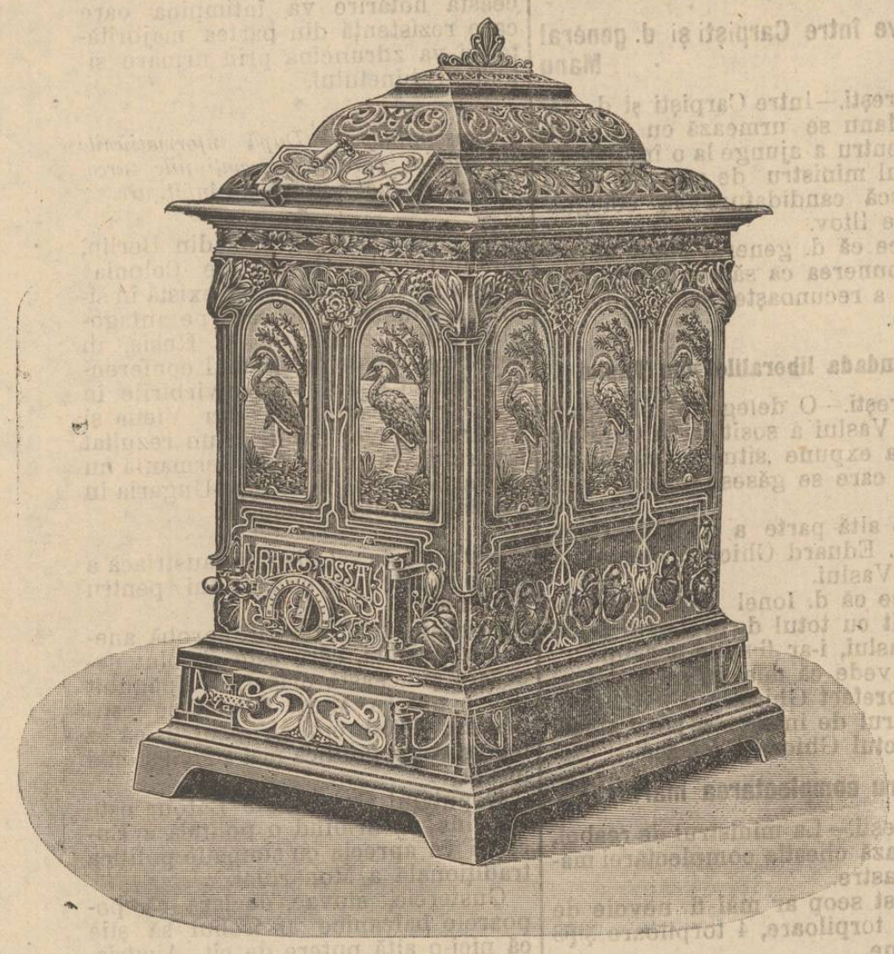

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice „*Hercules*" şi **ZDROBITORI**

cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI

universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente Accesorii* şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă

Renumitele sobe belgiane „**GODIN**".—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţuriile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG

STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

GRILLAGES 1 m. de haut. LE METRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

PONDOIR déposé

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL,

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314. A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

---

10 lei ZILNIC

şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor *Sarîţi* pentru detaili Agenţii de publicitate „Presa" Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

ADVOCATUL

EM. SOCOR

Str. Armeană No. 3

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu

AVOCAT

— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —

Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Crucei 41 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

SE CAUTA ELEVI LA TIPOGRAFIA H. GOLDNER.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi :

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au intîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la :

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea

la 17 Octombrie 1908

LEI 100.000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumătate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 132

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	loz întreg	32—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicîu cel maĭ Prompt şi conştîncios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi .—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 561 IAŞI Vineri 17 Octombre 1908

Umilirea d-lui Stelian

Curtea de Apel din Iaşi, 'şi-a dat răspunsul în chestia avertismentului d-lui Stelian.

Printr'un proces-verbal, al cărui conţinut l'am publicat în *Opinia*, Curtea declară faţă de invitaţiunea ce i-o face ministrul de justiţie, de «a pune **în viitor** mai multă severitate în judecarea infracţiunilor penale...» că: «...**va continua** a'şi îndeplini datoria **şi de acum înainte, ca şi pînă în prezent**» neţinînd seamă în aplicarea pedepselor, de cît „**numai** de împrejurările faptelor şi de conştiinţa sa".

Cu alte cuvinte, Curtea, *avertisează* la rîndul ei pe d. Stelian, că departe de a ţine seamă de recomandaţia ce-i se face, nu 'şi va schimba cîtu-şi de puţin felul ei de judecare, şi că nu va avea „**altă călăuză**" în pronunţarea judecăţilor ei, de cît **numai propria-i conştiinţă.**

Dar Curtea nu se opreşte numai aci în respunsul ce se crede obligată să dea Ministrului de justiţie. Ea merge şi mai departe — şi îi face d-lui Stelian o bună lecţie de constituţionalism pentru a-i învedera ilegalitatea actului ce a săvîrşit în potriva ei.

Astfel Curtea, spune d-lui Stelian, în mod categoric că „magistraţii de ori-ce grad, sunt depositarii **suveranităţei naţionale**" şi că „fără această suveranitate **neînfluenţată** şi **netimorată**, judecătorii nu ar putea să 'şi îndeplinească înalta misiune pe care o au în Stat".

Dar partea şi mai gravă din răspunsul Curţei, e acolo, unde dînsa constată că ministrul de justiţie a tras concluziuni inexacte din raportul Comisiunei de anchetă.

In adevăr iată ce spune Curtea cu privire la această chestiune:

«...Considerînd că ...Curtea nu poate fără nescădere de prestigiu... să rămîe nepăsătoare la **bănuelile** de parţialitate ce **rees** din **adresa** d-lui ministru al justiţiei, căci d-sa ne recomandă mai multă severitate în judecarea infracţiunilor penale, oricari ar fi persoanele trimise în judecată, ca şi cum Curtea ar fi făcut vre-o dată deosebire de persoane, **lucru ce de altmintrelea nici nu este prevăzut în raportul comisiunei de anchetă**, care din contra, constată că Curtea îşi face datoria şi justiţiabilii pot avea deplină încredere într'însa..."

Deci, Curtea, spune ministrului seu, că a văzut lucruri cari nu sunt în raportul de anchetă, ceia ce semnifică cu o adevărată falşificare a conclusiunilor raportului.

Pe noi nu ne preocupă termenii reverenţioşi pe care Curtea îi întrebuinţează în răspunsul seu faţă de ministru; din partea unei instanţe superioare judecătoreşti nici nu te poţi aştepta de cît la un răspuns cuviincios.

Insă ceia ce voim să relevăm sunt ideile ce se degajează din acest demn respuns, şi care constitue pentru d. Stelian un învăţămînt puternic de modul cum trebue să-şi cunoască limitele atribuţiunilor sale, şi mai cu seamă de chipul corect cum trebue să interpreteze actele ce i se încredinţează.

Căci, din acest răspuns al Curţei, consfinţit prin acest proces-verbal, semnat de unanimitatea consilierilor şi trecut în registrele Curţei pentru a deveni un act public, ca şi faimoasa adresă a Ministrului, se deduce în mod clar că cei 12 judecători, stăpîni pe conştiinţa lor—căreia n'au nimic să-i reproşeze,—nu primesc de la **nimeni**, nu *ordine*, dar nici simple *poveţe*, de modul cum trebue să interpreteze şi să aplice legile; că a admite dreptul Ministrului de a se amesteca în judecăţile lor, înseamnă a abandona o parte din puterea ce li-e dată prin constituţie, şi care constitue garanţia indeplinirei în mod liber şi drept a misiunei ce au; şi că mai presus de toate, pentru prestigiul propriei lor demnităţi, nu îngădue unui Ministru să tragă concluziuni inexacte dintr'un raport de anchetă bănuind şi falşificînd constatările referitoare tocmai la onoarea lor de magistraţi!

Dacă în adevăr avertismentul d-lui Stelian, prin care loveşte pe nedrept această instanţă judecătorească, apare ca un act anarhic şi periculos, apoi avertismentul pe care la rîndul ei Curtea 'l dă Ministrului, este fără precedent în viaţa noastră judecătorească.

Intr'o altă ţară, în care simţul demnităţei personale preţueşte mai mult decît orice funcţiune sau demnitate în Stat, un ministru care ar fi primit un învăţămînt atît de drastic ca cel adresat D-lui Stelian s'ar fi retras la moment din guvern.

Dar pentru actualul Ministru al justiţiei, portofoliul seu valorează mai mult decît prestigiul persoanei sale şi de aceia îl vedem acceptînd aceste întemeiate reproşuri ale Curţei, impotriva cărora nu va avea nici tăria sufletească nici autoritatea morală pentru a le înlătura.

D-l Stelian a voit să umilească Curtea de Iaşi fără drept—şi fără motive—şi rezultatul e că s'a umilit pe sine.

D-l Stelian, a ţinut să răpească Curţei de Iaşi prestigiul ei—în faţa întregei ţări—şi acela care ese cu prestigiul ştirbit din toată această tristă afacere este tocmai D-sa.

Nu'l compătămim. D. Stelian îşi merită soarta.

Vespasian Pella

Ameninţări ridicole

„Independenţa", ameninţă!

Dar ameninţările ei, sunt ridicole şi denotă zăpăceala, în care se găseşte Ministrul de Justiţie, faţă de încurcătura cu care a intrat, în urma pripitei rezolvări ce a dat raportului de anchetă.

Astfel, în numărul de Sîmbătă, ziarul oficios francez, anticipînd asupra textului răspunsului trimis de către Curte, d-lui Stelian,—crede că această instanţă judecătorească, nu va comite imprudenţa de a refuza recomandaţiile Ministrului fără a se expune la grele consecinţe din cauza indisciplinei sale.

Auziţi îndrăzneală!

Să acuzi o întreagă Curte de Apel, de parţialitate în judecăţile ei—ca fiind date după consideraţiuni de persoane—şi cînd această Curte 'şi apăra cinstea ei, s'o consideri de nedisciplinată şi s'o ameninţi cu măsuri şi mai severe.

Dacă Curtea de Apel, ar fi primit în tăcere, adresa ministrului, ar fi fost considerată ca vinovată şi s'ar fi zis că bine i s'a dat avertismentul ştiut. Pentrucă însă, ea se apără în mod demn şi energic, face acte de nesupunere şi trebue să fie şi mai aspru pedepsită?!

Cu adevărat Ministrul de Justiţie 'şi-a pierdut capul, căci altfel cu greu ne putem explica limbagiul, pe care 'l ţine la adresa Curţei prin ziarul oficios francez, şi care constitue o ridicola ameninţare din toate punctele de vedere.

In bună tovărăşie

Se ştie că membrii comisiunei de anchetă vorbind în raportul lor de eliberarea lui Gutman, pe care o califică de indulgenţă exagerată,—*afirmă că, de către Curte se regretă şi azi decisiunea prin care s'a admis această eliberare.*

Camera de punere sub acuzare—iar nu Curtea—*desminte acum în mod categoric afirmaţiunile neexacte ale comisiunei de anchetă,—şi prin glasul celor trei consilieri: d-nii Orivăţ, Cernătescu şi Suciu, cari au constituit atunci Camera de punere sub acuzare, declară că n'au regretat nici odată decisiunea ce au dat.*

Şi Camera, explică motivele de drept şi de fapt cari au determinat-o să procedeze ast-fel, acordînd libertatea provizorie unui delicuent, pentru care legea nu prevede de cît pedeapsa închisorii—şi pe o cauţiune de 10,000 lei, cînd ea admite şi simpla cauţiune morală.

Desminţirea pe care aceşti trei magistraţi o dau în mod public, prin răspunsul trimes ministrului de justiţie, dovedeşte modul superficial cu care a procedat comisiunea, în ancheta sa.

De sigur că d. Stelian trebue să fie mulţumit de aceste desminţiri, căci nu rămîne numai d-sa dovedit că a spus neadevăruri, cînd atribue Curţei de Apel influenţe din afară, în judecăţile ei, ci şi Comisiunea de anchetă cînd atribue Camerei de punere sub acuzare regrete pe care nu le-a avut nici odată.

Şi ast-fel cu toţii sunt în bună tovărăşie!

CATE-VA NOTE

Două testamente.

Cronica judiciară engleză înregistrase zilele trecute epilogul fiinal al unui bătrîn proces de moştenire: un buccengiu, de fel din Austria, venit sărac în Londra, ca să lupte pentru trai, dete peste noroc în marea Metropolă: comerţul mergînd bine, buccengiul făcu avere şi, aproape să moară, îşi scrise testamentul, care fu găsit într'o pălărie a lui.

Toată averea o lasă desmoştenilor de soartă şi judecata a consfinţit, acum în urmă, voinţa de pe urmă a buccengiului.

La tribunalul de notariat din Iaşi s'a deschis ieri cel mai important testament pe care l'a găzduit vre-o dată lada de fer a acelui tribunal.

Era testamentul unui romîn, ultimul vlăstar direct al unui fost Domnitor al ţărei noastre. Scris departe de ţară, numai unele nume de moşii, cari din nefericire, nu s'au put traduce în franţuzeşte— numai acele nume sunt romîneşti.

Incolo nimic romînesc şi nimic pentru România.

Sărmanul buccengiu!

*

La Viena s'au efectuat alegerile pentru dietă. Cele mai multe voturi —vre-o 13.000—le-a avut Lueger, şeful partidului creştin—social—care a candidat în cartierul pur evreu, la Leopoldstadt.

D. Cuza al nostru ar trebui să se agite, în vederea acestui exemplu, pentru împămîntinirea evreilor în masă.

Adică să devie ca primarul Vienei: antisemit.,. evreofil.

ŞCOLARE

Se lucrează, nu se glumeşte la Ministerul Instrucţiunii. Marea armată de funcţionari ce trebăluesc prin salele acelei administraţiuni, trebue să-şi găsească de lucru.

De aci vai tot felul de chinezerii imaginabile, care se resfaţă în nenumăratele regulamente, care au ajuns un adevărat chaos.

Şi sunt atît de multe acestea, că de multe ori cei chemaţi a le aplica se încurcă. De altfel această încurcătură se legitimează, pentru că nu poţi pretinde unui om să facă mai mult de cît e posibil.

Pe lîngă reglementele cu caracter mai mult sau mai puţin general, şi pe cari la urma urmei le găseşti într'o broşură, mai sunt dispoziţii modificătoare ale unuia sau altui articol din acel reglement, împrăştiate prin diferite numere ale „Monitorului Oficial".

Apoi tot în acestea sunt rezleţite nenumăratele circulări explicative ale reglementului.

De aceia trebue să concedem că dacă se fac cîte odată unele greşeli de către capii administraţiei Instrucţiunii, ele sunt justificate.

Din chinezeriile de la Instrucţie.

In regulamentul şcoalelor secundare se vede că anul şcolar are a fi împărţit în 4 trimestre. „Primele trimestre, zice regulamentul, se sfîrşesc cu Sîmbăta cea mai apropiată de următoarele date: 15 Noembrie, 31 Ianuarie".

Probabil că la mijloc trebue să fie o înaltă concepţiune pedagogică, pe care muritorii de rînd n'o pot pricepe. Aceştia ar fi înţeles poate ca trimestrul întăi să se termene la 15 Noembrie.

Dar nu merge aşa cu administraţia. Trebue pus capăt acelui trimestru numai de cît în Sîmbăta cea mai apropiată de 15 Noembrie.

Dar dacă e vorba de chinezerii, s'ar fi putut adăogi şi Sîmbăta cea mai apropiată, *care cade înainte de 15 Noembrie.* Căci pot fi muritori cari să creadă că dacă 15 Noembrie cade într'o Vineri, atunci Sîmbăta cea mai apropiată de data de mai sus e cea de la 16 Noembrie. Şi iată cum modificatorii şi alcătuitorii de neîncetate regulamente se pot prinde ei înşişi în laţurile lor.

Dar alta mai nouă. O circulară a ministerului citat cu privire la cărţile didactice pentru cursul secundar, publicată în ziarele de astăzi, conţine o sumă de nostimăzi.

Alegem una.

„Ori ce text de curs secundar presentat la aprobare, dacă conţine *lecţiuni nenumerotate* în program, va fi supus la plata unei taxe fixe de 40 lei, şi la plata unei taxe proporţionale de 40 lei pentru fiecare oară de curs pe săptămînă ce trece peste numărul unu". Ori cum, trebue să recunoaştem că mult a trebuit să-şi stoarcă crierul cel ce a formulat regula de mai sus. De aceia nu se poate zice că la ministerul Instrucţiunii nu se face treabă.

Dar mai e ceva. Toată lumea a putut observa, că nu e zi lasată de la D-zeu, fără ca să citim cîte un pomelnic de detaşări şi transferări. Se detaşează institutori de la un oraş la altul, se trec învăţători de la sate la oraşe, ori de la un sat la altul. Şi toţi sunt detaşaţi.

Pare că va ajunge că regula să fie cei detaşaţi şi excepţiunea cei stabili. In ce hal trebue să se găsească şcoalele respective de unde se tot detaşează cînd unii cînd alţii. Suntem la 15 Octombrie aproape şi cu ele nu se mai termină.

Ori uitasem. Astăzi nu se mai caută la Instrucţie activitate şcolară, ci extraşcolară. Atunci am înţeles. *Vir.*

OAMENI ŞI LUCRURI

PRIN FOC...

Două nopţi de-a rîndul o parte din locuitorii Iaşului au fost treziţi din somn prin semnalele de alarmă ale pompierilor. Iaşul e un oraş foarte puţin modern; el doarme în timpul nopţii,—doarme un somn liniştit, burghez, un somn banal dar sănătos, din care doară goarnele pompierilor îl trezesc din cînd în cînd.

De astă dată le-am auzit, sinistrele goarne, două nopţi de-a rîndul, străbătînd într'un ecou lung, infinit de trist şi de lung aerul şi răsunînd în aerul tăcut şi potolit al nopţilor, al tăcutelor nopţi iaşane.

Aţi ascultat vr'odată, cetitorilor, în mijlocul nopţii, treziţi din somn pe neaşteptate, acel sunet? Mie mi se pare că nu poate fi ceva mai îngrozitor şi el mi-a suggerat totdeauna tabloul unor stări de lucruri pe cari le-am văzut adeseori, a căror imagine mă obsedează de mult, din anii copilăriei. Fără de această legătură cu amintiri vechi, de sigur nu m'ar urmări cu atîta putere viziunea incendiului, de cîte ori aud — şi mai cu seamă cînd aud în mijlocul nopţii — răsunînd semnale de alarmă şi uruitul roţilor grele pe caldărîmul oraşului.

Mi se prezintă atunci într'o clipă înfăţişarea tragică a unui epizod de incendiu în unul din cartierile sărace ale Iaşului: şi în Iaşi incendiile cuprind aproape totdeauna numai asemenea cartiere. Văd ridicîndu-se o uriaşă limbă de flăcări de-asupra unei clădiri şi întinzîndu-se numai decît să cuprindă şi să mistuie pe sea dealături; văd alergînd cu disperare oameni de toate vrîstele, bătrîni înfiripaţi prin frica de primejdie şi bărbaţi cu umerii împovoraţi de lucruri de casă şi femei ţinîndu-şi copiii în braţe, — un amestec şi o dezordine; văd cărîndu-se în stradă obiecte mari şi mici, căsniciii vechi şi tinere, aşezate de zeci de ani, ori de abia înjghebate—stau toate la olaltă, într'o uricioasă şi stranie împerechere, înfrăţindu-se în mijlocul străzii, stricate şi lepadate fără nici-o pază, fără nici-o regulă. Iar peste tot, strigăte asurzitoare şi bocete şi ţipete şi certe şi rugăminţi către trecători, — în timp ce flacările se întind înroşind, iar fumul năbuşitor se coboară înnegrind împrejurimea toată, iar soldaţii îşi poartă pompele... funebre, de multe ori seci de apă şi de ferbinţeala focului, printre ruine, peste corpuri de oameni obosiţi şi peste rămăşiţe de lucruri...

Toate aceste le văd într'o clipă, de cîte ori răsună pe străzi în timpul nopţii goarna tradiţională, semnalul de foc şi de alarmă, purtîndu-şi ecoul infinit de lung şi de trist pe străzile oraşelor şi trezind oamenii din somn,—îndemnîndu-i la veghe ori la ajutorarea semenilor. Din anii de demult am păstrat impresia profundă a unui mare număr de incendii prin cartierele sărace ale oraşului. Pe atunci mă halucinà de multe ori ecoul goarnei, foarte adeseori mă trezia din somn spaima focului, — de multe focuri ce văzusem prin vecini. Cu vremea imaginaţia s'a liniştit şi acele cartiere le-am părăsit şi uitat de mult. Dar goarna pompierească, auzită în mijlocul nopţii mă recheamă cu putere în urîţenia acelor vremi şi acelor tablouri de infern...

Bodion

Dincolo şi dincoace

Un atentat.—Glontele lui Goga.—Scriitorii ardeleni.—De ce emigrează.—Anti ardelenism.—Golul celor duşi.

Acum cîteva zile întreaga presă romînească a înregistrat vestea unei întîmplări care putea să aibă urmări nenorocite. Poetul Octavian Goga nu era departe să cadă victima unui glonte ucigător, tras de un necunoscut. Din nefericire poetul n'a fost atins şi astfeliu a scăpat cu viaţa unul din cei mai însemnaţi şi mai tineri intelectuali ai Romînilor de peste munţi.

Iată, după ziarul redactat de Octavian Goga, cum s'a întîmplat faptul.

Prin un pericol care putea să aibă urmări fatale a trecut zilele aceste d. Octavian Goga. Intorcîndu-se Dumineca trecută împreună cu soţia de la adunarea poporală din Răşinari pe la 7 oare seara un necunoscut a tras un foc de puşcă asupra trăsurei. Glonţul a trecut peste capul d-nei Goga în nemijlocită apropiere. Cine a fost autorul acestei fapte mizerabile cu totul neobişnuite, nu se ştie. Poliţia a pornit cercetări, dar fără rezultat şi astfel va rămîne probabil necunoscut imbecilul care a plănuit această faptă mişelească".

*

Goga nu e numai cîntăreţul „gliei" străbune şi a „pătimirii" norodului subjugat în ţeara „Impăratului". El e şi un luptător entuziast, un purtător al cuvîntului şi al steagului în rîndurile largi ale mulţimei romîneşti; el nu e numai un visător care admiră, ci şi muncitor cu graiul, cu scrisul şi cu fapta, un făuritor al „timpului ce va să vie" şi un propagandist înzestrat cu mari calităţi de energie şi voinţă. De-aceea apare „dincolo" atît de primejdios şi de-aceea e „dincoace" atît de popular.

Izbuti-va? Fi-va oare în stare să se susţină multă vreme încă în mediul în care îşi cheltueşte acum entuziasmul şi vigoarea tinereţei? Aceasta e o problemă a viitorului şi numai viitorul ne va arăta dacă Goga nu va imita pe atîţia alţi distinşi ardeleni şi nu va trece munţii la un moment dat. Se ştie că soarta publiciştilor „de dincolo" e în genere aceasta: că după un număr de încercări şi de ani de luptă dezarmează şi descalecă dincoace de Carpaţi unde au totdeauna şansa de a găsi pregătit terenul pentru o existenţă mai sigură şi pentru succese mai uşoare. Şi succesele uşoare nu sunt totdeauna displăcute după primele greutăţi şi decepţiuni întîmpinate în viaţa zbuciumată din Ardeal. Nu e mult decînd în Capitală s'a manifestat chiar oarecare agitaţie faţă de entuziasmul cu care sunt primiţi fraţii de dincolo şi înlesnirea cu care li se deschid toate căile izbînzilor. O ligă se formase sub numele de „Uniunea intelectuală" pentru a combate excesul de încurăgiare ce se arată ardelenilor şi astăzi încă unii scriitori ca d. Macedonski şi alţii continuă campania în potriva celor „de dincolo" pe care odinioară îi parodiau scriitorii sub denumirea de „frache ghe ghincolo" parodiare de sigur nemeritată şi pe care astăzi nimeni n'o mai agrează.

*

Dar problema emigrării scriitorilor ardeleni există. Asupra ei s'a pronunţat zilele aceste un scriitor ardelean d. Horia Chendi în „Ţara noastră":

„... Dece majoritatea scriitorilor născuţi şi desvoltaţi în Ardeal, nu se pot menţine la ei acasă, ci trebue să-şi caute în Regat teren de activitate?

Cauzele sunt desigur mai multe. De vină e mai întăi situaţia noastră economică atît de precară; încît nu poate asigura existenţa unui strat întreg de mun-

Cumpărați Bilete pentru Loteria 4 Clasa V a Regatului Romîn

Cu tragerea 17 Octombrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32, 0 jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8 Una optime lei 4.

itori intelectuali. De vină sunt raporturile noastre politice, care nu îngădue o desvoltare liberă a spiritelor. Dar sunt și alte motive, pe cari le-am lăsat pînă acum neatinse, motive de ordin social, mult mai vinovate ca toate celelalte.

Pre cum bine știți, George Lazăr n'a trecut la București pentru că a găsit că va fi mai de folos acolo. L-au îndemnat să plece din Sibiu mai mult mizeriile ce i-le făcea Episcopul de atunci. Atîția dascăli ardeleni, trecuți în Principatele romîne, pentru a pune acolo temelia instrucțiunii publice, n'au plecat nici ei numai din însuflețire pentru neam, nici din pricină că nu ar fi găsit și acasă teren pentru energia și știința lor cu multă trudă adunată, ci fiind că sau n'au fost destul de apreciați, sau au avut de suferit din partea contimporanilor. Pe Slavici, Cașbuc și Alexandru Hodoș, înstrăinați din aceleași pricini, nimeni n'a căutat să'i rețină sau să-i recheme în Ardeal. Niță Popovici era cu totul străin de ai săi și neagra mizerie era să-l apuce tot în Țară, dacă sfatul d-lui Maiorescu nu-i venia într'ajutor. Pe Zaharia Bîrsan îl gonește din Ardeal—ca să vorbim și de cei mai tineri—acelaș mediu adînc pricepător de artă și literatură. Iar acum în urmă, de cîteva luni încoace, Goga, are prilejul să guste din aceiași dragoste și înțelegere a tovarășilor săi deacasă: săgețile „Telegrafului" împotriva lui nu mai încetează.

Văzînd aceste multe cazuri, eu sunt dispus să caut motivul emigrărei scriitorilor ardeleni mai mult în alcătuirea sufletească a societății noastre, decît în altceva. Hotărît, mediul deacasă nu este prielnic unui talent literar. Oamenii noștri, prin tradiție sau prin educația lor maghiaro-germană, sunt formaliști, greoi, sfichtori și dușmani declarați ai manifestării mai libere a spiritului. Firi de funcționari osteniți, unii văd în scriitori un fel de tulburători ai vieții lor mașinale; iar preoții din clerul superior, chemați a constitui ei lamura societății noastre, sunt prea adeseori vrășmași ai oricerei evoluțiuni".

*

Ori-care ar fi cauza, fenomenul există și se pare că Octavian Goga e candidat la o emigrare. Ori-cît ar fi de îmbucurătoare venirea în țeară a unui excelent scriitor,—rămîne stabilit că plecarea scriitorilor de valoare din orașele „romîne" de peste munți e o pagubă morală și socială foarte adînc simțită, de oarece golul ce rămîne pe urma fiecărui din ei se umple cu—goliciuni, în lipsa elementelor de muncă și cultură. Și poate nicăiri nevoie acestor elemente bune nu e mai reală, mai serioasă, decît în mediul de lupte și suferințe,—al provinciilor romîne subjugate. A.

Testamentul Prințului Dimitrie M. Sturza

Publicăm astăzi, în întregul seu, acest testament, care, după cum am anuntat, a fost deschis ieri la Tribunalul de Notariat din Iași:

Acesta este testamentul meu.

In numele Tatălui, al fiului și al sfîntului Duh, amin (așa să fie).

In deplină sănătate a minței, și a corpului cînd fac acest testament olograf.

Sunt sigur că copii mei vor înțelege dreptățile și considerațiunele de familie de grad superior pentru care fac acest testament.

In dorința acestor considerațiuni dau și leg în atît cît trebuința *prin participație* afară de partea fiului meu iubit cel mare Mihai Sturdza partea disponibilă cea mai întinsă permisă prin lege toate bunurile mobile și imobile pe care le voiu poseda în Romînia și în Rusia în ziua morței mele.

Pentru a constitui concurența datorită părții iubitului meu fiu Mihai Sturdza în bunurile jos arătate atît ca legatar cît și ca reservator, vreau ca lui să-i mai dau o parte:

1) Moșiile Flămînzii și Stroești cu toate pămînturile conținute din care ele se compun cuprinse sub ori ce denumire situate în Județul Botoșani cu toate dependințele lor, acarate, mobile mișcătoare, vii, grădini etc., așa cum eu le stăpînesc evaluate la 3.000.000 fr.

2) Moșia Lăzăreni zisă și Stînca Cilibiu cu toate dependențele ei, acarete, mobile mișcătoare, vii, grădini etc. situate în județul Iași evaluate la 200.000 franci.

3) Moșia Păușești cu toate dependințele, mobile mișcătoare, acarete, vii, etc. evaluate la 300.000 lei:

4) Casa din Iași situată la Copou cu toate dependințele, atenansele grajduri, remese și grădini etc. situată la No. 23 strada Carol, cu toate mobilele mișcătoare, lengerii, îmbrăcăminte, argintării, tablouri și statui care se vor găsi în ziua morții mele, de aseminea și caii mei trăsurile și harnașamentul, evaluate la 140.000 lei.

Bine înțeles sub rezerva de locuință și bucurie scumpei mele soții Caterina Sturza și tot ce ea va desemna că-i aparține ne în proprietate, de aseminea se va bucura de 2 trăsuri și de 2 cai.

5) Locul din fața caselor situate la Copou, pe care l'am cumpărat de la domnul Pawlly, evaluat la suma de 25.000 lei.

6) Și casele, locurile cu acaretele, curtea grădina și fîntîna etc., situate în str. Lozonschi și Ripa Privighitoaei evaluate la 80 fr.

Pentru a constitui partea fiecărui acelor alți 2 copii ai mei, iubitul meu fiu Grigore Sturdza și iubita mea fică Maria Sturdza din bunurile ce voiu poseda în Romînia și în Rusia în ziua morței mele vreau ca lor să le atribui cu titlu de împărțeală convențională și fie care pentru jumătate moșiile mele situate în Basarabia așa cum ele se vor compune în ziua morții mele, case, cu toate dependințele lor, atenansele, pădurile, grădinele, acaretele... viile și celealte etc. evaluate la 7.000.000 lei.

Fac să se înțeleagă că moșiile mele din Basarabia sunt de o valoare mai mare ca acele situate în România, din causă că ele sunt arendate pe un preț derisoriu d-lui Synadiano; amatorii proprietari nu oferă mai mult de cît dubla arendă actuală și socot bine că arendașii îmi vor oferi un cîștig dublu ca acel actual la finele arendărei d-lui Synadiano.

Mai vrau încă, ca partea constituită fiului meu Grigore trebue să-i o atribui cu titlu de împărțeală; casa mea din Iași situată în strada Carol, la Copou, care am cumparat-o de la dl. Pillat, zisă casa Pillat cu toate dependințele și atenansele ei evaluate la suma de 30,000 fr.

Fac dreptate de atribuțiune aci mai jos de toate cele necesare în profitul copiilor mei aste înțeleg în mod hotărît:

Trebue să se facă un inventar de toate bunurile ce le voiu poseda în Rusia și în Romînia în ziua morței mele.

Că drepturile fiecărui din copii mei să fie calculate asupra acestui inventar (masă) ținîndu-se socoteală de legatul quatitătei părței disponibile de mai sus, făcută în profitul fiului meu Mihai.

Și că acela sau acei din copii mei care nu vor fi mulțumiți de totalitatea drepturilor lor prin următoarea împărțală de mai jos, complectînd prin mijloace..... asupra valorilor mobiliare, sau dedesubtul valorilor mobiliare cu mijlocul de sulte, complectînd aceluia sau acelora din copii mei care vor avea mai mult de cît drepturile lor, prin urmare atribuțiunea de mai jos.

Dau și leg iubitei mele soții Principesa Caterina Sturdza usufructul și folosința în timpul vieței sale, și socotindu-se din ziua morței mele, casei din Iași aci mai jos atribuită fiului meu Mihai, situată la Copou Iași cu toate atenansele și dependințele ei, grajduri, remise, grădini, situată la No. 23 a străzei Carol și toate mobilele mișcătoare, lengiuri, îmbrăcăminte, argintării și tablouri pe care le voiu poseda în ziua morței mele și care se vor găsi la proprietatea despre care se vorbește, în afară bine înțeles de acele pe care soția mea le va desemna că-i aparțin personal.

Fac acest legat iubitei mele soții, pentru ca să ție loc de toate drepturile ce ea ar putea să aibă asupra tuturor bunurilor mele.

Recunosc formal că toate șalurile, blănurile, dantelele, diamantele și bijuteriile necesare unei femei sunt proprietatea personală a Principesei Caterina Sturdza soția mea.

Înțeleg că toate bijuteriile necesare unui barbat, decorațiile mele și insignele și alte suveniruri trebuesc împărțite între cei doi fii ai mei.

Doresc ca succesiunea mea mobiliară și imobiliară aflătoare în România și Rusia și despre care se vorbește în presentul testament să fie regulate și liquidate în România înaintea Tribunalelor de Iași, conform legilor țerei mele.

Înțeleg că nu e trebuință în această liquidare de imobilele pe care le voiu putea poseda în Franța de aseminea și de toate valorile mobiliare, titluri și sume ce voiu putea să am de aseminea în Franța sau care vor fi depuse.

Numesc esecutorul meu testamentar pe fiul meu iubit Mihai Sturdza și cu această sezină a mobilului meu timp de un an din ziua morței mele.

Rog pe copii mei iubiți de a evita ori ce contestație și procese între dînșii, care nu poate fi decît în răul lor, de a se conforma ultimei mele voinți de a fi în tot deauna de acord, de a se iubi, în fine de a trăi în bună armonie.

Aceasta este ultima mea dorință, a tatălui lor, care n'a trăit de cît pentru dînșii și pentru a face fericirea lor.

Rog pe a tot putintele și D-zeul meu, de a bine cuvînta pe iubiții mei copii și pe iubita mea soție, de a le da înțelepciunea, sanatatea și tot binele posibil.

Rog pe iubiții mei copii, de a se ține de mila divină și a trăi ca buni creștini.

De aseminea cum eu am trăit și vreau să mor în cea mai sfîntă religiune a strămoșilor mei, și că rămășițele mele să fie îngropate la moșia Lăzăreni unde odihnește mult regretata mea mamă.

Revoc pur și simplu toate testamentele și codisilele anterioare, care le-am depus în România.

Aceste sunt dorințele (voințele) mele.

Făcut, scris, datat și semnat de mîna mea la Dieppe în 9 Noembrie 1901.

(semnat): Principe D. Sturdza.

DE LA FRAȚI DIN BUCOVINA

(Corespondență particulară a „Opiniei")

Acum cîte-va zile au avut loc la Banila frumoasele serbări ale societății răzeșilor și mazililor din Bucovina, serbări care au avut cea mai deplină reușită.

De la Cernăutz au sosit, în frunte cu harnicul luptător și energicul organizator al răzășimei d. prof. Ioan cav. de Cuparencu, 7 studenți, membri ai soc. academice „Junimea", cărora li s'a făcut o primire grandioasă.

Romînii din Banila moldovenească au rîdicat un frumos portal de brad, împodobit cu steaguri tricolore. Părintele protopresbiter Tatraș, după vechea datină romînească, a oferit oaspeților pîine și sare.

Profesorul cav. de Cuparencu, în cîteva cuvinte bine simțite, arată că datoria celor luminați e ca să'și viziteze frații doritori de lumină, spre a'i îndruma. Inteligența are misiunea să stee în contact cu poporul, să'i asculte durerile și să'i dea povețe. In Banila moldovenească în special, unde curentul slavizărei este destul de puternic, toți fruntașii comunei sunt chemați să lumineze poporul și să'l îndepărteze de la curentul slavismului. Mulțumește pentru frumoasa primire ce li s'au făcut și promite să dea tot sprijinul pentru cauza comună a răzășilor din Banila.

La orele 2 d. a. s'a deschis adunarea generală. Cei de față au intonat „Deșteaptă-te Romîne". D. prof. cav. de Cuparencu vorbește apoi despre scopul răzeșilor și mazililor. Relevează ca scop principal cultivarea educației copiilor de răzeși în senz național romînesc, în care scop s'a simțit necesitatea întreținerei unui internat pentru copii de răzeși la Cernăutz.

Vorbind de activitatea comitetului societății, d. Cuparencul amintește, rînd pe rînd, toate comunele pe unde au colindat împreună cu președintele societății centrale, consilierul Dionisie cav. de Bejan, organizînd răzășimea, relevînd și primejdia care îi amenință la tot pasul din partea Rutenilor, atîțați de învățătorii ruteni de prin comunele respective. Mulțumește apoi organizatorilor și în primul rînd păr. paroch St. Ștefanovici pentru primirea făcută.

Vorbește apoi studentul Aurel Morariu de la „Junimea", care arată dreptul Romînilor la pămîntul Bucovinei, demonstrînd în acelaș timp primejdia din partea galițienilor.

Părintele protopresb. Tatraș amintește glorioasul trecut al răzeșilor, coborîtori ai vechilor familii boerești și căpitani ai oștilor voevozilor moldoveni.

Păr. Ștefanovici propune, spre votare, lista celor ce urmează a fi aleși în comitetul de încredere a filialei din Banila. Această listă e complectată, după cererea răzășimei adunate, prin: păr. Ștefanovici, d. Eudoxiu cav. de Ursachi, primarul comunei, d. Dimitrie cav. de Goian și St. de Volenischi.

După alegerea comitetului, vorbește gospodarul Opaiț, îndemnînd răzășimea să intre cu toții în soc. răzeșilor și mazililor și fie-care să'și îndeplinească datoriile bănești către societate.

La sfîrșitul adunărei, d. prof. de Cuparencul amintește de participarea a 12 răzeși la festivalul din Viena, în costume boerești, care au făcut admirația tuturora. După ce vorbește de excursia plănuită în Romînia a răzășilor și care va avea loc la vară, închide discuția, mulțumind celor 400 de participanți pentru buna-voință cu care au urmărit chestiunile aduse în discuție.

Se cîntă apoi „Trei culori" de C. Porumbescu. La 8 seara se deschide dansul; serbarea a durat până în zorii zilei cu cea mai mare animație. *Coresp.*

Litere-Științe-Arte

Stagiunea teatrului național s'a deschis. Asupra spectacolului de deschidere—Sanda—vom vorbi după a doua reprezentație. Pentru astă-zi, cităm cîte-va rînduri ce ne comunică un spectator al premierei:

„...Cîtă deosebire între această deschidere și cea de anul trecut... Par'că văd și acum acea sală goală—atît de goală—monotonă, tristă, indeferentă, stăpînită toată—sau mai bine am zice—nestăpînită de nici un simțimînt, de nici un avînt, pe care, totuși, cred că era dator publicul să-l exprime atunci.. Și cum să-l exprime?

Eram doar după 3 luni de la moartea mareiui Hajdeu, după 3 luni de la moartea aceluia ce *trebuia* să fie plîns—nu însă plînsul acela meschin, care de alt-fel n'a lipsit—ci altul mai superior, mult mai demn și mai potrivit cu *„dînsul"*. Trebuia acest om plîns, tocmai prin venerația ce-am fi dat-o memoriei sale, asistînd cît mai mulți la piesa sa, care nu trebuie să se uite că însamnă *„el"*.

Căci numai ast-fel, fiind în fața unei săli pline, cît mai pline și trăind acele cîte-va ore împreună cu el, împreună cu vederile sale, cu năzuințele sale, cu felul său de a gîndi; revoltîndu-ne împreună cu dînsul, simțind aceleași emoții ce le-a simțit și el „atunci"; căutînd în fine, să trăim o clipă din viața lui, am fi arătat tocmai, că el pentru noi *n'a murit*, că viețuește și va viețui de-a pururi.

...Felul cum s'a făcut deschiderea stagiunei anului acestuia, m'a mulțumit foarte mult; m'a făcut să privesc cu încredere înainte... Sala destul de plină, mai ales atîtea loji ocupate de lumea aleasă a orașului nostru, acele figuri vesele, animate, nerăbdătoare, pline de încredere, m'am întărit mult în speranță. Să sperăm dară, în viitorul acestei instituțiuni".—*Urips.*

*

Se scrie din New-York, că Evelyn B. Baldwin, cunoscutul explorator al articei are intenția de a întreprinde o expediție în regiunile polare pe un bloc de ghiață plutitor.

Călătoria ar dura trei ani și jumătate și la ea ar participa 42 de membri între cari mai mulți învățați și artiști.

El s'ar întruni la strîmtoarea de Behring unde se va pregăti un meniu, ca să ajungă pentru toată durata călătoriei.

Indrăzneții călători speră că, duși de curentul oceanului, să ajungă până departe la nord. Nu vor lua nici o unelta de călătorie de oarece ar fi de prisos, după părerea lui Baldwin.

Acest feliu de călătorie se pare mai puțin primejdios, decît pe vapor, de oarece vaporul riscă a fi distrus printre ghețuri, pe cînd blocurile de ghiață nu se zfarmă înainte de a fi atins coasta.

Președintele Roosevelt se interesează mult de acest proiect original de călătorie spre pol.

*

Din Milano, se anunță că Giacomo Puccini lucrează în vila sa de lîngă Torre del Lago, în Toscana, la o nouă operă din care a terminat primul act.

Textul e scris de Carlo Zangarini și Huelfo Givinini.

*

STRUNA ZILEI

INAMOVIBILI

La direcția *închisorilor* din Capitală s'au descoperit pe sama unor funcționari fraude mari. Ancheta urmează.

«OPINIA»

Deși frauda e mare
Le-ași concede o... favoare:
Vinovații să rămînă
Unde sunt,—în închisoare.

Informații

D-nii membri ai comitetului executiv al partidului conservator-democrat, sunt convocați pentru Duminecă 19 Octombrie, orele 4 p. m., în saloanele clubului din piața Unirea, spre a delibera asupra mai multor chestiuni importante.

● *Am arătat zilele trecute că febra tifoidă continuă să bîntue populația noastră.*

După cum ni se spune, numărul cazurilor de febră-tifoidă a trecut de 120. In afară de aceasta, la o școală din localitate au fost atinși de această epidemie mai mulți elevi.

Cazurile cele mai numeroase sunt în dispărțirile a II-a și a IV-a.

Ce face serviciul sanitar?

● D. general Tătărăscu, comandantul corpului IV de armată, va inspecta la sfîrșitul lunei aceștia, trupele din garnizoana locală.

◑ Consiliul de răsboiu al corpului IV de armată va fi convocat la sfîrșitul lunei aceștia, cînd va judeca mai multe procese, între care cîte-va importante.

◒ D. general Averescu, ministru de răsboiu, a decis ca pe viitor strămutările soldaților de la un regiment la altul, sau de la o specialitate la alta, să nu se facă de cît în fie-care an în cursul lunei Noembrie.

● D. Vespasian Erbiceanu, judecător de instrucție al cab. III, a fost decorat cu medalia „Bene-Merenti" clasa II-a.

● Ministerul instrucțiunei publice a cerut revizoratului școlar să'i comunice dacă azilele confesionale din acest județ se conformează regulamentului școlar.

● Concursul pentru ocuparea posturilor de verificatori de măsuri, se va ține în Capitală, în ziua de 10 Noembrie a. c.

◑ In comuna Popești, din județul nostru, s'a pus bazele unei societăți cooperative.

● Mai mulți elevi care au dat examenul în particular în seziunea de Septembrie, ni se plîng că nici până astă-zi nu li s'a dat rezultatul examenului!

◒ I. P. S. S. Mitropolitul va mai face cîte-va hirotonisiri, cu ocazia sărbătoarei sf-lui Dumitru.

● D-șoara Elena Codreanu a fost numită suplinitoare la catedra de limba franceză, de la școala profesională de fete din Galați.

● Ministerul Cultelor și Instrucțiunei face cunoscut direcțiunelor de la școalele primare că cu începere din luna curentă lefile institutorilor s'au sporit.

1) Celor cu 160 s'a mărit la 190 lei.
2) Celor cu 200 și 205 la 215 lei.

Insă gradația rămîne tot ca la lefurile vechi, adică aduc sporul numai la bază. Promite ca gradația aceasta remîne numai pînă la 1 Aprilie. Se prăpădea lumea! dacă ar fi dat, ca oamenii, și gradație la sumele crescute.

Tot prin această cerere se face cunoscut că pe unde sunt catedre suplinite, să se treacă în stat și supliniiorii cu leafa ce o primesc și să mai stipuleze și motivele pentru care s'a acordat concediul.

● Pentru invederarea lipsei de pudoare a ministrului justiției, reproducem aci tălmăcirea pe care ziarul francez colectivist o face procesului verbal al Curței de Apel din Iași:

Cu toate că, în considerările procesului verbal, Curtea se apără de „reprogele" cari i-au fost adresate, încheierea procesului verbal este în sensul recomandărilor ministrului justiției.

Mostră de nerușinare a omului roșu?

● Astă seară Joi 16 Octombrie are loc la Circul Sidoli o mare reprezentație cinematografică în scop de bine facere. E un program bogat și special întocmit, care va brilia prin varietatea și bogăția sujetelor.

Mai toate biletele sunt deja vîndute.

● Duminică fiind ziua onomastică a doamnei Ghiorghiu, directoarea școalei profesionale S-ițul Sava, elevile acelei școale vor serbători în chip deosebit acea zi.

● Celebra **„Societè des instruments anciens" din Paris**, de sub președintia ilustrului compozitor **Saint Saëns** va da un singur mare concert Luni 27 Octombrie a. c. în sala Teatrului Național din Iași.

Această ilustră asociație se compune din următorii artiști renumiți: *Henri* și *Marcel Casadesus* amîndoi foști premianți I ai Conservatorului din Paris și soliști ai Concertelor Colomme, vestitul violonist *Malkine* și *Maurice Devilliers*.

Concertele se vor da cu concursul cunoscutei virtuoze pe *harpa-luth* d-ra *Hélène Zielinska* și a renumitei cîntărețe pariziene *Marie Buisson*.

Instrumentele anume ce trebuesc la aceste concerte sunt aduse de artiști și fac parte din celebra colecție a societății.

Succesul artiștilor ie enorm, iar anul trecut la București au făcut săli pline și au fost primiți cu entuziasm.

Locațiunea ie deschisă la agenția *Carmen Sylva* (Iliescu, Grosu et Comp.)

◑ De la 1 Septembrie și pînă astăzi au slujit la Mitropolie, conform ordinului I. P. S. Sa Mitropolitului, pentru serviciu de probă, 26 preoți din localitate, la biserica Talpalari 22 preoți din orașul și județul Botoșani, iar la biserica Bărboiu 22 preoți din orașul și județul Dorohoiu.

In cursul lunilor Noembrie, Decembrie, Ianuarie, Februarie, Martie, Aprilie și Maiu vor sluji preoții din județul Iași.

◔ Judecătorul de instrucție C. Sculi a obținut un concediu pe timp de o lună. D. Erbiceanu va gira afacerile judecătorului în congediu.

● D. profesor doctor Russu, care se află în străinătate, în congediu, s'a întors ieri în localitate.

DIVERSE

— Mîne seară va avea loc adunarea membrilor societății „Prevederea", din Toma Cozma. Se va face darea de seamă anuală și vor vorbi: diaconul Vărlănescu și d-nii avocat Netter și Teodor Jellea.

Ultime informaţii

● *Intre greceniști și carpiști s'au ivit mari neințelegeri de la candidatura la colegiul II de deputați din Iași.*

Greceniștii susțin să dee voturile d-lui A. C. Cuza, D. Matei Cantacuzino, însă, s'a adresat d-lui P. P. Carp, care a respuns ca să se lupte din răsputeri contra candidaturei d-lui Cuza.

● *Domnii Stelian și Costinescu, miniștri de justiție și de finanțe, se agită în senzul că partidul liberal din Iași, să susție pe sub mînă, candidatura d-lui A. C. Cuza la colegiul II de deputați din Iași.*

Domnii Stelian și Costinescu doresc ca liberalii să pună o candidatură de carton și, de fapt, să susție pe d. Cuza.

Procedeul, din partea d-lui Stelian, este explicabil: este o poliță de recunoștință pe care ministrul justiție cată s-o plătească aceluia care i-a luminat calea, ca să poată împroșca cu noroi, pe magistrații din Iași.

D. Stelian mai dorește să umilească logul patronînd candidatura unui calomniator ordinar, fiind-că, la alegerile trecute, omul roșu era să pățească rușine mare la Iași.

Dar eventuala patronare a candidaturei d-lui Cuza de liberali, n'are importanță ci numai din punct de vedere a chestiei magistraturei: d. Cuza urmează să ieo succesiunea d-lui G. Panu, care a dus luptă contra naționalismului anarchic; d. Cuza urmează să fie candidatul acelui partid liberal din Iași, al cărui șef, d. C. Stere, este regulat atacat și calomniat de ziarul naționaliștilor-anarchiști.

Dacă, însă, partidul liberal din Iași nu se va preta jocului d-lor Stelian și Costinescu, se vor pune stăruinți pe lîngă d. G. Sîndulescu, prefectul poliției, ca să primească să candideze.

● D-na Cleopatra Gheorghiu, directoara școalei profesionale de fete „Sf. Sava" a primit din partea direcțiunei „Vetrei Luminoase" următoarea adresă de mulțumire:

„Vă confirmăm cu deosebită plăcere primirea adresei D-voastră No. 72 din 3 Octombrie c., precum și a sumei de 57 lei 35 bani ce ați bine-voit a trimite ca rezultat al colectei făcute de d-voastră printre personalul și elevele acelei școli, conform listei ce ni-ați trimis.

Aducînd aceasta la Inalta cunoștință a M. S. Reginei, Maestatea Sa a fost foarte bucuroasă de a vedea interesul ce l-ați arătat fondației și sacrificiul milos al elevelor.

Ca semn al înaltei Sale recunoștinți M. S. a bine voit a vă exprima direct înaltele sale mulțumiri autografe, prin carta poștală fotografie ce avem onoarea a vă trimite alăturat. Urmînd înalta dorință a M. S. Reginei, vă rugăm să citiți conținutul cărții, elevelor.

In numele orbilor, vă exprimăm de asemeni, cele mai vii mulțumiri, rugîndu-vă să încredințați pe generoasele donatoare de binecuvîntările călduroase ale acestor infirmi pentru sănătatea și viitorul lor norocos.

Primiți, etc..

„Vatra Luminoasă" și *„Regina Elisaveta"*
București

De asemeni d-na Gheorghiu a primit o fotografie, reprezentînd pe M. S. Regina în parc, și pe care Suverana a scris cu propria Sa mînă următoarele:

„Din suflet vă multumesc de darul așa de iubitor! Dumnezeu să blagoslăvească pe copiii milostivi.

Elisaveta
Sinaia, Octomb. 1908

◔ **Concurs de călărie.**—Mîine Vineri, se va începe pe platoul de la Copou, concursul de călărie, călărie de vînătoare și alergări, organizat de corpul IV de armată.

Comisiunea de organizare se compune din d-nii: Col. Mustață Al., comand. brig. 4 cavalerie, președinte; lt-col. Al. Călinescu, comand. reg. 7 roșiori și căp. Negruzzi L. Mihail comand. exadr. escortă, membri; iar juriul se compune din d-nii: Col. Mustață, maiorii Arion și Herescu și căpitanii Balif și Negruzzi.

Iată programul acestui concurs, la care vor lua parte ofițeri și sub-ofițeri din regimentele 2, 3, 7 și 8 Roșiori:

Ziua I. Vineri 17 Oct.—Călărie de vînătoare, ora 2 p. m.

I) Brigadieri și soldați: distanța 3000 m. 4 obstacole: pr. I un dar bănesc de 40 lei, pr. II 25 lei, pr. III 15 lei, pr. IV 10 lei și V 5 lei.

Conducător lt. Damian Gh. din reg. de escortă. Vor alerga: Brigadierii: Irimescu A., Androviceanu A., și Mircea M., din reg. 2 roșiori; Ion Gheorghe, Popa C., Costache Gh. și Alexe Radu din reg. 3 roșiori; Nicolaie Gh., Sava C. și Solomon I. din reg. 7 roșiori, soldații: Ioniță C., Radu M., Vanu C. din reg. 2 roșiori; Antoniu I. din 7 roșiori; Lazăr I., Zavastin Gh., Costan V., Vasile T., Petrescu T. din 8 roșiori.

II). Suboficeri (dist. 3000 m. 4 obstacole): Premiul I un ceas în valoare de 40 lei și un dar de 60 lei. Premiul II, un ceas în valoare de 40 lei și un dar de 30 lei. Premiul al III, un ceas în valoare de 30 lei, și un dar de 20 lei. Premiul al IV, un dar de 20 lei.

Conducător: Locot. *Drăghici Eugen*, Regt. de Escortă.

Vor alerga sergenții: M. Georgescu I, Solomon Ioan, Voinea Gh., Vălceanu C., Popa N., din 2 Roșiori.

Tacu Mih., Ganea Const., Popa Ioan, Toma Ioan, Mitu Eremia, Iordachi Ioan, din 3 Roșieri.

Constantinescu, Andrievici C., Zanfirepol, Cărăusu, din 7 Roșiori.

Stănescu Gh., Huțanu V., Gafițanu I., Ursulescu C., Ioniță Aug., Atanasiu M. N. din 8 Roșiori.

III) Oficeri: (dist. 5000 m. 6 obst.). Premiul I, Un obiect în valoare de lei 200. Premiul II, un obiect în valoare de lei 120. Premiul III, un obiect în valoare de lei 100. Premiul IV, un obiect în valoare de 80 lei.

Conducător; Lt.-Colonel *Călinescu Alex.*

Vor alerga d-nii: locotenenți: Gorjan Iacob, Capșa Ioan, Protopopescu Al., Dobrescu Alex. din 2 Roșiori.

Lt. Bonciu Petre, Sub-lt. Pamfil P., Sub-lt, Zissu Dumitru, din 3 roșiori.

Maior Cătuneanu, Căp. Andrei Mihai, Locot. Dobrescu P., Sub-lt. Carp Ioan, Plut. Jarighie Șt., din 7 Roșiori.

Lt. Roseti Mihai, Lt. Timotei N., Lt. Pamfil Ioan, Sub.-lt. Popescu N., Sub-lt. Văsescu C., din 8 Roșiori.

IV) Steeple-chasse (oficeri). Distanța 3000 m. 60 obst. Premiul I 250 lei. Premiul II 150 l. Premiul III 100 l.

Vor alerga: căp. Racoviță I., lt. Soutzo Gr. din 2 roșiori, lt. Popovici din 3 roșiori și lt. Demir Sion din 7 roșiori.

V) Steeple-chasse. (Distanța 3000 6 obst.) Premiul I 250 l. Premiul II 150 lei. Premiul III 100 l.

Vor alerga d-nii: lt. Opaiț Const. lt. Ionak I. sub-lt. Drăghici din 7 roșiori.

Ziua II-a. Concurs de călărie. Sîmbătă 18 Oct.

Trupa. Premiul: Un ceasornic în valoare de lei 40 și un dar bănesc de 40 lei. Un premiu pentru escadronul căruia aparține călărețul cîștigător.

Vor alerga: plutonier Botez C., serg. Bogîrcea Ion, serg. Popescu M., sergent Costachescu Gh., serg. Gogu N., Brig. Hristu M., din 2 roșiori. Plutonier Mazilu B., serg. Dumitrescu C., serg. Dobroiu N., brig. Dogariu P., Nicolai C., din 3 roșiori. Serg. M. Holman Gh., brig. Andrei Gheorghe, brig. Dănilă P., Buruiană J. din 7 roșiori. Pluton. Birjovanu V., pluton. Covaliu I., pluton. Manoilă V., sergent M. Molinceanu D. din 8 roșiori.

II) Oficeri. Premiul I. Un obiect de artă sau de utilitate, în valoare de 250 lei și o cupă de argint Md. M. R. No. 1. Premiul II. Un obiect de artă sau de utilitate, în valoare de 150 lei și o cupă de argint Md. M. R. No. 2. Premiul III. Un obiect de artă sau de utilitate, în valoare de 80 lei și o cupă de argint Md. M. R. No. *3.*

Vor alerga d-nii: lt. Suțu Al. din 2 roșiori, lt. Bonciu P. din 3 roșiori, lt.-col. Călinescu Al., căpitan Coculescu I., căp. Andrei M., lt. Jonak Ion din 7 roșiori și locotenenții Pascu Aurel și Silny Ion din 8 roșiori.

● După cum am anunțat eri, o explozie, s'a produs la fabrica de bere „Zimbru" din Păcurari; un lucrător a fost omorît, și 3 au fost răniți, iar nu 2 cum s'a anunțat.

Lucrătorii Andrei Fredshlieb, Grigore Olenciuc, Vasile Patinescu și Petru Rusuiuc puneau, ca de obiceiu, smoală în butoaiele, în care urma apoi să se tórne berea.

La vrana unui butoiu era niște păcură care s'a aprins dela foc și în scurt timp a făcut explozia, care a fost atît de puternică în cît a zguduit atelierul fabricei.

Lucrătorul Andrei Frendohlib, care se afla mai în apropiere de cît ceilalți a fost lovit așa de puternic în cap, în cît craniul i-a fost zdrobit și el a rămas mort pe loc.

Un al doilea lucrător, Gr. Olenciuc, a fost lovit la piciorul stîng și în piept; luarătorul Vasile Palinescu a fost lovit la o coastă și la mîna stîngă, iar Petru Rusuiuc aprimit o lovitură mai ușoară la cap, și o arsură gravă la mînă din cauza smoalei fierbinte care odată cu doagele butoiului a fost asvîrlită în aer.

Cadavrul nenorocitului Andrei Fredshlib a fost transportat aseară la morgă, iar ceilalți 3 lucrători răniți au fost duși și internați la spitalul Sf. Spiridon.

Cel mai grav rănit e lucrătorul Vasile Palinescu, care are o coastă fracturată; ceilalți 2 sunt mai ușor răniți.

● Camera de punere sub acuzare a fixat la 10.000 lei cuantumul cauției pentru eliberarea comerciantului Sommer.

● Parchetul va însărcina pe un inginer cu constatarea cauzelor, cari au provocat explozia de ieri de la fabrica „Zimbru".

Medicul legist a fost însărcinat să facă autopsia cadavrului lui Fredonflilib.

● Se știe că la facultatea de drept prin viitorul budget s'au înființat încă cîte 6 catedre de doctorat.

Decanatul acelei facultăți a cerut ministerului de instrucție a-i răspunde care sunt acele șase noi catedre pentru ai sluji la întocmirea programelor.

● Astăzi, Joi, orele 4, se întrunesc persoanele convocate de primar, spre a discuta proiectul referitor la organizarea unei expoziţiuni internaționale în Iași.

● D. M. B. Cantacuzino, șeful grupărei carpiste din localitate, va conduce lupta electorală cu prilejul alegerei partisle a colegiului II de Cameră din Iași.

Va fi debutul d-lui Cantacuzino. D-sa plănuește să reorganizeze și gazeta locală a carpiștilor, care se zbate rău din cauza lipsei de fonduri.

◑ Sarah Bernhard va da două reprezentațiuni în Iași, în cursul lunei Noembrie.

● **Universitare.**—Candidaților la examenul de logică la d. profesor I. Petrovici, care au fost interogați Luni 13, li s'a admis să fie din nou interogați mîne Vineri de la 4—6. A fost admisă la primul examen, cu bile albe, d-șoara Mița Vlad.

— D. profesor P. Bujor va ținea mîne Vineri orele 4 a doua prelegere a cursului de morfologie animală. Astăzi dimineață au început lucrările practice,

— D. V. Costin va începe cursul seu de geometrie descriptivă și perspectivă Luni 20 Octombrie, iar d. Climescu a început cursul de geometrie analitică eri Mercuri, 15 Oct.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

București, 16 Octombrie.

In chestia conferinței

București.—După ultimile ştiri sosite din străinătate, conferența europeană, în chestia evenimentelor din Balcani, se va ținea în Italia,—nu la Roma, ci probabil la Neapole.

Scandalul de la consiliul județean din Vlașca

București.—Un adevărat scandal s'a petrecut eri, cu consiliul județean de Vlașca, cu ocazia deschiderei seziunei ordinare.

Consilierii urmau să se întrunească eri la orele 3 p. m. pentru a proceda la alegerea biroului. Date fiind însă nemulțumirile și neînțălegerile care domnesc printre liberalii din Giurgiu, consilierii județieni sunt și ei împărțiți în două tabere: consilierii care simpatizează cu tinerii liberali, și cei care simpatizează cu bătrînii liberali.

La ședința de eri insă nu s'au prezentat de cît 9 consilieri, dintre bătrîni, consilierii tineri au refuzat să vină la ședință.

D. N. N. Săveanu, secretarul general al ministerului de interne însoțit de d. Ghyka inspector administrativ, au sosit cu automobilul la orele 4 p. m. și au cercat să facă o împăcare între consilieri.

Venind în sala de ședință a consiliului județean, secretarul general al ministerului de interne și d. Ghyka n'au găsit de cît pe cei 9 consilieri, cari erau foarte îndîrjiți.

D. T. Teodorescu, unul dintre consilierii prezenți a proferat cuvinte însultătoare la adresa d-lui Ghyka.

Atît acesta din urmă cît și N. N. Săbeanu au plecat foarte necăjiți la hotel. Aci au avut o consfătuire cu o parte din tinerii liberali consilieri județiani, care la rîndul lor au refuzat să se ducă la ședința consiliului. Faptul a fost comunicat d-lui Ionel Brăteanu, ministru de interne.

La eșirea din sala consiliului a celor 9 membri, a urmat o ceartă violentă cu d. Sc. Stăncescu, directorul prefecturei, protejat al tinerilor liberali.

Delegați din Belgrad

București.—Din Belgrad vine ştirea că s'a decis ca la meetingul ce se va ținea Duminică la București să ia parte delegați sîrbi.

Evadarea unui asasin

Cerna-Vodă.—Astă noapte cunoscutul asasin Weiss a reușit să evadeze din închisoare.

S'au luat măsuri pentru prinderea lui.

Demonstrații contra artistei Sarah Bernhard

Viena.—Din Praga vine ştirea că aseară s'au făcut acolo demonstrații contra celebrei artiste Sarah Bernhard, pentru că aceasta a jucat la teatrul german.

Situația în Balcani

Sofia. — Reprezentanții Angliei, Franței și Rusiei au făcut un demers colectiv pe lîngă guvernul bulgar, cerînd concediarea într'un restimp de 3 zile a celor 3 clase de rezerviști, convocați sub drapel și reluarea imediată a negocierelor cu Constantinopolul în chestia compensațiilor financiare. Reprezentanții sus numitelor puteri au declarat în acelaș timp că recunoașterea regatului bulgar depinde de acordul prealabil turco-bulgar.

*

Buda-Pesta.—Ambasadorul Franței, d. Crozier a fost primit azi în audiență specială de Imparat, remițîndu-i o scrisoare autografă a d-lui Fallières, redactată în termeni călduroși.

Președintele republicei franceze exprimă întâi mulțumiri pentru notificarea anexărei Bosniei și adaogă că, guvernul republican, avînd în vedere interesul comun al Europei și menținerea păcei, va contribui pe cît este cu putință a stabili un acord; făcînd aceasta se va lasa a fi condus de sentimentele de cordiala simpatie, de care sunt animate guvernele din Viena și Paris.

*

Buda-Pesta. — Delegația austriacă continuă discuția budgetului ministerului de externe.

Deputatul Kramer a declarat că dacă Germania a dovedit, în chestia anexărei credință și alianță, nu și-a făcut de cît datoria, dar există o putere care a dovedit cu această ocazie față de Austro-Ungarie o bunăvoință foarte mare și această țară e Franța. D. Kramer precum și d-nii Joroslav și Thun protestează cu energie contra încorporărei Bosniei și pledează pentru un regim liberal și cinstit în Bosnia. Vorbind de Serbia d. Kramer a zis: „Trebuie să se recunoască că Serbia e izolată de toată lumea și depinde de buna dispoziție a guvernelor și cercurilor agrare din Austro-Ungaria. Nu trebue să se uite că Sîrbii și-au varsat sîngele pentru Bosnia. Trebue deci să se caute a se retrage simpatia Sîrbilor, Ca sclav credincios, oratorul zice, că trebue să sfătuiască pe Serbia să fie cu judecată, să nu se asvîrle în aventuri, car ar putea deveni catastrofe pentru dînsa. Sunt indicii că supararea provocată prin anexarea Bosniei va înceta în curînd.

*

Constantinopol.—Monitorul Oficial zice că este informat din sorginte sigură, că Serbia cere ca compensare o fâșie de pămînt de-a lungul frontierei Bosniei pentru dînsa și o fâșie din Herzogovina pentru Muntenegru, precum și rectificarea în anumite puncte. Cere de asemeni ca Turcia să sprijine aceste cereri în conferență.

In cazul cînd cererea sîrbească nu ar fi acordâtă, Serbia va cere autonomia Bosniei și dacă aceasta ar fi refuzată, Serbia va trimete bande în cele 2 provincii ocupate de Austro-Ungaria.

Ziarul adaugă a ști că misiunea Novakovici pare a nu fi isbutit.

*

Sofia.—Regele a deschis Sobrania cu un mesagiu în care zice: „Inspirat numai de idealul poporului bulgăresc lucrînd pentru salvgardarea intereselor sale, om provocat Independența Bulgariei. Țarul a mulțumit apoi națiunea pentru sentimentele cu care a primit această cauză justă. Intru cît privește calea ferată orientală, politica noastră economică generală, precum și interesele amenințate ale apărărei naționale, cerem în mod imperios ca toate căile ferate să fie în mînele Statului. De aceia guvernul a luat exploatarea liniei orientale anunțînd însă că va ținea cont de toate drepturile dovedite și că va despăgubi pe cei care au dreptul la vre-o despăgubire.

Regele a spus apoi că se bucură de a constata recepția solemnă și amicală ce i s'a făcut la Buda-Pesta de Imparatul Francisc Iosef. Aceasta a fost pentru poporul bulgar o dovadă de bună dispoziție a monarchiei față de dînsul.

*

Agenția Havas află din Sofia că guvernul bulgar, în urma demersului puterilor a hotărît, să libereze mîine 75 000 rezerviști. Se speră că această măsură va produce o potolire la Constantinopol și că va dovedi inutilitatea pregătirilor militare ale Turciei.

*

Belgrad.—Ziarele sîrbești înregistrează spusele călătorilor sosiți azi dimineață că eri a avut loc la granița turco-bulgară o ciocnire sîngeroasă între o bandă bulgară care năvălise în Macedonia și trupele turcești care ar fi urmărit bandele pînă la teritoriul bulgar.

*

Petersburg.— Principele moștenitor al Serbiei a sosit aci. Jandărmeria a interzis cu energie manifestațiile proectate. S'a interzis chiar deputaților Dumei de a veni la gară pentru întimpinarea principelui.

Corespondent perfect cu scriere frumoasă cunoscînd bine limbele romînă și germană se caută la
CASSA BOURNE & Co. — Jassy.

Cabinetul de Chirurgie dentara
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA
se va muta de la 26 Octombrie c. tot în str. Lăpușneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang

Dr. H. IVAINER
MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris
pentru boale de copii, s'a stabilit în Iași. **Str. Primăriei No. 30**

Păziți-Vă a spala cu Clor!!
Clorul Vă distruge lengiurile!!
Singura instituție care pe baza unui preparat chimic—invențiune cu totul nouă—spală rufele fără CLOR dîndu-le o albeață incomparabilă—e noul stabiliment de:
SPĂLĂTORIE CHIMICĂ ȘI BOIANGERIE
„MODERNA"
Iași, Str. Lăpușneanu 24 (lîngă Noak
Se spală chimic și se vopsește mai bine ca ori unde orice Haină de Dame, Domni, Copii, Toalete de Bal cele mai scumpe, Uniforme militare, etc.
Serviciu prompt. — Prețuri modeste.

NOU! NOU!
Sticlele „Isometrop"
Cea mai clară vedere, experimentată cu razele *Rontgen.* Premiată de toate academiile oculistice.
Asigură **conservarea ochiului**, evită fluorescența și *mărește vederea*
Se incadrează
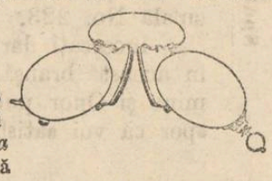
în ori ce formă de ochelari; montările cele mai noui și mai sistematice.
Singurul depozit la
Magazinul de optică **W. FISCHER**
IAȘI, Strada Lăpușneanu 30
Mare depozit de Binocle "Flamarion"

Prima Boiangerie și Curățătorie Chimică
pentru haine Bărbătești, Dame și Militari
LA PARIZIANU
STRADA VECHE 45
(vis-à-vis de Biserica Sfi. Sava)
se execută orice lucrări atingătoare de această branșă, prompt, conștiincios și mai eftin ca ori-unde.
Se preschimbă gulere de cătifea la Paltoane și Pardesiuri
Inștiințat prin o cartă poștală mă prezint la domiciliu.
— Primesc comenzi din toată țara —

CONST. JORNESCU
AVOCAT
— Strada Carp No. 5 —

ANUNCIU
Se aduce la cunoștința Onor. Public că am adus o mașină specială cu motor de benzină pentru tăiat și despicat lemne la stabilimente și particulari, și mă angajez a o pune la dispoziția Onor. public cu prețuri foarte convenabile.
Doritorii a se adresa prin o carte poștală în Str. Toma Cozma No. 9.
Cu stimă, **A. Tomescu**

ADUC la cunoștința comercianților de băuturi spirtoase, că le pot procura rachiu de perje (țuică) de ori-ce tărie, de la 40—75 grade, rachiu de tescovină, de drojdii și de vin (cogniac), provenite din fabrica mea situată în comuna Costuleni jud. Iași.
A se adresa în Iași, stradela Albă No. la *Maiorul Radu Dimitrescu.*

O frumoasă amintire
puteți avea
fotografiindu-vă numai la
Fotografia Artistică WEISS
IAȘI—PIAȚA UNIREI
5 LEI, 12 FOTOGRAFII MIGNION

O Casă mică se caută spre cumpărare.—
Oferte la administr. ziarului „Opinia"

Farmacist asistent
caută post ca sustendant.
Adresa S. G. Poste restante, Iași

AGENŢI CAPABILI

se caută pretutindeni imediat
pentru articol briliant
PROVIZIONUL SE ACORDA IMEDIAT

Ofertele francate se vor adresa sub cifra „A. L. 2500“ Agenţiei de publicitate Carol Schulder et Comp. Bucureşti, Str. Karageorgevici, 18.

Căsătorie doreşte fiica unui proprietar de moşie, în vrîstă de 21 ani şi care are **120.000 mărci** avere. In afară de aceasta mai sunt înscrise **mai multe sute doamne** şi tot deauna la îndemînă ceva potrivit pentru fie-care. Domni (chiar şi fără avere) să se adreseze lui

L. SCHLESINGER, Berlin 18

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lncruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice „*Hercules*“ şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI

universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă

Renumitele sobe belgiane „**GODIN**“.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţurile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

Subsemnatul mă ofer a scrie cu maşina JOST, acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stoian
— Strada Spinţi No. 8 —

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. **5 f.**

PONDOIR
pâroan
Prix..... 6f 50
R. GARIEL
2bis, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.
A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

10 lei ZILNIC

şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor *Sărţi* pentru detaili Agenţii de publicitate „Presa“ Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
Str. Armeană No. 3

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Pădun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Crucei 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

SE CAUTA ELEVI LA TIPOGRAFIA H. GOLDNER.

„ANCORA“

(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au întîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea
la 17 Octombrie 1908

LEI 100.000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumătate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 132

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	loz întreg	32—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel maĭ Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . 10 »

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 562. IAȘI Sîmbătă 18 Octombre 1908

ALTĂ LATURE

«Dacă am putut rămînea indiferenți—zice Curtea de Iași, în procesul său verbal—față de clevetirile din afară, nu puteam, fără o vătămătoare scădere de prestigiu, să rămînem nepăsători la bănuelile de parțialitate ce reies din adresa d-lui ministru»...

Clevetirile din afară! E puțină indulgență, de sigur, în cuvintele aceste,—dacă nu demnitate și mărănimie. Căci, faptele vizate sunt departe de a merita calificativul acesta dulce.

Clevetirile din afară, sunt toate minciunile, toate insinuările, toate calomniile,—toată campania întreprinsă cu o furie nebună de către d. Cuza și demnii săi emuli.

Curtea de Iași n'a ținut samă de ele, și bine a făcut; căci un singur minut, campania aceasta nu s'a inspirat de la acele nobile tendințe de regenerare pe care le-a acuzat tot timpul.

D. Cuza e om politic,—omul unei politice detestabile,—dar om politic. In toate cuvintele, în toate mișcările, în toate actele sale, el urmărește un scop, o finalitate mai mult sau mai puțin determinată. Sub raportul acesta el are un merit: acela de a fi consecvent cu sine însuși, și de a fi perseverent în hotărîrile sale.

Astfel campania îndreptată în contra magistraturei ieșane în primul loc, și a magistraturei romîne în genere mai tîrziu,—oricît de personală, oricît de odioasă și de infamă ar fi fost, n'a avut și nu putea să aibă decît cea mai strînsă legătură cu activitatea politică a celui ce a condus-o.

Lucrul nu cere multă dovadă. Toată politica d-lui Cuza, toate teoriile sale, și toate aspirațiile pe care le nutrește, se pot rezuma în formula sa tipică: «afară jidanii!» Pentru d-sa nu există altă chestie socială și națională, și alte nevoi ale poporului romîn, de cît nevoia de a se mîntui de primejdia jidovească. Dar campania împotriva magistraturei, nu este de cît aplicația parțială a acestei idei, căci prin ea d. Cuza n'a ținut să dovedească alta, de cît că jidanii nu sunt văzuți înaintea judecății cu asprimea pe care ar merita-o. In colo nimic, de cît insinuările, menite să atragă discreditul justiției în fața societății românești, și a o face să treacă drept o instituție vîndută și stăpînită de „Cahalul jidovesc".

Lucrul acesta, numai cei ce n'au voit să'l vadă nu l'au văzut, atît de limpede și de lămurit se arăta din capul locului. De aceea noi, care am stat în totdeauna în calea acestui răzvrătit primejdios, ne-am ridicat de îndată în potrivă-i, pentru a-i demasca acțiunea și pentru a para lovitura ce o pregătea.

Curtea însă n'a făcut nimic, n'a zis nimic. Era de datoria sa de a rămînea deasupra acestor lucruri, care dacă făceau să sîngere demnitatea unor oameni, nu putea însă atinge instituția însăși pe care aceștia o reprezintau. Curtea a tăcut—pentru că ceea ce făcea d. Cuza era acțiune politică, și pentru că misiunea ei socială o făcea să fie mai presus și în afară de luptele politice.

Ea n'a vorbit de cît atunci cînd «clevetirile» și-au schimbat forma, și cînd dl. Cuza a isbutit să-și asocieze pe acel reprezintant al guvernului, a cărui autoritate nu trebue să servească de cît întru a apara justiția ultragiată. Atunci ea a ridicat fruntea și a răspuns așa cum numai demnitatea știe să răspundă.

Și „clevetirile din afară" au rămas; căci nici de data aceasta curtea n'a ținut să le infiereze. De alt-fel de ce le-ar fi infierat?

N'au căzut de la sine prin puterea adevărului, și prin duhul ucigător ce-l purtau în ele?

Dl. Cuza a strigat: afară magistratura Gutmanilor și a Leffilor. Misiunea justiției nu e socială, nu e umană, dar e națională. Și afară de cei cari pescuesc în apă tulbure nimeni nu l'a ascultat. Iar justiția urmîndu-și înainte drumul, își îndeplinește chemarea sa înaltă, care nu e de a da dreptate lui Gutman sau lui Leff, ci de a o da tuturor acelora ce o au, și cărora li se cuvine.

E. H.

Anarchism oficial

Domnii Costinescu și Stelian, miniștri în actualul cabinet, stăruc ca partidul liberal din Iași, la alegerea de deputat, să susție candidatura d-lui Cuza; iar d. Grecianu și ai săi se agită, în ce privește partidul lor, în același senz.

Este învederat un semn al timpului: candidatura unui anarchist susținută de partidele istorice!

Partidul liberal din Iași a mai făcut asemenea trist joc și în alegerile generale, cînd, spre a face să dispară din politică figura banală a d-lui Gr Buicliu, s'a dat ordin să se voteze în loc buletinul cu numele d-lui Iorga.

De această dată, însă, nu poate fi vorba de un asemenea joc politic: scaunul de deputat al d-lui Panu n'a fost declarat încă vacant, liberalii nu s'au convins încă că n'au candidat și, prin urmare, stăruințele ce le pun cei doi sfetnici ai Tronului ca să se aleagă d. Cuza, au la temelie ceva mult mai serios.

De unde a ajuns d. Costinescu să se amestece în politica de la Iași—nu știm. Este, însă, foarte firesc ca ministrul finanțelor, care stă la ordinile diferiților financiari din Berlin, care este salariatul lor, să facă pe antisemitul.

D. Stelian, vrea să-l aibă pe d-nul Cuza în Cameră. E un fel de recunoștință a stomacului pentru omul care, cu calomniile ce le-a debitat, a făcut mare plăcere roșului logofăt al Dreptății.

N-a zis oare comisia de anchetă, în raportul ei, că d. Cuza a calomniat și că a calomniat ca să-și facă platformă politică în tîrgul Iașului?

Ministrul justiției a citit această afirmare a comisiei și acum că, tocmai după calomniile pe care comisia constată că d. Cuza le-a debitat, vine prilej ca acesta să-și facă vînt pe acea platformă de calomnii, tocmai acum vine și ministrul și, la rîndul său, așterne trandafiri în calea calomniatorului.

Partidul liberal din Iași n'are capital mult de perdut. El poate asculta de povața ce-i dau doi miniștri și să susție candidatura d-lui Cuza. Anarchism oficial guvernamental n'a existat încă și dacă voturile liberale și acele ale zestrei polițienești se vor întruni asupra d-lui Cuza—vom fi avut și un partid istoric anarchic.

Partidul conservator-democrat, însă, va lupta cu propriile sale forțe și va învinge!

In căutarea unui candidat

Partidul liberal Ieșan, trece printr'o grea încercare.

Numirea d-lui Gh. Panu ca censor al Băncei Naționale, a creiat o vacanță la colegiul II de Cameră — și organizației liberale din localitate îi trebuește un candidat serios, care să'i opună candidatului partidului nostru.

Din această pricină, liberalii ieșeni sunt în mare încurcătură, căci în rîndurile lor se pare că nu găsesc omul de luptă și temperament, care să adune în jurul său majoritatea voturilor alegătorilor acestui colegiu și să cucerească ast-fel scaunul parlamentar.

In lipsa unui asemenea candidat puternic și prin el și prin partidul care'l susține, liberalii Ieșeni se spune că au intențiunea să facă apel la d. Cuza și să-i propună numitului agitator al cetățenilor de.... mîine — marea onoare de a fi candidatul guvernului la alegerea viitoare.

Lucrul acesta nu ne-ar mira de loc—căci tovărășia ocultă a liberalilor ieșeni cu nevrîstnicii d-lui Cuza, datează de mai multă vreme și noi am avut ocazie s'o vedem manifestîndu-se—de a t-fel fără succes — în diferite lupte sau campanii în potriva noastră.

Dacă liberalii locali, au naivitatea să creadă că numai prin înfrățirea pe față a ambelor tabere anarhiste și ducerea luptei în comun, își pot găsi salvarea în alegerea viitoare, aceasta îi privește.

De sigur că nu tocmai noi conservatorii-democrați o să le purtăm de grijă, sau o să le dăm sfaturi de cum trebue să scape cu față curată, — vorba vine—de rușinea de a perde alegerea.

Dar ceia ce voim să relevăm este halul—dacă faptul s'ar adeveri — în care a ajuns azi acest partid, așa zis istoric, care în a doua Capitală a țărei, trebue să recurgă la desperații de pe stradă, în lipsa de un om de seamă din rîndul seu, cu care să'și poată complecta—dacă ar fi să reușască—o vacanță parlamentară.

CATE-VA NOTE

Ziarul francez liberal afirmă că d. Stelian a simțit „un très grand plaisir" cînd a citit mica epistolie ce-i a trimis-o Curtea de Apel din Iași.

De și mica epistolie nu începea cu strămoșescul „dorim ca acest răvaș să vă găsească în momentele cele mai fericite ale vieței"—totuși respunsul i-a produs „un très grand plaisir".

Cînd a venit plicul de la Iași, d. Stelian se afla în cabinetul seu de la minister cu secretarul general. Deschise plicul și zise: „c'est ça". Pe urmă, cu cît citea mai mult, cu atît făcea gesturi mai desperate. Pînă și cravata, în mîndra ei inamovibilitate se mișcă din loc. Ai fi zis că arbitrul eleganței ar fi fost lovit de neeleganta boală a lui ducă-se pe pustii.

In fine, cînd ajunse la ultima iscălitură, ministrul puse plicul în sertar și zise secretarului general:

— Simțesc „un trés grand plaisir".

— Pot citi și eu? întreabă secretarul.

— Regret, respunse ministrul: plăcerea ie foarte mare dar... confidențială.

*

Ziarul d-lui Filipescu anunță că s'au pus bazele unei ligi „pentru propagarea ideilor conservatoare".

După peste cinci zeci ani de luptă politică, d P. P. Carp simte nevoia să-i se propage ideile.

De atunci și pînă acum au trecut vre-o șase luni. Ceea ce-a meremetluit d. Carp s'a stricat din nou: între juna pereche politică de la Iași a intervenit iar abizul.

Se ceartă de la localul clubului, de la funebra gazetă, de la candidatura colegiului II — se ceartă de la te miri ce, potrivit glăsuirei proverbului: „la dragoste puțină..."

Dar iată că, în mijlocul acestor dureroase evenimente ce se petrec în interiorul junelui menaj — a intervenit iar o coincidență. Nu, însă, scadența socotelilor d-lui Carp.

Ceva mai abitir: un prinț a coborît jalba sa de inscriere. A coborît-o spre clubul conservator din Iași.

Despre prințul acesta ziarul conservator local spune textual: „prințul D. M. Sturdza, nepotul prințului Mihai, fost Domnitor al Țărei, a scris d-lui Grecianu, rugîndu-l să-l înscrie în clubul conservator". Se accentuiază, deci, mult asupra bunicului, dar nu se spune nimic despre noul aderent. Și se specifică clar că el va fi grecenist, de vreme ce s-a rugat de vice-presidentul, nu de presidentul, care ie junimist, ca să-l înscrie.

Nepotul bunicului este un prinț „lointain": nimeni nu-l cunoaște. Dar coincidența a întărit grecenismul și noul Făt-Frumos, venit înspre sf. Dimitrie, va contribui poate măcar la ușurarea chiriei, care și ea, grație certurilor, n'are de cine fi achitată.

Mare ie Dumnezeu!

„Le Prince lointain"

N'a fost binecuvîntă de Providență căsnicia junimisto-grecenistă din Iași. O căsnicie care a fost lipsită pănă și de banala lună de miere. Ci dintr'o dată s'a trecut la tot cabazlîcul modern: la ceartă, intrigi, șoapte și amenințări de despărțenie.

Partea delicată a căsniciei—carpismul—urmase chiar, într'un rînd, două luni după entusiasta sa împerechere cu d. Grecianu și ai sei, urmase pilda șefului local și părăsise clubul. Și cum, în acel timp, mai exista — de și fără de mobilă — care se oferise fleac de zestre greceniștilor — mai exista clubul junimist în mansarda unei case din strada Lăpușneanu — junimismul merse îndărăpt acolo, „la muma acasă" cum ar zice soața ultragiată.

Și cum nu mai era mobilă în clubul acela, consfătuirile, cu caracter resboinic, se țineau d'a-n picioarele. Avea să se întîmple lucru mare, dacă, din fericire, supărarea junimiștilor n'ar fi coincidat, întîmplător, cu un fapt de ordin pur comercial; d. P. P. Carp avea să facă socoteală cu Banca Agricolă din Iași — unic incident în stare să ofere orașului nostru presența aci, de la un tren la altul, a aceluia care speră încă, că va mai fi president al consiliului de ministri.

Și se întîmplă coincidența și d. Carp, veni și, de la un tren la celalalt, își regulă conturile la Bancă, regulă și situația politică locală.

D-nii membri ai comitetului executiv al partidului conservator-democrat, sunt convocați pentru Duminecă 19 Octombrie, orele 4 p. m., în saloanele clubului din piața Unirea, spre a delibera asupra mai multor chestiuni importante.

OAMENI ȘI LUCRURI

DOCTORESE

De cîtva timp încoace și cu deosebire de la punerea în aplicare a nouei legi sanitare se poate ceti cu regularitate în rubrica „mișcării sanitare" cîte un nume femenin.

„D-ra dr. X a fost numită medic al plășii cutare, jud. cutare...

Aproape nu lipsește listă de nuoi numiri fără atari surprize femenine și lucrul e în adevăr nou.

Cu foarte puțini ani în urmă asemenea curiozități nu s'ar fi putut înregistra și nimeni nu-și va putea aduce aminte să fi cetit—fie numai cu un singur an în urmă,—cazul numirii unei doctorese în funcțiunea de medic de plasă.

Astăzi însă lacrurile stau altfeliu. Pe de o parte înmulțirea candidatelor la slujbe, pe de altă parte sporirea numărului de plăși în urma reorganizării serviciului sanitar a determinat direcția superioară să facă numiri... femenine, rupînd astfeliu cu tradiția și cu trecutul „reacționar".

După vechea lege sanitară ministrul, respectiv directorul serviciului sanitar nu avea dreptul de a numi doctorese în posturile de medici de plasă.

Odată însă, cu modificarea legei, distincțiunea a dispărut și s'a proclamat egalitatea sexelor în fața funcțiunilor... rurale.

Lucrul însă nu e lipsit de interes și are oarecare farmec pitoresc. Se știe în ce constă serviciul medicului de plasă. E, în genere, redus la o vizitare periodică și platonică a unui număr de comune și cătune, la distribuția unui număr de medicamente, în special de prafuri de chină și la încheierea unor procese-verbale, în dublu și triplu exemplar pentru a fi înaintate direcțiunii centrale, medicului primar, prefecturii și așa mai departe.

Că plășile s'au micșorat, că infirmeriile s'au înmulțit—nu schimbă mult din fondul lucrurilor; vor fi procese verbale, statistici, tabele referate mai numeroase, vizite ceva mai dese, dar de fapt același lucru; mortalitatea nu va scădea mult, epidemiile vor face ravagii destule. Pentru care motiv bine cuvîntat n'ar fi putut îndeplini doctoresele însărcinările aceste la feliu cu doctorii. De sigur că nu există nici un motiv. Singura latură nouă a problemei este: întru cît oare locuitorii satelor noastre se vor servi de grațiosul și prețiosul ajutor ce le oferă mîna delicată a vivandierelor moderne, trimise pe cîmpul de războiu al satelor pustiite? Vroi-vor oare să primească din mîna fină a femeei ceea ce nu primesc cu încredere din mîna barbatului: știință? **Rodion**

„SANDA"

N'am luat parte la premiera propriu zisă. Deschiderea stagiunii cu o piesă necunoscută încă publicului nostru, semnată de un nume care însemnă ceva în lumea noastră bună, nu putea să nu atragă o sală relativ bine populată. Succesul însă nu trebuie constatat la *această* reprezentație, de gală, ci trebuie urmărit la spectacolul următor, pentru a se vedea întru cît a fost consacrat și întru cît are șanse de a se menținea.

A doua seară a Sandei a prezentat din nou aspectul acelor sombre săli goale cu care suntem—vai!—obicinuiți și fără a ne inspira de entuziasmul primei seri, nici de tăcerea celei de a doua,—vom vorbi de piesa d-lui Florescu, fără alte preocupări decît cele literare, ținînd seamă că nu există gen literar mai greu și mai ingrat decît—drama. „Sanda fiica unei femei din societate, Elena Radan, rămasă văduvă în floarea vîrstei, e trimisă îndată după moartea tatălui ei la Paris, unde educația ei e încredințată călugărițelor de la Notre-Dame de Sion.—Acolo a văzut ea odată pe Mihai Lovin, pe care'l cunoștea încă din țară și într'o excursiune la Versailes și-au promis să se iubească și să se ia. Mama Sandei i-a spus chiar într'o zi, că ar voi să-i dea un bărbat ca Mihai,—și fetei îi rămase acest lucru în minte.—Dar mama, în cursul celor 7 ani, cît a stat Sanda la călugărițe, n'a venit s'o vadă de cît de trei ori,—și tînără cum era încă a uitat lesne că are o fată, a uitat sau n'a dat nici o importanță faptului, că i-a vorbit într'o zi de Mihai...—Și întoarsă în țară a făcut din Mihai amantul ei,—un amant care o iubește de doi ani de zile cu un amor crescînd; dar pe care dînsa ar voi să-l depărteze, acum cînd Sanda s'a întors acasă și-e fată de măritat. Mihai însă la un bal, dat de d-na Radan, o amenință că dacă nu va continua legătura cu el, se va omorî... și se și omoară!

Sanda după ce-a aflat din gura lui Mihai vestea că n'o mai poate lua de soție surprinde în seara balului și cauza acestei schimbări a lui Mihai: știe acum că el e amantul mamei sale.—Elena adînc turburată de moartea lui Mihai, se spovedește cumnatului ei Stefan Radan,—și ambii hotărăsc, că Elena prin atitudinea ei, trebue să desmintă credința lumei că Mihai s'a împușcat din cauza ei.—In ziua înmormîntărei chiar, Elena e decisă să meargă la operă; Sanda e indignată și mărturisește unchiului și tutorelui ei, Stefan, că la călugărițe a trecut la catolicism, căci ele s'au îngrijit „de inima ei", și că acum văzîndu-se amăgită, are de gînd să plece să se călugărească, ceia ce și face chiar, iar mamă-sa spre a se consola scrie lui Mărgineanu că e loc vacant.

Acesta e rezumatul oficial al piesei și e vădit lucru: pentru trei acte materialul e cam insuficient. Cu atît mai mult că cel puțin personagiul din urmă, eroul care va triumfa asupra nehotărîtei și ușuraticei Elena Radan, ne este de-abia arătat în umbră, de-abia indicat și-l vedem în figura unui tînăr care știe să declame—ori și cării femei de sigur—cîteva fraze, inerente vrîstei lui de tînăr, 25 de ani, fără profesiune, fără normă, fără seriozitate, fraze pe care le-a luat de-a gata din cel dintăiu roman sentimental.

Autorul însă întregește sărăcia acțiunei pe calea cea mai simplă: dialogul, reflexiile, tiradele. Din prima scenă chiar, ni se dau definiții și descripții: ziaristica, reportagiul. Vine apoi la rînd: politica, spirituală—dar cunoscută—caracterizarea partidelor politice, a politicianilor romîni, apoi aluzii la sistemul căsătoriilor de interes și în fine critica societății noastre „înalte", un tablou grozav de negru asupra femeei romîne de elită, care nu cunoaște pe Eminescu și—horibile dictu!—pe Petru Maior.

Toate aceste sunt foarte bune, de multe ori foarte drepte,—dar nu pot ținea loc de *acțiune* și cu sistemul definițiilor și criticilor nu se construește o dramă care cere înainte de toate *mișcare*.

Observațiile și ironiile nu e de-ajuns să fie spuse, ci trebuiesc văzute, așa cum bună oară a reușit autorul să ne facă să vedem o scenă, vrednică de satiră la începutul primului act cînd „principesa Mușat" și Zoe Sinovici vin să „condoleze" pe Elena de moartea lui Mihai. Autorul Sandei trăgănează însă acțiunea și avem adeseori impresia că nu are cu ce umple timpul celor trei acte, dintre care, fără îndoială, numai al doitea e bine condus și fără momente de limpezire.

*

Una din cauzele acestui fapt e că dl. Florescu a bazat esențialul dramei pe *un*

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa V a Regatului Romîn

Cu tragerea 17 Octombrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și pănă acum.

Un Loz întreg Lei 32, - O jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8 Una optime lei 4.

accident. Sanda află numai din întîmplare, ascultînd la ușă cum s'ar zice—despre legătura dintre mama sa și Mihai. Și încă mi s'a părut că nu s'ar fi putut *convinge* în acel moment trecător; în tot cazul nu s'ar fi putut convinge despre vinovăția Elenei care a răspuns fórte rece cuvintelor și insistențelor calde ale lui Mihai Lovin.

De aci păcatul dramei; căci accidentul nu poate ținea loc în dramă unei acțiuni și legături logice, unei desfășurări întense de fapte și întîmplări.

Există însă în această mică dramă de salon un simbure de înalt dramatism, pe care însă autorul nu l'a adîncit, de care autorul nu s'a servit: este trecerea Sandei la catolicism.

Aci s'ar fi putut înnoda în adevăr elemente variate și numeroase, elemente de luptă și de pasiune pentru smulgerea ei din brațele unei biserici străine, pentru reîntoarcerea ei în sinul legei strămoșești.

Dar piesa nu are personagii de luptă și neînsemnatul Stefan Radan e conturat în mod vag, aproape tot așa de lipsit de temperament ca și.. înamoratul Pavel Luciu.

Să lupte cine? Elena e o femee „entre deux âges"; ea ar vrea să guste încă puținele zile de plăceri sensuale ce-i lasă vrista critică; e una din acele mame „cari nasc copii, dar nu au copii" și în cel mai tragic moment—plecarea Sandei—ea visează să-i poată spune secăturei de Radu Mărgineanu dulcele: „enfin seuls"! Iar Sanda însăși e o tînără mistică, nehotărîtă, lesne dominată—de la distanță, prin scrisori!—de călugărițele dela Notre-Dame din Paris. Dovadă că Sanda s'a catolizat încă la Paris...

Cine dar să desfășure lupta pentru legea strămoșească pe care autorul o definește foarte frumos, dar nu are un erou ca s'o apere, s'o întrupeze aeve, un „Manasse" creștin care să cadă, luptînd, pe altarul ei. Ce greu gen e drama!

*

In totului tot însă, piesa d-lui Florescu—ea s'ar fi putut intitula „Manase" ca și piesa, d-lui Miclescu, apărută cam în același timp cu Sanda—se va putea menținea în repertoarele teatrelor nóstre. La Iași însă nu cu aceeași distribuție ca acuma.

Nu vrem să numim pe nimeni, dar toată lumea trebuie să fi avut impresia că d. Lecca n'a făcut distribuția cerută a rolurilor și n'a contribuit, astfelu, la succesul relativ al piesei.

Despre d-na Lucia Sturza vom spune că s'a presentat cu demnitate, cu oare care temperament și cu destulă prestanță, în rolul Elenei, deși n'a scos tot ce se putea scoate din acest rol.

Ceeace însă a trebuit să mire pe tótă lumea a fost lipsa d-nei 'Pruteanu într'o piesă de deschidere a stagiunii. Și cu toate aceste excelenta artisă ar fi ridicat mult șansele de reușită ale lucrării d-lui Florescu.

E un adevăr pe care ne-ar mustra conștiința să nu-l spunem. □

Litere-Științe-Arte

Un nume romîn.—Inregistrăm cu plăcere noutatea că într'o lucrare medicală franceză se află foarte mult citat numele concetățeanului nostru. dr. A. Lambrior.

E vorba de o comunicare făcută de d-rul Vagner, profesor agregat la Facultatea de medicină din Paris, asupra tratamentului pleureziilor recidivante prin injecțiuni gazoase sterilizate.

Cu această ocaziune numele d-lui Dr. Lambrior revine foarte des, de oare-ce merituosul practician iașan a contribuit cu cercetări proprii asupra aceluiași tratament și a comunicat la timp rezultate remarcabile, de care s'au ținut seama în cercetările făcute la Paris.

*

„Nursin Times" remarcă că în America mulți copiii poartă pe o banderolă la pălărie inscriptia: „Nu mă săruta". Ar fi însă interesant de știut până la ce... vrîstă consimt copiii — și mai cu seamă fetele—să afișeze asemenea etichete.

*

Serbarea istorică în onoarea noului Lord-Major al Londrei va avea de astădată—după cum afirmă ziarele Metropoliei un caracter simbolic-literar.

Aceasta pentru că noul „Suveran" al Londrei e unul din cei mai mari și mai vechi editori tipografi.

Cortegiile istorice ce străbat de ordinar orașul în asemenea ovațiuni vor reaminti cele mai populare figuri literare ale Angliei.

*

In seara de 7 Noembrie a, c. va avea loc în sala Teatrului Național un *Mare Concert* dat de dl. *I. Sibianu* maistru pianist și profesor de conservator, cu concursul violomistului *M. Barbu* laureat al Conservatorului:

Programul cuprinde bucăți alese din repertoriul clasei și modern. Biletele depuse la „Thalia."

*

La Tokio a sosit comisiunea de architecți, pusă sub conducerea lui Takeda, un architect japonez foarte reputat, care a fost trimisă în Statele-Unite, pentru a studia architectura „Sky-scrapersurilor".

Să inceapă oare în Japonia era caselor gigantice? Ar fi o trecere bruscă de la o extremă la alta, căci casele cu două sau trei etaje, sunt o excepție în Japonia.

Imobilele moderne construite în felul celor din Europa, pentru administrațiile publice, Bănci, etc., nu trec de 20 metri înălțime.

Cel mai înalt edificiu japonez, o pagodă budistă, nu are de cît 65 metri înălțime, ceeace e destul de modest față cu 200 de metri cum au unele case din New-York.

Takeda a fost însărcinat să construiască Palatul Parlamentului, pentru construcția căruia Camerile japoneze au votat un credit de 60 milioane.

*

Din Milano, se anunță că Giacomo Puccini lucrează în vila sa de lîngă Torre del Lago, în Toscana, la o nouă operă din care a terminat primul act.

Textul e scris de Carlo Zangarini și Huelfo Givinini.

*

Bernard Shan, nesecatul scriitor englez—nesecat mai cu seamă în paradoxe—a fost interviewat la München de un redactor al ziarului „Neueste Nachrichten".

Cerîndu-i părerea despre muzeele capitalei bavareze, Shan a declarat că le găsește... dezastroase. Și cum ziaristul lăuda mult noua pinacotecă, Shan își arătă părerea că ar trebui să-i se dee foc.

Atunci gazetarul încercă să laude cel puțin pe marele pictor Kaulbach, de care Bernard Shan respunse simplu:

— O, să mă erți. Mi se pare că e tot așa de rău pictor ca... Rafael.

Iașii industriali

Urmăm a da pentru astăzi statistica celei de a patra corporații a *Confecțiilor*, și în care elementul romînesc e cel mai slab reprezentat.

In această corporație intră 23 de meserii, în 10 din aceste meserii, maeștri romîni nu se găsesc, iar lucrători romîni în 14 meserii; așa că nu greșim cînd afirmăm că pe acest teren e totul de refăcut și de luptat pentru acaparare acestor meserii, cari sunt și nobile în natura lor, și rentabile, și pot lesne fi recucerite, cu puțină inițiativă din partea statului.

Iată repartizarea acestor 23 de meserii după naționalitate:

1) *Croitori*, maeștri 26 romîni, 392 străini; lucrători 30 romîni, 1069 străini, adică 56 creștini, 1461 evrei, sau *3.6 la sută romîni și 96.4 la sută evrei.*

2) *Cusutorese*, 3 creștine și 164 evreice; adică 1.6 la sută romîni și 98.4 la sută evreice!

8) *Modiste*, 3 creștine și 59 evreice; adică 4.8 la sută romînce și 95.2 la sută evreice.

4) *Floriste*, 6 evreice.
5) *Brodiste*, 10 evreice.
6) *Pălărieri*, 28 evrei.
7) *Umbrelari* 7 evrei.
8) *Boiangii*, 4 evrei.
9) *Țesetori*, 9 evrei.
10) *Tapițeri*, 40 evrei.
11) *Curelari*, 8 evrei.
12) *Cioprezari*, 1 creștin și 13 evrei.
13) *Blănari*, 8 creștini și 39 evrei.
14) *Cojocari*, 6 creștini și 15 evrei.
15) *Tricotage*, 12 romîni și 24 evrei.
16) *Abagii*, 6 romîni și 24 evrei.
17) *Sforari*, 3 romîni și 4 evrei.
18) *Luminarari*, 2 romîni și 2 străini (după vechea clasificare).
19) *Corsetieri*, 8 creștini și 13 evrei.
20) *Săpunari*, 1 romîn și 12 evrei.
21) *Tabacari*, 2 romîni și 4 evrei.
22) *Plapomari*, 27 creștini și 35 evrei,
23) *Cizmari*, 274 romîni și 744 evrei, adică 36 la sută romîni și 64 la sută evrei.

In total avem în această corporație 114 maeștri romîni și 1011 maeștri străini; lucrători romîni 298, străini 1712, sau 13 la sută romîni și 86 la sută evrei.

O primă întrebare se pune: de ce în confecții elementul romînesc e așa de slab representat! Meseriile de această ramură stau în strînsă legătură cu magazinile de manufactură. Foarte multe ateliere de confecții produc pentru magazine; dar aceste magazine fiind evreești prin excelențe, nu se vor desvolta meseriile romînești.

Al doilea ne lipsesc maeștrii la 10 meserii de confecții; și în asemenea caz maestrul produce ucenicii, pe alocuri meseria necerînd ucenici cum nu se găsește nici o maestră care să aibă atelier de lengerie, și lucrătoarele romîne vor lipsi, iar cele 51 maestre evreice vor avea 113 lucrătoare. Iar organizarea lengeriilor la școlele profesionale nu desvoltă spiritul comercial și industrial al absolventelor, căci între altele nu pot avea legătură cu magazinele de galanterie; acestea fiind evreești.

Pildă avem cu *cizmăria*; de și numerică este elementul romîn e în minoritate; dar el a acaparat ciubotăria de lux și poate se resimte de maeștri romîni, cari produc ucenici romîni, iar școala d-lui Caracaș a folosit ceva lașilor și Moldovei. Ciubotarii mici de reperat prin piață și maidane e evreiască, dar nu contează; e partea de proletariat în meserie.

Inceputurile care se văd, sunt semne vădite că ne-am copt pentru acestea; și aici e treaba statului de a îndruma tineretul pe ori ce cale va găsi mai bună, numai să se deschidă noi debușeuri în toate meseriile nepracticate de romîni.

Informații

● *Aratasem în numărul de eri proporția care a luat-o în ultimul timp epidemia de febră-tifoidă în localitate.*

In afară de cazurile ce le-am arătat că există în oraș, — mai sunt și cele de la școala fiilor de militari.

Șapte elevi de la această școală sunt bolnavi de febră-tifoidă și după cît știm mai sunt și cîți-va soldați din serviciul acelei școli atinși de epidemie.

● Enorm succes, ieri seara, la Teatrul din Iași: rețeta s'a urcat la suma foarte rotundă de 250 lei.

De acum încolo succesele vor fi și mai mari, de oare-ce intrăm în cîmpul foarte larg și foarte steril al pieselor „traduse" de d. Lecca.

Să spunem cu acest prilej, că redacția nu împărtășește vederile, cu privire la teatrul din Iași, pe care cine-va din public le-a inserat în numărul de ieri al „Opiniei".

Căci cît timp d. Lecca va gospodări la teatru, precum gospodărește actualminte, atîta timp va fi tratat de noi, precum a fost tratat și la București—în foarte scurta sa viligeatură la Teatrul Național de acolo.

● Se știe că o delegație de liberali Vasluieni, în frunte cu primarul Eremiade, s-a presintat ministrului Brăteanu, ca să se plîngă în contra prefectului Ghica.

D. Brăteanu a cerut delegației, ca să-i presinte un „memoriu, — după tipicul Camerei de punere sub acuzare.

● După ultimile relații sosite la serviciul sanitar, holera s'a stins cu desevîrșire atît la Odessa, cît și la Kiew.

Vre-o două cazuri au mai fost înregistrate numai la Moscova.

● Eri la orele 4 p, m. a avut loc la primărie o consfătuire a reprezentanților comerțului, creditelor și industriașilor din localitate, convocată de d. N. Gane, primarul orașului.

D. Gane a dat citire unei adrese de la un inginer din Praga, care acum 12 ani a oferit primăriei de Iași serviciul seu, ca în schimbul unui ajutor, să organizeze o expoziție internațională în Iași, și la care adresă n'a primit nici un rezultat, cu toate că a făcut cheltueli pentru a se deplasa la Iași. Acum acel inginer, din nou cere primăriei să'i dea concursul pentru organizarea unei asemenea expoziții.

Au luat parte la discuție d-nii: Uhrinoschi, directorul băncei agricole, Klepper, Gh. D. Șerban, președintele Camerei de Comerț, Gustav Ulrich, Rivalet, reprezentantul fabricei Noak și d. Gh. Săndulescu prefectul poliției.

In urma discuțiilor care au urmat, d. primar Gane a aratat că va răspunde inginerului din Praga, cerîndu-i planul expoziției, cu toate detaliile și să arăte anume de ce concurs are nevoe.

In cererea sa, inginerul ceruse primăriei, să'i pue la dispoziție o casă cu o grădină mare.

D. Gh. Serban, președintele Camerei de comerț, a aratat că o asemenea expoziție nu poate fi un lucru serios, de oare ce e greu de admis că ea va putea fi făcută de un singur individ. D-sa amintește primarului în același timp adresa No. 385 din 5 Martie 1903 adresată de d-sa în calitate de președinte al Camerei de comerț și prin care propunea înființarea unei expoziții pentru toate statele balcanice.

D. Gh. Săndulescu, prefectul poliției cere d-lui Șerban să repete acea adresă primăriei.

● Consiliul de reformă al corpului IV de armată se va întruni la sfîrșitul acestei luni, avînd a se ocupa cu cazurile a doui ofițeri.

● I. P. S. Sa Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei și Sucevei, va pleca poimîne seara la București.

● După toate probabilitățile noul local al farmaciei spitalului Sf. Spiridon va fi terminat în cursul lunei viitoare.

Inaugurarea se va face probabil în Decembrie.

◔ Ziarul liberal *Viitorul* publică, în numărul seu de astăzi, un articol semnat de deputatul G. Diamandi.

Dacă acel articol este foarte îngrijitor ca stil—el cuprinde, însă, cîte-va acuzări, cari merită a fi relevate.

D. Diamandi acuză: 1) că sunt episcopi, care jignesc morala cea mai elastică; 2) mitropolitul și ministrul Haret tolerează pe acești episcopi; 3) cunosc — scrie d. Diamandi — „cel puțin" doi profesori universitari, foarte iubitori de arginții statului. Toată lumea îi știe, dar nimeni n'a îndrăznit să-i iee de piept; 4) în afară de trei diplomați ce-i avem—toți ceilalți sunt jucători de cărți.

Așteptăm ca deputatul de Tutova să-și preciseze acuzările. Pînă atunci, fiindcă d. Diamandi vorbește de morală subțire, îl întrebăm să ne răspundă: este adevărat că d-sa a cumpărat de la Froim Fischer o moșie situată în județul Botoșani?

Este adevărat că vînzarea s'a stricat din cauze pur comerciale? Dar să ne respundă d. Diamandi: condica noastră penală pedepsește ea, de-o potrivă—și pe acei, cari, nefiind romîni, posedă, prin cumpărare, imobile rurale și pe acei cari cumpără asemenea proprietăți clandestine?

Să ne răspundă moralistul colectivist.

● **Din Basarabia.**—La Kișinău s'a deschis o expoziție de păsări de casă.

— Duminică 19 Octombrie, după sfînta leturghie, în casa Mitropoliei din Kișinău, va avea loc sărbătorirea I. P. S. S. Wladimir, Archiepiscopul Donului și Novocersarcului, fost episcop al Kișinăului și Hotinului, cu prilejul părăsirei eparhiei Kișinăului.

— Guvernatorul Basarabiei, d. Harnsin a fost numit director al departamentului „credinților străine", care se află pe lîngă ministerul de interne.

◔ După dispoziția I. P. S. Sa Mitropolitului, preoții care au fost chemați să slujească la Mitropolie și n'au dovedit destulă aptitudine în serviciu, vor fi chemați să slujească din nou, cîte două zile.

● In ziua de 27 Octombrie se va oficia la biserica Sf. Spiridon un parastas pentru defunctul donator Dimitrie Meleghi.

● „Evenimentul" în numărul său de aseară, afirmă că d. Gh. D. Șerban, președintele Camerei de Comerț și al Camerei de meserii, „se amestecă în organizația meseriașilor, dînd ordine ilegale și arbitrare..."

Să precizeze numitul ziar care anume sunt cazurile cînd d. Șerban a luat măsuri ilegale, sau care e faptul făcut fără cădere,—de cît doar măsura ce a luat'o contra medicului Stamatopol, care vroia să funcționeze la toate cele 4 corporații.

● Ministerul de răsboiu cumpărînd un local în strada Ghyka-Vodă, batalionul al 3-lea din regimentul 13 Ștefan cel Mare, se va instala acolo pe ziua de 1 Noembrie a. c.

● **Haret s'a făcut și el gheșeftor.**—In lunie a. c. s'a dat ordin ca banii prevăzuți în budgetul comunelor pentru premiile școlarilor să se depue pe sama casei școalelor, de oare-ce premiile s'au suprimat.

Toată lumea credea că acești bani se vor întrebuința pentru îmbunătățirea bibliotecilor școlare, cînd ce se vezi: d. Haret pentru a face afaceri profesorilor asociați liberali, a emis bonuri pentru procurare de cărți copiilor saraci, bonuri care nu sunt valabile de cît la librăria Națională, din București. Bonurile s'au trimes de luni de zile, librăria nici pînă acuma n'a trimes cărțile, iar copii își perd timpul și Invățătorul nu-și poate face datoria. Iată halul în care a adus școala Haret cu esclusivismul său și cu intenția de a favorisa pe negustorii profesori.

CRONICA LUMEI

Literatura bulgara.

In evul mediu producțiunea literară a Bulgariei avea ca organ limba bisericească: cea slavonă. Cel dintăi scriitor care a îndrăznit să publice o lucrare în limba bulgară modernă a fost un prelat anume Sofronie, care în 1806 a publicat la Rymnik un volum cu următorul titlu: Kiria Kodromon, carte de cele ce trebuesc spuse Dumineca, instrucțiuni pentru toate evangheliile cetite în timpul anului, etc., traduse din slavonește și din grecește în limba bulgară.

Acest Sofronie a avut o viață nefericită și plină de aventuri. Născut la Kotel în 1739, devine în curînd orfan și tînăr fiind, sub un pretext oare-care, justiția turcească îl închide. Cum era literat și cum bulgarii erau lipsiți de preoți naționali, într'o bună zi cîți-va notabili s'au gîndit să-l facă popă, pentru care lucru au dat 70 de piaștri unui episcop ce se însărcinase cu aceasta. Nu trecu mult și sub acuzarea că nu plătește regulat impozitele fu închis din nou de către turci.

Abia eșit din pușcărie pentru o vină ce n'o avea fu bătut și era cît p'aici să fie pus în furci. Cu toate astea el nu se descurajă și cînd avea un moment liber învăța pe copii să cetească bulgărește. Persecutat mult în acest ținut își alese o altă parochie în Bulgaria Orientală la Anchialo; dar și aici contractînd o căsătorie ce nu era pe placul Sultanului a fost întemnițat din nou, și ca prin minune a scăpat de la moarte.

In mijlocul atîtor neajunsuri avu și el o mare fericire, căci fu făcut episcop de Vrasta un nou oraș între Sofia și Dunăre, deci în plină țara bulgărească. Aici a evanghelizat în limba bulgară pentru care fapt credincioșii îi botezară filozoful, căci ei nu mai auziseră această limbă în gura vre-unui episcop. Curînd însă isbucnind o revoltă viața sa fu amenințată, așa că a fost silit să stea ascuns într'o peșteră 24 de zile; iar altă dată a trebuit să se ascundă într'un harem. La 1803 s'a refugiat în Valachia de unde a trimis scrisori credincioșilor săi rugîndu-i să-l ierte că i-a părăsit și adăogînd că lucrează zi și noapte la scrieri bulgărești, destinate lor.

De la Sofronie avem un document curios: „proclamația către națiunea bulgară pentru a o învita să se alieze cu Rusia în lupta contra Turciei". Sofronie devine celebru cu volumul său „Memorii", și azi el e considerat ca fondatorul literaturei bulgărești.

*

Grigorescu în Franța.

D. Ritter, autorul a numeroase articole asupra lui Grigorescu, și a cîtor-va pagini asupra Romîniei, publică în l'Occident un articol asupra pictorului polonez Ian Stanislawki, pe care îl compară cu Grigorescu și din care extragem spre gloria marelui nostru dispărut următoarele:

„Grigorescu se învîrtește în cercul măreț a vre-o zece motive cari sunt cîte-va aspecte, cîte-va tipuri particulare, mărite pînă la simboale și devenite universale. Ele nu îmbrățișează toată România, ele o rezumă.

„Grigorescu a făcut ceea ce nu s'a mai făcut și nu se va mai face în România, dar n'a murit mulțumit căci își dădea seamă că putea să facă mai mult".

„Stanislawkî e pe lîngă Grigorescu acel fel de Racine pe care ori-ce soiu de Corneille îi întîlnește fără voia lui chiar cînd îl ignorează.

Profunda și delicata sinteză la polonez, strălucitor rezumat simplificat la romîn, iată cei doi termini ai ecuației, la care trebue să se adauge că Grigorescu era mai ales un pictor al luminei pline — al amiezelor —în timp ce Stanislawki e un adorator al luminei crepusculare".

„Apoi un polonez e un slav care prin felul lui de a fi vrea să se alipească de Occident. Romînul e un oriental cu fond bizantin care privește occidentul cu neîncredere.

„Grigorescu s'au dus în Franța, nu pentru a căuta rețete și formule ci pentru a învăță să vadă și să se exprime, s'a dus să învețe să cetească, dar să cetească romînește. El e un poet și pînzele lui pline de acea viață idilică și adorabilă te face să dorești cît poți mai mult Romanism.

Corespondent perfect cu scrieră frumoase cunoscînd bine limbele romînă și germană se caută la

CASSA BOURNE & Co. — Jassy.

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

se va muta de la 26 Octombrie c. tot în str. Lăpușneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Ultime informaţii

● **O demonstraţie contra prefectului N. Lupu.**—Se ştie că prin decret regal toate consiliile judeţene din ţară au fost convocate în sesiune ordinară pe ziua de 25 Octombrie a. c.

La Fălciu, pentru a da lovitura cuvenită Prefectului dr. N. Lupu consiliul *nu s'a întrunit.* Aceasta va servi de lecţie tuturor acelora, cărora le este încredinţată administraţia că nu trebue să guverneze după bunul plac, şi dacă vor continua anarchia introdusă în ordinea socială vor suferi consecinţele.

Consilierii refuză să se întrunească în semn de demonstraţie la adresa prefectului de Fălciu.

● **In urma cercetărilor făcute de administraţia casei şcoalelor, s'a constatat că un număr de 1896 localuri şcolare din ţară nu sunt construite după modelul stabilit de minister.**

Toate aceste localuri vor fi înlocuite cu altele noui.

● **Romînia a fost invitată să ia parte la expoziţia industriei, coloniilor şi navigaţiunei ce se va deschide în palatul artelor de la Roterdam.**

Ministerul industriei şi comerţului a făcut cunoscut deschiderea expoziţiei olandeze tuturor Camerelor de comerţ din ţară, cari, la rîndul lor, au încunoştiinţat pe marii industriaşi şi comercianţi din ţară.

◓ **Duminică se vor ţine 100 meetinguri naţionale în Ungaria şi Transilvania contra votului plural.**

Acest mare număr de meetinguri este convocat şi organizat de clubul parlamentar romîno slovac din Budapesta.

● **Academia romînă face cunoscut Universităţei că cu începere de la 1 Iulie a. c., masa de lucru abonată de academie la staţiunea zoologică din Neapole se va găsi liberă.**

De aceea Academia roagă a se aduce la cunoştinţa specialiştilor noştri care ar dori a lucra în numita staţiune.

● **Astăzi, Vineri, orele 4, se vor întruni profesorii de la doctoratul în drept, spre a stabili zilele de examen.**

◐ **Mîne la orele 10 a. m. d. prof. N. Titulescu, candidat la examenul de docenţă în specialitatea dreptului civil, îşi va trece prima probă.**

● **Astăzi la orele 4 se vor întruni profesorii facultăţei de drept, secţia doctoratului, spre a stabili programul cursurilor de doctorat, ce urmează a începe de la 1 Noembrie.**

● **Deţinutul comerciant Sommer, depunînd cauţiuea de 10.000 lei, va fi eliberat astă-zi provizor.**

◔ **Astă-zi la orele 2 p. m. s'au început pe platoul Copoului concursul de călărie, organizat de corpul IV de armată, în faţa comisiunei de organizare, prezidată de d. col. Al. Musteaţă.**

A fost călărie de vînătoare, cu trei curse: la cursa I-a au luat parte brigadiri şi soldaţi; la cursa II-a sub-oficeri şi la cursa III oficeri.

Mîne dimineaţă, după cum am anunţat, va avea loc concursul de călărie.

◕ **Cooperativa din Podul-Iloaiei face progrese frumoase.**

Brutăria care a înfiinţat'o merge cît se poate de bine şi societatea a organizat căruţe de transportul pînei în satele de prin împrejurimi.

◒ **Azi la orele 4 d. a. se va întruni comisiunea examinatoare a d-lui candidat Vasile Buşilă, la examenul de docenţă în drept Roman, sub preşedinţia d-lui M. B. Cantacuzino.**

Ea va procede la darea subiectului probei orale — care urmează a fi ţinută după 24 oare.

◔ **Şcolare.**—Au fost numiţi învăţători suplinitori, în judeţul nostru:

Constantin Chiriţescu la Hadîmbu—Mogoşeşti, d-ra Eugenia Tacu la Dorobanţu-Aroneanu, Vasile Deleanu la Horodiştea-Cotnari, Emil Constantinescu la Ruşeni-Holboca, d-na Maria Constantinescu la Ciorbeşti Corneşti, Gheorghe Palade la Păun-Bucium, Preotul Gheorghe Bosie la Buhalniţa-Cepleniţa, d-ra Maria Ionescu la Cîrjoaia-Băiceni, d-ra Ecaterina Zaharia la Bulbucani-Gropniţa, Octav Livezeanu la Focuri-Gropniţa, d-ra Ana Călin la Spineni-Andrieşeni, d-ra Lucreţia Maxim la Costuleni, Mihai Butman la Horodiştea-Cucuteni, d-ra Maria Sachelarie la post III Prisacani; d-ra Maria Teodor la postul III Osoiu-Tomeşti, d-ra Natalia Petrovici la postul IV Voineşti, Ilie Scăeşteanu la Tomeşti şi d-ra Maria Nicoleanu la Măcăreşti-Costuleni.

◑ **Universitare.** — Ministerul de domenii, în vederea întocmirei unei statistice anuale a României, cere universităţii noastre să 'i comunice numărul profesorilor titulari, suplinitori şi al studenţilor tuturor facultăţilor.

— Rectoratul a admis ca echivalent atestatul d-rei Elisabeta Balan, absolventă a liceului parohial din Chişinău, cu al liceelor noastre şi înscrierea d-rei Balan în anul I al facultăţei de medicină.

— Următorii d-ni studenţi au fost scutiţi de plata taxelor universitare: Antoniu Nicolae, Berbeciu A., Diacu C. Paschiţanu Oct. Garofeanu G. M., Ţugulea G. Octav şi Procopii Ştefan.

● **Celebra „Societé des instruments anciens" din Paris,** de sub preşedinţia ilustrului compozitor **Saint Saëns** va da un singur mare concert Luni 27 Octombrie a. c. în sala Teatrului Naţional din Iaşi.

Această ilustră asociaţie se compune din următorii artişti renumiţi: *Henri* şi *Marcel Casadesus* amîndoi foşti premianţi I ai Conservatorului din Paris şi solişti ai Concertelor Colomme, vestitul violonist *Malkine* şi *Maurice Devilliers.*

Concertele se vor da cu concursul cunoscutei virtuoze pe *harpa-luth* d-ra *Hélène Zielinska* şi a renumitei cîntăreţe pariziene *Marie Buisson.*

Instrumentele anume ce trebuesc la aceste concerte sunt aduse de artişti şi fac parte din celebra colecţie a societăţei.

Succesul artiştilor ie enorm, iar anul trecut la Bucureşti au făcut săli pline şi au fost primiţi cu entuziasm.

Locaţiunea ie deschisă la agenţia *Carmen Sylva* (Iliescu, Grosu et Comp.)

● **In astă seară** Vineri 17 Octombrie Cinematograful ne va conduce prin Africa centrală, arătîndu-ne aidoma indigenii de acolo, îndeletnicirile lor, îmbrăcămintea şi hrana lor, ne va arata uriaşul, fluviu, Zambezi care formează cataractul Victoria, descoperit de Livingstone.

Cataractele Victoria, sunt de două ori mai mari de cît cele ale Niagarei vuetul produs de căderea colosală a apelor se aude de la o depărtare de 300 kilometri.

Programul mai cuprinde snjete care merită toate atenţiunea ieşanilor. Cînii în serviciul ambulanţelor militare, este o inovaţie în armata franceză şi acest sujet cinematografic ne arată ce servicii reale ne pot aduce inteligentele patru pede în timpul resboiului.

Vasta culegere a celorlalte sujete abundă în scene comice absolut noue pentru numeroşii vizitatori ai Teatrului Circ Sidoli.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 17 Octombrie.

LOTERIA

Bucureşti.—Astăzi a avut loc tragerea loteriei clasei a V-a, a regatului romîn.

Au cîştigat:

80,000 lei No. 19,263.
20,000 lei No. 18,270.
10,000 lei No. 36,424.
5,000 lei No. 46,268.
3,000 lei No. 2,840.
2,000 lei No. 36,358.
1,000 lei No. 30432, 36407, 7698, 3837.
500 lei No. 2905, 7584, 17661, 19263, 21284, 22327, 22639, 32365, 40076, 48244.
200 lei No. 192, 67, 978, 250, 165, 78, 71, 523, 1410, 1713, 1508, 2774, 2545, 2403, 2878, 3625, 3069, 3301, 3308, 3963, 3337, 4065, 4073, 4061, 4041, 4014, 4047, 5640, 5141, 5070, 6215, 6048, 6004, 7466, 7144, 7033, 7808, 8043, 8006, 8452, 8477, 9006, 9044, 9034, 10494, 10455, 10149, 10106, 10064, 10043, 10990, 11061, 11135, 11121, 11098, 11053, 12500. 12701, 12105, 12100, 13024, 13072, 13077, 13055, 13004, 14802, 14054, 14590, 14080, 14024, 15078, 15004, 16022, 16023, 16035, 16487, 17071, 17084, 17055, 17551, 18058, 18068, 18092. 18001, 19044, 19066, 19067, 19411, 20032, 20029, 20108, 21016. 21,054, 21,040, 21,083, 21,010, 21,088 22 055, 22,039, 22,070, 22,072, 22,047 23,022, 23,048, 24,007, 25,012, 26,082 27,044, 27,062, 28,056, 29,086, 29,067 29,100, 29,112, 29,330.

Transferarea poliţaiului de Constanţa

Bucureşti.—Dl. Cimbru, poliţaiul oraşului Constanţa, omul protejat al satrapului Sc. Vîrnav, a fost chemat în Bucureşti, unde i s'a comunicat de la ministerul de interne că este transferat la T.-Severin.

Trebuie de relevat, că această transferare a fost făcută contra voinţei d-nului Vîrnav, prefectnl de Constanţa.

Regele Ferdinand al Bulgariei, condemnat la moarte

Bucureşti.—O telegramă din Berlin anunţă că ziarul „Berliner Tagblatt" publică ştirea din Hisciog că comitetul revoluţionar bulgar macedonean, a condamnat la moarte pe regele Ferdinand al Bulgariei, pentru că acesta, spre a'şi putea ajunge scopurile, a sacrificat autonomia Macedoniei.

D. Sturdza bolnav

Bucureşti.—Primul ministru, d. Dim. Sturdza, se află suferind de cîte-va zile.

E probabil că d-sa a răcit Luni cînd s'a reîntors de la Sinaia.

Liberalii din Vaslui

Bucureşti.—După cum am anunţat eri, o delegaţie a liberalilor nemulţumiţi din Vaslui s'a prezentat la d. Ionel Brăteanu, cerînd sacrificarea prefectului Ed. Ghica.

D. Ionel Brăteanu a declarat, că nu va lua nici o măsură, de oare-ce în delegaţie nu era nici unul din reprezentanţii în parlament.

D. Brătianu şi liberalii din Giurgiu

Bucureşti.—D. N. Săveanu secretarul general al ministerului de interne, a comunicat d-lui Ionel Brătianu că cu toate insistenţele ce le-a pus n'a reuşit să facă o împăcare între liberalii din Giurgiu.

Ministrul de interne a decis sa convoace pe fruntaşii liberali, din ambele tabere, din Giurgiu, pentru a cerca şi d-sa să facă o împacare.

Vechii liberali însă au declarat de mai înainte că nici nu vor să audă de aşa ceva, pînă cînd d. Ghica nu va fi îndepărtat cu totul din politica de la Giurgiu.

Int. unire

Bucureşti. — Conservatorii democraţi din culoarea de albastru au ţinut aseară o întrunire, sub preşedenţia d-lui Col. Paciurea.

Au vorbit d-nii: Aurel Iliescu, căp. Făiculescu, care a declarat că va urma cu dragoste politica partidului conservator democrat. D. colonel Boerescu, constată cu mare bucurie progresele făcute în scurt timp de partidul conservator democrat.

D. N. Durma relevă dragostea ce o au membrii partidului conservator democrat pentru şeful lor d-nul Take Ionescu.

D. Colonel Cocea critică propaganda ce o fac junimiştii prin mahalale şi zic că aceştia nu vor avea nici-odată succes.

D. St. Cristescu, şeful culoarei de alb, după ce ridiculizează politica meschină a d-lui N. Filipescu, face o statistică a alegătorilor din culoarea de alb şi arată că sunt în total 360 alegători conservatori-democraţi, din care 100 la colegiul I şi 260 la colegiul al II-lea.

Consiliu de miniştri

Paris.—In consiliul de miniştri ţinut azi la Elisseu, ministrul Pichon a dat cont de negocierile privitoare la Balcani.

Ascenziune

Friederichshafen. — Contele Zeppelin, însoţit de ducele Albrechen de Wuertenberg, a efectuat eri cu maşina sa de sburat, un sbor de aproape o oră.

Grevă

Fiume.—500 lucrători de la fabrica de torpiloare s'au declarat solidari cu greviştii.

Din Camera franceză

Paris.—Camera azi dimineaţă a continuat discuţia impozitului pe venitul beneficiilor agricole şi a adoptat în contra voinţei lui Caillaux, amendamental care sporeşte reducerile în favoarea micilor contribuabili.

Situaţia în Balcani

Sofia. —In urma demersului colectiv al Anglii, Franţei şi Rusiei, guvernul bulgar a ordonat retragerea rezerviştilor pe ziua de Simbătă.

*

Sofia.—Guvernul bulgar a remis astă-seară răspunsul la demersurile menţionate reprezentaţilor puterilor.

Guvernul declară că e însufleţit de intenţii pacifice şi că nu a avut nici odată agresiuni contra Turciei. Guvernul şi-a manifestat de asemeni dispoziţia sa de a se înţălege cu Turcia prin trimeterea a 2 delegaţi spre a sonda intenţia Porţei şi a face totul pentru a ajunge la o înţălegere cu Constantinopolul.

*

Buda-Pesta.—Delegaţia austriacă a adoptat creditul Bosniei. Ministrul Durian a făcut să reiasă că anexarea Bosniei şi a Herzegovinei a fost primită cu căldură şi entuziasm de Bosniaci şi Hertzegovineni. Cît despre izolarea Serbiei, Bosnia nu e situată pe mare şi drumul la mare merge prin Bosnia şi Dalmaţia.

Delegaţia a început discuţia budgetului răsboiului.

*

Sofia.—Ştirea lansată de ziarele sîrbeşti şi telegrafiată în străinătate, despre o pretinsă ciocnire între trupele turceşti şi o bandă bulgară care vroia să treacă în Macedonia şi că aceasta a fost urmărită pînă la graniţă, este lipsită de temeiu.

*

Constantinopol.—Ziarul „Sohuraiurmet" organul comitetului, publică o proclamaţie albaneză, protestînd în contra ori-cărei compensaţii în favoarea Sérbiei, Muntenegrului şi Greciei, din teritoriul albanez.

Proclamaţia sfătueşte la linişte şi la munca comună, pentru a se proba devotamentul către imperiul otoman.

*

Constantinopol. — Vapoarele bulgare nu pot descarca mărfuri în nici un port.

*

Cairo.—Boicotarea în contra Austro-Ungariei a început a scădea.

*

Constantinopol,—Ziarul „Biram", trecînd în revistă activitatea cabinetului Kiamil-Paşă, critică cu asprime pe toţi miniştrii şi chiar pe marele vizir şi încheie spunînd că acest minister, care durează de 3 luni, este obscur şi va face o tristă figură în faţa parlamentului.

*

Berlin.—„Berliner Tagblatt anunţă că a primit ştirea din Constantinopol cum că populaţia din Cipru e foarte revoltată şi cer anexarea insulei la Grecia.

*

Londra. — O alianţă s'a încheiat între Anglia şi Turcia.

Anglia garantează integritatea teritoriului Turciei europene.

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţa publică, că pentru mormintele de clasa a doua din parcelele ortodoxă, protestantă şi catolică din Cimitirul Eternitate, care s'a vîndut între anii 1876 şi 1878, a expirat termenul de 30 ani şi prin urmare în curînd se va începe desgroparea osemintelor din acele morminte şi îngroparea lor în o groapă comună, pentru a se putea vinde acele locuri.

Persoanele cari ar dori să reinoiască proprietatea mormintelor pe un period nou de 30 ani, vor trebui să depuie la Casieria Comunală pînă la 1 Ianuarie 1908 costul locurilor.

Tot la această dată expiră şi termenul prescris de art. 23 din Regulament pentru reclamarea monumentelor, împrejmuirilor de fier şi alte obiecte puse pe acele morminte, căci de la acea dată, dacă nu vor fi reclamate, vor trece în proprietatea Comunei.

Dispoziţiunele de mai sus, se vor aplica şi pentru mormintele de clasa treia.

No. 21644
16 Octombrie 1908

Teatru-Circ-Sidoli
Sămbătă 18 Octombrie a. c.
PROGRAM ALES
TEATRUL CINEMATOGRAFIC
— — Pathe Freres—Paris — —

O Casă mică se caută spre cumpărare.—Oferte la administr. ziarului „Opinia"

CONST. JORNESCU
AVOCAT
— *Strada Carp No. 5* —

Pentru sezonul actual
PALARII
Ultimele noutăţi şi modele *„chic parisien"*, au sosit la
SALONUL DE MODE „HÉLÈNE"
Iaşi, Str. Lăpuşneanu 30
NB. Se execută ori-ce comenzi, garnisări şi modernizări în condiţiuni avantajoase.

Furnituri complecte de Croitorie, Articole pentru lucru de Mînă şi Noutăţile pentru Sezonul acesta, cele mai alese ca: Gulerase, Rijulete, Pieptenaşe garnite, Gentite de mînă, şi Eşarfe de Teatru, toate pline de frumuseţe, Cumpăraţi numai
„LA VULTUR"
Strada Stefan cel Mare, 21—Iaşi
care vinde absolut toate cu preţurile cele mai modeste.
Mare asortiment de garnituri pentru Rochii de Dame.

Farmacist asistent
caută post ca sustendant.
Adresa S. G. Poste restante, Iaşi.

G. BELDIMAN
AVOCAT
al soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania"
18 strada Luterană 18 BUCUREŞTI
se însărcinează cu procese şi ori cealtă formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

Prima Fabrică de Argintarii
SUSSMANN & GRANET.—Iaşi
Repară ori-ce obiecte de argint şi argintate.
Preţuri foarte moderate.
Pentru informaţiuni a se adresa d-lui B. Sussman, Str. Ştefan cel Mare No. 36.

NOUL SALON DE MODE
Nineta Georgescu
Iaşi, Strada Sculescu No. 1
Confecţionează cele mai drăguţe Pălării pentru Doamne şi Domnişoare
Noutăţi pentru sezonul de iarnă
Primeşte comande şi reparaţiuni cu preţuri convenabile.

Căsătorie. Un domn diplomat universitar Ştiinţe, şi Drept, fost prof. secund., actual advocat, publicist, putînd necesar schimba localitatea, doreşte căsătorie d-ră, d-nă, gospodară, caracter şi studii solide şi serioase, sau profesoară învăţămînt profesional, menajer, secund., doritoare eventual a înfiinţa şi conduce şcoala de menaj şi industrie de casă naţională, intenţionînd respîndirea cunoştinţelor profesional-menajere în popor.
Modeste cerinţe dotale.
Propunerilor conforme şi serioase respund; celorlalte şi anonime refuz
„Anyl adv.". *Caracal.*

FRAŢII POLLINGHER—Iaşi
Au sosit toate Noutăţile de SEZON:
Mătăsuri, Lenajuri şi Velours
Ultimele creaţiuni din Paris şi Londra
Mare ASORTIMENT de STOFE DE ROCHII
Composées, Rayé, Ottoman, şi Chevron-Diagonal.
Postav amazon în toate culorile moderne.
LINGERIE:
Mare specialitate in trusouri de la cele mai modeste pînă la cele mai elegante. Mare asortiment de bluse matineuri şi jupoane.
Rayoane Speciale
bine asortate cu Stofe de Mobile, Covoare, Perdele şi Linoleum. Mare asortiment de incălţăminte superioare şi solide.
Taffetas veritabilă C. I. Bonnet & Co. Lyon „Garanti a l'usage"
a se observa bine marca ţesută pe lisieră
Preţurile cele mai modeste. Echantilioane se trimit gratis şi franco

Gonosan
TRADE MARK
ANTIBLENORAGIC
Cel mai bun şi aprobat de toate autorităţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.
De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

AGENŢI CAPABILI

se caută pretutindeni imediat
pentru articol briliant
PROVIZIONUL SE ACORDA IMEDIAT

Ofertele francate se vor adresa sub cifra „A. L. 2500“ Agenţiei de publicitate Carol Schulder et Comp. Bucureşti, Str. Karageorgevici, 18.

Căsătorie doreşte fiica unui proprietar de moşie, în vrîstă de 21 ani şi care are **120.000 mărci** avere. In afară de aceasta mai sunt înscrise **mai multe sute doamne** şi tot deauna la îndemînă ceva potrivit pentru fie-care. Domni (chiar şi fără avere) să se adreseze lui

L. SCHLESINGER, Berlin 18

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Aseme ea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lncruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice *„Hercules“* şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI
universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă

Renumitele sobe belgiane **„GODIN“**.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţuriile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stoian
— Strada Spinţi No. 8 —

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of 30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5 f.

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.
A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

10 lei ZILNIC

şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor *Sarîţi* pentru detaili Agenţii de publicitate „Presa“ Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
Str. Armeană No. 3

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Pătn No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Crucei 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

SE CAUTA ELEVI LA TIPOGRAFIA H. GOLDNER.

„ANCORA“

(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au întîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea

la 17 Octombrie 1908

LEI 100.000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumătate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 132

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4—lei	1/4	Un sfert	8—lei
1/2	Una jumătate	16—lei	1/1	loz întreg	32—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 563 IAȘI Dumncă 19 Octombre 1908

CRONICA SĂPTĂMÎNEI

Summum jus summa injuria

Cu cît cuget mai mult, cu atît îmi apare mai nedreaptă și mai absurdă eșirea ministrului justiției în afacerea Curței de Iași. Pentru că în afară de preocupările mărunte și de sentimentele uricioase ale acestuia, nu văd ce alte considerații de ordine mai înaltă ar justifica amestecul său în atributele excluzive ale puterei judecătorești.

Pe mine unul, ceea ce m'a izbit în totdeauna în activitatea justiției, e tocmai ceea ce d. Stelian, pare a privi ca un ideal, sau cel puțin ca o legitimă năzuință: asprimea cea mare a judecătorilor, rigiditatea operei, prea puțin umane, prea mult abstracte, pe care aceștia o încheagă zi cu zi, hotărîre cu hotărîre.

E o banalitate a spune că legile omenești sunt departe de a fi perfecte; dar cît netăgăduit adevăr e în formula aceasta, atît de simplă și atît de hotărîtoare, a d-lui Clémenceau: „nu omul e făcut pentru lege, ci legea pentru om"?

Care e misiunea judecătorului, în fața acestei constatări pe de o parte, a acestui adevăr pe de alta? Care, —dacă nu de a le armoniza la o laltă, și de a da viață literei moarte a legei pe care o aplică?

A se ținea la rigoarea textelor, a se închide în îngustimea formulelor, e a nesocoti vieața cea adevărată, care curge neoprită de nimeni, cu toate nevoile și cu toate durerile ei.

Justiția n'are decît un scop: liniștea și armonia socială. Pentru a ajunge la el, n'are decît două mijloace: legea și înțelepciunea judecătorilor. Una nu se poate deslipi de cealaltă și deasupra amîndurora nu se poate ridica nimic.

De unde dar pornirea aceasta, împotriva unor judecători invinuiți de blîndețe—și pe nedrept, din nenorocire—? De ce blîndețea, de ce mila, de ce ertarea chiar, ar fi incompatibile cu dreptatea? Oare a fi bun nu e mai omenesc și mai drept și mai util decît de a fi neîndurat?

In Apus, spiritul public e tocmai spre iertare. In Franța rigoarea legei penale și-a găsit acel minunat corectiv pe care-l oferă legea Bérenger, al cărui obiect e de a suspenda efectul primei pedepse, pînă la o condemnare nouă. In unele țări de drept englez, «sentința nedeterminată» înlesnește putința unei amendări mai repezi a infractorilor. In Belgia și în alte țări eliberarea anticipată și condițională a celor deținuți ia o extenziune tot mai mare. Și patronajul celor deținuți, ca și al celor ce și-au făcut osînda, s'a întins în așa chip, în cît astă-zi aproape nu e țară în lume care să nu-l cunoască.

Iar în timp ce dreptul evoluează astfel, jurisprudența fixează progresul juridic, pregătește mereu terenul reformelor viitoare, făcînd tot mai multe spărturi în turnul de ivoriu al formalizmului abstract. In Franța, astăzi, nu mai uimește pe nimeni, hotărîri care consacră dreptul la viață, prin considerente ca aceste:

„Văzînd că foamea e în stare să întunece în ori-ce ființă omenească liberul său arbitru...

„Că probitatea e o virtute mai ușor de practicat pentru cei ce nu duc lipsă de nimic, de cît pentru cei cărora le lipsește strictul necesar...

„Că cel care împins de neînvinsele nevoi ale vieței, cere sau ia o bucată de pîne pentru a se hrăni, nu săvîrșește nici un delict, întru cît dreptul la viață e un patrimoniu intangibil al ființei omenești în genere..."

(Les jug. du prés. Magnaud, Paris, Stock).

In fine, departe de a se opri la dreptul penal, tendința aceasta, de a se apropia mereu de viața reală, trece mai departe în domeniul dreptului privat, unde vechiul formalizm se nărue bucată cu bucată, unde analiza voinței omenești se face tot mai puțin din examinarea manifestărilor sociale ale vieței. Proectul codului civil german, teoria posesiunei așa cum a formulat o Ihering, noua teorie a riscului profesional în materie de accidente industriale, sunt dovada cea mai puternică a acestei reacțiuni, menite să fixeze definitiv îndrumarea dreptului de mîine.

Și—de ce n'ași spune-o—curentul e așa de puternic, în cît nici rigurosul domn Stelian, n'a scapat de influența sa. Nu e oare d-sa ministrul care, de curînd, a întins dreptul de împacare la cazurile prevăzute de art. 239?

Și cu toate aceste, cînd vom putea șterge cu desăvîrșire din credința tuturor, maxima romană, așa de umilitoare și așa de tristă?

E. Herovanu

REA CREDINȚĂ

Este greu de luptat cu reaua credință a ziarelor liberale.

In campania ce duc împotriva noastră, ele se cred îndreptățite să arunce asupra fruntașilor partidului nostru orice calomnii—iar dacă noi le dovedim cu fapte precise că tot ce au spus și spun sunt născociri infame — atunci se năpustesc și cu mai multă patimă în potriva noastră, cazul cu magistratura de Iași, este exemplul cel mai tipic de reua credință a presei liberale.

Comisiunea de anchetă declară în mod categoric în raportul ei că judecătorii de aci își fac datoria și justițiabilii pot avea deplină încredere în ei—totuși presa liberală continuă de a califica de afacere deochiată **această chestiune.**

Eminentul nostru fruntaș, d. Al. Bădăreu, dovedește cu fapte precise cît de străină de influențe din afară **este magistratura Ieșană în judecățile ei—și totuși presa guvernamentală continuă a afirma că această magistratură este la ordinele șefului nostru.**

După aceste ziare, ori-ce infamie, —devine adevăr, dacă este pusă în sarcina vre-unei căpitenii a partidului nostru, și ori-ce adevăr, devine minciună, dacă este de natură să spulbere acea infamie.

Și ziarele liberale merg și mai departe. Nu dau voe amicilor noștri nici să se apere — acuzările lor urmînd a fi mai presus de ori-ce critică sau desmințire.

Se înțelege că în asemenea condițiuni ori-ce polemică sau discuție cu presa liberală nu poate duce la nici un rezultat.

Dar nici noi, n'am gîndit vr'odată să-i schimbăm sistemul ei de luptă.

Satisfacțiunea noastră este să dovedim opiniei publice, pînă la ce grad se ridică reaua credință a presei liberale, cînd calomniază pe fruntașii noștri—și în această privință suntem încredințați că am făcut totdeauna cu prisos această dovadă!

NUMAI 28 ZILE

Pînă la deschiderea Camerelor nu ne mai despart de cît 28 de zile.

In acest scurt interval nu vedem anunțat de cît că d. Emil Costinescu a rugat pe colegii săi să-i se înainteze de urgență budgetele tuturor ministerelor, spre a fi gata întocmite la deschiderea Camerelor.

Graba ce o pune d. Costinescu în întocmirea budgetelor se explică; d-sa vrea să preîntîmpine furtuna zilelor de mai apoi.

Ni se mai anunță că d. Djuvara a rădicat budgetul departamentului său cu aproape 2 milioane, necesitate de noua organizare ce voește să dea noului său minister. In adevăr, ministerul industriei și al comerțului are o înaltă chemare: nu numai aceia de a dirigui pe noi căi aceste 2 artere de bogăție ale țării; nu numai a deschide noi debușeuri produselor noastre, dar și a românizа aceste 2 ocupațiuni de mîna întîia în stat.

Se mai anunțase ceva reforme la justiție, ba că d. Stelian e dispus să atingă inamovibilitatea magistraturei, ba să creeze o nouă secție la Curtea de apel din București, ba să tae Contenciosul. Credem că d. Stelian, nu va mai atinge nici o lege. Nici un ministru n'a eșit mai terfelit din ministerul său ca d. Toma Stelian și deci lipsindu-i autoritatea morală, nu va putea urni pe cea politică. D-sa gireazd numai departamentul său și geamantanul și-l are gata.

La instrucție de mult d. Haret și-a închiat cariera legislativă; d-sa poate înaugura școli rurale, pregăti serbări jubiliare, inventa procese, atinge corpul didactic; legi nu va mai face, căci a prea făcut multe și rele.

Ministrul domeniilor nu va avea vreme să-și bată capul cu Casa rurală și cu legea tocmelelor, căci nu e nici politic, nici cuminte cu tu partid, după ce ți-ai istovit toată vlaga în făurirea unei legi rele și necomplecte; tot tu să vii să o dregi după nici o indicație. Legi organice nu mai pot atinge liberalii, căci întreg manifestul regal l'au executat nu tocmai după nevoile țării, nici după pricepere de stat.

Rămîne un singur minister, cel al internelor, care are de furcă. Nu cred să fi fost vre-un ministru de interne mai nefericit ca Ionel Brătianu. Cu pretenție de șef de partid, el nu poate conduce un departament. Mai mare debandadă ca ceia-ce se vede astă-zi în partidul liberal nu ni s'a dat ochii să vedem. Nu e județ, unde taberile liberale să nu se ia la hartă. Ori cît nu i-ar păsa centrului de răsmerițele de prin județe, totuși neînțelegerile lor se repercutează asupra centrului, și parlamentul se va resimți din prima zi de setea de înșelare.

Sesiunea ce se deschide e sesiunea unei penurii de legi, dar și a unei înșelări de lichidare.

Iar miniștrii își vor da cîte ei în de ei, neștiind și nepuțînd cum înfrîna atîtea pofte deschise.

Aceste 28 de zile sunt preludiul unei activități parlamentare în dauna țării și a guvernului.

* *

CHESTII ȘCOLARE

Monopolul abecedarului

Dacă ne ocupăm la această rubrică de chestia *abecedarului*, e că prin incuria și nepriceperea actualei autorități școlare s'a făcut de rîs școala romînă, s'a făcut de rîs pedagogia romînă, s'a făcut de rîs corpul didactic primar.

Cum adică! In această țară romînéscă unde avem atîția pedagogi consumați, care predau știința și practica pedagogică la atîtea școli normale; în această țară romînească unde socotim o samă de dascăli primari buni metodiști, și unde dar s'a făcut un vădit progres de la Velini și Barbu Constantinescu încoace atît în teorii pedagogice cît și în organizarea învățămîntului pedagogic, să vii și să vezi în 1908 tipărit un abecedar inferior ca tehnică abecedarului lui Ioan Popescu de la Sibiu, inferior tuturor abecedarelor scoase la noi în țară și dezicînd ori ce sistemă fie cea a cuvintelor normale, fie cea scriptologă pură; un abecedar care face uz de intuiție mai rău chiar de cît *Comenius* părintele intuiției în învățămîntul elementar al limbei, cum foarte bine s'a arătat și ridiculizat în alte coloane ale ziarului nostru; un abecedar în care nu se ține samă nici de succesiunea sunetelor; nici de dezvoltarea progresivă a literilor; un abecedar care întrebuințază fără normă monosilabele și disilabele, ceiace îngreue la sonarea cuvintelor; un abecedar care nu ține samă de poziția semnului nou de învățat pentru a i se înlesni sonarea și altele și altele; un abecedar în fine care în ediție anterioară u i t a s e cum și acum uită, să dea cuvînt n o r m a l pentru o a n u m i t ă literă, și dădea în cuvintele din lecție semne neînvățate; un asemenea abecedar cu moașe multe și cu caraghioslîcuri multe, ne face de rîs și compromite bunul nume al școalei române.

Deci, din punct de vedere al științei pedagogice abecedarul oficial e condemnat fără replică, iar autorii lui înfierați ca răi cunoscători ai tehnicei pedagogice ca răi metodiști.

Iar considerentul economic că abecedarul monopolizat ar fi mai eftin și deci ar înlesni părinții cade de la sine, căci o dată ministerul stăpîn singur pe cea mai răspîndită carte din învățămînt, și pe cea mai necesară de pus în mîna elevului începător, neavînd la spete concurența nimărui, nu s'a sfiit de a rîdica prețul abecedarului cu 25 de bani la carte, dînd astfel elevilor și o carte *rea* și *scumpă*.

Centralizarea aceasta a materialului de cărți de școală are de urmare fatală o lîncezire în activitatea didactică a celor mai meritoși dascali, o nesocotire a valorilor, o pirotelă intelectuală și morală; căci prin hatîrul sau nesocotința celor de sus se dă sorțul alegerii la cele mai rău înjghebate cărți pentru a sili apoi pe toți dascalii să predee după o carte rea și scumpă, impunînd metoadele.

Știința pedagogică, care s'a clădit pe o largă și vastă experiență de metoade, aplicate în școlile publice, sau s'ar fi putut întemeea, dacă de la început s'ar fi monopolizat metoadele și cărțile. Școala primară a progresat numai la adăpostul liberii întreceri în cărți și metoade.

Starea actuală—rod al unei maturități îmbătrînite și al unei socoteli de economie băbească în școală, e dezicerea ori cărui avînt, ori cărui progres, și dăinuirea mai departe pe această cale, ar fi a îngenunchia tot sporul care s'a făcut în ultimele decenii în școala primară.

Nesocotința și nepriceperea celor din capul școlilor a compromis școala romînă, a îngenunchiat pedagogia romînă și ne-a făcut de rîs chiar în ochii lumii străine și cunoscătoare de mersul pedagogic al școlilor.

* *

OAMENI ȘI LUCRURI

„LETOPISIȚI"

Se anunță apariția în volume a „Letopisiților" publicate săptămînal în „Adevărul" de către d. Const. Mille. Vor fi patru volume, cuprinzînd impresiile tipărite în timp de patru ani sub titlul, devenit popular astă-zi, de „Letopisiți".

Rubrica e prea cunoscută ca să mai arătăm aci în ce consistă. Sunt note luate zi cu zi, însemnări și comentarii concise asupra oamenilor și lucrurilor, asupra întîmplărilor obișnuite sau rare; iar toate aceste privite prin prizma unui temperament, studiate,—nu, cuvîntul nu e potrivit, căci sunt numai înregistrate, dar ele se cern în chip natural prin sita unei anumite filosofii și capătă astfeliu pecetea unei personalități. Ele se leagă între ele,—deși sporadice și culese la întîmplare—formează un tot, dau rezultatul unei mentalități ce nu se abate din drumul ei și colorează neaparat faptele și meditările toate cu anumite nuanțări.

Foarte de tînăr autorul „Letopisiților" a cucerit un loc în rîndul literaților cu vază. Noi urmăriam cu pasiune versurile lui de o rară energie în paginile revistelor militante și gustam nota lor impulsivă, de un lirism uneori violent și pe care le trimitea tînărul autor de departe:

De sus, de sus, din rîndul al cincilea de sus

și cari au rămas acum pe nedrept uitate în umbra „Caetului roș" ori în coloanele „Contemporanului".

Și dacă „Feciorul popei" n'a supraviețuit prin brutalitatea uneori excesivă a realității zugrăvite, „Dinu Milian" însă rămîne captivant prin duioșia la care se ridică unele epizode atît de mișcătoare, cum sunt capitolele intitulate „Moartea tatei", „Plecarea lui Dinu" și altele.

Nota simpatică și personală din „Dinu Milian" a păstrat-o ziaristul Mille în ale sale „Letopisiți" și acolo regăsim, povestite zi cu zi evenimentele mari și mici ce alcătuiesc viața socială cu toate ale ei mici pasiuni și conflicte și frămîntări și ciudățenii și frumuseți și urîciuni.

Se întîmplă arareori ca ziaristul să-și poată aduna opera în volum. Activitatea lui e, în genere, lumina de fulger ce scînteie în timp de furtună și dispare uitată odată cu ea. Ziaristul nu are avantagiile scriitorului de romane ori de nuvele și opera lui e privită ca o manifestare „inferioară", deși ea este de fapt observația repede dar sinceră, puțin îngrijită, dar corectă, profundă și adevărată, și ea resfrînge mai curînd mentalitatea și firea unei țări și a unei epoce. Ziaristul nu are loc în galeria literaților, el personifică ce e trecător și muritor prin excelență și scriitorul de renume odată intrat în publicistica zilnică se consideră la noi ca ieșit din templul reputațiunii literare, ca un dezertor declasat.

Iată de ce trebuie să ne bucure dacă ici-colo cîte un reprezentant autorizat al activității ziaristice își poate salva—în volum—o parte din opera sa și iată de ce așteptăm cu mulțumire apariția celor patru ani de „letopisiți".

Bodion

Ricard Wagner

Resuscitarea memoriei maestrului.—Ce a născocit presa modernă.—Cum a terminat maestrul opera Lohengrin.—Anecdotele cele mai recente.—Wagner în diferite... culori.

Cu ocazia reprezentării la opera mare din Paris a operei „Crepusculul Zeilor", s'a redus, dacă se poate zise așa, discuția aprinsă,—asupra maestrului, care în vremuri dădea naștere la atîtea conflicte și polemică de ziare. Se pare că Wagner atît prin opera cît și prin firea sa, e menit a pune vrajbă între diferitele cercuri de ascultători și interpreți ai operei sale. Nu e ocazie, nu se reia una din lucrurile sale, fără ca, din nou, să curgă discuțiile și certurile provocate de... geniul său profund în conflict cu superficialitatea simțimintelor și a necesităților artistice ale majorității de azi.

Iată deci, maestrul, la ordinea zilei. Și de ar fi opera maestrului, acea care formează obiectul certurilor, de ar fi pus în discuție geniul seu artistic, încă n'ar fi nimic exagerat. Dar ce e de obiectat, e tocmai cazul ce se face de gesturile, de manierele, de capriciile maestrului, de felul în care înțelegea să-și introducă alimentele în stomac, dar modul în care strîngea mîna unui prieten, de vorbele brutale sau afabile—dacă vr'o dată marele dramaturg a știut să fie afabil—ce le rostea cu ocazia unui dejun și așa mai departe.

E drept, posteritatea poartă mult interes vieței private a marilor factori ai progresului, ba această parte formează obiectul esențial al indeletnicirei biografilor dar a neglija omul și opera, în hatîrul... mahalagismului, iată ce nu-i de iertat.

*

Dacă am cerceta tot ce s'a scris asupra lui Wagner, dintre groasele volume ale lui Scheurer, din fascicolele nemțești și din foiletoanele ziarelor mari, am constata, cu mirare poate, dar am constata, că mai mult s'a bucurat... Țicnitul Wagner de atenția presei moderne, de cît... maestrul.

Nu vorbesc de... vagneriani. Aceștia adoră prea mult opera, pentru a mai cerceta pe maestru. Maestrul e... opera, și opera n'are slăbiciuni, nici nervi, opera are numai dumnezeire, și aceasta nu se discută. Te prosterni și lași sufletul să vibreze.

Presa vagneriană, dacă expresia e tolerată, și-a făcut datoria, a căutat slava maestrului, a pătruns pînă în fibrele cele mai ascunse ale operei, a disecat, a studiat a admirat. Ceilalți,... ceilalți, găsesc în fiecare an, dar în fiecare an, altă nostimadă relativă la viața privată a omului și o servesc mulțimii.

*

Azi e la ordinea zilei legenda... terminării lui „Lohengrin". Nu s'a spus încă cum a început „Lohengrin", dar se pare că a început cu... sfîrșitul. E vorba de un duiel care amenință pe Wagner; Laube, poetul, e provocatorul, pentru motivul că Wagner i preferă pe Schiller, dar la discursul martorilor, maestrul răspunde vesel: „să mă lase să-mi „termin pe Lohengrin și pe urmă mă bat? păcat de așa operă". Nu s'a bătut, pare-se, și Laube a rămas inamicul lui... intim.

Și în genul acesta curg mereu anecdotele și legendele. De-s controlate sau nu, e greu de afirmat.

Cea mai recentă, e următoarea:

Beaudelaire, ceru lui Champfleury să-l presinte lui Wagner, declarîndu-se ca cel mai entusiast admirator al faimosului „capelmaister". In strada Newton, unde locuia, Wagner îi primește pe amîndoi, îmbrăcat într'un costum de casă de culoare albastră.

Se pune la pian.

La finele unei piese, pe care Champfleury și Beaudelaire o găsiră admirabilă, Wagner se rîdică, trece într'o cameră de alături și se întoarce îmbrăcat de astădată într'un costum galben.

Cîntă timp de o oră.

Deodată dispare din nou și cînd se întoarce poartă un costum verde.

Beaudelaire entusiasmat de această muzică „mistică" exclamă:

E superb! Dar permite-mi maestre să-ți pun o întrebare. Mi se pare că țineai anume să cînți fie-care piesă în diferite costume... fără îndoială vreai să indici prin culori tonalitatea pieselor?

Wagner crezu că glumește, dar convins de seriozitatea interlocutorului zice:

Am schimbat primul costum, fiind-că era o haină de iarnă, în al doilea costum mi-a fost prea cald, fiind-că în timp ce cînt, asud...

Beaudelaire a rămas nedumerit. Alţii însă, nu-s încă dumsriţi, asupra legăturii dintre „Crépuscule des Dieux“, şi diferitele costume ale lui Ricard Wagner.

*

Erată. In articolul de eri asupra „Sandei“ s'a tipărit din eroare cuvintele „Manase“ piesa d-nului Miclescu în loc de «Mama». Cetitorii, în curent cu literatura, au observat de sigur eroarea tipografică.

Efectele nenorocite

ale

Monopolului cărţilor didactice

Am spus că sacrificîndu-se libertatea Invăţătorului de a-şi alege abecedarul alcătuit după unul din cele două metode (*Scriptoleg* sau al *cuvintelor normale*) şi impunîndu-se un singur abecedar oficial în toată ţara, această procedare este un atac direct la libertatea alegerei metoadelor şi un motiv puternic de dezorganizare în predare. Efectele se vor vedea mai tîrziu.

Păcatul cel mare este însă, că abecedarul alcătuindu-se după metoda cuvintelor normale, pe de o parte cere dascăli preparaţi bine, unul ca unul, metodul acesta fiind foarte greu şi în parte nefiresc. Din aceste motive nici în Germania nu este mai mult lăudat ca metodul Scriptoleg mult mai uşor, mai raţional. Celebrul pedagog *Fr. Dittes* găseşte logic că Invăţătorul trebuie să aibă deplina sa libertate în alegerea şi aplicarea unuia din aceste două metoade, cu toate că el înclină pentru metodul *Scriptoleg* ca cel mai sistematic.

Fr. Dittes zice: „Nu este nici de lipsă, nici folositor să se uniformizeze cu tot preţul învăţîmîntul elementar“.

„Dascălul să-şi aleagă un metod, pe acesta să-l studieze şi să se formeze după dînsul cum va putea mai bine după experienţa şi individualitatea sa.“ („Die Methodik der Volksschule pg. 159).

Să presupunem (ceea ce nu-i adevărat) că toţi învăţătorii din ţară au pregătirea necesară pentru a putea cu succes învinge dificultăţile greului metod al cuvintelor normale.

Să presupunem că ar conveni cu toţii la acest sistem (fără convingere bine înţeles de perfecţiunea lui).

Unii şi-ar părăsi sistemul *Scriptoleg* utilizat până acum de ei şi perfecţionat prin ani şi zeci de ani de experienţă, dînd rezultate strălucite cu acest sistem scriptoleg.

Să presupunem că învăţătorii ar începe cu tot dorul de muncă a preda după metodul cuvintelor normale.

Este acesta un folos real pentru şcoală? Nu, răspund.

Căci prin sacrificarea metodului său mai dinainte învăţat în şcoli speciale, perfecţionat după studii, experienţă şi individualitate, cu siguranţă că va stagna progresul un număr de ani în şcoală.

Va stagna din pricina stărei psichologice a învăţătorului, din pricina bîjbăerei în o nouă orientare, din pricina defectuozităţei metodului *cuvintelor normale*, din pricina defectuozităţei *abecedarului oficial*. Intr'adevăr, unul din punctele schiţei metodului cuvintelor normale este şi acela, că fiecare obiect şi fiinţă reprezentate prin icoană să fie desemnate de către învăţător şi de elevi.

Esser, care începe tratarea cuvintelor normale în săptămîna a cincea ca şi programa romînă, cere desemnarea obiectului. *Frechner* renunţă la desemnul copiilor şi natural, fiindcă nu se poate face consecvent şi cu succes la fiecare cuvînt.

W. Iutting cere un desemn uşor, *schematic*. Idee pe care o îmbrăţişează autorii abecedarului nostru oficial din 1908. *Dar cum o aplică?*

Ca şi *Fechner*, începe cu cuvîntul normal *ou* (f. greşit şi se va vedea de ce). Se desemnează figura oului. E adevărat că desemnul *schematic* e uşor — (o)

Dar mai departe. La lecţia a 2-a, ce te faci cu cuvîntul *ie*? (intuiţie, desemn? accentuarea? Autorii întind frînghie! şi... (inevitabilul *Seil* din abecedarul german, îl dă ca *desemn schematic*!).

Şi înşiră la rufe spălate, uşor de intuit, între care e şi o *ie*! (cămaşă) pg. 9).

Iată cum bieţii autori se pălesc de dificultăţi chiar de la început şi era natural să păţească asta ţinîndu-se de abecedarul german. Dar cum aplică condiţia în alegerea cuvîntului normal ca cuvîntul ales (substantiv) să încheidă în sine cît mai mult spirit, cît mai multă vieţă? Pentru că el trebue intuit. Dar în afară de celelalte condiţiuni de intuiţie ce spirit, ce vieţă găsesc autorii în o *ie*? Poate de dragul desemnului l'a ales pe acest cuvînt *ie*?

Oii poate ca să introducă şi al 2-lea desemn mai jos frînghia (Seil) din abecedarul german. — Dar ce a-ţi înţins pe frînghie onorabililor autori e din cale afară de spirit!.. Vă puteţi lipsi de acest cuvînt, cu tot dorul D-v exagerat de a introduce obligator la fiecare lecţie şi consecvent desemnul *schematic*!...

Dar cu *ou*, cum se va citi acest cuvînt? *ou* sau *ou*? de oare ce *u* izolat din *cu* nu este *u*. Citiţi vă rog:

„O ... u=ou? Nu! se va citi *ou* — şi aşa vor citi copiii. Este o contrazicere fonetică foarte mare şi neertată în această lecţie.

La lecţia 2-a s'a încurcat şi desemnul figurei şi intuiţia şi peste toate şi cuvîntul *dialectal*, tocmai contrar deciziunei ministeriale.—Cu alte cuvinte *abecedarul oficial* a încurcat-o de la aceput cu *cuvintele normale alese*.

Trecem la lecţia a 4-a.

Cuvîntul normal *om—figură schematică*? ...*o pălărie*!... şi ce pălărie? de modă nouă cu boruri tari! Ce rost are desemnul pălăriei lîngă cuvîntul *om*? Vedeţi! De aici înainte s'a isprăvit cu desemnul obiectului; la lecţia *nuc* se desemnează o frunză (o parte a obiectului) dar oare e de nuc? Rămînă, din desemnul schematic?!...

La lecţia a 5-a *vie* aci se încurcă intuiţia de tot. Ce te faci cu *cana* şi *sticla cu pahar*? O minunată aplicare *antialcoolică*!?

Desemn schematic!...

Mergînd aşa mai departe, cuvintele normale se încurcă din ce în ce cu desemnurile schematice şi cu figurile de intuit reprezentînd acţiuni şi stări discutabile,—neaplicabile, la lecţiile de scris cetit şi greşit zugrăvite pentru a sustrage atenţiunea copilului de la citire şi scriere.

Greşala cea mai mare a alcătuirii abecedarului oficial o găsesc că de la lecţia *întîia* până la a *cincea*, adică în 4 lecţii consecutive elevii sunt constrînşi a învăţa cîte două sunete nouă în fiecare lecţie. Astfel lecţia I—*ou* (o, u). Lecţia II *ie* (i, e). Lecţia a III *ac* (a, c). Lecţia 4-a *om* (o, m). Foarte-vă mulţumesc, d-lor autori, de metodul d-voastră al cuvintelor normale!

Aţi căutat în alegerea cuvintelor normale calea mijlocie între părerile lui *Fechner* classicul metodei c. n. şi *Gansberg* reformistul îndrăsneţ. Dar nu ar reuşit nici a intelectualiza nici a simpatiza *începutul abecedarului oficial* (tocmai ce era mai greu).

(Va urma). **Hug.**

Litere-Ştiinţe-Arte

Mentalia.—Sub acest titlu confratele nostru Th. Cornel, redactor la ziarul „La Roumanie“ îşi publică un însemnat număr de bucăţi literare din care unele au apărut în diferite reviste din ţară. Bucăţile în proză nu sunt nuvele, nici schiţe, ele sunt schiţe simbolice, scrise într'un stil colorat, care predispune la meditări şi visări, dar care presupune, în genere, pe cetitor înarmat pentru reflexiuni asupra unor adînci probleme ale simţirii şi ale cugetării. *Mentalia* nu este o lucrare de distracţie şi nu va „amuza“ pe cetitori; va sădi însă în suflete, ritimul cugetări nuoi şi va sili la o înălţare psihică. „Mentalia“ sunt scrise într'o limbă foarte bogată—pe alocurea abundînd în curioase neo-formaţiuni—şi într'un ritmu foarte atrăgător. Ele vor figura între cărţile cele mai frumoase ale literaturei noastre contemporane.

*

A apărut No. 373 din „Biblioteca pentru toţi“ coprinzînd „Muzicantul orb“, admirabila povestire a lui „W. Korolenko“, tradusă de „El. Socor“.

Korolenko face parte din pleiada de scriitori ruşi cari sunt gloria Rusiei contemporane. Nuvelele şi povestirile sale, cari i-au asigurat o celebritate timpurie, sunt inspirate mai toate din viaţa necăjită a poporului de jos şi sunt străbătute de un suflu de milă şi de dragoste pentru toţi umiliţii şi desmoşteniţii soartei. Dar Korolenko n'a fost izbit numai de suferinţile poporului său şi nu şi-a luat subiectele numai din viaţa acestuia: în opera lui răsună de multe ori şi cîte o durere mare şi universală, o durere profundă omenească, pe care o descrie cu o neîntrecută putere de analiză. In „Muzicantul orb“, el ne înfăţişază o admirabilă psichologie a unui orb din naştere, cu toate chinurile şi suferinţile lui, cu înfringerea desnădejdei şi cu resemnarea lui finală. Sub îngrijirea înţeleaptă şi iubitoare a celor ce-l înconjoară, tînărul orb găseşte în *artă* mîngîierea pentru lipsa nepreţuitului dar al vederei.

Cetind această nuvelă nu ştii ce se admiri mai mult: admirabila analiză sufletească a orbului sau desăvîrşitele calităţi literare ale lui Korolenko.

*

Sarah Bernhard, geniala artistă va vizita Iaşul în zilele de 26 şi 27 Noembrie c. Va juca, după toate probabilităţile, *Tosca* şi *Adrienne Lecouvreur*, această din urmă scrisă de însăşi marea întrepretă Prezenţa în oraşul nostru a ilustrei tragediane va fi cel mai însemnat eveniment artistic al stagiunei.

*

„Biblioteca Romînească“ enciclopedică Socec îşi propune să fie pe lîngă o enciclopedie romînească, atît poporană cît şi culturală, cu caracter ştiinţific, artistic şi istoric, şi o bibliotecă literară universală, care să cuprindă, pe lîngă operele clasicilor noştri, pe lîngă lucrările de valoare din mişcarea literară actuală, şi capo-d'operile mai însemnate din toate timpurile şi de pe toate terenurile din literaturile străine, atît în ediţii complecte, cît şi în ediţii prescurtate, însoţite în totdeauna de note şi analize critice şi istorice.

„Biblioteca Romînească“ va fi împărţită în mai multe subdiviziuni: Biblioteca culturală, Biblioteca distractivă, Biblioteca uzuală, Biblioteca tinerimii şi Biblioteca didactică.

Au apărut pînă acum: No. 1: „1877, Schiţe din răsboiu“ de Em. Gîrleanu, No. 2: „Poeziile Văcăreştilor“, No. 3: „Morăriţa lui Alarcon“, traducere de Nicolae I. Bazilescu, No. 4: „Facerea lumei“, povestire de Ion Dragoslav, No. 5: „Poezii“ de Corneliu Moldovanu, No. 6: „Antigona lui Sofocle“, trad din greceşte de Mihail Dragomirescu; No. 7: „Halima sau o mie şi una de nopţi“ tradus de Barac (1836), revăzută şi întregită de Em. Gîrleanu: N. 8: „Nuvele alese de A. Cehov“, tradus din ruseşte de N. Dunăreanu.

Asupra unora din aceste lucrări vom reveni cu dări de seamă.

*

„Börsen Currier cu ocazia celei de a 25-a aniversare de la moartea lui Ricard Wagner a întrebat pe mai mulţi muzicanţi care e, după părerea lor, cea mai importantă operă în stil Wagnerian, dată de la moartea celebrului compozitor german pînă azi.

Mulţi au spus că e Salomea; printre aceştia este şi profesorul Maximilian Reyer care spune următoarele: Ricard Strauss (autorul Salomeei) e cel mai important compozitor al şcoalei Wagneriene. Dar aştept încă opera cea mai importantă după moartea lui Ricard Wagner, căci n'a fost scrisă pînă acum.

Felix Weingartner declară că după Wagner cel mai mare compozitor al noului period muzical este Verdi şi spune că Otello şi Falstaff sunt cele mai însemnate opere ce s'au scris de la moartea lui Ricard Wagner pînă azi.

Ferrucio Busoni spune şi el că de 25 ani încoace Falstaff e cea mai admirabilă operă ce s'a scris.

*

Zilele aceste va reapare meritoasa publicaţiune de sub îngrijirea d-lui A. D. Atanasiu: „Arta Romînă“, a cărei apariţie a fost suspendată înainte de vacanţe.

Va apare acum un număr dublu.

Informaţii

D-nii membri ai comitetului executiv al partidului conservator-democrat, sunt convocaţi pentru Duminecă 19 Octombrie, orele 4 p. m., în saloanele clubului din piaţa Unirea, spre a delibera asupra mai multor chestiuni importante.

● **Febra Tifoidă.**—*E mai mult de urmitor întinderea mare ce a luat'o în ultimul timp epidemia de febra-tifoidă în localitate.*

Indolenţa ce or de la serviciul sanitar este mai mult de cît revoltătoare. Avem dragă doamne, un consiliu de higienă menit a se ocupa cu salubritatea oraşului şi preocuparea acestui consiliu este atît de mare, în cît astăzi avem în oraş,—în afară de cazurile numeroase de alte epidemii— **300** *cazuri de febră-tifoidă.*

Din acestea 180 sunt în oraş, iar restul la spitalul militar.

In garnizoană locală febra-tifoidă face adevărate ravagii; într'un regiment din localitate au fost, săptămîna trecută 6 bolnavi de febră-tifoidă, din care 4 au murit. Actualminte în spitalul militar sunt 60 de cazuri de febră-tifoidă.

După cît mai ştim însă epidemia ar mai bîntui încă la o şcoală internat din localitate şi foarte rău se face că se ascunde existenţa boalei, în loc de a se lua măsuri.

Serviciul sanitar al oraşului nu 'şi face datoria şi pericolul e mare pentru populaţia ieşană.

● Consiliul general al judeţului a ales în comisiunea budgetară pe d-nii consilieri; A. Veloiu, dr. Iuliano şi Victor Castano.

Comisiunea a început de eri să lucreze la întocmirea budgetului.

● Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice a trimes o circulară revizoratului şcolar, prin care-l invită ca să pună în vedere institutorilor şi învăţătorilor, care au împlinit 35 ani de serviciu, sau care au atins limita de vrîstă, că trebue neaparat să 'şi reguleze drepturile la pensie pe ziua de 1 Aprilie viitor.

Ei vor trebui să ceară înscrierea la pensie cel mai tîrziu pînă la 1 Martie.

● Ni se scrie:

Ponositul nostru Iaşi îşi merită cu desăvîrşire desconsiderarea adîncă ce i se aruncă.

Pe zi ce trece şi pe măsură ce împrejurările prilejesc fapte, aceasta iese mai mult în evidenţă. Nişte anume concursuri dovedesc cu prisosinţă.

La şcoala superioară de artilerie şi geniu din Germania, ţara noastră are întâiul reuşit pe distinsul fost elev al şcoalei militare din localitate, Rosin.

Cei d'ntâi doi reuşiţi la concursul pentru şcoala militară de artilerie şi geniu din Bucureşti sunt 2 ieşeni: Ioaniţiu şi Duma.

La şcoala de poduri şi şosele, la concursul din zilele acestea, Iaşul a avut iarăşi locul întâi şi încă un loc de mare cinste: elevii reuşiţi de la liceul „Naţional“ Resmeriţă Theodor şi Nicolau Alexandru sunt cei întâi reuşiţi la concurs cu medii surprinzătoare, cel întâiu cu 19.55, al doilea cu 18.78. Şi apoi cu inferioritaţi de medii vin ceilalţi.

La Institutul medico-militar cel întâ reuşit e un elev al liceului „Internat“: Holban I.

Iaşul vorbeşte destul de elocvent în mişcarea noastră intelectuală şi de merit, fapte şi nu vorbe dovedesc.

Dacă e aşa de jos şi de puţin considerat Iaşul nostru, de ce oare aceste „surprize“ pentru întreaga ţară românească!

Pentru a paralza faptele meritorii ale Iaşului nostru, se aude că d. Haret vrea să înfiinţeze un liceu model în Bucureşti.

Oare n'o fi cumva după modelul şcoalelor din Iaşi? Tare am vrea să ştim!

◔ O inovaţie, în toată puterea cuvîntului, vor avea prilejul să vadă spectatorii Cinematografului. Piesa lui Lavedan „Asasinarea ducelui de Guin“ a fost cinematografiată. Şi va fi redată pe pînză, Vinerea viitoare, în sala Circului Sidoli. Dar ce va fi mai interesant la această desfăşurare, sunt artiştii care au interpretat zisa piesă.

Pathé a căutat să aleagă tot ce are mai bun Parisul în arta dramatică şi piesa a fost jucată de Le Bargy, Lambert fils, D-ra Robinne, D-ra Berthe Bovy, etc, toţi artişti ai comediei franceze.

Ieşenii vor avea ocazia să revadă pe marele maistru al scenei franceze, Le Bargy, înconjurat de cei mai buni artişti ai Franţei şi poate ai lumei întregi, interpretînd opera lui Lavedan, de la Academia franceză.

◐ Un îndrăzneţ furt s'a comis eri noaptea la fabrica de mobile a d-nului Löbell din strada Păcurari, vis-à-vis de berăria Zimbru.

Nişte hoţi, spărgînd o fereastră, s'au introdus în atelierul de lucru şi au furat curelele de transmisiune, precum şi mai multe rulouri, în valoare de cîte-va sute de lei.

Poliţia cercetează.

● Corespondentul nostru din Burdujeni ne comunică că alaltăeri noaptea, potera făcută de grăniceri şi jandarmii romînii şi austriaci, a reuşit să prindă într'o casă din Mitoc (Bucovina) pe vestitul bandit Ioan Golansa, care în ultimul timp pusese în groază pe locuitorii de prin împrejurimi.

El se află acum la Mitoc, de unde va fi dus apoi la Suceaoa (Bucovina), unde a comis mai multe tălhării şi de unde evadase din închisoare.

De asemeni grănicerii noştri au reuşit să prindă pe dezertorul Iordache Olariu din reg. 8 roşiori, care comitea furturi la drumul mare prin comunele învecinate.

● In seara de 7 Noembrie a, c. va avea loc în sala Teatrului Naţional un *Mare Concert* dat de dl. *I. Sibianu* maistru pianist şi profesor de conservator, cu concursul violonistului *M. Barbu* laureat al Conservatorului:

Programul cuprinde bucăţi alese din repertoriul clasic şi modern. Biletele depuse la „Thalia.“

● **Către Suveran.** D. Col. C. Langa, epitropul bisericei Trei-Erahi, a trimes M. S. Regelui la Sinaia, următoarea telegramă, cu ocazia sărbătoarei Sf-ta Paraschiva:

Sire,—Astăzi 14 Octombrie 1908 I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei Partenie cu înaltul cler ieşan, au sevîrşit serviciul divin în strălucita biserică Trei-Erarhi, patronul Sf.-tei Paraschiva, care este plină de odoarele scumpe ce ni Le-aţi hărăzit nouă ieşenilor, spre amintirea pioaselor fapte ce în totdeauna au preamărit gloria monumentelor religioase şi istorice. Ne credem datori, Sire, că atît noi epitropii acestui monument religios, cît şi toţi cetăţenii Iaşului să unim fierbinţele noastre rugi cu ale înaltului cler şi să rugăm pe D-zeu ca să vă prelungească zilele, cu seninătate şi pace, spre o mai mare glorie a României, pentru-ca tot poporul românesc să se poată mîndri de rodnica muncă ce a'ţi depus'o de jumătate secol, pentru preamărirea României.

Să trăiţi Sire, împreună cu M. S. Regina, mama celor suferinzi, şi cu ilustra dinastie.

La aceasta M. S. Regele a bine voit a răspunde prin următoarea telegramă trimeasă D-lui col. Langa:

M. S. Regele, adînc mulţumit că cu ocazia sevîrşirei serviciului religios în biserica Trei-Erarhi, a patronului Sf.-tei Paraschiva, populaţia ieşană s'a întrunit în acel sfînt locaş, mă însărcinează se vă aduc la cunoştinţă atît dv., cît şi tuturor cetăţenilor Iaşului, Inaltele Sale mulţumiri pentru adînca recunoştinţă şi devotamentul ce exprimaţi, pentru că a înzestrat oraşul cu acel monument religios, precum şi pentru urările de sanatate ce i le adresaţi cu acest prilej.

Lt.-col.-Adjutant Baranga.

● D. Const. Idriceanu, avocat, va ţinea mîine o conferinţă, care va trata despre articolul 307 din penal.

◔ **Clericale.**—Am anunţat lista preoţilor din Eparhia Moldovei şi Sucevei, care au fost chemaţi să slujească în cursul lunei Noembrie, conform ordinului Mitropolitului, cîte o zi la Mitropolie, pentru a li se vedea aptitudinea în slujbă.

Iată acum lista preoţilor care vor fi chemaţi a sluji în cursul lunei Decembrie:

La Mitropolie, preoţii: D. Maxim, Maxim Dăscălescu, D. Baltag, V. Suceveanu, Dim. Dimitriu, G. Lazăr, Ştefan Dîrţu, Gh. Ursachi, Hristea Stoian, Ioan Luceanu şi Gh. Bottez toţi din judeţul nostru.

La biserica Talpalari: Gh. Chipail, D. Lucinescu, N. Costinescu, Dim. Teodorescu, Anghel Bottez, Dim. Moisiu, Anania Teodorescu, Gh. Hărţescu, Victor Diaconescu, I. Gavriliu şi Vasile Soescu, toţi din judeţul Botoşani.

La biserica Barboi: Nec. Sandovici Gr. Răileanu, Gr. Costici, Gh. Dimitriu, C. Iftodiu, C. Costeanu, V. Soceanu, Gh. Hadîrcă, Th. Tomaziu şi Aust. Popescu,—toţi din judeţul Dorohoiu.

● Membrii societăţei viticole au fost convocaţi pentru mîine Duminică la orele 4 p. m., în saloanele Camerei de Comerţ.

In ziua de 22 Octombrie a. c., la orele 1 p. m. va avea loc în saloanele Camerei de Comerţ adunarea generală a membrilor camerei, sub preşedinţia d-lui Gh. D. Şerban.

● Membrii corporaţiei „Confecţiunilor“ sunt convocaţi pentru mîine după amiazi la orele 2, în adunare generală, în localul corporaţiei din strada Sf-tul Teodor.

● Viitoarea şedinţă a Sf-tului Sinod va avea loc Luni 20 Octombrie.

La această şedinţă va lua parte şi I. P. S. S. Mitropolitul Parthenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei.

◐ D. S. Drîmbă a fost numit silvicultor cl. II cap al ocolului Bahalniţa, iar d. Gh. Teodorescu, ajutor al ocolului M-rea Rişca.

● Pe ziua de 1 Noembrie a. c. se va face o nouă mişcare printre notarii din comunele rurale din jud. nostru.

◕ Direcţiunea generală a serviciului sanitar a hotărît să experimenteze în mai multe staţiuni de cale ferată, noul aparat american de dezinfectare a vagoanelor.

Asemenea experienţe s'au făcut în staţiunea Crivina şi o nouă experienţă se va face peste cîteva zile, în staţiunea Piteşti, unde s'a şi trimes un asemenea aparat.

● Celebra **„Societè des instruments anciens“ din Paris**, de sub preşedinţia ilustrului compozitor **Saint Saëns** va da un singur mare concert Luni 27 Octombrie a. c. în sala Teatrului Naţional din Iaşi.

Această ilustră asociaţie se compune din următorii artişti renumiţi: *Henri* şi *Marcel Casadesus* amîndoi foşti premianţi I ai Conservatorului din Paris şi solişti ai Concertelor Colomme, vestitul violonist *Malkine* şi *Maurice Devilliers*.

Concertele se vor da cu concursul cunoscutei virtuoze pe *harpa-luth* d-ra *Hélène Zielinska* şi a renumitei cîntăreţe parizieno *Marie Buisson*.

Instrumentele anume ce trebuesc la aceste concerte sunt aduse de artişti şi fac parte din celebra colecţie a societăţei.

Succesul artiştilor ie enorm, iar anul trecut la Bucureşti au făcut săli pline şi au fost primiţi cu entuziasm.

Locaţiunea ie deschisă la agenţia *Carmen Sylva* (Iliescu, Grosu et Comp.)

◒ Actualminte în judeţul nostru avem 63 cursuri de adulţi, cu un număr de 1197 auditori.

◒ D. V. Morţun, ministerul lucrărilor publice, va face zilele acestea o nouă inpecţie lusrărilor liniei ferate în construcţie Podul-Iloaia-Hîrlău.

DIVERSE

— Femeea Elena Popovici, din strada de Sus No. 175, voind să se scoboare din vagonul tramvaiului cu No. 23 a alunecat jos, rănindu-se grav.

— O crimă s'a întîmplat aseară în localul societăţei cismarilor din str. spital Paşcanu.

Bucovineanul Vasile Andriuc s'a luat la ceartă cu cismarul Alexandru Teodor şi la un moment dat l'a înjunghiat cu un cuţit în partea stîngă a pieptului.

Intr'o stare foarte gravă victima a fost transportat şi internat în spitalul Sf. Spiridon.

— In seara zilei de Sîmbătă, 6 Decembrie a. c., (Sft. Neculai), va avea loc în sala Teatrului Regal (Sala Pastia) a doua mare „Serată Dansantă“, organizată de către Societatea „Unirea“ a lucrătorilor tipografi.

— Mîine seară are loc adunarea societăţii artiştilor.

— In feredeul din strada Lipovinimei a încetat subit din viaţă bătrînul Gh. Neculau.

— Servitorul Spiridon Popa, din serviciul d-lui avocat St. Georgescu a furat nişte bani de la acesta.

S'a dovedit că numitul servitor este dezertor din regimentul 13 Stefan cel Mare.

— Fostul gardist Ioan Pintilie a murit subit în strada Tataraşi.

Ultime informaţii

● **Ştim din sorginte autorizată, că situaţia în guvern este atît de sdruncinată, în cît suntem în ajunul unor evenimente senzaţionale.**

Atît chestia convenţiei cu Austria, cît şi chestiunile referitoare la situaţia lăuntrică a partidului lioeral, au adus această sdruncinare şi un fruntaş liberal a declarat astăzi unui redactor al ziarului nostru, că credinţa lui este că degeaba se agită partidele pentru alegerile parţiale, întru cît este mai probabil că la acea epocă vom avea alegeri generale.

De altminteri, în ce priveşte situaţia din partidul liberal, „OPINIA" va publica Luni amănunte senzaţionale.

● *Prin un proect ce'l va prezenta ministrul de justiţie, numărul consilierilor Curţei de Apel din Iaşi, va fi redus cu 2.*

Doui din cei mai vechi magistraţi, vor fi transferaţi la Bucureşti, la noua secţie a IV-a, care se va creia la Curtea de Apel din Ilfov.

*

Un alt proect pe care'l va prezenta ministrul de justiţie, va fi acel prin care limita de vrîstă a primului prezident al Curţei de Casaţie se fixează la 70 de ani.

Prin votarea acestui proect, d. Scarlat Ferekide, care urma sa treacă la pensie pe ziua de 1 Aprilie, va rămînea la postul seu şi va mai ocupa acel loc pînă la eşirea din consiliul agricol superior a consilierului Bagdat, căruia i se rezervă demnitatea de prim-prezident al Inaltei Curţi.

*

Una din cele trei secţiuni ale Inaltei Curţi de Casaţie va fi desfiinţată.

Dar prin aceasta nu se va desfiinţa şi Contenciosul administrativ, ci procesele referitoare la Contencios, vor fi repartizate la cele două secţii.

◔ Miine Duminică la orele 2 p. m. va avea loc prima conferinţă lunară a institutorilor din Iaşi, la şcoala primară de băeţi Mihail Cogălniceanu. Va vorbi d. institutor Cezar Tăzlăuanu în conferinţă intimă.

● La facultatea de ştiinţi din localitate sunt declarate vacante şase burse din care patru ale statului, la care sunt admişi a concura numai d-nii studenţi şi două burse Adamachy la care pot concura şi d-rele studente.

La facultatea de litere sunt de asemeni 6 burse, 1 la filosofie, 2 la istorie şi 3 la filologie clasică.

● In prejudiciul d-nei Lucia Sturdza, domiciliată la hotelul Trayan; s'a operat un însemnat furt de bijuterii.

Bănuelile cad asupra unui chelner.

◒ Se zice că ministerul de resboiu ar fi hotărît să facă radicale reparaţii spitalului militar din Roman.

Acest spital, instalat într'o casă veche pe lîngă că este absolut neîncăpător pentru bolnavii celor 3 garnizoane Roman Vaslui şi Bîrlad, nu mai corespunde nici higienei.

Până mai acum cîtva timp, bolnavii să repartizau între spital şi pavilioanele în care sunt instalate acum un batalion de infanterie şi depozitele de îmbrăcăminte.

Astăzi, singur spitalul nu mai corespunde cerinţelor sanitare.

● La facultatea de litere şi filosofie va avea loc la 14 Noembrie, examenul de docenţă al d lui Ion Ursu.

D. decan al facultăţei de litere I. Găvănescu va fi preşedinte al comisiunei examinatoare iar membri d-nii R. Rişcanu, Philippide şi Teohar Antonescu.

◑ Azi la orele 5 are loc a doua şi ultima probă publică a d-lui candidat la docenţa în drept roman Vasile Buşilă.

Poate asista şi publicul.

Secţia va fi ţinută în amfiteatrul facultăţei de drept.

◒ D. Dragomirescu Ioan, institutor la şcoala primară de băeţi din Hărlău şi d-na Ştefănescu Margareta, institutoare la şcoala de băeţi din Herţa, au fost numiţi cu titlu de definitiv.

◕ D. A. D. Atanasiu a fost recomandat pentru catedra de desemn şi perspectivă, vacantă la şcoala de Belle Arte din localitate.

● După noua reparţie a comunelor între circumscripţiile şi subcircumscripţiile fiecărui cerc de recrutare, din cercul de recrutare «Ştefan-cel-Mare» fac parte: Circumscripţia Bivolari, cu comunele: Andrieşeni, Şipote, Bivolari, Răşcanu, Hermeziu, Plugari, Vlădeni, Gropniţa, Ţiganaşi, Sculeni, Movileni, Rediul-Mitropoliei,— din subuscripţia Ţiganaşi), Comandăreşti, Todireni, Calaraşi, Lunca, Albeşti, din jud. Botoşani, — subcircumscripţia Comăndăreşti.

Circumscripţia Cotnari, cu comunele: Scobinţi, Cepleniţa, Cotnari, Fântînele din judeţul Iaşi; Deleni, Hărlău din judeţul Botoşani, — subcircumscripţia Cepleniţa; Erbiceni, Mădirjac şi Balţaţi din subcircumscripţia Erbiceni.

Circumscripţia Podul-Iloaia, cu comunele: Podul-Iloaia, Dumeşti, Cucuteni, — din subcircumscripţia Dumeşti; Galata, Copou şi Corneşti din subcircumscripţia Galata.

Circumscripţia Iaşi cu comunele Holboca, Aroneanu, Iaşi cu Tomeşti şi Golăeşti din subcircumscripţia Holboca; Bucium, Ţuţora, Prisacani şi Ungheni, din subcircumscripţia Ţuţora.

Comunele: Ţuţora, Buznea, Sineşti, Brăieşti, Tg. Frumos, Băiceni şi Belceşti din judeţul nostru fac parte din subcircumpscripţia Strunga, cercul de recrutare Roman.

● Aseară la orele 7 şi jum. membrii camerei de meserii s'au întrunit sub preşedenţia d-lui Gh. D. Şerban preşidintele Camerei.

S'a discutat asupra modificărei legei meseriilor.

La această şedinţă au luat parte şi preşedinţii corporaţiilor şi comisarii guvernului.

Intre altele s'a discutat asupra introducerei în legea meseriilor.

Infiinţarea cassei de pensiuni, înfiinţarea unei case de ajutor, menţinerea comisiunei de examinare; înfiinţarea unei bănci a meseriaşilor la fel cu băncile populare, înfiinţarea comisiunei de arbitri, încurajarea micilor industrii cu un capital de cel puţin 5000 lei şi cu 5 lucrători, etc.

Discuţiunea s'a amînat pentru viitoarea şedinţă care va avea loc poimîne Luni 20 Octombrie a. c., cînd camera de meserii va formula un raport asupra modificărilor ce se cred necesare a se introduce în legea meseriilor, care raport îl va înainta ministerului Industriei şi Comerţului.

● La adunarea generală a Camerei de comerţ şi industrie, care va avea loc Mercuri, vor lua parte toţi membrii din oraşele: Iaşi, Roman, Vaslui şi P. Neamţ.

Iată ordinea chestiunilor care se vor discuta:

Modificarea legei firmelor în senzul: a) de a se declara odată cu înscrierea firmelor capitalul iniţial al întreprinderei, b) de a se înscrie complect numele proprietarului firmei şi a asociaţilor, c) de a declara firma ca o proprietate a comerciantului care să se vîndă sau să se desfiinţeze la declararea falimentului. Inzestrarea magazinelor de antrepozite din oraşul Iaşi cu dreptul de a elibera recipise varante; Modificarea legei meseriilor; Modificarea legei actuale asupra băuturilor spirtoase; Chestia acordărei de premii absolvenţilor şcoalelor comerciale, ca mijloc de a'i îndruma la îmbraţişarea carierei comerciale. Oficia No. 16068 din 1908 a Ministerului Comerţului prin care cere ca camera să ia un bilet liber parcurs pe c. f. r. pentru d. secretar al camerei, pentru a înlesni facerea lucrărilor statistice din circumscripţie.

● D. dr. Bogan, medicul legist al parchetului, a făcut eri în prezenţa d-lui procuror Livaditi, autopsia cadavrului lui A. Frendohlib, victima exploziei de la fabrica de bere „Timbru".

● Sarah Bernhardt va debuta în Iaşi în serile de 26 şi 27 Noembrie, probabil în *Tosca şi La Sorcière*.

Trupa se compune din 45 persoane. Bagajul trupei, scrie *Neue Freie Presse*, cîntăreşte 15.000 chilograme.

Marea tragediană se află actualminte în Viena.

De acolo va merge în Egipet, Turcia, România şi Rusia.

◑ La sfîrşitul lunei aceştia se va ţinea la serviciul technic al judeţului nostru examenul candidaţilor care doresc a obţine titlul de geometri arpentari.

Cererile de înscriere, însoţite de acte doveditoare, pentru îndeplinirea condiţiunilor se vor prezenta d-lui inginer şef al judeţului respectiv cel mai tîrziu până la 25 Octombrie a. c., de la care dată nu se va mai lua în consideraţie cererile înaintate ulterior,

Cand daţii trebue să îndeplinească următoarele condiţiuni:

Să fie romîn sau naturalizat. Să fi absolvit patru clase gimnaziale, de liceu, şcoală normală; sau să fie învăţător. Să fi îndeplinit cerinţele legei de recrutare şi să aibă deplina folosinţă a drepturilor civile şi politice.

Comisiunea de examinare se va compune din d. Cristodulo, inginerul şef al judeţului şi un profesor de matematici, care va fi numit de ministerul instrucţiunei publice.

● D. I. L. Caragiale a sosit eri la Bucureşti.

● **Din Basarabia.**—După un timp frumos şi cald mai în toată Basarabia a căzut zăpadă. Acuma timpul e rece şi umed.

Gazetele spun că în multe locuri din Rusia a căzut multă zapadă şi au îngheţat apele. In gubernia Kievului viscolul a spulberat omătul pe drumurile de fer, aşa că circulaţia trenurilor a fost întreruptă.

— După ultimile ştiri holera s'a stins în cele mai multe părţi. La Odessa şi chiar în întreaga Basarabie nu mai există nici un caz.

● A apărut curs de chimie de Mihai Ţilenschi profesor la liceul naţional din Iaşi.

Cursul se prezintă în un volum bogat de peste 500 pagini şi cu aproape 200 figuri, din cari cele mai multe schematic şi poate fi utilizat cu mult succes nu numai de elevii claselor superioare de liceu, pentru cari are aprobarea ministerială, ci şi de studenţii scolilor speciale unde se cere chimia, fiind cel mai complect, cel mai voluminos tratat de chimie apărută în romîneşte.

● **Judiciare.** — Preşedintele secţiei a II-a tribunalului a luat de pe acum cele mai severe măsuri de ordine pentru procesul intentat d-lui Hamangiu care se va judeca la 22 Octombrie.

După cîte aflăm, d. Hamangiu va propune o fine de neprimire pe motivul că fapta comisă de d-sa n'ar întruni elementele de calomnie.

— Părinţii copilei Elena Luchian au fost daţi în judecată pentru omor prin imprudenţă.

— La Curtea de Apel secţia I-a s'a judecat eri apelul à minima făcut de procuror în contra sentinţei tribunalului prin care bancrutorul Herşcu Mendelovici fusese condemnat la amendă.

Curtea a primit apelul şi l'a condamnat la 6 luni închisoare.

● „Gazeta Transilvaniei" anunţă ca toţi alegătorii romîni din Braşov şi din comitetul Braşovului, au fost convocaţi în Braşov pentru mîne Duminică la o adunare populară.

De asemenea la Sibiu au fost convocaţi tot pentru mîne alegătorii şi poporul din cercurile electorale Sibiu, Nocrich, Cimidie, Cristian şi Sebeş.

Se va discuta asupra situaţiei politice şi în deosebi asupra votului universal.

● In astă seară Sîmbătă 18 Octombrie Cinematograful ne va conduce prin Africa centrală, arătîndu-ne aidoma indigenii de acolo, îndeletnicirile lor, îmbrăcămintea şi hrana lor, ne va arata uriaşul fluviu, Zambezi care formează cataractul Victoria, descoperit de Livingstone.

Cataractele Victoria, sunt de două ori mai mari de cît cele ale Niagarei şi vuetul produs de căderea colosală a apelor se aude de la o depărtare de 300 kilometri.

Programul mai cuprinde sujete care merită toate atenţiunea ieşanilor. Cînii în serviciul ambulanţelor militare, este o inovaţie în armata franceză şi acest sujet cinematografic ne arată ce servicii reale ne pot aduce inteligentele patrupede în timpul resboiului.

Vasta culegere a celorlalte sujete abundă în scene comice absolut noue pentru numeroşii vizitatori ai Teatrului Circ Sidoli.

Mîne Duminică Matineu la 3 ore ziua şi seara reprezentaţie obişnuită.

Telegrame

Bucureşti, 18 Octombrie.

Ttratativele Bulgariei

Bucureşti.—După ultimile telegrame sosite din Sofia, tratativele guvernului bulgar cu Turcia, vor reuşi.

Guvernul bulgar a hotărît să dea Turciei 3 milioane, plata tributului Rumeliei.

Se crede că gurernul turc va accepta aceasta şi astfel conflictal se va aplana.

Deces

Bucureşti.— Din Focşani vine vestea că d. Langa, fruntaş liberal din acel oraş, a încetat din viaţă azi dimineaţă.

Imparatul Wilhelm şi presa străină

Paris.—Aproape toate ziarele relevează faptul că Imparatul Wilhelm al Germaniei s'a declarat pe faţă duşman al Angliei.

Ziarul „Figaro" publică destăinuirile pe care altă dată împaratul Wilhelm le făcuse marchizului de Nocheim, declarîndu-i că a venit momentul ca toţi să ne unim contra Angliei.

Toate ziarele arată că Anglia trebue să se înarmeze, Germania dîndu-se pe faţă ca duşman al Angliei.

Plecarea Impăratului

Budapesta.—Se asigură că Monarchul va pleca de aici mîine direct la Schonnbrun. In primele zile ale lui Noemvrie Monarchul va primi pe împăratul Wilhelm, care vine la Viena pentru a lua parte la vînătoarea, la care a fost invitat încă din luna Mai moştenitorul tronului Francisc Ferdinand.

Şeful tinerilor turci la Belgrad

Belgrad.—Astă-zi a sosit aci d. Ahmet Rizabey şeful tinerilor turci pentru a trata cu oamenii politici, asupra situaţiei noui care s'a creiat Serbiei prin anexarea Bosniei şi a Herţegovine.

D. Rizabey va fi primit azi în audienţă de primul ministru şi apoi de Regele Petru.

Meetingurile de mîine

Budapesta. — Foile ungureşti înregistrează ştirea că clubul naţionalist s'a pus pe lucru, că deputaţii naţionalişti aleargă prin ţinuturi ca să ţină adunări de protestare contra reformei electorale pe baza pluralităţei. Mîne Duminecă se vor ţinea vre-o 100 adunări poporale, 60, romîneşti şi 40 slovace. Adunările de popor vor adresa telegrame Majestăţei Sale cu rugămintea ca să nu aprobe un proiect contrar votului universal.

Proectul lui Andrassy

Budapesta.—Ziarul „Az Ujsag" află că monarchul n'a dat sancţiunea prealabilă proiectului de reformă al lui Andrassy. De oare-ce de la început s'a pronunţat că pluralitatea va produce numai nemulţumiri şi va aţîţa pe unii contra altora. Proectul îl va prezenta cu toate astea dietei dar nu se va desbate, ceia ce va aduce cu sine căderea lui.

HIRSCH-IASI
— Cassa de incredere —
IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI
CEL MAI MARE DEPOZIT
al renumitelor
LAMPI
PENTRU ELECTRICITATE
cu preţurile originale ale fabricilor
tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS
MARE ASORTIMENT DE
COVOARE
cu metru şi cu bucata
MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.
BEŢE pentru perdele de **BRONZ** groase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).
Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mabune şi frumoase şi nu este absolut nei voie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.
PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI de ultimele noutăţi

Inginer B. Diamant & Co
BIUROU TECHNIC, IAŞI
Instalaţiuni de CANAL şi APĂ.
Instalaţiuni ELECTRICE de tot felul.
Furnizat şi instalat în Iaşi de la 1906—1908 379 cai electrice.
Instalaţiuni de mori automatice, silosuri, turbine.
Maşini de abur Patent Schmidt.
Cazane de tot felul.
Instalaţiuni de brutării mecanice.
Instalaţiuni de tămplării mecanice.
Instalaţiuni de fabrici de spirt, de zahăr, de tot felul.
Motoare de Benzina „Benz" de Gaz sarac, Diesel.
Maşini de tot felul, Pompe.
Furnituri de articole technice.
Cumpărături şi vînzări de maşini şi transmisiuni întrebuinţate.
Desfacere de lămpi electrice cu preţul original
Prima-vara viitoare vom deschide în Str. Uzinei, un atelier mecanic, pentru ori-ce fel de reparaturi.
Rugăm pe domnii agricultori a se anunţa din timp.
Impregnare de curele de transmisiuni, după un sistem propriu; garantăm o durată dublă. Preparat „Perfect" pentru înlocuirea calofoniumului şi Riemenwachs, care ard cureaua şi ajută la producerea scânteilor electrice a curelelor, din care cauză se nasc accidente.
Preparat „Fix" prin care se va putea scoate piatra depusă în cazanei în cel mai scurt timp şi cu cea mai mare uşurinţă după sistemul Krupp.
Pentru împregnarea curelelor şi producerea preparatelor „Perfect" şi „Fix" vom aranja un laborator.

Dr. H. IVAINER
MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris pentru boale de copii, s'a stabilit în Iaşi. **Str. Primăriei No. 30**

O Casă mică se caută spre cumpărare.— Oferte la administr. ziarului „Opinia"

CONST. JORNESCU
AVOCAT
— *Strada Carp No. 5* —

Farmacist asistent
caută post ca sustendant.
Adresa S. G. Poste restante, Iaşi.

ANUNCIU
Se aduce la cunoştinţa Onor. Public că am adus o maşină specială cu motor de benzină pentru tăiat şi despicat lemne la stabilimente şi particulari, şi mă angajez a o pune la dispoziţia Onor. public cu preţuri foarte convenabile.
Doritorii a se adresa prin o carte poştală în Str. Toma Cozma No. 9.
Cu stimă, A. Tomescu

ADUC la cunoştinţa comercianţilor de băuturi spirtoase, că le pot procura rachiu de perje (ţuică) de ori-ce tărie, de la 40—75 grade, rachiu de tescovină, de drojdii şi de vin (cogniac), provenite din fabrica mea situată în comuna Costuleni jud. Iaşi.
A se adresa în Iaşi, stradela Albă No. la *Maiorul Radu Dimitrescu.*

O frumoasă amintire
puteţi avea
fotografiindu-vă numai la
Fotografia Artistică WEISS
IAŞI—PIAŢA UNIREI
5 LEI, 12 FOTOGRAFII MIGNION

Prima Boiangerie şi Curăţătorie Chimică
pentru haine Bărbăteşti, Dame şi Militari
LA PARIZIANU
STRADA VECHE 45
(vis-à-vis de Biserica Sfi. Sava)
se execută orice lucrări atingătoare de această branşă, prompt, conştiincios şi mai eftin ca ori-unde.
Se preschimbă gulere de cafifea la Paltoane si Pardesiuri
Inştiinţat prin o cartă poştală mă prezint la domiciliu.
— *Primesc comenzi din toată ţara* —

Corespondent perfect cu scrierea frumoase cunoscînd bine limbele romînă i germană se caută la
CASSA BOURNE & Co. — Iassy.

Cabinetul de Chirurgie dentara
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA
se va muta de la 26 Octombrie c. tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Furnituri complecte de Croitorie, Articole pentru lucru de Mînă şi Noutăţile pentru Sezonul acesta, cele mai alese ca: Guleraşe, Rijuleţe, Pieptenaşe garnite, Gentiţe de mînă, şi **Eşarfe de Teatru**, toate pline de frumuseţe, Cumpăraţi numai
„LA VULTUR"
Strada Stefan cel Mare, 21—Iaşi
care vinde absolut toate cu preţurile c le mai modeste.
Mare asortiment de garnituri pentru Rochii de Dame.

Teatru-Circ-Sidoli
Duminică 19 Octombrie a. c.
PROGRAM ALES
TEATRUL CINEMATOGRAFIC
— — Pathe Freres—Paris — —

Ceĭ maĭ buni Pomĭ Roditorĭ
Salcimĭ pentru păduri,
Salcimĭ şi Tufe de Ornamenĭ
din cele maĭ alese varietăţĭ
Furnizează în admirabile condiţiunĭ
Pepinierele Principelui B. Ştirbey
— Buftea —
Cataloage ilustrate cu preţurĭ, conţinînd:
Instrucţiunĭ de plantare şi de îngrijirea pomilor, se trimit gratis şi franco, de către:
Direcţiunea Pepinierelor din Buftea
şi de
Biroul de Vînzare al Prod. Ştirbey
Telefon 11/8. Bucureşti, Victoriei 121

Reclama e sufletul comerţului

AGENŢI CAPABILI

se caută pretutindeni imediat
pentru articol briliant
PROVIZIONUL SE ACORDA IMEDIAT

Ofertele francate se vor adresa sub cifra „A. L. 2500“ Agenţiei de publicitate Carol Schulder et Comp. Bucureşti, Str. Karageorgevici, 18.

Căsătorie doreşte fiica unui proprietar de moşie, în vrîstă de 21 ani şi care are **120.000 mărci** avere. In afară de aceasta mai sunt înscrise **mai multe sute doamne şi tot deauna la îndemînă** ceva potrivit pentru fie-care. Domni (chiar şi fără avere) să se adreseze lui

L. SCHLESINGER, Berlin 18

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lncruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice *„Hercules“* şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI

universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă

Renumitele sobe belgiane „**GODIN**“.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţuriile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

Teatru Circ Sidoli

In fie-care
VINERI
Sâmbătă şi Duminecă
CINEMATOGRAF
Pathe Freres -- Paris
— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Vineri

Preţuri populare

In fie-care Duminecă
la 3 ore ziua
MATINEU
cu preţuri reduse la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.

A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

10 lei ZILNIC

şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor *Sărîţi* pentru detaili Agenţii de publicitate „Presa“ Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Crucei 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA“
(A N K E R)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite ole asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie
— STRADA DE SUS 138 —

MARE DEPOSIT DE
Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă
100 vagoane depositate.
Aprovizionat cu SOBE GODIN
Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Doritorii să se adresezé la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

„VICTORIA“

SOCIETATE ANONIMA DE
Asigurari generale şi Reasigurari
IN BUCUREŞTI
Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000
Intăia emisiune lei 1.000.000
Primul vărsămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII
ACCIDENTE
CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*
TRANSPORT
Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—
Strada Ştefan cel Mare No. 33

Iaşi .—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 564. IAŞI Marţi 21 Octombrie 1908

Anchete liberale

Dl. Ionel Brătianu,—după o absenţă de cîte-va săptămîni, s'a reîntors în ţară şi primul act politic al d-sale, a fost orînduirea unei anchete, care să constate modul cum s'au efectuat alegerile comunale din Constanţa.

Ministrul de interne, nu s'a lasat mai pre jos de colegul seu de la justiţie, care se ştie că de asemeni, în prima zi a reîntoarcerei sale din concediu, a alcătuit cunoscuta comisie de anchetă în chestiunea magistraturei locale.

Avem speranţa că şi interpretarea pe care dl. Brăteanu o va inspira dacă nu chiar impune, membrilor consiliului permanent administrativ, chemat a se pronunţa asupra acestei alegeri, va fi la înălţimea interpretărei date de dl. Toma Stelian—cu atît mai mult cu cît Ministerul de Interne are în faţa sa ca delegat cu ancheta pe fostul prefect Crăsnaru, care, din toate punctele de vedere, nu poate fi pus pe acelaşi plan cu cei 2 înalţi magistraţi ai d-lui Toma Stelian.

Aşa că dacă Ministrului de justiţie nu i-a fost greu să denatureze sau să falşifice concluziunile raportului acelei comisiunei de anchetă cu atît mai uşor îi va fi d-lui Ministru de Interne să facă ca însuşi raportul d-lui Crăsnaru să fie dresat în sensul vederilor sale!

Şi apoi — drept vorbind, ce rost ar mai avea aceste anchete la liberali, dacă rezultatele lor n'ar corespunde aşteptărilor sau dorinţelor Miniştrilor ce l-au alcătuit?

Aşa că, o să auzim în curînd prin glasul presei liberale, că contestarea adusă alegerilor comunale din Constanţa a fost găsită în totul întemeiată, că opoziţia a violentat libertatea alegerilor, efectuate în acel oraş şi că consiliul permanent administrativ, dîndu-şi avizul său pentru facerea unor noi alegeri, dl. Ministru de Interne a decis casarea lor.

Şi iată cum devine pătată de ingerinţe, o alegere cîştigată de partidul conservator-democrat tocmai prin cea mai crîncenă luptă dusă tocmai în potriva îngerinţelor unui prefect de judeţ, care considera Dobrogea drept o Satrapie a sa, după cum o Curte de Apel, constatată de anchetă ca perfect onestă, devine deochiată, pentru un ministru care consideră că magistraţii trebue să judece după porunca guvernamentală.

Şi vina de sigur nu este a Ministrului de interne, care a fost nevoit cu durere (?) să recurgă la această măsură, ci a partidului conservator-democrat, care i-a dat acest prilej—şi în special a amicului nostru, d. Bănescu, care cal fost primar a ştiut să-şi cîştige un loc de frunte în încrederea şi dragostea concetăţenilor săi, şi a putut astfel recuceri Comuna în contra voinţei d-lui Vîrnav, cel mai liberal prefect al regimului actual.

Dacă din potrivă ar fi reuşit lista patronată şi susţinută prin cele mai mari nelegiuri de către Prefectul Vîrnav, ce libere, ce curate, ar fi fost considerate alegerile din Constanţa şi n'ar fi avut de sigur nici onoarea unei anchete contestaţia ce opoziţia ar fi adresat'o ministrului de Interne.

Şi s'au găsit adversari ai partidului liberal, care să conteste guvernului tendinţele sale progresiste, şi în special d-lui Ionel Brăteanu, sinceritatea preocupărilor sale pentru reformarea administraţiei ţărei.

Reformare? Dar ce voiţi mai mult ca tot ce ne-a fost dat să vedem din partea acestui guvern, în mai puţin de 2 ani de ocîrmuire?

Şi fiind-că vorbim de d. I. Brătianu,—omul în care azi un întreg partid îşi are concentrate cele mai mari speranţe—nu este oare D-sa sufletul creator al unei mari opere (?) operă de legislaţie a muncei agrare, care nu-şi poate găsi aplicarea în ţeara noastră din pricina spiritului anarhic în care este concepută?

Şi nu este tot D-sa marele reformator al administraţiei ţărei, care tocmai în intenţiunea de a o scapa de atîtea rele a împănat satele noastre cu o sumedenie de slujbaşi, cari n'au altă chemare de cît de a jefui această oropsită populaţie rurală pentru care liberalii nu găsesc cuvinte de milă—şi sub indolenţa prefecţilor cari dacă nu-i patronează, dar în tot cazul ignorează tot ce se petrece în judeţul lor?!

Cu adevărat trebue să fie cine-va naiv ca să mai pună în viitor crezare în curăţenia declaraţiunilor liberalilor—şi să mai spere ceva bun de la acest partid, în care noţiunea de ce e drept şi bun pentru ţară se confundă totdeauna şi pe d'antregul cu interesele exclusive ale partidului şi ale aderenţilor săi!

Ţara începe să se deştepte şi să se incredinţeze că timpul panglicăriilor politice a trecut; şi că la nevoile ei reale şi legitime, trebuesc oameni sinceri şi pricepuţi.

Şi care poate să fie dovada cea mai vie a acestei deşteptări, de cît manifestările ei din urmă, cu ocazia alegerilor de la Iaşi, Vaslui, Craiova şi Constanţa, manifestări, cari nu pot fi ascunse, nici împiedicate printr'o ridicolă casare de alegere!...

Vespasian Pella

Schimbare de regim

Guvernul trece printr'o grea criză, al cărei sfîrşit, mai mult de cît probabil va aduce o schimbare de regim.

Avem indicii puternice să credem că asupra chestiunilor celor mai importante de la ordinea zilei s'au ivit disensiuni fundamentale de vederi, între şeful partidului şi d. I. Brătianu, cari cu greu se pot înlătura.

Căci ele se rapoartă nu numai la interesele superioare ale ţărei, pe cari fie-care le văd în mod cu totul deosebit—dar şi la situaţia internă a partidului.

In faţa acestei grave stări de lucruri, partidul conservator-democrat, ca partid de guvern şi răspundere, trebue să ia o atitudine hotărîtă în chestia tuturor problemelor mari politice, cari survin prin retragerea liberalilor.

Şi în această privinţă avem cea mai desăvîrşită încredere în şeful nostru, d. Take Ionescu, care este azi cea mai frumoasă şi sănătoasă inteligenţă a ţărei, şi ale cărei sentimente patriotice îl pun în rîndul celor mai mari fii ai ţărei.

Ori-cît de grele vor fi momentele prin care va trece ţara, calităţile strălucite pe care le posedă acest eminent barbat politic îi vor da forţa necesară ca să poată contribui la îndepărtarea lor spre binele şi fericirea neamului.

N'a fost bătrînul şef al liberalilor, d. Dimitrie Sturdza, care în prima zi a venirei sale la guvern, în Martie 1907,—în plin parlament, cu lacrimile în ochi—i-a strigat şefului nostru, că este cel mai mare patriot?

Ei bine, cu atît mai mult astă-zi, d. Take Ionescu va fi chemat să facă dovada patriotismului seu, cînd mai ales are la spatele sale o întreagă organizaţie politică, care îl urmează cu un nemărginit devotament în toate acţiunile sale—şi care constitue exemplul cel mai admirabil al puternicei sale forţe politice.

Alegerea de la Baroul din Capitală

D. Stelian nu poate să uite că a văzut un moment plutind pe apă portofoliul, anul trecut, cînd cu mişcarea avocaţilor provocată de unele dispositiuni din legea judecătoriilor de pace, dispositiuni pe cari în definitiv Ministrul de justiţie a fost nevoit să le îndulcească.

In loviturile pe cari le-a dat contra magistraturei, precum şi în acele pe care are de gînd să le mai dee, d. Stelian se teme că va găsi în calea sa baroul. De aci amestecul său la alegerea de ieri din Capitală.

Ieri a avut loc scrutinul de balotaj pentru un loc în consiliul de disciplină al baroului Curţei de Bucureşti.

Cei 2 candidaţi cari întrunise la alegerea precedentă mai multe voturi au fost d. G. Urlăţeanu, care întrunise 76 voturi şi Horia Rosetti 53. D. Stelian însă şi-a adus aminte că şi raportorul legei judecătorilor d. I. G. Saita întrunise 1 vot. A rugat pe d. Saita să-şi susţie candidatura, iar pe avocaţii partidului i-a invitat să abandoneze pe d. H. Rosetti şi dînsul deputat liberal, dar bănuit de simpatie pentru decanul Disescu.

Din moment ce era amestecat guvernul, cartelul junimisto-liberal trebuea să funcţioneze. Au fost desgropate toate moaştele. Ast-fel au participat la vot d. Procopie Dimitrescu fost primar al Capitalei, despre care generaţia actuală nici nu ştie că a fost advocat, d. Titu Maiorescu etc, D. Stelian cu tot sprijinul cartelului a suferit o serioasă înfrîngere. Candidatul său a întrunit 56 voturi mai puţine de cît d. Urlăţeanu, care a fost proclamat ales.

O bună lecţie. Bravo baroului Capitalei.

Desminţire neintemeiată

„Secolul" desminte ştirea că d-nul Cuza va fi candidatul susţinut de guvern la alegerea col II de Cameră ce se va efectua în iarna aceasta la Iaşi.

Nu ştim pînă la ce punct putem pune temeiu pe desminţirea ziarului liberal.

Ştim că „Secolul" reprezintă vederile vechilor liberali şi se inspiră în politica sa direct de la şeful partidului, d. D. Sturdza, care reprezintă în partid elementul moderat.

Or, nici noi, nici nimeni altul n'a putut bănui că tocmai şeful partidului să se gîndească la candidatura d-lui Cuza.

Este vorba de cealaltă parte a partidului, care se inspiră şi conduce de la vitorul şef, d. I. Brătianu, a cărei directivă politică e diametralmente opusă directivei d-lui Sturdza,—şi din acea parte a partidului s'a născocit ideia acestei candidaturi.

Şi lucrul se explică uşor, căci la ce se puteau gîndi anarhiştii partidului liberal de cît la omul care reprezintă prin excelenţa desordinea în ţara romînească.

De aceia desminţirea ziarului liberalilor moderaţi, ori cît de sinceră ar fi ea—nu o putem considera ca fiind desminţirea partidului, chiar dacă ar veni de la şeful partidului, care ar trebui să fie presupus că reprezintă vederile întregului său partid pînă şi în cele mai neînsemnate chestiuni politice.

Cînd vom auzi ziarele „Viitorul", „Independenţa" şi chiar „Voinţa", contestînd temeinicia acestei ştiri, atunci putem crede că anarhiştii liberali, au renunţat la această candidatură de scandal, care nici în aparenţă nici în fond nu le putea fi cu ceva profitabilă.

In tot cazul constatăm şi de astădată, că partidului liberal ieşan îi lipseşte pentru moment omul de acţiune, care să se pună în capul acestei apropiate alegeri electorale, pentru a putea susţine cu succes lupta în potriva partidului conservator-democrat, către care sunt îndreptate toate simpatiile acestui colegiu.

CATE-VA NOTE

D'inaintea unei judecătorii de pace din Viena se pertractează de cîte-va zile, un proces care, de şi foarte banal ca formă, preocupă toate cercurile vieneze.

Şi, totuşi, procesul acela nu ie numerotat. Nu-i zice nici No. 1, nici No. 2. E nenumerotat—ca un loc banal al teatrului—dar a excitat o întreagă mare populaţie. Căci reclamatul în proces—un militar superior—a acuzat pe reclamant—un cavaler cu decret imperial—că-ar fi meşter mare în amestecatul cărţilor de joc.

Acuzatul, fireşte, protestează. El invoacă, în apararea sa, o mică infirmitate, care joacă rol mare în cazul special: are podagră la degete. Cum poate, deci, cu infirmitatea aceasta, care, din contra, i i greuiază amestecatul cărţilor—cum poate să-şi combine fuli de aşi ş. c. l.

Cînd citeşti bogatele dări de seamă stenografiate, trăieşti viaţa ticăloasă a jucătorilor de cărţi. Şi din toate cîte le afli, te gîndeşti, mai la urmă, nu la viaţa jucătorilor, nu la moravurile ticăloase ale cluburilor cu titluri pompoase—ci la situaţia acelui biet judecător de pace, d'inaintea căruia se perindează, cu depoziţiile lor, toate căpătăniile Ligh-lifului vienez.

O victimă va trebui să facă procesul acesta: dacă judecătorul va achita pe reclamant, va zice, implicit, că reclamantul este un specialist în combinarea aşilor, regilor, damelor.

Dacă va condemna pe reclamant, va zice, implicit, că el este un calomniator.

Şi de.., nici reclamantul, nici reclamatul, nu sunt de specia acuzaţilor numerotaţi din Moldova.

Dar nici judecătorul din Viena—de şi amovibil—nu este din ţara aceea în care ministrul justiţiei şi-ar permite s'aştearnă avertismente de desubtul conştiinţei magistratului—ca să-i fie mai moale!

OAMENI ŞI LUCRURI

Haremul vândut

Intre cele mai ciudate, sau originale ştiri aduse de telegramele ultimelor zile a fost şi acea din Marocco despre intenţia fostului Sultan de a-şi vinde haremul.

Cumpărătorul va fi, se înţelege, noul Sultan, fratele celuilalt pe care soarta armelor l'a favorizat şi care este acum stăpînul imperiului.

Suveranul detronat n'a căzut fără lupte; el a făcut sacrificii mari, şi-a desfundat lăzile ascunse, şi-a amanetat sculele rare, a încercat împrumuturi în marile capitale europene,—dar tronul nu l'a putut salva.

Şi astăzi, simplu ex sultan, se simte copleşit de greutatea şi ironia unui singur lux mai mare decît puterile lui: haremul. Cu ce mijloace l'ar putea menţinea? Ce înţeles mai poate avea această ultimă perlă dintr'o coroană care nu-i mai aparţine?

Unde este tronul în jurul căruia ar mai putea străluci podoabele împărăteşti,—frumoasele cadîne ale haremului? Cui să se mai închine frunţile, cui să surîdă buzele, cui să mai lucească ochii şi cui să mai dee beţii fermecătoare frumoasele flori, feciorele şi femeile din acel bogat harem al fostului despot, culese în cele mai exotice regiuni ale parfumatului Orient?

De aceea cu drept cuvînt Sultanul căzut s'a gîndit că are o singură cale de urmat, să vîndă haremul noului Sultan, fratelului său Abdul-Aziz, stăpîn pe popor, pe averi, şi pe destine—şi căruia, nou venit abia, îi lipseşte doară o singură perlă în coroana strălucită de despot,—haremul.

Suveranul, cu adevărată dragoste şi milă frăţească, a primit propunerea şi, oferind o însemnată sumă de bani, va intra în cesiunea desăvîrşită a falniculni harem care-şi aştepta stăpînul şi care va ieşi în calea lui cu flori, cu cîntări şi cu arome, aşa cum odinioară în cîntarea lui Solomon, lasciva Sulamita vine înaintea iubitului, prosternîndu-se şi cîtînd slăvindu-l şi suspinînd.

...Ce le pasă lor oare că fostul Sultan nu mai este, că El le-a vîndut celui nou? N'au mai fost ele oare vîndute? N'au venit ele de pe la vetrele părinteşti ca să guste senzaţiile îmbătătoare ale luxului împărătesc şi numai atît? Ele aparţin unui stăpîn care trebuie să aibă o singură mare însuşire: să domnească, să poruncească.

Ele sunt făcute doară pentru a suporta cu resemnare sclăvia albă în formele cele mai strălucite, în aşternuturile cele mai moi, în încăperile cele mai cochete, în îmbrăţişările cele mai voluptoase — dar fără o clipă de adevărată, de omenească iubire.

Ele se simt legate numai de forma exterioară, de pompa şi bogăţia domniei, iar frumuseţea lor, tinereţea lor, darurile lor Impărăteşti, scînteierea ochilor au singura menire de a dilecta plictiselile unui despot, a cărui morală se rezumă, la rîndul ei, în a poseda tot felul de averi, toate senzaţiile plăcerei—legate de domnie.

De aceea nimic nu se schimbă de fapt. In haremul vîndut nu va fi nici mai puţin frumos, nici mai puţin trist...

Rodion

Din psihologia dansului

Dansul serpentin al celebrei Füller.—Influenţa dansului asupra copiilor.—Loïe Füller la Bucureşti.—La palatul regal.—Curiositatea principeselor.

Nu de mult, s'a înregistrat o serie de reflexii cu privire la memoriile dansatoarei Loïe Füller, a acelei „stele" din lumea beletristică, care a exercitat o atît de mare influenţă asupra copiilor prin magia şi misticismul în care... îmbraca arta sa.

Dacă reluăm azi subiectul, e numai în scopul de a arăta care a fost impresia profundă, pe care autoarea memoriilor se făleşte a o fi exercitat asupra copiilor din toate ţările.

„Dansurile mele, graţie aspectului imaterial ce le comunică lumina şi culorile împreunate, erau indicate să pue în mişcare, în primul loc, spiritele tinere şi să le facă să creadă că fiinţa care executa acele mişcari fantastice, aparţinea lumei nereale ce li se presenta vederilor".

Din acest punct de vedere, pare că influenţa dansului serpentin, ar fi menită să creeze o nouă generaţie de romantici, de visători, al căror spirit să plutească mereu în sfereld nepătrunse ale reveriei şi a căror imaginaţie să fie pusă la contribuţie într'o măsură respectabilă.

*

Pasiunea suscitată de celebra americană asupra copiilor a fost atît de puternică, în cît se găseau copii cari încetau funcţiunile organice ale vieţei, se lipseau de mîncare, erau privaţi de somn, în dorinţa perpetuă de a vedea faimosul dans.

Unul din numeroasele exemple ce ne oferă memoriile, îl reprodacem ca titlu de curiositate;

Dragă miss Loïe,

„Am format proiectul de a aduce la un matineu copiii să te vadă dansînd. Avem un copilaş de 3 ani şi jumatate, căruia fratele şi sora sa i-au îmbuibat întru atîta capul cu d-ta, în cît nu mînîncă, n'are linişte şi nu pronunţă de cît numele d-tale...„

Dacă n'ar fi suficientă această ilustraţie, am mai putea detaşa din volumul americanei o altă povestire destul de sugestivă.

„... Intr'o zi fiica unui arhitect cunoscut în Paris, îşi conduse copilita la teatru, unde eu apăream în dansul meu serpentin. Toată vremea copilul fu ca hipnotisat, nu mişcă, reţinîndu-şi respiraţia. După spectacol mama care mă cunoştea zise:

„— Acuma mergem s'o vedem pe Fuller în loja ei.

„O păzitoare deschise uşa cabinei mele „şi vizitatorii mei apărură. Cu cît înain„tam însă, cu atît fetiţa se dădea îndă„răt, ca spăimîntată.

„Foarte mirată mama zice: dar ce ai „copila mea? D-neei e Loïe Fuller, care a „dansat atît de frumos!

„Nu! Nu! zise copila, cu expresia feţei „schimbată, asta nu e Loïe, e o femee „groasă şi miss Loie e o zee frumoasă...

*

„La Bucureşti, princesa Maria trimise „toţi copiii să mă vază dansînd. Loja re„gală era ocupată de o mică bandă de „mici prinţi, prinţese şi o suită de mici „prieteni.

„Cînd îmi veni rîndul, auzii venind de „la Loja regală şoaptele:

„ — Sst! linişte!

„Şi cînd apărui:

„ — Oh! e un fluture!

„De astă dată vocea se distinse bine în „toată sala..,

„Cîte-va zile mai tîrziu, fui chemată la „palat.

„Copiii, timizi ca nişte copii de bur„ghez, veniră, unul după altul, cu sfială „privind la persoana streină ce se afla „în faţa lor.

„Cînd fui prezentată, principii şi prin„tesele nu replicară nimic, dar cea mai „mare avu aerul să zică:

„Ce-mi umblaţi cu poveşti, asta nu e „Loïe Fuller.

„Fu vorba ca să dansez la palat, pen„tru ei.

„In urma cererei mele, copiii nu asis„tară la spectacol, voind să le evit o de„cepţie.

„In schimb, mai asistară la un spec„tacol.

„Cînd apărui, cea mai mare dintre „princese esclamă, tare, în cît fu bine „auzită de tot publicul:

— De astă dată, e cu siguranţă Loïe Fuller, acea care dansează.

Ceea ce denotă—zice autoarea că chesnea fusese mult discutată şi că dăse loc la multe păreri şi meditaţii.

După cît vedem, influenţa esercitată asupra copiilor, pare a fi foarte însemnată şi de acea am crezut interesant acest amănunt din viaţa celebrei dansatoare americane, care a avut cu arta sa, atîta răsunet la noi.

INDUSTRIE ŞI COMERŢ

Asupra modificărei legei meseriilor

Publicăm cu începere de astă-zi expunerile de motive a chestiunilor înscrise în ordinea de zi a adunărei generale a Camerei de comerţ din seziunea ordinară de Octombrie a. c., care va începe în ziua de Mercuri 22 Octombrie ora 4 p. m. în saloanele Camerei :

I) Modificarea legei meseriilor

Cu toţii dv. cunoaşteţi că astăzi exerciţiul meseriilor este pus sub imperiul unei legi speciale a Meseriaşilor; această lege îşi are fiinţă încă din anul 1902, noi nu ne vom ocupa aci în special despre roadele bune sau rele ce această lege a dat până acum.

Ne vom ocupa de instituţia camerei de Meserii, ce s'a creat prin această lege, întru cît această instituţie stă în legătură cu camerele de comerciu.

In adevăr prin dispoziţiunile articolului 97 din legea pentru organizarea meseriilor se spune :

„Camerile de comerciu şi industrie pentru a exercita atribuţiunile ce i se dau prin presenta lege vor forma o secţiune deosebită. Ea se va compune în Bucureşti din 12 membri, dintre care şase vor fi delegaţi ai camerei de comerciu, iar ceilalţi şase se vor alege din adunarea comitetelor corporaţiilor din Capitală. In celelalte oraşe secţia va fi compusă din şase membri, dintre care trei detaşaţi de camera de comerciu şi trei aleşi de adunarea comitetelor corporaţiilor din circumscripţia corespondentă."

După cum se constată din textul articolului de mai sus, actuala instituţiune superioară a meseriaşilor este considerată ca o secţiune a camerei de comerciu, ea nu este o instituţiune de sine stătătoare, care să se razime pe propriile ei forţe, neavînd absolut nici un venit, funcţionarii fiind plătiţi din bugetul camerei de comerciu, precum şi toate cheltuelele de întreţinere, prin urmare camera de meserii vine să îngreue bugetul camerei de comerciu.

Noi suntem animaţi de dorinţa de a face din camera de meserii o instituţiune independentă ; să-şi aibă bugetul şi funcţionarii ei, cu alte cuvinte să se îngrijească singură de soarta ei.

Pentru aceasta însă trebue să se modifice actuala lege a meseriilor şi de aceia noi am supus discuţiunei dv. această importantă chestiune spre a vedea modul în care această lege trebue a se modifica pentru ca camera de meserii să poată deveni o instituţiune de sine stătătoare.

După părerea noastră, şi pentru a ajunge la resultatul dorit de noi, care va avea în acelaşi timp o înrîurire bine-făcătoare asupra întregei clase meseriaşe, legea asupra meseriilor va trebui modificată ast-fel :

Să se desfiinţeze actualele corporaţiuni iar meseriaşii să fie organizaţi în camere de meserii, organizate după modelul camerilor de comerciu menţionîndu-se casele de ajutor şi restricţiunea de a nu mai putea exercita o meserie, de cît acei ce dovedesc cunoaşterea ei, cotizaţiile fiind înlocuite prin o zecime, percepută de camera de meserii, impusă asupra căilor de comunicaţie pentru lucrători şi o zecime asupra patentei pentru patroni şi maiştri conducători, acestei legi să fie supuşi toţi meseriaşii şi lucrătorii industriali. marele fabrici urmînd a plăti la rîndul lor zecimea ca ori ce comerciant, sau o cotizaţie lunară fixată prin lege de 0.75 bani pentru lucrători, 1.50 lei pentru maiştri şi patroni plus o remiză de 10 la sută din veniturile nete ale marelor industrii, varsate pentru alimentarea fondului Casei de ajutor.

Perceperea să fie făcută de stat prin agenţii fiscali, iar sumele varsate să fie afectate 40 la sută pentru cheltuelele de întreţinere a Camerelor de Meserii iar 60 la sută pentru casele de ajutor, care se vor servi după normele anume prevăzute de lege.

Prin acest mijloc am ajunge a creia pe de oparte o mai bună organizare în sinul meseriaşilor iar pe de altă, vom face din Camerile de Meserii o instituţiune de sine stătătoare, cu veniturile şi cheltuelile ei separate, uşurînd în acelaşi timp bugetul Camerilor de Comerciu de sumele destinate astăzi pentru întreţinerea Camerilor de Meserii.

Propunătorul **G. D. Şerban**
Preşedintele Camerei de Comerţ şi Industrie

❑ **Birourile Redacţiei şi Administraţiei „Opiniei" s'au mutat în casele din strada Primărie No. 30 (vis-a-vis de Cassa de Scompt).**

Litere-Ştiinţe-Arte

Teatralia. — După insuccesul „Femeei îndărătnice" direcţia teatrului va încerca din nou şansele unei piese originale, — de astă-dată piesa unui scriitor iaşan: „Gura lumei" de d. I. Găvănescul.

De oare-ce însă Teatrul Naţional refuză a da publicului ieşan, spectacolele ce-i convin mai mult—şi publicului şi teatrului,—vom vedea lumea iaşană dînd năvală la teatrul Sidoli, unde d. Niculescu-Buzeu va da cinci reprezentaţii în şir cu hazliile comedii ale confratelui Fagure, cinci succese bucureştene, începînd cu amuzanta „La răcoare" şi sfîrşind cu „Leacul doctorului Feştelei".

Peste cîte-va zile trupa de operetă a d-lui Grigoriu se va opri din nou în Iaşi pentru trei reprezentaţiuni.

In aşteptarea senzaţionalelor spectacole ale Sarhei Bernhard vom avea în Iaşi pe marele artist Le Bargy înconjurat de artişti şi artiste de primul rang. Se va juca drama lui Henri Lavedan „Asasinatul ducelui de Guise". Spectacolul va avea loc la Sidoli şi se va desfăşura Vineri seara pe.... pînza cinematografului Bottez.

*

Concertul dat de pianistul Sibianu, profesor la conservator şi de violonisul Barbu în seara de 7 Noembre va aduce adevarate surprize artistice. Intre altele publicul iubitor de artă a putea auzi cea din urmă lucrare a lui Mozart, concertul No. 7, în re major, care fu descoperit şi publicat în 1907 de Adolf Kopferman din Berlin şi care concert a fost executat pentru prima oară de George Enescu la Paris.

*

A apărut „Revista idealistă" numărul pe Mai şi Iunie cu următorul sumar : *Ernest Naville*, (Traducere de Preotu Mihai Gherassim) : Datoria, Două Conferinţi. — *Marius Bunescu* : Richard Wagner, Studiu I.—*Benedetto de Luca* : Limba Italiană şi traducerile din italieneşte în Romania. — Cugetări. — Poezii : *Nicolae Corbu*: Dorinţa.—*M. G. H.* Recenzii, Sîngele Solovenilor de D. C. Theodorian.—*Mihail G. Holban*: Viaţa în ţară şi în streinătate, pe Mai şi Iunie.—Buletin bibliografic şi literar.

*

Atragem atenţiunea cetitorilor asupra foiletonului de mîine intitulat: „Vasluiul."

*

D. Ettore Moschino, autorul italian care a tradus aşa de minunat opera lui M. Zamacois *Les Bouffons*, a obţinut un mare succes cu noua sa dramă *Senza catene* (Fără lanţuri) jucată acum cîte-va zile pe scena teatrului Alfieri din Turin.

Senza catene e o piesă cu teză (aceia a amorului liber) ; e plină de situaţii interesante şi de dialoguri mişcătoare ori pline de spirit.

Atît autorul cît şi interpreţii au fost rechemaţi de mai multe ori după fiecare act.

*

A apărut şi s'a pus în vînzare n-rul 17 al revistei *Pagini Libere*, care se tipăreşte la Galaţi, cu următorul interesant sumar : B. Nemţeanu : O dragoste Nouă. — A. Spiru-Bacău : Fragmente estetice.—Vasile Crîngu : In iarna vieţii.—A. Orna : Omul care doarme. — G. Millian : Inima. — Ion Corbu : Trandafirul.—V. Eminescu : Elegie.—D-r V. Lateş : Cuceririle Psichiatrie.— Redacţia : Note şi Informaţiuni.— Numărul se vinde cu 10 bani în toată ţara. Abonamentul anual : 7 lei. Redacţia : str. Petru Rareş 20. Administraţia : Str. Portului 169.

Informaţii

● **Alegerea de ieri.**—La Bucureşti s'a efectuat ieri alegerea pentru complectarea unui loc vacant în consiliul de disciplină al baroului de Ilfov. Alegerea aceasta s'a dat pe temă politică. Liberalii după recomandaţia d-lui Stelian, s'au agitat pentru reuşita domnului Saita, iar conservatorii, slabi de picioare, s'au ţinut de liberali. Mai catolice de cît Papa — ziarele conservatoare au făcut explozie de devotament pentru colectivistul Saita şi l'au recomandat cu mai multă căldură de cît chiar ziarele liberale, al căror prefect de poliţie a fost, pe vremuri, d. Saita.

Ast-fel, pe cînd *Voinţa* şi *Secolul* recomandă pe d. Saita în scurte informaţiuni, oficiosul conservator i dedică un lung articol în pagina 1.

A fost, deci, continuare de cartel şi cu prilejul unei alegeri avocăţeşti. Cu toată lupta fierbîntă ce s'a dat, candidatul liberalo-conservator n'a întrunit de cît 88 voturi, iar prietenul nostru Gr. Urlăţeanu, care a candidat fără recomandaţiuni, a fost proclamat ales, întrunind 136 voturi.

◓ Zilele acestea, după cum am anunţat, se vor începe lucrările pentru instalarea luminei electrice în noul local al antrepozitelor, construit lîngă gară.

Lucrările instalărei vor costa 14 545 lei.

◑ **Instrucţia în afacerea lipsurile de la depozitul de haine de la regimentul Stefan cel Mare No. 13**, a fost terminată.

D. căpitan Al. Dimitriu, comisarul regal al consiliului de resboiu va înainta un raport d-lui general Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată, asupra acestei afaceri.

● Zarele ruseşti anunţă că holera s'a stins în multe guvernăminte din Rusia.

Chiar la Petersburg numărul cazurilor este foarte mic.

● Comitetul organizator al sărbărilor date de Fundaţiunea Vatra Luminoasă Regina Elisabeta, sub înaltul patronagiu a M. S. Reginei, în zilele de 5 şi 6 Octombrie 1908, cu ocaziunea punerei pietrei fundamentale a Colonisi întrunindu-se a constatat următoarele :

Conform Bilanţului general.

Incasări totale în numerar	Lei	45.327.90
Cheltueli generale	„	10.288 28
Beneficiu net în numerar	„	35.039.70
De încasat încă din bilete de tombală trimise în toată ţara	„	12.117.00

Am examinat cu deamănuntul toate piesele justificative, chitanţe, etc., şi găsindu-le toate în bună regulă, am dresat acest proces-verbal şi am hotărît ca să fie dat publicităţei.

Cu această ocaziune Comitetul îşi permite a exprima în numele orbilor fundaţiunii cele mai adînci mulţumiri tuturor onor. autorităţi, Presei, cît şi tuturor perseanolor căci au bine-voit a'şi da obolul lor sub orice formă, contribuind prin aceasta la înălţarea nobilului scop, urmărit cu atita dragoste de Inalta fondatoare şi protectoare M. S. Regina.

◔ O inovaţie, în toată puterea cuvîntului, vor avea prilejul să vadă spectatorii Cinematografului. Piesa lui Lavedan „Asasinarea ducelui de Guin" a fost cinematografiată. Şi va fi redată pe pînză, Vinerea viitoare, în sala Circului Sidoli. Dar ce va fi mai interesant la această desfăşurare, sunt artiştii care au interpretat zisa piesă.

Pathé a căutat să aleagă tot ce are mai bun Parisul în arta dramatică şi piesa a fost jucată de Le Bargy, Lambert fils, D-ra Robinne, D-ra Berthe Bovy, etc, toţi artişti ai comediei franceze.

Ieşenii vor avea ocazia să revadă pe marele maistru al scenei franceze, Le Bargy, înconjurat de cei mai buni artişti ai Franţei şi poate ai lumei întregi, interpretînd opera lui Lavedan, de la Academia franceză.

● **De la conferinţele didactice.** — Pe ziua de eri institutorii şi institutoarele din localitate au început a lucra în conferinţele didactice.

Pe lîngă lecţiuni practice s'a încins o discuţie asupra *abecedarului* oficial, care se prezintă ca cel mai rău abecedar, din cîte s'au tipărit până acum.

E vorba ca toţi membrii corpului didactic primar să se întrunească şi să redacteze un memoriu către minister ca să impune pe cale oficială anumite metode, lucru ne mai pomenit până acuma—metoda fiind chestie de convingere şi educaţie pedagogică—cum şi cărţi didactice cari nu s'au mai văzut aşa de răle.

● Din partea direcţiei şcoalei de notari din Tg. Neamtz, primim următorul apel, cu rugămintea de a'l da publicităţei :

„Se înfiinţează pe lîngă şcoala de notari din Tg. Neamţ o bibliotecă prin mijlocirea căreia elevii şcoalei, viitorii notari ai satelor noastre, să-şi completeze cunoştinţe le căpătate în şcoală, formîndu-şi în marginea puţinţei, o cultură generală mai întinsă de cît a actualelor notari.

In acest scop, direcţiunea şcoalei face un călduros şi stăruitor apel către toţi românii de inimă, scriitori şi directori de reviste şi editori, să bine voiască a dărui bibliotecii noastre din prisosul bibliotecelor d-lor, sau din operile d-lor, scrise sau editate.

Cărţile donate, să vor trimite pe adresa direcţiunei şcoalei de notari din Tîrgul-Neamţ ; iară numele generoşilor donatori să vor pastra în scriptele şcoalei, pentru ca toate seriile de elevi ce să vor succeda în tot cursul timpurilor, să'şi aducă aminte cu recunoştinţă, de acei ce au contribuit la luminarea lor."

◒ I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei a plecat alaltă-seară în Capitală, sprea a lua parte la şedinţele sf-lui Sinod.

◒ P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, Egumenul bisericei sf. Spiridon, a obţinut un concediu de 16 zile.

◒ Revizoratul nostru şcolar va întocmi în cursul lunei aceştia tabloul institutorilor şi învăţătorilor care au atins limita de vîrstă şi care urmează a fi scoşi la pensie din oficiu pe ziua de 1 Aprilie viitor.

◒ Membrii Camerei de Meserii se vor întruni din nou în astă-seară, spre a continua discuţia asupra modificărei legei meseriilor.

◒ D. inspector veterinar Drăghicescu, care a fost în inspecţie la Fălticeni, a sosit eri în localitate.

◔ Tinerii din contingentul 1908, recrutaţi în absenţă şi nesupuşi, au fost chemaţi pentru a fi incorporaţi pe ziua de 1 Noembrie a. c., odată cu contigentul 1909.

Vizita medicală a recruţilor se va face între 11 şi 20 Noembrie.

● **Din Burdujeni.**—*Prinderea banditului Golonca.*—Am relevat la timp în ziarul nostru prinderea vestitului bandit Ioan Golonca în satul Mitoc-Dragomirna (Bucovina) ce e la frontieră.

Revin cu noi amănunte :

Se ştie că în ultimul timp autorităţile —şi ele îngrozite—luaseră măsuri puternice pentru prinderea banditului care îngrozise localitatea,—trimiţîndu-se 60 de soldaţi grăniceri din Bucureşti de la batalion sub comanda d-lui Locot. Stănciulescu şi 20 geandarmi sub comanda energicului şef de secţie d. Vasiliu.—Aceste elemente împreună cu autorităţile locale au început a colinda pădurile unde se bănuia că banditul se ascunde şi toate căutările rămaseră infructuoase.—Graniserii se întoarseră înapoi la Bucureşti, rămînînd aci geandarmii.

Alaltăeri noapte geandarmii sub comanda neobositului şef Vasiliu şi grănicerii locali sub conducerea energicilor serj.-majori Cerchez şi plutonier Moisescu patrulau prin pădurea din apropiere de Mitoc şi după minuţioase cercetări, reuşiră în cele din urmă să puie mîna pe bandit, care se ascunsese într'o casă în Mitoc (Bucovina).

Cum banditul fusese arestat în Bucovina, şi comisese şi acolo numeroase crime şi jafuri, fiind deci urmărit şi acolo, a fost transportat sub pază la Suceava la parchet.

Vestea prinderei lui Golonca a produs o nespusă bucurie în localitate.

Reamintesc cetitorilor că Golonca comiţînd jafuri şi dezertînd din armată, fiind prins a fost condamnat şi-şi făcea osînda în penitenciarul Păngăraţi, de unde însă evadează şi începe a opera în Bucovina, unde deasemenea e prins şi condemnat şi ca şi la Păngăraţi, evadează din închisoarea din Suceava, unde rupînd gratiile de la celula de la etajul al III se dă jos în curte pe uluc şi apoi escladînd zidul, dispare.

Evadînd din închisoarea din Suceava, mai comite Crime şi autorităţile austriace urmîndu-l de aproape trece la noi în ţară şi începe din nou a opera.—Este prins în satul Adîncata (Dorohoi) de şeful secţiei Bereşti şi înaintat comp. de geandarmi din Dorohoi, reuşeşte şi aci să evadeze spărgînd uşa arestului.

Golonca iarăşi liber începe din nou a opera cînd iarăşi este prins şi arestat în Bucovina şi acum se fac cercetările.

Voiu reveni cu noi amănunte.

Bruno

◓ Primim spre publicare următoarea adresă pe care corpul medico-militar din Iaşi a adresat-o d-lui general doctor Teodori, medicul M. S. Regelui :

Mult venerate d-le General,

Corpul medico-militar din Iaşi a aflat cu adîncă durere de teribilul d-tră accident, dar astăzi este extrem voios că mergeţi spre însănătoşare.

In aceste împrejurări grele inimele noastre sunt lîngă dv, carele aţi fost un şef mult stimat şi iubit, urîndu-vă grabnică însănătoşare, prezintîndu-vă tot odată expresiunea celui mai adînc respect.

Medic colonel Acontz, maior Miclescu, maior Vicol, maior Gavrilescu, veterinar maior Văleanu, farmacist maior Mihailescu, medici căpitani : Sava Goiu, Popescu Veisa şi Ţintă, veterinar căpitan Docman, farmacist căpitan Cernea, farmacist căpitan Sigmireanu, medici locotenenţi : Pîrvulescu şi Săghinescu, medic sub-locot. Dimitriu.

● Celebra **„Societé des Instruments anciens" din Paris**, de sub preşidenţia ilustrului compozitor **Saint Saëns** va da un singur mare concert Luni 27 Octombrie a. c. în sala Teatrului Naţional din Iaşi.

Această ilustră asociaţie se compune din următorii artişti renumiţi : *Henri* şi *Marcel Casadesus* amîndoi foşti premianţi I ai Conservatorului din Paris şi solişti ai Concertelor Colomme, vestitul violonist *Malkine* şi *Maurice Devilliers*.

Concertele se vor da cu concursul cunoscutei virtuoze pe *harpa-luth* d-ra *Hélène Zielinska* şi a renumitei cîntăreţe pariziene *Marie Buisson*.

Instrumentele anume ce trebuesc la aceste concerte sunt aduse de artişti şi fac parte din celebra colecţie a societăţei.

Succesul artiştilor ie enorm, iar anul trecut la Bucureşti au făcut săli pline şi au fost primiţi cu entuziasm.

Locaţiunea ie deschisă la agenţia *Carmen Sylva* (Iliescu, Grosu et Comp.)

● Ministerul de rezboiu, fiind în ştiinţat oficial că nu mai sunt în Rusia cazuri de holeră, pe ziua de 1 Noembrie, vor fi readuse la garnizoanele lor batalioanele trimise spre paza graniţei la Prut.

◒ Ministerul de interne vrînd să întocmească o statistică a diferitelor exploatăţiuni din ţară, a cerut prefecturei noastre de judeţ să 'i trimeată un tablou de exploatările ce se fac în acest judeţ, fabricele de cherestea, fabricele de spirt, de cîte se fac, cîţi lucrători funcţionează la fie-care fabrică, cîţi sunt romîni şi cîţi sunt străini.

◓ Trupa de comedii a d-lui Niculescu-Buzeu a sosit astă-zi în localitate.

In astă seară trupa va da prima reprezentaţie la Circul Sidoli cu hazlia comedie „La Răcoare", cu talentaţii artişti : Ionel Cigalia, Veve Georgescu, Niculescu Buzău, Tanasse etc.

◒ D. căpitan Drăgulănescu comandantul batalionului de rezervă al regimentului 13 Ştefan cel mare, a fost trecut pe ziua de 1 Noembre la corp, iar în locul seu a fost numit d. căpitan Checaia.

● Prietenul nostru d. Sandu Rişcanu se află bolnav, la hotelul Bristol din Iaşi, în căutarea d-lor doctori profesor Riegler şi Mirzescu.

Aflăm cu plăcere că prietinul nostru se află actualminte mult mai bine.

❑ Un biet lucrător, Niţă Oprea, care lucrează la canalizare, a căzut din nebăgare de seamă în şanţul din strada Unirea, fracturîndu-şi coastele.

Nenorocitul lucrător a fost dus la spitalul Sf. Spiridon.

● Foarte marele succes al „repertorului" domnului Lecca ie în plină continuare.

Sîmbătă şi Duminică seara s'a dat „Femeia îndărăptnică", adaptată de d. Leca. Reprezentaţiile au produs : **575** lei Sîmbătă şi **230** lei Duminică, în total 805 lei venituri faţă de 900 lei cheltueli, adică 95 lei deficit.

Dar d. Lecca n'a perdut nimic : „adaptarea" d-sale este retribuită cu 7 jum. la sută, adică cu 60 lei şi 40 bani.

Teatrul a perdut deci 95 lei ; directorul teatrului, însă, s'a adapat cu 60 lei.

Tantiema îndărăptnică !

● Procurorul general a fost la Vaslui în anchetarea unui denunţ, că ajutorul de grefier al tribunalului de acolo s'ar fi făcut vinovat de un faţ în acte publice.

● La şcoala fiilor de militari din localitate, după cum ni s'a comunicat de către direcţia şcoalei, nu s'a mai ivit nici un caz de febră-tifoidă, în afară de cele trei cazuri înregisteate.

Au mai fost două cazuri, dar acele de febră uşoară.

Intre măsurile cari s'au luat, e şi aceia că s'au suspendat, pe timp de o săptămînă, cursurile după amiazi, pentru a se face o complectă desinfectare.

◔ Aflăm că d. Adolf Haldner după o activitate de 20 ani ca director industrial la fabrica Wachtel, azi Societatea de Industrie Textilă Romîno-Italiană, se stabileşte la Galatz infiinţînd o fabrică de textile sub denumirea de „Năvodul".

❑ **Universitare.**—Mîine Marţi d. profesor Socor începe cursul de Fiziologie la ora 4. p. m. şi'l va continua Marţia, Joia şi Sîmbătă la aceaşi oră.

— D. dr. Tănăsescu va începe la 22 Octombre cursul de anatomie descriptivă cu studenţii anului II şi III şi'l va continua Luna, Mercuria şi Vineria la ora 4 p. m.

— In sala de curs—pînă la înfiinţarea laboratorului—îşi va ţinea cursul de Chimie Medicală d. prof. Şumuleanu cu studenţii anului I, Mercuri şi Vineri de la 9—10 jum. a. m.

— Mîne 21 Octombrie la orele 3 d. a. d. P. Bogdan îşi va relua cursul de chimie minerală.

— Cursul de Pathologie şi Terapeutică generală cu dl. Prof. Dr. Thiron începe azi ora 3 p. m. şi se va continua Lunia, Mercuria şi Vineria.

— Azi la ora 11 a. m. dl. Prof. dr. N. Leon a deschis cursul de Zoologie generală Häeckelism şi Darwinism cu studenţii anului I—îl va continua în fiecare Luni. Cursul de Parasitologie îl va deschide Mercuri continuîndu-l în fiecare Mercuri şi Vineri.

DIVERSE

— In seara zilei de Sîmbătă, 6 Decembrie a. c., (Sft. Neculai), va avea loc în sala Teatrului Regal (Sala Pastia) a doua mare „Serată Dansantă", organizată de către Societatea „Unirea" a lucrăto-

— D-şoara Clara Herşcovi, a fost autorizată a preda lucrul manual la şcoala „Steaua" din localitate.

— A fost numit d. G. Ionescu, pedagog la şcoala superioară de meserii.

— D. G. Borcea a fost numit secretar al şcoalei elementare de comerţ din localitate.

— Direcţiunea generală a serviciului sanitar a luat dispoziţiuni ca să se oprească pe viitor fabrica de mezeluri Noak din Iaşi de a mai tăia vitele în abatorii speciale.

Aceste vite se vor tăia de acum înainte, în abatotorul comunal al oraşului, conform art 15 din regulamentul sanitar.

— Un accident s'a întîmplat pe strada Sărărie.

Locuitorul Gh. Olariu din Răducăneni, trecînd cu trăsura pe strada Sărărie a dat peste copilul Alexandru Laurenţiu Pecs, rănindu-l.

— Eri pe la orele 5 p. m., un grav accident s'a întîmplat pe şoseaua Nicolina, accident care a costat viaţa unei bătrîne femei.

O haraba care trecea în fuga cailor, în dreptul caselor No. 27, a dat peste femeea Paraschiva Dima.

Leziunile capatate au fost atît de grave, în cît biata femee a sucombat.

— In comuna Cotnari s'a ivit epidemia de tusă-convulsivă.

Liberalii pleacă dela putere

Convenţia comercială cu Austria'—Intre D-nii Sturdza şi Brătianu.—Politica D-lui Carada.—D. Costinescu brătienist.— D. Sturdza se retrage din viaţa politică.—Retragerea liberalilor.—Alte amănunte.

Am înregistrat în numărul de Simbătă declaraţiunea ce ne-a făcut'o un fruntaş liberal, că este mai probabil să avem alegeri generale, prin schimbarea actualului regim, de cît alegeri parţiale.

Este perfect adevărat că situaţia în actualul guvern se incordează pe zi ce trece, că lucrurile au ajuns pînă acolo că nimeni nu poate spune dacă actualul guvern va putea deschide seziunea parlamentară din Noembrie.

*

In prima linie stă convenţia comercială cu Austria.

Primul ministru, căruia i s'au făcut astă-vară primiri atît de cordiale la Semering şi la Norderney. s'a angajat,—lucru este vădit acuma, ca să primească toate condiţiunile Austriei în reînoirea convenţiei cu ţara noastră.

D. Brătianu însă, care n'a stat la dejun nici la baronul d'Aehrenthal, nici la principele Bülow, s'a pus pe un punct de vedere cu totul impasibil : ministrul de interne cere sau ca Austria să facă Romîniei concesiuni şi mai mari de cît a făcut Serbiei, sau să se denunţe convenţia cu statul vecin.

D. Sturdza ar conveni, în caz extraordinar la prelungirea actualei convenţiuni, care fireşte este foarte favorabilă Austriei.

*

In lupta care o dă contra şefului partidului liberal, d. Brătianu este urmat şi sfătuit de d-nii Eugen Carada şi Emil Costinescu.

D. Carada, care a mai decis de multe ori retragerea guvernului liberal, pentru a pune temelie viitoarei şefii a d lui Ionel Brătianu, este condus de 3 fapte : 1) să lupte făţiş contra Palatului ; 2) să îndepărteze Romînia de influenţa Austriei ; 3) să amărască pe d. Sturdza pentru ca directorul Băncei Naţionale să 'şi vadă visul cu ochii : d. Ionel Brăteanu şef al partidu'ui liberal.

*

D. Carada are două speranţe : sau că d. Sturdza, care în Februarie 1909 împlineşte o jumătate de veac de viaţă politică şi care-şi vede situaţia în partid cam sdruncinată,—se va retrage în viaţa privată,—sau că se va repeta un minister liberal fără de d. Sturdza, de astă-dată nu sub preşedenţia d-lui Aurelian, ci sub aceia a d-lui Emil Costinescu, căci cît timp d. Sturdza nu se demite de la şefie, d. Brătianu nu va putea fi preşedintele consiliului de miniştri.

*

Cine cunoaşte însă perseverenţa d-lui Sturdza, ştie prea bine că toate aceste intrigi îl vor ambiţiona mai mult şi de aceia este absolut sigur că d. Sturdza se va îmbolnăvi foarte curînd, după sistemul cunoscut, că se va sequestra în casă şi că greva d-sale va aduce o schimbare de regim.

*

D. Brătianu a găsit un excelent pretext politic în afacerea convenţiei cu Austria. Căci de ar fi numai atît e foarte sigur că partidul liberal nu s'ar retrage de la putere.

Adevărul este că pe de o parte partidul liberal este complectamente sdruncinat, că atît la centru, cît şi absolut în toate judeţele, sciziunile devin tot mai pronunţate, dovadă că partidul liberal nu mai poate da luptă la nici o alegere parţială şi că, în fine, partidul s'a convins că toate legile agrare votate au dat faliment şi că trebue un alt guvern, care să facă ca acele legi să dispară.

*

Cine va urma guvernului Sturdza ?

La această întrebare trebuie răspuns în primul rînd, că o altă combinaţie liberală este cu totul exclusă.

Partidul liberal se va retrage de la putere şi atunci va începe lupta făţişă între sturzişti şi bratienişti.

Din nou acest partid îşi va pierd vremea în aceste lupte sterile, pe cînd guvernul care îi va urma, va avea greaua misiune de a readuce echilibrul şi de a face ca legile nesocotite să dispară.

Cine va forma acel guvern ?

Aceasta vom arat-o în unul din numerile viitoare.

Erată. — In cronica d-lui Herovanu din numărul trecut o omisiune de cuvinte a denaturat înţălesul unei fraze.

In partea de la sfîrşit unde se vorbeşte de tendinţele nouă în dreptul privat, în loc de: „analiza voinţei omeneşti se face tot mai puţin din examinarea manifestărilor sociale ale vieţei"—să se citească : „analiza voinţei omeneşti se face *tot mai puţin din conţinutul actelor scrise. şi tot mai mult din examinarea manifestărilor sociale ale vieţei*".

Deosebirca e fundamentală.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 20 Octombrie.

Un atentat

Bucureşti.—Un atentat s'a sevîrşit aseară acasă la d. Ricard Baice.

Un lucrător anume Ludovic Gherman care fusese concediat, a venit la patronul său acasă şi a descărcat 2 focuri de revolver contra acestuia.

Din fericire însă patronul n'a fost atins.

Atentatorul a fost arestat.

Inarmările Turciei

Bucureşti. – După ultimele telegrame sosite din străinătate, se confirmă ştirea că Turcia continuă să se înarmeze.

D. Costinescu la P.-Neamţi

P.-Neamţi.—D. Emil Costinescu, ministru de finanţe, a sosit eri în localitate.

D-sa a avut o consfătuire cu amicii sei politici din localitate, în vederea fixărei candidaturei la scaunul de senator remas vacant prin moartea lui N. Albu.

Legaţiunea austriacă şi meetingurile naţionale

Bucureşti.—Funcţionarii legaţiunei austriace din Capitală au urmărit eri în deaproape mişcarea naţională şi meetingul ce s'a ţinut în Bucureşti.

După sfîrşirea meetingului un funcţionar de la legaţiunea austriacă a comunicat telegrafic ştirile la Viena.

Abdicarea Regelui Petru

Berlin. — Din sorginte sigură se comunică că scopul vizitei prinţului Gheorghe al Serbiei e de a comunica Ţarului dorinţa Regelui Petru Karagheorghevici de a abdica.

Se zice că Regele Petru se va retrage la Paris, unde se va stabili pentru tot-deauna.

Modificare de lege

Bucureşti.—D. general Al. Averescu, ministru de răsboiu, se ocupă actualminte cu întocmirea unui proect pentru modificarea legei cadrelor.

D. general Averescu mai studiază şi reorganizarea artileriei.

Vizita gentilomului Ţarului

Bucureşti.—Aseară a sosit în Capitală d. N. Diacenco, gentilomul de Cameră al Ţarului.

Se crede că acesta, are o misiune specială pe lîngă guvernul nostru.

Transport de poştă atacat de hoţi

Kişinău. — Opt tălhari au atacat un transport de poştă lîngă Hotin, furînd suma de 79,700 de ruble.

Viziteul şi un gardian au fost ucişi. Trei persoane care însoţeau transportul, au fost răniţi.

O grevă evitată

Bucureşti .— Membrii consiliului judeţean de Olt ; se hotărâseră să facă acelaş lucru ca şi cei din alte judeţe, adică să se pună în grevă şi să refuze a se întruni.

Prefectul judeţului a prins de veste la timp şi în urma intervenţiilor ce le-a pus, a reuşit să împiedece greva şi să silească pe membrii consiliului să se întrunească.

D. Sturdza şi Satrapul de la Constanţa

Bucureşti. – Cu toate că mazilirea satrapului de la Constanţa, d. Sc. Vărnav, era aproape sigură, totuşi se pare că acesta va rămânea la postul său.

Se zice că d. Dim. Sturdza a devenit în ultimul timp protectorul d-lui Vărnav.

Opera anarchiştilor

Madrid.—Ziarul „Correspondencia" spune că o cutie conţinînd ca de vre-o 20 pachete cu dinamită a fost găsită eri seara lîngă poarta administraţiei civile a oraşului Madrid.

Alegeri

Lisabona.—Alegerile municipale au început.

Pretutindeni domneşte liniştea. Republicanii prezintă liste pur republicane.

Cerere de Constituţie în Egipt

Cairo.—Consiliul legislativ în urma unei şedinţe tumultoase a trimes Kedivului o adresă, prin care se cere o constituţie pentru Egipt.

Situaţia în Balcani

Caneea.—Comisiunea însărcinată cu puterea executivă a remis consulilor puterilor protectoare, răspunsul la ultima lor declaraţie. Răspunsul afirmă că menţinerea ordinei şi siguranţei populaţiei musulmane vor fi în tot deauna obiectul solicitudinei comisiunei. Poporul cretan fidel tradiţiilor şi aspiraţiilor sale legitime are cea mai adîncă recunoştinţă către puterile protectoare că ele vor desăvîrşi opera de libertate pe care a intreprins'o. Poporul are încrederea într'însele.

*

Cetinge.—Ministrul preşedinte Tomovici şi generalul Vutcovici s'au întors eri noaptea.

Vutcovici a fost primit cu mari ovaţiuni de către o imensă mulţime care cînta imnuri patriotice şi purta drapele sîrbe şi muntenegrene.

Manifestanţii au făcut ovaţiuni în faţa legaţiei Sîrbei.

*

Constantinopol.— Ministrul de comerţ bulgar Lipaceff şi secretarul său Miceff au sosit aci.

*

Constantinopol.—Ministrul de externe a declarat unui redactor de la ziarul, Yeni Gazeta" că răspunsul Porţei ar fi numai o expunere de vederi, iar nu un program definitiv de conferenţă.

*

Sarajevo.—Se asigură că în cursul lui Noembrie o mare deputaţie de croaţi catolici din Bosnia va pleca la Viena ca să prezinte Suveranului omagii şi să mulţumească pentru anexare.

Azi au sosit aci ultimele trupe de infanterie austriacă din Sandjaco. Caz valeria şi artileria sunt pe drum.

*

Constantinodol.—Inţălegerea dintre Greci şi junii turci, cu privire la alegeri, pare a se fi rupt.

Delegaţii comitetului june turc au refuzat azi de a semna protocolul prin care se stabilea înţălegerez pentru alegerea din provincie.

*

Constantinopol. —S'au luat măsuri întinse în contra a 5 bataloane şi a altor trupe a căror atitudine este suspectă.

Ziarul „Tanin" stăruie în informaţia sa după care ar exista divergenţa între miniştri.

*

Constantinopol.—Poarta desmtnte printr'o notă adresată patriarhatului ecumenic, ştirea că muniţiile provenind din Bulgaria, ar fi fost distribuite în Sandjac şi Kikilisse şi cere destituirea vicarului episcopul care a respîndit această ştire şi a aţîtat populaţia în contra guvernului. In tot oraşul domneşte linişte.

*

Petersburg.—După cum ni se comunică din Constantinopol, Turcia va trimete în curînd o notă puterilor prin care va face cunoscut că nu recunoaşte anexarea Bosniei şi a Herţegovinei.

Ultime informaţii

Debandada liberală locală.—*Grupul liberalilor mulţumiţi, care au rămas stăpîni pe clubul din Iaşi al partidului, e pe cale de a se desface.*

Cauza e, natural, cearta de la locmale.

Comitetul partidului hotărîse, ca delegaţia judeţană să fie schimbată la fie care an, pentru a se înfrupta cîţi mai mulţi partizani. Cînd s'a împlinit anul d-nii Popovici şi Lupaşcu, conform stipulaţiei din contract au demisionat pentru a face loc altora mai lihniţi. D. Vasile Palade însă a refuzat să demisioneze, declarînd că nu va demisiona de cît dacă rotaţia se va aplica la toate funcţiunile. Atunci d-nii Popovici şi Lupaşcu au declarat ca-'şi retrag şi ei demisiile.

Această chestie a rupt partidul în două. Majoritatea sunt pentru rotaţia generală.

Era dat partidului liberal să creeze şi acest precedent bazat pe ideea că funcţiile se închiriază partizanilor şi deci termenul chiriei, poate fi fixat de majoritatea clubului.

● Prietenii d-lui Panu asigură că acesta, prin faptul că a primit o funcţie salariată, n-a renunţat la viaţa politică,

Ei spun că guvernul şi-ar fi luat angajamentul, ca la prima-vară, cînd va deveni vacant un loc de cenzor la Banca Naţională, d. Panu să fie ales în acel loc, şi ast-fel să poată reintra în viaţa politică, căci legea nu prevede incompatibilitate între cenzorul ales de acţionari şi mandatul de deputat sau senator.

Guvernul n'ar fi luat angajamentul ca să facă să demisioneze pe un deputat şi să realeagă pe d. Panu.

Intrebarea este numai cum poate guvernul să se joace cu alegeri voite cînd nu poate lupta în alegerile silite, cum va fi bună-oară acea de la Iaşi.

❑ Am publicat la timp modul „călduros" cu care d. Hamangiu a fost primit la Curtea de Galaţi, de primul-president şi de presidentul acelei Curţi.

Aflăm astăzi şi le publicăm—omagiile pe care d. procuror general Alessiu le-a adresat aceluiaşi procuror Hamangiu :

„Cu cazierul cu care veniţi la Curtea din Galaţi, cred că nu vă puteţi aştepta a fi primit cu acelaşi sentiment de colegialitate cu care aţi fi fost primit în alte împrejurări.

Situaţia dv. nu se va reduce decît la rolul unui funcţionar în parchetul Curţei.

● Fruntaşul nostru d. C. G. Dissescu va veni la 23 c. la Iaşi, spre a pleda în procesul d'intre Cassa Apelor din Liège cu comuna Botoşani.

● D. T, Stelian a dovedit astă-zi —dacă mai era nevoe—că este complicele d-lui Hamangiu în întreaga infamie pe care acesta a comis-o la Curtea de Apel din Iaşi.

Iată dovada : în acţiunea de calomnie pe care d. Ost. Teodoreanu a intentat-o d-lui Hamangiu, a cerut ministrului justiţiei să-i trimeată, în original, rapoartele confidenţiale făcute de d. Hamangiu, de care aminteşte raportul comisiei de anchetă.

Ministrul, în loc să trimeată originalele, a trimis trunchiări din rapoarte,

Nu-i vorbă, chiar pasagiile alese de d. Stelian, dovedesc cît de infam a fost d. Hamangiu şi ce-am mai fi aflat, dacă ministrul ar fi trimis întreaga operă meschină a fostului procuror de Iaşi.

Iată acum pasagiile din raportul confidenţial trimise de ministrul justiţiei :

...Dacă la această procedare, adăogăm coincidenţa stranie a plecărei d-lui procuror Stoienescu la Carlsbad, în acelaşi timp cu avocatul bancrutarului Josef Löff, atunci dovada interesului moral de a servi şi satisface dorinţele unui prietin, reiesă în mod clar...

(Al doilea pasaj trămis de ministru).

Nu acuz pe d. procuror Stoienescu de venalitate, cum fac unele ziare. Numai „Neamul Romînesc" al d-lor Iorga-Cuza-Hamangiu, a acuzat pe d. Stoienescu de venalitate. N.R.)

Il acuz, însă, de părtinire evidentă, prin felul cum procedează şi pune concluziuni în diferite afaceri.

● **Judiciare.**—Tribunalul Neamţ admisese eliberarea provizorie a lui I. L Tannenzapf, unul din implicaţii în afacerea fraudelor silvice din acel judeţ.

Procurorul făcînd apel la Camera de punere sub acuzare, aceasta a infirmat hotărîrea tribunalului.

— In afacerea aceloraşi fraude, Camera a cercetat şi respins astăzi opoziţia deţinutului C. Botez, inginer silvic al statului.

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAŢIE

In ziua de 14 Noembrie a. c. oara 10 a. m., se va ţine în camera acestei Primării licitaţie publică orală, cu respectarea dispoziţiunilor Art. 72 — 83 din legea comptabilităţei publice pentru vinderea locurilor aratate mai jos :

1) Un loc în suprafaţă de 730.62 m. p. situat în strada Şipoţel la No. 2. Licitaţia va începe de la suma de lei 110. Garanţia provizorie 10 lei.

2) Un loc în suprafaţă de 1628 m. p. situat în strada Semnului No. 3. Licitaţia va începe de la suma de 700 lei. Garanţie provizorie 75 lei.

3) Un loc în suprafaţă dc 1674 m. p. situat în şoseaua Trei Calici. Licitaţia va începe de la suma de 250 lei. Garanţia provizorie 30 lei.

4) Un loc în suprafaţă de 237 m. p. situat în strada Ţicăul de Sus No. 55 şi 59. Garanţia provizorie este de lei 30.

5) Parcela No. 11 din Ţicău avînd o suprafaţă de 1600 m. p. Licitaţia va începe de la suma de lei 250. Garanţia provizorie 25 lei.

6) Parcela No. 25 din Ţicău. Garanţia provizorie de 25 lei.

7) Un loc în suprafaţă de 1800 m p. situat în Ţicăul de Sus lîngă şoseaua Sărărie. Licitaţia va începe de la suma de 900 lei. Garanţia provizorie 100 lei.

8) Un loc în suprafaţă de 826 m. p. situat în strada Calea Sîmbetei. Licitaţia va începe de la suma de lei 248. Garanţia provizorie de lei 25.

Condiţiunile de licitaţie şi planurile acestor locuri se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serv. Administrativ al Comunei.

No. 21,796 18 Octombrie, 1808

Anunciu

Atragem atenţia D-lor Podgoreni, că la ferma MANTA ROŞIE din Iaşi, (Galata) s'a înfiinţat **Pepenerii de viţe americane, holtuite si selecţionate** de felurite soiuri. Haltoirea este făcută pe viţe din **Algeria**. Rog pe domnii amatori a vizita şi se vor convinge la faţa locului.

Preţurile reduse. De asemenea *facem avantage, în ce priveşte plata. Se vinde şi cu hurta.* A se adresa la d. **Garabet Manea, Str. Carol.**

Păziţi-Vă a spala cu Clor ! !
Clorul Vă distruge lengiurile ! !

Singura instituţie care pe baza unui preparat chimic—invenţiune cu totul nouă—spală rufele fără CLOR dîndu-le o albeaţă incomparabilă—e noul stabiliment de :

SPALĂTORIE CHIMICĂ ŞI BOIANGERIE

„MODERNA"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 24 (lîngă Noak

Se spală chimic şi se vopseşte mai bine ca ori unde orice Haină de Dame, Domni, Copii, Toalete de Bal cele mai scumpe, Uniforme militare, etc.

Serviciu prompt. — Preţuri modeste.

NOU! NOU!

Sticlele „Isometrop"

Cea mai clară vedere, experimentată cu razele *Roentgen.* Premiată de toate academiile oculistice.

Asigură **conservarea ochiului**, evită fluorescenţa şi *măreşte vederea*

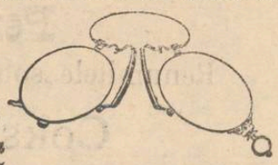

Se incadrează în ori ce formă de ochelari; montările cele mai noui şi mai sistematice.

Singurul depozit la

Magazinul de optică **W. FISCHER**

IAŞI, Strada Lăpuşneanu 30

Mare depozit de Binocle "Flamarion"

Prima Fabrică de Argintarii

SUSSMANN & GRANET.—Iaşi

Repară ori ce obiecte de argint şi argintate.

Preţuri foarte moderate.

Pentru informaţiuni a se adresa d-lui B. Sussman, Str. Ştefan cel Mare No. 36.

NOUL SALON DE MODE

Nineta Georgescu

Iaşi, Strada Seulescu No. 1

Confecţionează cele mai drăguţe Pălării pentru Doamne şi Domnişoare

Noutăţi pentru sezonul de Iarnă

Primeşte comande şi reparaţiuni cu preţuri convenabile.

Pentru sezonul actual

PALARII

Ultimele noutăţi şi modele *„chic parisien"*, au sosit la

SALONUL DE MODE

„HÉLÈNE"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 30

NB. Se execută ori-ce comenzi, garnisări şi modernizări în condiţiuni avantajoase.

O Casă mică se caută spre cumpărare.— Oferte la administr. ziarului „Opinia"

CONST. JORNESCU

AVOCAT

— Strada Carp No. 5 —

Farmacist asistent

caută post ca sustendant.

Adresa S. G. Poste restante, Iaşi.

ANUNCIU

Se aduce la cunoştinţa Onor. Public că am adus o maşină specială cu motor de benzină pentru tăiat şi despicat lemne la stabilimente şi particulari, şi mă angajez a o pune la dispoziţia Onor. public cu preţuri foarte convenabile.

Doritorii a se adresa prin o carte poştală în Str. Toma Cozma No. 9.

Cu stimă, **A. Tomescu**

AGENŢI CAPABILI

se caută pretutindeni imediat
pentru articol briliant
PROVIZIONUL SE ACORDA IMEDIAT

Ofertele francate se vor adresa sub cifra „A. L. 2500“ Agenţiei de publicitate Carol Schulder et Comp. Bucureşti, Str. Karageorgevici, 18.

Căsătorie doreşte fiica unui proprietar de moşie, în vrîstă de 21 ani şi care are **120.000 mărci** avere. In afară de aceasta mai sunt înscrise **mai multe sute doamne** şi tot deauna la îndemînă ceva potrivit pentru fie-care. Domni (chiar şi fără avere) să se adreseze lui

L. SCHLESINGER, Berlin 18

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică: Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice *„Hercules“* şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI

universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă

Renumitele sobe belgiane „**GODIN**“.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţuriile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

Teatru Circ Sidoli

In fie-care
VINERI
Sâmbătă şi Duminecă
CINEMATOGRAF
Pathe Freres -- Paris
— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Vineri

Preţuri populare

In fie-care Duminecă
la 3 ore ziua
MATINEU
cu preţuri reduse la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.

A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

10 lei ZILNIC

şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor *Sariţi* pentru detaili Agenţii de publicitate „Presa“ Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Crucei 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA“
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi *Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.*

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie
— STRADA DE SUS 138 —

MARE DEPOSIT DE
Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă
100 vagoane depositate.
Aprovizionat cu SOBE GODIN
Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

„VICTORIA“

SOCIETATE ANONIMA DE
Asigurari generale şi Reasigurari
IN BUCUREŞTI
Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000
Intăia emisiune lei 1.000.000
Primul vărsămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII
ACCIDENTE

CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—
Strada Ştefan cel Mare No. 33

Iaşi .—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Primăriei No. 30 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 565. IAŞI Mercuri 22 Octombrie 1908

Momente politice

De sigur că cetitorii *Opiniei* s'au alarmat de extraordinara ştire de senzaţie dată în coloanele ziarului nostru că *guvernul liberal e pe ducă.*

Cum adecă să fie pe ducă un guvern, care a îndeplinit tot programul de legi cuprinse în manifestul regal, un guvern, care are la îndemînă un parlament docil, un guvern, care are omogenitate între cei 9 sfetnici, un guvern, care are aparatul administrativ său; în sfîrşit un guvern, care are aureola că a liniştit ţara şi a hărăzit'o cu cele mai bune legi; mai mult încă, are în fruntea sa pe cel mai încercat om politic, pe d. D. A. Sturdza, care în curînd are 50 de ani de activitate politică închinată ţării sale.

Judecate lucrurile la aparenţă aşa sunt. Tot aparatul exterior militează pentru acest fel de a judeca şi marea majoritate, absoluta majoritate a celor ce discută politica, şi chiar a celor ce o fac, se mulţumesc cu judecata lucrurilor pe din afară văzute, căci nu pot pătrunde mai înlăuntru.

Cetăţanul care îşi are mecanizată viaţa sa în anumit fel, se fereşte de a adînci chestiunile politice. Credul la toate, se arată neîncrezător la toate; pentru el afacerile politice sunt de un diletantism, chemat să-i omoare ziua întreagă. Absorbit de ale lui n'are nici vremea, nici puterinţa unei mai largi comprehensiuni politice.

Să ne închipuim un moment că ne-am pune în pielea unui asemenea cetăţan. Legat de interese prin oamenii zilei, el nu numai că nu dă crezămînt versiunei, dar o ia ca tactică de opoziţie, căci opoziţia putere visază, ca şi vrabia mălaiu.

Şi cu toate acestea factorii cari sînt chemaţi în statul constituţional de a duce carul politicei pe umerii lor, ne îndrituesc *a bănui*, ba chiar a prezice că regimul liberal e pe ducă.

Şi iată de ce:

Partidul liberal e ros de o veche boală: *competiţiunea la şefie.* Tutoratul d-lui Sturdza pentru Ionel Brătianu a fost transformat prin acţiunea Regelui în o şefie efectivă. Şi cum în stat 2 factori sunt reali: *Regele şi primul său ministru*, partidul întreg liberal stă în alternativa acestei cumpene.

In adevăr forţele vii şi reale ale partidului sunt raliate în jurul d-lui Ionel Brătianu. Puterea numelui tatălui a rîdicat fantoma fiului şi a dinastiei, care dacă pentru moment nu se resimte de întregul partid, e că stă la mijloc personalitatea d-lui D. A. Sturdza. Mîine lipsind d. Sturdza tirania dinastiei Brătianu va zdruncina şi mai adînc partidul, căci nimeni dintre Brătieni n'are nimbul superiorităţii de minte, inimă şi voinţă ci simple mediocrităţi îmbuibate prin putere tratează partidul în cuceritori.

Ceia ce dinastia Cantacuzino a căşunat partidului conservator, va fi nimică pe lîngă ceia ce va aduce partidului liberal dinastia Brătienilor.

Procesul răfuelei acestui moment politic se apropie şi camera din 1908 toamna va repeta scenele din camera lui 1904 toamna, ceva mai mărite: Ionel s'a mai copt, iar D. A, Sturdza a mai îmbătrînit.

Pe de altă parte d. D. A. Sturdza are sentimentul înaltei sale chemări. Guvernul său a scăpat ţara de războiul civil; guvernul său a îndrumat ţara pe noi căi economice. Conştient de înalta sa chemare şi de înaltul său rol, vede golul ce s'ar creia partidului prin grăbita şefie a d-lui Ionel Brătianu, care cu toată mîna liberă lăsată lui de a-şi întocmi diriguirea lăuntrică a partidului, a scrintit-o de odată: *a dat vînt anarhiei* în ţară, ceia ce prin instinct nu convine felului de al fi a d-lui Sturza, în situaţia sa de astăzi.

Mai mult încă d. Sturdza vede că Ionel Brătianu nu i-a menţinut un partid omogen, căci nu e judeţ în ţară, unde partidul liberal să nu fie rupt în două şi trei tabere. Dl. Ionel Brătianu a dat dovadă că n'are nici ascedentul persoanei, nici puterea sufletului spre a cîrmui, şi cu durere vede şeful că frînele politice ale partidului liberal cad pe mîni de *epigoni.*

Tot ce e suflare liberală, *dar nu anarhică*, nu încape în sufletul lui Ionel Brăteanu; de aici răceală, neîncredere, zarvă şi duşmănie.

Partidul liberal azi e o adunătură de oameni, în care nu domneşte nici o orientare, în care se izbesc şi se ciocnesc toate năzuinţile; în care se operează toate truncherile, toate eliminările. Şi cînd boala e de la direcţie, negreşit că din lupta aprigă încinsă între şeful efectiv al partidului cu înalta sa personalitate, şi între presumptivul şef cu toată cohorta lui de suflete anarhiste, factorul constituţional, singurul chemat de a dispune de soarta guvernului său şi deci a partidului, va fi silit să dispună: o grăbită prăbuşire a regimului ne mai putînd merge.

Iar evenimentele externe, pe lîngă misiunea internă îndeplinită, fac ca acest regim care a venit în bubuitul tunului contra sătenilor să plece de la putere fiind în neputinţă vădită de a reprezenta pentru moment cel mai bine interesele ţării şi ale neamului.

Iar boala şefului partidului, neputinţa lui de a lucra, de a vorbi, de a comunica, e pildă vie că tot coşul pe dinlăuntru al partidului e putred: şi carne şi vine şi ciolane.

Gh. Ghibănescu

Convenţia cu Austria

Ziarul francez al Brătienilor publică astă-zi o notă foarte energică în chestia convenţiei cu Austria:

...Totuşi, în negocierile ce se urmează, totul nu depinde numai de stăruinţele guvernului romîc. Mai e şi cealaltă parte contractantă şi **dacă ea se arată recalcitrantă** să recunoască punctul nostru de vedere, nu guvernul nostru va putea fi făcut responsabil de aceasta. Numai atunci va putea fi tras la răspundere, cînd ar consimţi să închee o convenţie defavorabilă Romîniei, dar nu va avea nici o respundere cînd, neputînd obţine avantagii, **va renunţa să închee convenţia.**

Aceste declaraţiuni categorice confirmă, deci, oficial, informaţiunile ce le-am dat ieri. Confirmă ştirile noastre privitoare la neînţelegerile dintre d. Sturdza şi d. Brătianu, care, în complectă divirgenţă cu primul, este pentru ruperea tratativelor, dacă Austria n'ar satisface dorinţele Romîniei.

Suntem deci în ajunul unor evenimente senzaţionale şi repetăm că este foarte mare dubiu, dacă guvernul actual va putea deschide sesiunea parlamentară.

Perechea curioasă

In şedinţa de Sîmbătă a clubului nostru au fost primiţi membri, cu unanimitatea glasurilor, prinţul Sturza şi d. A. Brief, fostul comisar de poliţie.

(*Ziarul carpist local*)

O scenetă dintr'o operetă, în viaţa reală. Intr'un vînzător de păsări oarecare figurează, spre o mai bună amuzare a publicului, scena cînd prinţesa, în căutarea prinţului, care dă greş în căsnicie, se'ntîlneşte cu un om de popor, care o invită la o cinste şi la masa de lemn a cărciumei vorbeşte cu ea în mod leger.

Iar în zilele noastre, chiar Sîmbăta trecută, un club politic se preface că ie o Sîmbătă ca toate celelalte, aceea cînd un prinţ, un veritabil, cinsteşte cu numele seu registrul de aderenţi al acelui club. Aşa de banală e sîmbăta aceea, că, în acelaş moment solemn şi cu aceiaşi unanimitate a glasurilor cu cari fu primit prinţul—fu primit şi cellalt nou aderent al carpismului: fostul comisar de poliţie.

Şi, totuşi, ce pereche curioasă acest nou duo de sîmbătă, care a venit să împingă înainte carul în care d. Carp a încărcat guberniile, tunurile pentru ţărani, pedeapsa cu moarte şi proclamarea stărei de asediu contra takismului!

Fireşte, comisarii sunt oameni ca toţi muritorii şi prinţii nu sunt altfel. Că prinţul în specie are venit de nu ştiu cîte sute de franci pe secundă şi comisarul nu are nici un venit—aceasta face parte din mersul firesc al lumei.

Partidul conservator al d-lui Carp a dat dovadă Sîmbătă seara, că el n'are nevoe de număr ci de calitate şi de-a ceea, primind pe prinţul, care reprezintă calitatea capitalului, a primit—simultaneu—şi pe fostul comisar, ca reprezintant al muncei.

In cazul politic al d-lui P. P. Carp rămîn: guberniile, otrava pentru ţărani, proiectul pedepsei cu moarte şi alte diverse represiuni. Acei cari sunt puşi să dee tot înainte carul acela, că doar vor reuşi să-l scoată de la Ţibăneşti, acei s'au înmulţit încă cu doi: prinţul şi comisarul.

O fi poate—cine ştie?—O variantă la Regele şi Dorobanţul

Şi cînd, în altă Sîmbătă, prinţul va face cunoştinţă cu colegul său în unanimitatea glasurilor—va zice—tot ca în operetă: „mi-a părut bine. A fost foarte frumos!"

OPINIA PUBLICA

Acum, cînd în urma gravelor evenimente din peninsula Balcanică, s'au vădit mai bine interesele noastre neglijate atît politiceşte cît şi economiceşte, se observă o oarecare agitaţiune în opinia publică romînească. Un meeting, cu caracter pur naţional şi naţionalist în înţălesul bun al cuvîntului s'a ţinut în capitală.

Un meeting asemănător se va ţine la Craiova, şi ar fi de dorit, ca asemenea întruniri—independente de ori-ce politică de partid—să se organizeze în toate oraşele ţării.

De ce? Iată o întrebare firească la noi, unde nimeni şi nimic nu se mişcă, decît în vederea politicei meschine de căpătuială. Răspunsul este simplu şi limpede. Dacă noi am suferit şi suferim de ceva, apoi de sigur că în primul rînd suferim de lipsa unei opinii publice bine definite, care să poată imprima tuturor acţiunilor noastre de guvernămînt caracterul propriu intereselor noastre naţionale.

Tot ce se face la noi este lăudat sau criticat, după cum guvernul este „al nostru" sau nu. Altă normă de judecată în afacerile publice noi nu avem; şi cînd opinia publică se reduce la această caricatură ridicolă, se înţelege lesne că nu mai poate fi nici un control, nici o siguranţă pentru interesele superioare ale neamului, ca atare.

Şi iată de ce meetingul, care s'a ţinut eri în capitală, ar fi de dorit să servească de pildă şi celorlalte centre ale ţării. Cu discuţiunea publică şi fără altă nuanţă politică decît aceia a intereselor naţionale a unor chestiuni importante ca acelea ce ne agită acum, se poate forma o opinie publică statornică, în stare de a controla acţiunea politică a guvernului—ori-care ar fi el—şi de a da întotdeauna tonul în urmuirea intereselor generale.

Meetingul de eri are o mare însemnătate pentru noi—deşi nu s'a ţinut în nici un scop politic, deşi nu s'a urmărit realizarea vre-unui folos politic real.

Şi tocmai din pricina aceasta poate însemnătatea lui este cu atît mai mare, căci cu prilejul lui nu s'a făcut apel la patimele politice ale cetăţenilor; ci la sentimentele lor naţionale, la conştiinţa şi la datoria ce o au ei de a-şi da seama de situaţiunea ţării în concertul internaţional.

Ca şi statul, ca şi guvernul, fiecare cetăţean are datoria să fie pe deplin lămurit asupra mersului treburilor publice, şi această conştienţă cetăţenească—singura în stare să garanteze prosperitatea politică a ţării—nu se poate forma decît prin asemenea discuţiuni asupra chestiunilor vitale ale neamului.

Să sperăm că pilda capitalei va avea răsunet în toata ţara.

Em.

CATE-VA NOTE

O mahalagioaică compăruse o dată înaintea judecătorului, reclamată că ar fi zis despre o megieşă a ei că-ar fi de moravuri sprintene. Şi văzînd că n'are să-i fie moale, reclamanta corectă: „n'am zis aşa. Am zis că-i plac bărbaţii".

Simpaticul domn Hamangiu, în raportul contra în adevăr simpaticului procuror Stoienescu, zice despre acesta: „este foarte straniu că, cu acelaşi tren şi spre aceiaşi destinaţie, cu care a plecat d. Stoienescu, să fi plecat şi avocatul bancrutorului Leff. Dar, adaugă simpaticul, eu nu-l acuz pe colegul meu de venalitate".

Ce păcat că d. Stoienescu nu obişnueşte să facă şi el misive de acestea, căci ar putea respunde simpaticului: „este foarte straniu că teza de licenţă în drept a d-lui Hamangiu, să se potrivească aidoma cu o lucrare identică, apărută cu vre-o zece ani în urma tezei simpaticului. Dar—ar putea zice d. Stoienescu în continuare—eu nu-l acuz pe simpaticul de plagiare".

*

Un primar-domnişoară.

Intr'un orăşel din Anglia, una din numeroasele sufragete a fost aleasă primar—sau primară, literaţii vor avea să hotărească asupra acestei feminizări.

Noua „Mayor" este o miss în etate de 60 ani. Intre altele ea va avea să celebreze cununii civile, să transcrie divorţuri şi să înscrie naşteri.

Nu o dată i va lăsa gura apă.

OAMENI ŞI LUCRURI

HOMO HOMINI...

Avem cîte o definiţiune, cîte un înţeles pentru fie ce cuvînt. Cine însă dintre noi a putut defini vr'o dată lămurit şi deplin, ce însamnă duşmănia? Cel mult a putut s'o simtă!

Rostim cuvîntul de nenumărate ori; avem infinit de adeseori acea penibilă ocaziune de a întîlni pe cineva, ori a auzi despre cineva că ne este duşman; în fiece împrejurare a vieţei noastre, suntem expuşi, prin însăşi firea lucrurilor, să căpătăm noi duşmani, în afară de acei numeroşi care-i avem. Dar nimeni nu poate defini cuvîntul, pentru că e unul din acei termeni elastici, vagi, cu înţelesul din cale afară multiplu şi legat de prea numeroase circumstanţe şi întîmplări ca să poată încăpea în hotarele unei singure definiţiuni.

In una din zilele aceste mă găseam în mijlocul unei restrînse adunări. O parte din cei prezenţi îmi dăduse dovezi îndeajuns de duşmănie sau de reavoinţă, —indiferent dacă le dădusem şi eu la rîndul meu motive binecuvîntate.

Sufleteşte, am fost nevoit a mă scruta pe mine însu-mi în momentele acele şi am descoperit o senzaţie curioasă în felul ei. Dintre toţi cei prezenţi, *ei* mă preocupau mai mult în sensul că *lor* aşi fi vrut ca mai curînd să le fiu agreabil şi mai cu seamă de folos. Cu dînşii în primul rînd aşi fi dorit să nu cad în contrazicere şi să nu risc din partea-le vre-o nemulţumire. Incolo, nu simţeam nici o jenă, nici o greutate, nici o neplăcere de a mă găsi şi a lucra în tovărăşie cu dînşii. Din potrivă.

Noţiunea de „duşmănie" e din cale afară elastică şi sentimentul e cu siguranţă dintre cele mai trecătoare. Psihologii arată că nu toţi oamenii sunt la feliu; că nu toţi au „la haine dure", ura trainică sau neîmpacată. Nu la ori cine sentimentul de duşmănie se confundă cu acel de ură şi mai cu seamă de răzbunare.

In afară de sentimentul iubirii—născător de ură foarte adeseori—, e un singur element ca substrat în toate urile dintre oameni: banul, sub diferitele şi nenumăratele forme şi condiţiuni în care interesează oamenii şi excită pe unul contra altuia: „homo homini lupus".

Lupta pentru viaţă aduce după sine înverşunări şi duşmănii. Numai cei cu totul lipsiţi de temperament, ori în afară de nevoile existenţei pot rămînea neduşmăniţi. Dar încolo,—toţi cîţi trăim şi ne mişcăm, toţi care ne luptăm şi evoluăm, trezim duşmănii în potriva noastră şi la un moment dat ne găsim dominaţi de un sentiment pur omenesc,—acel de a dori împăcarea, de a înlătura duşmanii nuoi, de a ne feri de răuvoitori.

E poate şi aci un element de egoism, e şi aceasta o manifestare a egoismului şi a instinctului de a trăi... liniştit, dar e cel puţin omenesc lucru de a dori să nu fii învrăjbit, iar dorinţa aceasta se rîdică uneori până la forme mistice, semi-religioase, întocmai cum la omul credincios instinctul îmbracă forme de generozitate excesivă pe urma temerei de moarte ori numai de blesteme.

Omul singur poate fi puternic, cum crede Ibsen, dar nu poate fi fericit de cît cînd distribue în jurul său cea mai mare cătime de mulţumire.

Rodion

Jurisprudenţă streină

Un proces de ultragiu public. — Art. 330 cod penal francez (262 C. p. romîn, modificat prin legea din 4 Mai 1895.—Observaţia domnului profesor Dimitrie Alexandresco.

Cu ocazia unui proces de ultragiu public, judecat nu de mult la tribunalul correcţional din Marsilia, eminentul jurisconsult romîn, dl. profesor universitar Dim. Alexandresco, publică în ziarul „Dreptul" o *observaţie* prin care, arătînd importanţa socială a speţei şi făcînd istoricul documentat al chestiei din punctul de vedere juridic, arată reul ce decurge pentru societate din cauza lacunei legiunii noastre penale, şi scoate în evidenţă valoarea jurisprudenţei tribunalului Marsiliez, care în conformitate cu articolul 330 c. p. francez, respectiv 262 c. p. romîn, declară crima de bestialitate ca ultragiu public şi prevede penalitatea prescrisă de menţionatul articol.

Din *observaţia* jurisconsultului romîn reese că în faţa crimei de bestialitate care conrupe tineretul, distrugînd sentimentul de bine şi frumos la elementele tinere, generaţia de mîine sîntem neputincioşi.

Prin actuala jurisprudenţă însă, se fac pasibili de penalitate acei cari, prin gesturi obscene, sau prin atitudini indecente, cată a ademeni publicul la fapte monstruoase.

Iată şi textul importantei *adnotări* a d-lui profesor Alexandresco:

„Este de observat că chiar crima de bestialitate, comisă în public, nu e azi pedepsită nici de legea noastră nici de cea franceză.

Legea romînă pedepsea, din contra, aceste fapte cu moartea. Termenii cu care împăratul Constantin înfierează o faptă atît de monstruoasă sînt destul de energici. (urmează citatul latin).

Sodomia, pe care vechile noastre pravile o numeau *„meşteşugul diavolului cel spurcat şi urît tuturora"*, era pedepsită de aceste pravile cu moartea:

„Sodomienii nu se ceartă numai cu moartea, *ci şi după moarte, trupurile lor le bagă în foc de le ard.*

Legiuitorul vechiu consideră acest fapt atît de monstruos, încît voeşte să şteargă în total urma lui.

Tot astfel a dispus şi parlamentul din Paris, în anul 1610, în privinţa unui părinte denaturat, care violase pe trei copile ale sale în vîrstă fragédă.

Dosarul afacerei a fost ars împreună cu autorul acestei crime monstruoase, pentru ca faptul să fie pentru veşnicie îngormîntat în cenuşa uitărei.

Tot pentru aceleaşi motive, vechile noastre aşezăminte, dispuneau că: crima de bestialitate să fie condemnată cu moartea şi apoi *trupurile să se ardă în foc împreună cu animalul cu care păcătuise* (pravila lui Matei Basarab, glava 331), dispoziţie împrumutată de la legea mozaică).

Inspirate de aceste sentimente foarte lăudabile, unele legiuiri străine pedepsesc şi astăzi Sodomia şi crima de bestialitate.

Vom cita, între altele, codul penal german din 1871, complectat prin legea din 26 Februarie 1876 care prin art. 175, în jurul căruia s'a făcut atîta sgomot cu ocazia unor procese scandaloase, despre care nu vom vorbi aci, prevede şi pedepseşte actele de desfrînare contra naturei, comise între persoane de sex bărbătesc, sau cu animale (*die widernatürliche Unzucht, welche zwischen Personen mannlichen Geschlechts oder von Menschen mit Thieren begangen wird*).

Trebue să observăm că art. 143 din vechiul cod penal prusac, de la 14 Aprilie 1851, prevede şi pedepseşte şi el actele comise contra naturei între persoane de sex bărbătesc, sau cu animale, dispoziţie pe care, cu regret o constatăm, legiuitorul nostru n'a reprodus-o, deşi se ştie că el a împrumutat de la acest din urmă cod mai multe din dispoziţiile sale penale.

Dar dacă legea noastră actuală nu pedepseşte faptul contra naturei, probabil din cauză că aceste fapte imorale şi degrădătoare ar fi mai mult de domeniul legei *morale* decît acelei *sociale*, după cum observă un autor, nu mai încape îndoială, după cum foarte bine a decis şi tribunalul din Marsilia, prin sentinţa ce adnotăm, că aceste fapte constituesc delictul de ultragiu public în contra pudoarei, atunci cînd sunt, ca în specie, comise într'un local public sau măcar accesibil publicului.

Sodomia ar putea de asemenea consti-

ui un atentat la bunele moravuri, cu au fără violenţă.

S'a decis, de asemenea, că sodomia constitue pentru femeo o insultă gravă, de natură a-i permite să ceară divorţul, aşa precum dispun anume unele legislaţii străine şi vechile noastre pravile.

Şi fiindcă vorbim de ultragiul public în contra pudoarei, vom menţiona *pro memoria* că, faţă cu neputinţa legilor noastre, s'a decis, înainte de legea din 4 Maiu 1895 care a modificat art. 262 din codul penal, atît de Curtea cu juraţi din Iaşi cît şi de Curtea de casaţie, că tipărirea şi vînzarea de scrieri obscene şi imorale, distribuite *chiar copiilor de la şcoală*, nu constituia atunci un ultragiu contra pudoarei publice, şi că, în starea păcătoasă a legislaţiei de atunci acest fapt era nepedepsit şi trebuia absolvit.

Va să zică, am înţeles: dacă s'a găsit un mizerabil (nu-l pot numi altfel), care să conrupă tineretul, infiltrînd în sîngele lui venin şi otravă, trebuia să asistăm cu braţele încrucişate la această monstruoasă operă de distrugere morală, căci în tot nămolul de legiuri care ne cîrmuiau pînă la 1895, nu se găsea nici un paragraf rătăcit pentru o fiinţă atît de perversă şi de degradată. Trist lucru, trist de tot!

D. Alexandresco.

INDUSTRIE ŞI COMERŢ

Chestiunea absolvenţilor Scoalelor comerciale

Continuăm cu publicarea expunerilor de motive a chestiunilor ce se vor discuta în adunarea generală a Camerei de Comerţ, care are loc mâine:

O constatare pe cît de dureroasă pe atît de adevărată este: că şcoalele noastre de comerţ pînă în present nu au dat roadele la care suntem în drept a ne aştepta.

Prin nimic nu au contribuit pînă acum aceste şcoale la desvoltarea comerţului nostru, ele în loc de a ne da oameni vrednici de muncă şi cunoştiinţe suficiente, care îmbrăţişînd cariera comerţului, să contribue la dezvoltarea, considerarea şi moralizarea acestei importante ramuri de activitate omenească, nu ne dau pînă acum de cît funcţionari, foarte puţini fiind absolvenţii acestor şcoale care au devenit comercianţi.

Noi credem că între alte cauze a acestei stări de lucruri este şi aceia că absolvenţii acestor şcoale la terminarea lor se găsesc absolut lipsiţi de mijloace materiale pentru a putea începe vre-o intreprindere oarecare, studiind această chestiune am ajuns la convingerea că statului în special îi revine sarcina de-a înlătura această stare de lucruri prin acordare de premii de incurajare absolvenţilor şcoalelor comerciale. care vor voi să se destine carierei de comerciant, bine-înţeles aceasta în anumite condiţiuni de obligativitatea din partea acelora cărora li se vor acorda premii de încurajare, cum spre exemplu obligaţia pentru ei de a face practică în diferite case de comerţ timp de mai mulţi ani, fiind îndatoriţi în acelaş timp a strînge parte din şcolarii lor, care la un loc cu sumele acordate ca premii de stat să formeze capitalul iniţial cu care ar putea să înceapă comerciul.

Propunatorul: *Căzlariu M.*
Secretarul Camerei de Comerţ şi Industrie.

Litere-Ştiinţe-Arte

„Din cînd în cînd" este titlul unui mic şi drăgălaş volum de poezii tipărite de scriitorul ieşean Mihai Codreanu. E o culegere a unei părţi din numeroasele bucăţi poetice publicate în diferite reviste după apariţia „Diafanelor". Volumul nu cuprinde „Sonetele", aceste fiind destinate a forma un volum aparte.

Vom reveni într'un număr viitor asupra volumului «Din cînd în cînd..."

*

Anatole France publică în „Neue Freie Presse" un articol plin de humor asupra relaţiunilor dintre Anglia şi Germania, analizînd şansele unui războiu între ele, sau mai drept între „unchiul" Eduard şi „nepotul" Wilhelm.

El în heie astfeliu: «Fără îndoială, pacea va fi mereu neliniştită, va tremura mereu, atîta timp cît interesele de clasă vor conduce puterea în toată lumea. Singurul mijloc pentru a înlătura pentru vece un pericol de războiu stă într'o puternică organizare a proletariatului. Dar eu cunosc mulţi oameni în Anglia, Germania, Austria şi Franţa cărora leacul li se va părea mai rău decît boala.

*

Istoria dreptului romînesc de St. Gh. Longinescu. Bucureşti 1908. Preţul 6 lei.

Lucrarea d-lui St. Longinescu se resimte de grabă şi de nepregătire. Cursul său de la Universitatea din Bucureşti a fost întocmit în pripă şi cu foarte slabe cunoştinţe istorice. Sunt greşeli de aşa natură, că însuşi autorul le-a şters apoi cu condeiul din textul tipărit.

Iar în ceia ce priveşte fondul juridic s'a dat o prea mare extensiune relaţiunilor internaţionale de drept ve h u, analizînd juridiceşte fondul închinării ţărilor romîne către Turci, fapt în care vede norme de drept Roman (!) Iar în ceia ce priveşte analiza izvoarelor dreptului vechiu, cum şi evoluţia sa, materialul de documente nefiind încă complect publicat nu se poate elucida problema pusă de autor: pravila lui Alexandru cel Bun scrisă pe romîneşte la 1410 există pe deantregul în cele 252 capitole din partea I a pravilei lui Vasile Lupul.

Ipoteza d-lui Longinescu are nevoe de verificare şi pentru aceasta singur recunoaşte nevoia unei mai intinse şi *în întregime* publicare de acte interne, nu cum a făcut d. N. Iorga, la care se referă autorul, ci cum cată să se facă o publicaţie de documente.

Lectura lucrării d-lui Longinescu deşi greoae, dar te amuzează prin răutăţile junimiste ce le presară pe ici pe colea în note prezărite, ceia ce face să-i slăbească autoritatea şi seriozitatea. Cu lucrarea d-lui Longhinescu suntem numai la începutul unei istorii a dreptului romînesc, pentru care se cer nu numai cunoştinţi de drept roman ci şi de studii bizantine şi de diplomatiev slavonă.

* * *

OPINIA în provincie

DIN P.-NEAMŢ.—*Fraudele din pădurea statului.*—D. C. Botez, inginer forestier ne trimite următoarele amănunte asupra fraudelor din pădurile statului:

Subscrisul, ca şef al ocolului Silvic „Calu-Iapa" jud. Neamţ am pus în vînzare în anul 1906 un număr de 103 arbori de brad din pădurea statului „Cutu-vănători" pe care la 28 Iunie 1907 i-a cumpărat d. Gh. Adamescu arendaşul moşiei Statului „Cutu Vănători", care de altfel făcea toate cumpărăturile de materiale de la acea pădure fiind, cum am zis, arendaşul moşiei cu acelaş nume.

Domnul Gh. Adamescu, prezentîndu-mi chitanţa de plată a acelor 103 arbori, am dat ordin pădurarului de pază a'i elibera acei arbori, lucru ce s'a şi făcut. Insă d. Gh. Adamescu în asociaţie cu d. Marin Preutu, administratorul moşiei „Doamna", proprietatea d-lui Emil Costinescu, în loc să taie acei 103 copaci cumpăraţi, a tăiat în altă parte la o depărtare de 1—2 km. şi în hotar cu moşia d-lui E. Costinescu aproape 2000 arbori de brad, vînzînd materialul eşit din aceşti arbori comerciantului de cherestea I. L. Tannenzapf din Piatra-N.

Comerciantul Tannenzapf la rîndul său a vîndut acel material firmei Industriale „Gustav Eichelr" din Piatra N. Această firmă dorind a şti de la cine a cumparat Tannenzapf materialul, el (Tannenzapf) i-a arătat că l'a cumpărat de la d-nii Gh. Adamescu şi Marin Preutu, ceea ce aceşti doi d-ni au şi confirmat firmei „Gustav Eichler la întrebările ce li s'au făcut de către firmă.

Subscrisul fiind ocupat cu alte lucrări silvice la pădurea statului Taslău de la 15 Aprilie şi pînă în Decembrie 1907, n'am putut controla pădurea „Cutu Vănător" de unde d. Adamescu cumpărase acei 103 copaci, şi de unde după cum reesă a exploatat aproape 2000 copaci în bună înţelegere cu pădurarul statului care nu mi-a raportat nimic.

La începutul lunei Februarie 1908 am fost suspendat din serviciu aşa că nu mai aveam controlul pădurei.

In lunie 1908 fă îndu-se recepţia pădurei de unde d. Adamescu cumpărase acei 103 copaci s'au constatat că s'a lăsat pe loc uitaţi şi în schimb a tăiat acei 2000 copaci de brad din pădurea statului pe hotarul moşiei d-lui E. Costinescu. Sau încheiat acte pentru acest delict şi s'a trimis afacerea parchetului de Neamţu.

Aceşti arbori s'au depositat şi transportat pe moşia d-lui Costinescu, unde se mai află şi acum o parte din material.

Administraţia moşiei „doamna" proprietatea d-lui Emil Costinescu a încasat pentru aceasta o sumă considerabilă, din care o parte a întrebuinţat pentru facerea drumurilor pe moşia d-sale şi o parte pentru repararea imobilelor de pe moşie.

Instrucţia a constatat că d. Adamescu a vîndut d-lui Tannenzapf 1911 arbori cea ce reese din o scrisoare a d-lui Adamescu către Tannenzapf precum şi din depoziţiile martorilor ascultaţi.

Cu toate dovezile găsite pînă acum asupra d-lor Gh. Adamescu şi Marin Preutu care cel întăi este omul d-lui Prefect Ermil Zaharia, iar cel al doilea administratorul proprietăţei d-lui Costinescu sunt lăsaţi liberi iar subscrisul şi comerciantul Tannenzapf suntem deţinuţi în arestul preventiv de aproape 2 Luni.

C. Botez
Inginer Forestier

*

DIN HARLĂU.—De cînd în fruntea administraţiei comunale se află un oarecare d. Eug. Totoescu, se petrec în acest oraşel, cele mai scandaloase lucruri.

Cităm cîte-va cazuri:

Un negustor romîn Ioan Gugiu, care se ocupă cu grădinăria, cere prefecturei de Botoşani autorizaţia de a vinde zarzavaturi în piaţa Hîrlăului, oferind suma de 60 de lei comunei pentru aceasta. El închiriază de la casapul Iţic Gîdan un loc pentru construirea unei gherete, plătindu-i acestuia 80 lei anual. Peste 8 zile poliţia, din ordinul primarului, dărîmă gereta, rămînînd astfel bietul negustor pe drumuri. Aceasta a fost făcută de primar în scop de a satisface pe nişte protejaţi ai sei.

Un alt fapt: In seara de 29 lunie a. c., s'a dat o serbare în grădina publică cu concursul unui cor bine organizat, din Botoşani. Serbarea s'a dat sub patronajul d-lui primar Totoescu, în folosul saracilor. Nici pînă astăzi însă nu se cunoaşte venitul net al sărbărei şi nici destinaţia sumei. Dar, îndrăzneala merge şi mai departe: lemnele destinate şcoalei primare de fete, în loc să se păstreze în ograda şcoalei ca pînă acum s'au transportat în ograda d-lui sub-comisar E. Co'ss, iar şcoala a rămas fără lemne, în cît bietele eleve tremură de frig.

Informaţii

❑ **Birourile Redacţiei şi Administraţiei „Opiniei" s'au mutat în casele din strada Primărie No. 30 (vis-a-vis de Cassa de Scompt).**

❑ **Un nou succes pentru şcoalele din Iaşi.**—Seria succeselor repurtate de absolvenţii şcoalelor din Iaşi continuă.

In capitală se ţin acum examene de capacitate pentru catedrele de ştiinţe comerciale de la deosebitele şcoale de comerţ din ţară.

Ni se anunţă că cel dintăi reuşit pentru şcoalele superioare de comerţ este *Gr. L. Trancu*, absolvent al şcoalelor respective din Iaşi.

Oraşul nostru are dreptul a se mîndri cu asemenea frumoase rezultate. Şi aceasta cu atît mai mult cu cît Trancu este numai produs al şcoalelor române, şi în lupta ce a dat a avut adversari de samă nu numai din ţară, ci şi cu studii din străinătate.

Este locul încă odată a se constata că la Iaşi se munceşte, şi încă cu folos, pe singurul teren ce a rămas acestui oraş, terenul cultural.

Fie că e vorba de speculaţiuni filosofice, fie că e vorba de ştiinţe cu aplicaţiuni practice, Iaşul stă înaintea celorlalte oraşe din ţară. Şi meritul său e cu atît mai mare, cînd ne gîndim numai cît de vitreg este tratat de cei ce au puterea.

Aşa, de exemplu, şcoala de comerţ din Iaşi n'are local, n'are laborator, n'are mijloace pentru experimentare.

Apoi ea trăeşte într'un mediu nu tocmai prielnic pentru afaceri, cel puţin în ceea cît priveşte pe romîni.

De aceia felicitînd pe Gr. L. Trancu, pentru reuşita sa cunstatăm cu plăcere că şcoala superioară de Comerţ din Iaşi ţine primul loc printre similarele ei din ţară.

Vir.

❑ Iată ce rezoluţiuni au fost luate de adunarea fabricanţilor de spirt, ce s'a ţinut acum cîte-va zile Iaşi:

1). S'a stabilit definitiv cotele generale: 43 la sută Muntenia, 57 la sută Moldova; 2). Dacă vre-una din fabricele ce vor lua parte la înfiinţarea societăţei ar înceta fabricaţiunea, cota respectivă se va împărţi între celelalte fabrici din regiunea respectivă şi anume: între fabricele din Muntenia, dacă fabrica a fost acolo; între cele din Moldova, dacă a fost în Moldova; 3). S'au fixat cotele pentru fabricele din Moldova în modul următor: Munteni 11.32%; Ghidigeni 9.50; Mărgineni 9.50; Tescani 9.18; Drăguşeni 5.19; Deleni 4.42; Ringhileşti 5 97; Ibăneşti 3.49; Zvoriştea 5.09; Dumbrăveni 4.42; Corni 4.69; Tărnăuca 2.70; Corneşti 5.86; Tureatca 1.95; Mărăţei 4 57; Hudeşti 2.98; Derseca 3.96; Dagîţa 5.19. Total 100.

4). Fabricanţii de mai jos au acceptat aceste cote: Sp. Topali (Munteni), Jacques Brumer (Mărgineni), C. Rosetti Tescanu (Teţcani), Carol Weintraub (Deleni), Ghica Dumbrăveni (Dubrăveni), Fr Costiner (Corni), Costiner & Brüll (Tărnăuca), L. Juster & Faierstein (Corneşti). 5). Fabricele din Ghidigeni, Ringhileşti şi Mărăţei au luat cunoştinţă de cotele lor şi vor referi mandanţilor lor. 6). Dacă vre una din fabricele cari au mai funcţionat vreodată, reîncep fabricaţiunea, cota-parte a lor va cădea în sarcina fabricelor din regiunea în care sunt instalate. Dacă se înfiinţează o fabrică nouă ce nu a mai funcţionat nici odată, cota-parte a ei va privi pe toate fabricele din ţară. 7). Comitetul ales la Bucureşti va continua toate tratativele pentru realizarea definitivă a proectului de statut şi actului constitutiv. 8). Cheltuelile ce se vor mai face pentru a se atinge acest rezultat vor privi pe fiecare în părţi egale, dacă asociaţia nu se va încheia definitiv; în caz de reuşită se vor trece ca cheltueli de constituire.

9). Aceste deciziuni nu vor remîne definitive de cît după ce se va obţine adeziunea tuturor fabricelor.

❑ Prietenul nostru dl. dr. N. G. Dossios, profesor la Seminarul „Veniamin Costache" donînd Academiei Romîne, nişte documente vechi a primit din partea Academii următoarea scrisoare de mulţumire:

Domnule Profesor,

„Colegul nostru d. I. Kalinderu a prezintat Academiei în şedinţa de la 5 Octombrie curent ca dar din partea Domniei-voastre o petiţie a Doamnei Zoe Ghica din 1813 şi o copie, făcută probabil la începutul secolului XIX. de pe o scurtă povestire în versuri a vieţei lui Iisus de la întrupare până la înălţare Vă exprim viile mulţumiri ale Academiei peutru noul dar ce i faceţi şi vă rog, să primiţi încredinţarea distinsei mele consideraţiuni.

Secretarul general
D. Sturdza

❑ Domnii G. Mavrocordat şi G. Filipescu au cerut să se disolve Casa de credit Vaslui.

❑ La şcoala fiilor de militari din localitate nu s'a mai ivit nici un caz de febră-tifoidă.

Cei trei elevi, care fuseseră internaţi în spitalul militar, se află aproape pe deplin restabiliţi.

❑ Pe ziua de 1 Noembrie a. c. se va face o nouă mişcare în corpul didactic primar din judeţul nostru.

❑ Pe ziua de 1 Noembrie se vor face numirile de administratori de plasă, în locurile vacante.

La noi în judeţ sunt două locuri vacante.

❑ D. Pekea Alexandrescu, artist al teatrului Naţional a fost victima unui accident, pe cînd mergea cu trenul spre Ungheni.

Vrînd să deschidă fereastra unui vagon, d. Pekea Alexandrescu şi-a prins mîna în gratii, căpătînd o fractură.

❑ Ieşenii vor avea ocazia să revadă pe marele maistru al scenei franceze, Le Bargy, înconjurat de cei mai buni artişti ai Franţei şi poate ai lumei întregi, interpretînd opera lui Lavedan, de la Academia franceză.

❑ Membrii consiliului judeţean se vor întruni din nou poimîne după amiazi.

❑ **O aniversare.** — Promoţiunea din 1783 a Liceului Naţional din Iaşi, prin d-nii: E. A. Pangrati, St. Louginescu şi N. C. Nădejde, a luat iniţiativa de a sărbători la 8 Noembrie a. c. aniversarea a 25 de ani de la părăsirea băncilor şcoalei.

In acest scop cei trei iniţiatori au lansat următorul apel:

Iubite coleg,

S'au împlinit 25 ani de cînd promoţiunea noastră a părăsit băncile Liceului Naţional din Iaşi şi a intrat în lupta vieţei prin trecerea examenului de maturitate (bacalaureatul, cum i se zicea pe atunci).

Mai mulţi dintre colegii noştri au exprimat dorinţa, ca să sărbătorim această aniversare printr'o reîntîlnire în vechea capitală a Moldovei şi un ospăţ colegial.

Suntem convinşi că această dorinţă este împărtăşită de toţi foştii noştri colegi din 1883 şi de aceia ne adresăm lor cu rugămintea să ne trimeată adesiunea în cel mai scurt timp.

In intenţiunea noastră este ca la ospăţul care ne va întruni, să poftim pe toţi foştii noştri profesori astăzi în viaţă. Sunt încă numai doisprezece!

S'a exprimat de asemenea dorinţa ca fie-care dintre colegi să aducă un număr suficient de fotografii ale sale, pentru a se face schimbul de fotografii între toţi colegii prezenţi şi cu vechii noştrii profesori.

Vă rugăm dar iubite coleg, să binevoiţi a ne trimite răspunsul d-voastră neîntîrziat.

Cotizaţiunea necesară pentru ospăţ, la care aproape fie-care dintre noi îşi va avea învitatul său fost profesor,—credem că se va urca la aproximativ 25 lei. Această sumă vă rugăm a o trimite prin mandat poştal la adresa mai jos indicată cel mai tîrziu pînă la 22 Octombrie c.

Data întîlnirei noastre la Iaşi va fi Sîmbătă dimineaţa, 8 Noembrie. pentru a folosi de cele două sărbători vecine atunci. Ospăţul va avea loc chiar în seara acelei zile.

Primiţi vă rugăm, iubite coleg, exprimarea sentimentelor noastre de statornică prietenie colegială.

E. A. Pangrati, St, G. Longinescu, N. C. Nădejde

NOTA.—Răspunsurile şi cotizaţiile se vor adresa d-lui N. C. Nădejde, inspector silvic, str. Profesori No. 2, Bucureşti.

DIVERSE

— Un început de incediu s'a declarat aseară la casele lui Bercu Nachman, din strada Socola No. 27.

Focul a fost stins la timp de locatari.

— A apărut decretul pentru numirea doamnei Gherghel-Lisievici în postul de moaşă a dispărţirei III în Iaşi, în locul doamnei Maria Voinescu, demisionată.

— D. N. Pavilescu, fostul sufleur al teatrului din Iaşi, se află greu bolnav.

— Din Golăeşti ni se scrie: Const. Postulache a dat foc casei locuitorului C. Zamfirescu.

— Evreul Herş Veismann, din Podul-Iloaiei, ducîndu-se în comuna Popeşti, a fost maltratat de locuitorii Grigore şi Nastase Pădure, cari i-au furat şi trei sute lei.

VASLUIUL

I

Un oraş al provinciei.—Oameni şi lucruri—Un restaurant şi un hotel.—In jur l oraşului.—Tîrgul nou şi vechiu—Sfaturi pentru vizitatori.

Nu pentru întăiaşi dată sînt în Vaslui. O afacere de o simplitate deosebită s'a complicat într'un mod extra ordinar trecînd prin filiera Administrativă, şi acum iată-mă pentru a cincea sau a şasea oară în oraşul natal al lui Peneş Curcanul, sosit cu convingerea că la plecare lucrurile vor fi şi mai încurcate.

Nu am să vă silesc să mă întovărăşiţi de la secretariate la sub-secretariate, nici de la grefă la camera de şedinţe.

Culuarele prin care am trecut socot că prezintă şi mai puţin interes pentru dv. dacă aţi cetit pe Dickens, vraşmaşul de moarte al maşinei administrative, le cunoaşteţi destul de bine, iar dacă nu l'aţi citit, deschideţi „Mica Dorith" sau or-care alt roman al marelui scriitor, şi veţi avea un tablou neîntrecut al acestor noi aparate de torture născute din civilizaţia modernă şi pe cari, progresele făcute s'au grăbit să le introducă şi la noi în ţară.

N'am a mă plînge, mai norocos de cît mulţi alţii, avui fericirea, în timpul peregrinaţiunilor mele să întîlnesc funcţionari, de ai statului, comunei, sau judeţ, a căror amabilitate mi-a fost, adesea de mare folos. Printre alţii, nu găsesc în de ajuns cuvinte de mulţumire pentru a-mi arăta recunoştinţa către sergentul de stradă cu dublu galon, al cărui nume am remuşcarea de a nu 'l cunoaşte (aş fi dorit să 'l transmit generaţiunilor viitoare) sergent care la rugămintea mea de a-mi indica noul restaurant înfiinţat de curînd a avut buna voinţă de a face un gest vast şi vag către o lumină perdută în întunerecul unei străzi pustii, urîndu-mi la despărţire poftă bună.

*

Să trecem şi asupra restaurantorului cum am trecut asupra funcţionarilor. Dacă nu m'aş teme să *froisez* susceptibilitatea birtaşului aş spune că eşti servit şi de unul ca şi de cei lalţi cu aceaşi promptitudine.

O circumstanţă atenuantă sau, cum ar zice zice d. Iorga, o împrejurare uşurătoare; oraşul este înconjurat de poziţiuni surprinzătoare prin farmecul lor. Nu ştiu dacă acest farmec perzistă acum, cînd iarna a început să cureţe cu mătura-i uriaşă şi frunzele de pe copaci şi verdeaţa de pe dealuri, dar eu le-am văzut în deplină splendoare, împodobite de parfumul amintirilor unui trecut de petreceri în vechile conace boereşti. De pe înălţimile dealurilor ce domineazǎ valea Fisticilor parcă şi astă-zi se aud răsunînd ţiiturile lăutarilor vestiţi pînă în ţinutul Iaşilor şi chiotele prostimei ridicîndu-se in slavă pentru a mulţumi boerului cînd desfunda o butie, să bea cu toţii dintr'insa.

Un moment scuzaţi. Să răspund chelnerului.

— Nu, n'am sunat eu.

Incă o notă rea pentru acest oraş. Aparatul de însemnare al numărului camerei din care s'a sunat este stricat. Din cinci în cinci minute o faţă displăcută crapă uşa, întroduce capul:

— Dv. aţi sunat?

— Nu, n'am sunat eu. Vezi alături.

S'a dus. Să mă grăbese să nu vie să-mi ia cerneala şi condeiul.

Azi m'am sculat pe la şapte. Te culci la opt, tot e bine căpoţi dormi atît. Soarele, în odae, de abia începuse să brăzdeze tavanul cu o rază îndoelnică. Ca copilul cînd îşi face primii paşi, lumina roşietică se sfia, nehotărîtă, *cînd p'ozi era să apue.*

Focul în sobă se stinsese de mult, sub cenuşă nici urmă de scîntee dar nici de căldură. Frig înăuntru, frig afară, tot mai bine afară, cel puţin am să mă pot mişca. Hai! hai! m'am îmbrăcat, am eşit.

Pe stradă; trist, pustiu şi gol.

Cafeneaua de peste drum, închisă.

In colţ, la băcănie, un băiat mătură. (Va urma).

Prima Boiangerie şi Curăţătorie Chimică
pentru haine Bărbăteşti, Dame şi Militari
LA PARIZIANU
STRADA VECHE 45
(vis-à-vis de Biserica Sft. Sava)
se execută orice lucrări atingătoare de această branşă, prompt, conştiincios şi mai eftin ca ori-unde.
Se preschimbă gulere de catifea la Paltoane si Pardesiuri
Inştiinţat prin o cartă poştală mă prezint la domiciliu.
— *Primesc comenzi din toată ţara* —

Ultime informaţii

❑ *Prinţul Gheorghe al Serbiei a părăsit eri Petersburgul.*

A. S. Regală a luat drumul spre Serbia prin Romînia şi va sosi mîne cu trenul de Ungheni de 5 şi 25 la Iaşi, de unde apoi va pleca spre Bucureşti.

❑ *D. Tona Stelian a chemat la Bucureşti pe procurorul unui tribunal din nordul Moldovei şi i-a atras atenţia asupra „indulgenţei" cu care judecă tribunalul de acolo.*

Ministrul justiţiei a însărcinat pe procuror să aducă aceasta la cunoştinţa întregului tribunal.

Presidentul a refuzat să primească îndrăzneţul respuns ce i-a trimis ministrul.

In urmă procurorul respectiv s'a presintat procurorului general de Iaşi şi i-a raportat cazul.

❑ O crimă a fost comisă astăzi în comuna Copou: numitul Gh. Vezeteu a bătut atît de crunt, cu ciomagul, pe Costache Gabarilă, că acesta a murit pe cînd era transportat la spital.

Asasinul a fost arestat şi va fi adus mîne la Iaşi. Tot mîine se va face autopsia cadavrnlui ucisului.

❑ Şedinţa Camerei de meserii care urma să aibă loc aseară, s'a amînat, din cauză că nu s'au întrunit numărul suficient de membri.

❑ Ca respuns la manifestaţia primarului Eremiade, care a figurat în capul delegaţiei vasluiene, cînd a cerut alungarea prefectului Ghica, acesta a făcut raport pentru disolvarea consiliului comunal.

❑ Consiliul comunal a votat un credit extraordinar de 4968 lei şi 95 bani pentru plata unui rest pentru lemnele furnizate în 1907—1908.

❑ **Procesul Hamangiu.**—Mîne, 22 c. urmează să se judece, precum se ştie la secţia II a tribunalului, procesul în calomnie pe care d. avocat Teodoreanu l'a intentat d-lui H mangiu.

Din partea acestuia din urmă s'a primit astă-zi o petiţie prin care cere ca tribunalul să-şi decline competinţa.

Iată cuprînsul cererei asupra căreia tribunalul se va pronunţa mîne:

D. Osvald Teodoreanu, avocat din Iaşi prin petiţia adresată d-voastră şi înregistrată la No. s'a plîns în contra mea pentru calomnie, iar termenul de judecată s'a fixat la 22 Octombrie a. c.

Din cuprinsul pretenţiunei d-sale, rezultă, în mod evident, că faptul de calomnie ce se pretinde în mod greşit că l'aş fi comis, a fost săvîrşit în exerciţiul funcţiunei mele de Procuror la Curtea de apel din Iaşi.

Deşi, din raportul ce am făcut d-lui Ministru de Justiţie, în calitate de Procuror, nu rezultă nimic ofensător sau calomnios la adresa d-lui reclamant, totuşi, faţă cu disp. art. 495 şi următorii din pr. p., vă rog să bine voiţi a vă declina competinţa, de oarece pentru asemenea fapte nu sunt justiţiabil de tribunalele ordinare, ci de înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, iar incompetinţa în specie fiind de ordine publică, se propune chiar din oficiu.

In afară de aceasta, d. Hamangiu a trimis astăzi următoarea telegramă, care dovedeşte că d-sa nu se va presenta la judecată:

Eri v'am expediat recomandat o petiţie în procesul intentat de d, Osvald Teodoreanu, prin care cer declinarea de competinţă conf. art. 495 şi urm. din pr. pen., rog a se avea în vedere la termen.

❑ Administraţia comunală a deschis un credit de 34000 lei pentru plata instalărei unei turbine şi unui dinamo în camera vanelor rezervorului inferior şi pentru instalarea unui electomotor şi a unei pompe aspiro-refulante, — pentru alimentarea cu apă a aleelor şi şcoalei normale, „V. Lupu".

❑ Consiliul comunal a autorizat administraţia noastră comunală să rezilieze contractul de concesiune cu fabrica de conserve de la abator, declarată în stare de faliment şi să între în posesiunea maşinelor fabricei.

❑ In faţa şcoalei primare Trei Erarhi, din strada Stefan cel Mare, s'a decis construirea unui grilaj de fier.

❑ Ministerul instrucţiei a trimis diriginţilor şcolilor rurale o circulară prin care le atrage atenţ unea asupra grădinelor şcolare. Fie-care şcoală trebue să aibă cîte o grădină pentru îmbogăţirea cunoştinţelor practice ale elevilor; dirigintele va stărui ca şcolarii mai cu dare de mînă să aibă şi acasă cîte o grădină spre a'şi putea dezvolta mai bine cunoştinţele; iar la şcolile unde se poate se va aranja negreşit cîte un cîmp de experienţă.

❑ D. Dobrea Dobreanu, primarul de Huşi, a fost în Iaşi, în scopul de a grăbi lucrările de aducerea apei la Huşi. D. Dobreanu ţine să inzestreze oraşul Huşi cu apă bună de băut.

❑ După cum am anunţat, la ministerul de răsboiu se lucrează la întocmirea proectului pentru reorganizarea artileriei.

Pînă la 1 Agrilie această lucrare va fi sfîrşită şi atunci armata noastră va avea afară de cele 13 regimente de artilerie de cîmp, 5 regimente noui, adică în total 18 regimente de artilerie de cîmp.

Aceste regimente vor forma 9 brigade şi fie-care regiment va cuprinde 6 baterii de cîte 4 tunuri, adică în total 432 tunuri.

Toate aceste tunuri vor fi noui tunuri Krupp cu tragere repede, comandate şi fabricate în aceşti din urmă ani. Materialul trebuincios va fi de asemenea complectat pînă la 1 Aprile.

Vechile tunuri, în număr de vre-o 380, vor servi cadrelor de rezervă.

❑ De cîtă-va vreme s'au ivit iarăşi o serie de pungaşi, care operează în trenurile ce circulă pe linia Iaşi-Mărăşeşti.

Unui comerciant din Botoşani, care plecase alaltă-eri seară cu trenul din Iaşi în apropiere de Mărăşeşti i s'a furat o geantă în care avea mai multe hîrtii de de valoare.

❑ D. V. Botez, licenţiat al facultăţii de litere din Iaşi a fost numit suplinitor la o nouă catedră formată pe ziua de 20 Octombrie a. c. din unirea a 12 oare de la 3 materi: 6 oare de la romînă şi 3 de istorie (clasele I şi II) de la şcoala Normală „Vasile Lupu", şi 3 oare de franceză (clasa IV) de la „Liceul Naţional" din Iaşi.

Observăm atîta că nu e nici legal, nici pedagogie a se creia catedre noui în cursul anului şcolar.

❑ D. Traian Cornescu, bursier, a reuşit cel întăi, în serie la examenul de admitere la Academia regală de pictură din München.

D. T. Cornescu e absolvent al şcoalei normale „Vasile Lupu" din Iaşi. Din şcoală a arătat deosebite aptitudini la desen, canto, fiind întăiul în clasă ca şi la studii.

Asest elev desăvîrşit a produs o adîncă impresie chiar ministrului bulgar Şişmanow, cînd cu prilejul vizitei sale în Iaşi.

Toujours Trajan, era vorba ministrului, cînd vedea că acelaşi elev ţinea locul întăi la desen, la canto, la fanfară.

De atunci i s'a hotărît soarta. In loc de a se pierde ca simplu învăţător într'un ungher stingher al ţării, tînărul Traian Cornescu va da ţării sale, tot ceia ce natura l'a înzestrat şi fără a greşi prezicem acestui tînăr un strălucit viitor, care va fi spre folosul obştesc şi lauda şcoalei prin care a trecut.

❑ Prefectul de poliţie Săedulescu, căruia i s'a propus de liberali să-şi pună candidatura în locul d-nului Panu, a declinat oferta.

❑ D. Dim. A. Sturdza nu poate înghiţi nici acum lovitura ce-i s'a dat de brătienişti prin numirea d-lui Al. Djuvara la noul minister.

D. Sturdza stărue încă pentru înlăturarea titularului şi numirea d-lui Assan.

❑ La examenul în scris de capacitate, pentru catedrele de contabilitate de comerţ gradul I, au reuşit din cei 26 concurenţi prezentaţi la examen, următorii candidaţi:

Ballo Paul, Ciocîrlie I., Constantinescu D., Criveanu I., Dobrovicescu St., Galeriu A. C., Georgescu I., Iliescu C, Meeu Ilie, Militaru I., Pălănceanu P., Rădulescu A. C., Vasiliu St. şi Voculescu T.

Astăzi se va cunoaşte rezultatul examenului oral.

❑ Din Capitală ni se comunică că d. Const. Dănescu, proprietar în Ilfov şi Buzeu, fost magistrat şi ajutor de primar în Bucureşti, şi în mai multe rînduri prefect, s'a înscris în partidul conservator democrat.

Odată cu d. Dănescu s'au înscris în partidul nostru, mai mulţi prieteni ai săi între cari menţionăm pe d. G. Dănescu, proprietar, alegător în colegiul I de Cameră şi Senat din Buzău.

❑ D. vice-consul austro-ungar, cavaler de Wurzian, va plesa pe la mijlocul lunei Noembrie, în concediu de 8 săptămîni.

❑ In satul Valea Lupului, comuna Uricani, s'a ivit epidemia de scarlatină.

Tusa-convulsivă care bîntuia printre copiii din Poeni s'a stins cu desăvîrşire.

❑ De la prietinul Const. Penel, apreciatul artist dramatic, primim o cartă poştală prin care ne anunţă că a fost instalat în spitalul Colţea, unde va fi supus unei cure de Radioterapie. De şi la spitalul Colţea va fi căutat tot de d. profesor doctor Marinescu.

Prietinul Penel ne face cunoscut, spre mai marea noastră plăcere, că merge mai bine.

❑ O elevă de curs secundar din Iaşi, a cărei mamă se află arestată în străinătate, a adresat o petiţie Impăratului Austriei, implorînd graţierea mamei sale.

Astă-zi consulatul austro-ungar local a fost înştiinţat, că, în urma raportului nefavorabil al ministrului justiţiei, cererea a fost respinsă.

❑ Intocmirea budgetelor comunelor rurale din judeţul nostru, pe exerciţiul viitor, întîmpină o mare dificultate.

După cum ni se spune, cele mai multe comuni, după noua împărţire n'au nici macar 900 lei venit anual, în timp ce cheltuielele anuale necesitează o sumă de două şi de trei ori mai mare, şi venitul acelor comune este cu atît mai mic, cu cît cărciumele n'au putut fi arendate, cu toate desele licitaţii ce s'au ţinut.

❑ **Judiciare.**—Sesiunea curţei cu juri din judeţul Neamţ s'a închis ieri seara.

— Atît direcţia uzinei electrice din localitate, cît şi părinţii decedatului Baptist, au făcut apel contra sentinţei tribunalului s. II prin care direcţia a fost condemnată la 6000 lei daune, pentru accidentul mortal al lui G. Baptist.

— La Botoşani se judecă astă-zi, în continuare, importantul proces pentru anularea testamentului defunct. Wechsler.

● Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii noştri sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop; ci să o trimită prin mandat poştal administraţiei ziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 21 Octombrie.

Politica d-lui Stoicescu

Bucureşti.—D. C. Stoicescu a anunţat prietenii săi că la 15 Noembrie va face să apară un ziar al său personal.

In vederea apariţiei acestui ziar vor urma mai multe consfătuiri acasă la d. Stoicescu.

Acţiunea brătienieştilor

Bucureşti.—Mai mulţi fruntaşi liberali, membri în comitetul executiv al partidului, au hotărît să propuie d-lui Ionel Brătianu să convoace de urgenţă comitetul executiv al partidului, pentru a se ocupa cu 2 chestiuni: chestia Dunărei şi chestia convenţiei cu Austro-Ungaria.

Mişcare în armată

Bucureşti.—Pe ziua de astă-zi a apărut o mare mişcare în armată.

Mişcarea cuprinde o mare număr de mutări.

Mişcare în magistratură

Bucureşti.—Se zice că zilele acestea se va face o nouă şi mare mişcare în magistratură.

Schimbarea capitalei Serbiei

Bucureşti. — O teleyramă din Belgrad aduce ştirea că Skupcina serbească a fost convocută de urgenţă în şedinţă extra-ordinara pentru mîine.

Se zice că se va decide în mod definitiv strămutarea capitalei ţărei de la Belgrad la Kragujevatz.

Agitaţiile din Albania

Berlin.—Ştiri sosite din Albania anunţă că în populaţiunea albaneză domneşte o mare agitaţie.

Pretutindeni se ţin consfătuiri şi s'au format mai multe comitete, care au făcut jurăminte pentru a lupta şi apara interesele lor naţionale.

Ultimatum-ul Austriei

Belgrad —Ambasadorul Austro-Ungariei la Belgrad a presentat eri guvernului sîrb un ultimatum din partea guvernului austro-ungar, prin care se cere încetarea demonstraţiilor contra Austriei.

La orele 9 astă seară însă, ambasadorul Austro Ungariei şi-a retras ultimatum-ul.

Conferenţa europeană nu se mai ţine

Bucureşti.—Din Berlin se comunică că după toate probabilităţile conferenţa europeana nu se va mai ţinea.

Aceasta din cauză că Rusia nu vrea să admită ca în conferinţă să se discute chestia anexărei Bosniei şi a Herţogovinei.

Răsvrătirea unor deţinuţi

Rennes.—(Bretagne) Eri s'a produs aci o răsvrătire a prizonierilor militari; 72 soldaţi deţinuţi s'au adunat cântînd internaţionala.

Trupele au restabilit ordinea.

Boala d-lui Schoen

Berlin. — Ziarul „Norddeutsche Allgemeine Zeitung" află că secretarul de Stat la externe Schoen, căruia i-a venit de odată rău în timpul serbărei cu prilejul conferenţei internaţionale pentru drepturile autorilor, va fi silit să ia cîte-va săptămîni odihnă.

D. Kiderlen Waechter, ministrul german la Bucureşti, a fost însărcinat să dirigeze ministerul de externe pînă la însănătoşirea ministrrului Schoen.

Noua ascenziune a lui Zeppelin

Friederichshafen.—Balonul Zeppelin a făcut astă-zi la 3 şi jumătate după amiazi o ascenziune. Ducesa Vera a luat loc în nacelă cu contele Zeppelin.

Balonul ridicîndu-se a apucat direcţia spre Friederishafen, trecînd deasupra porului castelului. După o cursă de trei sferturi de oră, balonul ajunsese de asupra lacului Constanţa, unde se coborî foarte uşor, lîngă adăpostul său. Timpul era splendid.

Accident de automobil

Wiesbaden.—Pe şoseaua de la Wiesbaden la Frankurt s'a întîmplat un accident de automobil: 2 doamne au fost omorîte, iar doui d-ni şi şoferul sunt grav răniţi.

Situaţia în Balcani

Sofia.—In Sobranie au început azi după amiazi desbaterile asupra proectului de respuns la mesagiul. In acest respuns se aprobă actul de independenţă, atît de dorit de popor de mai bine de 500 ani şi care a fost impus de demnitatea statului şi de interesele poporului; proclamînd actul de independenţă, Suveranul a răspuns aspiraţiilor şi voinţei poporului, iar guvernul păstrînd exploatarea căilor ferate orientale a făcut datoria sa de stat. Reprezentanţa naţională recunoscînd gravitatea evenimentelor acordă încrederea sa deplină tuturor actelor guvernului.

*

Belgrad.—Cu prilejul reprezentărei dramei „Tsarina balcanică" a cărui autor este principele Neculai al Muntenegrului, ministrul cultelor din Serbia a trimes o telegramă principelui, care a răspuns că e încredinţat că triumful serbismului este într'o armonie frăţească, care s'a manifestat într'un chip strălucitor la Belgrad prin primirea aşa de caldă a trimesului muntenegrean Vutkovici.

*

Petersburg. — Principele moştenitor a Serbiei a părăsit azi capitala Rusiei.

Călătoria sa nu avea, cum era de prevăzut, nici un caracter oficial.

Paşici mai stă la Petersburg încă cîte-va zile. In timpul şederei sale, principele moştenitor a putut capăta impresia că cercurile guvernului nutresc o ve simpatie pentru Serbia, şi că poporul rus este gata să dea regatului Serbiei tot ajutorul moral trebuincios, dar cu condiţie, că Serbia nu va face nici un demers nechibzuit, care ar putea fi interpretat ca o provocare.

*

Constantinopol.—Liaptsoff secretarul general la externe, a fost numit al doilea delegat al Porţei pentru negocierile turco-bulgare. Arapenak, director la ministerul finanţelor e al treilea delegat; Haki Bey, ministrul de interne n'a venit azi la Poartă. Se crede că el ar fi demisionat, în în urma negocierilor cu Bulgaria.

*

Paris.—Ministrul Serbiei a fost de faţă la convorbirea foarte lungă ce a avut loc între d-nii Pichon şi Milovanovici şi cari s'au ocupat de evenimentele din orient.

*

Constantinopol.—După ziarul „Yeni Gazeta", Haki Bey, ministrul de interne a înmînat eri delegaţilor bulgari Dimitroff şi Stoianovici socoteala Porţei, socotind datoriile Bulgariei catre Turcia la 21 milioane de lire turceşti.

*

ANUNCIU

Subsemnatul căpit. Mihail Petraş, Pensionar, domiciliat în oraşul Tecuci, aduc la cunoştinţa generală, că am revocat procura şi înputernicirea scrisă sau verbală, ce am dat soţiei mele Ecaterina M. Petraş, din oraşul Iaşi str. Butu 2, înterzicîndu-i dreptul de a mai lucra pentru mine şi a mai încasa în numele meu ori-ce sumi de bani ce mi s'ar fi datorînd în baza a ori-ce fel de titlu precum şi în baza actului dotal al moşiei Poeneşti din comuna Poeneşti judeţul Vaslui arendată d-lui Gavril Munteanu, revocare care am adus-o la cunoştinţa numitei prin Notificaţiunea No. 281 a Corpului de Portărei Trib. Tecuci.

Prin urmare ori-ce plăţi făcute de astăzi înainte în mînele numitei Doamne le voi considera nevalabile.

1908, Octombrie 15

Căpit. Mihai Petraş

Inginer B. Diamant & Co.

BIUROU TECHNIC, IAŞI

Instalaţiuni de CANAL şi APĂ.
Instalaţiuni ELECTRICE de tot felul.
Furnizat şi instalat în Iaşi de la 1906—1908 379 cai electrice.
Instalaţiuni de mori automatice, silosuri, turbine.
Maşini de abu i Patent Schmidt.
Cazane de tot felul.
Instalaţiuni de brutării mecanice.
Instalaţiuni de tămplării mecanice.
Instalaţiuni de fabrici de spirt, de zahăr, de tot felul.
Motoare de Benzina „Benz" de Gaz sarac, Diesel.
Maşini de tot felul, Pompe.
Furnituri de articole technice.
Cumpărături şi vînzări de maşini şi transmisiuni întrebuinţate.

Desfacere de lămpi electrice cu preţul original

Prima-vara viitoare vom deschide în Str. Uzinei, un atelier mecanic, pentru ori-ce fel de reparaturi.

Rugăm pe domnii agricultori a se anunţa din timp.

Impregnare de curele de transmisiuni, după un sistem propriu; garantăm o durată dublă. Preparat „Perfect" pentru înlocuirea calofoniumului şi Riemenwachs, care ard cureaua şi ajută la producerea scînteilor electrice a curelelor, din care cauză se nasc accidente.

Preparat „Fix" prin care se va putea scoate piatra depusă în cazanei în cel mai scurt timp şi cu cea mai mare uşurinţă după sistemul Krupp.

Pentru împregnarea curelelor şi producerea preparatelor „Perfect" şi „Fix" vom aranja un laborator.

Dr. H. IVAINER

MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris pentru boale de copii, s'a stabilit în Iaşi. **Str. Primăriei No. 30**

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

se va muta de la 26 Octombrie c. tot în str. **Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Furnituri complecte de Croitorie, Articole pentru lucru de Mînă şi Noutăţile pentru Sezonul acesta, cele mai alese ca: Guleraşe, Rijuleţe, Pieptenaşe garnite, Gentiţe de mînă, şi **Eşarfe de Teatru**, toate pline de frumuseţe, Cumpăraţi numai

„LA VULTUR"

Strada Stefan cel Mare, 21—Iaşi

care vinde absolut toate cu preţurile cele mai modeste.

Mare asortiment de garnituri pentru Rochii de Dame.

O Casă mică se caută spre cumpărare.— Oferte la administr. ziarului „Opinia"

FRAŢII POLLINGHER—Iaşi

Au sosit toate Noutăţile de SEZON:

Mătăsuri, Lenajuri şi Velours

Ultimele creaţiuni din Paris şi Londra

Mare ASORTIMENT de STOFE DE ROCHII
Composées, Rayé, Ottoman, şi Chevron-Diagonal.
Postav amazon în toate culorile moderne.

LINGERIE:
Mare specialitate in trusouri de la cele maĭ modeste pînă la cele mai elegante.
Mare asortiment de bluse matineuri şi jupoane.

Rayoane Speciale
bine asortate cu Stofe de Mobile, Covoare, Perdele şi Linoleum. Mare asortiment de incălţăminte superioare şi solide.

Taftetas veritabilă C. I. Bonnet & Co. Lyon „Garanti a l'usage"
a se observa bine marca ţesută pe lisieră

Preţurile cele mai modeste. Echantilioane se trimit gratis şi franco

AGENŢI CAPABILI

se caută pretutindeni imediat
pentru articol briliant
PROVIZIONUL SE ACORDA IMEDIAT

Ofertele francate se vor adresa sub cifra „A. L. 2500“ Agenţiei de publicitate Carol Schulder et Comp. Bucureşti, Str. Karageorgevici, 18.

Căsătorie doreşte fiica unui proprietar de moşie, în vrîstă de 21 ani şi care are **120.000 mărci** avere. In afară de aceasta mai sunt înscrise **mai multe sute doamne** şi tot deauna la îndemînă ceva potrivit pentru fie-care. Domni (chiar şi fără avere) să se adreseze lui

L. SCHLESINGER, Berlin 18

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lncruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice „*Hercules*“ şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI

universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă

Renumitele sobe belgiane „**GODIN**“.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţuriile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care
VINERI
Sâmbătă şi Duminecă
CINEMATOGRAF
Pathe Freres -- Paris
— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Vineri

Preţuri populare

In fie-care Duminecă
la 3 ore ziua
MATINEU
cu preţuri reduse la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.

A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

10 lei ZILNIC

şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor *Sarîţi* pentru detaili Agenţii de publicitate „Presa“ Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Crucei 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA“
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autorităţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie
— STRADA DE SUS 138 —

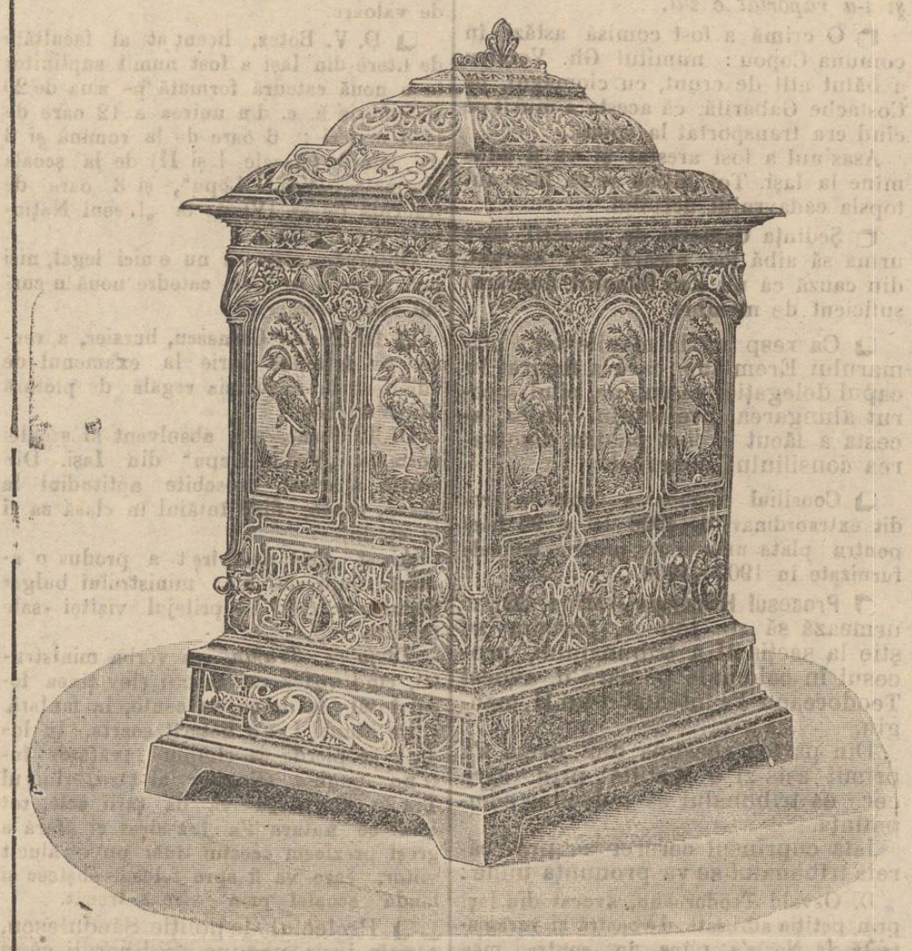

MARE DEPOSIT DE
Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă
100 vagoane depositate.
Aprovizionat cu SOBE GODIN
Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

„VICTORIA“

SOCIETATE ANONIMA DE
Asigurari generale şi Reasigurari
IN BUCUREŞTI
Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000
Intăia emisiune lei 1.000.000
Primul vărsămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII
ACCIDENTE
CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*
TRANSPORT
Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—
Strada Ştefan cel Mare No. 33

Iaşi .—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Primăriei No. 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 566. IAȘI Joi 23 Octombrie 1908

Partea recalcitrantă

Presa guvernamentală a început să vorbească.

Organul francez al guvernului, am numit pe *L'Indépendance Roumaine* aruncă vina pe Austria că *ea* se arată dărză în stabilirea punctelor din convenție. După același ziar se arată că delegații romîni se sforțează a face toate concesiile, a se aplana toate diferendele, numai și numai ca să se poată ajunge la un capăt.

Dar ceia ce uită să spună ziarul francez al guvernului, este că bieții delegați se bat de-a musca neavînd de la București vre-o indicație, căci guvernul nu a căzut de acord nici asupra maximului de cedare, nici asupra căror articole anume să cedeze.

In această lipsă de unitate de vedere, ședințele se amînă din zi în zi, se discută generalități și însuși ministrul țării la Viena, acela care reprezintă statul romîn, interesele vitale ale țării și în specie guvernul Măriei Sale Regelui, nu numai că n'are răspuns la notele sale, dar nici prin persoanele de încredere trimese nu poate căpăta lămuririle cerute.

Atitudinea scandaloasă a guvernului romîn față de comisiunea trimeasă la Viena, mai ales față de ministrul țării din capitala Austriei, a pus într'o proastă lumină vaza guvernului în ochii Austriei.

Cu drept cuvînt se întreabă cei de la Viena, trebue să fie ceva putred la București, de se îngloadă așa de adînc afacerile țării, și simțind rostul moral al guvernului, se arată și ei dîrzi în cererile lor.

Cei de la Viena știu foarte bine că în guvern sunt 2 curente: unul industrial de protecțiune, reprezentat prin d. Emil Costinescu, singurul ministru negustor care a tras și trage foloase colosale materiale din tariful vamal prin chiroanele și mobilele ce le fabrică d-sa; și al doilea curent agricol industrial, reprezentat prin alți miniștri.

Pentru dl. Sturza de pildă e foarte normal lucru a se da avantaje industriei austriace prin scoborîri de tarife, numai și numai să se înlesnească exportul de vite și cereale. Vechiul răsboiu vamal între noi și Austria, care a adus că nu s'a exportat de cît un bou într'un an, ne stă de pildă vie nouă.

Austria e încătușată de Ungaria, care are aceiași situație ca și noi; holde intinse, vite multe, industrie agricolă și mai multă. Și Ungaria își are piața de desfacere Viena.

Doar primarul Vienei, dr. Lueger, singur a afirmat acest lucru, și măcelarii vienezi în protestele lor, aceasta au cerut, deschiderea granițelor austriace pentru vitele romnești.

Și glasul tuturor sună în pustiu; cei dela Pesta știu să dicteze Vienii și noi continuăm de a fi tributari Austriei. Peste 3 miliarde bani au eșit din țara noastră pentru putregaiul de manufactură, barhitul nemțesc de la Brün, și noi abia am vîndut de cîte-va sute de milioane în răstimp de 20 de ani.

Cei de la Viena știu să cînte pe chitara maghiară arii de așa natură ca cei de la București să joace. Și, Doamne, cum să nu fie dărzi să cînte arii ungurești pentru noi, cînd cabinetul din Viena dictează politica noastră, chiar cea de partid.

Partidul liberal a deschis dâra.

In 1895 partidul liberal e adus la putere prin înrîurirea directă a cabinetului din Viena, în vederea vizitei Impăratului Frantz Ioseph la noi în țară. Liberalii agitase în țară pe tema legilor conservatoare: legea maximului taxelor comunale, legea minelor și mai ales pe *chestia națională*. Dl. D. A. Sturza declarase de nemernici pe miniștrii țării noastre, cari nu se amestecau în afacerile Ungariei. Agitarea naționalistă reușise a denunța și banii ce plătea statul romîn pentru școlile, biserica și presa din Ardeal.

Cabinetul Sturza din 4 Oct. 1895 a fost impus de la Viena, pentru a se avea liniște în țară; dar același d-n Sturza a venit în 20 Octombre la Iași și a făcut *scuzele* din sala Pastia.

Viena n'a uitat faptele. Si astăzi după 13 ani, avem aceiași oameni, tot dl. D. A. Sturza premier și șef de guvern, el ministrul scuzelor.

N'ar fi de mirare dar, ca același d. Sturdza să vină azi și tare pe recunoștința cabinetului din Viena să făgăduiască Austriei satisfacerea a foarte multe din cerințele condiționate ale Austriei; ba încă el să se facă promotorul introducerei în comisia Dunăreană a Serbiei și Bulgariei, ca puteri riverane.

Omul care s'a scuzat toată viața, mai ales către Austriei, să se creadă astă-zi obligat a ceda pentru ultima dată.

In acest înțăles luăm nota oficioasă din organul francez al guvernului, că cu toată nota de împăciuire din partea delegaților romîni la Viena, se prea poate ca guvernul austriac să nu fie dispus a ceda nimica, ci a se arata *recalcitrant* și atunci nu va fi de vină guvernul, că n'a reușit să cadă de acord.

Da, guvernul liberal n'are forța morală de a impune condițiuni Vienei. Intăiu că un ministru e direct interesat în cerințile statului romîn, și deci nu poate vorbi în numele țării cu titlu desinteresat; al doilea că șeful guvernului avînd la activul său *scuzele* cum se poate impune Austriei, cînd el n'are forța morală de a se impune partidului său.

Și pe cînd la București partidul liberal se arată ros de inimiciții și competițiuni de șefie, și deci e lipsit de unitate de vedere și în materie politică și în materie economică, statul romîn sufere în ochii străinătății acea știrbire morală și materială, din cauza tocmai a lipsei de vază a guvernului liberal.

Și acum guvernul liberal se află în impas. Iar Brătenii cred că a sosit momentul să se cocoțe la șefie. Sturza a prea făgăduit Austriei că va ceda în partea industriei, și, Brătenii, se arată mai strînși din punctul de vedere al intereselor țării.

Numai așa ne explicăm de ce Austria se arată recalcitrantă.

***

Opoziția ie vinovată

Gazeta ieșană a partidului liberal filosofiază asupra concluziei foarte logice ce se trage din actuala situație în guvern: că el se va retrage.

Filosofia aceasta ie de toate zilele: visul permanent al opoziției, ori-cine ar fi ea, că regimul se va schimba. In actuala stare de lucruri, însă, credința ziarului liberal este, că permanentul leit-motiv al opoziției este pur și simplu tragic.

Partidul liberal este abea la începutul grandioasei sale opere. Această grandioasă operă, pe care a patat-o, la început, sîngele țărănesc, care, în continuare, a dat naștere la acel balamuc de legi—această grandioasă operă n'a ajuns încă la ultima ei filă. Ceea-ce a fost—nu era de cît cuvîntul dinainte al operei și partidul dă abea să se așeze pe indelete, ca să intre în fondul chestiei.

Iar opoziția, infama, nu se dă dată, ci visează bătrînul, dar veșnic tînărul leit-motiv: guvernul se duce, venim noi!

Ziarul liberal aduce și o altă acuzare opoziției: că ea hîrțuește guvernul în marea sa operă, că nu-l lasă să lucreze. Acuzarea aceasta este și nedreaptă și absolut nefondată.

Guvern, care să fi fost mai puțin turburat de opoziție, de cît actualul guvern, n'a mai existat în țara românească. Dacă opoziția n'a conlucrat formal în toate proiectele liberale, le-a combătut foarte puțin. Iar roadele rele ce le dau legile liberale, nu sunt isvorîte din criticele opoziției, ci poartă toate pecetea nepregătirei guvernului.

D. C. Stere a prevăzut perfect toate acestea și de aceea n'a fost de loc entusiast cu prilejul discuțiilor din Cameră.

Dacă guvernul va cădea—opoziția nu va avea dreptul să pretindă primă de recunoștință, căci succesul nu va fi fost al ei.

Guvernul liberal va cădea sinucis. Va fi avut meritul că a găsit, ca pretext al retragerei, o chestie patriotică: acea a convenției cu Austria. Dar nu va putea spune că a fost ținut în loc de opoziție, nici nu va putea spune, precum pretinde ziarul liberal, că e făcut, prin legile ce le-a votat, operă mare.

Căci, dacă ar fi, în adevăr, operă mare—n'ar fi recurs la spiritul comercial al directorului Băncei Naționale, ca să-i inventeze, ca platformă de retragere, o chestie patriotică.

Prin urmare: nici liberalii n'au făcut „operă mare". nici opoziția n'a recurs la clișeul guvernului pe dric.

Chestii politice

Rotația slujbelor

In organizarea modernă a învățămîntului primar s'a admis principiul *rotației*.

Iată în ce consistă: un institutor merge cu aceiași serie de copii de la clasa I la clasa IV, pentru că cunoscîndu-i mai bine, le face educația mai bună. De 15 ani, de cînd se aplică acest principiu, și a dat azi roadele sale bune.

De cît în școală rotația era cerută de însăși organizarea învățămîntului. Mulți membri ai corpului didactic s'au opus la aceasta, nefiind chemați de a o aplica în spiritul ei. Mediocri dascali la un clas, ei nu voiau să-și descopere slăbăciunea lor prin rotație, întru cît în sistemul vechiu rutină unei clase acoperea insuficiența.

S'a mai cerut de o mare parte de dascali *rotația la direcție*. Din 4 în 4 ani directorii școlilor să se schimbe pentru a se înfrupta toți colegii de înlesnirile direcției: casă, lemn, servitor, etc. etc. etc.

Rotația avînd la bază înfruptarea, deci avantajul material, n'a prins teren în forma sa nepolitică, căci s'ar fi luat din mâna ministrului de partid puterea avantajării partizanilor săi politici.

Cauzalitatea celei de a doua mentalități a rămas; dar nu pe rațiunea mecanică a celor 4 ani—olimpiacă—ci pe rațiunea politică a îmbuibării partizanilor. Astăzi prin uz mai toți directorii de școli se schimbă prin politică, partidele avînd fixați atâția profesori între care să se găsască și un competitor de direcție.

Si Iașii noștrii leagănul atâtor idei mari, a dat pilda complectii rotații la direcție prin politică.

Ideia de îmbuibare prin rotație, idee eminaminte liberală și-a găsit teren la Iași în domeniul slujbelor administrative. Primăria de Iași a dat încă de data trecută la liberali prilej de a trece prin rotație mai mulți partizani la ofițerul stării civile. Unul slujia, dar împărția leafa cu altul; unul figura în budget pentru o slujbă și ca detașat îndeplinea alt serviciu.

Ceia ce a fost în mic la comună, s'a căutat să se aplice la județ: *rotația la delegația județană*.

Si a fost dat unui profesor *în pensie*, anterior rotației în învățămînt, ca nedeprins cu noua sistemă, rotația, în școală, ci simțindu-se să fie în mod permanent la direcție să nu admită acest nou sistem nici la delegația județană și deci să nu se lese a face jocul combinărilor de club.

Liberalismul e chemat a compromite toate celea: rotația au întins'o în toate; azi uzează și abuzează de *detașeri* pentru ca mîne să uzeze alte măsuri ce pentru moment sînt bune.

Pe cînd în forma se luptă pentru fixitatea și stabilitatea slujbelor și a slujbașilor, în fond liberalii întind coarda rotației, a detașerilor și a căpătuelilor.

***

CATE-VA NOTE

Ultima definiție a actului de căsătorie ni-o dă un simpatic confrate de provincie cu numele „Deșteptarea Ialomiței":

„Nu-i țară mai puțin adevărat, că actul căsătoriei, nu-i pentru toată lumea *un paradis*; că din potrivă, pentru mulți **e un purgativ** și încă poate pentru bună parte, *un adevărat infern*".

Faptul că actul de căsătorie este pentru mulți un purgativ, explică de ce cc. Naiman Paraschivescu, proprietarul sursei Breazu, a desfăcut actul seu de căsătorie cu liberalii din Iași.

*

Fiind-că ie vorba de căsătorie, să vorbim ceva de sufletele virgine, fiind-că, în materie de căsătorie, nu totdeauna, din cauza unor anumite sconturi, poți vorbi de virginitate.

Despre asemenea suflete virgine tratează un domn Gherghel, într'un articol juridic, în care spune:

„Presa cu mîinile pline și generoase *răspîndea sămînța în sufletul virgin* al omenirei și plivind buruiana seculară și otrăvitoare de abuzuri și prejudecăți, pe ruinele lor resări și se înălță *cîmpia de smarald a libertății omului*".

La nevoe mare, ie bine și așa: respândești sămînța, în sufletul virgin, cu mînele pline.

*

'Nainte așa se întitulează piesa pe care d. Lecca o va represinta mîne la teatrul național.

Mai bine ar represinta piesa „Nazat", căci ar fi mai în curent cu mersul teatrului.

*

Nici măcar citațiile tribunalului nu-l mai pot aduce în Iași pe simpaticul Hamangiu. De aceea d-sa n'a compărut astăzi înaintea tribunalului secția II, în procesul ce-i l'a intentat d. Teodoreanu.

Mai la urmă, procurorul de Galați, care este lipsit de ori-ce rușine, va fi condamnat în lipsă.

OAMENI SI LUCRURI

Emoțiuni vechi

Am petrecut eri un ceas în localul foastei Universități, astă-zi facultatea de medicină a Iașului.

De mulți ani nu mai urcasem treptele acelei vechi și impozante clădiri, care adăpostea cu ani înainte întreg aproape Iașul intelectual, toată Universitatea, cu excepția facultății de medicină.

Doar încăperile mici din aripă aveau ceva comun cu această din urmă facultate, căci adăpostiau sălile de disecție în stare cam rudimentară, deși numărul studenților era pe atunci mai însemnat de cît contingentul de astă-zi.

Clădirea era izolată între o curte vastă și o frumoasă grădină. Treptat-treptat s'a ocupat spațiul liber cu adaose noui la clădire și cu osebire cu falnicul institut de anatomie care complectează și înfrumusețează vechiul așezămînt. In schimb facultatea de medicină era vagabondă, nomadă. Ea ocupa tot-deauna cîte un modest local închiriat, avînd o parte din laboratorii comune cu Universitatea și fiind depărtată de institutul anatomic și de sălile de disecție.

Cu timpul însă Iașul căpătă monumentala clădire a nouei Universități—vrednică de o foastă capitală a țării—și astfeliu deveni liberă clădirea universității unde se putu instala și dezvolta facultatea cea mai însemnată a Iașului, cea de medicină.

Ea n'avea încă pe atunci toate laboratoriile ce posedă acum. Am putut vedea eri un bogat laboratoriu de medicină legală și unul de parasitologie, ambele fiind creațiuni noui, cari au luat ființă în sediul de acum al facultății. Mijloacele la îndămîna studenților de astă-zi sunt mult mai bogate de cît cele de acum numai 10—15 ani și, ori-cît de încet ar fi, progresul științific e real și simțit.

Dar localul vechei Universități nu e numai pentru elevii foastei Universități un focar de cultură, ci unul de intense emoțiuni legate de amintiri. Urcînd scările mari de piatră, am resimțit un moment reimprospătate toate acele reminiscențe, adînci săpate în gînd și în simțire, ale adolescenței bogată în senzații și emoții. Dintre toate, mai cu seamă, ziua bacalaureatului.

Aci în locașul vechei Universități trăiau toți candidații, ziua cea mare, cea decisivă a bacalaureatului. Aci era pragul de încercare și aci se desfășura lupta teribilă pentru cucerirea unui loc pe băncile Universitare; aci se dădeau primele teze—eliminatorii—și se țineau acele examene grele, capricioase, une ori absurde, de care erau legate cele mai variate și mai colorate legende; aci se întîmplau căderile une-ori mortale, alte ori eroice și aci în fine puteai culege laurii primelor succese mari, căci bacalaureatul era incomparabil mai greu ca ori-ce examen de facultate.

Generația de acum—a epocei fără bacalaureat—nu va putea cunoaște nici odată emoțiunile generațiunii de atunci și nu va putea simți nici odată temerea duioasă, cu care candidatul de pe atunci aștepta ivirea răposatului „Moșu Alexandru" din cancelaria comisiunii, de unde avea să aducă lista reușiților. Emoția bacalaureatului avea în adevăr ceva epic.

Rodion.

Rolul medicului de plasă

In articolul publicat de curînd în rubrica „Oameni și lucruri" sub titlul „Doctorese" s'a amintit în treacăt despre activitatea puțin rodnică a medicilor de plasă, față de o populație refractară cum este acea de la țeară. La aceasta răspunde un medic de plasă în activitate, arătînd că în momentul de față activitatea medicală rurală e mult mai întinsă și mai utilă de cum se credea în genere și că medicii de plasă își îndeplinesc misiunea lor înaltă cu zel și devotament, lucru de care—de altfeliu—nu ne îndoim un singur moment.

Iată ce ne scrie domnul dr. Ioan Popescu, medicul plășii Codru, județul Iași:

1). O lege sanitară nouă nu există încă. Există însă un proiect de lege sanitară, a cărui votare se așteaptă din an în an. Medicul de plasă, actualminte, se conduce tot după legea sanitară veche, care ar fi foarte bună dacă numărul medicilor de plasă s'ar înmulți, astfel ca fiecare comună să aibă un medic, iar înmulțirea numărului de medici de plasă e prevăzută în legea sanitară veche, actualminte în vigoare încă.

2). Starea de lucruri, relativă la activitatea medicului de plasă, descrisă sub formă spirituală, de fapt mordantă, a dispărut cu venirea ca ministru de interne a regretatului V. Lascar și cu votarea regulamentului serviciului sanitar rural, cînd serviciul sanitar rural a fost purificat, îndepărtîndu-se toate elementele neactive din el. Actualmente nici chiar suplinitorii medicilor de plasă, pe timpul concediilor lor, nu pot a se mărgini numai la vizitarea comunelor și facerea proceselor verbale de inspecțiune, astfel sunt de strict ținuți, de starea lucrurilor să facă treabă. Astă-zi, în afară numai poate, de excepționale cazuri, activitatea și serviciul medicului de plasă e dintre cele mai penibile și în același timp mai fertil, și se face în condițiuni superioare, de multe ori, serviciilor medicilor urbani care sunt supuși la mai multe influențe politice ca medicul de plasă și oprit deci de a-și face totdeauna datoria.

3). Rolul medicului de plasă e de a îngriji pe sătenii bolnavi și ale da medicamente. Astăzi bolnavii de difterie rar mor la țară, la oraș sunt mai mulți morți de difterie.

Medicul de plasă distribuie multă chinină. Foarte adevărat. Dar știința medicală nu are alt medicament special și mai sigur în contra febrei, în afară de chinină.

Or, în general mai toate boalele sunt însoțite de febră, deci urmează întrebuințarea chininei" în cele mai multe cazuri. Cine dintre noi, din fașă chiar, nu a luat chinină? In chirurgie, la faceri, de cele mai multe ori să dă chinină.

Boalele hirurgicale medicul de plasă le trimite la spital; dar ce face medicul de oraș cu asemeue boale? Evident că tot la spital le trimite. Boalele grele medicul de plasă le trimite tot la spital, același lucru face și medicul urban cu bolnavii saraci.

Boalele molipsitoare, medicul de plasă le caută în infirmeriile comunale—sau în spital și nici odată nu le ascunde, ci le declară imediat, chiar cînd diagnoza nu e bine stabilită, căci așa și cere legea. In comunele rurale, astăzi, aceste boale epidemice nu mai fac ravagiile de odinioară, iar cînd medicul de plasă ar declara o epidemie cu mai mult de 5 cazuri, excepțional de rar i se întîmplă să nu aibă o inspecție sanitară urmată de pedepsă. Azi la țară se fac verificările decesetor, în vederea descoperirei vre unei epidemii și cînd în registrele stărei civile văzute de medic cel puțin de 2 ori pe lună, se găsește trecut vre un mort în etate mai mare de un an, serviciul sanitar se alarmează și cercetează însuși medicul de plasă cauza, cînd, dacă a fost vre-o boală molipsitoare, e pe loc oprită de a se întinde și face ravagii. La țară astă-zi epidemiile sunt limitate la cîteva cazuri, care dispar de urgență, și din nefericire, majoritatea epidemiilor sunt duse la țară tot de la orașe.

4). Dar cel mai însemnat rol pe care-l are medicul de plasă și de care se achită în limitele posibile, e de a supraveghea sanatatea săteanului, de a-l feri de boale, de a face ca legile și regulamentele sanitare să se respecte și se vor respecta din ce în ce mai mult, pe măsură ce medicul de plasă va fi mai la adăpostul lovirilor politice. Exemple: Medicii de oraș cînd erau chemați pentru boale molipsitoare, la țară, sau cînd le veneau la consultații săteni cu boale epidemice, nici

odată nu declarau acele boale. Ca urmare epidemiile luau proporţi mari şi făceau ravagii la ţară. Astăzi, aş admira curajul acelui medic urban, căruia venindu-i un bolnav, de la ţară, cu boală molipsitoare nu ar declara cazul. Bine înţeles acel curaj ar fi scump plătit în urmă. Ei bine această disciplină a medicului urban, a făcut-o *medicul de plasă*, aşa cum e el, neînconjurat de reclamă şi pompa medicului de oraş.

Astă zi băuturile şi alimentele debitate la sate sunt controlate, analisate şi fără milă confiscate cînd ele sunt de rea calitate. Astă-zi fabricele şi industriile insalubre din sate se feresc de a contaveni legilor sanitare.

Cînd aşi găsi la ţară focarele de infecţiune ce se găsesc prin unele mahalale şi pe lîngă unele fabrici din Iaşi, aşi închide în 24 oare şi aş aduce la faţa locului pe toţi inspectorii sanitari şi administrativi.

Azi la ţară cîrciumile au vase cu apă, cu robinet pentru spălarea paharelor cu care consumă sătenii; localurile lor se ţin curat în limitele felului de construcţie. Căsăpiile rurale nu mai ţin atîrnate afară maţe (intestine) de animale pline cu necurăţenie şi aşa cum sunt scoase din animale după tăerea lor, cum spre exemplu ţin mai toate căsăpiile din Iaşi. Mai ult, astă-zi arendaşul şi proprietarul dă muncitorului hrană bună, iar cînd muncitorii se îmbolnăvesc, doi sau mai mulţi de odată, medicul de plasă impune arendaşului şi proprietarului înfiinţarea de infirmerii, dacă crede necesar, îngrijirea de bolnavi, aprovizionarea cu medicamente, etc. şi arendaşul se supune, suportă cheltuelile căci n'are încotro.

Muncitorul străin, găsit suferind de vr'o boală molipsitoare, pe moşia cuiva, este imediat expediat în ţara sa, iar populaţia rurală e ast-fel la adăpostul bolelor molipsitoare ce aceştia le-ar aduce.

Dar medicul de plasă are încă de efectuat o sumă de acte medico-legale, certificate pentru scutiri de strajă, de loviri, etc. ce se rîdică peste o sută pe an şi pe care, aproape în totdeauna, cred că le face gratuit. Mai sunt autopsiile medico-legale, pe care, cînd mai ales vremea e de tot rea, tot medicului de plasă îi sunt lasate, bine înţeles tot gratuit, de şi parchetul are plătit un medic legist.

Medicul vizitează regulat toate şcoalele rurale, unde se spală duşamelele, cînd sunt murdare, regulat şi se ţine curat ca şi la oraş. Controlează vaccinările şi revaccinările, controlează pe agenţi şi pe moaşe pe care-i ţine din scurt cu atribuţiile loc şi în curent cu cunoştinţele necesare lor. Iar azi, nu mai departe, cred că mai toate comunele au infirmeriile gata de a primi în ori ce moment cazurile eventuale de holeră ce s'ar ivi,

Dezinfectările se fac şi la ţară, nu cu etuve scumpe; ci prin lipirea pe jos, văruirea complectă a caselor, spălarea lucrurilor şi aerisirea lor şi prin degajarea de vapori prin formalină în cantitate suficientă timp de 7 oare, cu ferestrele şi uşile închise ermetic prin lipire cu hîrtie; în urmă se face pulverizări cu vermorul, etc.

Medicul de plasă mai întreţine o corespondenţă foarte mare, ca şi a administratorilor de plasă şi altor autorităţi, fără insă cheltueli de cancelarie şi fără secretar.

Dar chiar înmormîntările sunt supraveghiate şi controlate.

Iată pe scurt şi incomplect, care e astăzi activitatea medicului de plasă.

Numai în ceea ce priveşte atribuţiile medicului de plasă la No. 4, pentru care se cere oare care asprime de caracter, credem şi noi că sunt cam incompatibile cu firea blîndă şi veşnic arătătoare a sexului femenin.

De sigur că starea sanitară a populaţiei rurale e spăimîntător de rea; dar noi n'am făcut aci de cît să arătăm şi putem ori cînd proba cu fapte, veracitatea celor afirmate, că activitatea medicului de plasă e departe de a fi *un dolce farniente*.

Atribuţiile medicului de plasă sunt penibile, îi se cer sacrificii mari pentru îndeplinirea lor, pe care sacrificii însă, sunt convins că toţi medicii de plasă de azi le fac fără murmur, de oare ce ele sunt pentru ţară, pentru popor.

MIŞCARE INTELECTUALA

Chestii şcolare

III.

Folosul limbelor străine

Terminînd ultimul meu articol asupra manualelor didactice pentru învăţarea limbelor străine *) făgăduiam să revin asupra foloaselor din punctul de vedere material, ce decurg din învăţarea temeinică a limbelor străine. Foloasele intelectuale sunt evidente şi nu pot fi de nimene tăgăduite. După cum un om, care ştie carte, e mult mai superior în toate privinţile de cît un agramat şi inalfabet, tot aşa un om cult şi intelectual e mult mai superior dacă pe lîngă limba sa maternă mai posedă una sau mai multe limbi străine, de cît unul care nu ştie o limbă străină. Limbile străine lărgesc cercul nostru de vedere şi ne apropie mai mult idealelor omenirei. Ele sunt un mijloc excelent pentru îmbunătăţirea sufletului nostru şi pentru desvoltarea spiritului şi intelectului omenesc. Munca, răbdarea şi perseveranţa, ce se cer la învăţarea limbelor străine ca să ajungem la ţintă, formează caracterul tineritului şi oţelesc tăria voinţei. De asemenea ele întăresc memoria şi exercită un reflex binefăcător asupra modelărei şi stilizărei limbei materne. Afară de aceasta cunoaşterea capodoperelor literaturilor străine în original ne pune în poziţie de a apreciadirect aceste opere şi ale admira mai mult de cît cea mai bună traducere în limba maternă — precum o copie—ori cît de reuşită—a tabloului unui mare artist, nu poate să ne captiveze cum ne-ar captiva privirea originalului său. Pe urmă cunoscînd limba diferitelor popoare ne putem forma o idee precisă despre starea intelectuală, despre moravurile, obiceiurile precum şi despre idealurile lor.

Dar, un exemplu din experienţa mea proprie în această privinţă. Am calaborat şi am stat cîte o lună-două în 3—4 diferite răstimpuri în marele imperiu vecin, dar necunoscînd limba rusească şi nici-o altă limbă slavă, nu pot să zic că ştiu ceva despre Rusia sau despre poporul rusesc; din contra deşi n'am fost în *Olanda* de cît o singură dată şi aceasta numai pentru 3—4 săptămîni, totuşi am cunoscut foarte bine şi de aproape poporul olandez, limba olandeză nefiindu-mi cu totul necunoscută.

Tot acelaş lucru pot să zic şi despre *Anglia* şi *Italia*, unde de asemenea am fost pentru o singură dată şi pentru un scurt timp. Dar *Germania* şi *Franţa* le cunosc mai de aproape, nu atîta fiind-că am stat un timp îndelungat în aceste ţări, ci fiind-că cunosc mai profund limbele lor. Deci fără cunoştinţa limbei sale nu putem cunoaşte mai de aproape un popor.—In vechime cunoştinţa limbelor străine era foarte restrînsă şi persoanele ce cunoşteau o limbă străină erau rare; totuşi se zice despre *Mitridate*, regele Pontului, care a trăit în secolul al 2-lea înaintea erei noastre, că cunoştea 22 de limbi. Şi în evul mediu afară de limba *latină*, care era limba internaţională ca să zic aşa a tuturor savanţilor respîndirea limbilor străine era restrînsă şi numai din secolul al 19-lea, care e eminamente secolul comunicaţiilor repezi, cînd popoarele au început să se apropie mai repede, unele de altele, s'a simţit şi marea nevoie a învăţărei limbilor străine nu numai pentru scopuri *intelectuale* dar şi pentru *comunicaţia directă* între diferite naţiuni, mai ales pentru *comerţ* şi pentru *transport*. Astăzi limbile străine sunt foarte necesare; ele samănă unor scrisori de *credit* şi de *recomandaţie* pe care cînd le arăţi eşti pretutindeni primite cu braţele deschise. Dar care din limbile străine sînt necesare şi folositoare absolvenţilor şcoalelor noastre? Sunt cele 4 limbi străine, care se învaţă (aşa cum se învaţă!) în şcoalele noastre secundare de o potrivă folositoare (franceza, germana, italiana şi engleza), sau unele din acestea trebuie abandonate şi înlocuite prin alte mai necesare din punctul de vedere geografic? Voi respunde la această întrebare într'un alt articol.

Prof. Dr. N. G. Dossios.

*) Vezi *Opinia* No. 556 din 10 Octombrie a. c.— N. R.

Cumparaţi Bilete pentru Loteria 4 Clasa V1 a Regatului Romîn

Cu tragerea de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembre 1908

de la Noua şi Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAŞI (Piaţa Unirei)

Dacă voiţi să fiţi CONŞTIINCIOS servit la toate clasele şi să primiţi plata cîştigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat şi până acum.

Un Loz întreg Lei 160 -0 jumatate loz Lei 80 - Un sfert de loz Lei.40 Una optime lei 20.

Litere-Ştiinţa-Arte

Din istoria comerţului la Romîni (băcănia) de D. Z. Furnică. Buc. Socec 600 pag. Preţul 10 lei.

Forma galantă supt care se prezintă lucrarea, ascunde o mare lipsă de fond. Cetind prefaţa şi cele 260 documente, luate în mare parte după N. Iorga, te lasă cu impresia că autorul toate celea a studiat numai băcănia nu.

E de ajuns a pomeni că autorul nu pomeneşte nicăiri de Carvasara, scutirile şi miluirile făcute, pentru a ne face idee de superficialitate.

Planşele colorate, facsimilile de documente, portretele de negustori nu pot împlea lipsurile.

Cum are să se scrie azi complect istoria comerţului, cînd nu se ştie, nici publicat nu e mai nimic de *carvasarale*, de viaţă internă a tîrgurilor ca Bucureşti şi Iaşi, şi nici chiar catalogul de nume de mari negustori şi de specii de negustori nu ne arată nici pe a zecea parte din celace trebue să se ştie.

Ne place rîvna autorului, dar cu materialul dat în pripă de N. Iorga şi cu cele ce cunoaşte d. Furnică nu e de ajuns.

In diplomatica locală a Bucureştilor şi a Iaşilor se va găsi atita material istoric că intra acolo trebue îndreptată atenţia, mai ales că nici Gion nici Bogdan în istoria Iaşilor şi a Bucureştilor nu ne-a dat materialul necesar.

*

Henri Brison îşi publică acum amintirele sale din timpul afacerei Dreyfus. Fostul prim-ministru a fost martor şi părtaş la cele mai zguduitoare evenim nte cari se leagă de istoricul proces şi de ideea revizuirii.

De aceea volumul său va fi cetit cu cel mai viu interes şi va reînvia un moment o celebră afacere pe cale de a fi uitată.

*

STRUNA ZILEI

„INDULGENŢA"

D. Hamangiu nu se va prezenta astă-zi la proces. D-sa a adresat magistraţilor iaşani o petiţiune şi o telegramă...

«OPINIA»

Astă-zi magistraţii ştiu
Că, sever prin excelenţă,
Pentru sine—Hamangiu —
Cere însă... indulgenţă

Informaţii

❑ **Birourile Redacţiei şi Administraţiei „Opiniei" s'au mutat în casele din strada Primărie No. 30 (vis-a-vis de Cassa de Scompt).**

❑ Privitorl a declararea vacantă a scaunului de deputat al d-lui G. Panu, ziarul liberal *Secolul* publică următoarele:

Nu s'a declarat nici o vacanţă de deputat la colegiul II din Iaşi, şi nici nu se poate spune încă dacă prin numirea d-lui Gh. Panu în postul de censor al Băncii Naţionale, colegiul d-sale va fi sau nu declarat vacant. Chestiunea aceasta este o controversă şi numai Camera este suverană în a decide spre a stabili un precedent pentru cazuri identice.

După cum se vede la Centru, probabil după indicaţiile de la Iaşi, se caută a se evita alegerea parţială, care ar fi o nouă dovadă de slăbiciunea guvernului. De aceea se pune înainte enorma enormitate, că nu se ştie dacă există sau nu incompatibilitate între un mandat de deputat şi o funcţie publică!

❑ D. dr. S. Cernoianu, medicul veterinar al zonei a III-a Iaşi, a fost transferat la dispărţirea Zimnicea din judeţul Teleorman în locul d-lui dr. St. Bosie transferat la Iaşi.

❑ **Sft. Sinod şi posturile.**—Comisiunea aleasă de Sf. Sinod, pentru a studia chestiunea posturilor şi a taxelor, pentru serviciile bisericeşti, întrunindu-se în prezenţa d-lui Spiru Haret, ministrul instrucţiei publice, a hotărît să se înştiinţeze credincioşii că după biserica ortodoxă trebue să se ţină numai următoarele posturi: Miercurea, Vinerea, Postul Mare. Naşterii, Sfinţilor Apostoli, Sfintei Marii, Ziua Crucei şi ajunurile.

Ori-ce alte posturi nu sînt obligatorii, ale unele chiar condemnabile, cum sînt, de pildă: postul negrilor care de bună seamă este de provenienţă eretică, postul Sîmbetei, al Duminicei etc.

Postul de Luni de şi este cuviincios totuşi nu este obligator.

P. S. Gherasim Timuş, Episcopul Argeşului, a întocmit un raport asupra acestei chestiuni, pe temeiul căruia Sf. Sinod a dat o enciclică prin care opreşte posturile ce nu sînt hotărîte de biserică şi ori-ce taxe neprevăzute de lege pentru diferitele servicii bisericeşti.

❑ D. Dobroviei, directorul general al închisorilor va sosi Sîmbătă în localitate, cînd va inspecta în amănunţime penitenciarul central din localitate.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Parthenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, care se află în capitală, se va reîntoarce în localitate în cursul săptămînei viitoare.

❑ Inaugurarea antrepozitelor din localitate nu se va face de cît probabil în Februarie sau chiar în Martie viitor.

Strămutarea birourilor în noul local se va face atît de curînd, de oarece mai sunt de construit magaziile şi linia ferată.

❑ După cum am anunţat, batalionul al III-lea din regimentul 13 Stefan cel Mare se va muta în strada Ghica-Vodă.

Batalionul se va muta în localul cazărmei pompierilor.

Mutarea se va face la 1 Noembrie a. c.

❑ Duminică, serbătoarea Sfîntului Dumitru, se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Sf. Dumitru Misai din Tatarăşi.

❑ Am anunţat acum cîtva timp, că din cauza neînţelegerilor dintre liberalii din Roman, 3 consilieri comunali d-nii: Decher, Apostol şi Mârza au demisionat.

Ministerul de interne a respins aceste demisii, iar d. Delimarcea prefectul judeţului, face sforţări pentru a se ajunge la o împacare.

Cei trei membri demisionaţi însă, refuză să ia parte la dezbaterile consiliului.

❑ Moşia Văleni cu toată înzestrarea ei, proprietatea defunctului Baron Victor Styrcea, care a fost testată d-lui Baron Ioan Styrcea a fost evaluată la suma de un milion de experţii numţi de tribun. Roman.

Comisiunea a fost compusă din d-nii Scarlat Stan şi Ioan Theodorescu avocaţi şi domnul Stefan Zarifopol fost senator.

❑ Din Paris ni se comunică că eruditul nostru istoric, dl. A. D. Xenopol, profesor al Universităţei din Iaşi, şi-a început eri conferinţele sale la Collège de France.

D-sa va ţinea în totul 8 curesuri: fiecare Marţi şi Vineri, despre „Istoria şi starea socială a Romîniei".

❑ D. M. Carp, licenţiat în litere, profesor definitiv. a fost numit director de studii la şcoala fiilor de militari din localitate.

❑ D. Al. Djuvara, ministrul comerţului şi industriei, lucrează actualmente la două proiecte de lege pe care le va depune în Parlament la începutul sesiunei.

Primul proiect este privitor la modificarea legei pentru încurajarea industriei naţionale.

In acest proiect dl. ministru va introduce toate industriile care nu era trecut în actuala lege.

Al doilea proiect priveşte reorganizarea ministerului. In acest proect se vor prevedea condiţiuni de admisibilitate în funcţiuni.

Se vor numi în funcţiuni persoane care posedă titluri în specialiatatea comorţului şi industriei.

Funcţionarii nu vor putea fi daţi afară din slujbă de cît pentru anumite abateri de la datoria lor.

Cei cari, la aplicarea legei, au un stagiu de 2 ani în minister vor beneficia de foloasele acestei legi, chiar dacă nu au titlurile corespunzătoare funcţiunei ce ocupă.

❑ In astă-seară trupa de comedii a d-lui Niculescu-Buzeu va da la Circul Sidoli a treia reprezentaţie.

Se va juca hazlia comedie „Mache Somnabulului".

❑ Ministerul instrucţiunei publice a trimes o circulară direcţiunilor şcoalelor secundare din locatitate, prin care le aduce la cunoştinţă că, în vederea că de la 1 Octombrie s'au sporit salariile şi gradaţiile profesorilor.

Salariile domnilor profesori vor fi de 860 lei lunar; iar gradaţiile calculate la această sumă adică: intăiul termen de gradaţie va fi de lei 54; al doilea de 108; al treilea 162 şi al patrulea de 216.

Domnii profesori de religie vor rămîne ca şi în trecut, cu salariile şi gradaţiile pe cari le-au avut.

Domnii maiştri de muzică, desemn, caligrafie şi gimnastică, cari au avut lei 150 lunar, vor avea de aci inainte 180 lei lunar; gradaţiile vor rămîne însă neschimbate.

Pentru aceste măriri de salariu nu li se va reţine nici un spor.

Domnii profesori suplinitori, care nu au numărul complect de ore—adică 12—vor fi plătiţi precum urmează: 8 ore, lei 210; 9 ore, lei 270; zece, lei 300; 11 sau 12 lei 360.

La aceste sume se ver aplica reţinere de 10 la sută pentru Cassa Şcoalelor, 10 la sută pentru casa pensiilor şi 3 la sută pentru stat.

Maeştrilor de muzică şi gimnastică li se vor considera şi plăti, peste cele 2 ore regulamentare, numai două de ansamblu, făcute în cursul săptămînei, fie Joia sau Sîmbăta.

Vor fi supuşi la taxa de 20 la sută pentru Casa şcoalelor profesorii sau maiştri suplinitori numiţi în posturile de directori, secretari, bibliotecari, supraveghitori de ordine sau alte posturi, prevăzute în budget cu salariu sau diurnă.

❑ D. Romulos Voinescu, inspectorul general al poliţiilor din ţară, se află de alaltă-eri la Botoşani, unde inspectează poliţia de acolo.

DIVERSE

— Lucrătorul Th. Vizitiu din strada Conta No. 7 a primit eri în vizită pe doi prieteni ai lui Petru şi Mihai Mazilu, de la care a primit şi o sdravănă bataie.

Aceştia doui i-au aplicat mai multe lovituri cu ciomegile cauzindu-i grave leziuni.

VASLUIUL

II

Un oraş al provinciei.—Oameni şi lucruri—Un restaurant şi un hotel.—In jurul oraşului.—Tîrgul nou şi vechiu—Sfaturi pentru vizitatori.

— Mergi, conaşule, la ţară?

— Nu, moş Ionică. Astăzi nu.

Plăcută figură moş Ionică, surugiu de pe vremuri cînd nu iscodise oamenii trenul.

Mi se fixase întîlnire pentru a tranşa definitiv afacerea la opt. De cîte ori, vai, am tranşat'o, de la Iulie încoace, tot la opt dimineaţa!

Puteau să tot fie şapte jumătate, opt fără un sfert. Aveam vre-o trei ceasuri în faţa mea căci, mulţumită experienţei, ştiam ce însemnează întîlnire la opt. Pînă azi nu putusem încă vizita oraşul aşa cum îmi place mie; nu o vizită o călătorie de descoperiri.

De mult văzusem prin ferestrele palatului, deschizîndu-se o stradă dreaptă de la un capăt la altul, ridicîndu-se pe nesimţite către o culme necunoscută. Simţul meu de amator al urmelor de altă dată, nu mă amăgise. Partea aceasta trebue să fie cuibul din care a eşit restul tîrgului. Părinţii noştri, mai puţin copleşiţi de murdara nevoe, au ştiut în totdeauna să aleagă părţile cele mai poetice ale ţinuturilor în care se stabileau şi în care şi trăiau zilele lipsite de sbuciumările ce umple pe ale noastre. De aceea chiar, părţile mai vechi ale oraşelor sunt aşezate pe înălţimi, de unde priveliştea se întinde nesfîrşită, pe cînd noi ne grămădim înfundindune în locurile mlăştinoase şi insalubre, cu orizonturi închise, pentru că pe acolo trec drumurile de fer care ne aduc bogăţiile pentru a ne aduce luxul otrăvitor de inimi şi suflete.... Strada se tot ridică. In dreapta, în stînga, case gospodăreşti cu păreţi groşi şi trainici, despărţite unele de altele prin grădini întinse cu pomii roditori sădiţi de străbuni. Ici, colo vile neruşinate imitînd stilul elveţian. Oraşul nou a mai făcut o incercare de a pătrunde în cel vechi; trotuarele altă dată strîmpte le-au lărgit. Incercarea a fost zadarnică şi nici n'au perseverat. Partea adăogată a rămas mai pretutindeni, neacoperită de dale; iarba a crescut şi paşnicii locuitori trec tot pe aceleaşi pietre care au văzut odinioară antereele şi işlicele în grelele faleturi.

„Este strict oprit a intra în grădină cu cîni, a calca iarba....

Culmea necunoscută este o vastă grădină. Din alea principală, la dreapta, se deschide o altă alee, care te duce la un fel de ceardac. Jos, o vale se presintă, tăinuită de aburii groşi ce se rîdică din Bîrlad, iar dincolo, peste vale, aşezate pe un pat de nori deşi, dealuri acoperite cu livezi, alergînd unul după altul departe, spre nesfîrşit. Şi mintea dezlănţuită porneşte tot inainte, trece dealurile către necunoscutul veşnic dorit, nici o dată atins.

Cu atît m'am ales din călătoria mea de descoperiri. Un sfat însă, dacă mergeţi să vizitaţi, Vasluiul, ajunşi în dreptul prefecturei, apucaţi pe strada ce se deschide în faţa Dv., dreaptă de la un capăt la altul, rîdicîndu-se pe nesimţite către o culme necunoscută. In grădină, de pe alea principală, faceţi la dreapta spre ceardac. Apoi vă puteţi întoarce la gară, dacă nu cum-va aveţi din întîmplare ceva de descurcat cu Administraţia.

Vaslui, 17 Octombrie 1908

Eugen Denize

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

se va muta de la 26 Octombrie c. tot în str. Lăpuşneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Furnituri complecte de Croitorie, Articole pentru lucru de Mînă şi Noutăţile pentru Sezonul acesta, cele mai alese ca: Gulerase, Rijulete, Pieptenaşe garnite, Gentiţe de mînă, şi Eşarfe de Teatru, toate pline de frumuseţe, Cumpăraţi numai

„LA VULTUR"

Strada Stefan cel Mare, 21—Iaşi

care vinde absolut toate cu preţurile cele mai modeste.

Mare asortiment de garnituri pentru Rochii de Dame.

NOUL SALON DE MODE

Nineta Georgescu

Iaşi, Strada Sculescu No. 1

Confecţionează cele mai drăguţe Pălării pentru Doamne şi Domnişoare

Noutăţi pentru sezonul de iarnă

Primeşte comande şi reparaţiuni cu preţuri convenabile.

Halul partidului liberal

— La o întrunire din Ploieşti, d. C. Stoicescu a descris, în culori negre, situaţia în partidul liberal —

Căci, d-lor, sunt fapte cari nu se pot tăgădui. Partidul naţional-liberal se află în acest moment dezorganizat, lipsit de voinţă şi de încredere, lăsat poftelor de acaparare.

Aruncaţi-vă gîndul la celelalte judeţe. Ce se petrece mai în toate? Neînţelegeri, dispute, între vechii ostaşii şi recruţi provocate de aceştia din urmă, din dorinţă şi din nerăbdare.

Vedeţi Botoşanii, Vasluiul, Tecuciul, Vlaşca etc.

In acest din urmă judeţ a fost exclus din partid unfost prefect şi actualmente inspector administrativ, d. Ghica.

La Vaslui prefectul însuşi, care e nepot al d-lui Neron Lupaşcu, l'a silit pe acesta să se despartă de dînsul, care şi-a asociat pe un oare-care Sassu—chintesenţă socialistă.

Si ast-fel Neron Lupaşcu, împreună cu vechii şi adevăraţii liberali, punînd bazele unui club curat liberal, au eliminat din comitet şi din club atît pe prefectul judeţului cît şi pe asociatul său, pentru că voia să acapareze ei conducerea din localitate.

Dacă, prin urmare, clubul a refuzat primirea în sînul său a prefectului, atunci acesta nu mai este liberal şi, deci nu mai are ce căuta în fruntea judeţului.

Cu drept cuvînt, d. ministru de interne s'a alarmat auzind despre această tristă stare de lucruri, şi este de dorit ca chestiunea să intre pe cale de împăciuire, căci asemenea fapte sunt de natură de a umili întreg partidul liberal.

Disentimentele acestea îl slăbesc pretutindeni în ţară şi fac ca adversarii să se întărească şi să cîştige victorie după victorie.

Mai avem un singur punct de reazim: este şeful partidului, D. Dimitrie Sturza. In jurul lui şi dinaintea steagului, toate grupările se înclină, dar dacă nu se va da atenţiune tuturor care au dreptul de a nu fi lăsaţi de o parte în munca pentru regenerarea şi îndreptarea ţărei, nemulţumirile acestea, luptele, certurile, şicanele, vor aduce de bună seamă, o desmembrare dureroasă şi pentru şef şi pentru partid.

Este bine să o spunem: *Caveant consules!*

Să aibă grije acela, care este şeful partidului şi prezidentul guvernului. (*Apl. Aşa e!*).

In Ilfov, partidul liberal este tot atît de îngrijorat. In capitală s'a simţit foarte mult nevoia, necesitatea urgentă a unei reorganizări politice. Si cu drept cuvînt, căci, mai ales în Bucureşti, partidul liberal se află în cea mai desăvîrşită dezorientare şi dezorganizare. Toţi au cîştigat teren, fiecare partid, nou sau vechi, contează pe un număr de voturi, pe o sumă de cetăţeni, are o organizare bună şi serioasă. Numai liberalii, numai partidul liberal, a dat înapoi.

Pentru ce?

Pentru că guvernanţii îşi aduc aminte să vază pe cetăţean şi să-i strîngă mîna ori să se prefacă că-l interesează un pas al său, numai cînd se apropie o alegere şi le trebue un vot... (Apl. îndelungate. Aprobări unanime).

Si îşi mai aduc aminte de dînsul, în opoziţie, cînd va fi vorba să se dea o luptă împotriva unui guvern, pentru ca, odată acesta dărămat şi altul pus la loc, să fie iarăşi uitat, umilit şi dispreţuit. (Aşa e Apl.).

După ce venim la putere după ce cetăţeanul ne-a dat sufragiul, cu speranţa că va afla în noua administraţie şi în guvern oameni cari să-şi plecea urechea ca să-i asculte păsul,—primarul, de pildă, închide uşa cabinetului său luxos, şi cu glas grav şi figura serioasă, pronunţă sacramental cuvinte mari: „eu fac administraţie!"

Nici un amic politic, nici un cetăţean, nu poate să mai vadă pe oamenii zilii, care sub mantia lor de democratism ascund un adevarat autoritarism.

Miniştrii îşi pun cîte trei sentinele pînă să ajungi la scară, şi odată ajuns aci mai dai peste alte două, care te ispitesc, te descos, te cercetează şi te măsoară de jos în sus şi de sus în jos, ca să te treacă pe din dos, dacă ai favoare sau vre-o scrisoare, sau să-ţi spună vre-o minciună ca să te îndepărteze.

Avem dar, domnilor, datoria ca, atunci cînd vedem petrecîndu-se asemenea lucruri şi bizarerii în partid, să căutăm a ne spune cuvîntul nostru pentru triumful cauzei liberale, prin îndreptarea unor apucături urîte ce ne atrag indiferenţa şi chiar duşmănia maselor cetăţeneşti, ce trebue să facă forţa şi mîndria unui partid naţional-liberal. (*Aplauze*).

Ultime informaţii

❑ *Ministrul plenipotenţiar al Serbiei în Bucureşti, d. Ristici, a sosit astăzi incognito în Iaşi şi a descins la otelul Traian.*

D. Panaitescu, directorul general al serviciului de siguranţă din ministerul de interne, a fost ataşat pe lîngă persoana ministrului plenipotenţiar.

Un tren special va fi format astăzi la oara 5 şi va conduce pe ministru la Ungheni.

Prinţul Gheorghe al Serbiei va sosi în Iaşi, cu tren expres, astăzi la oarele 1 sau 2 noaptea.

Incercările noastre de a putea avea o convorbire cu d. Ristici au rămas infructuoase.

❑ Astă-zi la orele 4 p. m. se începe în saloanele camerei de comerţ, adunarea generală a membrilor camerei din circumscripţia Iaşi.

La şedinţă iau parte membrii camerei de comerţ din localitate, membrii camerei din Roman, Vaslui şi Neamtz.

In adunare se va discuta chestia modificărei legei meseriilor, precum şi alte chestiuni.

❑ Creditul urban din Iaşi a hotărît scoaterea în vînzare a mobilelor din pasajul Vilacros şi pasajul Kargheorgevici.

Pentru acest din urmă mobil s'a oferit, de societatea Victoria, suma de 1.700.000 lei.

❑ Succes eclatant for-ever pentru „repertorul" domnului Lecca. Eri seara, a patra „representaţie", a produs o reţetă de *270 lei*—adică un deficit de *180 lei*.

Onoarea invinsului şi *Inainte* cu fantiemele.

❑ D. I. Panaitescu, sub directorul general al poliţiilor din ţară a sosit azi dimineaţă în localitate.

❑ După raportul oficial, înaintat ministerului de domenii, în Moldova de Sus.—Greutatea hectolitrică medie a grînelor este de 78.2. Cele mai bune grîne sunt cele din judeţul Vaslui, după care urmează cele din Roman şi Fălciu. E de notat că judeţul Vaslui are anul acesta grînele cele mai grele din ţara întreagă, atingînd o greutate hectolitrică medie de 80.4 kg.

❑ Examenele de capacitate pentru catedrele învăţămîntului secundar se vor ţine în ordinea următoare: limba germană şi dreptul, vor începe la 1 Noembrie, limba franceză şi caligrafia la 1 Decembre şi matematica la 15 Decembrie.

❑ **Procesul Hamangiu.**—Primul înscris în rolul proceselor de astăzi al tribunalului secţia II, a fost acel pe care d. avocat Osw. Teodoreanu l'a intentat procurorului Hamangiu pentru calomnie.

Aprodul a strigat în van numele atît de urît în Iaşi al procurorului de Galaţi. D. Hamangiu, pentru motivele, ce le-am arătat ieri, nu s'a presentat.

Tribunalul ie presidat de d. Al. N. Gane, presidentul secţiei asistat de d. judecător Chodariu şi supleant Gr. Demetrescu. Fotoliul ministerului public îl ocupă d. prim-procuror Ghinea-Ionescu.

Reclamantul, d. Teodoreanu, se presintă înarmat de sumedenie de autori. Să aşează pe pupitru, iar la mijloc, de şi întîmplător, aşează „Colecţia de legi uzuale" a d-lui Hamangiu.

De şi primul pe listă, procesul se strigă cel de pe urmă, ca fiind mai de lungă durată în pledoarii.

La începutul procesului se discută declinatorul de competinţă propus de d. Hamangiu, trimis de acesta prin petiţie şi bazat pe art. 495 din pr. p.

Atît procurorul, cît şi reclamantul cer respingerea declinatorului pe următoarele motive:

a) ministerul public, representat prin d. prim-procuror Ghinea Ionescu, susţine că d. Hamangiu n'avea calitatea să facă acel denunţ, întru cît procurorul general era present în localitate, fapt ce se constată din condica de presenţă a parchetului general. b) d. C. Hamangiu a făsut denunţul calomnios ca simplu particular, de oare ce acel denunţ era o simplă scrisoare, semnată, pur şi simplu, C. Hamangiu şi care negreşit a fost concepută acasă la domnia-sa şi nu în cancelaria parchetului; d. Hamangiu a lucrat deci ca simplu particular şi trebue, prin urmare judecat de instanţele ordinare.

D. Osvald Teodoreanu, pe lîngă motivele invocate de d. prim-procuror, susţine că d. C. Hamangiu a lucrat în calitate de particular şi pe motivul că d-sa fiind procuror de curte şi nu de tribunal, nu este învestit cu autoritatea sa oficială de cît în cancelarie şi în instanţa respectivă, aşa că ori ce act l'ar face în afară de instanţa pe lîngă care este ataşat, se consideră ca act privat.

Tribunalul, deliberînd în sala de audienţă, *rsepinge declinatoriul de competinţă*, şi acordă cuvîntul reclamantului, care susţine că, în dovedirea reclamaţiei sale, are nevoe atît de scrisoarea încriminată a d-lui Hamangiu, cît şi de o altă scrisoare, tot a d-lui Hamangiu şi de memoriul pe care acesta l'a trimis ministrului de justiţie.

Tot-o-dată cere a-i se admite şi martori, întru cît d-sa a reclamat nu numai pentru denunţare calomnioasă, ci şi pentru calomnii, prevăzute de art. 294.

D. prim-procuror se opune la ambele cereri, iar tribunalul intră în deliberare.

Tribunalul, după o deliberare de 20 de minute, respinge atît incidentul privitor la admiterea probei testemoniale cu privire la delictul de denunţare calomnioasă, cît şi incidentul privitor la aducerea petiţiilor ce le-a adresat d. Hamangiu ministrului şi admite dovada cu martori în privinţa delictului de calomnii.

In urmă amînă procesul.

Prefectul poliţiei a asistat tot timpul la desbateri.

❑ Mişcarea în armată făcută pe ziua de 20 Octombrie, cuprinde următoarele mutări în garnizoana locală:

D. căpitan Şerbescu C., de la corpul 4 de armată a fost mutat în interesul serviciului în reg. Răsboeni No. 15; d. locot. Marinescu Julian din grăniceri a şcoala militară din Iaşi; d. locot. Diamandi G., din batalionul 4 vînători în 3 vînători şi d. locot. Mitru C. din bat. 6 vînători la şcoala militară, în vederea înaintărei; d. lot. Linteş G., de la şcoala militară la 2 cetate. Guardul de geniu clasa II Bottez D., de la serviciul de geniu al corpului IV de armată, în vederea înaintărei, transferat la tabăra regională de instrucţie „Şipote".

D. medic lt-col. Palauz Andrei de la divizia a 9-a, la spitalul militar al corpului 4, în locul d-lui lt. col. Tiron, scos la pensie; d. farmacist căpitan Sornea P., de la spitalul militar corp. 4 la spitalul militar „Regina Elisabeta"; d. lot. Pîrvulescu Gh. de la spitalul militar corp. 4 în reg. 1 artilerie; d. lot. Vieru Alex., de la farmacia garnizoanei Bîrlad la spitalul militar din Iaşi.

❑ Astă seară se întrunesc membrii societăţii *Arhiva*. Intrunirile au loc în saloanele Cercului didactic.

Intre alte chestiuni va fi şi aceia a înfiinţării unei secţii de arheologie, care se va ocupa în special cu arheologia oraşului şi judeţului Iaşi, cum şi a nordului Moldovei.

E de demnitatea Iaşilor, ca centru cultural, să aibă un muzeu arheologic, care să cuprindă tot ceia ce se păstrează în Moldova pentru a vorbi în mod viu generaţiunilor viitoare de rostul trecutului în cea mai complexă a lui manifestare de viaţă.

❑ Epidemia de scarlatină care bîntuie printre copiii din comuna Cepleniţa, a aproape stinsă.

La Bădeni bîntuie febra-tifoidă.

❑ Aflăm cu părere de rău că starea sănătăţei amicului nostru d. Sandu Rişcanu, fost deputat de Vaslui, s'a agravat, D-sa a fost internat la sanatoriul d-lui dr. Şeptelici, unde astă-zi i se va face operaţie de către d-nii d-ri: Riegler, Juvara şi Mirzescu.

Dorim amicului nostru o grabnică şi deplină însănătoşare.

❑ La 28 Octombrie a. c. d. Sebastian Moruzi, împuternicit de sora sa principesa M. Moruzi se va duce împreună cu delegatul casei rurale, d Ion Duca, deputat de Fălciu, la moşia Bărboşii din jud. Fălciu spre a lua înţelegere la faţa locului cu obştiile celor 11 sate din jur pentru cumpararea prin casa rurală a marelui domeniu Bărboşii, foasta moşie Cuzască.

Domeniul Bărboşii cuprinde 3 mari trupuri: Hoceni, Bărboşi şi Guşiţei, cu întindere de circa 4000 fălci, din care 800 fălci păduri în parte seculare.

Preţul cumpărăturii trebue să se urce la cel puţin 3 milioane lei, afară de pădure, care e sorocită a se lua pe sama statului.

❑ Consiliul de resboiu al corpului IV de armată a ţinut astăzi şedinţa. Consiliul era prezidat de d. colonel Georgescu comandant de brigadă.

Consiliul a judecat mai multe procese de puţină importanţă.

◔ Ieşenii vor avea ocazia să revadă pe marele maistru al scenei franceze, Le Bargy, înconjurat de cei mai buni artişti ai Franţei şi poate ai lumei întregi, interpretînd opera lui Lavedan, de la Academia franceză.

❑ **Universitare.**—D-nilor studenţi bursieri ai facultăţei de ştiinţi, li se face cunoscut de către decanatul facultăţii ca cel mai tîrziu pînă în ziua de 27 a lunei curente să-şi reguleze situaţia în privinţa examenelor.

— D. profesor P. Rîşcanu, fiind bolnav a amînat examinarea candidaţilor la examenul de Istoria Veche—pentru Sîmbătă 25 Octombrie.

— Astă-zi au avut loc, examenele de limba germană la d. profesor Traian Bratu.

— D. profesor Teohar Antonescu va începe examenele de la 25 curent.

— Examenele la d. profesor Ioan Găvănescul se vor ţinea: la 22 Octombrie ora 3 p. m. Psihologia, 24 Octomb. Istoria pedagogiei, iar la 27 Istoria filosofiei, Etica şi Sociologia.

— Se face cunoscut studenţilor facultăţii de drept care nu se vor pune în curent cu plata taxelor universitare pînă la 24 curent, că vor fi chemaţi în judecata comisiunei de disciplină conform regulamentului.

Numele celor ce intră în această categorie e afişat în sala paşilor perduţi.

— A mai fost admisă a se înscrie la facultatea de medicină, d-ra Maria Tocan, absolventă a liceului parohial de fete din Kişinău.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 22 Octombrie.

Nenorocire

Bucureşti.—O nenorocire, s'a întîmplat azi dimineaţă la tipografia d-lui Baier.

Băiatul Dim. Mihailescu, din tipografie, umblînd pe lîngă o maşină, din nebăgare de samă a fost prins de o curea de transmisiune şi isbit cu atîta putere de roata maşinei, în cît i-a sfarmat capul şi a rămas mort pe loc.

Alegerea preşedintelui Statelor-Unite

New-York.—Eri după cum am spus a avut loc alegerea preşedintelui Statelor-Unite.

După cum se ştie lupta s'a dat între d-nii Taft şi Briand.

Cel dintăi a fost susţinut de Roosvelt, fostul preşedinte.

A fost proclamat ăles d. Taft, care a întrunit un milion de voturi mai mult de cît rivalul seu.

Alegerea aceasta e făcută pe 4 ani.

Tratative între Turcia şi Austria

Bucureşti.—Telegramele sosite din Viena anunţă că s'ar fi început tratativele între Turcia şi Austria.

Turcia pretinde o despăgubire băneasă pentru anexarea Bosniei.

Alegerile din Portugalia

Lisabona.—Ultimile ştiri asupra rezultatului alegerilor de consilii municipale din regat, confirmă că liniştea a fost deplină în tot regatul.

Aceste ştiri confirmă de asemeni că partidele monarhice au repurtat o victorie aproape complectă.

Romînii din Maramureş

Bucureşti.—Romînii din Maramureş au început să se agite şi ei.

Se telegrafiază că cu ocazia întrunirei consiliului judeţean din Maramureş s'a trimes o adresă guvernului prin care se cere să se renunţe la votul universal.

Proect de lege

Viena.—Guvernul a depus la Camera deputaţilor un proect de lege privitor la asigurări sociale.

Proectul prevede asigurarea obligatorie contra boalelor a tuturor lucrătorilor şi servitorilor, inclusiv cei agricoli, presum şi pentru patronii, ale căror venituri anuale nu trec de 2400 coroane.

Un ordin

Varşovia.—In urma proclamărei de toate partidele politice că se va condamna ori-ce boicotare, guvernul general a dat ordin că toate şcoalele poloneze din Varşovia ce fuseseră închise, se fie redeschise.

Situaţia în Balcani

Viena. — „Fremdenblatt" vorbind de sosirea Regelui Greciei zice: „Suveranul Greciei este totdeauna pentru noi un oaspete agreabil atît pentru calităţile sale eminente de Suveran, cît şi pentru că este reprezentantul unei politice de încredere în monarchia noastră, care de partea sa a ţinut să accentuieze raporturile sale excelente cu Grecia, printr'o continuă atitudine bine-voitoare.

Deşi Austro-Ungaria nu face parte din puterile proectoare, se ştie totuşi la Atena că Grecia poate fi sigură că voiu interceda în favoarea dorinţei sale.

Această atmosferă prietenească Regele o va găsi şi de astă dată şi poporul grecesc va capata din aceasta convingerea că politica paşnică şi folositoare pentru interesul ţărei prin care a cîştigat simpatiile noastre va atrage simpatiile noastre pentru Grecia şi pe viitor.

*

Belgrad.—Skupcina s'a întrunit astăzi în şedinţă secretă.

Guvernul a făcut un raport asupra situaţiei actuale.

*

Londra.—Ziarul „Times" zice: „Suntem convinşi că Impăratul Francisc Iosef nu poate dori resboiul şi că va întrebuinţa toată influenţa sa spre a'l împiedica.

Cu buna voinţa aceasta nu poate greu şi credem că bună voinţă există pretutindeni.

*

Belgrad.—Eri seara un regiment de infanterie şi două escadroane de cavalerie cu o baterie au primit ordin să meargă imediat spre Groska.

Această măsură a provocat o mare senzeţie şi a dat loc mai multor svonuri contradictorii.

Un comunicat publicat în această cauză zice: „Agitaţia a fost cauzată de svonul unui atac neaşteptat al Austro-Ungariei contra Serbiei.

Svonul s'a dovedit mai tîrziu ca neîntemiat, atitudinea Serbiei fiind corectă din toate punctele de vedere, aceste svonuri n'au putut provoca agitaţia de cît în primul moment.

Plecarea neaşteptată a trupelor spre graniţă se datora unei simple măsuri de precauţie din cauza agitaţiei provocate şi se crede că această măsură va exercita o influenţă liniştitoare asupra publicului.

Serbia are încredere în dreptatea puterilor adunate în conferinţă.

*

Constantinopol.—Astăzi a avut loc a doua şedinţă a delegaţilor turco-bulgari.

Au asistat la desbateri şi directorul căilor ferate orientale d. Groszmuller; delegatul Liaptchew a declaval că în chestia căilor ferate este gata a negocia fie cu Poarta, dacă campania căilor ferate orientale primeşte aceasta, fie cu însăşi compania dacă Poarta consimte la aceasta.

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAŢIE

In ziua de 19 Noembre a. c. oara 11 a. m. se va ţine în camera acestei Primării în conformitate cu art. 72—83 din Legea Contabilităţei Publice, licitaţie publică orală pentru vinderea unui loc în suprafaţă de 652 77 m. p. situată în strada Păcurari No. 21.

Licitaţia va începe de la suma de 655 lei.

Garanţia provizorie 50 lei.

Condiţiunile de licitaţie şi planul locului se pot vedea în fie care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 21838 20 Oct. 1908

HIRSCH-IASI

— Cassa de incredere —

IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI

CEL MAI MARE DEPOZIT

al renumitelor

LAMPI

PENTRU ELECTRICITATE

cu preţurile originale ale fabricilor

tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.

MARE ASORTIMENT DE

COVOARE

cu metru şi cu bucata

MOBILE extrafine Dormitoare, Sufragerii, Saloane, cu preţuri foarte eftine.

BEŢE pentru perdele de BRONZ Boase, fereastra complectă 20 lei (în loc de 30 lei).

Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mabune şi frumoase şi nu este absolut nei voie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.

PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI de ultimele noutăţi

Pentru sezonul actual

PALARII

Ultimele noutăţi şi modele *„chic parisien"*, au sosit la

SALONUL DE MODE

„HÉLÈNE"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 30

NB. Se execută ori-ce comenzi, garnisări şi modernizări în condiţiuni vantajoase.

CONST. JORNESCU

AVOCAT

— Strada Carp No. 5 —

Farmacist asistent

caută post ca sustendant.

Adresa S. G. Poste restante, Iaşi.

O frumoasă amintire

puteţi a vea fotografiindu-vă numai la

Fotografia Artistică WEISS

IAŞI—PIAŢA UNIREI

5 LEI, 12 FOTOGRAFII MIGNION

Corespondent perfect cu scrierea frumoase cunoscînd bine limbele romînă şi germană se caută la

CASSA BOURNE & Co. — Iassy.

O Casă mică se caută spre cumpărare.— Oferte la administr. ziarului „Opinia".

AGENŢI CaPABILI

se caută pretutindeni imediat
pentru articol briliant
PROVIZIONUL SE ACORDA IMEDIAT

Ofertele francate se vor adresa sub cifra „A. L. 2500“ Agenţiei de publicitate Carol Schulder et Comp. Bucureşti, Str. Karageorgevici, 18.

Căsătorie doreşte fiica unui proprietar de moşie, în vrîstă de 21 ani şi care are **120.000 mărci** avere. In afară de aceasta mai sunt înscrise **mai multe sute doamne** şi tot deauna la îndemînă ceva potrivit pentru fie-care. Domni (chiar şi fără avere) să se adreseze lui

L. SCHLESINGER, Berlin 18

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lncruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate caşi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice „*Hercules*“ şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI

universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente* *Accesorii* şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă

Renumitele sobe belgiane „**GODIN**“.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor.—Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţuriile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care
VINERI
Sâmbătă şi Duminecă
CINEMATOGRAF
Pathe Freres -- Paris
— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Vineri

Preţuri populare

In fie-care Duminecă
la 3 ore ziua
MATINEU
cu preţuri reduse la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.

A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

10 lei ZILNIC

şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor *Sariţi* pentru detaili Agenţii de publicitate „Presa“ Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurori* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Crucei 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA“
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite ale asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntimpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie
— STRADA DE SUS 138 —

MARE DEPOSIT DE
Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă
100 vagoane depositate.
Aprovizionat cu SOBE GODIN
Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

„VICTORIA“

SOCIETATE ANONIMA DE
Asigurari generale şi Reasigurari
IN BUCUREŞTI
Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000
I tăia emisiune lei 1.000.000
Primul vărsămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII
ACCIDENTE
CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*
TRANSPORT
Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—
Strada Ştefan cel Mare No. 33

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Primăriei No. 30 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 567 IAŞI Vineri 24 Octombrie 1908

Legenda tăriei

După o activitatede guvern de un an şi jumătate, partidul liberal se găseşte în cea mai desăvîrşită descompunere. Dizidenţe pe chestiuni de persoane şi de căpătuială; certuri pentru suzeranitate în anumite localităţi şi la centru; agitaţiuni periculoase pentru reforme sterile; frămîntări zădarnice pentru aplicarea unor legi inaplicabile, — iată toată munca partidului liberal, care de cîtva timp trăeşte de azi pe mîine în speranţa—poate nici această speranţă nu-l mai încălzeşte—că lucrurile vor lua o turnură favorabilă, graţie unei minuni ce va să vie.

Şi este caracteristic pentru *marele partid*, că în aceste vremi de grea cumpănă, cari pun în discuţie mari şi serioase probleme şi impun tot atît de serioase soluţiuni, chestiunile de persoane şi ambiţiunile au putut şi pot dezbina în aşa hal un partid cu trecutul şi activitatea de altădată a partidului liberal.

Desigur, că nu ne-am fi mirat, dacă această descompunere ar fi cauzată de profunde discuţiuni asupra măsurilor şi reformelor ce necesită nevoile actuale ale ţării. Nu ne-ar fi surprins, dacă diviziunea aceasta, fatală partidului liberal, ar fi avut la bază oare-cari neînţelegeri principiale. Aceasta ar fi explicabil şi natural.

Dar ca în asemenea timpuri, ca acelea pe care le trece ţara romînească în prezent, interesele meschine ale unor fruntaşi să aibă prioritate asupra intereselor generale şi superioare ale ţării, aceasta este negreşit caracteristic pentru legenda care vorbeşte despre «tăria» partidului liberal.

Cînd ţara are nevoie de cea mai strînsă şi mai solidară colaborare a tuturor forţelor guvernului, cînd împrejurări interne de natură a perturba buna ordine cu multe sacrificii restabilită, s'au produs şi se produc încă, constituind preludiul unei eventuale catastrofe; cînd situaţiuni externe dificile pentru statul nostru, ameninţă întreaga noastră politică economică şi o denunţă în acelaş timp ca primejdioasă, dacă ar mai continua; nu este permis unui partid care se pretinde tare, care a trăit în atmosfera priincioasă a acestei legende, să uite ce are de făcut şi ce soluţiuni are de dat unor asemene probleme, şi să se preocupe de lucruri mărunte, care privesc personalităţile ce-l compun şi situaţiunile lor.

Purtarea aceasta, lipsa aceasta de la datorie este dovada unui egoizm imoral şi primejdios, care nu denotă legendara tărie; ci reala slăbiciune a partidului liberal sub raportul a tot ce poate forma idealul unui partid. Acum se vădeşte, că ceia ce constitua această legendară tărie n'a fost de cît cel mult mulţimea partizanilor—cari nu mai pot fi satisfăcuţi—nici decum însă seriozitatea principiilor şi a convingerilor călăuzătoare ale partidului. Căci ce fel de principii şi de convingeri sunt acelea cari cad pe al doilea plan faţă de interesele personale ale unor membri din partid—mai ales acum, cînd afirmarea şi aplicarea principiilor se impune mai mult ca ori cînd?

Nu. A fost o simplă legendă tăria în principii a partidului d-lui Sturza. Şi starea de complectă descompunere a partidului liberal va fi fără îndoială pentru conducătorii lui un moment plin de învăţăminte. Nu în gloată e puterea, ci în înalte şi morale principii de guvernămînt. Şi de cît membri în număr suficient pentru a forma două partide în cadrul unuia singur; mai bine mai puţin, dar conduşi de dorul sincer al binelui obştesc.

Să înveţe partidul liberal acest mare adevăr, şi—dîndu-se liniştei de care are atîta nevoie—să lucreze pentru restabilirea şi înfăptuirea lui. Iar în locul „legendei" să introducă realitatea.

Idem.

România şi criza din Orient

Deputatul liberal d. I. G. Duca publică, în ultimul număr al Vieţei Romîneşti **un important articol asupra situaţiei Romîniei faţă de criza în Orient.**

Romînia, spune d. Duca, nu se poate pune nici pe terenul revendicărilor teritoriale, nici pe acel al necunoaşterei faptelor îndeplinite în Balcani, dar nu este mai puţin adevărat că se ridică cu ocazia crizei orientale trei chestiuni, în care interesele noastre fiind direct în joc, ele nu se pot rezolvi în afară de noi, aceste chestiuni sunt: chestia Dunării, chestia Dardanelelor şi chestia Macedoniei. Dunărea este supusă unui regim arbitrar nepotrivit cu principiile dreptului internaţional. Viaţa noastră toată e prea strîns legată de acest fluviu, pentru ca noi să putem admite să se aducă vre-o atingere la regimul dunărean de astăzi în alt sens de cît în sensul desfiinţărei tutulor abuzurilor săvîrşite în trecut de cei ce s'au bizuit pe forţa lor, şi de cît în sensul întronării regimului de deplină libertate a navigaţiunii, cerut deopotrivă şi de interesele statului romîn şi de principiile legislaţiunii moderne.

Tot astfel chestia Dardanelelor a putut fi în trecut obiectul divergenţilor dintre Rusia şi marele puteri. Astăzi ea nu poate să fie o chestie exclusiv rusească, ea trebue fatal să fie o chestie a tutulor statelor din basinul Mării Negre, şi prin urmare ori-ce folose acordate Rusiei trebue cu necesitate să se întindă deopotrivă asupra tutulor statelor de pe ţărmurile Mării Negre. De asemenea Marea Neagră nu poate fi de cît o mare liberă deschisă tutulora, şi nu rezervată ambiţiunilor cîtorva.

Iar în chestia macedoneană, dacă n'avem teritorii de revendicat, avem interese romîneşti de apărat.

Dacă se va convoca o conferinţă, şi dacă aceste chestiuni care ne interesează vor fi puse la ordinea zilei, să ne menţinem deci pe acest teren, iar dacă mîne poimîne se schimbă orientarea politicei generale a Europei, după cum totul pare a ne-o indica, atunci să dăm şi politicei noastre externe directiva ce va fi cerută de schimbările petrecute în echilibrul forţelor internaţionale.

Imposibilităţi nemărgenite

— La noi şi aiurea —

Un biet muncitor a venit la Iaşi din Bucovina, angajat la munca pămîntului. La noi l'a prins vremea tragerei sorţului pentru armată.

Era supus austriac şi ar fi putut invoca aceasta. În sufletul muncitorului, însă, s'a aprins flacăra tainică a dragostei pentru pămîntul strămoşesc şi muncitorul bucovinean se prinse să facă armata în Iaşi.

Acum era îmbrăcat în uniforma militară romînească. Dacă a putut să prefere ţara aceasta ţărei lui—dacă a putut da uitărei Bucovina, n'a putut, însă, să-şi uite şi vatra şi părinţii. Il apucase dorul de casă şi se rugă să-i se acorde permisie pentru patru zile.

Cine dă asemenea fleac de permisie unui om fără stăruinţi? Nici bucovinzanul n'avea de nicăieri stăruinţă. Dar fiind-că refuzul permisiei n'a putut potoli în el şi nostalgia, bietul soldat plecă fără permisie—şi se întoarse după cîte-va zile.

A fost judecat ieri ca dezertor şi condamnat la doue luni închisoare!

*

Un student, lipsit de mijloace, se presintă primarului Vienei şi-i cere o bursă, ca să poată exista.

Primarul, care are la îndămîna multe asemenea burse, dăruite de oameni cu inimă, pentru scopuri speciale, promite studentului că-i va satisface cererea, dacă va iscăli o „formulă" ast-fel concepută: „subscrisul declar pe onoare, următoarele: 1) nu sunt, nici nu voi fi social-democrat; 2) nu sunt, nici nu voi fi filo-german; 3) n'am făcut parte, nici nu voi face parte din nici o grevă". Studentul semnă formula. Pe urmă, cuprins de mustrări, că s'a putut angaja asupra viitorului, studentul declară că renunţă la ajutorul acordat, dar să-i se înapoieze hîrtia.

Primarul refuză.

*

Un necăjit, cuprins de frigurile vetrei, este, deci, un dezertor. Il condamnă la două luni de zile închisoare, fiind-că starea sufletească a unui om n'a găsit amintire în condica penală militară.

Iar d'incolo, în lumea cea mare, un student, care are nevoe de ajutor bănesc, ca să poată trăi — trebuo să subscrie, dacă vrea să poată trăi — formula aceea a lui Lueger, care sileşte pe om să-şi vîndă conştiinţa pentru un blid cu linte.

Pocinogul „Ligei de propagandă"

«D'aceia» sperăm «că toţi cu totul» se vor «scula» «asupra» unei politici de opresiuni...»

«Avem o încurcătură de limbi».

(Din discursul «inaugural al d-lui Neniţescu»).

Entusiast cu ferbinţeli, iute ca ardeiul, d. Filipescu a înţăles, în fine, că trebue să isbucnească şi în public, nu numai, pe ascunsele, în gazeta lui Pisani—şi a isbucnit.

Reposatul de mare ilaritate „circ" al studiilor sociale, d. Filipescu l'a inaugurat.

Acelaşi circ sub alt nume. De astădată i-a zis „Ligă pentru propagarea ideilor conservatoare". Cum cîntă trubadurii în Franţa, sub cer liber, pe sub ferestrele oamenilor, va cînta şi Liga ca să propage ideile conservatoare.

Pocinogul s'a făcut. Asupra d-lui Neniţescu, eternul spanac, a căzut protia. El avea să înceapă propagarea ideilor conservatoare, să explice norodului ce vrea d. Carp, carele el însuşi n'ar fi putut vorbi pe înţelesul tuturor.

Dar d. Neniţescu a fost primul orator, care a vorbit al... doilea: o contrafacere a celebrului al unsprezecelea decemvir.

D. Neniţescu a „inaugurat" primul-secund, fiind-că propaganda d-sale a fost precedată de un lever de rideau: d. N. Filipescu a *cîtit* programul. Nu l'a zis, ci l'a cîtit, potrivit soartei tuturor documentelor mari, pergamentelor ce se pun la temelia edificiilor mari.

D. Filipescu a cîtit în stilul articolelor mari din *Epoca*: dacă te opinteşti pricepi acel stil mare, dacă nu—rămîi, după expresia d-lui Filipescu, cu aboreală.

D. Filipescu a vorbit şi de încurcături de limbi. „Că toţi cu totul se vor scula asupra unei politici de opresiuni..."

Oribilă încurcală de limbi! Vorba ceea: „nici la Paris nu se încurcă aşa limbile".

Şi cum să nu se încurce limbele, să nu se scoale toţi cu totul, dacă precum zice pro-inauguratorul, conservatismul constă din aceste două cuvinte şi substantive femenine: bărbăţie şi agerime. A explicat, nu-i vorbă, şi în ce constă „libertatea" conservatoare: în oţălirea mădularilor statului.

In rezumat: d. Filipescu a lămurit că adunările „ligei conservatoare" nu vor fi spectacole de familie.

Alt nimic.

CATE-VA NOTE

De la procesul Hamangiu.

Tribunalul secţia a II-a ie în complect. Fotoliul ministerului public îl ocupă primul-procuror. Lume multă, mai ales magistraţi şi avocaţi. Prefectul de poliţie e de faţă. Prin urmare: o audienţă importantă. Un om mic la suflet—d. Hamangiu—a ajuns la efect mare.

Momentul ie solemn: grefierul strigă „Hamangiu"!

Aprodul strigă şi el. Strigă de cîte va ori, pînă trimite respuns, de la uşă: absent:

Reclamatul, specialist în petiţiuni, a trimis o petiţie presidentului. Nu spune nici o infamie într'însa: nu păreşte pe nimeni, fiind-că ie vorba de el—nu de altul. Scrie în petiţie că numai Inalta Curte, în secţii unite, este competintă să-l judece.

Ar fi trebuit să zică: „pe un sfînt ca mine nu-l poate judeca de cît Sinodul". N'a zis-o, fiind-că ie modest —infamul!

Vorbesc: represintantul ministerului public şi reclamantul. Ambii arată, că cele comise de părît au depăşit limitele competinţei lui, că a lucrat, nu ca procuror de Curte, ci ca simplu părlit.

Tribunalul hotăreşte în sensul acestor argumentări.

*

Aşa dar d. Hamangiu va fi judecat la Iaşi. Cu două coincidenţi: de aceeaşi secţie a tribunalulni, care l'a judecat pe Leff şi cu adversar: avocatul lui Leff.

Leff a fost condemnat pentru faliment simplu. Procesul Hamangiu, însă, este preludiul falimentului definitiv al acestuia.

Prinţul Serbiei în România

Ziua d-lui Ristici.—Un ministru discret sau „ocupat".—Un curier vorbăreţ. —Unghenii Romîni.—Etuva.—In Rusia.—Prinţul legendelor.—Oare pierdute.— Galoşii d-lui Sinică.—Aventuri ziaristice.—Contra interviewului.— Ministru beletrist.—Fonetica d-lui Zdrobici.—Clipe de emoţiune.—Fiorii aşteptării.— Prinţul Gheorghe Karagheorghevici.

Diplomaţii sunt oameni fini şi lucrează mai cu seamă prin... tăcere. De aceea nu-i de mirat că dl. Mihail Ristici, ministrul Serbiei la Bucureşti a petrecut o zi întreagă—ziua de ieri—la Iaşi, a stat în plin centru, la hotelul Trayan, dar a fost inaccesibil gazetarilor, pentru cari lăsase portierului un răspuns fără replică.

— „Domnul ministru e ocupat; se îmbracă; mai are scrisori de terminat şi nu poate primi".

Apoi domnul ministru nu ştie nimic: nici oara plecării nici oara sosirii trenunului princiar,—d-sa „aşteaptă ordine" şi atît.

Dar ministrul discret şi insondabil nu e singur. Curierul ministrului ocupă o cameră în etagiul al doilea al aceluiaşi hotel şi de aici se pot afla, la nevoie, detalii interesante, cel puţin indicaţiuni asupra plecării trenului special către Ungheni şi primul pas e făcut. Curierul ministerial ştie şi romîneşte foarte bine.

*

Călătoria la Ungheni se face astă-zi cam anevoie. In vederea dezinfectării ce se impune vagoanelor circulă acum numai vagoane de clasa III-a pe linia Iaşi-Ungheni. Dar drumul e scurt şi neplăcerea de mică durată. Mai incomod de cît drumul cu a 3-a clasă e cînd vrei să rămîi cîte-va oare în Unghenii-Romîni, unde nu există măcar un mic restaurant de clasa 3-a şi unde telefoanele funcţionează aşa de rău, în cît gara nu s'ar putea înţelege cu primăria nici primăria cu poliţia. Ba nici telegramele ceva mai cuprinzătoare nu se pot expedia!

M'am mulţumit a vizita numai operaţiile etuvei de la Ungheni care funcţionează mult mai bine de cît telefonul şi telegraful şi graţie căreia comunicarea între Rusia şi Romînia n'a avut în timpul marilor epidemii consecinţe funeste. Apoi, însoţit de poliţaiul Cucu, care a avut amabilitatea a-mi da informaţiile şi instrucţiile necesare, am putut aştepta în gara Unghenilor-Ruşi sosirea trenului ministerial anunţat pentru 6, dar care sosi la 8, din cauza operaţiilor carantinei care întîrzie sosirea pasagerilor ruşi în Iaşi.

In aşteptare, am putut pregăti în linişte planul interviewurilor ce făgăduise colegilor din cele din două capitale ale ţării şi să mă pun în curent, tot pentru acest scop, cu noutăţile balcanice ale zilei.

Timpul trecu anevoie în singurătate. Mişcarea trenurilor e acum redusă la— un singur tren ce soseşte după amiază. Sala restaurantului se ţine la disposiţia publicului *numai* în apropierea ceasului de sosire a unui tren aşa că pe la vr'o 5 oare un soldat stinse lampa ce lumina micul grup de ruşi din faţa mea şi cari ascultau cu atenţie, pe cel mai tînăr dintre ei care le cetia noutăţi în ziare şi din a cărui cetire eu distingeam nume proprii ca Bosnia-Herzegovina, Sultan, Isvolsky, Conferenţă, Tolstoi...

Soldatul se apropia ameninţător şi de lampa mea. Dar văzîndu-mă cu masa plină de ziare şi notiţe se crezu obligat să-mi explice... intenţia lui. Ne vroind să pricep explicaţia, am aşteptat intervenţia chelnerului care vorbeşte foarte bine romîneşte. După o mică conferenţă ţinută între întreg personalul restaurantului se decise a mi se oferi o cameră,—un feliu de cameră de aşteptare, unde voiu avea lumină, masă de scris, nu însă şi ... căldură.

In acea începere... siberiană aveam să petrec 3 oare pînă la sosirea trenului ministerial din Iaşi. Le-am petrecut citind, meditînd, făcînd planuri de zeci de chestiuni asupra cărora aşi putea să primesc lămuriri, dacă... mi s'ar da.

Mă stăpînea, în afară de datoria publicistică, o curiozitate mare: acea de a vedea cu ochii pe prinţul straniu şi mistic despre care ziarele — cu deosebire cele germane—publică tot feliul de ştiri senzaţionale şi pe care noi, cetitorii, am ajuns să-l credem o fiinţă în afară de normal şi pe care acum în urmă alte ziare îl zugrăveau ca pe un mic erou, gata a se arunca în luptă desperată în frîntea... bandelor.

*

Oara fiind tot mai înaintată am început a mă examină la rîndul meu şi a mă găsi cam insuficient. Costumul era departe de a fi de ceremonie, iar şederea în Ungheni, micile plimbări, lăsase urme pe haine şi mai cu seamă pe galoşi. Au istoria lor... diplomatică galoşii aceştia: sunt de împrumut. Neştiind că nu se poate rămîne—decît flămînd—în Unghenii-romîni —am pornit din Iaşi fără galoşi. Ajuns în gara Ungheni eram pur şi simplu... desfiinţat. Cum să treci podul şi să faci vizite la autorităţi păstrînd botinelor un lustru... princiar? Noroc că civilizaţia a pătruns în Unghenii romîni şi ginerele d-lui Sinică, crîşmarul satului, are galoşi noui-nouţi pe care mi-i împrumută după recomandaţia unor negustori. Fireşte, mă cam strîngeau, mă strîngeau chiar binişor, dar tot mai bine decît să devii neprezentabil şi să-ţi degere picioarele.

Unghenii romîni au galoşi şi au noroiu; Unghenii ruşi au apă. Şi în faţa necesităţei omul nu alege: à la guerre comme à la guerre. Cu ajutorul canulei de perete am spălat galoşii d-lui Sinică, mi-am aranjat hainele şi blana ca să pot apărea în lumea mare. Era un întuneric beznă peste tot. Restaurantul, peronul, oraşelnl, totul odihnia într'o obscuritate polară. De odată însă în singuratatea mea — unde fusesem şi... zăvorît—pătrunse larmă; se auzia clopotul, se repetau semnale; se aprindeau lumini, se deschideau uşi: trenul special pornise din Unghenii romîni şi acum se apropia repede. Linia fusese inspectată în timpul zilei de d. sub-inspector Efrem, care acum sosia pentru a doua oară însoţind pe ministrul Cristici. S'au mai coborît din tren dl. Hurmuzescu, şef de secţie, dl. Scarlat Greceanu, sub-inspector al mişcării.

Pe dl. Cristici îl aşteptau telegrame şi ordine. Intre telegrame era şi acea a ziarelor care-l preveniau de sosirea mea şi dl. Cristici se convinse numai de cît de gradul de dezvoltare a sentimentului de actualitate în presa noastră.

Se dete îndărăt cam speriat de vraful notiţelor mele şi putui să-l măsor mai bine. Un om cam de 50 de ani, nalt, mai mult slab decît... slav, cu un început pronunţat de pleşuvie şi cu rare fire albe în barba scurtă, castanie. Ochelarii adaugă cîţi-va ani la aerul cam îmbătrînit. Vorbeşte o franceză imperfectă şi ceva mai bine germana.

*

Introducerea e absolut... diplomatică, dar diplomaţiei îi lipseşte acum cerberul de la hotelul Trayan. De astădată atacul se face de-adreptul şi în zadar se apără diplomatul. Ca scuză îmi citează faptul că „s'a pus rău" cu presa bucureşteană —între care şi un organ oficios al liberalilor tineri—pentru refuzul constant de a acorda interviewuri politice. Imi voiu face însă o plăcere de a comunica prinţului dorinţa d-tale şi sper că vei putea să-l vezi. Cu o condiţie: eu să nu fiu interviewat.

— La Belgrad însă oamenii d-v de stat au fost mai puţin refractari.

— Se poate; dar eu am lipsit din

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa VI a Regatului Romîn

Cu tragerea de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembre 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 160,-0 jumatate loz Lei 80 - Un sfert de loz Lei 40 Una optime lei 20.

Belgrad pe vremea acelor numeroase indiscreții...

— Si acum?

— Acum suntem ocupați cu atîtea dezmințiri de dat ziarelor, încît nu le putem face declarații. Vă fac însă o propunere. Să vorbim, dacă vreți, despre Iași, despre frumoasa Moldovă...

— Vă place Iașul așa de mult?

— Foarte mult și am promis și soției mele s'o aduc pentru vr'o 3 zile la Iași.

In interval luarsm loc la mese, făcînd cerc în jurul ministrului care încetînd de a fi interviewat, deveni mai... expanziv.

I-am arătat cea mai nouă ilustrație a „Dimineței" sub titlul: „Preparative de războiu." Ministrul arătă un număr al aceluiași ziar și în același timp ne lămuri că înțelege tot ce se publică în ziarele romînești. Discuția lunecă numai decît asupra publicisticei în genere, asupra celei ruse în special. Dl. Ristici știe puțin rusește de acum 17 ani cînd a funcționat în diplomația sîrbă din Petersburg. Cunoaște aproape toată literatura ceva mai veche, în special pe Tolstoi, Turghenief, Nekrasof, Gontscharof. Ne povestește cum a stat neîntrerupt două nopți și o zi cetind „Amintiri din casa morților" de Dostoyewski și cum l'a impresionat mai cu seamă celebrul dialog al celor doi ocnași în fața vulturului prins cărora îi redau libertatea.

Tînărul ofițer rus care e la masă cu noi și care are paza frontierei a servit în Siberia și crede că lucrurile sunt departe de a fi așa de grozave ca în descrierile lui George Kennan.

Ministrul continuă a vorbi de Dostoyewski; trece apoi la Korolenko și citează chiar versuri din Taras Șewcenko. Evident ministrul se complace în discuții beletristice ca să scape de politică. Face comparații între limbele slave și latine, arată că a cincea parte din vocabularul romîn e comun cu cel sîrb și dă diferite dovezi. Primul cuvînt ce mi s'a răspuns în Romînia a fost un cuvînt al nostru: „bogda-proste". Iată— continuă ministrul—astă-zi mi-a prezentat dl. Panaitescu, șeful siguranței, pe dl. Zdrobici, directorul prefecturii din Iași. Am înțeles numai de cît origina și fonetica acestui nume. Și dl. Ristici a explicat în adevăr foarte corect înțelesul verbului a zdrobi, găsindu-l de origine slavă, Avis d-lui director al poliției din Iași!

Dar lumea vrea s'audă ceva de ale politicei. Și cînd nu întreabă ziarul, întreabă cîte unul din invitații de la masă.

— Nu-i așa, excelență, că e liniște pe aici; că nu s'aud strigăte de răsboiu?

— Nu, în adevăr. Dar sunt sigur că cetiți cu lăcomie ziarele și le așteptați cu nerăbdare ca să vedeți noutățile zilei.

— Cetim că n'avem ce face, răspunse ofițerul.

— Eu v'ași sfătui să vă repeziți din cînd în cînd la Iași. Aveți un teatru splendid (vorbia de clădire, probabil) Aveți Copoul... Da e frumos Iașul. Numai curierul meu—un cicero care vorbește foarte bine romînește—a vrut să-mi joace o festă. Mi-a arătat ruinele „palatului" cu explicația că e... palatul lui Ștefan cel Mare, cel cu statuia și că s'a ruinat de... vechime. Firește, diplomatul nu s'a lasat mistificat.

Dl. Cristici e obosit,—a dormit numai două oare și e foarte zorit s'ajungă la București unde să doarme bine și mai ales se încălzesc foarte bine camerele.

Dar mai mult ca oboseala pare a-l stăpîni... emoțiunea. După cît am înțeles abia cunoaște pe prințul moștenitor, sau îl cunoaște foarte puțin. Se vorbește din nou de Prinț. Ministrul ne confirmă neplăcutul incident ce-i s'a întîmplat la Viena unde guvernul i-a oferit pentru continuarea drumului în Rusia un simplu vagon de călătorie.

In schimb—Petersburgul l'a resplătit cu decorația „Alexandru Newski. Acum e momentul ca ministrul să caute nuoi complimente la adresa Rusiei, lucru ce făcea de alt-feliu de la începutul mesei, cînd a refuzat să bee bere de teamă că e... austriacă și a cerut vin rusesc care dă „putere".

— Vos plats sont grands, comme la Russie elle même" zise ministrul admirînd porțiile mari de mîncare. Iar la sfîrșit găsi o nouă formulă.

— Nu beau ceaiu nici odată,—dar voiu bea acum din respect către Rusia.

E sigur: Rusia e speranța, e deviza, e idealul Serbiei, cel puțin acum.

— Dar cu pregătirile de războiu, Excelență? intercedă din nou unul din meseni căci toți ar fi vrut să „interviewveze".

— Zvonuri alarmante, exagerări.

De alt-feliu ministrul, văzîndu-se între atîtea focuri, adoptă o formulă simplă și strict diplomatică:

— Nu știu nimic. Am cetit și eu în gazete...

Adevărul e că acum ceasul suprem se apropia. Ministrul simți nevoia de a se mai edifica, de a-și reculege memoria. Receti telegramele. servindu-se de o lupă mare, ca să nu-i scape nimic. Cu toți priveam ceasul din perete: „Incă un ceas, încă trei sferturi....

Cu puțin înainte sosi o telegramă. Alteța Sa va lua ceaiul în gară.

Restauratorul care petrecuse o zi de emoții și îndoială, de temeri și de speranțe, păru a mai reînvia. Ambiția lui era de a avea un prinț la masă, măcar la ceaiu și acum începu pregătiri febrile. Samovarele ferbeau; se schimbau șervete; se aranjau bișcoturi, se puneau fructiere și flori; se dregeau lămpile semi-obscure.

Incă jumătate de oră... Intrebările noastre se îndeseau:

— Vine d. Pașici? Cine compune suita? Va pleca înainte trenul, ori va rămînea peste noapte, cum credea șeful siguranței—care aștepta la Ungheni-Romîni noutăți sigure?

Cu deosebire șefii trenului și inginerii erau foarte nedumeriți și priviau cu mare neplăcere perspectiva de a rămînea peste noapte. Cu toții puneau cîte un cuvînt în favoarea plecării imediate, dar d. Ristici. nu putea decide nimic:

Je n'en sais rien; j'ettends les ordres de „Sa Majesté." Din emoțiune probabil, ministrul pronunța adeseori Sa Majesté în loc de Son Altesse. Adevărul e că ministrul era cel mai puțin calm. Frigul se lăsase foarte simțitor și noi ne strîngem blănile. Singur d. Ristici se plimba în redingotă, ceremonialul nepermițînd altfeliu. Si-i tremurau și mînile și buzele—de frig ori de nerăbdare? Iar din cînd în cînd certa cu asprime pe curier, găsindu-i prilejuri de observații pentru a-și liniști nervii. Iar în interval își pregătia mănușile, cilindrul; sala se umplea incetîncet de militari și funcționari; samovarul se auzea fierbînd în tăcerea sălii de așteptare, iar ceasul se tot apropia.

La 11 și 50 trenul cu vagonul „imperial" apăru în gară și Prințul coborî repede între guvernatorul provinciei și cei doi aghiotanți sărbi, colonelul Marinovici și maiorul Teodorovitsch.

*

Acum îl vedeam de aproape, foarte de aproape. In sala restaurantului, după ce s'au făcut prezentările, se făcură primele schimburi de știri oficiale. De ce natură erau oare? Prințul asculta și nu zimbia, ba părea a se posomori.

Acum îi studiam figura, înfățișarea Nimic marțial, nimic impozant. Un tînăr spîn, de 21 de ani, care putea să aibă însă 18; o uniformă de ofițer—mică ținută—dădea prin varietatea culorilor o mai mare intensitate paloarei sale,—o paloare de suferind—iar ochilor negri, mari, din cale afară mari, o strălucire nevăzută. Intre cei doi aghiotanți, grași, în uniforme strălucite, trupul slăbănog al prințului părea și mai subțire. Să fi fost numai obosala drumului de la Petersburg? Se părea că nu e numai atît și impresia mi-a întărit-o apoi convorbirea pe care mi-a acordat-o în vagonul princiar, cu o vădită plăcere de a vorbi cu „presa"—dar de a nu vorbi.... mult.

Să fi fost oare pentru că se întorcea din capitala Rusiei unde se vorbește fórte puțin?

Impresia pe care o aduce—mi-a spus tînărul Principe—e excelentă. El repeta cuvîntul de trei ori în șir, apăsînd asupra lui ca și cum ar fi vrut să rezume o întreagă stare de lucruri.

Colonelul Marinovici era de față și am avut impresia că nu vorbește franțuzește In schimb celalt aghiotant, maiorul Teodorovici m'-a declarat—oferindu-mi carta de vizită—că vorbește numai nemțește, dar destul de rău.

Prințul Gheorghe vorbia încet, ca și cum ar fi vrut să mediteze în ă u, nu părea de loc acel prinț expansiv, oratorul popular pe care-l arătau dăunăzi ziarele ca fiind gata a se pune în fruntea bandelor.

Prințul a exprimat regrete că nu poate rămînea în țeară pentru a vedea capitala Moldovei și capitala țării. Repetă în cuvinte elogioase impresia ce a adus din Petersburg, orașul unde și-a petrecut anii de școală. La adresa presei avu numai zîmbete de grație, dar se exprimă ironic asupra inventatorilor și a „programelor de conferință" ce pun mereu în circulație. E în curent cu mișcarea nouă naționalistă din București, *nu însă cu proiectul studenților sîrbi de a veni la București.*

— Dar conferența? întrebaiu la urmă, în legătură cu afirmarea Prințului asupra neseriozității știrilor politice.

— Noi sperăm de la D-zeu!

Fraza avea ceva atît de vag și precis în acelaș timp, avea și optimism și pesimism în conținutul ei, încît era imposibil de insistat și de tras concluzii.

Poate din potrivă... Ar fi de conclus că în genere domnește o atmosferă de îngrijorare și ea impresionă mediul princiar după călătoria „triumfală" în țara protectoare a Slavilor. In tot schimbul de știri și de relațiuni, în toate discretele schimburi de impresiuni cari au avut loc în ceasul trecerei din Rusia în Romînia observatorul atent nu putea să nu remarce predominirea unei note de seriozitate.

Am mulțumit în numele ziarelor tînărului Prinț asigurîndu-l că e popular la noi în țară.

— Exprimă mulțumiri din partea mea ziarelor încheiă Prințul Gheorghe ținînd militărește mîna la chipiu.

*

Trenul princiar se puse în mișcare. Ceaiul comandat telegrafic nu s'a băut și cel mai decepționat din toată asistența era restauratorul gării Ungheni-ruși care făcuse pregătiri și comande din Chișinău.

— „Alteță, sperăm că veți păstra o bună amintire" rosti cel mai curagios din ofițerii suitei ruse ce însoțise pe principe.

Dar trenul luă cu sine ecoul răspunsului princiar și noi zburarăm spre Iași fără a face o singură haltă, afară de cea din Ungheni-Romîni unde trenul se opri două minute ca să poată lua loc în vagon d-nii Panaitescu și Georgescu, din poliția de siguranță publică, și ca subsemnatul să poată înapoia... galoșii d-lui Sincă.

Un mic grup de curioși aștepta pe peron; un alt grup la Iași—dar nimeni afară de persoanele oficiale nu l'a mai putut vedea, spre marele regret al reporterilor adunați și spre bucuria d-nului șef al siguranței din Capitală care făcea oarecare exces de zel, judecînd după libertatea ce domnea în Rusia, pentru singurul reprezentant al presei din Romînia.

Rodion.

STRUNA ZILEI

JOC DE... CUVINTE

Astă seară se va juca la teatru național noua traducere a d-lui Lecca: 'NAINTE.

Spectatori, luați aminte
Să nu rîdă iar de voi.
De-or fi piese ca .. 'Nainte,
Cereți banii înapoi.

Muncă și Răsplată

Nimic nu e mai ușor astă-zi, de cît a calomnia.

A calomnia, a afirma minciuni gratuit, a bîrfi sub masca anonimatului, a insulta fără teamă de respundere,—iată operațiuni puțin onorabile dar comode, care asigură celor interesați succese ușoare, fie numai succese momentane. Ele sunt specialitatea indivizilor de anumită specie, acmele veninoșilor care mușcă numai pe din dos.

Cine pune în circulație calomnia? De ordinar îndărătul ei este vre-un nemulțumit, ori vre-unul care și-a luat pedeapsa bine meritată. Bună oară un domnișor oarecare, care a monopolizat un număr de servicii pentru care n'avea chemarea, e pus la rezon pentru anumite abateri de la datorie.

Cel dintai pas el îl face alergînd la vre-o gazetă adversară, gata să se dedee la tot soiul de atacuri sau batjocuri și-i procură materialul, în speranța că doar va distruge reputația omului vrednic și muncitor ajuns la situație pe baza unor merite reale și a unei activități dezinteresate fără preget.

Un caz recent și remarcabil e al d-lui G. D. Șerban președintele camerei de comerț și de meserii. D-sa ocupă de 16 ani pe cea dintâi și de 4 ani pe cea de-a doua, pe ambele fără absolut vre-un folos material, ci făcînd mari sacrificii de timp și de muncă. Intreg Iașul știe și cu deosebire clasa comercianților și acea a meseriașilor, zelul extra-ordinar cu care d. G. D. Șerban a reprezentat—în ori ce ocaziune—interesele claselor producătoare romînești și ce însemnate jertfe a adus.

Aceasta nu împedică pe niște anonimi și iluștri necunoscuți, ca sub „inspirația" unui personagiu care s'a lovit de intransigența d-lui președinte al camerei de meserii să ducă de cît-va timp o campanie zilnică de infame născociri în potriva d-lui G. D. Șerban. Ba că d-sa a dizolvat comitete de corporații, pentru a-și plasa prieteni politici, cum a făcut bunăoară la Roman, la Vaslui și în localitate.

Ca dovadă de adevărul celor debitate în zisul ziar, amintim că la Roman a fost ales președinte dl. Gh. Gavrilescu, liberal, ajutor de primar al orașului, și care a fost din nou confirmat zilele acestea de către Cameră în demnitatea de președinte de corporație.

La Vaslui, a fost recomendat de Camera de meserii ca președinte al comitetului provizor și apoi confirmat în această demnitate dl. Șerpescu, liberal, membru în consiliul județian.

In ce privește Iașul domnii calomniatori ar fi putut lesne afla, că nici un președinte de corporație s'au membru din comitet și aprobați de camera de meserii nu sunt partizani politici ai d-lui Șerban ba, nefiind înregimentați în nici o grupare politică. *Cel dintâi sfat pe care nu încetează a-l da d. Șerban conducătorilor de corporațiă este ca să se ferească de a face politică la acest instituții a cărora mènire e cu totul a'ta.*

Cît despre faptul că camera de meserii s'ar amesteca în dregătoriile corporațiilor, reproducem mai jos art. 60 din legea pentru organizarea meseriilor și 80 din regulament, de unde rezultă că corportațiile sunt sub controlul Camerilor de meserii.

Art. 60.—Corporațiunile sunt sub privegherea și autoritatea Camerilor de meserii în a cărei circumscripțiune se află.

Orice hotărîre a adunărei generale sau a comitetului corporațiunei poate fi atacată cu apel la Camera de meserii.

Termenul de apel este de o lună dela data închei rei hotărîrei.

Hotărîrile Camerilor de meserii sunt supuse recursului, în termen de 15 zile de la data încheierei lor, la ministerul de agricultură, industrie, comerciu și domenii.

Art. 80.—Corporațiile sunt sub privegherea și autoritatee Camerei de meserii a cărei circumscripție se află.

Se mai vorbea despre un raport în chestia modificării legei meseriilor, făcută de d. Șerban, fără aprobarea camerei. Naivitate prefăcută în răutate? Cine nu știe că președintele Camerei de Meserii e liber să ieo inițiativa ori cărei lucrări în folosul meseriașilor, sub rezerva aprobărei Camerei? Așa a fost cu raportul făcut de d. Șerban către ministrul comerțului și industriei în chestia modificărei legei meseriilor și care raport a fost aprobat de Camera de Meserii și de președinții tuturor corporațiilor și de comisarii guvernului, fără nici o rezervă s'au modificere.

Cît despre recomandarea sau înlocuirea funcționarilor, aceasta se face numai în urma referatului secretarului inspector, d. Dimitriu Păușești, membru al partidului liberal. D-sa avea de asemenea credință că la Camera de Meserii este un fel de citodelă politică, dar cînd a văzut modul cum lucrează d-l Șerban, cînd a cunoscut perfecta lealitate cu care d-sa rezolvă toate chestiunile ce-i încumbă d., Dimitriu a profitat de cel dintâi prilej și în ședința publică a Camerei de Meserii, a rostit o cuvîntare extrem de elogioasă, lăudînd în termenii cei mai călduroși activitate d. G. D. Șerban, discurs care a fost publicat chiar și în ziarul în care apar astăzi calomniile—într'o dare de seamă de la ședința Camerei din Octombrie anul trecut. Reproducem și aci un pasaj din cuvîntarea d-lui Dimitriu Păușești secretarul inspector, luat din procesul-verbal al ședinței.

D. Secretar Inspector luînd cuvîntul arată; că pentru întâia oară se afla în mijlocul unei clase producătoare și'și exprimă în cuvinte elogioase înpresiea bună ce i-a făcut modul în care d. G. D. Șerban președintele Camerei știe să conducă această instituție, admirînd devotamentul ce d-sa are, pentru clasa meseriașilor, puterea de muncă, imparțialitate și judecata ce pune în serviciul acestei clase și făgăduește că va fi pe deplin acord cu Camera în lupta pentru prosperarea clasei meseriașilor.

Aceasta e, credem, judecata cea mai nepărtinitoare asupra meritelor ce și-a cîștigat d. Șerban prin dezinteresata d-sale activitate ca președinte onorific al Camerei de Meserii și Comerciu, și aceasta e respunsul ce se cuvine bîrfitorilor.

N. V. Ștefăniu
Vice președintele Camerei de meserii

Informații

❑ **Birourile Redacției și Administrației „Opiniei" s'au mutat în casele din strada Primărie No. 30 (vis-a-vis de Cassa de Scompt).**

❑ *„Opinia" caută corespondenți harnici și serioși în toate orașele din Moldova.*

Dorito ii se vor adresa Redacției ziarului.

❑ In Tg. Frumos se va pune bazele unei cooperative.

In acest scop va avea loc Duminică o întrunire în localul școalei de băieți din acel orășel, la care au fost invitați să ia parte toți cetățenii.

❑ Soldații bacalaureați care 'și fac stagiul în trupele locale, vor fi eliberați pe ziua de 1 Noembrie a. c.

❑ Consistoriul spiritual al Mitropoliei va fi convocat din nou în primile zile ale lunei Noembrie a. c., cînd se va ocupa cu judecarea cîtor-va procese.

❑ In primele zile ale lunei Noembrie directorii școalelor secundare din localitate se vor întruni spre a lua mai multe deciziuni cu privire la serbările ce vor avea loc în ziua de 24 Ianuarie viitor, cînd se împlinesc 50 de ani de la marele act al Unirei.

❑ Acceleratul de București care sosește de obiceiu la 8 și 30 a. m., a sosit azi dimineață cu o întîrziere de 35 de minute din cauza defectuozității mașinei.

❑ Cu ocazia săpăturilor din strada Procopie s'au găsit un mare număr de oseminte, care aparțineau probabil vechiului cimitir al bisericei sf. Atanasie.

Osemintele au fost duse, cu ceremonialul obicinuit, de către părintele Al. Arion, la cimitirul „Eternitatea" și îngropate acolo.

❑ In Ianuarie viitor se împlinesc 7 ani de la moartea fericitului întru pomenire Mitropolitul Iosif Naniescu.

Cu această ocazie, după datinele creștine, se va face desgroparea rămășițelor pămîntești și se va oficia un parastas la Mitropolie, de către I. P. S. S. Mitropolitul Partenie, al Moldovei și Sucevei asistat de doui Archierei și toți preoții din localitate. Vor asista și superiorii mînăstirelor din Moldova.

❑ Numirea unui sub-revizor școlar al județului, post care e vacant de aproape două luni de zile, nu se va face de cît la 1 Noembrie.

Se zice că va fi numit d. Rota, învățător din Ciurea.

❑ Agentul special Romanoski din punctul Burdujeni, fiind dovedit că trecea călători în mod fraudulos peste graniță, a fost destituit.

❑ Marți va avea loc la consulatul rusesc din localitate o recepție, cu ocazia aniversărei urcărei pe tron al Țarului Nicolae al Rusiei.

❑ Duminică se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei sf. Dumitru Balș.

Serviciul divin va fi oficiat de Sf. Sa Economul Pavel Savin, rectorul seminarului, acompaniat de corul seminarului.

❑ Toți candidații din Iași care s'au prezentat la examenul de capacitate pentru desemn, au căzut.

Explicația e lesne de înțăles: membrii comisiunei examinatoare erau toți munteni și au ținut să dea un blam ieșenilor.

❑ Cetim în „Journal des Débats":

„D. A. D. Xenopol, profesor de la Universitatea din Iași (România), corespondent al Institutului nostru, și destul de cunoscut în Franța prin importantele sale lucrări istorice, în urma succesului obținut în Februarie, cu ocazia cursurilor sale de la Sorbona asupra „Teoriei Istoriei", a fost chemat de Collège de France, pentru a ținea o serie de lecții asupra „Romînilor" și Istoria și starea socială și intelectuală a lor.

D. Xenopol va începe cursul seu Marți 3 Noembrie, la orele 2 și jumătate, în sala No. 5 de la Collège de France. D-sa va vorbi despre „Rasa latină față de celelalte rase europene", în care se va ocupa de poporul seu.

❑ Consiliul agricol superior a trimis ministerului de interne toate ofertele pentru formarea islazurilor, ce-i au fost trimise de proprietari, prin intermediul comunelor rurale. Numărul total al acestor oferte este de 217.

Delimitarea porțiunilor se va face de ofițerii institutului geografic al armatei.

❑ D. C. G. Dissescu a sosit astăzi în Iași.

Eri seara a trecut prin Iași spre București d. Mavrogeni, consulul general al Romîniei în Odesa.

❑ D. general Averescu prepară un proiect referitor la modificarea legei consiliilor de resboi și parchetelor militare.

Numai ofițerii cu titluri academice vor putea fi numiți în aceste instituțuni. Dacă proiectul ministrului s-ar mărgini numai la atît, el ar fi de nulă importanță.

❑ Examenele de capacitate, pentru catedrele de curs secundar, vor începe la 1 Noembre, în ordinea următoare: 1 Noembrie, limba germană și drept; 1 Decembrie, germana și caligrafia și 15 Decembrie matematici.

❑ Mîne Vineri 24 Octombrie, 1908 Ieșenii vor avea ocazia să revadă pe marele maistru al scenei franceze, Le Bargy, înconjurat de cei mai buni artiști ai Franței și poate ai lumei întregi, interpretînd o operă a lui Lavedan, de la Academia franceză.

Pe pînza cinematografului Pathé Frères de la Circul Sidoli se va desfășura „Asasinatul ducelui de Guise", piesa autorului de mai sus, jucată de Le Bargy, Lambert fils, d-ra Rovinne, d-ra Bovy etc.—pleiada celor mai mari artiști ai comediei franceze.

Programul nou din acea sară mai cuprinde sujete foarte interesante și îndemnăm cu tot dinadinsul pe cetitorii noștri să asiste la această reprezentație la care se va desfășura cea mai desevîrșită artă.

❑ Prefectura județului Tulcea a cerut institutului Grigorian din localitate să'i recomande 8 moașe de clasa I.

❑ Cunoscuții autori dramatici francezi Paul Hervieu, Henri Bernstein, Paul Gavanet, Robert Charvay, Daniel Riche și Tristan Bernard, au trimes o petiție direcției generale a teatrelor cerînd, în total, 10.505 lei, drepturi de autor pentru piesele lor, represintate pe scena teatrului din București.

DIVERSE

— Eri a murit subit la batalionul 4 vînători, soldatul Ion Curteanu.

Azi după amiază se va face autopsia cadavrului.

Ultime informaţii

❑ *D. Ionel Brătianu a declarat că scaunul de deputat al d-lui G. Panu nu va fi declarat vacant.*

Ministrul de interne a luat asupra sa să convingă, în această privinţă, pe presidentul Camerei, care, după cum se ştie, este de principiul legal că mandatul de deputat ie incompatibil cu o funcţie publică, salariată.

❑ *Se ştie că la meetingurile ce-au avut loc la Brăila şi la Bucureşti, au luat parte şi mulţi liberali.*

D. I. Brătianu a făcut mari stăruinţi pe lîngă acei liberali ca să nu participe la asemenea manifestaţiuni.

❑ Cunoscutul agent colectivist Marinescu, directorul Băncei Naţionale din Iaşi, a fost, în fine, pus la locul seu.

Contra d-lui Marinescu s'a reclamat că, la concursul pentru ocuparea unor catedre de la şcoalele elementare de comerţ, din juriul căruia face parte, d. Marinescu prea ar fi protejat pe concurentul Rădulescu.

Ministrul şcoalelor, sesizat de un raport al d-lui Munteanu, presidentul comisiei, a ordonat o anchetă şi a însărcinat cu aceasta pe d. Lupu Antonescu.

D. Antonescu a găsit vinovat pe d. Marinescu şi ministrul i-a cerut demisia din juriu.

❑ Începînd noua serie a conferinţelor populare ţinute la sate din iniţiativa Casei şcoalelor, d. administrator a trimis revizorilor şcolari o circulară prin care le dă lămuriri asupra acestei chestiuni. Aceste conferinţe vor trebui să fie ţinute într'o limbă curat romînească, înlăturîndu-se cu totul neologismele. Se va evita ridiculizarea diferitelor patimi, de oare-ce prin acest mod de a se combate relele, departe de a se ajunge la vre-un rezultat cu oamenii simpli, se atrage dimpotrivă duşmănia celor pătimaşi.

Ministerul instrucţiunei va interveni pe lîngă preoţi, inspectori de plăşi, medici etc., pentru a ţine asemenea conferinţe.

Casa şcoalelor va numi în curînd şapte controlori cari să supravegheze ţinerea acestor conferinţe.

Subiectele vor fi alese din economia casnică, agricultură, istoria naţională, religie etc.

❑ De ieri a început concursul pentru ocuparea postului de medic primar de la secţia chirurgicală, biroul de primire, a spitalului Sf. Spiridon din Iaşi.

Comisia examinatoare se compune din domnii: profesor doctor Toma Ionescu, din partea consiliului sanitar superior; Leonte, din partea ministrului de interne; profesor C. Botez şi docent Ştefănescu-Galaţi din partea epitropiei.

Singurul candidat, d. doctor Anghel, a depus ieri prima probă scrisă.

❑ **Astăzi a fost ultima zi a iarmarocului ce s'a deschis Luni la abator, iarmaroc ce se ţine în fie care an cu ocazia sărbătearei Sf-tului Dumitru.**

Din cauza timpului defavorabil iarmarocul a fost foarte puţin animat şi sau făcut vînzări mici.

❑ **Membrii ligei culturale, secţia Iaşi, s'au întrunit aseară în localul liceului Internat.**

S'a procedat la alegerea noului comitet şi au fost aleşi:

Preşedinte d. d-tor Manicatide; vicepreşedinţi: Economul Pavel Savin, rectorul Seminarului şi d. I. V. Praja; casier d. Constantin Praja; secretar dl. Mihai Tomida; membri d-nii Cuza şi Şumuleanu.

S'a discutat şi chestia organizărei unui meeting naţional.

❑ **Membrii societăţei ştiinţifico-literară „Archiva" au ţinut aseară obişnuita şedinţă săptămînală.**

S'a discutat iarăşi chestia înfiinţărei unei secţiuni archeologice şi probabil se va interveni la I. P. S. S. Mitropolitul Parthenie Clinceni al Moldovei şi Sucovei, pentru a primi preşedenţia acestei secţiuni, mai ales că şi Inaltul Prelat şi-a manifestat dorinţa de a înfiinţa la Mitropolie un muzeu archeologic.

❑ **Ministerul de finanţe a luat dispoziţia cu toate plăţile ce se fac definitiv societăţilor comerciale sau industriale să se ordonanţeze pe numele persoanelor în drept a le reprezenta iar nu pe numele societăţilor.**

Toate cererile pentru restituiri de taxe urmează deci să indice numele persoanei care are procură să încaseze bani în numele societăţei pentru ca ordonanţa de plată să se facă pe numele său.

❑ Consiliul de războiu al corpului IV de armată, sub preşedenţia colonelului Popescu din roşiori, a judecat şi condemnat azi pe următorii soldaţi: Spirit Ioan, din reg. Rahova 25, pentru dezertare un an închisoare; Ignat Gh. din reg. 14 Roman, un an închisoare, pentru dezertare şi risipire de efecte; Gherman Grigore, din regimentul 29 Dragoş, pentru dezertare, la 2 luni; Pascîndură Gh. din reg. 27 Băcău, la 2 luni, pentru dezertare; Slăbuţă V. din reg. 8 roşiori, la 3 luni, pentru dezertare şi risipire de efecte; Negoiţă P., din reg. 16 Suceava, la 1 an, pentru dezertare şi Burcă P., din reg. 27 Bacău, la 4 luni închisoare, pentru dezertare şi risipire de efecte.

❑ Consiliul de administraţie al societăţei cooperative romîne „Nicolina" a luat decisiunea ca pe ziua de 26 Octombrie a. c. să închirieze localul pentru deschiderea brutăriei.

In acest ssop acţionarii societăţei sunt rugaţi ca, cel mai tîrziu până la 1 Noembre, să achite restul acţiunilor subscrise.

❑ In ziua de 14 Noembrie a. c., se va ţinea la primărie licitaţia publică pentru vînzarea mai multor locuri a comunei.

❑ **Adunarea generală a Camerei de Comerţ.**—După cum am anunţat, eri la orele 4 p. m., s'a început în saloanele Camerei de comerţ şi industrie, adunarea generală a membrilor din circumscripţia Iaşi.

Au luat parte la şedinţă d-nii: Gh. D. Şerban, preşedintele Camerei, T. Jellea, C. D. Papana, I. Ermacov, I. C. Fleaşcă, Gustav Ulrich, I. S. Ionescu, Teodor Lupescu, I. Sandulachi, I. N. Motaş, P. Iliescu, membri ai Camerei din Iaşi şi d-nii G. Ionescu Pleşa, N. Ionescu şi Al. Lazariu din secţia Neamtz, V. Aronovici, T. B. Tatos, C. C. Şufariu şi St. Salchievici din secţia Roman, D. Donciu, Al. Butunoi şi M. Enea din secţia Vaslui şi d. C. Marinescu, delegatul guvernului.

Prima chestie care s'a discutat a fost aceia a modificărei legei firmelor în senzul: a) de a se declara odată cu înscrierea firmelor capitalul iniţial al întreprinderei, b), de a se înscrie complect numele proprietarului firmei şi a asociaţilor, c), de a se declara firma ca o proprietate a comercianţilor, care să se vînză sau să se desfiinţeze la declararea falimentului.

In această chestie au vorbit d-nii: G. D. Şerban, T. Jellea, Salchievici, Donciu, Motăş, G. D. Papana şi Tatos, hotărîndu-se ca expunerea de motive în această chestie, să se aprobe aşa cum a fost întocmită, adăogîndu-se propunerea d-lui Salchievici ca în buget să se prevadă experţi, ca în cazuri de falimente să nu poată fi numiţi ca experţi de cît persoane speciale, şi adăogirea propunerei d-lui M. Cizlariu, secretarul camerei, ca să se prevadă şi condiţia ca experţii de scripte la falimente să nu poată fi numiţi de cît persoane cu cunoştinţe de contabilitate.

A doua chestie care s'a discutat a fost: Inzestrarea magazinelor de antrepozit din Iaşi cu dreptul de a elibera recipise-varante. S'a decis a se interveni în acest senz la minister.

S'a discutat apoi chestia modificărei legei meseriilor. D. Gh. D. Şerban a expus modificările ce trebue să se introducă în lege,—aprobîndu-se expunerea de motive întocmită în această chestie de către preşedintele camerei de comerţ din Iaşi.

Discuţia s'a suprimat apoi până astă-zi la orele 1 şi jumatate, după amiazi, cînd membrii camerei s'au întrunit din nou.

❑ **Din Bucovina.** — Alaltă eri a avut loc la Cernăutz a treia şedinţă a dietei.

Intre altele s'a depus legea asupra regulărei salariilor învăţătorilor care a fost primită cu unanimitate.

La acest proect s'a admis o rezoluţie care cere de la guvern crearea de clase paralele romîne la gimnasiul din Rădăuţi şi crearea unei catedre pentru istoria romînă la univesitatea din Cernăutz.

— In urma unor săpături şi a unor cercetări ce s'au făcut în împrejurimele Mileşoţului, s'a constatat acolo bogate mine de cărbuni.

Judiciare.—La secţia I-a a Curţei se judecă astă-zi vechiul proces dintre comuna Botoşani şi societatea apelor din Liège.

Comuna este represintată prin domnii C. Dissescu şi Gaster, iar societatea prin d. Mitescu.

— Interminabilul proces Tenov-Wohl-Zwiebel va fi pledat mîne din nou la secţia II-a a Curţei.

— La 31 Octombrie se va judeca la secţia I a tribunalului, procesul Alexiades-Macri, despre care s'a vorbit in ziar.

— Clubul „Intim" din Bărlad a fost perchiziţionat de către agenţi de ai regiei Monopolului

Clubul a făcut recurs contra acelei încălicări.

Procesul s'a judecatat la 7 a. c. la secţia III a Inalţei Curţi, care a stabilit jurisprudenţa, că perchiziţiunile în cluburi nu se pot face fără o prealabilă autorizare a presidentului (eventual primului —president) tribunalului.

— Fraţii Diamant din Iaşi au făcut cerere pentru declararea în sture de faliment a negustorului I. L. Kuperman din Trg.-Frumos.

Termen la 6 Noembrie.

— In procesul de anulare de testament pertractat înaintea trib. Botoşani dintre moştenitorii Weckler şi Schoenfeld, s'a admis de tribunal administrarea probei testimoniale.

❑ In astă-seară Joui va avea loc la circul Sidoli ultima reprezentaţie a trupei de comedii Niculescu-Buzeu.

Se va jnca hazlia comedie „Scandalul de la mîţa neagră."

❑ In seara zilei de 6 Decembrie (Sf. Neculai), va avea loc în sala Teatrului Pastia a doua „Serată Dansantă", organizată de societ. „UNIREA" a lucrătorilor tipografi. Mari surprize se pregătesc.

● Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în alta parte a ţării, abonaţii nostri sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop; ci să o trimită prin mandat poştal administraţiei ziarului

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc influxiuni regretabile.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 23 Octombrie.

Bulgaria întăreşte porturile pe Dunărea

Bucureşti.—Se zice că Bulgaria a început să construiască noui porturi pe Dunărea.

In afară de aceasta, Bulgaria ar fi început întărirea porturilor: Silistra, Turtucaia, Lompalanca etc.—

Serbia sprijinită de puteri

Bucureşti.—Se comunică din Belgrad că din expunerea ce s'a făcut în şedinţa secretă de alaltăeri a Skupcinei, reiese că Serbia are tot sprijinul moral din toate părţile.

Lipsa de vagoane

Eucureşti.—Lipsa de vagoane se simte în toată ţara.

La ministerul lucrărilor publice, s'au primit numeroase plîngeri, căci de şi e începutul ernei, în foarte multe staţii sunt adevărate depozite de saci cu cereale.

Ravagiile tifosului

Bucureşti.—In comuna Ghermăneşti, din judeţul Prahova, bîntuie cu o mare furie epidemia de febră-tifoidă.

Zeci de oameni au murit.

Direcţia generală a serviciului sanitar a luat măsuri pentru combaterea epidemiei.

O circulară

Bucureşti.—D. E. Costinescu, ministru de finanţe, a trimis o circulară administratorilor financiari, prin care le face cunoscut să puie în vedere controlorilor fiscali, de a nu mai pretinde perceptorilor din comunele rurale să'i găzduiască cînd vin în inspecţii, nici să le pue la dispoziţie mijloace de transport etc.

Călătoria regelui Greciei

Viena.—Regele Greciei, a sosit în astă seară la orele 5.50 pentru a felicita pe Impăratul Francisc Iosef cu ocaziunea jubileului său.

Regele a fost primit la gară de Impărat şi arhiduci. Astă seară a avut loc la Hofburg un prînz de gală.

Imparatul şi regele au schimbat toasturi.

Disolvarea consiliului general de Fălciu

Bucureşti. — Consiliul general al judeţului Fălciu, după cum se ştie, a refuzat să se întrunească în seziune ordinară,—aceasta ca o demonstraţie în contra prefectului N. Lupu.

Se zice că acesta ar fi cerut ministrului de interne dizolvarea consiliului.

Adunările romînilor din Transilvania zădărnicite.

Bucureşti.—Din Viena vine vestea că din ordinul guvernului adunarea generală a Romînilor din Cudin, care se întrunură pentru a protesta contra votului universal, a fost zădărnicită şi oprită de jandarmi.

De asemeni şi celelalte adunări din alte sate an fost oprite.

Călătoria Prinţului Gheorghe al Serbiei

Bucureşti.—La oarele 9 şi 20 azi dimineaţă trenul special cu care călătoreşte Prinţul Gheorghe al Serbiei, a sosit la Ploeşti.

Trenul a stat aci 20 de minunte; Prinţul însă nu s'a aratat.

In staţia Chitila se adunase multă lume, care aştepta sosirea trenului.

D. Panaitescu a luat măsurile de ordine; întrebat ce face prinţul, d-sa a declarat că A. S. Regală scrie nişte telegrame pe care vrea să le expedieze în străinătate.

Trenul şi-a urmat apoi drumul spre T.-Severin şi nu s'a oprit de cît în oraşele capitale de judeţe.

Incendiu groaznic

Kiew.—Rafineria de zahar Sabolew din Gaisin, gubernia Podoliei, a ars cu totul.

Pagubele sunt aproape de un milion de ruble.

Desertori din armata austriacă

Belgrad.—De cîtva timp se constată un mare număr de dezertori din armata austriacă..

Un număr de 50 de dezertori din armata austriacă au sosit la Belgrad.

Alegerea lui Taft

New-York.—Statele de Sud au votat în unanimitate pe Bryan. După aprecierile făcute, Taft a fost ales cu 1,091,000 de voturi.

Rooswelt a trimis lui Taft o telegramă de felicitare, la care Taft a respuns zicînd că această alegere însemnează triumfarea politicei lui Rooswelt.

Incidentul dosertărilor din Casablanca

Paris.—Cercurile diplomatice cred că Franţa înţălege cu privire la incidentul desertărilor din Casablanca să se bazeze pe arbitragiul propus de Germania şi admis îndată de către Franţa.

Programul lucrărilor Dumei

Petersburg.—Primul ministru Stolipyn a trimes preşedintelui Dumei, programul de lucrări, pentru seziunea iminentă a Dumei.

Guvernul relevează mai ales inportanţa administraţiei comunelor, legea alegerii semstvourilor, legea jurisdicţiunei locale şi enumeră în urmă o serie lungă de mici proecte de legi, însă nu menţionează legea reformei agrare.

Situaţia în Balcani

Belgrad.—In şedinţa secretă Skupcina a luat cunoştinţă cu satisfacţie de raportul guvernului, despre situaţia actuală, constatînd din nou deplinul acord al Skupcinei cu atitudinea guvernului.

*

Londra.—Ziarul „Times" zice că Serbia ar decădea din buna-voinţa Europei, dacă nu ar lua ori dacă ar încuraja vre-o măsură, care ar întrerupe înaintarea paşnică a negocierilor. Nu e uşor de a se vedea de unde poate eşi o compensaţiune teritorială pe care o cere Milovanovici. Dorinţa de restaurarea statului quo sau autonomia provinciilor anexate, poate fi foarte firească, însă nu e raţionabilă, nici practică.

*

Constantinopol. — Vaporul francez „Memphis" şi vaporul grec „Manolia" avînd pe bord material de rezboi pentru Serbia, au sosit la Salonic.

In total sunt 198 de piese de artilerie cu 500 proiectile de piesă.

Colonelul Mirovoevici a sosit la Salonic, spre a le lua în primire. Autorizaţiunea nefiind dată de către Turcia, descarcarea a fost suspendată. Colonelul a făcut azi de două ori demersuri în această privinţă pe lîngă Poarta.

*

Constantinopol.— Două batalioane din divizia a doua, vor fi imbarcate azi pentru Djeddaj.

Chestia pedepsei cu moarte

Paris.—Camera discută chestia pedepsei cu moarte.

Deputat Willen, aplaudat de extrema stîngă, cere abolirea acestei pedepse. Deputatul Berry cere menţinerea ei pentru a apara societatea.

Cabinetul de Chirurgie dentara
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA
se va muta de la 26 Octombrie c. tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

CONST. JORNESCU
AVOCAT
— Strada Carp No. 5 —

Doctorul L. POPPER
S'a mutat Strada Alexandri 3
(Casele Hălăceanu)

Căsătorie. Un domn diplomat universitar Ştiinţe, şi Drept, fost prof. secund., actual advocat, publicist, putînd necesar schimba localitatea, doreşte căsătorie d-ră, d-nă, gospodară, caracter şi studii solide şi serioase, sau profesoară învăţămînt profesional, menajer, secund., doritoare eventual a înfiinţa şi conduce şcoala de menaj şi industrie de casă naţională, intenţionînd respîndirea cunoştinţelor profesional-menajere în popor.
Modeste cerinţe dotale.
Propunerilor conforme şi serioase respund; celorlalte şi anonime refuz
„Anyi adv.". *Caracal.*

ADUC la cunoştinţa comercianţilor de băuturi spirtoase, că le pot procura rachiu de perje (ţuică) de ori-ce tărie, de la 40—75 grade, rachiu de tescovină, de drojdii şi de vin (cogniac), provenite din fabrica mea situată în comuna Costuleni jud. Iaşi.
A se adresa în Iaşi, stradela Albă No. la *Maiorul Radu Dimitrescu.*

Păziţi-Vă a spala cu Clor!!
Clorul Vă distruge lengiurile!!
Singura instituţie care pe baza unui preparat chimic—invenţiune cu totul nouă—spală rufele fără CLOR dîndu-le o albeaţă incomparabilă—e noul stabiliment de:
SPĂLĂTORIE CHIMICĂ ŞI BOIANGERIE
„MODERNA"
Iaşi, Str. Lăpuşneanu 24 (lîngă Noak
Se spală chimic şi se vopseşte mai bine ca ori unde orice Haină de Dame, Domni, Copii, Toalete de Bal cele mai scumpe, Uniforme militare, etc.
Serviciu prompt. — Preţuri modeste.

Dr. Suzana Vechsler
Boli de Femei.—Faceri.
Consultaţiuni 2—4 p. m.—
Strada Anastasie Panu No. 43

NOUL SALON DE MODE
Nineta Georgescu
Iaşi, Strada Seulescu No. 1
Confecţionează cele mai drăguţe Pălării pentru Doamne şi Domnişoare
Noutăţi pentru sezonul de iarnă
Primeşte comande şi reparaţiuni cu preţuri convenabile.

NOU! NOU!
Sticlele „Isometrop"
Cea mai clară vedere, experimentată cu razele *Rontgen.*
Premiată de toate academiile oculistice.
Asigură **conservarea ochiului**, evită fluorescenţa şi *măreşte vederea*
Se incadrează
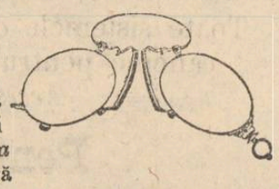
1 ori ce formă de ochelari; montările cele mai noui şi mai sistematice.
Singurul depozit la
Magazinul de optică **W. FISCHER**
IAŞI, Strada Lăpuşneanu 30
Mare depozit de Binocle "Flamarion"

O Casă mică se caută spre cumpărare.—
Oferte laadministr. ziarului „Opinia"

Corespondent perfect cu scrierea frumoase cunoscînd bine limbele romînă şi germană se caută la
CASSA BOURNE & Co. — Jassy.

FRAŢII POLLINGHER—Iaşi
Au sosit toate Noutăţile de SEZON:
Mătăsuri, Lenajuri şi Velours
Ultimele creaţiuni din Paris şi Londra

Mare ASORTIMENT de STOFE DE ROCHII
Composées, Rayé. Ottoman, şi Chevron-Diagonal.
Postav amazon în toate culorile moderne.

LINGERIE:
Mare specialitate in trusouri de la cele mai modeste pînă la cele mai elegante.
Mare asortiment de bluse matineuri şi jupoane.

Rayoane Speciale
bine asortate cu Stofe de Mobile, Covoare, Perdele şi Linoleum. Mare asortiment de incălţăminte superioare şi solide.

Taffetas veritabilă C. I. Bonnet & Co. Lyon „Garanti a l'usage"
a se observa bine marca ţesută pe lisieră

Preţurile cele mai modeste. Echantilioane se trimit gratis şi franco

AGENŢI CaPABILI

se caută pretutindeni imediat
pentru articol briliant
PROVIZIONUL SE ACORDA IMEDIAT

Ofertele francate se vor adresa sub cifra „A. L. 2500“ Agenţiei de publicitate Carol Schulder et Comp. Bucureşti, Str. Karageorgevici, 18.

Căsătorie doreşte fiica unui proprietar de moşie, în vrîstă de 21 ani şi care are **120.000 mărci** avere. In afară de aceasta mai sunt înscrise **mai multe sute doamne** şi tot deauna la îndemînă ceva potrivit pentru fie-care. Domni (chiar şi fără avere) să se adreseze lui

L. SCHLESINGER, Berlin 18

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a fiecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Birlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice „*Hercules*“ şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI

universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă

Renumitele sobe belgiane „**GODIN**“.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţurile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care
VINERI
Sâmbătă şi Duminecă
CINEMATOGRAF
Pathe Freres -- Paris
— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Vineri

Preţuri populare

In fie-care Duminecă
la 3 ore ziua
MATINEU
cu preţuri reduse la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.

A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

10 lei ZILNIC

şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor *Striţi* pentru detalii Agenţii de publicitate „Presa“ Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Cruci 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA“
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie
— STRADA DE SUS 138 —

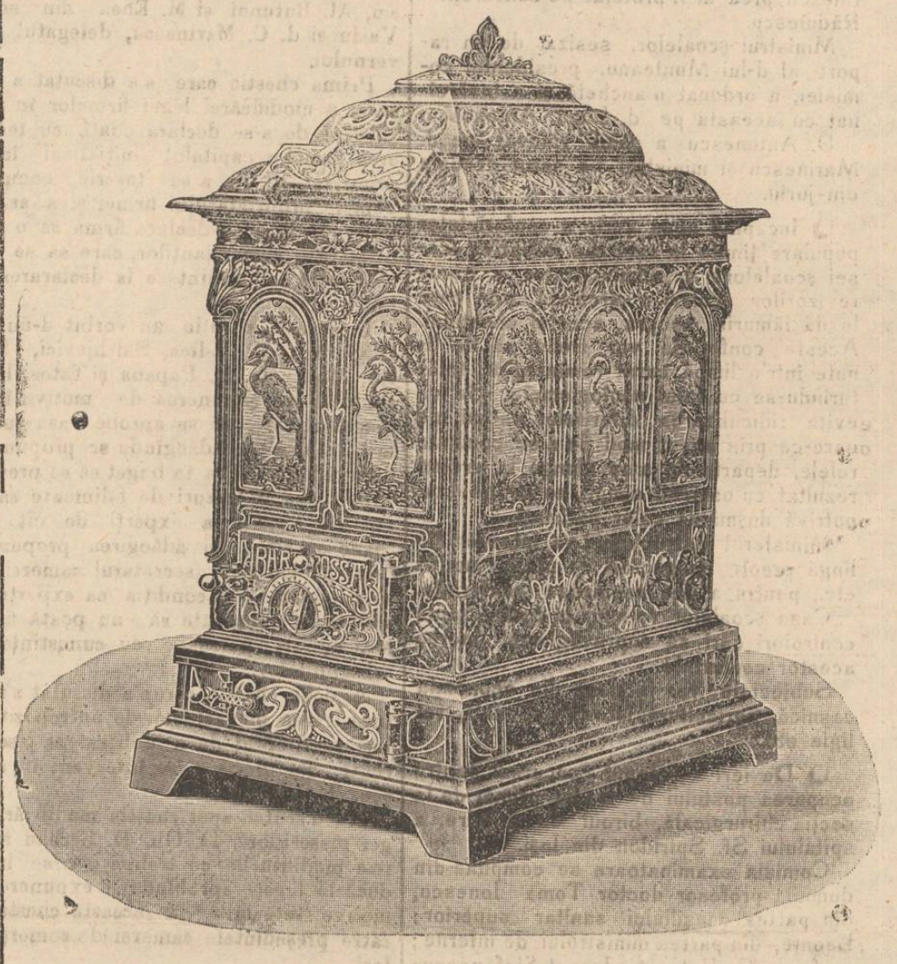

MARE DEPOSIT DE
Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă
100 vagoane depositate.
Aprovizionat cu SOBE GODIN
Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

„VICTORIA“

SOCIETATE ANONIMA DE
Asigurari generale şi Reasigurari
IN BUCUREŞTI
Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000
Din ţăia emisiune lei 1.000.000
Primul vărsămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII
ACCIDENTE
CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*
TRANSPORT
Terestru, Fluvial şi Maritim

— REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI —
Strada Ştefan cel Mare No. 83

Iaşi .—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția Administrația: Str. Primăriei No. 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 568. IAȘI Sîmbătă 25 Octombrie 1908

Vorbe liberale—fapte contrarii

D. Alexandru Djuvara, a fost Duminica trecută la Galați — și ziarele liberale ne vorbesc cu entuziasm de primirea făcută ministrului de comerț și industrie, de către comercianții și industriașii Gălățeni, în frunte cu prefectul județului d. Gussi.

Și la această primire „împunătoare", iar nu impusă, ministrul liberal a respuns printr'un discurs, care merită și din partea noastră, răsplata unei examinări, cînd la Galați a fost răsplătit cu atîtea urale și aplause nesfîrșite—după cum ne spune presa liberală!

Și cum în partidul liberal, o manifestare cu caracter prea afectuos făcută unui fruntaș al partidului, poate provoca adese-ori mari invidii și îi poate periclita chiar situația sa politică, ministrul liberal s'a simțit nevoit să-și înceapă cuvîntarea declarînd că consideră sărbătorirea sa ca fiind adresată întregului guvern, ba chiar întregului partid național-liberal(?) lucru la care de și poliția din Galați nu s'a gîndit, dar de sigur că a încîntat-o în mod deosebit.

Dar d. Djuvara, a voit să rîdice cuvîntarea sa la înălțimea unui *discurs-program* și a făcut cu această ocazie niște declarațiuni, cari pot fi date ca exemple de neconsecvență politică, între ceia ce **vorbesc** totdeauna liberalii, și ceia ce **fac**, în toate acțiunele lor politice!

Ast-fel d. Djuvara, s'a considerat îndrituit ca ministru al comerțului și industriei, să trateze la Galați importantele chestiuni privitoare la comerțul și industria țărei, și să afirme că partidul liberal și în special guvernul liberal, are astă-zi un anumit mod de a vedea în aceste chestiuni, cari de sigur ar putea impresiona lumea, dacă nu s'ar ști că între *vorbele* și *faptele* liberalilor este totdeauna o mare deosebire, și mai ales cînd ele sunt rostite de miniștri ca d. Djuvara!

Așa, ministrul liberal, a **vorbit** de capitalul străin atît de necesar desvoltărei comerțului și industriei naționale, cu aceiași căldură și interes, cu care **în fapt** partidul liberal l'a combătut totdeauna, cînd a fost vorba de a pătrunde în țară, și a fi utilizat în folosul atîtor întreprinderi menite a rîdica și desvolta viața economică și financiară a țărei noastre.

D. Djuvara a recunoscut în **vorbe**, cît de mare și educativ este rolul capitalului străin în țara noastră; cît de mult el poate stimula și emula prin experiența sa capitalul național, tot așa după cum în **fapt**, acest partid s'a opus în totdeauna cu cea mai mare energie ori-cărei acțiuni economice, care să se realizeze cu sprijinul capitalului străin.

Intru cît privește comerțul, Ministrul liberal a mers pînă a declara că în Romînia *nu există deosebire de mean în comerț*, că tot comerțul care se face cu țara nastră nu trebue considerat de cît ca fiind comerț romînesc, **vorbe** pe cari liberalii le-au dovedit în **fapte**, ca fiind tot așa de adevărate ca și afirmările lor în chestia capitalului străin, așa bună-oară, cînd au organizat și încurajat adese-ori diferitele mișcări în potriva comercianților străini, cărora li se contesta dreptul de a exercita comerțul în țara romînească.

Și din toate aceste afirmări, d. Djuvara trage singur concluzia că partidul liberal cînd are asemenea vederi în aceste importante chestiuni privitoare la comerțul și industria țărei, apoi, e un partid eminamente liberal, și mai cu seamă un partid de ordine și armonie socială!

Partid *liberal*—pentru că a găsit prin excelență formula că printr'un maximum și minimum de salariu în munca agricolă—să *împiedice libertatea convențiunilor din părți*, sau printr'o lege de monopol a băuturilor *să împiedice libertatea* comerțului în țara noastră.

Partid de ordine—pentru că în—toate actele și manifestările sale politice din urmă s'a arătat ca fiind dominat de un spirit anarhic și care nu urmărește de cît sdruncinarea organizației actuale a Statului nostru.

Partid de armonie socială, pentru că prin ultimile sale legi, poreclite reforme, a dovedit că dorește nimicirea atîtor categorii de clase sociale fără de cari țara noastră ar fi expusă a se ruina.

Să înlăturăm dar toate aceste declarațiuni ale d-lui Djuvara, ca fiind lipsite de sinceritate, ca neexprimînd adevăratele intențiuni și gîndiri ale acestui partid, devenit azi anti-liberal și periculos pentru viitorul țărei.

Și dacă e nevoe să reținem ceva din cuvîntarea d-lui Djuvara, ca neexprimînd adevărul—lucru așa rar la D-sa—să ne mulțumim numai cu partea privitoare la reamintirea ce i-a făcut Dunărea, pe malurile căreia și-a petrecut copilăria sa și anume la Brăila, și de unde politicește într'o bună zi a fost nevoit să plece, de oarece Brăilenii—ingrați de altfel, —încetaseră să-i mai dee orice credit politic tocmai pentru că luptase prea mult pentru desvoltarea economică și comercială a acestui important port al Dunărei.

Noroc că d. Djuvara 'și-a putut stabili noul seu domiciliu politic într'un alt oraș de provincie din centrul țărei, cu mult mai mic de cît Brăila, și unde poate va face minunea să-l transforme în port al Dunărei—și să-și realizeze acolo o parte din programul seu privitor la dezvoltarea comerțului și industriei romînești.

Ar fi poate singura și cea mai de seamă dovadă că **vorba** poate să devie cîte odată și la D-sa, **fapt**.

Vespasian Pella

Idealul d-lui Sassu

Latura social-democrată din partidul liberal se agită actualminte pentru o reformă nouă: votul obștesc.

Masele, în numele și pentru cari operează marii percursori ai reformei: d. Sassu în Moldova și Ionescu al cincilea în valea Prahovei, acele mase n'au dat împuternicire nimărui ca să se agite reforma.

Nimeni nu cere introducerea acelei reforme electorale, care este, ca și celelalte legi democratice ale liberalilor, al unor anumiți turburători.

Dar acum se voește sufragiul universal, fiind-că ameliorarea soartei țăranului, visul de anul trecut al d-lor Quintus, a fost îndeajuns de buimăcită prin votarea atîtor legi fără de nici un D-zeu.

Sufragiul universal, în Romînia, va fi pus mai întîiu la încercare: au să încerce să-l introducă la alegerile județene și, dacă va da roade bune, adică dacă partidul liberal va avea imensă majoritate, au să-l întindă și înainte, dacă nu, se va renunța, căci liberalilor le trebue vot obștesc pentru ei, nu pentru conservatori.

Pînă după reprezentația de probă, latura social-democrată se agită. Se agită așa de mult pentru realizarea marei reforme electorale și e așa de sinceră, în planul ce-l urmărește, că zilnic Monitorul Oficial **cuprinde sute de rapoarte pentru disolvarea consiliilor comunale rurale, pe cari rapoarte, fie ministrul, fie secretarul general—ambii social-democrați le aprobă aidoma.**

Se disolvă sfaturile comunale de la țară, se calcă voința țăranului deși, la sate, alegerile nu se efectuiază pe calapodul sistemului electoral restrins, pe colegii — și toți laolaltă votează după visul, pentru județe, al lui Sassu primul și Ionescu Quintusul.

Mai ales în județul Iași, ale cărui destine le conduce d. Steré—dacă nu prin prefectul Kernbah cu siguranță prin directorul Moțet, alegerile de la țară, efectuate pe baza votului obștesc, sunt regulat casate, de atîtea ori casate pînă învinge, în fine, lista prefectului poporanist.

Să cităm, din cel multe, cazul de la Șipotă unde alegerea a fost casată pînă acum de trei ori.

Se caseazā cu nemiluita alegerile de la țară, făcute nu pe colegii—dar nu s'ar casa acelea de la orașe, efectuate pe baza infamei legi existente, căci la orașe se vede poporanismul, pe cînd la sate le întuneric.

Iar partidul liberal, conștient de marea sa menire, strigă prin d-nul Sassu: voim votul obștesc!

Un glas discordant

Discursul, pe care l-a ținut d-nul Djuvara, ministrul industriei și comerțului, la banchetul de la Galați este caracteristic pentru starea de spirit ce domină partidul de la putere. In acest discurs ținut industriașilor și comercianților primului port al țării, d. Djuvara s'a declarat fățiș și fără rezerve partizanul capitalurilor străine.

D-sa a recunoscut, că influența educativă și spornică a capitalurilor străine mai mult și mai bine pregătite de cît ale noastre este netăgăduită. Și în consecință d-sa a promis, că în curînd va veni cu un proect de lege, prin care va căuta să înfăptuiasca aceste idei.

E locul să spunem: «a fost foarte frumos și ne-a bucurat mult». De cît, d. Djuvara se înșeală amar cînd crede, că aceste idei—pe care le nutrește ca liberal—fac parte din patrimoniul ideologic și al partidului său și în special al guvernului, Noi, cari cunoaștem atît de bine ideile d-lui Sturdza și ale generoșilor în frunte cu dinastia Brătianilor, avem dreptul să credem, că glasul d-lui Djuvara este absolut discordant în partidul liberal.

Și d. Djuvara—deși ministru—ca și mulți alții din partidul de la cîrmă, are cu totul alte concepții despre cea ce ar trebui să constitue politica economică a statului romîn. D. Djuvara a dovedit că nu are prejudecățile și nu aprobă curentul reacționar sub raportul politico-economic; dar din nefericire nu se poate spune acelaș lucru și despre ceilalți membri ai guvernului. Din cele ce a spus d. Djuvara rezultă în mod neîndoios, că d-sa nu crede în povestea — nu de mult timp la modă—că țara romînească este și va fi în vecii vecilor o țară pur agricolă.

Ne pare bine, că putem conchide aceasta din discursul ministrului industriei; dar trebue să mai relevăm că, pe lîngă această concluzie, care-l privește mai ales pe d-sa, discursul său a avut darul să ne arăte, că pe lîngă disensiunile de principii cunoscute ce există în partidul liberal, disensiuni cari-l duc la complecta descompunere; încă una este pe cale a se produce—dacă timpul va îngădui aceasta,—și al cărui obiect va fi d. Djuvara și principiile sale călăuzitoare.

Este foarte frumos pentru d. Djuvara; este foarte trist pentru partidul liberal.

Vania.

Chestii religioase.

Combaterea superstițiilor

Ministerul Cultelor a sesizat Sf. Sinod al bisericei autocefale ortodoxe romîne, esupra măsurilor de luat pentru combaterea *superstițiilor*. Sf. Sinod luînd în desbatere chestiunea a crezut că cel mai nimerit mijloc de combatere este cel al trimeterii de adrese către biserici și școli, ca să se lipească pe ușa bisericilor și să se împartă la fie-care școlar asemenea circulări, prin care se fixează serbătorile admise de biserică, cum și posturile cerute de biserică.

Că n'a luat Sf. Sinod inițiativa de data aceasta, nu ne miră, căci și altă dată și din vechi biserica oficială a combătut eresurile, dar fără succes. Iîacob I Putneanul, apoi Filaret al II n *proloagele* Mineelor sale a scris contra credințelor necreștine, și de sute de ani asemenea eresuri trăesc și vor mai trăi, și nu biserica va fi acea care le va desrădăcina.

Și pentru ce nu poate biserica să le desrădăcineze? Pentru că în temelia sa ea singură e bazată pe superstiție.

Biserica creștină cuprinde în organismul său dogmatic și de ritual o anumită doctrină cosmogonică, acea a timpului în care s'a plămădit credința mozaică și creștină. Pentru biserică natura e stăpînită de *voința* celui prea Inalt, iar văzduhul e locuit de diferite spirite curate și necurate, cari trăesc în apropierea omului.

Biserica nu cunoaște că natura e stăpînită de legi mecanice și fixe. Deci nu ea care are *credul* unei naturi volitive, poate fi propoveduitoarea unor cunoștințe de mecanica legilor naturii... Ritualul bisericesc ast-fel e întocmit; așa se cîntă la biserică, așa se fac procesiunile religioase; și tot ea crede, că firea se poate depăși prin voința spiritilor superioare.

Va da sinodul multe alte circulări; se pot umplea ușile bisericilor cu tot felul de hărtii, se pot împăna școlile cu tot felul de adrese; nimic nu se va putea face.

Nu biserica în forma și doctrina ei va stărpi eresurile, ci școala și *școala nouă*. Iar dintre toate obiectele de studiu acel ce are chemarea de a schimba de-atotului tot conceptul cosmogonic admis și de biserică e *cosmografia*. Acest obiect de studiu de și și-a făcut drum de cîteva sute de ani prin conceptul lui Galileu „Newton și Kepler, a rămas pănă azi studiu de elită, care atinge pe *2 la mie* din locuitori.

Nicăiri, nici în programe, uici în tratatele de pedagogie, nicăiri, dar absolut nicăiri nu se scrie un rînd despre valoarea educativă a cosmografiei, cea mai adîncă știință de lume, chemată a fi temelia nouei credințe, *fără erèsuri*, a unui nou concept de lume, stăpînită de legi mecanice, cu sistemul heliocentric, un geocentric, și cu toate urmările în mentalitatea popoarelor.

Cine s'a gîndit să popularizeze acest obiect de studiu? Cine s'a gândit să-i ușureze metoda de predare? Nimene. Cosmografia e cel mai sec obiect în tratarea sa; metoda pur științifică—proprice Universității—e vîrîtă în licee, iar în școalele primare e o simplă anexă a geografiei, cea mai puțin chemată dintre cunoștinți a vorbi fantaziei și inimei.

Cu cît cultura solidă științifică se lățește în popor, cu atît și eresurile dispar la această pătură cultă, cu toată puterea tradițională a mediului social.

De cît poporul nu numai că nu primește o solidă cultură științifică, dar nici cea elementară n'o posedă, căci 80 la sută nu știu nici citi nici scrie, și mai e vorba de a le stărpi eresurile, cînd nici o cunoștință solidă de lume nu li se dă.

***

CATE-VA NOTE

William Howard Taft, care nu voia să se aleagă—s'a ales president al Statelor Unite, iar Bryan, cu dorința vie de-a se alege—a fost învins.

In Martie 1909 Taft își va strămuta domiciliul în Casa Albă de la Washington, iar Bryan, asemenea lui Henry Clay, va fi proclamat candidat etern la prezedințe.

Iar adevăratul învingător ie tot proverbul „fericit acel care pleacă" și de plecat pleacă Roosevelt.

*

Osebirea între două teatre: la teatrul din București se dă *Falimentul*, iar teatrul din Iași dă *faliment*.

OAMENI SI LUCRURI

PRUTUL

L'am văzut eri după trecere de un mare număr de ani. Liniștit și larg, bogat în valuri, dar fără nici un ecou, el curge, curge mereu în matca încăpătoare, curge calm, fără mînie, ca o emblemă de lungă resemnare, despărțind țară de țară, popor de popor. Pe o zi posomorită de toamnă el nu capătă nici o strălucire, nu resfrînge nici o rază de soare ci—galbăn închis, mîlos și leneș, pare că-l apasă apropierea prea mare a nourilor cari stau gata să-l alimenteze cu ploi, să-i umfle apele și să-i îngreuieze încă mai mult mersul. Ce simbolice par toate a c e s t e și cît de mult întrupează el acum tristețea acelora pe care el i-a rupt în două, i-a trunchiat poate pentru totdeauna înstrăinînd pe unii de la matca lor, dezmoștenind pe alții de o parte a vieței lor însăși.

Rolul istoric al munților noștrl și al apelor noastre a fost fatal. Și Carpații și Dunărea și Prutul au dozmembrat părți, mai apropiate ori mai depărtate, din trupul țării și au creat par'că o firească piedecă unirii sau cel puțin au întîrziat-o pentru multă vreme.

Natura a dat mînă de ajutor împrejurărilor istorice și elementele ei par înadins create pentru dezbinare, sfidînd simțirea comună, dezmințind trecutul istoric, comunithtea de origine, de limbă și de ideal.

Dar nicăiri nu simți lucrurile aceste mai bine și mai intens ca aici, în preajma Prutului, pentru că nicăiri procesul de înstrăinare nu s'a făcut mai repede, mai adînc, mai complect de cît în Basarabia și nicăiri, dintre provinciile foaste ale Romîniei, nu e mai încătușată năzuința de libertate, urma de cultură romînească.

Te impresionează straniu auzind, la cîți-va kilometri de la frontieră, vorba romînească rostită de oameni ce poartă costume rusești și greutatea tot mai mare cu care se rostesc acele puține cuvinte în cazuri de foarte mare nevoe.

Și cînd te gîndești ce mărime oceanică are țeara de peste Prut, ce rol imens joacă,—chiar acum sub presiunea recentelor înfrîngeri militare suferite — în diplomația lumei, nu te poți opri de a nu arunca o privire de amărăciune pămîntului basarabean, și o privire de părere de rău asupra Prutului ce curge larg și liniștit în matca sa încăpătoare și să nu repeți refrenul poeziei noastre populare.

Prutule, rîu blestemat!

E o privire de adio și nu o presimțire de revedere...

Rodion.

Teatrul lui Wagner

Introducere.—Crepusculul zeilor—Cu ce se ocupă presa.—Necesitatea unei cercetări a operei.—Primul succes al lui Wagner.

Cu prilejul montării la opera mare din Paris a „Crepusculul zeilor", s'au desfășurat atîtea polemici, păreri, atîta activitate ziaristică, în cît în adevăr, datori sîntem a considera acest eveniment, ca un mare eveniment artistic.

Nu numai presa parisiană, a inregistrat pe toate tonurile faptul, dar pare că și presa streină a ținut să reamintească cu această ocazie, complexitatea operei marelui dramaturg liric, servind publicului seu, numeroase amănunte cu privire la maestru, operă, punere în scenă și alte considerații respective; ba s'a mers pănă acolo, că s'a cercetat și viața intimă a maestrului, s'a disecat caracterul seu, mai mult poate de cît acela al operelor, s'au stabilit relațiile, dușmăniile ce își crease maestrul, grație firei sale cam bizară—poate—într'un cuvînt, nimic n'a fost neglijat, nici amănuntele cele mai personale, dacă putem numi ast-fel... indiscreția unor confrați.

Noi la rîndul nostru, am avut grija să înregistrăm unele din anecdotele ce circulau cu ocazia resuscitării memoriei marelui dramaturg, arătîndu-le poate sub adevărata lor lumină, și căutînd a le reduce la dreapta lor valoare.

In fond, cea ce interesa publicul cetitor, era mai mult vre-un studiu sau cercetare a caracterului operei, de cât a maestrului.

Și fiindcă ne credem datori a servi acest... amănunt, vom căuta a aduce unele deslușiri, care nu pot fi cunoscute publicului nostru.

*

E natural, ca la noi, mai puțin ca ori unde, să fie cunoscută opera maestrului, de oare-ce pănă azi, numai în două sau trei rînduri—cred—s'a montat această operă.

La București, Lohengrin, fu montat mai anii trecuți, dar cea ce îi lipsea, era poate esențialul, adică punerea în scenă propriu zisă, lipsa de elemente iarăși nu putea decide succesul, într'un cuvînt, amploarea, magnificența cu care trebue să se prezinte această operă, nu putu fi realizată.

Ce s'a păstrat deci din această operă? Amintirea unui spectacol greoi, de sigur, unde multe elemente, ne complect pregătite, nu contribuiau la formarea educației pentru așa numita școală Wagneriană, și așa suntem nevoiți a privi azi, această măreață operă, ca ceva strein inabordabil.

*

Crepusculul zeilor, a treia și ultima dramă din ciclul Niebelungilor, nu s'a montat pănă azi la noi.

De altfel niciuna din cele patru opere, ce formează acest ciclu, n'a văzut lumina rampei în țara noastră.

La Paris, a fost montată piesa, cu mare sgomot, cu mare succes, dar înainte de a vorbi de însăși lucrarea, vom arăta cetitorilor, inovația ce această reprezentație face în obiceiurile marei metropole.

Reprezentația începe la orele 6 p. m., ține pănă la 8 și după aceasta publicul părăsește sala, întorcîndu-se după masa de seară, spre a asculta partea a doua a piesei.

E bine de amintit cu această ocazie, că în vremuri, opera mai fusese montată și pare-se marele seu succes, era datorit în parte și acestei curiosități, necunoscute de cît în micul orășel al Bavariei și poate în unele centre mari, în cari Wagner e maestrul preferat, care aruncă razele strălucitoare ale geniului seu asupra spiritului masei.

In 1902, sub patronajul Contesei Greffulhe, cînd s'a jucat pentru prima oară piesa, cu elemente de prima forță, dar

Cumpărați Bilete pentru Loteria 4 Clasa VI a Regatului Romîn

Cu tragerea de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembre 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și pînă acum.

Un Loz întreg Lei 160,-0 jumatate loz Lei 80 - Un sfert de loz Lei.40 Una optime lei 20.

nu la marea operă ci, la un teatru particular, populația parisiană primi cu oare, care rezervă măreața dramă, dar azi azi publical entaziasmat, a revenit, aducînd omagiul seu de admirație maestrului și operei sale.

Așa că azi, cu drept cuvînt, se poate zice, că acesta e primul succes a lui Wagner, în metropola lumei, acea cetate a luminei și a artei, de unde isvorăsc scînteile entusiasmului ce se transmite omenirei întregi.

Efectele nenorocite
ale
monopolului cărților didactice

IV

In definitiv nu întru în discuția de alegere a cărui metod este mai bun de aplicat în tratarea Abecedarului, aceasta este o chestiune care ar face subiectul unei întregi broșure, nici mă declar dușman a unei metoade. Toate căile duc la Roma. E bun acel metod, cu care ai plecat tu învățător cu convingere, și ți l'ai apropiat prin știință aplicată, prin experiența proprie, și ți l-ai potrivit după individualitate. Am citat în articolele precedente și părerea celebrului pedagog *Fr. Dieter* în acest senz.

Chestiunea este că, ar fi trebuit să se lase în mîna învățătorilor macar 2 abecedare cel puțin: unul după metodul *Sciptol'g*, și unul după cuvintele normale. Aceasta ar fi fost calea dreaptă. Monopol de metoade nu mai poate merge căci atunci învățămîntul va suferi mult timp.

Numai pentru gustul unor metodiști germani, de unde am importat abecedarul oficial, numai după gustul de a obliga să introducem sistemul desemnărei obiectului, sau măcar a unei părți în lectia proprie de scris cetit, nu ne putem aventura de a poci limba și intenția ca proces psihologic, umblînd cu luminarea să găsim ceea ce nu se poate găsi în limba romînă, anumite substantive monosilabile ca să servească drept cuvinte normale.

Abecedarul defectuos de astăzi a ajuns și proverbial, până și în familii, nu numai în școli. Auzi adeseaori:

„Care abecedar" ? Cel cu ie ?! Și cînd romînul începe a te lua vale cu ironii crude,... să știi că are dreptate!

Lucru drept ar fi să se revie la sistemul înainte de 1902.

Concurs serios, și abecedare aprobate mai multe, după metode diferite, să se lase la alegerea învățătorilor. Tot asemenea cu cărțile de citire.

In șase ani de cînd s'a retras aprobările autorilor, care aveau cărți de citire, cîte îmbunătățiri nu s'ar fi făcut? Cîtă emulație nu s'a stins! Cît dor de muncă pe terenul didactic nu s'a pierdut de la învățătorii, care munceau cu speranța de a reuși să desăvîrșească o bună carte de citire sau un bun abecedar! Cîte decepții avem astăzi! Cît desgust în predare, de pe cărți impuse și neplăcute. La ce forțate convingeri și rele convingeri forțate?

Alegerea manualelor didactice ar trebui să se facă nu după ștampila oficialității, ci în mod material, logic și echitabil, după meritul lucrărei și concretizărei scopului unei cărți de citire.

Au ajuns la volumul de 600 pagine —cartea de citire pentru clasa a IV-a în 1908! (oficiale!) prețul 2 lei și 70 bani! —Unde am ajuns?!—Pentru ce s'a făcut monopolul? 1). Să se eftinească cărțile? —Rezultatul.—S'a scumpit cu sută la sută —2). Să se perfecționeze conținutul și să nu se schimbe edițiunile des? Nici una nici alta din condițiunile deciziunei nu s'a realizat—Atunci pentru ce se mai menține monopolul?

Am dori să știm motivele?

Bine înțeles, nu cele din deciziunea din 1901, căci au căzut în disuetudine în mod oficial prin cărți oficiale.

Noi mai cunoaștem și alte deciziuni temporare tot așa căzute în desuetudine dar căderile acestea, vezi lucru curios, nu se aplică pentru toți!

Dascălii vor să lucreze, vor să muncească, ambiționează și au ambiționat să facă și la noi în România, din mîndre națională, o epocă de mișcare pedagogică romînească, o mișcare a curentelor de metode, care aduc discuțiuni cum au adus și în Germania suta de ani aproape de cînd Francezul *Iosif Jacotot* (1770—1840) a propus în 1818 alt metod pentru învățarea scris-cititului, metodul pur analitic.

Metodul acesta introdus în Germania de Seltzman (1840) l'a dezvoltat și perfecționat mai ales dr. C. Vogel profesor în Leipzig și l'a botezat: metodul cuvintelor normale.

Pe de altă parte *Ioan Gaisser* (1766—1841) dă deslegarea metodului Scriptoleg. De aci luptă între urmași și adepți acestor două metode, discuții și studii destul de serioase în *Germania*.

Ei bine de ce la noi, tot cu importatul de-a gata de la străini să trăim?

De ce să nu avem libertatea adăptărei la limba noastră a abecedarilor plecate și lucrate, prin studiile de fonetizare a limbei noastre proprii și conforme nevoilor noastre?—Desființarea monopolului cărților ar fi desființarea sclăviei intelectului dascălilor noștri, cu oare care talent, și uuuă voință, spre lucrări didactice, a învățătorilor cu dor de muncă pentru literatura didactică, atît de săracă, dar atît de exagerat cenzurată și bănuită și grozav de neîncurajată dacă nu e oficială!

Să sperăm, că atît în interesul progresului școalei cît și a emulației muncei învățătorilor, monopolul deghizat va rămînea cu tra ul cît se poate de scurt, vrista lui de 6 ani fiind destul de lungă perioadă de lăncezire a literaturei didactice cele mai de seamă și indispensabile! (abecedarul și cărțile de citire)—Numai de nu s'ar menține monopolul în mod *inexplicabil*!

Hug.

Examenul magistraților stagiari

Examenul candidaților pentru funcțiunea de madistrați stagiari va începe în ziua de 28 Octombrie 1908, cînd va avea loc proba scrisă.

Iată numele candidaților:

Seria I.—Andrian Paul, Alexandrescu C., I. Alexandrescu, Vasile Alexandrescu, Atanasie D. Angelescu, Gh. Angelescu, Mihail I. Apostolescu, N. V. Apostolescu, I. Văleanu Apostolescu, A. Ardelenii, George P. Aronescu, G. G. Atanasiu, Titu I. Axente, Alex. Bălan, Mihail Bărbescu, Stelian C. Basarabescu, Gh. Bărbulescu, Matei C. Beștelei, Panait A. Bobeș, D. A. Bogdănescu, Const. St. Bossie, Gh. Bonteanu, Aurel G. Boștinescu, Ioan N. Botez, Virgil Brădescu, Teodor Buzescu, M. Cațichi, Ernest Ceaur Aslan, Emil I. Cerchez, Dumitru Cernescu, Teodor Chereachez, Const. Gh. Cristea, Const. Ciacîrau, Ion Gr. Condeescu, Ghinea Constantinescu, Ștefan Constantinescu, B. Coles, Teodor G. Copoiu, Alex. C. Coroi, Eugeniu Costiu, Daia Nicolae, Damian Nicolae, Daneș Dumitru, P. Demetrescu-Buzău, Alex. D. Demetrescu, Const. M. Dimitrescu, G. M. Demetrescu, Matei I. Dimitriu, M. V. Dimitriu, Grigore Dinescu, I. Dobrotescu, Nicolae M. Degeanu, G. M. Drăghici, Albert Dimitrescu, Marin O. Dumitrescu, Constantin Ercul, Zaharia I. Făcăianu, C. Filipescu, Const. C. Foișoreanu și Ioan Eftimopol.

Seria II.—Examenul începe la 30 Octombrie orele 9 dimineața, în localul Universității.— Forță Ion, M. Gabrielescu, Ștefan Galin, Ion G. Găluișcă, G. Em. Gheorgala, Ioan T. Georgescu, George C. Georgian (Georgescu), Nicolae Gh. Gheorghiu, T. Ghițescu, Ioan M. Grămescu, I. R. Grigoriu, Horațiu I. Guliotti, G. Hagi-Chirea, Remus V. Ioachim, Alex. Ionescu, D. Ionescu, Constantin G. Ionescu 1883, Const. G. Ionescu 1878, Ionescu I. Constantin, Const. R. Ionescu, Stelian Ionescu, I. V. Ionescu, Ion S. Ionescu, Ioachim G. Iosipescu, Petre Irimia, Const. I. Kivu, Ștefan I. Latea, Virgil N. Lăbrici, Const. Luculescu, M. Lungianu, C. G. Măleanu, Iscob Manea, Constantin Mardare, Ioan Marian, Const. Marinescu, Vasile G. Marinescu, Grigore Marinescu, I. Marinescu, D. Marinescu-Jilvan, Spiru D. Mateescu, C. Mavrocordat, Tiberiu Mavrodineanu, Sabin I. Moroșanu, Gh. Mihăescu, Nicolae I. Mihăescu, Alexandru Mihuleț, Paul I. Mircea, Mihail G. Mitescu, N. N. Mosinschi, Const. M. Morlova, D. Mototolescu, C. V. Moțet, D. E. Muntenescu, Nanu A. Mihail, Const. I. Năvărlie, Ioan T. Negulescu, George Nicolescu, Iordan S. Nicolescu.

Candidații pot să aibă cu dînșii cîte o colecție de legi la proba scrisă.

Litere-Științe-Arte

Iosul-mut.—Cinematograful anunță un număr senzațional pe astă-seară. O dramă de Henri Lavedan, jucată pe... pînza cinematografică de artiști mari ai comediei în frunte cu însuși Le Bargy.

Pe cît știm cassa Pathé nu glumește cu lucruri serioase și e probabil să fi făcut sacrificii pentru a obținea în adevăr această piesă mută, pe care în curînd ne-o va înfățișa aeve, poate, prin mijlocirea cinematografului vorbitor.

Problema interesantă este următoarea. Oare jocul unui mare artist, al unui Le Bargy de exemplu, este el prin sine însuși capabil de a emoționa ori de a impresiona marele public? Dacă suprimăm elementul foarte important al graiuiui, muzica voacei, armonia cuvîntului, puterea lui de a evoca și a învia,—ce rămîne oare viu în jocul artistului și de unde culege acesta mijloacele sale mari de a mișca pe spectatori,—căci de audi tori nu mai poate fi vorba?

Din acest punct de vedere e în adevar interesant de văzut Le Bargy pe pînza cinematografică și a studia psihologia publicului în același timp cu problema dramei mute.

*

In zilele de 28, 29, 30 și 31 Octombre excelenta operată a d-lui Grigoriu va da în sala teatrului Național patru reprezentații.

Sala va fi din nou plină cum e de obiceiu la reprezentațiile acestei trupe.

*

Apreciatul sculptor german Harro Magnussen s'a sinucis la domiciliul său de la Grunewald, lîngă Berlin.

El n'a lăsat nici o scrisoare explicativă.

*

Excelenta trupă de operete de la „Theater an der Vien" a fost angajat de Sarah Bernhardt, pentru o serie de spectacole, la teatcul din Paris al marei tragediane, Reprezentațiile se vor da la prima-vară.

*

Concertul talentaților artiști iașani profesorul Sibianu, pianist și M. Barbu, violenist va fi o adevărată festivitate pentru iubitorii de artă. Ar fi de dorit ca elita iașană să încurajeze pe acești doi distinși concertiști cari se vor produce la 7 Noembrie la teatrul național.

Programul e foarte bogat și variat.

*

Afișe mari anunță sosirea apropiată a Sarhei Bernhard în orașul nostru. E de sigur cel mai important eveniment pe care l'a avut Iașul pe terenul artistic în ultimii ani și e foarte posibil că fericiții spectatori vor vedea pentru ultima dată pe ilustra artistă în Iași.

Biletele se pot reține de pe acum la agenția *Thalia*.

Informații

❑ **Birourile Redacției și Administrației „Opiniei" s'au mutat în casele din strada Primărie No. 30 (vis-a-vis de Cassa de Scompt).**

❑ *„Opinia" caută corespondenți hărnici și serioși în toate orașele din Moldova.*

Doritorii se vor adresa Redacției ziarului.

❑ D. I. Georgescu, absolvent al școalei comerciale, a fost numit registrator la Camera de Comerciu din localitate, în locul d-lui P. Bancov.

❑ Dl. locot.-colonel Traian Filotti, a fost numit comandantul școalei de resboiu.

❑ Alegerea comunală din Constanța, la care a triumfat lista prietinului Bănescu, a fost co firmată, cu toată opunerea satrapului Virnav.

❑ D. general Minei, șeful intendenței armatei, a sosit alaltă eri dimineață în localitate.

Eri d-sa, a inspectat serviciul intendenței din localitate, iar aseară a plecat în inspecție la Bîrlad.

❑ D. maior P. Minoviei, ajutor de intendent al corpului IV de armată a fost alaltă eri la Bîrlad, unde a făcut o inspecție.

❑ Asociația generală a studenților „Uniunea" din localitate, a fost dizolvata.

❑ Cercetările în afacerea lipsurilor de la regimentul 13 Ștefan-cel-Mare din localitate, nu s'au terminat încă.

S'au mai făcut încă cîteva percheziții și e probabil că abia în cursul săptămînei viitoare, se va putea afla numărul exact.

❑ Ministerul instrucției a trimis revizorilor școlari o circulară prin care le cere să alcătuiască un tablou de toți institutorii și învățătorii cari au obținut concedii mai mari de 6 luni consecutive pentru caz de boală, în cursul ultimilor trei ani, și cari la sfîrșitul anului școlar precedent vor fi avut un concediu mai mare de 3 luni, pentru a fi scoși la pensie.

❑ Atragem atențiunea direcțiunei tramvaiului că cele mai multe vagoane care sunt puse în circulație, se găsesc într'un hal de murdărie de nedescris.

❑ **Societatea Crucea roșie** *a d-nelor romîne, secția Iași.* — Societatea anunță că va deschide, cu începere dela 10 Noembre a. c., **o școală de infirmiere profesioniste.** In acest scop, societatea a luat înțelegere cu onor. Epitropie a spitalelor sf. Spiridon, care binevoește a oferi societății un concurs puternic pentru susținerea școalei. Cursurile vor avea loc la spitalul sf. Spiridon, cîte 2 ore după amează, iar dimineața elevele vor face practică, repartizate alternativ în toate secțiele spitalului central și celelalte spitale. Cursurile vor dura 8 luni, după care se va trece un examen dînd dreptul la un certificat, iar în anul al 2-lea vor dura 6 luni, după care se va elibera Diploma de infirmieră profesionistă.

Doritoarele de a se înscrie în această școală sunt încunoștiințate că vor avea, în timpul cursurilor, masa gratuită în spitalul unde vor fi repartizate să facă practica.

Societatea Crucea roșie a d-nelor consideră de a sa datorie să plaseze in urmă pe diplomatele școalei, în servicii publice sau particulare pentru îngrijirea bolnavilor. Necesitatea de infirmiere capabile și conștiincioase este foarte simțită, fie în societatea publică pentru bolnavii cu dare de mînă care se tratează la domiciliul, fie în spitale. Societatea a primit deseori asemenea cereri, fără însă să fi avut de unde să recomande infirmiere până în prezent.

Societatea Crucea roșie indeamnă deci pe toate persoanele care doresc să îmbrățișeze această carieră, sigură și foarte onorabilă, să se înscrie în școală. Pentru aceasta nu se cere de cît 4 clase primare, sau o cunoștință de carte îndestulătoare pentru a înțelege cursurile teoretice, dar în acelaș timp și o moralitate desăvîrșită. Femeile măritate nu pot fi înscrise de cît cu învoirea soților.

Inscrierile se primesc Marția, Joia și Sămbăta de la orele 10 la orele 12 m., la d-na Maior Văleanu, casiera societății, str. 40 sfinți No. 10, unde se pot da, la cerere, toate informațiele.

❑ E probabil că de la 1 Noembrie vor fi ridicate măsurile de prevenire contra holerei, ce se luaseră la granița Prutului.

După știrile primite la direcțiunea generală a serviciului sanitar, în Rusia holera e aproape stinsă.

❑ **Adunarea generală a Camerei de Comerț**—Eri la ora 1 și jumătate după amiazi, a urmat în saloanele camerei de comerț, a doua ședință a adunărei generale a camerei, sub proședenția d-lui Gh. D. Șerban.

S'a discutat chestia modificărei legei actuale asupra băuturilor spirtoase.

La această discuție au luat parte d-nii: Gh. D. Șerban, T. Jellea, Ionescu, Lupescu, Donciu, Salchievici și Tatos.

In cele din urmă s'a decis a se interveni la minister ca să se acorde libertate în ce privește berea și vinul, iar în ce privește spirtoasele să nu se permită punerea în vînzare de cît a alcoolului de 30 de grade.

A urmat apoi discuția asupra chestiei acordărei de premii absolvenților școalelor comerciale, ca mijloc de a'i îndruma la îmbrățișărea carierei comerciale, propunere făcută de d. M. Cîzlaru, secretarul camerei de comerț.

Propunerea a fost admisă.

S'a mai discutat apoi și alte chestii.

DIVERSE

— Anunțăm că mîne sară, Sîmbătă, 25 Octombrie a. c., va avea loc logodna d-rei Roxanda Vasiliu, cu d. Const. I. Alexandrescu.

— Locuitorul Ioan Irimescu din Tg. Frumos, fiind adus la Iași pentru a fi internat în spitalul sf. Spiridon, pe drum a încetat din viață.

— Am publicat eri știrea că un soldat de la batalionul de vînători, a încetat subit din viață.

Soldatul era de la Galata și din autopsia ce i s'a făcut s'a constatat că avea o pneumonie.

— Din Ungheni se comunică că un cîine turbat al locuitorului Neculai a Marghioalei a mușcat pe mai mulți locuitori și niște vite.

— Servitoarea Anica Dinu, care a furat mai multe lucruri de la d. Gh. Lascar, fost primar, și apoi a dispărut, a fost prinsă și arestată.

— Eri a încetat subit din viață în strada Păcurari la I. Irimescu, bătrînul Dim. Costea, de loc din comuna Romănești.

— A fost arestat la secția I-a individul Boraș Șunca, din str. Toma-Cozma și dat judecății pentru beție.

— Soldatul Ostav Liciu, din reg. 16 Fălticeni, a reclamat că fiind în gazdă la hotelul Șfartz, i s'au furat mai multe lucruri.

— Din Rediul-Mitropolie se scrie: Gavril Stîngaciu, bolnav de epilepsie, a fost lovit de un atac, pe cînd dormea într'o colibă. Nenorocitul a sucombat și cum zăcea aproape de vatră, în care ardea focul, obrazul și mînele lui Stîngaciu au ars.

❑ **Primul concert simfonic al orchestrei conservatorului, va avea loc în ziua de 16 Noembrie a. c., la Teatrul Național.**

A XI-a serbare federală germană

Publicăm după „Gimnasticul Romîn", darea de seamă asupra serbărei federale germane, la care a luat parte și d. V. Teodoreanu, vice-proședinte al societății de gimnastică din Iași și profesor,—dare de samă datorită d-lui Paul A. Berlescu:

In prima jumătate a lunei Iulie din acest an, s'au ținut la Frankfurt pe Main marile serbări de gimnastică, ale Federațiunii societăților germane de gimnastică, întrunite sub numele *„Deutscher Turnbund"*. Am vorbit în această revistă, în cîte-va rînduri, despre respîndirea gimnasticei în Germania, cum și despre numărul societăților și al gimnasticilor ce fac parte din această federație: este cea mai mare și cea mai puternică asociație din lume. Era deci natural, ca societățile romîne și Federația romînă să caute a fi representate la aceste serbări prin un număr cît mai însemnat de gimnastici și maeștri, și avem plăcerea să constatăm că mulțămită concursului d-lui General P. V, Năsturel, onoratul nostru Proședinte al Federației, această participare a fost în destul de numeroasă.

La 2 Iulie a. c. au pornit din București și din Ploești toți delegații și participanții pentru Frankfurt, unde au ajuns la 4 Iulie după miezul nopții. Nu vom descrie toate peripețiile acestui lung și obositor drum; ar fi să trecem, poate, peste cadrul ce compoartă chestiunea noastră: serbarea germană; vom menționa totuși neîncetata veselie și bună dispoziție ce a domnit tot timpul, între toți colegii de călătorie și care nici măcar noaptea nu slăbise, ba din contra, doui dintre maeștri de gimnastică, în disputele lor teoretice și practice, au făcut adevărate producțiuni atletice și acrobatice atît în tren, cît și în stațiunile din Ungaria, în toiul nopții, spre uimirea călătorilor și asistenții.

Ținem însă să mai menționăm că, de la Viena la Frankfurt, delegațiunea noastră a plecat într'un tren comun cu deleguțiunea gimnasticilor vienezi, care pleca asemenea la Frankfurt. Aceștia formau un grup de vre-o 120 gimnastici, toți adulți, representînd două societăți din Viena. Toți purtau uniforma de drum a gimnasticilor austriaci, tunică cenușie închisă și pantalonii lungi asemeni cenușii, ghete solide, pălărie moale și sacul cu bagage pe spinare. Gimnasticii austriaci, ca și cei germani, nu călătoresc de cît în un ast-fel de echipament. La ei nu se văd gente și cufere, ei nu duc cu ei multe haine. Sacul de voiagiu conține rufăria și obiectele de toaletă, și atîta tot. Intre membri erau studenți, avocați, funcționari, comercianți, lucrători, bancheri, și chiar consilieri intimi de comerț. In vagoane fie-care gimnastic găsise cîte o sticlă cu un vin bun austriac, donat de vice-proședintele Federației austriace, un domn consilier intim de comerț, al cărui nume ne scapă, și care nu s'a dat înapoi a călători în clasa 3-a timp de 16 ore, împreună și alături cu toți gimnasticii pe care i îmbărbăta necontenit. Prin călătoria făcută în comun, în special cu societatea din Florisdorf, nimeni n'a mai simțit oboseala drumului. Indată ce s'au plasat toți, cunoștiințele s'au încheiat repede și glumele alternau cu cîntece de tot feluri. Gimnasticii germani au un repertoriu foarte bogat de cîntece de gimnastică, altele patriotice și multe de petrecere. Fie-care gimnastic le cunoaște pe toate, și în excursiuni sau la petreceri au totdeauna la ei cărticelele cu textul cîntecelor. Se înțelege că noi n'am putut ține piept cu dînșii. Noi n'avem de fel cîntece gimnastice romînești, n'avem acele cîntece patriotice, viguroase și impunătoare cum le-au Germanii, și mai puțin, avem cîntecele vesele decente. Ne-am resemnat deci la cîntecele naționale, care fiind duioase, plîngătoare, nu se cam potriveau pentru a susține concurența cu cele germane. Și apoi nu știm să cîntăm în cor. Noroc că D-na Pavelescu, cu o voce cu un timbru plăcut și duios, a putut să mai salveze situația, prin numeroase cîntece naționale ce a executat.

*

In Frankfurt ajungem Vineri, la miezul nopții. In imensa gară din Frankfurt, reputată ca cea mai mare din lume, domnește o animație extra-ordinară; sosesc mereu trenuri și se țin într'una discursuri de bun sosit. Ne prezentăm comitetului pentru locuință; după oarecare așteptare din cauza aglomerației, primim fie care bilete care ne indică locuințele particulare unde suntem repartizați, hotelurile fiind toate ocupate. Abia pe la 2 noaptea pornim în trăsuri, ca să ne căutăm gazdele pe care le deșteptăm din somn. Subsemnatul are plăcerea să locuiască împreună cu d. Vasile Theodoreanu, vice-proședinte soc. de gimnastica și muzică din Iași și Profesor la Liceul Național. Deși biletul spune că vom plăti 4 mărci (5 lei) pentru o cameră cu 2 paturi la etajul al 3-lea, împreună cu cafeaua de dimineață, gazda însă ne pretinde mai mult.

(Va urma)

Ultime informaţii

❑ *Aflăm cu plăcere că d. I. Tohany, deputat al colegiului al III-lea de la Roman, s'a înscris în partidul conservator-democrat de sub şefia d-lui Take Ionescu.*

❑ **Interviewul prinţului Serbiei.**—Colaboratorul nostru d. Rodion care a reprezentat ziarele „Opinia" şi „Adevărul" în momentul sosirii Prinţului Gheorghe al Serbiei la Ungheni-Ruşi, fiind pus în cunoştinţă de comunicatul publicat în ziarele oficioase cu privire la convorbirea ce a obţinut de la Principele Gheorghe al Serbiei, telefonează „Adevărului" că menţine în totul cuprinsul convorbirei pe care a avut-o cu Alteţa Sa care era asistat numai de d. colonel Marincovici.

Comunicatul d-lui Panaitescu, pretinde că convorbirea a fost acordată, dar că a durat un minut. Aecastă afirmare o dezminte reprezentantul „Adevărului" care adaugă următoarele detalii:

Trenul princiar a stat în gara Ungheni-Ruşi 20 minute. Prinţul a petrecut cîteva minute în restaurant şi pe peron, după care s'a urcat în vagon unde a acordat şi corespondentnlui „Adevărului" convorbirea după cum recunoaşte comunicatul.

D. Panaitescu se afla la Ungheni-Romîni unde aştepta sosirea trenului princiar în care se găsea şi corespondentul „Adevărulni". Trenul a stat 3—4 minute, în care timp corespodeutul Adevărului s'a recomandat d-lui Panaitescu arătîndu-i o telegramă în care se anunţa numele d-lui Panaitescu, declarîndu-i însă în acelaş timp că nu mni e necesar concursul d-sale de oare-ce cu d. Ristici a conversat toată seara şi a fost autorizat de a lua loc în trenul princiar şi că avusese onoarea de a se prezenta Prinţului Gheorghe şi de a vorbi cu Alteţa Sa la Ungheni-Ruşi.

După care şi-a continuat drumul pînă la Iaşi în trenul princiar împreună cu d. Panaitescu.

❑ **Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice a trimes o circulară revizoratului şcolar, prin care'l invită să puie în vedere direcţiunelor şcoalelor particulare şi azilelor confesionale, să trimeată de urgenţă ministerului orariul întocmit pentru noul an şcolar.**

❑ Comitetul însărcinat de societatea viticolă din localitate pentru întocmirea statutelor înfiinţărei unei pepiniere, s'a întrunit eri după amiazi sub preşedenţia d-lui Şerban, la camera de comerţ.

Comitetul se va întruni din nou mîine seară.

❑ Cei trei elevi de la şcoala fiilor de militari, care fuseseră atinşi de febră-tifoidă, s'au restabilit pe deplin.

D. colonel Lupan, directorul şcoalei, a luat toate măsurile, dispunînd a se face o complectă desinfectare a localului şcoalei, iar de Luni cursurile se vor ţinea regulat.

❑ Legea contra trustului arendăşesc, care a fost votată în scopul de a provoca o scădere a arenzilor, a produs efect contrar: arenzile, la moşiile din Moldova, cresc mereu.

La o licitaţie ce s'a ţinut ieri la epitropia Sf. Spiridon, s'a oferit 65 lei arendă pe falcie, la care sumă trebuesc adăugite taxele către fisc, şi de timbru, ce privesc tot pe arendaş.

❑ D. I. Th. Burada, prim-preşedinte al Curţei de Apel, va pleca în Capitală Luni seara, spre a continua examinarea stagiariler.

D-sa se va reîntoarce Vineri dimineaţă.

❑ Aflăm cu plăcere înscrierea în partidul conservator-democrat a d-lui Eugeniu N. Gherassi mare proprietar, fiul fostului ministru de justiţie Nicolae Gherassii, precum şi a d-lui Dimitrie Alexe, advocat şi alegător colegiul I-iu în Capitală.

❑ De cît va timp se constatase că o serie de furturi de lemne se comit la gară.

S'a dovedit că autorii sunt nişte băeţi Hrincu Gh., Iacob Neculai, Gh. Zaharia şi Macovei Gheorghe, care au fost arestaţi.

Se bănuieşte că aceştia ar fi şi autorii spargerei şi furtului comis acum cîteva zile la vamă.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei se reîntoarce mîne în localitate.

Duminică Inaltul Prelat va oficia la Mitropolie un parastas pentru pomenirea defunctului proto-psalt şi donator Dimitrie Suceveanu.

❑ In cursul săptămînei viitoare se va stabili la Neamţ, batalionul permanent înfiinţat pe lîngă regimentul 15 din acel oraş.

Cu această ocazie va avea loc o serbare la care va lua parte tot regimentul cu ofţerii din garnizoană.

❑ In şedinţa sa de eri sf-tul Sinod a discutat mai multe chestiuni.

S'au rezolvat mai multe chestiuni bisericeşti. Intre altele s'a hotărît să se studieze de membri chestia tipărirei Bibliei, care va fi discutată în plenum, în sesiunea extraordinară a Sf. Sinod, care va fi convocată în cursul lunei Ianuarie 1909.

❑ Cazurlle de febră-tifoidă, după cît ştim, s'au mai împuţinat în oraş

La spitalul militar însă numărul cazurilor e acelaş.

❑ D. cavaler Wurzian, vice-consul austriac din localitate a fost transferat la Köln.

❑ Femeia Maria V. Spatariu, din Mogoşeşti a venit ieri în oraş şi şi-a luat copilul ce-l avea în institutul Gregorian. In drum copilul a murit. Parchetul a dispus autopsia micuţului copil.

❑ **Universitare.** — Consiliul facultăţei de litere şi filosofie se va întruni astăzi la orele 4 p. m., pentru a fixa începerea examenelor de licenţă, a examenelor de burse, precum şi pentru întocmirea programei analitice.

— D. profesor I. Th. Burada va ţinea ultimele examene de drept roman, în această seziune.

— Consiliul facultăţei de drept se va întruni în ziua de 30 Octombrie pentru a da rezultatul examenelor seziunei de Octombrie.

❑ La teatrul din Iaşi al d-lui Haralamb Lecca, s'a represintat ieri o nouă traducere a celebrului om — tantiemă: *'Inainte.*

De ce a suprimat vocala I, cînd ea este urmată de o nasală, nu de o altă vocală—asta îl priveşte.

Dar şi marele succes al reprezentaţiei de ieri seara—tot pe celebrul om—tantiemă îl priveşte: **160 lei**, adică, în litere, una sută şase-zeci lei, bani zero, a arătat casa ieri seara.

Teatrul, faţă de această reţetă, a avut o perdere de 290 lei, iar omul-tantiemă a cîştigat opt lei.

Căci asemenea împăratului Titus, care n'a perdut nici o zi în van, nici d. Lecca nu pierde la nici o reprezentaţie.

Chiar opt lei—dar să-i cîştige.

❑ Azi dimineaţă a sosit în localitate d. comandat de Thomasson. ataşat militar al Franţei.

La orele 11 şi jumătate dimineaţă, d. Thomasson, a vizitat universitatea noastră.

D-sa, întovărăşit de d-nii: Siby, secretarul consulatului francez, V. Buţureanu profesor universitar şi Alecu Brandea secretarul universităţei, a vizitat aula, biblioteca, sălile de cursuri şi laboratoriile d-lor profesori: P. Poni, dr. Dragomir Hurmuzescu şi Al. Obreja.

Ataşatul militar francez a remas încîntat de admirabila instalaţie a Universităţei şi în special de laboratoarele facultăţei de ştiinţi.

După amiază d. Thomasson a vizitat căzărmile locale şi şcoala fiilor de militari, unde a fost întimpinat de d. coionel Lupan directorul şcoalei şi ofiţerii şi profesorii şcoalei.

In astă-seară va urma o serbare la şcoala militară, la care va lua parte şi d. comandant Thomasson.

❑ Aseară a avut loc la societatea „Moldova" obişnuita şedinţă săptămînală.

Intre alte chestiuni la ordinea zilei, comitetul a numit o comisiune disciplinară pentru judecarea unui membru care s'a abătut de la dispoziţiile statutului.

❑ La cabinetul II de instrucţie se cercetează de eri, afacerea privitoare pe cismarul Stoian, din strada de Sus, pentru atentat la pudoare.

Acum vre-o opt luni, numitul cismar se căsători cu Liza Arnbrister, care avea din prima ei căsătorie o copilă de 15 ani. După un traiu bun de cîteva luni, cismarul începu să ducă într'o continuă ceartă cu soţia sa şi îşi aruncă privirile către fiica sa vitregă.

In una din zile, profitînd de lipsa soţiei sale, Stoian încercă să siluească pe fiica lui vitregă, dar nu reuşi. Ca să'şi resbune el similă mai multe furturi, dînd ca autoare pe tînăra copilă.

Cînd după cît-va timp lucrurile s'au liniştit, într'o noapte Stoian atentă din nou la fiica sa vitregă şi la ţipetele acesteia venind mama sa, Stoian o ameninţă cu cuţitul.

Judecătorul de instrucţie a ascultat eri şi astăzi mai mulţi martori. Probabil că Stoian va fi depus.

❑ **Judiclare.**—Pleduariile în procesul d'intre casa apelor din Lege cu comuna Botoşani s'au terminat ieri.

Curtea va pronunţa decizia la 27 a. c.

— Desbaterile în procesul de mituire în care este implicat părintele Stamate, fostul protoereu al judeţului Iaşi, vor continua în ziua de 3 Noembrie la secţia II a tribunalului.

— Se ştie ca înalta Curte de Casaţie, secţia I, are să se pronunţe în chestia amenzilor la care au fost condemnaţi doi rabini din Iaşi, pentru refuzul lor de a oficia jurămîntul more judaico.

S'a fixat termen la 11 Noembrie.

❑ Mîne Sîmbătă 25 Octombrie, 1908 Ieşenii vor avea ocazia să revadă pe marele maistru al scenei franceze, Le Bargy, înconjurat de cei mai buni artişti ai Franţei şi poate ai lumei întregi, interpretînd o operă a lui Lavedan, de la Academia franceză.

Pe pînza cinematografului Pathé Frères de la Circul Sidoli se va desfăşura „Asasinatul ducelui de Guise", piesa autorului de mai sus, jucată de Le Bargy, Lambert fils, d-ra Rovinne, d-ra Bovy etc.—pleiada celor mai mari artişti ai comediei franceze.

Programul nou din acea sară mai cuprinde sujete foarte interesante şi îndemnăm cu tot dinadinsul pe cetitorii noştri să asiste la această reprezentaţie la care se va desfăşura cea mai desevîrşită artă.

❑ Persoanele care doresc să-şi procure gratuit textul bucăţilor pe care le va cînta celebra artistă parisiană d-ra *Buisson*, la marele concert de Luni 27 Octombrie a. c. de la Teatrul Naţional, dat de celebra „Société de concerts des instruments anciens" din Paris, se pot adresa la agenţia teatrală »*Carmen Sylva*" (Iliescu şi Grosu) unde se vor da *gratuit.*

*

La Viena a avut loc concertele celebrei „*Société des instruments anciens*" *din Paris.*

Succesul artiştilor a fost colosal, mai cu samă pentru d-ra Chalot cu Harpe-luth. Fermecătoarei cîntăreţe d-ra Buisson *i s'au bisat toate ariile şi quartetul violelor şi-a regăsit triumful de astă iarnă.*

Luni sara 27 a. c. va concerta la Teatrul Naţional din Iaşi.

Toată elita artistică şi intelectuală ieşană ş'a dat întîlnire la acest interesant concert.

● **Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în alta parte a ţării, abonaţii nostrsunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop**; ci să o trimită prin mandat poştal administraţiei ziarului

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 24 Octombrie.

Agitaţia din Croaţia

Bucureşti. — O telegramă sosită în Capitală anunţă că în Croaţia domneşte o vie agitaţie.

Se zice că se fac manifestaţiuni pentru a se declara şi această provincie independentă.

In fruntea mişcărei se află d-rul Frank.

† Remus Opreanu

Bucureşti.—D. R. Opreanu, consilier la Inalta Curte de Casaţie, a murit subit, ieri seara, în cabinetul de lucru al domiciliului său.

Pe cînd lucru la birou, consilierul sună pe servitor ca să-i aducă un pahar cu apă. Cînd se întoarse servitorul, îl găsi pe d. Opreanu cu capul plecat pe birou.

Servitorul, crezînd că Opreanu a adormit, voia să-l trezească. Văzînd că nu mai dă semn de viaţă, servitorul dete alarmă. Veni doctorul Demetriad, care constată moartea.

*

Defunctul era născut la 21 Septembrie 1844, la Bucureşti. Obţinînd titlul de licenţiat în drept din Paris, a intrat în magistratură la 1870 ca supleant la Prahova, ocupînd apoi diferitele trepte ale magistraturei, până la cea de consilier al Curţei de Casaţie, unde fusese numit la 14 Octombrie 1886.

La anexarea Dobrogiei, el a fost numit prefect de Constanţa, post pe care l'a ocupat timp de 3 ani.

Moartea lui C, Boerescu

Bucureşti. — La locuinţa sa din str. Clementei 4, a încetat din viaţă ieri seara la orele 9 cunoscutul om politic Constantin Boerescu.

El suferea de mult timp de o boală de stomac şi trăia retras.

Eri, sub seară, după multă vreme a făcut o preumblare cu trăsura şi, întors acasă, încetă din viaţă—subit.

Născut la Bucureşti la 1836, era fratele mai mic al marelui jurisconsult şi om de stat Vasile Boerescu.

C. Boerescu a studiat la Paris, unde a luat titlul de doctor în drept. Reîntors în ţară, îmbrăţoşă cariera de avocat şi dobîndi, prin concurs, catedra de drept civil al facultăţei de Bucureşti, pe care a ocupat-o pînă la 1894.

De la 1864 pînă în ultimii ani, a făcut parte din diferite legislaturi, ocupînd şi fotoliul preşidinţial al Senatului.

A fost şi ministru al instrucţiei publice în cabinetul Lascar Catargiu de la 1889.

Pentru primirea prinţului Gheorghe

Bucureşti.—Din Belgrad vine ştirea că acolo se fac mari pregătiri pentru primirea prinţului Gheorghe, ca o manifestaţie de simpatie pentru reuşita misiunei ce a avut'o prinţul moştenitor.

Boala Mitropolitului Primat

Bucureşti.—I. P. S. S. Iosif Gheorghian, Mitropolitul Primat se află grav bolnav.

D. dr. Moscu a fost chemat astăzi la palatul metropolitan pentru a da îngrijire bătrînului Inalt Prelat.

Starea d-lui dr. Teodory

Bucureşti.—Din Sinaia vine ştirea îmbucurătoare, că starea sănătăţei d-lui dr. general Teodory, medicul M. S. Regelui, s'a îmbunătăţit mult în ultimul timp.

D-sa se află în afară de ori-ce pericol,

Chestia convenţiei

Bucureşti.—După ultimele ştiri din Viena, tratativele pentru încheierea convenţiei cu Austria merg foarte greu.

La aceasta contribue mult şi incidentele politice din Austro-Ungaria. Punctul principal din convenţie,—chestia exportului—nicî n'a fost încă discutată de delegaţi.

Şedinţa solemnă la Casaţie

Bucureşti. — In urma morţei d-lui Remus Opreanu, membri Curţei de Casaţie s'au întrunit în secţiuni-unite, sub preşedenţia d-lui Se. Ferekide.

Primul preşedinte al Inaltei Curţi, după ce a anunţat moartea consilierului Opreanu, a adus elogii defunctului, arătînd golul ce'l lasă prin moartea numitului consilier.

In semn de doliu, d. prim-preşedinte al Inaltei Curţi a suspendat judecarea proceselor.

D. Petru Borş, cel mai bătrîn din baroul avocaţilor în cîte-va cuvinte, a exprimat şi d-sa regretul baroului de avocaţi şi jalea ce a lasat-o în baroul magistratul distins, care a dispărut.

Răsvrătirea din Tibet

Tokio.—Din Tibet soseşte ştirea că trupele imperiale chineze au bătut pe răsvrătiţi din Tibet.

Moartea preşedintelui Cubei

Santiago de Cuba.—Primul preşedinte al Republicei Cuba, Estrada Palma, a murit.

Asupra incidentului de la Casablanca

Paris.—La consiliul de miniştri, ţinut la Eliseu ministrul de externe Pichon, a comunicat starea diferitelor afaceri în curs.

Consiliul s'a ocupat de discuţiile diplomatice franco-germane privitoare la incidentul de ta Casablanca şi a fost unanim să recunoască că e absolut imposibil pentru Franţa să admită punctul de vedere german.

Cercurile politice nu cred că conflictul s'ar fi agravat şi speră că diplomaţia germană se va arata tot atît de conciliantă ca cea şi franceză. Guvernul francez ar primi ca să se discute incidentul din Casablanca şi arbitragiul să hotărască mai pe urmă—dar ar fi singura concesie din partea Franţei şi refuzul de a dojeni ofiţerii săi este considerată ca definitiv.

Anularea unei sentinţe

Koloszvar.—Curtea din Koloszvar judecînd în a doua instanţă, s'a confirmat sentinţa care condamnase pe soţia deputatului romîn Aurel Vlad, pentru aţîţare la nesupunerea în contra legilor ungare, care silesc pe copii de romîni să înveţe la şcoală limba ungară.

Situaţia în Balcani

Belgrad.—In urma protestărilor serioase ale ministrului austriac, contele Forgach şi după sfaturile amicale date de reprezentanţii marilor puteri, guvernul a reuşit să calmeze puţin opinia publică. Prima consecinţă a fost că boicotarea mărfurilor austriace a scăzut.

Redacţiile ziarelor au fost învitate să nu mai atace pe Imparat, cum s'a făcut pînă acum,—în caz contrar ziarele vor fi confiscate.

*

Constantinopol. — In urma demersurilor reprezentanţilor sîrbi, marele vizir a permis descărcarea şi trimeterea materialului de resboiu pentru Serbia, sosit zilele trecute la Salonic.

*

Belgrad.—Din isvor oficiul se comunică că preşedenţia Skupcinei a dat astăzi comunicatul următor:

„In Skupcina a fost eri şi alaltăeri, şedinţă secretă, în care guvernul a comunicat Camerei raportul său despre situaţie şi s'a răspuns la cereri de explicaţie, făcute de mai mulţi deputaţi; apoi Skupcina a luat act de comunicările guvernului, exprimînd satisfacţia sa, că în aceste împrejurări grele, cabinetul a luat măsuri energice spre a apara interesele sîrbeşti şi că Serbia va continua să păstreze o atitudine corectă, respectînd tratativele internaţionale. Ţara poate să conteze pe marile puteri spre a susţine drepturile sale: în această credinţă, Serbia va aştepta conferenţa şi hotărîrea sa".

BETTI FEIGENBAUM
BERNHARD JUSTER
logodiţi IASI
In loc de inştiinţări speciale

HIRSCH-IASI
— Cassa de incredere —
IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI
CEL MAI MARE DEPOZIT
al renumitelor
LAMPI
PENTRU ELECTRICITATE
cu preţurile originale ale fabricilor
tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.
MARE ASORTIMENT DE
COVOARE
cu metru şi cu bucata
MOBILE extrafine Dormitoare, Sufragerii, Saloane, cu preţuri foarte eftine.
BEŢE pentru perdele de BRONZ frumoase, fereastra complectă 20 lei (în loc de 30 lei).
Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mabune şi frumoase şi nu este absolut nei voie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.
PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI
de ultimele noutăţi

Pentru sezonul actual
PALARII
Ultimele noutăţi şi modele „*chic parisien*", au sosit la
SALONUL DE MODE
„HÉLÈNE"
Iaşi, Str. Lăpuşneanu 30
NB. Se execută ori-ce comenzi, garnisări şi modernizări în condiţiuni vantajoase.

Furnituri complecte de Croitorie, Articole pentru lucru de Mînă şi Noutăţile pentru Sezonul acesta, cele mai alese ca: Guleraşe, Rijuleţe, Pieptenaşe garnite, Gentiţe de mînă, şi Eşarfe de Teatru, toate pline de frumuseţe, Cumpăraţi numai
„LA VULTUR"
Strada Stefan cel Mare, 21—Iaşi
care vinde absolut toate cu preţurile cele mai modeste.
Mare asortiment de garnituri pentru Rochii de Dame.

CONST. JORNESCU
AVOCAT
— Strada Carp No. 5 —

Farmacist asistent
caută post ca sustendant.
Adresa S. G. Poste restante, Iaşi.

O frumoasă amintire
puteţi avea
fotografiindu-vă numai la
Fotografia Artistică WEISS
IAŞI—PIAŢA UNIREI
5 LEI, 12 FOTOGRAFII MIGNION

Anunciu
Atragem atenţia D-lor Podgoreni că la ferma MANTA ROŞIE din Iaşi, (Galata) s'a înfiinţat Pepenerii de viţe americane, hoituite şi selecţionate de felurite soiuri. Haltoirea este făcută pe viţe din Algeria. Rog pe domnii amatori a vizita şi se vor convinge la faţa locului.
Preţurile reduse. De asemenea *facem avantage, în ce priveşte plata. Se vinde şi cu hurta.* A se adresa la d. Garabet Manea, Str. Carol.

Prima Boiangerie şi Curăţătorie Chimică
pentru haine Bărbăteşti, Dame şi Militari
LA PARIZIANU
STRADA VECHE 45
(vis-à-vis de Biserica Sft. Sava)
se execută orice lucrări atingătoare de această branşă, prompt, conştiincios şi mai eftin ca ori-unde.
Se preschimbă gulere de cămăşi la Paltoane şi Pardesiuri
Inştiinţat prin o cartă poştală mă prezint la domiciliu.
— Primesc comenzi din toată ţara —

AGENŢI CaPABILI

se caută pretutindeni imediat
pentru articol briliant
PROVIZIONUL SE ACORDA IMEDIAT

Ofertele francate se vor adresa sub cifra „A. L. 2500“ Agenţiei de publicitate Carol Schulder et Comp. Bucureşti, Str. Karageorgevici, 18.

Căsătorie doreşte fiica unui proprietar de moşie, în vrîstă de 21 ani şi care are **120.000 mărci** avere. In afară de aceasta mai sunt înscrise **mai multe sute doamne** şi tot deauna la îndemînă ceva potrivit pentru fie-care. Domni (chiar şi fără avere) să se adreseze lui

L. SCHLESINGER, Berlin 18

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lncruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice „*Hercules*“ şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI

universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă

Renumitele sobe belgiane „**GODIN**“.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor.—Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţuriile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care
VINERI
Sâmbătă şi Duminecă
CINEMATOGRAF
Pathe Freres -- Paris
— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Vineri

Preţuri populare

In fie-care Duminecă
la 3 ore ziua
MATINEU
cu preţuri reduse la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.
Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa
Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.
A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

10 lei ZILNIC

şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor *Săriţi* pentru detaili Agenţii de publicitate „Presa“ Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovidèniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Crucei 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA“
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au întîrziat

Să nu piardă ocuziunea acum la:

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea
de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembrie 1908

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 60
1	Loz întreg	Lei 120

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz intreg	24—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi .—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

OPINIA

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . 10 »

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Primăriei No. 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 569. IAȘI Duminecă 26 Octombre 1908

Stări de drept și stări de fapt

Cetitorii îşi aminteso de sigur următoarele: Ziarul *Epoca* într'o serie de articole mai astvară căuta să dovedească temelia conservatorismului în doctrina socialistă a d-lui Gherea, expusă într'un articul „*Cuvinte uitate*" din „Viitorul social" (No. 7).

De sigur că nu puţini cetitori vor fi rămas miraţi cum se face că cel mai staţionar conservatism, să nu-i zicem reacţionar, conservatorismul directorului „Epocei" să găsească bazele teoretice ale fiinţării sale în doctrina socialistă.

Ori cît s'ar zice că extremităţile se ating şi că de la conservatorism la socialism nu e de cît ....*un pas*, tot pare a se naşte o îndoială şi asupra expunerii doctrinei socialiste, cum şi asupra temeiului doctrinei conservatoare.

Iată cum argumentează d. Gherea: „La noi în Romînia, starea reală de fapt a rămas în urma stării de drept", nu cum e în Rusia, unde starea de drept a rămas în urma stării reale de fapt". Iar ca ilustrare a conceptului său şi analizei sale ia Iaşii, şi iată ce zice de Iaşii: „urbea de pe malul Bahluiului n'are apă (dar a făcut bae), n'are vite (dar a făcut abatoriu), n'are pasageri (dar are tramvaiu), n'are studenţi (dar are Universitate) şi altele şi altele.

De la această constatare socialistă, ziarul „Epoca" trage încheera că datoria partidului conservator *e de a rădica starea de fapt la nivelul stării de drept*, şi e prea de ajuns.

După conceptul socialist starea de drept a devansat starea de fapt aşa de mult că legile la noi plutesc în aer şi nu corespund stării de fapt.

Eu cred că d. Gherea se înşală amar şi că nu-şi dă sama de rostul unei legi şi cît de puţin satisface o lege cerinţele reale ale actualităţii.

Luaţi ori ce ramură de activitate şocială şi analizaţi în esenţa lor legile făcute, filiera lor, modificările lor şi veţi găsi la fiecare pas că legile departe de a devansa realitatea de fapt, în mică măsură le satisface.

O epocă mai grăbită la noi în legislaţia ca epoca Statului de la 2 Maiu 1864 n'a mai fost alta; şi cu toate acestea chiar acea epocă, în care s'a tradus pe deantregul legi străine şi tot nu s'a devansat cu ceva realitatea.

Dovada cea mai vie o avem în regimul politic ce ni l'am croit. S'ar crede pe din afară că aici s'a devansat realitatea aşa de mult că ne-am croit o haină prea largă politică. Toţi cari văd aşa se înşală.

Epoca convenţiei de Paris a dat dreptul legal al vieţii politice la cel mult 5000 inşi pentru amîndouă ţările, 4138 (1859), 4104 (1860), 4599 (1861), 4975 (1862), 5049 (1863); iar în Moldova în special găsim 1742 alegători în 1859, şi 1664 şi 1863.

Ne întrebăm acum: de fapt numai atîta lume s'a agitat pentru unire? Oare în dosul celor ce *de drept* luau parte la actul unirei, nu era şi altă lume care se agita, care întrunea toate condiţiile morale de a se interesa de viaţa publică fără să aibă dreptul legal, şi că după 5 ani de experienţă politică, Cuza-Vodă a venit şi a dat dreptul legal la altă lume, care întrunea toate condiţiile morale, ba luase parte efectivă la toate faptele politice prin cuvînt şi adesiunea lor.

Statutul de la 1864 n'a devansat cu nimică viaţa politică ci a dat dreptul de viaţă politică la cei ce năzuiau spre dînsa.

Tot în acest fel şi Constituţia de la 1884 n'a devansat viaţa politică, ci a dat dreaptă răsplată la intelectualitatea timpului, şi a dat prilejul că în timp de 25 de ani de aplicarea ei să se desvolte astă-zi atîtea anomalii, că o reformă se impune.

Regimul nostru politic e cel mai arierat, fiind-că de fapt legile constitutive, departe de a devansa stările de fapt, de abia le-au satisfăcut în parte.

Să luăm alt cerc de viaţă: *regimul şcolar*. Eu cred că nu e ţară din lume unde s'a dat numai cît a trecut printre degete pentru şcoală. Chiar legea de la 1864, cea tradusă, a ignorat unele lucruri de fapt, şi a prevăzut dispoziţiuni inferioare stărilor de fapt. De pildă *învăţămîntul normal* şi *pregătirea corpului didactic* primar.

Evoluţia învăţămîntului public a mers mînă în mînă cu desvoltarea statului, şi pe zi ce merge nivelul cultural s'a rîdicat după diferenţiarea ce şi-a dat-o Statul. Cine zice că s'a făcut sărituri în învăţămînt nu ştie ce zice, ba îndrăznesc a zice că Statul a împedicat lăţirea scris-cetitului în popor, în loc de-al activa, pentru-că a pus la îndămîna săteanului un aparat cultural prea complex, pe care nici el nu l'a înlesnit, nici poporului nu i-a convenit; şi de aceia scris-cetitul merge rău şi azi, cu abia 25% ştiutori de carte după 44 de ani de lege obligatorie.

Să luăm regimul agrar, şi acelaşi învăţămînt vom trage. Cine poate zice că regimul legal a devansat starea de fapt agrară şi că dreptatea legală s'a dat atîta cît nevoia săteanului nostru o cere. Iar că legislaţiile agrare s'au făcut cele mai rari şi încete, dar şi filiera lor a fost de aşa natură că numai ce a putut trece printre degete s'a dat, nu toată legea, nu toată dreptatea.

De ce? pentru că evoluţia legilor cere ca ori-ce lege numai în parte să realizeze idealul legiuitorului şi numai deci în parte să satisfacă realitatea.

Cine ştie cum se făureşte o lege şi cît trece de la plămădirea şi urzirea ei pînă la promulgarea ei în Monitorul Oficial (Legile lui V. Lascar de pildă), rămîne mirat cum se poate concepe un regim de drept aşa de *devansat* faţă cu starea de fapt, de a scoate de acolo încheerea că din doctrina socialistă să scoţi temeiul doctrinei conservatoare, dacă n'ar fi la mijloc o eroare de interpretare.

D. Gherea greşeşte cînd crede că baia de la Iaşi n'are apă, şi că pasagerii vin cu apa de acasă să se scalde la bae; că tramvaiul de la Iaşi e fără pasageri; n'or fi ei ca la Paris, dar în 11 luni tramvaele din Iaşi au cărat 3,200,000 călători numai cu bilete directe de 10 bani!!

Iar a circumscrie rolul partidului conservator numai la rîdicarea regimului de fapt la nivelul regimului de drept, e a consfinţi o părere că conservatorismului nu-i convine să atace regimul politic al unei epoce, ci numai de a primi stări de fapt.

Partidul conservator-democrat are în programul său lăţirea legii şi a dreptăţii în toate cercurile de viaţă şi cel întîiu regimul politic e chemat a fi *îndreptat* în toate anomaliile sale, pentru a face ca cel puţin aici starea de lege să fie cît se poate adevărata expresiune a unei largi stări de fapt.

Gh. Ghibănescu

Riguros dar... ridicol

Răspunzînd unei cunoscute şi—de astă dată—drepte învinuiri ce aduce Epoca *guvernului liberal,* Viitorul *zice*: «*Legea cîrciumilor este aplicată în toată* rigoarea *ei. Se poate chiar zice, că rigoarea aplicării merge* mai departe *de cît textul legii*»

Iată întradevăr o veste senzaţională. Noi, cari ştim că în ţara romînească legile nu numai că nu se aplică riguros, dar sunt nesocotite cu cel mai sfidător cinism, ne surprindem mirarea cînd auzim despre întîmplarea acestui miraculos fenomen.

Şi tot Viitorul *se însărcinează să ne dea explicaţia. Legea cîrciumelor se aplică chiar mai riguros de cît cere legea. E, atunci credem. Căci ce este această rigurozitate peste lege, de cît o încălcare a ei? Se putea oare, ca guvernul liberal să se ţie strict în marginile impuse de lege? Ar fi fost o pretenţie absolut exagerată. Şi guvernul liberal nu vrea cu nici un preţ să-şi dezmintă trecutul şi tradiţia.*

Dar dacă până acum, rigurozitatea aceasta are o notă cam dramatică; ea se prezintă însă cu o notă comică destul de accentuată. Căci în ce constă această aplicare riguroasă mai departe *de cît textul legii?* Viitorul *iarăşi ne dă explicaţia: „în adevăr s'au înfiinţat mai puţine cîrciume de cît era îngăduit prin lege".*

Apoi aşa înţelegem, şi Viitorul *trebuea să o spună de la început. Va să sică numărul legal de cîrciume, pe care legiuitorul l-a crezut necesar, nu s'a putut realiza, şi rezultatul a fost că avem un număr mai mic de cîrciume. Acum suntem pe deplin lămuriţi. Aplicarea* riguroasă şi... mai departe de cît textul legii, *se datoreşte faptului, că nu s'au găsit destui arendaşi pentru cîrciumile fixate prin lege.*

Cu alte cuvinte aplicaţiunea riguroasă *a acestei legi este rezultatul* inaplicabilităţii *ei. Aşa mai merge. Şi acum vedem, pentru ce senzaţionala ştire a* Viitorului *este pur şi simplu* ridicolă.

Curioasă şi stranie este însă mentalitatea gazetei liberale, care sofisticînd logica dreaptă şi simplă a lucrurilor, încearcă să facă alb din negru şi viceversa, anunţînd ca un rezultat fericit, ceea ce este în realitate contrarul. Dar acesta pare să fie de un timp sistemul liberalizmului. Anarhia în procedeuri şi în practică de guvern nu poate să nu aibă la bază anarhia în cugetare. Şi partidul liberal este—în această privinţă—consecvent, şi deci logic în anarhie. **Em.**

Chestii Industriale

ŞCOLI de UCENICI

In jurul ministerului de industrie şi comerţ se face de cîteva săptămîni mare vorbă. D. Alex. Djuvara, noul ministru, al 9-lea ministru, a ştiut să facă în jurul său nu puţin zgomot. Se aşteaptă de la el ca de la orice om nou lucruri nouă. Iar ministrul de rezort în dorul lui de *ceva nou* a dat dovadă că nu ştie să aleagă ce e liberal şi ce nu e liberal.

Aşa de pildă, la Galaţi, ministrul de industrie a declarat că în doctrina şi tactica partidului liberal e încurajarea capitalului strein, deşi ştiut este de toţi că partidul vechiu liberal prin cele mai autorizate organe, d-nii Costinescu, Brătianu şi Sturdza au declarat ca un pericol naţional capitalul strein.

Da liberalilor le-a convenit capitalul străin, dar să-l administreze ei pentru dînşii. Aceasta e epoca lui Ioan C. Brătianu dintre 1881—1888.

Tot d. Alex. Djuvara a făcut să transpire în presă un întreg plan de organizare al noului său departament, cu rîdicări de salarii, cu stabilitatea slujbaşilor şi cu un întreg plan de reforme.

Una din acele reforme e şi dezvoltarea învăţămîntului profesional prin crearea *de şcoli pentru ucenici.*

Tot învăţămîntul profesional azi e supt privigherea şi diriguirea ministrului de instrucţie. Budgetul învăţămîntului public numără cîteva milioane pentru învăţămîntul profesional.

Direcţiunea profesională a învăţămîntului public a fost puternică într'o vreme. Intreg corpul didactic fusese într'o vreme apucat de frigurile acestui curent profesional, şi pe an ce trece şcolile de meserii dependente de ministerul Instrucţiunii Publice merg sporind.

In capul acestor şcoli profesionale stau cele 2 şcoale de arte şi meserii, din Iaşi Bucureşti, cari prepară pentru specialitate: tehnica ferului şi a lemnului.

Absolvenţii acestor şcoli au împlut cadrele tehnicianilor din atelierile C. F. R. şi alte ateliere mari şi se resimte sporul şi utilitatea lor.

Prea puţini din ei au cercat riscul întreprinderilor private, căci nici capitalul disponibil nu-l au, nici spiritul de solidaritate în întreprinderi nu e desvoltat, nici capitalul nostru romînesc n'are educaţia riscului industrial.

Dar aceste şcoli superioare de arte şi meserii influenţază un prea restrîns cerc industrial şi ori că absolvenţii ies cu o leacă de pretenţii, ori că nu sunt îndestulătoare braţe pentru a face faţă cerinţelor sociale, se resimte nevoia de a se mai spori aici.

Şcolile inferioare de meserii, unde se practică micile meserii, dau un stoc de absolvenţi, chemaţi a satisface nevoile industriale ale satelor noastre.

Pentru oraşe recrutarea ucenicilor e o chestie vitală. Asemene ucenici nu se pot recruta din elementele orăşeneşti, pătura slujbaşilor, căci din slujbaşi nu ieşe meseriaşi. Rămîne pătura rurală, care e chemată a alimenta meseriile cu braţe suficiente. Pentru ademenirea lor la regimul unei vieţi industriale trebue o întreagă primineală în viaţa mediului rural. Emanciparea treptată de robia economică a pămîntului, permanent prilej de sărăcie naţională, şi pomparea a o samă de elemente pentru meserii şi comerţ, e treaba Statului. Cum însă elementul rural e sărac, trebue o înlesnire în regimul de traiu al şcoalei, de aceia se impune o largeţă din partea statului pentru recrutarea spre meserii, cum acum 30 de ani s'a procedat din partea statului pentru profesiile liberale.

Regimul de internat, de burse, de ajutor cu cît se va slăbi în recrutarea profesiilor liberale, ca atîta trebuie întărit pentru meserii, ca să ne putem împlea cadrele necesare.

De aceia credem că noul minister al industriei şi comerţului pentru a face operă salutară şi unitară, trebue să strîngă într'un mănunchiu toate şcoalele cu caracter profesional şi să le dea o direcţie unitară.

Şcolile de ucenici, *soldaţi* romîni, sînt chemate a româniza şi meseriile, cum s'au românizat profesiunile liberale.

***

CATE-VA NOTE

Groaza „indulgenţei exagerate" a dat naştere unui nou soi de apel: apelul contra lucrului judecat.

Unii procurori, din frică de-a nu fi trataţi ca nişte simpli consilieri inamovibili, fac apel până şi în următoarele cazuri: un individ a fost dat în judecată şi condemnat în lipsă. Individul n'a făcut nici opoziţie şi, deci, a rămas condemnat definitiv—natural la maximul pedepsei, precum se obişnueşte în lipsa inculpatului.

Totuşi, în contra acestei condemnări maximale procurorul face apel a... minima.

S'ar putea face, cu modul acesta, şi recurs contra unui verdict negativ al juraţilor!

*

Inaintea tribunalului comercial din Viena s'a judecat un proces vechiu, al cărui fond rămîne vecinic nou: soţia unui ataşat de ambasadă, care, în tinereţele ei, fusese coristă, s'a văzut acţionată în judecată de o croitoreasă, ca să-i plătească 1000 coroane, pentru nişte tualete pe cari i le-a furnisat cu douăzeci ani în urmă.

Prietenul de pe vremuri al foastei coriste, domnul de Vacaresco, garantase plata datoriei, dar citaţia nu l'a putut găsi pe garant.

Aşa că bietul ataşat de ambasadă s'a văzut nevoit să plătească suma, cu procente comerciale, cari nu se prescriu în Austria, şi cu cheltueli.

OAMENI ŞI LUCRURI

Munca altora

O informaţie pierdută în coloanele ziarului printre multe altele, anunţă că mai mulţi scriitori francezi—între cari sunt nume celebre ca Paul Hervieu, Henry Bernstein, Tristan Bernard—ar fi intentat direcţiunii teatrului din Bucureşti proces de daune.

Numiţii scriitori pretind a li se achita tantiemele lor, în sumă de peste zece mii de lei, cuvenite pentru că li s'ar fi jucat în traducere, numeroase piese de ale lor.

Dacă lucrul se adevereşte, vom avea un interesant proces de natură literară şi bănească în acelaşi timp, iar vr'un viitor autor va putea scrie asupra subiectului comedie intitulată—la feliu cu piesa lui Octave Mirbeau: „Les affaires sont des affaires".

Lucrul e simplu. De cînd există în ţeară la noi instituţii de teatru, de cînd avem actori şi spectatori, scenele noastre joacă aproape esclusiv, piese traduse, în versuri şi în proză, drame, tragedii şi comedii, iar traducătorii noştri încasează tantieme de 5 şi de 7 la sută, tantieme modeste, dar nu mai puţin reale şi cîştigate cu înlesnire, dacă ţinem seamă de greutatea cîştigului pentru autori. Ne existînd o convenţiune literară între ţeara noastră şi celelalte state culturale, noi ne permitem luxul de a uza şi a abuza de lucrările altora şi literatura teatrală ca şi cea beletristică în general o traducem şi o introducem fie pe scenă, fie în subsolul ziarelor noastre, ca foileton, absolut fără răspundere,—e unica marfă pentru care nu plătim vamă, ba nu plătim nici fabricantul...

Acum doi ani, în timpul marei noastre expoziţii naţionale avu loc în Bucureşti un congres la care veniră foarte numeroşi scriitori străini,—îotre cari şi cîte-va celebrităţi. Venise în număr mare şi cu mult entuziasm, venise cu speranţe vii, cu orizonturi noui, visînd debuşeuri vaste pentru exporturi literare... plătite. Congresul a votat pentru stabilirea convenţiunii literare a cării urmare ar fi fost încetarea abuzului literar, practicat pe o scară întinsă, introducerea ordinei în publicistică, în sensul că vom plăti munca altora, cînd ne vom folosi de dînsa.

Sunt mai bine de doi ani. Zgomotul expoziţiei, a trecut; congresul s'a uitaîndată ce s'au încheiat banchetele şi s'at distribuit decoraţiile. Lucrurile au rămau aceleaşi ca şi înainte, ziarele romîne tras duc, cele franceze din Capitală reproduc operele cu aceeaşi libertate, ca pînă atunci, teatrele joacă traduceri şi localizări, iar autorii străini, cei francezi în special aşteaptă... plata.

Acum se adresează tribunalelor,—dar în virtutea cării convenţiuni? Cu ce măsură au fixat suma la care au drept? Cunosc ei oare reţetele teatrale, numărul exact şi venitul spectacolelor? Aceasta vom vedea.

Dacă autorii străini cîştigă procesul, publicistica noastră va suferi o revoluţiune. Ea se alimentează în mare parte din lucrări străine, bibliotecile noastre populare n'ar mai avea fiinţă; teatrele u'ar avea public, căci ar trebui să urce preţurile; lipsa de cetitori şi spectatori e şi fără de asta, foarte simţită,—dar-mite dac' ar fi să-i punem la contribuţie pentru că autorii străini ne-ar opri să ne folosim de munca lor! **Rodion.**

Direcţia generală a Serviciului Sanitar

— Anarhia de sus —

La primul nostru congres ce a avut loc la 15 Februarie 1908, s'a format o delegaţie, care a mers la d. director general dr. Cantacuzino spre a protesta în numele întregului corp Farmaceutic, pentru înfiinţarea Depositului Central de Medicamente, care va avea de urmare desfiinţarea farmaciilor rurale.

Resultatul a fost nul, din causă că d. sub-director dr. Sion şedea ca o santinelă la spatele d-lui director şi cînd delegaţii aduceau argumente sdrobitoare ideilor d-lui dr. Sion, imediat d-sa îi şoptea la ureche d-lui director ca suflesorn la teatru.

Pe urmă cu toţii am citit diferite articole publicate în toate siarele despre mentalitatea d-lui sub-director dr. Sion şi ne-am luminat.

Eu unul m'am revoltat şi mi-am zis: omul acesta fiind profesor universitar, prin urmare tot ce poate fi în stat mai cult, trebue să solicit o audienţă spre a mă convinge singur.

Dar din nenorocire, d. director nu acordă audienţe la farmacişti, căci el are alte atribuţiuni şi m'a trimis tot la d. sub-director dr. Sion.

Am crezut de cuviinţă—i-am zis—să mă adresez la dv., cerînd explicaţiuni asupra depositului de medicamente. Cum va funcţiona?

— Cu plăcere; noi vom furniza toate instituţiunile publice.

— Bine, bine, dar cu noi ce faci? Vă dau ca exemplu persoana mea. Eu am stat 14 ani în Bucureşti şi acuma m'am dus la Pungeşti şi dv. veniţi să ne distrugeţi pe toţi din această categorie.

— Am să distrug pe ori şi ce farmacist, chiar cel care cîştigă un franc pe zi, căci sunt nişte parasiţi!

D-le sub-director, au fost alţi directori care se zice că n'au fost de origină romîni şi au făcut mult pentru farmacia romînă şi dv. ar trebui să faceţi mult mai mult.

— Ei au făcut pentru farmacia romînă, eu voi face pentru poporul romîn.

I-am explicat că sunt romîn, sunt fiu de preot, am învaţat în seminarul Nifon Mitropolitul din Bucureşti şi neplăcîndu-mi preoţia am îmbrăţişat cariera farmaceutică.

Atunci d. dr. Sion îşi arată părerea că cîştigăm prea mult; mi-a arătat nişte năsbîtii de socoteli şi bine înţeles, i-am argumentat că teoria nu se potriveşte cu practica. Ar trebui, i-am zis ca dv. să vă mai deplasaţi şi să vedeţi fericirea cu care trăim, fiind răspîndiţi în toate unghiurile ţărei, unde suntem atît de invidiaţi, dar numai noi ştim cît de fără cuvînt!

L'am întrebat apoi: cu ce drept cîştigi d-ta 30,000 lei pe an şi eu să nu am drept să cîştig 3000 lei pe an? Poate că v'aţi născut din părinţi bogaţi?

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa V1 a Regatu'ui Romîn

Cu tragerea de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembre 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 160.-0 jumatate loz Lei 80 - Un sfert de loz Lei 40 Una optime lei 20.

— Părinții mei au fost mai săraci ca ai dumitale.

Bine, cu atît mai mult ; dar dv. sunteți profesor universitar la facultatea de medicină și farmacie, predați cursul de higienă și tot dv. să veniți să ne dați la cap, după ce scoateți serii anuale de absolvenți ?

D-le sub-director, eu îți spun sincer, să fiu în locul dumitale,ași da demisia din profesor universitar.

— Bine, am să dau demisia din profesoratul universitar.

*

D-le sub-director, să-ți dau eu o ideie în privința depositului central de medicamente.

— Cum ? Să auzim !

Inființarea depositului ar fi necesita următoarele condiții : ca dv., Statul, să aduceți marfa și la urma urmei noi să fim obligați a lua de la dv. medicamentele. Ar fi în casul acesta mai ieftine și s'ar împărți pe nimic la populația săracă și în acelaș timp nici noi farmaciștii rurali nu am cădea pe mîna droguiștilor spre a plăti cîte 18 la sută pe an dobînzi, pentru că mai toți suntem săraci, cei care am deschis farmacii rurale.

Să vă dau un exemplu. Absolvenților școalelor militare Statul le vine în ajutor pentru haine, cai etc. Tot așa și dv. să procedați și să aveți la depositul dv. oameni speciali, chimiști titrați, nu toți refugiații să-și găsească locul la depositul de medicamente.

In cele din urmă d. sub-director m'a însărcinat pe mine ca să vorbesc cu toți colegii rurali, ca să cădem la o înțelegere cu d. dr. Sion.

Suntem în țara înțelegerilor.

Am expus la congresul de la 1 Mai 1908, modul de a vedea al d-lui dr. Sion; toți au făcut haz, pentru-că depositul era deja format, vasele și marfa comandate, ci acestea erau numai o trăgăneală spre a putea da lovitura.

Adunarea a însărcinat pe d-nul Nicolau președintele societății, secondat de d-nii Al. Iteanu, P. Nuțu, Pompilian Balș și pe subsemnatul de a ne presinta d-lui ministru de Interne expunîndu-i ruina la care vor fi aduse farmaciile rurale prin înființarea depositului de medicamente, căci singurul mijloc de existență al lor erau numai furniturile de spitale și plăși.

Chiar dacă ar fi fost o diferență de cost, cred că o corporație cultă și răspîndită în toate colțurile țărei, merită atîta atenție.

D-l Ministru ne-a respuns, că la deposit nu poate să renunțe și dacă el nu va da rezultate bune îl va desființa, dar să fim pacinici, că tot-deauna ne va satisface.

Atunci i-am expus d-lui ministru, că am mers pe calea cea mai pacinică, ne-am presentat la d. doctor Sion ca la un părinte al nostru și domnia sa, s'a pronunțat că ne va distruge, lucru ce văz cu regret, ce vrea să facă în adevăr. D. Miministru a spus, că cine știe cum a fost dispus în acea zi d-nul dr. Sion, dar îl știa om de muncă și de înțelegere.

Excelența Sa, și-a dat cuvîntul de onoare, că ne va lăsa tot nouă furniturile, lucru ce a făcut, formînd o lege și regulament pentru aceasta, și anume Legea pentru concentrarea fondurilor sanitare publicată în Monitorul Oficial No. 1 din 1 Aprilie 1908, care sună :

Art. 9. Un regulament de administrație publică va determina modul de aplicare al acestei legi. Regulamentul care este esența acestei legi s'a publicat în Monitorul Oficial din 4 | 17 Iulie 1908. Citez două articole relative la noi.

Pagina 3589 Art. 5. Furnisarea Medicamentelor și Pansamentelor nesesare spitalelor rurale, în comunele rurale unde funcționează pînă la punerea în aplicare a presentului regulament, o farmacie publică, se vor face și de aici înainte de farmaciile rurale respective în condițiuni prevăzute în acest regulament.

Art 26. Lista de nomenclatura Medicamentelor și a preparatelor galenice, precum și formulele de prescripțiuni medicale și formulele pentru aparat, sunt obligatorie și pentru farmaciile publice din comunele rurale, care au a furniza Spitalele sau dispensariile din acele comune. In fine furnizările cît-va timp s'au făcut conform articolelor 5 și 26, cu toate că operațiunile le-au tăeat, luînd numai marfa brută.

Pe urmă, primind mereu lovituri, am făcut o plîngere la direcție, care drept respuns a trimis două „lădoae", după cum le numesc domniile lor, mari în valeare de 4000 lei, cît ar fi trebuit să furnizez eu în timp de 2 ani de zile, călcînd art. 5 și 26.

Intrebînd telefonic pe dr. Medic Primar al jud. Vaslui dr. Bordea dacă eu voi mai da de-acuma înainte medicamente respunsul a fost, „că nu mai pot da, pînă la noi dispoziții".

L'am întrebat, dacă a cetit regulamentul legei, a spus că nu știe dacă există vre-un regulament. Iată o administrație model.

Nu mai vorbesc de inconvientele depositului, chiar dacă s'ar respecta art. 5 și 26, căci pînă cînd, țeranii vor capata medicamente, trebue cel puțin două septămîni.

Doctorul de plasă înaintează ordonanțele spre aprobare la medicul Primar dr. Bordea și pînă se înapoiază, trec regulat două septămîni. Să tot sufere pînă atunci !

D. Ministru de Interne crez că s'a convins de d. dr. Sion, că nu numai în acea zi a fost, cine știe cum dispus, dar este mereu dispus a face rău sub cuvînt că lucrează pentru „poporul romîn".

Mihail Paleacu
Farmacist Pungești (Vaslui).

DIN HUȘI

(Corespondență part. a ziarului *Opinia*)

Edilitate.—Primăria de Huși s'a mutat în noul său local, refăcut încă de pe cînd era primar dl. D. P. Andriescu. Primăria s'a instalat în localul vechiului spital, donația Castroianu, și cu toate că liberalii au dus campanie contra primărlei d-lui D. P. Andriescu pe această cale, au fost grăbiți a lua localul în primire și a complecta instalarea. Atîta numai că supt raportul curățeniei lasă de dorit, de cînd mai ales primarele e musafir la primărie, și e atît de preocupat de aducerea apei din dealurile năsipoase și seci ale Lohanului.

Cînd holera bate la graniță, și circulările acopăr toți pareții ulițelor, e timpul ca Ouor. Primărie să înceapă inspecția curățeniei cu sine însuși și să facă bine a da ordin bătrînului En. Duca, să privigheze ca mortăciunile să nu putrezască prin însăși ograda primăriei.

Privigherea edilității lasă foarte mult de dorit, și nici bătrînul Enachi Duca și nici dl. Țintă de la actele stării civile nu sînt destui de controlați pentru a se aștepta ceva mai bine.

Politice. — Remanierea cu prefectul se întîrzie ; dar boala lungă e moarte sigură, și eșirea d-lui dr. N. Lupu cu cît zăboveste, cu atît va încurca lucrurile. O parte din liberali — Dobrenii — țin ca Ioan Dobreanu să fie prefect ; grupa din jurul d-lui C. Leonida ține ca să fie prefect dl. Iorgu Constantin. Cercurile socialiste țin să se aducă un prefect străin de județ dar tot din clică, și atunci cuvîntul întăiu îl va avea dl. C. Stere, care nu va lăsa să-i scape ascendentul asupra judelui Fălciu. Se așteaptă ca noul recomandat de prefect al jud. Fălciu să fie un socialist din cercul de la Iași.

Pînă atunci prefectul Lupu vede cu oroare greșalile ce le-a făptuit cu înmulțirea excesivă a comunelor pentru a-și crea din 3 inspectori comunali *10*, zi *zece*. Din 33 comune dl. Lupu le-a ridicat la 54. Dar cu aceasta s'au slăbit veniturile comunelor, căci ele n'au crescut cu nimic, ci s'au înmulțit cu peste 100 numărul slujbașilor, care mănîncă din budgetul zecimilor comunale. Cele mai multe comuni n'au venituri suficiente să facă față primilor nevoi. Dintre multele comune ce stau astfel e și comuna Ivănești, ruptă de la com. Schiopeni, de hatărul d-lui Jenică Atanasiu, proprietarul Ivăneștilor. Cum însă com. Ivănești n'are venituri în deajuns, prefectul a hotărît să propună consiliului județan rotunzirea veniturilor comunale, ca să se ia de la comunele mari și să le dea la comunele mici și lipsite.

Noroc că consiliul județan nu s'a întrunit, și de făcut noi alegeri nu-i dă mîna actualului prefect, căci nu numai că nu va reuși, dar nici de înjghebat o listă nu va putea, toți liberalii din Huși fiind contra dumisale.

Examene. — Dl, P. T. Gîdeiu dr. în drept de la Bruxelles a trecut cu deplin succes examenul al 3-a la Universitalea din Iași. Abilitarea titlului i se va face în proxima sesiune de esamene.

Școlare. — Examenul de capacitate la specialitatea rufăriei continuă în București. S'a observat că foarte multe candidate au fost respinse nu atît că n'au arătat aptitudine la brodat, ci s'au arătat foarte slabe la croială, pentru că mai toate maestrele noastre de lenjerie neglijază în mod vădit croiala, sau nu-i dau toată atenția.

In legătură cu acest fapt facem cunoscut că 2 eleve, cele mai bune ale secției de lenjerie, de la noi din Huși, de și au absolvit cu succes școala noastră profesională, cu nota 9 și 9.50, au căzut la examenul de admitere la gradul II, școala Reuniunii din Iași, nu că s'ar fi arătat nedestoinice la cusut, ci n'au știut să croiască, lucru care a izbit așa de dureros pe doamnele din comitet că au fost silite să respingă pe eleve bune, tocmai din cauză că s'a neglijat croiala. De altfel pe cît aflăm sistema veche la lenjerie era numai de a coase, iar nu de a și croi.

Corespondent.

Jurisprudențe

Cărți poștale obscene.—Probabil din cauza prea marei dragoste pe care magistratura a arătat-o din vremuri presei, vînzarea cărțiior poștale obscene a fost calificată ca delict de presă. Așa că, de cîte ori agenții polițienești prindeau pe cîte un vînzător de asemenea marfă, el era dat la jurați.

Curtea de casație s. II, a stabilit acum o jurisprudență contrarie :

Faptul de a vinde cărți poștale cu ilustrații obscene nu constitue un delict de presă, ci faptul prevăzut de art. 262 comb. cu 294 c. pen., căci, într'adevăr, ca să fie delict de presă se cere, ca cineva să fie autorul unei scrieri dată în publicitate, prin care se calomniază o persoană ; că nu este delict de presă cînd cineva contribue numai la răspîndirea ziarului sau publicității, precum și în cazul de față nu este delict de presă, pentru că nu numai că nu e vorba de o scriere prin care să se denunțe fapte calomnioase contra reputației unei persoane, ci e vorba de răspîndirea unor cărți poștale cari prin cuprinsul obscen ating moralitatea publică. Prin urmare acest fapt constituind delictul prevăzut de art. 262 comb. cu 294 c. pen., e de competința tribunalului de a fi judecat, iar nu de competința Curții cu jurați.—(Cas. II, do·. No. 2162, din 29 Sept. 1908).

Legea posiției ofițerilor.—In recursul pe care colonelul Stroiescu, fost comandant al brigăzei 7 de artilerie, l'a făcut contra punerei sale în retragere din oficiu, contenciosul admiuistrativ, respingînd precum se știe, recursul—a stabilit următoarele :

Pentru cazul cînd un ofițer în activitate este pus la retragere pentru slăbiciuni corporale sau mintale, cari îl fac impropriu pentru serviciu, consiliul superior al armatei este instanța chemată și desemnată de lege a judeca lipsa calităților de care este isbit ofițerul pus în retragere din oficiu, și Curtea de Casație nu poate judeca de cît legalitatea îndeplinirii formelor, dar nu și a intra în examinarea exactității faptelor apreciate de juriul care le-a judecat.

Litere-Științe-Arte

O filoromînă. — Ca un scriitor străin să arăte țării noastre simpatie nu e vr'un lucru extraordinar. Dar fenomenal ni se pare tonul de exuberantă admirație pe care-l întrebuințează în volumul ei de poezie o scriitoare franceză prea puțin cunoscută, d-ra ori d-na Marie Nizet.

Iată cîte-va exemple :

„Multe țări am văzut în exilul meu. Am fost în locuri îndepărtate : în Asia, în Brazilia, în Egipt, în Irak-ul lăudat atît de mult, în Grecia moartă, vai ! în tînăra Germanie, în Francia — al cărei nume par'că strigă libertate ! — în Italia artistică, în Spania arzătoare. O, cîte țări am văzut !... Dar n'o să mai găsesc una singură, care să fie așa de frumoasă, ca tine, țară binecuvîntată, pe care soarta nemilostivă mă oprește să te mai revăd, o Romănie" !...

Si mai departe :

„Ce de mari orașe am văzut !... Parisul uriaș m'a ținut la el multă vreme, m'a fermecat și Lahora. Am văzut Roma și Milanul, Constantinopolul culcat pe malurile Bosforului, Viena imperială și rivala ei Pesta, Sevila-maură, dar nici una nu mi-a plăcut cum mi-ați plăcut voi, Bucureștilor" !...

...Dar sunt accente mai calde încă :

„Ca ebreul rob ce cîntă în Babilon, așa și eu, pe țărmii sfinți ai Gangelui, unde freamătă lotusul, la picioarele zeilor indici, mi-am cîntat durerile...

Theis, Naros, Volga, care-și deslănțuie valurile îndrăsneațe ; Tigrul care-și plînge gloria moartă, Amazonul, le-aș da toate, ca să mai aud odată dulcele tău murmur, umilă Dămboviță" !

Dacă „La Patrie" nu ar cita pasagiile de mai sus, n'am crede, de sigur, că țeara noastră poate inspira atîta dragoste și expanziune unei poete străine.

*

O nouă publicațiune a apărut in Capitală : „Revista ilustrată", bilunară, pentru literatură, artă, teatru, muzică, mode sport și vilegiatură.

Numărul prim al revistei e foarte interesant și variat, cu ilustrații numeroase.

O edițiune în adevăr clasică a poeziei lui Eminescu este cea apărută în noua bibliotecă romînească „Sosec".

Foarte interesantă și instructivă este și prefața d-lui M. Dragomirescu, directorul nouei biblioteci.

Prețul acestui număr dublu e de 60 de bani.

*

D. Teodorini, directorul conservatorului a luat buna inițiativă de a face vre-o 4—5 producții ale elevilor în cursul anului curent.

Idee nemerită, pe care am aplaudat'o de la început. Pentru ziua de 2 Noembrie, se și anunță prima producție, cu un program variat și interesant : Mozart Weber, Verdi, Beethoven etc.

*

A apărut No. pe Octombrie al revissei „Cultura Romînă" cu următorul sumar :

Profesor dr. Hurmuzescu.—Noile programe de științe-fizice din școalele secundare.

Profesor dtor. I. Simionescu.—Factorii de cari atîrnă predarea cum trebue a științelor naturale.

A. Em. Teohari.—Problema educației la noi și Statul.

C. Sporea.—Incercări asupra metodicei limbei germane.

*

In ziua de 16 Noembrie, la Teatrul Național, are loc un concert filarmonic dat de orchestra Conservatorului sub conducerea directorului At. Teodorini.

*

A apărut No. 9 al „Vieței Romînești", întîrziat din cauza unui accident de tipografie.

Numărul cuprinde în fruntea revistei un nume nou, femenin : Constanța Marino, cu o lungă nuvelă. Mai cuprinde un important studiu asupra contelui Tolstoi semnat de d. C. Șărcăleanu, pseudonimul cel mai popular al domnului C. Stere.

*

A apărut No. 16 din „Convorbiri critice" cu data de 15 Octombrie cuprinzînd un bogat și variat sumar semnat de d-nii Mihail Dragomirescu, D. Nanu, Eugen Lovinescu, V. Costopol, Ion Dragoslaw, cum și Revistă critică, Informațiuni, Diverse.

*

La teatrul național se repetă „D'ale Carnavalului" de maestrul Caragiale. E singura din comediile marelui scriitor care n'a fost jucată în Iași foarte de mulți ani.

In jurul acestei piese au avut loc altă dată mari polemici literare la cari a luat parte și dl. Titu Maiorescu care a apărat lucrarea lui Caragiale.

*

Ministrul plenipotențiar al Germaniei în București, d. Kiderlen-Wächter, care a fost chemat să ție locul cancelarului Imperiului, a avut, în vremuri, un duel cu ziaristul Polstorff, redactorul ziarului umoristic „Kladderadatsch", din cauza unei caricaturi, care făcuse mult sînge reu actualului ambasador.

Informații

❑ **Birourile Redacției și Administrației „Opiniei" s'au mutat în casele din strada Primărie No. 30 (vis-a-vis de Cassa de Scompt).**

❑ *„Opinia" caută corespondenți harnici și serioși în toate orașele din Moldova, Domito li se vor adresa Redacției ziarului.*

❑ Mîine fiind sărbătoarea Sf-lui Dumitru, magaziile vor fi toată ziua închise.

❑ Cu privire la d. Marinescu ziarul liberal *Voința Națională* publică următoarele :

D. Marinescu, în urma incidentelor pe cari le-a provocat în comisia pentru școalele elementare de comerț, și-a înaintat demisiunea din această comisiune.

Rămîne să se vadă dacă ministerul instrucției publice va putea să-i primească demisiunea, sau va lua alte măsuri împotriva d-sale.

N'avea de unde ști *Voința*, că d. Marinescu ie colectivist pătimaș, directorul Băncei Naționale din Iași, căci altmintreli nu-i ar fi zis atîtea adevăruri crude.

❑ Povesteam alaltăeri incidentul desplăcut al d-lui C. Marinescu, ca membru în juriul de examinare al examenului de capacitate ce se ține în București.

D. Marinescu ne „desminte". Zice că ne va dovedi „mai tîrziu" (actualminte ie foarte ocupat, se vede) că am „căzut" în greșeală. Mai tîrziu, cînd va vorbi, se va cunoaște, zice d. Marinescu, tot adevărul. Acum, examenul fiind în continuare—și de și în continuare, d. Marinescu, membru în juriu, se află în Iași—acum nu poate da nici un detaliu.

D. Marinescn ne „desminte" deci !!

❑ Membrii consiliului comunal vor fi convocați în cursul săptămînei viitoare.

❑ Poliția face cercetări pentru a afla autorii spargerei și furtului de la vamă, de unde s'au furat mai multe obiecte și mărfuri.

Se crede că autorii ar fi niște copii constituiți în bandă.

❑ Revizoratul școlar al județului întocmește tabloul institutorilor și învățătorilor din județul Iași, care vor fi examinați de comisiunea medicală în cursul lunei Ianuarie, și care vor fi scoși la pensie din oficiu pe ziua de 1 Aprilie viitor.

❑ Membrii consiliului județean se vor întruni din nou Marțea viitoare, sub presedenția d-lui C. Leppadatu.

❑ D. Aurică Blegescu, cunoscutul bărbat politic din Craiova, publică în „Steaua Olteniei" un nou dialog cu d. Carp.

După propunerea generalului Argentoianu, d. Carp predă d-lui Geblescu spada și drapelul și este apostrofat de bărbatul politic cu următoarea replică :

— Cuconu Petrache, prlmesc spada și drapelul — le salut cu respect și 'mi iau angajamentul să duc partidul la victorii, dar cred că mă vei consulta la formarea viitorului guvern conservator".

*

In altă ordine de idei, „Steaua" comunică următoarele :

In cursul lunei Noembrie d. Geblescu va avea o întrevedere cu d. P. P. Carp, D. Sturdza și cu *ministru domnu plenipotențiar* al Turciei din București.

❑ D-na Ecaterina Atanasescu, maestră la școala profesională de fete, din localitate, a obținut un concediu de un an de zile, pentru a'și continua studiile în străinătate.

❑ După rapoartele oficiale înaintate ministerului de domenii, cea mai bună recoltă de popușoi, în anul acesta, a fost în județele : Botoșani, Tutova, Tecuci, în Moldova ; Dîmbovița, Vlașca, Ilfov și Vîlcea, în Muntenia.

Cea mai proastă recoltă a fost în județele : Brăila, Tulcea și R.-Sarat.

❑ Astă-sară Sîmbătă 25 Octombrie, Ieșenii vor avea ocazia să revadă pe marele maistru al scenei franceze, Le Bargy, înconjurat de cei mai buni artiști ai Franței și poate ai lumei întregi, interpretînd o operă a lui Lavedan, de la Academia franceză.

Pe pînza cinematografului Pathé Frères de la Circul Sidoli se va desfășura „Asasinatul ducelui de Guise", piesa autorului de mai sus, jucată de Le Bargy, Lambert fils, d-ra Rovinne, d-ra Bovy etc.—pleiada celor mai mari artiști ai comediei franceze.

Programul nou din acea sară mai cuprinde sujete foarte interesante și îndemnăm cu tot dinadinsul pe cetitorii noștri să asiste la această reprezentație la care se va desfășura cea mai desevîrșită artă.

Mîne Duminică are loc'un matineu a 3 ore ziua și mîni seara reprezentație obișnuită.

❑ **Carnetul Sf. Dumitru.**—Duminică (26 Octombrie 1908).

D-nii : Take Ionescu (București), Dim P, Moruzzi, Dimitrie Boroionu, Dimitrie Sofian, Dimitrie Porfiriu, Dimitrie Grigorovici, Dimitrie Alexandrescu, Dimitrie Mihăiță, Dimitrie Ciohodariu, Dimitrie Bogdan, Dimitrie Filipescu, Dimitrie Botez, Dimitrie Dimitriu, Dimitrie Zarifopol. Econom Stavrofor Dimitrie, Popa Dimitrie Mandrea, Longinescu, Dimitrie Erbiceanu. Dimitrie Sachelarescu, Dimitrie Ionescu, Dimitrie Tuduran, Dimitrie Evghenide, Dimitrie Timotei, Dimitrie D. Popa, Dimitrie Minea, Dimitrie Racoviță, Dimitrie Ștefănescu, Dimitrie Petroveanu, Dimitrie Iordăchescu, Dimitrie Mesteș, Dimitrie Neagu, Dimitrie Brudea, Dimitrie Mihailescu, Dimitrie Gavrilescu, Dimitrie Gheorghiu, Dimitrie Popovici, Ditrie Alexa, Dimitrie Borcea, Dimitrie Dimitrescu, Dimitrie Neculau, Dimitrie Deliu, Dimitrie Țaicu, Dimitrie Apostoliu, Dimitrie Ionescu, Dimitrie Vasiliu, Dimitrie Farcaș, Dimitrie Munteanu, Dimitrie Alexandrescu, Dimitrie Florescu, Dimitrie Popescu, Dimitrie Apostoleanu, Dimitrie Simionescu, Dimitrie Niculescu, Dimitrie Deleanu, Dimitrie Zacopceanu.

❑ Conflictul care s'a ivit între consiliul sanitar superior și direcțiunea generală a acestui serviciu va fi tranșat zilele acestea.

E vorba de a se disolva consiliul superior,—disolvare care a fost cerută de mult timp de d. dr. I. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar.

❑ D. Constantin Popovici, institutor din Stînca, a fost permutat pe ziua de 1 Ianuarie 1909 la Tulcea.

❑ Părintele I. St. Popescu a fost autorizat a preda religia la școala de adulți de la școala „V. Conta" și de la școala „Trei Erarhi".

❑ Cu ocazia sezonului de iarnă, salonul de mode al d-rei Elena Deleanu, din strada Veche No. 27, a pus la dispoziția onor. sale clientele cele mai noui modele.

DIVERSE

— Un început de incendiu s'a declarat aseară în strada Seulescu No. 1 la modista Nineta Georgescu.

Focul a fost stins de pompieri.

— In strada Marta No. 1 a fost găsit mort aparul Ioan Dimitriu.

Cadavrul a fost transportat la morgă.

— Salahorul Dumitru Dochiță zis Gogomanu, urcîndu-se pe acoperișul caselor d-lui Pettigrev din strada Banu, a căzut jos, fracturindu-și mîna stîngă.

Nenorocitul a fost transportat și internat la spitalul israelit.

Ultime informaţii

D-nii membri ai comitetului executiv al partidului conservator-democrat, sunt convocaţi pentru mîine Duminică 26 Oct., orele 8 jum. seara în saloanele clubului din Piaţa Unirea.

Cu prilejul onomasticei de mîine a d-lui Take Ionescu, membrii clubului conservator-democrat din Iaşi vor trimite şefului următoarea telegramă de felicitare :

D-lui Take Ionescu,
Şeful partidului conservator-democrat
Bucureşti.

Membrii partidului conservator-democrat din Iaşi, strîns uniţi subt steagul ideii conservatoare, găsesc fericita ocaziune a onomasticei D-voastre, spre a vă arăta neţărmuritul şi adîncul lor devotament, către voi, ilustre şi iubite şef al partidului, urîndu-vă viaţa înzilită pentru triumful desăvîrşit al ideii conservatoare şi pentru îndeplinirea marei opere, pe care şi ţara şi neamul o aşteaptă de la voi în aceste răscruci de vremuri.

Liberalii din Iaşi continuă să se certe pe tema dacă scaunul de deputat al d-lui Gh. Panu, trebue declarat vacant sau nu.

In această privinţă s'a urmat, zilele trecute, o vie discuţie între deputaţii Ath. Gheorghiu şi G. G. Mărzescu, din care primul este pentru nedeclararea vacanţei şi al doilea pentru declararea.

— D-ta vreai să-l alegi pe Cuza, apostrofă d. Gheorghiu pe d. Mărzescu. Tot d-ta te-ai agitat şi pentru Iorga şi graţie intervenţiei d-tale şi a altora, Iorga s'a ales.

— Ruşine mare pentru partidul liberal, respunse d. Mărzescu, că, la putere fiind, recurge la tertipuri ca să n'aibă alegere. Cît despre acuzarea că m'am agitat pentru Iorga, ţi-o întorc şi te acuz că d-ta, la alegerea de la colegiul 1 de Cameră, ai agitat contra lui Stelian.

Inspectorii învăţămîntului primar şi normal-primar din ministerul instrucţiunei, au înaintat revizorilor şcolari o circulară prin care le dă mai multe sfaturi cu privire la propăşirea şcoalelor de adulţi.

Li s'a adus la cunoştinţă că ministerul instrucţiunei a prevăzut în noul budget o sumă pentru răsplătirea învăţătorilor şi preoţilor care vor arăta mai multă siguranţă în această direcţie.

Invăţătorii cari ţin cursuri cu adulţii, vor da o deosebită atenţiune corespondenţei usuale.

Adulţii vor fi învăţaţi cum să-şi facă însemnările strict necesare şi socotelile. Se va interveni la judeţe ca să acorde premii în unelte agricole prin tragere la sorţi, acelor învăţători cari îşi vor da mai multă silinţă.

La 1 Noembrie consiliul comunal va începe întocmirea listei alegătorilor Camerei de comerţ pentru anul 1909.

In acest scop administraţia comunală a cerut prefecturei noastre de judeţ un tablou de comercianţii din Tg. Frumos şi din comunele rurale din acest judeţ.

Clubul conservator-democrat din P. Neamţ a fost convocat pentru ziua de 2 Noembrie, cînd va preda preşedinţia partidului local d-lui C. Cantacuzino-Paşcanu, fost president al Camerei.

D. Panaiteecu, şeful siguranţei publice din Bucureşti este un bărbat foarte precis: a precisat că convorbirea pe care ziaristul din Iaşi a avut-o cu prinţul Serbiei, a durat o minută.

Nici mai mult, dar nici mai puţin. Dar d. Panaitescu, care nu era de faţă cînd ziaristul a vorbit o minuntă cu prinţul, ştie şi ce anume a vorbit. Mai mult încă : de şi prinţul n'a vorbit cu poliţaiul romîn, l'a autorizat pe el să desmintă interviewul, de şi, dacă în adevăr, ar fi voit să desmintă, ar fi făcut-o prin d. Cristici, care se afla în vagon, căci nu s'a mai auzit ca asemenea dezminţiri să se facă prin comisarii de serviciu.

Dar d. Panaitescu, care a avut onoarea să călătorească într'un tren princiar a crezut minutul oportun, să încerce o lovitură a la Sherlock Holmes.

Cu mare precisie—ne-a dogorît obrazul de ruşine.

In informaţia noastră dată asupra vînzării prin casa Rurală a domeniului Bărboşi din jud. Fălciu, s'a pus că acest domeniu era Cuzesc.

Informatorul nostru n'a avut gîndul să se ridice mai sus, cu proprietatea, de pe cînd era Beldimănească, căci nu era interesul a face istoricul proprietaţei ci faptul de tot nou că domeniul Bărboşi, compus din trupurile Hoceni, Guiştei şi Bărboşi, e pe cale de a se vinde la săteni.

Neguţitorul manufacturist M.., din Iaşi, după ce-a încetat plăţile cu pasiv mare, a dispărut din Iaşi.

Invăţătorii care au reuşit la examenul pentru înaintarea pe loc, ce s'a ţinut în cursul lunei Martie, vor fi înaintaţi institutori, prin noul budget al exerciţiului viitor.

Concursul pentru maiştrii de lucru manual, cari s'a ţinut în Bucureşti, s'a terminat.

Comisiunea exsminatoare era compusă din d-nii: Solomon Haliţa, Moga şi Bobeica.

Au fost înscrişi 5 candidaţi: N. Teodorescu din Bucureşti, Moian de la şcoala normală „Vasile Lupu" din Iaşi, Iuga de la seminarul „Veniamin" din Iaşi, Jura de la Cămpulung şi Dumitrescu din Craiova. Acesta din urmă însă nu s'a mai prezentat la concurs.

S'a dat candidaţilor o probă scrisă la aritmetică şi două probe de desemn după natură şi memorie. La desemn s'a dat candidaţilor o cutie de carton. Candidaţii au mai ţinut o lecţie practică la şcoala normală.

Toţi cei 4 candidaţi au reuşit.

D. Gh. Kernbach, prefectul judeţului, va pleca astă-seară în Capitală în interes de serviciu.

Pentru anul acesta libretele şcolare au fost desfiinţate pentru şcoalele rurale.

Se vor da librete numai şcoalelor particulare şi celor primare urbane.

Şcoalele rurale din Coarnele-Caprei şi din Scobinţi au fost închise din cauza epidemiei de scarlatină.

Faţă de abuzul unor directori de şcoli primare, carî dau amenzi pentru un număr mai mare de copii de cît acela al locurilor ce sînt în şcoală, direcţiunea învăţămîntului primar şi normal primar, din ministerul instrucţiei, a trimis directorilor de şcoli o circuiară prin care le aduce la cunoştinţă următoarele :

Pentru clasa I directorul său dirigintele şcoalei nu poate primi de cît numărul reglementar de şcolari şi, în ordinea de obligativitate prevăzută de regulament, numai acest număr este supus amenzei, în caz de absentarc nemotivată.

Pentru clasele II, III şi IV lista elevilor obligaţi a urma trebue fixată pentru întreg anul la început pe baza următoarei norme: a) repetenţii rămîn de drept în clasă; b) dintre promovaţi se păstrează întîi cei ce exprimă dorinţa de a urma la şcoală, iar locurile rămase disponibile se ocupă pe temeiul clasificaţiei anului precedent de studiu.

Lista stabilită la îneeputul anului se anunţă şi devine obligatorie : numai elevii după ea sînt supuşi obligativităţii.

Ministerul instrucţiei a amintit d-lor inspectori ai învăţămîntului primar că art. 30 din regulamentul pentru aplicarea legii învăţămîntului primar şi normal primar, pedepseşte pe directorii şi dirigintii de şcoale primare cari se săvîrşesc acest abuz cu amenzile.

Universitare.—D. profesor X. Ghiorghiu a fost delegat cu examinarea candidaţilor la examenele de limba şi llteratura franceză, în locul d-lui prof. A. Naum, care se află indispus.

— Consiliul facultăţei de litere şi filosofie, luînd cunoştinţă de proectul de regulament în ultima lui redacţiune, elaborat de d-nii P. Răşcanu şi I. Găvănescul delegaţii ministerului instrucţiunei, l'au admis cu următoarea modificare:

Studentul care va fi trecut toate examenele în decursul celor trei ani, cu majoritate, de bile albe să fie primit de drept la examenele de licenţe.

Deasemenea, ca în împrejurări escepţionale, apreciind seriositatea motivelor, să se admită la exrmenul de licenţe şi pe un absolvent, care va fi trecut toate materiile propuse, în decursul celor trei ani, la secţia respectivă.

— D. prof. dr. Puşcariu va deschide cursul seu de histologie, la facultatea de medicină, Luni 27 Octombrie orele 8—10 a. m. şi 'l va continua Lunea, Mercurea şi Vinerea.

— Cursul de medicină legală a d-lui prof. dr. Bogdan va continua Marţia, Jouia şi Sămbăta.

— Astă-zi d. docent dr. Zosin, a începnt în sala cursurilor clinice din spitalul central, cursul seu, tratînd despre „Ideile fundamentale ale neuropsichiatriei şi sindroame nervoase şi mentale."

Judiciare. — Refuzul rabinilor din Iaşi de a împlini formalităţile jurămîntului „more judaico", a venit astăzi, incidentul, înaintea secţiei I a Curţei.

Intr'un proces d'intre Casa de Scont şi neguţitorul M. Goldmann, Curtea într'o audienţă precedentă, obligase pe Goldmann să jure more judaico.

Cînd la termenul fixat se prezintară la sinagogă atît consilierul delegat, dl. Suciu, cît şi Goldmann rabinul declară că refuză să împlinească formele.

In audienţa de astăzi, avocatul a propus sau ca judecata să constrîngă pe rabin să oficieze, sau să revie asupra jurnalului şi să schimbe jurămîntul „more judaico" în jurămînt de instanţă.

Curtea, după o deliberare de aproape 2 ore, a condemnat pe rabin la trei sute lei amendă şi a menţinut forma jurămîntului.

— In procesele Ţenoff-Wohl-Zwiebel, Curtea, după ce a respins incidentele ce au fost rădicate, a amînat judecata fondului pentru ziua de 7 Noembrie.

D. Dimitrie Bejenariu, învăţător la şcoala din Plugari, a fost transferat la şcoala din comuna Voineşti.

Cetim în „Gazeta Ttransilvaniei": Se telegrafiază din Bud-Pesta, că protopopul Hălmagiului, Corneliu Lazăr, a fost pedepsit de fisolgăbirău cu o amendă de 300 coroane.

Alţi opt preoţi cu cîte 200 coroane, „pentru că n'au pus la şcolile romîneşti inscripţia maghiară. Toţi aceştia au fost daţi şi în judecată pentru transgresiune". Deputatul Goldiş va interpela guvernul în această privinţă.

Persoanele care doresc să-şi procure gratuit textul bucăţilor pe care le va cînta celebra artistă parisiană d-ra *Buisson*, la marele concert de Luni 27 Octombrie a. c. de la Teatrul Naţional, dat de celebra „Société de concerts des instruments anciens" din Paris, se pot adresa la agenţia teetrală »*Carmen Sylva*" (Iliescu şi Grosu) unde se vor da *gratuit*.

*

La Viena a avut loc concertele celebrei „*Société des instruments anciens*" din *Paris*.

***Succesul artiştilor a fost colosal*, mai cu samă pentru d-ra Chalot cu Harpe-luth. Fermecătoarei cîntăreţe d-ra Buisson *i s'au bisat toate ariile şi quartetul violelor şi-a regăsit triumful de astă iarnă*.**

Luni sara 27 a. c. va concerta la Teatrul Naţional din Iaşi.

Toată elita artistică şi intelectuală ieşană s'a dat întîlnire la acest interesant concert.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 25 Octombrie.

Intrunire conservator-democrată

Bucureşti.—Aseară la orele 8 şi jumătate a avut loc o întrunire în strada Cuza Vodă No. 30, a cetăţenilor conservatori democraţi din culoarea de albastru.

Au asistat un foarte mare număr de cetăţeni, între care şi fruntaşii, d-nii: Barbu Păltinianu, C. Disescu, Toma Cămărăşescu, Nicu Xenopol, Pavel Brătăşanu, Florescu etc.

Intrunirea a fost prezidată de Sf-sa Economul Stavrofor Alecu Pană.

Primul care a luat cuvîntul a fost d. Ţărăscu, care constată că pe zi ce merge armata d-lui Take Ionescu sporeşte.

D. N. Fălăgescu, vorbind de campania electorală, zice că dragostea mare de care se bucură partidul conservator democrat va aduce victorie în viitoarele alegeri. D. Take Ionescu e dovedit că este singurul om în ţara românească care se interesează de nevoile ei şi de aceia este iubit şi stimat de toţi.

D. Mora, ziarist, constată că toate straturile sociale de la noi din ţară sunt cu partidul conservator-democrat, de sub înţeleapta şefie a d-lui Take Ionescu.

D. căp. Bănescu, spune că e veteran din răsboiul pentru independenţă şi e deprins cu lupta, mai ales cînd vede că ea merge spre victorie.

D. I. Brătescu zice că vom merge cu siguranţă la isbîndă, dată fiind dragostea mare şi încrederea de care se bucură partidul conservator democrat. D-sa vorbeşte apoi despre d. N. Filipescu, care agită pe cîrciumari, din care agitaţie însă nu va trage nici un profit.

In acest moment şi-a făcut apariţia în sala întrunirei, d. Take Ionescu, şeful partidului, care e primit cu lungi aplause şi cu urale.

D. Romanescu vorbind de chestia externă spune că şeful nostru iubit şi-a spus cuvîntul în această chestiune. Vorbind apoi de situaţia în care se află astăzi partidul liberal, zice că liberalii nu mai pot sta la cîrma ţărei.

D. Nicolaescu, avocat, zice, că viitorul ţărei se aşteaptă de la d. Take Ionescu şi partidul conservator-democrat.

D. Obădeanu, fost magistrat vorbind de viitoarele alegeri, spune că victoria va fi de sigur de partea partidului conservator-democrat.

Vorbeşte apoi, d. C. Disescu, care e primit cu lungi aplause.

D-sa insistă asupra faptului că partidul conservator-democrat e tare, dovadă că a obţinut victorii în cîte-va luni numai. La ordinea zilei sunt acum două mari chestiuni : acea internă şi acea externă. D-sa analizază pe amîndouă şi în cele din urmă conchide că şi de astă dată partidul conservator democrat e sigur de isbîndă.

D. N. Xenopol demonstrează că guvernul este slab. D-sa reaminteşte apoi isbînzile partidului conservator-democrat din Iaşi, Vaslui, Craiova şi Constanţa şi zice că aceasta e cea mai mare dovadă de tăria partidului conservator-democrat.

Vorbind de partidul junimist, d-sa arată că aceştia au deviza că numai acei ce poartă blazoane sunt indicaţi a guverna şi insistă apoi asupra inferioriţăţei acestui partid.

D. *Take Ionescu*, arată că suntem în plină campanie şi zice că lupta e foarte caracteristică.

Ocupîndu-se de situaţia partidului liberal zice: un lucru e cert, guvernul e bolnav şi nu o mai poate duce mult timp înainte.

D-sa arată apoi insuccesul legilor făcute de acest guvern şi rezultatele rele ce le-au dat ele.

Necontestat că dacă se luptă contra unui guvern care trebue să plece trebue să vie un altul. Cine să vie? Junimiştii ? D-sa demonstrează apoi că acest partid nu poate urma la cîrma ţărei. Căci ce încredere poate avea ţara, bună oară dl. Maiorescu, care stă de atîţia amari de ani in opoziţie.

D. Take Ionescu însistă apoi asupra activităţei din trecutul guvern conservator, prezidat de dl. Cantacuzino şi arată că toată activitatea a fost zădărnicită de acesta. Fără d. Cantacuzino se treceau : legea universitară, legea cassei rurale şi eu făceam împrumutul de care era nevoie.

Fără d. Cantacuzino s'ar fi făcut multe lucruri bune încă.

D-sa arată apoi politica meschină pe care o fac junimiştii şi comparînd'o cu acea a conservatorilor democraţi zice că aceasta din urmă e mult superioară, căci conservatorii democraţi fac o politică de oameni cuminţi.

Şeful partidului conservator-democrat demonstrează apoi cîtă nedreptate au acei care'l acuză de nenaţionalism. Dar legea clerului pe care am făcut'o, stabilitatea funcţionarilor, lupta ce am dus'o pentru a susţinea mişcarea romînilor din Transilvania şi aceia a fraţilor din Macedonia,—pentru care am fost atacat de liberali,—oare e o dovadă de nenaţionalism ? Am mai fost acuzat apoi, zice şeful, că nu fac răsboiu capitalurilor străine ! D-sa arată că pentru d-sa e capital naţional, ori-ce capital care rîdică comerţul şi industria noastră.

Făcînd apoi din nou o comparaţie cu partidul junimist, zice că junimiştii fac o politică demagogică, care îi duce la distrugere.

Sfîrşind, d. Take Ionescu îndeamnă pe cetăţeni la luptă.

Ultimele cuvinte ale şefului sunt acoperite de lungi şi nesfîrşite aplause.

Intrunirea s'a terminat la orele 12.

La eşire d. Take Ionescu a fost obiectul unei vii ovaţiuni.

Deputaţie din Sarajevo

Viena. — O deputaţie musulmană din Sarajevo a sosit spre a aduce omagii Impăratului. Deputaţia a fost primită la gară solemn de reprezentanţii municipalităţei şi a Camerei de Comerţ.

S'au rostit discursuri.

In chestia conflictului din Casablanca

Paris.—Mîine se va ţinea un consiliu de miniştri la Elisseu.

D. Pichon, ministrul de externe, n'a primit azi dimineaţă nici o telegramă din Berlin, în chestia incidendentului din Casablanca.

Se crede că răspunsul Germaniei va sosi astă-seară sau mîine.

Situaţia în Balcani

Constantinopol.—Ştirea după care ambasadorul Austro-Ungar ar fi protestat contra trecerei de material de resboiu pentru Turcia, este neexactă.

*

Costantinopol.—Ambasadorii Franţei şi Angliei au făcut eri demersuri pe lîngă Poarta, pentru demobilizarea Turciei.

Ambssadorii au relevat că Bulgaria a liberat rezerviştii şi au întrebat cînd va proceda şi Turcia la fel cu redifii convocaţi pentru exerciţii de 3 săptămîni.

Ministrul de externe a respuns că redifii vor fi trimeşi la vetrele lor în cursul săptămînei.

*

Belgrad.—Ziarul „Saotasinu" înregistrează svonul după care ministrul de resboiu va cere skupcinei un nou credit militar de 30 milioane.

*

Sarajevo.—Ziarele publică articole extrem de simpatice cu privire la misiunea mahometană din Bosnia.

„Sarajevo Tageblatt" zice că este un moment istoric pentru elementul mahometan din Bosnia şi Hertzegovina.

Ziarul mahometanilor „Bosnyak" zice că ziua do 5 Noembrie va fi scrisă cu litere de aur în istoria Bosniei şi Hertzegovinei.

Deputaţiunea vrea să dovedească bucuria întregei naţiuni islamite de a fi ferită de propaganda panierba şi de a fi încăput sub aripele puternicei case de Habsburg.

In acelaş senz vorbeşte organul partidului progresist musulman „Svijest".

*

Petersburg,—Ziarele anunţă că d. Iswolsky va vorbi săptămîna viitoare în Duma despre situaţia din Balcani

***Presa comentează mult incidentul** din Casablanca asigurînd Franţa de simpatiile Rusiei, dar sfătuind la moderaţie.*

Vapor scufundat

Amay.— Un mic vapor mergînd cu 600 pasageri de aci la Tungkong, s'a cufundat 200 pasageri s'au înecat.

Printre victime nu e nici un european,

Accidentul unui vas

Danzig.—Astă-noapte vasul „Archimede", venind din Stettin s'a lovit pe furtună, de peninsula Hela, sfărîmîndu-se complectamente, 10 oameni din echipagiu s'au înecat, 3 marinari au fost salvaţi.

ATENŢIUNE

Aducem la cunoştinţa Onor. Public că de la **22 OCTOMBRIE** a. c. am luat asupra noastră

Berăria „ZIMBRU"

— Piaţa Unirei —

Tot odată am instalat o **BUCATARIE SISTEMATICA** cu un personal special unde se vor găsi **MINCARI CALDE** şi **RECI** la ori ce oră atît ziua şi noaptea cu **PREŢURI FOARTE EFTINE.**

Primesc abonamente serviciu prompt şi conştiincios.

Cu această ocazie am instalat un serviciu special de

APERITIVE

zilnic proaspete şi de calitate superioară.

Cu stimă
Pachiţescu şi Mihailesu

HIRSCH-IASI

— Cassa de incredere —
IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI

CEL MAI MARE DEPOZIT
al renumitelor
LAMPI
PENTRU ELECTRICITATE
cu preţurile originale ale fabricilor
tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.

MARE ASORTIMENT DE
COVOARE
cu metru şi cu bucata

MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.

BEŢE pentru perdele de **BRONZ** frumoase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).

Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mabune şi frumoase şi nu este absolut nei voie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.

PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI
de ultimele noutăţi

NOUL SALON DE MODE
Nineta Georgescu
Iaşi, Strada Sculescu No. 1
Confecţionează cele mai drăgălaşe Pălării pentru Doamne şi Domnişoare
Noutăţi pentru sezonul de iarnă
Primeşte comande şi reparaţiuni cu preţuri convenabile.

Corespondent perfect cu scrierea frumoasă cunoscînd bine limbele romînă şi germană se caută la
CASSA BOURNE & Co. — Jassy.

Doctorul L. P. OPPER
S'a mutat Strada Alexandri 3
(Casele Hălăceanu)

Cabinetul de Chirurgie dentara
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA
se va muta de la 26 Octombrie c. tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25,** d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

ANUNCIU

Se aduce la cunoştinţa Onor. Public că am adus o maşină specială cu motor de benzină pentru tăiat şi despicat lemne la stabilimente şi particulari, şi mă angajez a o pune la dispoziţia Onor. public cu preţuri foarte convenabile.

Doritorii a se adresa prin o carte poştală în Str. Toma Cozma No. 9.

Cu stimă, **A. Tomescu**

Dr. H. IVAINER
MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris
pentru boale de copii, s'a stabilit în Iaşi. **Str. Primăriei No. 30**

Teatru-Circ-Sidoli
Duminică 26 Octombrie a. c.
PROGRAM ALES
TEATRUL CINEMATOGRAFIC
— — Pathe Freres—Paris — —

AGENŢI CaPABILI

se caută pretutindeni imediat
pentru articol briliant
PROVIZIONUL SE ACORDA IMEDIAT

Ofertele francate se vor adresa sub cifra „A. L. 2500“ Agenţiei de publicitate Carol Schulder et Comp. Bucureşti, Str. Karageorgevici, 18.

Căsătorie doreşte fiica unui proprietar de moşie, în vrîstă de 21 ani şi care are **120.000 mărci** avere. In afară de aceasta mai sunt înscrise **mai multe sute doamne** şi tot deauna la îndemînă ceva potrivit pentru fie-care. Domni (chiar şi fără avere) să se adreseze lui

L. SCHLESINGER, Berlin 18

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Aseme ea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copi i, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Birlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice „*Hercules*“ şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI

universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente Accesorii* şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă

Renumitele sobe belgiane „**GODIN**“.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţurile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care VINERI
Sâmbătă şi Duminecă
CINEMATOGRAF
Pathe Freres -- Paris
— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Vineri

Preţuri populare

In fie-care Duminecă la 3 ore ziua
MATINEU
cu preţuri reduse la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti*, pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovidenieĭ No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 1.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA“
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi *Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.*

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi
Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
Cei care au intîrziat
Să nu piardă ocaziunea acum la:
Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea
de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembrie 1908

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi doua Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile
Lozuri Norocoase
ce au mai rămas libere la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 80
1	Loz intreg	Lei 160

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz intreg	24—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Primăriei No. 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 570 IAȘI Marți 28 Octombre 1908

D-l Alex. Djuvara în poară

In jurul discursului ținut de ministrul industriei și comerțului la Galați presa oficioasă continuă a discuta. Nota acestei discuțiuni eate că d. Djuvara n'a declarat așa pe șleau că e pentru capitalul străin, nici că ar fi afirmat așa de categoric că nu consideră de străin ori-ce capital care fructifică la noi în țară.

Credem că presa oficioasă liberală face un rău serviciu d-lui Alex. Djuvara, că-l chiorăște așa de la ochiu, ia o chestie așa de limpede și așa de lămurită prin statistica capitalului plasat fie în renta de stat, fie în obligațiuni de ale orașelor și diferitelor societăți, fie chiar în industrie.

Presa oficioasă trebue să admită atita cel puțin d-lui Djuvara că n'a pierdut încă bunul simț și memoria. Și d. Djuvara trebue să știe că 9|10 din capitalul plasat în diferitele întreprinderi e străin, cum tot d-sa trebue să știe foarte bine că partidul care a făcut uz în practică de capital străin, deschizînd în mod larg robinetul bonurilor de tezaur, pînă și pentru halaturi de spital a fost tot partidul liberal, din care are onoare a face parte și a se prenumera.

Și d. Djuvara știe că țara romînească e țara debitoare în Europa, și că face parte din marea clasă a statelor debitoare, puține țări avînd fericirea de a se prenumera între cele creditoare. Mai mult încă; e foarte greu a se schimba caracterul economic al unei țări din debitoare în creditoare. Mai departe se modifică starea unui individ din debitor în creditor: o leacă de storțare economică, un plus de economii, un minus de cheltueli, și în scurtă vreme ai izbutit a te descotorosi de datorii, ba a și lega gura colțunului pentru economii.

O țară nu-și schimbă așa de lesne situația sa economică. Datoriile se plătesc în anuități, alte datorii nouă se fac; nevoile statului cresc, și în totdeauna resursele nu merg în mod direct și proporțional cu cheltuelile. Datoriile unui stat se sting în timp mai îndelungat de cît datoriile individuale.

Avem un început de capital național, acel al băncilor populare. urcat aproape la 30 milioane. Ei bine; tot acest capital e în mare parte pe hârtie, căci mai tot e absorbit de nevoile membrilor, cari cu o mînă depun economiile spre a le lua repede cu altă mînă pentru nevoile lor zilnice. Tot acest capital nu reprezintă încă un plus de avere pe lîngă nevoile curente, ci un capital în funcțiune de nevoi, și deci nu poate roi în afară pentru fructificarea altor nevoi, ci ale lor proprii.

Ast-fel fiind lucrurile negreșit că d. Djuvara știa foarte bine, cînd a vorbit la Galați, că capitalul străin, plecat în țară în așa mare număr a rodit insutit puterile noastre economice și a făcut să săltăm așa de bine tn așa de scurt timp.

Dar a rîdica la valoarea de doctrină politico-economică o stare reală de fapt, iată ce nu îngădue presa oficioasă liberală ministrului liberal.

Partidul liberal, de și a abuzat cel mai mult pentru sine de capitalul străin, abuz care se cifrează după însăși declarația d-lui Sturza la aproape 400 milioane răsipă. întrate în bnzunarele popești ale matadorilor liberali, totuși fruntașii acestui partid, deprinși cu duplicitatea politică, și-au făcut o plăcere de a vorbi totdeauna la tribună în fraze ditirambice pentru capitalul național ca în practică să abuzeze de capitalul străin.

Această duplicitate învechită la liberali, a demascat'o la Galați ministrul industriei, cînd s'a încumetat să declare în auzul a zeci de persoane nici surde nici cu vată în urechi, că consideră de național ori ce capital plasat în industrie și comerțul nostru și că partidul său, adică partidul liberal a nutrit totdeauna aceste idei.

Duplicitatea ministrului la Galați trada cealaltă duplicitate învechită în ținuta partidului liberal și pentru a nu se da prilej la lungi discuții, presa oficioasă a tăiat scurt vorba, declarînd ca textul discursului a fost cu totul altul de cît cel relatat de ziare.

Curioasă impresie a trebuit să facă pentru toți cei ce au asistat la banchetul de la Galați, cînd văd graba ce pun ziarele oficioase de a întortochia zisele ministrului de industrie, ca și cum s'ar fi periclitat ceva din rostul partidului.

Da, se periclita ceva, se dădea de gol vechea duplicitate liberală prin atitudinea francă și leală a ministrului la Galați.

Ne-am făcut un moment iluzia unei declarații sincere din partea d-lui Djuvara; ne-am înșelat însă. Presa liberală își complace a aduce la dîra de duplicitate a partidului pe noul ministru, iar ministrul docil ca să nu se pue în poară cu partidul său, se lasă a se strecura știrile că n'a vorbit la Galați așa cum a vorbit, ci cum partidului îi complace a fi vorbit.

Gh. Ghibănescu

DEBANDADA

Zarva între liberalii locali é mare. Cauza? Păcatele din trecut și perspectivaceoare partidul în eventuala alegere de la Colegiul II-lea. Cînd noi am spus de la început, că la alegerile generale trecute d. Iorga, candidatul anarho-naționalist a reușit numai și numai cu concursul unora dintre liberali, cari au sacrificat personalitatea politica a d-lui Gr. Buiciu, protestările și dezmințirile foaiei liberale au curs cu oemiluita. Acum, cînd grație certurilor dintre unii liberali s'au dezvăluit de desupturile acestei afaceri, dreptatea noastră a ieșit la iveală.

Se pare, că și acum, cu ocazia viitoarei alegeri de la col. II-lea unii liberali în frunte cu d. Gh. Gh. Mirzescu vor întrebuința procedeul de la trecutele alegeri.

Și din cauza aceasta certurile personale în clubul liberal au reînceput, spre mai mare jubilare a d-lui Cuza.

E caracteristic faptul acesta pentru anarho-naționalistul Cuza. Traitor în cea mai deplorabilă debandadă intelectuală, împrăștiind în jurul său numai anarhia, d. Cuza caută să exploateze patimile altora pentru a-și crea oare-cari avantaje și profituri politice.

Să fie de învățătură pentru liberali și să dea însemnătatea cuvenită acțiunilor lor. Intinderea curentului anarho-cuzist se datorește în parte și partidului liberal, și desigur că acest rezultat va fi în primul rînd dăunător partidului domnului Stere.

Un proiect inutil

Ministrul de război ar avea în studiu—așa se anunță oficial—un proiet pentru reformarea justiției militare, a acelei rușini care dăinuește încă într'o țară, care a realizat atîtea progreze.

Nu s'a găsit încă ministru de rezboiu, care să se fi gîndit serios la asemenea reformă și d. general Averescu, care ar avea în studiu așa ceva, nu plănuește o revizuire a condicei penale militare.

D. General Averescu proiectează un fel de tencuială, menită să schimbe forma și să lase fondul neatins: să ceară jurîilor militare și ofițerilor parchetului studii academice, iar legea s'o aplice tot după tristul calapod al condicei actuale.

Un ofițer, care pe lîngă studiile speciale ce le are, se dedă și unui studiu academic, n'o face și nu o va face în vederea strălucită de-a fi judecător militar. Crearea unei magistraturi militare speciale ar fi de prisos, ar fi un lux cu totul deplasat—și nici nu urmărește acasta d. Averescu. Ci vrea să facă selecție printre militari și acei pe cari îi va găsi cu titluri academice, indiferent de ce soi—să treacă la consililie de rezboi.

Faimoasă reformă! D. General Averescu crede că nu codul justiției militare—acel monument al imposibilităților nemărginite—că nu el este vinovat de nedreptățile ce se comit — ci oamenii cari le aplică.

Firește, dacă judecătorul militar ar avea cîmpul liber al judecătorului civil; dacă i-ar fi îngăduit să judece și cu capul și cu inima—nu numai după tipicul condicei—s'ar putea admite, oare cum, că le osebire între mentalitatea militarului educat numai la viața severă a cazarmei și între militarul care, și-a putut slefui educația și în alt mediu.

Legile se făuresc după timpuri. Și tot după ele, ele se schimbă, se îndulcesc. La ce schimbare a fost supusă condica penală militară? La ce jurisprudență a dat ea naștere?

Astăzi se judecă după tipicul de acum cincizeci ani. In întunerecul codului justiției militare, produsul vremei de-apoi, a mentalității obscure, în acel întuneric n'a străbătut încă rază de lumină.

Incă n'au voe judecătorii să apeleze la conștiința lor, să judece atîtel decît scrie la articol—și ministrul, care ar voi, pare-că, să facă ceva, plănuește ca judecătorul, care va aplica litera legei stupide, să nu fie ofițer de toate zilele—ci cu titlu academic!!

CATE-VA NOTE

La Dorohoi a apărut un nou ziar: „Lumina Conștiinței" ziar independent și „fără perdele".

Noul confrate își începe revista-program după tipicul începuturilor tuoastelor politice: „să trăiască familia regală".

După aceea promite că va publica ori și ce fel de știri și articole de fond; că va arde scrisorile anonime ce-i se vor trimite și că va refuza scrisorile nefrancate.

Trecînd la o ordine de idei mai puțin banală, directorul-proprietar al noului ziar, într'o lungă scrisoare deschisă către M. S. Regele, arată că, pe nedrept, a fost condemnat la un an închisoare și că este persecutat de comisarul din Dorohoi.

Noul confrate asigură, în fine, că are ceea ce au toți Romînii: soluții înțelepte și sigure în chestia agrară și că va combate cu *tărie* această parte *delicată*... un pleonasm care se trece la un ziar independent și fără de perdele.

*

D. Segal—nu-l cunoașteți? — este un bogataș evreu. Nici că se putea să nu fie așa: dacă-i zice Segal—ie evreu și fiind evreu trebue să fie și bogataș.

Dăună-zi, *Epoca* scrie, acest domn Segal călătorea de la Panciu la Mărășești, în același compartiment cu d. M. Solomon, bancher în Panciu—Europa cunoaște această celebră casă de bancă—călătorea și cu doi romîni.

D. Segal — tot *Epoca* spune, declară celor de față că el este takist. Declarație solemnă, pe care o făcuse fără introducere prealabilă: „Și că, zise d. Segal în senzațională continuare," și că „de-almintrelea", toți evreii sunt organizați în societate „secretă", avînd în fruntea lor pe—se 'nțelege—d. Bădărău. Incă n'ajunsese trenul în Mărășești și d. Segal, bogatașul evreu, avuse vremea să mai spue: „asociația este gata să pună la disposiția d-lui Take Ionescu ori ce sumă de bani, ca să asigure reușita cauzei takiste".

Iar d. Solomon, cunoscutul bancher de la Panciu, de și membru al asociației secrete, de oare-ce toți evreii sunt acolo, d. Solomon n'a luat cuvîntul decît după ce s'a întîlnit mai tărziu cu Segall.

— Măi Segall, i-a zis el, povestea ta n'o mai cumpără nici Polihroniade. Doar pe Filipescu dacă l'ai putea păcăli cu dînsa.

Sublim moment politic

Vorba lui Napoleon, relativă la cea mai bună femee, nu se poate aplica și bărbatului politic—în Romînia cel puțin. Nu se poate spune, adică: „Cel mai bun om politic este acela despre care se vorbește mai puțin".

Despre d. D. A. Grecianu, spre pildă, se vorbește foarte puțin. Nu se vorbește chiar de loc despre acel ilustru bărbat de stat, care a zis, cu gest de mare orator, că instituția juraților este înscrisă în Constituție.

Alaltăieri, după trecere de multă vreme, s'a vorbit, în fine, despre ancienul logofăt al Dreptății. Cu prilejul calanderistic al zilei onomastice al d-lui Grecianu, ziarul său local i-a compus o gratulare. Nu în versuri albe, nici în acrostich, ci sub formă de comunicat grav, a fost tipărită gratularea: între două cvadrate de cicero, cu compacte corp 14.

Nu se poate spune despre acea gratulare că a fost concepută în termeni banali de rigoare. Și dacă felicitarea cuprinde chiar strămoșescul „ca mere, ca pere"—fondul ei tălmăcește o întreagă situație politică.

Zice felicitarea-comunicat:

Interpret sentimentelor *întregului partid* conservator, ziarul „Evenimentul" transmite fruntașului *nostru* sincere felicitări etc.

Si mai departe:

Noi „ceștia din redacție" cu deosebire —noi cari am avut *mai mult ca ori cine* „norocul" să cunoaștem, *la ocasiuni grele* și *importante pentru partidul conservator*, calitățile ce disting pe scumpul *nostru conducător* și *sfătuitor*, îl rugăm să primească etc.

Intregul partid conservator a însărcinat, deci, pe „Evenimentul" să feliciteze pe d. Grecianu. Nu partidul din întreaga țară, ci partidul din Iași, care a ajuns la separație de „masă și de pat", dar care, la un eveniment important cum este onomastica în viața unui om ilustru bărbat de stat, s'a împreunat, incidental, într'un gînd.

Că s'a ivit dihonia separației în partidul conservator din Iași, am zis-o noi mai de mult, am zis-o cu toată indiferența ce comportă un asemenea fapt banal.

Dar de ziua onomastică a d-lui Grecianu, moment sublim în cariera politică a fostului ministru, ziarul său personal confirmă știrea noastră.

Ziarul revendică pentru el, ca monopol absolut, norocul de a fi fost mai mult „ca ori cine aproape de bărbatul cu onomastica, de a fi cunoscut adîncul calităților și cari disting pe scumpul „conducător și sfătuitor",

Și d. M. B. Cantacuzino?

D-sa doar, cu numele, este conducătorul și sfătuitorul partidului. Cu numele —dar cu... onomastica s'a dovedit contrarul.

Bietul d. M. B. Cantacuzino n'are zi însemnată cu roșu în călindar. L'a învins, și în sceastă privință, omul „cu calități adînci, conducătorul și sfătuitorul partidului".

OAMENI ȘI LUCRURI

O LUNA....

Astă-seară, din întîmplare, am privit-o lung. Pe cerul albastru, adînc și senin plutea, întreagă, albă, cu o strălucire sidefie,—luna plină—sorbind par'că împrejurul ei aerul, zgomotul, ca să poată apărea mai albă și mai imaculată, mai deplin stăpînitoare a văzduhului străvdziu,

O priveam din goana unei trăsuri și cu sît o vedeam. mai îndelung, cu atit monotonia luminei albe, uniforme mă impresiona mai puțin. O singură senzație mă stăpînea, uimirea asupra repegiunei cu care trecuse atît de multe zile. Mi se părea că e din cale afară puțină vreme de cînd o văzusem tot așa plină și tot așa de albă călătorind pe pînza albastră adîncă și senină a aerului. Cînd oare trecuse o lună întreagă? Cînd oare se torsese pe caerul vremei firul lung al celor trei zeci de zile împlinite și ce se întîmplase oare în acest răstimp de nu-i găseam urma în tiparul amintirii?

Atunci, mi se pares că nu există fericire mai mare, plăcere mai dulce, senzație mai curată ce cît să contemplez strălucirea discului alb și în ploaia de raza ale lunei să lăs gîndurile să zboare, sufletul să se peardă într'o admirație mută, lungă, nesfîrșită, într'un extaz alintător. Eram sub același cer ca și acum,—dar orizonturile erau altele și hotarul lor n'avea capăt. Ci pe întinderea înfinită a mării se perdea în depărtări tăcute dar pline de glasuri ademenitoare, glasuri de sirenă care chemau par'că simțirea în farmecul unor lumi fără tristețe, fără griji, fără lupte fără amărăciuni. Tremura cu blîndețe fața întinsă, azurie, a apei, reflectînd în ondulări fine potopul de lumină venită din cer, susurau de sus și de prim-prejur codrii de pini și coroanele de palmieri,—iar de nicăiri nu venia ecoul vre-unei suferinți sufletești. Ci totul se odihnia într'un calm și într'o înfrățire,—sub stăpînirea valului de raze argintii și blînde.

Era aceeași lună plină, pe același cer albastru.

Și cu toate aceste, acum privind-o din goana unei trăsuri, în mijlocul orașului plin de oameni dar gol de frumuseți, împovărat de urmele luptelor, copleșit de mici mizerii,—mă minunez eu însu-mi de marea deosebire, de puțina impresiune ce-mi lasă acum.

Și mă întreb încă odată: cum au trecut atît de repede atîtea zile? Cum s'a făcut schimbarea așa de adîncă și de întristătoare? Unde a dispărut nemărginita plăcere? Ce a înstrăinat simțirea atît de mult de trebuința intensă de a gusta voluptatea extazului pe care o dan unor anumite stări sufletești—serile cu lună plină?

Rodion.

Interviewuri diplomatice

La noi și aiurea.—De la Prințul Serbiei la Impăratul Germaniei.—Arta interviewului.—Cazuri celebre.—Din carnetul lui Blowitz.—O minută și două miunte.—Dezmințiri energice. Arma cu două tăiușuri. — Viitorul interviewului.

Nu numai la noi, grație trecerei prin țeară a tînărului dar celebrului prinț Gheorghe al Serbiei, interviewul de senzație e la ordinea zilei.

Presa europeană are pe tapet un interview mult mai important și mai primejdios: acel al Impăratului Wilhelm publicat în *Daily Graphic* și care preocupă cu drept cuvînt întreaga diplomație europeană și lumea politică în general.

Interviewul acesta, al lui Wilhelm I, n'a ajuns la lumina zilei de cît prin o aventură curioasă care pune într'o lumină ridiculă diplomația și biurocrația germană.

Textul interviewului a fost trimes cancelarului Buelow; fiind în concediu la Norderney—unde se lăsa la rîndul său interviewat la anumite intervale—el a a trimis manuscrisul unui ministru.

Acesta fiind de aseminea în congediu, textul ajunse pe mîna unui secretar de stat, apoi a unui sub-secretar care găsi interviewul inofensiv și astfeliu apăru în ziarul englez și a stîrnit o vîlvă de nedescris, mai, mai să aprindă un răsboiu european!

*

Pentru diplomați lucrul cel mai gingaș și mai primejdios esta interviewul. Contrar altor documente și hîrtii oficiale —interviewul nu trece prin un control riguros.

Cel mult și numai în cazuri excepționale cel interviewat revede textul; dar pentru ziaristul care a obtinut interviewul esențialul este ca el să apară cît mai repede în ziar, nu de alta, dar diplomații au uneori memoria scurtă, iar evenimentele se pot schimba în cîteva oare așa feliu, încît el să regrete declarațiile făcute și să le dezmintă încă... înainte de apariția lor.

Lucrul s'a văzut și nu o singură dată. Ziaristul urmărește actualitatea și nu se poate îngriji prea mult de urmări, nici dacă va fi pe placul cutărui diplomat.

Odată interviewul „smuls",—grija gazetarului este să-l dee în vileag,

*

Un scriitor care cunoaște problema intevriewului diplomatic se întreabă — față de rezultatul dezastros al celui de actualitate—dacă diplomația germană va trebui să renunțe pe viitor la interviewuri, ca atare. De loc respunde el. El a devenit o necesitate ca și presa, ca și toată publicitatea.

Dar Germania nu e prudentă și nu imitează exemplul Franței unde niciodată un interview de mare importanță nu va trece prin mîna atitor personalități și nu va căpata în nici un caz pecetea oficialității, autorizarea de publicare, ca să nu rămînă nici odată o portiță pentru o.... dezmințire.

Interviewul acordat—nu luat cu asalt —se scrie cu mașina de scris, litera e uniformă, comportă orice îndreptări, adaosuri, tălmăciri și dezmințiri.

Un caz celebru ca acel întîmplat lui Blowitz, intemeietorul interviewului, ilustrul fost corespondent al lui „Times". Cam prin 1870, primul președinte al Franței Dufaure doria să facă oare cari declarații publice.

In atari cazuri scăparea e în... interview. El se adresă lui Le Blowitz și acesta publică a doua zi cîteva coloane în marele ziar londonez.

Se făcu zarvă mare și efectul se nimeri să nu fie pe placul premierului francez.

El nu stătu la îndoială și dezminți categoric, absolut întreg interviewul, iar la afirmările hotărîte ale lui de Blowitz— o autoritate fără pereche în materie— premierul declară către un alt ziarist:

— Cum credeți că aș fi putut face atîtea declarații după ce dl. de Blowitz a stat numai *două minunte* în cabinetul meu?

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa VI a Regatului Romîn

Cu tragerea de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembre 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și pănă acum.

Un Loz întreg Lei 160,-0 jumatate loz Lei 80 - Un sfert de loz Lei 40 Una optime lei 20.

Afirmarea prinse rădăcini și păru verosimilă.

Mulți nu vrură să înțeleagă că acele două minute fuseseră de-ajuns pentru de Bowitz ca să înregistreze cele cîteva declarații esențiale, iar încolo s'a servit de ud le scrise cu mașina ce-i iuminase presedintele de consiliu, dar care nu constituiau însă în mîna ziaristului dovada incontestabilă a interviewului luat.

*

Și cazul se repetă încă astăzi în numeroase împrejurări. Vedeți toate marile ziare europene,—cele mai europene posibile. Zilnic se tipăresc interviewuri cu înalte personalități politice; ele sunt telegrafiate, telefonate, cer mari sacrificii bănești. Iar a doua zi, cu regularitate, cetiți dezminți sau rectificări. Formula obișnuită e cunoscută:

Interviewatul n'a fost bine înțeles, ori declarațiile i-au fost rău redate,—și cu cît mai important loc ocupă personagiul în politieă ori în diplomație, cu atît va găsi mai multă crezare.

De exemplu. După încheierea păcii ruso-japoneze, președintele Roosewelt acordă un interview unui ziarist parizian, povestindu-i că „intervenția sa pentru pace i-a fost dictată de interesele" Americei care nu vrea ca Japonia să devină prea puternică. Publicarea acestei declarații „a avut efectul... pe care-l au acum acele făcute de Wilhelm II. Dar o „energică dezmințire" veni imediat. Roosewelt nu putu nega că a vorbit cu ziaristul, dar... afirmă că nu știa că are de a face cu un ziarist, ci cu un particular și că n'a discutat cu dînsul chestiuni politice atît de înalte.

Nu mai puțin cunoscut e cazul fostului președinte de republică Loubet care a declarat unui ziarist austriac că în primavara lui 1904 era pe punctul de a se întîlni cu Imparatul Wilhelm.

Interviewul rămase neobservat. Multă vreme după aceea, în timpul afacerei Marocului știrea făcu din nou ocolul presei și de astă dată aprinse focul patimelor și polemicilor. Dar Loubet, prudent, răspundea acum tuturor întrebărilor cu formula știută: „nu-mi aduc aminte să fi spus așa ceva"...

Pentru că, la dreptul vorbind, efectul unui interview variază după timp și împrejurări. De aceea personagiul interviewat cată să fie prudent *înainte* de a vorbi și să țină seamă de impresia ce pot produce vorbele lui ajunse în publicitate. Presa se adresează lumei întregi și nu are datoria de cît să transmită, iar nu să atenueze cele aflate.

*

Față cu pericolele tot mai mari la care expune publicitatea tot mai întinsă pe anumiți puternici ai zilei supuși—cu ori fără voe—operațiunii moderne a interviewului, este oare acesta condamnat să dispară din presă? De loc! Interviewul are rostul lui, menirea lui; el îndeplinește un mare rol social și servește diplomației și politicianilor în împrejurări cînd nici publicitatea propriu zisă, nici condițiile de natură superioară nu permit toată francheța în expresii și cer ca gîndirea să fie aratată sub oare care voal. Esențialul e ca acei ce au nevoie de a fi interviewați să-și iee dinainte măsurile de precauțiune, nu cu o oară mai tîrziu...

Dezmințirile însă, mai mult ori mai puțin energice, vor fi totdeauna corolarul firesc al interviewului și precum excepția întărește regula, tot astfeliu dezmințirile confirmă adeseori cele rostite prin nterview. *As.*

Scoborîrea nivelului cultural în Seminarii

— Prigonirea limbii franceze —

I

Pare a fi un făcut că toate măsurile menite a rîdica atmosfera culturii seminariale, n'a fost privită cu ochii buni de regimul sub care trăim.

Reforma fundamentală de la 1893 ne-a dat seminarele cu opt clase și-a însemnat un mare zbor de la ce fusese mai înainte. Dar a durat această stare numai puțini ani și îndată a fost redus numărul anilor de studiu la șapte. Și aceasta cînd? —cînd în licee, prin legea de la 1898, numărul anilor se mărea cu unul. Va să zică, în timp ce nevoia culturală motiva înmulțirea anilor de studiu într'o parte, se descărca printr'o slăbire în altă parte. —Pagubă evidentă pentru cultura preoților, căci ei trebuiau să fie la nivelul instrucțiunii tuturor celorlalte școale care dau acces la universitate. Dar se vede că concepțiunile reformiștilor noștri cu privire la cultura preotului sînt de altă natură, și anume își au rădăcina în ideia că preotul nu prea trebue să fie cult.

Totuși oamenii cu interes și dor de inimă pentru cultura bisericească, specialiștii care știu ce vorbesc și nu-și culeg ideile reformiste de pe pareți, au vorbit arătînd menținerea celor opt clase ca o necesitate, și au cerut reforma cu totul în alt senz de cît cel visat la mai marii de azi.

Ascultare de sigur că nu li s'a dat, pentru că d. Ministru al cultelor are pentru treburile bisericești un oracol fără greș de la care cere sfaturi: d. Gîrboviceanu. Dar de la un așa sfătuitor, cu o inteligență mai jos de cît mediocră, cu o cultură de care rîd elevii în ceia ce privește obiectul său de limbă romînă, avînd cu Biserica o legătură culturală tot atît de strînsă ca și acea dintre scripcă și iepure, probă nimicurile pe care le publică la revista *Biserica ortodoxă romînă* de care un om cu simțire s'ar rușina și ar lăsa locul altuia,—de la un așa cap luminat și credincios sfătuitor, zic, nu se poate ajunge de cît la ideile meschine care au înjosit nivelul cultural al seminariilor.

Și acuma așa înjosite stau.

Nu numai noi cei ce stăm în preajma unui organ politic vorbim așa, ci chiar glasul senin al științei n'a făcut alte constatări de cît tot cele pe care le-am făcut și noi în ceia ce privește reforma seminariilor.

Astfel vorbește d. dr. Dobrescu, profesor la facultatea de teologie în opul său de *Istoria Bisericii Romînă* privitor la gîrboviceneasca reformă a seminariilor: „Cu începere de la 1 Septembrie 1902 se desființează seminariile inferioare lăsate prin legea de la 1893. Se făcură două seminarii ale statului, unul „Central" în București care, din întîmplare a capătat local propriu, altul „Veniamin" în Iași, fiecare nu cu un curs de 8 ani, cum era prevăzut prin legea de la 1893, ci numai cu 7 clase. *Motivele acestei modificări știe-le acei ce le-au făcut* (pag. 192—sublinierea e a noastră).

In aceste cuvinte ale d-lui Dobrescu se vede o dezaprobare a reformei: motivele sînt atît de neînțelese, că greu poate da cineva de rațiunea lor.

D. Gîrboviceanu care a făcut în revista *Biserica ortodoxă* recensiunea operii d-lui Dobrescu și i-a găsit nu știu ce de imputat că n'a vorbit de ajuns de stăreția sa la Casa Bisericii, a tăcut chitic în fața acestei imputări a d-lui Dobrescu—probă că nu era chip de aparut (Vezi No. 6 pe 1905, pag. 615).

Veniamin (Va urma)

Litere-Științe-Arte

Originalitate.—Incercările merg greu. A doua reprezentație a „Sandei" a dat teatrului nostru un deficit foarte simțitor iar „Gura lumei" a d-lui Găvănescul, a dat cam același deficit. Piesa d-lui Găvănescul a mai fost jucată în alți ani și deși nu fără calități dramatice—n'a putut face nici odată o serie, fie și una foarte mică, de trei reprezentații cel puțin. Aceste întîmplări vor da d-lui director al teatrului ocaziunea de a alimenta repertoriul stagiunii cu traduceri—mai mult sau puțin reușite sau nemerite? In orice caz de pe acum putem prevedea soarta. actualei stagiuni a cării speranță va fi, din nou, venitul închirierei teatrului la trupe străine ori la trupa de operete. Boala e fără leac sau leacul e prea amar ca să fie încercat.

Nici d. Pompiliu Eliade, directorul teatrului din București n'a fost fericit în experimentarea lucrărilor originale. „Ultimul vlăstar" al d-lui N. Pandelea a dat loc numai la polemici penibile între autor și critici și odată mai mult s'a dat dreptate d-lui Davilla care refuzase vlăstarul necopt al d-lui Pandelea,—fapt pentru care, se pare, d. Eliade a introdus piesa în repertoriu. Dar cel puțin directorul teatrului din București a încurajat traducerile bune ale...altora.

La teatrul din Iași nu s'a făcut nici atît în favoarea lucrărilor bune, cari ar fi trebuit încurajate, în așteptarea talentelor originale cari vin foarte încet și foarte anevoie.

*

D-torul George F. Shrady din New-York are intenția să întreprindă o curioasă experiență asupra celor șapte condemnați la moarte actualmente aflători în închisoarea Singsing.

Ei urmează a fi executați prin electricitate și doctorul în chestiune se încumetează a dovedi că tortura electrică nu asigură moartea instantanee a indivizilor, ci că aceștia pot încă să fie readuși în viață.

Un condamnat executat, un oarecare W. G. Taylor, ar fi fost reînviat după o execuțiune electrică.

Dacă se va dovedi aserțiunea d-rului Shrady, atunci agitația în contra pedepsei cu moartea—prin electricitate—va avea succesul asigurat.

*

Sarasate, celebrul violonist, care a murit acum cîteva săptămîni, continuă să preocupe cercurile muzicale din întreaga lume.

Cea mai bună caracterizare a lui, o dă un alt mare artist, violonistul Armand-Parent, singurul supraviețuitor al quartetului Sarasate-Delsart-Waefelghem-Parent.

„Moartea lui Sarasate e o pierdere ireparabilă. Nu există în lume un violonist care să nu fi fost subjugat de darurile rare ale acestui artist minunat.

Sonoritatea cristalină pe care o scotea din instrumentul său, după cît știu eu, n'a fost obținută de nici un alt violonist.

Mecanismul lui Sarasate era deasemeni personal.

Nici un violonist nu s'a jucat atîta cu dificultățile, ca idolul din Pampeluna (orașul unde s'a născut Sarasate, în Spania).

*

In legătură cu cele de mai sus înregistrăm noutatea că direcția teatrului a schimbat repertoriul, introducînd un număr de spectacole cari se consideră a fi mai pe placul publicului iașan.

Așteptăm.

La Dunapentele în Ungaria s'au descoperit 15 pietre de pe mormintele unor războinici romani și traci, între ele erau cîte-va pentru femei.

S'a mai aflat o statuă a Herei (Junona) lucruri de lut, arme și podoabe.

Pietrele se aflau în curtea Muzeului național, iar celalte lucruri în mazeu.

*

Cetitorii noștri vor găsi picante amănunte de actualitate în articolul din pagina 1 sub titlul „Interviewuri diplomatice".

Informații

❑ **Birourile Redacției și Administrației „Opiniei" s'au mutat în casele din strada Primărie No. 30 (vis-a-vis de Cassa de Scompt).**

❑ Examenul de capacitate pentru Geografie, care s'a ținut în Capitală, a luat sfîrșit Mercuri.

Candidaților de la specialitatea principală li s'a dat la probă scrisă: „geneza munților", iar celor de la specialitatea secondară: „rîspîndirea popoarelor de rasă latină".

Au fost 7 candidați înscriși, din care 4 au fost admiși la teză.

❑ In privința arendării minelor de sare de la Doftana către un grup german, care să dea sărei o prelucrare iudustrială — știre publicată în mod prematur de o revistă—putem să dăm diu izvor sigur următoarele informațiuni:

Direcția regiei monopolurilor statului a tratat cu un grup german pentru arendarea minelor de sare de la Doftana.

Afacerea era pe punctul de a fi isprăvită cînd, în ultimul moment, a survenit o nouă ofertă, tot a unui grup german.

D. O. Kiriacescu, directorul Regiei, studiază acum oferta aceasta.

❑ Consiliul comunal a fost convocat în sesiunea ordinară de la 1—16 Noembrie a. c.

❑ Eri s'a tăcut cu o deosebită solemnitate la Ciutulești, județul Roman, sfințirea bisericei zidită sub îngrijirea preotului din acea comună.

Sfințirea a fost făcută de P. S. S. Episcopul Gherasim al Romanului.

❑ După cum se știe, în urma noui organizări a înfanteriei, s'a atașat la fie care devizie cîte un regiment de calarași divizionar.

Acest regiment va fi împărțit în patru escadroane.

Unul din aceste escadroane va avea reședința la Roman servind secția Roman-Bacău Piatra de la 1 Aprilie viitor.

Dl. căpitan Grigoriu din regimentul 8 calarași a sosit în localitate pentru a cere prefecturei localul necesar escadronului.

Aceste escadroane vor fi formate diu trupa cu schimbul a regimentelor de călărași din Moldova.

❑ Eri s'a făcut la Tîrgul-Neamțului înmormîntarea rămășițelor pămîntești a Doamnei Zoe Gheleme, născută Homoceanu, încetată din viață în urma unei îndelundate suferinți. D-na Zoe Gheleme a fost institutoare și directoară în Iași la școala No. 8 de fete. Institutoarele de acea școală au trimes o coroană de flori spre s fi depusă pe sicriul foastei lor colege.

❑ In cursul lunei Noembrie a. c., se va deschide la București o expoziție de lucrările elevilor tuturor școalelor de artă și meserii din țară.

❑ D. Vasile Ciobanu, absolvent al școalei de agricultură din Strehareț a fost numit monitor viticol la pepiniera din Cotnari.

❑ O delegație de funcționari comerciali din localitate a plecat eri dimineața la Galați, pentru a lua parte la congresul funcționarilor comerciali ce se ține în acel oraș.

❑ Consiliul de higienă al orașului a fost convocat pentru Sîmbătă seara în ședință ordinară.

❑ Postul de medic al dispărțirei a II-a a devenit vacant, prin demisionarea din acest post a d-lui dr. Anghel, care a reușit la examenul de medic primar de la spitalul Sf. Spiridon.

❑ D. Titus Cerne, dirijorul corului bisericei Sf. Spiridon, a obținut prelungirea concediului său încă cu 6 luni de zile, din cauză de boală.

Conducerea corului o va avea d. C. Cortez.

❑ D. Colonel Vlădoianu, comandant de brigadă, a inspectat alaltă-eri regimentul 13 Ștefan-cel-Mare din localitate.

❑ Cordoanele de soldați de pe malul Prutului au fost ridicate și trupele au primit ordin de a se reîntoarce la reședințele lor.

Totuși călătorii din Rusia vor fi supuși la o observație medicală de 5 zile.

❑ Mîne seară, Marți, începe seria celor trei reprezentațiuni date de opereta sub direcția d-lui Grigoriu. Trupa se întoarce din Kișinău unde a cules aplauze și succese materiale. La noi va avea desigur același succes și va reuși să umple sala—atît de goală de obiceiu—a a teatrului național.

❑ D-na Victoria S. Dragomir, profesoară titulară la externatul gradul II de fete, a fost detașată la catedra de pedagogie de la școala normală „M. Sturza" pentru timpul cît d-na Ana Conta Kernbach, va fi inspectoare.

Ca suplinitoare a d-nei Dragomir la Externat a fost numită d-șoara Anetta Pîrvu, licențiată în litere.

❑ Sîmbătă seara—scrie foaia «Romînul» din Cernăuți—și-a inaugurat soc. acad. „Bucovina" un semestru nou cu un comers frumos, la care au participat oaspeți distinși în frunte cu deputații Onciul, Hormuzachi, Isopescul-Grecul, Simionovici, prof, univ. Pușcariu și V. Tarnavschi.

Au vorbit frumos d-nii Gribovschi, arătînd scopul societății și Voronca, care l'a tărbătorit pe prof. Pușcaru. Acesta din urmă a răspuns în o cuvîntare frumoasă, din care extragem: „Un scriitor Romîn a spus: Mare lucru este a se fi născut Romîn. Euași varia aceasta și și zice: Mare lucru este de a fi Romîn și de a-și îndeplini dorințele. Și ou îmi implinesc o plăcută datorință, venind la d-voastră. Ați făcut bine, că ați împrumutat principiul de la străini, așa cum l'ați împrumutat.

Noi să împrumutăm(dar numai aceea ce cuvine firi noastre. Este un principiu foarte frumos de a cultiva prietenia, care la Germani a făcut lucru mare, și nouă ea ne-ar trebui, căci avem lipsă de solidaritate. Să nu împrumutăm însă prea mult. Cultura noastră trebue să fie romînească, căci avem o cultură veche. Cînd voiesc să mă rog, nu mă duc nici la domnul lui Ștefan din Viena, nici la Notre-Dame din Paris, ci la o bisericuță romînească, undo cad în genunchi și înalț ruga la ceriu".

Au mai verbit d-nii dep. Onciul, Dori Popovici în numele pressei, Brătianu în numele soc. academice „Dacia". Euseb Tudan în numele soc. Mazililor și Rezeșilor ș. a.

S'a accentuat din partea multora necesitatea împăcării studențimii romînești și noi credem, că aceasta trebue să vie ca o urmare firească a împăcării generale a Romînilor.

❑ Aflăm cu plăcere că starea sănătății principesei Adela Mourousi fondatoarea spitalului de copii „Caritatea" s-a mai îmbunătățit.

Princesa e sub îngrijirea medicală a d-lui dr. Victor Imervohl.

❑ D. col. Greceanu. [comandantul regimentului de escortă, va veni Joui la Iași, pentru a inspecta regimentul de escortă din localitate.

❑ Printre copiii din comuna Poeni s'a ivit epidemia de febră-tifoidă.

❑ D. N. Borș a fost numit asistent al laboratorului de chimie agricolă depe lîngă facultatea științi.

DIVERSE

— O trăsură, condusă de un băiat, trecînd în goana cailor pe strada Palat, a dat peste Hristel Bamadau, muncitor făcîndu-i o gravă leziune la cap și la picior.

Nenorocitul a fost internat la spitalul evreiesc.

A XI-a serbare federală germană

2

Frankfurtul

Vom spune puține cuvinte și despre acest admirabil oraș. Se tot vorbește adesea despre vechimea mult seculară a Frankfurtului; călătorul care debarcă însă în Frankfurt, cu greu mai găsește cîte-va vestigii ale trecutului. Puține case și mai puține străzi mai poartă urmele vechimii. Orașul a luat o dezvoltare care, pentru Europa, e ne mai auzită.

La 1880, cînd a avut loc aici în Frankfurt a 5-a serbare federală germană, orașul acesta avea abia o populațiune de 125,000 locuitori; astă-zi, abia după 28 ani, Frankfurtul are circa 350,000 locuitori, aproape de trei ori pe atîta ca atunci. De aceea, cea mai mare parte a orașului e nouă cu străzi largi, cu case în 3—4 etaje, multe în piatră roșie.

Frankfurtul este patria lui Goethe și a lui Gutenberg, precum și a celebrilor financiari Rothschild; el posedă o splendidă grădină zoologică și cea mai complectă grădină botanică cu plante exotice; apoi muzee publice și particulare, biblioteci, operă, teatru, bursă, diferite monumente, etc. Frankfurtul are o mare însemnătate prin industria și comerțul său, numeroase fabrici și case însemnate de bancă.

Locul serbărei

Pe aleea Hohenzollern, la o depărtare de vre-o 10 minute de gară se afla locul destinat serbării, reprezentînd un adevărat parc, cu o suprafață de vre-o 25 Ha. îngrădit de jur împrejur. Pentru gimnastică s'au rezervat trei porțuni dintr'insul: una, la nord, pentru gimnastica la aparate a celor 18 federațiuni regionale, cu o suprafață de 11,300 m. p. împrejmuită și ea, avînd forma unui sexagon, cu o latură de 185 m. și alta de 120 m., iar adîncimea de 70 m. Pe acest loc s'au așezat 10 capre, 8 mese de sărit, 8 perechi inele, 1 portic cu scări mobile, prăjini, frînghii etc.; 32 fusuri, 47 perechi paralele, 36 cai, etc. Aparatele sunt ast-fel așezate, încît între ele sunt lăsate spații suficiente evoluțiunilor secțiunilor și pentru așezarea lor.

Aparatele s'au cumpărat noi pentru această ocazie și după serbare s'au revîndut, cu reducere, la diferite societăți.

A doua parcelă este mai la sud, fiind destinată exercițiilor libere și jocurilor. E un dreptunghiu avînd 255 m. pe 200 are deci 50000 m. p. A treia parcelă este alături cu celelalte două, la apusul lor. Pe ea se afiă 3 corturi închise, fie-care de cîte 50 m. lungime și 38 m. lățime. Aici se țin concursurile individuale și exercițiile de scrimă. Aceste corturi au permis a se lucra toată ziua, fără ca gimnasticii să sufere din cauza ploaiei și a arșiței soarelui.

Parcela a 2-a, după exercițiile libere colective, s'a împărțit în 14 locuri, pentru diferite jocuri cu mingea, barul, etc., și un al 15 loc de vre-o 10,000 m., pentru exercițiile libere ale cercurilor federale.

La nord-vestul primei parcele se întind tribunele; sub ele se află garderoba gimnasticilor. Alături de tribune este un turn cu două etaje; în primul etaj e loja oficială, iar de pe platforma celui de al doilea, se dă comanda și se arată exercițiile libere. Ceva mai departe este un podium înalt de vre-o 2 metri, destinat pentru producțiuni speciale și alături un pavilion pentru muzică.

In partea opusă este o altă podeală rotundă, pentru dans.

La răsărit sunt diferite chioșcuri, în care se vînd fructe, ziare, amintiri de la serbare etc., iar mai spre sud, sala festivă.

Această sală s'a clădit de Primărie anume pentru serbarea federală și apoi, în viitor, să servească pentru expoziții și alte festivități. In anul viitor ea va servi serbărilor federației corale din Germania. Zidurile ei încă nu sunt tencuite, lipsește ornamentația etc., totuși ea face o impresie impunătoare. Această clădire monumentală, cu dimensiunile ei imense, s'a rîdicat într'un an de zile. In anul viitor i se vor mai adăoga dependențe și un turn de 90 m. înălțime. Sala festivă are între părțile interioare ale pereților o lungime de 118 m. și o lățime de 67 m. Cupola are o lățime de 48.5 m., avînd o suprafață de circa 2,000 m. p., iar parterul sălei are o suprafață de circa 6,000 m. p. De jur împrejurul sălei sunt două rînduri de galerii libere, care întră în spațiul sălei. Aceasta are o formă eliptică, avînd în partea mai îngustă o scenă imensă. Imprejurul sălii sunt diferite saloane mari, pentru dependințe.

Pe locul serbării, împrejurul diferitelor parcele destinate exercițiilor, sunt restaurantele și berăriile; sunt 10 mari berării — corturi sau construcții de lemn, cu fațade elegante, iar la întrarea principală, e o construcțiune imensă de lemn, cu diferite compartimente, unde sunt numeroase ghișeuri și săli de lectură, poștă și telegraf, birouri pentru informații, pentru presă, fotografii, reclamațiuni etc. (Va urma)

Ultime informaţii

❑ *D. C. Hamangiu a declarat astăzi apel în contra jurnalului tribunalului Iaşi, secţia II, prin care i s'a respins declinatoriul de competinţă.*

D. Hamangiu a cerut, tot-o-dată, să-i se elibereze un certificat doveditor că a declarat apel.

Este sigur că procurorul a făcut lovitura aceasta ca să vie mai repede în apel şi astfel să poată cere înaltei curţi transferarea procesului pentru suspiciune legitimă.

❑ Se ştie că grecinişti au umblat să susţie candidatura d-lui Cuza la colegiul II de Iaşi.

In şedinţa de Sîmbătă a clubului, carpist, d. Cantacuzino, a declarat în această privinţă:

— *Noi nu putem susţine candidatura anarhică—în cazul chiar cînd acel anarchist ar fi simpatic unora dintre noi.*

❑ La Creditnl urban dio Iaşi a avut loc ieri un incident între directorul acelei instituţiuni, d. Gr. Buicliu, şi d. Şumulcanu, celebrul profesor de chimie umoristică.

Institutul chimic al statului, al cărui director comic este d. Şumuleanu, a închiriat, ca local al institutului, un imobil situat în strada Săulescu, proprietatea Creditului.

După un principiu stabilit, Creditul nu face reparaţiuni la imobilele ei. O clauză în sensul acesta este prevăzută în contractul—tip al creditului.

D. Şumuleanu, fie că n'a citit contractul, fie din alte motive, s'a presintat iar la Credit şi a cerut să se facă reparaţii.

— Căutaţi să escrocaţi Creditul zise directorul chimistului umoristic.

— Dv. de aci sunteţi. escroci, replică d. Şumuleanu.

Iar apoi, cu gest eroic:

— Am să vă public în „Neamul Românesc.

❑ D. Savel Ciocan, învăţător la şcoalu diu Zmen, a fost detaşat la Căueşti comuna Roşcani.

❑ D. Simion a Privighetoriţei, membru în comisiunea interimară din comuna Buznea a fost numit preşedinte al comiziunei interimsre din acea comună, în localul d-lui Gh. Hăbăşescu revocat.

D, Gh. I. Gherasim a fost numit membru în comisiune în locul d-lui Privighetoriţei.

❑ D. D. A. Greceanu va pleca la 3 Noembre la Paris şi se va întoarce la 12 Ianuarie.

Evenimentul, care, pînă acum, a fost ziarul personal al d-lui Grecianu, a trecut sub direcţia d-lor căpitan Stroja şi M. B. Cantacuzino.

❑ Reţetele la representaţiile de Sîmbătă şi Duminică de la Teatrul d-nului Lecca, au fost de 260 şi 200 lei.

Presidentul comitetului, în urma acestui desastru, a convocat pe societari şi, de comun acord cu ei, a hotărît *să scoată din repertor toate piesele* „traduse" *de d. Lecca.*

❑ Consiliul profesoral al facultăţei de litere şi filosofie a ales următoarele comisiuni pentru examenele de burse de la acea facultate.

Pentru filologia clasică preşedinte d. Al. Philippide şi membri d. Teodor Antonescu şi X. Gheorghiu.

Pentru bursa de la filosofie d-nul I. Găvănescul preşedinte şi P. P. Negulescu şi Rîşcanu membri.

Pentru bursa de la filologie clasică e un singur candidat: d. Manoliu Apostol iar pentru bursele de la filosofie, 9 candidaţi.

Pentru prima bursă—filologia clasică—concursul a început azi. S'a dat la orele 10 o teză din greceşte în romîneşte; după masă se va da a doua teză din romîneşte în limba latină, iar mîne se va da ultima probă—o comppoziţie cu subiect istoric.

❑ Sîmbătă se vor redeschide cîte va secţii de la spitalul Sft. Spiridon, care fuseseră închise din cauza reparaţiilor.

❑ Următorii învăţători din judeţul nostru au fost numiţi cu titlu de definitiv:

Laurescu A. Constantin, de la şcoala din Dumeşti-Păuşeşti, Popovici Const., de la Stînca-Cîrpiţi, Neculcea Paulina ee la Bivolari, Cazaban Emilia dela Erbiceni-Băileşti, Mardare Dumitru de la Mînzăteşti-Bosia.

❑ D. căpitan Checais din regimentul 13 Stefan cel Mare, a fost numit comandant al batalionului de rezervă.

❑ Corespondentul nostru din Burdujeni ne scrie că d. Gh. Enea sergent-major şi şeful secţiei de geandarmi din localitate, a fost degradat la sergent şi transferat la Vaslui.

D. Enea s'a adresat atunci d-lui inspector general al geandarmeriilor rurale cerînd a fi primit în audienţă, această cerere i-a fost respinsă.

Văzîndu-se refuzat, a înaintat zilele acestea un memoriu M. S. Regelui cerînd a fi primit şi în audienţă.

Tot zilele acestea a înaintat şi demisia d-lui comandant al companiei din Vasluiu.

Dl. Enea e veteran din timpul resboiului şi e fiul decedatului maior Enea.

❑ Am anunţat că după înfiinţarea secţiei IV la Curtea de Apel din Bucureşti, doi consilieri de la Curtea din Iaşi vor fi transferaţi la Bucureşti.

Suntem informaţi că acei consilieri vor fi domnii Al. Hinna şi C. Buzdugan.

❑ Dacă cazurile de febră-tifoidă din oraş s'au mai împuţinat, scarlatina progresează.

Pe ziua de eri au fost internaţi în spitalul de izolare dela Caritatea încă trei cazuri şi anume copila Nathalia Manoliu din str. Carol 43, în etate de 12 ani, Mina Grünstein, în etate de 9 ani şi Ralda Brândză, din strada Toma Cozma 18 în etate de 5 ani.

Si de adăugat că acel spital e aproape complect ocupat cu bolnavi de scarlatină.

Ce o mai fi fiind la Paşcani?!

❑ **Clericale.** — Preotului Gh. Ghiorghiu, licenţiat în teologie şi paroh al bisericei din Poeni şi se fac multe mizerii politice din partea administraţiei Casei bisericii, a cărui director e d. P. Gîrboviceanu. De 6 luni de zile nu i s'a eliberat mandatul de leafă în sumă de 418 lei de şi are casă grea, cu 6 copii. I s'au dat în sarcină fel de fel de lipsuri pentru epitafe şi o cruce, de şi din punga sa a cbeltuit 20 lei pentru o cadelniţă, 165 lei pentru împrejmuirea bisericei şi 100 lei pentru un epitaf cumpărat de la casa Bloch.

Asemenea mizerii arată de ce stofă sînt conducătorii din jurul actualului ministru de Culte şi cum ştiu ei a-şi face partizani.

❑ **Şcolare.**— De 2 luni de zile învăţătorul de la Ciurea bate pe la uşele fruntaşilor liberali, stăruind să fie el recomandat pentru postul de subrevizor şcolar, pe ziua de 1 Noembrie. Printre învăţătorii normalişti există un puternic curent contra acestei recomandări, chemată a compromite în ochii lumii cuminte vaza corpului didactic rural.

❑ **Universitare.**—Consiliul profesoral al facultăţei de ştiinţi a fost convocat pentru mîne seară Marţi, spre a discuta asupra înfinţărei şcoalei de farmacie pe lîngă universitatea noastră.

— D. Romeo Obreja, a fost din nou numit secretar al facultăţei de ştiinţi de la universitatea noastră în locul d-lui Scriban, care oţinînd o bursă pentru străinătate pe ziua de 1 Noembrie, a demimisionat.

— Senatul universitar se va întruni mîne Marţi 28 Octombre, orele 8 seara pentru a rezolvi mai multe chestiuni.

— Consiliul profesoral al facultăţei de ştiinţe a fost convocat pentru ziua de Luni în vederea fixărei concursului de burse vacante la acea facultate.

● Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii nostrsunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop; ci să o trimită prin mandat poştal administraţiei ziarului

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 27 Octombrie.

Retragerea guvernului iminentă

Bucureşti.—Situaţia guvernului este foarte sdruncinată

De eri circulă svonuri foarte grave cu privire la situaţia cabinetului şi chiar în cercurile guvernamentale se vorbeşte de o schimuare de regim. Se spune că mai mulţi fruntaşi liberali ar fi sfătuit pe d-nii Dimitrie Sturdza şi Ionel Brătianu, ca, faţă de aceasta situaţie, cel mai nimerit lucru ar fi ca guvernul să se retragă de la putere.

Un meeting

Bucnreşti.—Un comitet de studenţi a luat iniţiativa de a organiza un mare meeting naţionalist pentru Duminica viitoare.

Meetingul se va ţinea în sala Dacia.

Starea d-lui dr. Teodory

Bucureşti.—Starea sănătăţei d-lui general dr. Teodory, se zice, că s'ar fi înrăutăţit din nou.

Bătrînul medic al M. S. Regelui pe lîngă rana de picior, a mai capatat şi o congestie pulmonară.

Starea Mitropolitului-Primat

Bucureşti.—Se afrmă că starea sănătăţei I. P. S. S. Mitropolitului Primat Iosif Gheorghian, s'a mai îmbunătăţit.

In urma operaţiei ce i s'a făcut, bătrînul Inalt Prelat se simte msi bine.

Presa străină şi atitudinea Romîniei

Agram.—Un ziar publică în numărul săn de astăzi un important articol cu privire la situaţia din Balcani.

Ziarul vorbind de conferenţa europeană, spune că aceasta nu se va mai ţinea, din cauza atitudinei Rusiei.

In ceia-ce priveşte atitudinea Serbiei, ziarul spune că atit Serbia cît şi Muntenegrul caută ca să atragă în partea lor Romînia şi Turcia pentru a lupta la neştirbirea tratatului din Berlin. Alianţa aceasta,—zice ziarul,—ar făgădui Romîniei Bucovina şi Transilvania.

Marele meeting din Craiova

Tulburările; cîţi-va răniţi

Craiova.—*Eri s'a ţinut aci un mare meeting naţionalist, organizat de reprezentanţii tuturor partidelor.*

S'au ţinut discursuri violente, în chestia evenimentelor din Balcani. Intre alţii au vorbit d-nii: Tălpeanu, deputaţii Grădiescu şi N. Romanescu, Pompiliu, Marin Niculescu etc.

A asistat foarte multă lume.

La urmă s'a dat citire unei moţiuni, în care între altele se spune:

„Cetăţeni Craioveni, fără deosebire de culoare politică, conştienţi de drepturile ţărei, aşteaptă cu mare nerăbdare desfăşurarea evenimentelor din Balcani. Salută cu drag regimul constituţional din imperiul otoman, şi salută independenţa Bulgariei.

Faţă cu evenimentele de la ordinea zilei invităm guvernul romîn să ia măsuri pentru respectarea drepturilor noastre. Ne-am întrunit şi vom manifesta pentru a apara drepturile fraţilor noştri aflaţi sub dominaţiunile străine. Ori ce guvern va fi la cîrma ţărei îi vom da sprijinul pentru a ne apara drepturile".

După terminarea întrunirei, lumea a pornit în frunte cu drapelul şi cu muzica spre strada Unirei, în strigăte de „jos Austria". La un moment dat manifestanţii s'au îndreptat spre consulatul austriac.

Prevăzîndu-se de mai înainte manifestaţia, autoritătile au luat măsuri înconjurînd localul consulatului cu o companie de sergenţi de oraş şi cu o companie de soldaţi, cei dintăi sub comanda d-lui Călinescu. directorul prefecturei, iar soldaţii sub comanda unui căpitan.

In faţa consulatului se produse o învălmăşală. Mulţimea a vrut să înainteze rupînd cordoanele; soldaţii au tras 3 salve în aier. Mulţimea se îndărji şi învălmăşala deveni şi mai mare; patru persoane au fost rănite de baionete, între care mai grav comerciantul Neculai Popovici, care a fost dus la spital.

Cu foarte multă greutate, abia către sară, liniştea s'a putut restabili.

*

Prefectul judeţului Dolj în raportul seu către ministerul de interne şi cel de justiţie spune că un număr de 500 cetăţeni au manifestat şi s'au împotrivit măsurilor de ordine; din care cauză sergenţii de oraş au tras trei salve în aer.

*

Meetingul de la T.-Severin

T.-Severin—Eri la orele 2 jum. după amiazi a avut loc aci un mare meeting.

Sala „Apolo", unde s'a ţinut întrunirea era arhiplină de lumă, între care foarte mulţi avocaţi, profesori, comercianţi etc.

A asistat şi o delegaţie de 25 sărbi în frunte cu d. Ghiotcovici, prefectul din Glodova.

Au vorbit d-ni: Armaşu, Gr. Constantinescu, dr. Gavrilescu, Nanu şi Ghiotcovici, protestînd contra atitudinei Austriei.

La această întrunire a luat parte şi prefectul judeţului Prahova cu o delegaţie.

Ministrul de interne a chemat telegrafic în Capitală pe d. Urdăreanu prefectul de Mehedinţi, sprr a'i face observaţiuni pentru că nu l'a înştiinţat de participarea prefectului de Prahova.

In chestia căilor orientale

Viena.—«Montags" Revue» află că nişte instrucţiuni au fost trimese reprezentantului administraţiunei căilor ferate orientale la Constantinopol, spunînd că va lua parte la negocierile turco-bulgare, privitoare la căile ferate—numai dacă vă fi recunoscut ca parte independentă.

Moartea lui Sardou

Paris. — Academicianul şi cunoscutul scriitor dramatic Victorien Sardou a murit azi dimineţă.

El era în vrîstă de 77 ani, căci era nascut la 1831. Autor dramatic bine cunoscut şi director al comediei franceze.

Lui se datoreşte un mare număr de drame şi comedii, între care: „Nos Intimes", „les Pattes de mouche"; la famille Benoiton, „M-me Sans-Gêne", „la Tosca", „Patrie", „Thermidor" etc. etc.

Milovanovici la Paris

Paris.—Milovanovici, ministrul de externe al Serbiei a avut o convorbire cu ministrul de finanţe Caillaux şi de asemeni şi cu Deschanel, preşedintele comisiunei camerei pentru budgetul ministerului de externe.

Milovanovici a declarat că rămîne foarte satisfăcut în urma acestor convorbiri de la Paris, care i-au lasat impresia că la Paris s'a apreciat cum se cuvine explicările sale din punctul de vedere sărbesc şi din punctul european.

Călătoria lui Wutkovici

Cetinge.—Generalul Wutkovici a plecat azi dimineaţă via Corfu, spre Constantinopol, unde are de îndeplinit o misiune specială.

Contele Zeppelin

Donaueschingen.—Contele Zeppelin a fost învitat la dejun de Imparatul Wilhelm.

Tratat anulat

Wilhelmstad.—Agenţia Reuter află că guvernul ţărilor de jos a anulat tratatul iscălit în 1894 între Olanda şi Venezuela.

Noul guvern Bienerth

Viena.—Ministrul de interne, baronul Bienerth, a fost primit azi dimineaţă de către Impărat la Schoenbruen într'o audienţă particulară, care a durat o oră şi in urma căreia a fost însărcinat să formeze noul cabinet.

Incidentul din Casablanca

Paris. — Cercurile oficiale par a voi să întîrzie publicarea raportului de la Casablanca, spre a nu da loc la polemici prin presă, ceea ce ar îngreuia înţălegerea franco-germană.

Această amînare este cu atît mai de dorit, că guvernul german călăuzit de aceleaşi sentimente n'a încredinţat încă opiniei publice versiunea germană despre incidentul cu dezertorii din Casablanca.

Moartea unui fizician

Londra. — Profesorul de fizică Aviton a încetat din viaţă.

Tren deraiat

Toulouse. — Un tren de persoane care mergea de la Bordeaux la Cette, port de marea Mediterană, a deraiat lîngă Grisolles.

Sunt zece morţi şi mai mulţi rîniţi.

Negocierile turco-bulgare

Constantinopol.— Marele vizir s'a pronunţat ieri cu mare optimism în faţa mai multor diplomaţi despre negocierile turco-bulgare.

Contractul pentru furnitură de 300 milioane de cartuşe Mauser va fi iscălit zilele acestea cu o fabrică din Karlsruhe.

In Sandgiacul de la Novi-Bazar sunt concentrate patru batalioane de refifi. Sunt pe drum 3 batalioane de nizani.

S'a hotărît să se stabilească o staţiune navală în insula Etadasi, lîngă insula Lemnos.

Anunciu

Atragem atenţia D-lor Podgoreni că la ferma MANTA ROŞIE din Iaşi, (Galata) s'a înfiinţat **Pepenerii de viţe americane, hoituite şi selecţionate** de felurite soiuri. Haltoirea este făcută pe viţe din **Algeria**. Rog pe domnii amatori a vizita şi se vor convinge la faţa locului.

Preţurile reduse. De asemenea *facem avantage, în ce priveşte plata. Se vinde şi cu hurta.* A se adresa la d. **Garabet Manea, Str. Carol.**

CONST. JORNESCU
AVOCAT
— Strada Carp No. 5 —

Furnituri complecte de Croitorie, Articole pentru lucru de Mînă şi Noutăţile pentru Sezonul acesta, cele mai alese ca: Guleraşe, Rijuleţe, Pieptenaşe garnite, Gentiţe de mînă, şi **Eşarfe de Teatru**, toate pline de frumuseţe, Cumpăraţi numai

„LA VULTUR"

Strada Stefan cel Mare, 21—Iaşi

care vinde absolut toate cu preţurile cele mai modeste.

Mare asortiment de garnituri pentru Rochii de Dame.

Pentru sezonul actual

PALARII

Ultimele noutăţi şi modele *„chic parisien"*, au sosit la

SALONUL DE MODE
„HÉLÈNE"
Iaşi, Str. Lăpuşneanu 30

NB. Se execută ori-ce comenzi, garnisări şi modernizări în condiţiuni vantajoase.

Prima Boiangerie şi Curăţătorie Chimică
pentru haine Bărbăteşti, Dame şi Militari
LA PARIZIANU
STRADA VECHE 45
(vis-à-vis de Biserica Sft. Sava)
se execută orice lucrări atingătoare de această branşă, prompt, conştiincios şi mai eftin ca ori-unde.
Se preschimbă gulere de cafifea la Paltoane şi Pardesiuri
Inştiinţat prin o cartă poştală mă prezint la domiciliu.
— Primesc comenzi din toată ţara —

Inginer B. Diamant & Co.
BIUROU TECHNIC, IAŞI

Instalaţiuni de CANAL şi APĂ.
Instalaţiuni ELECTRICE de tot felul.
Furnizat şi instalat în Iaşi de la 1906—1908 379 cai electrice.
Instalaţiuni de mori automatice, silosuri, turbine.
Maşini de aburi Patent Schmidt.
Cazane de tot felul.
Instalaţiuni de brutării mecanice.
Instalaţiuni de tămplării mecanice.
Instalaţiuni de fabrici de spirt, de zahăr, de tot felul.
Motoare de Benzina „Benz" de Gaz sarac, Diesel.
Maşini de tot felul, Pompe.
Furnituri de articole technice.
Cumpărături şi vînzări de maşini şi transmisiuni întrebuinţate.
Desfacere de lămpi electrice cu preţul original.
Prima-vara viitoare vom deschide în Str. Uzinei, un atelier mecanic, pentru ori-ce fel de reparaturi.
Rugăm pe domnii agricultori a se anunţa din timp.
Impregnare de curele de transmisiuni, după un sistem propriu; garantăm o durată dublă. Preparat „Perfect" pentru înlocuirea calofoniumului şi Riemenwachs, care ard cureaua şi ajută la producerea scânteilor electrice a curelelor, din care cauză se nasc accidente.
Preparat „Fix" prin care se va putea scoate piatra depusă în cazanei în cel mai scurt timp şi cu cea mai mare uşurinţă după sistemul Krupp.
Pentru împregnarea curelelor şi producerea preparatelor „Perfect" şi „Fix" vom aranja un laborator.

Farmacist asistent
caută post ca sustendant.
Adresa S. G. Poste restante, Iaşi.

Cabinetul de Chirurgie dentara
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA
se va muta de la 26 Octombrie c. tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Corespondent perfect cu scrieră frumoase
cunoscînd bine limbele romînă şi germană se caută la
CASSA BOURNE & Co. — Jassy.

LA MAGAZINUL
FRAŢII POLINGHER
AU SOSIT
Renumiţii ŞOŞONI şi GALOŞI
Adevăraţi Ruseşti —Marca COLUMB
cu noua invenţie contra lunecărei

AGENŢI CaPABILI

se caută pretutindeni imediat
pentru articol briliant
PROVIZIONUL SE ACORDA IMEDIAT

Ofertele francate se vor adresa sub cifra „A. L. 2500“ Agenţiei de publicitate Carol Schulder et Comp. Bucureşti, Str. Karageorgevici, 18.

Căsătorie doreşte fiica unui proprietar de moşie, în vrîstă de 21 ani şi care are **120.000 mărci** avere. In afară de aceasta mai sunt înscrise **mai multe sute doamne** şi tot deauna la îndemînă ceva potrivit pentru fie-care. Domni (chiar şi fără avere) să se adreseze lui

L. SCHLESINGER, Berlin 18

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lncruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice „*Hercules*“ şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI

universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă

Renumitele sobe belgiane „**GODIN**“.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţuriile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care
VINERI
Sâmbătă şi Duminecă
CINEMATOGRAF
Pathe Freres -- Paris
— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Vineri

Preţuri populare

In fie-care Duminecă
la 3 ore ziua
MATINEU
cu preţuri reduse la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti*, pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Pătu No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovidèniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 1.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA“

(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au intîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembrie 1908

Se poate cîştiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz întreg	24—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi .—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Primăriei No. 30 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 571 IAŞI Mercuri 29 Octombre 1908

VIITORUL GUVERN

La întrunirea conservatoare-democrată din Bucureşti, care s'a ţinut săptămîna trecută în culoarea de albastru, şeful partidului analizînd atît situaţia politică a guvernului cît şi acea a carpiştilor-cantacuzinişti, a ajuns la concluzia că partidul liberal fiind complect zdruncinat, va trebui să se retragă de la guvern, iar junimiştii nu vor putea veni la putere după liberali. Dar să reproducem textual cele spuse de d. Take Ionescu cu privire la aceasta:

„Că guvernul e slab nu se mai îndoeşte nimeni, toată discuţia e de ce boală suferă.

Cînd lupţi pentru a dobori un guvern, trebue să te gîndeşti să aduci altul în loc, căci ţara nu poate fi fără guvern. Cine ar putea veni deci după liberali? Junimiştii? Nu; căci au uitat de mult ce e guvernul şi cînd stă cine-va atîta vreme în opoziţie uită cum trebue să conducă o ţară".

Partidul demagogiei liberale a fost chemat la putere în urma nenorocitelor răscoale din Martie; şi de oare ce era în cauză chestia ţărănească, şeful partidului, d. Dimitrie Sturdza, s'a gîndit să facă loc în partid şi chiar în guvern pentru toţi socialiştii, cari în opoziţie agitau spiritele cu lamentaţiunile lor pentru „talpa ţărei".

Din prima zi, amicii d-lui Ionel Brătianu, căutînd să se afirme imediat şi ast-fel să se impuie în partid, au anunţat de la început cu mare sgomot că ei posedă un program cu mari reforme. In realitate însă nu aveau nimic hotărît, nici un drum însemnat dinainte pe care să-l urmeze, nimic pregătit ca să poată da la timp soluţiuni necesare gravelor probleme politice.

Nici o idee nouă, nici o gîndire mai înaintată, nici o speranţă de ideal pentru toţi acei cari în naivitatea lor se aşteptau la un program modern, după faima acelora cari se pretindeau a trece drept antimergătorii ideilor generoase.

Cunoaştem astă-zi ce s'a legiferat şi cum s'a legiferat: reforme pripite, lipsite de unitate, de logică în gîndire şi de maturitate politică. Iar în toată activitatea lor parlamentară, vorbele umflate, clişeele cunoscute de mult, frazele sterpe şi fără miez ale unui Sasu sau Quintus oare-care, toate acestea unite cu un gol imens de idei, au luat locul discuţiunilor serioase şi profund cugetate care trebuiau să predomnească în rezolvarea problemelor sociale.

Iată cum s'au prezentat aceşti pretinşi campioni ai marilor reforme economice şi politice.

In schimb însă, sinceritatea şefului partidului liberal, care i-a primit dîndu-le locuri de onoare în partid, a fost plătită cu ingratitudine, ba unii din ei au mers cu perfidia pînă acolo de a complota la întuneric asupra mijloacelor de a-i micşora autoritatea. Din această cauză partidul este astă-zi minat de germenii dizolvanţi ai socializmului şi complect zdruncinat de diviziunile şi curentele contrarii de idei care-l frămîntă pînă în lăuntrul lui cel mai profund.

Aceasta este boala de care suferă şi la care făcea aluzie şeful nostru în întrunirea din culoarea de albastru a Capitalei.

Faţă însă de acest partid, se găseşte o grupare anemică şi lipsită de entuziasmul luptei, aşa numită carpistă-cantacuzinistă, — un amalgam incoherent al dizolvantei şi dizolvatei fracţiuni junimiste cu reacţionarii blazonaţi cantacuzinişti — grupare lipsită de forţa morală şi numerică necesară şi care fiind veşnic în opoziţie a uitat de a mai guverna, după cum foarte bine a observat d. Take Ionescu. Desigur dar, că nu o asemenea asociaţiune de admiraţiune mutuală şi de conservare a privilegiilor de castă va fi chemată a forma guvernul de mîne.

Care este partidul cu organizaţia puternică, cu un program progresist, dar bine chibzuit, cu convingeri adînci despre nevoile reale ale ţărei şi care ar putea succeda guvernului liberal?

Toată suflarea romînească conştientă, chiar oamenii neînfeodaţi politicei sectare de partid, toţi care cu dragoste îşi iubesc ţara, îşi îndreaptă privirile către partidul de ordine şi de progres, partid prin excelenţă conservator, condus de cel mai mare şi mai strălucit bărbat de stat al Romîniei contemporane, d. Take Ionescu, sufletul adevăratei concepţii conservatoare moderne.

La orizontul viitorului nostru apropiat se rîdică nori groşi, ameninţători şi pentru astfel de împrejurări nu mai e compatibil a sta la cîrma ţărei un guvern zdruncinat şi lipsit de unitate, dar nici nu poate fi înlocuit prin rămăşiţele unui partid preistoric, prin nişte reminiscenţe vii a unor moravuri şi timpuri moarte de mult.

In vremurile prin care trecem cînd foarte multe sunt de refăcut şi de reclădit în această ţară, trebue să guverneze un partid tare, alcătuit din oameni care să întrupeze în ei puterea de muncă necesară, ştiinţa politică trebuitoare, inteligenţa senină, energia, seriozitatea, vigoarea şi entuziasmul necesar înlăptuirei unei renaşteri politice şi sociale.

Şi în această direcţiune avem cea mai strălucitoare şi mai puternică garanţie de forţă morală şi intelectuală, avem pe şeful nostru d. Take Ionescu, reprezentantul celei mai pure doctrine conservatoare — acea evoluţionistă, cum şi o întreagă armată în acţiune, gata de luptă şi de sacrificii pentru triumful partidului conservator-democrat şi al iubitului său şef, d. Take Ionescu.

Lascar Antoniu.

Conştiinţa naţională

Conştiinţa naţională se deşteaptă. Aceasta este concluziunea logică şi firească, pe care trebue să o tragem din ultimele agitaţiuni ce s'au produs la noi; agitaţiuni datorite în primul loc sentimentului naţional profund jignit de nepăsarea cu care se tratează chestiunile superioare ale neamului nostru.

Pe lîngă meetingurile ce s'au ţinut pînă acum; eri, Craiovenii, Severinenii şi Buzoienii şi-au manifestat sentimentele lor— de adîncă ingrijire pentru situaţiunea internaţională a statului romîn şi pentru interesele naţionale ale Romînizmului întreg, cari riscă a fi încălcate cu politica ce se practică la noi.

Şi de aceia, fapt rar şi poate unic în analele istoriei noastre contemporane, oamenii tuturor partidelor şi fără a lovi în guvern, s'au rîdicat şi au apelat la conştiinţa naţională a maselor cetăţeneşti.— Meetingurile ce s'au organizat pînă acum nu au nici un scop politic de partid.

Ele nu tind la răsturnare de regim, nici realizarea unor frămîntări primejdioase sau inutile. Liberali ca şi conservatorii de ambele nuanţe, dîndu-şi seama de trista situaţie ce tinde a-i se crea Romăniei de pe urma evenimentelor din Balcani au ridicat glasuri şi şi-au manifestat doleanţele împreună cu cetăţenimea conştientă spre a se da o îndrumare mai sănătoasă şi mai prielnică politicei noastre generale.

Cu ocazia aceasta s'a dovedit, că la noi sunt încă mulţi aceia, cari nu pun mai presus de interesele obştesti ale neamului —interesele partidului din care fac parte. Şi constatarea aceasta este fără îndoială îmbucurătoare.

Dar ceia ce mai este iarăşi de învaţat din această mişcare pur naţională, mai e faptul, că o mişcare naţionalistă, independentă de formaţiunile politice este şi inutilă şi anarhică.

O chestiune atît de importantă ca aceia care ne agită acum, sub conducerea mişcării naţionaliste ar fi degenerat în operă de scandal şi de anarhie, în loc de a se plasa în rîndul acelora, cari inspiră îngrijirea şi simpatia generală. Se ştie, ce a făcut naţionalizmul şovin al Franţei în chestiunile mari, de interes general; se ştie ce a făcut şi ce face naţionalizmul anarhic al nostru în chestiuni mai puţini grave, deşi tot atît de importante.

Şi desigur, dacă şi în chestiunea aceasta naţionaliştii noştri şi-ar fi vărît coada, ea s'ar fi micşorat, şi-ar fi pierdut din caracterul ei grav şi general.

Atunci, cînd interesele naţionale sunt în joc, cetăţenii—independent de ideile lor politice—pot să le apere, fără concursul interesat şi meschin al naţionaliştilor de profesie.

Şi iată de ce—tocmai din această pricină—putem zice cu mult temei: conştiinţa naţională se deşteaptă.

Triumful unui president

D. M. B. Cantacuzino, de şi president al clubului carpisto-grecenist din Iaşi, nu împlineşte la acel club de cît roluri de mosafir.

De cînd d. Grecianu cu ale sale două duzini de partenari au fuzionat cu partidul ieşan al d-lui Carp—de atunci d. M. B. Cantacuzino, mai ales d-sa, nu se simte acasă.

Nici preludiul căsătoriei carpisto-grecenist n'a fost prevestitor al unei căsnăcii fericite: nepotrivirea de caractere se vedea cu ochii.

Dar fuziunea se făcu şi d. Cantacuzino debută: prin a demisiona din preşedinţie. D. Carp, ales arbitru al situaţiei, convinse pe president să-şi retragă demisia.

Atunci împăcatul se presintă la club: debută şi dispăru. Dispariţia fu de lungă durată, din prima-vară şi pînă 'n ajunul lui Sf. Dimitrie, presidentul n'a mai avut nici un debut. Svonul era că părţile iar erau în sfadă, că fleacul cela de la gazetă armăreşte spiritele şi că probabilitatea unei vacanţe parlamentare a dat naştere unei profunde divergenţi: greceniştii simpatizînd cu anarchistul Cuza, presidentul şi ai sei fiind contra unei asemenea lovituri diplomatice.

Probabil că svonurile acelea au hotărît pe president la un nou debut, care a fost briliant şi sensaţional.

Rolul pe care l'a împlinit alaltă ieri d. Cantacuzino avea două părţi, ambele doveditoare că presidentul-debutant s'a hotărît la o acţiune energică. D. Cantacuzino a pus piciorul în scenă, a declarat că a luat asupra-şi conducerea gazetei şi a desmiţit „svonul" că partidul ieşean al d-lui Carp ar nutri ideea să susţie o candidatură anarhică.

Ci din contra: partidul nu va lupta de cît în cazul cînd nu... se va declara vacanţă, altmintreli va avea candidatul său propriu.

Faptul că presidentul a fost atît de energic, a reînviat în antagonistul său— d. Grecianu—pofta de a călători. Voiajul, la fostul ministrn al justiţiei, este de natură pur politică. D. Grecianu nu face nici călătorii de agrement, nici nu pleacă vara la băi, ci de cîte ori este amărît politiceşte, părăseşte ţara.

Simptomul acesta este contrariul simptomului amărirei politice a d-lui Sturza: acesta, cînd ie supărat, se închide în casă, se zăvoreşte; d. Grecianu, din contra, trece graniţa.

D. Cantacuzino, va rămînea, deci, fără parte adversă: pe aceasta a desarmat-o de gazetă, i-a luat delicioasa lature intelectuală, i-a luat şi deliciosul vis ca o candidatură anarhică să fie patronată de aderenţii d-lui Carp—şi a rămas singur: domnitor şi stăpîn.

După rarele roluri de musafir pe cari d. Cantacuzino le-a împlinit în simple scenete, după apariţiuni scurte urmate de lungi dispariţii—presidentul s'a instalat, în fine, definitiv.

Noi, leali adversari, salutăm cu simpatie instalarea şi emanciparea definitivă a presidentului—şi suntem numai ochi şi ureche ca să-l auzim în roluri mari şi să-l vedem la treabă serioasă.

La Academia de Stiinţi din Paris

Luni săptămîna trecută Academia de Ştiinţi şi-a ţinut şedinţa sa ordinară. Această şedinţă a avut însă un caracter extraordinar şi de sărbătoare pentru ştiinţa franceză şi un motiv de mîndrie pentru noi Romînii.

Era instalarea în scaunul de secretar perpetuu a învăţatului botanist Van Tieghem, de acea foarte multă lume aleasă asista la această şedinţă solemnă, printre care şi Picard, noul ministru al marinei.

In timp de 18 luni scaunul acesta de secretar perpetuu a devenit vacant de trei ori prin moartea titularilor succesivi, marii învăţaţi ai Franţei şi ai omenirei: marele chimist şi filosof Berthelot, distinsul geolog Lapparent, eminentul fizician Becquerel, ale cărui lucrări asupra radiaţiunilor noi au pregătit descoperirea Radiulni. Cu drept cuvînt a spus Van Tieghem că solemnitatea este o sărbătoare de glorificare a ştiinţei franceze.

„Figaro" din 3 Noemb. 1908 ne dă pe scurt descrierea acestei şedinţe, impunătoare şi liniştită, departe de patimele joasnice, care răsboeşte învălmăşagul preocupaţiunilor materiale.

In acea atmosferă limpede a ştiinţei a celor cari lucrează neîncetat şi dezinteresat pentru propăşirea conştinţelor omeneşti, am citit cu nespusă mîndrie numele distinsului nostru profesor universitar dr. Hurmuzescu.

Iată ce ne spune marele ziar francez, traducem întocmai:

D. Lippmann (marele fizician membru al Academiei) *prezintă o notă din partea d-lui Hurmuzescu profesor de fizică la Universitatea din Iaşi. Invăţatul fizician romîn, fost elev al Sorbonei noastre, căreia îi face onoare, este după cum se ştie autorul admirabililor lucrări asupra razelor X. De data aceasta el trimete Academiei descrierea unui nou electrometru compensat, de mare preciziune, ce a descoperit.*

CATE-VA NOTE

La serviciul telefoanelor din Iaşi a avut loc ieri o anchetă: să se stabilească gradul de vinovăţie al unui funcţionar care-ar fi îngăduit o nerespectare a secretului unei convorbiri telefonice.

S'a propus şi admis un declinatoriu de competinţă: linia telefonică Iaşi-Bucureşti nefiind în stare să servească la convorbiri, secretul este esclus.

Dacă nu s'aude, nimeni n'a avut ce auzi.

*

D. Nădejde, în „Voinţa Naţională", a făcut o profesie de credinţă pro domo sua: „între-un poliţist şi un gazetar, a declarat solemn fostul şef al social-democraţiei, el preferă pe poliţist.

Se preferă pe el însu-şi—egoistul!

*

Noul confrate „Lumina Conştiinţei", care „şi-a inaugurat apariţia primului număr", îşi pune următoarea întrebare puţin comună: „dacă prin naştere, prin moarte şi dacă prin înhumarea rămăşiţelor pămînteşti ne asămănăm cu toţii—atunci de ce nu ne iubim?"

OAMENI SI LUCRURI

Sunete vechi

Aseară a fost în adevăr un spectacol rar. N'a fost un concert propriu zis; vre un artist, ori vre-o artistă apărînd pe scenă ca să încînte publicul cu producţiuni recente ale vre unui geniu mai mult ori mai puţin la modă. Artiştii, cu toată abilitatea lor, erau pe planul din urmă; menirea lor fu să ne reînvieze muzieă veche, să ne redee pe instrumente vechi— arii uitate, armonii cari nu mai aparţin vremurilor noastre, gusturilor noastre sau cel puţin cunoştinţelor noastre, melodii uitate care murise odată cu instrumentele cari le-au scos cîndva, ori cu acei cari le-au visat.

Secolul al 16-lea, al 17-lea şi al 18-lea au format repertoriul artiştilor, membri ai „societăţii de concerte şi instrumente vechi". Harfa-lăută, dacă putem traduce astfeliu „La harpe-luth" şi „note d'amour" erau cele două instrumente pe ale căror coarde au venit să tremure rînd pe rînd, să suspine, să plîngă, să rîdă şi să se alinte sunete vechi, armonii de ale altor veacuri şi să evoace în simţirele şi în închipuirile noastre, idealizate de farmecul depărtării mari, timpuri în care se cîntă şi se iubea atît de mult:

La musique parfois prend la voix d'une morte,
Elle a cette douceur qu'avaient d'anciens baisers

Ţi se părea în adevăr că în magia evlavioasă a acelor sunete vechi reapar din umbra veacurilor stînse luminile strălucite ale saloanelor, capetele aurii, perucele pudrate, pletele blonde, piepturile albe şi toate acele figuri senine, aureolate de razele depărtării, jucînd înaintea noastră, înclinîndu-se cu moleşire şi rostind prin fiecare atom al corpului, îngăimînd prin fie care fibră a inimei, un singur cuvînt, o singură credinţă: iubirea.

Pe atunci fiii de regi îndrăgiau pastoriţele:

Il m'a donné pour étrenne
Margot,
Un bouquet de marjolaine,
Margot.
— S'il fleurit, je suis reine,
Margot
S'il y meurt, je perds ma peine,
Margot

Şi toate idilicele vremuri—cu amorurile eroice, cu armoniile încîntătoare—păreau a reînvia sub vraja degetelor fine care se plimbau cu blîndeţe, cu uşurinţă pe coardele harfei. Şi te gîndeai fără voie că toţi acei cari au scris versurile, cari au dăruit armoniile, cari au combinat sunetele dorm de mult, de mult, somnul uitării, în timp ce noi tresărim, vibrînd o clipă în frumuseţea visului lor de altă dată şi în voluptatea unor vremuri apuse pentru totdeauna.

Rodion.

BOLTA BUIUCLIILOR

In faţa porţii lui Sfeti Sava, peste uliţă, curiosul care trece pe uliţa *podului vechiu*, venind dinspre *Trei sfetitele*, are în dreapta o dughiană veche, cu bolţi şi stîlpi la uliţă, iar muşchiul secular acopere bolta.

Dacă te duci ceva pe trotuar pe lîngă zidul sfîntului Sava şi te uiţi bine pe acoperemînt vezi cum un copac mărişor şi-a prins rădăcinele în pămîntul cu iarbă de pe coperiş.

Străinul, care vine în Iaşi, admiră pe lîngă clădirile nouă, care fac podoaba celei de a 2-a capitală a ţării, pe lîngă bisericile măreţe ce vorbesc de evlavioşii domni, şi resturile de clădiri vechi, cari mai trăiesc încă prin tîrgul de jos şi pe podul vechiu.

Viaţa veche a Iaşilor se învîrtea pe raza care ar pleca avînd ca centru Curtea domnească, mergînd în jos pînă pe Bahlui, ale căruia mlaştine cu stufării, mărgineau tîrgul dinspre sud-est. La răsărit se mărginea pînă în dricul Beilicului, pîrăul Căcaina fiind marginea tîrgului dinspre satele Ruleni şi Tataraşi, alipite apoi la Iaşi.

In aceste sate învecinate evlavioşii boieri au ridicat biserici ca *Nicoară* hatmanul, *Roşca* vornicul, popa *Misai Aldea* şi alţii.

La nord raza tîrgului se rădică în secolul al XVI-lea pînă la Golia, apoi s'a rîdicat pînă în tîrgul de Sus, uliţa Sft. Neculai şi Sf. Theodor fiind uliţa tîrgului din afară; mai în sus de această uliţă se urzise Muntenimile: de jos, de mijloc, şi de sus—azi Sărărie, aici fiind vechiul tîrg al boilor (oborul), mormintele turcilor (mecetul) şi podişul deschis al Sărăriei, drumul Sării de la Carvasara la Hotin.

La apus raza tîrgului se întindea pînă la raza Peveţoaei, dincolo fiind aşezările calicilor, iar supt colina muntenimei de sus (Copoul) drumul ducea spre cişmeaoa Păcurariului înspre Strajă.

In această îngustă rază, tot tîrgul din veshiu era de lemn, uliţile podite cu lemn, şi de-abia se numărau 40 clădiri în piatră pe la 1770. Dintre cele dintăiu clădiri de piatră, de dugheni, cată să punem şi *bolta Buiucliilor* din poarta lui Sf. Sava.

Curiositatea mi-a fost pe deplin satisfăcută, cînd dintre cîte va pachete de acte vechi de proprietate în Iaşi, din care unele se rîdică cu amintirea pînă la 1574—vremea lui Pătru Schiopul, strănepotul lui Ştefan cel Mare, am dat de actele de proprietate a locului pe care s'a clădit acum 141 de ani această boltă zisă întăiu a *Braşovanului*, şi a apoi a *Buiucliilor*.

Pe o latură de 23 stînjeni la uliţă se întindea către 1760 locul de dugheni a medelnicerului Stefan Anastasă. In această lungime la uliţă intrau 3 locuri: a lui Saulea (7 stînjeni) a lui Adam Costanda (3 stînjeni) şi a patriarhiei de Ierusalim (13 stînjeni).

Adîncimea locului mergînd spre sfînta Vineri era de 28 şi jum. stînjeni din sus, şi de 29 şi jum. stînjeni din jos; iar fundul locului spre zaplazii mănăstirei Sfînta Vineri era de 25 stînjeni, cu 2 stînjeni mai larg de cît faţa de la uliţă.

Acest Stefan Anastasă medelnicer, apoi postelnic, avea de frate pe călugărul Veniamin Nastasă, şi erau ficiorii lui Costandin Nastasă visternic al doilea.

Pe o parte din acest loc sînt vechi acte de prin secolul al XVII-lea, şi anume un Pascal starosti de neguţitori murind, fără copii, pe la 1660, lăsă toată averea lui soţiei sale Agafia, cu voia de a dispune de dînsa cum va vrea.

In dughiana lui Pascal a crescut ca ucenic un băetan Iane, ficiorul Iorgai, nepot lui Licindar. Băet străin şi harnic şi supus către stăpînii săi, a fost cununat de jupăneasa Agafia şi a crezut de cuviinţă să-i dee lui locul lui de la uliţă cu pivniţă de piatră şi cu 3 dughene de lemn.

Deci stăpîn pe o parte de loc din uliţă a fost la începutul secolului al XVII-lea acel Pascal staroste da neguţitori.

La 1767 întră în vorba negustorul Gheorghe Braşovanul de la Braşov cu fraţii Veniamin şi Stefan Anastasie ca să-i dea lui numai 6 stînjeni din cei 23 stînjeni faţadă ca să facă dugheaua de piatră la uliţă, şi să plătească bezmăn cîte 40 lei pe an către casa lui Stefan Anastasă medelnicerul.

In zapisul care se iscăleşte se însamnă „anul sau început la zăi întăiu a lui Săptemvrie *gătindusă dughiana*".

Deci în 1767 Septembrie 1 s'a deschis bolta de piatră, care și azi trăește.

Gheorghe Brașovanul a trecut dugheana de piatră către alt negustor, *Toader Cornea Brașovanul*, cu bezmăn urcat la 45 lei pe an.

In 1797 Decembrie 16 Toader Cornea Brașovanul, vinde dugheana de piatră către negustorii armeni *Hagi Manciuc*, și *Hagi Margos, frații Buiuclii*. Intervine atunci un zapis și între proprietara locului Zoița Clucereasa, soția răposatului Stefan Anastase clucer și între acești 2 frați Buiucli prin care se menține bezmănul de 45 lei pe an.

De la 1797 Decembrie 16 până astăzi bolta se păstrează în familia Buiucli, căci toți Buiuclii de azi *din Iași* sînt nepoții acelor 2 frați.

Iată după arătările domnului Ioan Buiucli spița:

1) Hagi Margos (marca) și Hagi Manciuc (copilaș), *frați*.

2) Hagi Margos are de ficior pe *Oanes Buiucli*, tatăl d-lui Grigore Buiucli, senator.

3) Hagi Manciuc are 5 copii, din care *Iacob Buiucli*, tatul d-lor Ion și Abgar Buiucli și altor 6 copii, din care și pictorul decedat, T. Buiucli.

O dugheană de 141 ani este ceva pentru Iași! Aproape 5 generații s'au perindat prin fața acelei dughene, care la început era o minune, fiind rară între cele 40 clădiri în piatră din tot Iașul; azi ea contrastează în mod viu cu tot ce are Iașii, dar ca rămășiță din vechiul Iași, ea ar trebui restaurată și păstrată ca un odor scump ce spune nouă celor de azi de ce era Iașii acum un veac și jumătate.

Gh. Ghibănescu

Scoborîrea nivelului cultural în Seminarii

— Prigonirea limbii franceze —

II

Un nou avînt pentru cultura seminariilor trebue să însemne anul 1906. Reforma făcută atunci în multe din treburile bisericești, a atins și semenariile, și chiar asta a și fost o parte fericită a întregii reforme, destul de progresivă în tendința ei.

Gîndul inițial a fost să se umple golurile observate în legea de la 1893. Intr'adevăr, acea lege introdusese în seminarii o cultură cu adevărat serioasă și care întru nimic nu ceda celei din licee. Singura lipsă era limba franceză care pe nedreptul fusese alungată din seminarii și punea cu adevărat în stare de inferioritate pe seminariști față cu cei cu instrucțiunea similară din licee.

Din cauză că nu era vorba de un lux fără folos, ci de o trebuință firească, mulți seminariști au simțit cu durere această lipsă, lipsa unei însemnate artere de cultivare, și s'au pus singuri să învețe. Dar, ca lucru făcut în pripă și fără bază solidă, au rămas în această privință niște autodidacți slabi, și bieții seminariști sufăr pînă azi.

Există în seminarii limba germană. Dar cum n'a dat roade în licee, așa n'a dat nici în seminarii. E o limbă grea din cale afară, pe care nu ajung s'o poată folosi nici 10 la sută.

Asta aducea pe seminariști la aceia că rămîneau lipsiți de cunoștința unei limbi străine, lipsă a cărei apăsare o simțeau cu greu cei ce treceau să se desăvîrșească printr'o cultură academică. Acela era timpul cînd afuriseau ei mai strașnic pe representanții de la noi ai facultății de teologie de la Cernăuți care n'au voit să admită introducerea francezei în seminarii, de și pe vremea alcătuirii legii clerului la 1893 d. Erbiceanu susținuse această idee.

In sfîrșit legea de la 1906 venea să dee ascultare acestei frumoase cereri de a se cultiva și a admis limba franceză.

Bieții oameni nu se gîndeau la înțelepciunea bulgaro-gîrboviceneasca care de atîtea ori a fost fatală seminariilor.

Căci salutară nu fu ea nici cu această ocaziune.

Ceia ce atîția oameni au experimentat ca necesar, a rămas iar o dorință nesatisfăcută, căci noul regim a suprimat abia introdusa franceză.

Motivele sub care s'a suprimat sînt cu adevărat demne de a fi cunoscute, căci ele ilustrează capacitatea dubioasă a celor chemați la noi să facă reforme religioase. Lumbii franceze i s'a pus ponosul că ar strica limba seminariștilor, și deci ar face mai mult rău de cît bine. Intr'adevăr, trebuia să fii Gîrboviceanu ca să te împaci cu o asemenea absurditate.

Vom examina acesstă aserțiune și vom vedea ce spirit de întuneric înseamnă pentru seminarii a fi sub influența unui ignorant de specia d-lui Gîrboviceanu.

Fiind profesor de limba romînă, d-sa va fi cunoscînd criticele d-lui Maiorescu. Va fi văzut acolo critica adusă Romînilor de peste munți pentru influența germană intrată în graiul lor.

Articole cu observări de aceiași natură au apărut mai acum vre-o doi ani în *Revista idealistă*.

Va sa zică limba romînă s'a stricat la frații noștri sub influența limbii germane. Ei bine, ca să ne întoarcem acuma la seminarii, dacă este pe asta, dacă franceza trebue alungată pe motivul că strică limba tineritului, cu atît mai mult trebue să se alunge germana, care, nefiind o limbă romanică, strică și mai mult, după cum am și văzut că a stricat peste munți.

Apoi dacă lucrurile stau așa, de ce n'a fost d. Gîrboviceanu concecvent și să plătească și Germaniei cu aceiaș monedă? Puși pe terenul influenței limbelor și dacă este ca asta să decidă de admisibilitatea ori neadmisibilitatea lor în școale, mai bine ne lipsim de toate.

Acesta e motivul d-lui Gîrboviceanu judecat în amănuntele lui.

Dacă ne vom gîndi acuma că o limbă e în orice caz necesară, și dacă ne cutremurăm de frica ca nu cumva să ne strice limba noastră, ar trebui să ne adresăm la cea mai puțin periculoasă.

Ei bine, din acest punct de vedere tocmai franceza se impune, pentru că e foarte asemănătoare cu limba noastră și nu poate strica atîta cît poate strica o limbă cu o sintaxă mult mai diferită de a limbelor romanice, cum e limba germană.

In fapt tot pretextul nu merită atîta discuție, fiind numai o gogoriță de ignoranți care nu pot pricepe macar că se fac de rîs. Limba romînă se strică numai la acei care nu-și studiază cum se cade limba lor. D. Gîrboviceanu să-i mențe puritatea nu refuzînd mijloacele indispensabile pentru cultura unui om din ziua de azi, ci făcîndu-se d-sa mai bun profesor de cît este acum. Căci de i-am căuta limba de la *Biserica Ortodoxă*, maică măicuță! Nici o ortografie nu știe să scrie cum se cade, necum altele mai grele.

Deci îndreptarea s'o caute nu aiurea, ci la d-sa însuși.

Expedientul gîrbovicenesc seamănă atît de mult cu vederile înguste ale acelor episcopi belgieni care n'ar voi să se învețe în diocesele lor nici franțuzește, ca să nu intre necredința, nici nemțește ca să nu intre protestantismele, și așa preferă să-și lase elevii în ignoranță și dezarmați în fața nevoilor timpului.

Ne mirăm că n'a dat și d-sa peste acest pretext și să excludă orice limbă străiuă ca să nu se strice credința ortodoxă. Ce nu introduceți ruseasca oameni buni? Tot avem noi atîtea slavonisme, mai ales în Biserică, asta nu ne-ar strica firea.

Eu mă tem încă că d. Gîrboviceanu o fi persecutînd franceza că n'o fi știind'o D-sa și parcă nu-i vine la socoteală să știe elevii săi mai mult!

Așa o și fi, căci pretextul cu stricarea limbii e prea neserios ca să poată fi crezut chiar și de înțelepciunile bulgărești-gîrbovicenești.

Limba o strică nu cei ce știu limbi străine, ar urma atunci ca cea mai stricată să fie a filologilor, ci cei ce n'o știu pe-a lor proprie. Din cauza asta o năvală de vorbe străine ne-au umplut limba, mai cu seamă prin proza ziarelor și cărți scrise cu neîngrijire. Și de oarece elevii seminariști citesc și ei de acestea, neștiința francezei nu-i scutește cu nimic de a nu li se poci limba de propriii lor compatrioți.

Singura soluțiune e: cultură solidă literară, profesori buni—soluțiuni, de sigur, cu care nu se va împăca eminentul profesor de limba romînă d. Gîrboviceanu.

Veniamin

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa VI a Regatului Romîn

Cu tragerea de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembre 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 160.-0 jumatate loz Lei 80 - Un sfert de loz Lei.40 Una optime lei 20.

Litere-Științe-Arte

Lucrări nuoi — Eleganta editură „Minerva" ne trimite noutățile—ce-i drept unele apărute cam de mult—și înregistrăm cu plăcere remarcabila îngrijire cu care sunt tipărite cărțile acestei editurî.

„Criticele" d-lui Titu Maiorescu, aparțin desigur acele categorii de cărți romînește care nu trebuie să lipsească din nici o bibliotecă, dată fiind importanța epocală pe care o aveau odinioară la începutul criticei noastre literare ca atare. Sunt lucruri ce au fost cu succes contrazise; sunt altele cari au ramas în urma vremei prin tonul lor care au exagerat față de lipsa de însemnatate a obiectului tratat ori a doctrinei emise. Dar toate și-au avut în cursul timpului rostul și influența lor și vor fi totdeauna cetite cu interes—mai cu seamă în eleganta ediție Minerva.

*

Astă seară trupa de operetă va da prima reprezentație cu delicioasa piesă: „Curse-Gratare.

*

Concertul Sibianu—Barbu continuă a fi un obiect de mare atențiune artistică pentru ieșani.

*

Foarte numeroase cereri s'au adresat agenției „Thalia" pentru cele două reprezentații ale doamnei Sarah Bernhard.

*

Telegramele de aseară ale „Opiniei" au anunțat moartea marelui scriitor și academician francez, Victorien Sardou.

Asupra activității lui literare vom vorbi pe larg în numărul de mîne al ziarului.

*

In orașul Pompei s'a desgropat lîngă Porta Vesuvio nuoi piese foarte importante și anume mormîntul unei matroane, al unui tînăr aedil și al unei mirese.

*

E speranță că limba engleză va deveni mai lesne de învațat pentru străini. Revista Athenaeum anunță că s'a format în Londra o societate—Simplified Spelling Society—sub prezidența prof. Skeots, în scop de a simplifica și îmbunătăți Astografia engleză, ușurînd-o de forme zadarnice și superflue. Să dea Dumnezeu să reușească!

*

Trupa de operetă a d-lui Grigoriu are un angajament pentru Moscova și Petersburg. La 14 Noembrie va pleca în Rusia.

*

Societatea de concerte și instrumente vechi care a obținut aseară un frumos succes în Iași, a fost invitată la Palatul Regal de M. S. Regina pentru a da un concert.

*

In «Biblioteca Minerva» a 30 de bani volumul au apărut:

No. 1. M. Sadoveanu, „Duduia Margareta".

No. 2. Leonid Andreiew, „Guvernatorul", tradus de C. Sandu-Aldea.

No. 3. Leonid Andreiew, „Nuvele", tradus de C. Sandu-Aldea.

No. 4. Prosper Mérimée, „Carmen", povestire tradusă de Radu Baltag.

No. 5. M. Eminescu, «Proză literară». Volumul cuprinde nemuritoarele lucrări: Făt frumos din lacrimă, Sărmanul Dionis, La aniversară, Cezara.

No. 6. T. Robeanu, «Poezii Postume».

No. 7. Alphonse Daudet, „Scrisori din moara mea".

Informații

❑ Referitor la incidentele din Craiova, ni se trimite telegrafic, prin intermediul Agenției Romîne, nota oficială ce urmează:

Telegramele rău informate, au denaturat faptele petrecute la Craiova. Iată exact ce s'a întîmplat: Duminecă, pe la 6 seara, la eșirea unei întruniri naționaliste și după ce marea majoritate a celor ce asistaseră la întrunire se împrăștiaseră, cîteva persoane au voit să meargă în fața consulatului Austro-Ungar spre a manifesta.

Aci au fost împedicați însă de un cordon de serjenți și de o companie de infanterie. Cîte-va focuri de revolver izolate au fost trase în aer de manifestanți. Serjenții de oraș au ripostat în acelaș chip.

Manifestanții s'au împrăștiat imediat. Nici un foc n'a atins pe nimeni.

❑ **Remonta armatei.** — Ministrul de răsboiu a luat următoarele deciziuni relativ la depozitele de remontă ale armatei, în urma propunerei direcțiunei cavaleriei:

Caii pentru depozitele remontei vor fi cumparați în țară sau în străinătate, printr'o comisiune specială. Cumpărările se vor face în fiecare an în Aprilie și în Noembrie.

Caii vor fi clasați în 4 categorii și anume: caii care trebue vînduți ofițerilor; caii pentru serviciile ofițerilor; caii pentru trupă și caii pentru depozite.

Comisiunea de clasare se va compune din directorul cavaleriei ca președinte, un ofițer superior din artilerie, un veterinar șef de corp de armată și un comandant de depozit de remontă.

Ofițerii care ar dori să cumpere caii, vor trebui să facă cerere la ministerul de răsboiu, în care vor trebui să indice etatea cailor care doresc să'i cumpere și care li se vor da prin tragere la serți. Ofițerii nu vor putea vinde acești cai de cît după 4 ani. Caii care vor fi reformați vor fi vînduți și banii vor fi varsați la cassa regimentară. Ofițerii vor putea să achite costul în 36 rate lunare; cassa de credit a ofițerilor va fi autorizată să le facă avantagiile necesare.

❑ Serviciul statisticei generale a dat publicității cifrele de producțiune ale recoltei din vara anului 1908:

Grîu 19.316.118. Secară 930.421. Orz 4.536.399. Ovăz 6.065.427. Rapiță 91.33. In 63.575.

In ce privește calitatea grîului ea a fost destul de bună, mai ales în Moldova. Mijlogia greutății hectolitrice a grîului din recolta anului curent a fost de 78.2 kgr. față de 78 kgr. mijlocia peioadei cincenale precedente.

❑ Membrii societății viticole vor fi convocați în curînd în saloanele Camerei de Comerț, spre a discuta mai multe chestiuni.

❑ Membrii societății „Archiva" vor ținea mâine seară obișnuita ședință săptămînală.

❑ Ministerul instrucțiunei publice a făcut cunoscut revizoratului școlar că ministerul de interne a încuviințat ca învățătorii să nu facă strajă.

❑ Pentru la prima-vară se va organiza o nouă excursiune a fraților Bucovineni la Iași.

Vor veni câte zece țarani din fiecare sat.

Excursiunea va avea loc probabil în luna Aprilie viitor.

❑ Comisiunea pentru rechiziționarea și clasarea animalelor, va începe Sîmbătă operațiile în dispărțirea a IV-a și va lucra la această dispărțire până la 11 Noembrie.

De la 13—23 Noembrie comisiunea va lucra în dispărțirea a V-a.

❑ Clubul meseriașilor romîni va fi din nou reorganizat.

In acest scop, vor fi convocați zilele acestea toți membrii pentru a se face și darea de seamă din trecut.

❑ Funcționarii comerciali, adunați în al treilea congres la Galați, au decis ca viitorul congres să'l ție la anul viitor în Iași.

❑ Conform dispozițiunilor noului legi de reoganizarea armatei, tinerii cari au 19 ani împliniți, vor fi înseriși în controalele regiunei de recrutare în care își au domiciliul.

Până la 21 ani împliniți, acești tineri sunt la dispoziția ministerului de resboiu Duminicile, din luna Aprilie până la Noembrie, spre a face exerciții fizice militare și tragere la țintă, până la maximum două Duminici pe lună, și în centre situate până la cel mult cinci kilometri de comisiunea de reședință a lor.

❑ Trenul de București, care sosește de obiceiu la 8 și 30 dimineață a sosit astăzi cu o întîrziere de o oră și 25 de minute, din cauza viscolului ce a fost astă noapte, în partea de jos a Moldovei.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei și Sucevei se va reîntoarce în localitate, în cursul săptămînei viitoare.

❑ Duminică se va face alegerea noilor consilii comunale în comunele: Lungani, Dumești, Șipote, Holboca, Gropnița Scobinți, Buznea, Golăești și Cepleniția din județul nostru.

❑ Aflăm cu multă părere de rău că starea sănătății prietennlui nostru d. Sandu Rîșcanu, fost deputat, s'a înrăutățit.

După cum se știe d. Rîșcanu se află internat în sanatoriul „Sf-ta Maria" unde a fost supus unei operațiuni.

Prietenul nostru a căzut bolnav în urma mușcăturei unei insecte. Aflîndu-se acum 5 săptămîni pe terasa din via d-sale de la Grajduri, a fost mușcat de o insectă veninoasă. La început s'a căutat cu medicamente casnice; durerile fiind apoi mari, d-sa a venit la Iași supunîndu-se curei d-lui prof. dr. Riegler, iar mai apoi a chemat și pe d. dr. Mîrzescu.

S'a transportat apoi la sanatoriul Sf-ta Maria, unde cei doui medici și cu eminentul chirurg d. prof. dr. Juvara, l'au supus operației. Două zile după operație au încetat durerile, dar alaltă-eri durerile s'au accentuat.

Ii dorim prietenului nostru p grabnică însănătoșire.

❑ După statistica mișcărei populațiunei țărei pe anul 1907, întocmită de ministerul domeniilor, se constată că la finele acestui an populația probabilă a țărei noastre pare a fi de 6.684.265 locuitori. La facerea acestui calcul s'a ținut seamă numai de creșterea naturală a populațiunei, nu și de fluctuațiunile ce se petrec în massa locuitorilor țărei prin emigrări și imigrări.

Cu această ocaziune s'a făcut și calculul excedentului născuților asupra morților în cîteva țări din Europa, din care se poate vedea că cel mai mare excedent îl dă Bulgaria (18 la sută). Apoi urmează Serbia (16 la sută). Germania (149 la sută). Romînia (138 la sută). Anglia (121). Austria (113) etc.

❑ Aseară cu acceleratul de 9 și 5 au plecat în Capitală d-nii: P. Poni, C. Stere și I. T. Burada.

A XI-a serbare federală germană

3

Gimnasticii străini la Frankfurt

In aceași zi, Vineri, și a doua zi, Sîmbătă, au sosit în Frankfurt și celelalte delegațiuni străine. Cel mai important grup, era, fără îndoială, cel american. Peste 800 bărbați și dame, cei mai mulți oameni în vîrstă, an venit din toate părțile ambelor Americe ca să ia parte la aceste serbări: erau vechii emigranți germani, cari au venit să salute pămîntul pe care s'au născut ei, iar, pentru unii, părinții lor. Deși mai poartă nume germane, dînșii nu mai au comun cu Germanii de cît amintirea trecutului; ei nu mai sunt germani de cît cu inima, fiind cetățeni americani, după cum spunea „speacher'ul" lor, Eberhard. Dar putem spune că nici chiar cu inima nu mai sunt Germani, căci nici înfățișarea, nici manierile și nici chiar limba nu mai e germană, ei vorbind englezește între ei.

Acelaș lucru trebue să-l spunem și despre numerosul grup al Germanilor londonezi care a sosit Sîmbăta.

Au venit apoi gîmnasticii Reuniunii din Zürich, o delegație a Federației belgiene sub conducerea bătrînului, dar sprintenului lor prezedinte, Cupèrus; o delegație a Federației olandeze, delegații ale societăților germane din Brasilia, din Mexik, Triest, ale mai multor societăți din Bohemia, din Cernăuți, Moscova, Odesa, a 2 societăți din Petersburg, a uneia din Riga, Stockholm, Manchester, Madrid, Luxenburg, Cairo, Melbourn (Australia din Coloniile germane din Africa etc.; cum vedem delegațiuni din toate colțurile lumii. Apoi sosesc numeroasele societăți din Germania, asemenea în grupe compacte. Fie-care societate are o uniformă a ei, în majoritate cenușie, iar pe piept o inscripție care arată orașul, societatea și No. cercului federal. In curs de 36 ore, de Vineri dimineață pînă Sîmbătă seara, au sosit în Frankfurt peste 50,000 gimnastici: numai Sîmbătă au sosit în gara Centrală, în gara de est și în cea din Sachsenhausen, 60 de trenuri speciale cu gimnastici. Ne putem deci închipui care a fost munca comitetelor de recepție în acest timp. Și după cum am văzut și după cele ce am citit, totul a mers în ordine. Comitetul de recepție se compunea din 126 membri, purtînd anumite cocarde, iar cel pentru locuințe din 250 membri; buna reușită dovedește că acestea nu erau funcțiuni onorifice, ci că toți și-au făcut datoria.

Toți gimnasticii, la întrarea trenului în gară cîntau. Muzicile militare, care au stat tot timpul în gări, răspundeau cu marșuri la cîntecul gimnasticilor; apoi se țineau discursuri numeroase și necontenit reputatul salut gimnastic german, „Gut Heil", scos din piepturile viguroase a mii de gimnastici, zguduia imensele bolți ale gării.

Spectacolul acesta și-a atins apogeul Sîmbătă la orele 3 p. m., cînd întră în gara Centrală trenul cu gimnasticii din Nürenberg, peste 1000 la număr, care aduceau cu ei drapelul federal german, dat în păstrarea acestora, la serbarea federală din Nürenberg din 1904. Acest drapel a fost dăruit Federației germane de femeile și fetele din Frankfurt la 1880, cu ocazia celei de a 5-a serbări federale ce s'a ținut aici. In numele comitetului de recepție, vorbește Consilierul de justiție dr. Frantz Mayer, iar în numele orașului, Consilierul de justiție dr. Friedleben. Dr. Mayer spune între altele: „Vom păstra cu sfințenie acest drapel, ca simbol al educației serioase a tinerimei spre a obține forță și grație, ca simbol al mândriei bărbătești neînfrînte și al adevăratei iubiri a libertății, în care sens a și fost întemeiată gimnastica germană, și în a cărei recunoaștere curagioasă ea a ajuns piatra unghiulară a tuturor aspirațiunilor patriotice". Un „Gut Heil" formidabil închee discursurile.

Cortegiul, compus din comitetele, din membri de onoare și din deputațiunile celor 16 societăți frankfurteze, cu toate drapelele, se puse în mișcare, condus de către trompeți și călăreți și salutat pe tot parcursul, cu strigăte de „Heil" (salve) și „Gut Heil". Ajungînd la Primărie, numită Roemeri drapelul federal se predă Comitetului serbării.

Serbarea națională în onoarea lui Jahn

Sîmbătă 5 Iulie, la orele 4, vre-o 2000 gimnastici s'au adunat ca să comemoreze amintirea lui Fr. Ludvig Jahn, părintele gimnasticei germane, în biserica Sf. Paul, în care acum 60 ani, la 1848, se țineau ședințele adunării naționale a Germaniei, în care Jahn fusese trimis ca deputat de poporul german.

(Va urma)

Corespondent perfect cu scrierea frumoase cunoscînd bine limbele romînă și germană se caută la

CASSA BOURNE & Co. — Jassy.

Ultime informaţii

❑ *Prefectul de Vaslui a triumfat asupra disidenţei liberale din Vaslui.*

Ministrul de interne i-a promis că va disolva Consiliul comunal de Vaslui, în fruntea căruia ze află d. Eremiade.

D. Ghica umblă să obţie demisiunile a patru consilieri comunali şi în urmă va cere disolvarea.

D. Motăş este desemnat ca president al comisiei interimare.

❑ *D. Stelian s'a plîns unui liberal din Iaşi, că este persecutat de consiliul general al judeţului Iaşi, care nu vrea să voteze nici un credit pentru clădire sau închiriere de localuri pentru judecătoriile rurale.*

❑ Corespondentul „Viitorului" are curajul de a anticipa asupra rezultatului unei anchete, din care *în cel mai bun caz* va reeşi dovada, că el s'a purtat cu nedemnitate într'o afacere gazetărească.

D-sa caută să uzeze de un *echivoc* şi anume că în loc să *fure* ştirile transmise de reprezentantul „Adevărului" prin telefon,—la uşa *cabinei telefonice*, le-a furat de la uşa *camerei telefonice*.

Diferenţa e numai de formă şi nu de adevăr şi d-sa dovedeşte un trist curaj perseverînd în apararea unui abuz pe care l'a comis odată şi 'l agravează numai, cînd uzează de trucuri şi echivocuri.

Din anchetă rezultă că d-sa a abuzat de lipsa de măsură la oficiul nostru telefonic şi că s'a putut strecura pînă la uşa camerei telefonice unde a scos notiţe.

Cît despre afirmarea că însuşi reprezentantul „Adevărului", i-ar fi dat autorizaţia de a se servi de ele, lucru e prea stupid ca să primim aceasta ca o justificare din partea pretinsului gazetar, care ar trebui macar din cînd în cînd să aibă curajul faptelor, sau puţină ruşine,—cînd scrie.

De alt-fel, dacă la anchetă s'ar fi ascultat şi pe d. Lascar Antoniu, s'ar fi putut vedea că chiar a doua zi după telefonarea interviewului ziarului „Adevărul" d. dr. Steurman a comunicat d-lui Lascar Antoniu, cu toate detaliile, furtul comis în împrejurările mai sus expuse de către corespondenţii ziarelor „Viitorul" şi „Universul".

Se va vedea însă adevărul afirmaţiunilor noastre din rezultatul oficial al anchei şi chiar din depunerea *scrisă* a reprezentantului riarului „Adevărul".

❑ D. Vasile Sculi-Logotetides şi-a trimis demisionarea din comitetul de redacţie al *Evenimentului*.

D. Sculi motivează demisia prin faptul că linia de conduită a ziarului nu-i convine.

❑ Procurorul general a plecat de sămbătă în inspecţia unor judecătorii rurale.

❑ *D. Stelian a revenit asupra proiectului de a prelungi limita de vrîstă a primului-president al Curţei de Casaţie.*

In urma acestora d. Scarlat Ferekide se va retrage la pensie la 1 Aprilie, iar prim-president va fi numit d. Bagdat, în locul căruia va fi delegat un alt consilier ca membru în consiliul agricol superior.

D. Stelian a menţinut proectul seu referitor la asimilarea primilor preşidinţi ai tribunalelor cu consilierii de Curte şi a elaborat şi un alt proiect prin care grefierii de la Curţile de Apel vor fi asimilaţi în grad cu judecătorii de şedinţă, iar grefierii de la tribunale cu substituţii.

❑ Lupta în contra sistemului plural în Ungaria se încinge cu furie.

S'a convocat un congres extraordinar la Budapesta pentru 22 Noembrie st. n.

La acest congres vor fi reprezentate toate organizaţiile social-democrate din Ungaria.

Se va hotărî asupra a două puncte: chestia grevei politice în masă şi atitudinea social-democraţilor faţă de noile alegeri.

In acelaş timp partidul naţionalist romîn, se pregăteşte acum de luptă hotărîtoare pentru a împedeca cu orice preţ ca votul plural să devie lege.

❑ Sîmbătă dimineaţă va sosi în localitate întreg consiliul de administraţie al Regiei Monopolului tutunului.

Membrii consiliului vor vizita Universitatea, şcoala Normală „Vasile Lupu", Mitropolia şi Trei-Erarchi.

❑ Sîmbătă 1 Noembrie se va începe la Universitate concursul pentru obţinerea a 4 burse acordate de Academie, din fondul „V. Adamachi".

❑ Senatul Universitar a fost convocat pentru astă-seară la orele 8 şi jumătate.

Tot în astă-seară au fost convocaţi membrii consiliului facultăţei de ştiinţi pentru a se consfătui asupra înfiinţărei şcoalei de farmacie pe lîngă Universitatea din Iaşi.

❑ D. Petru Poni a obţinut un concediu de 2 luni de la Universitate.

In tot timpul absenţei sale va fi suplinit la catedra de chimie de d. N. Costăchescu, doctor în chimie.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar face actualmente preparativele pentru întocmirea proiectului de budget pe exerciţiu, o parte a fondului sanitar a fost lăsată iarăşi pe seama judeţelor. Cu începere însă de la 1 Aprilie 1909, toate budgetele sanitare vor fi alipite de budgetul general al serviciului sanitar, alcătuind fondul sanitar general.

❑ Camera de punere sub acuzare a cercetat şi respins astăzi opoziţia procurorului de Botoşani în contra confirmărei mandatelor de arestare date în contra numiţilor Munteanu şi Oisovici, învinuiţi de atentat la pudoare.

❑ Procurorul Hamangiu a plecat ieri seara la Bucureşti şi astăzi a făcut cerere la Casaţie pentru strămutarea procesului seu de la Iaşi la altă curte.

❑ Astă-zi a sosit la Universitate numirea d-lui Al. A. Brandia, actual secretar al facultăţei de drept, ca secretar general al Universităţei, în locul d-lui A. Cardaş demisionat pentru a 'şi continue studiile în străinatate.

In locul d-lui A. Brandia a fost numit ca secretar al facultăţei juridice d. Dim. S. Antonescu.

❑ O crimă s'a întîmplat eri după amiazi în comuna Brăieşti.

Băetanul Ion St. Ursache, care se afla cu oile la păscut la locul numit „Ciunca" a fost inpuşcat de pîndarul Gh. Rotariu.

Victima a fost transportată la spitalul din Hîrlău, iar criminalul a fost arestat.

Parchetul a orînduit o anchetă.

❑ Aflăm cu părere de reu că prietinul nostru D. Donici, senator şi president al partidului conservator-democrat din Vaslui, se află suferind.

❑ Duminecă 2 Noembrie a. c., va avea loc la Corporaţia „Progresul" din localitate, alegerea comitetului de administraţie, definitiv.

Aceasta e a doua convocare.

Judiciare.—Curtea de Apel, secţia I, s'a pronunţat ieri în importanta speţă dintre casa Apelor din Liège cu comuna Botoşani.

Curtea a dat cîştig de cauză, aproape în toate punctele societăţei din Liège, care va reprimi suma de 200.000 lei ce-i a fost proprită.

— La secţia II a Curţei, s'au terminat ieri pleduaritle în procesul dintre d. Stere din Fălticeni, cu direcţia generală a C. F., pentru daune.

Curtea a amînat pronunţarea decesiei pentru 3 Noembrie, obligînd pe părţi să depună concluzii scrise.

❑ O serie cu totul nouă de sujete, începe Vineri 31 Oct. a. c., la teatrul Cinematografic Pathé Freres (Circul Sidoli). Ea va cuprinde în deosebi două părţi foarte importante. Casa Pathé Fréres organizînd vara aceasta o expediţie în Africa centrală spre a întreprinde o mare vănătoare de animale selbatice, această întreprindere a reuşit pe deplin.

Indrăzneţi vînători francezi întovărăşiţi de indigeni africani, au parcurs ţărmurile Nilului, văile Dinderului şi cele mai întinse selbatice regiuni ale Africei şi au repus o mulţime de hipopotami, crocodili, hiene, tigri etc. Pentru această îndrăzneaţă întreprindere casa Pathé Frereé a debursat suma de 55,000 fr. (vezi l'Illustration din 17 Oct. 1908). Cu programul de Vineri începe această serie şi anume: O vînătoare de vulturi şi păseri răpitoare în Africa centrală.

O altă parte interesantă a programului de Vineri este sujetul: Revoluţia franceză din 1793, Charlotte Corday şi Marat. Totul este reconstituit fidel, costumele, armele, armata, Parisul revoluţionar etc. Urmează apoi o culegere frumoasă de scene comice, sportive etc. Programul de Vineri este unul din cele mai frumoase şi mai interesante din toate văzute până astăzi.

❑ S'a îngăduit d-lui Victor Castano să ţie un curs gratuit de limba franceză la şcoala normală "Vasile Lupu„ din Iaşi

❑ D-ra Elena Malaxa, apreciată ca eminentă studentă a facultăţei noastre de ştiinţi, a obţinut titlul de licenţiată în matematici.

● Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii nostrsunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop; ci să o trimită prin mandat poştal administraţiei ziarului

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

Anunciu

Atragem atenţia D-lor Podgoreni că la ferma MANTA ROŞIE din Iaşi, (Galata) s'a înfiinţat **Pepenerii de viţe americane, holtuite şi selecţionate** de felurite soiuri. Haltoirea este făcută pe viţe din **Algeria**. Rog pe domnii amatori a vizita şi se vor convinge la faţa locului.

Preţurile reduse. De asemenea *facem avantage, în ce priveşte plata. Se vinde şi cu hurta.* A se adresa la d. **Garabet Manea, Str. Carol.**

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 28 Octombrie.

In chestia convenţiei

Bucureşti.—După o telegramă sosită din Viena, delegaţii noştri trebuiau să înceapă eri discuţia în chestia exportului vitelor.

Cum însă guvernul a demisionat, nu se poate şti care va fi atitudinea noului guvern în această chestiune. Din această cauză delegaţii noştri n'au făcut altă-ceva de cît să cerceteze procesele verbale de pînă acum.

După cît se ştie însă, viitorul guvern va fi creştin social şi prin urmare convenţia noastră cu Austro-Ungaria va întîmpina mari dificultăţi.

D. Porumbaru, preşedintele comisiunei delegaţilor pentru convenţie, a avut eri o întrevedere cu baronul d'Aerenthal.

Situaţia prefectului de Mehedinţi

Bucureşti.—Situaţia d-lui Urdăreanu, prefect al judeţului Mehedinţi, e foarte zdruncinată.

Ministrul de interne a cerut d-lui Urdăreanu să ia informaţiuni precise asupra d-lui Ghetcovici, care a luat parte la meetingul din T.-Severin dacă acesta e în adevăr o persoană oficială sau nu.

In caz cînd acesta va fi o persoană oficială, ministrul e hotărît să revoace pe d. Urdăreanu.

Reorganizarea grefelor

Bucureşti.—D. T. Stelian, ministrul de justiţie, a numit o comisiune compusă din d-nii: Manolescu, consilier la Inalta Curte de casaţie, un consilier al curţei de Apel, Cudalbu, prim-preşedinte al tribunalului şi Antonescu, pentru a studia modul de reorganizare a grefelor.

Delegaţi juni turci la Paris

Paris.—D-rul Nazim Bey şi Ahmed Riza, cei doi delegaţi ai comitetului june turc pentru uniune şi progres, au expus azi după amiază comisiunei afacerilor externe ale Camerei, situaţia Turciei, exprimînd dorinţa ca Franţa să unească acţiunea ei cu acţiunea celorlalte puteri şi să favorizeze cu sprijinul ei reformele Turciei tinere.

Trei delegaţi sîrbi au expus apoi situaţia din Serbia, expunînd speranţa că Europa va apara pe Sîrbi.

Politica în Maroc

Paris.—După o depeşă particulară din Fez, consul german Wassel, a sfătuit pe Sultanul Mulay Hafid să adere la condiţiile ce i se impun, pentru că ele nu sunt grele.

Mulay Hatid a exprimat sepranţa că Franţa văzînd că Sultanul a păstrat în jurul său aproape pe toţi miniştrii lui Abdul Azis, se va convinge că Mulay Hafid voeşte să urmeze aceiaşi politică ca şi predecesorul şi că voeşte să dea Europei garanţia sincerităţei sentimentelor sale.

Aniversarea Regelui Eduard

Belgrad.—Cu ocazia aniversărei Regelui Eduard, felicitări au fost transmise în numele Regelui şi guvernului, ministrului Angliei.

Parlamentul turcesc

Constantinopol.—Ziarele turceşti, spun că deschiderea parlamentului va avea loc la 28 Noembrie.

Tratative turco-bulgare

Constantinopol.—Asi după amiazi a avut loc a şeasa şedinţă a delegaţilor turco-bulgari.

Directorul căilor ferate orientale. d. Gross, a declarat că e gata a negocia direct cu Bulgaria, fără intermediarul Porţei.

Mişcare diplomatică

Berlin.—„Norddeutsche Allgemeine Zeitung" află că ministrul Germaniei la Lisabona Contele Tattenbach a fost numit ca succesor al ambasadorului Radowin din Madrid, trecut la pensie. Ministrul la Belgrad, principele Ratibor a fost numit ministru la Lisabona. Ministrul la Rio de Janeiro, d. de Reichenau a fost numit ministru la Belgrad, iar în locul acestuia trece ministrul de la Atena Contele Arcovallay. Ministrul din Mexic baronul Wangenheim a fost numit la Atena; consulul general la New-York d. Buenz a fost numit la Mexic. Agentul diplomatic la Cairo, Contele Bernsdorff a fost desemnat ca ambasador la Washington.

Presa engleză şi Prinţul Gheorghe al Serbiei

Londra.— Ziarul „Times" zice că principele moştenitor al Serbiei şi-a însemnat înapoierea în Belgrad printr'un discurs cu totul violent şi imprudent, de natură a cauza guvernului sîrb mari dificultăţi. Chiar dacă n'ar fi urmat de consecinţe mai serioase, discursul rostit de principe încurcă puterile cari ar fi dorit sincer să obţină oare-cari satisfacţiuni pentru Serbia. Am fi surprinşi dacă această manifestare a principelui nu ar fi dezaprobată la Petersburg.

Tulburări

Buda-Pesta. — Partidul democrat socialist a organizat astă-seară o manifestaţie în contra proectului de lege electorală, care trebue să fie depus la Cameră Mercuri. Poliţia intervenind, ciocniri au avut loc. La orele 10 seara ordinea a fost restabilită. Cîţi-va manifestanţi au fost răniţi.

Patriachul şi averile bisericeşti din România

Constantinopol.—După „Proodos" patriachatul de acord cu patriachatul din Ierusalim va trimeti conferenţii puterilor un memoriu în chestia averilor bisericeşti din România.

Delegaţia musulmană din Bosnia

Viena.—Imparatul a primit azi după amiazi, deputaţiunea musulmanilor din Bosnia şi Herţegovina şi consiliul comunal. D. Sakevo, primarul din Sarajevo s'a adresat Imparatului în numele deputaţiunei musulmane, exprimînd lealitatea ei devotată şi dragostea firească şi zicînd apoi: în momentul cînd existenţa noastră a fost serios ameninţată, armata glorioasă a M. V. ne-a adus un element, asigurîndu-ne toate drepturile noastre religioase şi civile sub administraţiunea înţeleaptă şi dreaptă a M. V. Musulmanii s'au putut desvolta atuncia cultural şi materialiceşte în linişte şi siguranţă.

Credinţa noastră, avutul nostru cărora datorim poziţiunea noastră în ţară au fost aparate şi asigurate.

Suntem adînc convinşi că avutul nostru cel mai sfînt şi cel mai înalt va fi păzit tot astfel şi pe viitor. Oratorul a exprimat dorinţa consolidărei dreptului de proprietate a musulmanilor prin legi positive şi crearea unei autonomii confesionale musulmane, garantînd propăşirea culturală şi confesională pe viitor.

Imparatul a răspuns: am primit cu satisfacţiune expresiunea devotamentului plin de încredere al islamiţilor din Bosnia şi Herţogovina. Am ferma voinţă de a garanta deplina libertate şi egalitate a tuturor confesiunilor trăind în Bosnia şi Herţogovina şi deci şi a confesiunei islamite care formează un element atît de eminent al populaţiunii acestor provincii.

Discursul Imparatului a fost primit cu entuziaste strigăte de „Zivio".

Călătoria contelui Turino

Roma.—Contele de Turino, însoţit de marchizul Bolarelli, se va îmbarca astăseară la Neapole, spre a merge în Africa unde va face o călătorie de 2 ani de zile.

După „Giornale d'Italia" contele de Turino va debarca la Mambesu, va străbate regiunea lacurilor şi a Congului, sosind la Banana, unde se va îmbarca din nou, mergînd la Capul Bunei Speranţe. Aci îşi va relua călătoria, străbătînd Africa până la izvoarele Nilului şi Egipt.

NOUL SALON DE MODE

Nineta Georgescu

Iaşi, Strada Sculescu No. 1

Confecţionează cele mai drăguţe Pălării pentru Doamne şi Domnişoare

Noutăţi pentru sezonul de iarnă

Primeşte comande şi reparaţiuni cu preţuri convenabile.

O frumoasă amintire

puteţi avea

fotografiindu-vă numai la

Fotografia Artistică WEISS

IAŞI—PIAŢA UNIREI

5 LEI, 12 FOTOGRAFII MIGNION

ANUNCIU

Subsemnatul căpit. Mihail Petraş, Pensionar, domiciliat în oraşul Tecuci, aduc la cunoştinţa generală, că am revocat procura şi împuternicirea scrisă sau verbală, ce am dat soţiei mele Ecaterina M. Petraş, din oraşul Iaşi str. Butu 2, interzicîndu-i dreptul de a mai lucra pentru mine şi a mai încasa în numele meu ori-ce sumi de bani ce mi s'ar fi datorînd în baza a ori-ce fel de titlu precum şi în baza actului dotal al moşiei Poeneşti din comuna Poeneşti judeţul Vaslui arendată d-lui Gavril Munteanu, revocare care am adus-o la cunoştinţa numitei prin Notificaţiunea No. 281 a Corpului de Portărei Trib. Tecuci.

Prin urmare ori-ce plăţi făcute de astăzi înainte în mînele numitei Doamne le voi considera nevalabile.

1908, Octombrie 15

Căpit. Mihai Petraş

HIRSCH-IASI

— Cassa de incredere —

IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI

CEL MAI MARE DEPOZIT

al renumitelor

LAMPI

PENTRU ELECTRICITATE

cu preţurile originale ale fabricilor

tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.

MARE ASORTIMENT DE

COVOARE

cu metru şi cu bucata

MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.

BEŢE pentru perdele de **BRONZ** frumoase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).

Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mabune şi frumoase şi nu este absolut nei voie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.

PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI

de ultimele noutăţi

NOU! NOU!

Sticlele „Isometrop"

Cea mai clară vedere, experimentată cu razele *Roentgen*. Premiată de toate academiile oculistice.

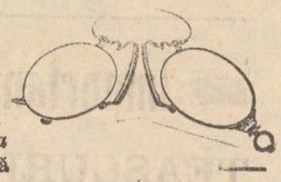

Asigură **conservarea ochiului,** evită fluorescenţa şi *măreşte vederea*

Se incadrează a ori ce formă de ochelari; montările cele mai noui şi mai sistematice.

Singurul depozit la

Magazinul de optică **W. FISCHER**

IAŞI, Strada Lăpuşneanu 30

Mare depozit de Binocle "Flamarion"

DoctorulL.P OPPER

S'a mutat Strada Alexandri 3

(Casele Hălăceanu)

ADUC la cunoştinţa comercianţilor de băuturi spirtoase, că le pot procura rachiu de perje (ţuică) de ori-ce tărie, de la 40—75 grade, rachiu de tescovină, de drojdii şi de vin (cogniac), provenite din fabrica mea situată în comuna Costuleni jud. Iaşi.

A se adresa în Iaşi, stradela Albă No. la *Maiorul Radu Dimitrescu.*

ATENŢIUNE

Aducem la cunoştinţa Onor. Public că de la **22 OCTOMBRIE** a. c. am luat asupra noastră

Berăria „ZIMBRU"

— Piaţa Unirei —

Tot odată am instalat o **BUCATARIE SISTEMATICA** cu un personal special unde se vor găsi **MINCARI CALDE** şi **RECI** la ori ce oră atît ziua şi noaptea cu **PREŢURI FOARTE EFTINE.**

Primesc abonamente, serviciu prompt şi conştiincios.

Cu această ocazie am instalat un serviciu special de

APERITIVE

zilnic proaspete şi de calitate superioară.

Cu stimă

Pachiţescu şi Mihailescu

CONST. JORNESCU

AVOCAT

— Strada Carp No. 5 —

ULTIMELE NOUTAŢI

In lenajuri, mătăsuri şi catifele

au sosit la Magasinul

A. M. DIAMAND

AGENŢI CaPABILI

se caută pretutindeni imediat
pentru articol briliant
PROVIZIONOL SE ACORDA IMEDIAT

Ofertele francate se vor adresa sub cifra „**A. L. 2500**“ Agenţiei de publicitate Carol Schulder et Comp. Bucureşti, Str. Karageorgevici, 18.

Căsătorie doreşte fiica unui proprietar de moşie, în vrîstă de 21 ani şi care are **120.000 mărci** avere. In afară de aceasta mai sunt înscrise **mai multe sute doamne** şi tot deauna la îndemînă ceva potrivit pentru fie-care. Domni (chiar şi fără avere) să se adreseze lui

L. SCHLESINGER, Berlin 18

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lncruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice „*Hercules*“ şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI

universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente Accesorii* şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă

Renumitele sobe belgiane „**GODIN**“.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţuriile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care VINERI
Sâmbătă şi Duminecă
CINEMATOGRAF
Pathe Freres -- Paris
— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Vineri

Preţuri populare

In fie-care Duminecă la 3 ore ziua
MATINEU
cu preţuri reduse la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti*, pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 1.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA“
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
JOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au întîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea
de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembrie 1908

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz întreg	24—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi .—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Primăriei No. 30 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 572 IAŞI Joi 30 Octombre 1908

Partid de dezordine

Hotărît,— s'au întors lucrurile pe dos.

Ştiam pînă acum, că ori de cîte ori opoziţia credea că poate răsturna cu un moment mai devreme guvernul, nu ezită de a se deda şi la oare cari manifestaţiuni de stradă, cu caracter turbulent.

Partidul liberal în deosebi are la activul său numeroase acte de dezordine, săvîrşite pe timpul guvernării conservatoare.

Dar ca însuşi guvernul să organizeze mişcări turbulente pentru a-şi provoca retragerea sa de la putere, asta n'am mai văzut-o pînă azi.

Ne-a fost dat însă să asistăm şi la asemenea acte din partea guvernului condus realminte de d. Ionel Brăteanu, pentru a ne încredinţa în mod desăvîrşit de spiritul de complectă anarhie de care este dominat partidul liberal.

Cele petrecute Duminică la Craiova cu ocazia meetingului naţional organizat de liberali, în chestia politicei noastre externe, întrece în această privinţă orice închipuire.

S'au pronunţat de la tribună discursuri foarte violente în potriva Austriei, de către dr. Mateescu şeful partidului liberal şi deputat precum şi de alţi membri ai parlamentului liberal—ca d. Chiţu, Vrăbiescu, Romanescu etc., toţi liberali încercaţi şi cu destulă experienţă politică.

Dar nu de tonul violent al acestor cuvîntări voim să ne ocupăm.

Căci ori cît de războinice ar fi fost ele, rămîneau platonice, cît timp nu s'ar fi tradus în fapte.

Dar mulţimea iritată de discursurile fără măsură ale căpiteniilor liberale, a găsit cu cale să iasă în strade, să se organizeze în manifestaţie sgomotoasă şi să meargă la consulatul Austro-Ungar pentru a'l ataca.

Armata a fost nevoită să intervie şi cu baionetele să ţină piept mulţimei înfuriate. A trebuit să se facă uz şi de arme, şi numai după ce au fost rănite numeroase persoane, mulţimea a putut fi împrăştiată.

De sigur că lucrul a fost pregătit de mai înainte, căci nu ne putem închipui altfel ce rost avea paza armată la consulatul Austro-Ungar, şi pentru ce nici unul din oratorii liberali cari s'au perindat la tribună n'au socotit necesar să îndemne mulţimea, ca după întrunire să se risipească în linişte pe străzi.

Şi iarăşi este imposibil de admis ca însuşi şeful partidului liberal care se afla în capul organizatorilor acestui meeting, să nu fi fost pus în cunoştinţă de cele ce aveau să se întîmple după întrunire, pentru ca să poată cu concursul tuturor prietenilor săi, împedica orice mişcare turbulentă pe strade.

Adevărul e însă că partidul liberal s'a încredinţat că nu mai poate merge înainte şi pentru a-şi grăbi retragerea, organizează mişcări violente de natura celor ce am văzut la Craiova.

Şi nu numai atît—dar partidul liberal crede că a găsit platforma chiar de luptă opoziţionistă pe care să combată viitorul guvern, care îi va succeda.

De altfel nici nu mai avem la ce să ne aşteptăm de la acest partid care personifică astăzi în chip absolut dezordinea şi anarhia în ţara noastră.

Căci prin dezordine liberalii au venit la putere în primăvara anului 1907, cînd ţara întreagă ardea de focul revoltelor ţărăneşti de origina cărora—liberalii nu erau străini.

rin dezordine au guvernat ţara timp de 18 luni, răspîndind în toate clasele sociale grija şi nelinişteа adîncă.

Şi prin dezordine se retrag de la putere, provocînd periculoase mişcări de stradă de natură a vîră ţara într'un foc tot aşa de grav ca şi cel de acum un an şi jumătate.

Şi prin dezordine se pregătesc să combată pe cei ce le vor lua succesiunea la guvern, pe o chestie politică destul de delicată şi cu consecinţe destul de triste pentru statul nostru.

Evoluţie a contrario

In conferenţa ce a ţinut-o „Liga conservatoare" d. Nicu Filipescu, care de cît-va timp şi-a luat aerul de teoretician al partidului carpist, a combătut cu soliditatea-i obicinuită intervenţionizmul exagerat **al liberalilor, pronunţîndu-se, în numele partidului conservator, pentru cea mai desăvîrşita** libertate **în producţiune.**

Este curios, nu-i aşa, fenomenul acesta, care numai în ţara romînească se poate întîmpla? Conservatorii reacţionari îşi însuşesc liberalizmul; iar liberalii practică conservatizmul. Şi totuşi o explicaţie pentru acest curios fenomen trebue să fie. Şi unde am putea găsi explicaţiunea aceasta, dacă nu în starea de dezorientare şi de anarhie a celor două partide, cari, în urma evenimentelor politice de curînd petrecute, şi-au perdut cu totul capul, şi nu mai ştiu ce îndrumare să dea acţiunilor lor.

Şi ast-fel, am ajuns să avem un partid liberal, care practică conservatizmul, şi un partid conservator, care profesează liberalizmul cadrează cu păstrarea sfintelor şi tradiţionalelor privilegii de clasă.

Extremele absurde şi primejdioase în cari au căzut cele doue partide, evidenţiază anarhia intelectuală şi sufletească ce le domină.

Sa se ştie.

CHESTII ŞCOLARE

Seminarii şi şcoli normale

Aceste 2 şcoli au foarte multe puncte comune. De şi prin lege elevii acestor şcoli se recrutează din fii de romîni, de fapt majoritatea elevilor din Seminarii şi Şcoli normale sînt fii de săteni.

De ce? Cariera modestă de preot şi de învăţător nu e căutată pentru familiile de orăşeni, cari dacă nu reuşesc să-şi educă copiii pentru diplomaţie, cel puţin dau navală la carierele liberale.

Alt punct comun e că şi preuţii şi învăţătorii vor sluji mai mult la ţară, formînd o armată de peste 10.000 de inşi, puşi în serviciul statului pentru săteni.

Cu toate acestea o mare deosebire e în organizarea acestor 2 şcoale. Şcolile normale formează un tot organic, căci cuprind în ele şi cultura generală şi cea specială a carierii de învăţător.

Seminarul din contra e o verigă din cultura generală, treapta de trecut la Teologie, cum liceul e treaptă de trecut la Universitate.

Cu toate că s'a căutat a se da seminarului însuşirea unui tot organic, gata de a servi pentru biserica rurală, cultura ce se dă la Seminar e prea mult pentru nevoile populaţiunii rurale şi prea mult pentru modesta carieră de preot de mir, dar socotindu-se ca o treaptă la teologie trebue să se dea atîtea cunoştinţe literare cîte comportă cultura teologică înaltă.

Seminarele diferă din acest punct de vedere de şcolile normale, prezentînd o superioritate vădită ca cultură clasică literară.

Teologia cere neapărat cunoaşterea limbelor *latină*, *greacă* şi *ebraică*, iar cunoaşterea limbilor moderne complectează această cultură literară, foarte multe opere de samă fiind scrise în aceste 2 limbi.

Pentru profesiunea de ritual bisericesc rural, pentru răspîndirea cuvîntului Evangheliei la cei rurali şi pentru practica aghezmatarului la nevoile zilnice ale parohienilor netăgăduit că Seminarul de azi oferă un plus de cunoştinţi, de care prea puţin va face uz în cariera sa de preut rural.

De cît utilitatea acestor cunoştinţi priveşte veriga studiilor teologice de mai apoi şi rădicarea nivelului culturii preutului ortodox.

Din acest punct de vedere protestăm contra ori cărei ştirbiri s'ar aduce integrităţii învăţămîntului umanitar în Seminarii, cum de pildă s'a făcut cu scoaterea limbei franceze pentru motive ridicule şi puerile.

Miraţi însă sîntem de mentalitatea celor de la centru, că pe cînd la seminarii scot ostentativ limba franceză, la şcolile normale o îngădue facultativ.

Noi credem că a sosit vremea ca să se rîdice nivelul culturii în şcolile normale. Să se dea cultura pedagogică pe o complectă cultură literară, şceala normală reprezentînd un *liceu modern*, gata de a deschide porţile universităţii cel puţin la facultatea filosofică şi pedagogică, pentru a nu ne trezi cu un corp didactic primar urban peste cîţiva ani cu o cultură prea cu mult inferioară mediului în care ei vor avea a profesa, institutorii fiind numai simpli învăţători înaintaţi pe loc.

Dacă Seminarul e un liceu clasic plus ştiinţele teologice; şcolile normale trebue să fie un liceu *modern* plus ştiinţile pedagogice unite cu practica pedagogică.

***

„Zeitatea cu ochii deschişi"

Doi amoreji: d-lui Iorga i place d. N. Filipescu şi vice-versa. Doi amoreji cu apucături la fel, numai cu poziţiuni diferite: d. Iorga este un anarhist în propria şi minuscula sa grupare, d. Filipescu este anarchist în partidul d-lui Carp.

Că amorejii se iubesc se ştia de mult. In coloanele *Epocei* s'au tipărit, nu o dată, bezele pentru *Neamul Romînesc*. In acţiunea desperată a d-lui Iorga s'a recunoscut, iarăşi nu o dată, mîna de fer topit a d-lui Filipescu.

Acum relaţiunile dintre cele două caractere la fel şi temperamente la fel, au ajuns publice. Partea, care a fost mai sentimentală şi care a isbucnit prima, a fost d. Iorga. Intr'un avînt de dragoste iresistibilă, provocat de încercarea d-lui Filipescu de a face propagandă conservatoare, d. Iorga scrie despre patronul nouei „Ligi" :... „d. Filipescu este singurul care se mişcă, poate şi ştie să se mişte în „sanhedrinul de zeităţi de marmură care presidează partidul conservator"; singurul care nu poate sta pe soclu cu ochii morţi...

D. Iorga afirmă deci, poate fără să voiască, că d. Filipescu „zeitate de marmură", este o vechie cunoştiinţă a sa, de vreme ce ştie că singurul care se mişcă şi ştie să se mişte este d. Filipescu.

Am avea de făcut—între paranteze—observaţia banală că sanhedrinul, în antichitate, fusese consiliul suprem al evreilor şi am putea întreba, fireşte, de ce l'a vărît Iorga pe Filipescu între evrei...

Dar dacă-i place aşa mult d. Filipescu, care nu stă pe soclu cu ochii morţi—nu-i place şi „Liga" d-lui Filipescu, pe care d. Iorga, în fraze mistice, o face de două parale.

D-lui Iorga i place numai d. Filipescu zeitate cu ochii deschişi, aflător în sanhedrinul conservator. Aşa îl iubeşte, că, de teamă că „Liga" îi va absorbi prea multă vreme, numeşte această „Ligă" o „apucătură", spune că d. Filipescu, în discursul seu inaugural, a „cîntat libertatea" pe care „d-sa o ţine în birou".

Dar în afară de „Ligă", d. Filipescu este singurul care se mişcă, este o zeitate de marmoră care nu poate sta pe soclu cu ochii morţi, ci—aci cităm tot pe Iorga, despre Filipescu—„ci iesă pînă 'n porticul unde umblă aerul mai liber şi coboară chiar treptele pînă la vulgul—popor"...

D. Filipescu este deci un mare democrat. După ce nu doarme cu ochii închişi, merge pînă acolo unde aerul „umblă" mai liber şi se coboară pînă la vulg.

D. Iorga iubeşte pe d. Filipescu. Dar fără de „Ligă«.

D. Filipescu iubeşte şi pe d. Iorga şi „Liga": cu unul şi cu cealaltă caută să dee lovituri anarhice.

CATE-VA NOTE

In partidul conservator din Neamţ s'a înscris un doctor. Faptul este salutat cu mare entusiasm de ziarele carpiste: „avem fericirea, scriu ele, să putem prenumăra printre ai noştri, la Piatra-N., pe d. dr. Pelissier, celebrul diagnostician".

Succesul este mare. In partidul asanărei moravurilor din Neamţ era nevoe mare de un medic. Căci acolo dacă se respectă proverbul ce glăseşte: „Corbu la Corbu nu'şi scoate ochii"—apoi s'a ivit un alt proverb păsăresc-animalic: „Corbu cu Corbu şi cu Şoarec"—scot arbori.

Maladia ie silvică şi ar putea deveni, dacă justiţia ar fi chemată să se pronunţe, silnică.

Dar pînă va jurisprudenţa judecata asupra epidemiei zoologice de la Piatra, era nevoe, fireşte, de un expert medical.

Corbi şi Şoareci, era mai chemat un veterinar să se pronunţe. Dar la nevoe mare s'a recurs şi la un doctor în medicină şi de aceia cu atîta entuziasm este salutată întrarea în partid a d-rului Pelissier.

Ce va diagnostica doctorul? Bolnavii de la Neamţ prezintă următoarele simptome: ei fac parte din partidul Cinstei şi au ca deviză hotărîtă fatalul No. 5. Deviza s'a dublat chiar: în pădurile statului din Neamţ ei au făcut cu No. 10—căci erau grăbiţi.

La condica penală epidemia aceasta se numeşte delict silvic.

Cum se numeşte delictul acesta în medicină?

D. dr. Pelissier va diagnostica.

OAMENI ŞI LUCRURI

Psihologie gazetărească

Pentru cineva care iubeşte ziaristica şi oficiază—din dragostea pentru artă—în templul ei nu poate fi ceva mai penibil decît să vadă pe un ziarist expus la meritate atacuri prin faptul că-şi reneagă ori îşi coboară demnitatea profesională—arătînd lipsă de curagiu tocmai cînd îi se cere să aibă mai mult.

Gazetăria în înţelesul cel mare al cuvîntului reflectă viaţa socială în cele mai complexe forme ale ei, ea nu este o manifestare simplă, o formulă aritmetică ori geometrică; nu este un şes arid, fără spini şi sterp de flori. De aceea nu-i de mirat că elementul frequent şi necesar în cariera publicistică este aventura, este îndrăzneala, este iuţeala, este surpriza şi nimeni n'a făcut încă ziarismului ca atare o acuzare din semeţia şi din curagiul cu care lucrează, din mijloacele hazardate prin care ştie să-şi procure anumite informaţiuni, rivalizînd în actualitate, în inedit, în senzaţional. Căci pe aceste terenuri — de mult s'a admis că sunt libere ziarele moderne să-şi culeagă succesele şi laurii.

Nimeni nu mai întreabă astă-zi pe un ziarist în ce mod şi-a procurat anumite ştiri înaintea tuturor şi acei cari cunosc de aproape o redacţie de ziar modern ştiu bine la cîte surprinderi—plăcute ori neplăcute, e indeferent—dă loc fiece număr de gazetă cînd dă la iveală anumite fapte, dosare, convorbiri, reflecţii de care „toată lumea" se miră cum de au ajuns la urechea ziaristului, cum de a putut el să dea peste dînsele. Gazetarul e gata să înfrunte observaţii, admonestări, să fie moralizat de cei „cuminţi" — dar el are conştiinţa liniştită, a procurat ziarului său ce a vrut să-i procure şi aci se încheie datoria lui, misiunea şi morala lui. In ţările mari lumea s'a deprins de mult cu aceste fapte şi nimeni n'a împedecat, n'a putut doară împiedeca, pe ziarişti să ştie tot şi toate şi să le publice.

Posteritatea admiră şi astăzi pe un de Blowitz pentru ingeniositatea miraculoasă cu care ştia să-şi procure ştirile senzaţionale în momente istorice şi nimeni nu i-a făcut vre-o vină din mijloacele de care uza ori abuza.

Dacă pe seama unui particular îşi poate îngădui ziaristul ori-ce încercare spre folosul gazetei *sale*, poate oare să facă acelaşi lucru pe seama unui reprezentant al presei, al unui alt ziar, bună oară al unui rival, al unui adversar? Desigur că da. Abilitatea nu cunoaşte margini şi reporterul care s'ar urca pe un acoperămînt ori ar asculta la uşă, ori ar surprinde te miri unde pe un ziarist şi ar afla de la el noutăţi pe care la rîndul lui acesta le-a aflat cum s'a priceput mai bine nu şi-a călcat încă datoria; a fost numai ingenios.

Dar cînd, pus în situaţie a mărturisi, el se ruşinează a spune adevărul şi susţine morţiş că publicistul în chestiune i-a dat de bună voie ori de conivenţă ştirile, dovedeşte că n'a priceput pînă unde merge libertatea ziaristului şi de unde ea începe a degenera în abuz şi în lipsă de demnitate profesională. A fi abil nu însemnează a nu avea scrupule.

Rodion.

Teatrul lui Sardou

Literatura dramatică franceză a perdut zilele aceste pe cel mai strălucit reprezentant al ei, pe Victorien Sardou, autorul fecund, meşterul fără pereche, tecnicianul admirabil în „construirea" pieselor de teatru.

Victorien Sardou a tronat zeci şi zeci de ani ca un suveran al teatrului francez. După Alexandre Dumas fils nu credem să fi existat în literatura scenei franceze un artist mai fin şi mai îndemînatec şi un autor mai adeseori jucat ca Sardou.

Fecunditatea lui a fost şi va rămînea proverbială. Inceputul carierei lui a fost anevoios şi nu fără spini a fost şi triumful lui deplin. Cînd toată lumea recunoscuse imensul lui talent, criticii şi criticastrii se agăţară de defectul... fecundităţii lui. Ba, n'au lipsit adeseori şi invinuirile de imitaţiune sau de plagiat. Sardou s'a apărat cu succes şi cu spirit de aceste acuzări în scrierea sa „Mes plagiats".

Nu chiar de la primele lucrări a fost consacrat marele lui talent de dramaturg. Tinereţea lui a avut grele lupte şi numeroase încercări dramatice i-au fost repuzate, pînă cînd reputaţia fu definitiv fixată şi merse crescînd în afară de ori-ce contestare.

*

De la „Pattes de mouche" încolo nu urmă decît o serie tot mai deasă de izbînzi, şi iată-l pe Sardou celebru. Parisului deci îi fu dat, în scurt timp, să asiste la un şir aproape neîntrerupt de lucrări noui, ca „Monsieur Garat", „Femeile tari", „Piccolino", „Intimii noştri".

Uneori cenzura napoleonică se turbura de scenele prea puternice, de personalităţile cari erau în joc; dar Sardou ştia să convingă chiar şi pe cenzori: „e un ademenitor!", zicea el despre toţi. Odată un cunoscut personaj,—cu al cărui nume Sardou s'apucase să boteze pe un nătărău dintr'o comedie,—văzîndu-se astfel ridiculizat, vroia cu orice preţ să-şi răzbune: se duce deci la teatru şi ascultă piesa pînă la sfîrşit, dar se prăpădeşte de rîs, se întoarce acasă voios şi... renunţă la ori-ce răzbunare.

Se succed apoi rînd pe rînd—uneori chiar cîte două într'acelaş an—atîtea şi atîtea comedii şi drame, ce se ţin lanţ unele după altele: „la Papillonne", care cade, dar îşi reia avîntul; „Perla neagră", „les Près Saint-Gervais", „Diavolii negri" ari dobîndesc autorului crucea „Legiunii de onoare", „le Degel", „Don Quichotte", „Merele vecinului", „Familia Benoiton", „Celibatarii", „Casa nouă", „Nos braves vignerons", „Séraphine", „Patrie", „Fernanda", „Rabagas", care stărni certuri, lueluri, furtuni, „Unchiul Sam"; „Ferréol" „Ura", „Dora", Burghezii din Pont-Arcy", „Andreina", „Daniel Rochat", „Să divorţăm!", „Odetta", „Fedora", „Thèodora", care făcu pe Sarcey să exclame: „ne dă şi marionete!", „La Tosca", „Cleopatra..."

In cei din urmă ani ai săi Sardou, încoronat de glorie şi îmbogăţit, prefera genul istoric. Incepu cu „Thermidor", marea dramă a crizei suferită de revoluţie, atunci cînd teroarea rostogolise capetele cele mai nobile. După dînsa, scrise acea gingaşă şi vioaie „Madame Sans-Gêne" care, interpretată în Franţa şi în străinătate de către reginele scenei pariziane obţinu atît de sgomotos şi neschimbat succes: apoi „Pamela", „La Sorcière", jucată acum cîţi-va ani pe scena romînă de divina Sarah Bernhardt; iar acum în urmă „Mirabeau", în care pune în pervaz de lumină un punct tăinuit din vieaţa marelui tribun: amorul lui presupus către Maria-Antonietta.

Din aceste nenumărate creaţii, în cari se găsesc reprezentate toate genurile vodevilului şi ale dramei, de la comedia burgheză pînă la feerie şi de la aceasta pînă la sfăşietoarea tragedie a sufletelor nu toate vor fi nemuritoare: multe din ele nu se mai joacă de mai bine de vre-o zece ani; dar punerea lor în uitare serveşte mai mult ca să mărească—zice un critic—gloria autorului lor, decît ca s'o întunece.

In acele lucrări însă, cari cu toată schimbarea mediului de traiu, cu toată e-

Cumparaţi Bilete pentru Loteria 4 Clasa VI a Regatului Romîn

Cu tragerea de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembre 1908

de la Noua şi Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAŞI (Piaţa Unirei)

Dacă voiţi să fiţi CONŞTIINCIOS servit la toate clasele şi să primiţi plata cîştigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat şi până acum.

Un Loz întreg Lei 160,-0 jumatate loz Lei 80 - Un sfert de loz Lei 40 Una optime lei 20.

voluţia ideilor şi a societăţii, încă mai pot fi reprezentate în ziua de azi, cîtă dibăcie şi cît spirit nu întîlnim, cîtă agerime în studierea şi zugrăvirea moravurilor!

Sardou izbuti să'şi creeze o metodă, o reţetă, care să nu dea greş: el îşi propuse de a sili publicul ca să'l asculte, încătuşîndu-l, biruindu-l, prin situaţiile cele mai îndrăzneţe, prin efectele de scenă cele mai puternice, prin contopirea chibzuită a adevărului chiar cu imposibilul. In multe din operele sale apoi, ştia cu o trăsătură sigură să zugrăvească chiar şi figuri contemporane cu dînsul: de aci sgomotul stîrnit în jurul unora din ele, în cari adesea păreau a fi întrupate, şi deci expuse la critica şi la batjocura publică, personaje în viaţă sau organizaţii existente în acel moment.

După cum în 1853 Cartierul Latin se crezuse atins în „Taverna studenţilor", tot aşa şi în „Nos braves vignerons" se crezură lusaţi peste picior sătenii din Marly le Roi, care începură să strige şi nu încetară de a protesta, până cînd nu se convinseseră că era vorba de confraţii lor din Bougival. In „Maison neuve" cenzura găsi că Sardou voia să atace imperiul; iar în „La dévote Séraphine", evlavia împăratului. Dar apoi în Rabagas? Se pretindea că voise să reprezinte pe Gambetta, aluziile părînd într'adevăr foarte limpezi.

La teatrul Vaudeville din Paris, cea dintâiu reprezentaţie fu sgomotoasă; cenzura republicană protestă, dar din fericire celelalte reprezentaţii putură urma fără nuoi incidente. „Thermidor" semnă o nouă bătălie: această dramă provocă adevărate pugilate, chiar în teatru, şi fu oprită de guvern d'a se mai reprezenta în Franţa; piesa însă continuă să fie jucată la Bruxelles, unde fu slăvită până la cer.

*

„Sarah Bernhard" a jucat cele mai multe piese ale lui Sardou. In repertoriul turneului actual al marei artiste Sardou e de asemenea foarte bine reprezentat. Cele două piese anunţate la Iaşi «La Tosca» şi «La Sorcière" sunt amîndouă de Victorien Sardou.

MIŞCARE INTELECTUALA

Chestii şcolare

IV

Care din limbele străine moderne ne sunt necesare?

Dacă scopul pentru care învăţăm o limbă străină este între altele şi a ne folosi de munca depusă în viaţa noastră de toate zile, atuncia e evident ca numai acele limbi trebue să învăţăm, care pot să ne fie de un folos oare care şi în viaţa practică. Din cele *patru* limbi, ce se predau acuma în şcoalele noastre limba *franceză* şi limba *germană* cu folos se ţin în primul loc şi despre ele nu încape nici o discuţie, nu e acelaş lucru şi cu limba *engleză* şi limba *italiană*. Aceste două din urmă—pare-mi-se nu sunt de o necesitate evidentă—ne aflîndu-ne în contact direct nici cu *Anglia* nici cu *Italia*. In locul limbei engleze ar fi mult mai bine din mai multe motive să se predee în *anumite şcoli* o limbă slavă, de pildă în şcoalele *militare* şi în *seminariile*.

Suntem înconjuraţi de *oceanul slav* şi vrînd nevrînd suntem obligaţi să venim cu dînsul în contact şi ne vom feri mult mai lesne în acest contact cunoscînd o limbă slavonă. Cîţi din intelectuali şi chiar din oameni politici ai Regatului nostru cunosc astăzi o limbă slavă? Poate nici cîte degete sînt într'o mînă.

Apoi militarii noştri ar putea urmări mai lesnicios *mişcările* şi *tendinţele* oceanului slav cunoscînd o limbă slavă, iar seminariştii noştri ar găsi nu nesecat izvor de cunoştinţi teologice şi religioase ortodoxe în literatura religioasă slavonă. S'ar putea însă obiecta—şi cu drept cuvînt—că în seminariile noastre predîndu-se limba *grecă*, izvorul şi origina literaturei ortodoxe bisericeşti, seminariştii noştri n'ar avea nevoe de o limbă slavă, şi objecţiunea aceasta ar fi foarte la locul ei—dacă învăţămîntul limbei greceşti în seminariile noastre ar fi pe o scară întinsă aşa încît absolvenţii acestor şcoli religioase să fie în stare să se adape *direct* din originalele sfinţilor părinţi şi a marilor autori ortodoxi bisericeşti. Dar limba greacă fiind extrem de grea şi mai ales cu *metoda* cu care se preda—ca o limbă *moartă*—aduce puţine foloase absolvenţilor seminariilor noştri, cel puţin n'am văzut pînă acuma vre un tînăr seminarist traducînd în romîneşte din opererele vre unui sfînt părinte, sau autor bisericesc, sau *localizînd* vre o scriere religioasă în limba romînă, deşi literatura noastră bisericească simte de asemene traduceri mare nevoe. Negreşit metodul predărei limbei greceşti în seminariile trebue abandonat, în aceste şcoli limba greacă trebue să fie predată mult mai *în extenso* şi în combinaţie cu l. şi literatura *bizantina* şi *moderna*, ca o limbă *vie* iar nici de cum ca o limbă *moartă*. Dar despre folosul limbelor *clasice* şi metodul predărei lor mă voi ocupa într'un alt articol. **Prof. Dr. N. G. Dossios.**

Litere-Ştiinţe-Arte

Cei mai cetiţi. — Avem acum — după multă trecere de vreme — autori cetiţi. Avem chiar unii foarte cetiţi şi nu de mult s'a vorbit în presă despre „cei mai cetiţi" dintre scriitorii noştri. E un uz răspîndit de a se întreba din cînd în cînd lumea cetitoare care-i sunt autorii favoriţi şi e bun obiceiu care se practică aiurea pe o scară largă.

O revistă italiană din Lugano „Le Coenubium" s'a adresat nu unor simpli cetitori, ci unui număr de scriitori cunoscuţi din diferite ţări cerîndu-le numele autorilor şi operelor la care ţin mai mult. Rezultatul anchetei a fost următorul după numărul sufragiilor intrunite. S'au ales 40 de scriitori favoriţi în ordinea următoare:

Dante, Shakespeare, Biblia, Platon, Goethe, Marc—Aureliu, Victor Hugo, Homer, Cervanles, Pascal, Spinoza, Kant, Montaigne, Tolstoi, Schopenhauer, Renan, Voltaire, Leopardi, Darwin, Flaubert, Sophocle, Saint-Augustin, Nietzsche, Molière, Balzac, Carlyle, Spencer, Heinrich Heine, Rousseau, Epictet, Eschile, Carducci, Virgiliu, Musset, Schiller, Aristot, Ibsen, William James, L'imitation (de Christ), Manzoni.

Intre cei 40 e un singur scriitor în viaţă,—William James, filosof american.,.

*

„Times" publică o parte din apelul cancelarului Universităţei din Cambridge, cerînd sprijin bănesc. Universităţei îi lipsesc profesori de filologia franceză şi germană. Universitătile cele vechi engleze sînt sărace. Ziarul închee cu următoarele poveţe: „Acea ţeară, care a avut în totdeauna dragoste pentru ştiinţă şi respect pentru învăţaţi, lucruri cari nouă ne păreau fantastice, acea ţeară ne întrece azi chiar pe terenul nostru, pe cel practic. Germania e ţeara Universităţilor. Germania e ţeara cea mare a soldaţilor, şi e pe cale să ajungă şi ţeara cea mare a industriei. Şi odată cu această izbîndă materială, dragostea pentru ştiinţă merge crescînd, căci ştiu că dragostea aceasta neinteresată aduce foloase; Anglia pare şi ea a înţelege că lipsa de cercetări ştiinţifice aduce pagube materiale. *Un popor care umblă numai după bogăţie, de bună seamă că sărăceşte.*

*

La Magdeburg, în Germania, s'a reprezentat opera „Albé Mouret" după romanul lui Emile Zola. Muzica de dr. Oberleitner, a avut un frumos succes.

*

D-rul Lucas Championnière a prezentat Academiei de medicină din Paris o mică etuvă pentru desinfectarea cărţilor bănuite c'ar fi fost în mînile oamenilor bolnavi de maladii contagioase.

*

La Berlin s'a cîntat noua operă „Pelléas şi Melisanda" de Debussy cu un rar succes.

*

Astă seară trupa de operetă a d-lui Grigoriu va reprezenta „Walzertraum" formidabilul succes. Sala va fi plină.

*

Se anunţă din Roma că ducele Abruzzilor a scris despre urcarea primejdioasă dar cu sfîrşit bun a lanţului de munţi Ruvenzori, mereu acoperiţi cu zăpadă, din regiunea marilor lacuri din Africa de mijloc, o carte ce va apare în curînd. Cartea ducelui numără 250 de pagini. Cuprinde numeroase fotografiii peisagii, tipuri de locuitori, etc. Cartea e dedicată reginei văduve Margareta.

*

❑ Fraţii Gh. şi Nec. Roşca Codreanu, studii de pr. Ioan Antonovici, 122 pag. Bîrlad, tipografia Munteanu.

Harnicul autor a atitor monografii istorice, pr. Ioan Antonovici, a adunat în acest volum toate datele istorice asupra celor 2 fraţi, mari donatori pentru lumina şi sănătatea celor din Bîrlad.

Liceul Codreanu şi şcoala profesională de fete sunt aşezămînte bogat dăruite de fraţii donatori.

Figura acestor 2 fraţi ere, de bine insuflate de ideea de neam, apare su atit mai mare, cu cît depăşeşte cu cîte va decenii pe alţi mari patrioţi, înscrişi în cartea de aur a neamului.

Autorul ne-a dat la început o schiţă istorică asupra familiei Roşca, întovărăşind'o cu spiţa aflată în actele casei, care începe cu Maftei Roşca din Bîrlad. Apoi ne dă istoricul donaţiunilor sale, complectînd lucrarea cu reproducerea în extenso a o sumă de documente ce vorbesc din vechi.

Urbea Bărladului e mîndră că a putut avea în sinul ei asemenea cetăţeni ca fraţii Roşca Codreanu, în a căror suflet au încolţit aşa frumoase sentimemte—iar lucrarea pr. Ion Antonovici e o dovadă de hărnicia sa în ogorul istoriei patriei în genere şi al Bărladului şi Tutovei în special.

*

Jules Claretie s'a hotărît în fine să.. nu demisioneze din demnitatea de administrator al Comediei Franceze, renunţînd la acea de cronicar teatral al ziarului „Figaro" care-i se oferise. Acest din urmă post l'a luat publicistul Francise Chevassu.

*

— Toţi artiştii concertului cu instrumente vechi, au fost decoraţi cu Coroana Romaniei, iar Buisson cu Bene-Merenti cl. I-a.

După întoarcerea lor din Rusia, ei vor merge la Sinaia, invitaţi fiind a da un concert înaintea M. Sale Regina Elisabeta.

Informaţii

❑ **Dihonia liberalilor Vasluieni.**— Neînţălegerile între liberali Vasluieni se accentuiază din ce în ce şi lupta între cele dduă tabere e făţişă.

Din cauza marilor neînţălegeri, consiliul comunal s'a descomplectat; patru membri ai consiliului şi anume d-nii: Eduard Motăş, Frantz König, St. Balasan şi I. Silivestru, şi au dat alaltă-eri demisiile. Consiliul fiind descomplectat, urmează deci că el să fie disolvat.

Faptul acesta a pus în mare încurcătură pe d. Ed. Ghica prefectul judeţului.

In afară de aceasta, se mai aşreaptă încă o lovitură pentru prefectul de Vaslui. Lovitura se pregăteşte de către cîţiva membri ai consiliului general al judeţului.

In şedinţa din urmă a consiliului d. consilier judeţian Mironescu a vrut să interpeleze pe prefectul Ghica asupra dispensariilor înfiinţate de acesta fără autorizaţia consiliului, pracum şi asupra altor chestiuni.

D. Lupaşcu însă a oprit pe d. Mironescu să vorbească şi cearta se ivi numai de cît. D. Stelian Macri, pe un ton violent, a reproşat d-lui Lupaşcu pentru că n'a lasat pe d. Mironescu să interpeleze pe prefect şi a cerut în acelaşi timp ca in ordinea de zi a viitoarei şedinţe, care va avea loc zilele acestea, să se înscrie şi interpelarea d-lui Mironeseu.

In cele din urmă, propunerea d-lui Macri a fost admisă.

Nu zău, e frumos la Vaslui!

❑ Schimbare cu skepsis.

„Evenimentul", care este o gazetă high-life şi trebue să fie aşa de vreme ce este redactată de reputatul cavaler Havas, obişnueşte să publice carnetul lumei elegante ce vine la teatru, la zile mari.

Pînă acum cînd la asemenea prilej inimos, reporterul îşi îndrepta ochianul spre sala „ce făcea impresia unei bomboniere"—zărea prima întăiu pe d. Greceanu. Alaltă-seară, însă l'a zărit primo pe d. Cantacuzino, noul sub-director al *Evenimentului* şi apoi pe d. Greceanu, care s'a retras cu fondurile de la gazeta high-life.

On n'est jamis trahi que par les siens—trebue să-şi fie zis d. Greceanu.

❑ Epidemia de scarlatină progresează în localitate. In ultimele zile s'au constat cîte-va cazuri noi. Au fost şi cîte-va cazuri mortale.

Pavilioanele de izolare de la spitalul Caritatea şi de la spitalul Paşcanu sunt pline cu bolnavi de scarlatină.

❑ Doamna şi d. A. A. Brandia, secretarul general al Universităţei, au fost greu încercaţi de soartă prin decesul, survenit ieri în urma scarlatinei, a copilei lor Ralda, în vrîstă de şase ani.

Condoleanţele noastre dezolaţilor părinţi.

❑ Duminică 2 Noembrie a. c., urméz a se face alegerea comitetului corporaţiei „Confecţiilor".

La aceaată corporaţie sunt mai mulţi candidaţi la preşidenţie; lupta se va da între candidatul lucrătorilor şi acel al maiştrilor şi lucrătorilor.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Parthenie, Clinceni al Meldovei şi Sucevei va trimete în curînd preoţilor din Eparchia sa, o ciraulară asupra posturilor creştineşti.

❑ Lucrările ce se fac în ograda bisericei Trei Erarhi, pentru construirea unei săli gotice şi pentru construirea locuinţelor preoţilor acelei biserici, vor fi terminate la vară.

Moaştele Sf-tei Paraschiva care se află acum în Mitropolie vor fi aşezate în noua sală gotică ce se construeşte la Trei Erarhi.

❑ Inaugurarea noului local al antrepozitelor, construit lîngă gară, nu se va face de cît la primăvară.

De cît va timp se lucrează la instalarea luminei electrice în noul local şi în curînd se vor începe lucrările pentru aşezarea linei ferate de la antrepozit la magazie.

După toate probabilităţile inaugurarea se va face în cursul lunei Martie anul viitor.

❑ Pe ziua de 1 Noembrie a. c., se va face o mişcare printre administratorii de plasă.

Cu această ocazie se vor complecta şi locurile vacante de administratori de plasă din judeţul nostru.

Tot pe acea zi se va numi şi un şef de biurou la serviciul administrativ de la prefectura de judeţ.

❑ Duminică 2 Noembrie a. c., M. M. L. L. Regele şi Regina vor sărbători a 39-a aniversare a căsătoriei Lor.

Se ştie că Suveranii noştri s'au căsătorit la Neuwied în 1869.

❑ In viitorul budget al ministerului de Interne se vor trece toate cheltuelile necesitate de aplicarea nouilor legi administrative ce cad în sarcina acelui departament.

E probabil că ministerul va lua asupra sa şi unele din sarcinile impuse comunelor şi judeţelor, tot pentru aplicarea nouilor legi şi pe cari nu le pot suporta din lipsă de fonduri.

❑ Astă-noapte nişte hoţi au sparte o fereastră de la magasinul „La bunul gust" din strada Golia al d-lor Mendelsohn şi Balaban şi s'au introdus înăuntru.

Ei au răscolit prin magasie, dar n'au furat nimic.

Poliţia cercetează.

❑ D. S. Leahu, fost sub-comisar la Iaşi, a fost numit în aceiaşi calitate la Tg. Frumos.

D. B. Dimitriu, sub-comisar cl. III din Tulcea, a fost transferat în aceiaşi calitate la Tg. Frumos, în locul d-lui M. Ciobanu, transferat la Tulcea.

D. R. Vasiliu, sub-comisar din Focşani a fost transferat la Uugheni, în locul d-lui V. Calalb.

❑ D. dr. M. V. Popovici a fost numit provisor medic secondar la ospiciul de la Socola, pendinte de epitropia sf. Spiridon, în locul d-lui dr. P. Costin, demisionat.

D. dr. Al. Spiru, de la circumscripţia Drăncenei (Fălciu) a fost transferat provizor la spitalul şi circ. Fălciu, în locul d-lui dr. C. I. Tudor, demisionat.

DIVERSE

— O nenorocire s'a întîmplat eri la orele 11, în strada Bălueşecu No. 2.

Muncitorul Vasile Măhăleanu, de loc din Prigoreni, pe cînd cobora un vas în pivniţă, funia s'a rupt şi vazul căzînd peste el, i-a fracturat piciorul sting.

Intr'o stare foarte gravă nenorocitul muncitor a fost transportat la spitalul sf. Spiridon şi internat în secţia d-lui dr. Bottez.

— Eri a încetat din viaţă în strada Sf. Neculai No. 6, d-na Augustina de Blimar, foastă profesoară de limba franceză şi foastă directoarea unei grădini de copii.

— Trecătorii au găsit azi dimineaţă pe strada Păcurari, un individ necunoscut, zăcînd în stradă fiind îngheţat de frig.

Pe cînd era transportat la spial, nenorocitul a încetat din viaţă.

— Am vorbit acum cîte-va zile despre furtul comis la d-na Aneta Georgescu.

Autoarea a fost descoperită. Ea e serva Zamfira Buciuc, care a fost arestată.

— Lucrătorul Antipa Şoimariu, de la lucrările canalizărei, s'a introdus în lipsa de acasă a locuitorului Abunei Teodor din tîrguşorul Pacurari, în locuinţa acestuia, furîndu-i nişte haine şi un ceas de argint,

El a fost arestat.

— Nişte hoţi au spart astă-noapte o fereastră de la crîşma lui Strul Leibovici, din strada Arcu No. 5 şi introducîndu-se înăuntru au spart saltarele de la tejghea, dar negăsind bani, au plecat cum au venit.

— Ghiţă Mancaş, vestit jucător de cărţi, îmbătîndu-se, s'a dus în strada Badereu No. 38, unde avea cu chirie şi vroi să'şi ia lucrurile din odaie, fără a mai plăti chiria. Proprietarul său, Carol Haberli şi cu soţia sa Polixania, vrînd să'l împedece, Mancaş i-a maltrat dînd lui Haberli o lovitură do cuţit în mînă.

El a fost arestat.

A XI-a serbare federală germană

4

După ce corul şi orga executară diferite imnuri şi melodii religioase impresionante, se cîntă imnul religios al lui Arndt, poetul revoluţiunii germane de la 48: „Suntem întruniţi în ceasul cel bun", care a zguduit zidurile imensei biserici. Preotul bisericei, părintele Julius Werner, apoi, cu o voce sonoră, ţinu discursul festiv, făcînd apologia lui Jahn, pe care-l numeşte strămoşul tuturor gimnasticilor. Citează diferite pasagii din scrierile şi discursurile lui Jahn, spre a arăta caldul patriotism de care acesta a fost însufleţit; arată tendinţele vieţei sale; mai întăi lupta contra înstrăinării intelectuale, apoi întemeiarea instrucţiunii gimnastice ca educaţiune a poporului şi în urmă unitatea Germaniei.

Citează confesiunea lui Jahn: „Ca copil m'am rugat pentru patrie cu devotament sfînt, ca băiat am ars de dorinţă pentru ea, ca tînăr m'am entusiasmat, ca bărbat am vorbit, scris, luptat şi suferit pentru ea".

Apoi secţiunile de canto ale diferitelor societăţi de gimnastică intonează un alt imn religios, după care Dr. Ferd. Goetz, preşedintele Federaţiunei germane ţine un discurs, în care s'a resimţit emoţiunea momentului solemn. Arătînd că încă nu s'a împlinit tot ceea ce era ideslul părinţilor noştri, D-sa spune că cu toţii suntem obligaţi a lupta pentru întărirea poporului, pentru ca să stea sigur şi solid în lume. „Duşmanii pot să stea provocători la graniţă, spune D-sa, şi să rîvnească la unitatea cîştigată atît de greu; puteri distrugătoare pot să se străduiască în interior ca să smulgă din inima poporului nostru iubirea către ţară şi bucuria de viaţă, noi jurăm în acest moment să consacrăm patriei toate forţile noastre şi să dăm pentru viitorul ei avutul şi sîngele nostru, spre a păstra unitatea şi pentru ca viitorul german să ajungă din ce în ce mai frumos".

După ce s'a mai cîntat, de toată asistenţa, o bucată corală: „Primeşte-l din nou, o patrie, jurămîntul de credinţă",—şi un coral pe orgă, serbarea se termină şi urmează o recepţie la Primărie, în sala Romanilor, unde s'au rîdicat diferite toasturi de Primar, Dr. Adickes, Dr. Goetz, etc.

Recepţia oficială a societăţilor

Deschiderea solemnă a serbărilor s'a făcut Sîmbătă 5 Iulie, la orele 8 seara, în vasta sală de festivităţi de pe locul serbărilor. O lume imensă se îmbulzeşte să între în sală; accesul nu se permite de cît celor cu bilete. Mai multe zeci de mii de oameni stau pe la intrări şi parlamentează zadarnică.

In sală şi pe galerii vre-o 15,000 de persoane iau loc la mese, grupate pe societăţi. Nenumărate globuri incandescente produc o lumină à giorno. Pereţii nefiind terminaţi, sunt văruiţi; sus, împrejurul celei de a 2-a galerii, sunt aşezate drapele, fiind fixate în nişte găuri anume făcute în zid. Sala e decorată cu drapelele tuturor statelor; tricolorul romîn fîlfăe şi el în mai multe exemplare. Toată lumea bea şi mînîncă. Solemnitatea nu împiedică pe nimeni a satisface cerinţele stomacului şi ale.... gîtlegului. In sală se vînd programe ale serbării, cuprinzînd cuvintele tuturor cîntecelor ce se vor executa, precum şi reproducerea tablourilor vivante. La orele 7 corurile societăţilor de gimnastică din Frankfurt, cu 300 persoane, acompaniate de o orchestră de 120, compusă din orchestra teatrului, a grădinii palmierilor şi a grădinli zoologice, deschid festivitatea prin un cîntec de salutare.

Apoi Consilierul de Justiţie Dr. Friedleben, arată sentimentele frăţeşti cărora le-a dat naştere gimnastica germană spunînd că serbarea de astă-zi dovedeşte succesul acestei gimnastici. Salută pe Germanii ce au venit din toate părţile lumii, precum şi pe toţi invitaţii, cari iau parte la serbări. Apoi exprimă mulţumiri Comunei, pentru superba construcţiune a sălii festive. Salută pe delegaţii guvernului, a căror prezenţă, o justifică prin aceea că tendinţele gimnasticei germane au o însemnătate pentru forţa naţională, cum şi pentru desvoltarea poporului german.

Preşedintele de onoare al serbării, generalul de Eichhor comandantul oraşului, spune că sala festivă n'ar fi putut fi mai bine inaugurată, de cît cu această serbare într'adevăr naţională. Aduce elogii gimnasticei germane, pe care o socoteşte ca o educatoare naţională. Primarul oraşului Frankfurt, Dr. Adickes salută asistenţa în numele oraşului. „Intre tradiţiunile la care ţine poporul german, spune D-sa, şi care formează bazele imperiului este şi gimnastica. Ea a fost creată într'un timp, cînd Germania era înjosită şi ultragiată; cînd suflul libertăţii chemă pe fiii ei la luptă, gimnasticii germani fură atunci cei dintîi cari răspunseră. Atunci s'a închegat legătura între poporul german şi gimnasticii săi. Salută în special pe gimnasticii din Schleswig Holştein ale căror drapele au fîlfăit pe cîmpiile de luptă pentru libertatea ţării lor, precum şi pe gimnasticii cari au luptat la 1870".

(Va urma)

Ultime informaţii

❑ Conservatorii-democraţi din Brăila au trimis următoarea telegramă d-nului Take Ionescu:

Ţara şi neamul romînesc aşteaptă soluţia atîtor chestiuni vitale, urgente scumpe. Speranţa viitorului noi conservatorii democraţi brăileni, ca şi cei din restul ţărei în domniata punem.

Să trăeşti zile multe, să realizezi aşteptările noastre, dînd soluţiile nevoilor şi aspiraţiunilor ce ţara şi neamul reclamă.

A. D. Rîşcanu, Preotul Economu Bejan Enăchescu, George Petcu, proprietar, B. P. Clony, avocat, G. Ioaniţiu, avecat, C. T. Petrescu avocat, I. Tregater proprietar, Lascar Ursulescu profesor, G. Petrescu profesor, N. Gheorghiade proprietar, Ion Th. Pirşca avocat, căpitan N. Dimitriu avocat, M. G. Cărjan avocat, D. Manole, avocat, Sculy avocat, Cerne vocat, G. Conta, L. Levianu comerciant, Manoil Lupu, farmacist, M. Voiculescu Eh. Cristescu comerciant, Manin Cioroi, Industriaş, Jean Sakelarie, A. Ionescu, Ion Grama comerciant, M. Theodorescu comerciant.

❑ **Incendiul din str Ştefan cel Mare.** Un incendiu a isbucnit astă-zi la orele 12 şi un sfert la casele d-lui Ştern, din strada Ştefan cel Mare, locuinţa d-lui Focşaner.

Focul a luat naşterc de la un paravan ce era în comunicaţie cu casele.

Locatarii şi vecinii, prinzînd de veste la timp, au căutat să dea ajutoare pentru a localiza şi a împiedeca propagarea caselor, înştiinţindu-se în acelaşi timp şi pompierii.

Flăcările însă se întindeau cu repezeciune şi în scurt timp acoperemîntul intregei clădiri a fost cuprins de foc.

Cu foarte mare greutate. locatarii au putut să'şi salveze o parte din lucruri şi mobile.

Spaima era mare printre vecini căci era temerea ca nu cum-va focul să se propage şi la casele din faţă locuite de d. Ştern şi de magazinul de stofe Rosenfeld.

Au sosit însă pompierii, care au început să dea ajutoare pentru localizarea incendiului.

La faţa locului au sosît d-nii: Ghinea Ionescu prim-procuror, comisarul Stroian, de la dispărţirea I-a, Ştefăniu ajutor de comandat de sergenţi, precum şi mai mulţi agenţi ai poliţiei. D. prim procuror a făcut primele cercetări pentru a se constata de unde şi cum a luat naştere focul.

După o muncă de cîte-va ore incendiul a fost localizat.

❑ Liga Culturală, secţia Bacău, a lansat următorul apel către cetăţenii băcăoani:

Până la regularea definitivă a chestiunei balcanice printr'un congres sau conferinţă, Statul nostru în interesele sale economico-sociale, cît şi fraţii noştrii, de peste hotare în existenţa lor, primesc lovituri succesive care ne dau serios de gîndit.

Puterea, care avea datoria a răsplăti buna credinţă a Romîniei, astă-zi nesocoteşte legitimele noastre drepturi în apărarea intereselor comerciale şi mai mult, legănîndu-se sub numele de bună prietenă, sancţionează legi pentru zugrumarea nemului nostru.

Conştiinţa naţională de nu se va trezi repede şi afirma cu energie, nenorociţii noştrii fraţi de peste munţi ne vor acoperi cu blăstămul lor, de a le fi ales noi insine loc în cimitirul popoarelor.

Cetăţeni

Comitetul Ligei Culturale, secţiunea Bacău, sub acţiunea compulsivă a dvs., care sunteţi doritori de a alimenta curentul opiniunei publice, manifestat în mai multe oraşe din ţară, între care Bacăul se poate mîndri că a fost cel întâi, vă convocă la o a doua întrunire, Duminică 2 Noembrie 1908 ora 2 p. m., în sala Ateneului, unde se va discuta şi analiza gravitatea situaţiunei.

Avem ferma convingere, că şi onor. representanţi ai judeţului nostru în parlamentul ţărei, ca fruntaşi nu vor lipsi de la această întrunire, unde aşteptăm cu toţii cuvintul lor de orientare".

❑ D. I. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar a sosit azi dimineaţă în localitate.

❑ Duminică s'au început la Tîrgul-Frumos conferenţele culturale.

D-na Malcoci, institutoare, a vorbit despre: „boalele de copii".

S'a decis apoi înfiinţarea unui curs de adulţi.

De asemeni s'a discutat asupra înfiinţărei în Tr.-Frumos a unei societăţi cooperative.

❑ Din Dorohoiu ni se scrie că epidemia de scarlatină se întinde din ce în ce, atît în oraş cît şi în judeţ.

Şcoalele din Dorohoiu au fost închise pe o săptămînă, dar se crede că nu vor fi redeschise până la 15 Noembrie.

Au fost mai multe cazuri mortale.

❑ Din Cernăutz se anunţă că din cauza numeroaselor cazuri de scarlatină între care multe mortale, ce s'au cunstatat acolo, şcoalele au fost închise.

❑ In cursul săptămînei viitoare, se vor deschide la Piatra şi la Bîrlad obicinuitele iarmaroace, ce se ţin în fie care an, cu ocazia sărbătoarei Sf-ţilor Mihail şi Gavril.

❑ D. Ioan Petrov, fost revizor şcolar învăţător la şcoala din Podul-Iloaia, a fost numit provizor ca sub-revizor şcolar, în postul rămas vacant prin avansarea d-lui Dodon, ca revizor.

❑ Faţă cu numeroasele cazuri de febră-tifoidă ce sunt în oraş, administraţia comunală a dat o ordonanţă prin care pune în vedere birtaşurilor, hotelierilor şi proprietarilor de localuri publice, să nu puie în consumaţie de cît apă filtrată.

❑ Din Suceava (Bucovina) ni se scrie că acolo s'a constituit de curînd o nouă societate naţională, care se va numi *Liga Romînilor* din *Bucovina*. Această societate are de scop promovarea binelui poporului romîn din Bucovina şi mai cu seamă de a sprijini elementu romîn din părţile cu o populaţiune mixtă. Societatea mai are de scop de a îndemna pe toţi romînii să conlucreze pentru buna stare morală şi materială a poporului, întărirea simţului naţional şi creşterea de bărbaţi independenţi cari să aibă deviza: „progresul poporului romîn din Bucovina".

❑ Italianul Lanţi Merlugior s'a dus eri seară să petreacă cîte-va ore la crîşma lui Climer, din strada Bulevard Ferdinand.

După puţin timp el se afla în compania demimondeneî Mandiţa Vasiliu, cu care chefui pînă la miezul nopţei.

Aceasta, la un moment dat, profitînd că italianul era ameţit, îi şterpeli un portmoneu cu 600 lei.

Italianul reclamînd cazul poliţiei, demimondena a fost arestată împreună cu pianistnl Ştefan Ionescu, care se crede că nu e străin de afacere. De asemeni a fost citat şi crîşmarul Climer.

❑ Trenul de Paşcani, din cauza viscolului, a sosit aseară cu o întîrziere de o jumătate de oră.

❑ După rapoartele sosite, din cauza frigului din ultimile zile, apele Prurului şi ale Jijiei au îngheţat.

❑ Membrii consiliului comunal se vor întruni Sîmbătă seara, sub preşedinţia d-lui N. Gane.

❑ Autorităţile din Lemberg au cerut autorităţilor noastre urmărirea şi prinderea tînărului Dureschi, care dîndu-se drept reprezentantul unei mari case de export, a escrocat pe un mare număr de persoane cu sume însămnate, iar apoi a dispărut.

❑ Se reaminteşte acţionarilor societăţei cooperative romîne „Nicolina" că pe ziua de 1 Noembrie a. c. expiră termenul de achitare al acţiunilor subscrise ale societăţei. In vederea deschiderei brutăriei sunt rugaţi a achita de urgenţă restul. Consiliul de administraţie face toate preparativele necesare în acest scop.

❑ Ni se comunică că zilele trecute un viscol puternic a fost în partea de nord-vest a Basarabiei, aşa că circulaţia prin unele părţi a fost întreruptă.

❑ Marele stat major general al armatei a stabilit un nou regulament pentru exerciţiile infanteriei.

Acest regulament, sub forma de instrucţii provizorii, a fost distribuit, cu autorizaţia M. S. Regelui, corpurilor de trupă, pentru încercare.

Proectul definitiv va fi întocmit mai tîrziu.

❑ Doamna Dahon a cerut punerea sub interdicţie a mamei sale, doamna Profira Sturza, proprietară.

Cererea a fost întrodusă la tribunalul Vaslui, în care judeţ d-na Sturza are o proprietate rurală şi se va judeca în ziua de trei Noembre.

❑ Membrii Camerii de Meserii din Iaşi au fost convocaţi în adunare ordinară, pentru mîne, joi, 30 a. c., pentru a discuta următoarele: procesul-verbal al comisiei de anchetă relativ la incidentul d'intre d. Stamatopol cu membrii corp. confecţiilor; revocarea secretarului-controlor al corporaţiei metalurgice; demisia presidentului aceleaşi corporaţii; demisia d-lui I. Frentz, membru în comitetul aceleaşi corporaţii; demisia presidentului corporaţiei constructorilor; cererea ca genţile, geamandanele, ghizdanele etc. să fie prevăzute în legea meseriilor şi, în fine, petiţia de scutire de taxe a unor perieri.

❑ O nouă piesă cinematografică se va desfăşura Vineri 31 Octombre la Teatrul Circ Sidoli. E celebra dramă a lui Alphonse Daudet, inscenată la teatrul Odéon din Paris şi jucată de artiştii acestui teatru.

Pathé Fréres au reuşit pe deplin cu noul gen în arta cinematografică, de a reda pe pînză piesele autorilor mari jucate de cei mai buni actori ai Parisului. Ea anunţă că programele viitoare vor cuprinde cîte o asemenea piesă.

O altă parte interesantă a programului de Vineri este sujetul: Revoluţia franceză din 1793, Charlotte Corday şi Marat. Totul este reconstituit fidel, costumele, armele, armata, Parisul revoluţionar etc. Urmează apoi o culegere frumoasă de scene sportive comice, precum Visul unui vals (Walzertraum) cea mai reuşită parodie cinematografică etc. Programul de Vineri este unul din cele mai frumoase şi mai interesante din toate văzute până astăzi.

Săptămîna viitoare: O mare vănătoare de animale selbatice în Africa Centrală.

Programul de Vineri mai cuprinde şi serbările din Sofia cu ocazia proclamărei regatului. Oraşul în serbătoare, Principele Bulgariei aşteptat la catedrală, Cortegiul festiv, Ţarul Bulgarilor salutînd poporul etc., Vederi de actualitate luate la faţa locului.

❑ **Judiciare.**—Intre familia Sion-Gherei şi maicele schitului Brăteşti, judeţul Bacău, există un proces foarte vechiu.

El durează de la 1832, adică de 76 ani, şi este referitor la o revendicare a familiei Sion.

Bătrîna speţă este înscrisă în rolul proceselor de mîne, 30 a. c., al Curţei secţia II.

— Judecătorul sindic al tribunalului Iaşi a fost telegrafic delegat de ministrul justiţiei, să ţie locul sindicului în procesul falitului Oscar Grünberg, proces pendinte înaintea tribunalului Neamţ.

— Termenul pentru înscrierea în listele electorale la tribunal, expiră la 31 a. c.

Apelurile electorale, la cele două secţiuni ale Curţei, se vor judeca începînd de la 12 Decembre.

— La secţia I-a a Curţei se judecă astăzi apelul lui Pericle Cotigeanu, fost achizător la societatea „Dacia", condemnat de tribunal la un an închisoare pentru falş în acte private.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 29 Octombrie.

Starea Mitropolitului Primat

Bucureşti. — Starea sănătăţei I. P. S. S. Mitropolitului Primat Iosif Gheorghian, s'a îmbunătăţit simţitor.

De două zile, în urma îngrijilor date de d. dr. Moscu, Inaltul Prelat nu mai simte dureri. Totuşi bătrînul Inalt Prelat are nevoie de a mai sta în pat.

Ce e cu discursul d-lui Djuvara

Bucureşti.—In cercurile liberale se comentează mult faptul că discursul în extenso ţinut la Galaţi de d. Djuvara, ministrul comerţului şi al Industriei, nu s'a publicat nici până astă-zi, cu toate că oficioasele liberale au făgăduit că 'l vor publica cît mai curînd.

Starea d-lui dr. Teodory

Bucureşt.—După ştirile sosite de la Sinaia, starea sănătăţii d-lui dr. general Teodory, s'a mai îmbunătăţit.

Se crede că bătrînul medic al M S. Regelui se va restabili.

Constituanta Bulgariei

Bucureşti.—O telegramă sosită din Sofia aduce ştirea că faţă de evenimentele actuale, s'ar fi decis convocarea unei constituante.

O declaraţie importantă

Bucureşti.—Din Sofia se comunică că în şedinţa de Marţi a Sobraniei s'a continuat discuţia asupra răspunsului la Mesagiu.

Deputatul Breomov, fost preşedinte al Camerei de Comerţ din Rusciuk, în discursul pe care l'a ţinut, a lăudat atitudinea Romîniei.

Intre altele deputatul a zis: „Trebuie relevată atitudinea bunei noastre vecine, Romania. Atitudinea ei e demnă. Intre noi şi Romînia există oare-cari mici neînţălegeri. Datoria guvernului e de aplana definitiv aceste mici neînţelegeri şi să facă aşa ca relaţiile noastre cu Romînia să fie cît se poate de bună".

Aberaţiile D-lui Iorga

Bucureşti. — Numai aberaţii pot fi numite declaraţiile ce le-a făcut d. N. Iorga aseară la întrunirea Ligei, la care celebrul „naţionalist" a luat parte.

In cuvîntarea ce a ţinut-o, d. Iorga şi-a propus să vorbească despre fraţii noştri de peste munţi. Cînd toţi se aşteptau ca d. Iorga să dea fapte şi să vestejească politica Ungurească şi persecuţiile contra fraţilor noştri de peste munţi, acesta s'a mulţumit să facă glume şi să înşire o sumă de banalităţi, zicînd că justifică politica ungurilor.

D. Iorga a spus apoi o enormitate: anume că ungurii luptă şi umblă pentru a atrage pe romîni la partidul agrarian, partid care nici nu există!

Dar o enormitate şi mai mare a spus'o d. Iorga afirmînd că fraţii noştri ardeleni primesc bani de la oamenii politici din Regatul Romîniei, pentru a produce la ei zizanie.

Iată dar pe „naţionalistul" Iorga făcîndu-se ecoul acuzaţiunilor ungurilor, apăsînd pe fraţii noştri de peste munţi, în loc de a-i apara!

O propunere

Blag.—Ziarul „Unirea" publică în numărul său de astă-zi un articol vehement la adresa politicei lui Andrassy şi propune convocarea unei conferenţe naţionale a Romînilor pentru a protesta la aceasta.

Proectul pentru votul plural

Bucureşti.—O telegramă din Buda-Pesta anunţă că Andrassy a depus azi pe biroul Camerei proectul pentru votul plural.

Greva de la Fiume

Fiume.—In urma întrunirei ţinută de socialişti s'au făcut cîteva arestări.

Greva generală a fost declarată astăzi.

Lucrul a fost suspendat preatutindeni. Armata a fost concentrată.

Dezmintire

Viena.—Din loc competent militar se desmint categoric ştirile neliniştitoare din Bosnia şi Hertzogovina, cum de exemplu că banda le ar fi năvălit în ţară prin frontiera sîrbă şi muntenegreană, că o cazarmă ar fi fost aruncată în aer la Konjic, că soldaţii şi chiar ofiţerii austro-ungari ar fi desertat, că un infanterist ar fi fost ucis de un soldat sîrb etc.

O nouă ascenziune a lui Zeppelin

Friedrichshafen.—Balonul Zeppelin a făcut o ascenziune la orele 2 p. m, în prezenţa Impăratului şi s'a scoborît la orele 3 p. m. la Manzel.

Impăratul Wilhelm a conferit contelui Zeppelin ordinul „Vulturul Negru", cu care l'a decorat personal, îmbrăţişînd pe Zeppelin de trei ori.

Impăratul şi Zeppelin au fost aclamaţi cu entuziasm de către mulţime.

Noul ministru al Romîniei la Paris

Paris. — D. Lahovary, ministrul Romîniei, a sosit azi aci şi va prezenta în curînd scrisorile sale de acreditare.

Tendinţele pacifice ale Turciei

Petersburg.—O telegramă din Constantinopol anunţă că d. Sinowiew a vizitat pe marele vizir şi a primit informaţiunea că Turcia a început chiar azi conducerea rezervelor din 5 diviziuni, din al treilea şi al patrulea corp de armată, pentru a proba tendinţele sale pacifice; pentru acelaş cuvînt convocarea rezerviştilor celorlalte diviziuni a fost contramandată.

Grevă generală

Fiume.—Greva generală a început eri. Iau parte 15,000 lucrători.

Aplanarea conflictului franco-german

Paris.—Agenţia Havas anunţă că Germania şi Franţa au căzut de acord definitiv de a supune unui arbitragiu integral incidentul dezertorilor.

Guvernul francez a agreat formula propusă eri de către d. Kinderlen Wachter d-lui Cambon. Primul paragraf al ei este: ambele guverne exprimă regrete simultane asupra incidentului care a adus pe agenţii lor subalterni la violenţe. Al doilea paragraf: fie-care dintre cele două guverne ia în faţa celuilalt angajament de a exprima regrete dacă sentinţa arbitrară îi va fi defavorabilă.

D. Cambon a fost autorizat azi dimineaţă a schimba semnăturile. Rămîne a se alege tribunalul arbitral, ceia-ce se va face cît de curînd.

*

Berlin.—D-nii Kiderlen şi Combon au semnat acordul, după care guvernul german şi cel francez regretă evenimentele de la Casablanca din ziua de 25 Septembrie, care au adus pe organele subalterne la violenţe şi acte supărătoare şi decid a supune unui tribunal arbitral, totalul chestiilor rîdicate în acord mutual. Fiecare dintre cele două guverne se obligă să exprime regretul seu asupra actelor acestor organe, conform sentinţei arbitrare asupra chestiunilor de fapt şi de drept.

Un demers al Austro-Ungariei

Paris. — Ziarul „Petit Parisien" află că pentru a se evita conflictul ameninţător din cauza înarmărei Serbiei şi a provocărilor sîrbeşti, Austro-Ungaria a rugat pe Franţa, Anglia şi Rusia să intervie la Belgrad şi se recomande o atitudine mai calmă şi restrîngerea contingentelor.

Acest triplu demers va fi făcut cît de curînd.

Declaraţiile d-lui Asquith

Londra.—La banchetul dat în onoarea lordului maior, d Asquith continuînd a zis:

«Suntem într'o deplină simpatie cu Franţa, însă am fost de-o potrivă de sinceră cu Germania şi cu Italia, care sunt aliate cu Austro Ungaria, de oarece scopul comun al Europei este de a aplana dificultăţile printr'o politică internă pe asentimentul general. Succesul unei puteri în paguba alteia face că să se nască o turburare care trebue să fie evitată prin poziţia noastra pe deplin, de şi interesată, noi dorim numai de a se menţine legea publică a Europei de a se obţine un tratament drept pentru Turcia, ceia ce ar împiedeca ruperea păcei şi ar deschide drum libertăţei, pentru o guvernare. Cu privire la raporturile dintre Anglia şi Germania, Asquith a zis că nu poate uita declaraţiunea Impăratului cu ocazia vizitei sale la Londra că scopul dominant al politicei sale era menţinerea păcei în Europa şi bunele relaţii între Anglia şi Germania.

Acest spirit ne călăuzeşte pe noi în toate negocierile privitoare la toate dificultăţile actuale ale politicei europene. Dacă, precum credem, celelalte puteri au aceliaş intenţiuni, — nourii, care pentru moment întunecau cerul, se vor împrăştia fără de furtună. Pacea va fi asigurată şi amiciţiile menţinute, nimic nu ar putea să ne facă să ne lipsim de la angajamentele noastre. Nu avem nici animozităţi de satisfăcut, nici interese egoiste a pune înainte şi nu respingem nici-o mînă care ni se întinde cu bună-voinţă şi cu bună credinţă.

Doctor C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

S'a mutat în strada de Sus No. 17, deasupra farmaciei Konya.

Pe lîngă Articolele de Mode şi Noutăţi alese ca: Gulerase, Rijuleţe, Pieptenaşe garnite, Gentiţe de mînă, şi **Eşarfe de Teatru**, toate pline de frumuseţe, Magazinul

„LA VULTUR"

Strada Stefan cel Mare, 21—Iaşi

e asortat cu toate Mărfurile de iarnă precum: Şaluri, Flanele, Mănuşi, Ciorapi, Ghetre de lînă, Matinele şi Foi gata Englezeşti.

In tot cursul ccestei luni se vor vinde cu preţuri foarte modeste.

Mare asortiment de Articole pentru lucru de Mînă.

Pentru sezonul actual

PALARII

Ultimele noutăţi şi modele *„chic parisien"*, au sosit la

SALONUL DE MODE

„HÉLÈNE"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 30

NB. Se execută ori-ce comenzi, garnisări şi modernizări în condiţiuni vantajoase.

Prima Boiangerie şi Curăţătorie Chimică

pentru haine Bărbăteşti, Dame şi Militari

LA PARIZIANU

STRADA VECHE 45

(vis-à-vis de Biserica Sfi. Sava)

se execută orice lucrări atingătoare de această branşă, prompt, conştiincios şi mai eftin ca ori-unde.

Se preschimbă gulere de cafifea la Paltoane si Pardesiuri

Inştiinţat prin o cartă poştală mă prezint la domiciliu.

— Primesc comenzi din toată ţara —

CONST. JORNESCU

AVOCAT

— Strada Carp No. 5 —

LA MAGAZINUL

FRAŢII POLINGHER

AU SOSIT

Renumiţii ŞOŞONI şi GALOŞI

Adevăraţi Ruseşti —Marca COLUMB

cu noua invenţie contra lunecărei

G. BELDIMAN
AVOCAT

al soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania"
18 strada Luterană 18
BUCUREŞTI

se însărcinează cu procese şi ori cealtă formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

Căsătorie doreşte fiica unui proprietar de moşie, în vrîstă de 21 ani şi care are **120.000 mărci** avere. In afară de aceasta mai sunt înscrise **mai multe sute doamne** şi tot deauna la îndemînă ceva potrivit pentru fie-care. Domni (chiar şi fără avere) să se adreseze lui

L. SCHLESINGER, Berlin 18

MARTIN BUCHOLTZER
105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Aseme ea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a fiecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Birlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice „*Hercules*" şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI
universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă
Renumitele sobe belgiane „**GODIN**".—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune
DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţurile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE
A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli
In fie-care VINERI
Sâmbătă şi Duminecă
CINEMATOGRAF
Pathe Freres -- Paris
— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Vineri

Preţuri populare

In fie-care Duminecă la 3 ore ziua
MATINEU
cu preţuri reduse la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.
Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa
Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti*, pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Pătu No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 1.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi
Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
Cei care au întîrziat
Să nu piardă ocaziunea acum la:
Clasa VI-a a Loteriei
Tragerea
de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembrie 1908

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile
Lozuri Norocoase
ce au mai rămas libere la
Noua şi Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz întreg	24—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal
Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios
PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner. Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Primăriei No. 30 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 573. IAŞI Vineri 31 Octombre 1908

SUCCESIUNEA

Aprinderea şi entuziasmul, cu care presa carpistă discută asupra succesiunii guvernului Sturdza şi regimului liberal, ne sileşte a examina chestiunea aceasta, pusă de împrejurări şi de situaţiunea zdruncinată a guvernului.

Carpiştii, pentru cari logica, pare a fi necunoscută, cu toate teoriile ce s'au făcut odinioară de unii dintre ei în domeniul acestei ştiinţe, nu ştiu şi nu spun de cît un singru lucru, care ia în închipuirea lor vestmîntul unei axiome: *guvernului Sturdza va urma un guvern Carp.*

De ce? Cari sunt temeiurile inebranlabile ale acestei afirmaţiuni? Iată cea ce presa conservatoare nu crede necesar să spună. Se mărgineşte în a afirma şi... atît. Dar *atît* nu e suficient, pentru că împrejurările politice nu sunt de natură a întemeia prin evidenţa lor afirmaţiunea pe cît de categorică, pe atît de simplistă a presei carpiste.

Desigur că aşa ar fi, dacă în ţara romînească ar exista numai partidul d-lui Carp, în afară de partidul de la putere, şi dacă posibilitatea schimbării guvernului ar atrage în mod necesar şi schimbarea regimului. Dar independent de partidul d-lui Carp mai este şi partidul conservator-democrat, care prin organizaţiunea lui şi prin conducerea ce o are, prezintă neîndoios mult mai serioase garanţii de guvernare.

Şi dacă este aşa, dacă la formaţiunea viitorului guvern concură două partide cu principii şi situaţiuni bine distincte, evident se naşte întrebarea: *în situaţiunea actuală a ţării, care este partidul indicat să urmeze în mod firesc partidului liberal?* Răspunsul la *această* întrebare rezolvă chestiunea, şi nu divagaţiunile interesate sau lipsite de interes ale carpiştilor.

Este generalmente cunoscut, că odată cu venirea sa la cîrma ţării, partidul liberal şi-a propus o întreagă serie de reforme, cu intenţiunea de a remedia rălele de care sufere populaţiunea rurală în special, şi de a da o nouă îndrumare economiei naţionale. Că partidul liberal n'a reuşit de cît în parte în realizarea acestui plan, este o altă chestiune. Cea-ce e important, e că viitorul guvern, oricare ar fi el, nu poate părăsi scopul ce-şi propusese actualul guvern, nu poate trece cu vederea peste nevoile mari impuse de împrejurări; şi chiar, *nu poate depăşi în totul nici cadrul acţiunii politice* înaugurate de partidul liberal. Raţiunea acestui mod de a vedea este în elementarul principiu, că în acţiunea diverselor guverne ce se succed într'un timp determinat, trebue să existe o *perfectă continuitate.*

Este inadmisibil, că într'o ţară civilizată şi bine organizată partide cu principii absolut opuse să se succeadă la guvern; căci ar fi cea mai mare nenorocire, dacă opera întreprinsă de un partid ar fi dărîmată de partidul următor. Aceasta ar însemna dezlănţuirea celei mai groaznice anarhii; acesta ar fi sistemul celei mai complecte distrucţiuni sociale.

Şi cînd lucrurile sunt aşa, mai poate fi vorba de un guvern Carp? Oare d. Carp şi partidul său, prin guvernarea ce o vor face ţării, pot prezenta garanţia *continuităţii*, măcar în parte, a operii începute de partidul liberal? Dar cine nu cunoaşte vederile reacţionare ale şefului conservatorilor? Şi cine ar putea crede că proectul guberniilor ar fi în concordanţă cu nevoile ţării, cu reformele nou introduse? Oare nu este d. Carp acela, care împreună cu partizanii săi, s'a opus cu o înverşunare aproape îndărătnică tuturor reformelor guvernului liberal?

Nu. Ori cît ar încerca presa carpistă să învîrtească logica nestrămutată a lucrurilor, e zădarnic. Partidul d-lui Carp nu poate urma guvernului liberal, pentru că aceasta ar însemna distrugerea a tot ce s'a făcut în ultimii doi ani; pentru că partidul conservator nu nnmai că nu va putea *continua* opera liberalilor, dar va încerca să o darme spre mai marea nenorocire a ţării, în cari nimic nu poate fi statornic şi bine aşezat.

Cu totul altfel e cu partidul conservator-democrat, care nu numai prin ideile ce-l călăuzesc în acţiunea sa politică; dar chiar prin atitudinea ce a avut faţă de reformle guvernului liberal, *salisface pe deplin principiul continuităţii.* Se ştie, partidul conservator-democrat, prin şefulşi fruntaşii săi a *colaborat* — am putea spune—la unele reforme ale actualului guvern. Şi dacă în ce priveşte unile modalităţi din opera legislativă a guvernului Sturza, d. Take Ionescu a făcut rezervele sale sau le-a combătut; apoi a dat un sprijin efectiv cu cuvîntul său luminos şi cu sfaturile sale dezinteresate la alcătuirea principalelor reforme a tocmelilor agricole şi a trusturilor arendăşeşti; în această din urmă impunînd cîteva amendamente, care au avut de rezultat o senzibilă perfectare a legii.

Prin această acţiune politică, partidul conservator-democrat se impune în mod logic şi necesar ca *singurul indicat de a continua opera partidului liberal.* Şi este o lipsă de bun simţ şi de prevedere politică a susţine cu încăpăţinare afirmaţiunea tendenţioasă a presei carpiste.

Iată cum logica şi realitatea rezolvă chestiunea succesiunii guvernului liberal. Departe de a îndreptăţi năzuinţele interesate ale partizanilor d-lui Carp; ele întăresc şi mai mult situaţiunea, pe care partidul conservator-democrat şi-a dobîndit o prin muncă şi înţălepciune politică.

Em. Socor.

EXCES DE ZEL

Căpitan Cătuneanu—iată un nume bine cunoscut în Romînia. Ar fi fost mult mai necunoscut, dacă de numele acesta s'ar fi legat fapte însemnate. Dar căpitanul a avut polemică de presă cu fiul primului ministru de astăzi; fiul acesta este şi ginerele unui fost prim-ministru, ergo: căpitanul Cătuneanu a ajuns o celebritate.

Vre-o şase luni au trecut de cînd chestia Cătuneanu a întrat în făgaşul cauzelor celebre, cari vieţuesc douăzeci şi patru de ore şi iată că chestia a reinviat: căpitanul a fost tradus înaintea unui consiliu de reformă şi decizia ce o va da consiliul se poate tipări de pe acum: D. Cătuneanu va fi reformat.

Ordinul de dare în judecată are forma şaradelor ce se publică în calendare: pe o coloană ghicitoarea, pe alta, între paranteze, deslegarea.

Căpitanul citat avea o purtare foarte rea în armată—dar n'a fost tradus înaintea consiliului; această purtare rădăinueşte de la începutul *carierei căpitanului—dar n'a fost dat în judecată; în 1895—cu treisprezece ani în urmă—n'a achitat soldele soldaţilor—dar n-a fost dat în judecată!*

Dar acum a făptuit lucruri mai rele: s'a bătut în duel cu fiul-ginere al celor doi prim-miniştri; a insultat în cafenea pe d. Sturza—şi ordinul spune limurit cine le d. Sturza: „primul ministru al Romîniei" şi a scris o scrisoare necuviincioasă d-lui Sturza.

Exces exagerat de moralitate! Un ofiţer se arată cu apucături rele—aşa spune ordinul generalului Wartiade—de la începutul carierei sale şi pînă'n present; acelaşi ofiţer confiscă pentru sine soldele soldaţilor—dar este lasat neatins.

Vine însă, o chestie în afară de armată: că acelaşi ofiţer răneşte în duel pe fiul d-lui Sturdza, că tot el înjură în cafenea pe d. Sturza — şi iată că aceste două întîmplări cîntăresc mai mult decît faptele din trecut.

Nu zicem că purtarea d-lui Cătuneanu în chestia Sturza a fost demnă. Am desaprobat-o la vremea ei, o desaprobăm şi astă-zi.

Dar să tai definitiv cariera unui om, o carieră specială, fiindcă acel om, în cafenea, a înjurat pe d. Sturza şi a comis şi celelalte fapte contra d-lor Sturza=asta se chiamă exces de zel, eare n'are nici o scuză.

Epitropia şi obştiile săteşti

Foasta epitropie conservatoare a înlesnit pe cît a putut organizarea obştiilor şi darea în arendă la obştii a unora din moşiile Epitropiei.

Ne amintim cu cît interes foasta epitropie a înlesnit obştiei din Roşieşti, judeţul Fălciu, luarea în arendă a moşiei, ce era deja arendată lui Fischer. Arendaşul s'a dezistat de la arendă, numai pentru a înlesni obştiei şi epitropiei arendărei Roşieştilor.

Noua Epitropie se arată foarte rebelă şi greoae în arendarea de moşii la obştii. Aşa ni se scrie din Dorohoi că pe una din moşiile Epitropiei s'a constituit obştia sătenilor dispunînd în deajuns capital pentru a lua în arendă moşia Epitropiei, şi nu pot izbuti, de şi arendaşul evreu e aproape an falit. Nu-şi poate plăti nici cîştiurile, nici dările cătră stat, iar pentru plata cîştiurilor, Epitropia singură a trebuit să-i vînză la licitaţie recolta neavînd alt mijloc.

Ni se mai spuue că arendaşul n'are nici o avere proprie; vitele de muncă i s'au vîndut la licitaţie: maşinile tot aşa, ba că chiar pentru cultura moşiei a trebuit să facă apel la creditul unor bancheri, neavînd nn leu pentru a merge mai departe.

In sînul obştiei domneşte o vie agitaţie, faţă cu lipsa de interes ce arată Epitropia liberală pentru ţărănime. Sătenii îşi amintesc cu drag cum foasta Epitropie conservatoare a înlesnit obştiei din Sîrbi a lua în arendă moşia Epitropiei, făcînd să se liniştească inceputul de răscoală de pe acea moşie.

Şi cum sătenii noştri nu-şi pot explica această vădită păsuire a arendaşului falit de cît printr'un interes material ce ar exista la mijloc, corespondentul nostru ne roagă a pune întrebarea onoratei Epitropii liberale: ştie care e moşia! Ştie cine e arendaşul? Ştie că e sau nu e falit? Ştie că toată averea i s'a vîndut la licitaţie?

Fiind toate acestea aşa precum ni se relatează, obştia e doritoare să ştie ce se mai cere ca să poată izbuti să ia în arendă moşia?

Greutatea practică ce se întimpină la administraţiile liberale pentru a se satisface nevoile obştiilor săteşti, contrastează cu gălăgia ce o fac de la tribună că ei şi numai ei, sunt apărătorii intereselor ţărănimei.

Cazul cu nearendarea moşiei din Dorohoi la obştie e numai unul, nu din cele mai tipice, al lanţului de administrare interesată liberală.

CATE-VA NOTE

Foarte academică polemică între *Epoca* şi d. Quintus de la Ploieşti: „dacă, în numele libertăţei, scrie ziarul filipescisn, protestăm contra înrîurirei poliţieneşti în „daraverile intime" ale comercianţilor şi agricultorilor, ni se zice că suntem—pardon—*manchesteriani...*"

Junimiştii au ajuns acum să apere „daraverile intime" ale agricultorilor şi comerclanţilor, din care cauză d. Quintus le-a dat numele de manchesteriani, căci nici la Manchester, în Anglia, poliţia u'are voe să-şi vîre nasul în „daraverile intime".

Şi *Epoca* mai zice lui Quintus, tot în chestia „daraverilor intime": „apoi d. Quintus sloboade peste noi toată ştiinţa sa: Adam Smith, Manchester etc.

Frumoasă polemică!

*

D. Pisani stabileşte în *Epoca* de azi gradul de ignoranţă a d-lui Take Ionescu.

Punct.

Chestii economice

Recolta anului 1908

E în ştiinţa ori şi cărui că anul acesta a fost foarte slab ca producţiune de cereale. Rari ani s'au arătat aşa de neprincioşi culturii, că în Maiu a fost secete, în Iulie a fost ploae, de s'a stricat şi ceiace se făcuse în Iunie; iar toamna a fost aşa de rece că viile nu s'au putut culege, iar vinul de foarte rea calitate.

Datele statististice arată în mod precis răutatea anului faţă cu mijlocia ultimilor 5 ani.

1) Grîul a dat o recoltă cu 8 milioane Hl. mai puţin, iar pe hectar producţia a fost cu 1 | 3 mai mică. De unele mijlocia ultimilor 5 ani a fost de 27 milioane, adică cu 1 | 3 mai puţin, iar acel prudus a fost pe alocurea de rea calitate, plouat şi inegrit, în regiunile unde au stat clăile şi snopii în ploae.

2) *Secara* a dat o recoltă cu un milion de Hl. mai puţin, media ultimilor 5 ani a fost de aproape 2 milioane Hl., în anul acesta recolta a fost numai de 930.000 Hl.

3) *Orzul* a dat abia jumătate din recolta mijlociei ultimilor 5 ani. Media a fost 8 jum. Hl. pe cînd anul acesta abia s'au făcut 4 jum. Hl.

4) *Ovăsul* şi el se prezintă cu o scădere de un milion şi jum. Hl.

5) *Rapiţa* a fost într'o descreştere înspăimîntătoare. De unde media ultimilor 5 ani a fost de 700.000 Hl. în anul acesta abia s'a recoltat 90.000 Hl., adică abia o optime.

6) *Inul* şi el este în descreştere, la un sfert din recolta mijlocie. De unde media a fost de 230.000 Hl., anul acesta s'a recoltat 60.000 Hl.

Popuşoaele sînt încă neculese; ogoare întregi aşteaptă dijmuirea şi culegerea; în orice caz recolta e foarte slabă, necoaptă la vreme.

Nu ne miră dar de ce budgetul începe a da deficite şi strîmtorarea financiară pe piaţă e aşa de mare că mai toate afacerile stagnează.

OAMENI ŞI LUCRURI

POSTIŞE...

In una din zile—acum de curînd—deschizînd uşa atelierului de „tuns, ras şi frizat" — am rămas surprins de anumite schimbări de... decor. După cîteva secunde apăru şi maestrul Ionescu, ţinînd în mînă o şuviţă groasă de păr blond şi 'mi anunţă cu sfială:

— „Am închis, c'oane; nu mai ţinem bărbierie. N'aţi cetit firma?"

In adevăr n'am cetit decît la plecare noua firmă a vechiului patron. „Frizeria" se schimbase în „postişerie" şi tabla rezuma în cîteva titluri noile specialităţi ale meseriei, aşa cum le învăţase la Paris şi din care unele în adevăr intraductibile în limba românească. De altfeliu „frizeria" nu e vorbă mai românească decît „postişeria" şi ne vom obicinui în scurt timp cu aceasta a doua expresie cum ne-am obişnuit cu cea dintăiu. Femeile noastre i-au acordat cetăţenia primind genul însuşi al artei şi nimic nu asigură succesul mai cu tărie ca sexul slab...

Fireşte, am avut oarecare jenă de lipsa mea de informaţiuni. Dar mi-am găsit scuza faţă de maestru în faptul că lipsisem mai mult timp din oraş. Iar în acelaşi timp am avut o reală senzaţie de regret că trebuia să mă despart de o veche şi simpatică cunoştinţă, de atelierul unde cu ani în urmă gustasem acea senzaţie de mîndrie şi de mulţumire a adolescentului care simte pentru întăia oară briciul lunecîndu-i uşor, gîdelitor, pe pielea feţei... Prin atelierul frizerului trecem doară în momente frumoase şi emoţionante ale vieţei; nu putem întreprinde nimic şi mai cu seamă n'am putea veni în atingere cu lumea, fără să dăm întăiu ochii cu dînsul. Şi frizeria e antemergătoarea ori-cării vizite solemne, ori-cării mari emoţiuni în viaţă.

Iată însă că de la o vreme maestrul Ionescu ne dădea, fără voie, din ce în ce mai puţină atenţiune şi mai puţină vreme. Din ce în ce îi răpiau timpul şi arta —rivalele noastre cele mai primejdioase şi care au făcut sfîrşit prin a ni-l răpi cu totul clientela femenină, mult timp lipsită de un specialist în arta posiştelor l'a monopolizat cu desăvîrşire şi acum îi aparţine esclusiv.

Postişele au devenit trebuinţa zilei; ele sunt acele delicate şi variate adaose la păr cari dau privitorului anumite iluziuni, de culoare, de cantitate, de formă. Părul capului este acel element femenin care contribuie mult ca să asigure prima impresiune de frumos, prima isbîndă; el încunună faţa, el face să apară figura în anumite umbre şi lumini, de aceea arta postişeriei—arta de a întregi şi de a aranja părul, de a procura bucle blonde, bucle brune, a devenit una din marile trebuinţi ale lumei civilizate şi oraşul nostru nu putea rămînea îndărăt. Ba, şi oraşele noastre mai mici, apelează la furnisorii laşului imitînd—cu drept cuvînt—arta care e menită a întări odată mai mult faima oraşului nostru de a avea femei frumoase. De aceea maestrul e ocupat cu capetele cele mai interesante ale luşului şi ne-a închis uşa nouă, vechilor lui clienţi.

I-o iertăm cu uşurinţă în virtutea marei misiuni ce are de îndeplinit: acea de a mări iluzia frumosului şi a ne da senzaţii de plăcere şi de mîndrie.

Rodion.

Teatrul lui Wagner

Dificultăţile ivite la începutul carierei. Prietenia regelui Bavariei. Isvoarele operei. Epoca concepţiei operelor. Templul din Beyreuth.

II

Viaţa frămîntată a marelui compositor e bine cunescută acelor cari au urmărit traiul şi multiplele opere ale maestrului. Musicant, poet, scriitor, artist, filosof, el voi să dea măsura erudiţiei sale şi a puterei creatoare a spiritului seu.

Dificultăţi materiale, ce i se iveau în cale, adversarii a căror duşmănie trebuia s'o învingă, toate aceste îl făcură să întrerupă pentru un moment visul seu artistic. Avu însă nepreţuitul noroc de a-şi atrage prietenia regelui Ludovic de Bavaria, prietenie care contribui a îndepărta cu încetul grijile materiale.

Mai profită apoi de oposiţia ce întîlni la curtea acestui rege meloman, pentru a se retrage, graţie unei pensiuni oferite de protectorul seu pe ţărmurile lacului celor patru cantoane, în apropiere de Lucerna, unde în liniştea şi armonia naturei petrecu şase ani, atît de favorabili desvoltării geniului seu.

*

Originea operei lui Wagner o găsim în cîntecele Eddei. In legenda scandinavă a găsit el sursa inepuisabilă a filosofiei sale. Personagiile mitologice ale dramei sale, Wotan, fiicele Rinului, pitiţii (Niebelungen) şi uriaşii, cari îşi dispută aurul, Valkiriile, dintre care Brunehilda e cea mai curagioasă, cele două familii inamice Wolorngen şi Gibichungen, au devenit încarnaţia vie a istoriei eterne a omenirei. Omenirea blestemată de cînd a cunoscut nevoia aurului şi care nu poate fi îmblînzită de cît prin iubire!

Şi întreaga operă, cu tot complexul ei de simfonii şi ţesetură dramatică, pricinui mari neajunsuri maestrului, la început, atunci cînd, deşi socotită ca un mare eveniment artistic reprezentarea tetralogiei, constitui un mare insucces material. Atunci Wagner se gîndi să dea operilor sale un cadru mai demn de ele, şi născoci ideia unei săli extraordinare de spectacol.

In 1868 termină pe Siegfrid şi Crepuscului, dar legenda Niebelungilor se născuse de multă vreme în mintea sa.

Cele două poeme „Moartea lui Siegfrid" şi „Tînărul Siegfrid" îi dădură baza acţiunii sale dramatice. In 1851 îşi concepu planul operei, a cărei composiţie dură până la 1857.

*

Trei ani după terminarea Tetralogiei, adică în 1871, Wagner îşi pune în aplicare planurile cu privire la clădirea unei săli de spectacol. Pentru realizarea acestui vis, el alese micul orăşel Beyreuth, unde clădi un templu al artei, cu concursul a doi... bancheri.

Sub direcţia lui Wagner, arhitectul berlinez Semper, stabili planurile teatrului care avea să rămîe o fală a timpurilor moderne.

La început lucrul nu prea merse. Lumea musicală nu se deranjă şi inaugurarea teatrului, deşi avu mare răsunet în Europa nu avu însă succesul dorit. Teatrul fu închis. Cu Tetralogia, el făcu un turneu prin Germania.

Cu toate astea în 1882 teatrul se redeschide cu opera Parsifal, în urma căruei succes, teatrul n'a mai închis porţile.

Azi, în cea mai mare parte din marile centre, mai ales în centrele germane, Wagner e consacrat, iar opera lui prinde rădăcini adînci la asea parte a populaţiei care urmăreşte cu încordare evoluţia ce ia toată muzica modernă sub impulsul şi influenţa muzicei Wagneriane. Cînd o dramă wagneriană e anunţată, publicul asaltează teatrul şi reputaţi mai cu seamă în epoca unei producţii wagneriene, nu pot fi de cît acei artişti, la cari darurile hărăzite de natură, sînt atît de superioare, încît să poată fi interpreţii lui Wagner.

E poate cea mai înaltă cinste, ce au artist poate solicita.

Opera mare din Paris, a montat de curînd, cu un fast nemai văzut, aşa cum

Cumpărați Bilete pentru Loteria 4 Clasa VI a Regatului Romîn

Cu tragerea de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembre 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOȘ servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 160,-0 jumatate loz Lei 80 - Un sfert de loz Lei.40 Una optime lei 20.

n'a fost montat la teatrul «Chateau d'eau», „Crepusculul Zeilor", acel măreț sfîrșit al tetralogiei, asupra căruia vom mai reveni.

Jurisprudențe

Stabilirea genealogiei. — Pentru stabilirea genealogiei unei familii, proba testimonială este admisibilă fără nici o condiție, dar rămîne ca instanța de fond să aprecieze în mod suveran, și depunerile martorilor și actele ce s'ar invoca în dovedirea ei, fără ca convingerea, ce rezultă pentru dînsa din asemenea elemente de probă, să poată fi controlată de Curtea de Casație, cu condiție ca decizia atacată să fie motivată asupra acetui punct.—(Cas. I. dec. No. 362, din 14 Octombrie 1908).

Popriri urgente. — Cererea de poprire asupra sumelor ce au a se plăti de Stat trebuește a se adresa Ministerului pe care privește plata; în caz de urgență, însă, poprirele se pot adresa și agentului tezaurului însărcinat a efectua plata.

Astfel, cînd este vorba de plata unor furnituri, procurate unui regiment, poprirea efectuată în mîinele casierului regimentului și fără concursul Ministerului de Războiu în instanța de validare, este bine înființată.

Prin urmare, dacă casierul a plătit suma oprită, pentru consecințele acestui fapt abuziv și dăunător are a răspunde Ministerul de Răsboi, conform art. 1000 din codul civil.

Cumul. — Dreptul funcționarului de a percepe întreaga remunerațiune a funcțiunii pe care o ocupă, nu poate constitui un drept cîștigat. Asemenea remunerațiuni sunt supuse voinții legiuitorului viitor, care are dreptul de a le mări, a le micșora, sau a le suprima odată cu funcțiunea. Așa fiind, legiuitorul din 1906, rereducînd remunerațiunea funcționar. pens. la o cifră, ce împreună cu pensiunea să formeze un cuantum de 200 lei, nu a violat dreptul la pensiunea recunoscută pensionarului prin legea veche, ci a dispus numai de remunerațiunea funcțiunii ocupată de pensionarul, care voește să continue încă a servi Statul, județul sau comuna.

Litere-Științe-Arte

Walzertraum.—Aseară minunata operetă și-a aratat din nou farmecul ce exercită asupra publicului iașan.

Sala era plină; în sală domnea o animație mare, toată lumea aplauda și bisa. S'ar fi zis o premieră surprinzătoare pentru ieșani, iar nu o reprezentație a celei mai cunossute operete.

Succesul serei aparține celor cîți-va buni artiști ai trupei: primului tenor Leonard în rolul lui Nich, d-rei Florescu în adorabilul rol al Franzii, d-lui Maximilian în Lotar, Carussy în rolul Prințului socru și d-nei Apăteanu în al Prințesei.

Remarcabilă a fost încă odată abilitatea șefului de orchestră d. Robert Frank care are în trecutul său, pare-se, frumoase succese, căci a dirigiat orchestra în capitale mari europene.

A fost o frumoasă seară și ne-a părut bine...

*

Față cu numeroasele cereri de locuri s'au făcut intervențiuni pe lîngă impresariul d-nei Sarah Bernhard pentru ca marea artistă să dea trei spectacole în Iași în loc de două cum s'a anunțat.

*

Astă seară trupa d-lui Grigoriu va cînta *Fire de artist*, delicioasa operetă.

E a treia și ultima reprezentație a trupei și îndemnăm lumea să asiste.

*

N. Iorga istoric.—Dl. N. Iorga a fost însărcinat să scrie o istorie a Imperiului Otoman în limba germană. Vol. I a apărut. Asupra acestei lucrări de I. Bogdan, cumnatul d-lui N. Iorga a ținut o cuvîntare elogioasă la Academie, îndrăznind a asemăna pe *micul* N. Iorga cu *marele* D. Cantemir, primul romîn care a scris o istorie a Imperiului Otoman de o valoare Europeană.

Era de bănuit că laudele d-lui I. Bogdan sînt ori plătite ori interesate, căci era de prevăzut că dl. I. Bogdan nu cetise cartea, și nici n'o putea aprecia în technica ei. Cărdășia acestor 2 istorici era așa de vădită, că un critic scosese vorba că atunci cînd cineva critică pe Iorga sare Bogdan, iar cine critică pe Bogdan face să sară Iorga.

Criticul german Brockelmann în „Revista Centrală literară" No. 25 își dă părerea asupra lucrărei d-lui Iorga. Constată că dl. Iorga nu cunoaște izvoarele turcești și e slab în cele bizantine și slave. Lucrarea e plină de erori în ceia ce privește originele istoriei Turcilor. Nu cunoaște ultimile cercetări ale lui Thomson, ale lui Marquart și Hontsma. Nu cunoaște de loc instituțiile Islamului, de aceia comite greșeli ce nu s'ar fi ertat nici pe vremea lui Hammer. Părerea d-lui Brockelmanu e că dl. N. Iorga ar fi trebuit să stea mult pe gînduri înainte de a începe să scrie o Istorie a Turcilor fără cunoștința limbilor orientale.

Lucrarea d-lui Iorga asupra Imperiului Otoman departe de a proslăvi știința română—cum crede I. Bogdan — va dovedi că în curs de 2 veacuri n'a făcut spor de la marile D. Cantemir, care a avut cel puțin atîta bun simț, că nu s'a apucat să scrie o istorie a Imperiului Otoman fără să nu cunoască bine limbele și viața orientală.

Iar acești 2 istorici, ce se laudă reciproc sînt amîndoi în slujba plătită a d-lui Haret.

De altfel părerea aceasta o împărtășește indirect și *Viața Românească*.

*

Premiul Nobel nu va fi acordat—pentru literatură—scriitorilor Emile Verhaeren și Maurice Maeterlinck, precum se anunțase. Academia liberă a Belgiei a prezentat candidaturile lor în August, cînd termenul ultim era în Februarie. Ei vor putea fi premiați în 1909. După cum spun cei inițiați se va acorda anul acesta premiul literar poetului englez Swinburne. E un poet de geniu care ocupă în Pantheonul liricilor engleji, un loc alăturea de Byron, Keats, Shelley, Tennyson și Browing.

*

Victorien Sardou făcea politică în timpul grelei boli de care suferea și care l'a și răpus. In una din aceste din urmă zile se vorbea în jurul lui despre chestiunea balcanică. De-odată Sardou esclamă:—Dobitocii de austriaci! Am spus totdeauna că ei vor tulbura pacea Europei întregi!

*

Teatrul Vaudeville din Paris a dat premiera lui Maurice Donnay „La Patronne" fără vr'un succes remarcabil.

*

Medicina americană a devenit—și ea—foarte rușinoasă. Doctorii, ținînd seamă că unii termeni medicali, numele unor anumite boli, sunt astăzi prea cunoscute, au decis a înlocui cuvintele de „syphilis" prin „avariosis" și acel de „gonorhee" prin „neisseriosis". Prima denumire are origine în titlul piesei franceze a lui Brieux: „Les avariés"; a doua după descoperitorul gonocociului, d-rul Neissez din Breclau.

Cînd termenii aceștia vor deveni populari la rîndul lor, americanii îi vor înlocui cu alții. Vorba lui Caragiale: Sunt rușinoși,—mie-mi spui, domnule!?

*

Miliardarul Rockfeller își scrie memoriile sale, în cari va povesti toate peripețiile vieței sale, peripeții cari l-au dus la marea avere pe care o posedă azi.

Zilele trecute acest rege al banului declara prin „Wold's Work" că e un strașnic optimist. Ba bine că nu, cu atîtea miliarde.

„Epoca economică în care intrăm—scrie Rokfeller—deschide orizonturi cît se poate de largi tineretului nostru. Auzim adesea pe oamenii generației noastre tînguindu-se că părinții lor au apucat vremuri mai bune; eu cred că ei nu știu ce spun căci nici odată n-am avut la îndemînă mai multe mijloace economice ca acum cînd pieptele noastre au luat atîta avînt. Oamenii din actuala generație sunt pe punctul de a pătrunde într'o epocă atît de bogată în cît toate epocile trecute—ori cît de bogate ar fi ele—sunt incomparabil mai sărace față de cea de azi. Eu am tot dreptul să fiu optimist cînd mă gîndesc de un am plecat, prin ce greutăți am trecut și unde am ajuns".

Ultime informații

❑ **Noul regulament al avansărilor.**—După-cum s'a anunțat, M. S. Regele a semnat decretul pentru aprobarea noului regulament relativ la avansările în armată.

Acest regulament a fost elaborat de d. general Averescu, ministrul de răsboiu, pentru a clasifica și a asigura aplicarea definitivă a legei din 1906, modificată în 1908.

Iată în rezumat principalele puncte din acest regulament:

In primul rînd s'a precizat comandamentele sau funcțiunile care revin de drept tuturor gradelor militare. Apoi s'a decis că fiecare ofițer va putea să aibă o funcțiune superioară gradului seu și care-i va fi dată, fie în virtutea unui decret regal, fie după o simplă decizie ministerială, în vederea avansărei.

Pentru a realiza în avansarea ofițerilor din toate armele echilibrul indispensabil pentru a se menține disciplină și buna camaraderie, s-a ales modalitatea avansărei după alegere, sau după vechime. Această modalitate va contribui la limitarea avansăriilor la un număr determinat de promoțiuni, care va fi fixat în fiecare an de minister, respectînd rangul ofițerilor după cadrele generale.

Ministrul de resboiu a stabilit de asemeni regulile pentru întocmirea tablourilor de avansare:

a). Condițiile în care pot deveni ofițeri în armata activă acei care au făcut serviciul cu termen redus, b). condițiile în care ofițerii pot fi eliminați de la rîndul lor de avansare, c) s'a decis că, căpitanii care au reușit la examenul de maior, să fie tot-deauna preferați, d). s'a prevăzut cîte-va probe practice pentru obținerea comandanților superiori, alții de cît acei de regimente, s'a decis ca colonelii care urmează a fi făcuți generali, să fie atașați timp de un an la o altă armă de cît aceia din care face parte, examenele practice au fost deasemeni prevăzute pentru avansarea la gradul de maior—pentru a se asigura o mai bună recrutare a ofițerilor superiori.

❑ D. C. Stere, care fusese suplinit la Universitate de d. Hamangiu, și a reluat catedra și a anunțat că își va începe cursul luni.

❑ D. Haralamb Lecca a fost recompensat pentru că a reușit, să aducă teatrul în halul în care se află. Angajat contractuăl cu 500 lei lunar salariul seu a fost dublat: seniorul Haralamb primește acum *1000 lei lunar*.

Conducătorii administrativi ai teatrului sunt invitați să ne desmintă; să ne desmintă că nu aste adevărat că salariul d-lui Lecca a fost dublat, așa că d-sa are astăzi *cea mai mare leafă* pe care un funcționar o primește în Iași.

❑ In vedere că acum este timpul cînd se fabrică și se transportă vinul, și că mulți se pot sustrage de la plata fondului comunal, și pot comite chiar contrabande, înlocuind vinul cu spirt sau alte lichide, ministerul de interne a trimes prefecturilor de județe o circulară pentru a se preîntîmpina asemenea fraude,

In această circulară ministerul de interne dă ordin jandarmilor rurali, și tuturor funcționarilor administrativi și polițenești ca atunci cînd vor întîlni transporturi de butoae să întrebe pe cei cari le transportă de recipisele de plata fondului comunal și de certificatele de identitate.

In cazul cînd ei nu le vor poseda, sau nu vor fi în regulă, atunci transporturile să fie oprite și să se avizeze cea mai apropiată percepție.

❑ Ministerul instrucțiunei publice a mijlocit pe lîngă prefectura de județ ca să ia măsuri să se prevadă în bugetul anului 1909—1910 burse pentru întreținerea elevilor școalelor inferioare de agricultură.

❑ Ministerul de interne a trimes o circulară prefecturilor de județe, prin care le invită să trimită deciziunile consiliilor generale relative la taxele anuale fixate și cari urmează să se perceapă de la streinii stabiliți în comunele rurale, cu autorizația consiliului comunal, de la servitorii cu simbrie și de la păzitorii particulari de țarne.

❑ Școala din comuna Hodora a fost închisă, din cauza epidemiei de febră-tifoidă care bîntuie în acea comună, iar școalele din Coarnele Caprei, Galata și Miroslava, au fost închise din cauza epidemiei de scarlatină, care bîntue în acele comune.

❑ Consistoriul spiritual al Mitropoliei va fi convocat pentru zilele de 16 și 17 Noembrie a. c., cînd va judeca procesul preotului Vasile Patron, din Ciurchi, reclamat de poporănii sei pentru că astă vară a refuzat să facă rugăciuni pentru ploaie.

Cînd poporănii s'au prezentat la preot pentru a'l ruga să facă procesiune pentru ploaie, acesta a închis pe poporani în biserică, dînd naștere la un scandal.

Consistorul va mai judeca și procesul preotului I. Baltag, din Rediul Mitropoliei, pentru incorectitudini.

❑ Cîțiva oameni de bine, al căror nume vor să'l treacă sub anonimat, au trimis la biurourile S. P. A., din pasagiul Romîn, suma de lei 50,—ca ajutor pentru începerea serviciului de prindere al cîinilor.

Suma a fost însoțită și de o scrisoare plină de urări de isbînda și dovezi de simpatie. S. P. A. le arată aci mulțumiri nesfîrșite.

❑ D. Matei Ionescu a fost numit picher cl. I la serviciul technic al jud. Vaslui, în locul vacant.

❑ Trenul de Pașcani a sosit și aseară cu întîrziere din cauza înghețului.

❑ Suntem rugați să anunțăm că concertul Sibianu—Barbu, anunțat pentru seara de 7 Noembrie, nu va mai avea loc.

D. Sibianu pregătește, în schimb, un mare concert, a cărui dată se va anunța prin ziare.

■ Persoanele cari și-au procurat bilete prin intermediul Agenției „Thalia", își pot relua banii, iar persoanele cari au cumpărat bilete, fie de la persoanele, cari s'au interesat de concert, fie de la elevele d-lui Sibianu, vor capata în schimb bilete pentru noul concert Sibianu.

❑ *Voința Națională* afirmă că nu se va ajunge la nici o înțălegere în tratativele pentru încheierea convenției cu Austria.

❑ In seara de Vineri 7 Noembrie a. c., va avea loc în sala societății „Turn-Verein" din strada Gîndu, un frumos bal familiar dat de plutonierii Regimentului XIII Stefan cel Mare, în onoarea d-lui Cuculeț sub-șeful muzicei militare retras la pensie.

❑ Ministerul de resboiu a decis că cursurile școalei militare pentru sub-ofițerii veterinari să înceapă la 15 Noembrie a. c.

❑ Pe ziua de Sîmbătă 1 Noembrie, vor fi complectate toate locurile care au mai rămas vacante în învățămîntul primar din jud. nostru.

❑ D. colonel Georgescu, intendantul corpului IV de armată, a plecat aseară în inspecții administrative pe la garnizoanele din Moldova.

❑ D. dr. D. G. Boroianu, profesor de dreptul bisericesc, lucrează la un cod de procedură bisericească.

❑ Din sorginte sigură aflăm că ministrul de resboiu, prin noul budget pe exercițiul viitor, va prevede sporirea soldei ofițerilor, începînd de la sub-locot și pînă la maior.

❑ Pagubele ce le-au suferit arendașii proprietarii și țăranii cu prilejul rescoalelor, au fost evaluate, în total, după comunică „Voința Națională", la 20500000 lei, vrea să zică cu cinci milioane și jum. peste creditul ce s'a votat în scopul despăgubirilor.

Repartiția se va face în Noembrie.

❑ „Union-Baugesellschaft"—antreprenoarea lucrărilor de alimentarea cu apă—a deschis în casa din str. Păcurari 3, un mare magasin de branșamente. De pe acum publicul poate face comenzi la tot ce se referă la apă și canal, precum și la aranjamente complecte.

Societatea, pentru înlesnirea clienților, primește aconturi și plăți în rate asupra instalațiilor și furniturilor.

Este în interesul publicului casă se îngrijească cît mai curînd pentru instalări.

DIVERSE

— Societatea de ajutor reciproc „Unirea" a lucrătorilor tipografi din Iași, organizează a doua „Serată Dansantă" pentru ziua de 6 Decembrie (Sfîntul Nicolai) unde comitetul organizator pregătește noui și ne mai văzute surprize, care vor face ca publicul vizitator să remînă pe deplin mulțumit.

— A fost arestat individul Donea din Vaslui, care a excrocat pe fata Maria Filipescu din strada Bădăreu No. 4 cu suma de 110 lei.

— Th. Bogonos, din strada Morilor, ducîndu-se cu un frate al său să bee la crîșma lui Climer din strada Gărei, a sărit cu cuțitul la servitoarea Vasilca, dela acea crîșmă, vrînd s'o înjunghie.

Agresorul a fost arestat.

— Sîmbătă 1 Noembrie, a. c., societatea „Moldova" va da un bal pentru mărirea fondului

Persoanele care vor participa au șansa să cîștige gratis obiecte frumoase.

— Chioșcul de ziare Șarage, care pînă acum era așezat lîngă hotelul Trajan în Piața Unirea, s'a mutat lîngă Cofetăria Tuffli.

— In comuna Mădîrjac a fost găsit mort, probabil din cauza mizeriei, Victorian Iordanovici, fostul grefier al judecătoriei rurale Iași.

— Autorul furtului comis în prejuditiul d-lui Anton Cuncic din Iași, a fost prins și arestat.

El se numește Alois Bacșinachi.

Numita Adella Prăun, dovedită ca autoarea furtului de bijuterii de la d-na Maria Hagioglu, a fost arestată.

— Am vorbit ieri despre furtul de 600 lei ce s'a comis în dauna italianului Merluzi Santo.

Numiții Stefan Ionescu și Mândița Dinu, autorii acelui furt, au fost prinși și depuși astăzi.

— Avram sin Moise, comerciant, din strada Zugravilor No. 44 a reclamat poliției că a fost grav maltratat de chirigiul său Iițic Haimovici.

A XI-a serbare federală germană

5

Dr. Goetz, apare la tribună și Dr. Friedleben îi predă prețedenția serbării, aducîndu-i elogii și urări de viață lungă. Prețedintele Federației germane, este un om de 82 ani (citiți optzeci și doui), de statură mică, vioiu, spiritual, avînd un talent oratoric remarcabil. Deși atît de înaintat în vîrstă vorbește clar, sonor și este auzit pretutindeni în vasta sală.

Din partea Ministerului de culte al Prusiei vorbește consilierul intim de guvern Hintze din Berlin; și dînsul stărue asupra părții naționale a gimnasticei. Meritele pentru răspîndirea gimnasticei, spune D-sa, sunt apreciate de M. Sa Impăratul, care a decorat mai multe persoane ce s'au ocupat cu aranjarea serbărilor. Urează succes în numele Ministrului absent, care regretă că nu poate lua parte. Dr. Goetz ia cuvîntul, salutat de aplause puternice ce par a numai lua sfîrșit. D-sa urează ca serbarea să aibe succes, spre fericirea gimnasticei, spre folosul patriei și spre bucuria fie-căruia.

Prințul de coroană Wilhelm, ca protector al serbării trimise telegrafic salutul său, urînd ca înaltele străduințe ale gimnasticilor, pentru educarea tinerimei, oțelirea și conservarea puterii poporului german, să meargă din succes în succes, spre binele țării.

Corul, orchestra și întreaga asistență intonează imnul patriotic „Deutschland, Deutschland über alles", (Germania, Germania mai presus de toate) pe cînd șase fecioare încununează pe bătrînul prețedinte.

In acest timp Nürenbergezii introduc în sală drapelul federal, salutați de public cu ovații. Reprezentantul lor îl predă D-rului Goetz, spunînd că drapelul dăruit la 1880 de femeile și fetele frankfurteze, se întoarce acum înapoi în Frankfurt, după ce a făcut un turneu victorios prin întreaga Germanie. Dr. Goetz predă drapelul Profesorului G. Bender representantul orașului Frankfurt și al gimnasticilor lui. Primind drapelul acesta își exprimă bucura că Frankfurtul este primul oraș german care deține pentru a doua oară drapelul federal.

Două fecioare de onoare atîrnă de drapel o coroană de stejar în argint cu funde de aur; una din ele e îmbrăcată în mantie purpurie, bogat brodat, iar cealaltă într'o mantie albastră.

După ce mai vorbesc Schmuk și Rühl, care salută în special pe străini, se urcă pe scenă membri societății de gimnastică din Swacopmund (Africa) și roagă pe Dr. Goetz să fie nașul drapelului lor. Dr. Goetz le satisface dorința, urînd ca drapelul să stea și în țara depărtată totdeauna în serviciul patriei. In numele oaspeților străini mulțumește Cupérus, prețedintele Federației belgiene.

Urmează partea muzicală și teatrelă a serbării. Secțiunile corale ale societăților de gimnastică, cu 200 gimnastici coriști, intrunite și ele într'o reuniune, execută mai multe bucăți, însoțite de orchestră; apoi se represintă trei tablouri vivante în dimensiuni imense, 15 m. pe 30 m., la care ieau parte 350 gimnastici de ambe sexe. Fie-care tablou este precedat de o bucată corală executată de 600 cîntăreți ai Reuniunilor corale francfurteze, cu concursul celor trei orchestre întrunite și apoi de un prolog, zis de o artistă a teatrului din Frankfurt, d-na Camilla Mondthal cu un dramatism zguduitor, și cu o voce atît de puternică, cum nici un orator nu avusese înaintea ei, în acea sală. Atît melodiile cît și unele din versurile cîntecelor, cum și prologurile, sunt anume scrise pentru această festivitate.

Primul tablou reprezintă pe Jahn în 1813 chemînd pe gimnasticii săi și tinerimea germană la luptă contra asupritorilor francezi; al doilea tablou reprezintă omagiul adus de gimnasticii germani înaintea monumentului Germaniei, ridicat la Niederwalden-Rüdesheim pe țărmul Rinului, ca simbolizare a unității germane, dobîndită în luptele crîncene de la 1870—71. Corurile, orchestra și întreaga asistență, în picioare, întonează imnul național german: „Die Wacht am Rhein" (Streaja la Rin). Melodia violentă a acestui imn, cu cuvintele lui voinicești, întonată de atîtea mii de voci și orchestră în fața acestui măreț tablou, în fundul căruia tronează monumentul colosal al Germaniei mîndre, produce o astfel de impresiune în special asupra străinilor, în cît multora le stoarce lacrimi de emoțiune. Spectacolul e în adevăr memorabil. Ar treilea tablou reprezintă pe gimnasticii germani proslăvind pe împăratul păcii, împăratul Wilhelm, reprezentat pe un tablou imens, avînd la dreapta, în zare, monumentul lui Hermann din pădurea Teutoburgă iar la stînga, burgul Hohenzollernilor. Și iarăși toată asistența cu corul și orchestra întonează împreună un imn, tot atît de viguros și impunător ca cel precedent: e imnul împărătesc „Heil dir im Siergerkranz" și, în sfîrșit, iarăși cîntecul patriotic „Deutschland über Alles". (Va urma)

Informaţii

— —

❑ Demisia din comitetul de redacţie al ziarului „Evenimentul“ a d-lui V. Sculy-Logotetides, pe care am anunţat-o într-un număr trecut, nu trebue privită ca o lovitură contra elementului carpist din Iaşi, de şi se ştie că d. Sculy este un vechi adversar al politicei d-lui Carp.

Demisionînd din comitet, d. Sculy a manifestat contra d-lui Grecianu, căci demisia şi-a dat-o încă în ultimele zile ale directoratului d-lui Grecianu la ziarul ieşean.

Acum elementul grecenist din partid caută să plătească poliţa d-lui Sculy: se agită anume ideia de a se readuce în discuţiune chestia demisiunelor d-lor Buzescu şi Stavăr, cari motivaseră retragerea lor, prin faptul că-ar fi fost induşi în eroare, într'un proces, de d Sculy.

Spectacolul promite.

❑ La tribunalul de notariat din Iaşi s'a autentificat azi actul prin care societatea anonimă pe acţiuni *Adevărul*, a cumpărat frumosul imobil din Iaşi, str. Romină 9. Acest imobil va fi oferit premiu, prin tragere la sorţi, acelora cari se vor abona la ziarul *Dimineaţa*.

Situat în unul din cele mai frumoase centre ale Iaşului, casa din str. Romînă 9 este frumoasă şi presintă o frumoasă valoare.

❑ Se pare că febra-tifoidă—un moment calmată—a luat un nou avînt în oraşul nostru. Aşa, eri o singură familie—locuind pe şoseaua Socola 32—a internat în clinica infantilă patru copii bolnavi, de febră tifoidă.

S'au ivit de asemenea cîte-va noi cazuri de scarlatină.

❑ E vorba că la marele meeting socialist ce se va organiza în Budapesta în contra vetului plural să aziste în corpore toţi deputaţii romîni şi slovaci din toate centrele Ungariei şi Transilvaniei.

❑ Inregistrăm cu o deosebită plăcere că d. general I. Vasiliu Năsturel, împărtăşind vederile partidului conservator-democrat, s'a înscris în clubul nostru din Bucureşti

❑ Ziarele vieneze anunţă că Băncile: Credit Romîn, o filială a lui Laenderbank, şi socictatea Dickin şi Com. comanditarea lui Niederoesteichische Bank, vor fuziona între ele.

❑ **Şcoala de farmacie.**—Senatul universitar, în unanimitate, a decis înfiinţarea şcoalei de farmacie pe lîngă facultatea de medicină din localitate, împuternicind pe d. rector al universităţei de a comunica aceasta ministrului instrucţiunei.

Cursurile vor începe de la 15 Noembrie a. c.

Programul anului I va fi următorul: Fizica generală, predată de d. prof. dr. N. Leon, Botanica, de d. prof. Alex. Popovici şi Chimia Minerală de d. C. Şumuleanu.

❑ **Din Burdujeni.** — *Prinderea unui complice de a lui Golonca.*—In fine şi un complice devotat de a lui Golonca, a putut fi eri prins în pădurea din apropiere de şeful postului geandarmi din localitate Gh. Eremia.

Acesta e mult vestitul N. Şutac,—care făcea parte din banda lui Golonca şi care deasemenea a reuşit să evadeze din închisoarea din Suceava împreună cu Golonca şi Grigoraş.

Sutac e originar din sat, tănăr, dezertor din armată şi ca şi Golonca e un client al puşcăriei avînd la activul său condamnări numeroase.

Şutac prins, a fost adus şi închis în secţia de gendarmi legat bine,—şi acum se fac cercetările. Ori ce întrebări i se pun lui Sutac, aceta nu răspunde.

— După un îngheţ bun a căzut o zăpadă şi s'a făcut un bun drum de sanie. Acum e un frigteribil.—Trenurile ce sosesc din capitală şi Bucovina, mai zilnic întârzie. — Mulţi agricultori sufere, din cauza că pămîntul fiind îngheţat un pot scoate sfecla şi cartofele ce încă nu s'au cules. *Saiso.*

❑ Sîmbătă 1 Noembrie va avea loc deschiderea cantinei societăţei «Pînea Saracilor».

❑ D-nii profesori ai facultăţilor de litere, ştiinţi şi medicină au luat iniţiativa de a ţinea, în Aula Universităţei, o serie de „cursuri de unire între fasultăţi“, astfel dispuse, forma şi cuprinsul, în cît să poată respunde trebuinţelor intelectuale de cultură generală ale studenţilor de la facultatea de drept, medicină şi litere.

❑ D. I. Botez, profesor la şcoala de agricultură din Roman, a fost trimis să studieze agricultura la Cernăuţi şi Rădăuţi (Bucovina).

❑ D. Gh. Kernbach, prefecul judeţului, care a fost două zile la Bucureşti, în interes de serviciu, s'a reintors azi dimineaţă în localitate.

❑ Soldaţii bacalaureaţi din batalionul 4 vînători, care şi-au făcut stagiul de un an, au fost eliberaţi astăzi.

❑ D. colonel dr. Petroni a fost numit medic al noului batalion înfiinţat în P. Neamţ.

❑ D. I. Petrov, noul sub-revizor şcolar, a depus astă-zi legiuitul jurămînt.

De asemeni a depus jurămîntul d. Leahu, numit sub-comisar la Tg. Frumos.

❑ Ridicolul director al prefecturei de judeţ, d. C. Moţet, a luat ridicula măsură de a înfiinţa în biroul presei, ce d. prefect Kernbach l'a înfiinţat la prefectură,—un birt pentru funcţionari.

Aceştia, din iniţiativa directorului, iau masa zilnic în biroul presei, chiar în momentul cînd reprezentanţii ziarelor lucrează în birou.

Avis d-lui Kernbach!

❑ Printre copii din comuna Belceşti s'a ivit epidemia de scarlatină.

S'au luat măsurile de combatere.

❑ Consiliul general al judeţului nostru se va întruni din nou Marţi, 4 Noembrie a. c., după amiază.

Consiliul se va ocupa cu votarea bugetului.

❑ O crimă a fost comisă eri în satul Cristeşti: băetanul Ion Ursachi se afla cu foile la locul numit „Ciunca“. Un schimb de vorbe interveni între el şi numitul Gh. Rotariu, pîndar, care împuşcă pe băiat în piciorul drept.

Victima a fost internată în spitalul din Trg.-Frumos.

❑ Ni se scrie că la biserica Profetul Samoil din Focşani se petrec lucruri condamnabile.

Epitropia voeşte a trece peste autoritatea P. S. Episcop, ceeace nu este de loc spre binele bisericii.

Dar din atitudinea Epitropiei rezultă fapte grave: bolnavii mor fără de preot.

Nu este autoritate în Stat, care să chieme Epitropia la dreapta realitate?

Ce face ministeral? Prea se pune la grea încercare răbdarea creştinilor. Socotim în interesul tuturor a se pune ordine acolo unde s'a introdus neregula. Să se gîndească toţi, că Epitropia mai loveşte pe un tînăr şi demn preot, licenţiat în teologie, ceeace este iarăşi regretabil.

Şi dacă ursul joacă prin vecini, Dumnezeu să ferească!

❑ In cercurile financiare din Iaşi se afirmă că, prin fuzionarea Băncilor de Credit Romîn şi societăţei în comandită Dickens şi C-ie, director va fi numit d. Dickens, iar d. Baumgarten, actualul director al Băncei de Credit, va rămînea numai conducător al Loteriei de Stat.

❑ D. profesor doctor Djuvara şi-a citit raportul asupra titlurilor şi lucrărilor d-lor doctori Tănăsescu şi Rainer, candidaţi la catedra de Anatomie descriptivă din Iaşi.

Comisia examinatoare se compune din domnii profesori: L. Sculy, C. Botez şi E. Djuvara, din partea facultăţei, I. Cantacuzino şi Voinov, din partea ministerului.

❑ **Universitare.**—D. V. Iamandi a fost numit suplinitor la catedra de drept comercial, în locul d-lui V. Dimitriu, care a obţinut un concediu de o lună de zile.

— Următorii studenţi de la facultatea de drept, au reuşit la examenul de anul I, ţinut în Octombrie:

Brăescu V., Ghica Emil, Ionescu Virgil, Holban Ilie, Ionescu Eug., Leon D., Manisali I., Blobanu N., Păun Al., Pompilian M. Gh., Setlauc I., Ştiubeiu C. D., Simionescu C., Săvescu M., Stănciulescu I., State Gh. N., Tironovici T. M., Tăutu T. C., Ţintă N. C., Voinescu Al., Dobaş Const.

— D-nii profesori I. Teodorescu şi G. Tabacovici încep cursurile Sîmbătă 1 Noembrie.

— La 1 Noembrie se va deschide cantina Universitară.

Următorii studenţi au fost admişi să ia masa la cantină:

Teodoru I. C., Gherasim C., Balaban Al., Apostoliu D., Garofeanu Gh. M., Bantaş Al., Dimitrescu M. I., Antonescu V., Teodorescu I., Berbeciu I. Al., Diacu C., Tufescu L., Tanase V., Ghiorghiu Gh., Mupan Enache.

❑ **Judiciare.**—Procesul lui Pericle Cotigeanu, acusat de false în acte private, sorocit a fi judecat eri la s. I a Curţei, s'a amînat pentru a se face o nouă expertiză a falşului cu care a fost însărcinat d. profesor caligraf V. Costin.

— Camera de punere sub acuzare va cerceta mîne dosarul unei crime ce a fost făptuită în Piatra N: numitul I. Puriaşcu, fiind numit supraveghetorul unei fabrici în faliment, în urma unoi certe ce a avut'o cu Lazarovici, contabilul acelei fabrici, a aplicat acestuia mai multe lovituri de cuţit în gîtlej şi în inimă, în urma cărora numitul a încetat din viaţă.

Afacerea va fi judecată în sesiunea din Decembrie a Curţei cu juri de Neamţ.

❑ O nouă piesă cinematografică se va desfăşura Vineri 31 Octombre la Teatrul Circ Sidoli. E celebra dramă a lui Alphonse Daudet, inscenată la teatrul Odéon din Paris şi jucată de artiştii acestui teatru.

Pathé Fréres au reuşit pe deplin cu noul gen în arta cinematografică, de a reda pe pînză piesele autorilor mari jucate de cei mai buni actori ai Parisului. Ea anunţă că programele viitoare vor cuprinde cîte o asemenea piesă.

O altă parte interesantă a programului de Vineri este sujetul: Revoluţia franceză din 1793, Charlotte Corday şi Marat. Totul este reconstituit fidel, costumele, armele, armata, Parisul revoluţionar etc. Urmează apoi o culegere frumoasă de scene sportive comice, precum Visul unui vals (Walzertraum) cea mai reuşită parodie cinematografică etc. Programul de Vineri este unul din cele mai frumoase şi mai interesante din toate văzute până astăzi.

Programul de Vineri mai cuprinde şi serbările din Sofia cu ocazia proclamărei regatului. Oraşul în serbătoare, Principele Bulgariei aşteptat la catedrală, Cortegiul festiv, Ţarul Bulgarilor salutînd poporul etc., Vederi de actualitate luate la faţa locului.

Săptămîna viitoare: O mare vănătoare de animale selbatice în Africa Centrală.

❑ **Birourile Redacţiei şi Administraţiei „Opiniei“ s'au mutat în casele din strada Primărie No. 30 (vis-a-vis de Cassa de Scompt).**

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei“ —

Bucureşti, 30 Octombrie.

Restabilirea d-lui dr. Teodory

Bucureşti.—D. dr. Kiriac, întorcîndu-se astăzi de la Sinaia, a confirmat ştirea că starea sănătăţei d-lui general dr. Teodory s'a îmbunătăţit.

Congestia pulmonară a fost îndepărtată.

E probabil că d. dr. general Teodory va fi în curînd restabilit.

Denunţarea Corvenţiei

Bucureşti.—Cercurile oficiale care nici nu vroiau să audă de denunţarea convenţiei cu Austro-Ungaria, afirmă acum că guvernul romîn e hotărît ca în cazul cînd tratativele delegaţilor se vor rupe, să se denunţe convenţia.

Se afirmă că d. Sturdza ar fi comunicat aceasta ministrului Austro-Ungariei la Bucureşti.

D. Sturdza şi meetingurile

Bucureşti.—Se afirmă că d. Dim. Sturdza, preşedintele consiliului de miniştri, ar fi foarte nemulţămit de faptul că la meetingurile ţinute la Brăila, Craiova şi T.-Severin au luat parte şi cîţi-va fruntaşi liberali, membri în parlament.

D. Sturdza s'a arătat de asemeni foarte revoltat de faptul că la meetingul ţinut la T.-Severin a luat parte şi o persoană oficială din Serbia; primul ministru a blamat atitudinea prefectului de Mehedinţi, d. Gărdeanu.

Audienţe

Viena.—Imparatul a primit eri la prînz pe delegatul romîn d. Porumbaru într'o audienţă specială.

Mai pe urmă Suveranul a primit tot într'o audienţă specială o deputaţie de omagiu trimisă de către evreii spanioli din Sarajevo.

Guvernul şi meetingurile naţionale

Bucureşti.—Toată lumea se aşteapta să cunoască atitudinea guvernului faţă de meetingurile naţionale, ţinute în cîte-va orăşele a ţărei.

Guvernul însă nu s'a pronunţat, dar dintr'o sorginte sigură aflăm că ministrul nostru de externe, la intrebarea ce i-a făcut'o ministrul de interne al Austriei, a răspuns că mişcările acestea nu sunt serioase şi că Romînia continuă a fi fidela aliată a Austro-Ungariei.

Alegerile de la Salonic.

Bucureşti. — O telegramă sosită din Salonic aduce rezultatul alegerei parlamentare de la Salonic, alegere care s'a terminat cu înfringerea romînilor.

Au fost aleşi candidaţii protejaţi de junii turci:

Rahmed Bey cu 114, Iazim Bey 114 voturi, Honeor, grec 102.

Au mai întrunit: Arpad, grec 11 voturi, Em. Corato 113, Telcof 42, Mustafa Bey indep. 11 voturi, Vlahov bulgar 50 voturi.

Nesuştinerea candidaturei d-lui Baţaria candidat romîn, cu toate promisiunile ce i s'au dat, s'a explicat prin faptul că d. Caţaria n'a întrunit de cît 2 delegaţi.

Scandalul din Camera Ungară

Bucureşti.—După ştirile venite din Buda-Pesta, scandalul a continuat eri în Camera ungară.

Andrassy a fost viu apostrofat de mai mulţi deputaţi, în strigăte de: „ai făcut pe Impăratul să-şi celce cuvîntul!

Deputaţii romîni au fost viu apostrofaţi, strigînduli-se:

— „Dacă nu vă place aci în Ungaria, n'areţi de cît să plecaţi şi să vă duceţi în Romînia“.

Un vot de blam domnului Vîrnav

— Moţiunea consiliului judeţean —

Constanţa.— Situaţia satrapului de la Constanţa, d. Sc. Vîrnav, a devenit imposibilă.

Consiliul general de Constanţa, întrunit eri în seziune ordinară, a dat un vot de blam prefectului Vîrnav, menit probabil ca de astădată să aducă mazilirea satrapului Vîrnav.

Moţiunea a fost admisă cu 8 voturi contra 4.

Iată textul acelei moţiuni!

„Consiliul general al judeţului Constanţa, întrunit în şedinţă ordinară astăzi 29 Octombre 1908, avînd în vedere neînţelegerile ivite din cauză că în fruntea judeţului se a ă d. S. Vîrnar, considerînd că după propria noastră constatare, aceste neînţelegeri îşi au sorgintea din cauza nemulţumirelor cum e condusă administ. judeţană considerînd că de cînd s'a încredinţat administraţia judeţului d-lui Vîrnav, s'a lasat în părăsire marile interese ce avem de afirmat şi de susţinut în această parte a regatului, considerînd exprimarea neîncrederei în administraţia actuală, declarăm că nu mai putem lucra cît timp va fi în fruntea judeţului d. Sc. Vîrnav“.

S'a însărcinat pe preşedintele consiliului de a comunica aceasta d-lui ministru de interne.

Cîte-va consilii comunale, între care şi cel din Cernavoda, s'au solidarizat cu consiliul general, avertizînd că în caz cînd d. Vîrnav nu se va retrage din capul administraţiei judeţului, vor demisiona.

Prinţul Serbiei la Constantinopol

Belgrad.—Circulă aci svonul că principele moştenitor Gheorghe va va pleca la Constantinopol.

Imparatul Wilhelm la Madrid

Madrid. — Aci circulă svonul că Impăratul Germaniei şi Regele Spaniei se vor întîlni la Portul Vigo în luna Februarie.

Sultanul contra Constituţiei

Paris.—Ziarul „La petite Republique“ într'un articol din ultimul său număr, zice că s'a descoperit un complot al Sultanului contra Constituţiei.

Sultanul ar fi de acord cu Tefik Paşa.

La Ildiz Kiosk, Sultanul e păzit de 2 cuirasate şi 4 torpiloare.

Inmormîntarea lui Sardon

Paris.—Inmormîntarea rămăşiţelor pămînteşti ale lui Sardou s'a făcut azi. Erau de faţă reprezentanţei preşedintelui Fallieres, a primului ministru Clemenceau, ministrului de instrucţie Doumergue etc.

O interpelare interesantă

Buda-Pesta.—Deputatul Rakovsky a interpelat pe ministrul preşedinte despre atitudinea Serbiei, cerînd dacă n'ar fi bine să se pună în vedere Serbiei că trebuie să înceteze în cel mai scurt timp posibil cu manifestaţiile în contra monarhiei, să se suspende anmamentele şi celelalte măsuri ostile. Alt-fel s'ar lucra în contra Serbiei. Măsuri energice a căror responsabilitate ar cădea asupra Serbiei. Interpelantul mai cere primului ministru dacă ar fi adevărat cum că Rusia ar fi asigurat pe prinţul moştenitor al Serbiei că va apara interesele sîrbeşti, pe cînd prin anexarea Bosniei Serbia nu va fi despăgubită cîtuşi de puţin.

Oratorul mai întreabă dacă atacurile presei engleze care aţiţă pe Serbia şi pe Rusia la răsboiul contra monarchiei răspunde avizului cercurilor competinte şi în caz cînd Serbia ne-ar sili să întrebuinţăm forţele noastre care ar fi pe punctul de vedere al Rusiei, in fine într'o asemenea eventualitate putem să avem deplina încredere în aliatele monarchiei. Germania şi Italia.

Ministrul preşedinte Wekerle răspunde că va vorbi scurt şi nu va atinge toate puncte cerute fiind că tratativele sunt încă în curs. Wekerle spune că atitutinea ameninţătoare a Serbiei se va schimba după o gîndire mai chibzuită şi că Austro-Ungaria nu va fi silită să intrebuinţeze forţa armată. Serbia a fost sfătuită de toată lumea să fie calmă. Monarchia poate contra nu numai pe sprijinul aliatelor sale ci pe apararea tuturor puterilor, dar în ce priveşte reclamaţiile şi pretenţiile Serbiei nu se poate răspunde fiind-că ele n'au fost pînă acum formulate şi nu sunt cunoscute. In ce priveşte chestia dacă monarchia este angajată în datoria statului turcesc se poete răspunde că situaţia financiară a Turciei n'a fost de loc atinsă nici schimbată prin anexarea Bosniei, prin urmare navem nici o datorie către Poarta nici către ereditorii săi.

Declaraţiile lui Andrassy

Buda-Pesta.—In Cameră tribunele sunt pline de lume. Ministrul Andrassy dapune proectul său de reformă electorală şi declară că în Ungaria barbaţii de stat nu pot aspira la popularitate, dar că trebue să se călăuzească numai după interesele statului.

Toate drepturile individuale trebuesc puse la o parte, faţă de drepturile naţiunei. Noi miniştrii trebne să asigurăm o cîrmuire bună şi o bună legislatură. Trebuie să asigurăm viitorul; aci e ţinta legei electorale, care trebuie sa creieze un parlament unguresc. Naţiunea ungară îl cere. In acest parlament trebuie să fie reprezentate toate straturile societăţei, toate profesiunile, toate clasele, toate naţionalităţile, toate confesiunile.

Dar rolul cel mai de seamă nu poate să fie a celor care pun interesele lor speciale pe deasupra marelor interese naţionale publice, ci a celora care au ca ideal politic, se servească interesele naţionale a naţiunei ungare.

Afirmare după care noi nu ne ţinem de promisiunile noastre, n'are nici un temei. Angajamentul pe care l'am luat zice numai că vom realiza votul universal. Această promisiune o am realizat în mod credincios, am dat dreptul electoral tuturor cetăţenilor care merită. Ideia noastră fundamentală este ca să dăm dreptul de vot tuturor celor care ştiu să citească şi să scrie. Numărul alegătorilor este acelaş.

Votul universal în forma sa absolută ar fi dat imediat puterea politică în Ungaria straturilor societăţei, care sunt fără nici o experienţă politică. Principiul pluralităţei în această reformă electorală a fost aplicat într'un mod cu totul democratic. Ţinta sa principală este de a menţine supremaţia inteligenţei. El nu e duşman naţionalităţilor. In fine votul public răspunde tradiţiilor ungare.

Ministrul încheie cuvîntarea sa rugînd Camera să se gîndească numai la interesele naţiunei şi viitorul patriei.

Inginer B. Diamant & Co.

BIUROU TECHNIC, IAŞI

Instalaţiuni de CANAL şi APĂ.
Instalaţiuni ELECTRICE de tot felul.
Furnizat şi instalat în Iaşi de la 1906—1908 379 cai electrice.
Instalaţiuni de mori automatice, silosuri, turbine.
Maşini de aburi Patent Schmidt.
Cazane de tot felul.
Instalaţiuni de brutării mecanice.
Instalaţiuni de tămplării mecanice.
Instalaţiuni de fabrici de spirt, de zahăr, de tot felul.
Motoare de Benzina „Benz“ de Gaz sarac, Diesel.
Maşini de tot felul, Pompe.
Furniturі de articole technice.
Cumpărături şi vînzări de maşini şi transmisiuni întrebuinţate.
Desfacere de lămpi electrice cu preţul original.

Prima-vara viitoare vom deschide în Str. Uzinei, un atelier mecanic, pentru ori-ce fel de reparaturi.
Rugăm pe domnii agricultori a se anunţa din timp.

Impregnare de curele de transmisiuni, după un sistem propriu; garantăm o durată dublă. Preparat „Perfect“ pentru înlocuirea calofoniumului şi Riemenwachs, care ard cureaua şi ajută la producerea scânteilor electrice a curelelor, din care cauză se nasc accidente.

Preparat „Fix“ prin care se va putea scoate piatra depusă în cazanei în cel mai scurt timp şi cu cea mai mare uşurinţă după sistemul Krubb.

Pentru îmbregnarea curelelor şi producirea preparatelor „perfect“ şi „Fix“ vom aranja un laborator.

ATENŢIUNE

Aducem la cunoştinţa Onor. Public că de la **22 OCTOMBRIE** a. c. am luat asupra noastră

Berăria „ZIMBRU“

— Piaţa Unirei —

Tot odată am instalat o **BUCATARIE SISTEMATICA** cu un personal special unde se vor găsi **MINCARI CALDE** şi **RECI** la ori ce oră atît ziua şi noaptea cu **PREŢURI FOARTE EFTINE.**

Primesc abonamente, serviciu prompt şi conştiincios.

Cu această ocazie am instalat un serviciu special de

APERITIVE

Cu stimă

Pachiţescu şi Mihailescu

NOUL SALON DE MODE

Nineta Georgescu

Iaşi, Strada Seulescu No. 1

Confecţionează cele mai drăguţe Pălării pentru Doamne şi Domnişoare

Noutăţi pentru sezonul de iarnă

Primeşte comande şi reparaţiuni cu preţuri convenabile.

Doctor C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

S'a mutat în strada de Sus No. 17, deasupra farmaciei Konya.

G. BELDIMAN
AVOCAT

al soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania"
18 strada Luterană 18
BUCUREŞTI

se însărcinează cu procese şi ori cealtă formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

Căsătorie doreşte fiica unui proprietar de moşie, în vrîstă de 21 ani şi care are **120.000 mărci** avere. In afară de aceasta mai sunt înscrise **mai multe sute doamne** şi tot deauna la îndemînă ceva potrivit pentru fie-care. Domni (chiar şi fără avere) să se adreseze lui

L. SCHLESINGER, Berlin 18

MARTIN BUCHOLTZER
105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Aseme ea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a fiecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice „*Hercules*" şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI
universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă
Renumitele sobe belgiane „**GODIN**".—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor.—Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţurile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE
A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli
In fie-care VINERI
Sâmbătă şi Duminecă
CINEMATOGRAF
Pathe Freres -- Paris
— La 9 ore seara —
Programul nou incepe Vineri
Preţuri populare
In fie-care Duminecă la 3 ore ziua
MATINEU
cu preţuri reduse la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.
Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa
Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti*, pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 1.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi
Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
Cei care au intîrziat
Să nu piardă ocaziunea acum la:
Clasa VI-a a Loteriei
Tragerea
de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembrie 1908

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţ vă a cumpara din puţinile
Lozuri Norocoase
ce au mai rămas libere la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/3	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz întreg	24—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal
Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios
PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.